

IO. NIC. MADVIGII,

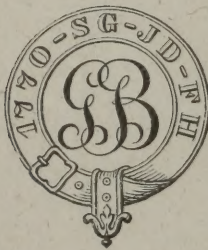
PROFESSORIS HAUNIENSIS,

ADVERSARIA CRITICA

AD SCRIPTORES GRÆCOS ET LATINOS.

VOL. I.

DE ARTE CONIECTURALI. EMENDATIONES GRÆCÆ.

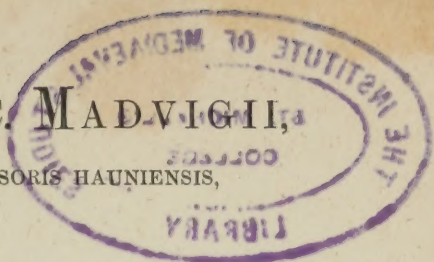
HAUNIÆ MDCCCLXXI.

SUMPTIBUS LIBRARIE GYLDENDALIANÆ (FREDERICI HEGEL).

TYPIS L. H. SCHULTZII.

Io. Nic. MADVIGII,

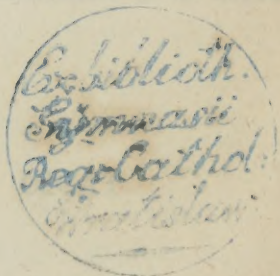
PROFESSORIS HAUNIENSIS,

ADVERSARIA CRITICA

AD SCRIPTORES GRÆCOS.

PRÆMITTITUR ARTIS CRITICÆ CONIECTURALIS
ADUMBRATIO.

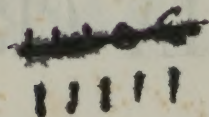
HAUNIÆ MDCCCLXXI.

SUMPTIBUS LIBRARIE GYLDENDALIANÆ (FREDERICI HEGEL).

TYPIS I. H. SCHULTZII.

AUG 25 19

UNIVERSITATI FREDERICIANÆ CHRISTIANIENSI

MEMOR TEMPORIS NUPER IUCUNDISSIME IN EA ACTI

HUNC LIBRUM SCRIPTOR,

UNIVERSITATIS HAUNIENSIS PROXIMA COGNATIONE CONIUNCTÆ H. A. RECTOR,

GRATI ANIMI TESTEM DICAT.

Præmonitum et Addenda.

De huius operis consilio et forma quoniam in proœmio satis dictum est, tantum monendi hoc loco sunt, qui evolvent, (— neque enim quisquam præter libri primi capita duo aut tria continuum perleget —) typis id describi cœptum esse, nondum tota materia sic composita et digesta, ut numerari posset, quod in hoc scribendi genere necessarium non erat, extremo anno 1868. deinde, septem plagulis absolutis, in quibus si quæ temporum notationes sunt, ad illum annum referuntur, intervenisse a. 1869 iter Italicum et Helveticum; cum redux telam inceptam pertexere aggrederer, brevi apparuisse, tantam esse materiam, ut in unum volumen cogi non posset. Itaque hac parte continentur, præter librum primum ad utrasque litteras antiquas æqualiter pertinentem, ea, quæ in Græcorum scriptorum monumentis emendavi; quæ ad Latinos collecta habeo, alterum volumen explebunt, si animi patientia perdurabit; sane enim speraveram celerius me ex his minutiis evasurum. Indices huic volumini suos adiunxi. Quod prævideram (p. 5, 6) fore, ut, quamvis permulta, in quæ ipse incidissem, sustulissem, quod antea ab aliis inventa essent, tamen in

PA

47

M3

Vol. I

nonnulla incurrerem ab aliis præcepta, id in primis plagulis sæpius accidit, ubi editiones aliquot scriptorum recentissimas nondum inspexeram, sed ne postea quidem evitari potuit. Itaque hic bona fide aliis restituam, quæ eorum esse sero cognovi. Inde a libro tertio, ubi inter errorum typothetæ corrigendorum operam animadversum est (plerumque a iuvene docto et amico, qui mihi in hac re benevolam et diligentem operam commodavit, *Richardo Christensen*), aliquid ab alio ante inventum esse, sed tam sero, ut iam tolli sine magna molestia non posset, fere statim adscriptum rei indicium est, ut p. 411, 469, 489 cet. Itaque eos locos hic omitto. Perpauca alius generis addam typorumque errores aliquot corrigam.

P. 2 v. imo (text.) pro is scrib. iis 7 v. 8 ab imo scrib. disputationes afferri, 11 v. 22 scrib. in contextu 18 v. 13. Velleii locum correxit iam Mommsenius (Haasius ed. 2). 22 v. 10 scrib. cum fallentibus ex intervallo 24 v. 4. Ἐξίχνυτο apud Strabonem iam Meinekius in præfat. 26 not. v. 2 pro 56 F scrib. 567 F 32 v. 4. Luciani locum eodem modo correxit G. Dindorfius. 43 v. 2 ab imo. Herod. I, 167 iam Kruegerus et alii similiter correxerunt. 45 v. 13 Quintiliani utrumque locum emendavit e codd. Halmius, cuius editio his	demum impressis a. 1868 exeunte ad nos pervenit. 63 v. 6. Plutarchi locum eodem modo emendavit Cobetus. 67 n. 2. Cum hac nota coniungenda, quæ ad Thucyd. II, 83 scripsi p. 312; add. Plat. legg. IV p. 718 D, Diod. Sic. XV, 49 et 53, Strab. II p. 96, Plut. Arat. c. 34, Lucian. nav. c. 17, Paus. X, 2, 5, cet. 68 v. 6 pro et scrib. tum 71 v. 3 ab imo scr. 800; 74 v. 25. <i>Capti gentis</i> pro <i>caput gentis</i> codex Med. Taciti ann. XIII, 39. 84 v. 3 pro I scrib. II 85 v. 5. Ἐδωκαν legitur tamen anab. VII, 7, 37, παρέδωκαν Hellen. IV, 4, 15. 130 im. (text.). De voc. ἀδρός cfr. Diodori fr. XXXI, 17 a Dind.

- 145 post v. 6. Nomina propria oblitterata præter locos hic positos notavi et restitui apud Diod. Sic. XVII, 95, XVIII, 3 et 52, Strabon. X p. 471 (III p. 151), Plut. Brut. c. 4; falso positum sustuli Plut. Thes. c. 27.
- 174 not. v. 11 et 12. Φήσιν et (XXIV, 68) ἄν... ὁμολογῆσαι Dindorfius; ποιήσασθαι in XLII, 12 reliquit.
- 175 v. 24. Iam Dindorfius γένῃσθαι apud Lucianum scripsit.
- 177 v. 12. Quod annotavi de aliis præter χοῦν vaticinandi verbis apud poetas cum aoristo infinitivi positus, fit etiam in πέπρωται in Æschyli fragm. Promethei, qui solvitur, 196.
- 178 n. 2. Ἐλπίς ἐστίν cum aoristo infinitivi Demosth. Philipp. I, 2, Olynth. I, 14, in Aristocr. 106.
- 180 v. 10. Apud Lysiam, II, 21 cod. Palatinus, teste Kaysero, recte δουλώσεσθαι.
- 182 v. 7. In Herod. IX, 109 Steinius e cod. Sancroft. αἰτήσεσθαι.
184. In Luciani locis vera tenuit aut restituit Dindorfius, nisi quod nav. c. 4 non correxit.
220. In Sophoclis Œd. Col. 367 ἔφως pro ἔφεις iam Tyrwhittus.
- 238 v. 6 scrib. detulit.
- 244 v. imo scrib. τόδε.
- 263 v. 14. In Iphig. T. v. 1393 iam Piersonus ἐπείχετο scribi iussit.
306. Paucitatem et tenuitatem emendationum Herodotearum minuent duæ, quas absoluta iam hac parte libri mecum a Siesbyio meo communitas hic ponam. Nam VII, 10, 6 ἐπειχθῆναι πᾶν προῆγμα pro eo, quod est: τὸ ἐπείγεσθαι ἐν παντὶ πράγματι accipi recte nequit: rectissime contra et aptissime dicitur: ἐπειχθῆναι μὲν νυν πᾶν προῆγμα τίπτει σφάλματα (festinanter acta et tractata omnis res cet.); eiusdem autem libri c. 119 (τὸ γὰρ δεῖπνον τοιόνδε τι ἐγένετο, οἷα ἐκ πολλοῦ χρόνου προεξημένον καὶ περὶ πολλοῦ ποιεύμενον) prorsus contra usum et sine exemplo res, quæ accurate et diligenter fit, dicitur (passive) περὶ πολλοῦ ποιῆσθαι. Duæ res notantur, cænæ denuntiatio ante facta et hominum studium et cura: οἷα ἐκ πολλοῦ χρ. προεξημένον καὶ περὶ πολλοῦ ποιευμένων.
- 306 v. 5 ab imo. In Thucydide nescio qua incuria aut instabilitate consilii omissa est locorum extra ordinem alibi tractatorum mentio (etiam memorabilium, ut III, 38 et

- VIII, 46); itaque indicem
v. *Thucydides* adhiberi per-
velim.
- 315 v. 3. De *μεῖναι* cfr. *μὲν*
εἶναι scriptum pro *μεῖναι*
apud Strabonem VIII p.
333.
- 326 v. 10. De *δεῖ* post *δέ* aut
δῆ omisso cfr. Plat. legg.
X p. 908 A, XI p. 930 A.
- 338 n. Aristidis locus reperitur
I p. 312 ed. Iebb.
- 368 v. imo scrib. *ἐστεροῦσθαι*.
- 375 v. 12. Luciani loco addendus
alter Phalar. I c. 8.
- 453 et 454. Quæ correxi in
Lysiæ X, 4, XXI, 17, XXVI,
14, XXVII, 14, præcepta
sunt ab E. Zielio, Emperio,
Scheibio, Kaysero.
455. Æschinis locum III, 201
iam Hamakerus correxit;
Dinarcho I, 25 eandem fere
emendationem adhibuit I.
G. Schneiderus.
483. Polybii locum XXXI, 17 a
eodem, quo ego volui, modo
scriptum habet Dindorfius
(1868).
510. In Diod. Sic. XIX, 17
Dindorfius *συνενόησεν*, eadem
sententia.
- 554 v. 6. Meinekius in præfat.:
ἐπι[μελεῖ] *μηδέ*? Sed *μηδέ*
ferri nequit et in eo latet
alterum.
566. Plutarch. Thes. c. 7. Iam
Sintenisius: *αὐτός*?
568. Plut. Lyc. c. 13: *κομιζόμενα*
iam Sinten. in præf.
571. In Plutarchi c. Sol. 21 vellem
intactum reliquisse *λογισμὸν*
ἀνθρώπων. Utrumque recte
dicitur.
- 589 n. Inter vocabula nova ad-
dendum *ἑκστρεμμα*, resti-
tutum Plutarcho de pro-
fect. in virt. c. 11.
627. Apud Plutarchum de fort.
Rom. c. 3 scribendum: *παρά-*
θεῖ (pro *παρέχει*) *δέ τι*
καὶ τῷ προσώπῳ πρὸς τὴν
ἑλλαν ἐρύθημα τῆς φι-
λοτιμίας aut simili verbo.
- 628 v. 8. De fort. Rom. c. 13 p.
326 B miro errore Wytten-
bachii coniecturam a Dueb-
nero a. 1856 receptam pro
codicum et editionum scrip-
tura accepi, in quibus recte
scribitur, nisi quod post
ἀληθῶς geminando additur
ὥς (*ὥς ἀληθῶς ὥς ἐπὶ*).
- 644 v. 5 ab imo scrib. *ἐπαγαγὼν*.

PROŒMIUM.

Opus ordior neque argumenti splendore commendabile neque dicendi ornamentis opportunum neque materiæ dispositione et ordine artificiosum, humile totum et simplex, iis tamen, ut opinor, qui in Græcis Latinisque litteris studia paulo intentius ponunt, non inutile nec prorsus iniucundum. Quæ enim mihi quadraginta iam annos in his litteris tradendis occupato veterumque scriptorum utriusque linguæ libros assidue versanti diligenterque et attente tractanti subnata est præter eā, quæ iam eiusdem generis edidi, copia emendationum coniectura repertarum, sed coniectura codicum vestigia rimanti et presse cauteque sequenti, ampla et ad multos et principes et inferioris gradus scriptores pertinens, eam decrevi, quoniam animus iam his studiorum angustiis et minutiis fessus per alia, etiam extra philologiam, liberius evagari et in iis, quicquid sexaginta quattuor annos supergresso concedetur temporis, ponere avet, collectam quam brevissime potero et quam minime ambitiose edere. Nam neque indigna editione, quæ domi hactenus servavi, ut in hoc genere, videntur, neque, si quid in iis est utilitatis, cur usum eorum differri velim, intellego; et rectius commodiusque a me ipso edentur quam aliis fortasse edenda relinquentur; nam et tollere potero, si quid denuo inspectum displicebit, et aliis extremam manum imponere et rationes, ubi opus erit, exponere.

Continebunt hi adversariorum libri (sic enim recepto iam inter philologos nomine et plurium exemplo comprobato appellare placuit) eodem fere numero Græca et Latina, priore loco illa, quod Græcæ litteræ et tempore et dignitate præcedunt. Atque erunt fortasse, qui aliquid mihi in Latinis litteris tribuant et in eo genere nova a me libenter accipiant, de Græcis mirentur ac minus benevolam expectationem afferant, quod eam philologiæ partem adhuc minus scribendo attigi. Ego autem cum adolescens vel præcipuo amore et studio Græcas litteras coluissem, primum prope casu accidit, ut, cum specimen aliquod edendum esset, de Ciceronis potius Academicis et libris de legibus emendandis commentarer quam de Platonis legibus, quarum iam tum bonum locorum numerum correxeram¹⁾; deinde cum subito nequedum satis paratus professoris Latinarum litterarum, quæ partes tum apud nos a Græca professione plane separatæ erant, vice fungi iussus essem et post tres annos sic legitimam philologiæ antiquæ professionem adissem, ut tamen et consuetudine et quod collegæ multo maioris natu et bene de me meriti voluntatem concertatione lædere nolebam, intra Latinos fines docendi scriptoresque enarrandi opera continenda esset, per tredecim fere annos studia præcipue ad Latinas litteras et res Romanas contuli. Et tamen commentarii Ciceroniani declarant, me eo tempore præter scriptores Græcos, qui res Romanas attingunt, quos tum inde a Polybio ad Dionem Cassium pertractavi, etiam is, e quibus philosophiæ Græcæ cognitio petitur, non

¹⁾ In libello illo tres posui Græcorum locorum correctiones, unam scholiorum in Euripidis Orestem, quam qui eo loco usi sunt, tenuerunt, alteram Platonis de legg. XII p. 953 D, ubi id, quod ego coniectura posueram, multo post Stallbaumius et alii e codice antiquo protractum probaverunt, tertiam Herodoti I, 33, in quo loco sententiam perspexi, non orationis singularem formam.

levem operam tribuisse. Tum autem edita a. 1842 grammaticæ Latinæ arte, cum consilium cepissem ad eandem formam syntaxis Græcæ componendæ, enixo studio præter Homerum Herodotumque Atticos scriptores et prosæ orationis et poëtas legi, cœpique quasi furtim Græcos scriptores enarrare, omissis tamen poëtis, quos a me scholis tractari collega et amicus ægre laturus erat. Criticæ emendationis seges initio etsi aliqua, tamen non ita magna provenit, quod neque illud artis condendæ et in pleno testimoniorum fundamento constituendæ consilium diu in singulis morari me sinebat neque in codicum Græcorum æstimatione et usu eam, qua opus est, exercitationem habebam nequedum satis prompte et celeriter omnia ex sermone et rebus meditati succurrebant. Quæ quidem et de legibus sermonis iudicavi præcepique et coniectando conatus sum, ea mihi etiamnunc fere omnia probantur¹⁾. Interiecti sunt tres anni et paulo plus, quibus ab academia abfui, negotiis publicis occupatus. Redditus academiæ ab initio anni 1852 liberius iam, quoniam tres eram philologiæ professores, Græca, etiam poëtas, scholis tractare cœpi, deinde, collega maiore natu post aliquot annos mortuo, multo maiorem scholarum et studiorum partem Græcis rebus et scriptoribus tribui, nisi quod per tres annos Livius multum sibi vindicavit; quantum studiis detraxerint negotia extra academiam a me obita, malo oblivisci. Itaque et ut rerum historiæque et institutorum ipse imaginem ad testimonia vetera exigere, et litterarum plenius cognoscendarum et sermonis copiæ augendæ causa et eorum scriptorum, qui ante Alexandrum fuerunt, opera relegi et

¹⁾ Quam habuerim collectam materiam ad sermonis formam præceptis comprehendendam, perspicere fere potest ex libello paucis noto et ita vitiose typis descripto, ut aliquot locis prorsus contraria, atque volui, dicantur: *Bemerkungen über einige Punkte der griechischen Wortfügungslehre* 1848.

Aristotelis quædam adieci et ex Alexandrinis Callimachum et Apollonium Rhodium et Theocritum (hunc quidem festinanter) et inferioris ætatis inde a Diodoro Siculo et Strabone persecutus sum, e quibus antea tantum Plutarchi vitas et Lucianum diligentius legeram. Horum igitur annorum, hoc est, ætatis usu et perpetuitate studiorum confirmatæ, maior pars est eorum, quæ ad Græcos scriptores hic proferam eos, in quibus ita sum versatus, ut aliquid nasceretur emendationis; alios celeriter percurri aut partibus cognovi. Quos enim totos attente perlegendos susceperam, in iis me ad hoc orationis ad veram formam revocandæ studium ferebat et plus fere, quam vellem, in eo detinebat animi propensio sana et certa quærens et delectatio ex sensu facultatis cuiusdam ad ea perspicue reperienda exercitatione confirmatæ, cum mihi viderer quasi ipsos illos veteres coram interrogare.

Ponam in his libris, si summa consilii spectatur, tantum quæ mea et nova puto, hoc est, coniecturas easque emendationes, in quibus, etiamsi proxime codicum vestigia sequantur, aliquid tamen de meo accesserit. Quæ in veterum scriptorum operibus simpliciter e codicibus restituenda in marginibus notavi, aut omnino neglecta aut probata olim ab uno pluribusve, sed a recentissimis reiecta, quasque superiorum emendationes iniuria spretas et aut contortis corruptæ codicum scripturæ enarrationibus aut pravis coniecturis postpositas probavi, prætermitto; nam et infinitum esset persequi et habent prudentes, ubi quærant et sumant. Et tamen non solum interdum meæ emendationis confirmandæ causa aut invitante similitudine mendi et correctionis et opportunitate brevis admonitionis commendabo in aliis locis codicum scripturas aliorumve coniecturas, sed ne id quidem mihi prorsus interdico, ne liceat aut in transcurso vicinam loco a me emendato bonam codicum scripturam ab neglectu vindicare aut emendationem ponere, quam cum ipse fecissem, postea ab alio præceptam viderim

aut superioris aut huius temporis philologo; habet enim hoc veritatis confirmationem minus exercitatis utilem, si quid, quod non unienique statim occurrat, a pluribus inventum est. Sed perraro hoc faciam; nam si longius progrediar, sit hoc ipsum prope infinitum. Nihil enim mihi sæpius accidit, quam ut, quod ipse, cum exemplo scriptoris alicuius uterer nullo apparatu critico aut exiguo instructo, excogitassem, id aut in codicibus scriptum esse aut ab alio esse coniectura repertum postea viderem¹). Atque id alius rei causa commemoro. Nam operam dabo, ne quid mihi, quod alienum sit, arrogem; sed qui possum in tot tamque disiunctis utriusque linguæ scriptoribus, in tanta emendationum copia perlustranda et digerenda, perficiendi præsertim aliquando huius operis et mei ex hac materia eripiendi cupidus et ideo festinans, qui possum, inquam, efficere, quod ne in uno quidem scriptore, quem quis sibi tractandum sumpserit et ad quem per complures annos omnia undecunque congeserit, plane efficere possit, nihil ut me aut non multa

¹) Exempli causa unum ponam. A. 1843, cum fragmenta tragicorum Græcorum percurrerem utereturque sola Dindorfii editione prima poëtarum scenicorum, emendaveram quædam, maxime Euripidis. Ea cum postea adhibitis aliis libris perlustrarem, ut, numquid editione dignum esset, viderem, repperi, quod in Alexandri fragm. 7 scribendum annotaram (τοῖς σοῖσι νικῶς), a Musgravio præceptum, item, quæ in Archelai fragm. 13 (στρατηγῶ), in Erechthei fragm. 12 (τοῦ βλέποντος μὴ καλῶς), in Cretensium fragm. 2 (del. παῖ τῆς Τυρίας), in Sthenobææ fragm. 9 (ἀλδαίνει), in Sylei fragm. 3 v. 4 (δεσπότης), in Alcæonis fragm. 3 (παῖδ' ἣν δῶς ἐμοί), ab eodem Musgravio, H. Grotio, Salmasio, Bothio, quod autem in Belleroph. fragm. 20 v. 2 et 3 annotaveram (θῆλει χρῆσθαι), e codicibus positum inveni. Restabant ea, quæ in Philologo I p. 671 edidi. De his et similibus si quem dubitaturum crederem, possem testes dare; sed tantam, opinor, mihi esse coniecturarum copiam etiam, si qui minus benevoli sunt, concedent, ut nulla sit alienas sublegendi causa.

fugiant aut apud antiquos philologos latentia aut per libros, quos periodicos vocamus, per programmata scholarumque indices similibusque locis sparsa? Præstabo tamen, quam potero, voluntatem sua cuique relinquendi adhibitisque præcipuis et recentissimis cuiusque scriptoris editionibus et quæ apparatus criticum habent, quæ ibi repperero, de meis tollam. Perpauca a me ipso ante vulgata hic iterabo, ut uno libro, qui hæc curant, collecta habeant, quæ in hoc critico genere a me inventa cognosci ab aliis velim, præter ea, quæ iam libris a me ipso editis continentur (emendationibus Tullianis a. 1826, epistola ad Orellium, disputatione de Asconio, opusculorum academicorum duobus voluminibus, commentariis in Ciceronis libros de finibus, emendationibus Livianis et præfationibus singulorum fasciculorum Livii a me et Ussingio editi); sed quæ sic edita antea sunt, ut satis ad notitiam hominum pervenisse videantur et rationibus firmata esse (ut pleraque, quæ cum Halmio communicata ab eo, Baitero, Kaysero in editiones Ciceronis scriptorum recepta sunt), verbo tantum indicabo. Atque hanc brevitatem servabo etiam in novis, ut parva et aperta (in libro II reliquisque) sine ulla rationis significatione ponam, ea, quæ nude poni nequeant, breviter explicem. Hæc quoque enim virtus critici videtur, ipsa argumentorum capita et pondera breviter comprehendere posse et monstrare.

Coniecturarum tantum affero numerum, quantum raro quisquam. Et tamen nemo est, qui magis quam ego leves et temerarias coniecturas oderit severiusque coniecturarum causam et necessitatem exigit, in coniectando autem viam ac rationem certas veritatis notas sequentem servari iubeat; sed idem manifestis indiciis et argumentis obscuras et inanes verborum ambages opponi sæpe indignor; multitudo autem coniecturarum ex ipsa multitudine scriptorum, quos paulo, quam in legendo fieri solet, diligentius pertractavi. In hac materia expromenda sic scriptorum ordinem et tempora sequar, ut a Græcis ad Romanos, a poëtis ad prosæ ora-

tionis scriptores veniam, eos scriptores, quorum paucos locos attigi, in miscellanea capita congeram. Sed quoniam sæpius dixi, me artem quandam et coniectandi et coniecturas æstimandi efficere conari, quæ et superstitionem ignaviamque et lusum temeritatemque excluderet, antequam ad singulos scriptores venio, primo libro generatim quædam comprehendam, quæ ad totius huius rei rationem intelligendam pertineant et utilem iunioribus, si non disciplinam, at admonitionem habeant ac quandam viæ monstrationem. Nam etsi neque præceptis quisquam criticam facultatem et artem assequi potest neque omnes, qui litteris antiquis student, ut aut præcipue aut valde in hoc genere ipsi nova quærendo elaborent, hortor, tamen ad recte iudicandum et ad vera ac probabilia a falsis et temerariis discernenda deduci possunt, qui bonæ indolis et voluntatis aliquid afferunt, et hactenus omnes, qui philologos se volunt, critici esse debent, ut aliorum bene inventis prudenter et sine instabili dubitatione uti et prava statim reiicere possint. Sic autem dicam, ut exemplis ad res declarandas in singulis generibus utar paucis, novis omnibus et meis, sed certis, ut opinor, et in quibus, vero semel posito, neque de mendo neque de correctione dubitari posse putem. Ita, qui emendationum promissum statim exsolvi postulabunt nec præcepta et aridas de minutis rebus disputationes afferri habebunt, quod flagitant. Exempla hoc loco delegi ex aptis et perspicuis, et quæ longiorem et cum proprietate scriptorum valde coniunctam explicationem non desiderarent, ea, quæ se non diu quærenti offerebant, quibus reliqui libri in omni genere multa, in nonnullis quidem prope infinita addent. Et postea quoque in singulis scriptoribus quædam similitudine coniuncta sub unum conspectum adducentur.

Liber I.

Cap. I.

Causæ et genera mendorum in veterum scriptorum codicibus monstrantur universe cum exemplis.

Ordinemur a rebus notis et ad non admodum suapte natura reconditas perveniemus. Veterum operum litteris consignatorum formæ, quem textum appellare consuevimus, recte constituendæ fundamentum omne codicibus manuscriptis continetur, quibus rara adiunguntur aliorum scriptorum (inter quos scholiastæ numerantur) testimonia, aut verba quædam ipsa proferentium aut aperte (etiam manifesta imitatione) significantium. De codicum propagine in scriptoribus et libris a prima et communi origine repetenda, de generibus eorum distinguendis, auctoritate eorum comparanda et æstimanda cum ab aliis dictum est, tum a me ipso in præfatione editionis librorum Ciceronis de finibus et in emendationibus Livianis in decadam procæmiis; neque enim universa huius codicum coniunctionis et in genera descriptionis ratio alia est in Græcis, alia in Latinis, sed eadem. Codicum testimonio aut consentienti aut meliore, hoc est, non interpolatorum aut minime interpolatorum, simpliciter standum est, nisi aut necessaria causa est ab eo discedendi aut saltem probabilis de eo dubitandi.

Dubitatio de codicum testimonio et coniecturæ probabilis aut necessaria causa oritur aut ex ipsius testimonii dissensu, cum codices fide digni sic inter se discrepant, ut nulla sit scriptura, ex qua ceteræ errore ortæ videri possint, (nam deteriorum aberratio contra bonorum consensum nulla aut exigua et tali, cuius origo facile intellegatur, discrepantia turbatum nullam habet vim,) aut ex testimonii consentientis aut melioris et alioquin fide digni cum orationis lege et consuetudine aut cum scriptoris sententia et consilio pugna. Ac persæpe ea melioris testimonii cum orationis lege aut cum sententia pugna ex tam parvo et mani-

festo et ad corrigendum facili errore oritur, ut iam in codicibus recentioribus et alioquin nulla fide dignis ab hominibus non prorsus indoctis, qui illos scripserunt, sit correctus nec præterea quicquam requirendum tentandumve sit. Verum ubi aut omnes codices improbabilem habent scripturam aut meliores improbabilem eiusmodi, quæ ex ea, quæ in recentioribus corrigendo substituta est, aberrando nata esse putari non possit, (si præsertim, quod sæpe accidit, hæc ipsa diligentius considerata nec orationi nec sententiæ vere satisfacit, sed vanam tantum speciem habet,) ibi coniectura quærendum verum est tollendumque mendum codicum pluresve mendi formæ ex uno initio ortæ¹⁾.

Vitiati sunt codices interdum labe adventicia et quæ ad scribas librarios nihil attineat, si aut folia excisa detractave sunt aut loco mota et transposita aut foliorum partes desectæ aut humore aliove modo corruptæ, ut scriptura legi non possit; eiusmodique labes si in aliquo codice olim accidit, ex quo plures deinde ducti sunt, ad hos omnes necessario pertinet, hoc est, interdum ad omnes, quos nos habemus, scriptoris aut operis alicuius veteris codices. Verum hæc casu acciderunt et in certis tantum scriptoribus operibusque, damnumque habent nulla arte reparabile, nisi in transposi-

¹⁾ Ridicule interdum homines, ut sibi videntur, cauti et prudentes, coniecturam laudant ut probabilem, sed in nullo codice reperiri queruntur; recepturos se fuisse, si vel in uno codice reperiretur. Quid coniectura opus esset, si codices verum præberent? Quid in re dubia codex iuaret nisi fide dignus et qui ceterorum consensum vinceret? Infinitæ sunt in codicibus recentioribus coniecturæ, bonæ non paucae in parvis, ut dixi, et apertis erroribus, pravae plures. Omnino non pauci, etiam qui multa de rebus criticis verba fecerunt, tamen ignorant, in quali fundamento constitutum habeamus veterum scriptorum contextum, quemadmodum sensim et mendis obscuratum antiquioribus et deinde coniectura interdum leviter emendatum, sæpius graviter depravatum et interpolatum.

tionibus foliorum corrigendis et in lacunis versuum truncatorum aliquo modo coniectura ex reliquo contextu explendis. Illa ad omnes codices pertinet et latissime patet labes et critica arte eluenda, quantum fieri potest, est, quæ in scriptura a librariis, dum propositum oculis exemplar sequuntur, vitiata cernitur. Nam codicum dictante altero scriptorum, quod quidam finxerunt, nullum est neque in subscriptionibus neque, quod caput est, in errandi generibus vestigium, quæ omnia pendent ab oculis et ab memoriæ animique vi, dum, quod oculi viderunt vidisseve videntur, manu perscribitur. (Apparent in Græcis codicibus rara vestigia recentioris pronuntiationis vocales quasdam confundentis, ut apud Platonem de legibus III p. 697 C Schneiderus vidit, ἐπὶ ἐτι scriptum esse pro ἐπὶ ἐτη, apud Pausaniam autem VIII, 23, 7 in cod. Par. est ὅσα ἐτι pro ὅσα ἐτη quotannis, quod recte scribitur 24, 11; verum hæc non dictando orta sunt, sed quod inter oculi et manus actionem scriba memoria confudit, quæ sono ab ipso non distinguebantur. Eademque causa efficit, ut in Latinis codicibus frequentissime **b** et **v** cum alibi, tum maxime in verborum terminationibus permutentur et pro amavit scribatur amabit contraque¹⁾.)

Librarios increpant omnes, nonnulli ita, ut, cum ignorantiam et stuporem et negligentiam eorum gravissimis prosciderunt conviciis, eosdem callidos quosdam astutosque homines

¹⁾ Turpi oblivione notissimæ rei Haasius (nam Fickertum non tam miror) in Senecæ epist. 95, 54 e codicibus posuit: In supervacuum præcepta iactavimus (superiores edd. iactabimus), nisi illud præcesserit cet., et toto loco et futuro exacto indicium facientibus id dici, quis eventus futurus sit. Sed apud Senecam multa eodem modo nuper administrata. Contra apud Senecam Rhetor. p. 134 Bip. (116 Burs.), ubi editur: Sed nec ille diu declamationibus vacabat, pravo imperfecti usu, e codicum scriptura vacabit fit vacavit.

fingant ac pæne fraudulentos; qua condicione opus fecerint, quæ eos errandi opportunitas necessitasque, quæ quasi insidiæ circumsteterint, non ita multi placide et considerate iudicant; quod si facerent, separarent primum iudicando ipsum hominum animum ingeniumque et operæ ad nostrum usum eventum. Id quidem tenendum ante omnia est, fraudis, quæ ad decipiendos deliberato consilio legentes et in falsam opinionem de ulla minima re inducendos spectaret, neque illecebras ullas ac ne tenuissimæ quidem gloriolæ præmium fuisse neque in his, quos profanos appellamus, scriptoribus ullum vestigium prudenter iudicanti apparere¹⁾. Omnis culpa posita est aut in ipso scribendi errore, cum imprudentes et inviti aliud, atque in exemplo proposito erat, reddiderunt, aut in correctione, cum scientes et volentes, sed sine malo consilio, pro eo, quod in exemplo erat, aliud substituerunt, non verum scilicet; nam si in verum inciderunt, coniecturam laudamus. Omnino enim in hominibus humilibus et simplicibus iudicandis, etiam iis, qui confidenter et licenter interpolarent, obliviscuntur philologi, illos codices descripsisse, quibus ipsi et alii eiusdem temporis et fere scientiæ homines in legendo uterentur, nobis codices testium loco esse, quibus utamur in contextus scriptorum ad nostrum usum constituendo; itaque fere una illa relinquitur iusta reprehensio, si qui mercede inducti difficiliorem, quam cui se aptos scirent, operam imponi sibi passi sunt aut festinanter neglegenterque scripserunt. Sed illius mutationis non in ipso scribendi errore positæ, quam omnem interpolationis nomine comprehendere licet, multi sunt gradus, duo præcipui, ut altera sit simplex et ru-

¹⁾ Ne id quidem verum est, quod olim homines quidam nimis nequitiarum cupidi finxerunt, monachos obscæna in veterum scriptis describendo occultasse et minus turpibus verbis involvisse. Spurca omnia bona fide, quantum poterant, repræsentarunt.

dis incertaque et vix conscia consilii, casu et ex suo ipsa sæpe errore oriens, altera deliberato consilio et libere plura persequens.

Ipse scribendi error etsi casui est subiectus, tamen quibusdam causarum momentis regitur, quorum caput est, quod omni describendi operæ intervenit et memoria ea, quæ oculus in exemplo vidit, dum et oculus et manus in novo exemplo occupatæ sunt, servans, et aut intellectus oculum manumque regens aut intellegendi obscurus conatus et imaginandi vis, incertas species obiiciens. Itaque constat, si eadem sit diligentia, eum multo rectius aliquid describendo reddere, qui, quæ scribat, intellegat, quam qui, sermonis ipsius ignarus, tantum litterarum formas norit sequaturque, quod quale sit, intellegi potest in Latinis librariis Græcas voces interpositas Latinis pingentibus aut etiam in iis, qui nunc Græca Latinave manu scripta typis exprimunt; nam et raro tam perspicuæ litteræ scribuntur, ut non in legendo multiplici coniectura utamur, ex sententia verba, ex verbis singulas litteras agnoscentes, et deficit in ignotis aut vacillat illa, quam dixi, memoria eorum, quæ oculus legit. Sed certum scribendi adiumentum is demum habet, qui plane et orationem et sententiam eorum, quæ scribit, intellegit et vere animo scribenda persequi potest; et tamen, si curam remisit, aberrat interdum, obiecta animo alius sententiæ aut verbi (etiam ex proximis) cogitatione et imagine; qui orationis universam formam tenet, sed sententias non curat nec res, de quibus agitur, novit, multo plura committit, præsertim si scripturæ forma minus facile recta verba obiicit, quod apud antiquos accidebat, nec verbis divisim distinctisque nec sententiis interpunctis. Itaque nihil mirum est, iam veteres de librariorum erroribus et codicibus mendosis queri¹⁾. Qui vero

¹⁾ Cic. ad Qu. Fr. III. 6: De Latinis libris quo me vertam, nescio; ita mendose et scribuntur et veneunt.

neque sententiam resque omnes aut plerasque intellegit neque omnem orationis motum ac ne omnia quidem verba verborumque formas, is, etiamsi vult solo oculo duce uti, tamen, quia quædam intellegit et fortasse pleraque (saltem ex aliqua parte) et quia conquiescere animus nequit neque ab eo, in quo homo cum maxime occupatur, abduci, oculum in singulis litteris continere non potest (in quibus ipsis sententia non comprehensibilis memoria fallitur), sed verborum et sententiarum vanis simulacris et *φαντάσμασι* luditur et imagines verborum prius, quam litteras omnes perspexit, animo conceptas ad manum transfert. Atque hæc fuit et inferioris Byzantinæque ætatis Græcorum librariorum, cum veterum scriptorum opera, præsertim oratione et rebus difficilium, iis proponebantur, condicio et multo magis hominum Italorum, Gallorum, Germanorum post sublatam prorsus ex hominum usu Latinam linguam; itaque quod multo propinquior tamen et familiarior Byzantino homini pro eius temporis captu litteris imbuto occurrebat veteris sermonis Græci species quam Latini monacho, ut hoc utar, Gallo Germanove noni aut decimi seculi, quamvis sint depravati Græci codices, tamen nunquam usque ad eam barbariem verborum et formarum et ad ea monstra deventum est, quæ in Latinis sæpe obiiciuntur, cum infra palimpsestos et paucissimos, qui ex seculo quinto proximoque supersunt, descendimus¹⁾. Atque hæc memoriæ et cogitationis obscuræ oculum præcurrentis et decipientis et scribentem ad nota et usitata

Exstant de eadem re Martialis et Gellii querelæ, de Græcis Galeni et aliorum.

¹⁾ Hoc discrimen Græcorum et Latinorum codicum quale sit, perspiciet, qui (quod adolescentibus philologis svadeo ut faciant) aliquot paginas Platonis sic, nulla littera mutata, descriptas legerit, quales sunt in codice Oxoniensi aut Parisino A, deinde idem experimentum transtulerit ad Ciceronis, ut hoc utar, codicem Vaticanum Philippicarum aut magis etiam ad Livii Putæaneum aut Vindobonensem.

sibi trahentis vis, qui fons est uberrimus mendorum, variabatur multis modis librarii diligentia aut incuria ac festinatione, scientia sermonis tolerabili aut inscitia, exercitatione legendi aut insolentia, tum etiam exempli propositi forma et ætate propinqua aut remota. Nam ut facile scriba sequitur exemplum eodem scripturæ genere, quo ipse utitur, aut non valde dissimili confectum, ita, si exemplum proponitur litterarum forma longe diversum et in quo etiam (ne de verborum copulatione dicam) multa verba aliter scribantur, atque ipse scribit scriptaque legere solet (ut st pro est, quouis pro cuius), apparet, quantopere hac insolentia et novitate augeatur errandi periculum. Itaque quanquam in libris multum lectitatis sæpe describendo multiplicatur errorum occasio (nam in unoquoque exemplo novi committuntur errores), tamen, quod fere ob oculos describentibus fuerunt exempla non multo antiquiora et ad legendum facilia, non poterat tanta oriri confusio et verborum sententiarumque, ut ita dicam, peremptio, quanta in eo opere, cuius a paucis lectiet fere ignorati antiquum aliquod exemplum, plurium seculorum, ex angulo aliquo protractum scriba reddere conaretur. Quod quale sit, in Varronis de lingua Latina libris intellegi potest. Et accedit interdum aliud. Nam si multa interponuntur extra continuam seriem orationis, velut scriptorum, maxime poëtarum, testimonia, brevia præsertim et sine plena sententia et verbis parum usitatis intermixta, necessario perturbatur describentis animus et hebetatur, cuius rei, ut in Varronis illo opere, sic in Athenæo, in Nonio, aliis exempla sunt. Ipsa autem scribendi diligentia et cura non librarii modo persona variabatur, sed ipsius scriptoris genere. Multo enim studiosius et severius antiquitus describebantur eorum scriptorum codices, qui rectæ et elegantis orationis auctores et prope regulæ ipsæ habebantur et in scholis tractabantur, quam ceterorum; itaque longe aliter Plato aut Cicero (si summam rem spectes) scribebantur quam, ut his utar, Plutarchi libri, præsertim qui moralium nomine com-

prehendi solent, nulla arte auctoritateve commendati, sed ita ampli voluminis, ut festinandi causa esset ei, qui tamen scribenda sumpsisset, aut Senecæ¹⁾. Et in libris frequenter lectionis, et quorum in scholis usus erat, exemplarium comparatione, si non in scribendo, at postea in legendo, arcebantur magna ex parte errores illi, quibus omnia verterentur litteræque tantum dissolutæ relinquerentur; sed simul in eisdem et antea et renascentium litterarum tempore longe facilius erat aditus liberæ cuidam interpolationi, faciliem lectionem et intellectum adiuuvare studenti, velut in Catiliniis Ciceronis. (Recentior quidem interpolatio etiam in Seneca, qui tum in honore esse cœperat, liberrime grassata est.) In poëtarum operibus versuum perpetua et nota forma, ut hexametrorum et trimetrorum, scribam aliquo modo continebat et monebat; poterat tamen ipsa quoque insolentia aliqua (velut hiatu legitimo, sed raro) non simpliciter scribenti, sed incaute iudicanti interpolandi occasionem dare; ignota versuum genera cum verborum novitate et orationis libertate coniuncta quam vim habere debuerint, apparet.

De scribendi mendis ex uno codice ad alios propagatis auctisque nihil opus est dici.

Iam quæ ex hoc communi fonte propriæ et separatæ oriuntur errorum species, eas difficile est certis finibus describere, quod et diversæ causæ et errandi initia eundem erroris effectum habere possunt et plures causæ inter se coniungi; itaque usu hæc discuntur attente tractandis aut ipsis codicibus aut scripturis e codicibus varii generis plene et fideliter enotatis; sed tamen præcipua quædam genera percurrere conemur et exemplis illustrare; etsi simplicia satis exempla reperire interdum subdifficile est, quod plerumque primo errori aliquid accessit commenti.

¹⁾ Ea causa est etiam, cur plura exempla ex inferioris ætatis scriptoribus, Plutarcho, Seneca, aliis, sumpserim, in quibus et

Ea autem genera, quæ ipso scribendi errore continentur, posita sunt in similium permutatione, in prava separatione et continuatione, in semel aut bis scribendis, quæ bis aut semel scribenda erant, in transiliendo et transponendo, in accommodando ad proxima, in scribendis, quæ ad textum propositum non pertinent. Sed ex his, quæ posui, generibus, postremum magis ex scientiæ defectu et iudicii errore nascitur, in prioribus oculorum acies et animi in oculis dirigendis intentio officio deest.

Similium permutatio accidit primum in ipsis litterarum formis non valde dissimilibus ob ductuum obscuritatem et ambiguitatem aut acie minus intenta¹⁾. Ac de hac litterarum similitudine et permutatione, quæ et apud Græcos et apud Latinos alia fuit aliis ætatibus et in aliis scripturæ generibus, ab iis exponitur, qui palæographiam tractant, ostenditurque, in quibus codicibus, ut his utar, permutationi obnoxia sint *A* et *Δ* et *Λ*, *M* et *Σ*, *M* et *ΛΛ* (*ἄμα* et *ἀλλά*), *Θ* et *Ο*, *Π* et *ΤΤ*, apud Latinos autem *C* et *G* aut *E* et *F* aut (quod *t* et *l* vix supra verum protenduntur et quod ductus, quibus *i*, *u*, *m* constant, vix dignoscuntur) syllabæ *iu*, *ni*, *in*, *ut*, *lu* aut *iec*, *lec*, *tec* (adiectus, adlectus, etiam adfectus, coniectus, connectus), ceteraque eiusdem generis, quæ animadvertendo facile discas; et tamen haud pauci obliviscuntur, quam exiguum in talibus litteris et syllabis sit testimoniorum pondus. Plato R. P. VII p. 529 C, eum animum, qui in rebus sensibus subiectis hæreret, nunquam vere sursum spectare, sed semper

menda infinita et gravia et manifesta sunt et magnam partem non animadversa nec tractata. Haasium in Seneca utinam sine exceptione laudare possem.

¹⁾ Si quid in exemplo proposito prorsus evanuerat aut deletum erat, scriba aut omittere cogeatur aut plane coniectura uti, parum ad eam factus.

deorsum dicens, quamvis supinus et facie obversa sive humi sive mari incumbens aliquid discere conaretur, sic scripserat: καὶ ἐξ ὑπτίας *HEN* (ἡ ἐν) γῇ ἣ ἐν θαλάσση *μανθάνη*. Pro *HEN* scriptum est *MEN*, ut est in codice omnium principe, Parisino A (Vindob. *μήν*), quod cum primum esse intellexeretur, postea interpolando natum est in aliis codicibus ἐξ ὑπτίας *ναίων ἐν γῇ*, poëtico verbo et inepto (quid est enim ἐξ ὑπτίας *ναίειν*?), in aliis *νέων*, quod mire patienter editur; nam *νεῖν* ἐξ ὑπτίας ipse possum, qui ἐξ ὑπτίας ἐν γῇ naret, vidi neminem. (Necessarium esse ad sententiam duplex ἡ, ut significetur: ubicunque id faciat, ex abundanti addo. Lepido lusu ipsum ἐξ ὑπτίας *μανθάνειν* coniungitur.) *Δ* pro *Α* scriptum corripit, adiecto post alio errore exiguo, alium eiusdem operis locum, VIII p. 568 D, ubi, unde tyrannus pecuniam ad mercenarios alendos habiturus sit, his verbis declaratur: *Δῆλον, ἔφη, ὅτι. εἰάν τε ἱερὰ χρήματα ἢ ἐν τῇ πόλει, ταῦτα ἀναλώσει, ὅποι ποτὲ ἂν ἐξαρχῇ τὰ τῶν ἀποδομένων, ἐλάττους εἰσφοράς ἀναγκάζων τὸν δῆμον εἰσφέρειν*. Aperte desideratur alterum pecuniæ conficiendæ genus, quod respondeat illis *εἰάν τε ἱερὰ* cet., frustra anacoluthi excusatio advocatur; deinde non minus manifestum est, interpungi oportere post *ἐξαρχῇ* (in eas res, in quas sufficient), quod recte Hermannus fecit; postremo, quæ sint *τὰ τῶν ἀποδομένων*, frustra expedire student enarratores; nihil enim aliud significant verba nisi eorum res et pecunias, qui vendiderunt; itaque Hermannus, *τά* in *τό* mutato, mirabilem excogitavit enarrationem, ut vendentes (qui saltem *οἱ ἀποδιδόμενοι* dicendi erant, præsentī tempore) prodigi intellegantur eorumque aliquod proverbium fingatur. Plato alterum genus redditus posuerat eorum bona, quos tyrannus interfecisset: *εἰάν τε ἱερὰ ἢ χρήματα ἐν τῇ πόλει, ἀναλώσει, τά τε τῶν ἀπολωμένων*. Nam etiam *τέ* post *τά* sublatum est, quod poterat per se excidere. Plutarchus adv. Stoicos c.27 (p.1071 E) cum

sic scripsisset: Ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα λόγον γεγόναμεν, τί ἂν φαίης μᾶλλον εἶναι παρὰ τὴν ἔννοιαν ἢ τὸ μὴ λαβόντας ἔννοιαν ἀγαθοῦ μὴδὲ ἔχοντας ἐφίεσθαι τοῦ ἀγαθοῦ καὶ διώκειν, ex τί ἂν factum est πᾶν, pro quo video aliquem coniecisse scribendum esse παντός, oblitum, orationem sine ἂν vitiosam esse¹⁾. Et ut huius primæ omnium erroris speciei etiam Latina exempla ponantur, neque in Lucilii fragmento (lib. XXVII), quod Nonius p. 296, expedit enarrans utile esse, primum testimonium ponit (Ego enim an per eiciam, ut me amare expediam) ulla est dubitatio, quin E pro F substitutum sit (perficiam, ut me amare expediat, relicto in litteris an mendo), neque, quin Velleius Patereulus II, 29, 2 de Cn. Pompeio sic scripserit: potentiæ, quæ honoris causa ad eum deferretur, non vi ab eo occuparetur, cupidissimus, ubi editur non ut, prorsus otiosa et perversa particula et sublato orationis artificio, quod est in tribus contrarie inter se relatis, honoris causa et vi, ad eum et ab eo, deferretur et occuparetur. Longius serpsit error apud Ciceronem in oratione de domo 12, ubi cum inter se contraria posuisset illud nativum et hoc adiectum malum, factum est primum adlectum, tum, quod habent codices, ut videtur, omnes, delictum, deinde, quod in editionibus multis est, delatum. Verum persæpe non ipsarum litterarum figuræ per se propter similitudinem permutabantur, sed, cum duo vocabula totidem litteras et præter unam ceteras communes haberent, oculo non in unam illam litteram intento, ex ceteris pro vocabulo scripto alterum occurrebat, si præsertim notius et magis tritum erat; nec tantum vocabula prorsus litterarum numero et ordine

¹⁾ Perversissime Stallbaumius (non Hermannus) in Platonis r. p. IX p. 581 D sprevit certissimam Graseri emendationem τί οὐόμεθα pro ποιόμεθα scribentis, quo omnia apta et recta fiunt. Nimirum facilia et simplicia sordent. Hanc quoque emendationem ante multos annos ipse feceram.

æqualia permutabantur, sed etiam prope æqualia. Velut quod apud Plutarchum de cohibenda ira c. 15 (p. 463 A) inter affectus, quibuscum ira comparatur, pro timore nominatur cædes (*φόνου δὲ καὶ χείρων ἐστὶ* pro *φόβου*, quanquam calide vertendo substituitur homicidii affectatio, quasi is affectus sit), non sane ex similitudine litterarum *B* et *N* natum est, sed ex totarum vocum, itemque quod apud Xenophontem hist. gr. VI, 5, 3 pro *πάλιν* (*ἐψηφίσαντο μίαν πάλιν τὴν Μαρτίνειαν ποιεῖν καὶ τειχίζειν τὴν πόλιν*) scriptum est *πόλιν* cum vitiosa eiusdem vocis repetitione et obscurato eo, quod caput rei erat, et quod apud Lucianum Hermot. 30 in re apertissima pro *ἀπόντων* (*ὥστε οὐκ ἐχρῆν ἀπόντων καταγιγνώσκειν οὐδὲ ἐρήμην ἡμῶν καταδικαίαν*) substitutum est *ἀπάντων*. (Pars an omnes condemnentur, ad rem non pertinet.) Contra in *Π* et *T* in certo scripturæ genere similitudo ipsarum litterarum valere potuit, quibus permutatis apud Platonem in symposio p. 200 A scriptum est *ὅτου* pro *ὅπου* (*φύλαξον παρὰ σάντῳ μεμνημένος, ὅπου*, memor, ubi condideris, ut depromere possis; amorem semper esse alicuius, dictum erat, non, cuius esset;) et in Gorgia p. 485 E *διαπρέπεις* pro *διατρέπεις* (*καὶ φύσιν ψυχῆς ὧδε γενναίαν μειρακιώδει τινὶ διατρέπεις μορφώματι*, pervertis et dedecoras; prorsus absurde et sine ulla vera sententia dicitur *φύσιν διαπρέπειν μορφώματι*) et alia alibi corrupta. Suetonius Claud. 44 scripserat de morte Claudii ab Agrippina festinata: Prius igitur, quam ultra progredideretur, præventus est ab Agrippina, quam præter hæc conscientia quoque nec minus delatores multorum criminum urgebant, id est, ad festinandum impellebant. Substitutum est arguebant. Num igitur illa, quæ antea Suetonius de Claudio narrat, Agrippinam arguebant?¹⁾ Abstineo

¹⁾ Contrarium mendum (urgebatur pro arguebatur) apud Tacitum ann. VI, 29 (35) Ernestius sustulit.

exemplis, in quibus confirmo et conformo permutantur. Valerius Maximus III, 7 E. 6 Prusiam ridens, qui in re bellica plus extis quam Hannibali credidisset, sic scripsit: Et sane, quod ad exploranda bellica artificia aestimandosque militares ductus attinebat, omnes foculos, omnes aras Bithyniæ, Marte ipso iudice, pectus Hannibalis prægravasset. Pro eo scribitur in codicibus editurque ab omnibus bellica sacrificia, prorsus ridicule, quasi in Hannibale sacrificiorum peritia laudetur et ea recte aut saltem tolerabiliter cum militaribus ductibus coniungantur, ac non hoc ipsum Valerius dicat, bellicam Hannibalis peritiam omnibus sacrificiis præferendam fuisse. Communes litteræ ificia alterum vocabulum obiecerunt; etsi etiam, cum a littera semel scripta factum esset bellicartificia, vocabulum capite truncum prava coniectura, quod de extis aliquid præcesserat, suppletum esse potest. Senecæ quidem de constantia sap. 15, 3 sola nocuit similitudo, qui cum per figuram, ut solet, experimentum capere iubens sic scripsisset: Quære et aspera et quæcunque toleratu gravia sunt audituque et visu refugienda; non obruetur eorum cœtu et, qualis singulis, talis universis obsistet, substituto quare pro quære perturbata plane oratio est, cui frustra nuper incredibilem anacoluthi speciem adhibuerunt (quare aspera non obruetur); superiores interpolatione temeraria usi erant (quare etsi aspera ... quantumcunque... sint). Una littera longius *πελάγιος* apud Strabonem bis pro *πλάγιος* positum est, primum III p. 167: *εἰσὶ δὲ καὶ πλάγιοι μᾶλλον αἱ Πιτυοῦσαι καὶ πρὸς ἐσπέραν κεκλιμέναι τῶν Γυμνησίων* (magis ad alterum latus versæ; Germanice dicas: liegen mehr seitwärts); *πελάγιοι* et *πελάγιοι μᾶλλον*, ut scribitur et editur, iure tam mirum Meinekio in insulis visum est, ut stellulam apponeret; deinde V p. 244, ubi editores adeo nesciunt, quid faciant verbis *τὴν*

ἐπολαμβανομένην μέχρι Μισσηνοῦ γῆν ἀπὸ τῆς πελαγίας τῆς μεταξὺ Κύμης καὶ αὐτοῦ, ut prorsus deleri velint τῆς πελαγίας. Scriptum fuerat ἀπὸ τῆς πλαγίας, a linea transversa inter Cumas et ipsum (lacum Avernum)¹⁾. Una littera brevius, sed simul pervagatius verbum subiectum est pro non raro sane nec ignoto apud Velleium Paterculum, qui II, 103, 3 sic scripserat: Lætitiā illius diei (quo Tiberius ab Augusto adoptatus est) vix in illo iusto opere abunde persequi poterimus, nedum hic implere tentemus. [Contenti simus] id unum dixisse, quam ille omnibus faverit. (Enumerat deinde bona omnis generis inde sperata et nata.) Scribitur nunc fuerit et tentatur supplementum (omnia omnibus fuerit) nec Latinum (omnia esse alicui) nec sententiæ aptum; nam neque dies, de quo agitur, neque Tiberius omnia omnibus fuit, etiamsi id Latine diceretur²⁾. Valerius Maximus III, 5, 4 Q. Hortensium dixerat in maximo et ingeniosorum civium et amplissimorum proventu summum auctoritatis atque eloquentiæ gradum optinuisse; substituto ingenuorum et eloquentiæ significatio periit (— itaque Halmius post amplissimorum addidit oratorum —) et ridicule tanquam memorabile ponitur, aliquando multos fuisse ingenuos; qua enim ætate populus ex libertinis potissimum constitit? Transpositas litteras habent voces apud Plutarchum commutatae in Sullæ c. 17, ubi in codicibus est: Ἀμφοτέρου δὲ ταῦτ' ἀ περὶ τῆς τοῦ θεοῦ ὁμολῆς ἔφραζον, id est, περὶ τῆς τοῦ θεοῦ

1) Tertiū loci idem mendum corrigam, ubi ordine eo ventum erit.

2) Dico pro disco positum correxeram ante multos annos apud Senecam Rhet. in præfat. libri V controversiarum p. 319 Bip. Nunc rectum Bursianus e codicibus restituit. In aveo et habeo præter illam litterarum **b** et **v** pronuntiandi similitudinem, quam supra commemoravi, accedebat alterius verbi minus frequens usus.

μορφῆς. Nam de dei forma et specie agi satis declarant, quæ subiiciuntur: τῷ γάρ Ὀλυμπίῳ Διὶ καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος παραπλήσιον ἰδεῖν ἔφασαν. Neque ὁμφῆν in prosa oratione aut Plutarchus aut quisquam tolerabilis scriptor dixit. (Editores fere omittunt τοῦ θεοῦ, tenent ὁμφῆς.) Apud Senecam ep. 118, 7 similiter transpositæ litteræ; nam cum scripsisset: maiorque pars (hominum) miratur ex intervallo fallentia, et vulgo nova pro magnis sunt, codices et editiones bona habent; quam inepte bona cum ex intervallo fallentibus coniungantur et quam incredibile sit, Senecam queri bona haberi pro magnis, non animadvertitur, ne quid dicam de toto disputationis contextu¹). Sed in his, quæ attuli, exemplis aut sola aut prope sola similitudo erroris causa fuisse videtur; afferamus unum et alterum, in quo appareat simile simili, sed notius et tritius paulo minus trito (nec tamen utique ignoto aut raro) substitutum esse; sed argutioribus abstineamus, quale est, quod suo loco in Platonis sophista p. 240 D aperiam, nunc tantisper in latibulo iacere patiar, si quis interim ipse protrahere possit; apertioribus utamur, ipsius Platonis primum. Nam in r. p. IX p. 587 E, postquam Socrates ludens, qua numerorum proportionem rex tyranno beatior sit, exposuit, Glaucō, Ἀμήχανον, ἔφη, λογισμὸν καταπεφόρηκας τῆς διαφορότητος τοῖν ἀνδροῖν, τοῦ τε δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, πρὸς ἡδονήν τε καὶ λύπην. Quid sit καταφορεῖν (quo verbo Plato Atticique scriptores omnino abstinent) λογισμὸν διαφορότητος, nemo erit, qui recte expediat; Plato repertam et deprehensam proportionem dixit, duabus vocalibus aliter scriptis: καταπεφόρακας. Quod eiusdem operis lib. VIII p. 560 A scribitur: καὶ τινες τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν διεφθάρησαν, αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσον, αἰδοῦς τινὸς

¹) Bonos pro novos recte Gronovius restitui iusserat quæstt. nat. III, 25, 4; obtemperatum non est.

ἐγγενομένης ἐν τῇ τοῦ νέου ψυχῇ, neque corrumpuntur cupiditates pudore orto et, si veritas intereunt (quomodo διαφθείρεσθαι de excisis et exstirpatis non dicitur), falsum id esse ostendit, quod additur quasi maius et gravius: αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσον. Scripserat Plato διετράπησαν, victæ et confusæ desistunt; id est enim διατρέπεσθαι. Plutarchus adversus Stoicos c. 35, 4 (p. 1077 B) Stoicos dixit putare mundum post conflagrationem in semen conversum iri (— μεταβαλεῖν recte Wytttenbachius pro μετέβαλε —), ita ut ex minore corpore et mole magnam haberet fusionem, hoc est, late se denuo panderet: χύσιν ἔχοντα πολλήν. Substitutum est φύσιν, quod (πολλήν ἔχειν φύσιν) nihil est¹). Paulo longius a litteris discessum in libello eodem 32, 1 (p. 1075 E), ubi Stoici Epicurum incessentes omnibus indignantium vocibus et exclamationibus uti dicuntur; scribitur enim: οὐδὲν ἀπολείπουνσι τῶν πραγμάτων, ἰὸν ἰὸν, φεῦ φεῦ βοῶντες. Apparet nihil hic agere τὰ πράγματα. Scripserat Plutarchus: οὐδὲν ἀπολείπουνσι τῶν κεκραγμάτων, vocabulo Aristophanis utens. Idem de animi tranqu. c. 18 (p. 476 B) sapienti licere dixit, facta commodorum et incommodorum comparatione, τῆς μὲν ἀρεστῆς καὶ οἰκείας μερίδος ἐπικρατούσης, ἥδέως ζῆν, τῶν δὲ ἄλλοτρίων καὶ παρὰ φύσιν ὑπερβαλλόντων, ἀδεῶς ἀπελθεῖν. Virtuti (— nam in codicibus et editionibus scribitur ἀρετῆς, quo posito debebat saltem scribi καὶ τῆς οἰκείας μερίδος —) in hac comparatione nullus est locus²). Strabo VI p. 269 e Syracusarum divitiis natum esse ait proverbium de iis, qui sumptuose viverent, ὥς οὐκ ἂν ἐκγένοιτο αὐτοῖς ἡ Συρακουσίων δεκάτη. Corruptum esse ἐκγένοιτο consen-

¹) De defectu oracul. c. 40 init. (p. 432 C) δύναμις σύμφυτος καὶ ἀμυδρά καὶ δυσφάνταστος appellatur, quæ a Plutarcho σύγχυτος καὶ ἀμυδρά, confusa et obscura, appellata erat.

²) Ἀρεστός, ne quis de eo dubitet, legitur apud Plutarchum Pelopid. c. 21.

tiunt Kramerus et Meinekius et satis patet; quæ enim hominum luxuria ex eo significatur, quod iis non eventura sit decima Syracusanorum? medicina nondum reperta est, quæ non difficilis est; scribendum est enim ἐξιανοῖτο, non suffecturam iis (in talibus sumptibus) decimam Syr. Est tamen hoc mendum Stephano Byzantino antiquius. Apud eundem Strabonem I p. 16 Hipparchus eum, qui omne genus scientiæ et artis Homero tribuat, similiter facere ait, ὥς ἂν εἴ τις Ἀττικῆς εἰρεσιώνης κατηγοροῖη καὶ ἃ μὴ δύναται φέρειν, μῆλα καὶ ὄγχνας. Alienissimum a re accusandi verbum est; requiritur et sententiam explet unum καταρτώη, suspendat. Adiungamus etiam poëtæ exemplum. Nam Sophocles in Trachiniis 323, ubi Lichas Iolen dicit, si quid loquatur, prorsus a superioris temporis consuetudine discessuram, neque στόμα διοίσει posuit, quod nihil esse consentiunt, neque διήσει (— nam aliud est φωνήν aut γλῶσσαν ἰέναι, aliud δυέναι, id est nihil —), sed sic scripsit:

οὐ τάρῃα τῷ γε πρόσθεν οὐδὲν ἐξ ἴσου
χρόνῳ διοίξει γλῶσσαν.

Non tam ipsius verbi quam formæ alicuius minus tritus usus apud Lucianum Abdic. 17 effecit, ut substitueretur aliud verbum una littera longius, una præterea differens. Editur enim: "Ὅταν γοῦν πολλάκις ποιήσωμεν ἤδη πλησίον γενέσθαι τοῦ τέλους καὶ ἐλπίσωμεν, ἐμπειρόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπακμάσαντος τοῦ πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνα ἀνέπρεψεν, quam nulla sententia, ostendere potest Gesneri interpretatio (cum enim sæpe effecimus, ut prope finem simus, cum speramus, cet., etsi ποιῶ γενέσθαι πλησίον Græcum omnino non est hoc significatu); bonus Marcilius scribi voluerat οἰήσωμεν, barbaram formam ponens, sententiam videns; Lucianus posuerat οἰηθῶμεν. E Latinis Seneca cons. ad Marciam 17, 6 naturam dicentem inducit, incertum esse, numquid liberi nati fructus lætitiæque allaturi sint: Tu si

filios sustuleris, poteris habere formosos, et deformes poteris; fortasse muti nascentur. Pro muti substitutum multi, quod cum ferri non posset. editores varie locum interpolarunt¹⁾. Gellius XII, 2, 14 Senecæ dicendi genus reprehendens, adolescentium. inquit, indolem non tam iuvant, quæ bene dicta sunt, quam inficiunt, quæ scævissime. Substituto sæpissime periit sententia, periit contrariorum apta inter se relatio. Alius quæ male dixisset; Gellius neque tam miti et simplici verbo neque positivo contentus fuit. Apud Ovidium, ut Latini quoque poëtæ exemplo utar. metamorph. IV, 139 sqq. de Thisbe Pyramum lugente hæc leguntur:

Et laniata comas amplexaque corpus amatum

Vulnera supplevit lacrimis fletumque cruore

Miscuit.

Quid sit vulnera supplere lacrimis, nemo dixit dicetve, ut intellegi possit; nam quod Gierigius idem dicit esse atque fletum cruore miscere, ea non enarratio est²⁾. Ovidius scripserat sublevit (lavit), hoc est, quod XIII, 490 dicitur, lacrimas in vulnera fudit.

De permutatione similium, quæ in utroque sermone in certis quibusdam vocibus (ut *κλεινός, κοινός, καινός, πάλιν, πάλαι, πόλιν*, quæso, quasi, utile, vile, subtile. cet., maximeque in particulis, ut *ἄν, αὖ, ὥς, ἕως, καί, τά, κατά*, ut, et, etiam in et, ei) amplissimam habet materiam et quibusdam prope infesta est (ut *ἀμωσγένως, ἄττα*), satis dictum erit, si addiderimus, etiam terminationes quasdam esse verborum, quæ, quia non valde dissi-

¹⁾ Mutis pro multis recte Gruterus restituit in libro de vit. beata 2, 3.

²⁾ Statius, tumidus poëta et omnia ridicule exaggerans, Theb. III, 130 vulnera alta lacrimis repleta habet; sed longe aliud esset suppleta, ut lacrimæ pro vulneribus essent.

militer cadant, deficiente etiam in extrema parte vocabuli longioris memoria aut animi intentione, sæpe a librariis ad grammaticam sententiæ formam non attendentibus aut regulæ ignaris confundantur, ut *ται* et *οθαι*, *σαι* et *οθαι*, runt, rint, *ως*, *οις*, ne *σειν* et *σαι*, *σεσθαι* et *σασθαι* h. l. attingam¹⁾.

Alterum erroris genus diximus esse in verbis male separandis aut continuandis. Nam cum apud veteres, ut in antiquissimis nostris codicibus, continua omnia scriberentur, nulla verborum distinctione, tum, cum verba separata scribi cœpta sunt, facile aut ex primis aliquot litteris species vocabuli integri obiciebatur idque separatim scribebatur aut, cum non insisteretur, ubi oportebat, ex duobus pluribusve unum conflabatur vocabulum. Sed cum in priore erroris specie relinquerentur litteræ sensu cassæ, in altera interdum tantum pars sequentis vocabuli ad prius traheretur, ut reliquæ litteræ eodem modo superessent, prope necessario statim adiungebatur conatus aliquis corrigendi, ut litteras addendo, detrahendo, mutando saltem verborum Græcorum Latinorumque forma, etsi neque oratio recte cohærens neque sententia, oriretur. Ad perficiendum quoque illud, quod primum animo obiectum erat, vocabulum

¹⁾ *Βιώσεται* pro *βιώσεσθαι* scribendum est apud Plutarchum de sera numinis vind. 22 (p. 56 F), *προστίβεται* pro *προστίβεσθαι* de Pyth. orac. 3 (p. 395 E), contra *συβιώσεσθαι* et *στρατεύσεσθαι* pro indicativis de Stoic. repugn. 20, 3 (p. 1043 C). Apud Pausaniam II, 1, 2 pro *ἀνοίγσαι* altero loco scribendum est *ἀνοίγεσθαι*. Nam si activum de Cæsare Pausanias posuisset, non addidisset *ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοῦ*. (Scribendum *αὐτοῦ*.) Aliæ terminationes permutantur propter obscuram aut non intellectam notam, ut cum tacebunt pro tacebuntur scribitur. In quibusdam codicibus, ut in Senecæ philosophi antiquis aliquot, interdum vocabula, festinante librario, extrema parte truncantur, ut cons. ad Marc. 11 extr. in A (Fickerti notis utor) est paucissimo circuitus annor, id est, ut editur, paucissimorum circ. annorum. Hinc aliquoties correctio petetur.

sæpe litteræ aliquot mutabantur. Atque etiam ante, quam verba scribendo separabantur, in legendo hi errores accidere poterant et scribentem turbare et ad mutandas litteras impellere. Itaque multiplex nascitur confusio. Rarissime enim omnes litteræ supersunt, tantum male divisæ, ut apud Platonem r. p. VII p. 519 B, ubi optimi codices (Par. A et alii) sic scriptum habent: (αἱ μολυβδίδες) περὶ κάτω στρέφουσι τὴν τῆς ψυχῆς ὄψιν, Plato ipse περικάτω legi voluerat, usus popularis sermonis adverbio, quo significabatur summis ad imum versis, capite deorsum verso (kopfunter), quod Aristophanes κατωκάρα dicit. Id adverbium Photius in lexico (περικάτω τροπήσεται) συνήθως λέγεσθαι scribit; usus eo est et antiquos et communem sermonem sequens Plutarchus de facie in orbe lunæ 28, 8 (p. 943 D), ubi editur: ἐνίας δὲ καὶ τῶν ἐκεί (ψυχῶν) περὶ[τὰ]κάτω τρεπομένας οἶον εἰς βυθὸν αὐθις ὁρῶσι καταδυόμενας. Recte codices περικάτω τρεπομένας. (Platonis editores ex interpolatis codicibus tenuerunt περὶ τὰ κάτω. Hermannus κάτω, deletο περι.) In Sophoclis Antigone. 205 sq. αἰκισθέντ' pro αἰκισθέντ' scriptum (καὶ δέμας ἰδεῖν πρὸς οἰωνῶν καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθέντ') fecit, ut pravæ et miræ excogitarentur verborum iuncturæ. Illud pæne incredibile, apud Xenophontem in Cyrop. II, 4, 17 etiam nunc edi: οὐς σὺ λαβὼν εὐθύς ἀνίοις pro εὐθύς ἂν ἴοις, cum præsertim et ἀνιέναι ad rem ineptum et sine ἂν oratio solæca sit, quanquam non deest, qui defensorem citet nec qui citetur. (Mitem iubendi esse formam ἴοις ἂν, notum est.) Sed gravissimi vulneris speciem habet Strabonis locus II p. 110, ubi de homine mathematicæ et geographicæ subtilitatis experti hæc dicuntur: ἀνατέλλοντα μὲν γὰρ ὁρᾷ ἥλιον καὶ δύνοντα καὶ μεσουρανοῦντα, τίνα δὲ τρόπον, οὐκ ἐπισκοπεῖ, (οὐδὲ γὰρ χρήσιμον αὐτῷ πρὸς τὸ προκειμενον, ὥσπερ οὐδὲ τὸ παράλληλον ἐστάναι τῷ παρεστώτι ἢ μὴ) τάχα δ' ἐπισκοποῖ μὲν ἂν τι, δόξει δ' ἐν τοῖς

μαθηματικῶς λεγομένοις καθάπερ οἱ ἐπιχώριοι. Nec potentialis modus (ἐπισκοποῖ ἄν) rationem habet (et in codicibus solis fide dignis est ἐπισκοπεῖ) nec τι, quid vero sit (ut de futuro tempore nihil dicam) δοκεῖν ἐν τοῖς μ. λ. aut etiam δοκεῖν τοῖς μ. λ., ne fingi quidem tolerabiliter potest. Conflamus igitur tria divulsa; clarum erit et perspicuum, quod nascetur: τάχα δ' ἐπισκοπεῖ μὲν, ἀντιδοξεῖ δὲ τοῖς μαθηματικῶς λεγομένοις. Nam corrupto verbo additum est ἐν¹⁾. Ne apud Senecam quidem epist. 89, 4 quicquam ex litteris periit, sententia tota, quem locum Haasius (nam superiores delendo grassati erant) sic scriptum edidit: Philosophia unde dicta sit, apparet; ipso enim nomine fatetur. Quidam et sapientiam ita ** quidam finierunt, ut dicerent divinorum et humanorum scientiam. Seneca scripserat verbis ludens: ipso enim nomine fatetur, **quid amet** (se esse sapientiæ amorem). Sapientiam ita quidam finierunt cet.²⁾. Sed hoc, ut dixi, rarum. Una tantum littera intercidit apud Thucydidem VIII, 46, ubi cum is scripsisset: εὐτελέστερα δὲ τὰ δ' εἶναι (facilius esse et minoris constare id, quod ipse svaderet) βραχεὶ μορῶ τῆς δαπάνης . . . περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρῖψαι, librarius effecit εὐτελέστερα δὲ τὰ δεινὰ, multumque editores vexavit, e quibus nuper Kruegerus εἶναι subesse suspicatus est, litteras ταδ' abieciat³⁾. Apud Platonem, cuius alios locos paulo subtiliori

¹⁾ Obtemperatum oportuit Bekkero, in Platonis r. p. IX p. 578 C δυστυχῆση (si mala fortuna usus fuerit) scribi iubenti pro δυστυχῆς ἦ. Sed ipse idem corrigere debuit VIII p. 561 A (εὐτυχῆση καὶ μὴ πέρα ἐκβαλχευθῆ pro εὐτυχῆς ἦ).

²⁾ Hanc emendationem ante aliquot annos adumbravi et adolescentibus reperendam proposui in libro trimestri Danico (Tidskrift for Philologi) V, 24 et reppererunt complures.

³⁾ Huius loci emendationem cum ante plus viginti annos (duobus, ni fallor, ante 1848) Ioanni Classenio Hauniæ monstrassem, in idem se incidisse dixit.

disputatione egentes tractabimus, cum ad ipsum in ordine ventum erit, de legg. XII p. 967 A ex οἶονται natum esse οἶόν τε ostendam paulo post, ubi eundem locum propter accommodationis errorem commemorabo. Littera una mutata est apud Strabonem VI p. 257, qui de Rhegio condito sic scripserat: ὥς δ' Ἀντιόχος φησι, Ζαγκλαῖοι μετεπέμψαντο τοὺς Χαλκιδίας καὶ οἰκιστὴν Ἀντίμνηστον συνέστησαν (dederunt)· ἐκοινώνησαν δὲ τῆς ἀποικίας Μεσσηνίων φυγάδες τῶν ἐν Πελοποννήσῳ. Librario ex primis verbi litteris obiecta est species pronominis ἐκείνων, itaque una littera mutata scripsit, ut editur: συνέστησαν ἐκείνων· ἦσαν δὲ —, pronomine vitioso (debebat enim, ut aliqua esset sententia, esse ἐξ ἐαυτῶν), vitiosa etiam proxima oratione; neque enim Græcum est εἶναι τῆς ἀποικίας pro μετέχειν aut κοινωνεῖν¹⁾.

Plutarchi quæstiones convivales etsi merito a paucissimis perleguntur, tamen mirere in libro a Wyttenbachio et Duebnero edito hæc relictæ esse V, 3, 2, 6 (p. 676 E), ubi inducitur rhetor cum falsa specie doctrinæ de coronis in ludis Isthmiis disserens, ne ad Græcorum quidem verborum speciem (κατευμαι) adducta: Ἡ ταῦτα, εἶπεν, οὐκ ἀνέγνω κατευμαί σοι τὴν πίτυν, ὥς οὐκ ἐπέισακτον οὐδὲ νέον ἀλλὰ πάτριον καὶ παλαιὸν δὲ στερμιμάτων Ἰσθμίων σεμνύνοντες ἐκίνησεν οὐ νέους ὥς ἂν πολυμαθὲς ἀνὴρ καὶ πολυχράμματος. Primum una vocali mutata (α in ε in illo κατευμαι), litterisque ter recte divisus habebimus hominem orationem sic superbe interrogatione terminantem: Ἡ ταῦτα, εἶπεν, οὐκ ἀνεγνώκατε ὑμεῖς οἱ τὴν πίτυν ὥς οὐκ ἐπέισακτον οὐδὲ νέον, ἀλλὰ πάτριον καὶ παλαιὸν δὴ (sic scribendum: scilicet) στέμμα τῶν Ἰσθμίων σεμνύνοντες; Deinde Plutarchus effectum gloriosæ orationis ostendit: Ἐκίνησεν οὖν νέους (τοὺς νέους?) ὥς ἂν

¹⁾ Idem Strabo I p. 20 non scripsit τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον πρὸς βορρᾶν καὶ βορρῶν, sed πρόσβορρον καὶ βορρᾶν.

πολυμαθῆς ἀνὴρ καὶ πολυγράμματος. Tum, quomodo species glorioso homini detracta sit, narrat (Ὁ μὲντοι Λουκάνιος κ. τ. λ.). Prorsus memorabile exemplum vocis paulo rarioris in tres cum aliqua litterarum mutatione distractæ habet eiusdem Plutarchi vita Pyrrhi c. 3, ubi de Glaucia Illyriorum rege, ad quem Pyrrhus infans a custodibus fugientibus delatus erat, sic scribitur: Ὁ δ' ἦν ἐπὶ γνώμῃς Κάσανδρον δεδοικὸς ἐχθρὸν ὄντα τοῦ Αἰακίδου (Pyrrhi patris) καὶ σιωπὴν εἶχε πολὺν χρόνον βουλευόμενος. Neque Græce ullo exemplo dicitur εἶναι ἐπὶ γνώμῃς, et si diceretur, ut esset deliberare, manifesta esset tautologia in proximo βουλευόμενος. Plutarchus scripserat: Ὁ δ' ἡμφιγνώμει (incertus sententiæ erat). Idem in Nicia c. 9 postquam dixit aliquamdiu e variis indiciis intellectum esse, Lacedæmoniorum et Atheniensium animos belli tædere, postremo quid factum sit, his verbis ponit: ἔπειθ' οὕτω περὶ παντός εἰς λόγους συμβάλλοντες ἐποιήσαντο τὴν εἰρήνην. Et inepte per se de omnibus rebus collocuti esse dicuntur, neque hoc recte superioribus respondet neque ipsum in Græcis verbis inest; necessario enim scribendum erat περὶ πάντων. Sed Plutarchus scripserat: ἔπειθ' οὕτω περιφανῶς εἰς λόγους συμβάλλοντες & τ. εἰρ. Ut ad Latina exempla transeam, quam sæpe Livii librarii e prima syllaba verbi quiesco et adiectivi quietus pronomen qui effecerint, ceteris pessundatis, dictum est in emendatt. Liv. p. 617 et in præfat. Livii a me editi vol. IV fasc. I p. 13. In Taciti quoque codice Mediceo XIV, 22 pro quieti urbis scribitur qui e turbis¹⁾; sed mansit mendum ex eadem causa paulo alia forma natum in ann. XIV, 26, ubi editur: unde (legati Hyrcanorum) vitatis Parthorum finibus patrias in sedes remeavere. Quin et Tiridaten per Medos

¹⁾ Contra apud Val. Max. IV, 7 E. 2 codex optimus quietam habet pro qui ea.

extrema Armeniæ intrantem . . . abire procul ac spem belli omittere coëgit. Prorsus ineptum est quin in transitu ad aliam rem prorsus diversi a superiore generis et ubi ne minima quidem est ascensus ad maius significatio. Scripserat Tacitus: remeavere **quieti**. Tiridaten cet. Apud Gellium VI (VII), 3, 34 in codicibus sic scribitur: Usus esse Catonem dicit (Tiro) . . . argumentis parum honestis ac non viri et qui alio fuit, sed vafri ac fallaciosis. Ex his fit facillime: ac non viri æqui (equi) alioqui, sed vafri ac fallac. Cum alio a qui separatim esset, hoc transiit in fuit, mediis duabus litteris servatis. Quam necessarium esset alioqui, senserunt, qui sic ediderunt: viri eius, qui alioqui fuit. Ceterum apud Latinos paulo rarior hæc videtur esse, quam apud Græcos, erroris species, in qua longioris vocabuli prima pars pro integra voce ponitur; alterius illius, in qua vox integra conflatur cum sequenti aut aliqua sequentis parte, exempla videamus. Apud Plutarchum quæstt. conv. IV, 5, 2, 2 (p. 670 A) editur: *Τὴν δὲ ὕν ἀποχορησιῆσαι καὶ τιμᾶσθαι λέγουσι*, et additur deinde causa, cur honos sui habeatur. Ex verbo inaudito et particula *καὶ* fit *ἀπὸ χορηστῆς αἰτίας τιμᾶσθαι*. Sed prorsus eodem errore, quo hic in libro exigui pretii, verbum non minus barbarum natum est apud nobilem poëtam, Euripidem, in Heraclidis 495 (nam Nauckium quattuor versus sibi molestos facili delendi opera amolientem non moror), ubi cum poëta scripsisset: *εἰ μὴ τι τούτων ἐξ ἀμυχάνων ἴμεν* (nisi ex his difficultatibus nos expediemus), conflato *ἐξαμυχάνων*, corrigendo futuri temporis aliqua forma efficta est (*ἐξαμυχανήσομεν*). In Plutarchi Cimone c. 2, ubi in vitis hominum narrandis potissimum in pulchris factis immorandum dicit, hæc scribuntur: *ἐν τοῖς καλοῖς ἀναπληρωτίον ὥσπερ ὁμοιοῦντα τὴν ἀλήθειαν*. Sed nihil omnino est explere veritatem tanquam similitudinem (quasi similitudo sit); ipsa veritas (die Wirklichkeit), quam simillime fieri potest, exprimenda est, idque Plutarchus

dixit: ὡς παρομοιότατα. Ex ὡς παρ factum ὥσπερ, eo facilius, quod adiectivum compositum minus tritum erat quam simplex, tum ὁμοιότητα propter ὥσπερ. Apud Lucianum navig. 32 editur: οὐδεὶς γὰρ ὁ ἐναντιωθῆσόμενος ἡμῖν τὰ ὅπλα τοσοῦτοις οὕσιν. Ut ferri posset, quod ferri non potest, inauditum ἐναντιωθῆσομαι pro ἐναντιώσομαι, tamen nemo ἐναντιοῦσθαι transitive dixit (τὰ ὅπλα); dividamus et unam litteram corrigamus; habebimus verum: ἐναντία θησόμενος ἢ. τὰ ὅπλα. Longius progressa est interpolatio ex prava separatione et copulatione orta apud Plutarchum adv. Colotem 28, 5 (p. 1123 E), ubi assensum retinere (Academicorum recentiorum more) rectum esse dicitur, εἰ μηδὲν ἄλλο, τὴν γε διαφωνίαν ταύτην (philosophorum de veritate τῶν φαντασιῶν) λαβόντας αἰτίαν ἀποχρῶσαν ὑπονοίας πρὸς τὰ πράγματα καὶ οὐδὲ οὕτως ὑγίης οὐδὲν, ἀσάφειαν δὲ καὶ ταραχὴν ἔχοντα πᾶσαν. Sententia, quæ recta esset, si scriberetur tantum πρὸς τὰ πράγματα ὡς οὐδὲν ὑγίης . . . ἔχοντα, interpositis illis καὶ οὐδὲ οὕτως prorsus perimitur. Sed in illis primum latet ipsum illud, quo carere non possumus, ὡς, deinde, illo seiuncto, efficitur aptissime: ὑπονοίας πρὸς τὰ πράγματα καὶ δέους ὡς ὑγίης κ. τ. λ. Cum ex δέους (quod οὐς ὡς coaluerant in οὕτως) solum superesset δε post καί, factum καὶ οὐδέ. Apud Senecam de vita beata 13, 3, ubi docet Epicuro, si honesta tueri velit, abiiciendum esse voluptatis nomen et titulum, sub quo disciplinam constituerit, sic scribitur in codicibus fide dignis (nam interpolatos et quæ inde nata sunt in superioribus editionibus, omittamus): Titulus itaque honestus eligatur et inscriptio ipsa excitans animum quæ statim venerunt vitia. Haasius, ut speciem (satis profecto malam) sententiæ efficeret, quinque verba interposuit, nulla, cur omissa essent, significata causa; videamus nunc, quam facile omnia in ordinem redeant: Titulus itaque honestus eligatur et inscriptio ipsa excitans animum; quæ stat, invenerunt

vitia. Voluptatis tanquam summi boni inscriptionem a vitiis ad se obtegenda inventam ait. Apud eundem de clementia I, 12 sic Haasius edidit: Sed mox [de Sulla] consequemur, quomodo hostibus irascendum sit utique si in hostile nomen cives et ex eodem corpore abrupti transierint. Bellam vero orationem: consequemur, quomodo irascendum sit! Seneca scripserat: Sed mox de Sulla, **cum quæremus**, quomodo cet. Ad illum locum differt etiam de Sulla iudicium. Ex conqueremur natum consequemur. (Cfr. persequeretur substitutum in codicibus pro per se quæreretur apud Livium XL, 12, 11.) Tertium ponam eiusdem Senecæ exemplum (nec copiam exauriam), qui epist. 91, 11 in incendio montis describendo his verbis usus erat: Vasta vis ignium colles, per quos relucebat, erosit et quondam altissimos vortices, solatia navigantium ac speculas, ad humile deduxit, apte duobus accusativis et duobus verbis copulatis. Cum vasta vis conflatum esset, littera extrema mutata, in vastavit, ex ignium, quod optimus codex servavit, natum est ignis, turbata tamen membrorum orationis cohærentia, quam Haasius ut restitueret, ex ignium fecit ignis solum quattuor litteris adiectis, inciditque in vitiosam copulationem: vastavit . . . erosit et . . . deduxit. (Superiorum interpolationes hic ut alibi omitto.) Senecæ addamus Festum, apud quem hoc errore natum est vocabulum non tantum ipsa longitudine mirabile: Præciamitatores dicuntur, qui flaminibus . . . antecedentes exclamant cet. Id nomen ex præciæ (qui apud Paulum p. 224 Muelleri appellantur) et alio conflatum esse, iam Scaliger intellexit, modo ne metatores posuisset, quos hinc alienos esse recte iudicatum est, sed viatores, qui aptissimi sunt. Hic tamen error Paulo antiquior est, apud quem totidem litteris præciamitatores ponuntur. Apud Gellium XX, 1, 34 iureconsultus, legem XII tabularum contra Favorinum

defendens, qui „negaverat eum, qui membrum per talionem rumpere vellet, efficere posse rumpendi pariter membri æquilibrium“, concedit difficile hoc esse, sed eam legis sententiam esse negat. Concessio ea his verbis concepta est: Verum est, mi Favorine, talionem rarissime fieri [et] difficillime. Codices et non habent; raritas ad rem nihil attinet; agitur de difficultate prorsus paris talionis; itaque primum in raris subest paris, in litteris sime (sume) latet summæ (summe), ut talionem paris summæ habeamus, id est, magnitudinis.

Tertio genere scribæ errabant in litteris, syllabis, verbis, quæ bis eadem aut pæne eadem scribenda erant, semel tantum, quod oculus ea non distinxisset, scribendis aut, quod paulo minus late patet, in geminandis, quæ semel scribenda erant, quod se iam scripsisse obliviscerentur. In litteris syllabisque facillime hoc accidebat in confiniis verborum. Ex Aristotelis politicorum II, 8, 7 (c. 11 sub fin. Bekk.) profertur verbum inauditum et inaudita forma fictum ἀρισταρχεῖν. Aristoteles scripserat Græce: διὸ δεῖ τοὺς δυναμένους ἄριστα ἄρχειν, τοὺτους ἄρχειν. Plato cum in Philebo p. 17 D distinxisset ἕτερα τοιαῦτα ἐνόντα πάθη ἢ γιγνόμενα, natum est, altero η οmisso, editurque ἐνόντα πάθη γιγνόμενα, ut γίνεσθαι πάθη dicantur, quæ iam insint¹⁾). Strabo XIV p. 648 scripserat: Ἀναξήνορα δὲ τὸν κιθαρωδὸν ἐξῆρε μὲν καὶ τὰ θέατρα, ἀλλ' ἐτίμα μάλιστα Ἀντώνιος. Semel scripto μα, factum est ἀλλ' ἐτι μάλιστα, in quo cum Meinekius iure hæsisset, substituit ἀλλ' ὅτι μάλιστα, prave posito ὅτι μαλ. pro simplici superlativo nec attendens post ἐξῆρε μὲν ... ἀλλ' requiri alterum verbum. Plutarchus in vita Periclis c. 1 scripserat: ἐπεὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων οὐκ εὐθύς ἀκολουθεῖ τῷ θαυμάσαι τὸ πραχ-

¹⁾ In Platonis Euthyphrone p. 6 A quantas turbas dederit, semel scriptum, cum bis scribi deberet, suo loco exponetur.

θὲν ὁρμὴ πρὸς τὸ πρᾶξαι (quoniam in ceteris rebus non continuo admirationem facti sequitur studium faciendi). Omisso ἐπὶ genetivus non habet, unde pendeat, sententiaque expediri grammatice omnino nequit. Diodorus Siculus XIV, 53, ubi de Motya, Siciliae urbe, a Dionysio et Syracusanis capta narrat, Sicilienses dixerat ὁμότητα ὁμότητι σπεύδοντας ἀμύνεσθαι omnes sine discrimine ullo sexus aut ætatis occidis. Omisso nunc ὁμότητι sententia prava est; nam πρὸς τὸ ἀμύνεσθαι ὁμότητα nihil opus est ipsum sævire. Propter hanc denique errandi causam non paucis scriptorum locis post δὴ aut δὲ excidit δεῖ, de quo mendo alibi dicam. Apud Iustinum (ut ad Latinos convertamur) XV, 2, 8 scribitur perverse: ut appareret eos non odii, sed dignitatis gloria accensos, quod Ieepius (ad XII, 5, 1) mire nescio qua zeugmatis figura excusat, quasi ex gloria alius ablativus ad odii sumi possit; nec tamen odio scribendum, sed, geminata littera, non odiis, sed. Apud Senecam de tranquill. animi 6, 3 quod editur: alius infirmum corpus laborioso pressit officio, neque per se premere corpus officio recte dicitur neque satis exprimit, qui exprimi debet, effectum rei et eventum; is exprimitur, si bis scripta o et p erunt: laborioso oppressit officio¹). Velleius Patere. II, 88, 2 de M. Lepidi consiliis Augusti interficiendi a Mæcenate oppressis nunc sic narrare videtur, quasi ob ipsa illa eo demum tempore, quo ea inita essent, Mæcenas urbi præpositus sit (Tunc urbis custodiis præpositus C. Mæcenas); verum et ex historia constat et ex reliqua ipsius Velleii narratione perspicuum est, Mæcenatem, cum iam pridem in ea potestate esset, Lepidi consilia comperisse et prævenisse. Recta omnia erunt retractis quattuor litteris, quæ bis scribi debuerant: con-

¹) Etiam apud Val. Max. IV, 6, 3 debuerat teneri ab Halmio, quod in codice aliquo corrigendo, sed recte corrigendo ortum est, morbo oppressa pro pressa.

silia inierat. **Erat** tunc urbis custodiis præpositus C. Mæcenas. M. Varronis est fragmentum e Bimarco satira apud Nonium p. 248 sic expressum: Socius es hostibus, socius ita bellum geris, ut bella omnia domum auferas. Restituetur acumen apertissimæ formæ retracta voce, quæ post hostibus excidit: Socius es hostibus, **hostis** sociis; ita bellum geris cet. Apud Ciceronem de domo 128 codices habent: statuebantur aræ, quæ religionem afferrent ipsi si loco essent consecratæ. Et tota condicio inepta est (— quis enim aras religionem allaturas putare poterat, si non essent consecratæ?) et loco, quod sic positum significare debet recto et apto loco, sententiam non habet; ipsi editores aut delent aut in ipsæ mutant, quod vitiose abundat. Scripserat Cicero: quæ religionem afferrent ipsi **ei** loco, **quo** essent consecratæ. Cum excidisset quo post eo, etiam ei in si transiit. Excidit quæ post aqua apud Senecam quæstt. nat. II, 25 et 26, qui locus sic scribendus et continuandus est: cum (nubes) sinthumidæ, imo udæ, quomodo possunt gignere ignem, quem non magis verisimile est fieri ex nube quam ex aqua, quæ ex nube nascitur? Apparet, quam apte extrema hæc conclusionis causa addantur; vulgo verba Ex nube nascitur sine ulla sententia per se ponuntur, etiam in novi capitis initio. Idem epist. 21, 9 sic scripserat: iubeo illum dividere sententiam et sequor, quod probo (id est, eam partem divisæ sententiæ, quam probo). Eo libentius Epicuri egregia dicta commemoro, cet. Omisso quod post (se) quor sententia et oratio pessundata est, quam Haasius adiuvare infeliciter studuit. Qui dividi iubet sententiam, non totam sequitur. Paulo longius aberratum est apud Senecam Rhet. p. 172 (153 Burs.): Obiecit patri, quod fratrem abdicasset, non schemate, sed certo. Neque omnino certo obiicere dicitur neque contrarium est ei, quod per figuram et tecte fit. Scriptum erat sed

directo; omisso altero *d*, ex *sed* *irecto* factum est *sed* certo. Sunt quædam in Latinis codicibus inter se in concursu prope infesta, ut alterum sæpe extrudatur, velut non et con, cuius rei nunc duo exempla sufficiant, alterum Gellii XIV, 1, 19, ubi scribendum est: quærebatque (Favorinus), qui **non** conveniret (vulgo qui conveniret); nam convenire et fieri debere dicebat; alterum Valerii Maximi I. 1 E 2. ubi e codice omnium principe B, qui a prima manu ita habet: factum Masinissæ animo quidem Punico sanguini conveniens, scribi debet: factum Massinissæ animo quidem, Punico sanguini **non** conveniens: (vulgo ex interpolatis codicibus edebatur: animo plus quam P. s. conveniens; Halmius coniecit: animo quam P. s. convenientius); tum **m** in fine vocabuli et initio proximi **in**, quo errore in fragmento Sallustii apud Nonium p. 489 (hist. III, 15 Dietsch.) scribitur: nam tertia nunc (recte iam alii luna) erat et sublima nebula cælum obscurabat; scribi debet nam incerta luna erat; numerus ad rem nihil facit. (Bis apud Tacitum sic ex impotentia factam potentiam suo loco ostendetur¹). In his igitur semel scripta, quæ bis (aut tota eadem aut admodum similia) scribi debebant. Contrarii erroris, quem paulo minus late patere dixi, simplicissimum exemplum Strabo præbeat, qui cum II p. 117 posuisset τὰς εὐθείας (rectas lineas) μικρὰ συννενούσας ποιεῖν, hoc est, leniter convergentes, librarius fecit μικρὰς συνν.. quod Kramerus et Meinekius ediderunt, quasi brevitæ lineæ quicquam ad rem pertineat (et βραχεῖαι illæ essent, non μικραί); superiores inde a Xylandro μικρόν, recta sententia. Apud eundem VI p. 280 cum esset: οἱ δὲ σταλέντες κατέλαβον (deprehenderunt) τοὺς Ἀχαιοὺς πολεμοῦντας τοῖς βαρβάροις, geminatis litteris το barbarus natus est

¹) Altera e duabus vocibus relativis (quod cum, quoniam cum) facile omittitur etiam ob compendiorum similitudinem.

verbi medii usus *κατελάβορτο*¹⁾. Ne illud quidem, quod apud Platonem in Politico p. 309 B scribitur *προκώδει διανήματι*, vocabulo et inusitato (nemo enim nec *διάνημα* nec *διανήθειν* dixit, non magis quam Latine pernerere) et inepto ad rem (agitur enim simpliciter de filo), aliam habuit originem; *δια* enim ex *δει* natum est. E Latinis apud Ciceronem in oratione II de leg. agr. 33, cum ab ipso scriptum esset: infinita potestas innumerabilis pecuniæ conficiendæ vestris vectigalibus non fruendis, sed alienandis, geminando effectum est conficiendæ de (nam sæpe conficiende scribebatur); pecunia conficitur fruendis vectigalibus, non de fruendis. Apud Valerium Max. IV, 6, 1 editur: Ti. Gracchus anguibz domi suæ mare ac femina adprehensis, vitioso participio (— saltem comprehensis dicendum erat —); sed id ortum est ex deprehensis littera a, quæ præcedit, geminata, tum ex adprehensis sublato e²⁾. In fragmento orationis Scipionis Africani apud Gellium VI (VII), 11, 9, ubi adversarium iubet vitia obiecta sponsione defendere et falsa esse convincere, sic scribitur: Non vis nequitiam (defendere); age, malitiam saltem defendes. Si tu verbis conceptis cet. Et per se prave in huiusmodi provocatione futurum ponitur et propter age; sublato altero s rectum erit: age, malitiam saltem defende. Apud Senecam

¹⁾ Contra apud Plutarchum in vita Ciceronis c. 4 semel scripto, quod geminandum erat, *το* natum est activum verbum non minus vitiosum pro medio: *ὥσπερ ὄργανον ἐξήρτυε* (scr. *ἐξηρτύετο*) *τὸν ῥητορικὸν λόγον*. Nam de instrumento, quo quis accingatur, tantum *ἐξαρτύεσθαι* dici, ostendit, si opus est, ipse Plutarchus Brut. c. 28, Pericl. c. 8, de sollert. anim. 19, 8.

²⁾ Contra apud Senecam Rh. p. 95 (80) acutula sententia e contrariis membris: *Damnata deiecta est* (incesta de saxo), absoluta adscendit corrupta est semel scripto a, tum addito e, ut esset descendit.

de vita beata 23, 4 et ex volet orto et vitiosa facta est oratio (et habebit itaque, copulato et itaque¹) et sententiæ progressio sublata; primum enim per se dicitur: sic (sapiens) pauper, si potuerit esse dives, volet; tum adiungitur, qua ratione in divitiis se gesturus sit. Quid vitii proximo capite (24, 3) ad formam rhetoricam habeat eadem particula ex iubet orta, non exponam. (Hominibus prod-esse natura iubet; servi liberine sint hi, ... quid refert? Vulgo iubet, et servi cet.) Accessit ad geminationem alius error apud eundem in libro de constantia sap. 9, 2, ubi editur irritatis in nos potentiorum motibus, miro sane loquendi genere; sed codices optimi habent motis; semel scripta littera m (otis), efficietur facile rectum: potentiorum odiis. Apud eundem Senecam qui in epist. 89, 13 Ariston Chius appellatur usitato cognomine, quo a Ceo distinguitur, epist. 94, 2 prorsus inusitate Ariston Stoicus dicitur, cum præsertim nulla sit scholæ magis in eo quam in Cleanthe (§ 4) notandæ causa. Sed ex repetita syllaba ston natum Stoicus est, cum Seneca Chius scripsisset. (Alius generis est geminatio, quæ oritur, cum ei, quod prave scriptum est, librarius, errore animadverso, rectum addit nec tamen prius illud delet parcens nitori, quomodo apud Senecam quæstt. nat. VII, 30, 5, cum ab ipso Seneca sic scriptum esset: Quam multa animalia hoc primum cognovimus seculo! quam multa ne hoc quidem! Multa venientis ævi populus ignota nobis sciet, librarius primum ex ne hoc effecit negotia — et erratur alibi non multo aliter, — deinde recte scripsit; et nunc quoque in editionibus utrumque coniungitur: quam multa negotia ne hoc quidem seculo! Quæ, quæso, hæc est negotiorum cognitio, futuro seculo reservata et

¹) Rectissimum est, ne quis me oblitum credat: itaque et .. et, et .. itaque .. et, hoc quidem apud eos, qui omnino itaque extra primum locum ponunt.

cum animalium cognitione coniuncta? Neque ex alio fonte orta mira penatium mentio apud eundem Senecam de vit. beata 25, 4: iura reges penatium petant; ipse scripserat tantum: iura reges a me petant.)

Quarto genere aberrabant oculi minus attentī omittendo (extra illa, quæ bis eadem aut pæne eadem scribenda erant). In ipsis mediis verbis litteræ et syllabæ omittebantur aut sola festinatione et casu aut alius verbi non dissimilis specie obiecta, ut cognatus hic error sit cum primo, quod supra posuimus, genere. Sola festinatio effecisse videtur, ut apud Plutarchum in vita Crassi c. 11 Romani a Crasso ad collem aliquem occupandum missi in periculum incidisse dicantur indicio duarum feminarum *προθυνομένων τοῖς πολεμίοις*, cum Plutarchus scripsisset *προθυμιονμένων* (quæ faverent et cuperent hostibus); nam *προθύειν τινί* est deo alicui primum sacra facere, *προθύειν* (*προθύεσθαι*) *τοῖς πολεμίοις* nihil, nec hic sacrorum mentioni ullus locus est; utraque causa valuit, ut moribus pro maioribus scriberetur, quod mendum Bursianum decepit apud Senecam Rhet. p. 110 (93); (amoris pro a maioribus codex Pal. 1 in Cicer. de fin. II, 115;) accessit tertia ex similitudine syllabarum vicinarum, ut apud Ciceronem de fin. V, 55 pro ætatulis scriberetur etalis. Interdum ambigas, utra ex duabus illis prior fuerit, velut apud Lucianum paras. 39, ubi editur: *ὅτι δὲ κατὰ πολλὰ διαφέρει φιλοσοφίας καὶ ῥητορικῆς ἢ παρασιτικῆς, πῶς ἐπιδεικνύεις*; sed ita interrogari nullo modo potest, quoniam in multis iam negotiis et vitæ partibus suam artem alteris illis præstare parasitus docuit, nunc transit ad eius in uno aliquo novo genere præstantiam demonstrandam; scriptum fuerat: *ὅτι δὲ κατὰ τὰ πολιτικὰ διαφέρει φιλοσοφίας* *κ. τ. λ.* Hoc enim deinceps exponitur, et pace et bello in reipublicæ administratione superiorem et philosopho et oratore parasitum esse. Seneca de benef. II, 34, 1 scripserat:

Primum fecit (aliquid is, quem tu negas quicquam fecisse); bono animo bonum (animum) obtulit et, quod est amicitiae, ex æquo posuit. Deinde aliter cet. Ex posuit facto post (ex æquo. Post deinde aliter cet.) prioris sententiae etiam forma eversa est (qui enim coniunguntur hæc obtulit et .. ex æquo?), tum mire præcedenti primum subiicitur post deinde¹). Ab omissis in mediis verbis ad verba tota singula plurave omissa trans-eamus. Et omittitur interdum in codicibus sic verbum unum et alterum, ut præter negligentiam festinationemque et casum nulla causa afferri possit; sed tamen in antiquis et accurate scriptis præter paucos, qui hoc genere peccant, velut is, quo uno Livii libri quinque postremi continentur (vid. emendd. Livian. p. 490 sqq. et de codicibus librorum Ciceronis de finibus præfat. nostræ editionis p. I), exceptis minoribus quibusdam voculis, quæ facilius oculos fugiebant, id raro accidit, ut certis et firmis rationibus maxime ex manifesta totius sententiae forma ei pugnandum sit, qui vocabulo simpliciter addendo codicum mendum corrigere conetur nec causam eius omissi reddat. Plerumque aliqua ex præcedentis aut subsequenteris vocis aut partis vocis similitudine causa apparet, etiam in minoribus illis vocibus, velut quod in Græcis codicibus non raro scribitur vitiose *ἥκιστα, μάλιστα* pro *ἥκιστ' ἄν, μάλιστα' ἄν*, quo genere testimoniorum quidam incaute utuntur²). Sed tamen apud Valerium Maximum IX, 2 E 4 in his verbis: cui (Zisemi Thraciæ regi) neque vivos homines medios secare neque parentes liberorum vesci corpori-

¹) In Ciceronis III de finib. 44 codex archetypus habuit Postne; in recentioribus recta coniectura scriptum est Potestne.

²) Contra etiam ex *ἥκιστα* oritur *ἥκιστ' ἄν*. Etiam negandi particulas interdum omitti, de Latinis ostendi ad Cic. de fin. III.

bus nefas fuit, excidisse in altero membro infinitivum activum cum secare copulatum certum est, etiamsi causa omissi afferri nequeat (corporibus cogere nefas fuit); nam, ut constructionem duram et pravam taceam, ipsius tyranni actio et imperium necessario significari debet. (Si fuit vesci cogere corporibus, potuit oculus ad alterum co in corporibus aberrare.) Et ex duabus vocibus univ-erse similibus omissa altera cadit sub id genus, quod proxime tractavimus (semel scribendi); sed si ex duabus tantum initio aut fine similibus altera excidit, tenemus iam genus erroris notissimum, quo propter duas similes voces aut vocum partes intervallo non ita magno positas librarius, oculo a priore ad alteram transiliente, alteramutram cum interpositis omnibus neglegit et excludit. (*Ὁμοιοτελεύτων* nomen non totam rem comprehendit.) Atque hoc genus erroris in omnium scriptorum codicibus omnibus (ex nostrorum archetypis propagatum) interdum reperitur, in quorundam, velut e Græcis Plutarchi (in moralibus), e Latinis Senecæ late patet, non raro iam animadversum et correctum, (quanquam etiam prave hoc genus emendandi non ita raro tentatum est). Novum exemplum hic ponatur e Plutarchi libello, Non posse svaviter cet., 3, 4 (p. 1087 E), ubi tanquam ex Epicuri mente hæc ponuntur: *Πᾶσα γὰρ ἡδονὴ περὶ ἄρθρα καὶ νεῦρα καὶ πόδας καὶ χεῖρας*. Qui Epicuri sententias vel leviter norunt, sciunt, non in articulis et nervis, arthritidis et aliorum dolorum sede, non in pedibus et mani-

74 p. 473 ed. 2, de Græcis exempla quædam aliis locis ponam; sed in iis quoque valet sæpe aliqua similitudinis causa, ut in non omisso ante con; in Platonis de legg. p. II, 659 B, quem locum mihi ante XL annos in margine correctum Winckelmannus præripuit, ad ω præcedens accessit fortasse gravior causa, comparandi forma negativa et brevis librariis insolens.

bus, podagræ et chiragræ domicilio (et addit Plutarchus post *χειρας: οἷς ἐνοικίζεται πάθη δεινὰ καὶ σχήτλια*, cetera), sed in ventre et pudendis eum voluptatis originem posuisse; scripserat Plutarchus: *Πᾶσα γὰρ ἡδονὴ περὶ γαστέρα, πᾶσα δ' ἀλγυδὼν περὶ ἄρθρα καὶ νεῦρα* κ. τ. λ., etsi potest etiam post *γαστέρα* addidisse καὶ αἰδοῖα. Apud eundem in vita Lycurgi c. 30 scribitur: *Ἀλλ' ἡ πειθαρχία μάθημα μὲν ἐστὶν ἄρχοντος* (ἐμποιεῖ γὰρ ὁ καλῶς ἄγων τὸ καλῶς ἐπεσθαι κ. τ. λ.). Mire per se obedientia imperantis virtus ponitur, quæ videtur imperio subditi, et mira etiam subiicitur ratio, cur obedientiam imperator discat. Sed argumentationem supervacuam facit una particula *μὲν*, alterum membrum desiderari ostendens; huiusmodi enim fuit sententia et oratio Plutarchi: *Ἀλλ' ἡ πειθαρχία μάθημα μὲν ἐστὶν ἀρχομένου, διδάγμα δ' ἄρχοντος*. Idem (nam in latissime patenti erroris genere et ad sententiam pergravi et sæpissime fallenti tribus exemplis unius scriptoris uti placet, cetera alibi ponenda relinquere), idem igitur in vita Coriolani c. 4 cum de Coriolano semper novis belli decoribus priora superante et de imperatoribus in eo ornando certantibus sic scripsisset: *καινὸς αἰὲρ βουλόμενος εἶναι ταῖς πράξεσιν ἀριστείας ἀριστείας συνῆπτε καὶ λάφυρα λαφύροις ἐπέφερε καὶ τοῖς προτέροις αἰὲρ τοὺς ὑστέρους ἡγεμόνας εἶχε περὶ τῆς ἐκείνου τιμῆς ἐρίζοντας καὶ μαρτυρίας σπουδάζοντας μαρτυρίαις ὑπερβαλέσθαι* aut simillime (— nam *ζητοῦντας* scripsisse potest et verba sic ordinasse: *μαρτυρίαις σπ. μαρτυρίας* —), omissis duabus vocibus et sententia depravata est (neque enim de testimoniis superandis universe agitur) et structura; nam neque *ὑπερβαλέσθαι*, unde pendeat, habet neque Græce dicitur *ἐρίζω περὶ Μάρκου τιμῆς καὶ ὑπερβαλέσθαι μαρτυρίας*. Addamus nunc Plutarcho scriptorem maioris et antiquitatis et dignitatis, Herodotum, cuius locus, qui est in libro I c. 167 initio, quas habeat, qualis editur, difficultates quamque

frustra hactenus eas editores tollere conati sint, non dicam; ponam, quod et ex tota narratione et ex eorum, quæ intacta manserunt, forma manifestum est Herodotum scripsisse: *Τῶν δὲ διαφθαρείστων νεῶν τοὺς ἄνδρας οἳ τε Καρχηδόνιοι καὶ οἱ Τυρσηνοὶ διενείμαντο, καὶ οἱ Τυρσηνοὶ ἐλαχόν τε αὐτῶν πολλῶ πλείους καὶ τούτους ἐξαγαρόντες κατέλευσαν.* (Potuisse etiam *δείλοντο* scribi et addi *δύο μέρη*, quid opus est dici? Nam in hoc genere sententia et orationis forma, non omnia verba præstari possunt.) Postremo redeamus ad inferiores et ex iis Plutarcho adiungamus Diodorum Siculum, apud quem XIV, 25 (in Proxeni oratione) mirum est neminem sensisse in his verbis: *τῷ βασιλεῖ λέγειν, ὥς, ἂν περὶ ἡμῶν κακόν τι βουλεύηται, διὰ τούτων (id est τῶν ὀπλῶν) πρὸς αὐτὸν ἀγωνιούμεθα περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν κοινῶν* et sententiam alteram esse mancā, quoniam altera tantum condicio ponatur ex duabus, et apertissime initio repugnare exitum *περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν κοινῶν*. Nam neque de bonis, quæ universe dicuntur, sed de vita et salute tum esset dimicandum neque ulla erant tum communia bona (regis et Græcorum). Scriptum fuerat hac forma: *ὥς, ἂν περὶ ἡμῶν κακόν τι βουλεύηται, διὰ τούτων πρὸς αὐτὸν ἀγωνιούμεθα, ἂν δ' ἀγαθόν τι, μετ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγωνιούμεθα περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν κοινῶν.* Mutavit Diodorus nonnihil, quæ apud Xenophontem dicuntur anab. II, 1, 12. In Latinis ut a brevissimo exemplo ordiar, apud Senecam de tranqu. an. 5, 5 scribitur: Curius Dentatus aiebat, malle esse se mortuum quam vivere. Non gravis hæc cum acumine aliquo sententia est, sed desperationis vox ad mortem ocius consciscendam spectans, aliena a Dentato, aliena a loco, in quo hoc disputatur, virtutem ne periculoso quidem et tristi tempore desidem torpere debere. Itaque non vitæ, sed desidi et turpi vitæ mortem Dentatus præferebat, dixeratque malle esse se mortuum quam **nequam** vivere; scribe a priore quam ad alterum tran-

siluit. Apud Valerium Maximum IV, 4, 11 sic interrogatur: Quid ergo modicam fortunam quasi præcipuum generis humani malum diurnis conviciis laceramus, quæ cet.? Ridicule perpetua convicia et quæ omni tempore audiantur, diurna dicuntur, ut diligenter nox excludatur. Rectum esset quotidianis. Nam quod inde a Livio etiam quæ ad singulos dies pertinent et unius diei mensuram habent, diurna dicuntur (ut cibus, apud ipsum Valerium VI, 9, 8 diurnæ capturæ), nemo tamen pro quotidiano, id est, quod nullo non die fiat, id adiectivum posuit. Apparet Valerium scripsisse diurnis atque nocturnis, librarium a priore urnis transiluisse ad alterum. Quintilianus VII, 7, 9, proposito declamationis artificiose sane excogitatæ exemplo, in qua libertinus homo et eius filius, qui a communi patrono heres institutus ipsius patris patronus factus est, in vicem manus iniunctionem petunt, alter patris, alter patroni iure, deinde, cuius rei causa exemplum posuit, demonstrat utrique litigatori de iure controversiam esse. Sed huius demonstrationis, quod utrumque membrum similiter incipiebat, prius membrum excidit, ut manca sit neque consilio Quintiliani respondeat. Is sic posuerat: **Et pater** * * et patronus negat ius patris illi fuisse, quia ipse in manu patroni fuerit. Ipsa verba, quibus Quintilianus de patre usus erat, fingi pluribus modis possunt; sed formæ loci id quoque manifestum vestigium superest, quod antiquissimus codex Turicensis a prima manu habuit et pater; itaque librarius his scriptis media atque et patronus omiserat transieratque ad negat ius; cum autem intellexeretur, verba, quæ superessent, in patrem non convenire, corrigendo factum est et patronus. Necessario et ad mendi intellectum et ad emendationis confirmationem cum hoc loco coniungendus est alter eiusdem scriptoris in libro V, 10, 56, ubi quod sententiæ huius confirmandæ causa: Genus ad probandam speciem minimum valet, plurimum ad refellendum alterum

ponitur exemplum: nec, quod non est virtus, utique potest esse iustitia, id et per se pravissimam habet sententiam et orationem (— sic enim dicitur, quasi quis ex eo, quod aliquid non sit virtus, concludere conetur, necessario sequi, ut possit esse iustitia —), neque aut ei sententiæ, cuius causa ponitur, recte respondet (— deest enim, ex quo appareat genus non valere ad probandam speciem, —) aut priori exemplo, quod plenum et aptum est. Sed hic quoque indicium mendi manifestum est in ipsis antiquis codicibus; nam in Turic., Ambros., Florent. scribitur quod est virtus aut q. v. est (sine negatione), deinde in Turic. et Flor. utique **non** potest esse iustitia (Ambros. et Flor. iniustitia). Ita igitur supplendus locus est: Nec, quod virtus est, utique **est iustitia, sed, quod virtus non est, utique non potest esse iustitia.** Sic demum et oratio et sententia recta et exemplum consilio aptum est. In poëtarum operibus in mediis versibus hoc genus erroris propter ipsum versum non facile accidit (etsi fieri potest, ut, oculo librarii a vocabulo præcedentis versus ad simile sequentis aberrante, tamen versus forma servetur); illud accidere potest, ut librarius ab initio versus alicuius ad simile versus alicuius subsequentis initium aberrans priorem aut posteriorem et medios omittat; maximeque in distichis sic errari potest, si aut hexametri duo proximi aut pentametri similiter incipiunt. Eius rei exemplum est in Ovidii Epist. VIII, ubi in v. 21 et 22 neque oratio constat (neque enim post si omitti esset aut fuisset potest) neque sententia ulla est. Ovidius scripserat: Sit socer exemplo nuptæ repetitor ademptæ (sequere exemplum soceri tui); deinde excidit pentameter et hexameter ab si incipiens condicionemque continens (Si, ut tu, lente raptam coniugem tulisset), cuius apodosis est in v. 22: Nupta foret Paridi mater, ut ante fuit.

Cum prætermissis oculo transiliente verbis coniuncta est transpositio quædam, cum aliquid primum a scriba ad

inferiora aberrante prætermisum postea aut ab ipso statim, animadverso errore, loco non suo inseritur, aut in margine sive ab ipso sive ab alio annotatum deinde ab alio novi exempli librario in contextu alieno loco ponitur, interdum etiam plurium versuum sententiæ. Interdum scriba uno paucisve verbis ex inferiore loco præceptis redit ad rectum ordinem eaque, quæ præceperat nec, ne nitori exempli noceret, deleverat, iterum suo loco scribit; rarius etiam ex superiore loco verbum verbave oculo oblata iterum ponit, qui error non facile fallit¹⁾. Aberratio autem illa ad posteriora interdum ita fiebat, ut, cum, finita pagina aut columna, ad novam transeundum esset, oculi scribæ oscitantis non in proximam, sed in subsequentem inciderent; itaque ex his erroribus etiam de forma codicum, ex quibus nostri orti sunt, coniectura ducitur. Sed ea hic persequendi locus non est. Præceptorum ex inferiore loco verborum exemplum præbeat Plutarchus, apud quem in Mario c. 15 in his: *Τὴν δὲ κομιδὴν ὣν ἔδει τῷ στρατεύματι μακρὰν καὶ πολυτελεῖ πρότερον οὕσαν πρὸς τὴν θάλασσαν ἀντὶς εἰργάσατο ῥαδίαν καὶ ταχεῖαν* quid significant verba *πρὸς τὴν θάλασσαν*, nemo quamvis enarrandi artifex tolerabiliter expediet; neque enim agitur de rebus ad mare deportandis, sed de rebus mari advectis in terram exponendis, ut deinde terrestri itinere longius portentur. Sed tria illa verba, quibus deletis omnia rectissima sunt, huc ex inferiore eiusdem capituli loco translata sunt, ubi apte ponuntur de fossa ex Rhodano in alium littoris locum ducta et *λείον καὶ*

¹⁾ Fefellit tamen hominem errorum satis patientem Sintenisium in Plutarchi vitis sæpius, ut in Pelopidæ vita c. 16 (*ἐκ μεταβολῆς*), in Cleom. c. 25 (*ὥς φησι*); fefellit etiam Haasium in Senecæ de benef. VII, 14, 2, ubi recte superiores (cuius faciendi occasionem non habuit, deletio non esse); ipse recte cum ceteris c. 15, 3 delendum significavit debes. eodem modo ortum.

ἄκλυστον σιόμα λαβοῦσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν. E Latinis Seneca consol. ad Marc. 9, 5 cum sic scripsisset: Quicquam tu putas non futurum, quod scis posse fieri, quod multis vides evenisse, recte primum absolute τὸ δυνατόν ponens, in quo nihil loci multitudo aut paucitas habet, deinde rem sæpe factam, prave ex posteriore loco multis etiam in prius membrum illatum est: quod multis scis posse fieri, in quo etiam plane inusitatum est multis fieri pro eo, quod est multis accidere. Longe enim aliter dicitur: Quid ei fiet? aut idem facio ceteris (vid. ad Cicer. de fin. II, 79 p. 274). Si posset dativus poni, dicendum erat omnibus.

Plurium verborum et totius sententiæ traiectæ exemplum Græcum sumi potest e Strabonis lib. XVI p. 778, ubi mediæ narrationi de Arabibus in stratis ex radicibus fruticum odoriferorum dormientibus et propterea in veterum incidentibus prorsus inepte interponuntur aliquot verba de mercibus odoratis ab Arabiæ finibus per propinquos populos ultra portatis: διαδεχόμενοι δ' οἱ σύνεγγυς ἀεὶ τὰ φορτία τοῖς μεθ' αὐτοῦς (editur μετ' αὐτοῦς) παραδιδόασιν μέχρι Συρίας καὶ Μεσοποταμίας, quæ manifesto transferenda et ponenda infra sunt post ea verba, quibus merces ab ipsis Arabibus portatæ describuntur, hoc est, post δεσματίνοισι πλοίοις. Apud eundem XI p. 502 sq. sic scribitur (de Albanis ad Caucasum): Θηρευντικοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ κύνες αὐτῶν εἰς ὑπερβολήν, οὐ τέχνη μᾶλλον ἢ σπουδὴ τῇ περὶ τοῦτο. Διαφέρουσι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς. Apparet illud de arte et studio in canibus saltem non recte poni, de regibus autem nimis infinite dici, abundare etiam, ut nunc oratio habet, τῇ περὶ τοῦτο. Strabo sine dubio scripserat: . . . εἰς ὑπερβολήν. Διαφέρουσι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς οὐ τέχνη μᾶλλον ἢ σπουδὴ τῇ περὶ τοῦτο. E Latinis apud Hirtium (sive alius est scriptor) belli Alexandrini c. 72 Zelæ, oppido Ponti, circumiecti colles describuntur: quorum editissimus unus, qui propter

victoriam Mithridatis et infelicitatem Triarii detrimentumque exercitus nostri superioribus locis atque itineribus pæne coniunctus oppido magnam in illis partibus habet nobilitatem nec multo longius milibus passuum III abest ab Zela. Quis non videt, illa superioribus locis — coniunctus oppido ne umbram quidem coniunctionis habere cum nobilitate collis ex victoria Mithridatis et clade Triarii, sed cohærere cum situ collis et ab oppido intervallo? Itaque manifestum est, verbis illis transpositis sic locum esse scribendum: quorum editissimus unus, qui propter ...detrimentumque exercitus nostri magnam in illis partibus habet nobilitatem nec multo ... abest a Zela, superioribus locis atque itineribus pæne coniunctus oppido. In Senecæ philosophi scriptis etsi Haasius aliquoties iniuria hoc erroris genus deprehendisse sibi visus est (velut epist. 15, 7 et 9), alibi tamen manifestum mendum recte sustulit, ut de beneficiis III, 29, 5. Nec minus certus aut error aut correctio est in eiusdem operis libr. III, 12, 2, ubi in comparatione beneficiorum, quæ aut ad ornamenta aut ad solatia et tutelam accipientium pertineant, in his verbis: invenies rursus, qui dignitati suæ quam securitati consuli malit et qui plus ei debere se iudicet, per quem tutior est, quam ei, per quem honestior, utrumque genus confundi apparet et apertissime repugnare dignitati suæ aliquem consuli malle et eundem plus ei se debere iudicare, per quem tutior sit quam per quem honestior, id est, per quem dignitate augeatur. Omnia recta erunt, posteriore hoc membro ad præcedentem sententiam, a qua avulsum est, sic retracto: Invenies, qui nihil putet esse iucundius, nihil maius quam habere, in quo calamitas acquiescat, et qui plus ei debere se iudicet, per quem tutior est, quam ei, per quem honestior; invenies rursus, qui dignitati

suæ quam securitati consuli malit; proinde ista cet. Et legitur sic in codice Rottendorfiano seculi XII, ut errorem non ex omnium nostrorum principe propagatum esse appareat. Nam coniectura illa ætate huiusmodi nihil corrigebatur. Manifestissimam totius, ut opinor, in codice archetypo, columnæ transpositionem in consolatione ad Marciam factam alio loco aperiam¹). Sed tamen hi errores, si cum ceteris generibus, quæ persequimur, comparantur, omnibus partibus pauciores sunt.

Coniuncta ex aliqua parte cum hoc transponendi errore, genere tamen ipso aliquantum diversa est perfrequens illa, frequentior tamen in Latinis codicibus (velut Ciceronis), maxime inferiorum seculorum, quam in Græcis, ordinis verborum continuorum permutatio (ut bonus vir pro vir bonus scribatur contrave et similia infinita), quæ non tam oculorum errore oritur quam memoriæ plura verba simul scribendi causa comprehensa non ordine servantis, interdum quod magis adsuetus scribenti alius est ordo (velut quis enim est quam quis est enim), raro, quod verba ad sententiam coniungenti falsa species occurrit. Atque ex hac verborum transpositione, quæ in certis quibusdam vocibus, ut verbo substantivo, liberius etiam fit et frequentius, inanissimæ a nonnullis ductæ sunt suspiciones ad verba propter instabilem sedem damnanda et eiicienda, potiusque aut additamenti aut alius mendi suspicio iure nascitur, si vox constanter eo loco scribitur, quem sententia aut orationis regula eam tenere non patitur. Sed quanquam hæ minores vocum transpositiones plerumque ad sententiam nullius aut exigui, ad orationis consuetudinem rhetoricamque formam nonnullius sunt momenti, interdum tamen ipse sensus transponendo mutatur, maxime cum transpositio in confinio sententiarum aut membrorum sententiæ accidit

¹) Prorsus similem ei, quam apud Cicer. de orat. III, 201 factam Kayserus animadvertit et sustulit. Eam ego a. 1848 animadverteram et in margine exempli mei emendaveram.

et terminos migrat. Sed in eiusmodi locis non raro falsa sententiæ species obiecta scribam decepit, ut iam interpolatio hæc sit. Velut apud Plutarchum in vita Lycurgi c. 28, ubi agit de Helotis fortibus a Spartanis dolo sublatis, quod editur: *ὥς μήτε παραχοῇμα μήτε ὕστερον ἔχειν τινὰ λέγειν, ὅτι τῷ τρόπῳ διεφθάρησαν. Ἀριστοτέλης δὲ μάλιστα φησι καὶ τοὺς ἐφόρους, ὅταν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστώσι πρῶτον, τοῖς εἴλωσι καταγγέλλειν πόλεμον, ὅπως εὐαγὲς ἢ τὸ ἀνελεῖν*, prorsus inepte Aristoteles, qui novi, quod superioribus additur, auctor laudatur, maxime hoc tradere dicitur. Fuerat: *ὅτι τῷ τρόπῳ διεφθάρησαν μάλιστα. Ἀριστοτέλης δὲ φησι κ. τ. λ.* Notissimus adverbii usus in interrogando cum dubitatione librario tamen ignotus fuisse videtur. Cicero in oratione de domo 71 P. Lentulum laudat, quod tam honorifice de suo reditu tulerit: *voluisti . . . me ita esse in republica, magis ut arcessitus imperio populi Romani viderer quam ad administrandam civitatem restitutus.* Apparet in hac comparatione ad restitutionem, qua nihil continebatur, nisi ut Ciceroni liceret in patria esse et qua sola Lentulus non contentus fuisse dicitur, nihil pertinere illud ad administr. civit. et incommode addi quasi augendi causa, contra ad honorificum illud populi imperium, Ciceronis se prudentia et virtute carere non posse iudicantis, quam maxime pertinere, scribendumque esse particula in suam sedem retracta: *arcessitus imperio p. R. viderer ad administrandam civitatem quam restitutus.* Apud Senecam epist. 15, 12 (de ea fortuna, quæ data sit, grato animo accipienda nec semper maioribus petendis) sic scribitur: *Finem constitue, quem transire ne possis quidem, si velis. Debebat esse: ne si velis quidem, possis.* Sed potestatem finem transeundi ipsi constituere non possumus, voluntatem in certo fine consistendi, quamvis ultra progredi fortasse liceat, præstare nostrum est. Scripsit igitur Seneca: *quem transire, ne*

si possis quidem, velis. Non intellecta implicatione verborum et ne-quidem ad unum possis relato, particula condicionalis transposita est eodem modo, quo in Ciceronis oratione pro Milone 32 factum id esse olim docui. Non ita raro librarii pro potest non (subiecto infinitivo, ad quem negatio pertineat) non potest scripserunt (quod mendum in Ciceronis Philippicis a Mureto, alibi ab aliis correctum est); etiam apud Senecam quæstt. nat. VII, 25, 2, ubi scribitur: adeo animo non potest liquere de ceteris rebus, ut adhuc ipse se quærat, scribi debet: adeo animo potest non liquere; hoc enim docetur, mirandum non esse, si animus de aliis quoque rebus dubitet nec certam sententiam habeat, non negatur, quicquam animum scire posse; nec in ea re Seneca liquere posuisset, quod in hac incerti iudicii significatione propriam habet sedem.

In quinta erroris classe accommodationem posui grammaticam, quæ fit, cum librarius, ad totam sententiam non attentus, voces vicinas et continuas aut saltem non longe dissitas, sed grammatice separatas, obscuro animi motu tanquam grammatice copulatas forma (casu, numero, genere, persona, modo) similes reddit, hærentem ex priore in animo formam ad alteram aut (quod rarius fit) præceptam ex posteriore ad priorem transferens. Itaque coniecturæ quoddam hoc et interpolationis initium est, sed ita obscurum et a consilio voluntateque seiunctum, ut inter scribendi errores numerari debeat. Dixi de toto hoc genere emendatt. Liv. p. 10 (et aliis locis, quos index ostendit, quædam addidi), quamque late pateret, quam nonnullos nuper editores fefellisset, declaravi. Itaque hoc loco de Latinis breviori mihi esse licet. Adiectivi aut participii substantivo non suo accommodati in Platonis legibus exemplum memorabile post alia emendata restat in libro XII p. 967 A, ubi de astronomis vulgo in impietatis suspicionem vocatis ita scribitur: οἱ μὲν γὰρ (οἱ πολλοὶ)

διανοοῦνται τοὺς τὰ τοιαῦτα μεταχειρισμένους ἀστρονομίᾳ τε καὶ ταῖς μετὰ ταύτης ἀναγκαίαις ἄλλαις τέχναις ἀθέους γίγνεσθαι, καθεωρακότας ὥς οἶόν τε γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματ' ἀλλ' οὐ διανοίαις βουλήσεως ἀγαθῶν περὶ τελουμένων. Prorsus abundat et primum est τελουμένων, quoniam voluntas de bonis perficiendis Græce non dicitur περὶ ἀγαθῶν τελουμένων. Contra recte contraria inter se ponuntur γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματ', ἀλλ' οὐ διανοίαις βουλήσεως ἀγαθῶν περὶ τελούμενα¹⁾. (Sed simul aliud mendum tollendum; neque enim vulgus putabat, astronomos vidisse, quantum fieri maxime posset, res necessitatibus regi, quod totum inane est, sed eos falsa opinione sibi persuadere, res necessario fieri: καθεωρακότας, ὥς οἶονται, γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματα.) Platoni adiungamus Euripidem, apud quem Hippolytus in tragœdia cognomini v. 1386 vehementissimos, quibus opprimitur, cruciatus nunc ἀνάλγητον πάθος appellat, significatione inaudita (πῶς ἀπαλλάξω βιοτὰν ἐμὴν τοῦδ' ἀναλγήτου πάθους), sed a poëta sine dubio iussus erat dicere τοῦδ' ἀνάλγητον πάθους, huius cruciatus

¹⁾ I p. 633 B, quod prorsus eiusdem formæ mendum in codicibus est: καὶ ἐν ἀρπαγαῖς τισὶ διὰ πολλῶν πληγῶν ἐκάστοτε γιγνομένων pro γιγνομέναις, Hermannus post Astium correxit. Etiam II p. 653 D, ubi editur: ἵν' ἐπανορθῶνται τὰς γε τροφὰς, γενομένης ἐν ταῖς ἐορταῖς μετὰ τῶν θεῶν, manifestum esse debet, non egere emendatione τροφὰς γενομένης ἐν ἐορταῖς μετὰ τῶν θεῶν (quod frustra Hermannus enarrando obscurare conatur), sed victum vulgari vitæ consuetudine depravatum emendari, cum homines festis diebus cum diis versentur. Itaque necessario scribendum esse γενομένοι ante quadraginta annos annotavi et in idem incidit Hermannus, sed non tenuit. Mire Stallbaumius in ipso initio libri VI de rep. p. 484 A. tenuit et plumbeo acumine defendit apertissimum huius generis mendum in una vocali positum, οἱ μὴ διὰ μακροῦ τινὸς διεξελθόντος λόγου pro διεξελθόντες.

dolore liberatam (ita ut liberetur). Negavi olim (Philolog. II p. 136) in Euripidis Ione 751, quod in codicibus et editionibus scribitur: οὐκ εἰς ἀπίστους δεσπότας βαλεῖς χαράν, Græce dici βάλλειν χαράν εἰς τινα (ut sit χαράν τινι ἐμβάλλειν); itaque scribendum esse dixi οὐκ εἰς ἄπιστον δεσπότας βαλεῖς χαράν, non in fallacem lætitiam coniicies, idque Nauckius primum receperat, postea iniuria deseruit. Substantivum sequenti adiectivo manifesto errore accommodatum est apud eundem poëtam in Bacchis 1387, ubi Agave, furore liberata, et loca furori conscia et feminas eius participes detestatur. Scribitur enim: Βάκχαις δ' ἄλλαισι μέλοιεν. Sed neque quid aliis Bacchis cordi esse velit, apparet (nam Cithæron et thyrsus mire coniunguntur), neque quas alias significet Bacchas, quæ omnes perosa sit. Aliis, non sibi Bacchas earumque res cordi esse iubet: Βάκχαι δ' ἄλλαισι μέλοιεν¹). Substantivum pronomini præcedenti accommodatum est apud Strabonem X p. 482, ubi Lycurgus, qui verebatur, ne falso sibi obiicerentur insidiæ fratris filio, cuius esset tutor, paratæ, prorsus absurde timuisse dicitur, ne insidiæ ex ipso puero obiicerentur: λαβὼν δ' ὑπόνοιαν ἐκείνος ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου διαβάλλοιτο ἐπιβουλῇ ἐξ αὐτοῦ τοῦ παιδός. Apparet, Strabonem scripsisse: ἐξ αὐτοῦ (a sua parte) τῷ παιδί. (De dativo τῷ παιδί adiuncto substantivo ἐπιβουλῇ nihil opus est dici, et tamen fortasse hæc coniunctio non intellecta aut non animadversa errorem adiuvit.) Apud Plutarchum in libello de fortuna Romanorum c. 11 (p. 323 F), ubi sic editur: Ἡ δὲ εὐροια τῶν πραγμάτων καὶ τὸ ῥόθιον τῆς εἰς τοσαύτην δύναμιν καὶ αὐξήσειν ὁρμῆς οὐ χερσὶν ἀνθρώπων οὐδὲ ὁρμαῖς προσχωροῦσαν ἡγεμονίαν, θεία δὲ πομπὴ καὶ πνεύματι τύχης ἐπιταχυνομένης ἐπι-

¹) Hanc emendationem edidi in annalibus Philologiæ Danicis vol. V p. 15 et 157.

δείκνυνται τοῖς ὀρθῶς λογιζομένοις, scribendum esse ita: οὐ
 χερσὶν ἀνθρώπων... προχωροῦσαν ἡγεμονίαν, θεία δὲ
 πομπῇ καὶ πνεύματι τύχης ἐπιταχυννομένην ἐπιδείκ-
 ννται vel reliqua orationis forma et participium ἐπιταχυννο-
 μένης mire abundans ostenderet, etiamsi non certissime
 demonstraret ἐπιταχυννομένης barbære pro ἐπιταχυννούσης
 positum. (De προχωροῦσαν nihil opus est dici.) In eodem
 libello c. 9 (p. 322), ubi de pace Augusti tempore turbata hæc
 ponuntur: αἱ γὰρ ἀπὸ Καντάβρων ταραχαὶ καὶ Γαλατίας
 συρραγεῖσαι Γερμανοῖς συνετάραξαν τὴν εἰρήνην, quo-
 niam neque Cantabrorum tumultus Germanos attigerunt neque
 tumultus colliduntur hominibus, sed homines (terra) homi-
 nibus (ut Græcia barbariæ lento collisa duello),
 satis manifestum est scribendum esse: καὶ Γαλατία
 συρραγεῖσα Γερμανοῖς, sed mendum utrum ex accom-
 modatione an ex geminata errore littera σ (Γαλατίας συρρ.)
 originem habuerit, non facile dicas. Proprii aliquid erroris
 habet lapsus scribæ in eiusdem Plutarchi Flaminio c. 8, qui
 locus sic scribitur in codicibus et editionibus: Τῷ μὲν οὖν
 δεξιῷ περιῆν ὁ Φίλιππος ἐκ τόπων καταφερῶν ὅλην
 ἐπερείσας τὴν φύλαγγα τοῖς Ῥωμαίοις, τὸ βῆρος τοῦ
 συνασπισμοῦ καὶ τὴν τραχύτητα τῆς προβολῆς τῶν
 σαρισσῶν οὐχ ὑπομεινάντων. Nullus color induci potest
 genetivorum absolutorum huic iuncturæ et huic verborum
 ordini: τοῖς Ῥωμαίοις τὸ βῆρος... οὐχ ὑπομεινάντων,
 scribendumque simpliciter est οὐχ ὑπομείνασιν, sed anim-
 advertendum, librarium propter σαρισσῶν genetivum posuisse,
 genus masculinum tenuisse. Ad articulum non suum præ-
 cedentem accommodatum substantivum est apud Diogenem
 Laërt. VII, 6, ubi de Zenone philosopho hæc ponuntur:
 Ἀντεποιοῦντο δ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Σιδῶνι Κιτιεῖς. Nul-
 los quisquam novit in urbe Sidone Citienses, Cypri incolas
 omnes, eosque nominavit Diogenes, ab iis Sidonios Zenonis
 nati gloriam ad se transferre conatos esse narrans: Ἀντε-
 ποιοῦντο δ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Σιδῶνι Κιτιεῦσιν. Articuli

ad nomen non suum accommodatio alio errore aucta est apud Xenophontem hist. gr. II, 2, 8, qui cum sic scripsisset: ἐν τῷ Ἀκαδημίᾳ καλουμένῳ γυμνασίῳ, primum factum est ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, deinde, cum id nullo modo coiret cum καλουμένῳ, addito τῷ effectum est ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῷ καλουμένῳ γυμνασίῳ, quod si quid significat, significat locum quendam Academiam, qui (solus) peculiare nomen habuerit gymnasii, non, quod dici debet, illud gymnasium, quod (e pluribus) nomen habuerit Academiae. Solum genus mutatum est apud Plutarchum in Nicia c. 4: Τούτοις δ' ὅτι μὲν πολὺ τὸ πρὸς δόξαν καὶ φιλοτιμίαν πανηγυρικὴν καὶ ἀγοραῖον ἐνεστί, οὐκ ἄδελον. Vix recte dicitur aut apte φιλοτιμία πανηγυρική, sed ut dicatur, mendum arguit membrorum non solum mira inæqualitas, sed etiam plane vitiosa compositio (τὸ πρὸς δόξαν καὶ ἀγοραῖον pro καὶ τὸ ἀγοραῖον, quamquam vel sic nimis nude et infinite dicetur τὸ πρὸς δόξαν); scripserat enim Plutarchus apte: τὸ πρὸς δόξαν καὶ φιλοτιμίαν πανηγυρικὸν καὶ ἀγοραῖον. Verbi modus constructione prave continuata ad proximum præcedens accommodatus est, cum remotiori respondere deberet, apud Strabonem VIII p. 375, ubi sic scribendum est: Μυρμιδόνας δὲ κληθῆναι φασιν, ... ὅτι μυρμηκῶν τρόπον ὁρύττοντες τὴν γῆν ἐπιφύροισιν ἐπὶ τὰς πέτρας, ὥστ' ἔχειν γεωργεῖν, ἐν δὲ τοῖς ὁρύγμασιν οἰκοῖεν φειδόμενοι πλίνθων, non οἰκεῖν, ut editur; neque enim hoc consilium erat terræ in rupes congerendæ, sed altera, cur a formicarum similitudine nomen accepissent, causa. Sed traxit scribam proximum γεωργεῖν. Apud Diodorum Sic. XVII, 58 (in descriptione pugnae ad Arbela) de curribus falcatis inepto rei foedæ verbis variandæ studio sic scribitur: Τοιαύτη γὰρ ἦν ἡ ὁξύτης καὶ βία τῶν κεχαλκευμένων πρὸς ἀπώλειαν ὀπλῶν ὥστε πολλῶν μὲν βραχίονας σὺν αὐταῖς ταῖς ἀσπίσιν ἀποκόπτεσθαι, οὐκ ὀλίγων δὲ τραχήλους παρασύρεσθαι καὶ τὰς κεφαλὰς πίπτειν ἐπὶ τὴν γῆν βλεπόν-

των ἐτι τῶν ὀρμιάτων καὶ τῆς τοῦ προσώπου διαθέσεως διαφυλαττομένης, ἐνίων δὲ τὰς πλευρὰς ἐπικαιρίοις τομαῖς ἀναρρητιόντων καὶ θανάτους ὀξεῖς ἐπιφερόντων. Apparet caput in terram cadentium mentioni recte adiungi primos illos genetivos absolutos, quibus significatur, quali habitu ceciderint (βλεπόντων — διαφυλαττομένης), sed perversissime cetera (ἐνίων δὲ κ. τ. λ.), quæ pertinent ad variorum vulnerum enumerationem continuandam, cum præsertim sic vulnerum effectio transferatur a curribus ad quosdam illos homines (ἐνίων δὲ — ἀναρρητιόντων), qui manifesto ipsi ex misere trucidatis sunt. Diodorus superiorem enumerandi formam per infinitivos ab ὥστε pendentes reliquerat interpositis genetivis illis, deinde autem recta oratione addiderat: ἐνίων δὲ τὰς πλευρὰς — ἀνέρρητον (currus) καὶ θανάτους ὀξεῖς ἐπέφερον. Scriba proximi membri structura et genetivo ἐνίων deceptus hic quoque participiorum genetivos effecit addito των et detracto augmento¹⁾. Latina perpauca, ut dixi, Livianis exemplis ex aliis scriptoribus addamus. Cicero igitur de invent. I, 91 sic posuerat: Quodsi non P. Scipio Corneliam filiam Ti. Graccho collocasset atque ex ea duos Gracchus procreasset, tantæ seditiones natæ non essent. Librarius propter duos scripsit Gracchos, et sic editur, quo fit primum, ut P. Scipio ipse duos Gracchos ex filia procreasse dicatur (nam ne minima quidem est significatio subiecti in verbis per atque

¹⁾ Nunc Dindorfium in postrema editione (1867) video ἀναρρηττεσθαι et ἐπιφέρεσθαι posuisse, ut simpliciter superior constructio continuetur. Sed et mutatio longe violentior est, nec ab illa forma scriba tam facile aberrasset. Ex eadem accommodationis specie, quam in Strabonis et Diodori locis ostendi, apud Platonem de rep. IX p. 591 D natum est φαίνεται propter præcedens μέλλη. Itaque teneri debuit restitutum ex Iamblichō φανεῖται, non damnari verbum.

copulatis mutati; scribendum saltem fuerat atque is), deinde, ut hoc condonetur, inepte Gracchus duos Gracchos procreasse dicitur; nam Gracchus ex legitima uxore nisi Gracchos procreare non potest. Apud eundem in orat. de domo 87 Q. Metelli laus ad sempiternam memoriam temporis calamitate propagata dicitur. Verum laus neque ad memoriam temporis (incerti et infiniti) propagatur neque ad sempiternam memoriam temporis, sed ad omnis aut longi temporis memoriam, scripseratque Cicero ad sempiterni memoriam temporis, librarius adiectivum proximo substantivo adiunxit¹⁾. Apud Varronem de L. L. VII p. 93 Bipont. scribitur: a quo Accius ait personas distortas oribus deformis miriones. Si personas distortas Accius appellasset, aut omisisset oribus deformes aut coniunctionem interposuisset (et potius distortas oribus et deformes dixisset, quod persona aut absolute deformis aut certo oris habitu deformis apte dicitur, non ore deformis); sed scripserat Varro: personas distortis oribus deformes; præcedens substantivum adiectivum sibi adiunxit. Apud Valerium Max. I, 7 E. 4 pertinax casus imminentis violentiæ lanceam petendæ feræ gratia missam in Atyn Cræsi filium detorsisse dicitur; sed neque casus, qui unius temporis et momenti est, pertinax recte dicitur neque casus violentiæ aut violentia imminens. Scripserat Valerius: pertinax casus imminentis violentia. Hic quidem, ut violentiæ scriberetur accomodate ad imminentis, effecit etiam casus errore pro nominativo acceptum. Seneca de tranquill. animi 16, 2 scripserat acute de magnorum virorum iniquo fato peremptorum desiderio leniter tamen ferendo: Quid ergo est? Vide, quomodo quisque illorum tulerit, et, si fortes fuerunt, ipsorum illos animo desidera, hoc

¹⁾ Hanc emendationem cum Halmio per litteras communicatam Baiterus et Kayserus in contextu posuerunt.

est, desidera illos forti illo animo, quem ipsi gesserunt (ipsorum animo), æque fortiter. (Consol. ad Polyb. 14, 4: magno fratrem desideravit animo.) Atque hæc quidem non coniectura, sed optimorum codicum omnium (B, G, A, Bongars. apud Fickertum) scriptura est; et tamen editur, quod in deterioribus accommodando ad illos factum est: ipsorum illos animos desidera, nulla sententia; neque enim, quid desiderandum sit, sed quomodo, agitur¹). Substantivum præcedentibus substantivis non recte accommodatum est, tanquam simpliciter eis copulatum esset, apud Senecam epist. 90, 26, qui scripserat: Non arma nec muros nec bello utilia molitur (sapientia); paci favet et genus humanum ad concordiam vocat. Propter arma et muros scripto etiam bella, et alioquin orationis forma turbata est (— nam suum verbum prior pars necessario habere debet —) et perverse in hac belli et pacis comparatione nudum illud utilia interponitur.

Hæc sunt quinque, ut dixi, summa genera eorum, qui proprie scribendi errores appellari possunt, ex oculis et animo scribæ non satis attente proposita legentis et memoria, dum scribit, servantis pendentes, qui primum quam varie inter se complicantur et coniungantur, vix ut distingui possint, in tam multis ex iis scriptorum exemplis,

¹) Prope incredibile est in eiusdem libelli c. 2, 10 Haasium (Fickertum enim nullo prorsus loco numero) descriptionem mentis incertæ, quam spes inchoatæ habent suspensam, deploratæ tristem, in qua aptissime verba propria inter se referuntur (spes inchoatæ et deploratæ, mens suspensa et tristes), corrupisse codicibus parentem, in quibus deploratæ inter duos accusativos adiectivorum singularis numeri interpositum in eandem formam transiit. Quid voluit esse habere (tenere) mentem deploratam? Spes inchoatas quomodo tristem habere mentem putavit? Rationem captivam sub iugum codicum misit.

quæ posui, iam significatum est, ut hic duo facillima exempla addere satis sit, alterum Græcum Plutarchi ex libello Non posse suav. 3, 4 (p. 1087 E), in quo loco iam supra verba propter eandem vocem bis positam omissa ostendi; nam sequuntur hæc: οἷς (τοῖς ἄρθροις καὶ νεύροις καὶ ποσὶ καὶ χερσὶν) ἐνοικίζεται πάθη δεινὰ καὶ σκέτλια, ποδαγρικὰ ῥεύματα καὶ φαγεδαινικὰ καὶ διαβρώσεις καὶ ἀποσήψεις. Longissime a ῥεύμασιν abesse gangrænam (φαγέδαιναν) omnes norunt, coniunctissimam eandem cum διαβρώσει et ἀποσήψει. Scripsit igitur Plutarchus: ποδαγρικὰ ῥεύματα καὶ φαγεδαινικὰ διαβρώσεις καὶ ἀποσήψεις. Id duplici errore corruptum est, accommodatione (ποδαγρικὰ ῥεύματα καὶ φαγεδαινικὰ) et geminatione (φαγεδαινικὰ καί). Latinum alterum exemplum sumetur e Gellii libro XIII, 8, 2, ubi eum, qui sapiens esse rerum humanarum velit, oportere docet sapere atque consulere ex his, quæ pericula ipsa rerum docuerint, non quæ libri tantum aut magistri per quasdam inanitates verborum et imaginum tanquam in mimo aut in somnio delectaverint. Et totum delectandi verbum hinc alienum esse et prorsus barbare cum accusativo rei dici (consulere ex his, quæ magistri delectaverint), tam manifestum est, ut demonstrari pluribus nihil attineat. Gellius verbum ad vanas species aptissimum posuerat obiectaverint; eius prima littera, quod eadem præcedebat, hausta est semel scribendo; simul i supra versum producto natum est blectaverint; hinc factum corrigendo illud delectaverint. Interdum duo plurave menda non in idem vocabulum, sed in proxime coniuncta incurrentia gravius orationem et sententiam turbant. Velut in Plutarchi quæstt. conviv. II, 7, 2, 1 (p. 641 D) hæc in codicibus scribuntur: Σκοπῶμεν δὲ, εἶπον, ὅτι πολλὰ συμπτώματα ἔχοντα σιν αἰτιῶν λαμβάνει δόξαν οὐκ ὀρθῶς. Satis apparet, hoc dici, causarum speciem et dignitatem accipere ea, quæ reapse alium locum teneant.

Scriptum fuerat *συμπτωμάτων ἔχοντα τάξιν αἰτιῶν λαμβάνει δόξαν*, verbis accurate inter se respondentibus. Ex *ἔχοντα τάξιν*, semel scripto *τα*, factum est *ἔχοντα σιν*. simul *συμπτωμάτων* accommodatum est ad *πολλά*, eo quidem facilius, si alter error prius acciderat. Apud Ciceronem pro Murena 73 sic in codicibus scriptum est, nulla sententia: Hæc omnia sectatorum, spectaculorum, prandiorum item crimina a multitudine in tuam nimiam diligentiam, Servi, coniecta sunt; in quibus tamen Murena senatus auctoritate defenditur. Ipsius Servii Sulpicii nimiam diligentiam in minutis et nullius momenti criminibus colligendis significari, Halmius intellexit scripsitque recte: nimia diligentia, Servi, coniecta sunt; sed prave et violenter (illo genere damnandi, de quo paulo post dicam) delevit verba a multitudine in, relicto tua, nec rectam sententiam effecit; displicuisse enim populo et Servio nocuisse nimiam hanc diligentiam Cicero dixit; scripsit autem: Hæc . . . crimina multitudine inuita nimia diligentia, Servi, coniecta sunt. Itaque in his verbis hæc acciderunt: a geminatum est (crimina a mult.), distractum inuita et ex uita factum tua; ex coniecta, l breviori scripto, natum coniecta; tum, ut videtur, propter coniecta in additum m (in tuam nimiam diligentiam), etsi hoc proprio quoque errore nasci potuit. Deinde illud quoque in superioribus exemplis permultis apparuit, ipsi primo errori accessisse aliquem corrigendi conatum, rudem plerumque et simplicem, qui si non accessisset, pro verbis litteræ dissolutæ restarent. Ea iam interpolatio est.

Sed antequam ad eam, quæ vere interpolatio appellari debet, venimus, attingendum est, quod sextum et postremum supra posuimus scribendi errorum genus, non ex oculorum et memoriæ in singulis litteris et syllabis fallacia nascens, sed ex iudicio, a mutandi tamen voluntate, hoc est, ab interpolatione seiunctum. Id accidit, cum scriba, quæ in

proposito exemplo in margine aut inter lineas declarandi aliquid causa annotata sunt, errore ipsi scriptoris orationi interponit, quod eius partem esse putat. Ab hoc diversum est, cum aliquid scriba aut corrector codicis, quod deesse orationi credit, ipse eo consilio addit, ut inter verba scriptoris legatur, hoc est, orationem sciens mutat et interpolat. Philologi autem plerique primum interpolationis nomine fere de solis iis utuntur, quæ veris scriptoris verbis aliena adduntur; deinde duplex addendi genus, alterum in errore, alterum in consilio positum, non separant, quod si facerent, se ipsi admonerent, ut paulo cautius et subtilius de additamentis notandis et tollendis iudicarent; quamquam non omnibus locis discerni potest, utrius originis additamentum sit.

Primum igitur sæpe aut in margine eius exempli, quod ad describendum propositum erat, aut inter lineas reperiuntur interpretamenta ad verbum unum alterumve scriptoris declarandum aut ad rem personamve significandam adscripta, interdum ne grammatica quidem forma ad continuam orationem accommodata (ut Saguntini Liv. XXI, 19, 9, quod ut orationi includeretur, debebat esse Saguntinos, Siculi Cic. Act. I in Verr. 53; emendatt. Livv. p. 212); ea interpretamenta scriba imprudens ipsi orationi inserebat. Huiusmodi est apud Platonem r. p. II p. 364 E in his verbis: *ὥς ἄρα λύσεις καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων διὰ θυσιῶν καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν εἰσί*, vocabulum *ἡδονῶν* adscriptum ad *παιδιᾶς* nomen, quo ipso festorum dierum hilaritas ludicra significatur; nam neque *παιδιὰ ἡδονῶν* neque *ἡδοναὶ παιδιᾶς* rectum est, ne quid de æqualitate membrorum dicam¹⁾. Apud Plutarchum in Theseo c. 34 (*Ἀλέξανδρον μὲν τὸν ἐν Θεσσαλίᾳ Πάριν ὑπ' Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου μάχῃ κρατηθῆναι*) ad Alexandri nomen

¹⁾ Prorsus eiusdem generis est *τὸν τέτατον* adscriptum ad *εἰς* *ἔτι* X p. 616 A, recte ab Hermanno notatum.

cum adscriptum esset τὸν Πάριον, id sic orationi insertum, ut articulus a nomine divelleretur, plane eam vitiosam effecit (Ἀλέξανδρον τὸν ἐν Θεσσαλίᾳ Πάριον); itaque Co-raes, Schæfer, Sintenis transponendo subvenire conantur, quasi non omni loco æque inaniter lectores admoneantur Ἀλέξανδρον esse τὸν Πάριον. In eiusdem Lycurgo c. 2 cum in his γενομένων δὲ τῶν ὀρχίων declarandi causa supra scriptum esset ὁμολογιῶν idque in ordinem sic receptum: τῶν ὀρχίων ὁμολογιῶν, editores καὶ ὁμολογιῶν scripserunt, quomodo sæpe hoc mendi genus occultatur. (Emen-datt. Liv. p. 14 et 16¹). Apud Pausaniam IX, 21, 6 ad αἱ ἀσπίδες admonitionis causa, ne quis scuta intellegeret, adscriptum erat ab aliquo τὰ θηρία, deinde errore effectum est in ipso textu τὰ θηρία αἱ ἀσπίδες, mira coniunctione, miro etiam ordine. Apud Senecam epist. 85, 10 (Numquid dubium est, quin vitia mentis humanæ inveterata et dura, quæ morbos vocamus, immoderata sint, ut avaritia, ut crudelitas, ut impotentia, impietas) extremum vocabulum ad impotentiae nomen, quod, ubi de impotenti iracundia dicitur, sæpissime librariis offensioni fuit, declarandum, inepte sane, adscriptum esse, ostendit non solum omissa in hoc membro vitiose particula ut, sed certius, quod impietas nunquam inter affectus et perturbationes animi (τὰ πάθη) a Stoicis numeratur. Apud Gellium XIII, 20 (19), 12 declarandi causa, quis filius significaretur M. Catonis M. F. M. N. (consulis a. 118), adscriptum est cum gravissimo errore maiorem Catonem, e quibus verbis nullo artificio quicquam extorqueri recti potest. Iustinus V, 1, 1 scripserat: Alcibiades absens Athenis insimulatur Cereris initiorum sacra, nullo magis quam silentio sollemnia, enuntiavisse. Additum est in margine mysteria, quo in orationem inserto vitiose Latina Græcaque ap-

¹) De Alexand. c. 74, Othon. c. 5 dicam suo loco.

pellatio miscetur et mysteria sacra satis abundanter dicuntur; itaque recte complures iam id vocabulum damnarunt, modo ne Cereris nomen damnatione comprehendissent; XXVIII, 3, 11 neminem animadvertisse video in vulgus adscriptum ad declarandum, quod præcedit, in publicum, loco paulo inferiore in orationem receptum esse; itaque alia tentantur. In poëtarum versus noti et certi generis non facile aditus erat eiusmodi additamentis (nisi maiore accedente mutatione); in anapæstis tamen ex Euripidis Cretensibus apud Porphyrium servatis (fr. 475 a Dind.) ad *φοινικογενούς τέκνον* adscriptum *παῖ τῆς Τυρίας* versibus accommodari potuit. Sed quanquam minime rarus hic est interpretamentorum inserendorum error, tamen parum caute in hoc genere probabilitatem æstimant et ii, qui, quicquid apud veteres ulla ex parte abundat aut tolli sine incommodo potest, eiiciunt et in eo genere corrigendi sibi nimis placent, in quam reprehensionem nostra ætate et Bakius et alii Batavi et Germani quidam incurrunt, et ii, qui criticæ desperationis hoc perfugium habent, ut, quæ neque enarrare probabiliter neque corrigere potuerunt, interpretando et interpolando addita dicant; nam interdum etiam homines alioquin prudentes sic se molestis verbis liberare student, ut oblivisci videantur, scribas simplices quidem illos homines fuisse, sed tamen sanæ mentis. Velut quod Kruegerus ad Thucydidis lib. VIII, 46, quem locum supra emendavi, primum adscripsit (— nam postea ad verum prope accessit —), *τὰ δεινὰ* interpretandi causa adiectum esse posse (könnte Glossem sein), quorum, quæso, verborum illa interpretatio est et qualis? et quæ, illa sublata, relinquitur constructio (*εὐτελέστερα κατατρίψαι*). Sed prorsus eodem modo in Iustini loco, quem paulo post emendabo, VII, 6, 7 et 8 verba capit hinc Thessaliam uncis amoliri Ieepius conatus est. Nihil igitur additamentum habendum est (neque huiusmodi, de quo nunc agimus, neque eiusmodi, quod vere interpolando statim ipsi orationi interponitur),

nisi quod et ipsum iustam habeat in sententia aut oratione offensionem et cuius addendi causa probabilis et a scribarum simplicitate non abhorrens ostendi possit et quod consilio addentium aliquo modo respondere intellegatur. Atque idem iudicandum est de maioribus illis totarum sententiarum et periodorum aut longiorum etiam locorum additamentis, quæ ex annotationibus margini adscriptis orta interdum sunt, interdum iniuria finguntur. Nam et in codicibus quibusdam antiquis, Latinis tamen magis quam Græcis, scriptorum historicorum in margine breviter argumenta et progressus narrationis annotabantur eæque annotationes postea a scribis errore contextæ orationi insertæ sunt, de quo genere in emendd. Liv. p. 21 sqq. (cfr. addend. ad p. 528) dixi (— nam in Livii codicibus aliquot is error frequens est —), et in aliorum codicum marginibus interdum scholia ad sententias breviter comprehendendas et explicandas et ad res declarandas adscripta postea in contextum recepta sunt, cuius rei ex Ciceronis orationibus olim duo exempla memorabilia in opusc. acad. I p. 148 posui, alia in libris de finibus II, 108 et (post alios) V, 21 notavi, in libro autem I de off. 36 primus scholion historicum deprehendi, simile eius, quod III, 114 Heusinger deprehenderat. Sed quidam, cum inciderunt in locos aut sententia et cum reliquis nexu obscuros (fortasse aliqua ipsius scriptoris culpa, ut in Ciceronis de philosophia libris facile credi potest) aut etiam alio mendo laborantes (velut transpositione), facili se remedio expediunt annotationem marginalem in orationem illatam incusantes, neque quærunt, quibus librariis et quo tempore in mentem venire potuerit huiusmodi annotationes de rebus sententiisque a scriptore non significatis addere aut unde materiam sumpserint aut quo eos probabile sit, si tale quid conati essent, orationis genere et quibus verbis usuros fuisse. Verum quoniam nobis toto hoc capite nostrarum sententiarum explicatio proposita est, non alienorum errorum refutatio, et quoniam refutari ii singulatim sine longiore

plurium locorum pertractatione non possunt, satis erit hic totum genus notasse, pluraque desiderantes ad ea ablegare, quæ in commentariis ad Ciceronis libros de fin. ad V, 86 p. 759 contra Davisium dixi (— quis enim Theophrasti mentionem fecisset, si a Cicerone ipso omissa esset?), ad III, 35 p. 403 et ad V, 9 p. 617 contra Bakium (— quanquam altero loco non marginalis annotatio videtur fingi, sed librarius in ipsam orationem ad Ciceronem scilicet excusandum hæc verba ut poetice loquar infersisse putandus est —), ad III, 22 p. 381, ad III, 58 p. 443, ad IV, 62 p. 575 contra Iacobum, aut in emendatt. Liv. p. 398 et p. 469 in notis contra Weissenbornium. Nam hoc quoque aut deficientis criticæ perfugium aut levitatis campus est.

A scribendi erroribus ad interpolationem venimus, quo nomine, ut dixi, omnem mutationem a librario volente et prudente factam comprehendo. Eius prima forma, tam rudis, vix ut ab ipso scribendi errore seiungatur, deprehenditur in litteris exempli propositi, quas ipsas scribe recte videbat, sed quid significarent, non intellegebat aut non attendebat, male interpretandis et mutandis. Ad hoc genus pertinent litteræ pro suis ipsæ nominibus positæ aut pro numeris, sed pro partibus vocabulorum acceptæ (aut contra pro numeris, quæ vocabula erant, ut in Ciceronis epp. ad fam. XV, 4, 9), compendia vocum non intellecta, sed alio detorta, vetusque omnino scribendi usus, quæ orthographia appellatur, prave redditus. Quæ quoniam multa et varia in utraque lingua sunt, quæ explicari hoc loco non possunt, paucis defungamur exemplis. Apud Græcos *ει* scriptum in secunda persona passivæ verborum formæ, ubi posteriore ætate *η* scribebatur, cum alibi errores genuit, tum apud Euripidem in *Electra* 238, ubi *Electræ*, quid nuntians et quærens is, cuius sub persona *Orestes* latet, adsit, interroganti sic is respondet: *εἰ ζῆς ὅπου τε ζῶσα συμφορᾷς εἷς*. Nihil omnino est *ἔχειν πού συμφορᾷς* (Græcum esset *ὅπως συμφ. ἔχεις*), rectum et verum: *ὅπου συμφο-*

οὗς ἔχει, hoc est ἔχῃ, quo (malæ) fortunæ loco tene-
 aris constitutaque sis (ἐν τῷ συμφορᾷς, ut Sophocles
 dixit Antig. 1229)¹). A nullo commemoratum memini, iota in
 dativo primæ declinationis antiquo more vocali adscriptum,
 cui postea subscribebatur, persæpe pro σ acceptum genetivum
 pro dativo effecisse, velut apud Thucydidem II, 51
 ubi scribendum est: ἕτερος ἀφ' ἑτέρου θεραπεῖα ἀναπι-
 πλάμενοι (alter ab altero, dum curant et foveant,
 implebantur et contingebantur; vulgo θεραπεῖας,
 quod Dobreis tolli volebat, Kruegerus ab ἀπό pendere, di-
 vellens ἕτερος ἀφ' ἑτέρου), et apud Platonem sophist. p. 224
 A (καὶ πολλὰ ἕτερα τῇ ψυχῇ τὰ μὲν παραμυθίας, τὰ
 δὲ καὶ σπουδῆς χάριν ἀχθέντα καὶ πωλούμενα pro τῆς
 ψυχῆς)²). Quid crasis rariore scribendi forma significata
 nocuerit Platoni in Phædro p. 253 A, r. p. X p. 606 C, suo
 loco dicetur.

Apud Latinos quoties ex st (e st) factum sit aut sit aut
 sunt, dixi opusc. acad. I p. 184, II p. 222, ad Cic. de

¹) Idem mendum in Sophoclis Œd. Col. 989 ex alia etiam causa
 suo loco tollam.

²) Eadem correctio (ut copia quadam exemplorum res confirmetur)
 adhibenda Plutarcho in Æmil. Paul. 33 (τῇ ἀναισθησίᾳ pro τῆς
 ἀναισθησίας; non mutatione non sentiendi miserabiles erant
 Persei liberi, sed ad fortunæ mutationem miserabiles eo ipso,
 quod eam propter ætatem puerilem nondum sentiebant) et Alex-
 and. c. 58 (τὴν πλειστέην φθορὰν ἀπορίαι τῶν ἀναγκαίων καὶ δυσ-
 κρασίαι τοῦ περιέχοντος ἀπειργάσαντο τῇ στρατιᾷ pro τῆς
 στρατιᾶς), de fort. Rom. 7 (ἐπὶ μαντεῖα σεμνυνόμενον, non ἐπὶ
 μαντείας, quod etiam geminatione litteræ σ ortum esse potest),
 de Iside et Osir. 15 (ἔρρισμα τῇ στέγῃ ὑπέστησεν, non τῆς στέ-
 γης), de cupid. divit. 7 extr. ἐπαγαγὼν τῇ ψυχῇ τὰς φροντίδας,
 non τῆς ψυχῆς), Straboni V p. 240 (καὶ ταῖς ἰπωρεῖαις τῇ τε
 ἐκτὸς μέχρι τῆς παραλίας τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τῇ ἐντός, non bis
 τῆς), Luciano navig. 27 (ἔς τέλος μου τῇ εὐχῇ ἐπηρεάζων, non
 τῆς εὐχῆς), Pausaniæ II, 20, 4 (ἐκράτει τῇ μάχῃ, non τῆς μάχης).

fin. III, 58 p. 444, emendatt. Liv. p. 585; et tamen supersunt non ita pauci loci hoc mendo inquinati, velut Gellii IV, 9, 13 (invidiosast) et Columellæ II, 20, 3 (demessast) et Senecæ cum alii (de brev. vit. 18, 1 data st, de benef. IV, 3, 3 causast, epist. 92, 11 impediturast) et hic ad Marciam 14, 1: quota enim quæque domus usque ad exitum omnibus partibus suis constitit, in qua non aliquid turbatum sit? Nam ridicule interrogatur, quota quæque constiterit, in qua non turbatum sit, id est, quæ non constiterit. Recte bis interrogatur: ... constitit? in qua ... turbatum st? De erroribus ex **quoi** pro cui scripto ortis dixi emendatt. Liv. p. 286; ob eam causam apud Senecam de vit. beat. 23, 2 scriptum est: nihil .. quo manus iniiciat pro cui; (nam manum aliquo iniicere pro eo, quod est alicui, non dicitur); apud eundem de otio 3, 4 editur: sic ad iter, quod inhabile sciet, non accedet; debet esse: cui (quoi) inhabilem se sciet; eiusdem libri 5, 1 pro quid porro? hoc non erit probatum ...? scribendum est: cui (quoi) porro hoc non erit probatum ...? ¹⁾ Etiam Ovidius metam. VIII, 640 scripserat: Membra senex posito iussit relevare sedili, Cui (non Quo) superiniecit textum rude sedula Baucis. Sed residet hoc mendum multo notiore loco; neque enim Horatium a. p. 350 scripsisse, quod omnes toties legimus: nec semper feriet, quodcunque minabitur arcus (in quo durissime ita auditur infinitivus, ut adiiciatur etiam se: quodcunque se percussurum esse minabitur; nam minari aliquid longe aliud est), hoc, inquam, eum non scripsisse ostendunt codices, in quibus est, fide quidem dignis omnibus, quocunque, hoc est, quocunque.

¹⁾ De brev. vit. 10, 3 recte Gruterus: Nemo nisi cui (quoi) omnia acta sunt sub censura sua. Codd. quo, edd. a quo.

Et quoniam apud Latinos frequentior quam apud Græcos compendiorum scribendi usus est, huius quoque generis errorem ponamus pervagatæ originis. Nam apud Senecam epist. 14, 14 editur: Sed postea videbimus, an sapienti opera perdenda sit; interim ad hoste voco cet. Id quidem Senecæ in mentem non veniebat quærere, perdendane esset sapienti opera, (sine ulla enim dubitatione negabat); quid quærere differret, paulo ante ipse dixit (13): Potest aliquis disputare, an illo tempore capessenda fuerit sapienti respublica. Codices omnium optimi (Pp) habent: an sapientiora perdenda sit; scripserat Seneca: an sapienti opera **r. p.** danda sit; ex **r. p.** danda ortum perdenda; et **r. p.** hic subesse, iam Pincianus senserat. Sed vel in hoc exemplo apparet, quam vicina hæc prima interpolationis initia sint scribendi errori; quis enim neget fieri posse, ut non consilio **r. p.** in per mutatum sit, sed ipso oculi errore cum illo confusum? sed accedit danda, cum semel erratum esset, in denda mutatum. Cum his mendis ex ignoratione aut oblivione veteris orthographiæ ortis coniuncta est infinita illa negligentia in lineola litteram **m** extremam significanti addenda detrahendave (quod nihil fere valere videbatur scribis), quam in emendd. Liv. p. 8 sqq., p. 256 sqq. sic declaravi et notavi, ut nonnullos saltem ad abiiciendam in hoc genere mendi superstitionem adduxerim. Sed tamen, præterquam quod multa expellenda sunt, quæ his triginta annis critici scilicet cauti et grammatici subtiles bonis codicibus male utendo in veterum orationem intulerunt vitia¹⁾, non ita pauca supersunt bona fide ab omnibus servata, ut apud

¹⁾ In Iustino Ieepius hunc librariorum errorem ipse commemoravit ad XII, 10, 1, et tamen his gemmulis scriptorem in huiusmodi saltem rebus recte loquentem exornavit: VI, 4, 8 potiti victoriam, IX, 7, 12 ultionem potita est, XII, 10, 4 reversus in nave (de eo, qui navem iterum conscendit), XXV, 5, 1 Antigonum in urbem clausum.

Ciceronem pro Sulla 80 (grave est hoc dictum pro dictu; neque enim agitur de dicto aliquo), apud Senecam epist. 95, 61 (quædam admonitionem in philosophia desiderant, quædam probationem et quidem multa, quia involuta sunt vixque summa diligentia ... aperiuntur; apparet, causam afferri, cur desiderent probationem et quidem multam), apud Plinium Mai. h. n. XXXIII, 100 (Et alias argentum vivum non largum inventum est pro inventu; neque enim Plinius perfecto tempore, quid aliquando factum sit, narrat, sed rei naturam indicat)²).

Altera est et longe uberrima interpolandi materia, cum commissum scribendi errorem idem aut alius postea scriba emendare conatur, plerumque infeliciter, mendum tantum simul augens et occultans. Atque hoc totum quale sit, iam ex permultis eorum exemplorum, quibus ipsos scribendi errores declaravimus, intellegi potest, quoniam iam in iis aliquid accesserat commenti, interdum audacis (ut quod apud Plutarchum adv. Colot. 28, 5 ex καὶ θεοὺς ὧς primum errore καὶ δὲ οὕτως, deinde autem, si dis placet, emendando factum erat καὶ οὐδὲ οἴτως); sed tamen unum et alterum exemplum huius interpolationis proprie declarandæ causa ponamus, rudis illius dico, cui fere satis est singulis verbis Græcam Latinamve formam inducere, interdum usque ad risum simplicis, cuius rei libenter specimen soleo ponere illud, quod apud Livium XXII, 16, 4 in egregio codice Puteaneo exstat, fortunæ minas saxa, ex Formi-

¹) Editorum culpa, non animadversa recentiorum librariorum scribendi ratione, apud Senecam epist. 78, 27 scribitur: Rursus si mors accedit et vocat, licet immatura sit, licet mediam præcidat ætatem, perceptus longissime fructus est; nam neque longe fructus percipitur neque de ea re agitur; Seneca longissimæ scripsit, hoc est, idem fructus, qui ex longissima ætate percipi potest.

ana saxa natum, aut quod in Ciceronis oratione pro Sestio 62, 130 pro ad Numidici illius cum in codice Parisino scriptum esset ad unum dicitus, manus secunda in eodem effecit ad unum dicto citius. Palmam enim simplicitatis Latini scribæ tenent, rudiores quam Græci, ut dixi supra. Quamquam quid potest esse ad simplicitatem admirabilius eo, quod in Plutarchi libello de facie in orbe lunæ c. 15, 7 (p. 928) effectum est? Nam cum sic Plutarchus de luna in æthere nanti et æthera infra se habenti scripsisset: Ἀλλ' ὁμως ὄραν πάρεσιν οὐκ ἀποξεσχυμένην τοῦ αἰθέρος τὴν σελήνην, ἀλλ' ἐτι πολλῷ τῷ περὶ αὐτὴν ἐμγερομένην, πολὺν δὲ ὑφ' ἑαυτὴν ἔχουσαν, ἐν ᾧ δινεῖσθαι καὶ κομήτας, primum ex πολὺν accommodatione ad ἐμγερομένην factum est πολλήν. deinde geminatis extremis litteris participii ἔχουσαν natum est ανενω, tum ex hoc effectus genetivus substantivi Græci ἀνέμων, qui editur cum nota lacunæ. Sed exempla Græca cetera (ne delectu vagemur) ex uno sumamus Strabonis opere¹). Is primum libro I p. 55 duplicem maris circa fretum Siculum commemorat æstum, ταῖς μεσουρανήσεσι τῆς σελήνης ἀμφοτέραις συναρχόμενον, .. ταῖς δὲ συνάψει ταῖς πρὸς τὰς ἀνατολὰς καὶ δύσεις πανόμενον. Sic enim scripserat, æstum incipere una cum lunæ in medio cælo commoratione; semel scripto σ (ἀμφοτέραις συναρχόμενον), cum verbum depravatum esset, corrigendo non consona retracta est, sed vocalis mutata (ἐναρχ.); sed nusquam ἐνάρχεσθαι dicitur cum dativo de initio in aliquod tempus incidente. In libro II p. 121 postquam exposuit alias aliorum locorum et regionum esse virtutes et vitia, partim naturalia, partim adventicia et hominum opera nata (ἐκ κατὰσχευῆς), ex his primum naturalia geographo com-

¹) Poteram illustriora ponere exempla ex principum scriptorum codicibus perantiquis, velut Platonis r. p. VIII p. 544 C, polit. p. 294 A, Aristophanis, quo nihil est memorabilius, pac. 800 sed utendum hic fuit iis, quæ breviter declarari possent; illa suis locis ponentur.

memoranda esse dicit, deinde etiam ex adventiciis (ταῖς ἐπιθίτοις) ea, quæ diu manere possint, declaranda (καὶ τούτων δὲ τὰς πλείω χρόνον συμμένειν δυναμένας ἐμφανιστέον), tum addit hæc in codicibus sic scripta: μὴ πολὺ μὲν ἄλλως δὲ ἐπιφάνειαν [μὲν recte delerunt Coraes et Meinekius] ἐχούσας τινὰ καὶ δόξαν, ἥ πρὸς τὸν ὕστερον χρόνον παραμένουσα τρόπον τινὰ συμφυῇ τοῖς τόποις ποιεῖ καὶ μὴκέτι οὖσαν κατασκευήν, quorum prima quia sensu cassa sunt, alii frustra corrigere conati sunt, Meinekius lacunæ notam ante μὴ posuit. Et tamen certissimum est ex re et ex superioribus et ex adiectis, quid Strabo scripserit: ἡ ἀπολλυμένας μὲν, ἄλλως δὲ κ. τ. λ. Præter ea quæ diu manere possint, etiam ea commemoranda dicit, quæ intercidant illa quidem, sed aliquam fama claritatem habeant. Propter eandem syllabam (μεν) brevi intervallo positam haustæ sunt litteræ μενας, ut superesset: ἡ ἀπολλυμεν ἄλλως. Hinc illa nata μὴ πολὺ μὲν ἄλλως, Græca scilicet omnia. Sed et occultum magis primum inspicienti et mirum, quod accidit libro VIII p. 357, ubi sic scribitur: Παρὰ δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἐστὶ καὶ ἡ Ἀρπινὰ καὶ αὕτη τῶν ὀκτώ, δι' ἧς ῥεῖ ποταμὸς Παρθενίας ὡς εἰς Φηραίαν ἰόντων (ea regione veniens, quasi Pheræam eas). Herææ urbis nomen exspectari unumque aptum esse, Tzschuckius intellexit, Pheræam nusquam nominari; et est ipsa forma nominis suspecta; nam Φηραί (Φαραί) oppida sunt. Iam qui attenderit, p. 360 in simili regionis significatione dici non εἰς, sed aptius ὡς ἐπὶ τὴν Ἀνδανίαν ἰόντων (ad Andaniam versus), leviter admonitus intellegeat, Strabonem hic quoque scripsisse ὡς ἐφ' Ἡραίαν ἰόντων, coaluisse, omisso ε, Φηραίαν, perstantemque in errore librarium iterum scripsisse: ἡ δὲ Φηραία ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίας, cumque desideraretur præpositio, additum esse εἰς¹⁾. Lati-

¹⁾ Quod apud Polybium (IV, 77) Philippus Macedonum rex ἐξ Ὀλυμπίας ἀναξεύξας τὴν ἐπὶ Φαραίαν primum Telphussam (quæ lon-

num interpolationis scribendi errori supervenientis primum præbeat exemplum Lucilii apud Nonium p. 382 versus, qui cum huiusmodi esset: quæ quondam populi risu res pectora rumpit, male diremptis litteris factum est ris ures, tum vocum Latinarum formam explendo: quæ populi oris aures pectora rumpit. Alterum sit, quod apud Valerium Max. IX, 12, E. 8, sic editur: (Anacreontem poëtam,) dum passæ uvæ succo tenues et exiles virium reliquias fovet, unius grani pertinacior in aridis faucibus umor absumpsit. Neque in granis humor est neque humor quomodo pertinacior et in aridis faucibus pertinacior dici possit, intellegitur, neque quemadmodum humor, id est succus, qui ipse expetebatur, hominem absumpserit; absumpsisse poëtam ipsum granum (acinus) in aridis faucibus hærens et eas, dum emoveri nequit, irritans putabatur (Plin. h. n. VII, 44). Scripserat nimirum Valerius: unius grani pertinacior in aridis faucibus mora absumpsit. Semel scripto a (morabsumpsit), ad supplendas litteras mor præpositum est u. Apud Senecam Rhet. p. 188 (169) Cestius pro patre contra filium qui luxuriari desisse videri vellet, declamans emendatum esse (filium) non concessit, et assidue dixit, nihil magis sequi intervallum hoc luxuria; etiam vere intermissa vitia vehementius surgere. Posui verba, qualia Bursianus edidit; in illis nihil magis . . . luxuria nulla omnino est sententiæ species; postrema recta essent si omitteretur vere; nam in intermittendis vitiis veritas

gius ad septentrionem est), deinde Heræam venisse dicitur, valde suspicor, non oppidum significari (quod si esset, genetivum ponendum fuisse Schweighæuserus sensit, nec tamen intellexeretur, cur ad oppidum ab iis diversum, quæ reapse peteret, iter direxisse diceretur), sed adiectivum latere compositum, τὴν ὑπώρκειον aut simile.

nulla est. Codices pro etiam vere habent etiam erei, Antverpiensis etiam ere. Videamus nunc erroris gradus; sunt enim manifestissimi. Scripserat Seneca: nihil magis se quam intervallum hoc luxuriæ timere; intermissa vitia vehementius surgere. Cum conflata essent se et quam, fortasse compendio particulæ quam obscuro, factum est sequi; deinde, cum extrema vocalis vocabuli luxuriæ adhæsisset sequenti infinitivo (luxuria etimere), factum est etiam, relictis tamen inanibus litteris ere et, geminato i (ex intermissa), erei, e quibus postea demum recentior aliquis scriba aut editor antiquus illud vere composuit. Agmen hoc Iustini claudat locus in VII, 6, 7 et 8 de Philippo Macedone, quem sic scriptum Ieepius edidit: Post hos bello in Illyrios translato multa milia cædit: urbem nobilissimam Larissam [capit. Hinc Thessaliam] non prædæ cupiditate, sed quod exercitui suo robur Thessalorum equitum adiungere gestiebat, nihil minus quam bellum metuentem improvisus expugnat. Et sane cohærent hæc: urbem nob. Larissam ... expugnat; sed quam violenter improbabiliterque deleantur tria verba, quæ addere nemini in mentem venire potuerit, apparet. Pro hinc alii codices hic in aut hic habent. Scripserat Justinus: Larissam (caput hoc Thessaliæ) ... expugnat. Cum librarius aut solo casu aut quod post accusativos urb. nob. Larissam verbum expectabat, caput in capit mutasset, successit, qui ex Thessaliæ obiectum verbi expugnat efficeret; restabat hoc, ex quo hinc et alia facta.

Sed eadem voluntas, quæ vere depravata corrigere infelicitè conabatur, necessario etiam ea attingebat, quæ, cum essent vera et recta, hominibus, non satis peritis, quod non intellegebantur graviterque eos aut insolentia constructionis aut verbi novitate offendebant, corrupta videbantur, præsertim si ex propinquo species aliqua probabilior occurre-

bat. Simplicissimum huiusmodi interpolationis exemplum est, quod in Platonis symposio p. 175 A, ubi servus Agathonis dicitur nuntiasse Socratem ἐν τοῦ τῶν γειτόνων προθύρῳ stare (sic enim Plato scripsit), substitutum est ἐν τῷ τῶν γειτόνων προθύρῳ. Neque certum aliquod vestibulum (τὸ πρόθ.) significatur neque plurium vicinorum unum fuit (τὸ τῶν γ.), sed in unius vicinorum vestibulo Socrates stabat¹⁾. Librario post ἐν vix cogitanti dativus sub acumen stili venit. Paulo iam est audacius, quod apud Xenophontem Hellen, I, 2, 10 accidit. Nam cum is sic scripsisset: Τοῖς δὲ Συρακοσίοις καὶ Σελινουσίοις κρατίστοις γενομένοις (οἱ Ἐφέσιοι) ἀριστεία [ἔδωκαν] καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ πολλοῖς καὶ οἰκεῖν ἀτελεῖ ἔδωκαν τῷ βουλομένῳ αὐτί (ut, qui vellet, tributo immunis Ephesi habitaret), quod ἔδωκαν substantivi accusativum requirere videbatur, scriptum est ἀτέλειαν, turbata prorsus et structura, in qua nunc locus verbo οἰκεῖν non est (neque enim Græcum est ἀτέλειαν οἰκεῖν δίδωμί τιμι pro ἐξουσίαν) et sententia; neque enim nudum habitandi ius pro beneficio dabatur. (De ἔδωκαν delendo dicam paulo post.) Licentius tamen fecit, qui apud Platonem r. p. II p. 373 A rariori et ignoto sibi vocabulo notum satis, sed a re prorsus alienum substituit. Nam in hac enumeratione rerum ad victum tantum pertinentium: καὶ ὄψα δὴ καὶ μύρα καὶ θυμιάματα καὶ ἐταῖραι καὶ πέμματα nihil loci esse ἐταῖραις consentiunt Nitschius, Stallbaumius, alii; sed neque pervagatum vocabulum ἕτερα subest, quod frustra Stallbaumius commendat (nam neque, quod in ἄλλος fit, transferri ad ἕτερος potest neque Græcus homo dicturus erat

¹⁾ In Euripidis Ione v. 551 pro Προξένων δ' ἐν τῷ κατέσχεσς scribendum esse ἐν τοῦ, dixi Philolog. vol. II p. 136, et sic nunc editur; sed emendatio L. Dindorfio adscribitur, qui ubi eam fecerit, nescio.

θυμιάματα καὶ ἄλλα πέρματα), neque quod Nitschius voluit, sed nomen rei cum *πέρμασι* coniunctæ et tale, quod similitudine aliqua litterarum *εταίρας* illas obiiceret, *ἐσχαρίται*, hoc est, panes delicati. Atque his exemplis Græcis paria respondent Latina. Velut apud Senecam epist. 88, 25 legitur nunc: Multa adiuvant nos nec ideo partes nostræ sunt; Seneca scripserat nostri; neque enim aliter dicitur Latine de partibus, ex quibus constamus; nostræ sunt partes, quas aliarum rerum, velut prædæ, agri, habemus quarumque domini sumus; sed librarius illius genetivi ignarus aut oblitus feminini generis adiectivum necessarium putavit, prorsus ut ille Græcus *ἐν τῷ*. Idem epist. 99, 26 scripserat: Hi sunt, qui nobis obiiciunt nimium rigorem et infamant præcepta nostra duritiæ, hoc est, accusant, in famam duritiæ vocant, quemadmodum epist. 22, 7 legitur: non est, quod quisquam temeritatis illos apud te infamet. Librarius constructione perrara offensus duritia posuit; sed duritia præcepta infamant, qui ipsi duritia vitæ præcepta in eiusdem vitii suspicionem adducunt. Mirum videtur et tamen manifestam habet causam, quod accidit apud Ovidium epist. III, 30 sqq., ubi Briseis de legatis ad Achillem mitigandum missis (Iliad. libr. IX) sic scribens inducitur, si credimus editoribus:

Auxerunt blandæ grandia dona preces,

Viginti fulvos operoso ex ære lebetas

Et tripodas septem pondere et arte pares.

Atqui precibus legatorum accedunt et pondus addunt adiecta dona; preces (quæ significatæ sunt ipsa legationis mentione) auxisse dona (quæ significata non sunt) perridicule dicuntur; atque hoc confirmant codices, qui habent, boni quidem constantissime, blandas, non blandæ. Sed quid fiet proximis accusativis fulvos .. lebetas .. tripodas? Simpliciter in nominativos transibunt fulvi .. lebetes .. tripodes. Nam cum librarius hiatum in fulvi operoso non ferret (qui in arsi tertii pedis iustam habet

excusationem, ut VIII, 71, IX, 131), fulvos fecit, deinde ad id lebetas et tripodas accommodavit, blandas, quod simul mutandum erat, quia præcesserat, oblitus est mutare¹⁾. Itaque suo ipse indicio deprehenditur. Atque etiam prorsus alius vocabuli pro ignoto et obscuro non errore, sed coniectura substituti exemplum præbeat Seneca. Is in epist. 113 a plerisque Stoicis, qui fere virtutes ζῶα esse docebant, dissentiens ad hanc sententiam absurditatis convincendam et aliis utitur exemplis et ad extremum illo modo etiam ambulationem animal dici debere ait. Deinde sic pergit (23): Ne putes autem me primum ex nostris non ex præscripto loqui, sed meæ sententiæ esse, inter Cleanthem et discipulum eius Chrysippum non convenit, quid sit ambulationis. Itane vero? De hoc, quod Seneca irridens exempli causa arripuerat, illi iam serio disputaverant, nec, essetne animal, sed omnino, quid esset? Et vide iam, quid ex illa controversia afferatur: Cleanthes ait spiritum esse a principali usque in pedes permissum, Chrysippus ipsum principale. Hoc vero ultra modum ridiculum, Chrysippum dixisse ambulationem esse τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ ἀνθρώπου. Sed nugari desinamus. Inter ipsos principes scholæ Seneca negat convenire, quid esset animatio, τί ἡ ζωοποίησις vel ἡ ζώωσις (utroque enim vocabulo Stoici usi sunt), ut sibi quoque in hac de animali et animatione quæstione suam sequi sententiam liceat²⁾.

Additorum interpolando verborum in utriusque linguæ

¹⁾ Studio accusativos efficiendi librarius etiam operosos scripsisse videtur, quod est in antiquissimo omnium codice Parisino, sed in ceteris sublatum est.

²⁾ Singularem quandam sententiæ mutatis casibus perversionem interpolando factam ostendam suis locis in Plutarchi Pyrrh. c. 16, (Strabone p. 228), Senec. de const. sap. 4, 3.

scriptoribus exempla differo paulisper, ut id genus, quod propriam habet formam, separatim attingam.

Ex his, quas demonstravi, originibus nata interpolatio quemadmodum deinde latius serpsit et postremo in quibusdam codicibus ad summam licentiam et foedam labem progressa sit, generatim particulatimve persequi omitto, quia et multiplex materia est nec generibus certis divisa et potius in certis codicibus perpetuo considerata eaque disputatio seiungi a codicum secundum ætates stirpesque distributione et æstimatione nequit. Tantum dicamus breviter, initia quædam et stamina interpolationis, maxime huius tertii et postremi generis, quod positum est in prava integrorum, sed ob inscitiam aut inconsiderantiam non intellectorum mutatione, antiquissima esse eiusque conatus satis temerarios deprehendi, sed raros et magnis intervallis, non solum in antiquissimis et diligenter alioquin religioseque scriptis codicibus communis generis, velut in Platonis Oxoniensi (seculi noni exeuntis) et Parisino A (quem Bekkerus illo antiquiorem putat), in Aristophanis Ravennati, in Latinis Ciceronis et Livii aliorumque eiusdem ætatis, non hic nata, sed traducta ex exemplis propositis, sed etiam in palimpsestis, velut in Ciceroniano de r. p. I, 51, ubi additum esse eo nomine ostendi et editoribus Turicensibus persuasi, et II, 36, ubi iam Mosero suspectum fuit postquam pro post scriptum. Nonnullis locis grammaticorum scholiastarumque aut aliorum scriptorum testimonio antiqua huiusmodi interpolatio codices nostros omnes obsidens vincitur, velut, ne poëtas scenicos attingam, in Platonis Euthydemo p. 293 D πάντα λῖγεις pro παταγείς¹⁾, in Ciceronis Verrinarum libro I, 39 non modo non pro non modo, et 141 verum aut tectum pro

¹⁾ Miro iudicio Hermannus scripturæ apud grammaticos servatæ, quam ad hunc locum pertinere certissime scholium (πάντ' ἄγεις) demonstrat, prætulit „planissimam“ codicum scripturam, id est, manifestam interpolationem.

vafrum, in Catulli carmine LXIV, de Peleo et Thetide, v. 23 et 24, quo exemplo ad audaciam interpolationis nihil est illustrius¹⁾. Interdum huiusmodi testimonio ex insperato accedit repertus aut inspectus antiquus aliquis codex, qui ceterorum labem effugit, ut in Catilinaria secunda Ciceronis 27 revocatam (primum a Steinmetzio) e scholiis et grammaticis duobus veram scripturam (conivere possum pro consulere sibi possunt) postea duo codices confirmarunt; in Iuvenale quidem cum scholiis et Prisciano in huiusmodi locis fere aut codex Pithœanus consentit (ut VII, 139 et in proxima satira ter in Laterani nomine pro Damassippi) aut alius aliquis (IV, 43, VIII, 155), I, 169 nullus. Fit etiam interdum, ut solus subito ex angulo aliquo emergens antiquus codex interpolationem per ceteros varie sparsam coarguat verumque ipsum contineat, ut in Ovidii metam. VII, 275 sqq. nuper e codice Marciano antiquissimo prolata a Merkelio nec tamen intellecta aut arrepta est recta et vera scriptura (de Medea sacra ad Æsonem recoquendum parante):

His et mille aliis postquam sine nomine rebus

Propositum instruxit mortali barbara maius,

Arenti ramo iampridem mitis olivæ

Omnia confudit summisque immiscuit ima.

Mortali maius dicitur propositum et consilium hominem ex sene iuvenem recoquendi²⁾. Aut scribendi errore aut quod

¹⁾ Miror enim, ne Lachmannum quidem pro his versibus: Heroes salvete, deum genus, o bona mater, Vos ego sæpe meo, vos carmine compellabo, in quorum priore unius illius matris appellatio perversissima est, in altero et inanis repetitio et putidum illud sæpe offendunt, e scholiis Vergilianis ad Æneid. V. 80 revocasse egregiam scripturam: Heroes salvete, deum gens, o bona matrum Progenies, salvete iterum; vos compellabo.

²⁾ De brevitate comparandi, qua res mortali maior dicitur, quæ maior quam pro mortali est, non puto opus esse disputare (Gr.

scriba vocabuli, quod est propositum, usum ignorans substantivum desideravit, pro maius scriptum est transfusumque in ceteros omnes codices munus; deinde et alia nata et monstrum illud, quod Merkelius posuit: instruxit remorari Tartara munus.

Itaque hæc, ut dixi, in antiquis codicibus, si summam spectes, rara sunt (in nonnullorum tamen scriptorum codicibus, ut Plutarchi et Senecæ, minus) maximeque in iis menda scribendi errore orta aut ipsa relictæ sunt aut ita rudis adhibita correctio, ut aut facile prima vestigia invenias aut saltem specie sanitatis non ludaris. Sensim deinde per inferiora secula interpolandi licentia crevit, quæ et plura, in quibus hæreretur, attrectaret et maxime in mendis corrigendis a primis vestigiis longius discederet, illiciente et alente libertatem in Latinis ipso, quod renascebatur, veterum scripta legendi et enarrandi studio; in Græcis, quæ iam antea grammatici Byzantini ausi erant, propagata extrema ætate ad plures scriptores sunt, cum ad Italos aliosque Græcorum librorum cupiditas translata esset. Itaque et multos antiquos optimosque codices altera manus longe recentior multis locis interpolavit primæ scripturæ correctione prava superposita, et ex codicibus ab aliquo homine fortasse pro illorum temporum captu non indocto correctis (cuiusmodi hominum etiam nomina nobis in Sophoclis, in Ciceronis, in poetarum Latinorum elegiacorum codicibus et alibi tradita sunt) describebantur codices communi interpolatione inquinati nec nisi novis erroribus et ulterioribus conatibus discrepantes, quibus codicibus cum primi editores fere usi essent, in aliis scriptoribus antea, in multis (ut e Græcis Platone, Isocrate, Demosthene, Sophocle, Aristophane) hoc demum seculo ad fidioliores et antiquiores codices ex

Lat. § 304 n. 4. Horatius ep. I, 17, 40: onus parvis animis et parvo corpore maius).

angulis protractos reductum est. Neque mirandum est, iustæ horum testium reverentiæ adiungi perversam superstitionem hominum neque omnem codicum, etiam antiquorum, condicionem perspicientium neque ad auctoritatis et rationis momenta inter se comparanda ingenio, exercitatione, sermonis rerumque antiquarum scientia satis instructorum, aut esse etiam, qui a simplici veritate ad interpolationem amplectendam ipsa licentiæ singulari magnitudine tanquam thesauro invento decepti relabantur¹). Sed de toto hoc codicum discrimine, quod in unoquoque scriptore separatim tractandum est, dixi iam hoc loco agi non posse. Brevisime, quod dixi de sublatis recentiore interpolatione veri indiciiis, quæ prima mendi forma in antiquis codicibus continentur, duobus exemplis, Græco altero, altero Latino declarabo. Plato legg. I p. 633 D fortitudinem positam esse dicit in certamine non solum cum timoribus et ægritudinibus, sed etiam cum desideriis et voluptatibus et blandimentis adulatoriis (θωπείας κολακικάς appellat), αἱ καὶ τῶν σεμνῶν οἰομένων εἶναι τοὺς θυμοὺς ποιοῦσιν. Sic enim codices habent, nulla sententia. Itaque in codicibus Bekkeri (e septem) duobus (altero omnium optimo) in margine adscribitur aperta coniectura κηρίνους, in uno recenti altera manus hoc in contextu posuit (κηρ. ποιοῦσιν), in uno item recenti statim scriptum est, sed post ποιοῦσιν. Deinde eadem altera manus in eodem codice μαλάττουςαι addidit; itaque editur aut μαλάττουςαι κηρίνους ποιοῦσιν aut (a recentissimis) tantum κηρ. ποιοῦσιν, nec quisquam vidit, in antiqua scriptura unam addendam esse litteram, ut efficeretur verbum poëticum et elegans de vehe-

¹) Nihil in hoc genere perversius quam quod A. G. Zumptius in Ciceronis orationibus agrariis et pro Murena commisit, de quo etsi Halmius dixit, quædam alibi addam. Nam nihil ex illis sordibus relinquendum est.

menti motu et incitati animi perturbatione, *πτοιοῦσιν*¹⁾. Apud Senecam epist. 90, 26 editur: non dedecoros corporis motus (sapientia eruit aut effecit) nec varios per tubam ac tibiam cantus, quibus exceptus spiritus aut in exitu aut in transitu formatur in vocem. Mirificos vero cantus (et cantus per tibiam), quibus excipiat spiritus et in vocem formetur! Apparet describi partem instrumenti musici spiritum, quo infletur, excipientis et in vocem transformantis. Et sic quidem, ut editur, ceteri codices omnes (modo de omnibus recte taceatur) habent, sed in antiquissimo Bambergensi pro cantus quibus est cantisaliqui quibus. Detracto qui, quod ex quibus ortum est, restat cantisali, id est canalis (varios per tubam ac tibiam canalis, quibus exceptus cet.), de quo Seneca ipse vetabit quemquam dubitare, epist. 108, 10 sic scribens: spiritus noster clariorem sonum reddit, cum illum tuba per longi canalis angustias tractum patientiore novissime exitu effudit. Sed quanquam codex Bamb. ad verum inveniendum hic dux fuit, tamen ea vestigia, quæ in ceteris plane obruta is servavit, adeo sunt tenuia et confusa, ut simul hic locus documento esse possit, quam sint gravibus mendis nulla non pagina obsiti antiqui et inter ceteros optimi Senecæ codices.

Distuli supra singularem interpolationis formam, quæ constat verborum data opera adiectione, cognatam cum altero additamentorum genere, quæ errore ex margine suscepta sunt, et ita specie similem, ut interdum distingui nequeat. Neque enim raro librarii, quod aut rariorem loquendi formam non expediebant, aut sententiæ cohærentiam membrorumque coniunctionem et distributionem et

¹⁾ Hanc emendationem posui in annalibus philol. Danicis V p. 17 et 158.

quid ex prioribus audiretur vel ex sequentibus adsumeretur, non animadvertabant aut quod verborum, quæ legebantur, vi non intellecta aliquid desiderabant, ad explendam, ut credebant, orationem verbum aliquod aut etiam duo plurave addiderunt, interdum etiam ad mendum aliquod, ut putabant, corrigendum, id est, occultandum. Ea labes quam sit antiqua et optimos quoque codices attigerit, intellegi potest, ut hoc utar, ex vocibus iam ab aliis recte in Platonis Phædone damnatis et contra ceteros codices et contra Oxoniensem (p. 73 C *πρότερον*, p. 74 E *ἴσον*, p. 78 D *καλῶν* a Classenio, p. 85 D *ἦ* ab Heindorfio, p. 88 A *ἦ* a Schleiermachers, p. 90 D *τοὺς λόγους*, p. 100 D *εἴτε* a Daehnio, p. 105 B *ἐν τῷ σώματι*, p. 113 B *τῇ γῇ*). Et tamen hac quoque interpolatione sæpe antiquissimos codices et integros carere, quæ in recentioribus demum nata sit, et ex Platonis locis, quos iam attigimus, r. p. VII p. 529 C, legg. I p. 633 D, intellegi potest, et ex Plutarchi, quem paulo post afferemus (Themist. c. 2), et exemplo perquam memorabili declarabitur proximo capite in Platonis Theæteto p. 175 C. Sed nunc in novis quibusdam exemplis quid quoque loco fraudem interpolatori obiecerit, animadvertamus; quorum primum sit ex ipso illo, in quo complura iam notata dixi huius generis, Platonis dialogo. Nam in Phædone p. 93 D, ubi sic scribitur: *Ἀλλὰ προωμολόγηται, ἔφη, μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἥττον ἐτέραν ἐτέρας ψυχὴν ψυχῆς εἶναι τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ὁμολόγημα, μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἐπὶ πλέον μηδ' ἥττον μηδ' ἐπ' ἑλάττω ἐτέραν ἐτέρας ἀρμονίαν ἀρμονίας εἶναι*, necessario tollendum in extremis verbis *ἀρμονίας*, additum aperta de causa, ut hoc membrum simile superiori esset (*ψυχὴν ψυχῆς*); verum non quæritur, quatenus *ἀρμονία ἀρμονία* sit, sed Socrates, de eorum sententia, qui animum *ἀρμονίαν* definirent esse, disputans, ex eo, quod antea concessum est, animum omnem æque esse animum, concludit, si animus *ἀρμονία* sit, non alium animum magis. alium minus esse *ἀρμονίαν* (*ἐτέραν ἐτέρας*

ψυχὴν ψυχῆς ἁρμονίαν εἶναι), sed omnes æque, ut expedi-
 diri nequeat, cur alius animus sibi conveniat constetque,
 alius discordet. Alterum sumatur exemplum e r. p. I p.
 363 A, ubi sic scribitur: ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι γίγ-
 νηται ἀπὸ τῆς δόξης ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσα περ
 Γλαύκων διῆλθεν ἄρτι ἀπὸ τοῦ εὐδοκιμεῖν ὄντα τῷ ἀδίκῳ.
 Non aptissimum hoc τῷ ἀδίκῳ est; neque enim Glauco
 iniusto simpliciter hæc evenire dixerat, sed iniusto, qui iu-
 stus videretur. Sed omnes codices habent, quod ferri nullo
 modo potest, τῷ δικαίῳ. Id non corrigendum violenter
 erat, sed tollendum, ut recte sine dativo dicantur illa com-
 moda ex bona fama oriri (ei, qui eam habeat). Interpolator
 propter præcedentia δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι dativum desidera-
 verat, in eo ponendo a sententia aberraverat. Eiusdem operis
 libro VI p. 505 A hæc leguntur: ἐπεὶ ὅτι γε ἡ τοῦ ἀγα-
 θοῦ ἰδέα μέγιστον μάθημα, πολλάκις ἀκήκοας, ἥ δί-
 καια καὶ τᾶλλα προσχορησάμενα χρήσιμα καὶ ὠφελίμα
 γίγνεται. Ut prætermittam, dicendum fuisse τὰ δίκαια,
 prorsus ridiculum est et a Platonis mente alienissimum, iu-
 sta dici boni idea fieri utilia; nam neque de iustorum
 utilitate agitur et iusta τῇ τοῦ δικαίου ἰδέᾳ valent. Mani-
 festum est comparari varia μαθήματα et hoc dici, ita
 summum μάθημα esse boni ideam, ut per eam demum
 cetera quoque μαθήματα utilia fiant. Scripsit igitur Plato
 ἥ καὶ τᾶλλα. Librarius oscitans καὶ pro et, non pro
 etiam accipiens, addidit, quod responderet scilicet τοῖς
 ἄλλοις (quemadmodum Gorg. p. 477 D additum est ἡ λύπη,
 ut responderet verbis ἡ βλάβη, non intellecto, hoc ipsum
 referri ad superiora ἡ ἀνιαρότατον καὶ ἀνία ὑπερβάλλον).
 Platoniceis exemplis adiungamus unius præterea scriptoris,
 Plutarchi, interposito tamen illo, quem iam paulo ante ob aliud
 mendum attigimus, Xenophontis loco Hellen. I, 2, 10:
 τοῖς δὲ Συρακοσίοις καὶ Σελινουσίοις . . . ἀριστεῖα
 ἔδωκαν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ πολλοῖς καὶ οἰκεῖν ἀτελεῖ
 ἔδωσαν τῷ βουλευμένῳ ἀεὶ. Nam in hoc loco et vehe-

menter per se offendit repetitum moleste in utroque membro dandi verbum et variata forma *ἔδωκαν*, *ἔδοσαν*. Cum accedat igitur, ut Xenophon constanter *ἔδοσαν* dicat (I, 3, 9, V, 3, 10, V, 4, 11, VI, 1, 18 et in compositis I, 2, 18, I, 3, 3 et 21, cet.), nusquam *ἔδωκαν*, apparet hoc adiectum esse ab aliquo, qui substantivum *ἀριστεία* suo verbo carere noluerit. In Plutarchi vitis non pauca sunt huius generis, quorum quædam iam alii animadverterunt, velut illud manifestissimum homo, si vixisset diutius, multum Græcis scriptoribus profuturus, Emperius, quod Pyrrh. c. 24 cum Plutarchus scripsisset *βία τῶν ὑπασπιστῶν* (invitis et repugnantibus stipatoribus), non intellecto usu vocabuli *βία* additum est *μετά* (*βία μετά τῶν ὑπ.*). Huic simile, sed paulo occultius est, quod in Pelop. c. 1 accidit, ubi sic scribitur: *Ἀλλὰ Συβαρίταις μὲν ἐκτετηκόσιν ὑπὸ τρυφῆς καὶ μαλακίας διὰ τὴν πρὸς τὸ καλὸν ὁρμὴν καὶ φιλοτιμίαν εἰκότως ἐφαίνοντο μισεῖν τὸν βίον οἱ μὴ φοβούμενοι τὸν θάνατον*. Hæc nihil aliud significant nisi Sybaritas propter honesti studium et gloriæ cupiditatem enervatos esse deliciis et mollitia; quæ sententia quoniam supra modum ridicula est, qui Græce sciebant et sano iudicio utebantur, Coraës et Schæferus, transpositione subvenire conabantur, ut illa *διὰ τὴν . . . φιλοτιμίαν* coniungi cum his *οἱ μὴ φοβούμενοι τὸν θάνατον* possent. Sed ne id quidem recte fieret, quoniam in hac acuta contrariorum relatione: (*ἐφαίνοντο*) *μισεῖν τὸν βίον οἱ μὴ φοβούμενοι τὸν θάνατον* nihil addi potest, nec profecto causam non timendæ mortis hic opus erat significari. Plutarchus scripserat aptissime: *Ἀλλὰ Συβαρίταις μὲν, ἐκτετηκόσιν ὑπὸ τρυφῆς καὶ μαλακίας τὴν πρὸς τὸ καλὸν ὁρμὴν καὶ φιλοτιμίαν* (Sybaritis, qui deliciis et mollitia studium honesti et gloriæ cupiditatem amiserant et tanquam exustam et liquefactam deposuerant); librarius, qui ignorabat usitam optimæ ætati formam loquendi, *ἐκτέτηκα τὴν ὁρμὴν* (ut apud Dionysium Halic. VIII, 45 femina dicitur *ἐκτε-*

τηκίναί τὰς ὀράσεις ὑπὸ δακρύων, sed iam apud Xenophontem ἀποσίσχηπα τοὺς δακτύλους, eadem ratione, qua in passiva verbi forma ἐκκέκορμαι τὸν ὀφθαλμὸν et infinita alia), ad accusativum expediendum addidit διὰ, ut in Pyrrho μετὰ ad genetivum. Alcibiad. c. 18 postquam Hermæ truncati commemorati sunt et fama de Corinthiis rei auctoribus, sic in codicibus pergitur: Οὐ μὲν ἤπιετό γε τῶν πολλῶν οὐθ' οὗτος ὁ λόγος οὐθ' ὁ τῶν σχημείων δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων, ἀλλ' οἷα φιλεῖ φέρειν ἄκρατος ἀκολάστων νέων εἰς ὕβριν ἐκ παιδιᾶς ὑποφερομένων. Quoniam aperte cohærent ὁ τῶν οἰομένων neque genetivus partitivus ullum habet locum, corrigunt scribuntque σχημαῖον, prava sententia; nam sic non negatur portentum illud esse (τῶν μὲν σχημαῖον εἶναι οἰομένων), sed portentum nullum (unquam) esse terribile statuitur, quod iudicium ad hanc rem nihil pertinet. Tollenda est simpliciter vox addita ab aliquo, qui cum a structura verborum aberrasset, articulum substantivo carere noluit; significatur oratio hominum animo sedato rem contemnentium, qui periculi nihil subesse (δεινὸν εἶναι μηδὲν) putabant, sed lasciviam e vino natam. Graviter perturbatus est stolido additamento eiusdem vitæ alius locus in cap. 35, ubi Alcibiadi sua ipsi gloria nocuisse dicitur, quod, cum omnia efficere posse crederetur, si qua in re minus ei successisset, curam defuisse homines putarent, quippe qui non potuisse eum perpetrare non in animum inducerent: "Εοικε δ', εἴ τις ἄλλος, ὑπὸ τῆς αὐτοῦ δόξης καταλυθῆναι. Μεγάλη γὰρ οὖσα καὶ τόλμης καὶ συνέσεως γέμουσα ἀφ' ᾧ κατώρθωσεν, ὑποπτον αὐτοῦ τὸ ἐλλεῖπον ὡς οὐ σπουδάσαντος, ἀπιστία τοῦ μὴ δυνηθῆναι, παρεῖχε σπουδάσαντα γὰρ οὐδὲν ἂν διαφγεῖν. Ridicula est gloria plena audaciæ et prudentiæ (γέμουσα συνέσεως); sed ea nata est, quod, cum sic simpliciter Plutarchus scripsisset: μεγάλη γὰρ οὖσα καὶ τόλμης καὶ συνέσεως (cum magna et audaciæ et prudentiæ esset, cum magna in Alci-

biade καὶ τόλμης καὶ συνείσεως δόξα esset), scriba genitivi rationem non expediens participium, unde penderet, ineptum adiecit. Sed non minus aut molestum aut manifestum eiusdem generis vulnus inflictum est initio proximi capitis (36): *Τῶν δὲ μισούντων τὸν Ἀλκιβιάδην ἐν τῷ στρατοπέδῳ Θρασύβουλος ὁ Θράσωρος ἐχθρὸς ὢν ἀπῆρξεν εἰς Ἀθήνας καταγορεύσων*. Itane vero? Thrasybulusne inimicus erat eorum, qui Alcibiadem oderant? Hoc enim, neque quicquam præterea, verba significant. Sed demus ἐχθρὸς referri ad Alcibiadem; quæ est hæc orationis balbuties, ex iis, qui Alcibiadem odissent, unum eius inimicum fuisse? Nimirum Plutarchus inter eos, qui Alcibiadem odissent, Thrasybulum fuisse dixerat (*Τῶν μισούντων — Θρασύβουλος ὁ Θράσωρος ὢν*), scriba, quo referretur ὢν, non animadvertens aut non memor dici εἶναι τῶν μισούντων, prædicatum (ἐχθρὸς) addendum putavit. His unum addamus singularis formæ additamentum in Agesilai c. 32 sub fin., ubi hæc leguntur: *Ἀναχωρῆσαι δὲ τοὺς Θηβαίους ἐκ τῆς Λακωνικῆς οἱ μὲν ἄλλοι λέγουσι χειμῶνων γενομένων καὶ τῶν Ἀρκάδων ἀρξαμένων ἀπιέναι καὶ διαρρεῖν ἀτάκτως, οἱ δὲ τρεῖς μῆνας ἐμμεμενηκότας ὅλους καὶ τὰ πλεῖστα τῆς χώρας διαπεπορθηκότας*. Nihil vitio sententiæ et orationis manifestius; nam neque τοῖς ἄλλοις respondere potest infinitum οἱ δέ, sed certum et definitum aliquid, a quo illi separentur, neque ullo modo tanquam in divisione contraria poni possunt χειμῶνων . . . ἀτάκτως et τρεῖς μῆνας . . . διαπεπορθηκότας, quorum illa causam discessionis, hæc tempus commorationis et effectum significant, sed cohærent et unam faciunt summam. Itaque his omnibus continuatis: *Ἀναχωρῆσαι δὲ τοὺς Θηβαίους οἱ μὲν ἄλλοι . . . διαρρεῖν ἀτάκτως, τρεῖς μῆνας ὅλους . . . διαπεπορθηκότας*, contrarium infertur: *Θεόπομπος δὲ γῆσιν κ. τ. λ.* Scriba cum non attendisset, inter se referri infinitum et finitum (οἱ μὲν ἄλλοι . . . Θεόπομπος δέ), post οἱ μὲν (ἄλλοι) inferendum putavit,

οἱ δέ, addiditque incommodissimo loco. Atque hæc additamenta, quæ et per se manifesta sunt et inter se confirmant et apertas habent ex simplicissima iudicandi levitate causas, in scriptura integra antea et incorrupta acciderunt. Illud iam ex mendo ante illato natum est; nam in Themistocle c. 2 de Themistocle puero hæc leguntur: Ἐπεὶ καὶ τῶν παιδευέσεων τὰς μὲν ἡθοιοποιούς ἢ πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν ἐλευθέριον σπονδαζομένας ὀκνηρῶς καὶ ἀπροθύμως ἐξεμάνθανε, τῶν δὲ εἰς σύνεσιν ἢ προᾶξιν λεγομένων δῆλος ἦν οὐχ ὑπερορῶν παρ' ἡλικίαν, ὡς τῇ φύσει πιστεύων. Mirum est de puero disciplinarum et artium studioso οὐχ ὑπερορᾶν, non contemnere, addita præsertim causa, quod naturæ confideret, quæ ad contemptum tollendum nihil valebat. Sed optimus omnium, ut in Plutarcho, codex Sangermanensis et alii omnino non habent οὐχ. Scripserat igitur Plutarchus δῆλος ἦν ὑπερορῶν. Vocali ε in ο mutata, additum est in aliquot codicibus οὐχ. In Pyrrhi autem vita c. 22 de rege deliberante, utrum res Italicas an Græcas an Sicilienses potissimum capessat, hæc scribuntur: Εἶτα τοῖς Σικελικοῖς μειζόνων ὑποκείσθαι πραγμάτων δοκοῦντων, Αἰβύης ἐγγὺς εἶναι δοκούσης, ἐπὶ ταῦτα τρέψας Κινέαν μὲν εὐθύς ἐξέπεμψε προδιαλεξόμενον, in quibus Sintenis, homo patientissimus, δοκούσης iniuria suspectum quibusdam fuisse annotat; equidem meritissimo suspectum dico non solum ob geminatum in eadem constructionis forma idem participium aut quod causæ (μειζόνων . . . δοκούντων) causa necessario alia forma subnectenda erat, sed quod totum ineptum est, Africam visam esse propinquam esse Siciliæ, quo nihil erat certius aut notius. Plutarchus sic posuerat: τοῖς Σικελικοῖς μειζόνων ὑποκείσθαι πραγμάτων δοκούντων τῷ Αἰβύης ἐγγὺς εἶναι, ἐπὶ ταῦτα τρέψας κ. τ. λ. Cum τῷ post τῶν excidisset, additum est ad structuram efficiendam δοκούσης. Sed Græcorum exemplorum abunde iam est. Latinorum agmen Cicero

ducat, in cuius oratione pro P. Quinctio 75 hæc leguntur: unum tamen hoc (testes, qui ab adversario parantur) cogitent, ita se graves esse, ut, si veritatem velint retinere, gravitatem possint obtinere; si eam neglegere, ita leves sint, ut omnes intellegant, non ad obtinendum mendacium, sed ad verum probandum auctoritatem adiuvere. Primum, si et gravitas et levitas commemorarentur, debebant hæc ex æquo poni: ita se graves esse ... ita leves esse; perversum, si quid aliud, est: ita se graves esse, ut ita leves sint; deinde aperte sic contraria priori hæc ponitur condicio: si eam neglegere (audito ex superiore membro velint), ut etiam consecutio (ut omnes intellegant) ex eodem (ita se graves esse) pendere debeat; postremo hoc ipsum: ut omnes intellegant, ... **auctoritatem** adiuvere necessario non ad levitatem refertur, in qua nulla est auctoritas, sed ad gravitatem. Itaque omnis sententia pertinet ad gravitatem finiendam et terminandam et necessario sic decurrit: ita (hoc est, hactenus et hac conditione) se graves esse, ut, si veritatem velint retinere, gravitatem possint obtinere, si eam neglegere, ut omnes intellegant, cet., sublatis verbis ita leves sint, quæ addita sunt ab aliquo, qui neque particulæ ita vim neque duplicis et contrariæ sententiæ inde, duplici conditione posita, pendentis rationem intellexerat¹⁾. Apud eundem in orat. pro Cluent. 199 sic scribitur: atque etiam nomina necessitudinum, non solum naturæ nomen et iura (Sassia) mutavit, uxor generi, noverca filii, filiæ pellex. Mire ex altera parte nomina, ex altera nomen

1) Hac emendatione cum Halmio communicata Kayserus usus est. De ut, quod semel positum utrique membro sufficebat (ut, si . . . , possint, si . . . , omnes intellegant), ante alteram sententiam consecutivam repetito dixi breviter ad Cic. de fin. V, 10 p. 618.

et cum nomine iura ponuntur; quomodo autem Sassia naturæ nomen mutavit? Scripserat Cicero apte et recte: etiam nomina necessitudinum, non solum naturæ iura, mutavit; deinde, quæ sit hæc nominum mutatio, declarat: uxor generi cet. Qui non attenderat necessitudines naturæ, nomina iuribus respondere, nomina cum nomine (ob singularem naturæ numerum) comparari voluit; ad vocabulum orationi inserendum additum est et. Mire manifestum additamentum latuit apud Valerium Max. IV, 7, 2, ubi Blossius et Pomponius et Lætorius, ille Tiberij, hi C. Gracchi usque ad extremum amici, furiosi conatus strenui comites appellantur, sinistris quidem auspiciis amicitiae condicionem secuti, sed quo miseriora, hoc certiora fideliter cultæ nobilitatis exempla. Neque nobilitatem illi in Gracchis coluerant, quam si sequi voluissent, contra Gracchos stetissent, neque eius rei hoc capite Valerius exempla colligit, quod de amicitia est et inscribitur. Nobilitatis addidit, qui dormitans non attendit audiri ex proximo amicitiae. Apud eundem IX, 1, 4 prave post comparativum additum quam frustra et olim et nuper corrigendo tentatum est, quo eiecto recta et sententia et oratio huiusmodi erit: Et quanto tamen insequentium seculorum ædificiis et nemoribus angustiores introduxerunt atque inchoatam a se lautitiam posteris relinquere quam a maioribus acceptam continentiam retinere maluerunt. In codicibus est angustiores quam introd. Paulo longius Valerius lautitiam reiecit, quod duas sententias quodammodo conflavit, alteram hanc: Et quanto . . . angustiores introduxerunt lautitiam, alteram hanc: inchoatam a se lautitiam posteris relinquere quam . . . maluerunt¹⁾. Sed in

¹⁾ Simili mendo apud Columellam bis post tantum, quo sequente ut aut ne finis significatur, ad quem usque progrediendum

Valerio Maximo singulare hoc accidit, quod codex omnium princeps, Bernensis, additamenta quædam habet, sed punctis notata, quod scriba, diligentius considerato exemplo, quod sequebatur, intellexit ea, in margine aut inter versus annotata, in orationem recipienda non fuisse; nam coniectura ea delere sane in mentem non venit. Id ita esse in VII, 6, 3 (effectum) post Pighium Halmius intellexit, sed tribus locis a vero aberravit. Nam IV, 1, 14 perspicuum est, e codice optimo additis duabus litteris scribendum sic esse: Tot familiis in uno genere laudis enumeratis, Porcium nomen, velut expers huiusce gloriæ, silentio prætereundum esse (cod. se), negat posterior Cato (id est, factis suis præteriri vetat). Cum levi errore turbatus orationis nexus esset, post negat additum est fieri debere, sed, ut dixi, in cod. Bernensi notatum, in ceteris sine nota. De VI, 9, 1 et VII, 3, 10 iam non opus esse puto separatim dici. Gellii locum I, 3, 29 facillime sic decurrentem: quoniam profecto causarum ac temporum varietates discriminumque ac differentiarum tenuitates decretum (directum?) atque perpetuum distinctumque in rebus singulis præceptum...non capiunt (id est, non recipiunt nec admittunt) prorsus perturbavit participium ignorantes inter tenuitates et decretum propter longiorem verborum seriem et propter ignoratam verbi capiunt vim additum. Postremus sit ex hoc genere Senecæ locus in epist. 36 extr., ubi quod editur: si hoc unum adiecero, nec infantes nec pueros nec

aut ultra quem progrediendum non sit, prave additur quantum, II, 10, 27: serito tantum, [quantum] ut singuli cyathi seminis locum occupent decem pedum longum et quinque latum, et I, 4, 8: atque areæ pedem tantum complectatur, quod ait Cato, [quantum] ne villa fundum quærat neve fundus villam.

mente lapsos timere mortem, neque verum per se est (— nam pueri vehementer mortem extimescunt —) neque aptum ad id, quod significatur, mortem neque ab iis timeri, in quibus ratio nondum lumen extulerit, neque ab iis, in quibus exstincta sit. Duo genera Seneca fecerat: nec infantes pueros nec mente lapsos; interpolator inscite pueros ab infantibus separavit.

Satis hoc est exemplorum, quibus eadem cautio adiungenda est, quam in cognato scribendi errore addidi. Nam hic quoque non raro de librariis incredibilia finguntur, nec tantum de singulorum verborum, sed de maioribus et magis artificiosis additamentis. Nam ut in prosæ orationis scriptoribus annotationes marginales interdum licenter et temere finguntur, sic in poëtarum operibus nimis facile versus singuli compluresve in suspicionem adducuntur a nescio quibus interpolatoribus et falsariis eo consilio compositi esse, ut veris intersererentur; nam prorsus fraudulentos nobis, non simplices homines rudesque critici quidam fingunt. Ut enim exempla sunt versuum singulorum aut paucorum ad lacunam antiquiorem codicum explendam aut mendum, quo sententia pessundata esset, occultandum aut etiam ad sententiam, quæ curti aliquid habere videretur, amplificandam excogitatorum, ita prorsus ab omni probabilitate abhorrent, quæ nunc a quibusdam de tragœdiis Græcis versibus spuriiis impletis narrantur. Nam, contenti futiles et ineptos interpolatores appellare, neque quando illi homines vixerint, dicunt, neque cuiusmodi scientia et arte præditi fuerint, neque quo consilio illos versus, quibus sublatis omnia bene habere affirmantur, interposuerint neque quomodo eos in codices insinuaverint; si autem iudicii causas in singulis locis quæras, aut nihil nisi convicia communia reperiās aut superba edicta, quibus vetantur tragici copia quadam et ubertate naturali dicendi personas utentes inducere (ut Sophocles in Aiace 327) generalēve sententiam interponere, aut eiusmodi dubitationes, quæ

in multos alios versus non minus cadant aut propter tragicæ orationis fines non satis ubique nobis notos aut propter scribendi mendum; interdum quidem menda tam aperta sunt et manifesta, ut verba litteræve sensu cassæ interpolatori quamvis perverso tribui nequeant; itaque delendo nihil agitur nisi ut difficultas vi occultetur; estque hoc quoque perfugium criticorum non se expedientium neque libere, quæ sit res, fatentium, quo perfugio interdum ita abutuntur particulas versuum violenter mutatas et transpositas conflantes (ut in Sophoclis Antig. 23 sqq.), ut, rideas an indignere, nescias. Ceteros tamen in hoc genere (nisi quod Hartungius excipiendus est) nuper vicit Gu. Dindorfius, vir Græce perdoctus et in rebus grammaticis exercitatissimus, sensim ab aliis initiis in hanc viam ingressus, neque ulla peius vexata est tragœdia quam Iphigenia Aulidensis. Nam quod epilogus iustæ suspicioni aditum dabat, omnia licere rati et Dindorfius uterque et ceteri fabulam ab Euripide imperfectam relictam (et tamen actam et editam) narrant, et interpolatores fingunt alios Aristotele antiquiores¹⁾, sed tamen nec versuum leges nec sermonis satis callentes, alios multis (ut ipse Dindorfius ait) seculis inferiores, et longos versuum ordines eiiciunt, quibus ipsi confitentur fabulam carere non posse (ut in carmine chori, quod a v. 164 incipit, cuius quattuordecim versus Dindorfius relinquit, sed plures Euripidem additurum fuisse, si fabulam perfecisset, putat, et v. a 413 ad 441), iis, quæ significavi, argumentis utentes. Præiverat in hoc criticæ genere in Latinis Hofman-Peerlkamp, qui cum suas Horatio poësis leges scripsisset et multos in sententiis et verbis intellegendis errores et prava de rebus ad Latinum sermonem pertinen-

¹⁾ Vid. Dindorfii præfat. ed. quintæ poët. scenic. p. VI de Iphigeniæ Aulidensis v. 80 (Aristot. rhetoric. III, 11). In Sophoclis quoque Antigona (900—928) Aristotelem interpolatione deceptum fingunt (Arist. rh. III, 16).

tibus iudicia adiecisset, Horatium laniavit. Qui tamen ne solus in hac pravitate esset aut temeritate summus, nuper (ne Gruppium commemorem) Lehrsius in Ovidii epistolis (quæ Ovidium, quæ alios scripsisse iudicabat, eadem lege secans), in Iuvenale Ribbeckius effecerunt. Ego si ita in scriptorum veterum operibus refigendis et amplificandis interpolatorum licentiam grassatam esse aut grassari potuisse crederem, omnem eorum contextus constituendi conatum abiiciendum putarem; nunc hæc somnia lususque arte nostra parum dignos iudico.

Exposui, quæ essent summa et præcipua mendorum in codicibus veterum scriptorum genera et fontes, totamque hanc veræ scripturæ depravationem ostendi sic non solum ætatibus et ingeniis et condicione librariorum, sed etiam scriptorum genere et forma ipsaque fortuna variari, ut ad rectum codicum usum in singulis scriptoribus eorum proprietates et bona et mala exquirenda æstimandaque sint. Ac iam si quis quærat, quid ex hac depravationis universæ cognitione profici ad ipsam artem criticam exercendam maximeque, de quo hic agitur, ad rectum coniecturæ usum putem, scio dicoque, qui errandi genera universe norit, neque ideo aut, ubi sit erratum, scire (— nam omnia illa, quæ tanquam exempla posui menda et correxi, sermonis et rerum scientia et recta sententiæ exquisitione deprehendi —) aut, quomodo, neque emendandi viam ipsam tenere; sed instructus erit ad quærendum scietque, quæ tentari possint debeantque, poteritque, quid probabile sit accidisse, quid non sit, æstimare, modo ad hunc universum depravationis intellectum adiecerit illam propriæ scriptorum fortunæ cognitionem, qua probabilitatis iudicium certius regitur et, qui sit in unoquoque scriptore coniecturæ usus, quæ condicio, constituitur. Aliorum enim scriptorum, quorum libri inde ab antiquis temporibus perpetuis hominum studiis celebrati sunt, codicibus tam antiquis diligenterque scriptis utimur, tantaque ad codices adiungitur

testimoniorum in scholiis et apud grammaticos aliosque vis, quid antiquitus lectum fuerit, ostendentium, ut omnis hæc, quæ mediæ inter antiqua et nova tempora ætatis seculis codices inquinavit, depravatio arceatur aut pellatur coniecturæque pæne aditus præcludatur aut perangustus relinquatur, qualis Homeri Vergiliique condicio est, a quibus non ita longe Horatium distare iudico cautissimeque eum attingo; aliorum antiquos et bonos codices habemus, sed tamen et ætate et auctoritate inferiores et pauciores, raris accedentibus extra codices testimoniis, ut coniecturæ et usus non parvus sit et adminicula firma, qualis (ut his utar exemplis) nunc Platonis fere totius fortuna est et Ciceronis in magna operum parte, quanquam in his ipsis magis varia; alia denique veterum opera aut mature neglegenter describi et graviter vitari cœpta sunt aut recentioribus tantum et interpolatis codicibus continentur, ut coniectura multa egeant, sed ea, in quo tuto consistat, vix inveniatur, etsi in quibusdam depravationis simplicitas adiuvat.

Cap. II.

Mendorum corrigendorum via breviter monstratur et exemplis declaratur.

Primum est emendationis initium, sine quo tentari coniectura non debet, mendum demonstrare et certis indiiciis convincere aut saltem ita probabiliter arguere, ut iustæ suspicioni sit locus; in quo ante omnia tenendum est, sic esse coniunctam scriptorum interpretationem enarrationemque et criticam artem, ut hæc illi primum recto codicum usu textum præparet purgetque, deinde ipsa ab ea denuo evocetur et ad conandum instigetur, cum in eo, qui e codicibus constitutus sit, textu enarrandi operam non recte procedere nec absolvi posse intellectum sit. Itaque omnia, quæ in bono enarratore, eadem in critico esse de-

bent et vel maxime coniecturam regere, sermonis scientia ratione et usu confirmata et legum gnara et naturalis libertatis et inflexionis, rerum sententiarumque et earum, quæ proprie in quoque opere tractentur, et earum, quæ ex communibus antiquitatis institutis, historia, opinionibus intercurrent, intellegentia, sensus ad aliorum cogitata e verbis percipienda natura et exercitatione aptus, prudens de scriptorum arte et consuetudine et consiliis iudicium et probabilitatis in iis, quæ de scriptoribus aliisve (librariis) credi possint, æstimatio. Et quanquam ita comparata res est, ut non pauca, quæ ad ipsam tantum orationis formam grammaticam et communes sententias pertinent, recte iudicari et corrigi etiam ab eo possint, qui argumenti a scriptoribus proprie tractati non multam nec accuratam cognitionem intellegentiamque afferat, tamen non exiguum est periculum, ne quis fines transiliat et ad ea, quibus non sufficiat, progrediatur¹⁾.

Et in codicum quidem dissensu aperto et notabili, si id, quod tolerabilem orationem sententiamque videtur habere, in recentibus tantum suspectisque codicibus reperitur, in bonis autem et fide dignis litteræ et verba manifesto prava, quæ ex illa altera scriptura errore detorta et postea facili probabilique coniectura ad illam revocata videri nequeant, id iam sufficere debet ad sanitatis speciem tollendam, ut ex meliorum codicum vestigiis coniectura verum quærat, etsi fere semper accedit, ut id, quod in deterioribus codicibus sit, paulo diligentius excussum orationis aut sententiæ vitium habere reperiatur aut saltem languidum esse et iners nec consilio scriptoris aptum. Deteriorum autem co-

¹⁾ Exemplum lusus critici rerum intellegentia prorsus carentis, sed simul iudicii et in codicibus æstimandis et in rebus grammaticis tractandis levis et perversi olim Wakefieldium descripsi, Lucretii editorem (opusc. acad. I p. 305 sqq.), postea Gœrenzium, ex omni pravitatis genere æquabiliter conflatum.

dicum a bonorum scriptura per se non suspecta dissensus nullam omnino habet coniecturæ causam nihilque inanius esse potest suspicionibus, quæ ex huiusmodi mendis et interpolationibus ductæ etiam non contemnendorum philologorum, velut Nic. Heinsii, commentarios implent. Omnium autem codicum aut bonorum consensu stabilita scriptura mendii convincitur, si ex ea oratio sententiaque eiusmodi non efficitur, quæ scriptori tribui iure possit. Neque enim, quid sit per se rectum aut etiam elegans, quæritur, sed, quid ita cum scriptoris ingenio et consuetudine et operis universa forma conveniat et ita inter se cohæreat, ut, etiamsi reprehendi fortasse aliqua ex parte possit, tamen in id incidere scriptor potuerit; atque, si quid corrigi tanquam mendosum velis, eo dirigenda accusatio est, ut absurdum esse repugnareque inter se et cum proximis ostendas aut a scriptoris tempore, ingenio, scientia esse alienum neque probabilem habere excusationem aut, cur exciderit scriptori, explicationem. Nam multa scriptor aut non utique malus aut etiam alibi bonus rebus falsa, sententia vitiosa, oratione inconcinna posuisse potest (ne de unius alteriusve rei ignorance aut errore dicam) aut festinans aut etiam materiæ non satis par, cuius generis exempla permulta in Ciceronis de philosophia libris notavi deque tota re dixi in præfatione ad libros de finibus a me (iterum) editos p. LXII sqq., atque interdum etiam consilio non vere scripsisse aut acumen captans in inania incidisse (quod aliquotiens Tacito accidit) et ab orationis consueta norma aberrasse. Sed et ubi scriptor sententia aberrat, tamen apparet voluntas ad propositum aliquod tendens formaque eo consilio instituta, et, ubi improprie loquitur aut constructione excidit, a sui tamen temporis loquendi usu, ut ita dicam, gradatim aut novæ notionis significandæ aut rhetorici artificii causa aut lusu ad insolitum verbi usum aut propter singularem orationis implicationem ad constructionem inusitatam et perturbatam delabitur nec aperte et simpliciter legi et usui communi aut

suæ ætatis contraria ponit. Ipse autem usus quam habeat libertatem et motum, quærendum est ea grammaticæ probabilitatis lege, de qua alio huius libri loco dicam, nec in generibus sermonis a communi usu remotis angustiores certioresve termini, quam verus scientiæ nostræ modus patitur, constituendi (velut in sermone tragico cum de aliis multis, tum, ut exemplo utar, de media verborum forma pro activa interdum posita). In poëtis eadem, quæ in rebus grammaticis, etiam in metricis cautio adhibenda est. Atque in his omnibus ut fugienda est ignavia difficilia et prava non sentiens et superstitio in apicibus scriptis timide hærens et ad eos defendendos artificiosa et contorta et incredibilia quæque nemo veterum intellexeret fingens, sic non minus vitandus est contrarius quidam error ea, quæ ad communem sensum et usum accommodate dicuntur, ad rabularum subtilitatem revocans et calumniis oppugnans, quod Bentleius in Horatio non raro fecit, interdum etiam in aptissimis et apertissimis significationibus et iocis aberrans (ut in digito male pertinaci od. I, 9, 24). Nihil est autem in mendo arguendo firmitus quam si plura rationum momenta a diversis ducta initiis concurrunt, ut si ad sententiæ vitium insolitus verbi usus accedit aut grammaticæ legis violatio aut rhetoricæ formæ manifesto institutæ perturbatio (ut apud Velleium Paterc. II, 29, 2, quem locum supra correxi), aut si etiam ad eas, quæ intus oriuntur, dubitandi causas adiungitur, si diligentius attendas, aliquid extrinsecus aut ex scholiastæ annotatione ad id, quod scriptum est, non apta aut ex imitatione aliqua (cuius generis exemplum in Aristophanis pace v. 800 suo loco monstrabitur) aut in illa ipsa scriptura, quæ tanquam codicum omnium defenditur, aliqua tamen a codicibus discessio, velut (quod perfrequenter accidit) in verborum ordine. Atque hoc, quod extremum posui, admodum notabili exemplo declarare libet. Nam in Plutarchi Pelopida c. 23, ubi describuntur Spartani sic exercitati, ut in prælio, si acies dissoluta esset, quem cuique locum casus et

fortuna obtulisset, eo facile uterentur ibique proximis se aggregantes pugnarent, hæc leguntur: *πρὸς οὐδὲν οὕτως ἐπαίδεον αὐτοὺς καὶ συνείθιζον, ὥς τὸ μὴ πλανᾶσθαι μηδ' ταράττεσθαι τάξεως διαλυθείσης, ἀλλὰ χρώμενοι πᾶσι πάντες ἐπιστάταις καὶ ζευγίταις, ὅποι ποτὲ συνίστησιν ὁ κίνδυνος καὶ καταλαμβάνει, καὶ συναρμόττειν καὶ μάχεσθαι παραπληροίως.* Vehementer offendit illud *συνίστησιν ὁ κίνδυνος*, quod debet esse: quo eos periculum defert, præsertim sequente, quod necessario prius est, *καὶ καταλαμβάνει* (defert et deprehendit). Verum in codicibus primum omnibus est *καταλαμβάνοι*, aptum ad præteritum tempus verbi sententiæ primariæ (*ἐπαίδεον, συνείθιζον*), quod editores propter *συνίστησιν* mutarunt; deinde boni codices omnes *καί* non ante *καταλαμβάνοι*, sed ante *συνίστησιν* habent, hac forma: *ὅποι ποτὲ καὶ συνίστησιν ὁ κίνδυνος καταλαμβάνοι.* Itaque mendum manifestum tenetur, ad cuius correctionem ut perveniamus, animadvertendum est, sententiam universam recte per se absolvi his *ὅπου* (sic enim scribendum est) *ποτὲ ὁ κίνδυνος καταλαμβάνοι* (ubi eos periculum deprehenderet); itaque illo *συνίστησιν* continetur aliquid, quod ad id, quod adverbio *ὅπου* monstratur, amplificandum pertineat; id efficitur vocabulo in tria, ex quibus coaleuit, sic dissoluto, ut una littera adiiciatur, una mutetur: *ὅπου ποτὲ καὶ σὺν οἵστισιν ὁ κίνδυνος καταλαμβάνοι*, ubi et cum quibuscunque periculum eos deprehenderet.

Facile intellegetur, accidere interdum, ut mendi suspicio non temeraria nec levis oriatur nec tamen id prorsus certo convincatur; non ita raro rem conficit reperta ipsa emendatio ita omnibus indiciis vestigiisque apta et respondens itaque manifesto mendi originem declarans, ut omnis dubitatio tollatur, cuius rei exempla ex locis compluribus superiori capite tractatis sumi posse arbitror.

Convictum mendum primum nudandum plane est de-

trahendaque et abiicienda omnia, quæ ad id occultandum accesserunt, non tantum longius progressa, sed etiam prima interpolationis stamina, et prima, quantum fieri potest, erroris forma invenienda; velut in Livii XXII, 28, 4 ab eo, quod codices vulgares habent, semper occursurum, redeundum mihi fuit non solum ad per occursurum, quod in Colbertino est, sed ad per occursurum, quod in Puteano, ut inde verum erueretur procursurum (emendatt. Liv. p. 200); tum autem etiam circumscribendum terminandumque sua sede vulnus, ne sana et recta, quæ id cingunt, hoc est, sibi constantia et apta et formam sententiæ orationisque demonstrantia, simul in dubitationem trahantur convellanturque (ut in Plutarchi, quem paulo ante tractavimus, loco hæc: ὅποι ποτὲ καὶ . . . ὁ κίνδυνος καταλαμβάνοι, etsi ὅποι suum habet mendum, sed perexiguum). Sed abiecta sic interpolatione subsistendum est paulisper videndumque acriter, ne non solum ad proximam vero formam, sed ad ipsum verum perventum sit; nam interdum mens, manifesta interpolationis pravitate depulsa, tamen confusa semel et perturbata non animadvertit, se id tenere, ultra quod nihil quærendum sit et quod non intellectum interpolationem pepererit. Egregius est ad huius admonitionis vim monstrandam Platonis locus in Theæteto p. 175 C, ubi Socrates ostendit, quid accidere soleat, cum philosophus aliquem e vulgo hominem a communibus opinionibus et sermonibus sursum ad altiora et ad ideas contemplandas vocare et extollere conetur; sic enim ibi scribitur nunc: "Οταν δέ γέ τινα αὐτὸς, ὃ φίλε, ἐλκύσῃ ἄνω καὶ ἐθελήσῃ τις αὐτῷ ἐκβῆναι ἐκ τοῦ· τί ἐγὼ σὲ ἀδικῶ ἢ σὺ ἐμέ; εἰς σκέψιν αὐτῆς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας, τί τε ἐκάτερον αὐτοῖν καὶ τί τῶν πάντων ἢ ἀλλήλων διαφέρετον, ἢ ἐκ τοῦ, εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων κεκτημένος τ' αὖ πολὺ χρυσίον, βασιλείας περὶ καὶ ἀνθρωπίνης ὅλως εὐδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ἐπὶ σκέψιν, ποίῳ τέ τινε ἔσθ' ὃν καὶ τίνα τρόπον ἀνθρώπου φύσει προσήκει τὸ

μὲν κτῆσασθαι αὐτοῖν, τὸ δ' ἀποφυγεῖν, περὶ τούτων
 πάντων ὅταν δέη λόγον διδόναι τὸν σμικρὸν ἐκείνον
 τὴν ψυχὴν καὶ δορυμὴν καὶ δικανικόν, πάλιν αὖ τὰ ἀν-
 τίστροφά ἀποδίδωσιν (prorsus ei paria accidunt iis, quæ
 ante in philosopho ad communes hominum sermones de-
 tracto commemorata erant). Primum ut in priore membro
 recta oratione positum erat exemplum (ἐκ τοῦ τί ἐγὼ σὲ
 ἀδικῶ, ab huiusmodi iudicii et sermonis forma: quam ego
 tibi iniuriam facio?), sic in altero, deletο εἰ, inducendus
 est homo recta oratione vulgi more regem Persarum bea-
 tum ob pecuniæ magnitudinem prædicans: ἐκ τοῦ βασιλεὺς
 εὐδαίμων κεκτημένος τ' αὖ πολὺ χρυσίον (ab huiusmodi
 iudicio: rex beatus est magnam pecuniam possidens); εἰ
 significaret dubitationem, beatusne rex esset necne, a vulgari
 opinione alienissimam. Sed hoc parvum; illud agitur, quid
 faciendum sit illi τ' αὖ apertissime orationem perturbanti
 et, ut nunc est, abundanti; itaque alii aliter corrigunt sine
 ulla probabilitate (ut Heusdius πάν), Hermannus autem,
 mirabili ultra fidem iudicio, quia a codice omnium longe
 præstantissimo, Oxoniensi, abest πολύ, tollendum notat,
 quid putas? non πολύ, sed τ' αὖ, quod ex illo natum cre-
 dit; ita, inquam, τ' αὖ ortum ex πολύ, quod non scriptum
 erat. Abest autem πολύ non solum ab Oxoniensi, sed
 a Vat. A et Ven. II, hoc est, post Oxoniensem opti-
 mis, nisi quod in II, ut manifestior interpolatio sit, altera
 manu additum est. Eo igitur sublato supersunt hæc:
 βασιλεὺς εὐδαίμων κεκτημένος ταν χρυσίον. Apparet,
 ubi ταν scriptum est, requiri ad sententiam efficiendam
 adiectivum multitudinem (et eam magnam) significans. Id
 quomodo reperietur? Adest vero ipsum, nulla littera mu-
 tata ταῦ, annotatum apud Hesychium sic: ταῦς, μέγας,
 πολὺς, cui subiicitur ταῦσας, μεγαλύνας, πλεονάσας. In
 vulgi iudicio et sermone imitando usus est Plato plebeio
 vocabulo, apud scriptores inusitato; ei in deterioribus codici-
 bus interpretamentum id ipsum adiunctum est, quo Hesy-

chius secundo loco utitur; similis generis est, quod supra Platoni restitui *περικάτω*, simile etiam *καλὰ παταγεῖς* aliaque. Græco huic exemplo adiungatur Latinum, quod in superiore capite posui, ex Ovidii *metam.* VII, 276¹⁾. Interdum loco gravem mendi suspicionem habenti atque, qualis editur, prorsus vitioso subvenitur non scriptura mutata, sed tantum oratione melius distincta novaque ita sententia effecta, quo genere mendi speciem tollendi et olim memini me non ita raro uti et utar sæpius; nunc tria exempla ponamus, in quibus unum eiusmodi, quod etiam rarum et ignoratum habeat vocabuli alicuius usum. Apud Demosthenem *orat. I adv. Aphobum* 63 sic nunc editur: "*Οπου γὰρ δέκα ἐτῶν διαγενομένων παρὰ μὲν τῶν οὔτω μικρὰ κεκόμισμαι (Σ κεκομίσθαι Funkhaenel κεκόμισται), τῷ δὲ καὶ προσοφείλων ἐγγέγραμμαι, πῶς οὐκ ἄξιον ἀγανακτεῖν; δῆλον δὲ παντιάπασιν εἰ κατελείφθην μὲν ἐνιαύσιος, ἐξ ἑτῆ δὲ προσεπετροπεύθην ὑπὲρ αὐτῶν, οὐδ' ἂν τὰ μικρὰ ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀπέλαβον.* Verum initium hoc sententiæ *ὅπου γάρ* non ad interrogationem et exclam-

¹⁾ Admonet me Platonis locus ob ignorancem insoliti vocabuli omnibus litteris recte scripti depravatus simillimi erroris nondum ex Horatii *satir.* II, 2, 29 consensu omnium expulsi, quod, postquam semel verum in mentem alicui venit, fieri pridem oportuit. Nihil enim certius est quam Horatium scripsisse: Carne tamen, quam vis, distat nihil hac magis illa, id est, ab hoc catino, in quo pavo appositus est, ille, in quo gallina. Nam quod obscure hoc scriptum aiunt, Romanis, qui magida norant, nihil magis perspicuum esse poterat quam hoc: illa magis non distat hac. Sed verentur homines confiteri a tot millibus hominum summisque philologis vocabulum non ignotum pro adverbio pervagato habitum esse, nec celebratum tot tamque longis disputationibus locum tam facile expediri et silentio tradi æquo animo ferunt. Quot poterant etiam nunc de illo Platonis et hoc Horatii loco programmatum paginæ impleri? Potuisse dixi? Poterunt; ne desperaveris.

mationem de indignitate rei præparandam aptum est, sed ad ratiocinandum, quid alia condicione posita eventurum fuerit, idque etiam apertius fit additis illis *διὰ εἰσὼν διαγενομένων*. (Ex Germanica interpretatione res facilius fortasse sentietur: Wenn ich nach Verlauf von zehn Jahren —.) Deinde illud *δῆλον δὲ* confirmationem promittere videtur superiorum; itaque etiam in vulgaribus codicibus apte ad hanc sententiam interponitur *γὰρ* (*εἰ γὰρ*); atqui sequitur non confirmatio, sed gravioris, si alia condicio fuisset, eventus significatio, prorsus a *δῆλον δὲ* aliena, aptissima ad illud initium *ὅπου γὰρ*. Quid igitur fiet? Coniungantur, quæ cohærent, argumenti conclusi partes: "*Οπου γὰρ ... ἐγγέγραμμαι, πῶς οὐκ εἰ κατελείφθην μὲν ἐνιαύσιος, ἐξ εἰς δὲ προσεπειροπνεύθην, οὐδ' ἂν τὰ μικρὰ ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀπέλαβον*; His interponitur per parthesin exclamatio, indignum esse, quod dicturus orator sit, sed manifestum: (*ἄξιον ἀγανακτεῖν, δῆλον δὲ παντάπασιν*)¹). Sed notabilior Senecæ locus in epistola 92, 12, qui nunc, revocata optimorum codicum scriptura, nullo sensu sic editur: Itaque non est bonum per se munda vestis, sed mundæ vestis electio, quia non in re bonum est, sed in electione, quali actiones nostræ honestæ sunt, non ipsa, quæ aguntur. Quæro et universe, quæ sit electio, quali aliquid fiat, et nominatim, quæ electio, quali actiones nostræ honestæ sint, magisque, quæ electio, quali non ipsa, quæ aguntur, honesta sint; sed quoniam, qui id mihi dicat, reperturum me despero nec melior res fit deteriorum

¹) *Κεκομίσθαι* illud nihil nisi error optimi codicis est; verbum passivum tertiæ personæ ab hac coniunctione *παρὰ μὲν τῶν ... τῷ δὲ καὶ ... προσοφείλων ἐγγέγραμμαι* et a tota argumenti conclusione alienum est. Nec recte de redditis bonis dicitur *μικρὰ κεκόμισται*.

codicum et superiorum editorum interpolatione, qua aut quia pro quali substituentium, mihi ipse sic consulo, ut primum hanc extremam sententiam prorsus separem et per se ponam, plenam et absolutam: Actiones nostræ (hoc est, agendi forma et voluntas) honestæ sunt, non ipsa, quæ aguntur (materia et effectus agendi in ea positus); deinde autem ne in prioribus quidem ullam litteram mutem; recte enim non communi usu, sed scholæ dicitur: sed in electione quali, hoc est ποιῶ, certæ cuiusdam qualitatis. Sic ipsum Senecam dixisse epist. 117, 27: prius aliquid esse debet, deinde quale esse, et ante eum Cicero-nem academ. I, 28, lexica docent; addatur nunc tertium hoc testimonium. Reditum etiam ad codices (hic quidem plerosque, non solum optimos) apud eundem Senecam epist. 94, 7, ubi agitur de minuendo tollendoque eorum timore, quæ vulgo hominibus terribilia videntur, sed reditum ita prava sententia, ut Haasius quinque verba delenda putaret, forti et facili remedio utens; sic enim scripsit: efficias, ut, quicquid publice expavimus, sciat non esse tam timendum quam fama circumfert: [nec dolere quemquam nec mori.] sæpe in morte, quam pati lex est, magnum esse solatium, quod ad neminem redit; in dolore cet. Interpolando factum erat: ... circumfert, nec dolere quoque nec mori, quod Latine dicendum erat: ne dolere quidem nec mori. Sed illis sublatiis manet pravitas in adverbio sæpe; nam hoc solatium, quod nemo plus semel moriatur, non sæpe, sed semper adest. Transferamus punctum; habebimus: non esse tam timendum quam fama circumfert; nec dolere quemquam nec mori sæpe; in morte ... magnum esse solatium cet. Occurreret, ut rectissime dicatur, neminem mori sæpe, ita negari non posse, quemquam dolere sæpe. Supergressus est igitur Seneca, dum declamatorie loquitur et acumen captat, veritatem eadem audacia, qua Epicurus negabat ullum magnum dolorem longum esse (quæ sententia proxime aliis

verbis subiicitur); poterat acumine servato et sententiæ forma rectius scribere: nec dolere quemquam semper nec mori sæpe; nec ausim contradicere, si quis semper excidisse dixerit aut de industria omissum esse ante nostrorum codicum ætatem, quod scribæ non attento uni tantum adverbio locus esse videretur¹⁾.

Verum ubi leni hoc remedio nihil proficitur, quod verum subest mendum, ibi iam omnia versanda, rimanda nec ullum minimum vestigium contemnendum; sæpe enim perexiguo litterarum indicio et mendum iam deprehensum certius convinci et eius formam genusque et viam correctionis monstrari, cum infinita alia ostendunt exempla, tum hoc, quod ex Senecæ consolat. ad Marciam c. 10, 1 ponam. Editur ibi sic: Quicquid est hoc, quod circa nos ex adventicio fulget, liberi, honores, opes, ampla atria et exclusorum clientium turba referta vestibula, clara, nobilis aut formosa coniux ceteraque ex incerta et mobili sorte pendentia alieni commodatique apparatus sunt. Mendum oratio et sententia arguunt, primum quod prava et a Seneca non minus quam ab aliis huius ætatis scriptoribus aliena est hæc enumerandi forma: clara, nobilis aut formosa, particula disiunctiva inter primum et secundum membrum omissa, inter secundum et tertium posita²⁾, deinde quod in coniugii felicitate recte nobilitas uxoris aut forma laudatur, claritas ex rebus gestis nulla solet esse aut expeti. Sed his, quæ per se certa sunt, tamen multi credere non auderent, qui autem crederent, si nihil accederet præterea, neque, quale esset

¹⁾ Ep. 93, 9 recte superiores editiones: Et tamen quousque vivimus? Omnium rerum cet. Negat Seneca causam esse vitæ longius protrahendæ et causas negandi addit. Apud Fickertum et Haasium sine ulla sententia scribitur: et tamen, quousque vivimus, omnium rerum cet.

²⁾ Horat. sat. I, 6, 38 scribendum est Syri Damæ aut Dionysi filius, non Syri, Damæ. Duo servorum nomina Horatius ponit, priori cum contemptu patriæ nomen addit.

mendum neque quæ correctio adhibenda, scire possent. Nunc codex Mediolanensis (A), ceteris et ætate et bonitate longe præstans, qui non clara, sed clarum scriptum habet, Senecam ostendit scripsisse: clarum **nomen**, nobilis et formosa coniux, librarium autem a priore syllaba no ad alteram aberrantem vocabulum omisisse. Aptissime inter cetera adventicia et externa claritas generis et nominis ponitur.

Plane iam perpurgatis, quæ in codicibus posita sunt, tum vero retractanda omnia ea orationis sententiæque indicia, quibus iam in mendo arguendo usus sis, considerandumque non solum, quid respuat locus, sed quid desideret ad eum sententiæ et argumenti tenorem, cuius vestigia supersint et qui præcedentibus subsequenterque apte adiungatur, continuandum et absolvendum, ad grammaticam orationis structuram eam, quæ ex iis, quæ integra manserunt, pelluceat et emineat, persequendam, ad formam rhetoricam, quæ in contrarie relatis, in adscensu aut alio modo appareat, perficiendam, ad verborum colorem imaginumve seriem, quam proxima habeant, conservandam, atque hæc omnia cum codicum vestigiis nudatis et accurate inspectis conferenda, apud poëtas adhibita versus lege et certo fine. Efficietur enim sæpe simile aliquid prorsus mathematicorum formulis, cum in iis, quas æquationes appellant, quæritur, quid unum condicionibus undique constitutis respondeat; quomodo olim (opusc. academ. I p. 486) in Cicero-
nis oratione pro Sestio 104 ostendi in litteris malexatur necessario subesse præsens indicativi tempus verbi deponentis primæ coniugationis in xor exeuntis, studium et amorem significantis; id esse amplexatur. Sed hoc interest, quod apud nos neque tam certis terminis notisque circumscribi id, quod quæritur, potest neque, ut præsto sit, necessario cogi, quod apud illos fit, si recte constituta æquatio est. Nam sæpe animus aut non in rectam partem quærendo intenditur aut incidit, aut memoria criticus defi-

citur in iis, quæ olim legit cognovitque, aut omnino rem a scriptore significatam aut verbum ab illo positum orationisve formam ignorat. Velut in illo, quem paulo ante tractavimus, Platonis ex Theæteto loco cum, ubi *ταυ* scriptum exstaret, adiectivum neutri generis requiri intellexissem, ipsæ litteræ omnes servatæ fecerunt, ut ipsum adiectivum, de quo antea me nunquam cogitasse fateor, invenirem aut potius agnoscerem; si prima littera mutata fuisset, non invenissem. Quid, si Hesychius id non annotasset? Quid, si subest alicubi nomen loci, hominis, rei non solum nunquam tibi lectum, sed omnino nusquam apud eos, qui supersunt, scriptores positum? Itaque ad menda non prorsus vulgaria et facilia varii generis corrigenda et rerum et sermonis scientia opus est ampla et accurata et præterea (quo maxime bonus coniector censetur) libero quodam et celeri mentis motu in rerum verborumque copia certa acie lustranda et ad extremum recto subtilique, quid cuique conveniat, quid non conveniat, sensu iudicioque; adiungendaque illa etiam, de qua superiore capite disputavimus, quid accidere potuerit accidisseque probabile sit, intellegentia; nam et ad inveniendam emendationem prodest de erroris origine cogitare et ad confirmandam magnam habet vim mendi causam et genus probabiliter demonstrare. Atque hoc totum, quod de indiciis notisque, ad quas emendatio dirigenda sit, inveniendis, componendis sequendisque breviter diximus, quale sit, age, hic paucis ex utriusque linguae scriptoribus exemplis declaretur; nam et ex superiore capite permulta huc transferri possunt et plurima per reliquos libros spargentur. Apud Platonem r. p. X p. 608 A Socrates se et Glauconem ait poëticam suam causam agentem benevole quidem audituros, sed tamen caute et ut sibi ad arcendam fraudem carmen accinant: *ἔως δ' ἂν μὴ οἴατο ἢ ἀπολογέσθαι, ἀποροῦμεθ' αὐτῆς ἐπ' αἰδοῦντες ἡμῖν αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον, ὃν ἐλέγομεν, καὶ ταύτην τὴν ἐπιφθύν, εὐλαβοῦμενοι πάλιν ἐμπροσθεῖν εἰς τὸν παιδίζον τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα αἰσθόμεθα δ' οὖν,*

ὥς οὐ σπουδαστέον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ποιήσῃ ὥς ἀληθείας
 τε ἀπτομένη καὶ σπουδαία, ἀλλ' εὐλαβητέον αὐτήν κ. τ. λ.
 In his αἰσθόμεθα vitiosum esse neque quemquam Græcum
 nisi multis post Christum natum sæculis αἴσθομαι præsenti
 tempore dixisse, non exsequar post Stallbaumium; id ad-
 dam, non minus pravam esse, quod ipse sine ulla probabi-
 litate substituit, αἰσθανόμεθα (quod quis in illud mu-
 tasset?). Nam neque præsenti verbi tempori neque ani-
 madvertendi et sentiendi significationi (quæ sola est in
 αἰσθάνομαι, non iudicii et sententiæ) ullus est locus.
 Apertum est, si quid unquam, his verbis: ὥς οὐ σπον-
 दाστέον κ. τ. λ. contineri id ipsum, quod sibi Socrates et
 Glaucō cavendi causa, ne decipiantur, insusurraturi sint,
 particulisque δ' οὖν verbo subiectis adiungi certiore illi-
 lius, quod proximis illis ἐπαρόντες ἡμῖν αὐτοῖς . . . καὶ
 εὐλαβούμενοι significatum erat, declarationem, eodem verbi
 tempore conceptam, quod per totum locum servatum est
 (ἀκουσόμεθα . . . κερδανοῦμεν . . . ἐσόμεθα . . . ἀκροασό-
 μεθα). Itaque hac demum, quid facturi sint, declaratione
 absoluta Glaucō respondet, ita prorsus esse se facturos
 (Παντάπασιν, ἣ δ' ὅς, ξύμφημι. Futurum requiri sen-
 serant, qui in uno et altero codice recenti εἰσόμεθα sub-
 stituerunt, et Schleiermacherus). Latet igitur in illo αἰ-
 σθόμεθα futurum mediæ formæ verbi ab ἐπωδῆς significa-
 tione non remotum. Id autem nisi unum esse nequit fa-
 cillimeque eruetur: ἀσόμεθα δ' οὖν, canemus autem
 (erit autem carmen illud et admonitio huiusmodi, non esse
 operam dandam cet.). Cum iota adscriberetur (Αἴσο-
 μεθα), syllaba αἰσ subiecit litteram θ, ut αἰσθόμεθα
 esset. Alterum exemplum Euripidis sit ex Heraclidis, ubi
 v. 892 sqq. chorus, cognita ex servo meliore Alcmenæ
 Herculisque liberorum fortuna, quam sit hoc suave, ami-
 corum, qui antea minus bona fortuna usi sint, sortem in
 melius mutatam videre, aliarum rerum alioquin suavium
 comparatione extollit:

Ἐμοὶ χορὸς μὲν ἡδύς, εἰ λίγεια
 Ἄωτοῦ χάρις ἐνὶ δαιτί,
 Εἴη δ' εὐχαρίς Ἀφροδίτα·
 Τερπνὸν δέ τι καὶ φίλων ἄρ' εὐτυχίαν ἰδέσθαι
 Τῶν πάρος οὐ δοκούντων.

Manifestum est inter comparationem lætæ ad tibiam in convivio saltationis et mutatæ in melius amicorum fortunæ prorsus prave interponi votum de gratia Veneris, idque ipsum male verbis conceptum esse; neque enim usquam εὐχαρίς propitius est, sed gratus et iucundus, quod pro epitheto recte adiungitur Veneri, pessime, ut talis sit, optatur. Ne id quidem obscurum est, comparationem illam duarum rerum nimis brevem esse postularique ad sententiam explendam progressum aliquem per duo membra, antequam ad summum veniatur (ut in noto illo eiusdem figuræ exemplo: amicus Socrates, amicus Plato, sed magis amica veritas). Itaque Venerem quoque amabilem (εὐχαριν) sibi gratam esse chorus dicit, inestque in illo εἴη δ' adiectivum feminini generis (ad Venerem relatum), quod respondeat præcedenti ἡδύς, sequenti τερπνόν. Id autem ipsum illud esse ἡδύς et litteræ demonstrant et orationis figura:

Ἐμοὶ χορὸς μὲν ἡδύς, εἰ λίγεια
 Ἄωτοῦ χάρις ἐνὶ δαιτί,
 Ἡδεῖα δ' εὐχαρίς Ἀφροδίτα·
 Τερπνὸν δέ τι κ. τ. λ.¹⁾.

Apud eundem poëtam Hecuba in fabula cognomini postquam se Polyxenæ mortuæ funebre aliquod munus et ornamentum daturam dixit, non iam dignum, sed quale nunc apud cives captivas reperire possit, si qua pretiosi aliquid celet, renovata memoria pristinorum opum, v. 619 sqq. sic loquitur:

Ὡς στήματ' οἴκων, ὧς ποτ' εὐτυχεῖς δόμοι,
 Ὡς πλεῖστ' ἔχων κάλλιστά τ' εὐτεκνώτατε

¹⁾ Hunc locum emendavi in annal. philol. Danicis V, 14 et 157.

*Ποίame, γεραίά θ' ἥδ' ἐγὼ μῆτηρ τέκνων,
 Ὡς εἰς τὸ μὴδὲν ἤκομεν, φρονήματος
 Τοῦ πρὶν στερέντες.*

Perapte ad rem, quæ agitur et unde hæc conquestio oritur, multarum rerum possessio in Priamo commemoratur (ὥς πλεῖστ' ἔχων), nisi quod præter multitudinem pretii et magnificentiæ significationem requirimus; contra Priami in liberis fortunæ minime apte hic mentio fit (— longe aliter se ipsam matrem miseratur —), idque orationis forma non Græca; nam quanquam superlativo interdum apud poëtas additur superlativus adverbii gradum significantis (πλεῖστον ἔχθιστος, μέγιστον ἔχθιστη Med. 1323), nemo tamen unquam superlativum adverbii laudem significantis superlativo addidit (κάλλιστα εὐτεκνώτατος); ne positivi quidem gradus adiectivo ex εὖ composito recte adiungeretur καλῶς simileve adverbium (καλῶς εὐτεκνος). Iam in codice optimo et fide dignissimo (Veneto) non, ut editur, scribitur, sed

Ὡς πλεῖστ' ἔχων κάλλιστα καὶ εὐτεκνώτατε.

Manifestum est igitur, Priamum dici habuisse plurima (πλεῖστα) pulcherrima (κάλλιστα) et huic laudi aliam adiunctam (καί) latere in εὐτεκνώτατε. In ea laude τέκνων nomen nihil agit, plurimum τῆς τέχνης. Scripserat igitur Euripides κάλλιστα καὶ εὐτεκνώτατα, pulcherrima et egregia arte facta. Nam εὐτεκνος et de homine artis perito et de re arte facta dici recte poterat, ut εὐτεχνής et alia¹). Redeamus ad prosæ orationis scriptores Platonique Xenophontem adiungamus, apud quem Hellenic. I, 2, 1 hæc scribuntur: Θράσυλλος δὲ τὰ τε ψηφισθέντα πλοῖα λαβὼν καὶ πεντακισχιλίους τῶν ἰαυτῶν πελταστὰς ποιησάμενος ὥς ἅμα καὶ πελτασταῖς ἑσομένοις ἐξέπλευσεν ἀρχομένου τοῦ θέρους εἰς Σάμον. Apparet, qualia nunc cetera sunt, verba ὥς ἅμα... ἑσομένοις, etiamsi pro

¹) Huius quoque loci emendatio ibidem posita p. 13 et 157.

dativo violenter accusativum posueris (πελταστὰς ἐσομένους), tamen incredibiliter vitiose abundare (peltastas enim fecisse nautas Thrasyllus dicitur, ut simul peltastæ essent); itaque editores e textu circumscribenda putant, quis tam nulla causa tam perversa forma addiderit, non curantes, nec vident se barbariem manifestam relinquere, ποιησάμενος pro ποιήσας. Quoniam igitur ποιεῖσθαι est faciendum aliquid curare, requiritur rei, quam Thrasyllus faciendam curaverit, significatio, apparetque non nautas factos dici, sed aliquid nautis paratum, ut simul peltastæ essent; recte enim iam dativo (πεντακισχιλίοις) dativus adiunctus erit; paratum est autem nihil nisi ipsæ peltæ, scripsitque Xenophon: πεντακισχιλίοις τῶν ναυτῶν πέλτας ποιησάμενος ὥς ἅμα καὶ πελτασταῖς ἐσομένοις. Antiquis et Atticis scriptoribus unum saltem adiungamus in hac exemplorum serie inferioris ætatis, Lucianum, in cuius Toxari 60 de homine certamen ineunte sic scribitur: Ὁ δὲ λαβὼν τὰ ὅπλα τὰ μὲν ἄλλα περιεδήσατο, τὸ κράνος δ' οὐκ ἐπέθηκεν, ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς καταστὰς ἐμάχετο. Græcum est de galea sibi imponenda ἐπέθετο, non ἐπέθηκεν, nec ulla significatur, cur non galeam quoque sumpserit, causa. Sed codices non οὐκ ἐπέθηκεν, sed οὐ κατέθηκεν habent. Nihil hinc effici potest, quod hominis actionem apte significet, sed efficitur facile, quod de ipsa galea dicatur ostendatque, cur ea homo usus non sit; scriptum enim fuerat: τὸ κράνος δὲ οὐ κατέθηκεν, galea (capiti) non conveniebat. Pro minus triti verbi imperfecto subiectus est aoristus notissimus. Καθίκειν eodem modo Polybius dixit III, 78 (τὰς ἐοθῆτας τὰς καθηκούσας ταῖς περιθεταῖς) et alii. Apud eundem in navig. 27 hæc leguntur: Ἐὼ λέγειν, ὅσας ἐπιβουλὰς μετὰ τοῦ πλοῦτου καὶ ληστὰς καὶ γόθρον καὶ μῖσος παρὰ τῶν πολλῶν. Non obscurum est, inepte inter insidias et invidiam odiumque medios interponi latrones nec orationem verbo ullo modo carere

posse, cui accusativi adhæreant. In codicibus scribitur non καὶ λησιὰς, sed ἢ λησιὰς. Certum est igitur, in his litteris verbum latere secundæ personæ (nam alloquitur Lycinus eum, qui dives factus fingitur) et perfecti temporis; nec litteræ dubitare sinunt, quin activæ formæ fuerit. Scribendum est igitur εἴληχας. Nam id potius quam εἴληφας corruptum puto. Postremo veteris et præstantissimi scriptoris, Thucydidis, locus, argumentis ex sententiæ forma ductis liberetur mendo non in litterarum vocisve commutatione posito. Nam III, 38, 2 Cleon, Athenienses ad supplicium de Mytilenæis sumendum exhortans, mirari se ait, quis contendere ausurus sit (ὅστις ἔσται ὁ ἀξιώσων ἀποφαίνειν), τὰς μὲν τῶν Μυτιληναίων ἀδικίας ἡμῖν ὠφελίμους οὖσας, τὰς δ' ἡμετέρας ξυμφορὰς τοῖς ξυμμάχοις βλάβας καθισταμένας. Apparet significari sententiam absurdam et sibi contrariam nec ab utraque parte idem statuentem. Verum priori membro (Mytilenæorum iniurias utiles Atheniensibus esse) prorsus non contrarium est alterum (Atheniensium calamitates damnosas esse sociis), omninoque hæc duo inter se nihil habent commune nec calamitates Atheniensium earumque ad socios effectus quicquam ad totam hanc comparisonem pertinent. (Itaque nihil agunt, qui οὐκ addunt.) Quod autem Kruegerus τὰ δὲ ἡμέτερα ξύμφορα scripsit, ut mutationem ipsam non valde probabilem esse taceam, ne sic quidem repugnantia illa, quæ inesse debet, apparet nec, quid Atheniensium commoda hic agant. Omnino omnis comparatio constitui et repugnantia ostendi in una re debet, ταῖς ἀδικίαις. Sic enim Cleon ratiocinatur, si qui persuadere conentur, Mytilenæorum iniurias etiam utiles esse Atheniensibus, idem æstimandum esse de Atheniensium iniuriis, ut non nocere sociis, sed utiles iis esse putandæ sint. Itaque inter se contraria sunt τῶν Μυτιληναίων ἀδικίας et τὰς ἡμετέρας (ἀδικίας), ἡμῖν et τοῖς ξυμμάχοις, οὖσας et καθισταμένας, (quem autem in priore membro locum

tenet *ὡφελίμους*, in altero tenere debet vox contrariæ significationis; quæ quoniam duplex est, *ξυμφοράς* et *βλαβάς* (nam substantivo hic pro adiectivo Thucydides usus est), manifestum est, alteram additam interpolando esse; nec obscurum est, et per se *βλαβάς*, quod vulgarius est, facilius quam *ξυμφοράς* addi potuisse et omnem errorem natum esse ex eo, quod, cum *ξυμφοράς* cum *ἡμετέρας* prave coniunctum esset et pro subiecto habitum, prædicatum desideraretur. Itaque sic scribendum est: *τάς δὲ ἡμετέρας ξυμφοράς τοῖς ξυμμάχοις παθισταμένας*¹⁾. Eadem, quam hæc exempla monstrant, via alias mendorum formas, ut lacunas ex simili verbo bis posito ortas, deprehendi et corrigi, si suis et propriis exemplis declarari opus est, sumi ea possunt ex primo capite, ubi de iis mendorum generibus dictum est. Itaque Græca hæc sufficiant; transeamus ad Latina. Eorum primum dabit Valerius Maximus, apud quem III, 2 E. 5 de Epaminonda moriente hæc leguntur: e corpore deinde suo hastam educi iussit eoque vulnere expiravit, quo (sic codex B; interpolati quod), si eum di immortales victoriis suis perfrui passi essent, sospes patriæ mœnia intrasset. A sententia aberrarunt nuper Foertschius et Halmius, qui sic scripserunt: expiravit. Quid, si . . . passi essent et sospes . . . intrasset? Hoc enim sic interrogatur, quasi expirandi verbo magnæ alicuius rei effectus significata sit, qua etiam maiora effecturus Epaminondas fuerit, si vixisset. Rectius Perizonius sensit, inapte hic, postquam multis verbis narratum sit, quid Epaminondas vulneratus fecerit dixeritque, vulneris nomen poni (eoque vulnere, quasi hasta e vulnereeducta ipsa vulnus sit). Manifestum est ex tota orationis forma (eo . . . quo, si . . . passi essent, . . . intrasset), hoc dici, Epaminondam in ipsa morte aliquid habuisse idem, quod, si di sissent, habiturus fuerit lætissimo

¹⁾ Hoc posui in *annal. philol. Danicis* I p. 41 et 174.

et gloriosissimo die, et hoc tanquam præclarum commemorari. Eius rei nomen latet (si latere iam dici potest) sub illo vulnere; non potest autem nisi unum esse. Nam Epaminondas, victoriam et patriæ gloriam suæ vitæ præferens, eo **vultu** expiravit, quo, si eum di immortales victoriis suis perfrui passi essent, sospes patriæ mœnia intrasset. Vulneris prægressa mentio librarii animo ex tribus primis litteris nominis (vul) alterum illud obiecit. Ovidius in a. a. III, 440 feminas, ut suis consiliis et monitis credant, hortans, interponit in transcurso exemplum admonitionum et consiliorum cum magna calamitate spretorum, his, si editionibus credimus, verbis:

Vix mihi credetis; sed credite! Troia maneret,
præceptis Priami si foret usa sui.

Ut omittam inepte suum Priamum dici, nihil Priamus dixisse narrabatur et præcepisse, cui si Troiani obedissent, urbs mansisset; neque codices boni (velut antiquissimus Parisinus) id habent, quod editur, sed Priame, quod versus non recipit, et tuis. Apparet tamen, Ovidium spretum illum monitorem vocativo casu appellasse. Reperiendus est igitur pro Priame vocativus versus explens et aptam personam appellans. Aptæ est autem una Cassandra, dei iussu non unquam credita Teucris (Verg. Æn. II, 247). Scripserat igitur Ovidius:

præceptis, Priamei, si foret usa tuis;
vocativi autem duas extremas vocales in unam syllabam contraxit, ut fit in Pompei apud Horatium, in rei, aliis¹⁾. Idem poëta epistola VII Dido inducit ad Æneam a discessu deterrendum describentem, quam sensurus sit, si in mari cum tempestatibus conflictetur, pœnitentiam; is locus sic concluditur (v. 71 sq.):

Quid tanti est totum merui concedite dicas
quæque cadent, in te fulmina missa putes?

¹⁾ De hoc quoque loco dixi in annal. philol. Danic. V p. 22 et 159.

Sic enim Merkelius edidit, apposita, ut par erat, priori versui mendi nota, in quo tamen vetustissimus codex tutum habet, non totum. Apparet, hoc dici, non committendum esse Æneæ (non esse tanti), ut, cum illud advenerit tempus, se ipse accuset (merui) et, ceteris remotis (concedite, hoc est, discedite et mihi locum date), pœnæ offerat; efficiendum est igitur, ut dicas et putes recte cum quid tanti est coniungantur, fortasse etiam, ut temporis illius futuri significatio aliqua sit. Id efficiet et locum sanabit ut pro tu in antiquissimi codicis scriptura substitutum (et præcedit t):

Quid tanti est, ut tum, Merui, concedite, dicas,
quæque cadent, in te fulmina missa putes?

Apud Senecam in Hercule tragœdia, ubi Theseus describit Herculem ad Cerberum, quem in vincla petebat, accedentem, hæc leguntur (795 sqq.):

Ut propior stetit

Iove natus, antro sedit incertus canis,
et uterque timuit; ecce latratu gravi
loca muta terret, sibilat totos minax
serpens per armos.

Neque per se ullo modo Iove natum hic timor (non brevis momenti hæsitatio) decet, et manifestum est ex iis, quæ subiiciuntur, perverse hic Herculem interponi, cum omnia pertineant ad Cerberum primum paulisper perculsum, deinde animos resumentem; sed ne Cerberum quidem illud tam simpliciter positum timuit decet nec convenit cum eo, quod præcedit, sedit incertus. Itaque pravum est uterque et pro eo aliquid efficiendum est, quo adiuncto timuit de solo Cerbero etiam aptius dicatur. Id erit hoc:

antro sedit incertus canis

Leviterque timuit.

Ex leuiter factum est et uter.

Redeamus ad prosam orationem et in nobili scriptore cœptam ab aliis emendationem absolvamus et stabiliamus.

Nam apud Tacitum annal. XIV, 20, ubi eorum exponitur sententia et oratio, qui pollui scena procures Romanos equestremque ordinem ægre ferebant, hæc leguntur in codice Mediceo: Quid superesse, nisi ut corpora nudent et cestus adsumant easque pugnas pro militia et armis meditentur. An iustitia augurii et decurias equitum egregium iudicandi munus expleturos, si fractos sonos et dulcedinem vocum perire audissent? Apparet augurium illud alienissimum esse, nec minus manifestum est, quod Lipsius intellexit, duo esse membra interrogationis, suum quodque subiectum et infinitivum habens; itaque recte in augurii subesse augendi verbum sensit; si acius attendisset, sensisset etiam et propter expleturos et propter audissent (quod futuro exacto rectæ orationis respondet) et propter sententiam (— quæritur enim, quam utilitatem res nova habitura sit, —) requiri futurum infinitivi tempus idque multo propius ad litterarum vestigia accedere; scripsit igitur Tacitus: an iustitiā auctū iri; (utor ea scribendi ratione, e qua in rariore præsertim verbi forma mendum ortum est; nam alibi quoque hic infinitivus passivus depravatus est)¹⁾. Sed, ut omittam quærere, expleturos ferrine possit an, quod arbitror, restituendum sit expleturas, modo intellegatur hanc dubitationem ad reliquam loci formam nihil omnino pertinere, restat tamen aliud; nam ut ex expleturos ad auctum iri perventum est, sic et ex auctum iri et ex tota sententiæ forma apparet, non interrogari, expleturine sint equites iudicandi munus, sed meliusne, quam hactenus, id expleturi sint hac canendi peritia adiecta. Nec muneris laus (egregium) hoc loco aut apta est aut recto vocabulo significata; nam egregie expleri iudicandi munus potest, ipsum egregium non est, sed honestum, utile, summæ dignitatis. Nimirum Tacitus, ut

¹⁾ Cic. de divin. II, 18 codd. inventurum pro inventum iri.

Juvenalis XI, 12, egregius comparativo gradu adverbium posuit. (Egregior Lucretium dixisse notum est; vid. Nevii Lateinische Formenlehre II p. 81.) Tacito adiungatur Seneca, qui epist. 26, 8 debitam Lucilio ex promisso in unaquaque epistola acutam et bonam superioris alicuius philosophi vocem, quas posthac se a Stoicis sumpturum dicit, ab Epicuro sumens sic scribit, si codices sequimur: Interim commodabit Epicurus, qui ait: Meditare mortem vel, si commodius sit, transire ad nos. Hic patet sensus. Egregia res est mortem condiscere; Haasius transire ad divos posuit, Epicurum ex atheo et acerrimo immortalitatis animorum adversario, qui fuit, prope Christianum efficiens; nam veteres, qui animos post mortem manere censebant, ad divos tamen transire non dicebant, nisi qui, ut Hercules et Liber pater imperatoresque Romani, deis adscriberentur. Sed tamen, si hæc pars est Epicuri sententiæ, ad nos sensum non habere, manifestum est; nec ullus omnino transitus cum mortis meditatione coniungi potest. Ridiculum etiam in gravi de summa re præcepto illud: si commodius sit, solæcum præterea in sit pro est. Nihilo melius illa perspicuitatis sententiæ laus (sic enim accipi debet, etsi inusitate dicitur): Hic patet sensus interponitur ante novam eiusdem sententiæ interpretationem. Ne illa quidem recta est substantivi et infinitivi in sententia breviter ponenda coniunctio: Meditare mortem vel . . . transire. Sed nihil opus est plura accusandi causa dicere; illud dicamus, inter duas eiusdem sententiæ formas: Meditare mortem et Egregia res est m. c. nihil per illas voces vel, si commodius sit, interponi posse, nisi quod ad interpretationis utriusque comparisonem pertineat, et illa transire ad nos ipsam translationem Græcæ sententiæ ad Romanos significare. Forma orationis qualis fuerit, ipse ostendit Senecæ epist. 23, 9, in eadem duplicis interpretationis comparatione sic scribens: Molestum est semper vitam inchoare.

aut, si hoc modo magis sensus potest exprimi: Male vivunt, qui semper vivere incipiunt, et 97, 13 (aut, si hoc modo melius hunc explicari posse iudicas sensum). His indiciis et certis condicionum terminis hæc omni ex parte respondet scriptura: vel, si commodius sic transire ad nos hic potest sensus: Egregia cet. Tres litteræ mutandæ fuerunt¹⁾. Sed in hoc loco exemplorum series desinat, modo adiecerimus, optime in eo intellegi posse, quid ad emendationem et inveniendam et confirmandam conferant similes eorundem aliorumve scriptorum loci ex propinquo memoriæ occurrentes et animum in rectam viam inducentes.

Verum, ut dixi, sæpe res aut vox indiciis monstrata, etiamsi non ignota quærenti est, tamen non recto tempore præsto est; itaque etiam aliqua in eo fortuna est, ut interdum, quod quæras, recens aliqua lectio et memoria suggerat, interdum, quod frustra quæsieris, paulo post casus aliquis obiiiciat. Velut cum apud Plutarchum in libello, quo cum principibus viris philosopho esse disserendum disputat (*περὶ τοῦ, ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι κ. τ. λ.*) hæc legerem c. 2, 5 (p. 777 D): *Οὐ γὰρ ἡ μὲν Ἀφροδίτη ταῖς τοῦ προσπόλου θυγατρᾶσιν ἐμῆνιεν, ὅτι πρῶται μίσεα μηχανήσαντο καταχέειν νεανίσκων, ἡ δ' Οὐρανία καὶ Καλλιόπη*

¹⁾ Hoc quoque ex annal. philol. Danicis I p. 43 et 174. Animadverti velim speciminis et admonitionis causa Fickerti de hoc loco iudicium. Patientissimus enim omnium solœcismorum et inanissimarum nugarum homo hic subito, postquam constantem omnium honorum et tolerabilium codicum scripturam magis inqunavit fœdissimo recentissimorum aliquot codicum interpretandi conatu, qui post ad nos addunt vel nos ad eam, omnia hæc vel si commodius — ad eam tolli vult tanquam, „si non ab Epicuro, tamen a Seneca aliena“. (In Epicuri sententia ferri tamen oportebat, quæ ab Epicuro non aliena essent.) Sed talia sunt infinita, quæ difficile est condonare diligentiae in codicum scripturis colligendis et edendis.

καὶ ἡ Κλειὼ χαίρουσι τοῖς ἐπ' ἀργυρίῳ διατιθεμένοις τὸν λόγον (sic Wytttenbachius pro ἐν ἀργ. διαδεχομένοις τ. λ.), cum hæc, inquam, legerem, intellexi annotavique, non πρόσπολον nescio quem a Plutarcho iram Veneris subisse dici, sed hominem ex fabulis notum, cuius filiæ traderentur primæ corpore quæstum fecisse; sed is quis esset, non reperiebam. Ecce anno post cum Ovidii metamorphoses legens in libro X ad hos versus pervenissem (238 sqq.):

Sunt tamen obscaenæ Venerem Propœtides ausæ

esse negare deam; pro quo sua, numinis ira,

corpora cum forma primæ vulgasse feruntur,

renovata Plutarchi memoria, facile erat videre, apud eum scribendum esse ταῖς τοῦ Πρωποΐτου θυγατρᾶσιν, quamquam, ut fit in talibus fabulis, apud Ovidium Venus ipsa pœnæ causa Propœtidas ad corpus vulgandum impulsisse dicitur, apud Plutarchum ob vulgatum corpus iis succensusse¹). Si Ovidius nomen non posuisset, incerta in Plutarchi loco hæreret suspicio; neque enim alibi fabulæ memoriā superesse puto; ne nomen quidem ipsum in alio homine reperio. Non nomen, sed verbum certæ formæ subesse persuasum mihi est apud Xenophontem Cyropæd. II, 2, 11, nec tamen reperio. Nam huic per interrogandi figuram affirmationi: Τί δ' ἄλλο γε, ἔφη, εἰ μὴ γέλωτα ποιεῖν ἐθέλοντες; ignave prorsus relativo pronomine idem adiungitur: ὑπὲρ οὗ λέγουσι ταῦτα καὶ ἀλαζονεύονται. Sub tribus illis ὑπὲρ οὗ λέγουσι unum latet verbum significatione cum ἀλαζονεύεσθαι cognatum, ut hæc sit sententiæ forma: Τί δ' ἄλλο γε, ἔφη, εἰ μὴ γέλωτα ποιεῖν ἐθέλοντες [τερατολογοῦσι] ταῦτα καὶ ἀλαζονεύονται; Sed ipsum τερατολογοῦσι maius videtur quam pro re et paulo longius

¹) Subesse apud Plutarchum poëtæ versum, satis patet; sed cum editores iusto longiorem faciunt: πρῶται . . . νεανίσκων, nec ipse choliambum expedio. Parum quoque ad rem significandam aptum videtur μίσεια καταχέειν νεανίσκων.

litteris discedit nec antiquiorem meteorologicis Aristotelis auctoritatem habet; quod ad sententiam aptius esset et ad litteras propius, ἀπειρολογοῦσι, non reperitur apud scriptores, ἀπειρολογία tantum e Sexto Empirico annotatur.

Atque hæc, quam adumbravi, coniecturæ ratio est, ubi in codicum vestigiis aut firmis aut non nimis lubricis constitui potest et sententiæ tenore perspicuo sermonisque genere noto et certo regitur. Ubi aut nulli sunt nisi recentes et leves codices aut ubi etiam per vetustiores codices (ut in Cæsaris belli civilis libris, in prima quidem libri primi parte pæne incredibiliter,) magna et ex scripturæ antiquioris ignoratione depravatio et interpolatio pervasit, quo magis coniectura opus est, eo fere minus efficere ea potest. Ubi vero ad incertam codicum fidem etiam alia accedunt impedimenta, velut ex sermonis parum exemplorum copia firmati audacia et insolentia, et librariis ad errandum opportuna et nobis ad indicandum difficili, et ex turbata in carminibus versuum forma, dubitandi amplissima est materia, plane coargui pauciora possunt, correctionis vero certa fides etiam rarior est, ut cohibere conatum et dubitationem aut etiam mendum certum relinquere quam periculose ludere præstet, velut sæpe in Æschyli tragædiis, etsi minime æqualiter in omnibus. In aliis facilioris generis scriptoribus multis locis per menda ad speciem gravissima et summam litterarum perturbationem pellucet tamen, præsertim si rudi tantum tegumento obducta vulnera nec alio longe detorta sunt, ita certa sententiæ progressio et verborum rem necessario sequentium forma, ut verum et inveniri et invento confidi possit. Quid potest enim fœdus corruptum esse hoc Plutarchi in quæstt. conviv. IV, 5, 3, 1 loco, ubi ratio redditur, cur leporum carne Iudæi abstineant: Οὐ δ[ὲ] ἤτα, ἔφη] ὁ Λαμπρίας ὑπολαβὼν, ἀλλὰ τοῦ μὲν λαγωῦ [ἀπέχον] ται διὰ τὴν πρὸς τὸν μένον ὑπ' αὐτῶν μυ***στα θηρίον ἐμφέστατον. Ὁ γὰρ λαγὼς μεγέθους εἶκει καὶ τάχους ἐν δεινοῖς εἶναι· καὶ γὰρ ἡ χροά καὶ τὰ ὦτα καὶ τῶν

ὀμμάτων ἢ λιπαρότης καὶ τὸ ἀλμυρὸν ἔοικε θαυμασίως· ὥστε μηδὲν οὔτω μηδὲ μικρὸν μεγάλῳ τὴν μορφὴν ὅμοιον γεγονέναι. Et tamen iam Xylander (in interpretatione Latina) intellexit cum asino comparari leporem, nisi quod odio Iudæis asinum fuisse dici putavit; nam et communis antiquorum opinio fuit (vid. Tacit. hist. V, 4 et qui ibi citantur), in honore apud Iudæos esse asinum, et id apud ipsum Plutarchum paucis versibus ante significatur (c. 2, 10); verba autem scribenda sic sunt: ἀπέχονται διὰ τὴν πρὸς τὸ τιμώμενον ὑπ' αὐτῶν μάλιστα θηρίον ἐμφέρειαν, τὸν ὄνον. Ὁ γὰρ λαγὼς μεγέθους ἔοικε καὶ πάχους ἐνδεής ὄνος εἶναι (asinus magnitudine et mole corporis carens)· καὶ γὰρ ἡ χρῶα... καὶ τῶν ὀμμάτων ἢ λιπαρότης καὶ τὸ γλαμυρὸν ἔοικε θαυμασίως· ὥστε μηδὲν οὔτω μικρὸν μεγάλῳ τὴν μορφὴν ὅμοιον γεγονέναι (omisso μηδέ: ut nihil ita, parvum magno, simile sit). Contra apud Senecam quæstt. nat. V, 10, ubi exponitur eorum de etesiarum causa sententia, qui putabant ideo inde a solstitio flare, quod sole ad septentrionem appropinquante nives et terra in hac parte mundi plus humidi exhalarent, ut plura ex septentrionali parte cœli corpora exirent et in loca tepidiora (meridiana) deferrentur, post Caniculæ ortum desinere, quod vis illa solis iam defecisset, § 4 hæc verba, quæ ad alteram sententiæ partem pertinent: ac sol mutato cursu in nostra rectior tendit, externam habent sanitatis speciem, propius inspecta non solum in comparativo (rectior) et in tota hac significatione rectæ viæ (quæ a sole alienissima est) convincuntur. sed, quod caput est, manifesto contrariam ei, quod dici debet, sententiam habent et rerum naturæ repugnant. Neque enim sol aut inde a solstitio aut inde a Caniculæ ortu mutato cursu in nostra tendit, sed, cum usque ad solstitium ad nos appropinquavit, cuius appropinquationis effectus (illorum hominum opinione) proxime demum post solstitium sentitur, ab eo tempore retro ad meridiem versus

cedit, ut post Caniculæ ortum, exhausto effectu prioris appropinquationis, etesiæ desinant. Scripserat Seneca: ultra ortum Caniculæ non valent, quia iam multum e frigida cœli parte in hanc (submissiorem ac tepidiorem) coniectum est ac sol, mutato cursu, in austrum retro tendit et alteram partem aëris (meridianam) attrahit, illam vero impellit (contrariam, septentrionalem; male codd. et edd. aliam, quod Kœler pravum esse intellexit, sed alteram substitui voluit). Sed ne hic quidem teste veritas prorsus caret; nam codex Bambergensis, omnium optimus, non habet in nostra, sed in ar'a.

Omnia in coniectura sic rettuli ad codicum vestigia, ut, etiamsi plane aliud vocabulum, ac scriptor posuisset, vocabulave vel in antiquissimis codicibus substituta essent, tamen, si aliquam interpolatio similitudinem secuta esset reliquissetque, verum reperiri argumentisque stabiliri posse dicerem, ubi prorsus nihil ex vera forma in codicibus restaret, nihil coniectura effici nec, quamvis suspicionis iusta causa appareret aut certum esset, scriptorem aliud posuisse, auxilium, quo quidem ad veram emendationem deduceremur, ullum esse nisi in testimonio casu aliunde (in scholiis aut apud grammaticos aliosve scriptores) oblato. Sed oritur, ecce, Gu. Dindorfius, qui (in præfat. edit. quintæ poëtarum scenicorum p. III col. 2) hanc, quæ codicum vestigiis insistat, emendationem non sufficere disputat et „sæpe nihil prodesse locis gravius corruptis, ubi librarii, quæ in exemplaribus antiquioribus, unde codices superstites originem ducant, situ et vetustate aliisque casibus obscurata vel oblitterata essent, utcunque instaurare conati sint, et prorsus absurde adhiberi corrigendis non paucis interpolatorum commentis, qui multis ante nostros codices seculis plurima, quæ corrupta essent vel quacunque de causa displicerent, ita ad arbitrium suum conformarint, ut litterarum similitudinem, quam hodierni critici consecrari

soleant, nihili facientes sua ipsorum inventa vel traditæ in codicibus scripturæ substituerent vel, quod non raro factum esse noverimus, locis defectis, quos redintegrare conarentur, inferrent.“ Addit deinde alia de „interpolatione ab histri-
onibus aliisque veteribus versificatoribus“ profecta. Hæc ego omnia hoc loco, ubi mea exponere, non aliena refellere mihi proposui, non copiose argumentando oppugnabo; tantum dicam, esse sane vulnera, quibus tollendis coniectura codicum vestigiis insistens non sufficiat, sed nullam aliam esse, quæ iure et utiliter ei substituatur; nam reliqua illa omnis disputatio ad licentiam et temeritatem ab arte et scientia semotissimam in nostras litteras invehendam et ad perdendos veteres scriptores pertinet. Nam et finguntur licenter illa de interpolatoribus et versificatoribus aut ex tenuibus quibusdam scholiorum annotationibus ultra modum amplificantur et exaggerantur, et manifestum est, si ita illi interpolatores tragicorum fabulas aliave scripta pro arbitrio mutassent, secuissent, auxissent, nihil ad illam labem tollendam et amissa reparanda profuturam esse similem nostræ ætatis hominum, quæ „quacunque de causa displi-
cerent“, tollendi et in alia omnia vertendi licentiam. Itaque quæ in historica fide posita sunt, ea, ubi et incorrupta testimonia desunt et indicia ex corruptis verisimiliter ducta, aut relinquenda pro incertis sunt aut sine restitutionis conatu simpliciter damnanda. Si quis sibi privatim et coram aliis fingere, quæ accidere potuerint, vult, non intercedo, modo fingi illa confiteatur nec prorsus improbabilia fingat. Nam mihi quidem, qui (ut hoc utar) pro huiusmodi versu: *δεινῆς δ' ἀπλοίας πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων* (Eurip. Iphig. Taur. 15) hunc substituit: *τυχῶν δ' ἀπλοίας πνευμάτων δεινῶν βίᾳ* (non Dindorfii, sed alius ingeniosi et docti hominis hoc inventum est), non hoc sibi proposuisse videtur, ut versum ab Euripide positum reperiret, sed ut sententiam eandem sua ratione et arte in versum includeret. Revertamur igitur ad coniecturam

testimoniis et testimoniorum vestigiis nixam, addamusque, ut in quærendo vero liber animo cursus in omnes partes permitendus est, sic inter veritatis inventæ notas esse, si animus in uno aliquo ita certus consistat, ut nihil præterea nec anquirat nec accipiat; nam qui inter plures corrigendi vias incerti hærent, fere a vera aliquantum absunt. Boni autem critici est et via ac ratione progredientis et artem habentis scire, quousque processerit, et cum ad verum pervenerit, firmiter id tenere abiectaue instabili suspicione et dubitatione, loco sanato uti et frui. Imperiti homines, qui neque ad reperienda ipsi vera ingenio valent neque ad inventa intelligenda iudicio et scientia, inani quadam velitatione in locis, quos semel corruptos esse decretum est, ludunt nec huius lusus campum sibi certis emendationibus eripi patiuntur, maximeque reluctantur, ubi magnas turbas et quæ multos vexarint, facili remedio et leni prorsus sedari confitendum est (velut in Platonis r. p. X p. 608 A, in Horatii sat. II, 2, 29 et haud paucis ex iis locis, quos superioribus paginis ipse emendavi). Ea vero est præter ceteras palmaris appellanda emendatio, quæ una duabusve litteris mutatis aut transpositis novum sententiæ lumen, novam orationis formam profert et ex dissolutis et perturbatis apta et recta efficit. Artis autem in hoc genere maxime est a sanis abstinere et aliorum proterviam arcere, vera menda certa ratione coarguere, bona ingenii inventa probare et sua sede collocare. Eam artem etsi non præceptis comprehensam quidam naturali quadam prudentia tenuerunt, velut Richardus Porsonus, etsi in uno fere Græcorum scriptorum genere ingenium exercuit, alii, qui magni critici haberi solent, aut ex aliqua parte sæpe eam violarunt, ut Bentleius in mendis arguendis et in suspicione continenda, aut prorsus ea caruerunt, ut G. Hermannus, qui non maximum numerum bonarum emendationum obruit innumerabili inanum et levium opinionum festinanter iactarum multitudine, rursus

non raro, ubi libido aut obtrectatio abripuerat, strenuus pravorum defensor.

Cap. III.

Nomina propria a librariis obscurata et sublata eruuntur, quædam falso posita eiiciuntur.

Antequam ad simplicem scribendi formam, quam mihi extra hunc primum librum proposui, transeo, ut in emendationibus expromendis scriptorum et librorum ordinem sequar, placet hoc loco, quæ in uno genere in scriptis Græcorum et Latinorum emendavi, coniunctim exponere et sub unum conspectum adducere, quod et erroris similitudine et eius demonstrandi tollendique ratione cognata sunt et correctionis evidentia vim quandam singularem persuadendi habent, aptam ad fidem iis, quæ deinceps explicabuntur, præparandam, et quod mendi occultandi rudia initia (maxime in abiiciendis litteris, quæ effecta aliqua verborum specie supererant) in hoc genere sæpe eminent. Dixi enim iam supra, ni fallor, non raro a librariis nomina propria hominum locorumque, quod, in continua præsertim scriptura, ignota et nova oculis animisque occurrerent et sæpe aut tota aut ex parte similitudine aliqua aliarum vocum deciperent, depravata et prorsus obscurata esse, cum ex litteris unius pluriumve vocum species, adhibita fere, cum primum aberratum esset, interpolatione, interdum admodum rudi, efficeretur. Atque huiusmodi menda permulta in utriusque linguae scriptorum operibus partim iampridem a primis editoribus aut insecutæ ætatis criticis, partim nuper sublata sunt (velut succurrit ex hoc genere nuper apud Thucydidem I, 61, 3 restitutum a Pluygersio ἐπὶ Στρέψαν pro ἐπιστρέψαντες, apud Xenophontem hist. Græc. III, 2, 30 a L. Dindorfio Φίας pro οφίας et III, 4, 20 a Gu. Tellio Ἀδαιον pro ἄλλον (AAI pro AA), apud Lucianum Alexand. 57 a Burmeistero Ἀύειτος pro αὐτός); ipse quoque

unum et alterum in Latinis antea correxi, ut in Ciceronis acad. II, 129 Erilli pro ulli restitui, in epitoma Livii libri LXVII in Velloccassis pro in belli casus (in bellicosus); sed latent etiamnunc satis multa, nec omnia in scriptis, quæ a paucis leguntur, pleraque attente legentibus gravi offensione et sententiæ vitio se prodentia. Ex his non ita pauca et deprehensa a me et emendata (præter Plutarcheum illud, quod paulo ante p. 119 emendavi, Propætæ nomine restituto) hic ponam; alia quædam interponam, in quibus nomen proprium subesse certum est, ipsum nomen propter rei ignorance aut reperiri non potest aut dubitationem habet; postremo ostendam, etiam contrarium errorem, quod pæne mirere, accidisse nonnullis locis, ut nomen proprium scriberetur aut acciperetur pro appellativo. Erunt autem ex his locis nonnulli, qui ad rerum historicarum fidem satis notabiles sint. Sed initium faciam a tribus locis, Græcis duobus, Latino uno, in quibus nomen proprium hominis omnibus litteris exstat in codicibus aut etiam editur, sed pro appellativo accipitur. Nam (I) Eupolidis versus in scholiis ad Aristophanis pac. v. 1031 e *Πόλεσιν* comœdia vulgo quidem sic scribuntur: 'Ὡς οὖν τιν' ἐλθῶ δῆτά σοι τῶν μάντεων; Πότερος ἀμείνων ἀμφοτέρων, ἢ Στιλβίδης; Sed in codice Veneto est ἀμφοτέρος. Sic igitur oratio distinguenda, ut duo nominentur et in comparisonem veniant vates:

Πότερος ἀμείνων, Ἀμφοτέρος ἢ Στιλβίδης;
Ἀμφοτέρος hominis nomen præter eos locos, qui ex Homero, Apollodoro, Arriano in lexicis ponuntur, reperitur apud Plutarchum in apophthegm. regum p. 177 F, ubi Wytttenbachius Curtium appellat III, 3 (1, 19) et IV, 23 (5, 14) et 34 (8, 15), etsi eius loci ad eundem pertinent hominem, qui ab Arriano nominatur¹⁾.

¹⁾ Apud Plutarchum pro Ἐκατεροῦ nomine e codicibus et Arriano ponendum Κρατεροῦ. Craterum Philippus Ἀμφοτέρον esse dicebat,

(II) Apud Plutarchum in Arati c. 6, ubi de Arati consiliis Sicyonis liberandæ exponitur (ex quo loco aliud mendum suo tempore tollam), hæc scribuntur: Ἐμισθώσατο δὲ καὶ διὰ πρῶτον Ξενοφίλου τῶν ἀρχικλώπων οὐ πολλοὺς στρατιώτας. Cur primum per Xenophilum milites conduxerit (nam hoc significant verba sic posita διὰ πρῶτον Ξ., etsi rectum erat πρῶτον διὰ Ξενοφίλου), non magis apparet quam, unde genetivus ἀρχικλώπων pendeat; quod autem fuerunt, qui scribi vellent διὰ Ξεν. πρῶτον τῶν ἀρχικλώπων, ut dux latronum significaretur, ne dicam sic πρῶτος, omisso præsertim articulo, dici non posse, non πρῶτος τῶν ἀρχικλώπων erat Xenophilus, sed πρῶτος τῶν κλωπῶν, hoc est ἀρχικλωψ. Apparet præter Xenophilum alterum nominatum fuisse prædonum ducem; scripserat enim Plutarchus διὰ Πρῶτου καὶ Ξενοφίλου τῶν ἀρχικλώπων. Cum πρῶτου pro appellativo acciperetur, omis- sum est καί. Πρῶτος nomen proprium in lexicis e Demosthene, Plutarcho ipso (Sol. c. 2), inscriptionibus annotatur; idem in vita Dionis c. 25, cum pro numerali acciperetur, Schæferus agnovit.

(III) In Ciceronis oratione pro Sulla 55, ubi defendit crimen gladiatorum specie muneris a Fausto dandi emptorum Sullæ obiectum, sic locus concluditur: Iam si in paranda familia nulla suspicio est, quis præfuerit, nihil ad rem pertinet. Sed tamen munere (contra codices scribitur in munere) servili obtulit se ad ferramenta prospicienda, præfuit vero nunquam, eaque res omni tempore per Bellum, Fausti libertum, administrata est. Aptissime hæc adduntur et cohærent: „Etsi, quoniam ad rem nihil pertinet, poteram omittere, tamen addam Sullam aliquid sane

Amphoterum οὐδέτερον. Tollitur lusus, si pro Cratero substituitur homo iam id nomen (inauditum alioquin) gerens, in quo insit significatio ἀμφοτέρων.

fecisse in ea re, verum nunquam familiæ præfuisse“. Itaque prorsus arcendi sunt infelices eorum conatus, qui hæc transponendo divellere voluerunt. Sed ut dicatur Latine: servili munere me offero ad aliquid faciendum pro eo, quod est: ad servile munus (servili muneri) me offero, tamen Cicero nunquam dicturus erat senatorium et prætorium hominem, quem defenderet, servile munus subisse. Scilicet Cicero scripserat: Sed tamen munere Servili obtulit se cet. Familia Fausto empta locata fuerat Servilio nescio cui munus eodem tempore danti; tum Sulla obtulerat se ad ferramenta prospicienda. (Munere Servilii sine præpositione dicitur noto usu; vid. gr. Lat. § 276 n. 2.)

Sed veniamus ad eos locos, in quibus nomen mutatum nonnihil et depravatum est, scriptoresque linguarum et temporum ordine persequamur. Primum igitur (IV) apud Xenophontem hist. Græc. II, 4, 34, postquam narratum est, Pausaniam regem Lacedæmoniorum, cum Athenienses persequens usque ad theatrum Piræi progressus esset, vehementer ibi oppugnatum esse primum a levis armaturæ militibus compluresque ibi e Lacedæmoniis cecidisse, adduntur hæc: *Ὁρῶν δὲ ταῦτα ὁ Θρασύβουλος καὶ οἱ ἄλλοι ὀπλῖται ἐβοήθουν καὶ ταχὺ παρετάξαντο πρὸ τῶν ἄλλων ἐπ' ὀκτώ*. Qui fieri potuit, ut, qui postea subsidio veniret, gravis armaturæ milites ante leves et expeditos, qui iam excurrerant et hostibus inhærebant, constitueret? Thrasybulus vero *πρὸ τῶν Ἀλῶν* exercitum constituit; itaque cum Pausanias conversus collecta et densa phalange in Athenienses ingruisset, hi impetum non sustinentes partim *ἐξεώσθησαν εἰς τὸν ἐν ταῖς Ἀλαῖς πηλόν* (quem post tergum reliquerant), partim fugerunt. *Ἀλῶν* (τῶν Ἀξωνίδων), demi Piræo vicini, et paludum situm Kieperti tabula monstrabit¹⁾.

¹⁾ Minus diligenter Xenophon scripsit *καὶ οἱ ἄλλοι ὀπλῖται*, si ita scripsit. Nam nulli antea pugnaverant *ὀπλῖται*, sed, cum ades-

(V) Apud Diodorum Siculum XIII, 114 pacis inter Carthaginienses et Dionysium maiorem Olymp. 93, 4 factæ condiciones his verbis indicantur: τὴν εἰρήνην ἐπὶ τοῖς-δε ἔθεντο· Καρχηδονίων εἶναι μὲν τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων ἄλλους τε καὶ Σικανούς, Σελινουντίους δὲ καὶ Ἀκραγαντίνους, ἔτι δ' Ἰμεραίους· . . . Λεοντίνους δὲ καὶ Μεσσηνίους καὶ Σικελούς ἅπαντας αὐτονόμους εἶναι· καὶ Συρακοσίους μὲν κ. τ. λ. Primum μὲν prorsus prave verbo εἶναι subiicitur; deinde admirabiles sunt illi τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων ἄλλοι (alii ex colonis ab initio deductis), qui ita infinite significati cum Sicanis coniunguntur, quasi hi quoque omnium antiquissimi Siciliæ incolæ coloni Pœnorum fuerint, etsi tum dicendum erat ἄλλους τε τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων καὶ Σικ. Pace omnium primum cavetur, ut Carthaginiensium sint veteres, quos ipsi illuc deduxerant, coloni, hoc est, Motye eiusque ager (vid. XIII, 54 et XIV, 47: Μοιύη, πόλις ἀποικος Καρχηδονίων); deinde iis dantur indigenarum proximi, Sicani et alter populus, cuius nomen latet sub illo ἄλλους, facillimum repertu, si quis Thucydidis libri VI c. 2 legit, ne alios excitem; tum Græcæ urbes iis deduntur magnæ et nobiles. Scriptum erat antiquitus: Καρχηδονίων εἶναι μετὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων Ἐλύμους τε καὶ Σικανούς, Σελινουντίους δὲ κ. τ. λ.

(VI) Apud eundem Diodorum XIV, 117 de Pausania, rege Lacedæmoniorum, hæc narrantur (Olymp. 94, 3): Ὁ δ' οὖν Πανσανίας κατ' ἐφοδὸν τῆς Ἀρκαδίας ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ἥλιν Λασιῶνα μὲν φρούριον εὐθύς εἶλεν ἐξ ἐφόδου· μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τῆς Ἀκρωρείας ἀγαγὼν τὸ στρατόπεδον τέτταρας πόλεις προσηγάγετο κ. τ. λ. Quid

sent οἳ τε πελασταὶ πάντες καὶ οἱ ὀπλίται τῶν ἐν Πειραιῶς (33), hactenus tantum οἱ ψилоὶ excurrerant. Fortasse igitur Xenophon tantum καὶ οἱ ἄλλοι posuit, ὀπλίται a librario additum est. Video, quid dicturi contra sint, τοὺς ἄλλους ὀπλίτας esse τοὺς ἄλλους, τοὺς ὀπλίτας.

sit κατ' ἐφοδον Ἀρκαδίας invadere in Elidem, nemo dixerit, ne quid dicam de miro horum concursu κατ' ἐφοδον Ἀρκαδίας et ἐξ ἐφόδου εἶλεν. Manifestum est Diodorum dixisse, per quam Arcadiæ partem et locum Pausanias Elidem intrarit. Nihil propius videtur quam κατὰ Ψωφίδα. Si quis propius ad litteras nomen loci in occidentali Arcadia ad Elidem versus siti, apti ad viam significandam, monstrarit, accipiam.

(VII) Idem XIX, 88 de proelio inter Alcetam, Epirotarum regem, filiumque Alexandrum et Lyciscum, Macedonum ducem, sic scribit: γενομένης οὖν μάχης ἰσχυραῖς ἀνηρέθησαν πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν, ἐν οἷς ἦσαν ἄλλοι τε τινες τῶν* ἀνδρῶν καὶ Μίνυθος ὁ στρατηγὸς καὶ Ἀύσανδρος Ἀθηναῖος ὁ κατασταθεὶς ἐπὶ τῆς Λευκάδος ὑπὸ Κασσάνδρου. Mire Miccythus, qui ante omnino nominatus non est, subito imperatoris locum tenet, quem Lyciscum fuisse Diodorus apertissime dixit (ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας στρατηγός). Sed adiecta inter homines honestiores, qui ceciderint, Lysandri Atheniensis mentio satis ostendit scriptum fuisse Μίνυθος ὁ Στράτιος. Illam hominum ultra vulgus militum evevectorum significationem non posse contineri τῶν ἀνδρῶν appellatione apparet¹⁾. Poterat videri excidisse adiectivum ante ἀνδρῶν. Sed scribendum est ἄλλοι τε τινες τῶν ἀδρῶν, hoc est, maiorum et præstantium, quomodo ipse Diodorus ἀδρὰ crocodili δῆγματα appellat I, 35, Dionysius Halicarn. νοήματα ὑψηλὰ καὶ ἀδρὰ καὶ καλὰ, alia alii, qui in Thes. Stephani ed. Par. nominantur.²⁾

¹⁾ Dindorfius in quarta editione stellulam apposuit mendi notam.

²⁾ XIX, 19 video etiam Dindorfium in edit. quarta animadvertisse subesse nomen proprium; nam ἐπικόλωνος neque Græcum est neque aptum requiriturque manifesto significatio, quo via ferat (ut sequitur de altera via: ἡ δὲ διὰ τῶν Κοσσάων); ipsum nomen vix verum est; mihi in mentem venerat subesse urbis nomen, a qua appellata Chalonitis regio.

(VIII) Idem Diodorus XX, 25 Eumelum, Bospori regem, narrat mille Callatianis, qui ex sua urbe a Lysimacho obsessa effugissent, perfugium tutum dedisse: ἀλλὰ καὶ πόλιν ἔδωκε κατοικεῖν, ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν ὀνομαζομένην Ψόαν καὶ τὴν χώραν κατεκληρούχησεν. Non apparet, cur urbis nomini (id enim Ψόαν in hac orationis forma esse debet, adiecto καὶ τὴν χώραν) addat τὴν ὀνομαζομένην, minus etiam, cur hoc separaverit ab illis πόλιν ἔδωκεν nec scripserit ἀλλὰ καὶ Ψόαν πόλιν ἔδωκε κατοικεῖν. Manifestum est in litteris ψοανκαιτην unum subesse adiectivum regionem significans, quæ præter urbem non nominatam Callatianis exsulibus divisa sit, ut hæc fuerit orationis forma: τὴν ὀνομαζομένην Ψοανκαιτικὴν (Ψοαντικὴν?) χώραν κατεκληρούχησεν. Ipsam formam nominis quis reperiat aut præstet?

(IX) Eodem libro c. 31 de Agrigentinis hæc scribuntur: Οἱ δὲ ταύτην (Ennam) ἐλευθερώσαντες παρῆλθον ἐπὶ τὸν Ἑρβησοῦν, φρουρᾶς ἐν αὐτῷ παραφυλατιούσης τὴν πόλιν. Non solum mire abundat ἐν αὐτῷ, sed prorsus vitiosum est cum sequatur τὴν πόλιν, nisi quis hoc ferendum putat: „cum præsidium in eo oppidum custodiret“. Id ad rem pertinet, quale illud fuerit præsidium; apparet autem peregrinorum et mercenariorum fuisse ab Agathocle ad urbem continendam impositum. Scripserat sine dubio Diodorus: φρουρᾶς Σαμνιτιῶν παραφυλατιούσης τὴν πόλιν Samnites inter mercenarios Agathoclis fuisse, constat e cap. 64. (Error cœpit littera σ semel scripta, ut αμνιτων esset.)

(X) In excerptis Hoeschelianis (vitiosissime scriptis) libri XXIII Diodori hoc legitur frustulum (6, in Dindorfii edit. quarta XXIII, 4, 2): Ὅτι Ἀδρανῶνα κώμην καὶ Μάκελλαν πολλὰς ἡμέρας πολιορκήσαντες Ῥωμαῖοι ἀπῆλθον ἄπρακτοι. Oppidum Ἀδρανόν novimus et ab aliis et bis ab ipso Diodoro commemoratum, Adranona non novimus. Sed magis mirabilis κώμης appellatio obsessus-

que a Romanis multos dies vicus. Manifestum est inter Adranum et Macellam tertium oppidi aut castelli muniti nomen interpositum fuisse; id ex *να* et *κώμην* efficitur *Νακόνην*. quam Siciliae πόλιν a Philisto commemoratam Stephanus Byzantinus in ordine ponit. Scribendum igitur: *Ἀδρανὸν, Νακόνην καὶ Μάκελλαν*.

(XI) Diodorum excipiat Strabo, ætate non multum distans, apud quem ut propter argumenti naturam infinita est nominum propriorum copia, ita etiam huius errandi generis occasio non exigua fuit. Apud eum V p. 242, ubi de Campaniæ veteribus incolis agitur, hæc leguntur: ἄλλοι δὲ λέγουσιν οἰκούντων Ὀπικῶν πρότερον καὶ Αὐσόνων· οἱ δ' ἐκείνους κατασχεῖν ὕστερον, "Ὅσκων τι ἔθνος, τούτους δ' ὑπὸ Κυρναίων, ἐκείνους δ' ὑπὸ Τυρρηνῶν ἐκπεσεῖν. Apparet constructionem in illis οἱ δ' ἐκείνους prorsus turbatam esse (quæ esset recta, si hæc sola legerentur: οἰκούντων Ὀπικῶν πρότερον καὶ Αὐσόνων κατασχεῖν "Ὅσκων τι ἔθνος), tum omnino non intellegi, qui sint ἐκείνοι, qui Opicis et Ausonibus successerint ipsique a Cumanis eiecti sint; eos a Strabone necessario suo nomine appellatos fuisse, adiecto appositione illo "Ὅσκων τι ἔθνος. Id nomen adeo notum est et tam manifestis litterarum vestigiis monstratur, ut mirum sit neminem vidisse; Strabo enim scripserat: οἰκούντων Ὀπικῶν πρότερον καὶ Αὐσόνων Σιδικίνους κατασχεῖν ὕστερον, "Ὅσκων τι ἔθνος, τούτους δὲ κ. τ. λ. Strabo ipse eodem libro p. 237: Οὗτοι δὲ (οἱ Σιδικῖνοι) "Ὅσκοι, Καμπανῶν ἔθνος ἐκλελοιπός. (Iuvit errorem, ut οἱ fieret, vetus litteræ Σ forma.)

(XII) Apud eundem Strabonem libr. VI p. 267, ubi de Siciliae ora orientali sub radicibus Ætnæ agitur, in codicibus optimis et fide dignis et in Meinekii editione (cum nota mendi ante συνελθοῦσαι) sic scribitur: αἱ δὲ μεταξὺ Κατάνης καὶ Συρακονουσσῶν (πόλεις) ἐκλελοιπάσι, Νάξος καὶ Μήγαρα. ὅπου καὶ αἱ τῶν ποταμῶν ἐκβολαὶ συνελθοῦσαι καὶ πάντα καταρρεόντων ἐκ τῆς Αἴτνης εἰς

εὐλίμενα στόματα. Non dicam multis de ostiis fluminum congressis (ἐκβολαῖς συνελθούσαις) nec de verbis nullam omnino structuram habentibus καὶ πάντα, pro quibus in editionibus ante Meinekium substitutum est ex codicibus interpolatis unum πάντων, quod debebat saltem esse πάντων τῶν καταρρεόντων; alioquin enim non omnes ii fluvii, qui ex Ætna decurrant, significantur, sed omnes fluvii ex Ætna decurrere dicuntur; sed ut sic scribatur, falsissimum erit nihilo minus, omnes fluvios, qui in Ætna oriantur, in orientali ora uno ore exire; nam in diversissimas partes labuntur. Manifestum est, Strabonem non infinite fluvios hic exire scripsisse, sed certos fluvios nominasse; nec difficile est, si locorum situm consideres, nomina ex litteris ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΑΙ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ eruere. Scripserat enim Strabo: αἱ τῶν ποταμῶν ἐκβολαὶ Συμαίθου καὶ Παντακίου, καταρρεόντων ἐκ τῆς Αἵτνης εἰς εὐλίμενα στόματα. Neuter fluvius in hac ora teste eget. Alterius nominis, cum πάντα tanquam plenum scriptum esset, extrema pars abiecta est, eo facilius, quod sequebatur κα¹).

(XIII) Incertior videtur Strabonis in eodem libro locus p. 284, ubi, postquam Canusium et Argyrippam (Arpos) commemoravit, subiicit: Λέγονται δὲ ἀρμότεραι Διομήδους κτίσματα, tum universe addit: καὶ ἄλλα πολλὰ δέικνυται τῆς Διομήδους ἐν τούτοις τοῖς τόποις θυναστείας σημεῖα, quæ deinde singulatim persequitur. Sed his interponitur aliquid miri; sic enim scribitur: Λέγονται δὲ ἀρμότεραι Διομήδους κτίσματα· καὶ τὸ πεδῖον καὶ ἄλλα πολλὰ δέικνυται κ. τ. λ. Apparet et ridiculum esse, planitiem ostendi notam et monumentum imperii Diomedis, et illa καὶ ἄλλα πολλὰ κ. τ. λ. sic adiungi factæ primum in oppidis Diomedis mentioni, ut nihil interponi potuerit. Quid igitur fiet? Scilicet latet in illis τὸ πεδῖον tertii oppidi nomen, cuius præter Canusium et Argyrippam Diomedes

¹) Annal. philol. Dan. V p. 19 et 158.

conditor ferebatur. Id ipse Strabo sine nomine significavit paucis ante versibus (p. 283), τὸ ἐμπόριον τῶν Καννσι-
τῶν ad Aufidum flumen situm; nomen ex tabula Peutinger-
iana (si, ut videtur, hoc est Aufinum) et itinerario Antonini
(p. 314 edit. Wessel. Aufidena) scimus ex flumine ductum
fuisse; ex litteris τὸ πεδίον videtur facillime effici Αὐφί-
διον. Ad hanc saltem formam Strabonem scripsisse patet:
λέγονται δὲ ἀμφότεραι Διομήδους κτίσματα καὶ τὸ
Αὐφίδιον· καὶ ἄλλα πολλὰ δείκνυται . . . σημεῖα.

(XIV) Libr. VII p. 290 Strabo ex populis Germanis,
qui olim ad orientalem Rheni ripam habitassent, alios
scribit in Gallicam ripam a Romanis traductos, alios ipsos
in interiora Germaniæ recessisse (ταύτης δὲ τὰ [ἔθνη τὰ]
μὲν εἰς τὴν Κελτικὴν μετῴγαγον Ῥωμαῖοι, τὰ δ' ἔφθη
μεταστάντα εἰς τὴν ἐν βάρθει χώραν, καθάπερ Μαρσοί),
tum addit: λοιποὶ δ' εἰσὶν ὀλίγοι καὶ τῶν Σουγάμβρων
μέρος. Poterat ferri ἄλλοι τ' ὀλίγοι καὶ οἱ Σούγαμβροι,
non potest ὀλίγοι καὶ Σούγαμβροι, multo autem minus
ὀλίγοι καὶ Σουγάμβρων μέρος. Hoc enim sic dicitur, ut
necessario præcedere debeat alius populi, qui totus manserit,
nomen. Id Ubiorum (Οὔβιοι) esse nequit, quoniam ii ab
Agrippa iam aliquanto ante, quam Strabo scripsit, Rhenum
traducti erant (quod ipse Strabo IV p. 194 commemorat);
itaque Οὔσιοι (sic enim Usipios Strabo appellat p. 292)
aut e Ptolemæo Οὐῖσποί in mentem veniunt.

(XV) In eiusdem Strabonis libr. VIII p. 345 obscuratum
est ludicrum nomen lepide fictum ab homine festivi et
procacis ingenii. Nam quod in Odysseæ libro III, 368 sqq.
Minerva sub Mentoris persona latens, postquam se dixit ad
navem redituram et mane ad Cauconas versus abituram,
sic Nestorem alloquitur: σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο
δῶμα, Πέμπρον σὺν δῖφρῳ τε καὶ νιέϊ· δὸς δὲ οἱ ἵππους,
Οἷ τοι ἐλαφρότατοι θείειν καὶ κάρτος ἄριστοι, id illo
loco a Strabone sic narratur: Κελεύει γὰρ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ
κατὰ τὸν Σωτάδην τῷ Νέστορι τὸν μὲν Τηλέμαχον εἰς

τὴν Λακεδαιμόνα πέμψαι σὺν δίφρῳ τε καὶ νῆϊ εἰς τὰ πρὸς ἑὸν μέρος, αὐτὴ δ' ἐπὶ ναῦν βαδιεῖσθαι νυκτερεύουσά φησιν ἐπὶ τὴν δύσιν καὶ εἰς τοῦπίσω. Iure vehementer mirantur Sotadis mentionem in sententia versuum Homericorum simpliciter ponenda; Kramerus quidem, quomodo explicanda sit, neminem unquam divinaturum credit, nec nimis anxie quærendum putat; totam enim paginam (usque ad verba μέγχι Πύλου τοῦ Μεσσηνιακοῦ p. 346) nugatoriis utens argumentis exsecat tanquam alienam; quasi interpolator Strabonis disputationem dilatans magis quam Strabo ipse Sotadem ex inferis arcessitum in Homeri versus περικάτω (ut verbo supra explicato utar) iniecturus fuerit. Ego, quod neminem divinaturum Kramerus putat, satis certo scio, inductus ad id inveniendum particula μὲν, quæ pravissime ante Ἀθηνᾶ sic additur, ut iubeamur alius personæ mentionem exspectare, quæ aliud iusserit. Nimirum Strabo, utrum Mentoris an Minervæ testimonium appellaret, hæsitans usus erat nomine lepide a Sotade ficto ad conflata ex utroque personam significandam: ἡ Μεντοραθηνᾶ. Librarius cum μὲν scripsisset, Ἀθηνᾶ scripturus esset, τορ omisit (ut supra VI p. 267 κίου inter πάντα et καταρρέοντων).¹⁾

¹⁾ Eiusdem libri VIII p. 364 infeliciter a Kramero expletum est nomen proprium, cuius pars maior in codice A periit (— ceteri lacunam habent —); sic enim scripsit: Μεσσόαν δ' οὐ τῆς χώρας εἶναι μέρος (φασίν), [ἀλλὰ] τῆς Σπάρτης, καθάπερ καὶ τὸ Λιμναῖον κατὰ τὸν [Θοῦ]κα. (Cod. quattuor fere litterarum vacuum spatium habet inter τὸν et κα.) Intellegi vult Dionysium Thracem grammaticum, qui neque in huiusmodi rebus (ad geographiam et antiquitates pertinentibus) unquam testis citatur neque sic uno cognomine significari a Strabone poterat. (Longe alia ratio est librorum grammaticorum et scholiorum.) Strabo scripsisse videtur καθάπερ τὸ Λιμναῖον καὶ τὴν Βαβύκαν. Babyen Spartæ fuisse omnes norant; quid et ubi esset, quærebant; Plutarch. Lyc. c. 6, Pelopid. c. 17.

(XVI) Libro XV p. 731 Strabo de pecunia ab Alexandro Persis victis capta et reperta exponit; ibi hæc leguntur: *Φασὶ δὲ χωρὶς τῶν ἐν Βαβυλῶνι καὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν παρὰ ταῦτα μὴ ληφθέντων αὐτὰ τὰ ἐν Σούσοις καὶ τὰ ἐν Περσίδι τέτταρας μυριάδας ταλάντων ἐξετασθῆναι*. Mirifice prorsus dicitur, quanta fuerit summa præter eas pecunias, quæ non captæ sint (*χωρὶς τῶν μὴ ληφθέντων*). Quid autem sit *παρὰ ταῦτα* (plurali numero), omnino ignoro; nam ut fingam esse propter hoc (*διὰ τοῦτο*), quo id referatur quæve significetur causa, ne suspicari quidem possum, nec sane quærere curo; nam in codicibus scribitur *περὶ ταῦτα*, mutatum a Corae. Postremo historiæ vehementissime hoc repugnat; quis enim nescit Alexandrum omni gaza, quam Darius secum habuisset, post proelium ad Arbela et Gaugamela potitum esse? (Arrian. III, 15, Curt. V, 1, 2.) Et cur alioquin huius pecuniæ Strabo mentionem faceret? Manifestissimum est, Strabonem hoc scripsisse, *χωρὶς τῶν ἐν Βαβυλῶνι καὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ . . . ληφθέντων* ea sola, quæ Susis et in Perside reperta sint, quadraginta illa talentorum millia explevisse tradi, ut, si quis illa addat, multo maior fiat summa. In illis autem *περὶ TARTAMH* significatur, quo loco illi in castris thesauri capti sint. *T* bis in *Γ* mutato tres habebimus nominis syllabas; quarta, cum effectum esset *ταῦτα μὴ*, (ut VI p. 267, VIII p. 345) omissa est, præsertim *λη* sequente; erat enim *λα*. Scripserat enim Strabo: *τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ περὶ Γαυγάμηλα ληφθέντων*. (Coraes, qui *περὶ* prave mutavit, cum *μὴ* tamen perversum esse recte intellexisset, a Kramero reprehensus est.)¹⁾

¹⁾ Ann. philol. Dan. V p. 19 et 159. Eadem Strabonis pagina (731) paulo post, ubi hæc leguntur: *Εὐδαίμων δ' οὖσα ἡ Σουσίς ἔκπυρον τὸν ἀέρα ἔχει καὶ κανματηρὸν (καὶ ante καν in codd. excidit) καὶ μάλιστα τὸν περὶ τὴν πόλιν, ὥς φησιν ἐκεῖνος,*

(XVII) Libro XVII p. 836 in descriptione oræ Africæ ad occidentem Cyrenæ hæc leguntur: "Ἔστι δὲ ἄκρα λεγομένη Ψευδοπενιάς, ἐφ' ἧς ἡ Βερενίκη τὴν θείαν ἔχει παρὰ λίμνην τινὰ Τριτωνίδα, ἐν ᾗ μάλιστα νησίον ἔστι καὶ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης ἐν αὐτῇ. Nihil omnino loci habet μάλιστα (quasi dicas: lacus est et in eo potissimum insula); subest nomen insulæ ignotum.

(XVIII) Antequam a Strabone discedo, addam eiusdem ultimi libri locum, in quo non nomen proprium, sed tamen prorsus eodem modo appellativa vox rarior certi loci index, substituto pervagato vocabulo, sublata est, quod mendum cum subesse et locum quendam significari intellexerem. diu nomen proprium frustra anquisivi, donec casu in rectam viam deductus sum. Nam p. 831 Strabo urbes eius Numidiæ partis, in qua Cæsar bellum contra Scipionem et Iubam gessisset, plerasque eversas et deletas scribit, eas quoque, ad quas Cæsar Scipionem vicisset: *συνηφανίσθησαν δὲ τοῖς ἰγεμόσι καὶ αἱ πόλεις, Τισιαοῦς . . . καὶ Ζάμα καὶ Ζίγγα καὶ πρὸς αἷς κατεπολέμησε Καῖσαρ Σκιπίωνα ὁ θεός, πρὸς Ῥουσπίνῳ μὲν πρῶτον νικῶν, εἶτα πρὸς Οὐζίτοις, εἶτα πρὸς Θάψῳ καὶ τῇ πλησίον λίμνῃ καὶ ταῖς ἄλλαις.* Perversissime in distincta trium præliorum enumeratione eius urbis nomini, ad quod postremo pugnatum est, adhæret illud infinitum *καὶ ταῖς ἄλλαις.* Nam *τῇ πλησίον λίμνῃ* ideo additur, quod circa urbem et lacum vicinum pugnatum est, ut ex belli Africani libro, qui cum Cæsaris commentariis servatus est, constat. Atqui eius

in pronomine hoc, quod quo referatur non habet, nomen proprium subesse, iam alii intellexerunt. (Kramerus, qua est ad librariorum errores defendendos fingendi levitate, „hauß pauca præterea negligentiae vestigia in hac Straboniani operis parte offendi“ narrat. Huiusmodine? Saltem unum exemplum posuisset) Litteræ longe recedunt ab eo, quod subesse suspicere, *Πολύκλειτος* (p. 728, 735, ubi codd. *Πολύκριτος*, 742).

scriptor pugnæ narrationem ordiens sic incipit (c. 80): Erat stagnum salinarum, inter quod et mare angustiae quædam non amplius mille et D passus intererant. Itaque Strabo scripserat una littera minus: *πρὸς Θάψω καὶ τῇ πλησίον λίμνη καὶ ταῖς ἄλλαις*. Nam salinæ a Strabone ἄλαι appellantur, non ἄλεις, apertissime libr. XII p. 561: *εἰσὶ δ' ἐν τῇ Ξιμῆνῃ ἄλαι ὀρυκτῶν ἁλῶν*. Femininum genus apparet etiam XII p. 546: *ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τῶν ἁλῶν ἄς παραρρεῖ*.¹⁾

(XIX) Straboni proximus erit Plutarchus, cuius et in vitis et in moralibus quædam huius generis menda deprehendi. Ex illis primum est in Publicolæ c. 17 extremo, ubi sic scribitur: *Τοῦτον τὸν ἄνδρα Μούκιον ὁμοῦ τι πάντων καὶ Σχαιοῶν καλούντων, Ἀθηνόδωρος ὁ Σάνδωνος ἐν τῷ πρὸς Ὀκταουῖαν τὴν Καίσαρος ἀδελφὴν καὶ Ὀψίγονον ὠνομάσθαι φησίν*. Hoc si recte scriberetur, Athenodorus tantum Mucii Scævolæ nomini addidisset (καὶ) alterum cognomen; sed orationis forma maiorem de ipso nomine dissensum significat. Scripserat Plutarchus non καί. sed *Γάϊον Ὀψίγονον*, primum (ut sunt Græci neglegentes in nominum Romanorum ratione) non attendens, qui Gaius sit, eundem Mucium esse, deinde non intellegens, Ὀψίγονον Athenodorum posuisse pro Cordi cognomine, quo nonnulli Mucium ante, quam Scævola appellaretur, usum esse tradebant (Zonar. VII, 12, schol. Bobiens. ad Cic. pro Sest. c. 21 p. 299 Or., Aurel. Vict. de vir. illustr. 12); nam cordum interpretabantur sero natum. (Etiam Quintilianus I, 4, 25 Cordum inter cognomina ex casu nascentium ducta ponit.)

(XX) In vita Marcelli c. 4 prodigium C. Flaminio, P. Furio coss. (223 a. Chr.) nuntiatum sic narratur: *ὠφθῆ*

¹⁾ Ἀλῶν et ἁλαῖς et ἁλάς (bis) transisse in ἄλλων, ἄλλαις, ἄλλας apud Dionys. Halic. hist. Rom. II, 55, III, 41, Sylburgius intellexit.

μὲν αἵματι ῥέων ὁ διὰ τῆς Πικηνίδος χώρας ποταμός.
 Male me habet flumen sine nomine sic positum, addito
 articulo, quasi unum fuerit et certum in Piceno flumen.
 (Nam Orosius IV, 13 infinite dicit flumen in Piceno
 sanguine fluxisse.) Itaque cogor suspicari nec tamen
 affirmo, scriptum fuisse a Plutarcho ὁ διὰ τῆς Πικη-
 νίδος Κύπρας ποταμός, ut significetur fluviolus per oppi-
 dum Cupram, in quo templum Iunonis nobile fuit, in mare
 decurrens.

(XXI) In Marii c. 19 Plutarchus Ambrones narrat,
 cum ad aquas Sextias ad pugnandum procederent, crebro
 suum ipsos nomen clamando ingeminasse (ἄμα τὴν αὐτιῶν
 ἐφθέγγοντο πολλάκις προσηγορίαν "Αμβρωνες); tum
 addit: τῶν δ' Ἰταλικῶν πρῶτοι καταβαίνοντες ἐπ'
 αὐτοὺς Λίγυες, ὡς ἤκουσαν βοώντων καὶ συνῆκαν,
 ἀντεφώνουν καὶ αὐτοὶ τὴν πάτριον ἐπίκλησιν αὐτῶν
 εἶναι· σφᾶς γὰρ αὐτοὺς οὕτως ὀνομάζουσι κατὰ γένος
 Λίγυες. Hæc sic accipiuntur, ut Ligures contra clamando
 responderint, se idem Ambrorum nomen a maioribus
 traditum gerere; in quo primum admodum mirabilis est
 casus et fortunæ lusus; deinde hoc verba Græca significare
 nullo modo possunt; nam ut omittam ἀντιφωνεῖν non esse
 respondere, in illa sententia necessario pronomen (τὴν
 αὐτὴν aut ταύτην) addendum erat, articulus detrahendus,
 ut esset: τὴν αὐτὴν πάτριον ἐαυτιῶν (vel potius ἐαυτοῖς)
 ἐπίκλησιν εἶναι. Longe alia Plutarchi mens est; hoc
 enim dicit, Ambronibus suum nomen ingeminantibus Ligures
 suum e contrario nomen clamando rettulisse (ἀντεφώνουν
 καὶ αὐτοὶ τὴν πάτριον ἐπίκλησιν αὐτῶν), non vulgare
 illud, sed minus notum aliquod, quo ipsi se κατὰ γένος,
 hoc est, gentem et stirpem proprie signantes, appellaverint;
 id inest in litteris Εἶναι, appositione adiunctum ad τὴν
 ἐπίκλησιν (nominativo casu ut paulo ante τὴν... προσ-
 ηγορίαν "Αμβρωνες), eique adduntur explicandi causa
 illa: σφᾶς γὰρ αὐτοὺς οὕτως κ. τ. λ. Iam quantum illæ

litteræ distent a nominis Ligurum gentilis forma a Plutarcho posita, quis dicat? Equidem nihil de eo usquam traditum repperi; tantum hic positum a Plutarcho fuisse scio.

(XXII) Transeo ad Plutarchi scriptorum alterum corpus, e quibus primum attingam libelli de fortuna c. 4 (p. 99 B). Ibi exponitur, artificum operibus Minervam præesse, non fortunam, nec nisi unum exemplum commemorari huiusmodi operis casu effecti; pictorem enim aliquem, cum equum pingeret nec spumam frenos mordentis apte coloribus exprimere posset, iratum spongiam in tabulam impigisse; ea spumæ similitudinem egregie perfectam esse. Ea narratio sic incipit: *Ἐνα μέντοι φασὶν ἵππον ζωγραφοῦντα τοῖς μὲν ἄλλοις κατορθοῦν εἶδеси καὶ χρώμασι, τοῦ δ' ἀφροῦ κ. τ. λ.* Si Plutarchus artificis nomen omisisset, quod vix in tali fabula exempli loco ponenda fecisse videri potest, *ζωγραφόν τινα* commemorasset; nunc *ἕνα* illud tam inepte ponitur, primo etiam loco, ut appareat, sub illo ipso artificis nomen latere. Id nomen Plinius hist. nat. XXXV, 104 servavit; scribendum igitur est: *Νεάλλη μέντοι φασὶν κ. τ. λ.* (Præcedit littera ν.).

(XXIII) In convivio sept. sap. c. 13 (p. 155 F), ubi editur sic: *καὶ ὁ Πιπτακός, Σὺ δέ γε, εἶπεν, οὕτως ἐξ-ύβρισας εἰς τὸν νόμον, ὥστε πέρυσι γὰρ καὶ νυνὶ μεθυσθεὶς ἄθλον αἰτεῖν καὶ στέφανον*, iam Wytttenbachius suspicatus est nomen hominis subesse. E codicum vestigiis (*παρὰ λίβουτ' ἀδελφῶ* pro illis *γὰρ καὶ νυνὶ*) effici videtur *παρὰ Διβουτάδῃ Δελφῶ μεθυσθεὶς*. Nam *δῃ* ante *Δε* hauriri facile potuit.¹⁾

(XXIV) In declamatione de gloria Atheniensium c. 8 (p. 350 C), ubi oratorum libri cum imperatorum rebus gestis comparantur, quod in textu patienter tenetur *τῆς Ἀρι-*

¹⁾ Quæstt. Rom. 90 quod restitutus eram *Ὀρθρος* (Geryonis canis ita appellatur), præripuit Wehle mus. Rhen. XX p. 309.

στείδου παραγγελίας νίκης pro παρὰ Πλαταιαῖς νίκης, in interpretatione Latina tacite correctum est; sed in eodem loco paulo post hæc leguntur: ἡ τοῖς κοινοῖς στεφάνοις, οὓς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσας ἔλαβε, τὸν Ἀγμοσθένους περὶ τοῦ στεφάνου παραβάλωμεν; et Latine ponitur publicis coronis. Apparet subesse nomen imperatoris, qui τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερῶσαι dici possit. Scripserat Plutarchus τοῖς Κόνωνος στεφάνοις, honores ei habitos post victoriam Cnidiam et restitutos Athenarum muros significans.

(XXV) In libello de εἰ Delphico c. 15 (p. 391 C) vereri Plutarchus se dicit, ne Plato, ut Anaxagoras, alienas sententias pro suis posuisse videatur. Prolatis deinde nonnullis e Platonis libris, quæ pertinent ad quinarium numeri in mundi constitutione vim, subiicit: Πυθόμενος, φησὶ, δῆ τις ταῦτα πρότερος συνιδὼν Πλάτωνος δύο Ἐκαθιέρωσε τῷ Θεῷ, δῆλωμα καὶ σύμβολον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πάντων. Ut nihil dicam de φησὶ verbo subiecto carente, nisi per se manifestum esset, nominari certum hominem debuisset, qui ante Platonem hæc vidisset, solus concursus participiorum πυθόμενος et συνιδὼν mendum monstraret, cum præsertim de intellecta re et reperta, non de audita et ab aliis comperta (πυνθάνεσθαι) agatur. Scripserat Plutarchus: Πυθαγόρας, φήσει δῆ τις, ταῦτα πρότερος (πρότερον?) συνιδὼν Πλάτωνος κ. τ. λ.

(XXVI) In libro, quo quæritur, senine sit gerenda respublica, c. 27 (p. 797 C), ubi exemplis declaratur, quantum sæpe senum auctoritas in rebus publicis valuerit, Plutarchus, senem Spartanum Agidi regi, acie iam instructa ad prælium cum hostibus committendum progredienti, acclamasse narrat, malo eum malum sanare velle: Ὁ δὲ Ἄγης ἀκούσας ἐπέσθη καὶ ἀνεχώρησε μὲν, ἐκράτει δὲ καὶ δῖφρος ἐκείτο καθ' ἡμέραν παρὰ ταῖς θύραις τοῦ ἀρχείου, καὶ πολλάκις ἀνιστάμενοι πρὸς αὐτὸν οἱ ἔφοροι διεπυνθάνοντο καὶ συνεβουλεύοντο περὶ τῶν μεγίστων. Ἐδόκει

γὰρ ἔμφρων ἀνὴρ εἶναι καὶ συνετὸς ἱστορεῖσθαι. Adduntur plura de eo, etiam cum ob summam senectutem debilis et plerumque κληήρης esset, ab ephoris arcesso in forum et, ut imperio obediret (τῷ δεσπότῃ πείθοιτο), ire conato. Multa hic perversa, primum illud de Agide se recipiente illo quidem, sed tamen victore (nam quod postero die alio loco pugnavit vicitque, nihil ad hanc rem pertinet nec poterat tam obscure significari), tum in hoc ipso aoristis mire et prave subiectum imperfectum (ἐκράτει), deinde vero omnia, quæ deinceps adduntur, a regis persona alienissima, ad civem privatum honoratum apta, illud vero de vita ad ultimam senectutem producta prorsus Agidis historiæ repugnans. Hæc omnia incommoda tollet litterarum distractarum sine ullius mutatione in unum nomen congregatio: Ὁ δὲ Ἄγης ἐπέισθη καὶ ἀνεχώρησε. Μενεκράτει δὲ καὶ δῖγρος ἐκεῖτο κ. τ. λ. Iam omnia, quæ sequuntur, ad Menecratem pertinent, cuius memoriam extra hunc locum servatam non arbitror¹⁾. Thucydides quidem V, 65 neque nomen hominis ponit neque ea, quæ de honore ei postea habito Plutarchus ex alio fonte, ut sæpe, addit. (Præterea sic scribendum est: καὶ συνετὸς. Ἱστορεῖται δὲ, ὅτι καὶ [δὲ καὶ, ὅτι?] παντάπασιν κ. τ. λ.)

(XXVII) De Stoicorum repugn. c. 2, 4 Plutarchus in vita scholastica et otiosa, quam Stoici maximeque Chrysippus reprehendant, nullos magis consenuisse ait quam Chrysippum, Cleanthem, Diogenem, Zenonem, Antipatrum, οἳ γε καὶ τὰς αὐτῶν κατέλιπον πατρίδας, οὐδὲν ἐγκαλοῦντες, ἀλλ' ὅπως καθ' ἡσυχίαν ἐν τῷ ἡδίονι καὶ ἐπὶ ζωσιῆρος σχολάζοντες καὶ φιλολογοῦντες διάγωσιν. Mirum illud ἐν τῷ ἡδίονι διάγειν, quod vertunt in suavi otio, comparativi saltem nullam rationem habentes, magis tamen ἐπὶ ζωσιῆρος διάγειν, quod interpretatio

¹⁾ Sympos. II, 5, 1, 4 Μενεκράτης ex μὲν Κράτης restituit Reiskius, in libro Non posse suaviter, c. 21, 9 Μενανδρεῖον pro μὲν ἀνδρεῖον Mezeriacus.

omittit. Nihil erit miri, si ἐπὶ Ζωστῆρος scripseris, ut Atticæ vicus et promuntorium intellegatur, ad quod philosophos æstivare et otiari solitos apparet. Itaque etiam ἐν τῷ ἡδίωνι alius significatur Athenarum aut Atticæ locus a philosophis celebratus; is, ni fallor, odeum fuit: ἐν τῷ ᾧ δαίω. (Alterum ω exritum locum dedit η interponendi.) Ἐν τῷ ᾧ δαίω Chrysippum σχολάσαι, Diogenes Laert. VII, 184 testis est.

(XXVIII) Apud Lucianum in piscatore c. 39 Parrhesiades, omnibus sententiis absolutus, exclamat: Προσεκύνησα τὴν γε πρώτην· μᾶλλον δὲ τραγικώτερον αὐτὸ ποιήσῃ μοι δοκῶ· σεμνότερον γάρ· Ὡ μέγα σεμνὴ Νίκη, κ. τ. λ. Verti vīdeo: Equidem initio iam adoravi. Sed neque τὴν πρώτην est initio, neque γέ ferri potest (saltem initio) neque omitti recte, quem veneratus sit deum (neminem autem est veneratus, c. 29), et longe aliam sententiam postulat, quæ sequitur, correctio μᾶλλον δέ. Manifestum esse iam ex orationis forma debet προσεκύνησα notissimo usu dici pro præsenti de affectu nunc erumpente; veneratur autem iudicio victor Victoriam, primum simpliciter: Προσεκύνησα τὴν Πτερωτήν. Deinde magnificentius poëtæ verbis utitur. Alata dea in hoc orationis contextu quæ significaretur, nemo Græcus dubitabat.

(XXIX) Idem Lucianus in libro adv. indoctum c. 4 hominem libris coemendis doctrinæ laudem aucupantem negat, etiamsi pretiosissimos codices possederit, quicquam ad doctrinam profecturum: Κατὰ δὴ ταῦτα ἔχε ξυλλαβὼν ἐκεῖνα τὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅσα τῇ χειρὶ τῇ αὐτοῦ ὁ ῥήτωρ ἔγραψε, καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὅσα παρὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ αὐτὰ ὀκτάκις μεταγεγραμμένα εὗρέθη καλῶς, ἅπαντα ἐκεῖνα. ὅσα ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν εἰς Ἰταλίαν διέπεμψε, τί ἂν πλέον ἐκ τούτου εἰς παιδείαν κτήσαιο; Ignave prorsus et pravissimo loco post εὗρέθη illud καλῶς additur in codice pretium a manu Demosthenis habenti, manifestumque est hoc sententiæ membrum finiri

in μεταγεγραμμένα εὑρέθη. Deinde ἅπαντα ἐκεῖνα male his adiunguntur; nam in libris a Sulla Athenis Romam in præda missis non Demosthenis neque Thucydidis codices commemorabantur, sed Aristotelis et Theophrasti libri Nelei Scepsio hereditate relictī et postea Athenas translati (vid. Strabon. XIII. 608, 609, etsi fuisse, qui ad Ptolemæum Philadelphum pervenisse traderent, ex Athenæo I p. 3 A scimus). Coniunxit igitur Lucianus tria egregia κειμήλια, Demosthenis orationes ipsius manuscriptas, Thucydidis historiam a Demosthene (ut fama ferebat) octies descriptam, antiquissimos et rarissimos, quos Neleus possederat, codices: ὅσα . . . εὑρέθη, καὶ Νηλεὺς ἅπαντα ἐκεῖνα, ὅσα ὁ Σύλλας κ. τ. λ. Ex ζαινηλεύς factum καλῶς. Sed restat aliquid. Neque enim Græce παρὰ τοῦ Δημοσθένους μεταγεγραμμένα pro ὑπό dicitur; illa præpositione significantur, quæ quis a Demosthene, id est, ex eius codicibus ipso permittente, descripserit; et tamen priorem illam sententiam et fama alibi tradita et totus locus et additum καὶ αὐτά (non minus quam Demosthenis ipsius orationes) postulant. Itaque pro παρὰ scribendum, non ὑπό, quod nemo mutasset, sed, opinor: ὅσα γραφείῳ τοῦ Δημοσθένους καὶ αὐτὰ ὀκτάκις μεταγεγραμμένα εὑρέθη. Variavit Lucianus, quod in priore membro dixit τῇ χειρὶ.

(XXX) Pausanias VII, 23, 7 et 8 exponit, quæ homo Sidonius secum aliquando de Apollinis, hoc est solis, et Æsculapii, hoc est aeris salubritatisque, coniunctione disputaverit; deinde addit: Ἐγὼ δὲ ἀποδέχεσθαι μὲν τὰ εἰρημένα, οὐδὲν δέ τι Φοινίκων μᾶλλον ἢ καὶ Ἑλλήνων ἔφην τὸν λόγον, ἐπεὶ καὶ ἐν Τιτάνῃ τῆς Σικωνίων τὸ αὐτὸ ἄγαλμα Ὑγίαν τε ὀνομάζεσθαι καὶ παιδίην (sic codd., non παιδί εἶναι) δῆλα, ὥς τὸν ἡλιακὸν δρόμον ἐπὶ γῆς ὑγίαν ποιοῦντα ἀνθρώποις. Recte intellectum est, huic Ὑγίαν τε alterum respondere debere nomen, verum id non Æsculapii esse debet (ex eo enim nihil, quod

ad rem pertineat, efficitur), sed aut solis aut cum sole coniunctum, ut ex eo intellegatur, etiam Græcos hæc copulasse; deinde non addendum alibi id nomen est, sed ex παιδιν exseulpendum (Ῥγίειάν τε ὀνομάζεσθαι καὶ...), ut adiungatur: δῆλα, ὥς (videlicet. quod). Nomen ipsum non audeo definire. (Ἡλιάδα?)

(XXXI) Transeamus ad Latinos, quorum agmen ducet Cicero. Nam quod ad Attic. III, 8, 2 scribitur: nam Phaetho libertus eum (Q. Ciceronem) non vidit; vento reiectus ab illo in Macedoniam Pellæ mihi præsto fuit, vento ab homine non reicimur aliquo, nedum ab eo, quem non viderimus. Ab Ilio, cum Asiam peteret, Phaetho erat vento reiectus.

(XXXII) Ciceroni adiungatur Asconius, qui in exordio commentarii in Pisonianam (p. 119 Hot.) scripsit: magis naturale est, ut **Piso** recenti reditu invectus sit in Ciceronem, non, ut editur, ipso recenti, pronomine male abundanti.

(XXXIII) Seneca rhetor p. 173 (155) narrat Latronem, cum Cæsare Augusto præsentem declamaret, quædam de adoptione dixisse, quæ Cæsarem tangere crederentur (— verba corrupta sunt necdum probabiliter emendata —); tum Mæcenas (ne progrediens Latro gravius offenderet) innuit patro fascina recusarem finiret iam declamationem. Sic enim codices. In patro subesse Latronem recte Iahnus intellexit; sed aliud præterea latet nomen proprium, quo eruto reliqua etiam certam habent emendationem; fere enim tantum litteræ separandæ recte sunt, Mæcenas innuit Latroni, **festinare Cæsarem**; finiret iam declamationem.

(XXXIV) Apud eundem p. 250 (227) hæc scribuntur: Saturninus Furius, qui volens (codd. voles) vel condemnavit, maius nomen in foro quam in declamationibus habuit. In Furio, inter declamatores non valde noto, in memoriam revocatur nobilis accusatio-

qua reum condemnauerat. Rei nomen litteræ satis monstrant: qui **Votienum** condemnauit. **Votienum** maiestatis damnatum, omisso accusatoris nomine, commemorat Tacitus ann. IV, 42.

(XXXV) Valerius Maximus VIII, 7 E. 3 de Platone Ægyptum (Alexandriæ vicinam) peragranti sic scribit: Nili fluminis inexplicabiles ripas vastissimosque campos, effusam barbariem et flexuosos fossarum ambitus Ægyptiorum senum discipulus lustrabat. Apparet prave dici lustrare barbariem et barbariem effusam vitiosissimeque inter locorum appellationes (ripas, campos, fossas) barbariem illam interponi. Latet sub barbariæ nomine locus aliquis in vicinia Alexandriæ notabilis, qui natura sua apte effusus dici potuerit. Is lacus aut palus est. Nimirum scriptum fuerat: effusam **Mareotidem**; semel scripto m, ex areotidem factum sensim barbariem.

(XXXVI) Apud eundem Valerium VIII, 15 E. 1 de Pythagora hæc leguntur: Magnus honos (fuit, quod satis videbatur ad rem demonstrandam, ipsum dixisse), sed schola tenuis; illa urbium suffragiis tributa: Enixo Crotoniatæ studio ab eo petierunt, ut senatum ipsorum . . . consiliis suis uti pateretur, opulentissimaque civitas tam frequenter (cod. B frequentem) venerati post mortem domum Cereis sacrarium fecerunt, quaque (recte Kempfius: quoadque) illa urbs vixit, et dea in hominis memoria et homo in deæ religione cultus est. Mire, cum urbium suffragia nominasset, una urbs appellatur, Croton; cur deinde illa opulentiae laus (opulentissimaque civitas) non statim ponitur? quæ est illa frequentia venerationis? quove pertinet particula tam (tam frequenter)? Intellegi iam ex his indiciis potest, in corruptis illis tam frequenter latere alterius urbis (vel potius, propter venerati et fecerunt, incolarum) nomen. Acce-

dit, quod nemo Pythagoræ morienti aut post mortem honorem habitum a Crotoniatis tradidit, sed eum aut ab iis occisum aut inde fugisse Metapontique mortuum esse. Itaque nihil certius esset quam Metapontinos hic cum Crotoniatis coniunctos fuisse, etiamsi non apertis verbis Diogenes Laert. VIII, 15 (cfr. 40) et Iustinus XX, 4, 18 ipsum hoc de Pythagoræ domo in sacrarium Cereris conversa ad Metapontinos referrent. Scripserat igitur Valerius: Enixo Crotoniatae studio . . . pateretur, opulentissimaque civitas **Metapontini** venerati post mortem domum Cereris sacrarium fecerunt. Quoniam autem hæc emendatio omni dubitationi exempta est, in hoc loco ut in proximo et in aliquot superioribus animadverti velim, cum semel a nomine proprio aberratum esset, quam licenter litteræ ad vocabula appellativa efficienda mutatae sint. Nam ex Meta superest ta, ex pontini tantum nt.

(XXXVII) Apud Plinium hist. nat. II, 224 enumerantur fluvii, quorum aquæ lacuum, quos transirent, aquas supermeare nec iis misceri credebantur, his verbis: Quædam vero et dulces (aquæ) inter se supermeant alias, ut in Fucino lacu invectus amnis, in Lario Addua, in Verbanno Ticinus, in Benaco Mincius, in Sebinno Ollius, in Lemanno Rhodanus, cet. Ibi quin proprium eius quoque fluvii, qui Fucino lacui invehatur et eum supermeet, nomen positum fuerit, non inane et a constructione (in Fucino lacu) alienum participium, dubium non est, etsi a nullo annotatum video; sed quod id nomen fuerit, si tamen traditum usquam est, iis relinquo reperiendum, qui Apenninos et rivos fluviolosque inde in Fucinum decurrentes melius norunt quam ego.

(XXXVIII) Tacito in Agricolaë c. 24 insignis in hoc genere et cum historia coniuncta adhibenda emendatio est Scribitur enim ibi sic: Quinto expeditionum anno nave prima transgressus ignotas ad id tempus gentes crebris simulac prosperis præliis domuit;

eamque partem Britanniae, quæ Hiberniam adspicit, copiis instruxit cet. Manifestum est, non omitti potuisse, quod caput narrationis est et sine quo omnia hæc inania sunt et ipsa oratio vitiosa, quid (quod flumen mareve) Agrippa transgressus sit; deinde nihil sane in ipsa Britannia erat, quod classe et navibus transiret; ineptissima quoque est primæ navis mentio; nam si hoc Tacitus significaret, Agrippam exemplo fuisse exercitui primum ipsum euntem (prima nave, non nave prima), saltem periculi et difficultatis aliqua significatio præcedere debebat. Nolo persequi inutiles mendi manifesti enarrando occultandi conatus; apparet enim, in illis nave prima nomen latere fluminis, quod Agrippa transierit, ut in partem Britanniae, quæ Hiberniam aspicit, veniret. Scripserat igitur Tacitus: Quinto expeditionum anno **Sabrinam** transgressus. Eius nominis multo clariora vestigia quam supra Metapontinorum apud Valerium aut Mareotidis supersunt; nam ex brinam factum prima, tum ex na, quod restabat, nave. Agrippa in meridianam partem eius regionis, quam nunc Valisiam appellamus, intravit.¹⁾

(XXXIX) Apud Gellium XVII, 21, 17 et 18 hæc leguntur in editionibus: Hostes tunc populi Romani fuerant Fidenates. Itaque qui in hoc tempore nobiles celebresque erant, — Sophocles ac deinde Euripides tragici poetæ et Hippocrates medicus et philosophus Democritus, — Socrates Atheniensis natus quidem posterior fuit, sed quibusdam temporibus iisdem vixerunt. Totum locum descripsi,

¹⁾ Ann. III, 68, ubi doleo Nipperdeium facili delendi, quæ nemo additurus fuit, auxilio usum, subesse nomen proprium matris Silani, multi viderunt; id nomen ad litteras alia prope accedere debet, deinde eiusmodi feminæ esse, cuius ob genus et cognationem principis singularis ratio habenda fuerit. Utrique conditioni unum satisfacit plenissime **Atia** (Atia parente geniti).

ut appareret, quam mirabili ineptoque interpungendi artificio vir perdoctus, sed iudicii in re critica interdum parum liberi et firmi, M. Hertzius, pronomen qui (quod alii simpliciter eiiciunt) tueri conatus esset (qui . . . nobiles erant . . ., Socrates . . . fuit). Sed manet ultra fidem perversa argumenti conclusi significatio in itaque. Gellius scripserat: Hostes tunc populi Romani fuerunt Fidenates *Æquique*. In hoc tempore nobiles celebresque erant Sophocles . . . Democritus . . . Socrates cet. Plusquamperfectum neque per se neque inter perfecta, quæ præcedunt et sequuntur, ferri poterat.

(XL) Apud poetas versus latere vetat hoc mendorum genus, nisi ubi pro nomine proprio appellativum eiusdem prorsus mensuræ substitui potuit. Id factum est memorabili exemplo apud Statium Silv. II, 6, 64, ubi Flavium Ursum calamitates, si quæ prædiis fructibusque eius incidissent, fortiter laturum fuisse ita affirmat, ut simul possessiones per omnes Italiæ partes et per provincias late sparsas adulatorie persequatur:

O, quam divitiis censuque exutus opimo
 Fortior, Urse, fores; si vel fumante ruina
 Ructassent¹⁾ dites Vesuvina incendia Locros
 Seu Pollentinos mersissent flumina saltus,
 Seu Lucanus ager seu Thybridis impetus altas
 In dextrum torsisset aquas, paterere serena
 Fronte deos.

Vesuvii incendia et flumina exundantia quid in agris vicinis efficiant, intellego; quid ager Lucanus nocere ipse aliis possit, prorsus non intellego ac ne id quidem video, utrum ager mergere saltus (ut coniungatur cum superioribus) an. ut Tiberis, torquere aquas suas dicatur; tertium nihil esse

¹⁾ Hoc verum esse nequit. Vesuvius flammas ructat, non urbes. Vastassent vulgare est pro Statii ingenio et longius discedit. Opinor scriptum fuisse raptassent.

video. Nugæ hæ meræ sunt de agro Lucano. Statius hic quoque flumen agris timendum nominaverat:

Seu Lucanus **Acir** seu Thybridis impetus cet. Acirim Lucaniæ fluvium inter Sirim et Metapontum Strabo et Plinius nominant; eum Statius, omissa terminatione Græca sive malumus Latina, vulgari forma appellavit aut Acris fecit.

Dixi supra, etsi multo facilius pro nominibus propriis appellativa substituantur, hoc est, pro minus notis et non exspectatis communia et trita, quam contra, esse tamen, ubi in appellativorum locum errore subrepserit propriorum species. Id suspicor accidisse in (XLI) Plutarchi Aristide c. 25, ubi editur: *Καὶ γὰρ τὰ χρήματά φησιν (Θεόφραστος) ἐκ Δήλου βουλευομένων Ἀθήναζε κομίσαι παρὰ τὰς συνθήκας καὶ Σαμίων εἰσηγουμένων εἰπεῖν ἐκείνῳ (Ἀριστείδην), ὥς οὐ δίκαιον μὲν, συμφέρον δὲ τοῦτ' ἐστίν.* Nam Samios, quos non multis annis post acres libertatis suæ defensores exstitisse novimus, neque omnino huius consilii adiutores fuisse probabile est neque id Athenis ad deliberandum proposuisse (*εἰσηγείσθαι*)¹; neque ulla ceteris locis (Plut. Pericl. c. 12, Diodor. Sic. XII, 38, Iustin. III, 6) Samiorum mentio fit. Multo mihi hæc res cum *Ἑλληνοταμίαις* coniunctior videtur; itaque valde vereor, ne Plutarchus scripserit *καὶ τῶν ταμιῶν εἰσηγουμένων*.

(XLII) Sed ut hoc incertum sit, prorsus certum est in vita Arati c. 16 Plutarchum non scripsisse, quod editur e codicibus: *ὁ δὲ Ἀκροκόρινθος, ὑψηλὸν ὄρος, ἐκ μέσης ἀναπεφυκὼς τῆς Ἑλλάδος.* Nam neque ad rem, de qua agitur (claustra Peloponnesi Acrocorinthum esse) pertinet, in media Græcia eum esse, neque id ita fuisse Græcorum opinione usquam significatur, et totum hoc ex media Græcia Acrocorinthum se extollere, sic dicitur, quasi in reliqua Græcia plana aut non multo secus hic supra cetera eminuerit mons.

¹) Legi, quæ Curtius scripsit in hist. Græciæ II p. 139.

Atqui undique Græciam longe maiores altioresque montes obtinebant. Id ad rem pertinet verumque est et apte dicitur, ex omnibus circa planis arduum hunc et undique præruptum collem surgere, quod sic Plutarchus dixerat: ὑψηλὸν ὄρος ἐκ μέσης ἀναπεφυκὸς τῆς πεδιάδος. Nam necessario coniungenda sunt ὄρος ἀναπεφυκός¹⁾.

(XLIII) In eiusdem Plutarchi vita Cleomenis c. 7 Cleomenes dicitur expeditione suscepta Ἡραίαν καὶ Ἀλσαίαν τὰς πόλεις ταπτομένας ὑπὸ τοῖς Ἀχαιοῖς εἶλιν. Alsææ nomen neque legitur usquam et satis peregrinum sonat; sed hoc ferri debet. non potest ferri articulus per se ineptus et pravissimus verborum ordo (τὰς πόλεις ταπτομένας). Scripserat Plutarchus: Ἡραίαν καὶ ἄλλας τινὰς πόλεις ταπτομένας ὑπὸ τοῖς Ἀχαιοῖς εἶλεν aut ἄλλας ἐνίᾳς πόλεις. Sic recte noto maioris oppidi nomini subiicitur in ceteris generis significatio.

(XLIV) Apud eundem Plutarchum de curiosit. c. 1 (p. 515) ignoti poetæ hic versus ponitur:

Ὅσσον ὕδωρ κατ' Ἀλίζονος ἢ θρονὸς ἀμφὶ πέτηλα,
τοσοῦτον πληθὸς εὐρήσεις ἀμαρτημάτων ἐν τῷ βίῳ κ. τ. λ.

Fluvii nomen inauditum esse, ferre debemus; id ferre non debemus, hunc tam obscurum poni tanquam omnium ditissimum aquæ (etsi hæc ipsa laus copię aquarum mira est); ne id quidem tolerabile est κατ' Ἀλίζονος dici pro ἐν Ἀλίζονι aut κατ' Ἀλίζονα, nec Græcum: (ὅσα) πέτηλα ἀμφὶ θρονὸς. Nimirum conflatum fluminis nomen totum est ex duabus vocibus veraque versus forma hæc fuit:

Ὅσος ὕδωρ καὶ ἄλὸς στόνος ἢ θρονὸς ἀμφὶ πέτηλα,
quantus est fragor per aquas maris et circa folia quercus.

(XLV) In Luciani navigio c. 20 Adimantus ridicule fingit se, thesauro invento, omnia iam ultra modum magna et splendida coemisse: Εὐθύς οὖν κατὰ τὸν Ἡσιόδον

¹⁾ Ann. philol. Danic. V p. 16 et 158.

οἶκος τὸ πρῶτον, ὡς ἂν ἐπιστημόματα οἰκοίην, καὶ τὰ περὶ τὸ εἶναι πάντα ὠνησάμεν ἤδη πλὴν ὅσα Ἰοθμοῖ καὶ Πυθοῖ, καὶ ἐν Ἐλευσίνι ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ καὶ περὶ τὸν Ἰοθμόν ὀλίγα τῶν ἀγώνων ἔνεκα, εἰ ποτε δὴ τὰ Ἰοθμια ἐπιδημήσῃμι, καὶ τὸ Σικυνώνιον πεδῖον κ.τ.λ.

Mire ex Atticis possessionibus excipiuntur Isthmicæ et Pythicæ, quæ Atticæ non sunt, nec minus mire hic Isthmia et Delpica ante Eleusinia, quæ in Attica sunt, nominantur, tum iterum Isthmia. Codices (Marcianus et alii) pro Πυθοῖ habent λίθοι, rectissime; nam omnia circa urbem coemit homo subito fortunæ rivo inauratus exceptis desertis et infructuosis (tesquis et saxis), quæ contemnit et aliis relinquit. Itaque in Ἰοθμοῖ latet, quod saxis respondet, αὐχμοῖ, ut sit: πλὴν ὅσα αὐχμοῖ καὶ λίθοι.

(XLVI) In Latinis idem accidisse, primum ostendat Turpili exemplum, cuius e Philopatro comœdia hæc citantur apud Nonium p. 281:

Forte eo die

Meretrices ad me de lenitate Atticæ ut

Convenerant condixerantque cœnam apud me

Thais atque Erotium, Antiphila, Pythias.

Scripserat poeta: Meretrices ad me de vicinitate aliquæ Convenerant cet. Ex qua urbe essent meretrices, quæ convenissent ad eam, quæ loqueretur, sane non opus erat dici, quoniam necessario ex eadem erant, in qua ipsa esset et loqueretur.

(XLVII) Seneca rhet. p. 319 (291) in præfatione libri X (olim V) controversiarum quæ de Scauri ingenio desidia corrupto dicit, his verbis concludit: Declamantem audivimus et novissime quidem M. Lepido ita ut, quod difficillimum erat, sibi displiceret. Neque ad rem pertinet, ubi Scaurus postremo declamaverit, neque homo senatorius in aliena et privata domo declamavit neque dativo ullus in ea re significanda locus est (pro eo quod est: apud M. Lepidum). Seneca scripserat: novissime

quidem **tepide** ita, ut . . . sibi displiceret. Etiam calorem, qui ante Scaurum adiuverat, Seneca defecisse significat. Prænomen Lepido accessit ex ultima præcedentis vocis littera. Teporem in oratione scriptor dialogi de oratoribus appellat c. 21, tepide dicere apud Augustinum est, translatione facili ab affectibus tepescentibus.

(XLVIII) Apud Velleium Paterculum I, 18, 1 neque dubitari potest neque dubitatum est, quin corruptum esset in Italia (quæ urbes in Italia talium studiorum fuere steriles); sed qui tollunt aut transponunt, neque mendi causam expediunt neque vident illo sublato aliquid ad sententiam deesse; nam cum Velleius proxime tantum de eloquentia dixerit ita una Atheniensium urbe clausa, ut nemo Argivus aut Thebanus aut Lacedæmonius orator nominetur, non recte talium studiorum mentio, si nihil additur, ad omnes litteras refertur; (rectum esset omnino talium st.). Velleius scripserat: quæ urbes et in **alia** talium studiorum fuere steriles, hoc est, etiam in reliqua genera, ad alia tentanda.

(XLIX) In copiosa et dilucida Asconii narratione de caede Clodii rebusque cum ea coniunctis ad Ciceronis Milonianam p. 144 Hot. Q. Metellus Scipio inter alia dixisse dicitur, Milonem, cum sciret in Albano parvulum filium Clodii esse, venisse ad villam et, cum puer ante subtractus esset, ex servo Halicore quæstionem ita habuisse, ut eum articulatim consecaret; villicum et præterea duos servos ingulasse. Quæro, cur unius servuli nomen ponatur, villici et duorum reliquorum (ut par erat) omittatur; etiam, quid id ipsum sit nominis Halicor aut cui simile; postremo, cur ex hoc uno servo ac non ex ceteris maximeque ex villico quæsitum sit. Quæsitum scilicet ex eo est, ad quem proxime pueri cura pertineret: ex servo **alitore**, hoc est, qui puero alendo et curando præpositus erat; eum

probabile erat de alumno scire. In infante altor est, qui post pædagogus¹⁾).

(L) Cum nominibus propriis ita coniuncti sunt librorum tituli, etiam quadam errandi opportunitate, ut eorum obscuratorum aut non animadversorum tria exempla hic adiungere appendicis loco libeat. Eorum primum est in Plutarchi Demosthene c. 28, ubi sic editur: *Ἐρμῖππος δὲ τὸν Ἀρχίαν ἐν τοῖς Λακρίτου τοῦ ῥήτορος μαθητὴν ἀναγράφει*. Quid vitii esset, interpolatores intellexerunt, quorum qui codicem C scripsit, in quo multiplex nec inscita correctio est, *ἐν τοῖς* sustulit, alii, quos Coraes secutus est, *μαθηταῖς* substituerunt. Plutarchus scripserat: *Ἐρμῖππος δὲ τὸν Ἀρχίαν ἐν βίοις Λακρίτου τ. ῥ. μαθητὴν ἀναγράφει*. Notissimus est liber, qui et sine articulo (*ἐν βίοις*) citatur, et *ἐν τοῖς βίοις*, ut ter apud Diog. Laertium, (quemadmodum apud Athenæum Clearchus et *ἐν τῷ πρώτῳ τῶν βίων* VI p. 234 F et similiter alibi, sed *ἐν δευτέρῳ βίων* IV p. 157 C, XV p. 681 C, *ἐν τετάρτῳ βίων* XII p. 514 D et ad eundem modum alibi). Alioquin facile erat pro *τοῖς* scribere *τοῖς βίοις*.

(LI) Apud Philostratum in vitis sophistarum I, 22, 2 sic scribendum est: *Διεξιὼν γὰρ (Διονύσιος ὁ Μιλήσιος) τὸν Δημοσθένην τὸν μετὰ Χαιρώνειαν προσάγοντα τῇ βουλῇ ἑαυτὸν* (prius hoc est declamationis thema, ab editoribus animadversum) *ἐς τήνδε τὴν μονωδίαν τοῦ λόγου* (scr. *τὸν λόγον*) *ἐτελεύτησεν* „ὦ Χαιρώνεια πονηρὸν χωρίον καὶ πάλιν ἀντομολήσασα πρὸς τοὺς βαρβάρους Βοιωτία· (et Bœotia iterum ad barbaros transgressa, ut ante fecisti bello Persico; vulgo καὶ πάλιν a verbis ficti Demosthenis separantur;) *στενάξατε οἱ κατὰ γῆς ἥρωες, ἐγγὺς Πλαταιῶν νενικήμεθα*“, καὶ πάλιν *ἐν τοῖς κρινομένοις ἐπὶ τῷ μισθοφορεῖν* „*Ἀρκάσιν ἀγορὰ πολέμου πρόκειται καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων κακὰ τὴν Ἀρκადίαν*

¹⁾ Ann. philol. Dan. V p. 23 et 160.

τρέφει, καὶ περιέρχεται πόλεμος αἰτίαν οὐκ ἔχων". (Alterum hoc est declamationis thema: οἱ κρινόμενοι ἐπὶ τῷ μισθοφορεῖν. Vulgo hæc cum verbis sequentibus continuantur, quasi omnia ex Demosthenica illa declamatione desumpta sint.)

(LII) Inter fragmenta Ciceronis librorum incertorum ponitur hoc e Nonio p. 225 (Bait. et Halm. IV p. 1059, Bait. et Kays. XI p. 141): Præ negotiatoribus Achæis syngraphas, quas nostra voluntate conscripsimus. Nonius ex oratione pro negotiatoribus Achæis reliqua verba posuerat.

Cap. IV.

Probabilitatis criticæ in rebus grammaticis æstimandæ leges explicantur et certo exemplorum genere declarantur¹⁾.

Proprium quoddam est genus emendationum, quas grammaticas appellare licet, ad restituendam legitimam orationis structuram mendis vitiatam pertinens, in quo emendandi necessitas conficitur, cum comparatis rationibus, quæ ex sermonis usu et constantia ducuntur, et testimoniis exemplisque ponderatis demonstratur, non credi posse, a communi lege ita aberratum ab ipsis scriptoribus esse, quemadmodum in codicibus eorum aberretur. Eo demonstrato fere una et simplex aut certe non multiplex ostenditur menda ex communi errandi opportunitate orta corrigendi via; interdum tamen graviores et ex aliis causis orti errores grammatico vitio coarguuntur. Huius emendandi generis plures species in Latinis scriptoribus coniunctim tractavi; hoc loco speciem aliquam ad Græcos scriptores pertinentem placet universe tractare non tam singulorum

¹⁾ Grammaticas quæstiones hic eas solas attingo, quæ ad orationis struendæ leges pertinent (syntacticas). Nam de ipsis verborum formis et declinationibus (quas flexiones nunc vocant) aut omnino rectis aut apud quemque scriptorem probandis quærendi cautiones persequi a meo proposito alienum est.

locorum causa quam ut semel in apto et perspicuo exemplo exponam, quomodo in toto hoc genere et rationum et testimoniorum momenta exquirenda et ponderanda censeam. Sed ordiendum est a narrando.

Plus viginti sunt anni, cum in syntaxis Græcæ arte et alia quædam ad modorum et temporum verbi usum pertinentia certioribus et magis perspicuis, quam quæ vulgo traderentur, præceptis comprehendere conatus sum et aoristi infinitivus ubi præteriti significationem haberet, ubi non haberet, simplici apertoque fine discrevi (§ 172), primus, nisi fallor, certo præcepto rem complexus, in qua sensum quendam superiores secuti erant, Henricus quidem Stephanus eiusdemque ætatis alii rectius constantiusque quam recentiorum multi. Quæ ibi breviter posueram, notato tamen (§ 172 a not.) librariorum errore, quem veterum scriptorum editores non raro secuti essent, ea in libello, quem arti in Germania editæ comitem esse volui (Bemerkungen über einige Punkte der griechischen Wortfügungslehre, Göttingæ 1848), uberius explicavi (p. 29 sqq.). Collecta enim dispositaque materia ostendi, in ipsa summa rei non ita multum, ut ipse dixi, ab Elmsleio (mus. crit. IV p. 475) discedens, sed quibusdam accuratius terminatis, in iis, quæ de aoristo infinitivi sine ἄν apud verba dicendi (minandi, promittendi, iurandi cet.) putandique (credendi, exspectandi cet.) significationem habentia pro futuro aut similiter posito traderentur (nam pro ipso futuro se accipere negant. qui subtiliores videri volunt), quanquam clarorum philologorum nomina inde ab Hemsterhusio ad Hermannum, Lobeckium, Kruegerum aures circumsonarent, quod quidem ad scriptores ante Byzantinam ætatem attineret, nihil esse nisi menda incuriose corrassa et opinionum commenta. omissis ipsis recte quærendi initiis, levissime iacta, et si quis indicia veri exquireret, perspicue apparere, segregatis e verborum locorumque confusa turba iis, quæ suam et propriam haberent regulam (ut ἐλπίς et cognatis, εἰνός

ἔστιν, χάω), exemptisque paucis locis, qui recte scripti male intellexerentur, in ceteris, nisi quod in uno et altero aliud lateret mendum, aut futurum lenissima mutatione (δέξασθαι pro δεξασθαι, ποιήσιν pro ποιῆσαι) restituendum esse aut ἄν non minus plerumque leni (ἥμισυ ἄν, μάλιστ' ἄν) addendum, multosque locos aliorum meave emendatione correxi¹). Sperabam effectum esse, ne quis paulo prudentior peritiorque ἔφη (ᾤετο) ποιῆσαι (ποιῆσαι τινα), ut esset: facturum se (aliquem) esse, aut etiam κακώσιν καὶ χειρώσασθαι edere auderet, tribus quattuorve locis similibus adscriptis appositave contortula et inani distinctione. Sed ea disputatio, exposita in libello iniquissimo tempore inter belli turbas edito, unum et alterum commovit (H. Sauppius in Platonis Protag. p. 316 C, G. Sauppius in Xenophonte, Steinium, ut opinor, in Herodoto ex aliqua parte, Kochium in Aristophanis nub. v. 35 et 1141); plerique Græcorum scriptorum editores eam aut ignorasse aut neglexisse videntur; nam aut tacite (ut Bekkerus in Homero, in Platone Hermannus) aut veterem cantilenam occinentes (quod maxime in Kruegero miror, nisi grammaticæ suæ auctoritatem, qua ceteri in hac re utuntur, deserere non in animum induxit) menda aut omnia aut pleraque tenuerunt; quidam, meo libello aut appellato aut significato, ea adscripserunt, ut nihil eos attendisse aut intellexisse appareat²); qui autem his proximis annis veriora

¹) Non paucos locos notaverat Dobraeus, veri tenax, alios Schæferus et Bekkerus, sed inconstantius.

²) Rauchensteinius ad Lysiae orat. XII, 19 ad defendendum ᾤοντο πησασθαι pro πησεσθαι positum, quod ego notaveram, me ipso utitur auctore, iis, quæ in syntaxi de ἐλπίς et cognatis scripseram. ad οἶμαι translatis, oblitus, quam diligenter illa a dicendi putandique verbis separavissem (Bemerk. p. 43); deinde in § 26, ubi οἶμι δοῦναι pro δώσιν accipitur, correctionem vix necessariam esse, superiore illa notula demonstratum putat, in XIII, 53 negat certo affirmari. Quid id ad tempus?

tenuerunt, alium videntur auctorem secuti esse. Facta est enim his annis ad parendum in re parva veritati non parva progressio. Nam aliquot post illa a me scripta annis C. G. Cobetus, homo et ingeniosus in hoc genere ad inveniendum et Græce perdoctus, in variis lectionibus (1854, p. 98, 262, 269) ab eadem vera aoristi infinitivi cum illis verbis coniuncti significatione profectus, animadversa et declarata singulari nonnullorum locorum pravitare, ceterum tota re non plene exposita nec terminata (ita ut possent ei quædam cum veri specie opponi, ut aoristi cum *εἰκόσ* *ἔστι* usus), eandem, quam post Elmsleium et alios ego, duplicem corrigendi rationem iis scriptorum locis, in quibus aoristi infinitivus futuri vim habere putaretur, adhibendam pronuntiavit eosdemque magnam partem locos, quos ego notaveram, Thucydidis, Lysiæ, aliorum posuit, omissis sane iis aliorum locis, quorum difficilior erat correctio, ad idemque emendandi genus rediit in novis lectionibus (1858, p. 164, 365 sq., 405), nonnullis quidem locis iterum positus. Atque eius auctoritas, etsi habuit obtrectantem in hac quoque re Herbstium nec parentem Kruegerum, alios movisse videtur, primum quidem L. Dindorfium. Nam is non solum a. 1853, cum Xenophontis historiam Græcam Oxonii ederet, aoristum pro futuro (I, 6, 14: *οὐκ ἐφη . . . οὐδένα Ἑλλήνων . . . ἀνδραποδισθῆναι*) tenuit adscriptis defensionis causa uno Xenophontis, uno Plutarchi loco, sed etiam 1857, cum Cyropædiam ederet, restituit ille quidem in illo, quo ad Hellenica usus erat, loco futurum (*τειχοῦσθαι*) e bonis codicibus (pro *τειχίσασθαι*), sed tamen aoristum ferri posse significavit, citata illa ad Hellenicorum locum annotatione et additis duobus Dionis Chrysostomi (vel potius Dionis et Sapphus) locis. Sed deinde totus commutatus et in Xenophontis scriptis et in Diodori Siculi et in Dionis Chrysostomi (Polybium et si quos alios postea edidit, non pervolutavi) ubique aut post alios aut primus verum secutus est, saltem ubi futuro restituto (*ε* pro *α* et *ειν* pro *αι*) ab-

solvi res poterat; nam ubi ἄν addendum erat, addidit interdum, ut in Xenophontis Hellenicorum loco (οὐδέν' ἄν Ἑλλήνων . . . ἀνδραποδισθῆναι), alibi omisit, ut apud Diodorum Siculum XV, 51 (ὑπελάμβανον αὐτοὺς ῥαδίως ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν καταπολεμηθῆναι, id est, καταπολεμηθῆναι ἄν) et Dionem Chr. or. 74 (tom. II p. 397 R: τοῖς φάσκουσι μήποτε καταλιπεῖν τὴν πρὸς σε φιλίαν, id est, μήποτ' ἄν)¹). Eandem viam ingressus est Sintenisius in Plutarchi scriptis (in edit. Teubneriana), in aliis scriptoribus alii; Gustavus quidem Sauppius (1865) ad Xenophontis anab. I, 2, 2, restituto recte ὑποσχόμενος μὴ πρόσθεν παύσεσθαι pro παύσασθαι, Futurum, inquit, vix unus liber habet, nunc quivis postulat. Itaque iam supervacaneum videri possit de hoc loco quærere et disse-rere. Sed primum, quod quemvis postulare Sauppius dicit, non postulat Bekkerus in Homero, Kruegerus et Classenius in Thucydide (ne Herbstium dicam) multum abest ut postulent, alique in aliis, ipsique, qui ποιήσιν et δεξέσθαι pro ποιῆσαι et δεξασθαι reponunt, relinquunt aliquot locis infinitivos aoristi non minus vitiosos, sed festinantibus minus emendatu faciles, qui loci quamdiu intacti restant, res confecta non est neque effugia præclusa circumspectantibus, cum præsertim ipsa causa a Cobeto, quem fere sequuntur,

¹) In uno Diodori libro XIV aoristos sustulit 41 (χρήσασθαι), 44 (κατακτῆσασθαι coniunctum cum ἀνξήσειν), 61 (δωρήσασθαι . . . ποιήσασθαι), 95 (δωρήσασθαι), 98 (συγκатаκτῆσασθαι), 110 (ποιήσασθαι), et post ἐλπίσω verbum (cur hoc seorsum ponam, post apparebit) 13 (πεῖσαι), 56 (ἐπισχεῖν coniunctum cum ἐμφράξιν, recte factum ἐπισχήσειν), 57 (διανήξασθαι). Incuria relictum est XV, 8 ἔφησε συγχωρῆσαι pro συγχωρήσειν. Nam XVI, 55, ubi editur: διεβεβαιώσατο πᾶν, ὃ, τι ἄν αἰτήσῃ, χαρίσασθαι fortasse incerta visa est correctio, quoniam potentialis orationis forma (πᾶν ἄν . . . χαρίσασθαι) parum apta videtur; mihi Diodorus χαρίσεσθαι pro χαριεῖσθαι non refugisse videtur.

non ita argumentis expositis peracta sit, ut et corrigendi necessitas manifesta sit et frequentia, quæ videtur detertere posse, quam inanis sit, appareat. Vereor etiam, ut ipsi illi, qui de summa re recte sentiunt, omnes corrigendi necessitatem et veniam recte terminent, ut *χράω*, *εἰκόσ* *ἔστι*, alia et excludantur et, cur *excludantur*, intellegatur. Sauppius ipse excepit, quod excipiendum non erat, *ἐλπίζω δέξασθαι* (anab. VI, 5, 17). Est autem necessarium huiusmodi errores et dubitationes prorsus, vero perspecto, tolli; nam neque aliter in ipsa grammatica breviter et perspicue et ad scriptorum intellegentiam apte præcipi potest neque in re critica ex grammatica pravitate indicia certa ad alia coarguenda menda duci. Itaque repetitis plerisque auctisque, quæ in illo libello a paucissimis lecto adumbrata sunt, aliis autem omissis, totum hunc locum eo, quo initio dixi, consilio et modo pertractare decrevi.

(1) Primum igitur, cum quæritur de forma aliqua loquendi singulari et dubia, eius quæstionis initium ducendum est a recta et perspicua communis et legitimi et certi usus cognitione et definitione et ad eam stabiliendam advocanda, quæ proxime cum eo usu cohærent. Nam sic demum intellegetur, quantum declinet ille, de quo dubitatur, usus, num quam habuerit nascendi occasionem et in sermone opportunitatem, utrum facile an difficulter nec sine præcipiti, ut ita dicam, saltu ad eum deveniri poterit; hæc autem omnia ad probabilitatem æstimandam magnopere pertinent. Itaque ut olim (ad Cic. de fin. I, 10 p. 26 ed. II) eos reprehendi, qui ad indicativi pro coniunctivo usum in formis quibusdam sententiarum defendendum certæ et incertæ rei distinctionem advocarent, quod nulla minima in coniunctivo (in sententiis pendentibus) esset incerti significatio, sed tantummodo cuiusdam sententiarum cohærentiæ, sic etiam inconsideratius facere censeo, qui, cum quærant *φημι* (*ὁμολογῶ*, *ὁμνυμι*, cet.) aut *οἶμαι ποιεῖν* possitne significare, dico aut puto fac-

turum esse, non prius constituent, quid soleat hæc coniunctio certo et legitimo usu significare. Nam qui unum quemvis librum Græcum legit, ei notum esse debet, se quavis pagina, interdum quidem ter quaterve, et ipsum *γράφει (οἷμαι) ποιῆσαι* interpretari dico (puto) me fecisse et, si magister est, a discipulis postulare, ut sic interpretentur, nec unquam in hac coniunctione aoristum, deposita certi temporis significatione, pro præsentis actionis, ut ita dicam, momentaneæ indice poni, quemadmodum *βούλομαι ποιεῖν* et *ποιῆσαι* dicatur; deinde, si *ποιῆσαι γράφει (οἷμαι)* in aliam etiam transferatur significationem, nullam relinqui formam, qua Græci in hac verborum coniunctione præteritum tempus universe certo et perspicue notent; (nam *πεποιηκέναι* propriam quandam habet significationem;) postremo in infinita oratione apud huiusmodi verba hæc tria *ποιῆσαι, ποιῆσαι ἄν, ποιήσῃν* respondere ad amussim his in recta oratione, *ἐποίησα, ποιήσαμε ἄν, ποιήσω, (ποιῆσαι ἄν* etiam recto *ἐποίησα ἄν,*) ut, si *ποιῆσαι* certum locum amittat, in obliqua sententia certo reddi non possit rectæ orationis significatio neque, translato in alium locum *ποιῆσαι*, ut pro futuro dicatur, ulla tamen nasci possit nova significatio, quæ ullam rectæ orationis inclinationem adumbret. Itaque perridiculi sunt (neque enim meliorem vocabulo de iis uti possum, qui admoniti et sæpius admoniti has nobis nugas occinunt) et qui ideo *ποιῆσαι* apud *γράφει* et *οἷμαι* in futuri significationem transferri posse narrant, quod aoristus infinitivi nullam certi temporis significationem habeat, et qui mira quædam et subtilia se reperisse putant, quæ assequantur Græci, si *ποιῆσαι* *ἔφη* aut *ᾔειπε* pro *ποιήσῃν* dixerint; nam ipse, cuius oratio sic redditur, non poterat nisi aut *ποιήσω* aut *ποιήσαμε ἄν* dicere.¹⁾ In hac autem tam aperta et facili et apta

¹⁾ Poteram multa mirifica proferre, si aut Hermannii aut, ut minores nominem, Baumleinii, Herbstii, aliorum disputata nunc evolvere otium et animus esset; sed tria, quæ mihi hæc seri-

trium distinctione (*ποιῆσαι, ποιήσῃν, ποιῆσαι ἄν*) quomodo aberrari quave de causa potuerit unum membrum certam sedem amittere, omnino non intellegitur. Hæc qui consideraverit, ei per se summopere improbabile videbitur, *φημι (οἶμαι) ποιῆσαι* unquam in illam, quam quidam putant, significationem transisse, idque ut credatur, inexpugnabilem vim certissimorum testimoniorum dari postulabit. Atque eo magis hoc faciet, cum ei in mentem venerit,

benti et veterum locos inspicienti in commentariis se obtulerunt et quæ breviter absolvi possunt, exempla ponam. Ad Aristophanis nub. 35, ubi Kockius, meo nomine appellato, errorem (*ἐνεχυράσασθαι φασιν* de pignorationem minitantibus) correxerat, Teuffelius aoristum adscribit actionem simplicem et per se sine temporis nota significare, ut si Germanice dicas: „sie sagen, sie pfänden aus“; deinde, ut nunc in hac re fieri adsolet, Kruegeri grammatica appellatur. Omitto neque Teuffelium neque quemquam de minitantibus sic Germanice loqui; sed ubi Teuffelius legit *φημι ποιῆσαι*, ut esset, quod vult, dico me facere? Hoc enim ne illi quidem, qui pro *φημι ποιήσῃν* dici posse putant, tradunt (quanquam memini Stallbaumium alicubi in Platone in prava scriptura enarranda sic vertere). Ad Sophoclis Electram 443, ubi *δοκεῖ . . . δέξασθαι νέκυν* volunt esse mortuum accepturum esse, Schneidewinus negat, assentiente Nauckio, *δέξασθαι* recte dici potuisse, quod id (Germanicis verbis utendum est, ne quid corrupisse vertendo videar) „auf ein bevorstehendes *δέχασθαι* bestimmt weiset“. Ergo ubi aliquid futurum negamus credique futurum esse vetamus, non debemus futuri significatione uti. Quid ergo? Dicemusne ominis causa, non factum? Classenius ad Thucyd. II, 3, 2 ad *κρατῆσαι* de re futura positum confirmandum illud quoque adscribit, sic etiam cum *ἄν* poni aoristum. Quid est omnia confundere, si hoc non est, ex eo, quod fiat in *ποιῆσαι ἄν* (= *ποιήσαιμι ἄν*), efficere, quid fiat in *ποιῆσαι* (= *ἐποίησα*)? (Gravi errore ibidem Thuc. V, 1, 1 citatur, ubi *ποιῆσαι* satis apertam præteriti significationem habet.) Ægerrime fero in hominibus nec indoctis nec, si cogitandi spatium et libertatem sumerent, imprudentibus, hanc fingendi et quicquid sub acumen stili venerit, scribendi temeritatem.

quam sæpe ex adverso contraria in eadem sententia apud hæc verba ponantur aoristus et futurum infinitivi, velut apud unum Thucydidem et alibi et his locis: IV, 83: *Περδίκκας οὔτε δικαστὴν ἐφη Βρασίδαν τῶν σφειτέρων διαφορῶν ἀγαγεῖν . . . ἀδικήσῃν τε, εἰ* (neque se sumpsisse . . et iniuriam illum facturum), et IV, 98: *οὔτε ἀδικῆσαι ἔφασαν οὐδὲν οὔτε τοῦ λοιποῦ ἐκόντες βλάψῃν*, et V, 30: *πρόσχημα ποιοῦμενοι τοὺς ἐπὶ Θοράκης μὴ προσδώσειν ὁμόσαι γὰρ αὐτοῖς ὅρκους*. (Add. IV. 63: *ὥρθημεν πρᾶξῃν . . . νομίσαντες εἰσχωθῆναι*, et IV, 114: *οὐδὲ γὰρ . . . δοῦσαι . . . οἶσθαι τεύξεσθαι*.) Cui enim non ultra fidem mirabile videbitur, in eodem sermone, apud eundem scriptorem illud *οὔτε ἀδικῆσαι ἔφασαν* posse etiam significare: neque iniuriam se facturos dicebant? At nunc non hoc solum iubemur credere, sed etiam aoristum illum futuri significatione cum ipso futuro aut copulative aut in partiendo, ubi certissime idem prorsus tempus intellegitur, ut nulla minima significationis inclinatio in aoristo esse possit, coniungi. Sic enim et alii et Poppo et Kruegerus et (quousque processit) Classenius scribunt, acriter contra Cobetum (meque, si novisset) defendente Herbstio, III, 46 (*Τίνα οἶσθε ἥντινα πόλιν οὐκ ἄμεινον ἢ νῦν παρασκευάσασθαι πολιορκίᾳ τε παρατενεῖσθαι ἐς τοῦσχατον*) et IV, 28 (*λογιζομένοις δυοῖν ἀγαθοῖν τοῦ ἐτέρου τεύξεσθαι, ἢ Κλέωνος ἀπαλλάγήσεσθαι . . . ἢ Λακεδαιμονίους σφίσι χειρώσασθαι*, ubi etiam communi futuro *τεύξεσθαι* hæc duo partitionis membra subiiciuntur *ἀπαλλάγήσεσθαι . . . χειρώσασθαι*) et IV, 52 (*τὴν τε Λέσβον κακώσῃν καὶ τὰ ἐν τῇ ἡμετέρῃ Αἰολικᾷ πολίσματα χειρώσασθαι*) et VI, 24, 3 (*οἶσῃν . . . καὶ προσκτιθήσασθαι*) et VIII, 5, 5 (*ἐνόμιζε κομπεῖσθαι . . . καὶ ἅμα . . . ποιήσῃν καὶ . . . ἢ ζῶντα ἄξιον ἢ ἀποκτείναι*), ut prorsus mirari subeat, cur IV. 21 non tenuerint *δέξασθαι καὶ τοὺς ἀνδρας ἀποδώσειν*. Cetera quidem ipsi colligunt (Poppo et post eum

Kruegerus ad III, 46, advocato etiam Pflugkio, qui in Euripidis Helena v. 278 defendebat hanc scripturam: *πόσιν ποθ' ἥξειν καί μ' ἀπαλλάξαι κακῶν*) ac neque illud animadvertunt hæc, quæ incredibilia sunt, etiam ceteris fidem detrahere, neque quam manifestum fraudis indicium in ipsis verbis insit, de quo statim dicam. Nam locos tantum corradunt, de sermonis natura ac testimoniorum habitu ac forma æque incuriosi; illud addo, eos, qui hæc sic a Græcis confusa et perturbata narrant, nihilo minus Græci sermonis subtilitatem in hoc ipso admirari.

(2) In ipsis testimoniis in tali re etiamsi nihil præter numerum spectes, tamen non simpliciter ea numeranda sunt, sed cum comparatione (quod nunc relative fieri dicimus); nam non solum, quam difficilis res ad credendum sit, ratio habenda est, sed multo maxime, quam sæpe, si certo aliquo modo loqui licuisset, sic loquendi occasio fuerit et quanta sit contrariorum consuetæ formæ exemplorum copia. Nam interdum decem aut etiam quinque exempla multa sunt in forma loquendi non mirabili nec permagno numero exemplorum contrariorum, quod omnino utriusque formæ usurpandæ rara fuit occasio. Sed cum quæritur, qua infinitivi forma Græci ad rem futuram significandam apud dicendi putandique verba usi sint, quinquaginta aut centum exempla ex omni genere et ætate scriptorum collecta, etiamsi ipsa codicum discrepantia aperte incerta spernantur, quod non fit, tamen, si nihil habent proprii firmamenti (de quo mox dicam), non multa sunt, quod aliquot locorum millibus apud eos scriptores, ex quibus collecta sunt, huiusmodi verba cum infinitivo et de re præterita et de futura coniunguntur et quod omnibus partibus plura sunt illa exempla, in quibus in tali coniunctione *ποιῆσαι* pro præterito est, de re futura *ποιήσειν* aut potentialiter et dubitative *ποιῆσαι ἄν* scribitur. Hæc tota comparatio qualis sit, significavi olim unius et alterius libri exemplo, velut in Lysiae oratione XIII bis (15 et 47) in codicibus, qui omnes

recentes sunt et auctoritate carent, scribitur *οὐκ ἔγνωσαν ἐπιτρέψαι* (idem verbum) in futuri significatione, sed ter (21, 23, 25) *ἔφη* cum futuro infinitivi ponitur (accedente, ut statim dicam, singulari firmamento), semel (21) cum aoristo et *ἄν*, aoristus autem ipse quater (52, 70, 75, 76) pro präterito; in eiusdem autem Lysiae primis decem orationibus aoristus infinitivi apud *φημί*, *νομίζω* similiaque verba pro präterito fere quinquies decies legitur, futurum septies (in una oratione secunda), aoristus cum *ἄν* modo potentiali (— nam *ποιῆσαι ἄν* condicionale pro *ἐποίησα ἄν* ad hanc rem nihil pertinet —) semel (VII, 34); aoristi sine *ἄν* de re futura positi nullum est exemplum. (Locos, qui volent, facile ipsi volutando reperient.) Apud Thucydidem e libro primo unum olim proferebatur exemplum aoristi illo modo positi ex c. 26; post Bekkerum e codicibus omnes *χρήσεσθαι* edunt; (aoristum apud *εἰκός* de eo, quod probabile sit futurum, I, 81 positum huic causæ totum infra eximam;) de re präterita aoristus apud dicendi putandique verba, si recte numeravi, vicies semel ponitur, de re futura futurum septies decies, bis (70. 72) aoristus cum *ἄν*. Eadem aut fere eadem ubique ratio est; nam ut ex alio Thucydidis libro tria quatuorve aoristi vitiosi exempla proferantur, apparet, ad universam rem nihil mutari; nec aliter se res in reliquis scriptoribus habet¹⁾.

(3) Non satis est, in testimoniis, quæ in re dubia proferuntur, codicum scripturam non variare, sed videndum est etiam, e cuiusmodi codicibus proferantur. Nemo enim ignorat, in aliis nos veterum scriptis bonis et antiquis codicibus uti, ut orationis formæ ex iis constitutæ fides haberi possit, aliorum nullos superesse codices nisi recentes et minoris aut plane exiguæ auctoritatis. Itaque quod ante

¹⁾ Si cui multa videntur loci, quos supra a L. Dindorfio nunc in uno Diodori libro XIV mutatos dixi. is numeret in eodem libro ceteros eiusdem generis; videbit, quot partibus plures sint.

plus triginta annos de Latinis in simili quæstione dixi (opusc. I p. 383), perverse facere, qui testimonia ex omnibus Ciceronis orationibus promiscue sumerent, idem ad Græcos pertinet, ut imperiti aut inconsiderati sit in tali re idem tribuere exemplis e Lysię orationibus sumptis atque e Demosthenis et Isocratis post codices Parisiensem Σ et Urbinate collatos, idem exemplis Xenophonteis aut etiam Thucydideis atque Platonicis, eorum præsertim dialogorum, qui codice Bodleiano continentur. Animadverti igitur velim plura in hac disputatione iactari Lysię exempla e multo minore orationum corpore quam Demosthenis aut Isocratis, Platonis quoque vix unum et alterum proferri¹⁾.

¹⁾ In Phædone p. 97 D codices non pauci nec spernendi habent ὄμην... καί μοι φράσειν... ἐπεκδιηγῆσασθαι, copulatione illa, quam nonnulli apud Thucydidem amplexantur, sed Bodleianus verum tenet. Utriusque cautionis, quam hic posui, exemplum Latinum subiiciam olim a me proditum. Nam ante viginti sex annos scripsi (Bemerkungen über verschiedene Punkte der latein. Sprachlehre p. 65 et 66), abhinc, excepto quod duobus apud Ciceronem et Plautum locis pro ante (superius aliquod tempus) positum reperiretur, constantissime cum accusativo poni, eique rei fidem feci prolatis sex Ciceronis locis, uno Plauti, tribus Terentii, uno Horatii, undecim Velleii ex parva parte opusculi, uno M. Antonii apud Suetonium, his unum contrarium esse Ciceronis in oratione pro Rosc. Com. 37 (abhinc annis XV), in qua tamen duobus versibus post legeretur abhinc triennium; eius orationis textum a codicibus esse infirmissimum. Hoc adeo pro indicto fuit, ut ne Halmio quidem aut Baitero aut Kaysero, hominibus meorum sane non contemptoribus, innotuerit. Poteram addere ex reliquo Velleii opusculo (nam delectatur hac forma tempora rerum a sua ætate retro computandi) saltem viginti locos, duos etiam contrarios, alterum II, 65, 2, adeo manifesto pravam (post urbem conditam abhinc annis DCCVIII), ut Haasius abhinc sustulerit, alterum II, 103, 2, ubi cum præcederet post urbem conditam annis DCCLIIII, factum est etiam abhinc annis XXVII, quod Haasius correxit.

(4) Sed propria quædam est præter codicum fidem testimoniorum per se firmitas infirmitasve, quæ spectatur primum ipsa verborum forma mutationi et in aliam formam translationi opportuna aut non opportuna; deinde accedit apud poetas ex formis non eiusdem mensuræ versus lex alteram recipiens, alteram excludens. Priorem illam cautionem in quæstionibus ad Latinam grammaticam pertinentibus sæpe commemoravi; nam et cum de indicativo et coniunctivo quæreretur, sunt et sint aut sit post vocalem litteramve *m* pro testimonio accipi vetui, et, cum de accusativo et ablativo ageretur, singularis numeri formas sola littera *m* extrema distantes, et in alia re cum venerint provenerunt scriptum quicquam valere negavi contra cum veni, cum venisti; nec Græca exempla difficile erat afferre, quædam supra in transcurso significata (velut de ἤκιστα et ἤκιστ' ἄν); sed nullum est hoc ipso, quod tractamus, ad monendum apertius. Nam ex omni illa exemplorum copia, qua aoristi illius defensores utuntur, longe maxima pars eiusmodi est, in quibus aoristus sola littera *α* pro *ε* a futuro differat (δέξασθαι pro δέξεσθαι); multo pauciora αἰ pro εἰν habent (ποιῆσαι pro ποιήσῃν); paucissima acristum habent longius a futuri forma distantem, ut ἄν excidisse statuendum sit (quemadmodum ipsi apud Thucydidem V, 36 Elmsleio obsecuti ἤκιστ' ἄν ἀναγκασθῆναι edunt, ubi ἄν in codicibus non est). Velut ex Thucydide excitantur ex aliis locis χορήσασθαι, δέξασθαι (I, 26, V, 22), κρατῆσαι (II, 3, etsi apud Æneam Tacticum, qui locum citat, κρατήσῃν scribitur), ὑποπονήσαι (III, 24, ubi tamen non ὑποπονήσῃν scribendum videtur, sed νομίζοντες ἤκιστ' ἄν ... ὑποπονήσαι); sed nihil eo memorabilius, quod accidit in sex iis locis, quos supra (1) citavi, in quibus duo pluresve infinitivi concurrunt (III, 46, IV, 21, IV, 28, IV, 52, VI, 24, VIII, 5); nam in his locis aoristi hi ponuntur, omnes sola vocali a futuro distantes, παρασκενάσασθαι, δέξασθαι, χειρώσασθαι (bis), προσκτιῆσασθαι, unus ex

uno codice receptus, ἀποκτεῖναι, cum in ceteris sit ἀποκτείνειν, id est apertissime ἀποκτενεῖν, futura autem omnia sunt ea, quæ longius ab aoristo distant (παραινεῖσθαι, ἀποδίδωσιν, τεύξασθαι, ἀπαλλάγῃσθαι, οἴσιν, κομιεῖσθαι, ἄξιεν, etiam κακώσιν et ποιήσιν). Hæc una res, si causa ageretur apud iudices in quærendis maleficiis et interrogandis audiendisque testibus exercitatos, fidem faceret certissimam, aoristos illos fraude aut errore ortos, futura sola vera esse. Unus est apud Thucydidem locus præter illum, quem ipsi defensores aoristi tenere non ausi sunt (V, 36), in quo non corrigenda vocali aut σαι in σειν mutando absolvatur emendatio, VI, 24, ubi accedit eadem, quam in quinque illis locis notavi, aoristi et futuri in diiunctione copulatio: νομίζων τοὺς Ἀθηναίους ἢ ἀποτρέψειν ἢ, εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθαι, μάλιστα οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι. Scribendum esse μάλιστ' ἂν οὕτως ne Poppo quidem negavit; Kruegerus, qui in V, 36 ἂν addiderat, hic fortis fuit in pravo defendendo. Ac ne quis dubitet, librarios illos aoristos vocali mutata effecisse, iidem IV, 120 (οὐ πρὸς τὸ ἔλασσον νομίζων τρέψασθαι, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸν σώσειν) effecerunt τρέψασθαι (τρέψασθαι—σώσειν, ut in ceteris), Græcam formam, sed alius, atque hic requiritur, significationis (τραπίσθαι); iidemque alibi prorsus barbaras formas aoristorum effinxerunt, προσάξασθαι et αἰρήσασθαι et τεύξασθαι, quod vix credas apud Plutarchum consol. ad Apollon. c. 16 p. 110 in editionibus servatum esse usque ad Duebnerum.¹⁾ Idem autem, quod apud Thucydidem,

¹⁾ Infimæ ætatis Græculos Byzantinos aoristi et futuri infinitivi distinctionem ignorasse, indeque orta esse præcepta Thomæ Magistri p. 159—169 (p. 64 sqq. Ritschl.), dixi antea, ibique, etsi parum commode perspicueque res tractaretur, recte tamen præcipi (p. 69 R), putandi et dicendi verbis de re futura futurum, de præterita aoristum subiiciendum esse.

apud ceteros accidit. Nam apud Lysiam in orat. XIII *ἐπιτρέψαι* bis in *ἐπιτρέψαι* mutari potuit, *ἔρεῖν* (21), *προήσασθαι* (23), *συνεμπλευσεῖσθαι* (25) non potuerunt, et in XII *πρήσασθαι* (19) et *ἀπολογήσασθαι* (62) mutari potuerunt (quorum alterum apud *πυνθάνομαι* Marklandus et editores Turicenses correxerunt, alterum apud *ῥοντο* reliquerunt, Rauchensteinus me etiam defensore advocato), cetera post eiusdemmodi verba futura (etiam in *σειν*) intacta manserunt, quæ numerare supersedeo¹⁾. Iam apud poetas (quod alterum est confirmationis genus) quæ, si recte compares, perpauca reperiuntur aoristi vitiosi exempla, ea quoque tantum non omnia eiusdemmodi sunt, posita in vocali *α*, quæ sine versus detrimento substitui poterat; in quibus formis hoc fieri non poterat, non aberratur a lege. Velut apud Homerum, segregatis locis quibusdam, qui gravi interpretandi errore huc a nonnullis tracti sunt (ut Odys. II, 171 et IV, 504, quos versus post alios Ameisius recte enarrat, Iliad. III, 98, ubi a pluribus intellectum est, Menelaum non prædicere, separatim iri Achæos et Troianos, sed iubere et censere, in qua sententia rectissime dicitur *φρονέω διακρινθήμεναι*²⁾), relinquuntur *τίσασθαι* (Iliad. III, 28, ubi codex Venetus *τίσεσθαι* habet, et 366, Od. XX, 121), *παύσασθαι* (Od. II, 198, ubi tamen Bekkerus *παύ-*

¹⁾ Omnia eadem reperiet, qui Diodori Siculi locos libri XIV supra positos inspexerit. Præter ea futura, quæ *α* et *ε* separant, unum rarius *ἐπισχῆσαι* transiit in aoristum usitatorem (quemadmodum in Isocr. Panath. 107 olim edebatur *ἥλπισαν κατασχέιν*, nunc ex Urb. recte *κατασχέειν*). Apud Polybium, Dionysium Halicarn., Plutarchum, Lucianum, ceteros rara, apud unum et alterum paulo plura menda eiusdem generis sunt, quæ nihil animadvertens in unum acervum Lobeckius ad Phrynichum p. 749 sqq. congregavit.

²⁾ *φρονέω διακρινθήμεναι*, censeo separari; gramm. Lat. § 396 n. 4, Bemerkungen p. 78 n.

σεσθαι edidit), *μυθῆσασθαι* (Od. II, 373)¹), et si quod simile est, uno loco *ὀλέσθαι* pro *ὀλείσθαι* (Od. IX, 496; nam Ameisii interpretatio prava est). Duo tamen videntur certiora exempla esse, alterum Od. XXII, 35: *ὦ κύνες, οὐ μ' ἐτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκίεσθαι*, alterum Od. IV, 254: *ῶ μοσα καρτερόν ὄρξον Μῆ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσι ἀναφῆναι*. Ex his prius scholia eripiunt totamque rem egregie confirmant; habent enim *οἴκαδε νεῖσθαι*, antiquum verbum, quod pro futuro poni notissimum est; pro eo a librariis vulgarius substitutum est. Alterum exemplum per se sane firmissimum videtur; sed ne id quidem, ad hanc solitudinem redactum, prorsus dubitationem excludit; nam quoniam Homerus versus causa et *ὀνομήνω* (Od. IV, 240, Iliad. IX, 121) et *φαείνω*, id est *φανῶ*, (Od. XII, 383) pro futuris dixit, mixto coniunctivi et futuri usu, non nimis audax sit, qui suspicetur etiam *ἀναφῆναι* dicere potuisse. Sed ut relinquatur unum hoc exemplum mutatae in antiquissima poesi licenter syntaxis, non magis id ad constitutum certius postea sermonem pertineat quam *ἰδωμαι* pro futuro positum. In Sapphus fragmento apud Dionem Chrys. or. XXXVII extr. (II p. 128 R) nunc L. Dindorfius Casaubonum secutus *μνάσεσθαι* pro *μνάσασθαι* scripsit. Apud Pindarum autem Nem. VII, 71 *ὄρσαι*, quod Dissenius pro futuro accipit, praeteriti significationem habere ostendit v. 75 (*εἴ τι πέραν ἀερόθεις ἀνέκραγον*). Apud scenicos poetas paucissima, si cum infinita contrariorum copia comparentur, exempla obiciuntur et fere expeditu perfacilia. Quem enim post ea, quæ disputata hactenus sunt, morari potest Sophoclis Electr. 443 (*εἴ σοι . . . δοκεῖ Γέρα . . . δέξασθαι νέμης*, Heathius *δέξεσθαι*) aut Euri-

¹) Ameisius: „Aorist ohne Bezug auf die Zeit“. Veterem cantilenam! Recte iam Nitzschius ad Od. II, 198 apud Homerum aoristum verbis putandi adiunctum tantum praeteriti significationem habere scribit.

pidis Iphig. Aul. 462 (ubi nunc omnes edunt: οἶμαι γὰρ νιν ἰκετεύσειν ἰάδε pro ἰκετεύσαι) aut Aristophanis nub. 35 (ἐνεχρησάσασθαι, vid. supra) et 1141 (δικάσασθαι φασί μοι post οὐ φασὶν ποτε ἀπολήψασθαι in v. 1140; nam ἀπολήψασθαι neque librarii efficere neque Teuffelius defendere poterat,) aut ran. 901 (προσδοκᾶν . . . τὸν μὲν ἀστειὸν τι λέξαι . . . τὸν δὲ . . . ουσκεδᾶν, cum præsertim melior auctoritas λέξειν tueatur)? Addo, quem locum a nullo annotatum video, in Euripidis Iphig. T. v. 1041 scribendum esse: *Κἀκεῖνο νῖψειν* (pro νίψαι), οοῦ *θιγόντος ὥς, ἐρῶ*. Nam perspicue hoc Iphigenia ait, se dicturam, hoc quoque signum se lavaturam esse tanquam tactu Orestis pollutum, et hoc prætextu id e templo elaturam. Restant duo loci, alter Æschyli in Septem 423, ubi editur (de Capaneo): *Θεοῦ τε γὰρ θέλοντος ἐκπέρσειν πόλιν Καὶ μὴ θέλοντός φησιν οὐδέ νιν Διὸς Ἔριν πῆδω σκήψασαν ἐμποδὼν σχεθεῖν*, adiuncta illa copulationis pravitate (*πέρσειν, σχεθεῖν*), quam sæpe iam noto. Quid scripserit Æschylus, clarissime ipse ostendit, v. 469 Eteocli minas sic exprimens: *ὥς οὐδ' ἄν Ἀργεὺς σφ' ἐκβάλοι πυργωμάτων*, et Euripides de eodem Capaneo sic scribens Phœniss. 1175: *ἐκόμπασε Μηδ' ἄν τὸ σεμνὸν πῦρ νιν εἰργαθεῖν Διὸς κ. τ. λ.* Fuit igitur: *οὐδ' ἄν νιν Διὸς Ἔριν . . . σχεθεῖν*. Alter est Sophoclis locus in Aiace 1083: *Ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτὲ Ἐξ οὐρίων δραμοῦσαν ἐς βυθὸν πεσεῖν*, ubi cum Wunderus sensisset *πεσεῖν* pro futuro poni non posse, vertit cecidisse puta, quod et *πεπιτωκέναι* dici debebat et repugnat verbis *χρόνῳ ποτέ*. Sed repugnant eadem vehementer Hermannii sententiæ, ab Elmsleio (ad Eur. Med. 362) et Schneidewino probatæ, aoristum hunc ex eo genere esse, quos gnomicos appellant; quos vellem dixisset, ubi infinitivo modo repperisset; tota enim hæc forma narrationem rei tanquam factæ pro sententia generali substituens rectæ orationis propria est. Scribendum est simpli-

citer ποτ' ἄν. Persæpe ἄν in fine versuum excidit. Hæc ex scenicis poetis materia duci potest, et numero et pondere nullius prorsus momenti. Apud Apollonium Rhodium, ut etiam Alexandrinos attingam, vitiosa hæc sunt, emendatu facillima: II, 293 (ᾠμοσεν . . . μή μιν . . . πελάσσαι pro πελάσσειν = 715 ἐπιώμοσαν ἣ μὲν ἀρήξειν, IV, 1085 ἐνέχεται ὄρκους . . . θήσεσθαι), 460 (πείοματ' ἀνάψασθαι μυθήσαιο pro ἀνάψασθαι), IV, 15 (ὀύσσατο μή μιν ἀρωγὴν ληθήμεν, αἴψα δὲ πᾶσαν ἀναπλήσειν κακόνητα. prava etiam copulatione, pro λήσεμεν); cetera omnia -- et sunt plurima -- recte scribuntur, quia mutari longe pleraque non poterant¹). Uno loco III, 767 et 768 Apollonius φῆ de Medea animo fluctuanti sic posuit, ut, cum opinionis (putabat se facturam, videbatur sibi factura) et voluntatis (volebat ipsa mori) significatio conflata esset, ad ambiguum hanc significationem et futurum infinitivi tempus et aoristus (καταφθίσθαι . . . θανέειν) accommodaretur. Apud Callimachum una est apud ῥολπα dubitatio in α pro ε posito (in Dian. 222), cetera recta.

In poematis, quæ Theocriteo corpore continentur (— quis enim nescit ea originis et ætatis diversissimæ esse? —) duo reperiuntur pravi aoristi exempla, alterum in XXI (carmine, ut opinor, satis recentis ætatis), 59: ᾠμοσα δ' οὐκέτι λοιπὸν ὑπὲρ πελάγους πόδα θεῖναι, ἀλλὰ μενεῖν ἐπὶ γῆς καὶ τῷ χρυσῷ βασιλεύσειν) non solum tempora sine ulla causa variata habens, sed manifestissimum et a multis animadversum solœcismum (οὐκέτι pro μηκέτι), quem qui corrigeret, etiam θήσειν scribet, qui cum Meinekio

¹) In solo libro II inde a v. 500 et in tertio hæc notavi: II, 618 (τελέεσθαι φάτο), 645 (ὄτομαι . . . ἔσσεσθαι), 715 (ἀρήξειν), 950 (δωσέμεναι), 1197 (τεύξεσθαι), III, 89 (νοστήσειν), 524 (ἔσσεσθαι), 582 (φλέξειν), 594 (τίσειν), 1080 (ἐπιλήσεσθαι), 1190 (ἔξανύσειν); contra de re præterita II, 797 (οὐδὲ ἔφημι . . . ἐπελάσσειν), 1168 (ὄτω . . . ἰκέσθαι), IV, 1480 (ιδέσθαι).

scriptori tribuet, poterit etiam alterum tribuere; (in XXII, 134 recte scribitur ὁμοοσε . . . μῆποτε — εἰσεσθαι;) alterum in XXVII (carmine non minus dubiæ originis), 60: φῆς μοι πάντα δόμεν· τάχα δ' ὕστερον οὐδ' ἄλα δοίης, adiuncto hic quoque altero solæcismo (δοίης pro εἶν δοίης); nam Hermannī inanissimas argutias non curo. Has igitur relinquo Byzantinæ ætatis notas.¹⁾

Hæc, quæ generatim persecutus sum, veritatis et erroris indicia qui coniuncta libero animo consideraverit nec, ut fit, sine ulla rei naturæ cogitatione aut testimoniorum distinctione unum aut alterum locum arripuerit inanemve distinctionis speciem, is, adhibita illa, de qua statim dicam, certorum verborum separatione et exceptione, universam illam de aoristo infinitivi apud dicendi putandique verba futuri significatione aut ad futurum inclinanti posito. quod ad scriptores Byzantino tempore priores attinet, plane abiciet mendorumque unius et simplicis generis communem emendationem alterius utrius formæ sine ulla hæsitatione accipiet ab aliis aut ipse adhibebit. Ac vix iam operæ pretium videtur unum et alterum locum adscribere, cui

¹⁾ In mentem mihi hæc revocant rem a me olim expositam. Dixi enim (1835, et repetii 1842 in opusc. acad. II p. 77) multis annis ante cœptam vulgari Ritschelii Plauti editionem, quoniam apud Plantum et Terentium non modo multo pluribus locis legeretur faxo scies quam faxo scias, sed in omnibus iis locis, ubi formæ discrimen ad verum pertineret, ita ut triginta quattuor locis esset faxo laudabitis et similia, nusquam faxo laudes, cum præsertim accederet, ut faxo scies facile in scias mutaretur a librariis omissum esse ut putantibus, scias in scies non facile transiret, manifestum esse veteres illos semper duobus futuris ex æquo coniunctis dixisse faxo scies, sciet, non scias, sciat. Eius admonitionis video breviter nuper mentionem iniectam a Lorenzo, auditore olim meo; nemo præterea, quod sciam, aut commemoravit aut quæstione dignam rem putavit.

eam nondum admotam sciam¹⁾; paucos quosdam locos percurram, in quibus paulo altius latens aut aliunde ortum mendum dubitationem afferre posse videtur. Primum enim apud Platonem in Phædro p. 235 D Hermannus e coniectura Wexii scripsit: τοῦτο αὐτό, ὃ λέγεις, ποιήσων· τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ βέλτιόν τε καὶ μὴ ἐλάττω ἕτερα ὑπόσχες εἶπειν, τούτων ἀπεχόμενος, barbære; neque enim Græcus quisquam ὑπεχω εἶπειν dixit, ut esset suscipio dicere; vulgo edebatur ὑποσχέσθαι, in codicibus est ὑποσχέσει. Sed omnis promittendi significatio hinc aliena est; agitur enim de eo, quod Socrates iam significarat se facturum, exsequendo, quod si Socrates fecerit, ipse Phædrus præmium

¹⁾ In Platonis Phædone p. 84 D scribendum est: εἴ περ ὑμῖν φαίνεται βέλτιον ἂν λεχθῆναι (sicubi vobis melius dici posse videtur; vulgo βέλτιον λεχθῆναι, id est, melius dictum esse), p. 105 A: αὐτὸ τὸ ἐπιφέρων τὴν τοῦ ἐπιφερομένου ἐναντιότητα μηδέποτε δέξασθαι (nunquam esse accepturum, accipere non posse; vulgo δέξασθαι); in Euthyd. p. 278 C: ἐφάτην γὰρ ἐπιδείξασθαι (v. ἐπιδείξασθαι); (Protag. p. 316 C recte Sauppius post Stephanum et me, idemque p. 346 Bitæ enarravit, ut enarrandum dixeram in annal. philol. Danic. I p. 34;) in Demosthenis orat. XVI, 20 (nisi nuper Dindorfius aut alius emendavit) scribendum est: οἶμαι . . . ἐμοὶ πάντᾳ φήσειν (pro φῆσαι), in XXIV, 68: οἶμαι ἀπάντας ὑμᾶς ὁμολογήσειν, δεῖν κ. τ. λ. (v. ὁμολογήσαι), in XLII, 12: ἐπείσθην τὴν μὲν σύνοδον . . . ὁμολογήσαι ποιήσεσθαι (v. ποιήσασθαι). Quid attingam Dionem Chrys. (LXXIV, II p. 397 R, ubi scribendum est: μηδέποτ' ἂν ἐγκαταλιπεῖν) aut Plutarchum (de adul. et amico c. 26 p. 67 D) aut Philostratum (vit. Apollonii VII, 33: ἀκροάσασθαι ᾤετο. VIII, 8 recte editur ᾤοντο αὐτὸν βοήσεσθαι . . . ποιήσεσθαι, sed VIII, 15, 3 iterum ἀκροάσασθαι ᾤοντο, rectum tamen e duobus codd. annotatur), nisi ut ostendam ubique unum et alterum eiusdem formæ occurrere? In Luciani piscat. c. 9 et Anachars. c. 24 vix credo ἀπολογήσεσθαι et χορήσεσθαι a Bekkero et G. Dindorfio prætermissa esse.

iocose promittit: καί σοι ἐγὼ ὑπισχνοῦμαι χρονῶν εἰκόνα . . . ἐς Δελφοὺς ἀναθίσειν, quæ verba arctissime cum superiore imperativo coniungenda sunt: fac . . . et promitto; dixerat autem Socrates se παρὰ ταῦτα ἂν ἔχειν ἔτερα εἰπεῖν μὴ χεῖρω. Hoc igitur a Phædro facere iubetur: τοῦτο αὐτὸ ποίησον· τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ βελτίω τε καὶ μὴ ἐλάττω εἶπον (aut εἶπε), τούτων ἀπεχόμενος. Imperativo (cuius utraque forma Plato utitur) corrupto natum est pravum illud ὑποσχίσει (quod qui scripsit, ὑπισχίση scribere voluisse videtur), quasi duo promissa inter se compararentur. In Lysiae oratione XII, 26 (εἰθ' ὅτι μὲν, ὡς γῆς ἀντειπὼν οὐδὲν ὠφέλιγας, ἀξιοῖς χρηστός νομίζεσθαι, ὅτι δὲ συλλαβὴν ἀπέκτεινας, οὐκ οἶει ἐμοὶ καὶ τουτοῖσι δοῦναι δίκην;) olim δεῖν post οἶει addendum putavi, ut οἶει δεῖν responderet præcedenti ἀξιοῖς (— nam de postulatione Eratosthenis agitur, ut ne οἶει-δῶσειν quidem plane aptum futurum fuerit —); nunc potius ipsum οἶει male additum puto, cum non intellexeretur, in his: οὐκ ἐμοὶ . . . δοῦναι δίκην audiri ἀξιοῖς post οὐκ. (Cfr. X, 13.) Ex hoc pravi supplementi fonte ortum est vitium orationis apud Diodorum Sic. XIX, 86: παρεκάλεσεν Ἀνδρόνικον τὸν φρούραρχον παραδοῦναι τὴν πόλιν καὶ θωρεάς τε καὶ τιμὰς ἀδράς ἐπηγγείλατο δοῦναι. Tollendum δοῦναι. Apud Lucianum in Anacharsi c.30 (οἰόμενοι φύλακας ἡμῖν τῆς πόλεως ἀγαθοὺς γενέσθαι καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ βιώσεσθαι δι' αὐτούς) γενέσθαι non infrequenti errore scriptum est pro longiore forma γενήσεσθαι, ut apud Strabonem XV p. 715, ubi Calanus mundi interitum adesse prædicat: κινδυνεύει τε ἀφανισμὸς τῶν ὄντων γενήσεσθαι, non, ut editur, γενέσθαι¹⁾. Restat, quem

¹⁾ Eadem mutatio facienda videri possit apud Demosthenem XVI, 4: ἔστι τοίνυν ἐν τινι τοιούτῳ καιρῷ τὰ πράγματα νῦν, . . . ὥστε Θηβαίους μὲν Ὀρχομενοῦ καὶ Θεσπιῶν καὶ Πλαταιῶν οἰκισθεῖσιν ἀσθενεῖς γενέσθαι, Λακεδαιμονίους δ', εἰ ποιήσονται

in hac causa citatum olim a L. Dindorfio video, Plutarchi in Alcibiad. c. 31 locus: *Ὡς οὖν ἐπανελθόντα τὸν Ἀλκιβιάδην ὁ Φαρνάβαζος ἠξίου καὶ αὐτὸν ὁμῶσαι περὶ τῶν ὁμολογημένων, οὐκ ἔφη πρότερον ἢ ἐκείνον αὐτοῖς ὁμῶσαι*, in quo alterum ὁμῶσαι tollendum puto, ut ad *οὐκ ἔφη πρότερον ἢ ἐκείνον αὐτοῖς* ex superiore ὁμῶσαι audiat^r verbum alio tempore (ὁμεισθαι).

Venio ad eas, quas sæpius significavi, cautiones et exceptiones; nam pauca quædam et certa verba locutionesque communi illi significationi vicinæ tamen propter singularem quandam notionis et usus proprietatem aut omnino regula eadem non continentur aut aliquam dubitationem habent. Ac primum prorsus separandum est *χορῆν* verbum, quod de deorum oraculorumque prædictionibus ita ponitur, ut a iubendi et præcipiendi notione et significatione profectum eamque retinens aoristum adsciscat; est enim fato constituere, ut aliquid fiat. Id ita esse, non uno nec dubio exemplo, sed certissimis monstratur, primum Herodoti in libro VII, 220: *ἐκέχρηστο γὰρ τοῖσι Σπαρτιή-τησι . . . ἢ Λακεδαιμόνα ἀνάστατον γενέσθαι . . . ἢ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι* (ubi pessime Steinius ex uno nullius auctoritatis libro pro *γενέσθαι*, quod librarii non tam facile attrectare poterant, *ἔσεσθαι* posuit, deinde ex paulo pluribus *ἀπολέσθαι*), Thucydidis III, 96: *χρησθὲν αὐτῷ ἐν Νεμίᾳ τοῦτο παθεῖν*, Aristophanis vesp. 160: *ὁ θεὸς μοῦχρησεν, ὅταν τις ἐκφύγῃ μὲν, ἀποσκληῖναι τότε¹⁾*. Quodque in verbo accidit, idem in substantivis

Ἀρχαδίαν ὑφ' ἑαυτοῖς . . . , πάλιν ἰσχυροὺς γενήσεσθαι. Nam idem necessario in utroque membro requiri tempus, iam Schæferus vidit; requiritur autem certissime futurum de eventu rei etiamnunc futuræ. Sed tollendum prorsus est priore loco *γενέσθαι* male interpositum, ut *γενήσεσθαι* extremo loco positum et ad *ἀσθενεῖς* et ad *πάλιν ἰσχυροὺς* pertineat.

¹⁾ Futurum apud *χορῆν* omnino non memini legere; ubi simpliciter est iubeo, ut cetera, et præsens habet et aoristum (Thuc.

χορησμός et λόγιον, apud Herodotum VIII, 60: *λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι*, et Platonem r. p. III p. 415 C: *χορησμός ἐστι . . . τὴν πόλιν διαφθαρεῖναι*, traduciturque, saltem apud poetas, etiam ad alia vaticinandi verba, ut apud Homerum Iliad. XIII, 666 ad *εἰπεῖν* (*εἶπεν οἱ φθίσθαι ἢ . . . δαμῆναι*), apud Euripidem ad *θεσπίζειν* (Phœniss. 1597: *Αἰὼ μ' ἐθέσπισε φρονέα γενέσθαι πατρός*, et Iphig. T. 1014); eodemque modo apud Æschylum Prometh. 667 post hæc: *βάξις ἦλθεν Ἰνάχῳ σαφῶς ἐπισκῆπτουσα καὶ μυθουμένην*, ei, quod iubetur, subiicitur prædictio hæc et minæ: *κεῖ μὴ θέλοι, . . . μολεῖν κεραυνόν*¹). Hæc exemplorum copia et firmitas ut ipsa dubitationem excludit, sic admonet, in ceteris verbis omnia esse contraria. Idemque dicendum est (dictumque a me ante multos annos, Bemerkungen p. 43 n.) de *εἰκός ἐστιν*, quod qui annotant apud Thucydidem cum aoristo terdecies reperiri, cum futuro nunquam (Herbstius, Kruegerus, Classenius ad I, 81, 2), ex hac ipsa constantia, cum in ceteris verbis vix singuli aoristi formæ facillime mutabilis inter vicena futura partim formæ non mutabilis reperiantur, nisi aut studio cæci fuissent aut ipsa capita quæstionis neglexissent, intellexissent, *εἰκός ἐστιν* suam habere legem a ceteris separatam dicique sic de rei per se probabilitate, ut temporis significatio omittatur, non apud solum Thucydidem, sed apud ceteros quoque²). Implicatior est quæstio in

II, 102, V, 16 cet., Æschyl. Eumen. 203, Eurip. Elect. 973 cet.).

¹) Apud Euripidem etiam Alcest. 12 *ἤνεσαν* decreti, non promissi significationem proprie habet.

²) Citavi olim præter Thucydidem Pindar. Pyth. I, 35, Plat. Phædr. p. 232A, p. 233A, Xenoph. Hell. III, 5, 10 et 14, IV, 3, 2; addo anab. IV, 6, 9. Oritur igitur in *εἰκός ἐστι* ambiguitas aliqua ex eo, quod futurum excluditur; nam *εἰκός ἐστι ποιῆσαι τινα* significat etiam, verisimile est aliquem fecisse (Thucyd. I, 10, 4, Lys. VII, 38 cet.).

vocibus spem significantibus, ἐλπῖς, ἐλπίζειν coniunctisque. Nam ut, quod in spei notione sic inclusa est futuri cogitatio, ut eius temporis significationem per se exprimi minus necesse sit, et quod nulla in his vocibus ex aoristi usu ambiguitas oritur, quoniam de præterito spes non dicitur nisi rei absolutæ, ut perfecto, non aoristo locus sit (ἐλπίζω πεπράχθαι τι¹⁾), fieri potuisse apparet, ut actio, quæ speraretur, tantum aoristo infinitivi tanquam finiti temporis (momentanea) significaretur, præsertim cum spes et fiducia de præsentis temporis statu semper præsentis infinitivi, non aoristo significetur²⁾, et ut hoc apud Græcos factum aliquando esse, certis exemplis constat, ita quousque id patuerit, non facile est definitu. Sed tamen testimonia perscrutantibus non dubium erit, quin sic aoristus ponatur frequenter (nec tamen ut excludatur futurum) apud ἐλπῖς (ἐλπιορῆ) ἔστιν (cum simplicis infinitivi, tum accusativi cum infinitivo) et apud ἐν ἐλπίδι εἰμί³⁾, apud Homerum

¹⁾ Perraro ἔλπομαι, credo, aoristum de re præterita adiunctum habet (Hom. Iliad. VII, 199, Apoll. Rh. II, 611, III, 370). De ἐλπίζω dicam paulo post.

²⁾ Iliad. XIII, 310, Herod. IX, 113, Plat. apol. Socr. p. 40 C, Eurip. Or. 1070.

³⁾ Ἐλπῖς ἔστι (ῆν) cum aoristo infinitivi simplicis annotatum habeo ex Euripidis Or. 779 (σωθῆναι), Hel. 433 (λαβεῖν), Alc. 146 (σώσασθαι, præsens σώζεσθαι non ponitur nisi de spe præsentis status), Thucyd. II, 80 (λαβεῖν), III, 3 (ἐπιπείσειν), Plat. Phædon. p. 68 A (τυχεῖν), Xen. anab. II, 1, 19, Lys. XIX, 8, Lycurg. 60, adiuncto accusativo subiecto ex Æschyli Sept. 367 (μολεῖν), Thucyd. V, 9 (φοβηθῆναι), Plat. Phædr. p. 231 E (τυχεῖν), Xenoph. Cyrop. II, 4, 23 (ὀφθῆναι), IV, 5, 25, Hellen. VI, 3, 20 et VI, 5, 35 (δεκατευνθῆναι), Isocr. Panegyr. 141. Non descendendi infra Atticos Formas infinitivorum notari velim. Apud Homerum ἐλπιορῆ sic ponitur Od. II, 280 (τελευτῆσαι), VI, 314 et VII, 76 (ιδέειν καὶ ἰκέσθαι). Cum futuro legitur ἐλπῖς ἔστιν (ἐλπιορῆ Odyss. XXIII, 287 ἔσεσθαι) apud Æschylum Agam. 679 (ῆξειν), Eurip. Alc. 294, Med. 767, Plat. Phædr. p. 232 E

etiam apud ἔλπομαι, etsi longe rarius quam futurum¹⁾; his adiungemus adiectivum ἐπίδοξος (τυχεῖν, de eo, quem opinio est consecuturum aliquid)²⁾; alia quædam, rarius cum infinitivo coniuncta, minus certa sunt³⁾; de ipso verbo, quod est ἐλπίζω, valde dubitabimus vel potius negabimus, de prosæ orationis scriptoribus prorsus. Nam et apud verbum magis quam apud substantivum (ἐλπὶς) quasi eminet infinitivus suamque temporis notam requirit, (nam ἐλπὶς ἐστὶ accedit similitudine aliqua ad εἰκός ἐστι,) et iam in ἔλπομαι apud Homerum perrarus est aoristi usus, futuri legitimus, et in frequentissimo apud

(γενήσεσθαι). (Etiam in Platonis soph. p. 250 E scribendum οὕτως ἀναφανείσθαι. Præsens de eventu quæstionis instituendæ pravam est.) Ἐν ἐλπίδι εἶναι cum aoristo Thucydides dixit IV, 70 (ἀναλαβεῖν), cum futuro VII, 46 (αἰρήσειν); Xenophontis in utramque partem exemplum infirmum est Hell. V, 4, 43 (ποιήσασθαι) et VII, 2, 10 (παραστήσεσθαι).

¹⁾ Ἐλπομαι (ἔολπα) cum aoristo de futuro legitur Iliad. XII, 407 (ἀρέσθαι), XV, 289 (θανέειν), Odyss. III, 319, apud Pindarum Pyth. IV, 243 (πράξασθαι). Futurum in una Iliade plus decies positum Dammius monstrabit. Apollonius Rh. aoristum apud ἔολπα habet I, 1343 (δηρίσασθαι, exemplum non firmum), futurum II, 1049, 1225, III, 784, IV, 1379; Herodotus II, 11 aoristum cum ἄν.

²⁾ Herod. I, 89, Plat. Theæt. p. 143 D, Isocr. Archid. 8.

³⁾ Ἐλπίδα ἔχω aoristum habet apud Pindarum Pyth. III, 111 (εἰρέσθαι), futurum apud Sophoclem El. 952, Euripidem Heraclid. 521, Med. 1033, Thucyd. VIII, 48 et apud eundem aoristum cum ἄν II, 51; ἐλπίδα παρέχω ποιῆσαι est apud Platonem symp. p. 193 D. Ἀνέλπιστόν ἐστι cum aoristo (accus. cum inf.) legitur Thucyd. VI, 33 (τὸ τοιοῦτο συμβῆναι), ἀνέλπιστός εἰμι cum futuro (σωθήσεσθαι) VIII, 1, cum aor. et ἄν III, 30. Εὐελπίς εἰμι apud Æschylum Prom. 510 (σὲ . . . ἰσχύσειν) et apud Thuc. VI, 24, ubi ad σωθήσεσθαι et οἴσειν tertium adiungitur fraudem præferens manifestam προσκτεήσεσθαι. Apparet, nisi in ἀνέλπιστόν ἐστι, quod comparari potest cum εἰκός ἐστι, nullo aoristum testimonio firmo Attici scriptoris defendi.

ceteros scriptores infinitivi verbo ἐλπίζω subiuncti usu¹⁾ vix ex totis litteris Atticis decem proferuntur aoristi exempla, quædam iam codicum auctoritate correcta corrigendave, pleraque una littera a recta futuri forma distantia, reliqua præter unum alia quoque de causa dubia. Suspectæ illæ aut saltem exiguum testimonii pondus afferentes aoristi formæ leguntur apud Thucydidem IV, 24 (χειρώσασθαι), VII, 21 (κατεργάσασθαι), apud Xenophontem Cyrop. I, 5, 9 (διαπράξασθαι, sed codex Guelf. διαπράξεσθαι), anab. VI, 5, 17 (δέξασθαι), apud Lysiam II, 21 (δουλώσασθαι), apud Isocratem adv. Euthyn. 15 (πράξασθαι), nec multo firmitus apud Thucydidem IV, 80 ἀποστρέψαι. Apud Xenophontem Cyrop. II, 4, 15 (ubi proxime præcedit § 14 ἐλπίζω φίλον αὐτὸν γενήσεσθαι) codex Altorfinus habet recte ἐλπίζω ἐκείνους ἐλθεῖν ἂν πρὸς σέ. Relinquuntur firmamenta causæ primum Thucyd. IV, 13, 1: ἐλπίζοντες τὸ κατὰ τὸν λιμένα τεῖχος . . . ἐλεῖν μηχαναῖς, ubi item ἂν post ἐλεῖν excidit, prorsusque similis in [Xenophontis] Agesilao locus, 7, 6: ἤλπιζον ἐλεῖν τὰ τείχη, deinde duo Euripidis loci, alter Herc. fur. 745: πάλιν ἔμολεν ἂ πάρος οὐποτε διὰ φρενὸς Ἥλπισεν παθεῖν γῆς ἄναξ, ubi tantum abest, ut versus hanc scripturam tueatur, ut versus causa Fixius et Dindorfius ἂν post φρενός addiderint, cum Hermannus ἐπήλπισεν scripsisset, ut syllabam illam consequeretur, alter in Iphigenia T. 1016: ἅπαντα γὰρ Ξυνθεὶς τὰδ' εἰς ἓν νόστον ἐλπίζω λαβεῖν, qui me quoque vexavit (Bemerkung. p. 43), donec intellexi λαβεῖν recte pro præterito positum esse (ut in Ione 348: θῆράς σφε τὸν δύστηνον ἐλπίζει κτανεῖν), et hoc Orestem dicere,

¹⁾ In uno libro quarto Thucydidis octies ἐλπίζω futurum habet, c. 8, 9, 43, 62, 71, 76, 85, 105; apud Euripidem saltem sexies, Hec. 820, Electr. 249, Heracl. 152, Suppl. 845, Ion. 1087, Troad. 995; aoristum cum ἂν habet apud Thucyd. III, 30, Plat. de rep. V p. 453 D, Xenoph. de vectig. 3, 11 et alibi sæpius.

se sperare reditum sibi ab Apolline datum promissumque esse. Corruit igitur tota defensio, etiam de poetis; nec quisquam iam, opinor, dubitabit apud Isocratem quoque ad Demonicum § 24, ubi editur: ἤλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σέ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε, restituere γενήσεσθαι pro γενέσθαι, ut paulo ante apud Diodorum et Strabonem feci¹). (Idem error, eadem correctio facienda Plutarchi Nic. c. 11.) De iis locis, in quibus προσδοκᾶν cum aoristo pro futuro coniunctum creditur, vix opus est dicere; adeo sunt et pauci in infinita contrariorum multitudine et erroris manifesti; nam in Isocratis orat. de antid. § 312 recte nunc ex Urbinate editur γενήσεσθαι προσεδόκησεν, olim erat γενέσθαι, eo mendo, quod ex orat. ad Demonic. sustuli; restabat apud eundem Panegyri. § 59 βιάσασθαι προσδοκήσας, apud Isæum XI, 22 ἐξαπατήσας, hæc quoque nuper correctæ. (De Aristoph. ran. 901 supra dictum est.) Sed tamen superest, in quo olim hæsi (Bemerk. p. 43), Æschyli locus in Agam. 675: Μενέλεων γὰρ οὖν Πρωτόν τε καὶ μάλιστα προσδόκα μολεῖν. Sed idem hic ceteros meque decepit interpretandi error, qui in Iphigeniæ Tauricæ loco. Nam si μολεῖν de futuro adventu accipitur, mirifica oritur in proximis tautologia: εἰ δ' οὖν . . ., ἐλπίς τις αὐτὸν πρὸς δόμους ἥξειν πάλιν. Itaque μολεῖν, ut oportet, præteritum tempus significat estque hæc sententia: Menelaum igitur, de quo quæritis, primum maximeque adventasse (iter huc tetendisse) scitote et in illa tempestate fuisse; si igitur inde evasit, spes est, eum rediturum domum esse. Postremo dixi olim fortasse suspicionem de exceptione aoristo apud verbum δοκεῖν danda subnasci posse, sed eam

¹) Fortasse cavendi erroris causa iam hic corrigendus est Platonis locus de rep. V p. 451 A, etsi ibi nemo facile coniunget ἐλπίσω γενέσθαι. Sed barbarum est ut quod maxime: ἐλπίσω ἔλαττον ἀμάρτημα φονέα γενέσθαι. Excidit εἶναι post litteras ημα, scribendumque est: ἐλπίσω (credo) γὰρ οὖν ἔλαττον ἀμάρτημα εἶναι ἀκουσίως τινὸς φονέα γενέσθαι ἢ ἀπατεῶνα κ. τ. λ.

et verbi natura, quod nihil prorsus ab apertissimis putandi verbis separati haberet, et infinitis testimoniis sic everti, ut in paucissimis contrariis consistere nequiret, præsertim, præter unum, pondere prorsus carentibus, Sophoclis El. 443 (δέξασθαι), Thucyd. IV, 36 (βιάσασθαι), Herodoti VIII, 86 (θρήσασθαι) et IX, 109 (πᾶν μᾶλλον δοκέων κείνην αἰτῆσαι, ubi scribendum est πᾶν ἄν)¹⁾, et de δοκῶ μοι Platonis Euthyd. p. 288 C (ύφηγρήσασθαι), Aristophanis av. 671 (καὶ φιλησαί μοι δοκῶ, id est, ut Dobreus vidit, καὶ φιλησαι). Unum dixi firmitus videri, Euripidis in Oreste 1527: μῶρος, εἰ δοκεῖς με τλῆναι σὴν καθαιμάξαι δέρον. Quem locum ut emendare nequeam, tamen unus consensui rationis et analogiæ et frequentissimo usui non possit resistere; neque enim omnia certa menda certo etiam corrigere licet. Audebo tamen suspicionem expromere; nam mihi Euripides, qui pro χρῆναι ausus est χρῆν dicere (Hec. 260, ut etiam Sophocles, si Eustathio credimus)²⁾, videtur falsa analogiæ specie ductus etiam τλῆν pro τλῆναι dixisse scripsisseque: δοκεῖς με τλῆν ἄν σὴν καθαιμάξαι δέρον.

Multa feci verba de re parva nec nova; satisne multa ad expellendum veterem errorem et ad ignaviam quærendi, levitatem fingendi ex hoc saltem loco fugandam?

Subiiciam corollarii loco similis erroris et inconstantiae exemplum, sed parvum et fere ad unum scriptorem pertinens, in quo eadem exemplorum comparatione et examinatione utendum est. Notissimum est enim, Græcos, cum in familiari sermone quærant, quid alter eos facere velit, dicere βούλει, βούλεσθε, εἶπω, aoristo coniunctivi, raro præsentī subiecto (ut in Platonis polit. p. 259D φῶμεν, in

¹⁾ Steinius ad VIII, 86 adscribit c. 136, ubi ipse recte edidit ἐδόκει μάλιστα προσκτῆσεσθαι. (Cap. 100 scrib. κατεργάσεσθαι.)

²⁾ χρέη pro χρῆν substituentem Nauckium (stud. Euripid. I p. 7) non probō.

fragm. Euripid. apud Stob. 13, 1, n. 1023 Dind. λέγω), sive ea forma omissa ὅπως orta est sive ex ipso coniunctivi usu in interrogando de eo, quod fieri oporteat (φῶ;), præposito βούλει, certe cum eo usu arcte coniuncta. Pro βούλει, βούλεσθε apud Sophoclem (El. 80, Ed. r. 651) et Euripidem (Bacch. 719 et in illo fragmento) quater reperitur θέλεις, θέλετε, apud Platonem Xenophontemve aut Aristophanem nunquam. Hoc imitatus Lucianus θέλεις a poetis transtulit aliquot locis ad prosam orationem. Sed quod apud Platonem factum est uno aut altero loco, ut librarii pro aoristo coniunctivi futurum indicativi substituerent (velut in Phædone p. 99 D βούλει σοι ἐπιδείξιν ποιήσομαι), qui error et origine loquendi formæ cum coniunctivo cognata redarguitur et testimoniorum multitudine et poetarum locis. quorum in tribus indicativum versus excludit, et quod non accidit, nisi in forma ad errandum facillima (ποιήσομαι pro ποιήσωμαι), nunquam in formis certioris discriminis, velut θῶ, θῶμεν, ἀκούσωμεν, hoc apud Lucianum latius patet hæretque in editionibus aliquot locis indicativus dubiumque relinquitur, an ipse Lucianus ab antiquo usu deflexerit. Verum hoc credere non solum servatum in aliis et pluribus locis rectum vetat, sed idem certissimum, si ex satis multis exemplis ducitur, argumentum, quod deflectitur tantum in formis verborum mutationi obnoxiiis, certior discriminis finis non transilitur nisi ab uno alterove librario; accedit, ut interdum prava futuri forma aliave res indicium faciat erroris et librariorum ad eum propensionem ostendat. Nam ut omittam formas futuri et aoristi communes (ῥαψωδῆσω, ἐπιδείξω, παραινέσω, etiam præsentis, ἄγω et συγγράφω pro imagin. 15), coniunctivus servatur in his: θῶμεν (Hermot. 4), φῶ (ibid. 9), ἀφαιρῶμεν (ibid. 48), ἀποκρίνωμαι (ibid. 55), ἀκούσωμεν (Char. 9, non ἀκουσόμεθα), παραγάγω et επαγάγω (catapl. 6, Jup. conf. 7), ἐντείλωμαι (dial. mort. 1, 2), ἀφείλωμαι (ibid. 10, 9), ἀντίπῶ (Hermot. 42 post θέλεις); aberratur ab

omnibus ad δικαιολογήσονται (Timon. 37) et διηγῆσονται (Hermot. 80), ut videtur, etiam ad ἀποκληροῦμεν in bis accus. c. 14, pro quo Dindorfius ἀποκληροῶμεν, secutusque est Jacobitzius, opinor, quod præsentis tamen indicativum non ferebat, et ad παραγγελοῦμεν pro παραγγείλωμεν ibd. 4, a plerisque ad καταριθμήσονται (navig. 26; Dindorfius ex uno recte καταριθμήσονται); variatur cum apertis fraudis indiciiis in his locis: Char. 7, ubi plures et meliores βούλει ἔρωμαι, Iacobitzius ex uno ἐρήσομαι arripuit; dial. deor. 20, 16, ubi plerique codices βούλει ἐπομόσομαι habent, optimus (A) ἐπομόσομαι, quod ipse Iacobitzius restituit, cum futurum ἐπομοῦμαι esset; catapl. 5, ubi Iacobitzius e duobus codicibus ἐμβιβασόμεθα, recte ceteri ἐμβιβασώμεθα; navig. 4, ubi editur: ἢ ἐθέλεις ἐγὼ αὐθις ἐπάνειμι ἐς τὸ πλοῖον, sed cod. A habet ἐπὼν εἰμι, ex quo efficitur ἐπανάω. In cataplo 9 Iacobitzius sublato propter codicem A εἰ effecit βούλει προσθήσω contra sententiam; neque enim Megapenthes consilium Clothus expetit (et repugnat etiam oratio a καὶ incipiens), sed continuat et auget promissa: καὶ τοὺς δύο κρατῆρας, εἰ βούλει, προσθήσω.¹⁾ Itaque βούλει διηγῆσονται, ut ἔφην διηγῆσασθαι pro διηγῆσεσθαι, librariis relinquemus et fortasse festinantibus notarum aut materia carentibus programmatum scriptoribus.

Materiam collegi non ex omnibus libellis Lucianeis, sed fere ex duabus tertiis partibus, ex iis, qui lectitari solent, omnibus.

Liber II.

Cap. I.

Emendantur Homerus, Pindarus, Æschylus, Sophocles.

Ab hoc inde loco iam simpliciore illa et breviorē scribendi forma utar, quam initio adumbravi, ut scriptores utriusque sermonis ordine persequens, priore loco poetās, quas habeo annotatas emendationes et coniecturas, singulatim promam, nisi ubi ob similitudinem aliquam notabilem aut adiunctam communem aliquam quæstionem plures coniungi utile erit, adscripta, ubi opus videbitur, maximeque initio et in difficilioribus scriptoribus breviter coniecturæ causa et confirmatione. Interponentur parvis paulo maiora emendationibusque, quas prorsus certas puto, suspensiones aut in mendi convictione aut in correctionis inventionē minus certæ, significato plerumque, in quo quamque probabilitatis gradu ponam. Primi igitur occurrunt poetæ Græci. Inter eorum opera quæ et ætate et dignitate primam tenent sedem, **Homeri** carmina, in iis quam exiguus sit coniecturæ locus, supra (p. 95) dixi; ea enim fere sola attingere potest, quæ grammaticorum testimoniis non confirmata in codicibus describendis inde a primis Christiani temporis seculis a librariis corrupta esse possunt. Itaque ad hæc carmina nihil fere præter exigua illa ex grammatico genere, quæ libr. I c. 4 posui, habeo annotatum; nam etiam si quid se obtulit aliquando coniecturæ, eam postea vidi ab aliis præceptam; velut cum a. 1864 mense

Iulio in schola Herloviana discipulorum explorationi adsidens libri noni Iliadis locum inde a v. 225 tractari audirem haberemque in manu Wolfii exemplum necdum illo tempore Bekkeriano usus essem, Listovio amico, qui scholæ illi præest, dixi v. 230 necessario scribendum esse *σόας ἔμεν*. Eiusdem est generis, quod Iliad. I, 327 ante multos annos annotavi scribendum esse *ἀκείοντε* pro *ἀέκοντε*, quoniam nulla omnino, cur inviti præcones obedierint, significatio est; nam id quoque ante me Bentleius vidit; sed ea conjectura neglecta ab omnibus videtur. Ne tamen nihil prorsus hoc loco ad Homerum conferatur, dicam Iliad. II, 340 scribendum esse: *ἐν πυρὶ δὴ βουλαί κε γενοίατο μήδεά τ' ἀνδρῶν* (pro *τε*). Respondet enim Nestor ipse ei, quod interrogaverat: *πῇ δὴ συνθesisίαι τε καὶ ὄρνια βήσεται ἡμῖν*; non optat. Atque etiam XIX, 321 verum esse puto: *οὐ μὴν γάρ κε κακώτερον ἄλλο πάθοιμι*, non, quod scribitur: *οὐ μὴν γάρ τι κακώτερον ἄλλο*.

Pindarum cum a. 1853 diligenter totum perlegerem, antea ex partibus cognitum, perpauca tamen annotavi et parva, quæ ad scripturam emendandam aut saltem sententiam interpunctione adiuvandam pertinerent; neque enim sine longioris temporis consuetudine satis familiariter nosci poterat. Ea hæc sunt.

Olymp. II, 65 (de piorum in beatissimis sedibus vita):

*οὐ χθόνα ταράσσοντες ἐν χειρὸς ἀκμῇ
οὐδὲ πόντιον ὕδωρ
κεινὰν παρὰ δίαίταν.*

Κενὴ δίαίτα neque per se quæ sit neque quomodo piis beatisque tribuatur, intellego voluisseque Pindarum dico *κείναν παρὰ δίαίταν* accipi: in illa vita (per illam vitam, dum in ea vita sunt). Etiam Pyth. 1, 93 *δίαίτα* vita est, non victus.

Pyth. I, 71 (ubi pacem poeta Hieroni precatur a Pœnis et Tyrrhenis non turbatam):

Αἰσσομαι νεῦσον, Κρονίων, ἄμερον

ὄφρα κατ' οἶκον ὁ Φοῖνιξ ὁ Τυρσανῶν τ' ἀλαλατὸς
ἔχῃ.

Domi ut maneat seque teneat Pœnorum clamor bellicus, recte precatur; ut domus ea mansueta mitisque sit, minus apte, multoque aptius clementiæ significatio ad Iovis nutum transfertur:

Αἰσσομαι, νεῦσον, Κρονίων, ἄμερον,
ὄφρα κατ' οἶκον κ. τ. λ.

Usitate enim eiusmodi verbo, quale est *νεύειν*, adiectivum singulari numero additur, ut *νεῦμα ἄμερον* intellegatur (synt. Gr. § 88 b).

Pyth. IV, 118: *Αἴσονος γὰρ παῖς, ἐπιχώριος οὐ
ξείναν ἰκόμαν γαῖαν ἄλλων.*

Sic codices. Sed quoniam pro *ἰκόμαν* versus requirit hanc mensuram — — —, editur *ἰκοίμαν* ex Hermannii coniectura, in qua neque optativus sine *ἄν* recte ponitur neque potentialis illa, quam efficere volunt, affirmationis forma ullo modo ferenda est. Itaque aut *ἰκνοῦμαι* aut *ἰκάνω* scribendum videtur¹).

Ibd. 281: *ἐπέγνω μὲν Κυράνα
καὶ τὸ κλεεννότατον μέγαρον Βάττου δικαῖαν
Δαμοφίλου πραπίδων.*

Frustra hunc genetivi usum *ἐπέγνω πραπίδων Δαμοφίλου* (adiuncto præsertim hoc altero genetivo) eiusmodi locis defendunt, in quibus participiorum genetivus absolutus est, sive Homeri (Iliad. IV, 357: *ὥς γνῶ χωρμένοιοι*), sive Platonis (apol. Socr. p. 27 A: *ἄρα γνώσεται Σωκράτης ἐμοῦ χαριεντιζομένου*);). Scribendum est, *ν* pro *υ* posito, *Δαμόφιλον*. Nam *ἐπιγινώσκειν τινὰ δικαῖαν πραπίδων* eadem ratione dicitur, qua *ἄρασθαι, μακαρίζειν, ζηλοῦν*,

¹) Christius nuperrime edidit: *οὐχ ἴκω ξείναν μὲν γαῖαν ἄλλων* et audaciore correctione et positu particulæ *μὲν* vix probabili; nec divelli hæc debent *ἐπιχώριος οὐ ξείναν*.

αἰνεῖν τινά τινος (velut προθυμίας) et e contrario μέμ-
φροσθαί τινα, ὀργίζεσθαί τινί τινος.

Pyth. VIII, 77:

δαίμων δὲ παρίσχει,
ἄλλοτ' ἄλλον ὑπερθε βάλλον, ἄλλον δ' ὑπὸ χειρῶν
μέτρον καταβαίνει. ἐν Μεγάρους δ' ἔχεις γέρας κ.τ.λ.
Sic codices (aut μέτρον) vitiose, syllaba etiam ἐν in extremo
versu abundante. Recte superiores intellexerant fortunæ
inconstantiam significari dupliciter et in extollendis homi-
nibus (athletis) et in premendis, eoque pertinere κατα-
βαίνει verbum; sed prave hoc pro transitivo accipiunt.
Scribendum:

ἄλλος δ' ὑπὸ χειρῶν

μέτρον καταβαίνει. Μεγάρους κ. τ. λ.

hoc est, alius (certando in ludis) infra mensuram manuum
et virium descendit. (In Bergkii correctione et ἄλλον δ'
ὑπὸ χειρῶν, audito βάλλον, pravum est et μέτρον κατάβαιν'
et retinetur manifestum additamentum ἐν, quod superiores
sustulerant.)

Isthm. III (IV), 53 (35):

ἴστε μὰν Αἴαντος ἀλκὰν φοῖνιον, τὰν ὀψία
ἐν νυκτὶ ταμῶν περὶ ᾧ φασγάνῳ, μομφὰν ἔχει παίδεσσιν
'Ελλάνων, ὅσοι Τρώανδ' ἔβαν.

Non per se φοῖνιος erat Αἴαντος ἀλκή neque aptum
videtur nudum illud ἀλκήν τέμνειν περὶ ᾧ φασγάνῳ.
Rectum erit:

ἴστε μὰν Αἴαντος ἀλκὰν, φοῖνιον τὰν ὀψία
ἐν νυκτὶ ταμῶν κ. τ. λ.

Nam ἀλκήν τέμνειν φοῖνιον est feriendo cruentare.

Venio ad scenicos poetas, in quibus multiplicem con-
iectura materiam habet et quos studiosius frequentiusque
quam Pindarum tractavi, nec tamen ita, ut propriam quan-
dam et præcipuam in iis studiorum sedem collocarem
tractandoque et enarrando fabulas pæne ediscerem. In
eos quæ nuper ingruerit hominum alioquin doctorum et

aeutorum licentia et temeritas, dixi supra, exemplaque quædam in meis emendationibus explicandis ex iisdem locis sumpta interponam.

In Æschyli tragœdiis, quarum emendandarum fundamentum in uno codice Mediceo positum est, quæ nos difficultates circumstent, item dictum est supra (p. 120); itaque timide et raro emendationem tentavi. Quæ tamen cum aliqua spe et fiducia attigi, ex iis primum ad plures locos nec solius Æschyli pertinet. Nam

Prometh. 291, ubi Oceanus Promethea versibus anapæstis alloquitur:

*Τὸ τε γὰρ με, δοκῶ, συγγενὲς οὕτως
ἔσαναγκάζει χωρὶς τε γένους
οὐκ ἔστιν ὅτι μείζονα μοῖραν
νείμαιμι ἢ σοί¹⁾*

solæcus est meo iudicio optativus sic sine potentialis orationis nota (ἄν) subiectus in sententia relativa primariæ præsentis temporis et indicativi modi sententiæ non minus quam in ipsa sententia primaria, velut illud in Iphig. T. 1055, nunc ab omnibus correctum: τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἅπαντα (ἄν πάντα) συμβαίη καλῶς, quæque eiusdem generis olim tenebantur e codicibus Soph. (Æd. Col. 565 (ξένον οὐδένα ὑπεκτραποίμην) et 1419 (πῶς γὰρ... ἄγοιμι) et aliis locis, nec defensionis artificia curo.²⁾ Et tamen sic post οὐκ ἔστιν, ὅς aut ὅπως (aut ἔστιν ὅς vel ὅπως interrogative dictum) optativus positus legitur pluribus locis,

¹⁾ De versuum descriptione tantum hoc loco dicam, me monometros illos, quos, ut parœmiacum extremum consequantur aliave de causa, ut mihi quidem videtur, sæpe casu interponunt, omnes improbare anapæstosque per dimetra, quamdiu nihil obstat, decurrere putare. In carminibus chororum, quæ ipse non paulo aliter longioribus sæpe versibus describerem, sequar hoc loco Dindorfium.

²⁾ Prorsus, quanquam satis mirus, tamen separandus est optativus sine ἄν in sententiis, quæ cum infinitivo in sententia generali posito coniunguntur (synt. Gr. § 132 d not. imi marginis); nam in iis nulla est significatio potentialis.

apud Æschylum Agam. 620: *Οὐκ ἔσθ' ὅπως λέξαιμι τὰ ψευδῇ καλὰ* | *Εἰς τὸν πολὺν φίλοισι καρποῦσθαι χρόνον*, et Choeph. 172: *Οὐκ ἔστιν ὅστις πλὴν ἐνὸς κείραιτό νιν*, apud Sophoclem Œd. Col. 1172: *καὶ τίς ποτ' ἔστιν, ὃν γ' ἐγὼ ψέξαιμί τι*; (nam ibd. 561 recte ponitur *ἐξαφισταίμην* in explenda oratione potentiali, *ἂν τύχοις*, et in Philoct. 695 *παρ' ᾧ ἀποκλαύσειεν* post imperfectum *ἦν* recte refertur ad *ἔχων*, respondens huic rectæ orationis præsentis temporis formæ: *οὐκ ἔχει, παρ' ᾧ ἀποκλαύσῃ*), apud Euripidem Alc. 52: *ἔστ' οὖν ὅπως Ἀλκηστις εἰς γῆρας μόλοι*; et 117: *ἔσθ' ὅποι τις στείλας . . . δυστάνου παραλύσαι ψυχάν*; apud Aristophanem in vesp. 471: *ἔσθ' ὅπως ἄνευ μάχης καὶ τῆς κατοξείας βοῆς Ἐς λόγους ἐλθοιμεν ἀλλήλοισι καὶ διαλλαγάς*; (nam ran. 96 *ὅστις . . . λάκοι* explet sententiam potentialem: *γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὖροις ἔτι Ζητῶν ἂν, ὅστις . . .*).¹⁾ Ex his quod in Eurip. Alc. 117 scribi volueram *παραλύσει*, nuper præceptum video a Nauckio; apud Aristophanem Hermannus pro *ἄνευ* scribi voluit *ἂν ἐκ μάχης*, mihi in mentem venit: *Ἐσθ' ὅπως ἄνευ μάχης ἂν καὶ κατοξείας βοῆς*, omissoque casu *ἂν* additum ad versum explendum *τῆς* putabam²⁾. In Æschyli Agam. 620 scribendum videtur: *Οὐκ ἔσθ' ὅπως λέξαιμι τὰ ψευδῇ κάλ' ἂν*. In Œdip. Col. v. 1172 recte Brunckius scripsisse videtur:

¹⁾ Tragicorum locos posuit inter alios, in quibus *ἂν* omissum defenditur, Krueger gr. Gr. II, 54, 3, 8. Recta forma quæ sit, ostendunt Aristoph. av. 628, Xenophon. an. II, 3, 23 et alia exempla permulta.

²⁾ Hic igitur Hermannus, ut sæpe ad verum rapiebatur artificiorum oblitus, potentialem formam requisivit, abiectis iis, quæ ab eo alii describunt de optativo nudo et sine condicionem posito et alibi et ad defendenda hæc in Platonis Lys. p. 214 D: *ὃ δὲ αὐτὸ αὐτῷ ἀνόμοιον εἶη καὶ διάφορον, σχολῇ γέ τῳ ἄλλῳ ὁμοιον ἢ φίλον γένοιτο*. Sic enim etiam C. F. Hermannus edidit. Recte editur Protag. p. 330 D, Phædon. p. 106 D, ne Xenophontis mem. III, 14, 3, IV, 4, 25 commemorem. (Scr. *ὁμοιον ἂν*.)

ὄν ἄν ἐγὼ ψέξαιμί τι; omisso ἄν post ὄν additum est inane prorsus fulcrum versus γέ. Difficilius persuadebo, et tamen ipse mihi prorsus persuasi, Æschylum in Prometheus loco et in Choephoris scripsisse illic: *Οὐκ ἔστ' ἄν ὅτῳ μείζονα μοῖραν | Νέμαιμι ἢ σοί*, hic: *Οὐκ ἔστ' ἄν ὅστις πλὴν ἐνὸς κείραιτό νιν*, transposita, cum sententia relativa cum brevissima sententia primaria in unam conflaretur, particula ante vocem relativam, quemadmodum fit in noto dicendi genere *οὐκ ἄν οἶδα (οὐκ οἶδ' ἄν)*, *εἰ δυναίμην* (synt. Gr. § 139 b not., Matth. gr. § 599, 3, ubi testimoniis citatis addi potest Xenophontis Cyrop. V, 4, 12) et eodem modo ante ὅτι apud Xenophontem anab. III, 2, 24 (*καὶ ἡμῖν γ' ἄν οἶδ' ὅτι τρισάσμενος ταῦτ' ἐποίει*) et Demosth. Philipp. II, 29; nec dissimile est, quod, confuso item primariæ et secundariæ sententiæ fine, dicitur: *τί οὖν, ἄν φαίη ὁ λόγος, ἐτι ἀπιστεῖς;* (Plat. Phædon. p. 87 A etc.), quoniam per se ἄν non ponitur in initio sententiæ (*ἄν φαίης*). Hoc si ita est, relinquitur dubitatio, in Euripidis Alcest. 52 utrum, producto ἄν (Dindorf. præfat. ed. primæ poet. scen. Græc. p. VII sqq., quanquam sententiam ipse postea mutavit), scribendum sit: *ἔστ' ἄν ὅπως "Ἀλκχστις εἰς γῆρας μόλοι;* an *ἔστ' οὖν ὅπως "Ἀλκχστις ἄν γῆρας μόλοι;* etsi alibi verbo *μολεῖν* accusativum huiusmodi substantivi sine præpositione adiunctum non memini.

Ibd. (Prometh.) 425 (in chori carmine):

*Μόνον δὴ πρόσθεν ἄλλον ἐν πόνοις
δαμέντ' ἀδμαντοδέτοις Τιτᾶνα λύμαις
εἰσιδόμεαν θεὸν "Αἰλαν.*

Prorsus abundat *ἐν πόνοις* et falsum est; nam *ἐν πόνοις* multi deorum fuerant, unum, ut Promethea, in vinclis Oceanides viderant. Scribendum: *ἐντόνοις δαμέντ' ἀδμαντοδέτοις τε Τιτᾶνα λύμαις εἰσιδόμεαν.*

Ibd. 602 Io interrogat:

δυσδαιμόνων δὲ τίνες, οἷ, ἐή,
οἷ' ἐγὼ μογοῦσιν;

Inanes sunt ambages in illis τίνες, οἷ nec Græcæ; neque enim, cum Græce interrogatur, sitne quisquam, qui patiatur, sic interrogatur: τίς, ὅς, sed ἔστιν, ὅς; Scribendum, nulla littera mutata: δυσδαιμόνων τίνες οἷ', ἐή, οἷ' ἐγὼ μογοῦσιν; ut graviter οἶα interiecta exclamatione geminetur.¹⁾

Ibd. 848 Prometheus permire Io, cum ad Nili ostia accesserit, rationis rursus compotem fore dicit Iovis manu tantum tactam:

ἐνταῦθα δὴ σε Ζεὺς τίθησιν ἔμφορα
ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ καὶ θιγὼν μόνον.

Nam rationis usu nunquam aut ante Io caruerat aut in hoc cum Prometheo colloquio caret; nec minus mire huic recuperandæ tactu Iovis rationis mentioni subiiciuntur hæc de filio nascituro:

Ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γεννημάτων
τέξεις κελαινὸν Ἐπαφον,

ut nomen filii pertineat non ad memoriam eius tactus, ex quo ipse ortus sit, sed ad eius, quo mens matri reddita. Itaque quod hæc non cohærent, Elmsleius et Dindorfius v. 849 violenter et sine ulla, quæ in ipso versu sit, causa eiiciunt, Hermannus inter 848 et 849 aliquid excidisse putat. Dindorfius quidem, illo versu eiecto, tactus mentionem, quæ abesse propter ἐπώνυμον et totam sententiam nequit, Wieseleri coniectura (γέννημ' ἀφῶν) postliminio restituit. Recta omnia erunt, si pro inepta rationis mentione substituerimus necessariam et rectam graviditatis solo tactu efficiendæ, cuius rei in filio nato memoriam

¹⁾ v. 770 Hermannus vidit scripturam codicis Medicei simpliciter restituendam esse (οὐ δῆτα, πλὴν ἔγωγ' ἂν ἐκ δεσμῶν λυθείς). Negat Prometheus aliud esse periculi avertendi auxilium quam se ipsum vinclis aliquando solutum.

nomen conservaturum sit: *Ἐνταῦθα δὴ σε Ζεὺς τίθησ' ἐγκύμονα | ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ καὶ θιγῶν μόνον. | Ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γεννημάτων | τέξεις κελαινὸν Ἐπαφον.* Nam *γεννημάτων* nomen recte de Iovis procreatione et eius singulari modo ponitur præcedente illo *ἐπαφῶν καὶ θιγῶν*, ad quod illud refertur.

Ibd. 859 (de Ægyptiadis Danaides tanquam accipitribus columbas persequentibus nec tamen nuptiarum fructum percepturis):

*Ἥξουσι θηρεύοντες οὐ θηρασίμους
γάμους· φθόνον δὲ σωμάτων ἔξει θεός·*

Πελασγία δὲ δέξεται θηλυκτόνῳ

Ἄρει δαμέντων νυκτιφρουρήτῳ θράσει.

Ad sententiam neque *φθόνος* accommodari potest neque, qui ineptissime dicitur, *φθόνος σωμάτων*. *Σώματα* Ægyptiadarum sunt, quæ rectissime terra Græca acceptura gremio suo dicitur, cum a feminis occisi sint. (Frustra hic quoque Dindorfius lacunam fingit.) Videtur fuisse: *φορὰν δὲ σωμάτων ἔξει θεός*: impetum corporum coercebit deus. *Σώματα*, non ipsos, poeta coercitum iri dixit, ut et robur persequentium significaret et proxima apte adiungeret.

Ibd. 1054 sqq., postquam superioribus versibus Prometheus cælum, terram, mare misceri ruinasque omnium sibi a Iove iniici iussit, se tamen necari non posse, Mercurius eam furentium esse mentem verbaque dicit:

Τοιάδε μέντοι τῶν φρενοπλήκτων

βουλεύματ' ἔπη τ' ἔστιν ἀκοῦσαι.

Τί γὰρ ἐλλείπει μὴ παραπιάειν

ἢ τοῦδε τύχη; τί χαλᾷ μανιῶν;

Sic enim Dindorfius edidit; in codice Mediceo est *ἢ τοῦδ' εὐτυχῇ*. Fortuna Promethei furere et per se inepte dicitur perverseque hæc ratio superioribus subii-citur. Sed nihilo feliciores ceterorum coniecturæ. Scribendum est: *ἢ τοῦδ' εὐχῇ*: Quid enim a furore distant hæc, quæ Prometheus vovet (*εὐχεται*)?

Septem adv. Thebas v. 10 sqq. Eteocles omnes omnis ætatis cives sine ulla exceptione patriæ et dis patriis opem ferre iubet; civium, quod non intellectum ab editoribus plerisque videtur, tria facit genera, eorum, qui nondum ad legitimam militandi ætatem pervenerint, eorum, qui eam supergressi sint, eorum denique, qui ipsam ætatem et iuvenile robur (ἥβην) habeant. Ea sententia facillime e codicum scriptura recte interpuncta efficitur, modo v. 13 pro ὅστις συμπρεπές, quod in cod. Med. est, sed eraso altero σ, restituatur, quod Stanleius fecit, ὥστε:

‘Γμαῖς δὲ χορὴ νῦν, καὶ τὸν ἐλλείποντ’ ἐτι
ἥβης ἀκμαίας καὶ τὸν ἐξηβον χρόνῳ
βλαστημὸν ἀλδαίνοντα σώματος πολὺν
ὥραν τ’ ἔχονθ’, ἕκαστον, ὥστε συμπρεπές,
πόλει τ’ ἀρήγειν καὶ θεῶν ἐγχωρίων
βωμοῖσι κ. τ. λ.

Qui altero loco ponitur, ὁ ἐξηβον χρόνῳ βλαστημὸν ἀλδαίνων σώματος πολὺν, est, qui iuventute exutum incrementum corporis multum auxit, hoc est, cuius corpus, iuventute superata, longe vivendo ætatem protraxit. Tertio loco sic adiungitur ὥραν ἔχων, ut eidem subiiciatur articulo atque prius membrum proprieque primo generi duo postrema coniunctim contraria ponantur; deinde apte additur de omnibus: ut quemque decet. Dindorfius v. 13 damnato eam ætatem, cuius primæ et legitimæ sunt partes in patria defendenda, sustulit. (Interpunctionem, quæ vulgo post χρόνῳ est, etiam Hermannus abiecit, sed reliqua non expedit.)

(De v. 428 vid. supra p. 171.)

Ibd. 636 sqq. nuntius narrat, Polynicem precari, ut, capta urbe, aut in Eteoclem incidat et eo occiso ipse cadat aut vivum simili, atque ipse passus sit, exilio et calamitate ulciscatur:

σοὶ ξυμφέρεσθαι καὶ κτανὼν θανεῖν πέλας

ἡ ζῶντ' ἀτιμαστῆρα τῶς ἀνδρογάτην
φυγῇ τὸν αὐτὸν τόνδε τίσασθαι τρόπον.

Sic enim codex Mediceus in illo τῶς mendosus. Apparet, ut in v. 636 *κτανὼν θανεῖν* coniunguntur, sic in 637 participio ζῶντα aliam vocem respondere debere (vivum vivus ipse); nec minus apertum est male et ad sententiam et ad orationis formam Eteoclem solum et ἀτιμαστῆρα appellari et ἀνδρογάτην, quibus vocabulis qui comparandi particulam interponunt (ἀτιμαστῆρ' ὅπως), sententiam perimunt; neque enim Polynices precatur, ut tanquam ἀτιμαστῆρα Eteoclem ulciscatur, sed ut ipsum ἀτιμαστῆρα suum. Vera et acuta sententia erit et recte superiori respondebit membro, si sic certissima emendatione scripserimus: ἡ ζῶντ' ἀτιμαστῆρα σῶς ἀνδρογάτης φυγῇ τὸν αὐτὸν τόνδε τίσασθαι τρόπον. Vivo ignominiae auctori se vivum exilii et ignominiae auctorem fore Polynices cupit. Et σῶς scriptum reperio in tertia Dindorfii editione (Lips. 1857), sive ipsius sive alius ea emendatio est; sed teneri veritas non potuit tantum ex dimidia parte cognita.

Ibd. 1047 fortasse scribi debet: "Ἥδη τὰ τοῦδ' ὄτ' οὐκ ἀτίμητ' ἦν θεοῖς: Noram, cum huius res dis non invisæ nec contemptæ erant. Apte respondet præco: Non (sane invisæ fuerunt), priusquam hanc terram periculo obiecit. Et de ἥδη verbo pæne confido.

Pers. 112: *πίσυνοι λεπτοδόμοις πείσμασι λαοπόροις τε μαχαναῖς*. Qui sint rudentes *λεπτόδομοι* aut quomodo, quamvis non raro apud tragicos obscuretur altera pars adiectivi compositi, vocabulum a *δόμος* fictum ad rudentes accommodari possit, prorsus non intellego; *λεπτότονα πείσματα* quæ essent, intellegerem, etiam *λεπτότομα*, e corio facta et subtiliter secta.

Ibd. 173 senes, e quibus chorus constat, se ad obediendum in omnibus, quæ possint, promptos significant his verbis:

*Εὖ τόδ' ἴσθι, γῆς ἄνασσα τῆςδε, μή σε δις φράσαι
μήτ' ἔπος μήτ' ἔργον ὧν ἂν δύναμις ἡγεῖσθαι θέλῃ.*

Pro φράσαι necessario scribendum φράσειν: Scito te nihil bis dicturam; nam primæ voluntatis significationi obediemus.¹⁾

Ibd. 603 sqq:

*Ἐμοὶ γὰρ ἤδη πάντα μὲν φόβου πλῆα
ἐν ὄμμασιν ἀνταῖα φαίνεται θεῶν.*

Inepte ἀνταῖα θεῶν (cum articulo) dicuntur φαίνεσθαι πάντα πλῆα φόβου. Omnia Atossæ terroris plena videntur versanturque ante oculos adversa deorum consilia voluntatesque (hæc enim sunt ἀνταῖα θεῶν); scribendum litteris recte divisis: ἐν ὄμμασιν τ' ἀνταῖα φαίνεται θεῶν.

Supplic. v. 9. Adhibita Bambergeri emendatione scribendum est oratioque interpungenda sic:

*ἀλλ' αὐτογενῇ (cod. αὐτογένητον, Bamb. αὐτογενεῖ)
φυξανορίᾳ*

γάμον Αἰγύπτου παίδων ἀσεβῇ τ' ὀνοταζόμεναι.

Non φυξανορία erat αὐτογενῆς, sed γάμος (et coniunguntur αὐτογενῇ ἀσεβῇ τε, quæ particula alioqui non habet, quo referatur); eas nuptias φυξανορίᾳ Danaïdes repudiabant.

Ibd. 16 sqq. Argos se appulisse Danaïdes dicunt,

*ὄθεν δὴ
γένος ἡμέτερον τῆς οἰστροδόνου
βοὸς ἐξ ἐπαφῆς καὶ ἐπιπνοίας
Διὸς εὐχόμενον τετέλεσται.*

Pravum ὄθεν . . . τετέλεσται, pravius multo sic nude positum εὐχόμενον. Una littera mutanda et verba recte interpungenda: ὄθεν γένος ἡμέτερον, Βοὸς ἐξ ἐπαφῆς καὶ ἐπιπνοίας Διὸς εὐχόμενον τετέλεσθαι: unde nostrum

¹⁾ V. 223 cum crederem, in codice Med. esse, ut edebatur, γαίας κάτοχα, coniectura γαίᾳ scripsi, quod est in ipso codice. Quæ terra continentur et cohibentur, γαίᾳ κάτοχα sunt, γαίας κάτοχα, quæ terram tenent.

est genus, quod gloriatur se creatum esse ex Iovis tactu et afflatu. Et τετελείσθαι Schuetzius scripsit, sed parum recte orationem distinxit et interpretatus est.

Ibd. 332 rex Argivus ex Danaidibus quærit:

Τί φης ἰκνεῖσθαι τῶνδ' ἀγωνίων θεῶν,
λευκοστεφεῖς ἔχουσα νεοδρεπτους κλάδους;

Neque ἰκνεῖσθαι θεῶν Græce dicitur neque, cur deis supplicent, interrogat rex, sed cur supplicum ornatu ad deos accesserint. Scribendum est: Τί φης ἰκνεῖσθαι τόνδ' ἀγῶν' ἐμῶν θεῶν; Consessum deorum (etiam signis expressorum) ἀγῶνα θεῶν et Homerus appellat et tragicī.

Ibd. 514: Ἀεὶ δ' ἀνάντων ἐστὶ δεῖμ' ἐξαίσιον. Et δε particula prava est, quasi rex orationem chori continuet et confirmet, et tota sententia; non agitur enim, quis timeatur, nec ullos se chorus ἀνακτας timere significaverat, nec rex se aliosve reges timeri queritur; Ægyptiadas ἀνακτας honorifico nomine appellare nequit, nec ad eos sententiam pertinere sed generalem esse, ἀεὶ adverbium ostendit. Reprehendit rex nimium Danaidum timorem ita, ut ad genus reprehensionem transferat: Ἀεὶ γυναικῶν ἐστὶ δεῖμ' ἐξαίσιον.

Ibd. 820 μάταισι (quod pro ἄλαιοσι accipi nequit) corruptum est latetque vocabulum quærendi significationem habens et cum ματεύω, μαστεύω cognatum, sive id ματείαις fuit sive alia forma. Versus, qui huic respondet, ipse incertissimus est.

Ibd. 962. Scribendum interpungendumque:

Τούτων τὰ λῶστα καὶ τὰ θυμηδέστατα,
πάρεστ', ἄωτίσασθε,

horum (licet nec quicquam obstat) optima et gratissima eligite. Ἀωτίσασθε pro λωτίσασθε (cod. λωτίσασθαι) Dobrei est, mire neglectum, aptissimum et recte ex ἄωτος deductum verbum pro incredibili in hac significatione λωτίζομαι, quod ne ipsum quidem alibi legitur. Etiam Euripidis Hel. 1593 pro Ἑλλάδος λωτίσματα, quod idem

in *A* et *A* error genuit, restituendum esse ἀωτίσματα, non dubito quin Dobreus dixerit, cuius libri inspiciendi copia non est.

Ibd. 970 sic scribendum oratioque distinguenda est:

Τοῦ γὰρ προτέρα μῆτις, ὅπου χρὴ
δώματα ναίειν. Κεῖ τόπος εὐφρων,
πᾶς τις ἐπειπεῖν πόγον ἄλλοθρόοις
εὐτυκος· εἴη δὲ τὰ λῶστα.

In vulgata interpunctione debebat saltem dici καὶ ὅστις τόπος εὐφρων. Sed hoc pater scire nequibat. Chorus patris consilium de habitandi loco eo magis audiendum putat, quod, quamvis benevolus locus sit, tamen peregrino et alius sermonis homini difficile sit reprehensionem vitare.

Agamemn. 606: γυναικα πιστὴν δ' ἐν δόμοις εὐροι μολών. Prorsus incredibilia narrantur de optativo aoristi, qui in oratione promittentis absurdus est, rectus esset, si quis narraret, quid invenisset, hac forma: ἤγγειλε, ὅτι ἤκοι, γυναικα δ' εὐροι. Nisi quis audet Æschylo tribuere repetitum ex infimæ ætatis scriptorum angulis futurum εὐρεῖ, scribendum est: γυναικα πιστὴν δ' ἂν δόμοις εὐροι μολών

Ibd. v. 878 ineptus est de Oreste filio patriam domum tenente: ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριος πιστωμάτων, aptissimus de fido custode, cui filium suum Agamemno et Clytæmnestra commiserint; itaque inter 880 et 881 ponendus est, ut sic oratio decurrat:

Ἐκ τῶνδ' ἐ τοι παῖς ἐνθάδ' οὐ παραστατεῖ,
ὡς χρῆν, Ὀρέστης· μηδὲ θαυμάσης τόδε.
Τρέφει γὰρ αὐτὸν εὐμενὴς δορυξενος,
ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριος πιστωμάτων,
Στρόφιός ὁ Φωκεύς.

Ibd. 884 pravum est ὥστε, quoniam nulla consecutio significatur, sed rei declarandæ et confirmandæ causa generalis sententia ponitur; scribendum:

. . . εἴ τε δημόθρους ἀναρχία
βουλὴν καταρρίψειεν, ὥς τοι σύγγονον
βροτοῖσι τὸν πεσόντα λακτίσαι πλέον,

ut solent scilicet mortales.

Ibd. 886 non video, quæ σκῆψις intellegatur; Strophii admonitionem de periculis et cauta eorum provisione Clytæmnestra significarat; ea σκείψις potius esse videtur.

Ibd. 984 (in chori carmine):

Χρόνος δ' ἐπεὶ προμνησίων ξυνεμβολαῖς
ψαμμίας ἀκᾶτα παρήβησεν, εὖθ' ὑπ' Ἴλιον
ᾧοτο ναυβάτας στρατός¹).

Pro ἐπεὶ, quod orationis structuram turbat, scribendum esse ἐπὶ et alii ante et olim Hermannus recte intellexerat; (nam postea longe a litteris discedens τοί posuit;) in ἀκᾶτα subesse ἀκτῆς nomen, quod adiectivum ψαμμίας ipsum subiicit, Tyrwhittus vidit, sed in casu aberravit (ἀκᾶς). Scribendum est enim: Χρόνος δ' ἐπὶ προμνησίων ξυνεμβολαῖς | ψαμμίας ἀκτᾶς παρήβησεν, εὖθ' ὑπ' Ἴλιον κ. τ. λ.: Tempus post retinacula oræ arenosæ iniecta plus quam maturum præteriit, cum (h. e. ab eo inde tempore, cum) cet. Duplex ξυνεμβολαῖς nomini adiungitur genetivus.

Ibd. 1121:

Ἐπὶ δὲ καρδίαν ἔδραμε κροκοβαφῆς
σταγῶν, ἅτε καιρία πτώσιμος
ξυνανύτει βίου δύντος ἀγᾶις.

Neque apte καιρία πτώσιμος coniungitur neque σταγῶν ἐπὶ καρδίαν τρέχουσα recte πτώσιμος dicitur; rectissime contra: πτωσίμοις | ξυνανύτει βίου δύντος ἀγᾶις: vitæ intereuntis lumini cadenti.

Ibd. 1197, postquam Cassandra divina mentis vi utens

¹) Versus chori hic et alibi, quoniam ea res expediri h. l. non potest, pono ut apud Dindorfium divisi sunt.

domus Agamemnoniæ vetera scelera malaque significavit, testimonium a choro sibi reddi vult, verane cecinerit:

*Ἐμμερτύρησον, προὔμοσας τὸ μὴ εἰδέναι
λόγῳ παλαιὰς τῶνδ' ἁμαρτίας δόμων.*

Sic Dobreus pro τὸ μὴ εἰδέναι. Sed perverse Cassandra chorum primum id iurare iubet, quod eum iurare vere posse non poterat credere; nam senes indigenæ hæc scire debebant; deinde id, quod si iurarent, totum eorum testimonium inanissimum futurum erat; si enim nihil ipsi de domus Agamemnoniæ veteribus maleficiis audiverant, quomodo æstimare poterant, verane Cassandra dixisset? Neque quicquam iurat chorus. Cassandram ipsam iurare consentaneum erat, nihil se fando et narrationibus aliorum accepisse, omnia animi fatidica vi dixisse. Rem per se certissimam confirmat orationis vitium (ὄμνυμι τὸ μὴ εἰδέναι, addito articulo). Scribendum est: *Ἐμμερτύρησον προὔμοσάσῃ μὴ εἰδέναι*¹⁾. Sed superest aliud mendum; respondet enim chorus: *Καὶ πῶς ἂν ὄρκου πῆγμα γενναίως παγὲν | παιώνιον γένοιτο;* deinde testimonium reddit, omnia sic Cassandram cecinisse, quasi ipsa rebus interfuisset. Iurisiurandi vis salutifera (παιώνιον) alienissime a tota re et sententia commemoratur, sive Cassandra ipsa iurat sive chorum iurare cogit; hoc dicit chorus, se Cassandræ iuriiurando non diffidere; ὄρκου πῆγμα γενναίως παγὲν sperni non posse. Latet igitur sub illo παιώνιον vox, quæ aut vanum et perfidum aut vile et contemptui significet; ἀνεμώλιον nimis discedit, neque propius reperio.

Ibd. 1227 sqq. Cassandra Clytæmnestram Agamemnoni insidiantem cum cane falso blandienti comparat:

Νεῶν τ' ἐπαρχος Ἰλίου τ' ἀνασπάτης

¹⁾ Hanc emendationem in margine exempli mei sic notatam reperio, ut incertus sim, meane an alius sit; sed in libris, qui ad manum sunt, eam non reperio.

οὐκ οἶδεν οἷα γλῶσσα μισητῆς κυνὸς
 λείξασα κἀκτείνασα φαιδρόνους, δίκην
 ἄτης λαθραίου, τεύξεται κακῇ τύχῃ.

Primum scribendum mutato accentu οἷα (qualis), tum, accepta Tyrwhitti manifesta emendatione λείξασα (nam lambendo blanditur canis), ex voce inaudita et compositionis pravæ (φαιδρὸς νοῦς) et, si quid significat, hinc alienissima faciendum, ut ἐκτείνασα obiectum habeat, divisim litteris φαιδρὸν οὔς. Significantur aures blande iactatæ et motæ. Sed restat τεύξεται, quod plane nihil est; (neque enim fore credo, qui οἷα retento τεύξεται pro τεύξει accipiat, sprete certissima sermonis lege). Perstat Æschylus in imagine; scripsit enim δήξεται: canis perfida inter blanditias mordebit. (Et ἐκτείνασα et δήξεται sic dicuntur, ut γλῶσσα μισητῆς κυνὸς intellegatur ipsa canis.) Sic igitur totus locus scribendus:

οὐκ οἶδεν, οἷα γλῶσσα μισητῆς κυνὸς
 λείξασα κἀκτείνασα φαιδρὸν οὔς δίκην
 ἄτης λαθραίου δήξεται κακῇ τύχῃ.

Apparet Ἄτην personam intellegi.

Ibd. 1252 postquam Cassandra Agamemnonem interfectum iri dixit chorusque interrogavit, quis vir hoc scelus paret, Cassandra subiicit: Ἥ κάρτ' ἄρ' ἂν παρεσκόπεις (aut παρεσκόπης) χρησιμῶν ἐμῶν, intellecta vaticinia sua (quibus supra a Clytæmnestra id scelus perpetratum iri significaverat) negans; ita esse ostendit etiam, quod chorus respondet: τοῦ γὰρ τελοῦντος οὐ ξυνῆκα μηχανήν. Sed verba corrupta sunt, ita tamen, ut orationis forma perspicue appareat; nam in ἄρ' ἂν subest substantivi accusativus a παρεσκόπεις pendens et ex quo ipso pendeat genetivus. Non recte adspexisti (vellem liceret cum quibusdam philologis dicere: prætervidisti) vaticiniorum meorum . . . (vim, tenorem). Non video, cur ullam litteram mutemus nec teneamus: ἢ κάρτ' ἄρ' ἂν παρεσκόπεις χρησιμῶν ἐμῶν,

diras vaticiniorum meorum, diram significationem; nisi quod præsens imperfecto aptius est παρασκοπεῖς¹⁾).

Ibd. 1422. Clytæmnestra choro reprehendenti et pœnam significanti et alia respondet et hæc:

ἐπήκοος δ' ἐμῶν

ἔργων δικαιοσύνης τραχὺς εἶ· λέγω δέ σοι
τοιαῦτ' ἀπειλεῖν ὡς παρεσκευασμένης
ἐκ τῶν ὁμοίων χειρὶ νικήσαντ' ἐμοῦ
ἄρχειν· ἐὰν δὲ τοῦμπαλιν κραίνῃ θεός,
γνώσει διδαχθεὶς ὅψε γοῦν τὸ σωφρονεῖν.

Apertum est nec sententiam nec orationem constare in illis ὡς παρεσκευασμένης . . . νικήσαντ' ἄρχειν. Sed quæ subsit sententia, nec hæc νικήσαντ' ἐμοῦ ἄρχειν nec illa ἐὰν δὲ τοῦμπαλιν κραίνῃ θεός dubitare sinunt nec tota loci cohærentia. Hoc enim Clytæmnestra dicit, si talia minari chorus velit, paratum eum esse debere ad pugnandum, ut victæ Clytæmnestræ imperet; ipsam enim non sine certamine cessuram; sin victus chorus fuerit, fore, ut modestus esse discat. Scripsit igitur Æschylus: λέγω δέ σοι | τοιαῦτ' ἀπειλεῖν ὡς παρεσκευασμένον | ἐκ τῶν ὁμοίων χειρὶ νικήσαντ' ἐμοῦ | ἄρχειν: iubeo te talia minari ut paratum, id est, iubeo te ita tantum talia minari, si paratus es²⁾).

¹⁾ Meinekios scribi voluit ἡ κάρτα τᾶς αὐτῆς παρεκδόξης χρησμῶν ἐμῶν, inutilibus particulis coacervatis, nova verbi constructione. Hinc progressus Dindorfius omnia vertit, ut esset: ἡ κάρτα χρησμῶν παρεκδόξης κλύων ἐμῶν. Velim animadverti, quam licenter ipsæ reliquæ veri (ἄρ' ἄν) prorsus sublatae sint, vocabulum longe traiectum, novum (κλύων) illatum. Hoc est versus facere, non emendare a librariis vitata.

²⁾ Dindorfius Engerum secutus totum versum 1422 (τοιαῦτ' ἀπειλεῖν cet.) tolli iubet, unde natus sit, non curans; habet enim, quos increpet, interpolatores nulla prorsus causa, quod libuit, in alienissimos locos inferentes; sed quid deinde? In v. 1423 scribit ἄρξειν σε, quod (illo versu sublato) sententia futurum

Ibd. 1639 Ægisthus imperiose minatur:

. . . τὸν δὲ μὴ πειθάνορα
 ζεύξω βαρεῖαις οὔτι μὴ σειραφόρον
 κριθῶντα πῶλον.

In litteris *ουτιμη* (pro quo substituunt *οὔτι μοι*, dativum incommodissimo loco interponentes) latet dativus substantivi feminini generis coniungendum cum *βαρεῖαις* (littera *σ* intercidit ante *σειραφόρον*) significansque frenos frenorumve aliquam partem; *ἡνίαις*, quod et versui et sententiæ satisfacit, a litteris videtur nimis discedere; sed utar eo, donec propius repertum erit.

Ibd. 1657 (in Clytæmnestræ oratione):

Στείχετε δ' οἱ γέροντες πρὸς δόμους πεπρωμένους
 τούσδε,
 πρὶν παθεῖν ἔρξαντες καιρὸν χοῆν τάδ' ὥς ἐπρά-
 ξαμεν.

Sic codices. *Τούσδε* sustulit Scaliger; deinde sententiam finiri aut insistere in *ἔρξαντες* omnes fere intellexerunt; sed *πεπρωμένοι* cur domus appellentur, causa iure quæritur nec reperitur; (simpliciter enim domos abire iubentur;) illud non videtur animadversum, inepte iuberi senes facere aliquid antequam patiantur; nam Clytæmnestra potius pœnam (*παθεῖν*) minatur, si quid fecerint (nisi quieverint). Scribendum est certa emendatione: *πεπρωμένοις, | πρὶν παθεῖν, ἔξαντες*, cedentes rebus fato decretis, antequam malo vestro cedere discatis; *πεπρωμένα* Clytæmnestra fuisse, quæ fecerit, dicit. Deinde recte pro *καιρὸν* requiritur infinitivus ad *χοῆν* pertinens; sed *αἰνεῖν* nimis discedit; fuit fortasse: *ἀρκεῖν χοῆν τάδ' ὥς ἐπράξαμεν*: satisfacere vobis oportebat, quemadmodum hæc gesserimus. Restat initium prioris versus fractum, ubi

postularet. Hoc quoque falsum. Neque enim Clytæmnestra choro victoriam promittit, sed iubet vincere et imperare; alioquin se minis non cessuram, ne passuram quidem proferri.

Dindorfius Franzium secutus edidit *Στεῖχε καὶ σὺ χοῖ γέροντες*. Sed Ægistho quæ dicenda erant, superioribus versibus absoluta sunt; hæ minæ et iussa nihil omnino ad eum pertinent. Itaque scribendum potius: *Στείχεν ἡ δὲ χοῖ γέροντες κ. τ. λ.*

Choephor. (172 vid. p. 191) 690 narrata nuntius subornatus, qui ipse Orestes est, Clytæmnestræ, quam ignorat scilicet, Orestis morte, hæc addit:

εἰ δὲ τυγχάνω

*τοῖς κυρίοις καὶ προσήκουσιν λέγων,
οὐκ οἶδα, τὸν τεκόντα δ' εἰκὸς εἰδέναι.*

Inanissimum et sensu cassum hoc, patrem Orestis scire debere — quid? num nuntius ei, ad quem res pertineat, narraverit, hoc est, num patri narraverit. Ipse nuntius eos, quibus res narranda erat, ignorans sperat Clytæmnestram scire et sibi indicare posse, quis sit Orestis pater, ut ad eum adeat; (patrem pridem interfectum esse nuntius scilicet ignorat;) scripsit igitur Æschylus: *οὐκ οἶδα, τὸν τεκόντα δ' εἰκὸς σ' εἰδέναι*. Littera bis scribenda semel scripta est.

Ibd. 737 nutrix Clytæmnestram narrat Ægisthum advocari iussisse, ut ipse de morte Orestis ex advena audiat; deinde, Clytæmnestra quemadmodum nuntium acceperit, his verbis dicit:

πρὸς μὲν οἰκέτας

*θετο σκυθρωπῶν ἐντὸς ὀρμμάτων γέλων,
κεύθουσ' ἐπ' ἔργοις διαπεπραγμένοις καλῶς
κείνη. δόμοις δὲ τοῖσδε παγκάκως ἔχει
φήμης ὑφ' ἧς ἤγγειλαν οἱ ξένοι τορῶς.*

Et *τίθεσθαι ἐντὸς ὀρμμάτων γέλων* inepte dicitur et pravissime adhæret sine obiecto *κεύθουσα*. Apparet, Clytæmnestram lætitiam et risum occultasse; coniungenda igitur sunt *γέλων κεύθουσα*. Hoc reperto quæritur obiectum verbi *θετο*. Id inest in *ὀρμμάτων*, ex quo fit *ὄρμα*, τὸν γέλων κεύθουσα. Iam reliqua sequuntur facillime; sic

enim Æschylus scripsit: πρὸς μὲν οἰκέτας | θέτο σκυ-
θρωπὸν ἐκτὸς ὄμμα, τὸν γέλων κεύ | θουσ' ἐπ' ἔργοις:
coram famulis extrinsecus tristem vultum præferibat, intus
risum et lætitiā occultans, ob res ipsi opportunas, domui
exitiosas. Et relictum est in codice σκυθρωπὸν veri
indiciū, infelicitèr a Victorio occultatum. Ἐκτός pro
præpositione acceptum ὁμμάτων illud genuit; deinde reli-
qua nata sunt.

Ibd. 866:

Τοίανδε πάλην μόνος ὢν ἔφεδρος
δισσοῖς μέλλει θεῖος Ὀρέστης ἄψειν.

Qui μόνος est, ἔφεδρος appellari nequit; e duobus
alter alteri ἔφεδρος cum sit, ambo ἔφεδροι appellari pos-
sunt. Scribendum: μόνος ἐφέδροις δισσοῖς. Casus accom-
modatus est ad præcedentia.

Ibd. 994 interrogat Orestes, venenatæ bestię peioresne
sint quam uxor infida (Clytæmnestra), quod quidem ad
audaciam et nocendi voluntatem attineat:

. . . μύραινά γ' εἴτ' ἔχιδν' ἔφν
σήπειν θιγοῦσα μᾶλλον ἂν δεδηγμένον,
τόλμης ἕκати καδίκου φρονήματος;

Quam sensu cassum sit, quod e codicibus editur: θιγοῦσ'
ἂν ἄλλον οὐ δεδηγμένον, exponere supersedeo.

Eumenid. 750, 751 (ubi Apollo iubet diligenter nume-
rari calculos et sententias iudicum):

Γνώμης δ' ἀπούσης πῆμα γίνεται μέγα
βαλοῦσά τ' οἶκον ψῆφος ὥρθωσεν μία.

Et sententia et forma orationis in contrarie relatis pro
βαλοῦσα, quod nullo exemplo inauditaque significatione dici-
tur, scribi iubet παροῦσα. Sed simul scribendum γνώμης
τ' ἀπούσης, et ad membra contraria notanda et quod hæc
sententia per δέ adiungi superioribus nequit; poterat γάρ
poni; sed recte hæc generalis sententia pro argumento sine
particula subiicitur.

Ibd. 824, 825 Minerva Eumenides, se inhonoratas esse et contemni querentes, sic alloquitur:

Οὐκ ἔστ' ἄτιμοι, μηδ' ὑπερθύμως ἄγαν
θεαὶ βροτῶν στήσῃτε δύσκηλον χθόνα.

Manifesto corruptum est χθόνα. Scribendum videtur δύσκηλον χόλον: neve nimis vehementer conceperitis deæ mortalium implacabilem iram, id est, qualis in mortalibus esse solet.

Ibd. 913 sqq. (in Minervæ oratione):

Τῶν ἀρειφάτων δ' ἐγὼ
πρεπτῶν ἀγώνων οὐκ ἀνέξομαι τὸ μὴ οὖ
τήνδ' ἀστύνικον ἐν βροτοῖς τιμᾶν πόλιν.

Genetivi ratio reddi in hac scriptura nequit neque usitatum οὐκ ἀνέξομαι τὸ μὴ οὖ. Scribendum οὐκ ἀφέξομαι, a quo ita pendet genetivus, ut prorsus consueto more superaddatur τὸ μὴ οὖ τιμᾶν. (Synt. Græc. § 156 not. 4, Bemerkungen p. 61.)

(In Æschyli Phrygum s. "Ἐκτορος λύτρων fragmento n. 257 Dind. ed. V scribendum: Καὶ τοὺς θανόντας εἰ θέλεις εὐεργετῆιν | ἥγουν κακουργεῖν, ἀμφιδεξίως ἔχει, καὶ μήτε χαίρειν μήτε λυπεῖσθαι βροτούς. Sed pro βροτούς præterea πάρα aut simile aliquid ponendum.)

Sophoclis tragædiæ idem nunc habent textus constituendi fundamentum, quod Æschyli, sed cum et in tota orationis forma et in singulorum verborum usu minus haberent duritiæ et insolentiae, et a librariis minus male habitæ sunt et nobis aliquanto certiore dant ad menda tollenda aditum, non tamen ut valde nobis gratulari et confidere liceat.

Aiac. 53 nunquam intellegere potui, quomodo Minerva se δυσφόρους ἐπ' ὄμμασι γνώμας βαλεῖν dicat; nam γνώμαι, quæ ne δυσφοροὶ quidem apte dicuntur, ab oculis alienissimæ sunt. Puto Sophoclem, servata oculorum aciei perturbatæ et obscuratæ imagine, scripsisse:

Ἐγὼ σφ' ἀπέργω, δυσφόρους ἐπ' ὄμμασι
λήμας βαλοῦσα, τῆς ἀνηκέστου χαρᾶς.

Et fortasse fuit in antiquis codicibus forma alteri voci propior *γλήμας* aut *γλάμας*. Aristophanem notum est *λῆμαι* et *λημῶν* etiam ad animum transtulisse.

Ibd. 110 pravum *θάνη* e *φθάνη* facilius oriri potuit quam ex aliis, quæ substituta sunt.

Ibd. 137:

*Σὲ δ' ὅταν πληγὴ Διὸς ἢ ζαμενῆς
λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθρους ἐπιβῇ,
μέγαν ὄκνον ἔχω καὶ πεφόβημαι.*

Mirror duplex ad τὸν λόγον adiunctum adiectivum, prius non aptissimum ad λόγον, alteri nomini (πληγὴ) nullum. Fuitne: *σὲ δ' ὅταν ζαμενῆς πληγὴ Διὸς ἢ | λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθρους ἐπιβῇ?*

Ibd. 237:

δύο δ' ἀργίποδας κριοὺς ἀνελών.

Κριοὺς ἀνελεῖν non puto Græce dici nisi de occisis; itaque cum ex proximis appareat, non occisos significari, scribendum mihi videtur *ἀφελών*, ut separasse hos duos arietes *Ajax* a reliquis dicatur.¹⁾

Ibd. 477:

*Οὐκ ἂν πριαίμην οὐδενὸς λόγου βροτὸν,
ὅστις κεναῖσιν ἐλπίσιν θερμοαίνεται.*

Recte Nauckius (1867) *πριαίμην* vitiosum dixit; nam et per se ineptum est nec λόγος pretium est, quo quis ematur. Ponendum simpliciter *ποιοίμην*, prima correpta.

Ibd. 600 sequor proxime codices scriboque:

*Ἐγὼ δ' ὁ τλάμων παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος
Ἰδαία μίμνων λειμώνι' ἄποινα μῆλων
ἀνήριθμος αἰὲν εὐνώμαι.*

¹⁾ V. 269 male enarratur et ob eam causam nuper prava coniectura a Seyfferto mutatus est. Tecmessa, se et Aiace[m] ob communionem fortunæ in unam quasi personam conflans, Nobis igitur, inquit, male accidit (ἀτρώμεσθα), quod non iam morbo laboramus (quod Aiaceis furor desiit). Nam dum furebat, ego sola misera eram, ipse lætabatur, nunc ambo mœremus.

Λειμώνι ἄποινα pro *λειμώνια ποία* Hermannii est; sed parum definitum, nisi adiungatur *μήλων* (pratensia ovium præmia); *μηνῶν ἀνῆριθμος*, ut recte dicatur, tamen tautologiam habet in sententia a longi temporis mentione incipiente. *Εὐνῶμαι* pro *εὐνομαι* Bergkii est.

Ibd. 677:

Ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;

Ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι κ. τ. λ.

Recte non ferunt δέ, non solum ob δέ et γάρ prave coniuncta, sed quod sola γάρ particula et simplex causæ significatio apta est. Sed una tantum littera mutanda: "Ἐγὼ γ' ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως, ὅτι κ. τ. λ.: Ego certe (σωφρονήσω); scio enim cet.¹⁾

Ibd. 780 sqq. nuntius, expositis apud Tecmessam Teucri mandatis, sic orationem concludit:

Τοσαῦθ' ὁ μάντις εἶπ' ὁ δ' εὐθὺς ἐξ ἔδρας

πέμπει με σοὶ φέροντα τάσδ' ἐπιστολὰς

Τεῦκρος φυλάσσειν· εἰ δ' ἀπεστερήμεθα,

οὐκ ἔστιν ἀνὴρ κεῖνος, εἰ Κάλχας σοφός.

Vitium est in ἀπεστερήμεθα, quod sic enarrari, ut audiatur τῆς φυλακῆς τοῦ Αἴαντος, video. Sed neque nuntius custodire Aiace[m] debebat neque eo refertur φυλάσσειν, sed ad mandata; Aiace[m] Tecmessa custodire debebat; nec tam nude sine genetivo (τούτου) ἀπεστερήμεθα dici poterat nec, qui non custodit aliquem, ἀποστερεῖται τῆς φυλακῆς. Nihil aliud dicere nuntius apte poterat, nisi actum esse de Aiace, si ipse sero advenerit, ut ille iam exierit. Audeo igitur scribere εἰ δ' ἀφυστερήμεθα, si sero adveni, etsi scio ἀφυστερεῖν non reperiri apud scriptores ante Polybium, apud hunc autem

¹⁾ Hic quoque Dindorfius difficilia (ἐγὼ δὲ) abiecit, novam vocem alio loco interposuit: ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως μαθὼν ὅτι. Seyffertus: "Ἐργοῖς ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι, pravo verborum ordine.

activa forma; sed frequens apud antiquos ὕστερεῖν et in media forma pro activa in verbis maxime intransitivis substituenda tragici admodum liberi sunt, (cfr. apud Sophoclem αὐδῶμαι, ἀποτρέβομαι, κρύπτομαι, προβάλλομαι pro προβάλλω Philoct. 1017, ut ἀπάγομαι omittam, quod potest suum et sibi abducere verti, apud Euripidem καλλιστεύομαι, ἐξομιλοῦμαι, ἐκπονοῦμαι active, ἀπαλλάττομαι πόδα ἐκ γῆς. Addo ex Platone θηρεύομαι pro θηρεύω bis positum, ῥέγκομαι apud Aristophanem).¹⁾

V. 869 fortasse scribendum: *ζούθεις ἐπίσταται μοι συλλαβεῖν τόπος* (me adiuvare).

Ibd. 878 sqq.:

Ἄλλ' οὐδὲ μὲν δὴ τὴν ἀφ' ἡλίου βολῶν
κέλευθον ἀνὴρ οὐδαμοῦ δηλοῖ φανείς.

Neque δηλῶ φανείς neque φανείς κέλευθόν τινα ferri potest. Scribendum est *δηλοῖ τραπείς*.

Philoctet. 833 sqq.:

ὦ τέκνον, ὅρα ποῦ στάσει,
ποῖ δὲ βάσει, πῶς δέ μοι τὰν τεῦθεν
φροντίδος ὄρεῖς ἦδη.

Neque πῶς τὰν τεῦθεν φροντίδος sine verbo dici potest neque illa ὄρεῖς ἦδη separata ullam rectam habent sententiam. Scribendum opinor: *πῶς δέ μοι τὰν τεῦθεν φροντίδος ἐλῆς ἦδη*: quomodo reliqui temporis curam acturus sis. Saltem subest verbum futuri temporis coniungendum cum στάσει et βάσει. In antistropha exciderunt, quæ respondebant verbis *ποῖ δὲ βάσει*.²⁾

¹⁾ Nunc video Badhamum coniecisse *εἰ δ' ἄρ' ὕστερήσαμεν*. Aoristus minus aptus est. V. 790 quod correxeram, video Reiskium præripuisse.

²⁾ In v. 691 in idem incideram, in quod iam Bothium incidisse postea vidi, neglectum a Nauckio et Dindorfio: *ἐν' αὐτὸς ἦν, πρόσσουρον οὐκ ἔχων βάσιν*: ubi solus erat, vicinum cuiusquam gressum non habens.

Ibd. 1140:

*Ἀνδρός τοι τὸ μὲν εὖ δίκαιον εἰπεῖν·
εἰπόντος δὲ μὴ φθονεράν
ἐξῶσαι γλώσσας ὀδύναν.*

Neque ceterorum enarratio probari potest neque Dindorfii coniectura ἐν scribentis; nam τὸ ἐν δίκαιον non est unius hominis dicere neque id in singulis actionibus enuntiatur. Scribendum τὸ οἱ δίκαιον εἰπεῖν. Viri est, quod ipsi iustum videatur et quod defendat, dicere, cum dixerit, non invidam acrimoniam linguæ prorumpere. Cfr. Electr. 1037: τῷ σῷ δικάίῳ δῆτ' ἐπισπένεσθαι με δεῖ. Genetivus εἰπόντος, qui nonnullis offensioni fuit, necessario accommodatur ad ἀνδρός, quemadmodum accusativus, cum dicas: Ἀνδρα χορὴ . . . εἰπεῖν, εἰπόντα δὲ μὴ ἐξῶσαι.

Ibd. 1162 oratio sic interpungenda est: Πρὸς θεῶν, εἴ τι σέβει, ξένον πέλασσον, εὐνοίᾳ πάσα πελάταν: per deos, si eos vereris, hospitem omni cum benevolentia appropinquantem tibi adiunge.

Æd. r. 360:

Οὐχὶ ξυνήκας πρόσθεν; ἢ ἐκπειρᾷ λέγειν;
Sententia aperte requirit: ἢ ἐκ πείρας λέγεις; an tentandi mei causa dicis?¹⁾

Ibd. 430:

*Οὐκ εἰς ὄλεθρον; οὐχὶ θᾶσσον; οὐ πάλιν
ἄψορρος οἴκων τῶνδ' ἀποστραφεῖς ἄπει;*
Non sic per se interrogari potest: οὐχὶ θᾶσσον; Scrib. οὐχὶ θᾶσσον αὖ πάλιν | ἄψορρος . . . ἄπει;

Ibd. 624, 625. Hi duo versus sedem permutare debent et sic scribi:

¹⁾ V. 255 subabsurdum est κοινῶν παίδων κοινὰ ἐκπεφυκότες suspicorque sub κοίν' ἄν latere substantivum eiusdem significationis, quæ est in ἔρνη. Sed non reperio.

Κρ. Ὡς οὐχ ὑπείξων οὐδὲ πιστεύσων λέγεις.

Οἶδ. Ὅτιαν πρὸ γ' εἵξης (codd. προδείξης). Οἶόν
ἔστι τὸ φθονεῖν!

Creon Œdipum suis consiliis et precibus non moveri nec cessurum videri dicit; respondet acerbè Œdipus, tum se cessurum, cum Creon prior cesserit, exclamatque quasi admirans, quanta sit invidiæ vis; nam omnia Creontis acta et consilia ex invidia nasci putat. (In postrema editione Dindorfius versus transponendos sensit, sed alterum non recte mutavit.)

Ibd. 674:

Στιγνὸς μὲν εἶκων δῆλος εἶ, βαρὺς δ' ὅταν
θυμοῦ περάσῃς.

Ferri nequit περᾶν cum genetivo iunctum; neque enim περᾶν usquam est exire (ex ira exire); sin transire est, accusativum habet, nec recte dicitur θυμὸν περᾶν. Scrib. θυμοῦ ἡ περάσῃς.

Ibd. 1151 famulus negat nuntium vera dicere: Λέγει γὰρ εἰδὼς οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως ποιεῖ. De temere fingente non videtur dici posse ποιεῖν neque is πόνος appellari. Potestne de hoc fingendi genere, quod est in mentiendo et ementitis narrandis, ποιεῖν dici, ut id hic quoque (quemadmodum Ai. 477) eiectum fuerit, quod prior syllaba correpta displiceret? Plato quidem Euthyphr. p. 3 B καινοὺς θεοὺς ποιεῖν de fingendis diis dixit.

Ibd. 1271 sqq. (de Œdipode oculos sibi effodienti):

ἐπαισεν ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κνελῶν,
αὐδῶν τοιαῦθ', ὁθούνεκ' οὐκ ὄψοιντό νιν
οὔθ' οἱ ἐπασχεν οὔθ' ὅποι' ἔδρα κακά,
ἀλλ' ἐν σκοτῶ τὸ λοιπὸν, οὔς μὲν οὐκ ἔδει,
ὀψοίαθ', οὔς δ' ἔχρηξεν, οὐ γνωσοίατο.

In verbis ὁθούνεκ' οὐκ ὄψοιντό νιν nondum prædici futuram cœcitatem, non solum pravissima, quæ tum oritur. tanquam contrariorum relatio ostendit (non visuros oculos. sed in tenebris visuros), sed clarissime imperfecta ἐπασχεν

et ἔδρα, quæ nullo modo de futuro tempore intellegi possunt (pro οἷα πύσχοι), tum ipsum illud ἔδρα, quoniam posthac nihil acturus erat (Œdipus. Itaque hæc de præterita oculorum (id est, ipsius (Œdipi) culpa dicuntur, quod sani et aperti non tamen vidissent, quæ videre oportuisset, propter quam culpam nunc cœcitate damnantur, proque ὀψοῖντο requiritur necessario præteritum tempus, quod qui efficere conantur ὀψαίντο scribendo, formam Atticis inauditam inferunt. Sine dubio Sophocles scripserat οὐχ ὀρῶντό νιν, quod et propter rariorem medii usum et propter sequens ὀψοίαιτο mutatum est. Sed aliud restat. Minus enim apte hæc culpæ et pœnæ significatio videtur copulari particula adversativa (eos dicens non, quæ debuissent, vidisse, sed in posterum in tenebris visuros, quæ olim vidissent). Multo saltem melius hæc cohærent, sic scripta: αὐδῶν τοιαῦθ', ὥς, οὔνεκ' οὐχ ὀρῶντό νιν, | οὐθ' οἱ' ἐπασχεν οὐθ' ὅποι' ἔδρα κακά, | ἀλλ' (at) ἐν σκοτίῳ τὸ λοιπὸν κ. τ. λ. V. 1273 et 1274, quos Nauckius in suspicionem mendii vocat, recte habent acute per oxymoron dicta. Olim (Œdipi oculi (omissis iis, quæ animadvertere debuerant) οὓς μὲν οὐκ ἔδει, ἐοράκessαν (matrem), οὓς δ' ἔχρηξεν, οὐκ ἐγνώκessαν (patrem); hoc minatur eos postea in tenebris facturos, id est, non facturos, erepta videndi facultate.¹⁾

Ibd. 1492 sqq. (Œdipus filias alloquitur):

Ἀλλ' ἡνίκ' ἂν δὴ πρὸς γάμων ἤκητ' ἀκμάς,
 τίς οὗτος ἔσται, τίς παραρρίψει, τέκνα,
 τοιαῦτ' ὀνείδη λαμβάνων, ἢ τοῖς ἐμοῖς
 γονεῦσιν ἔσται σφῶν θ' ὁμοῦ δηλήματα.

¹⁾ V. 1466 annotaveram, necessario, interiecta post 1462 (ταῖν δ' ἀθλίαν οἰκτραῖν τε παρθένοιον ἐμαῖν) longa et bimbri sententia relativa, demonstrativo pronomine substantivum in memoriam revocari: Ταῖν μοι μέλεσθαι. Postea vidi sic Brunckium emendasse. Recentiores neglegunt. Nauckius totum versum sine ulla causa suspectum putat.

Nulli profecto, qui de Œdipi filiabus ducendis deliberaturus erat, in mentem venire poterat quærere, essentne eæ Œdipi parentibus pernicipi futuræ, nec ipsæne sibi, sed sibi (ducturo) suisque ne pernicipem ferrent, poterat timere; et de illo, cui eas ducere in mentem fortasse venturum sit, eiusque familia hæc dici vel solum futurum *ἔσται* monstrat. Scripserat Sophocles: *ἄ τοῖς ἐοῖς | γονεῦσιν ἔσται σφὶν θ' ὁμοῦ δηλήματα*, suis parentibus sibique: nam *σφὶν* pro *οἱ* posuit, ut ipse Œd. Col. 1490 et Æschylus Pindarusque. (Dindorfius pro *ἐμοῖς* coniecit *πάλλαι*, qui sint *οἱ πάλλαι γονεῖς*, vix declaraturus apte; Nauckius *τοῖς ἐμοῖς γονεῦσιν* corrupta esse scribit; *σφῶν* neuter attigit.)

Ibd. 1524 sqq.:

*Ἦ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσει', Οἰδῖπους ὅδε,
ὅς τὰ κλείν' αἰνίγμαι' ἤδει καὶ κράτιστος ἦν ἀνὴρ,
ὅστις οὐ ζήλω πολιτῶν καὶ τύχαις ἐπιβλέπων,
εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήλυθεν.*

In v. 1526, quem talem posui, qualis in cod. Mediceo scriptus est, quæ sententia subsit, dubium esse nequit, invidendam visam esse civibus omnibus Œdipi fortunam; sed quæritur, quæ eius sententiæ fuerit forma. Ea facillime prodit e codicis vestigiis, quæ ostendunt, omnium iudicium interrogando (*τίς οὐ*) expressum fuisse et relativo pronomine annexum (*ὃν τίς οὐ*, ex quo natum *ὅστις οὐ*). Scripsit igitur Sophocles: *ὃν τίς οὐ ζήλου πολιτῶν ταις τύχαις ἐπιβλέπων*; cfr. Œd. Col. 1133: *ἀνδρὸς, ὃ τίς οὐκ ἐνὶ κηλὶς κακῶν ξύνοικος*;¹⁾

¹⁾ Certissimam hanc emendationem videor mihi ante multos annos prodidisse alicubi, sed ipse locum non reperio. Nauckius eandem sententiam effecit maiore mutatione (*ἐπέβλεπεν*) et impedito verborum ordine et structura non recta; neque enim Græcum est *ζήλω ἐπιβλέπειν τινί* pro *σὺν ζήλω*. Dindorfius pro *ὅστις οὐ* scripsit *πᾶς ὃν*, sane litterarum vestigia non serviliter sequens (nec magis 1494 in *πάλλαι* pro *ἐμοῖς* aut Antigone v. 3 in *ἐλλείπον* pro *ὁποῖον*); sed recte *ἐζήλου*.

Antigonæ v. 1 sqq.

ἽΩ κοινὸν αἰτάδελγον Ἴσμήνης κἀρα,
ἄρ' οἶσθ' ὅ, τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν
ὅποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζῶσαιν τελεῖ;

Vix audeo dicere, omnem huius loci difficultatem, quæ in ipso tragœdiæ initio legentem et coniecturarum et enarrationum improbabilium varietate prope deterret, tolli una littera mutata: ἼΑρ' οἶσθ' ἄ τι Ζ. τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν | ὅποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζῶσαιν τελεῖ; scin' ullum ex malis ab Œdipo natis, quod non Iuppiter nobis vivis expleat? Omnia in nobis explentur nec quicquam relinquitur post explendum. Unum addo, Sophoclem tragœdiæ initium ab contorta sententia et oratione implicata quæque vix intellegi posset, non fuisse facturum.

Ibd. v. 23 sqq.

Ἐτεοκλέα μὲν, ὥς λέγουσι, σὺν δίκῃ
χρησθεὶς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς
ἔκρουσε τοῖς ἔνερθεν ἐντιμον νεκροῖς.

Corrupta apparet esse δίκη χρησθεὶς, reliqua nullam habent minimam mendi notam adeoque non ad illa accommodata sunt, ut interpolata mendi occultandi causa putari nequeant. Ex illis efficitur facile, quod aptissimum ad sententiam sit:

σὺν τύχῃς

χρηθεὶς δικαίᾳ καὶ νόμῳ . . .,

id est, iuste fortuna utens et legi obediens. (Dindorfius sustulit omnia illa ὥς λέγουσι σὺν δίκῃ χρησθεὶς δικαίᾳ, deinde scripsit ὥς νόμος, nec multo mitius alii nuper. Cuiusmodi homini in mentem venit in versus Sophoclis nullo consilio includere verba nec orationis nec sententiæ ullam formam habentia?)

Ibd. 127 sqq.

Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους
ὑπερεχθαίρει καὶ σφᾶς ἐσιδὼν
πολλῷ ῥένυματι προσνισσομένους

χρυσοῦ καναχῆς ὑπερόπτας
παλτῷ ῥίπτει πυρὶ κ. τ. λ.

Sic codex, v. 130 una syllaba imminuto (etsi a prima manu fuit ὑπεροπτίας), quod minus feliciter Emperius mutavit, ut esset χρυσοῦ καναχῆ θ' ὑπερόπτας. Nam neque προσνισσομένους et ὑπερόπτας (subst.) apte coniunguntur adiecto huic substantivo, ut illi participio, dativo instrumentali (καναχῇ), nec qui superbit auro (auri sonitu), ὑπερόπτας (contemptor) recte dicitur; omittitur enim id, ex quo superbiæ notio nasci debet, quos contemnat. Scribendum est:

χρυσοῦ καὶ καναχῆς ὑπερόπτης.

Iuppiter aurata arma strepitumque superbientium contemnit. Excidit καὶ ante κα litteras.

(De v. 205, 206 vid. supra p. 27.)

Ibd. 356 sqq.

καὶ δυσαύλων
πάγων αἴθρια καὶ
δύσομβρα φεύγειν βέλη.

Laborat versus in αἴθρια καί. Scrib. πάγων ἐν αἰθρία τε καὶ | δύσομβρα φεύγειν βέλη, frigorum sive puro cœlo sive pluviosa fugere tela. (Bœckhii ὑπαίθρεια paulo longius discedit significatque sub divo, quod non recte separatur a τοῖς δυσόμβροις.)

Ibd. 376 sqq.

Ἐς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ
τόδε, πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω
τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην.

Quoniam ἀμφινοῶ, πῶς ἀντιλογήσω aperte negandi habet vim, expectatur μὴ οὐκ εἶναι. Defenditur raris exemplis μὴ solum, οὐκ ἀντιλογῶ οὐκ εἶναι Ἀντιγόνην plane insolens est. (Synt. Gr. § 211.) Et poterat facillime Sophocles scribere:

μὴ οὐ τήνδ' εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην.

Ibd. 421 mire homines, qui ob pulveris vento vehe-

menti (typhonem appellant) excitati molestiam oculos claudere cogeantur, divino morbo laborasse dicuntur (*μύσαντες δ' εἶχομεν θείαν νόσον*). Mihi Sophocles dixisse videtur, visum eorum ægrum fuisse: *εἶχομεν θεία νόσον*. Et paulo rarius vocabulum et sequens littera *ν* mendum genuit.

Ibd. 578 summam rei Dindorfius egregie confecit hac inventa emendatione:

*εὖ δὲ τάσδε (cod. ἐκ δὲ τᾱσδε) χρὴ
γυναικας εἶρξαι μηδ' ἀνειμένας ἑᾶν (cod. γ. εἶναι
τάσδε μηδ' ἀνειμένας sine ἑᾶν).*

Tantum, ut erroris origo appareat, scribendum *μηδ' ἑᾶν ἀνειμένας*. Quod nuper Dindorfio magis quam *εἶρξαι* placuit rarum verbum *εἶλαι*, nusquam id de aliquo concludendo domo carcereve positum reperitur. *Εἶρξαι* Meinekios occupaverat.

Ibd. 775:

*φορβῆς τοσοῦτον ὥς ἄγος μόνον προθείς,
ὅπως μίᾱσμα πᾶσ' ὑπεκφύγη πόλιν.*

Non potest ἄγος id significare, quod volunt, piaculi depulsionem; et ea depulsio significatur proximo versu. Suspicio scribendum esse *ὥς ἄκος μόνον προθείς*, tanquam medicinam et lenimen, ut cet. Est aliqua brevis orationis et parva declinatio a legitima forma, quod mensuræ (*τοσοῦτον ὥστε πόλιν ὑπεκφυγεῖν*) et consilii (*ὅπως*) notiones conflantur.

Ibd. 857:

*"Εψανσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας.
πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον
τοῦ τε πρόπαντος
ἁμετέρου πότμου
κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν.*

Nulla liberioris constructionis prætextu satis excusatur accusativus sine ulla causa rationeve subiectus genetivo. Non magis intellegitur, quis sit *τριπόλιστος* Œdipi οἶκτος. Itaque substituunt οἶτον nec animadvertunt ad ea, quæ

sequuntur, τοῦ τε πρόπαντος ἡμετέρου πότμου, aptum esse οἶκτον, ineptum οἶτον (οἶτος πότμου, quasi dicas πότμος πότμου), nisi forte hunc genetivum non ab οἶτον pendere, sed novo artificio ab accusativo rediri ad genetivum cum μερίμνας coniungendum statuemus. Inest in illo ipso vocabulo τριπόλιστον id, quod requiritur, participium activum. Scripsit enim Sophocles πατρὸς τριπολίζων οἶκτον, usus de miseratione et fletu renovando verbo ab iterata aratione traducto; nam τριπολίζω (de tertia aratione novalis) eodem modo fictum est, quo apud Pindarum ἀναπολίζειν ἄρουραν, et eadem dicitur imagine, qua apud eundem ἀμπολεῖν ταῦτ' ἀ τρεῖς καὶ τετράκις, adiungiturque huic verbo sine dubio ex ipso sermone quotidiano sumpto adiectivum τετράπολος apud Theocritum de agro quater novato.

Ibd. 962 sqq. (de Lycurgo Thrace):

παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους
 γυναικας εὐϊόν τε πῦρ,
 φιλάλλους τ' ἡρέθιζε Μούσας.

Non irritabat, nescio qua re et quo modo, Musas, sed contemnebat, ἡθ' ἐριζε¹⁾).

Ibd. 1078 sqq. Tiresias Creonti sic minatur:

... φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ
 ἀνδρῶν γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα.

Recte enim Seyffertus commata removit subiectumque verbi φανεῖ fecit τριβή. Deinde hæc adduntur:

Ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις,
 ὅσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγισαν
 ἢ θῆρες ἢ τις πτηνὸς οἰωνὸς, φέρων
 ἀνόσιον ὄσμην ἐστιοῦχον ἐς πόλιν.

¹⁾ Hæc coniectura meane sit, non certus sum. Apud Dindorfium, Nauckium, Seyffertum non reperio.

Omitto eos, qui hos quattuor versus tollunt, quod eos non expedire possunt; nec Seyffertum moror, aliarum urbium inimicitias et hostilia odia significari putantem, in quas piaculum delatum sit, mirificeque sic corrigentem, ut *κύνες καθαγίζειν πράγματα πόλεων* dicantur. Nam eum vel solum præsens *συνταράσσονται* et aoristus *καθήγισαν* (non ὅσων ἂν — *καθαγίσωσιν* de re futura) refellunt. Sed tamen non minus frustra defenduntur in vulgata scriptura *πόλεων σπαράγματα*, etsi *σπαράγματα* per se aptissime commemorantur. Tiresias, unde oritura sint illa ante Creontis ædes (hoc enim significant verba *φανεῖ — σοῖς δόμοις*) *ἀνδρῶν γυναικῶν κωκύματα*, exponit, generalique sententia addit, urbes iis miseratione et indignatione adesse solere, quorum e corporibus proiectis frusta divulsa in locum sacrum canes feræque pertulerint et quasi sacrificarint, quod in Polynicis corpore futurum Tiresias putat:

Ἐχθρα (sic Reiskius) *δὲ πᾶσι συνταράσσονται πόλεις, ὅσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγισαν κ. τ. λ.*

Restat illud sine dubio mendosum *ἐστιοῦχον ἐς πόλιν*, quod neque per se *πόλις* aptum est, etiamsi de acropoli accipias, neque post *πόλεις* ferendum videtur. Quod quidam nuper *πόλον* scripserunt, ex eo nihil recti effici potest. Aptius esset (Atheniensis rei significationem continens) *θόλον*. Sed res incerta.

Elect. 501. Adeo insolens *εὖ κατασχέσει* de bono eventu, ut scribendum suspicer *εὖ καταστρέψει*.

Ibd. 566 sqq.:

*Πατήρ ποθ' οὐμός, ὡς ἐγὼ κλύω, θεᾶς
παίζων κατ' ἄλσος ἐξεκίνησεν ποδοῖν
στικτὸν κεράστην ἔλαφον κ. τ. λ.*

Non solum excitavisse Agamemno cervum (in quo mire abundat *ποδοῖν*, nisi quis putat Sophoclem cervum dixisse quietum iacuisse, donec ictu pedum excitaretur), sed cursu vicisse et cepisse tradebatur. Itaque duæ litteræ sedem permutare debent, ut sit *ἐξεκίνησεν ποδοῖν*. (*Ποδοῖν*

in vulgata scriptura non aptum | esse Nauckius sensit. Itaque propter hanc et alias causas multo minus veras e tribus versibus, aliis eiectis verbis, aliis transpositis, duos facit.)

Ibd. 757 sqq.:

*Καί νιν πυρᾷ κίαντες εὐθύς ἐν βραχεὶ
χαλκῷ μέγιστον σῶμα δειλαίας σποδοῦ
φέρουσιν ἄνδρες Φωκίων τεταγμένοι.*

Nulla ratio reddi genetivi illius δειλαίας σποδοῦ potest; (nam qui magnum corpus, id est, pondus et multitudinem cineris intellegat, fore credo neminem.) Recte contraria coniunguntur ἐν βραχεὶ χαλκῷ μέγιστον σῶμα. Additur cum miseratione, nunc hoc tantum corpus nihil nisi δειλαίαν σποδόν esse; sic enim scribendum.

Ibd. 941 scrib. *Οὐκ οἶσθ' (v. οὐκ ἔσθ') ὃ γ' εἶπον· οὐ γὰρ ὧδ' ἄφρων ἔφην*: nescis nec intellegis, quid dixerim. Sic nulla versus cum Nauckio damnandi causa est.

Ibd. 1086 chorus Electram laudat exemplum τῶν ἀγαθῶν secutam, quorum nemo ζῶν κακῶς εὐκλειαν αἰσχῦναι θέλοι ἄν:

ὥς καὶ σὺ πάγκλυτον αἰῶνα κοινὸν εἶλον.

Ineptum esse κοινόν alii senserunt; nec satis erat Electram miseram vitam elegisse, sed miseram et honestam. Scriptum fuerat αἰῶνα κλεινόν. Non raro κοινός et κλεινός permutantur. In eo, quod additur: τὸ μὴ καλὸν καθοπλίσσασα nescio an lateat κατοκνήσασα (cum inhonestum refugeres); certe subest huiusmodi verbum, quod spreta ab Electra inhonesta significet.

Œdipi Colon. 34:

*(ἀκούων . . .) οὐνεχ' ἡμῖν αἴσιος
σκοπὸς προσήκεις τῶν ἀδηλοῦμεν γράσαι.*

Sic codices. Pro ἀδηλοῦμεν requiritur verbum, quod significet aut nescire aut egere (ut ea dicas, quibus egemus et scire opus est). Suspicio Sophoclem scripsisse ὧν ἀχηνοῦμεν. Adiectivo ἀχήν Theocritus usus est, sub-

stantivo ἀχηνία bis Æschylus; his adiungitur verbum legitimæ formæ, cuius nullum aliud exemplum exstare fateor.¹⁾

Ibd. v. 156. Inauditum et ab usu et significatione particulæ ἵνα longe remotum ἀλλ' ἵνα μὴ προπέσης pro ἀλλ' ὅπως μὴ, cum iubetur aliquis cavere et vetatur facere. Scrib. ἀλλ' ἰδὲ τῷδ' ἐν ἀφθέγκτῳ μὴ προπέσης νάπει.

Ibd. 367 sqq. (Ismene loquitur de Eteoclis et Polynicis consiliis):

Πρὶν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἦν ἔρις Κρέοντί τε
θρόνους ἑᾶσθαι μηδὲ χαίνεσθαι πόλιν,
λόγῳ σκοποῦσι τὴν πάλαι γένους φθορὰν,
οἷα κάτεσχε τὸν σὸν ἄθλιον δόμον.

Vitiose dici ἔρις de consentiente voluntate, cum æmulationis aliquid efficiendi nulla significatio sit, eo certius statuitur, quo aptius est, quod sequitur his contrarium v. 372: νῦν δὲ . . . εἰσῆλθε . . . ἔρις κακῇ. Emendationes propositæ (ἦν ὄρος, ἤρεσεν) non æque placent. Scribendum videtur: αὐτοῖς ἦν ἔρωσ, Κρέοντί τε κ. τ. λ. Deinde autem et χαίνεσθαι nimis nude dici et, quod manifestius est, λόγῳ inepte abundare Blaydesius Britannus iure sensit, cuius multo antequam sententiam cognovi, scribendum conieceram una littera addita: χαίνεσθαι πόλιν | λοιγῷ, σκοποῦσιν κ. τ. λ.

Ibd. 378 sqq. (Polynices, qui Argos exul se contulit):

προσλαμβάνει
κῆδός τε καινὸν καὶ ξυνασπιστὰς φίλους,

¹⁾ V. 92, quoniam nescio, quid sit κέρδη οἰκεῖν τινί (nec uti possum iis, quæ Meinekius in analectis Sophocli. ad Œd. R. 586 mira de verbo οἰκεῖν docuit, testimonia aliqua ex parte sibi ipse coniectura faciens), emendaveram οἰκίσαντα, fundantem et condentem. Postea vidi a Dæderlinio et Hermanno præceptum, sed nec a Dindorfio nec a Nauckio commemoratum. Etiam 785 cod. Medic. οἰκίσης pro οἰκίσης.

ὥς ἀντίκ' "Αργος ἢ τὸ Καδμεῖον πέδον
τιμῇ καθεξὼν ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν.

Sic codex Mediceus. Primum manifestum est, Polynicis consilia non eo spectare, ut ipse aliquid (idem) aut Argis aut Thebis efficiat, nec, quicquid de singulis verbis fiat, hæc duo inter se contraria *τιμῇ καθεξὼν ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν* ad Polynicem referri posse. Recte igitur intellectum est significari certamen inter Argos Thebasque et subiectum sententiæ esse "Αργος participiaque in v. 381 neutri generis esse, ut hactenus recte in codice uno Parisiensi scriptum sit *καθεξὼν*, quod corruptum est, quia *βιβῶν* masculini generis speciem obiecerat; Polynices bellum instruere dicitur ea spe atque eo consilio, ut Argi Thebas aut honore... (?) aut ad cælum sursum extollant. Apparet primum, neque per se ad cælum tollendi notioni recte contrarium poni *κατέχειν*, et voce *τιμῇ* excludi, quicquid proprie ad imperium et dominationem pertineat, deinde non minus manifesto totam imaginem ductam esse a trutina, in cuius lancibus utraque urbs gloriaque eius imposita altera alteram eleuet aut deprimat. Scripsit Sophocles una littera plus:

τιμῇ κατέλκειν ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν.

Elevatio et sublatio summa hyperbolice significatur verbis *πρὸς οὐρανόν*. Ceterum *τιμῇ κατέλκειν Καδμεῖον πέδον* Sophocles aperte (quod et ex adiecto *τιμῇ* intellegitur et quod hoc priorem in spe et opinione Polynicis locum tenet) intellegi voluit de Argis Thebas superantibus. Et tamen sic premitur et subsidit Argivorum, non Thebanorum lanx. Sed accidit veteribus, ut in hac comparatione ad homines aliaque de principatu certantia transferenda confundant lancis motum et hominis reive; nam hæc extolluntur, cum lanx subsidit. Prorsus eodem modo Cicero fin. V, 92 dixit: terram ea lanx et maria deprimet (*κατέλξει*); proprie suo pondere elevatura erat (*πρὸς οὐρανὸν βιβῶν*). Indidemque Ovidius metam. VII, 449 dixit: facta premant

annos, ubi poterat elevent (prægravent et superent pondere) dicere.

Ibd. 384: τοὺς δὲ σοὺς ὅποι θεοὶ
 πόρους κατοικτιοῦσιν, οὐκ ἔχω μαθεῖν.

Cum κατοικτίζειν non convenire ὅποι, intellexit Halmius; sed ne ὅπη quidem aptum; neque enim de modo miserandi quæritur. Omnino non miserationis Ismene se spem habere negat, sed finis et termini. Itaque scriptum credo fuisse: ὅποι καθορμιοῦσιν: in quem portum deducturi sint.

Ibd. 445 sqq. Ἐκ ταῖνδε δ', Œdipus inquit,
 οὔσαιν παρθένοιν, ὅσον φύσις
 δίδωσιν αὐταῖν, καὶ τροφὰς ἔχω βίου
 καὶ γῆς ἄδειαν καὶ γένους ἐπάρκεσιν.

Quæ sit γένους ἐπάρκεσις, quæ tanquam tertium adiungatur τροφαῖς βίου et γῆς ἀδεία, prorsus nescio. (Nam Schneidewini enarratio prorsus omnia confundit.) Scribendum est: καὶ τέγους ἐπάρκεσιν. Filiæ Œdipo alimenta, terram, in qua habitet, tectumque præstant.

Ibd. 539 sqq. (Œdipus):

 ἐδεξάμην
 δῶρον, ὃ μήποτ' ἐγὼ ταλακάρδιος
 ἐπωφέλῃσα πόλεος ἐξελέσθαι.

Quam alienum ab ea, quæ requiritur, sententia (quod utinam nunquam accepiissem) sit adiuvandi verbum (ἐπωφελεῖν), satis declarant et enarratorum notæ et Papii in lexico expositio. Scripserat Sophocles ἐπωφείλῃσα, quo verbi, quod est ὀφείλω, aoristo usi sunt Aristophanes av. 115, Thucyd. VIII, 5, 5 (ἐπωφείλῃσεν). In v. antistrophico (548) scribendum νόμῳ δὴ καθαρός, ad sententiam perapte.

Ibd. 589, 590:

Οἶδ. Κεῖνοι κομίζεῖν κεῖς' ἀναγκάζουσί με.

Θησ. Ἀλλ' εἰ θεῖλοντ' ἂν γ' οὐδὲ σοὶ φεύγειν καλόν.

Sic codex Med. In priore versu nulla suspicio est in κομίζεῖν κεῖς', quod aptissimum est, sed in ἀναγκά-

ζουσι, pro quo quod conieceram, in idem video incidisse Meinekium, ἐπαξιούσί με. Eo composito hac significatione sæpius Sophocles utitur. In altero versu recte Gœbelius θελόντων, non recte οὐ θελόντων, quo loco negatio ante condicionem (si illi volunt, ne tibi quidem) poni nequit. Scribendum videtur:

Ἄλλ' ἔα· θελόντων γ' οὐδὲ σοὶ φεύγειν καλόν.

(At sine eos te domum deducere.) Ἐα pro una syllaba poni, notum est (Aristoph. nub. 932, eccles. 784); apud Sophoclem in hac ipsa tragœdia 1192 ἔασον pro duabus est.¹⁾

Ibd. 988 sqq. (Œdipus):

Ἄλλ' οὐ γὰρ οὕτ' ἐν τοῖσδ' ἀκούσομαι κακὸς
γάμοισιν οὐθ' οὕς αἰὲν ἐμφορεῖς σύ μοι
φόνους πατρώους ἐξονειδίζων πικρῶς.

Neque ἐμφορεῖν γάμους τινὲ neque ἐμφέρειν (— nam cod. Med. a prima manu ἐμφέρεεις, supra scripto ab antiqua manu ο) neque ἀναφέρειν (ἀμφέρειν) rectum est, et vitiosissime abundat ὀνειδίζων. Una littera detracta, quæ bis scripta est, fit rectum verumque:

οὕς αἰὲν ἐμφορεῖ σύ μοι

φόνους πατρώους ἐξονειδίζων πικρῶς

(quibus mihi obiiciendis te quasi ingurgitas et oblectas). Qui οὐκ ἐμπίπλαται ποιῶν τι (Eurip., Aristoph., Xen.) neque μεστός ἐστι ἐξονειδίζων, is fruitur obiurgatione, ἐμφορεῖται ἐξονειδίζων.

Ibd. 1036, 1037 (Creon Œdipo):

Οὐδὲν σὺ μεμπτόν ἐνθάδ' ὦν εἶρεῖς ἐμοί.

Οἴκοι δὲ γῆμεῖς εἰσόμεσθ' ἃ χρὴ ποιεῖν.

¹⁾ V. 861, ubi in cod. Med. est: Χο. Δεινὸν λέγοις (alii codd. λέγεις). Κρ. τοῦτο νῦν πεπράξεται, recte Triclinius scripserat: Χο. Δεινὸν λέγεις. Κρ. Ὡς τοῦτο νῦν πεπράξεται. Pronomen σὺ languidissime adharet post λέγεις, particula ὥς abesse vix potest.

Non potest, quod verba significant, Creon negare, Thesea, dum hic (in Attica) sit, quicquam, quod reprehendi mereatur, dicturum; se ipsum negat, dum hic (in Thesei regno) sit, quod is dixerit, reprehensurum; domum cum venerit, de vindicanda iniuria cogitaturum. Itaque scribendum:

Οὐδὲν σὺ μεμπτὸν ἐνθάδ' ὧν ἐρεῖς ἐμοί
aut, si audacius traiectum σὺ videtur (*οὐδὲν μεμπτὸν ἐνθάδ' ἐμοί, ὧν σὺ ἐρεῖς*):

Οὐδὲν σὺ μεμπτὸς ἐνθάδ' ὧν ἐρεῖς ἐμοί.
(Propter nihil, in nulla parte eorum, quæ mihi dixeris, tu reprehendi a me debes.) (Vitium subesse etiam Nauckius sensit.)

Ibd. 1112 (Œdipus filiabus):

Ἐρεῖσατ', ὧ παῖ, πλευρὸν ἀμφιδέξιον
ἐμφύντε τῷ φύσαντι.

Scribendum ἀμφιδέξιοι, ab utraque parte adstantes; latus ἀμφιδέξιον de eo, quod alii ab utraque parte amplectantur, inepte dicitur.

Ibd. 1380 sqq.:

Τοιγὰρ τὸ σὸν θάκημα καὶ τοὺς σοὺς θρόνους
κρατοῦσιν, εἴπερ ἔστιν ἡ παλαίφατος
Δίκη ξύνεδρος Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις.

Diræ (ἀραί) non possunt κρατεῖν θρόνους et pravum est præsens tempus pro futuro. Scribendum videtur ῥαίσουσιν.

Ibd. v. 1435 sqq.:

σφῶν δ' εὖ διδοίη Ζεὺς, τὰδ' εἰ τελεῖτέ μοι.
θανόντ' ἐπεὶ οὐ μοι ζῶντί γ' αὐθις ἔξετον.

Versum 1436 et sententia et verbis et forma (in i dativi eliso) vitiosum tolli iubet Dindorfius, qui quod in locum veri, qui interciderit, eum suppositum dicit, nihil omnino eo sublato desideratur. Verum versus non sine ulla minima causa fictus est, sed casu huc delatus ex

superiore loco. Nam in superiore Polynicis oratione post v. 1409 aptissimus est, sic scriptus:

*Μή τοί με πρὸς θεῶν σφώ γ', εἰδὲ αἱ τοῦδ' ἀρεαὶ
πατρὸς τελοῦνται, καὶ τις ὑμῖν ἐς δόμους
νόστος γένηται, μή μ' ἀτιμάσῃτε γε
θανόντι, ἐπεὶ οὐ με ζῶντά γ' αὐθις ἔξετον.*

Piam post mortem curam sororum precatur, quoniam vivum non amplius visuræ sunt. (V. 438 huius tragœdiæ in codicibus iterum legitur post v. 768. Inferioris ætatis interpolator non usus esset crasi Attica in ἐπεὶ οὐ.)

Ibd. 1534: *αἱ δὲ μυρίαὶ πόλεις
καὶ εὖ τις οἰκῇ, ῥαδίως καθύβρισαν.*

Corruptum *μυρία*, sed parum aptum, quod Nitzschius substituebat, *κυρία*, quod certarum rerum ius et potestatem significat, non opes et potentiam. Scribendum videtur *αἱ δ' ἐν οὐρίᾳ πόλεις*, urbes, quæ vento secundo utuntur.

Ibd. 1574 sqq.:

*ὄν, ὦ Πῦρ παῖ καὶ Ταρτάρου,
κατεύχομαι ἐν καθαροῦ βῆναι
ὀρμωμένῳ νεοτέρῳ
τῷ ξένῳ νεκρῶν πλάκῃ.*

Precatur chorus Mortem, ut descendenti ad inferos (Edipo Cerberus ἐν καθαροῦ βῆ. Hoc quid sit, nemo dixit dicetve; rectum erit ἐκ καθαροῦ βῆναι, de via decedat, ut pura vacuaque sit, viam vacuum relinquat ipse se sine terribili latratu antro condens.

Ibd. 1633 sqq.: *καὶ καταίνεσον
μήποτε προδώσειν τάσδ' ἐκὼν, τελεῖν δ' ὅσ' ἂν
μέλλῃς φρονῶν εὖ ξυμφέρωντ' αὐταῖς ἀεί.*

Non rogabat Œdipus, ut Theseus, quæ perficeret, perficeret utilia filiabus (et nimia est copia φρονῶν εὖ ξυμφέρωντα), sed ut ea perficeret, quæ iis utilia videret excogitaretque: *τελεῖν δ' ὅσ' ἂν | μέλλῃς φρονεῖν εὖ ξυμφέρωντ' αὐταῖς ἀεί.* (Cfr. v. 1774.)

Ibd. 1657 sqq.:

Οὐ γάρ τις αὐτίον οὔτε πυρηόρος θεοῦ
κεραυνὸς ἐξεπραξεν οὔτε ποντία
θύελλα κινηθεῖσα τῷ τότ' ἐν χρόνῳ,
ἀλλ' ἢ τις ἐκ θεῶν πομπὸς ἢ τὸ νεριτέρων
εὖνουν διαστὰν γῆς ἀλύπητον βάθρον.

Neque νεριτέρων γῆς βάθρον recte dicitur de terra, sub qua inferi sunt, et nimis hæc coacervantur νεριτέρων εὖνουν γῆς ἀλύπητον βάθρον et ipsum εὖνουν βάθρον satis displicet et γῆς βάθρον (Œdipum conficiens (ἐξεπραξ' αὐτίον). Scribendum:

ἢ τὸ νεριτέρων
εὖνουν, διιστὰν γῆς ἀλύπητον βάθρον
(inferorum benevolentia, aperta sine dolore terræ sede).

Trachin. 54 sqq.:

Πῶς παισὶ μὲν τοσοῖοδε πληθύεις, ἀτὰρ
ἀνδρὸς κατὰ ζήτησιν οὐ πέμπεις τινὰ,
μάλιστα δ' ὄνπερ εἰκὸς, ὦλλον, εἰ πατρὸς
νέμοι τιν' ὄραν τοῦ καλῶς πράσσειν δοκεῖν.

Neque tota hæc condicio εἰ νέμοι recte adiungitur superioribus neque in his πατρὸς νέμειν ὄραν τοῦ καλῶς πράσσειν δοκεῖν quæ sit constructio duplicis genetivi (ὄρα πατρὸς τοῦ καλῶς πο. δ.) aut sententia, expediri probabiliter potest. Scribendum est:

μάλιστα δ' ὄνπερ εἰκὸς, ὦλλον, εἰ πατρὸς
νέμοι τιν' ὄραν, οὐ κακῶς πράσσειν δοκεῖν
(maximeque Hyllum, quem probabile est, si patris curam aliquam sui gereret, non male facere visum iri; cui laudi videtur fore, si cet.).

Ibd. 79 sqq.:

Ως ἢ τελευτήν τοῦ βίου μέλλει τελεῖν
ἢ τοῦτον ἄρας ἄθλον εἰς τὸν ὕστερον
τὸν λοιπὸν ἤδη βίον εὐαίων' ἔχειν.

Verba corrupta εἰς τὸν ὕστερον sustulit Dindorfius, ut locus fieret εὐτόλμῳ φρενὶ aut simili supplemento libere

ficto; Nauckius exsecat hæc: ἄθλον ἐ. τ. ὕ. τ. λ. ἥδη, pro ἥ τοῦτον ἄρας scribi vult ἥ τοῦτ' ἀνατλάς. His effrenatæ licentiæ moliminibus liberabit nos facilis et prompta verborum aperte corruptorum, ceteris integris servatis, emendatio:

ἥ τοῦτον ἄρας ἄθλον εὖ τὸν ὕστατον
τὸν λοιπὸν ἥδη βίοτον εὐαίων' ἔχειν.

Quam sæpe comparativi (ὑστερον) et superlativi (ὕστατον) terminationes permutentur, norunt omnes, qui ad codicum scripturas in legendo attenderunt.

Ibd. 320, 321:

Εἴπ', ὦ τάλαιν', ἀλλ' ἡμῖν ἐκ σανιτῆς· ἐπεὶ
καὶ ξυμφορὰ τοι μὴ εἰδέναι (cod. μὴδέναι) σέ γ' ἥτις εἴ.

Calamitas dici non poterat, Deianiram ignorare, quæ esset puella. Nimis præterea ambigue omittitur subiectum (ἐμέ) in hoc concursu μὴ εἰδέναι σέ. Scribendum videtur:

ἐπεὶ

καὶ ξύμφορόν σοι μ' εἰδέναι σέ γ' ἥτις εἴ

(Nauckius versum ut spurium delevit; ut delere posset, ἐπεὶ mutavit in τίς εἴ; Quid est improbable, si hoc non est?)

(De v. 323 vid. supra p. 24.)

Ibd. 339: τί δ' ἔστι; τοῦ με τήνδ' ἐφίστασαι βάσιν; Neque Græce ullo modo dicitur τοῦ pro τοῦ ἐνεκα neque genetivus cum βάσιν coniungi potest salva sententia (τοῦ βάσιν) neque ad ἐφίστασθαι βάσιν τινά accusativus personæ adiungi. Videtur scribendum:

τί δ' ἔστ', ἐφ' οὗ μοι τήνδ' ἐφίστασαι βάσιν;

Ibd. 547 sqq.:

Ὅρῳ γὰρ ἥβην τὴν μὲν ἐρπουσαν πρόσω,

τὴν δὲ φθίνουσαν· ὣν ἀφαιρᾷ ξειν φιλεῖ

ὀφθαλμοῖς ἄνθος, τῶν δ' ὑπεκτρέπει πόδα.

Extrema corrupta esse consentitur; quæ tamen sententia subsit, non videtur dubium esse; postquam enim Deianira alterius (Ioles) iuvenilem pulcritudinem augescere, alterius

(suam) minui dixit, quid inde sequi soleat, addit. Opinor scribendum :

ὦν δ' ἀφ'ερπύζει, φίλει
ὀφθαλμός, ἄνθος, τῶν δ' ὑπεκτρέπειν πόδα.

(Quarum flos sensim labitur, ab iis oculus solet pedem (mariti) avertere; earum conspectus facit, ut maritus discedat.)

Ibd. 553, 554: ἧ δ' ἔχω, φίλαι,
λυτήριον λύπημα, τῇδ' ὑμῖν φράσω.

Sic interpungunt et λύπημα corruptum esse consentiunt. Sed ineptum est nec usquam sic, ubi quis se rem expositurum promittit, additur τῇδε (hoc modo dicam). (Inconsiderate Schneidewinus adscripsit CEd. t. 276, quasi ἧ et τῇδε cohæreant: eo modo dicam, quo habeo.) Itaque sic interpungi oratio debet:

λυτήριον λύπημα τῇδ', ὑμῖν φράσω,
intellegique pronomen de Iole: quod habeo remedium ad me exsolvendam aptum, huic acerbum. Quod Deianiram exsolvet, Iolen λυπήσει.

Ibd. 572 sqq.:

Ἐὰν γὰρ ἀμφίθρεπτον αἶμα τῶν ἐμῶν
σφαγῶν ἐνέγκῃ χερσὶν, ἧ μελαγχόλους
ἔβαψεν ἰοὺς θρέμμα Λερναίας ὕδρας,
ἔσται φρενός σοι τοῦτο κηλητήριον
τῆς Ἡρακλείας κ. τ. λ.

Perverse ipsa hydra appellatur θρέμμα Λερναίας ὕδρας, perverse hydra (pridem etiam occisa) sagittas mersisse in Nessi corpus, perverse sagittæ appellantur μελάγχχοι. Scribendum est:

ἧ μελάγχχολος
ἔβαψεν ἰὸς, θρέμμα Λερναίας ὕδρας

(ubi se mersit venenum a Lernæa hydra enutritum). Βάπτειν Sophocles h. l. intransitive dixit, ut Euripides Orest. 707.

Ibd. 597 πίπτειν αἰσχύνῃ pro περιπίπτειν insolentissime dicitur. Potest Sophocles scripsisse: οὐποτ' αἰσχυν-

θεις εσει (Ed. Col. 816, Ed. r. 90, 970, 1146); scrip-
sisse non affirmo.

Ibd. 910, 911:

αὐτὴ τὸν αὐτῆς δαίμον' ἀνακαλουμένην
καὶ τὰς ἄπαιδας ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας.

Alterum versum Nauckius nondum emendatum dicit, iure;
nec tamen ita profundum est vulnus, ut sanari nequeat.
Nam οὐσίας (plurali numero, quo non fere dicitur vulgari
significatu) Sophocles dixit in vita commorationem (das
Dasein); eas Deianira appellat non sane ἄπαιδας, sed,
quod impudens ei videtur post ea, quæ perpetravit, in vita
manere, querendo ingeminat τὸν αὐτῆς δαίμονα

καὶ τὰς ἀναιδεῖς ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας.

(Dindorfius versum absurdum in modum interpolatum scribit
aut totum ab interpolatore confictum, cum versus excidisset,
quo verba τὸν αὐτῆς δαίμονα accuratius definirentur.
Si interciderat verus versus, cur quis, cum id ignoraret nec
quicquam omnino desideraretur, hunc subiecit? si aderat, cur
delevit et novum supposuit? Quis in iudicio aut in negotiis
gerendis talia fingentem non rideret?)¹⁾

V. 981 et 982 mirificam excogitant verbi ἐμμέμονεν
significationem et cum accusativo coniunctionem, quæ recte
verba interpungendo removetur:

ἀλλ' ἐπὶ μοι μελέω
βάρος ἄπλετον· ἐμμέμονέν φρήν.

Ibd. 1019: οὐ δὲ σύλλαβε· σοί τε γὰρ ὄμμα
ἐμπλεον ἢ δι' ἐμοῦ σῶζειν.

Pro ἐμπλεον scribendum esse ἦν πλεον, alii iam
viderunt. In γὰρ (quæ particula locum non habet) et ὄμμα
latet prædicatum (plurale neutri generis), ut sæpe γὰρ e παρ

¹⁾ V. 905 Nauckio, cum mutaret nulla mutatione egentia (γένοιτ'
ἐρήμη), accedit, ut optativi aoristum pro futuro (γενήσονται)
acciperet.

ortum est (*γὰρ ὥφθη* e *παρώφθη* in Plutarchi Arato 30, correctum a Sintenisio). Scripsit Sophocles aut:

σοί τε πάροικα

ἢν πλείον ἢ δι' ἐμοῦ σῶζειν

(tibiue domesticum erat magis eum servare quam mea opera) aut, repetita propter similitudinem litterarum ab Hesychio voce,

σοί τε πάροικα

hoc est, vicinum et proprium.

Ibd. 1035 pro *ἐχόλωσεν* (*χολοῦν τινα ἄχει!*) scribendum *ἐκόλουσεν*.

Ibd. 1186: *ἦ μὴν τί δράσειν; καὶ τόδ' ἐξειρήσεται;* Tollenda altero loco interrogandi nota; promittit Hyllus se iuraturum.

Ibd. 1247: *πράσσειν ἄνωγας οὖν με πανδίκως τάδε;* De pietate iam dixit Hercules; quærit Hyllus, perstetne Hercules et prorsus hæc fieri iubeat; scribendum videtur *παντελῶς*.

Ex tribus Sophoclis fragmentis, quæ in Philolog. I p. 671 emendaveram, unum (*Ἀχαιῶν συλλόγου*) iam ante Bergkii paulo melius correxerat, in altero (*Ἀακαινῶν*, 337) et Nauckius et Dindorfius meam emendationem sequuntur, in tertio (e Salmoneo, 483), in quo una littera detracta (*δυσοσμία* pro *δυσοσμίας*) rectissimam et orationem et sententiam effeceram, nescio, cur aliud Nauckius anquisiverit. Addam quartum, Phædræ, 610, ubi scribendum est:

*Τὸν δ' ἐντυχοῦντα παντ' ἀριθμήσας βροτῶν
οὐκ ἔστιν ὄντως ὄντιν' εὐρήσεις ἔνα.*

Aberravit Nauckius. Qui per omnia felix sit, ne unus quidem, si numeres, repertum iri dicitur.

Cap. II.

Emendationes Euripideæ.

Ex Euripidis fabulis notum est novem, quæ continentur codicibus Marciano, Vaticano, Hauniensi, certiore habere librorum auctoritatem, ceteras inferiorem codicum Florentini et Palatini aut etiam alterius tantum, quæ coniecturæ ut locum sæpe det, ita fundamentum subtrahat. Tractavi autem alias sæpius, nonnullas etiam enarrando, alias rarius legi et sine illo omnia rimandi incitamento, ex quo numero sunt, quæ primæ offeruntur litterarum ordinem sequenti. Itaque, cum, quæ haberem in marginibus annotata ut mea, nunc, adhibitis Kirchhoffii, Nauckii, G. Dindorfii editionibus, perlustrarem (nam Matthiæi, qua olim eram usus, nunc inspicere otium non erat), in Alcestide nihil repperi, quod non alius præripuisset (etiam minuta, ut v. 526 ἐς τότ' pro ἐς τόδ' Wakefieldius, v. 713 μέζονα pro μέζον' ἄν Schæferus¹)), in proxima fabula unum.

Androm. v. 398: ἀτὰρ τί ταῦτ' ὀδύρομαι, τὰ δ'
ἐν ποσὶν

οὐκ ἐξηκμάζω καὶ λογίζομαι κακὰ;

Pro ἐξηκμάζω, quod corruptum esse constat, e noto autem verbo ἐξετάζω ortum esse improbable est, scribendum videtur ἐκλικμάζω (ventilo et pondero). Verbum compositum apud inferiores demum reperitur, sed λικμᾶν apud antiquos, λικμίζω apud Hesychium, qui ἀλοᾶ interpretatur, ut opinor, pro λικμάζω.

Baccharum v. 270, 271: θρασύς τε δυνατός καὶ
λέγειν οἶός τ' ἀνὴρ
κακὸς πολίτης γίγνεται νοῦν οὐκ ἔχων.

¹) Optat iratus Admetus Phereti (et optat hyperbolice) infinitam et enervem, ut Tithoni, senectutem, interrogatusque, parentibusne diras imprecari audeat (quæ nullæ sunt in potentiali prædicandi forma ζῆς ἄν), respondet se ita optasse, quod vidisset patrem μακροῦ βίου ἐρᾶν.

Et prave coniunguntur membra *θρασύς, δυνατός καὶ λ. οἶός τε* (nam prius *τέ* hanc sententiam adiungit superioribus) et *δυνατός* male h. l. tanquam tertium interponitur inter *θρασύς* et *λέγειν οἶός τε*. Scribendum videtur: *θράσει τε δυνατός καὶ λέγειν οἶός τ' ἀνὴρ*, ut intellegatur audacia linguaque promptus.

Ibd. 314 sqq.:

*Οὐχ ὁ Διόνυσος σωφρονεῖν ἀναγκάσει
γυναικας ἐς τὴν Κύπριν, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει
τὸ σωφρονεῖν ἔνεστιν ἐς τὰ πάντ' ἀεί.*

Vinum *σωφροσύνης* causam esse mulieribus nemo dixerat dicturusve erat, ut id negari opus esset; *ἀφροσύνην* (τὸ μὴ σωφρονεῖν) inde nasci insimulabant Bacchi adversarii. Codex alter eorum, ex quibus decem fabulæ pendent, Palatinus *μὴ σωφρονεῖν* habet idemque apud Stobæum est, hos versus citantem. Scribendum igitur: *Οὐχ ὁ Διόνυσος μὴ φρονεῖν ἀναγκάσει*. Nam idem est *μὴ φρονεῖν* in communi et liberiore verborum usu de femina atque *μὴ σωφρονεῖν*. Sed quod hoc et sequitur (τὸ σωφρονεῖν) et proprium est verbum, hic quoque adscriptum versum vitiauit; itaque in altero codice (Laurentiano) negatio omissa est, sed postea supra versum addita, quod necessariam esse animadversum erat.

Ibd. 397 interrogativa sententia est:

*βραχὺς αἰὼν· ἐπὶ τούτῳ δὲ τίς ἂν μεγάλα διώκων
τὰ παρόντ' οὐχὶ φέροι;*
(quis in hac tam brevi vita tam stultus est, ut magna persequens præsentia ferre nolit?)

Ibd. 455:

*πλόκαμός τε γὰρ σου ταναὸς οὐ πάλης ὕπο,
γέννν παρ' αὐτὴν κεχυμένος, πόθου πλέως.*

Nescio quid *πάλη* ad crinem alendum pertineat, nec h. l. id agitur, quæ causa Baccho longos crines dederit. Puto Euripidem scripsisse: *οὐ μάλης ὕπο*, non occulte et furtim;

itaque additur e contrario: sed ut eum ostentes et libere fundi sinas: γέννυ παρ' αὐτὴν κεχυμένος.

Ibd. 506: Οὐκ οἶσθ' ὅ, τι ζῆς οὐδ' ὁρᾷς οὐθ' ὅστις εἶ.

Οὐθ' ante ὅστις corrigunt, ut sit εἶθ'. Sed relinquitur molestissimum illud: nescis quid vivas, quod si aliquid significat, bis idem dicitur: nescis, quid vivas, nec vides, qui sis. Scribendum videtur, ut Penthea in summa omnium ignoratione versari Bacchus dicat:

Οὐκ οἶσθ', ὅ, τι χρῆς, οὐδ' ὃ δρᾷς, οὐδ' ὅστις εἶ.

Χρῆς, χρῆ pro θέλεις, θέλει ex Hesychio et Suida restitutum Sophocli est Aiac. 1373, Antig. 887, El. 606. (Cratin. apud Suid. v. χρῆ.) Ὁ δρᾷς iam Reiskius.

Ibd. 557:

Πόθι Νύσας ἄρα τὰς θηροτρόφου θυρσοφορεῖς
θιάσους, ὧ Διόνυσ', ἣ κορυφαῖς Κωρυκίαις;

Non quæritur, quo Nysæ loco (πόθι Νύσας) Bacchus thyrsum gestet et choros ducat, sed Nysæne an alio loco sibi grato; nec Græcum est θιάσους θυρσοφορεῖν. Scripsit Euripides:

Ποτὶ Νύσας ἄρα τὰς θηροτρόφου θυρσοφορεῖς
θιάσοις, ὧ Διόνυσ', ἣ κορυφαῖς Κωρυκίαις;¹⁾

Ibd. 586 chorus invocato Baccho terram commoveri sentit:

πέδον χθονὸς ἔνοσι πότνια. ᾤ, ᾤ,

τάχα τὰ Πενθέως μέλαθρα διατινάσσεται πεσήμασιν.

Nihil est h. l. πότνια et desideratur verbum. Scribendum:

πέδον χθονὸς ἔνοσι πιτνεῖ. ᾤ, ᾤ.

Adhærescente α effectum est πότνια.

¹⁾ Paulo ante v. 551 quomodo, qui capiantur vexenturque, ἐν ἀμίλλαισιν ἀνάγκας esse dicantur, obscurum mihi est. Fuitne ἐν ἀπειλαῖσι ἀνάγκας? (Io. G. Schneider in lexico ἐν ἀμάλλαισιν, sed ἀμάλλας pro vinculis nemo dixit.)

Ibd. 716. Fieri potest, ut hic versus e v. 667 natus sit; sed tamen per se locum facile tueretur duabus litteris mutatis:

κοινῶν λόγων δώσοντες ἀλλήλοις ἔριν,
ὥς δεῖν' ὀρῶσι (v. δεινὰ δρῶσι) θαυμάτων τ'
ἐπάξια.¹⁾

Ibd. 752 sqq.: ὥστε πολέμιοι
ἐπεσπесоῦσαι πάντ' ἄνω τε καὶ κάτω
διέφερον· ἥρπαζον μὲν ἐκ δόμων τέκνα,
ὁπόσα δ' ἐπ' ὤμοις ἔθεσαν, οὐ δεσμιῶν ὑπο
προσείχετ' οὐδ' ἐπιπτεν ἐς μέλαν πέδον,
οὐ χαλκὸς, οὐ σίδηρος.

Pueros (τὰ τέκνα) a Bacchis raptos, iam alii mirati sunt, cum præsertim hæc una rapina nominetur, ea autem, quæ subiiciuntur (ὁπόσα δέ — χαλκὸς, σίδηρος), copiam variarum rerum ante significatam esse ostendant. Itaque Hartungius quædam intercidisse inter v. 754 et 755 putabat. Suspisor scriptum sic fuisse, ut casu, quicquid obiectum esset, Bacchæ raptasse dicerentur:

ἥρπαζον μὲν ἐκ δόμων τίχα.

(Initio recte Kirchhoffius scribi voluit: ὥς δὲ πολέμιοι, ut hæc narrationis continuatio particula δέ adiungatur superioribus χωροῦσι δὲ κ. τ. λ.)

Ibd. 1056:

αἱ δ' ἐκλιποῖσαι ποικίλ' ὥς πῶλοι ζυγὰ
βακχεῖον ἀντέκλαζον ἀλλήλαις μέλος.

Mira comparatio Baccharum cum pullis iugum relinquentibus (et labore fessis); et quo pertinet in hac comparatione iugi (veri) cognomen ποικίλα? Scribendum:

¹⁾ V. 747 solœcum est, quod Dindorfius et Nauckius edunt: ἡ σὺ ξυνάψαις βλέφαρα βασιλείαις κόραις pro ξυνάψαις ἄν, rectum, quod e codice Laurentiano tenuit Matthiæus: ἡ σὲ ξυνάψαι β. κ. Sed cur unum locum attingo e tam multis?

αἱ δ' ἐμπλέκουσαι ποικίλ' ὥς πῶλοι ζυγά,
hoc est, multiplices variosque serentes ordines.

Ibd. 1129 sqq :

Ἴνῳ δὲ τὰπὶ θάτερό' ἐξειργάζετο
ὀγγυνῦσα σάρκας, Ἀντιονόῃ α' ὄχλος τε πᾶς
ἐπειχε Βακχῶν.

Nihil ex illo ἐπειχε efficias ad Bacchas reliquas
aptum. Scrib. ἐπειχε, urgebat et incitabat.

Ibd. 1147. Scribendum videtur:

τὸν καλλίνικον. Ἡ δάκρυα νικηφορεῖ.

Epiphonema hoc est et exclamatio nuntii miserantis.

(De v. 1387 vid. p. 54.)

Hecubæ v. 189:

σφάξαι σ' Ἀργείων κοινὰ
ξυντείνει πρὸς τύμβον γνώμα
Πηλείδα γέννα.

Pelei genus et proles, Achilles, Πηλεία γέννα Græce
dicitur, Πηλείδα γέννα barbarum est.

(De v. 620 vid. p. 109.)

Helen.¹⁾ v. 287 sqq.:

Τὸ δ' ἔοχατον τοῦτ', εἰ μὲν οἴομεν εἰς πάτρυν,
κλήθροισι ἂν εἰργόμεσθα, τὴν ὑπ' Ἰλίου
δοκοῦντες Ἑλένην Μενέλεώ μ' ἐλθεῖν μετὰ.

Perturbatio hæc orationis εἰργόμεσθα ... δοκοῦντες
nullam nec causam habet nec anacoluthi excusationem.
Scribendum:

κλήθροισι ἂν εἰργοιέν με, τὴν ἀπ' Ἰλίου
(ἀπ' Ἰλίου Nauckius).

Ibd. 324 sqq.:

τάφρον λιποῦσα τόνδε σύμμιξον κόρη,
ὄθενπερ εἶσει πάντα, τὰ ληθῇ φράσαι
ἔχου' ἐν οἴκοις τοῖσδε, τί βλέπεις πρόσω;

¹⁾ Hæc fabula mihi videtur ex mixto illo ἱλαροτραγωδίας genere
esse, ex quo Alcestis est.

Ita Dindorfius. Nauckius sic interpungit: *φράσαι· ἔχουσα* cet. Utroque modo molestissimum *φράσαι*, pro quo requiritur *μαθεῖν*, quod olim mihi, postea, ut video, Heimsæthio in mentem venit, a probabilitate mutationis longe remotum. Sed præterea non rectum *ὄθενπερ* in hac coniunctione pro simplici *ὄθεν*. Oratio sic interpungenda est:

*τάφον λιποῦσα τόνδε σύμμιξον κόρη.
"ὄθενπερ εἴσει πάντα τὰληθῆ, φράσαι,
ἔχουσ' ἐν οἴκοις τοιοῦδε τί βλέπεις πρόσω;*

Iam *φράσαι* imperativus est medii, interrogationi interiectus: Cum in hac domo habeas, (considera,) unde omnia vera comperias, cur longe prospicis?

Ibd. 388:

*εἴθ' ὦφελες τόθ', ἡνίκ' ἔρανον ἐς θεοὺς
πεισθεῖς ἐποίεις, ἐν θεοῖς λιπεῖν βίον.*

Mire hæc quidam ad id tempus rettulerunt, quo Pelops puer a Tantalo mactatus dis appositus est, cuius rei neque in verbis ulla significatio est nec apta ea subiici poterat post commemoratam Pelopis Pisæ victoriam. Significantur epulæ post eam victoriam a Pelope et sacra dis facta (*ἔρανον ἐς θεοὺς*). Sed residet mendum manifestum in *πεισθεῖς* et alterum in *ἐν θεοῖς*. Videtur scribendum:

στερθεῖς ἐποίεις, εὐθέως λιπεῖν βίον.

Coronatus sacra Pelops fecit; *εὐθέως* etiam Hermannō in mentem venit.

Ibd. 415, 416. Videor mihi adolescens alicubi dixisse (— certe adolescens annotavi —), hos versus sic interpungendos esse:

*Οὐκ οἶδ' ὅχλον γὰρ εἰσπασεῖν ἡσχυνόμην,
ὥσθ' ἰστορῆσαι, τὰς ἐμὰς δυσχλαινίας,*

h. e., verebar propter deformem vestitum turbæ me immiscere sciscitandi causa. Nam *αἰσχύνομαι τι ποιεῖν τι* est: sic alicuius rei me pudet, ut ob id facere aliquid verear. Xen. anab. II, 3, 22: *ἡσχύνθημεν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους*

προδοῦναι αὐτόν. Nec personæ et rei accusativi in hac re differunt (Plat. Crit. p. 52 C). (Dindorfius ob pravam interpunctionem v. 416 damnavit.)

Ibd. 441:

Ἦ γράϊα, ταῦτα ταῦτ' ἔπη καλῶς λέγεις.

ἔξεστι· πείσομαι γάρ· ἀλλ' ἄνες λόγον.

Verba ad speciem graviter corrupta et pro desperatis a Dindorfio (qui, ut decebat, interpolata dicit) aliisque habita facili et certa emendatione sanabuntur:

Ἦ γράϊα, ταῦτ' αὐτ' ἔπη πρῶως λέγειν
ἔξεστι.

Vetulæ iratis et trucibus verbis usæ respondet Menelaus, posse eadem omnia clementer dici; nihil opus esse illa vehementia.¹⁾

Ibd. 785:

ὑβριν θ' ὑβρίζειν εἰς ἐμ' ἦν ἔτλην ἐγώ.

Admodum saltem ex abundanti adhærerent illa ἦν ἔτλην ἐγώ, nisi perversissimum esset, Helenam confirmare se stupratam esse. Scripsit Euripides:

εἰ γ' ἔτλην ἐγώ.

Negat se contumeliam subisse.

Ibd. v. 974 sic scribendus est: ἥσσω φανεῖσαν τᾶμ' ἀποδιδόναι λίχη. (Codd. ἀποδοῦναι, Barnesius τὰμιά γε, particula contra sententiam addita.)

V. 1434, quoniam insolens est βοᾶσθαι active positum (γῆ βοᾶται ὑμῖναιον Ἑλένης), videndum, ne Euripides scripserit:

πᾶσαν δὲ χοῇ

γῆν ἀνὰ (pro γαῖαν) βοᾶσθαι μακαρίαις ὑμνωδίαις
ὑμῖναιον Ἑλένης καμόν.

¹⁾ V. 578 quoniam video præferri coniecturas deteriores, dicam me omnibus litteris in eandem emendationem incidisse, quam postea vidi Badhamum fecisse: σκέψαι· τί δεῖ σοι πίστεως σαφεστέρας;

(De v. 1593 vid. supra p. 197.)

Ibd. 1670:

οὐ δ' ὥρισεν σε πρῶτα Μαιάδος τόκος

Σπάρτης ἀπάρας τῶν κατ' Εὐρώταν δόμων, κ. τ. λ.

Nihil est hominem ὀρίζειν alicubi; scripsit Euripides
ὥρμισεν (in quam primam stationem detulit)

Ibd. 1679:

τοὺς εὐγενεῖς γὰρ οὐ στυγοῦσι δαίμονες,

τῶν δ' ἀναριθμήτων μᾶλλον εἰσιν οἱ πόνοι.

A totius loci tenore (quo docetur, non deorum odio factum esse, ut Menelaus magnas ærumnas exanclaret, quippe qui ei perpetuam in insula beatorum felicitatem daturi sint) aberrat posterioris versus sententia; itaque adest, qui deleat, Hartungius. Corrupta sunt extrema verba, sic corrigenda:

τῶν δ' ἀναριθμήτων μᾶλλον εἰσιν ἐν πόνοις.

Sic demum plena efficitur γνώμη, non odio esse diis nobiles, sed magis ærumnis exerceri quam ignobiles et viles. Excidit εν post ιν, deinde factum οἱ πόνοι.

Electræ primus statim versus suspicionem movet:

Ἦ γῆς παλαιὸν Ἀργος. Ἰνάχου ῥοαί,

nam et mire in urbe additur γῆς (ᾧ γῆς Ἀργείας π. Ἀ.) et mire urbis appellationi appositione adiunguntur Ἰνάχου ῥοαί. Has solas appellatas esse puto:

Ἦ γῆς παλαιὸν ἄργος, Ἰνάχου ῥοαί.

Convallem appellat, fluminis alveum.

Ibd. v. 96, ubi codex (Laurentianus) habet ἔν' ἐκβάλω ποδί, annotaveram aut ἐκβάλω πόδα scribendum esse, in quod etiam Hartungium incidisse video, aut potius ἐκσταλῶ ποδί. Id enim facilius mutari poterat.

(De v. 238 vid. p. 66.)

Ibd. 383 sqq.:

οὐ μὴ φρονήσεθ', οἳ κενῶν δοξασμάτων
πληρεῖς πλανᾶσθε, τῇ δ' ὁμιλίᾳ βροτοὺς
κρινεῖτε καὶ τοῖς ἥθεσιν τοὺς εὐγενεῖς;

Manifestum est iis, qui Græce sciunt, aut bis per οὐ de eo interrogari debere, quod homines inani superbia inflati interrogando iubeantur facere, aut primum per οὐ μὴ de eo, quod vetentur facere, deinde per οὐ. Illam formam corrigendo effîcere L. Dindorfius conatus est: οὐ σωφρονήσετε . . . τῇ δ' ὀμιλίᾳ, in qua scriptura σωφρονεῖν non aptissime de abiicienda superbia dicitur, alteram, quam apertissime monstrant codices (neque enim facile quisquam pro οὐ σωφρονήσετε substituisset οὐ μὴ φρε.), Badhamus, posito, quod ipse quæque aliquando tentaveram, οὐ μὴ ἀφρονήσετε. Sed ut omittam, nimis per se ambiguum hoc videri, cum prorsus contraria significatio (οὐ μὴ φρονήσετε) versum non minus et facilius effîceret, ἀφρονεῖν plane inusitatum est extra participium (ἀφρονεῖν) apud Homerum Hippocratemque et alios. Itaque, quoniam ne id quidem procedere videtur, ut φρονεῖν ipsum de superbia (μέγα φρονεῖν) intellegatur (οὐ μὴ φρονήσετε), restare videtur, ut scribatur:

οὐ μὴ φθονήσεθ', οἷ κενῶν δοξασμάτων
πληρεῖς πλανᾶσθε, τῇ δ' ὀμιλίᾳ κ. τ. λ.

Nam etiam φθόνος aliquis est, cum superbi illi humilioris originis et condicionis hominibus nobilitatem concedere nolunt.¹⁾

¹⁾ De ipsa vetandi forma (οὐ μὴ ποιήσεις; non omittes facere? id est, ne feceris) prorsus ab negandi (οὐ μὴ ποιήσης) separanda non debuerat post Elmsleium dubitari. Ea aut simpliciter ponitur (οὐ μὴ ληρήσεις; Arist. nub. 367, addito σίγα Æsch. Sept. 250: οὐ, σίγα. μηδὲν τῶνδ' ἐρεῖς;) et continuatur etiam vetando per καί (Soph. Trach. 979) aut μηδέ (Eurip. Hippol. 606, ubi codd. προσοίσης, ne librariorum proclivitas obscura sit, Aristoph. ran. 298), aut præcedit (ut in hoc Electræ loco), adiuncto altero membro iubente (οὐ) per ἀλλά (Arist. nub. 296, 505, ran. 202, 462, 524) vel δέ (Eurip. Med. 1151), aut, præcedente membro iubente (οὐ), subiungitur per καὶ μὴ (Soph. Trach. 1183, Eurip. Helen. 437, Hippol. 498, 499, Plat. symp.

Ibd. 413:

κέλενε δ' αὐτὸν τόνδ' εἰς δόμους ἀφιγμένον
ἐλθεῖν ξένων τ' εἰς δαῖτα πορσῦναί τινα.

Sic codex Laur., priore versu laborante, cui subveniunt τόνδ' delendo; sed restat intolerabilis tautologia ἀφιγμένον ἐλθεῖν (vitioso etiam perfecto. quod vitium manebit, etiamsi cum Hartungio scripseris ἀφιγμένος, præterquam quod prorsus hoc ἀφιγμένος abundat). Verum esse videtur:

κέλενε δ' αὐτὸν τῶνδε δόμον ἀφιγμένων
ἐλθεῖν ξένων τ' εἰς δαῖτα πορσῦναί τινα

(iube eum, quoniam hī peregrini domum nostram accesserunt, venire, aliquid ad cœnam portantem). Simillime Kirchhoffius: τῶνδ' ἀφιγμένων δόμους.

Ibd. 566:

ἰδού, καλῶ θεοῦς· ἦ τί δὴ λέγεις, γέρον;

Neque ἦ neque ἦ (ἦ τί δὴ) aptum. Scribendum:

ἰδού, καλῶ θεοῦς, εἴ τι δὴ λέγεις, γέρον.

Ibd. 582: Ἡλ. ἐκεῖνος εἶ σύ; Ὅρ. σύμμαχος γέ
σοι μόνος,

ἦν δ' ἀσπάσσομαι γ' ὃν μετέρχομαι βόλον.

Sic codex. Quod caput erat, vidit Victorius σπᾶσθαι

p. 175 A) aut μηδέ (Soph. Ai. 75). Est enim οὐ μὴ ποιήσεις; idem atque βούλει μὴ ποιήσῃν; vin' abstinere a faciendo? (Aristoph. Acharn. 1108 et 1113). Aberravit etiam Bergkii in Aristoph. nub. 296 (saltem in edit. II), cum in ceteris verum teneret. Quod quæritur, in altera negandi forma (οὐ μὴ ποιήσης) ferendusne sit pro coniunctivo aoristi etiam futuri indicativus, quod negabat Elmsleius, eius quæstionis nervus est in locis, qui futurum mutationem respuens habent, Sophocl. Œd. Col. 177 (ἄξει), Electr. 1052 (μεθέψομαι), Antig. 1043 (παρήσω), Aristoph. ran. 509 (περιόψομαι), Plat. Crit. p. 44 B (ἐνρήσω), Xen. Hell. I, 6, 32 (οἰκιεῖται). Nam hic quoque omnia sine delectu et discrimine coacervantur.

verbum subesse. Sed condicionis significatio inepta est nec recte δ' sublatum. Adiungitur affirmationi votum:

εὔ δ'ε σπασαίμην, ὃν μετέρχομαι, βόλον.¹⁾

Ibd. 952 sqq.:

ἔρρ', οὐδ'εν εἰδὼς ὧν ἐφευρεθεῖς χρόνῳ
 δίκην δέδωκας· ὥδ'ε (Stob. ὥστε) τις κακοῦργος ὧν
 μή μοι τὸ πρῶτον βῆμ' εἰν δρόμῃ καλῶς
 νικᾶν δοκείτω τὴν δίκην, πρὶν ἂν τέλος
 γραμμῆς ἵκηται καὶ πέρας κάμψῃ βίον.

Primi versus emendandi initium est, ut a proximis separetur, a quibus etiam separavit Stobæus, illos describens eclog. I, 3, 18 (p. 112 H.). Graviter enim per se ponitur δίκην δέδωκας et ex hoc concluditur. Hoc invento versus non ita magna mutatione egere videtur et sic probabiliter corrigi:

ἔρρ', οὐδ'εν εἰδὼς ὥς ἐφηυρέθης χρόνῳ.

Cum contemptu Electra Ægisthum ignorasse dicit, quis se maneret exitus. Proximum versum licenter interpolasse librarii creduntur, quod in Stobæi codicibus scribitur ὥστε τῆς ἐπικουρίας, sed in eo nihil subesse credo nisi hoc:

ὥστε τις κακοῦργίας,
 μή μοι, τὸ πρῶτον βῆμ' εἰν δρόμῃ καλῶς,
 νικᾶν δοκείτω κ. τ. λ.

Ibd. 1260, 1261:

Ἀλιρρόθιον ὅτ' ἔκταν' ὠμόφρων Ἄρης
 μῆνιν θυγατρὸς ἀνοσίων νυμφευμάτων κ. τ. λ.

Prorsus perversus est accusativus μῆνιν nec ullo modo cum reliqua oratione coniungitur. Sed facillima correctio; scribendum enim est μῆνι. Mars Halirrhodium occidit ira (ob iram) stupratae filiae. Ob levissimum mendum totum versum Herwerdeno merito suspectum Din-dorfius iudicat.

¹⁾ V. 615 nihil mendi habet. Postquam Orestes interrogavit: ἀλλὰ πῶς λαβῶ; respondet senex: Muros ingrediendo ne si volueris quidem (ne si ingredi quidem conari audebis), capies.

Ibd. 1292 sqq.:

ΧΟ. ὦ παῖδε Διὸς, θέμις εἰς φθογγὰς τὰς ὑμετέρας
ἡμῖν πελάθειν;

ΔΙΟΣΚ. θέμις, οὐ μυσσάροισ τοῖσδε σφαγίοις.

Scrib. μυσσάραῖς (ὑμῖν οὖσαις).

Ibd. v. 1301. Si vera est Seidleri correctio (μοῖραν . . . ἤγεν τὸ pro μοῖρας . . . ἤγειτο), etiam pro ἀνάγκης scribendum ἀνάγκαις:

Μοῖραν ἀνάγκαις ἤγεν τὸ χρεών.

Heraclidarum v. 169 (ubi Copreus Demophonta docet nullam ex adiuvandis Heraclidis utilitatem percepturum):

ἐρεῖς τὸ λῶστον ἐλπίδ' εὐρήσειν μόνον.

Sententia, quæ nulla est, optima efficietur hac scriptura:

ὁ ἐπ' εἰς τὸ λῶστον· ἐλπίδ' εὐρήσεις μόνον.

Inclina te in optimam partem: nihil reperies præter spem; ut omnia summa et optima fingas, nihil tamen cet.

Ibd. 290 sqq.:

μάλα δ' ὄξυνς Ἄρης

ὁ Μυκηναίων ἐπὶ τοῖσι δὲ δῇ

μᾶλλον ἔτ' ἢ πρίν.

Τοῖσι pro τοῦτοισι aut τοῖσδε dici nequit. Scribendum puto ἐπὶ τοῖσδεσι δῇ, non refugiens in anapæstis Homericam formam; nisi quis τοῖσιδε præfert.

Ibd. 427 sqq.:

ὦ τέκν', εἰργμεν ναυτίλοισιν, οἵτινες

χειμῶνος ἐκφυγόντες ἄγριον μένος

εἰς χεῖρα γῆ ξυνῆψαν, εἴτα χερσόθεν

πνοιαῖσιν ἠλάθησαν εἰς πόντον πάλιν.

Nihil esse εἰς χεῖρα γῆ ξυνάπτειν, consentitur, nec quicquam auxilii allatum est. Facile tamen id inventu est et e proximo; scripsit enim Euripides:

εἰς χέρσα γῆς ξυνῆψαν, εἴτα χερσόθεν.

Notum est χέρσος pro adiectivo dici et τὰ χέρσα γῆς esse ipsam χέρσον.

(De v. 495 vid. p. 31.)

Ibd. 531:

κἀξαγγέλλομαι

θνήσκειν ἀδελφῶν τῶνδε κἀμανιῆς ὕπερ.

Promittendi et sese ad aliquid faciendum offerendi significatio. quæ requiritur, non est in ἐξαγγέλλομαι, sed in επαγγέλλομαι, ut scribi debeat κἀπαγγέλλομαι.

Ibd. 533:

Εὖρημα γάρ τοι μὴ φιλοψυχοῦς' ἐγώ

κἀλλιστον ἡὔρηκ', εὐκλεῶς λιπεῖν βίον.

Neque γάρ τοι pro γάρ aptum et reliqua manifestissimam habent tautologiam, cum id, quod Macaria se repperisse dicit, iam sit in μὴ φιλοψυχοῦσα. Scribendum:

Εὖρημα γὰρ τοῖς μὴ φιλοψυχοῦσί γε

κἀλλιστον ἡὔρηκ', εὐκλεῶς λιπεῖν βίον.

Ibd. 684 sqq. (ubi Iolaum pugnare volentem famulus dehortatur senectutis admonens):

ΘΕ. οὐκ ἔστ' ἐν ὧν τραπεῖα μὴ δρώσης χερός.

ΙΟ. τί δ'; οὐ θένοίμι κἀν ἐγὼ δι' ἀσπίδος;

ΘΕ. θένοίς ἄν, ἀλλὰ πρόσθεν αὐτὸς ἄν πέσοις.

ΙΟ. οὐδεὶς ἐμ' ἐχθρῶν προσβλέπων ἀνέξεται.

ΘΕ. οὐκ ἔστιν, ὃ τᾶν, ἢ ποτ' ἦν ῥώμη σέθεν.

Apparet hanc, quæ extremo versu continetur, admonitionem initio positam fuisse; deinde autem etiam manifestius, illud οὐκ ἔστ' ἐν ὧν κ. τ. λ. a famulo obiici his Iolai verbis: οὐδεὶς ἐμ' ἐχθρῶν κ. τ. λ. Versus igitur 684 et 688 sedem permutarunt, quibus in suum locum restitutis, sic hæc decurrent:

ΘΕ. οὐκ ἔστιν, ὃ τᾶν, ἢ ποτ' ἦν ῥώμη σέθεν.

ΙΟ. τί δ'; οὐ θένοίμι κἀν ἐγὼ δι' ἀσπίδος;

ΘΕ. θένοίς ἄν, ἀλλὰ πρόσθεν αὐτὸς ἄν πέσοις.

ΙΟ. οὐδεὶς ἐμ' ἐχθρῶν προσβλέπων ἀνέξεται.

ΘΕ. οὐκ ἔστ' ἐν ὧν τραπεῖα μὴ δρώσης χερός.

Permutandæ sedis causa fuit initium utriusque versus

simile (οὐκ ἔστ', οὐκ ἔστιν). Qui sequitur versus 689 sic scriptus:

IO. ἀλλ' οὖν μαχοῦμαι γ' ἀριθμὸν (codd. μαχοῦμι' ἀριθμὸν) οὐκ ἐλάσσοσι,

quam habeat sententiam, non intellego; nam Iolaum, si se pugnæ adiungat, non contra pauciores pugnaturum (quam si non se adiungat), inanissimæ nugæ sunt. Scribendum videtur:

ἀλλ' οὖν μαχοῦνται γ' ἀριθμὸν οὐκ ἐλάσσοσι.

Aucturum se certe numerum suorum modeste sic significat, ut hostes saltem non cum paucioribus pugnaturi sint. Respondet famulus, exiguum hoc esse additamentum:

σμικρὸν τὸ σὸν σήκωμα προστίθης φίλοις.

Ibd. 707 ser. τὰ τ' ἀμήχαν' ἔαν (pro δ').

Ibd. 804 scribendum est, Heathio et aliis præeuntibus:

ὦ στρατήγ' ὅς Ἀργόθεν
ἦκεις, τί τήνδε γαῖαν οὐκ ἐάσομεν
καὶ τὰς Μυκήνας οὐδὲν ἐργάσει κακὸν
ἀνδρῶν στερήσας;

Futuro tempore in hac iubentis et vetantis interrogatione opus est. Aoristo locus est in secunda persona (τί οὐκ ἐποίησας), vix in prima, perfectum (εἰργασαι) plane excluditur; et est ἐργάσει in codicibus.

(De v. 894 vid. p. 109.)

Ibd. 1050:

κομίζετ' αὐτόν, δμῶες, εἴτα χρὴ κνσὶ
δοῦναι κτανόντας.

Neque nudum illud κομίζετε αὐτόν ferri potest neque apte coniunguntur hæc κομίζετε . . . εἴτα χρή. Scribendum:

κομίζετ' αὐτόν, δμῶες, ἐνθα χρὴ κνσὶ
δοῦναι κτανόντας.

Duci ad supplicii locum Eurystheum Alcmena iubet. Cfr. v. 528: ἡγεῖσθ' ὅπου δεῖ σῶμα κατθανεῖν τόδε

Hercul. fur. v. 53:

ἐκ γὰρ ἐσφραγισμένοι
δόμων καθήμεθ' ἀπορία σωτηρίας.

Iure Nauckius dubitat, possintne, qui domo eiecti sint eaque arceantur. novo verbo ἐξεσφραγισμένοι, quasi exsignati, appellari; nam ut signo appposito clausam domumingas (quod non in heroica tantum ætate, sed in ipsius Euripidis licenter fingatur), tamen homo mire dicatur ἐξεσφραγισμένος. Aptissimum contra videtur ἐξεσφραγισμένοι, quasi pilæ lusu eiecti.

Ibd. 69:

καὶ νῦν ἐκεῖνα μὲν θανόντ' ἀνέπτατο,
ἐγὼ δὲ καὶ σὺ μέλλομεν θνήσκειν, γέρον.

Prorsus perverse prioris temporis bona mortua dicuntur et. quod perversius est, mortua evolasse. Scripserat Euripides:

καὶ νῦν ἐκεῖνα μὲν ἀνόνητ' ἀπέπτατο.

Omisso errore η. ex ἀνοντ' natum θανόντ'.

Ibd. 155:

τοῖσδ' ἐξαγωνίζεσθε; τῶν δ' ἄρ' οὐνεκεν
τοὺς Ἡρακλείους παῖδας οὐ θνήσκειν χρεῶν;

Novum verbum ἐξαγωνίζεσθαι, magis tamen mira significatio; debet enim. ut loci sententiæ satisfiat, esse certamen et periculum fugere et evadere, quæ vis in illa compositione inesse nequit. Videtur scribendum:

τοῖσδ' ἐξ ἀγῶνος ἦσθε;

Ibd. 190 sqq.:

ἀνὴρ ὀπλίτης δοῦλός ἐστι τῶν ὀπλων
καὶ τοῖσι συνταχθεῖσιν οὔσι μὴ γαθοῖς
αὐτὸς τέθνηκε δειλία τῇ τῶν πέλας.

Neque dativus de personis ullo modo sic poni potest in causa significanda et vitiose hic dativus concurret cum altero δειλία τ. τ. π. Scribendum:

καὶ νῦν τοῖσι συνταχθεῖσιν οὔσι μὴ γαθοῖς

h. e., inter commilitones non fortes.

Ibd. 290:

οὐμὸς δ' ἁμαρτύρητος εὐκλεῆς πόσις,
ὥς τούσδε παῖδας οὐκ ἂν ἐκωῶσαι θέλοι
δόξαν κακὴν λαρόντας.

Ad rem non pertinet (et per se nugatorium est) Herculem sine teste clarum esse; ὥς autem non habet, quo recte referatur. Apparet hoc dici, vel sine testimoniis manifestum esse, Herculem non servaturum liberos mala fama obrutos. Itaque pro εὐκλεῆς substituendum εὐδηλος.

Ibd. 302:

ἤδη δ' εἰσῆλθέ μ', εἰ παραιτησάμεθα
φυγὰς τέκνων τῶνδε.

Mirum neminem animadvertisse solœcum esse optativum nudum in interrogando, quid fieri fortasse possit, scribendumque παραιτησάμεθ' ἂν.

Ibd. 616, 617:

AM. οὐκ οἶδεν Εὐρυσθεύς σε γῆς ἤκοντ' ἄνω;

HP. οὐκ οἶδεν· ἐλθὼν τάνθ' εἰδείην πάρος.

Neque optat Hercules, ut hæc, quæ iam videt, sciat (itaque Matthiæus Dindorfiusque οὐκ οἶδ' ἔν' ἐλθὼν κ. τ. λ., non bene optativo subiecto ἵνα post præsens) neque apte in eodem versu concurrunt οἶδεν de Eurystheo et εἰδείην de Hercule. Scribendum videtur:

οὐκ οἶδεν· ἐλθὼν τάνθ' εὖ θείην πάρος.

Optat, ut sibi res domesticas ordinare liceat, antequam Eurystheus se redisse sciat.

Ibd. 649:

τὸ δὲ λυγρὸν φόνιον τε γῆρας μισῶ.

Longe abeunt in corrigendo illo φόνιον. Proximum aptissimumque est πολιόν τε.

Ibd. 713 sqq.:

AM. δοκῶ μὲν αὐτήν. ὥς θύραθεν εἰκάσαι

AT. τί χρῆμα; δόξης τῆσδ' ἔχεις τεκμήριον;

AM. ἰκέτιν πρὸς ἀγνοῖς ἐστίας θάσσειν βάθροις.

Neque δόξης τῆσδε de opinione nondum prolata dici

potest neque Lycus quærere, huiusne opinionis Amphitruo argumentum habeat. Scribendum est:

ΑΥ. τί χοῦμα δόξης, ἥ σ' ἔχεις τεκμήριον;

Probabilem Lycus se opinionem exspectare significat, cuius aliquod sit argumentum, non inanem suspicionem; pro *τίνα δόξην* dixit *τί χοῦμα δόξης*.

Ibd. v. 772: *θεοὶ, θεοὶ τῶν ἀδίκων μέλουσι καὶ τῶν ὀσίων ἐπάειν. Μέλω ἐπαίειν* pro eo, quod est *μέλει μοι ἐπαίειν*, nemo Atheniensis dixit. Codex *μέλλουσι*. Scrib. *θέλουσι*.

Ibd. 845: *τιμὰς δ' ἔχω τάσδ', οὐκ ἀγασθῆναι φίλοις*. Debet hoc significare: eum honorem habeo, ut non in admiratione et amore sim inter amicos. Sed primum mirus hic est honor, deinde incommodus est pluralis numerus, vehementissime denique offendit *οὐκ* pro *μή* positum. *Τιμαὶ αἶδε* dicuntur *δεικτικῶς*: hi honores et hoc munus, quod teneo (inter deos inferioris generis). Hos honores ipsa Dementia appellat

οὐκ ἀγαστὰς ἐν φίλοις.

quibus amici non sane invideant; apte iam adiungitur *οὐδ' ἥδομαι* et reliqua.

Ibd. 865 sq.:

ὁ δὲ κανὼν οὐκ εἴσεται

παῖδας, οὓς εἰσιτ', ἐναιῶν, πρὶν ἂν ἐμὰς λύσας ἀφῇ.

Neque pluralis aptus est neque recte homo dicitur *ἀφιέναι τὴν λύσσην*, quæ ipsum oppressum tenet. Scribendum:

πρὶν ἂν ἐμὴ λύσσα σφ' ἀφῇ.

Cfr. Or. 227: *ὅταν ἀνῆ νόσος μανιάς*. Ex *λύσας φαφῇ* mendum ortum est.

Ibd. 1020 sqq. scribendum cum Wundero, sed oratione melius distincta:

τάδε δὲ (pro τάδε) ὑπερέβαλε, παρέδραμε τὰ τότε κακὰ τάλανι διογενεὶ κόρω. Μονοτέκνον Πρόκνης

φόνον ἔχω λέξαι θροόμενον Μούσαις,
σὺ δὲ τέκνα τρίγωνα κ. τ. λ.

In v. 1022 recepi Heathii emendationem indigne spretam. Nam φόνος θρόμενος Μούσαις meræ nugæ sunt.

Ibd. 1063 ad hæc: ἔκανε δὲ τέκνα τοξήρει ψαλμῷ declarandi causa adscriptum puto τοξεύσας, quod ignavissime adhæret.¹⁾

Supplicum v. 74 iure offendit mira vox ξυναλγηδόνες, de personis præsertim posita. Ægre etiam careas præpositione ante χορόν. Scripsitne Euripides: ἴτ' ὃ ξυνάλγεινον ἐς χορόν?

Ibd. 321, 322:

ὀρᾷς, ἄβουλος ὥς κεκερτομημένη
τοῖς κερτομοῦσι γοργὸν ὥς ἀναβλέπει
σὴ πατρίς;

Scribendum puto ἀντιβλέπει. Nam longe aliter Bacch. 1308 ᾧ δῶμι' ἀνέβλεπε et Ion. 1467, ubi ἀελίον ἀναβλέπειν λαμπάσιν est: solis radiis iterum collustrari.

Ibd. 385, 386:

Θησεύς σ' ἀπαιτεῖ πρὸς χάριν θάψαι νεκρούς,
ξυγγείτον' οἰκῶν γαῖαν, ἀξιῶν τυχεῖν,
φίλον τε θέσθαι πάντ' Ἑρεχθιδῶν λεῶν.

Qui aliquid postulat, semper ἀξιοῖ τυχεῖν. Scribendum ἄξιος τυχεῖν. Significatur preces persona precantis commendari.

Ibd. 438 sqq.:

τοῦ λένθερον δ' ἐκεῖνο· τίς θέλει πόλει

¹⁾ Ibd. 1351 pridem (Philol. II p. 137) scribendum dixi oratione melius distincta et una littera addita: οὐδ' ἀνδρὸς ἂν δύναιθ' ὑποστῆναι βέλος | ἐγκαρτερήσων θάνατον· εἴμι δ' ἐς πόλιν κ. τ. λ. Hercules ipse non vult nunc ἐγκαρτερεῖν θάνατον, sed contra, quanquam in malis sit, vitam se toleraturum dicit. Secutus me Nauckius est. V. 1340 displicet πάρεργα et requiro vocabulum aut diversitatem significans (eorum, quæ Theseus de diis commemoravit, ab Herculis malis) aut velamentum et callidam occultationem; sed aptum non reperio.

χρηστόν τι βούλευμ' εἰς μέσον φέρειν ἔχων:
καὶ ταῦθ' ὁ χρήζων λαμπρὸς ἔσθ', ὁ μὴ θέλων
σιγᾶ· τί τούτων ἔστ' ἰσαίτερόν πόλει;

Pravum v. 440 ταῦτα, quod non habet, quo referatur.

Scribendum:

καὶ ταῦθ' ὁ χρήζων λαμπρὸς ἔσθ', ὁ μὴ θέλων
σιγᾶ,

id est, atque hic (cum hoc a præcone pronuntiatum est). In altero membro recte Hartungius particulam desideravit scripsitque non improbabiliter ὁ δ' οὐ θέλων (synt. Gr. § 207), nisi fuit ὁ δ' αὖ θέλων | σιγᾶ, ut θέλων referatur ad silentium.

Ibd. 528 sqq.:

εἰ γάρ τι καὶ πεπόνθατ' Ἀργείων ὕπο,
τεθνᾶσιν· ἡμύνασθε πολέμιους καλῶς,
αἰσχροῦς δ' ἐκείνοις, χή δίκη διοίχεται.

Quid significant verba αἰσχροῦς δ' ἐκείνοις, nemo dixerit; nam si quis sic enarrare conetur, Thebanis gloriæ. Argivis dedecori fuisse pugnam, debebat primum dici: ὕμῃν μὲν καλῶς, deinde qui hinc consequitur illud: χή δίκη διοίχεται? Apparet sic hoc αἰσχροῦς δ' ἐκ· referri superiori πολέμιους, ut hic quoque accusativus esse debeat; sed tamen ἐκείνους non sufficit sententiæ consequenti, et præterea οἱ πολέμιοι sunt iidem ἐκεῖνοι. Scribendum est optima sententia, mutatione minima:

αἰσχροῦς δὲ νεκρῶς, χή δίκη διοίχεται,

id est: contra hostes gloriose pugnavitis, contra mortuos (cadavera) turpiter (pugnatis), peritque sic iustitia ¹⁾

V. 653 fortasse scribendum φῦλα τρία τριῶν συστῆ-
μάτων (cod. L. συστρατευμάτων); sed res incerta.

¹⁾ V. 593 ipse conieceram, quod deinde vidi in cod. Laur. supra scriptum esse et a Musgravio probatum καινὸς ἐν καινῷ δορί pro κλεινὸς ἐν κλεινῷ. Veritati perspicuæ nocere non debet, quod a codicis correctore intellecta est.

Ibd. 689:

ἢ τὰς ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένας
ἱμᾶσιν, αἵματός τε φοινίου ῥοάς.

Pro τὰς . . . φορουμένας editur ex Heathii coniectura τοὺς . . . φορουμένους et improbabili per se mutatione (qui enim hinc femininum natum est?) et nimis obscure significatis curribus quique in iis essent; nec apte ipsi, qui e curribus pugnant, dicuntur ἱμᾶσιν ἄνω καὶ κάτω φορεῖσθαι. Latet substantivum feminini generis currus vel potius partem superiorem curruum ἱμᾶσιν suspensam significans:

ἢ ἄντυγας ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένας
ἱμᾶσιν.

Nocuit crasis ἢ ἄντυγας.

Ibd. 716:

ὁμοῦ τραχήλους ἀπικείμενον κῆρα
κυνέας θερίζων ἀποκαυλίζων ξύλῳ.

Durior transitus a plurali (τραχήλους) ad singularem (κῆρα) defendi quodammodo potest, quod κῆρα pluralem non habet; reditum ad pluralem longe duriores (κυνέας) et subabsurdum (quasi unum caput plures galeas habuerit impositas) non habeo, quomodo defendam. Huc cum accedat, ut apud neminem præterea Atticorum hæc verbi ἐπίκειμαι, περικέμαι constructio reperiatur, quam post Herodotum recentiores inde a Dionysio Halicarnassensi frequentant, adducor, ut credam Euripidem scripsisse:

ἀπικείμενας κῆρα
κυνέας κ. τ. λ.

Est aliqua etiam in κῆρα offensio, sed multo lenior et quæ ne in nostro quidem sermone animadvertatur, cum res ad partem corporis pertinentes universe nominamus.

Ibd. 748 sq.:

πόλεις τ', ἔχουσαι διὰ λόγον κάμψαι κακὰ,
φόνῳ καθαιρεῖσθ', οὐ λόγῳ τὰ πράγματα.

Quid sit φόνῳ καθαιρεῖσθαι πράγματα, omnino nescio,

scripsisseque Euripidem iudico *καθαίρεσθ'*, ut sit quasi purgando delere et amovere (non longe ab eo sensu, quo Galli dicunt vider une querelle). Æschylus (fr. Danaïdum apud Hesychium) *καθαίρεσθαι γῆρας* pro *ἀποδύεσθαι* dixit. Sed aliud superest. Vehementer enim offendit hic versus in *πράγματα* exiens post v. 747 voce *πράγμασι* terminatum; offendit non minus nudum illud in 748 *κακὰ* et omnino diversi accusativi subiecti verbis *κάμψαι* et *καθαίρεσθαι* (sive *καθαιρείσθαι*), cum una res significari debeat, quæ, cum possit oratione confici, cæde et armis decernatur. Una littera superest; scripserat Euripides:

*πόλεις τ', ἔχουσαι διὰ λόγου κάμψαι κακὰ,
φόνῳ καθαίρεσθ', οὐ λόγῳ ταράγματα.*

Coniunguntur *κακὰ ταράγματα*.¹⁾

¹⁾ Ibid. 838 sqq.:

*Μελλων σ' ἐρωτᾶν, ἡνίκ' ἐξήντλεις στρατῷ
γόους, ἀφήσω, τοὺς ἐκεῖ μὲν ἐκλιπὼν
εἶσα μύθους· νῦν δ' Ἀδραστον ἱστορῶ κ. τ. λ.*

In his quædam vitiosa esse manifestum est et a multis intellectum; sed simul et quæ universa sit sententia et qua parte loci vitium contineatur, satis apparet. Nam Theseus se dicit, cum iam ante interrogare vellet, quod chorus in eiulatus erumperet, orationem tum omisisse, nunc ad quærendum redire. Itaque recta hæc sunt: *Μελλων σ' ἐρωτᾶν, ἡνίκ' ἐξήντλεις | γόους, τοὺς ἐκεῖ μύθους κ. τ. λ.* *Ἐξαντλεῖν* autem *γόους*, quod in lexicis male redditur, est questus effundere. Vitium residet in *στρατῷ* et *ἀφήσω*, quod sic tollendum puto:

*ἡνίκ' ἐξήντλεις ῥόῳ
γόους ἀπλήστω, κ. τ. λ.*

¹⁾ V. 790 sqq. non debuerat a Dindorfio recipi Nauckii coniectura (*τι* pro *τό*). Sententia hæc est: Illud enim (quod 786 sqq. optat) tum putassem gravissimum me malum perferre; nunc video gravius aliud malum.

Et de ἀπλήστω non dubito; pro ῥόῳ possitne reperiri propius aliquid, nescio.

Ibd. 899, 900. Quoniam hos versus eiiciendos esse L. Dindorfius (thes. Steph. V p. 2290) non persuasit, restat ut tollatur mendum in vocabulo ὄσας, sub quo latet aliquid, quod amores amorisve insidias a feminis (ἀπὸ θηλειῶν) significet. Videtur fuisse ἀπὸ θηλειῶν νόσους. Semel scripto ν ὅσους in ὄσας mutatum est.

Ibd. 902, 903:

οὐκ ἐν λόγοις ἦν λαμπρός, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι
δεινὸς σοφιστῆς πολλὰ τ' ἐξευρεῖν σοφά.

Infinitivus non recte cum reliquis coit; itaque Valckenarius σοφός scribi volebat; debebat πολλὰ τ' ἐξηῦρεν σοφά. Ceterum non audeo Porsoni suspicionem hunc versum damnantis reprehendere cum ob σοφιστῆς et σοφά sine acumine concurrentia tum quod idem 905, 906 dicitur; et potuit addi, cum non attenderetur, λαμπρός utrique membro commune esse. Sed quod Dindorfius eadem damnatione comprehendit v. 904—908, idem, quod sæpe, requiro, unde hæc, de Meleagro præsertim, cuiquam in mentem venerint.

Ibd. 913 sqq.:

ἡ δ' εὐανδρία
διδακτὸς, εἵπερ καὶ βρέφος διδάσκεται
λέγειν ἀκούειν θ', ὧν μάθῃσιν οὐκ ἔχει.

Μάθῃσιν μὴ ἔχειν τινός est discendi facultatem non habere; (neque enim μάθῃσιν est scientia, sed discendi actio;) itaque quoniam prave infans doceri dicitur, quæ discere nequeat, restituendum est e Damasceni floril. p. 381¹ Gaisf. (p. 188 Meinek.): ὧν μάθησις ἐν λόγῳ.

Ibd. 972 sqq.:

μέλεα παίδος ἐν οἴκοις
κεῖται μνήματα, πένθιμοι
κουραὶ καὶ στέφανοι κόμας,
λοιβαί τε νεκύων φθιμένων,
αἰοδαί, τὰς χρυσονόμας
Ἀπόλλων οὐκ ἐνδέχεται.

Ἀοιδαί neque, quod his verbis fit, appellari possunt λοιβαί φθιμένων neque inter ceteras res domi iacere dici. Itaque scribendum videtur:

κουραὶ καὶ στέφανοι κόμας,
λοιπαὶ δὲ νεκῶν φθιμένων
ᾠοιδαί κ. τ. λ.

Restare sibi nēnias dicit, similiter atque paulo ante v. 971 ὑπολελειμμένα μοι δάκρυα.

Ibd. 1070 sq. Euadne desuper de rupe in rogum mariti desiliens Iphidi patri hæc dicit:

καὶ δὴ παρεῖται σῶμα, σοὶ μὲν οὐ φίλον,
ἡμῖν δὲ καὶ τῷ ξυμπυρουμένῳ πόσει.

Mire corpus suum patri amantissimo gratum esse negat, mire sibi gratum prædicat. Scilicet non corpus, sed casum et in rogum desultum quasi solutum et immissum (παρεῖσθαι) dicit:

καὶ δὲ παρεῖται πτωμα, σοὶ μὲν οὐ φίλον.

Hippolyt. v. 224: τί κυνηγεσίῳ καὶ σοὶ μελέτη;

Et καὶ vitiose abundat neque, cum aliquid ad aliquem pertinere negamus, usitate interrogatur: τί σοὶ πόλεμος; sed: τί σοὶ καὶ πολέμῳ; Atque sic scripsit Euripides:

τί κυνηγεσίῳ καὶ σοὶ μελέτη;

audaci sane verborum ordine (pro μελέτῃ καὶ σοί), sed (quod in κυνηγεσίῳ iam prius membrum satis notatum est) non audaciore vel potius minus audaci quam in Hel. 1579: "Εὐ, ὦ ξέν', εἰς τὸ πρόσθεν, ἢ καλῶς ἔχει, πλεῦσσωμεν; (Cfr. Hor. sat. I, 4, 45: comœdia necne poema Esset, quæsiuere, id est, poema necne.)

Ibd. 276:

TP. πῶς δ' οὔ, τρααίαν γ' οὐδ' ἄσιτος ἡμέραν:

XO. πότερον ὑπ' ἄτης ἢ θανεῖν πειρωμένη;

Nulla facile poterat esse ἄτη, quæ Phædræ cibo abstinere cogeret; sed quærit chorus, utrum fastidio et tædio id fecerit an quod mori vellet; suspicor igitur Euripidem scripsisse:

πότερον ἄσῃς ὑπ' ἢ θανεῖν πειρωμένη;

Ibd. 468 sqq.:

Οὐδὲ στήγην γὰρ, ἣ κατηρεφεῖς δόμοι,
καρῶν ἀκριβοῦσαι ἄν' ἐς δὲ τὴν τύχην
πесоῦσ', ὅσῃν σὺ, πῶς ἂν ἐκνεῦσαι δοκεῖς;

Cetera sanarunt Marklandus et Valckenarius restitutis ἣ pro ἣς et καρῶν ἀκριβοῦσαι ἄν' pro καλῶς ἀκριβοῦσαιαν, sed in tertio versu vereor, ne grave vitium reliquerint. Nam ut nunc verba leguntur, πεσοῦσα — ἐκνεῦσαι δοκεῖς, referuntur ad Phædrā (quomodo te enataturam putas?). Sed et addita ὅσῃν σὺ ostendere videntur, de alia re dici πεσοῦσα, et sic priora dicuntur (οὐδὲ στήγην initio posito), ut in τῷ καρῶνι duas res comparari appareat, quarum ad alteram aliquo modo accommodari et eam exigere possit, ad alteram non possit. Præterea non quæritur h. l., possitne Phædra enatare et evadere, sed quam severe vita exigenda sit Itaque videtur mihi Euripides scripsisse:

πεσόνθ', ὅσῃν σὺ, πῶς ἂν ἐκνεῦσαι δοκεῖς;

h. e.: si ad tantum fortunæ æstum adhiberetur norma, in quantum tu incidisti. quantum declinaturam putas? Est enim ab ἐκνεύω.

Ibd. 1186:

καὶ θᾶσσον ἢ λέγοι τις, ἐξηρτυμένας
πόλους παρ' αὐτὸν δεσπότην ἐστήσαμεν.

Scribendum λέγει. Ipsum autem se nuntius significat, cum τις dicit; λέγοι pro λέγοι ἄν ferri nequit.

Ibd. 1346 πένθος θεόθεν καταληπτόν quod sit, non intellego, opinorque scribendum καταβλητόν, divinitus demissum, ut hoc accedat exemplis non multis, sed certis vocalis ante βλ apud tragicos correptæ.¹⁾

(De v. 1386 vid. p. 53.)

¹⁾ V. 1299 quod conieceram, ἐπ' εὐκλείας θάνη (ut cum bona fama, — in possessione bonæ famæ — moriatur), præcepit Reiskius; editur tamen, quod significat, ut bona fama (tanquam morbo) moriatur.

Iphigen. Anlid.¹⁾ v. 68, 69:

δίδωσ' ἐλθεῖναι θυγατρὶ μνηστήρων ἔτα,
ὅτου πνοαὶ φέροιεν Ἀφροδίτης φίλαι.

Neque πνοαῖς τινας dici posse puto de aura, quæ ad aliquem trahat, neque πνοαῖς Ἀφροδίτης alio genetivo (viri) addito, et φέροιεν nimis infinite poni. Scribendum:

ὅποι πνοαὶ φέροιεν Ἀφροδίτης φίλαι

id est, quo (ad quem) auræ Veneris eam deferrent.

Ibd. 84:

καὶ μὲ στρατηγεῖν κατὰ Μενέλεω χάριν
εἶλοντο, σύγγρονόν γε.

Sic codices. Opinor scribendum στρατηγεῖν ταῦτα, hoc imperium gerere.

Ibd. 247 sqq.: Ἀτθίδος δ' ἄγων

ἐξήκοντα ναῦς ὁ Θησέως

παῖς ἐξῆς ἐναυλόχει θεῶν

Παλλάδ' ἐν μωνύχοις

¹⁾ G Dindorfii in hac fabula ἀθετήσεις a parvis initiis sensim eo progressas, ut in quinta editione præter epilogum a Porsono primum addubitatum (inde a v. 1532) e reliqua fabula, si recte numeravi, 399 versus 24 locis exsecet. omnino sepono. Ioculare mihi videtur, quod sex nobis versus (185–191) relinquit inter 14 et 110 spurios mirabili casu interiectos. Epilogum spurium esse assentior. videoque, qui potuerint aut fabulæ extrema parte amissa aut quod non intellexeretur. recte finiri fabulam. hæc addi, cetera, quæ finguntur facta, non intellego. qui quovis accidere potuerint. Nec hoc ita dico, ut nullum in hac fabula spurium esse verum contendam negemve in partibus quibusdam fabulæ nova quædam et difficilia obici; sed ea omnia longe aliter examinanda sunt. Eram exempli causa dicturus de versibus 350 ad 355. Sed pleraque recte Hartungius. nisi quod v. 351, male interpositum ante difficultatum, ex quibus nata est Agamemnonis animi demissio, significationem, abici, non alio loco non apto interponi oportebat. (V. 355 fortasse ἐμπλήσοις scribendum, sed caput est, quod σύγγρυσίν τ', εἰ μή posuit.)

ἔχων πτερωτοῖσιν ἄρμασιν θετόν
εὖσημόν τε φάσμα ναυβάταις.

Demophon insigne navis habuit Minervam insistentem curru equorum alatorum. (Cfr. Horat. od. I, 15, 11: iam galeam Pallas et ægida currusque et rabiem parat; Pausan. VIII, 47, 1; C. O. Muelleri archæol. § 371, 3.) Sed neque *μωνύχων* appellatio, quamvis omnia moliantur, ad ἄρματα accommodari potest neque *θετόν φάσμα* quisquam expediet. (Quod Nauckius de *θετήν* cogitavit, neque *θετή* est *τεθεῖσα* neque Pallas curru insiciens *τεθεῖσα ἐν ἄρμασιν* dicitur.) Videtur, cum poeta, ut sæpe, pro curru equos nominasset, ἄρμασιν enarrandi causa adscriptum eiusque ultima syllaba nocuisse adiectivo sequenti. Suspisor enim Euripidem scripsisse:

Παλλάδ' ἐν μωνύχοις ἔχων πτερωτοῖσιν, εὖθετον
εὖσημόν τε φάσμα ναυβάταις,

h. e., aptum faustique ominis spectaculum nautis. In versu, qui huic respondet, tollenda est supervacanea vox *θεαί*:

χρυσείαις δ' εἰκόσιν κατ' ἄκρα Νηρῆδες ἕστασαν.

Ibd. 261 sqq. Scribendum:

Φωκίδος δ' ἀπὸ χθονὸς
Λοκρᾶς τε τοῖσδ' ἴσας ἄγων
ἦν ναῦς Οἰλέως τόκος κ. τ. λ.

Codd. Λοκροῖς δέ.

Ibd. 283 sq. scribendum:

Λευκήρετμον δ' Ἄρη
Ταφίων ἦγον, ὧν Μέγης ἄνασσε,

h. e., Taphiorum naves illi agebant (remis promovebant), quibus imperabat Meges. Codices *Τάφιον ἦγεν*.

Ibd. 366, 367 oratio sic interpungenda est:

μυριοὶ δέ τοι πεπόνθασ' αὐτό· πρὸς τὰ πρᾶγματα
ἐκπονοῦσ' ἐκόντες, εἴτα δ' ἐξεχώρησαν κακῶς.

(Plurimis id accidit: capessunt res prompti, deinde cet.)¹⁾

¹⁾ V. 373 quod emendaveram, præcepit Reiskius. Nam in *χρέους* subesse *γένους* et litterarum vestigia ostendunt et sententia.

Ibd. v. 888, 889:

ΚΑ. οἴχομαι τάλαινα δάκρυόν τ' ὄμματ' οὐκέτι στέγει.

ΠΡ. εἴπερ ἄλγεινόν τὸ τέκνων στερομένην δακρυροεῖν.

Sententiæ satisfacit nec ita longe a litteris discedit:

οὐ παραιτητὸν τὸ τέκνων στερομένην δακρυροεῖν.

Ibd. 945 restituendum e codicibus:

ἐγὼ τὸ μηδὲν Μενέλεως τ' ἐν ἀνδράσιν,

ubi editur δ'. Neque enim hoc Achilles dicit, inverti virtutis iudicium, ut, qui alioquin ignavus, nunc vir habeatur, sed se pessimo cuique parem esse; ac sic demum recte continuatur oratio de Achille ipso: ὥς οὐχὶ... γεγώς. Ceterum adeo offendit Menelai nomen simpliciter pro opprobrio et cum contemptissimi hominis significatione positum, ut prorsus mihi persuasum sit subesse nomen appellativum hac orationis forma: ἐγὼ τὸ μηδὲν (ἤν εἰς) τ' ἐν ἀνδράσιν. Sed ipsum nomen (duabus syllabis efferendum) non magis præsto quam v. 947 emendationem reperio.

Ibd. 1177 sqq. In his versibus primum recte separanda ea, quæ Clytæmnestra se domi sedentem conquesturam dicit, ab oratione iterum ad Agamemnonem redeunte. Illa *Θρηνηδία* finitur v. 1178:

αὐτὸς κτανὼν, οὐκ ἄλλος οὐδ' ἄλλη χειρί.

Agamemnonem Menelaus dicit propter nobilitatem generis ducem creatum; eam se nunquam posthac spectaturum in duce creando, sed prudentiam. Ceterum *μηδένα* et *μηδέ* votum significare videtur; ipsi loco multo aptior est sententia potentialis, et est ἄν in codicibus (*μηδέν' ἄν*). Quæritur, utrum οὐδέν' ἄν... οὐδέ scribendum sit an defensione ea utendum, quæ duci potest e v. 977 et Platonis Phædon. p. 106 D (synt. Gr. § 200 not.) et Cratyl. p. 429 D, non sane firmissima, quod illi loci proprii aliquid habent in *μή* cum verbo coalescente, an votum relinquendum. (*Μή* in iureiurando apud futurum Hom. Iliad. (XV, 41 et) X. 330. Soph. Ai. 572. Aristoph. (av. 195), eccles. 1000.

² Lysistr. 917 propriam facit speciem.)

Deinde v. 1179 et 1180, in quibus menda arguere supervacaneum est neque aliorum conatus admodum refutatione egent, sic scribendi sunt:

Τοιόνδε μῖσος καταλιπὼν πρόσθεν δόμοις
ἄπει; βραχείας προφάσεως ἐνδεὶ μόνον,
ἐφ' ἣ σ' ἐγὼ καὶ παῖδες αἱ λελειμμένοι
δεξόμεθα δέξιν, ἣν σε δέξασθαι χρεών.

In his ἐνδεὶ Reiskio debetur. Codices: τοιόνδε μισθὸν καταλιπὼν πρὸς τοὺς δόμους | ἐπεὶ βραχείας προφάσεως ἔδει μόνον. Aptissime Clytæmnestra monet, ne relicto domi odio abeat, quod facile fieri possit, ut acerbum ei reditum paret. Certum est ἄπει et sententiarum distinctio; sed etiam μῖσος verum puto.

V. 1248. Non recte separatam poni de ætate liberorum sententiam (ἐστίν) Nauckius sensit. Scribendum videtur:

ὁ μὲν νεοσσὸς ἔτεσιν, ἣ δ' ἠνῆξιμένη.

V. 1258:

Δεινῶς δ' ἔχει μοι ταῦτα τολμῆσαι, γύναι,
δεινῶς δὲ καὶ μὴ· τοῦτο γὰρ πρῶταί με δεῖ.

Qui et facere et non facere aliquid veretur, non potest causam verendi afferre, hoc se facere debere (pondere etiam sententiæ in τοῦτο incumbente, quod mire post ταῦτα subiicitur). Unum dicere potest, hoc ipso se torqueri, quod in utraque re æque terribili nulla detur optio:

τοῦτο γὰρ θραξάν μ' ἔχει¹).

Ortum mendum ex rariore verbi et orationis forma. (Synt. Gr. § 179.)

Ibd. 1344:

Ἀλλὰ μὲν' οὐ σεμνότητος ἔργον, ἣν δυνώμεθα.
Verba ἣν δυνώμεθα nullam habere sententiam ab Hermannō intellectum est. Scribendum:

ἣν θυνώμεθα.

¹) Ann. philol. Danic. V p. 15 et 157.

Nihil dicit *σεμνότητα* iuvare, si immolentur. De se et filia Clytemnestra hic ut alibi tanquam simul cædem patientibus loquitur.

Ibd. 1348:

ΑΧ. ὥς χρεὼν σφάξαι νιν. *ΚΛ.* οὐδεὶς ἐναντία λέγει;

Versus bis laborat, cui facillime sic videtur subveniri:

ΑΧ. ὥς χρεὼν σφάξαι νιν. *ΚΛ.* οὐδεὶς δ' ἐξ ἐναντίας λέγει;

ἐξ post οὐδεὶς excidere facile poterat.

Iphigen. Taur. v. 15:

δεινῆς τ' ἀπλοίας πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων.

Violentas adhibent correctiones; possumus leni uti:

δεινῇ δ' ἀπλοία πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων,

ut causa et dativo et participio significetur.

Ibd. 34, 35:

ναοῖσι δ' ἐν τοῖσδ' ἱερίαν τίθησί με,

ὅθεν νόμοισι τοῖσιν ἥδεται θεὰ κ. τ. λ.

Mendum est in solo ὅθεν. Scribendum:

τίθησί με

ὁ γ' ἐν νόμοισι, τοῖσιν ἥδεται θεὰ κ. τ. λ.

(Sacerdotem me constituit iis scilicet ille legibus, quibus dea delectatur.) Excusat Iphigenia. Thoantem non potuisse leges deæ mutare.

Ibd. 113:

ὄρα δέ γ' εἶσω τριγλύφων ὅποι κενὸν

δέμας καθεῖναι.

Ὁρᾶν ποιεῖν τι Græcum non est; reliqua recta, modo cum Elmsleio scribas ὅπου:

πεῖρα δέ γ' εἶσω τριγλύφων, ὅπου κενὸν,

δέμας καθεῖναι.

Ibd. 225, 226:

αἰμορράντων δυσφόρμιγγα

ξένων αἰμάσσουσ' ἄταν βορούς.

Mendum non unum subesse manifestum est: sed quod

βωμοῖς quidam tollunt, non sane αἷα ξινῶν sanguine inficiebatur; αἱμορράντων et αἱμάσσουσ' simul ferri nequeunt, neque recte ξινοί, quorum sanguis effusus alias res spargit, αἱμόρραντοι ipsi appellantur. Scribendum:

αἱμορράντῳ δυσφόρμιγγας
ξινῶν στάζουσ' ἅτα βωμούς.

Hospitum caede sanguinolenta aræ infaustæ sparguntur.

Ibd. 258. Scribendum:

χροῖνοι γὰρ ἤκουσ' οἷδ', ἅτ' οὐ βωμοῖς θεῶς
Ἑλληνικαῖσιν ἐξεφοινίχθη ῥοαῖς.

Nam ἐπει, quod ex Erfurdtii coniectura Nauckius posuit, non sic dicitur de temporis intervallo. Codd. οὐδε πω.

Ibd. 343: τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἶα φροντιούμεθα.

Dubia verbi forma pro φροντιοῦμεν, certissime mendosum οἶα. Latet οὐκ et verbum ab α negativo incipiens, aut οὐκ ἀφροντιοῦμεν aut οὐκ ἀφροντιούμεθα, si hæc forma compositi ferri potest.

Ibd. 414, 415:

φίλα γὰρ ἐλπίς ἐγένετ' ἐπὶ πῆμασι βροτῶν
ἄπληστος ἀνθρώποις κ. τ. λ.

Neque πῆματα ad rem pertinent et βροτῶν ne ob ἀνθρώποις quidem ferri potest. Videtur fuisse:

φίλα γὰρ ἐλπίς ἐγένετ' ἐπὶ χρέμασι πόρων
ἄπληστος ἀνθρώποις.

Coniungitur ἐλπίς πόρων ἐπὶ χρέμασι. (V. 418 non fuit mutandum κοινᾷ δόξᾳ de communi omnium studio dictum.)

Ibd. 452 sqq. Adhibitis emendationibus Kirchhoffii (εἰ γάρ) et Hermanni (ὑπνων pro ὕμνων) sic locus scribendus est:

εἰ γὰρ ὄνειρασι συμβαίην
δόμοις πόλει τε πατρώᾳ
τερπνῶν ὑπνων ἀπόλαυσιν
κεινὰ ν, χάρις ὄλβῳ.

Chorus, si per somnia modo, inani iucundæ quietis fructu,

ædes urbemque patriam visat, gratiam ei se felicitati acturum dicit. (Fortasse ὄλβου, ut Kœchly voluit.)¹⁾

Ibd. 679 scribendum: προδοὺς σε σῶσθαί σ' αὐτὸς εἰς οἴκους μόνος.

Ibd. 740: Δίκαιον εἶπας· πῶς γὰρ ἀγγεῖλειεν ἄν;
Non iure, sed temere quæri, Iphigenia dicit, quoniam nisi vivus dimissus alter e captivis non possit nuntium Argos perferre. Scribendum: εἰκαῖον εἶπας.

Ibd. 796. Neque ἄπιστος βραχίων eius, qui non confidat. recte dici videtur, neque non confidit Orestes; itaque potius scribendum videtur:

ὅμως σε πίστῳ περιβαλὼν βραχίονι.

Codd. ὅμως ἀπίστῳ.

Ibd. 818: Καὶ λούτρ' εἰς Αὐλιν μητρὸς ἀνεδέξω πάρα;
Inepta τῶν λούτρων mentio, quæ Iphigenia εἰς Αὐλιν acceperit neque ei nuptiæ ademerint. Etiam ἀναδέχομαι pravam pro δέχομαι de munere accepto. Significat Orestes eam ipsam vestem, in qua illa, quæ supra memorata sint, Iphigenia intexuerit, ei ornatum nuptiarum causa datam esse. Scribendum est igitur lenissima mutatione:

κάλλυντ' εἰς Αὐλιν μητρὸς ἃ' ἐδέξω πάρα;

Ex his ἃ ἐδέξω πάρα debetur Kirchhoffio.

Ibd. 836:

Ἦ κρείσσον ἢ λόγοισιν εὐτυχῶν ἐμοῦ
ψυχά. Θανμάτων πέρα καὶ λόγον
πρόσω τάδ' ἐπέβα.

Sic codices, quam scripturam ita Hermannus mutavit, ut prorsus veri vestigia tolleretur. Scribendum:

Ἦ κρείσσον ἢ λόγοισιν εὐτυχοῦντι ἔργῳ
ψυχά.

¹⁾ V. 516, quod in ann. phil. Dan. V p. 15 (158) correxeram τοῦθ' ὄρα, et Bothium et Seidlerum præripuisse video. V. 543 Reiskius recte: τί δ' ὁ στρατηγός, ὃν λέγουσ', εὐδαιμονεῖ;

Se Orestemque prædicat re beatiore quam verbis prædicari possit. Tum Reiskius recte ἀπίβα.

Ibd. 912 sqq.:

Οὐδέν μ' ἐπίσχη γ' οὐδ' ἀποστήσει λόγον
πρῶτον πυθέσθαι, τίνα ποτ' Ἥλέκτρα πότμον
εἴληχε βίον· φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί.

Scribendum videtur:

Οὐδ' ἦν μ' ἐπίσχυς, τοῦδ' ἀποστήσεις λόγον,
πρῶτον πυθέσθαι, τίνα ποτ' Ἥλέκτρα πότμον
εἴληχε βίον· φίλα γὰρ αὐτῆς πάντ' ἐμοί.

Primi versus emendatio certa videtur, proxime ad litteras accedens, perspicua et apta sententia, tertii probabilis. Non πάντα grata erant Iphigeniæ, ut quavis Electræ fortuna gavisura esset; sed quærit, quod summopere Electram amat.

(De v. 1041 vid. p. 171.)¹⁾

Ibd. 1119 scribendum:

ἐν γὰρ ἀνάγκαις
οὐ κáμνει, ξύντροφος ᾧ
μεταβάλλει δυσδαιμονία· τὸ δὲ μετ' εὐτυχίαν κακοῦ-
σθαι θνατοῖς βαρὺς αἰών.

Non succumbit, cui familiaris ab adolescentia adversa fortuna (quæ cum eo adolevit) tantum in aliam formam mutatur; id demum grave est post felicitatem vexari calamitate. Cfr. Helen. 417 sqq. maximeque Herc. fur. 1292 sqq. (ὃ δ' αἰεὶ κακῶς | ἔστ', οὐδέν ἀλγεῖ, συγγενῶς δύστηνος ὢν).

Ibd. 1143 coniecturas omnes (— sex enumeratas licet videre apud Dindorfium —) spernemus uno commate adiuta oratione:

χοροὺς δ' ἰσταιίην, ὅθι καὶ παρθένος, εὐδοκίμων
γάμων.

¹⁾ V. 1010 emendaveram: ἄξω δέ σ', ἥνπερ καὶ τὸς ἐνταυθοὶ περὶ ᾧ. Postea vidi idem Hermannum coniecisse, cuius miror coniecturam a Dindorfio neglectam.

(Utinam choros ducam, ubi virgo duxi, in splendidis nuptiis. *Χορούς ἰσταίην* pro *χοροῖς θεσταίην* Badhami est.)

Ibd. 1242 incommodissime placidi et immoti lacus Delii aquæ appellantur *ἄστακτα ὕδατα*. Scribendum videtur:

ἀθράκτων μάτηρ ὑδάτων.

Vocabulo (pro *ἀτάρακτος*) usus est Sophocles.

Ibd. 1317: *Τί φής; τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη;*
Apud nos in sermone quotidiano ad comicam formam inclinanti scio dici auram alicuius rei habere, ut sit suspicari, nec tamen facile de re timenda; *πνεῦμα συμφορᾶς*
Græce a tragico sic dici posse nego scriboque:

τί δεῖμα συμφορᾶς κεκτημένη;

Ibd. 1393 (de nave):

λάβρω κλύδωνι συμπεσοῦσ' ἡπείγετο

Hoc nihil aliud significat nisi navem incitato cursu pro-vectam, quod cum prorsus contra sit significarique debeat, navem procedere non potuisse, scribendum est *ἐπείγετο*.

Ibd. 1418 (de Iphigenia):

ἦ φόνον τὸν Αὐλίδι

ἀμνημόνευτον θεᾷ προδοῦσ' ἀλίσκεται.

Mire, quæ e cæde se ereptam non meminerit, dicitur cædem (quasi facta sit) memoria elapsam prodere nec servare. Non cædis, sed Dianæ in cæde avertenda operæ meminisse Iphigenia debebat accusaturque quod eam animo dimiserit:

ἦ πόνον τὸν Αὐλίδι κ. τ. λ.

Ionis v. 285, 286:

Ω. τιμᾷ σφε Φοῖβος ἀστραπαί τε Πύθαι;

ΚΡ. τιμᾷ τιμᾷ· ὥς μήποτε ὄφελον σφ' ἰδεῖν.

Versum fractum Bothius adiuvit *τιμᾷ γ' ἄτιμ'*, quod ut sententiam quoque rectam efficiat, *ἄτιμα* pro adverbio accipiendum est (male honorat, id est, infamem scelere reddit). Itaque potius scribendum videtur:

τιμᾷ γ' ἀτίμως· μήποτε ὄφελον σφ' ἰδεῖν.

Ibd. v. 324 sqq. Versus hoc ordine ponendi sunt:

KP. ἔχεις δὲ βίοτον; εὖ γὰρ ἥσκησαι πεπλοῖς.

IQ. τοῖς τοῦ θεοῦ κοσμούμεθ', ᾧ δουλεύομεν.

KP. τάλαινά σ' ἡ τεκοῦσά τις ποτ' ἦν ἄρα.

IQ. ἀδίκημα του γυναικὸς ἐγενόμην ἰδως.

KP. οὐδ' ἤξας εἰς ἐρευναν ἐξευρεῖν γινος;

In codicibus et editionibus. quos ego tertium et quartum posui, necessario coniunctos cum quinto (— nam ex mentione matris oritur interrogatio de parentibus quaesitis —), primus et secundus sunt maleque dirimunt, quæ de cibo et de veste Ionis dicuntur. In versu tertio scripsi *τεκοῦσά τις* (*τάλαινά τις ἦν ἢ σε τεκοῦσά ποτε*). Codd. *τεκουσ'*, *ἤτις* spondeo quartam sedem tenente; itaque alii *τεκοῖσα*, *τις*, ut *τις* pro *ἤτις* ponatur, usu apud Atticos valde incerto, alii verba transponunt (*τάλαιν' ἄρ' ἡ τεκοῦσά σ', ἤτις ἦν ποτε*)¹).

Ibd. 502:

ὅταν ἀνλίοις

συρίζης, ᾧ Πάν,

τοῖσι σοῖς ἐν ἄντροις.

Tollendum ἐν ἄντροις, adscriptum ad ἀνλίοις enarrandum. Adiectivum ἀνλῖος neque reperitur nisi apud Apollonium Rhodium alio significato (ἀνλῖος ἀσκήρ) et prorsus abundat.

Ibd. 828. Versus tam graviter corruptus est tamque violenta medicina eget, ut vix audeam coniecturam proponere:

λαθὼν δὲ καὶ τὸν φθόρον ἀμυροῦσθαι μένων.

Et φθόρον quidem, in quod video etiam Iacobsium incidisse, certum puto. Aliud etiam pro θέλων participium ponendum esse, manifestum est; nam voluntas in condicione poni non poterat. Potest fuisse τὸν φθόρον ἀμύνασθαι δοκῶν (cum se putarit invidiæ obviam isse).

¹) Sophocl. Electr. 316 potest scribi: ὡς νῦν ἀπόντος ἱστορεῖν τί σοι φίλον;

Ibd. 872 quid proprietatis in lacu significet ἐνὶ ὄρου appellatio, prorsus nescio; itaque scribo:

λίμνης τ' εὐὺδρου Τριωνιάδος.

Ibd. 883. Nimia copia ἄγραυλα κίρατα ἄψυχα dicuntur neque apte κίρατα lyræ ἄγραυλα. Scribendum:

κιδάρας ἐνοπᾶν, ἅτ' ἄγραυλος

κεράεσσιν ἐν ἀψύχοις ἀχεῖ,

restituto etiam versu anapæstico, in quo Euripides epicam formam non refugit.

Ibd. 1135: οὔτε πρὸς μέσας βολὰς

ἀκτίνας οὔτ' αὖ πρὸς τελευτώσας βίον.

Et per se non recte diversæ ponuntur βολαί et ἀκτίνες et pravum locum accusativus ἀκτίνας tenet, tanquam pondus aliquod in illo discrimine sit. Recte igitur Dindorfius (etsi nunc ipse abiecit) βολὰς ἀκτίνος scripsit; nam et ἀκτίς πέλλει. Sed ineptissime sive βολαί sive ἀκτίνες dicuntur τελευτᾶν βίον. Videtur subesse: οὔτ' αὖ πρὸς τελευτώσας λίαν.

Ibd. 1239 πορεύεσθαι ὑπὸ σκοτίων μυχῶν χθονός nihil esse, video etiam Hartungium sensisse; scribendum:

χθονὸς ὑπὸ σκότιον μυχόν

πορευθῶ.

Ibd. 1404:

Σφάζοντες οὐ λήγοιτ' ἄν· ὥς ἀνθέξομαι

καὶ τῆςδε καὶ σοῦ τῶν τε σῶν κεκρυμμένων.

Inepte Creusa non desituros apparitores Ionis se mactare dicit; neque alia sententia ex verbis elici potest: aptissimum contra:

Σφάζοντες οὐ φθάνοιτ' ἄν· ὥς ἀνθέξομαι κ. τ. λ.

hoc est: Quantocius, si vultis, me occidite; nam viva dimissura hanc (arcam) non sum, cet.

Ibd. 1406:

Τὰδ' οὐχὶ δεινά; ῥυσιάζομαι λόγῳ.

Non sane λόγῳ se capi Ion queri poterat, sed vi et insidis, hoc est, λόγῳ.

Ibd. 1489 sqq.:

*Παρθένια δ' ἐμᾶς ματέρος
σπάργαν' ἀμφίβολά σοι τὰδ' ἐξῆμα. κερκίδος
ἐμᾶς πλάγους¹⁾.*

Non suæ matris, sed a se confectas fascias aperte Creusa significat; itaque hactenus recte Paleius δὲ οἷς scribi voluit; mihi, cum ne cur virginales quidem fasciæ appellarentur, intellegerem, in mentem venerat:

Παρθενίας δὲ ματέρος.

Ibd. 1537:

*Ὁ θεὸς ἀληθής, ἣ μάτην μαντεύεται,
ἐμοῦ ταράσσει, μῆτερ, εἰκότως φρένα.*

Prior versus sententiam continet absolutam; neque recte videtur dici ὁ θεὸς ἀληθής ταράσσει φρένα, sed ἀληθής ὢν. Scribendum videtur:

*Ὁ θεὸς ἀληθής, ἣ μάτην μαντεύεται,
ἐμοῦ τε θράττει, μῆτερ, εἰκότως φρένα.*

In *Cyclopis* v. 299, 300:

*Νόμος δὲ θνητοῖς, εἰ λόγους ἐπιστρέφει,
ἰκέτας δέχεσθαι ποντίους ἐφθαρμένους.*

Sic editur e Musgravii coniectura; codices enim: νόμοις δὲ θνητοῖς εἰς λόγους ἀποστρέφῃ. Sed λόγους ἐπιστρέφεσθαι, ut sit curare, non magis hic ferri potest, quam Theogn. 440. (Longe aliud est ἐπιστρέφεσθαί τινα. uleisci. Androm. 1031.) Scribendum videtur:

Νόμος δὲ θνητοῖς, εἰ λόγος σ' ἐπιστρέφει,
hoc est, te (ad se convertit et) movet.

Ibd. 361:

Μή μοι μὴ προδίδου.

¹⁾ Quamvis in versuum descriptione nihil novare constitueram, non possum ab animo impetrare, ut in media voce versum terminatum describam.

Nihil est *προδιδόναι*, scribendumque *προσδίδου*: ne mihi partem dederis; vid. v. 531, Hel. 700, Aristoph. equ. 1222, pae. 1111.

Ibd. 571:

Συνεκθανεῖν δὲ σπῶντα χορὴ τῷ πώματι.

Σπῶντα Casaubonus pro *σιγῶντα*. Sed mirum *συνεκθανεῖν*. (Neque enim Ulixes Cyclopa iubet sic se inebriare, ut pro mortuo iaceat; neque omnino sic *τεθνάναι* et *θάνατος* apud Græcos de statu ebriorum dicitur.) Scribendum videtur:

Συνεκδοραμεῖν δὲ σπῶντα χορὴ τῷ πώματι,

hoc est, haustu æquare potum nec ante deficere aut intermittere quam exsiccaris; etsi non sum ignarus, exempla verbi sic positi apud inferioris demum ætatis scriptores servata esse.

Ibd. 684, 685 tantum accentus et verborum inter personas distributio mutanda est:

ΧΟ. καὶ σε διαφεύγουσί γε.

οὐ τῇδ' ἐπεῖ; ΚΥ. τῇδ' εἶπας; ΧΟ. οὐ· ταύτη λέγω.

Chorus Cyclopa ludens iubet hac sequi; interrogat ille, viam ingrediens, hacine; chorus aliam ostendit.

*Medææ*¹⁾ v. 151 oratio sic interpungenda, una littera mutata:

τίς σοί ποτε τᾶς ἀπλάστου

κοίτας ἔρος, ὃ ματαία;

σπεύσει θανάτου τελευτά·

μηδὲν τόδε λίσσου.

Codices et edd. *τελευτάν*. Mortem Medea precata erat; chorus eam vivere et fortunam tolerare iubens interrogat, cur tantopere sempiternum soporem (mortis; nam ea

¹⁾ In argumento fabulæ quod sic in codicibus scribitur: *Μικαί-αρχος τοῦ τε Ἑλλάδος βίου*, scribi debet: *Μικ. τῷ τετάρτῳ Ἑλλάδος βίου*.

est ἀπλῆστος κοίτη) cupiat; mortem ipsam satis celeri cursu festinare; nihil precibus opus esse.

Ibd. 909, 910:

αἰὼς γὰρ ὄργας θῆλυ ποιεῖσθαι γένος
γάμους παρεμπολῶντος ἄλλοίους πόσει.

Alterius versus menda vehementer editores vexarunt. Scribendum est, tribus litteris mutatis:

γάμους παρεμπολῶντας ἄλλοιοῦν πόσεις.

h. e., matrimonia mutare et novare alia quasi emendo et superinducendo. (Mirifice Dindorfius adeo non suo ipsius iudicio perfecta emendatione, ut pro ἄλλοίους spatium vacuum poneret, tamen παρεμπολῶντι quasi certum in textu posuit.)

Orestæ v. 433, 434:

ME. ξυνῆκα· Παλαμῆδους σε τιμωρεῖ φόνον.

OP. οὐ γ' οὐ μέτην μοι· διὰ τριῶν δ' ἀπόλλυμαι.

Neque, quæ sint tria illa, intellegitur, neque huius numeri, quo significari et promitti videtur causarum explicatio, ulla in iis. quæ sequuntur, ratio habetur. Scribendum videtur:

οὐ γ' οὐ μέτην μοι, δι' ἐτέρων δ' ἀπόλλυμαι.

Aliorum culpam in se transferri queritur.

Ibd. 448:

Εἰς σ' ἐλπίς ἢ μὴ καταφυγὰς ἔχει κακῶν.

Mirifice ἐλπίς dicitur εἶναι καταφυγὰς κακῶν et habere perfugium malorum ad aliquem. Scribendum:

Εἰς σ' ἐλπίς ἢ μὴ καταφυγῆς ἔκει κακῶν,

hoc est: Ad te decurrit, in te posita est spes mea perfugii malorum.

Ibd. 835 sqq.:

ἐκβεβάκχυνται μανίαις
Εὐμενίσιν θήραμα φόνῳ
δρομάσι δινεύων βλεφάροις
Ἀγαμεμνόnius παῖς.

Neque *δινεύειν θήραμά τι* (sic enim coniungunt) recte dici puto de eo, quem quis persequatur, neque *φόρῳ* quo pertineat, video, quoniam Orestes neque occiditur neque (nunc, Furiis persequentibus) occidit quemquam. Scribendum videtur:

*Εὐμενίσιν θήραμα, φόβῳ
δρομάσι δινέων βλεφάροις.*

Δινεύω intransitive dicitur, ut Phœn. 792 et apud Homerum.

Ibd. 983. Quoniam nusquam *μέσος* feminino genere legitur. (nam Troadum locum v. 1102 Seidlerus removit accentu mutando, *μέχρι μέσου ἡμέρας* errore huc trahitur,) cogor scribendum suspicari: *τὰν οὐράνου μέσῳ χθονός τε τεταμέναν . . . πέτρῳ.*

Ibd. 984 sqq.:

*ἴν' ἐν θρήνοισιν ἀναβοάσω
γέροντι πατρὶ Ταντάλῳ
ὃς ἔτεκεν, ἔτεκε γενέτορας ἐμέθεν δόμων,
οἳ κατεῖδον ἄτας κ. τ. λ.*

Neque, quid Tantalos chorus narraturus sit, dicit, et ignavissime hæc cohærent: *ὃς ἔτεκεν . . . οἳ κατεῖδον*. Quanto melius hæc cohærebunt, si sic scripserimus:

ᾧς κατεῖδον ἄτας (aut οἷας κατεῖδον ἄτας).

Narraturus chorus Tantalos est, quid eius posteris acciderit.

Ibd. 1467:

*φυγᾷ δὲ ποδὶ τὸ χρυσεοσάνδαλον
ἵχνος ἔφερεν ἔφερεν.*

Scrib. *φυγάδι δὲ ποδὶ.*

Rhesi v. 1 sqq.:

*Βᾶθι πρὸς εὐνάς τὰς Ἑκτορίους
τις ὑπασπιστῶν ἄγρυπνος βασιλέως
ἧ τευχοφόρων. Δέξαιτο νέων*

κληδόνα μύθων, οἳ τετράμοιρον

νυκτιὸς φυλακὴν πάσης σιραιτῆς προσέθηνται¹⁾.

Sic verba interpungenda sunt. Chorus iuvenum militum e statione ante castra nuntiandi causa ad Hectorem missorum aliquem e regis (Hectoris) satellitibus aut arnigeris, qui ad ostium tentorii vigilet. Hectorem excitare et evocare iubet. Audiat (sic orant) nuntium, cet. Deinde subito ipsum Hectorem, quasi ad eum deducti, alloquuntur: ὄρθου κεραιλὴν cet. (ubi initium fit novi systematis anapæstici). Sed νέων in hac scriptura a μύθων divelli et de iuvenibus intellegi nequit; itaque οἳ pronomen non habet, quo referatur. Quas adhibent huic vitio medicinas, et violentæ sunt transponendo simulque mutando et incidunt in eam pravitatem, ut ὑπασπιστάς et τειχοφόρους cum choro confundant. Lenius res transigi posse videtur:

Δέξαιτο νέων

κληδόνα μῦθόν θ', οἳ τετράμοιρον κ. τ. λ.

Ibd. 46 scribendum videtur:

νέαν τιν' ἔφ' ἰέμενοι | βάξιν.

Ibd. 59:

Εἰ γὰρ φαεινοὶ μὴ ξυνέσχον ἡλίου

λαμπιτήρες, οὐκ ἂν ἔσχον εὐτυχοῦν δόρον κ. τ. λ.

Συνέσχον et propter significationem obscuram et insolentem et ob ἔσχον in proximo versu suspectum est, credoque fuisse συνήγονθ' aut simile aliquid.

Ibd. 251 una littera mutanda est et sic scribendum:

ἐνὶ δὲ θράσος

ἐν αἰχμῇ· πόθι, Μυσῶν ὃς ἐμὰν ξυμμάχων

ἀτίξει;

Ubi est, qui contemnat? Quis contemnere audet?

¹⁾ Semel systema anapæsticum recte describere volui. non parœmiaci efficiendi causa post primum monometrum sine ulla nota indiciove insistens, sed anapæstos per dimetros libere decurrere sinens, donec versu longiore catalecto systema finiatur.

Ibd. 276, 277:

ἀνὴρ γὰρ ἀλκῆς μυρίας στρατηλατῶν
στείχει φίλος σοὶ ξύμμαχος τε τῇδε γῇ.

Sic Aldus; codd. ἀρχῆς μυρίας, ex quo fit αἰχμητῆς
μυρίας, eodem modo dictum, quo ἀσπίς, λόγχη, μυρία.

Ibd. 692:

τίς ὃ μέγα θράσος ἐπεύξεται
χέρα φυγῶν ἐμάν;

Non recte dicitur ἐπείχεσθαι θράσος. Scribendum:

τίς ὃ μέγα θρασὺς ἐπεύξεται
χέρα φυγῶν ἐμάν;

(Quis est audax ille, qui gloriabitur cet.)

Ibd. 972:

Βάκχου προφήτης, ὅστε Παγγαίου πέτραι
ῥῆκεσε σεμνὸς τοῖσιν εἰδόσιν θεός.

Recte diversum a Rheso significari Βάκχου προφήτην statuunt, quocum is comparetur; itaque editur nunc e codice Hauniensi Βάκχου προφήτης ὅστε . . . ῥῆκεσε, vertiturque: quemadmodum Bacchi prophetae habitavit. Verum ὅστε apud tragicos in comparatione singulorum verborum ponitur, nunquam in sententiarum pro ὅσπερ. Itaque scribendum fortasse:

Βάκχου προφήτης ὥς, ὃς Παγγαίου πέτραι.

Troad. 59:

Ἡ ποὺ νιν ἔχθραν τῇν προῖν ἐμβαλοῦσα νῦν
εἰς οἶκτον ἤλθες πυρὶ κατηθαλωμένης;

Accusativus νιν neque ad ἔχθραν ἐμβαλοῦσα neque ad εἰς οἶκτον ἤλθες accommodari recte potest. Fuitne:
Ἡ ποὺ σὺ γ' ἔχθραν?

Ibd. 435:

Οὐ δὲ στενὸν δίαυλον ῥῆκισται πέτρας
δεινὴ Χάρυβδις, ὠμόφρων τ' ἐπισιότης
Κύκλωψ κ. τ. λ.

Οὐ δὲ non habet, quo referatur; itaque Heathius,

quem Dindorfius sequitur. lacunam ante hunc versum esse statuebat. Sed nihil excidere potuit, quo recte id referretur, quoniam nullus unus nominari potest locus, ubi et Charybdis angustum rupis intervallum habitaverit et Cyclops et Circe, cet. Primum igitur faciemus: ἡ στενὸν διάνυλον ᾧκισται πέτρας, deinde ex litteris οὐδ' efficiemus οἷδ', ut sit:

οἷδ', ἡ στενὸν διάνυλον ᾧκισται πέτρας,
δεινὴ Χάρυβδις, ὠμόφρων τ' ἐπιστάτης
Κύκλωψ κ. τ. λ.

Scire et Charybdis et Cyclops et cetera, etiam inanima, dicuntur et testes esse eorum, quæ futura Cassandra canit.

Ibd. 476 sqq.:

οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ὑπεριάτους Φρυγῶν.
οὐ Τρωάς οὐδ' Ἑλληνίς οὐδὲ βάρβαρος
γυνὴ τεκοῦσα κομπάσειεν ἄν ποτε.

Deest verbo τεκοῦσα obiectum; itaque fuerunt, qui scriberent οὗς Τρωάς, quod debebat οἶους esse; nam nullam aliam feminam peperisse Hecubæ liberos, ineptissimum est. Dindorfius facile se expedit, v. 477 et 478 deletis etiam contra Apsinis rhetoris testimonium. Quanto lenius erat scribere:

οὐ Τρωάς οὐδ' Ἑλληνίς οὐδὲ βάρβαρος
γυνὴ τεκοῦσα κομπάσειεν ἄν τοίους.

Fortasse errandi causa fuit οἱ correptum.

Ibd. 540 in litteris γόνια πατρίδι unum subest adiectivum compositum ad δάπεδα aptum; quod sit, non reperio; puto posteriorem partem esse παρειος.

Ibd. 891:

Ὅρῶν δὲ τήνδε φεῦγε, μή σ' ἔλῃ πόθῳ.

Iubet Hecuba Menelaum vitare conspectum Helenæ; nondum enim eam vidit et dictis demum his versibus eam protrahunt famuli e tentorio, ubi erant captivæ (v. 871, v. 880 sq.). Itaque scripserat Euripides:

Ὅρᾶν δὲ τήνδε φεῦγε, μή σ' ἔλῃ πόθῳ.

Phœniss. 1150, 1151:

ἡμῶν τ' ἐς οὐδας εἶδες ἄν' πρὸ τειχέων
πυκνοὺς κυβιστητῆρας ἐκπεπνευκότας.

Pravum ἐκπεπνευκότας, sed quod Marklandus substituit, ἐκπεπνευκότας, non satis rem exprimit nec congruit cum ἐς οὐδας. Videtur fuisse ἐκπεπνευκότας.

Fragmenta aliquot Euripidis emendaveram olim in Philolog. I p. 672 sqq. Ex iis emendationibus prima, quæ pertinet ad Augæ (olim Ægei putabatur) fragmentum n. 273. a Nauckio Dindorfioque ne commemoratur quidem, est tamen et lenissima et certa: Πτηνὰς διώκεις, ὃ τέκνον, τὰς ἐλπίδας. | Οὐκ ἠτύχησας, τῆς τύχης δ' οὐχ εἰς τρόπος (codd. οὐκ ἡ τύχη γε.) Admonet, qui loquitur, vanas spes mittendas, neque iniquæ fortunæ loco habendum, quod non ea ipsa, quam alter voluerit, bonæ fortunæ forma contigerit. Quod in Bellerophontis fragmento (287) pro ἀλγύνεται scribi iusseram ἀβρύνεται, commemoratur saltem, nec commendandum pluribus puto. Alterius eiusdem tragœdiæ fragmenti (288) eadem, quam ego feceram, correctio alibi reperta est. In Meleagri fragmento (537) Nauckius felicius fuisse videtur; in Œdipi (547) Fixii correctio satis violenta sententiam non efficit, quæ efficeretur, si pro κρείσσον scriberetur κράτιστον. Necessario dici debet, nullum esse uxore pretiosius χοῦμα (vel, ut Nauckius suspicatur, κτήμα); ea sententia efficitur mea correctione . . . ὥς μόνης τῶν χρημάτων (κτημάτων) τί κρείσσόν ἐστιν ἀνδρὶ, σῶφρον' ἦν λάβη; In Œnei fragmento (563) cur de certissima emendatione (τοῖς ἐφ' ἧβης παισὶ τῶν ὀλωλότων pro τοῖς ἐφηβήσασιν τῶν ὀλ.) dubitetur, nescio, cum præsertim παισὶ requiri Hermannus quoque viderit, in ipsis litteris latere non viderit. In Philoctetæ fragmento (795) Badhami emendationem meæ præfero. In Phœnicis versibus (801) saltem nihil melius postea inventum est, quam quod posueram: Μοχθηρόν ἐστιν ἀνδρὶ πρεσβύτη, τέκνα, | ζύγωσις, ὅστις

οὐκ εἶθ' ὥραϊος γαμεῖ. Quod in incertæ fabulæ versibus apud Clementem Strom. III p. 520 servatis (fr. 900) pro ἄφρονας restitui ἄρσενας, certum est.

Antequam a tragicis discedo, addam egregiam loci Æschylei emendationem ab Io. V. Pingelio, carissimo olim auditore, qui nunc in aliis scientiæ generibus elaborat, mecum communicatam supraque errore omissam. Nam Prometh. v. 460 sq. edunt nunc:

γραμμαίων τε συνθέσεις
μνήμης ἀπάντων μουσομήτορ' ἐργάνην.

Sed codices μνήμην habent, quod a μουσομήτορα avelli non sinit notissima fabula de Mnemosyne Musarum matre. Neque ἐργάνη, quod a Stobæo sumptum est, unquam per se pro substantivo de effectrice dicitur. In cod. Mediceo a prima manu est tantum ἐργ, multo recentior ἐργάτιν explevit. Rectissime igitur Pingelius scribi vult:

μνήμην ἀπάντων μουσομήτορ' ἐργμάτων.

Cap. III.

Aristophanes. Apollonius Rhodius, Callimachus, Theocritus.

Ad ceterorum præter tragicos poetarum Græcorum opera emendanda quæ afferre possum, uno capite comprehendam; neque enim valde multa sunt.

Aristophanem cum a. 1858 postremo totum perlegerem, quæ annotavi annotatave a me antea probavi nec postea ab aliis occupata cognovi (ut statim in Acharn. 1062 αἰτία a Blaydesio), hic ponam.

Acharn. v. 1209 non imitari Dicæopolim Lamachum eiulantem, sed ipsum voluptate perfruentem illum ridere, recte etiam a Bergkio intellectum video; sed nihil opus est transpositione; tantum verba recte distribuenda, ut Lamachus querens ingeminet:

στυγερός ἐγώ, μογερός ἐγώ,

Dicæopolis lætans:

τί μέ σὺ κυνεῖς; τί μέ σὺ δάκνεις;

Equit. 1056:

καί κε γυνή φέροι ἄχθος, ἐπεὶ κεν ἀνὴρ ἀναθείη.

Optativum apud ἐπεὶ κεν Cobetus iure non fert; sed ἀναθείη coniunctivo vereor, ut Aristophanes usus sit, nec ipsum ἐπεὶ κεν aptum videtur in explenda sententia potentiali; itaque malim: ἐπειδὴ ἀνὴρ ἀναθείη, vocali ante vocalem correpta.

Ibd. v. 1374 ad 1381. Omnes hi versus isiciario dandi sunt, qui, postquam Populus edixit (1373), neminem imberbem in foro contionaturum, quærit primum de certis personis:

ποῦ δῆτα Κλεισθένης ἀγοράσει καὶ Στράτων;

deinde, quod totum genus his nominibus significet, exponit:

τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω τὰν τῷ μύρῳ,

ἃ στωμυλεῖται κ. τ. λ.

usque ad v. 1380, tum, hoc declarato, Populum interrogat, hosne contemnat et traducat:

οὐκ οὖν καταδακτυλικὸς σὺ τοῦ λαλητικοῦ;

Populi si esset v. 1375, interrogaret: τὰ μειράκια ταυτὶ λέγεις . . .;

Nub. 207 sqq. oratio sic inter personas distribuenda est:

ΣΤΡ. τί σὺ λέγεις; οὐ πείθομαι,

ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ καθημένους,

ὥς τοῦτ' ἀληθῶς Ἀττικὸν τὸ χωρίον.

Καὶ ποῦ Κικυννῆς εἰσὶν οὔμοι δημόται;

ΜΑΘ. ἐνταῦθ' ἐνεισιν κ. τ. λ.

V. 209 in discipuli persona inanem habet tautologiam, nec ὥς τοῦτ' ἀληθῶς recte ponitur.

Vesp. 277 et 283. Versus inter se respondentes corruerunt addita interpretamenta, prius, opinor, antistrophicum (διά); scribendum enim in strophæ:

εἴτ' ἐφλέγμηνεν τὸ (vulgo αὐτοῦ τὸ) σφυρὸν γέροντος
ὄντος;

et in antistropha:

τοῦτ' (vulgo διὰ τοῦτ') ὀδυνηθεῖς εἴτ' ἴσως κεῖται
πυρέττων.

Τοῦτ' ὀδυνῶμαι (hoc dolore crucior) non defensione eget.
(De v. 471 vid. p. 190.)

Ibd. 465 codex Ravennas:

ἡ τυραννὶς

ὥς λάθρα γ' ἐλάμβαν' ὑπιοῦσά με.

Scribendum videtur:

ὥς λάθρα μ' ἐλάμβανεν ὑπιοῦσα.

Ibd. 530: ἀτὰρ φανεῖ ποῖος τις ὢν, ἣν ταῖτα παρα-
κελεύῃ; ineptissima est condicio: si tu eum hæc hortaris
(hortatus fueris), quæ iamdudum hortaris. Postquam
chorum Philocleontem ad fortiter orando decertandum ex-
hortantem Bdelycleon in ipsa consilii et finis propositi
significatione (ὅπως φανήσῃ) interruptit, postulata cista,
iubet chorum sententiam absolvere:

ἀτὰρ φανεῖ ποῖός τις ὢν; τί ταῦτα παρακελεύῃ;
(quæ est hæc tua exhortatio?) Turbatum aliquid esse,
ostendunt codices Rav. et Venetus (ταῦτ' αὐτὰ, ταῦτα
αὐτὰ). Extrito τί additum est ἣν. Τί ταῦτα pro τί τοῦτο
aut τίνα ταῦτα dixit Aristophanes (neque enim τί est
cur), mixtis in neutro genere horum pronominum numeris,
ut τί ταῦτά ἐστιν; τί ταῦτα λέγω; et similia dicuntur. Ut
hic, Herodotus I, 88: τί ταῦτα πολλῇ σπουδῇ ἐργάζεται;
nam ne ibi quidem cur intellegi potest. Imitatus veteres
Lucianus dial. deor. XI, 1, piscat. 47 (τί ταῦτα ποιεῖς;).

Ibd. 570 sqq.:

κἄπειθ' ὁ πατήρ ὑπὲρ αὐτῶν

ὥσπερ θεὸν ἀντιβολεῖ με τρέμων τῆς εὐθύνης ἀπολύσαι·
εἰ μὲν χεῖρες ἄρονος φωνῇ, παιδὸς φωνὴν ἐλεήσας·
εἰ δ' αὖ χοιριδίῳ χείρω, θυγατρὸς φωνῇ με πιθέσθαι.

In medio versu, ubi Philocleon ipsius rei depre-

cantis verba imitatur, ineptus est optativus pro imperativo; scribendum ἐλέγσας. Auditur enim: ἀπολυτόν με.

Ibd. 893:

Τίς ἄρ' ὁ φεύγων οὗτος; ὅσον ἀλώσεται.

Neque ὅσον ut οἶον in exclamando ponitur neque aptum: quantopere capietur! Scribendum: ὡς ἀλώσεται. De ὡς cum futuro indicativi in confidenter et pæne superbe denuntiando et prædicendo posito Elmsleius dixit ad Euripidis Med. 609 (Andr. 587, Phœn. 1664, Hel. 831, Hec. 400, Iphig. Aul. 1367, Aristoph. Ach. 335; synt. Græc. § 215 b not. 2).

Ibd. 1060 sqq.:

ὦ πάλαι ποτ' ὄντες ἡμεῖς ἄλκιμοι μὲν ἐν χοροῖς,
ἄλκιμοι δ' ἐν μάχαις,
καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο μόνον ἄνδρες μαχιμώτατοι.

Scribendum videtur, adscita Bentleii ultimæ vocis, quæ versui non satisfacit, correctione:

κοὺ κατ' αὐτὸ τοῦτο μόνον ἄνδρες ἀνδρικώτατοι
(ut illi μόνον in versu antistrophico respondeat una extrema syllaba vocis πλέων scribaturque κείσε). Subest obscœna significatio alius virilitatis.

Pac. 415 etsi audax est suspicari aliquid de iis, quæ Herodianum iam eodem modo, quo in codicibus scribantur, scripta habuisse tradunt, non possum tamen tacere, videri mihi Aristophanem una voce dativo casu scripsisse aut ὑφαρματωλίαις, minutos errores et quasi furta significantem, aut ὑφαρματωλίαις, aurigandi furtivis fraudibus.¹⁾

Ibd. 603 sqq. Hic quidem antiquissimum, initio non

¹⁾ V. 273 quod positurus eram (. . . καὶν δέοντι τῇ πόλει, εἰ πρὶν γε τὸν μυττωτὸν ἡμῖν ἐγγέαι pro ἢ πρὶν), scholiastam scriptum habuisse, intellexit Dindorfius et tamen versum delere maluit quam recte scriptum servare, aptissimum et necessarium sententiæ.

scribendi, sed legendi errorem subesse, certum est. Scribitur enim sic de pace amissa:

Ω σοφώτατοι γεωργοί, τὰ μὰ δὴ ξυνίετε
 ῥήματ', εἰ βούλεσθ' ἀκοῦσαι τήνδ' (τὴν Εἰρήνην) ὅπως
 ἀπώλετο.

Πρῶτα μὲν γὰρ αὐτῆς ἤρξεν Φειδίας πράξας κακῶς·
 εἶτα Περικλῆς κ. τ. λ.

Αὐτῆς non habet, quo referatur, et versus tertius pes spondeo vitiatum est; itaque et alia tentata sunt et nuper scriptum e Seidleri coniectura ἤρξεν αὐτῆς. Et transpositio quidem recte facta est, sed scribendum erat ἤρξ' αὐτῆς, *bellici clamoris initium fecit*, aptissime ad belli et tumultus primordia significanda. Litteræ αὐτῆς cum pro duarum syllabarum pronomine acciperentur, deerat versui syllaba. Accessit deinde transpositio. Notabile autem hoc erroris et interpolationis ad eum occultandum superpositæ exemplum, quoniam iam Diodorus Sic. XII, 40 αὐτῆς ἤρξεν citat, mire non animadverso versus vitio.

Ibd. 797 sqq.:

Τοιούδε χρὴ χαρίτων δαμώματα καλλικόμων
 τὸν σοφὸν ποιητὴν

ὑμνεῖν, ὅταν ἤρινά μὲν φωνῇ χελιδῶν

ἔξομένη κελαδῇ, χορὸν δὲ μὴ ᾗ Μόρσιμος κ. τ. λ.

Abundat φωνῇ prorsus vitiose; itaque Bergkii *ἡδομένη* pro *ἔξομένη* posuit; sed etiam μὲν offendit non recto loco positum et ipsa partitionis diligentia; nam hirundinis cantu per se commemorato adhærescit iocosa Morsimi et Melanthii mentio. Iam e scholiis novimus, hæc verba, ut v. 797, Aristophanem lepide a Stesichoro transtulisse, apud quem fuisse traditur: ὅταν ἦρος ὥρα κελαδῇ χελιδῶν. Valde igitur vereor, ne hic vetus lateat interpolatio ad scribendi errorem tegendum excogitata, Aristophanemque ipsum scripsisse opinor:

ὑμνεῖν, ὅταν εἵαρος ἀμφ' ὥρη χελιδὼν
ἐξομένην κελαδῇ.

Ἀμφ' ὥρη, quod apud ipsum Stesichorum fuisse suspicor, Pindarico usu dicitur (ἀλίῳ ἀμφ' ἐνί).

Ibd. 1080 interpungenda verba sic:

Ἀλλὰ τί χρῆν ἡμᾶς; οὐ πάνσασθαι πολεμοῦντας;
ἦ (v. ἦ) διακυννιάσαι, πότεροι κλαυσούμεθα μεῖζον,
ἐξὸν σπείσαιμένοις κοινῇ τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν;

Ibd. 1109, 1110:

Πρόσφερε τὴν γλῶτταν· σὺ δὲ τὴν σαντοῦ γ' ἀπένεγκον
σπονδῆν, καὶ ταυτὶ μετὰ τῆς σπονδῆς λαβὲ θᾶπτον.

Sacerdos σπονδῆν neque attulerat neque auferre iuberi poterat. V. 1110 prorsus tollendus est, additus, cum non intellexeretur τὴν σαντοῦ significari γλῶτταν, Trygæumque, victimæ linguam igni imponentem, simul sacerdotem iubere male ominatam linguam auferre et abire. Recte scholiastes, quem apparet v. 1110 non legisse.

Av. 149, 150:

ΕΠ. τί οὐ τὸν Ἥλειον Ἀέπερον οἰκίζετον
ἐλθόνθ'; ΕΥ. ὅτι· νῆ τοὺς θεοὺς, ὃς οὐκ ἰδὼν
βδελύττομαι τὸν Ἀέπερον ἀπὸ Μελανθίου.

Hærent iure in ὅτι· ὃς. Codices ὅτι. Scribendum:

ὅτι οὐ; νῆ τοὺς θεοὺς ὃς οὐκ ἰδὼν κ. τ. λ.

Euelpides quasi admirans causam quæri (ὅτι οὐ; Cur non, quæris), deinde causæ significationem liberius relativo pronomine adiungit (Egone ut Lepreum habitem, qui cet.).

Ibd. 413 sqq. scribendum:

βίου διαίτης τε καὶ
τοῦ (v. σοῦ) ξυνοικεῖν τέ σοι
καὶ ξυνεῖναι τὸ πᾶν.

Ibd. 495:

κᾶρτι καθῆνδον, καὶ πρὶν δειπνεῖν τοὺς ἄλλους οὔτος
ἄρ' ἦσε.

Ex illo *δειπνεῖν* nihil enarrando extunditur; scribendum suspicor *διυπνεῖν*, quod intransitive dicatur de eadem re, de qua active apud inferiores reperitur *διυπνίζειν*. In huiusmodi vocibus, quæ e sermone quotidiano de rebus domesticis ducuntur, non possunt severe auctoritates exquiri.

Ibd. 631 valde vereor, ut Græcum sit *παρά τινα τίθεσθαι ὁμόφρονας λόγους*. Fortasse fuit: *ἤν σὺ παρατιθέμενος*.

Ibd. 1128:

ἵππων ὑπόντων μέγεθος ὅσον ὁ δούριος.

Non video, qua constructione *ὅσον* cum *ὁ δούριος* coniungatur, scribendumque censeo

ὅσος ὁ δούριος

(ea magnitudine, quantus ligneus fuit). Nec minus prave apud Platonem rep. VII p. 534 A editur: *ἵνα μὴ ἡμῶς πολλαπλασίων λόγων ἐμπλήσῃ ἢ ὅσων οἱ παρεληλυθότες* (oratione, inquit Stallbaumius, paullo liberius conformata: *οἱ παρεληλυθότες λόγοι λόγων ἡμῶς ἐνέπλησαν*). Codices optimi *ὅσον*. Scribendum *ἢ ὅσοι οἱ παρεληλυθότες*. (Qui attractionem fingat, sciat requiri tum saltem *ὅσων τῶν παρεληλυθόντων*.)

Lysistr. v. 158 Calonicæ continuandus rem fœdam significanti; Lysistratæ responsum continetur v. 159; deinde v. 160 Calonice novam significat rem, quæ fieri possit.

Ibd. 723 sqq.

τὴν δ' ἐπὶ στρούθου μίαν

ἥδη πέτεσθαι διανοομένην κάτω

εἰς Ὀρσιλόχου χθὲς τῶν τριχῶν κατέσπασα.

Pravum *χθὲς* est; nam neque in ceteris membris tempus significatur et narratur res non heri, sed hoc pæne ipso temporis momento acta. Scripsit Aristophanes:

εἰς Ὀρσιλόχου φθάσα τῶν τριχῶν κατέσπασα.

Ibd. 1124:

*Ἐγὼ γυνή μὲν εἰμι, νοῦς δ' ἔνεστί μοι·
αὐτὴ δ' ἐμαντιῆς οὐ κακῶς γνώμης ἔχω,
τοὺς δ' ἐκ πατρός τε καὶ γεραιτέρων λόγους
πολλοὺς ἀκούσας οὐ μεμούσωμαι κακῶς.*

Primum scribendum αὐτὴ τ' . . . τοὺς τ' ἐκ πατρός,
deinde (nam genetivus ἐμαντιῆς ratione caret) αὐτὴ τ'
ἐπ' ἐμαντιῆς.

Thesmophor. 149, 150:

*Χρὴ γὰρ ποιητὴν ἄνδρα πρὸς τὰ δράματα,
ἃ δεῖ ποιεῖν, πρὸς ταῦτα τοὺς τρόπους ἔχειν.*

Nullæ sunt fabulæ, quas scribere poetam oporteat; sed ad
eas, quas quoque tempore faciat, mores accommodandos esse
Agathon dicit, hoc est:

πρὸς τὰ δράματα,

ἃ δὲ ποιεῖ, πρὸς ταῦτα τοὺς τρόπους ἔχειν¹).

Nam quod etiam aptius esset, ἃ εἰ ποιεῖ pro ἃ αἰεί, non
audeo ponere, quod eius crasis nullum habeo exemplum.

(Ibd. 281 conieceram, quod video Reiskio in mentem
venisse: ὅσον τὸ χρῆμ' ἀνέρχεται τῆς λιγνύος pro ἀνέρ-
χεθ' ὑπὸ τῆς λιγνύος. Potest tamen fieri etiam ἀνέρχεθ'
ἀπὸ γῆς λιγνύος. Neque enim propter τὸ χρῆμα neces-
sarium esse articulum apud genetivum, apparet ex Acharn.150.)

Ibd. 365 sublatis verbis, quæ ex superiore loco hic
repetita sunt (οὔνεκ' ἐπὶ βλάβῃ), scribendum est:

ἢ Μήδους ἐπάγουσι τῇ χώρᾳ,

ἀσεβοῦς ἀδικοῦσί τε τὴν πόλιν.

In codd. et editt. est τῆς χώρας, de quo errore dixi supra
p. 67 et alibi dicam (ad Thucyd. II, 83, 1).²)

¹) Ann. philol. Dan. I p. 42 et 174.

²) V. 803 revocandum e codd. ἑκάστων, pro quo editur ἐκάστων.
"Ἐκάστων ὄνομα τῆς τε γυναικὸς καὶ τάνδρὸς παραβάλλεται
πρὸς ἑκάστων. Singula feminarum nomina cum singulis virorum
comparantur, non singula feminae et viri coniuncta cum singulis
aliis, quæ sententia nulla est.

Ran. 1109 sqq.:

εἰ δὲ τοῦτο καταφοβεῖσθον, μή τις ἁμαθία προσῇ
τοῖς θεωμένοισιν, ὥς τὰ
λεπτὰ μὴ γνῶναι λεγόντων.

Neque ὥς rectum neque articulus; rectum ὥστε λεπτὰ
μὴ γνῶναι λεγόντων.

Ibd. 1130 sqq. Versum, qui in codicibus et vulgo
1136 est, prave v. 1135 ab 1137 divellere, recte Bergk
vidit; nec tamen post 1131 inserendus is est (ubi nihil
præcedit, ex quo illud nascatur ὁρᾷς ὅτι ληρεῖς), sed ante
eum hoc ordine:

ΑΙΣ. ἀλλ' οὐδὲ ταῦτα πάντα γ' ἔστ' ἄλλ' ἢ τρία·
ὁρᾷς ὅτι ληρεῖς; ΕΥΡ. ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι μέλει·
ἔχει δ' ἕκαστον εἴκοσιν γ' ἁμαρτίας.

Æschylus, cum omnia non plus tria sint (non plus tres
versus), nugari Euripidem concludit, qui duodecim peccata
inesse dixerit; Euripides respondet, nihil se versuum nume-
rum curare, cum singuli plus viginti peccata habeant.
Ceterum fortasse recte Meinek. πάντ' ἔπη' ἔστ' ἄλλ' ἢ τρία.

Ecclesiāz. 560 sqq. V. 564 et 568 choro dandi sunt,
quem solum et admonitio, quæ in priore est, et iudicium,
quod in altero, decet. Sed in enumeratione eorum, quæ
posthac facere non liceat, primum in v. 565 non fero inter
omnia præsentia (μαρτυρεῖν, συκοφαντεῖν, tum φθονεῖν,
λοιδορεῖσθαι, φέρειν) unum interpositum aoristum, cum
præsertim in hac universæ rei interdictione aoristus per se
locum non habeat, scriboque λαποδυντεῖσθαι (imper-
sonali et passiva significatione, ut μὴ γυμνὸν εἶναι μηδέναι).
Gravius etiam offendit in ipso initio enumerationis additum
in eorum, quæ singulatim subiiciuntur communi αἰσχρὰ
δοῶν, primo δὲ (οὐδαμοῦ δὲ) et in hoc uno οὐδαμοῦ positum,
cum in ceteris sit simplex negatio (primum οὐ, deinde mutata
forma sexies μή); illud quoque miror, omnino vetari
μαρτυρεῖν, quasi hoc per se turpe sit. Videlicet, separato
οὐ (οὐ . . . μαρτυρεῖν, οὐ συκοφαντεῖν), in ceteris litteris

(δαμουδε) latet aliquid, quod efficiat, ut turpe (saltem in ridendo) testimonium fiat. Fuitne:

ου δανειστῇ (aut δάνειον) μαρτυρεῖν,
οὐ συκοφαντεῖν.

Invisos homines (aut rem) Praxagora testibus ad obtinendas causas carere vult.

Plut. 885:

ἀλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δῆγματος.

Non satisfaciunt, quæ ad genetivum expediendum proferruntur, vereorque, ne mendum subsit. Venit mihi in mentem:

ἀλλ' οὐκ ἔνεστιν συκοφάντου δῆγματος;

aut: ἀλλ' οὐκ ἄχος ἐνι συκοφάντου δῆγματος. Sed res incerta est.

Cocali Aristophanis fragmentum, quod apud Athenæum XI p. 478 D legitur, sic scribendum esse dixi in Philologi I p. 616:

ὑποπρεσβύτεραι γράες Θασίου μέλανος μεστὸν κερα-
μεῖον

θέμεναι κοτύλαις μεγάλαις ἔβρεχον σφέτερον
δέμας οὐδένα κόσμον,

ἔρωτι βιαζόμεναι.

In codicibus est μεστὸν κεραμευμέναις κοτύλαις, apertissime conflato κεραμεῖον et participio, deinde μεγάλαις ἔρχεον ἐς σφέτερον, tum οὐδὲν ἄκοσμον, quod Toupius correxit. Post βιαζόμεναι adduntur hæc: μέλανος οἶνον ἀκράτου, pertinentia ad μέλανος in primo versu explicandum, quæ recte Toupius sustulit, non recte simul ἔρωτι βιαζόμεναι.

Aristophanem excipiet Apollonius Rhodius, in quo uno præter eos, quos iam persecutus sum, paulo plura tentavi. Semel tamen legi nec omnes Alexandrinæ artis sinus perscrutatus sum. (Usus sum Wellaueri et Merkelii exemplis.)

Lib. I, 82:

ὥς οὐκ ἀνθρώποισι κακὸν μῆκιστον ἐπαυρεῖν,
ὅπποτε κακείνους Λιβύῃ ἐνι ταρχήσαντι,
τόσσον ἐκάς Κόλχων κ. τ. λ.

Non dubito, quin verba, ex quibus nullus sana enarratione sensus efficitur, corrupta sint; remedium non æque certum est; scribendum tamen suspicor:

ὥς οὐκ ἀνθρώποισι κακοῦ μῆχος τό γ' ἀπαί-
ρειν κ. τ. λ.

(Ita hominibus mali effugium non est longe discedere.)

I, 546 scribendum uno vocabulo in duo distracto:

ἀτραπὸς ὥς χλοεροῖο δι' εἰδομένην πεδίοιο.

Vulgo διειδομένην, quod nihil est.

I, 685 vel contra testimonium Etymologici magni pro barbaro βώσεσθε (quod pro βιώσεσθε positum esse volunt) reponendum videtur verbum Homericum:

πῶς τῆμος βείεσθε;

I, 939. Hic quoque distrahenda, quæ coaluerunt:

χέρσῳ ἔπι, προηνῆς, καταειμένος.

Editur ἐπιπροηνῆς, quod nusquam reperitur.

Lib. II, 28 necessaria et certa emendatione utendum est:

ἐπὶ δ' ὅσσεται οἰόθεν οἶον (pro οἶος)

ἄνδρα τὸν, ὅς μιν εἴνυε παροΐτατος οὐδ' ἐδάμασσε.

Non solus, sed illum unum spectat, in eum unum se totus convertit.

II, 79 sqq.:

ὥς δ' ὅτε νήϊα δοῦρα θεοῖς ἀντίξοα γόμοις
ἀνέρες ὑλχοιργοὶ ἐπιβλήδην ἐλάοντες
θείνωσιν σφύροισιν, ἐπ' ἄλλῳ δ' ἄλλος ἄηται
δοῦπος ἄδην.

Verbum, quod est ἄημι vel ἄημαι, Apollonius neque usum sermonis sequens neque ullius Homeri loci interpretatione deceptus de sono et strepitu ponere potuit; quomodo de animo moto dicitur Iliad. XXI, 386, posuit III, 688. Hic

scripserat ἀΰτην, secutus etiam Homerum Iliad. XII, 160:
 κόρυθες δ' ἀμφ' αἶον ἀΰτενν | βαλλόμεναι μυλόκεσσι.

II, 328, 329:

οἰωνῷ δὲ πρόσθε πελειάδι πειρήσασθαι
 νηὸς ἄπο προμεθέντες ἐφριέμεν.

Neque constructio neque verborum significatio ullo modo expediri potest. Scribendum leni et certa emendatione:

οἰωνῷ δὲ πρόσθε πελειάδι πειρήσασθαι
 νηὸς ἄπο προμεθέντας ἐφρίεμαι,

hoc est: iubeo vos primum columba tentare, eam e navi emittentes.¹⁾

II, 335:

τῷ καὶ τᾶλλα μεθέντες ὀνήϊστον πονέεσθαι
 θαρσαλέως.

Prave ὀνήϊστον pro adverbio accipitur, addito præsertim θαρσαλέως, nulla, quæ quidem apta sit, sententia. Una littera mutanda est:

τῷ καὶ τᾶλλα μεθέντας ὀνήϊστον πονέεσθαι
 θαρσαλέως.

Conducibile est, ceteris missis, firmo animo laborare.

II, 605, 606:

ὃ δὴ καὶ μόρσιμον ἦεν

ἐκ μακάρων, εὖτ' ἂν τις ἰδὼν δια νηὶ περήσῃ.

Ἰδὼν accipitur vivus. Verum neque aoristus sic ullo modo dici potest (de eo, qui vivit videtque) neque omnino videndi verba sic dici de vivis possunt, ubi aliquem salvum vivumque evadere significatur; nam pertinent ad eos, qui universe diis luminis auris fruuntur. Itaque aut ἰδὼν simpliciter est: visis scopulis aut potius scribendum ζῶν (σῶς).

¹⁾ V. 119 non sine causa suspectum esse potest τεταγών aut ἀντεταγών de bipenni non arrepta, sed ad feriendum sublata positum, ut prorsus pro ἀνατείνας (ἀνατεινόμενος) sit. Sed ἀντετακώς minus aptum quam aoristus est, nec τετακώς facile scribæ in τεταγών mutaturi erant.

II, 974:

τετράκκισ εἰς ἑκατὸν δεύοιτό κεν, εἴ τις ἑκαὶ
πεμπάζοι.

De flumine multifariam diviso mire dicitur δέυεσθαι (irrigari) et δέυεσθαι εἰς ἑκατόν. (Merkelii coniectura τετράδος nihil iuvat nec ullam causam habet.) Rectum erit:

τετράκκισ εἰς ἑκατὸν σεύοιτό κεν,

h. e. in quadringentas partes currat et se diffundat.

II, 984, quemadmodum I, 546 et 939, male præpositio cum verbo coaluit; scribendum est enim (de Thermodonte fluvio):

Πόντον ἐς Ἀξεινον κυρτήν ὑπ' ἐρεύγεται ἄκρην,

h. e. prorumpit (eructat aquas) sub curvum promuntorium. Eo minus loci est Ruhnkenii coniecturæ ἄχνην.

II, 1171. Mire, cum commemoretur ara sub dio extra templum exstructa, ipsum templum sine tecto fuisse dicitur (ἐκτὸς ἀνθηρεφείος πέλε νηοῦ), ut nulla fuerit causa aram extra exstruendi. Sine dubio poeta scripserat:

ἐκτὸς εὐνθηρεφείος πέλε νηοῦ.

Librarius et offensus ἐν correpto et ad sententiam parum attentus ἀνθηρεφείος effecit.

II, 1251:

τὸν μὲν (τὸν αἰετὸν) ἐπ' ἀκροτάτης ἴδον ἔσπερον
ὄξει ῥοίζῳ

νηὸς ὑπερπτάμενον κεφίων σχεδόν.

Neque ἔσπερον accusativus quid sibi velit et quomodo cum reliquis cohæreat, intellegitur, neque quid sit ἐπ' ἀκροτάτης sine substantivo; nam cum νηὸς coniungi nullo pacto potest, quod pendet ab ὑπερπτάμενον, neque sane aquila, quæ κεφίων σχεδόν volabat, ἐπ' ἀκροτάτης νηὸς conspiciebatur. Scribendum est:

τὸν μὲν ἐπ' ἀκροτάτης ἴδον ἔσπερον ὄξει ῥοίζῳ
νηὸς ὑπερπτάμενον.

Tempus significatur; itaque sequitur de insecuta nocte v. 1260 ἐννύχιοι. Ἐσπερος feminino genere est IV, 1290,

ου in fine ante vocalem correptum IV, 1438: *πελωρίου ἔστο λέοντος*. Etiam IV. 4 recte Merkelio in mentem venit *ἄτης πῆμα δυοίμερον* pro *δυοίμερον* (sequente ἤ).

Lib. III, 108 sqq.:

*Οὕτω νῦν, Κυθέρεια, τόδε χρέος, ὡς ἀγορεύεις,
ἔρξον ἄφαρ· καὶ μή τι χαλέπτεο μηδ' ἐρίδαινε
χωομένη σὺ παιδί· μεταλλήξει γὰρ ὀπίσω.*

Non agitur de desinendo, sed de redeundo ad meliorem mentem; itaque scribendum opinor *μεταλλάξει*. Intransitive *μεταλλάσσειν* de mutatione (non de morte) etiam Euripides dixit in fragm. Archelai; nisi putamus Apollonium *μεταλλήξω* pro *μεταλλάξω* dixisse. Paulo ante v. 99 scribendum *μετέπειτά κ'* (pro γ') *ἀτεμβοίμην εἰοὶ αὐτῇ*.¹⁾

III, 321. Qui fracta procellis nave tabula lignove alio arrepto enatant, *ὑπὸ δούρασι πεπτωκέναι* dici non possunt; rectum erit:

*αὐτοὺς δ' ἐπὶ δούρασι πεπιτηῶτας
νήσου Ἐνναλίοιο ποτὶ ξερὸν ἐκβαλε κῆμα.*

Similiter IV, 1454 *muscae ἀμφ' ὀλίγην μέλιτος γλυκεροῦ λίβα πεπιτηῖαι*.

III, 372 *Æetes nepotes suos, quos ocius discedere iubet, insimulat, non, ut narrent, cum naufragi insulae Martis adnassent, ibi ab Argonautis ad eum locum delatis servatos esse, sed ipsos in Græciam venisse (cfr. 775) et expeditionis inde ab initio socios fuisse, non aurei velleris petendi causa, sed regni sibi eripiendi susceptæ. Ea his versibus exprimuntur:*

*Οὐκ ἄφαρ ὀφθαλμῶν μοι ἀπόπροθι, λωβητῆρες,
νεῖσθ' αὐτοῖσι δόλοισι παλίσουντο ἐκτοθι γαίης;*

¹⁾ Post v. 248 excidit versus; nam neque anacoluthia, quæ fingitur, ullam minimam habet veri speciem (*τὴν οἷ γε . . .*, sine verbo, tum *καὶ σφέας ὡς ἰδεν*) neque aut *τὴν* aut *οἷγε* mutari potest neque, quod desideratur ad narrationem nectendam, uno verbo absolvi.

πρίν τινα λευγαλέον τε δέρος καὶ Φρίξον ἰδέσθαι,
αὐτίχ' ὁμαρτήσαντες ἀφ' Ἑλλάδος· οὐδ' ἐπὶ κῶας,
σκῆπτρα δὲ καὶ τιμὴν βασιληΐδα δεῦρο νέεσθε.

Sic enim recte hæc olim interpungebantur, ut v. 374 (πρίν τινα κ. τ. λ.) ab ipso discedendi imperio, quocum neque sententia cohæret et vel una voce *τινά* diiungitur, separaretur et cum *αὐτίκα* coniungeretur. Recte quoque, quoniam in versu postremo neque per se infinitivus ad *ὁμαρτήσαντες* adiungi aut aliunde pendere potest, neque οὐδ' (v. 375), quod in codicibus est, pro οὐ positum esse, *νέεσθε* pro *νεῖσθαι* superiores scripserant, ut ab participio *ὁμαρτήσαντες* (vos, qui —) transeatur ad sententiam per se positam noto liberioris et poeticæ orationis usu. Sed v. 374 ineptam videtur habere sententiam, quoniam ne nunc quidem, cum hæc Æetes dicit, Argonautæ aureum vellus viderunt; requiritur huiusmodi aliquid: statim, antequam quisquam de aureo vellere et Phrixo cogitaret; neque in eam partem verba, quæ nunc leguntur, detorqueri posse arbitror. In mentem venit incerta suspicio:

πρίν τινα λευγαλέον τε δέρους καὶ Φρίξον
ἵεσθαι;

quemadmodum apud Homerum ἵεσθαι νόστον et similia dicuntur.

III, 581:

(στεῦτο) δρυμόν ἀναρρήξας λασίης καθύπερθε κολώνης
αὐτάνδρον φλέξειν δόρυ νήϊον κ. τ. λ.

Ἀναρρήξας silvæ quæ sit, nescio; puto fuisse ἀναπρήσας, incensa silva, ut incendium navim subiectam corripere.

III, 644:

τό κέν μοι λυγρόν ἐνὶ κραδίῃ σβέσσει ἄλγος.

Scrib. σβέσαι.

III, 666:

δμῳᾶων, ἥ οἱ ἐπέτις πέλε κουρίζουσα.

Sine dubio significatur ancilla, quæ Medæ puellæ curam

habuerit et inde ei dedita manserit, ut scribendum sit
 κοιριζούσῃ.

III, 954, 955:

³Ἡ θαμὰ δὲ στηθέων ἐάγη κέαρ, ὅπποτε-δούπον
 ἢ ποδὸς ἢ ἀνέμοιο παραθρέξαντα δοῦσαι.

Neque in *δοιάζω* neque in *δοῦσαι* (quod præterea media forma excludit) ea est significatio, quæ sola hic apta est, animadvertendi. Aptissimum esset *νοήσαι*, sed aberrandi causa in noto verbo non appareret; ea apparet in *κοῦσαι*, quod infinito modo positum (*κοῦσαι*) Hesychius *αἰσθέσθαι* interpretatur, cognatum cum *κοεῖν* vel potius idem.

III, 1129, 1130:

οὐδ' ἄμμε διακρινέει φιλότῃτος

ἄλλο, πάρος θάνατόν γε μεμορμένον ἀμικαλύψαι.

Mira locutio, nihil aliquos ab amore separaturum esse (— hoc enim verba significant —), cum significatur, nihil eorum amorem distracturum et dissoluturum esse. Scribendum est:

οὐδ' ἄμμι διακρινέει φιλότῃτας

ἄλλο κ. τ. λ.

h. e., nihil nobis (nostros) amores divellet. Plurali numero poeta usus est etiam ut utriusque amorem mutuum significaret.

IV, 174 sqq. scribendum videtur:

Ὅσση δὲ ῥινὸς βοὸς ἥνιος ἢ ἐλάφοιο
 γίγνεται, ἥντ' ἀγρῶσται ἀχαιϊνέην καλέουσιν,
 τόσσον ἰδὼν (codd. ἔην) πάντῃ χροῦσεον ἐγύπερθεν
 ἄωτον

βεβρίθει λήνεσσιν ἐπηρεφές.

IV, 601 sqq. (de Eridano calidum et gravem vaporem exhalanti):

Οὐδέ τις ὕδωρ κεῖνο δια πτερὰ κοῖτα τανύσας
 οἰωνὸς δύναται βάλλειν ὕπερ, ἀλλὰ μεσηγὺς
 φλογμῷ ἐπιθρώσκει πεποτημένος.

Pro *πεπονημένος*, quod quid h. l. sit, nescio, substituen-
dum puto *πεπονημένος*, afflictus (Soph. Trach. 985).

IV, 621 sqq.:

ἀλλ' ἄρα τοίγε

ἡμῶν μὲν στρεύγοντο περιβληχρὸν βαρύνοντες
ὁδμῇ λευγαλή, τὴν ὃ' ἄσχετον ἐξανίσχον
τυφομένου Φαίθοντος ἐπιρροαὶ Ἑοιδανοῖο.

Νύκτας δ' αἶ κ. τ. λ.

Non *περιβληχρὸν* *ἐστρεύγοντο*, sed *περιβληχροί*,
languebant valde imbecilli et extenuatis viribus.

IV, 1046. Adeo inusitatum *προσβάλλομαι*, sive pro
προβάλλομαι (defensionis causa oppono) accipitur sive pro
προστρέπομαι (quod ad *νηούς* et *πύργον* non aptum est),
ut suspicer scriptum fuisse:

οὔθι δὲ πρό νυ βάλλομαι ὑμῶν ἀντιούς.

IV, 1204 pro *ἐπήλυθον* malim de timore et ira
(alius hominis) aliquem movente *ὑπήλυθον*.

IV, 1242 scribendum:

καὶ γάρ τ' ἀναχάζεται ἡπείροιο

ἢ θαμὰ δὴ τόθι (pro τόδε) χεῦμα καὶ ἄψ ἐπερεύγε-
ται ἀκτὰς.

Non hæc aqua, sed ibi.

IV, 1274:

Δαημοσύνην δέ τις ἄλλος

φαίνοιεν· πάρα γάρ οἱ ἐπ' οἴηκεσσι θαύσσειν
μαιομένῳ κομιδῆς.

Scribendum *φαίνοι ἐην*, sublata barbara forma, meliore
oratione; neque enim usitate dicitur nudum *φαίνειν*
δαημοσύνην.

IV, 1398:

ἴξον δ' ἱερὸν πῆδον, ὃ ἐνι Λάδων

εἰσέτι που χθιζὸν παγχρύσεα ῥύετο μῆλα
χώρῳ ἐν Ἀτλαντος.

Nimis vulgare et infinitum ἐν χώρῳ Ἀτλαντος, præsertim
post *ἱερὸν πῆδον*, ubi locus iam significatus est. Fuit:

χώρῳ ἐν Ἀτλαντος.

IV, 1562:

Ὡς γῦθα· πρόφρων δ' ὑπερέσχεθε βώλαι χειρας
Εὐφημος.

Qui glebam porrectam accepturus est, manus glebæ non
ὑπερέχει, sed ὑπέχει. Scribendum igitur ὑποέσχεθε.

IV, 1746:

Τῷ δ' ἄρ' ἐπι μνηστὶν κραδίη βάλεν ἐκ τ' ὀνόμηνεν
Αἰσονίδη.

Cor non memoriam subiicit alii nec εξομοαίνει. Poeta
posuerat de ipso Euphemo:

Τῶν ἄρ' ἐπι μνηστὶν κραδίη βάλεν ἐκ τ' ὀνόμηνεν
Αἰσονίδη. (Τῶν Merkelius.)

Callimachum cum legerem, incidi denuo in quædam
olim ab aliis iam proposita; novæ et propriæ emendationis
perexiguus proventus fuit in uno hymno in Delum.

V. 114 sqq., ubi Latona Peneum amnem celeriter
fugientem alloquitur, sic scribitur:

ἦ ῥά τοι ὦδ' αἰεὶ ταχινοὶ πόδες; ἦ ἂν' ἐμεῖο
μοῦνον ἐλαφρίζουσι, πεποιήσαι δὲ πέτεσθαι
σήμερον ἐξαπίνης;

Mire et universe dicitur fluvius πεποιήσθαι πέτεσθαι pro
πεφυκέναι et magis mire hoc transfertur ad impetum
subito captum. Sine dubio Callimachus scripserat:

μοῦνον ἐλαφρίζουσιν, ἐπτοίησαι δὲ πέτεσθαι
σήμερον ἐξαπίνης;

Ibd. 154:

αἶ δ' οὖ μιν ἐπερχομένην ἐδέχοντο,
οὐ λιπαρὸν νήεσσιν Ἐχινάδες ὄρμον ἔχουσαι,
οὐδ' ἥτις Κέρκυρα φιλοξεινωτάτη ἄλλων.

Statio et portus quomodo ad opportunitatem commodita-
temque significandam λιπαρὸς νήεσσιν dici possit, non
intellego; tota enim illius adiectivi vis hinc aliena est;

contra recte dici posse videtur *λιαρός νήεσσι* (mitis et gratus), ut *οὔρος, ἄνεμος λιαρός* est et *αὔρη* et *ὑπνος*.

Ibd. 180 sqq. (de Gallorum in Delphos impetu):

*καὶ οὐκ ἔτι μοῦνον ἀκουῇ,
ἀλλ' ἤδη παρὰ νηὸν ἀπανγάζονται φάλαγγες
δυσμενέων, ἤδη δὲ παρὰ τριπόδεσσιν ἐμείο
φάσγανα καὶ ζωσιῆρας ἀναιδέας ἐχθόμενας τε
ἀσπίδας, αἱ Γαλάτῃσι κακὴν ὁδόν, ἄφρονι φύλῳ,
στήσονται.*

Verbi, quod est *ἀπανγάζονται*, neque subiectum ullum est neque optativi ratio reddi potest. In codicibus eminent nominativorum vestigia (*φάλαγγες* et *ἐχθόμεναι*); ea tenenda sunt scribendumque aut hac forma aut proxime ad eam:

*καὶ οὐκ ἔτι μοῦνον ἀκουῇ,
ἀλλ' ἤδη παρὰ νηὸν ἀπανγάζονται φάλαγγες
δυσμενέων, ἤδη δὲ παρὰ τριπόδεσσιν ἐμείο
φάσγανα καὶ ζωσιῆρες ἀναιδέες ἐχθόμεναί τε
ἀσπίδες, κ. τ. λ.,*

ut *ἀπανγάζω* sit prospicere, quo significato supra v. 125 Callimachus medium posuit (prospicienti adsunt et apparent). Sin splendoris significatio in verbo activo tenenda putatur, scribendum *ἀπανγάζουσι*. Sed durum tum *ἀκουῇ*.

Ibd. 245, 246: *οὐδ' ἔστιν ὅπως ἀποθύμια ῥέξω
τόσσα δέοι.*

Quod *δέοι* vitiose dicitur, etiam verbi modo, quoniam *ἔδει* esse debebat, conieceram *τόσσαδε οἱ*, idque video alios olim scripsisse¹⁾.

¹⁾ Epigr. 3 v. 2 scribe. *ἴσον ἐμοὶ χαίρειν ἔστι τε μή σε πελᾶν* pro *ἔστι τὸ* (Hauptius *κᾶστι τό*). Epigr. 5, 5 quod credebam me primum repperisse: *εἰ δὲ γαληναίῃ, λιπαρὴν ᾿θέον οὐλος* *ῥέσσω* *Ποσσίν*, occupaverat Bentleius.

Theocritum, id est Theocriti poemata et farraginem iis adiunctam, etsi non indiligenter legi, tamen non tantum temporis tribui poematis originis diversitate, rerum genere, oratione et dialecto, etiam ob eius inconstantiam, difficultibus, ut multum ad menda in codicibus hærentia tollenda conferre possim. Quæ tamen certa aut probabilia occurrunt, expromam, uno quodam minutæ emendationis genere ad finem reservato.

I, 139 sqq.:

τά γε μὰν λῖνα πάντα λελοίπει
ἐκ Μοιρᾶν, ὧς Δάφνις ἔβα ῥόον· ἔκλυσε δῖνα
τὸν Μοῖσαις φίλον ἄνδρα.

Recte mea sententia iudicant, qui negant βαίνειν ῥόον simpliciter dici posse, ut Styx aut Acheron intellegatur; ne ipsum quidem βαίνειν ῥόον, nulla addita certi fluminis nota, recte dici puto. Accedit, ut per se recte et usitate de moriente dicatur solum ἔβα (evanuit, discessit), ut in Euripidis suppl. 1163: ὦ τέκνον ἔβας (cfr. ibd. 1139, 1140 βεβᾶσιν, Androm. 1028 βέβακε). Itaque post ἔβα interpungendum suspicor scribendumque:

ῥόον ἔκλυσε δῖνα

τὸν Μ. φ. ᾠ.,

ut universe Daphnis moriens quasi undæ vortice haustus significetur¹).

VI, 30 (Polyphemus de cane):

καὶ γὰρ ὅκ' ἤρων
αὐτᾶς, ἐκκυζεῖτο ποτ' ἰσχία ῥύγχος ἔχουσα.

¹) V. 152 eam sententiam, quæ requiritur, effici interrogando (οὐ μὴ σκιρτασεῖτε, μὴ ὁ τράγος ὑμῖν ὀνασθῇ; (non abstinēbitis lascivis saltibus?) apparet ex iis, quæ supra ad Euripid. Electr. 383 p. 239 n. dixi. Gravissimo errore V, 109 pro μὴ λωβάσηθε nuper scriptum est μὴ λωβασεῖσθε, addita interrogationis nota, quasi μὴ λωβασεῖσθε idem sit atque οὐ μὴ λωβασεῖσθε; comparaturque οὐ ποιήσετε; quasi hic adsit οὐ et quasi iubeantur locustæ vitibus nocere, non vetentur.

Hæc non possunt intellegi nisi de eo, quod fieri solitum sit alio tempore, cum Polyphemus aliam amaret, cuius nomen latet in *αὐτᾶς*. Nam ad Galatheam hoc referri nullo modo sic potest, ut tolerabilis sententia efficiatur. Id nomen videtur fuisse *Αὔγας*. Sed de Auga a Cyclope amata nihil usquam repperi.

VII, 70 (de homine pocula usque ad fæcem exsiccante):

αὐταῖσιν κυλίκεσσι καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων.

Hæc nihil aliud significare possunt nisi: simul cum ipsis poculis labrum fæci illidens, quod ineptum est. Scribendum:

αὐαῖς ἐν κυλίκεσσι καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων,

h. e., in siccis (exsiccatis iam) poculis etiam fæci labrum illidens.

VIII, 68:

Ταὶ δ' ὄϊες, μηδ' ὕμνες ὀκνεῖθ' ἀπαλᾶς κορέσασθαι ποίας· οὔτι καμείθ', ὅκκα πάλιν ἄδε φύηται.

Mira affertur ad oves, ut libere se herba impleant, exhortandas ratio, eas non fatigatum iri, quando denuo herba crescat. Et prave producit ultima in *ὅκκα*. Scribendum:

ποίας· οὔτι καμείθ', ὅκα πάλιν ἄδε φύηται.

„Non defatigabimini laborando, ut hæc denuo crescat“. Subridicule pastor oves opere rustico liberas esse significat.

IX, 20:

ἔχω δέ τοι οὐδ' ὅσον ὥραν

χείματος ἢ νωδὸς καρύων ἀμύλοιο παρόντος.

Hæc verba Græci sermonis lege hoc significant: habeo autem quantum curam hiemis quam (aut) edentulus nucum, cum placenta adsit, hoc est, plane nihil. Mirificos enarrandi conatus refellere omitto laudoque hactenus eos, qui nihil omnino dicendum putarunt tanquam in loco aperto. Scribendum:

ἔχω δέ τοι οὐ τόσον ὥραν

χείματος ὡς νωδὸς καρύων ἀμύλοιο παρόντος,

hoc est: „Curo autem metuoque hiemem ne tantum quidem

quantum edentulus, cum placenta adest, nuces et earum frangendarum molestiam.“ Cum excidisset ὥς post χείματος, male additum est ἦ.

XI, 60 suspicor timide:

Νῦν μὰν, ὦ κόριον, δύνηιν πο καὶ νεῖν τε μαθεῦμαι
αἶ καὶ τις σὺν καὶ πλέων ξένος ὧδ' ἀφίκηται,
ὥς εἰδῶ, τί ποθ' ἀδὺ κατοικεῖν τὸν βυθὸν ὕμμιν.

Urinare se Cyclops et natare discere paratum ait, si quae copia magistri data sit.

XIII, 61 sqq.:

Ὡς δ' ὁπότ' ἡγέγνεος ἀπόπροθι λῖς ἑσακούσας
νεβροῦ φθεγξαμένης τις ἐν οὔρεσιν ὤμοφάγος λῖς
ἐξ εὐνᾶς ἔσπενσεν ἐτοιμοτάταν ἐπὶ δαῖτα,
Ἡρακλῆς τοιοῦτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκάνθαις
παῖδα ποθῶν δεδόνητο, πολὺν δ' ἐπελάμβανε χῶρον.

Primum versum non opus est coargui manifesto orationis vitio (λῖς—τίς—ὤμοφάγος λῖς), cui frustra excusatio quæritur; nam et antiquissimi codicis testimonio et scholiorum silentio damnatur; recte igitur eum Zieglerus uncis notavit. Sed eo omisso desideratur comparationis nota, neque eius prius membrum sic absolute poni ullo modo potest, sequente τοιοῦτος. Quæ Zieglerus comparat, plane diversa sunt. Scribendum:

Νεβροῦ φθεγξαμένης δ' ὥς ἐν οὔρεσιν ὤμοφάγος λῖς
ἐξ εὐνᾶς ἔσπενσεν ἐτοιμοτάταν ἐπὶ δαῖτα,
Ἡρακλῆς τοιοῦτος κ. τ. λ.

XV, 7 facillima correctio hæc videtur esse:

ἀ δ' ὁδὸς ἄτρυτος· τὸ δ' ἐκαστέρῳ ἄμιν ἀποικεῖς
(pro ἐκαστέρῳ ἔμ' ἀποικεῖς).

Ibd. 127 ante omnia tenendum est (in quo nuper complures aberrarunt), primum absolvi descriptionem lecti, in quo propositus Adonis sit, tum interiici breviter v. 126, 127, quid Milesius aut Samius homo eo viso exclamaturus sit, deinde pergi in descriptione sic, ut iam separatim

Adonidi Veneris adiciatur mentio lectique ei strati. Scribendum autem videtur sic:

*Ἄ Μίλητος ἐρεῖ ᾧ τὰν Σαμίαν καταβόσκων.
Ἔοτρωται κλίνα τῷ Ἀδώνιδι τῷ καλῷ αὖτις (pro ἄλλα).*

Hunc lectum apparet pulchro Adonidi stratum esse; (adeo est ipse magnificus)¹⁾.

Ibd. 145 scribendum videtur:

*Πραξινοά, τί χρῆμα σοφώτερον; ἡ θήλεια
ὀλβία, ὅσα ἴσασι, πανολβία, ὥς γλυκὺ φωνεῖ.*

XVI, 38, 39:

*μυρία δ' ἄμ πεδίων Κραννώνιον ἐνδιάσκειν
ποιμένες ἐκκριτα μῆλα φιλοξείνοισι Κρεώνδαις.*

Nihil valde affirmo; sed ἐνδιᾶν verbum quoniam alibi semper intransitive dicitur (etiam Theocr. XXII, 44), videndum puto, scriptumne hic olim fuerit ἐνδιέτασσον.

XVIII, 26 sqq.:

*Ἀὖς ἀντέλλοισα καλὸν διέφανε πρόσωπον
πότνια νύξ ἅτε λευκὸν ἔαρ χειμῶνος ἀνέντος,
ὥδε καὶ ἡ χρυσία Ἑλένα διεφαίνεται ἐν ἁμῖν.*

Non dicam, quantas difficultates creaverit adiecta in hac Auroræ verno tempore orientis et Helenæ comparatione πότνια νύξ, cui neque res neque orationis constructio ullum relinquit locum; dicam breviter, omnia præter illas duas voces ante coniunctionem comparationis indicem (ἅτε) interpositas recte habere, in iis autem nihil subesse nisi epitheton ad Auroram pertinens, compositum ex ἄμπυξ (α νύξ) et splendorem ornamento frontis significans. Apertissimum per se est χρυπάμπυξ, sed priore parte a litterarum vestigiis discedit, etsi ea possunt, cum semel

¹⁾ V. 98 nihil verius Reiskii coniectura (πέρυσιν). Neque Σπέρχις ὁ ἰάλεμος apte ad Græcum morem carmina appellandi dicitur, neque Sperchis ad ἰάλεμον aptus neque Alexandria cantabantur carmina de civibus Spartiatis.

posterior vocis pars corrupta esset, interpolando mutata esse; *ποτνάμπυξ* fingere vix audeo. (*Πυράμπυξ*?)¹⁾

XXI, 15, 16:

*Οὐδὸς δ' οὐχὶ θύραν εἶχ', οὐ κίνα· πάντα περισσά,
πάντ' ἐδόκει τήνοισ· ἅ γάρ πενία σφας ἐτήρει.*

Postremas voces alterius versus recte Ahrensius emendavit (pro *σφιν ἐταίρη*). Eo magis eminet vitium initii; neque enim omnia (et quam graviter hoc *πάντα* geminatur!) piscatoribus supervacanea videbantur, sed claustra omnia et custodia, ubi nihil erat, quod quis furaretur:

πάντα περισσά

πάκτ' ἐδόκει τήνοισ·

Nota ex Aristophane Euripidem ridente *πηκτά δωμάτων*.

Ibd. 39. Pervelim mihi explicari, quid sit, piscatorem vespere in casa condormiscere in laboribus marinis (*ἐν εἰναλίοισι πόνοισιν*). Interea putabo eum marinis laboribus interdiu perfunctum vespere obdormiscere:

Δειλινὸν ὥς κατέδαρθον ἐπ' εἰναλίοισι πόνοισιν.

XXII, 65, 66:

(*Ἀμυκος*): *εἰς ἐνὶ χεῖρας ἄειρον ἐναντίος ἀνδρὶ κατα-
στάς.*

(*Πολυδ.*) *πύγμαχος ἦ καὶ ποσσὶ θένων σκέλος, ὄμματα
δ' ὀρθά;*

Hæc nullis commatis effici potest ut non significant, *ὄμματα ὀρθά* pulsari pedibus. Cum annotassem scri-

¹⁾ Enarrationem eorum, quæ recte scripta sunt, non attingo; sed tamen in XVII, 40 ita aberratur, ut continere me nequeam. Putant enim poetam hoc dicere, Ptolemæum regem posse, quoties lectum coniugalem conscendat, domus curam filiis committere, quod quam sit ridiculum et fœdum, cogitari de filio regni vicem sustinenti, dum pater lecto et uxori operam det, quis non videt? Hoc poeta dicit, qui ex tali coniugio castæ et amantis uxoris liberos suscipiat, tuto iis domum totam (et vivum et morientem) committere posse, utpote veris et genuinis.

bendum ὁρθᾷ (sublata manu), vidi ita esse in editione Commeliniana.

XXIII, 41, 42 amator rogat puerum, ut sibi saltem suspendio mortuo osculum impertiat; deinde addit:

μή με φοβαθῆς·

οὐ δύναμαι ζῆν, εἴγε διαλλάξεις με φιλάσας.

Pro ζῆν, εἴγε, quod sententiam probabilem non habet, in codicibus scribitur εἶσε aut similiter. Efficitur: οὐ δύναμαι μισεῖν σε· διαλλάξεις με φιλάσας. Hoc aptum ad μή με φοβαθῆς. Priorem syllabam verbi μισεῖν hausit præcedens syllaba μαι.

XXV, 115, 116 (de Augiæ gregum multitudine):

οὐ γάρ κεν ἔφασκέ τις οὐδὲ ἑώλπει
ἀνδρὸς ληϊδ' ἐνὸς τόσσην ἔμειν, οὐδὲ δέκ' ἄλλων,
οὔτε πολύρογνες πάντων ἔσαν ἐκ βασιλῆων.

Non recte uni (cuivis) contrarii ponuntur decem alii, quoniam ea significatio refertur ad certum et definitum aliquid et ad separandum pertinet; ne si decem quidem una coniungantur, omnium tantum pecoris numerum fore poeta dicit:

ἀνδρὸς ληϊδ' ἐνὸς τόσσην ἔμειν, οὐ δέκ' ἀολλῶν.

XXVI, 27 sqq.:

Οὐκ ἀλέγω, μηδ' ἄλλος ἀπεχθέμεναι Διονύσῳ
φροντίζοι, μηδ' εἰ χαλεπώτερα τῶνδ' ἐμόγησεν,
εἴη δ' ἐνναέτης ἢ καὶ δεκάτω ἐπιβαῖνοι,
αὐτὸς δ' εὐαγέοιμι καὶ εὐαγέεσσιν ἄδοιμι.

Omnes fere intellexerunt, in duobus primis versibus præter alia vitia hoc esse præcipuum, quod poeta impie et prorsus contra id, quod v. 30 dicitur, nec se curare affirmat nec alios curare iubet iram Bacchi (ἀπεχθέμεναι Διονύσῳ). Hæc sententiæ pravitas facile tolli et rectum effici videtur hac correctione:

οὐκ ἀλέγω μηδ' ἄλλος, ἀπεχθόμενοι Διονύσῳ,
φροντίζοι, μηδ' εἰ χαλεπώτερα τῶνδ' ἐμόγησαν.

Non movetur poeta neque alios moveri vult vel gra-

vioire, quam quod Pentheo inflictum sit, supplicio eorum, qui Bacchum offenderint, quoniam ipse eius iram vitaturus est: *αὐτὸς δ' εὐαγέοιμι κ. τ. λ.* Versum 29 ne ipse quidem sic expedio, ut mihi prorsus satisfaciam; puto tamen eum ita *παρεντίθεσθαι* (εἴη δὲ . . . *ἐπιβαίνοι*), ut ad Bacchi, cum Penthea puniret, ætatem etiamtum puerilem pertineat, hac sententia: credatur autem tum novem annorum fuisse aut etiam decimum attigisse; ut præsentia pro imperfectis sint.

XXVII, 26, 27:

KO. καὶ μὲν φασὶ γυναῖκας εὐὲς τρομέειν παρακοίτας.

AA. μᾶλλον αἰὲ κρατέουσι· τίνα τρομέουσι γυναῖκες;

Neque comparativus habet, quo referatur, neque apte coeunt in unum responsum affirmatio et interrogatio idem significantes; omnia aptissima fiunt una vocali mutata:

μᾶλλον αἰὲ κρατέουσιν· ἢ τρομέουσι γυναῖκες.

Ibd. v. 43 pro ἄκρα τιμὴ scribendum, ni fallor, ἀκροτιμὴ, usitata compositione; ἄκρα pro adverbio adiectivo augendi causa adiectum nusquam videtur reperiri. (Anthol. VII, 438 in Meleagri epigrammate aliter ponitur.)

Distuli supra unum minutæ emendationis genus ad plures Theocriteorum locos pertinens. Nam omittitur paucis aliquot locis apud optativum in potentiali significatione particula huius significationis index contra certam sermonis legem, manifesto errore et emendatu fere perfacili; sed editores superiores eum incuriose prætereunt, recentiores, quos ferrem aliquo modo, si promiscue poni particulam et omitti dicerent, malunt singularis alicuius significationis excusatione uti, quæ, si attendas et examines, nulla alia reperiatur esse nisi ipsa illa communis potentialis modi, quæ addito ἄν efficitur, et aut Hermanni, talium distinctionum inventoris promptissimi, aut Kruegeri aut aliud nomen adscribere. Velut Wuestemannus ad VIII, 20, ubi aliquis solo verbo *κατθεῖην* affirmare creditur, se positurum, Hermanno auctore solo optativo indicari opinionem

cum voluntatis quadam significatione narrat, quod ipsissimum est *ποιήσομαι ἄν*, additque alia Reisigium excogitasse; ad I autem 60 Fritzschi *ἀρεσάμιαν* sine *ἄν* poni scribit ad id indicandum, quod Germanice dicatur: „ich möchte dich gern damit erfreuen“, qui vellem simul addidisset, quid esset *ἀρεσάμιαν ἄν*. Atque idem etiam (ad II, 124) additum contra legem usumque *ἄν* non minus facile expedit, nam *εἰ κέ μ' ἐδέχεσθε* esse: „wenn ihr mich dann aufgenommen hättet“; compararique iubet Bäumleinii disputationem aliquam. Hac igitur similique perfugiorum inanitate, quæ, ut quisque locus obiectus est, sine ulla constantia excogitantur, et hic et in ceteris scriptoribus dimissa et explosa, loci ipsi videamus quam, ut dixi, facilem habeant correctionem. Nam I, 60 (*τῷ καὶ τὴ μάλα πρόφρων ἀρεσάμιαν*) recte alii codices et editiones habent: *τῷ κέν τῷ*, et in eodem carmine 132 (*νῦν δ' ἴα μὲν φορέοιτε βᾶτοι, φορέοιτε δ' ἄκανθαι*) pro *μὲν*, quod pravam habet diligentis *ἴων* et *ναρκίσσου* distributionis speciem, restituendum est *κέν*, et VIII, 20 (*ταύταν κατ-θεῖην, τὰ δὲ τῷ πατρὸς οὐ καταθησῶ*) scribendum est: *ταύταν κα θεῖην*. Nam *τιθέναι* et *κατατιθέναι* de ponendo (et proponendo) certaminis præmio prorsus promiscue in hoc ipso carmine (v. 11—15) dicuntur.

Eiusdem autem carminis versus 88 ad 91 sic scribendi sunt:

Ὡς μὲν ὁ παῖς ἐχάρη καὶ ἀνάλατο καὶ πλατάγησε
νικάσας, οὕτως κ' ἐπὶ ματρί νεβρὸς ἄλοιτο,
ὥς δὲ κατεσμήχθη καὶ ἀνειράπετο φρίνα λύπη
ἄτερος, οὕτω καὶ νύμφη γαμεθεῖς ἀκάχοιτο.

Vulgo v. 89 κ' omittitur, v. 91 e κα factum est καί. In carmine XVI, 67 ex *πρόσθεν* faciendum *πρόσθ' ἄν* (*πολλῶν ἡμιόνων τε καὶ ἵππων πρόσθ' ἄν ἐλοίμαν*). Carmine XXII v. 60 Pollux invitationi (*ἐλθοις*) addit promissum prædicatque, quid futurum sit: *καὶ ξενίων κε τυχὼν πάλιν οἴκαδ' ἰκάνοις*. Vulgo scribitur *ξενίων γε*,

inutili et prorsus prava particula, et in eodem versu optativus nudus prorsus diversa significatione ponitur. (V. 162 recte e Iuntina Brunckius et Zieglerus βούλονταιό κε pro β. γε.) Neque transponendo audacter neque violenter mutando, sed unius litteræ mutatione vitium orationis partim cum aliis vitiis coniunctum ex his locis sublatum est. Restant duo carminis secundi versus (124 et 126), in quorum priore κέ vitiose ponitur, in altero vitium, quod videri possit in κε esse, alibi latet. Nam v. 124 (καί μ' εἰ μὲν κ' ἐδέχεσθε, τὰδ' ἧς φίλα), quem vel positus pronominis vitiosum esse arguit. εἴ κε (= εἰ) διχισθε significaret si receperitis, εἰ κ' ἐδέχεσθε nihil est; quod sententia requirit, sic dicitur: καὶ εἴ μὲν μ' ἐδέχεσθε. Videtur scriptum fuisse: καί ῥ' εἰ μὲν μ' ἐδέχεσθε. V. autem 126 κέ recte habet, sed εἰ addito prorsus tollitur sententia; neque enim condicio ponitur, sed dicitur, quid iuvenis, si receptus fuisset (quæ condicio superioribus continetur), facturus fuerit:

εὖδον τ' ἧ κε μόνον τὸ καλὸν στόμα τεῦς ἐφίλησα,
et dormissem aut tantum osculatus essem.

Liber III.

Cap. I.

Herodotus, Thucydides.

E prosæ orationis scriptoribus antequam ad Atticos venimus, attingendus est, quem huius litterarum formæ ordine principem simul ob argumenti amplitudinem ingenique candorem et suavitatem veneramus et diligimus, Herodotus, sed attingendus tantum. Nam eum cum postremum legi a. 1847, neque ita magna mihi visa est post ea, quæ alii correxerant, necessariae coniecturæ materia esse (in quo me fortasse celeriter legentem et præter res ad syntaxin orationis attentum quædam fortasse fefellerunt) neque dum ad coniecturam in Græcis scriptoribus exercendam valde consuetudine exercitatus eram; et instrumentum criticum ad auctoritatem ponderandam indiciaque mendorum rependienda parum locuples erat, ad quod postea quæ facta est accessio, eius examinandæ otium non fuit. Itaque ad priores libros pauca, ad extremos nihil huius generis annotavi, ex iis autem, quæ annotavi, alia iam tum præcepta erant (ut I, 106 *ἐπίβαλλον* a Dobreo), alia postea inventa sunt (ut II, 30 *Πηλουσίησι ἄλλη πρὸς Ἀραβίων* pro *Πηλουσίησι, ἄλλη δὲ πρὸς Ἀρ.* et V, 50

reperitum in codicibus *ἐνπειθία* pro *ἐνπετία*), ut perpauca et fere exigua relinquantur; e quibus tamen quod primum est, locum difficilem certo auxilio expedit. Nam

I, 51, ubi scribitur: *περιρρανήρια δύο ἀνέθηκε, χρούσεόν τε καὶ ἀργύρεον, τῶν τῷ χρυσοῦ ἐπιγέγραπται Λακεδαιμονίων φαρμένων εἶναι ἀνάθημα, οὐκ ὀρθῶς λέγοντες· ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο Κροίσου*, neque ipse genitivus *Λακεδαιμονίων φαρμένων* expediri recte potest (ineptum est enim, inscriptum esse, cum Lacedæmonii dicerent) multoque minus *εἶναι ἀνάθημα* omisso eo, in quo ipsum sententiæ caput est, *ἐαυτῶν*, postremo pravisimum est *λέγοντες*, ad quod defendendum quæ afferuntur, nullam habent cum hoc (*φαρμένων*—*λέγοντες* sine ulla minima causa aberrandi in verbis etiam loco proximis) similitudinem. Apparet coniuncta esse *Λακεδαιμονίων εἶναι ἀνάθημα*, quo constituto emergit verum: *ἐπιγέγραπται Λακεδαιμονίων φάμενον εἶναι ἀνάθημα, οὐκ ὀρθῶς λέγον· ἔστι γὰρ κ. τ. λ.* Breviter *φάμενον* refertur ad inclusam in *ἐπιγέγραπται* substantivi notionem (inscriptum est, quod dicat). Erroris origo manifesta et in *φάμενον* ad *Λακεδαιμονίων* accommodato et in *λέγοντες ἔστι* ex *λεγονεστι* orto, cum præsertim *φάμενον* corruptum esset.

II, 116 nihil mutandum erat in codicum scriptura (video enim, eiecta ea orationis forma, quam nemo interpolando effecturus erat: *δῆλον δέ· κατὰ γὰρ κ. τ. λ.*, probari et recipi Reizii coniecturam, in qua *καθάπερ* non recte ponitur), sed oratio rectius interpungenda et litteræ dividendæ; cohærent enim hæc: *δῆλον δέ· κατ' ἃ γὰρ ἐποίησε ἐν Ἰλιάδι . . . ἐν τούτοις τοῖς ἐπεσι δηλοῖ κ. τ. λ.*, sed divelluntur interposita parenthesi illa: *ἐπιμύμνηται δὲ αὐτοῦ . . . εὐπατέρειαν*. Nam reliqua ego quoque insiticia puto, hæc tolli non debent; ipsos enim versus aliquot positos fuisse, ostendunt illa: *ἐν τούτοις τοῖς ἐπεσι*.

II, 175: καὶ τοῦτο μὲν ἐν Σάϊ τῇ Ἀθηναίῃ προ-
πύλαια θουριάσιá οἱ ἐξεποίησε. Pronomen οἱ mire
abundans, quod iam Schæferum offendit, non defenditur iis
locis, quos comparant, VI, 68 (ἀπικομένη δὲ τῇ μητρὶ
ἐσθελς ἐς τὰς χεῖράς οἱ τῶν σπλάγχνων) et VII, 147
(ἀκούσαντας τοὺς Ἕλληνας τὰ ἐωντοῦ πρόγματα πρὸ
τοῦ στόλου τοῦ γινομένου παραδώσειν σφέας τὴν
ιδίην ἐλευθερίην); nam ibi participio addito, quasi secun-
daria aliqua præcedente sententia (ἀπικομένης δὲ τῆς
μητρός), in primaria adiicitur pronomen; hic nihil tale est
et pondus orationis incumbit in ipsum nomen Ἀθηναίῃ.
Scribendum est θουριάσια οἷα ἐξεποίησε, quomodo IV,
28 scribitur: ὁπῶ τῶν μηνῶν ἀφόρητος οἶος γίνεται
κρυμός et IV, 194 ἄφθονοι ὅσοι et apud alios permulta
(θαυριάσιος οἶος, θαυριάσιοι ὅσοι, θαυριάσια ἡλίκα,
θαυμασίως ὡς, cet. Synt. Gr. § 198 a not. 4 et lex.).

III, 117 ex verbis ἐνδιδόντος τοῦ ποταμοῦ nulla
significatio effici potest ad rem apta; scribendum est ἐκδι-
δόντος: cum fluvius aquam exoneret.

IV, 70 orationis et sententiæ gradus confusi sunt,
qui sic separari debent: ἐς κύλικα . . . αἶμα συμμίσγονται,
τύψαντες . . . ἢ ἐπιταμιόντες . . . τοῦ σώματος· καὶ
ἔπειτα, ἀποβάψαντες . . . ἀκόντιον, ἐπεὰν δὲ (pro δέ)
ταῦτα ποιήσωσι, κατεύχονται πολλὰ, καὶ ἔπειτα ἀπο-
πίνουσι κ. τ. λ. Prorsus prave illud καὶ ἔπειτα ἀπο-
βάψαντες adiungitur ad συμμίσγονται.

IV, 136: τὸν . . . δεσπότην ἡμεῖς παρασθησόμεθα
οὔτω ὥστε ἐπὶ μηδαμὸς εἶναι ἀνθρώπους αὐτὸν στρα-
τεύσασθαι. Scrib. στρατεύσεσθαι.

IV, 158: ἐβδόμῳ δε σφας εἰεῖ παραιτησάμενοι
Αβυες ὡς ἐς ἀμείνονα χῶρον ἄξουσιν, ἀνέγνωσαν ἐκλι-
πεῖν. Corruptum esse παραιτησάμενοι apparet et fere
conceditur. Videtur Herodotus usus esse antiquo et poetico
verbo παραφησάμενοι (aut παραιφησάμενοι).

V, 57. Neque multis rebus Athenienses eos, quos cives

facerent, arcuisse puto et, si hoc Herodotus dixisset, non καὶ οὐκ ἀξιαπηγγῆτων, sed ἀλλ' οὐκ aut similiter scripturum fuisse. Nunc suspicor eum dedisse: Ἀθηναῖοι δὲ σφεας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο σφέων ἀντιῶν εἶναι πολιγῆτας, οὐ πολλῶν τεων (pro πολλῶν τεων) καὶ οὐκ ἀξιαπηγγῆτων ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι. Ipsum additum τέων hoc confirmat: quibusdam non ita multis.

V, 69: δέκα τε δὴ γυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε, δέκα δὲ καὶ τοὺς δῆμους κατένειμε ἐς τὰς γυλάς. Breviter dicam de loco eorum, qui de republica Atheniensium scripserunt, disputationibus celebrato. Nam neque δέκα sic positum ad τὰς γυλάς referri sermonis lex patitur neque δέκα pro ἀνὰ δέκα aut κατὰ δέκα accipi, ut nihil opus sit argumento ex historia ducto, quod neque centum illæ curiæ neque æqualis in tribus descriptio aliunde confirmatur. Omnes turbæ ex scribendi errore natæ sunt; nam voces δέκα δὲ e superioribus repetitæ sunt, quibus deletis relinquitur, quod nullam habet difficultatem: δέκα τε δὴ γυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε καὶ τοὺς δῆμους κατένειμε ἐς τὰς γυλάς. Primum tum utramque populi divisionem coniunctam Herodotus narrat.

V, 85 perversissima est narrandi forma, missos esse eos, qui missi conati sint, cum hoc significetur, missos esse aliquos eosque conatos esse. Et ne de mendo dubitemus, pro ἐπειρόντο codices habent πειρῶν. Itaque fundamentum correctionis habemus τοῖτους . . . πειρῶν, quod ipsum recta narrationis progressio postulat; ante excidit vox ea, unde olim pendebat genetivus τῶν ἀστῶν, sive id τινάς fuit sive potius numerale, quod potest etiam in μιῇ latere; Herodotumque apparet hac orationis forma scripsisse: Λιγονοὶ μετὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποσταλῆναι τριήρεϊ μιῇ τῶν ἀστῶν τινάς (aut τριήρεϊ μὲν τῶν ἀστῶν). τούτους οἶα ἀποπεμφθέντας ἀπὸ τοῦ κοινοῦ καὶ ἀπιχομένους ἐς Αἴγυπτον τὰ ἀγάλματα ταῦτα ὡς

σφετέρων ξύλων ἰόντα πειρᾶν ἐκ τῶν βάθρων ἀνασπᾶν. Origo erroris et deinde interpolationis (ἀποπεμφθέντες—ἀπικόμενοι) in altera parte sententiæ fuit οἱ pro οἷα ante vocem ab α incipientem scriptum.

V, 92, 2: ἦν ὀλιγαρχία καὶ οὗτοι Βακχιάδαι καλεόμενοι ἐνεμον τὴν πόλιν. Scrib. καὶ οἱ Βακχιάδαι καλεόμενοι, nisi malis οἱ τότε Βακχ.

VI, 102: χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἑρετριάν (οἱ Πέρσαι) καὶ ἐπιωχόντες ὀλίγας ἡμέρας, ἐπλεον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν κατεργέοντες τε πολλὸν καὶ δοκίοντες ταῦτά τοὺς Ἀθηναίους ποιήσιν, τὰ καὶ τοὺς Ἑρετριέας ἐποίησαν. Hæretur et iure hæretur in κατεργέοντες, quod qui comparant cum Thucyd. VI, 6, 2, neque accusativum ibi additum curant neque animadvertunt significationem bello premendi et fatigandi ab hoc loco alienam esse. Festinandi significatio ferri potest, sed aptior ad id, quod adiungitur, superbi contemptus, eaque efficitur lenissima mutatione: καταγνόντες τε πολλὸν καὶ δοκίοντες κ. τ. λ.

VIII, 119 Pingelius me monuit minorem fore orationis a legitima forma declinationem et faciliorem, si κῶς pro ὅπως posito rectam interrogationem effecerimus: τῶν δ' ἑρετιῶν . . . κῶς οὐκ ἂν ἴσον πλῆθος . . . ἐξέβαλε ἐς τὴν θάλασσαν; ut ex duabus sententiæ partibus prior appositione adiungatur ad μὴ οὐκ ἂν ποιῆσαι τοιόνδε, altera per se ponatur.

Transeo ad Atticos et ad Thucydidem, in quo multo plura tentavi. Accidit tamen, ut, cum postremum eum legerem, hæc orationis constituendæ et omnia rimandi cura a secundi libri initio etiam paulo intentior fieret, quam in aliqua primi parte fuerat. Sed iam singula persequamur.¹⁾

¹⁾ Usus sum præter Popponis copias, ubi eas adhibendi necessitas visa est, Bekkero, Kruegero (II), Classenio in tribus primis libris.

Lib. I, 12, 1: καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐγίγνοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες τὰς πόλεις ἔκτιζον. Laborant, ut articulum in τὰς πόλεις expediant, frustra, opinor, cum per se, tum maxime propter id quod præcedit, ἐν ταῖς πόλεσιν. Scribendum videtur: ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες νέας πόλεις ἔκτιζον.¹⁾

Ibd. 37, 3: ὅπως κατὰ μόνους ἀδικῶσι καὶ ὅπως, ἐν ᾧ μὲν ἂν κρατῶσι, βιάζονται, οὐ δ' ἂν λάθωσι, πλεον ἔχουσιν, ἣν δὲ πού τι προσλάβωσιν, ἀναισχυντῶσιν. Non respondet superioribus duobus iniuriæ faciendæ generibus et occasionibus extremum προσλάβωσι, quod universe omnem rerum accessionem significat; respondebit προλάβωσιν. Aut vi aut occulte aut celeritate et præoccupando agunt.

Ibd. 62, 2: ἣν δὲ ἡ γνώμη τοῦ Ἀριστεύς τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον ἔχοντι ἐν τῷ ἰσθμῷ ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἣν ἐπίωσιν, Χαλκιδέας δὲ καὶ τοὺς ἐξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους καὶ τὴν παρὰ Περδικκον διακοσίαν ἵππον ἐν Ὀλύνθῳ μένειν. Sic codicum fide editur, defenditurque ἔχοντι sic positum tanquam præcedat Ἀριστεῖ, quæ mihi defensio prorsus nulla videtur in hoc continuo orationis cursu et hac vicinia; quosque afferunt duos Euripidis locos (Iphig. Aul. 491, Med. 58), præterquam quod paulo aliam habent formam, ipsi eo maiorem habent dubitationem, quod omnino non intellegitur, quo

¹⁾ Subinde monendos puto, qui hæc lecturi sunt, me ab aliis dicta, nisi prorsus singularis aliqua causa accesserit, non attingere. Itaque, etiamsi non dicam, dubitari nolim, quin, ut hoc utar, I, 28 unice veram putem Popponis coniecturam: ἐτοῖμοι δ' εἶναι καὶ ὥστε ἀμφοτέρους μένειν κατὰ χώραν, σπονδὰς ποιῆσασθαι (ea condicione, ut utrique loco maneant); nam hoc Græcum est, ἐτοῖμός εἰμι ὥστε ἀμφοτέρους μένειν barbarum; et de induciarum condicione agitur, non de manendi voluntate. Sed annotari velim aliorum locorum causa interpolationem in δέ.

Ibd. 133 pro hoc: καὶ σκηνησαμένου διπλῆν δια-
γράφματι καλίβην, quod longissime ab usu verbi, quod
est σκηνοῦν (potius quam σκηνεῖν) discedit, scribendum
videtur: καὶ σκευασαμένου διπλῆν διαγράφματι κα-
λίβην. Et memini hoc ante multos annos auditori meo,
quem mors præmatura rapuit, in mentem venire.

Ibd. 140: ἀπισχυρισάμενοι δὲ σαφὲς ἂν καταστή-
σαιτε αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ἴσου ἡμῖν μᾶλλον προσφέρεισθαι.
Codices boni καταστήσετε, neque apta h. l. potentialis ora-
tio neque prorsus rectum σαφὲς καθίστημί τι τι ποιεῖν τι,
ut sit perspicue ostendo, debere eum facere.
Scribendum videtur σαφὲς ἐγκαταστήσετε αὐτοῖς,
certum iis consilium ingignetis.

Lib. II, 11, 4: ἐπὶ ἀδύνατον ἀμύνεσθαι οὕτω
πόλιν ἐρχόμεθα. Interpositum οὕτω neque cum ἀδύνατον
coniungi positus sinit neque id unquam significat, quod
intellegi volunt. (Locī, quos Classenius comparat, dissimiles
sunt.) Tollendum est adverbium repetitum e versu altero
superiore, ubi item infinitivi passivi terminationi (εἶσθαι)
subiicitur; eo aberravit oculus librarii.¹⁾

Ibd. 26: τριάκοντα ναῦς ἐξέπεμψαν περὶ τὴν
Λοκροῦδα καὶ Εὐβοίας ἅμα φυλακὴν. Ineptum περὶ
Λοκροῦδα καὶ φυλακὴν, ineptius ἐπέμψαν ναῦς φυλακὴν.
Scrib. κατ' Εὐβοίας ἅμα φυλακὴν, ut (ad oram Locridis
stationem tenentes) simul Eubœam custodirent.

Ibd. 37, 2 (in Periclis oratione funebri): Ἐλευθέρως
δὲ τὰ τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς τὴν πρὸς
ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν,
οὐ δὲ ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονὴν τι δοῶ, ἔχοντες

¹⁾ Exempli et confirmationis causa annoto, in hoc solo libro
II præter alia hæc me emendasse, ignorantem, ab aliis emen-
dationem esse præreptam: c. 10 extr. παρήνει, omisso ἔλεξεν
(occupavit Sintenis), 16 [μετέχον] (Driessen), 42 κάλλιον
ἡγησάμενοι (Dobreus), 44 εὖ τελευτῆσαι (Poppo).

κ. τ. λ. Prorsus ei morum et animorum habitui, quem Pericles laudat, contraria ὑποψία ἐς ἀλλήλους, nec recte dicitur ὑποψία τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων. Thucydides scripsisse videtur ἐποψιν: in eo modo, quo mores et studia mutuo inter nos adspicimus.

Ibd. 44, 2 (in eadem oratione): Χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα πείθειν ὄν, ὧν καὶ πολλάνις ἔξετε ὑπομνήματα ἐν ἄλλων εὐτυχίαις, αἷς ποτε καὶ αὐτοὶ ἡγάλλεσθε . . . καρτερεῖν δὲ χοῇ καὶ ἄλλων παίδων ἐλπίδι κ. τ. λ. Enarrant, difficile esse persuadere (πείθειν) verum esse iudicium proxime ante propositum de τῇ εὐτυχίᾳ. Verum neque hoc tam breviter dici poterat (saltem τοῦτο πείθειν dicendum erat), neque huic sententiæ apte adiunguntur illa ὧν καὶ πολλάνις, cetera, quæ requirunt aliquid, quod ad oblivionem et doloris lenitatem pertineat. Prorsus mihi persuadeo, Thucydidem scripsisse: Χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα ἀπαθεῖν ὄν, ὧν καὶ πολλάνις κ. τ. λ. (non commoveri dolore). Scio id verbum apud recentiores demum inveniri; sed non pauca Thucydides posuit, quæ ante Dionysium Halicarnassensem aut Dionem Cassium iterum posita non reperiantur. Aptè iam etiam huic respondet illud καρτερεῖν δὲ χοῇ.

Ibd. 49 initio interpungenda sic oratio est: Τὸ μὲν γὰρ ἔτος, ὡς ὁμολογεῖτο ἐκ πάντων, μάλιστα δὲ ἐκείνο ἄνοσον . . . ἐτύγχανεν ὄν. Alioquin præpositio omitteretur. Ἐξ eodem modo ponitur I, 20, 3, V, 104, VI, 36, 2. (Ἐξ ἀπάντων ἀμφισβητήσεται, Plat. Theæt. 171 p. B.)

Ibd. 52, 3 suspicor scribendum: ἐς ἀναισχύντους τέχνας ἐτραύποντο.

Ibd. 60, 4 scribendum videtur: οὐκ ἂν ὁμῶς (pro ὁμοίως) τι οἰκείως φράζοι. Alterum enim significat, hominem prudentem disertumque, sed male erga civitatem animatum, non perinde, sed tamen aliqua ex parte patriam iuvare.

Ibd. 62, 4 scribendum opinor: χαλεπῶς φέρειν αὐτῷ

(τῷ ἐστερῆσθαι τῆς τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς γῆς χρείας) pro αὐτῶν. Nam χαλεπῶς φέρειν τινός neque exemplis defenditur neque analogia; dativum (sine ἐπί) Xenophon bis habet, idemque βαρέως φέρειν τῇ ἀτιμίᾳ, Sophocles autem (Philoct. 1011) ἀλγεινῶς φέρειν τινί, ne inferioris ætatis scriptores appellem, similiterque στέργειν τινί pro τί dicitur. (Lib. I, 77, 2 τοῦ ἐνδεοῦς ad στερισκόμενοι pertinet; τὸ ἐνδεές est ibi, quod deest ad spem explendam; hoc qui non accipit, eo privari videtur.)

Ibd. 65, 1 scribendum videtur: καλὰ κτήματα κατὰ τὴν χώραν ἐν οἰκοδομίαις τε (pro χώραν οἰκοδομίαις τε) καὶ πολυτελέσι κατασκευαῖς ἀπολωλεκότες.

Ibd. 65, 8: Σφαλόντες ἐν Σικελίᾳ . . . καὶ κατὰ τὴν πόλιν ἤδη ἐν στάσει ὄντες ὅμως τρία μὲν ἔτη ἀντεῖχον τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πολεμίοις καὶ τοῖς ἀπὸ Σικελίας μετ' αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ἔτι τοῖς πλείοσιν ἀφεστηκόσι, Κύρῳ τε ὕστερον βασιλέως παιδὶ προσγενομένῳ . . ., καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν ἢ αὐτοὶ κ. τ. λ. Tres illos annos, a rerum veritate alienos, frustra Kruegerus defendere conatur; sed nihilo melior res fit, decem, ut alii faciunt, aliove numero substituto; sic enim hoc dicitur (τρία μὲν aut δέκα μὲν), ut necessario aliud temporis spatium contrarium in alia re expectetur; omninoque hæc tota partitio, quæ fit particula μὲν, prava est; nam quod ei respondere volunt Κύρῳ τε ὕστερον, ut alia omittam (τρία μὲν ἔτη — Κύρῳ τε ὕστερον), si Cyrus separaretur et tanquam in altera parte poneretur, suum de eo poneretur verbum; nunc sic illi ἀντεῖχον adiungitur Κύρῳ τε, ut divelli nequeat. Et quod tandem fuit illud inter Cyrum Atheniensesque bellum, quod per se alteri illi tanquam novum et tempore separatum superaddi a Thucydide potuerit? Ipsa Thucydidis verba (ὕστερον προσγενομένῳ, ὃς παρεῖχε χρήματα) cum historia conspirantia non novum bellum, sed accessionem aliquam non ita magnam significant. Itaque manifestum est, cor-

rupta graviter et interpolata esse illa *τρία μὲν εἶη* nec ulla numeri mutatione sanari posse, nisi simul tollatur *μὲν*. Verum ipsa temporis significatio necessaria non est; continetur enim illis *καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν κ. τ. λ.* Numerus ternarius pertinet ad ternos pro unis hostes, priores, Sicilienses, socios desciscentes. Quid lateat in *μὲν εἶη*, certo dicere nequeo; venit tamen in mentem Thucydidem scripsisse: *ὁμως ἐς τρία μέρη (μεριστοὶ?) ἀντειχόν, τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πολεμίοις κ. τ. λ.*

Ibd. 70, 3: *ἐνόμιζον γὰρ ἂν κρατῆσαι τῆς πόλεως ἢ ἐβούλοντο*. Non agitur de modo potiendi urbe; scribendum: *εἰ ἐβούλοντο*. Voluntatem defuisse populus insimulabat.

Ibd. 75, 4: *ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ξύλα μήτε πυρφόροις οἰστοῖς βάλλεσθαι ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι*. Non recte hæc tanquam duo diversa particulis *μήτε*—*τέ* distinguuntur. Opus facientibus non soli *πυρφόροι οἰστοί* molesti erant. Scribendum: *μήτε πυρφόροις μήτ' οἰστοῖς βάλλεσθαι ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι*. *Πυρφόρα* ad ligna, sagittæ ad opus facientes pertinent, superadditur effectus ad utrosque pertinens.

Ibd. 83, 1: *περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τῆς ἐν Σιρράτῳ μάχης*. Certissima lege et frequentissimo usu scribendum: *περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τῇ ἐν Σιρράτῳ μάχῃ*. IV, 101 extr.: *ἀπέθανεν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τοῖς ἐπὶ Διλήφῳ*. IV, 129, 2: *ὑπὸ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῖς ἐν τῇ Ἀνγκῳ*. Genus erroris notavi p. 67. Apud ipsum Thucydidem IV, 46, 1 recte Dobreis (et Kruegerus) *τῇ Ἰστώνῃ* pro *τῆς Ἰστώνης*, nec minus III, 82, 5 Poppo *ὠφελίᾳ* pro *ὠφελίᾳς*, idemque contra (et Kruegerus) VIII, 97, 1 iure *μηδεμιᾶς ἀρχῆς* pro *μηδεμιᾶ ἀρχῇ*. Xenophontis anab. VII, 6, 30 et Platonis legg. IV p. 718 D suo loco corrigam. In Plutarchi Pericl. 1 recte Reiskius *τῆς πληγῆς* pro *τῇ πληγῇ*. Diodorus Sic. XIV, 20, ut nunc scribitur (*τὰ τῆς Κιλικίας συνορίζοντα*), Cyrum narrat, antequam ad fines Ciliciæ perveniret (*παρεγε-*

νήθη πρὸς τοὺς ὄρους Κιλικίας), partem Ciliciæ Lydiæ et Phrygiæ conterminam transisse. Sed scripserat τὰ τῇ Κιλικίᾳ συνορίζοντα. Quæ ad Thucydidis locum comparantur, quod πρότερος, ὕστερος, ὑστεραίῳς cum genetivo dicuntur (τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων, τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης, ut pridie et postridie), aut quod in intervallo temporis notando dicitur apud antiquos perraro μετ' ὀλίγον τούτων (Xenoph.) aut πέμπτω ἔτι τούτων (Herod.), apud recentiores inde a Polybio frequenter μετὰ πολλὰς ἡμέρας τοῦ τολμήματος (post sextum cladis annum, Sueton.) aut πρὸ πολλῶν ἡμερῶν τ. τ. et similia, ad ὁ αὐτός nihil prorsus pertinent.

Ibd. 89, 4: Ἀντίπαλοι μὲν γὰρ οἱ πλείους, ὥσπερ οὗτοι, τῇ δυνάμει τὸ πλεον πείουντο ἢ τῇ γνώμῃ ἐπύχονται. Perverse ἀντίπαλοι appositione adiungitur ad οἱ πλείους corrumpiturque sententia, si tantum multitudine superiores significantur ac non etiam pares, quoniam contrarii sunt non οἱ ἐξ ὑποδεεστέρων, sed οἱ ἐκ πολλῶ ὑποδεεστέρων. Thucydides scripserat: Ἀντίπαλοι μὲν γὰρ ἡ πλείους.

Ibd. 93, 2: ἐπεὶ οὗτ' ἀπὸ τοῦ προφανοῦς τολμῆσαι ἂν καθ' ἡσυχίαν, οὐδ' εἰ διεννοῦντο, μὴ οὐκ ἂν προαισθῆσθαι. Vitii aliquid esse Poppo sensit. Omitto οὗτε — οὐδ' εἰ. Gravius est enim, quod prorsus prave contraria ponuntur ἀπὸ τοῦ προφανοῦς et εἰ διεννοῦντο, quasi apertus impetus ἄνευ διανοίας fiat, et quod prorsus absurde de aperto impetu (qui repens et tumultuosus esse debet) additur καθ' ἡσυχίαν, quod ad contrariam rei aggre-diendæ formam, consideratam et latere conantem, aptum est. Ipso etiam loco καθ' ἡσυχίαν arguitur non ad priora pertinere. Scripserat Thucydides: ἐπεὶ οὗτ' ἀπὸ τοῦ προφανοῦς τολμῆσαι ἂν, καθ' ἡσυχίαν δ' εἰ διεννοῦντο, μὴ οὐκ ἂν προαισθῆσθαι.

Ibd. 97, 3: Φόρος τε ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ὅσων (sic codices meliores, non ὅσων) προσῆξαν ἐπὶ Σεύθου. Et aoristi forma offendit

et aoristus ipse pro imperfecto. Scribendum videtur *προσῆει ἄν*, quot solvissent, si Seuthæ tempore ratio haberetur. (Classenius *προσῆεσαν*, transitu ad pluralem, ut *φόροι* audiatur, vix tolerabili.)

Ibd. 97, 5. Num *περὶ τῶν παριόντων* (pro *τῶν παρόντων*) *ἐς τὸν βίον* (quæ in vitam incidunt et incur-runt, *παρατυγχάνει*)?

Lib. III, 3, 4: *τά τε ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ λιμένων περὶ τὰ ἡμιτέλεστα φραξάμενοι*. Iure hærent in his *περὶ τὰ ἡμιτέλεστα* et in *φραξάμενοι* sine obiecto, nec bene se expediunt. Scribendum: *τά τε ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ λιμένων πέριξ τὰ ἡμιτέλεστα φραξάμενοι*.

Ibd. 12, 2 (in Mitylenæorum apud Lacedæmonios oratione): *Εἰ γὰρ δυνατοὶ ἡμεν ἐκ τοῦ ἴσου καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι καὶ ἀντιμελλῆσαι τι*, ἔδει *ἡμᾶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐπ' ἐκείνοις εἶναι*. Manifesto vitiosum est *ἀντιμελλῆσαι*, non quod inusitatum sit, nec tantum ob additum *τί*, etsi hoc per se ferri nequit (nam *τί* ad actionem aliquam pertinet), sed quod tota sententia perversa est. Nam cum orator ab altera parte sibi obiici fingat, debuisse Lesbios *διὰ τὴν τῶν Ἀθηναίων μέλλησιν τῶν ἐς αὐτοὺς δεινῶν αὐτοὺς ἀνταναμεῖναι*, respondeatque, si agendi ipsi, ut Athenienses, arbitrium habuissent, illud æquum fuisse (ut illis cunctantibus etiam ipsi cunctarentur), id, quod significari putatur verbo *ἀντιμελλῆσαι*, non in sententia condicionem continente poni debebat, sed in consecutione et *ἀποδόσει* (ἔδει *ἡμᾶς*). Atque hoc Heilmannus vidit, sed frustra ab *ἀντιμελλῆσαι* (cum vitioso *τί*) apodosin ordiri conatus est, non recte illo *ἔδει* ab initio remoto; neque enim *ἀντιμελλῆσαι* ullo modo coniungi potest cum *ἐπ' ἐκείνοις εἶναι*, etiamsi (quod post Kruegerum Classe-nius fecit) in *ἐπ' ἐκείνους εἶναι* mutatur. Nam additum *ἐκ τοῦ ὁμοίου* ostendit hic demum id significari, quod Lesbii facere debuerint. Itaque sic scribendum est: *εἰ γὰρ δυνατοὶ ἡμεν ἐκ τοῦ ἴσου καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι καὶ ἀντι-*

μελετηῆσαι τι, ἔδει ἡμᾶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐκεί-
νοις μεῖναι. In ἀντιμελετηῆσαι corrumpendo et oculi
et animi aberrantis partes fuerunt, εἶναι etiam pro μεῖναι
scripti culpa in utrumque conferri potest, sed ἐπὶ corrupto
μεῖναι interpolando additum est. Atque huius ad menda
occultanda aut ex sententia male intellecta ortæ interpola-
tionis exempla et in mutando et in addendo posita in om-
nibus Thucydidis codicibus et alibi non ita raro reperiuntur
et his locis I, 28, 3 (δὲ post σπονδάς), 62, 2 (ἔχοντι),
II, 10 extr. (ἐλεξεν), 16, 1 (μετεῖχον), 39, 2 (Λακεδαιμό-
νιοι), 93, 2 (οὐδ' εἰ pro δ' εἰ), III, 26, 2 (καί), 38, 2 (vid.
p. 112), 82, 8 (αἴτιον), IV, 72, 3 (καί additum postquam
scriptum erat προσελάσαντες), 85, 4 (τῷ ἐν Νισαίᾳ), 133,
2 (νόμου), V, 31, 5 (ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων), 72, 2
(ἐλασσωθέντες), 110 (ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς), VI,
39 (ἀμαρτέστατοί εἰστε), VII, 31, 3 (τὸν πόλεμον), 50, 1
(ἐς ante φιλία), 57, 4 (αὐτόνομοι), VIII, 46, 4 (ter).

Ibd. 31, 1: καὶ οἱ Λέσβιοι ξυμπλέοντες παρήνουν.
Non Lesbii universi una navigantes hortati sunt, sed Lesbii
ii, qui una navigabant, hoc est, duabus litteris geminatis,
οἱ Λέσβιοι οἱ ξυμπλέοντες. Paulo post scribendum esse
οὐδενὶ γὰρ ἀκουσίῳ ἀφίχθαι pro ἀκουσίως, nulli invito
et non optanti, οὐδενὶ οὐκ ἀσμένῳ (IV, 85, 2), sero animad-
verto iam Lindavium vidisse.¹⁾

Ibd. 42, 4: ἐλάχιστα γὰρ ἂν πεισθείησαν ἀμαρτάνειν.
Præcedit: πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο ἢ πόλις. Requiritur igitur
πεισθείη Dobreis sensit. Una vocali mutata scribendum:
ἂν πεισθείη συναμαρτάνειν, quo verbo Thucydides
c. 43, 4 utitur.

Ibd. 43, 4: νῦν δὲ πρὸς ὀργὴν ἦντινα τύχητε ἔστιν

¹⁾ Cap. 44 miror non recipi ἐλεῖν pro εἶναι a Fittbogenio inven-
tum, nec minus c. 39, 5 Græce dictum putari οὐδὲν διαφέρων
τιμῶμαι pro διαφερόντως.

ὅτε σφαλέντες τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημιοῦτε. Ad πρὸς ὀργήν, quod notissimum est iracunde significare, perverse additur ἥντινα ὑχίητε (debebat præterea ἔχοντες). Dividendæ aliter litteræ: νῦν δὲ πρὸς ὀργήν, ἥν τινα ὑχίητε σφαλέντες, τὴν τοῦ πείσαντος κ. τ. λ.

Ibd. 52, 2 scribendum puto: τοὺς τι ἀδίκους κολάσειν, παρὰ δίκην δὲ οὐδένα. Nam τέ incommodum est.¹⁾

Ibd. 67, 1: παλαιὰς ἀρετὰς τοῖς αἰσχροῖν τε δοῶσι διπλασίας ζημίας esse debere (duplices pœnas), adeo prave mihi dici videtur, ut suspicer post διπλασίας excidisse αἰτίας (διπλασίας αἰτίας ζημίας).²⁾

Ibd. 81, 3: Κερκυραῖοι σφῶν ἀντιῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνεον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν. Mirifice prætextus interficiendi significatur participio addito articulo. Scribendum: ἐπιφέροντες, ὅτι τὸν δῆμον καταλύουσιν. (Poterat etiam

¹⁾ Cap. 56 extr. nihil certius Heilmanni correctione et explicatione. Relinquitur submolesta et inanis discriminis species in ξυμφέρον et ὀφέλιμον, ut non raro in orationibus Thucydideis. In superstitionis enim philologicæ parte ponere soleo, quod plerique has orationes tantopere admirantur. Ego egregium et prudentissimum rerum gestarum narratorem etiam in orationibus multa acute et cum subtili animorum et consiliorum humanorum intellegentia excogitasse et posuisse confiteor, sed ea, specie quadam novitatis et ex insolentia admirationis captam moleste et obscure elocutum et non raro inanibus falsisque acuminibus involvisse dico, interdum notiones pervertentem et permutantem, maximeque in partiendo membra quasi de industria non servantem tenentemque. Nam quod cogitatorum subtilitati exprimendæ non suffecisse orationis copias putant, erant quædam novis signanda nominibus, sed velim admiratores considerent, quid ipsi sapientiæ detractis involucris relinquunt. Admodum tamen antiqua est hæc admiratio non satis cauta.

²⁾ Cap. 58, 3 paulo propius ad litteras (ἐσθήμασι) accedit ἐδέσµασι quam quod Blomfieldus proposuit, ἐδτιάμασι.

participium poni *ὡς τὸν δῆμον καταλύουσιν*.) Vitium vidit Dukerus.

Ibd. 82, 8: *Πάντων δ' αὐτῶν αἴτιον ἄρχῃ ἢ διὰ πλεονεξίαν καὶ φιλοτιμίαν*. Neque *ἄρχῃ* pro *ἐπιθυμία τοῦ ἄρχειν* cum scholiasta accipi recte potest, neque *ἄρχῃ ἢ διὰ πλεονεξίαν* (dominatus propter aviditatem) recte dicitur. Thucydides scripserat: *πάντων δ' αὐτῶν ἄρχῃ ἢ διὰ πλεονεξίαν καὶ φιλοτιμίαν*: omnium horum initium id fuit, quod propter aviditatem et honoris cupiditatem nascebatur (initium ex aviditate fuit). Ad enarrandum *ἄρχῃ* additum est *αἴτιον*.

Ibd. 81 (in loco iam ab antiquis damnato): *οἳ τε μὴ ἐπὶ πλεονεξίᾳ, ἀπὸ ἴσου δὲ μάλιστα ἐπιόντες . . . ὁμῶς καὶ ἀπαραιτήτως ἐπέλθοιεν*. Scribendum *ἃ τε*, ut hoc respondeat superiori *καὶ ὁπόσα*. Nam duo genera iniuriarum et scelerum significantur, inferiorum ulciscendi et lucri cupiditate incensurum adversus superiores (*ὁπόσα*) et superiorum ira inflammatorum adversus inferiores (*ἃ τε*). Paulo post (2) scribendum: *ἐν ᾧ μὴ βλάπτουσιν ἰσχὺν εἶχε τὸ θρονεῖν*: in quo adversus eos, qui nihil nocebant, valebat invidia. Dativus *βλάπτουσιν* præcipitur quodammodo propter *θρονεῖν*. Quod in libris est *μὴ βλάπτουσαν ἰσχύν*, sine sensu est.

Ibd. 89, 2 scrib.: *θάλασσα ἀπελθοῦσα* (pro *ἐπελθοῦσα*) *ἀπὸ τῆς τότε οὔσης γῆς*. (Alii *ἐπανελθοῦσα*.) Deinde § 4 e scholiis restituendum *ἐπισπώμενον*. Subiectum est *τὸν σεισμόν*. *Ἀποστέλλειν* intransitive accipi nequit.

Ibd. 90, 1: *Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους ἐπολέμουν καὶ ἄλλοι, ὡς ἐκάστοις ξυνέβαινεν, ἐν τῇ Σικελίᾳ καὶ αὐτοὶ οἱ Σικελιώται ἐπ' ἀλλήλους στρατεύοντες καὶ οἱ Ἀθηναῖοι σὺν τοῖς σφετέροις ξυμμάχοις*. Iure Poppo et Classenius mirati sunt *ἄλλους* illos et a Siciliensibus et ab Atheniensibus separari; sed nihilo aptius, quod substituant, *ἄλλα*. Tollendum inscite additum *καὶ* ante *αἱ τοί:*

bellum gesserunt et alii, Sicilienses ipsi inter se, et Athenienses sociique eorum. Separantur intestina incolarum bella et externum Atheniensium.

Ibd. 111, 1: οἱ δὲ Ἀμικρακιῶται καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι μὲν ἐτύγγανον οὕτως ἀθρόοι ξυνελθόντες, ὥς ἐγνωσαν ἀπιόντας, ὥρμησαν καὶ αὐτοὶ κ. τ. λ. Neque illi ὅσοι μὲν aliud respondet partitionis membrum neque ex illis ἐτύγγανον οὕτως ἀθρόοι ξυνελθόντες recta sententia efficitur, maximeque offendit οὕτως. Scribendum: ὅσοι ἐνετύγγανον αὐτοῖς, ἀθρόοι ξυνελθόντες, ὥς ἐγνωσαν ἀπιόντας, ὥρμησαν καὶ αὐτοὶ κ. τ. λ. (Classenius, difficultate animadversa, frustra molitur.)

Lib. IV, 1, 2: αἱ δὲ νῆες Μεσσηνήν ἐφρούρου, καὶ ἄλλαι αἱ πληρούμεναι ἔμελλον αὐτόσε ἐγκαθορμισάμεναι τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν ποιήσεσθαι. Scrib.: καὶ ἄλλαι πληρούμεναι ἔμελλον, sublato αἱ, quod geminando ortum est.

Ibd. 9, 3: σφίσι δὲ τοῦ τείχους ταύτη ἀσθενεστάτου ὄντος ἐπισπάσεσθαι αὐτοὺς ἡγεῖτο προθυμήσεσθαι. Conantur enarrare, ut Kruegerus, Lacedæmonios passuros esse se eo allici. Sed neque Demosthenes ipse Lacedæmonios ad locum infirmissime munitum allicere volebat, neque qui errore aliquo allicitur, προθυμεῖται. Scribendum: ἐπιβήσεσθαι αὐτοὺς ἡγεῖτο προθυμήσεσθαι. Satis erat et rectius ἐπιβαίνειν προθυμήσεσθαι. Sed notus est hic post voluntatis consilii et cognata verba futuri infinitivi apud Thucydidem usus (Krueger. ad I, 27, 2, synt. Gr. § 171 a not. 3).

Ibd. 11, 3: ὁρῶν . . . τοὺς τριηράρχους καὶ κυβερνήτας . . . ἀποκνοῦντας καὶ φυλασσομένους τῶν νεῶν μὴ ξυντριψοσιν. Genetivus non expeditur; nam partitiva notio hoc loco prorsus inepta est. Puto Thucydidem scripsisse τῶν νεῶν ξύντριψιν, ex rariore substantivo ortum esse ξυντριψοσιν et additum μὴ. (Non minus prave partitivus genetivus appellatur c. 64 init., ubi Hermocrates

sic se et cives in unum confundit, ut προειδομενος αὐτῶν iungat.)

Ibd. 32, 4: Κατὰ νότου τε αἰεὶ ἔμελλον αὐτοῖς . . . οἱ πολέμοι ἐσσεθαι ψιλοὶ καὶ οἱ ἀπορώτατοι, τοξεύμασι καὶ ἀκοντίοις καὶ λίθοις καὶ σφενδόταις ἐκ πολλοῦ ἔχοντες ἀλκήν. Scribendum videtur: οἱ ψιλοὶ καὶ ἀπορώτατοι (expediti quidem vel molestissimi).

Ibd. 40, 2: Ἀπιστοῦντές τε μὴ εἶναι τοὺς παρὰ δόντας τοῖς τεθνεῶσιν ὁμοίους καὶ τιнос ἐρομένου . . . ἀπεκρίνατο κ. τ. λ. Scribendum manifesto: Ἡπίστουν τε μὴ εἶναι κ. τ. λ.¹⁾

Ibd. 65, 4: Οὕτω τῇ παρούσῃ εὐτυχίᾳ χρώμενοι ἡξίουσιν σφίσι μηδὲν ἐναντιοῦσθαι. Recte animadversum est, de usu fortunæ non agi, sed de animis fortuna elatis; sed quod χρώμενοι deleri volunt, multo facilius et probabilius inde fit ἐρρωμένοι. (II, 8, 1: ἔρρωντο ἐς τὸν πόλεμον, VI, 17, 6.)

Ibd. 69, 1 et 2: τὴν Νισαίαν εὐθύς περιτείχιζον, νομίζοντες, εἰ, πρὶν ἐπιβοηθῆσαι τινας, ἐξέλκοιεν, θᾶσσον ἂν καὶ τὰ Μίγαρα προσχωρῆσαι — παρεγένετο δὲ . . . τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια — ἀρξάμενοι δ' ἀπὸ τοῦ τείχους, ὃ εἶχον, καὶ διοικοδομήσαντες τὸ πρὸς Μεγαρέας ἀπ' ἐκείνου ἐκατέρωθεν ἐς θάλασσαν τῆς Νισαίας τάφρον τε καὶ τεῖχην διελομένην ἢ στρατιὰ ἐκ τε τοῦ προαστείου λίθοις καὶ πλίνθοις χρώμενοι, καὶ κόπτοντες τὰ δένδρα καὶ ὕλην ἀπεσταύρουν εἰ πῃ δέοιτό τι. Non potest ἀρξάμενοι δὲ de modo operis ullo pacto adiungi superiori περιτείχιζον, interpositis de consilio operis illis νομίζοντες κ. τ. λ. Requiritur verbum, cui adnectatur deinde χρώμενοι magis etiam ostendit, quod sequitur καὶ κόπτοντες . . . ἀπε-

¹⁾ Cap. 48, 3 conieceram παντί τε τρόπῳ. Occupaverat Poppo. Item cap. 52, 3 καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς (εὐπορία ἦν) Haackius et Gøeller.

σταίρουν. Scribendum: διέλαννεν ἡ στρατιὰ (hoc additur, quod superiora de στρατηγοῖς dicta erant); operis divisi significatio hoc loco, ubi de solis Atheniensibus agitur nec ulla partitionis ratio indicatur (velut κατὰ γνώσας), minus apta est. Alioquin scribendum erat διελομένη ἡ γενὴ ἡ στ. (Male interpungitur ante τάχρον. Transverso muro contra Megarenses ducto ab illo inde loco, ubi is erat, usque ad mare ab utraque parte Nisææ fossam murumque perduxerunt.)

Ibd. 72, 4: οὐ μὲντοι ἔν γε τῷ παντὶ ἔργῳ βεβαίως οὐδέτεροι τελευτήσαντες ἀπεκρίθησαν. Corruptum esse τελευτήσαντες consentitur; scribendum videtur: βεβαίως οὐδέτεροι τέλει εὐτυχήσαντες ἀπεκρίθησαν. (Proxima superiora alii recte correxerunt: προσελάσαντας οἱ Ἀθηναῖοι ἀποκτείναντες ἐσκόλευσαν.)

Ibd. 73, 4: λογιζόμενοι καὶ οἱ ἐκείνων στρατηγοὶ μὴ ἀντίπαλον εἶναι σφίσι τὸν κίνδυνον, . . ., ἄρξασιν μάχης πρὸς πλείονας αὐτῶν ἢ λαβεῖν νικήσαντας Μέγαρον ἢ σφαλέντας τῷ βελτίστῳ τοῦ ὀπλιτικοῦ βλαφθῆναι, τοῖς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον κινδυνεύειν, εἰκότως ἐθέλειν τολμᾶν. Postrema hæc verba adeo nulla vinciuntur legitima orationis structura, ut Kruegerus verbum κινδυνεύειν prorsus tolli voluerit, in quo ipsa sententiæ vis vertitur. Manifestum est enim hoc dici, adversarios (Peloponnesios), quibus minus gravis sit periculi et discriminis condicio, non sine causa pugnare velle; itaque duabus litteris initio et in fine sublatis sic scribendum est: οἷς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον κινδυνεύει, εἰκότως ἐθέλειν τολμᾶν. Apparet partium, non totius periculum significari; ceterum eam partiti discriminis significationem non nego subobscuram esse, ipsius, ut opinor, Thucydidis culpa. Videtur intellegi voluisse, sive totarum Peloponnesiorum copiarum sive eius, qui adesset, exercitus ratio haberetur, periculum inter singulas civitates sic divisum

esse, ut victi non omnes simul optimam partem virium amitterent (ut Athenienses τὸ βέλτιστον τοῦ ὀπλιτικοῦ).¹⁾

Ibd. 87, 3 (in Brasidæ oratione): Οὐ γὰρ δὴ εἰκότως γ' ἂν τάδε πράσσοιμεν οὐδ' ὀφείλομεν οἱ Λακεδαιμόνιοι μὴ κοινοῦ τινος ἁγαθοῦ αἰτία τοὺς μὴ βουλομένους ἐλευθεροῦν. Prima verba Kruegerus sic enarrat, quasi scriptum sit: οὐ γὰρ δὴ εἰκότως γ' ἂν ἐπράσσοιμεν (vel potius: οὐ γὰρ ἂν εἰκότως ἐπράσσοιμεν). Alii aliter; neque tamen efficiunt, ut recte τάδε de tali re intellegatur, quam Brasidas neget Lacedæmonios εἰκότως facturos (πράσσοιμεν ἂν). Scribendum videtur: οὐ γὰρ δὴ εἰκῆ οὕτως γ' ἂν τάδε πράσσοιμεν: neque enim sic temere et sine certo consilio hæc egerimus (agere nobis placet). Certam rem Brasidas Lacedæmoniis propositam esse dicit, quam impediri ab Acanthiis non possint pati. Paulo ante ironiam, quæ inesse putatur in τῷ ὑμετέρῳ εὖνῳ, non intellego, potiusque interpretor: ne ob benevolentiam erga vos (dum vobis faveatur parcaturque) oppugnentur pecuniis cet. Sic enim dici τὴν ὑμετέραν εὖνοιαν, τὸ ὑμέτερον εὖνονν notissimum est; (synt. Græc.

¹⁾ Cap. 86, 3 (in Brasidæ oratione) hæc verba: οὐ γὰρ ξυστασιάσων ἤκω οὐδ' ἄσαφῇ τὴν ἐλευθερίαν νομίζω ἐπιφέρειν, εἰ τὸ πάτριον παρὲς τὸ πλεον τοῖς ὀλίγοις ἢ τὸ ἔλασσον τοῖς πᾶσι δουλῶσαιμι, etiamsi omnes machinæ admoveantur, tamen ipsum contrarium ei, quod dici debeat, significare (Brasidam, si ita agat, veram et sinceram libertatem afferre), ad rectam autem sententiam efficiendam unam esse addendam litteram (οὐδ' ἂν σαφῇ. hoc est, non sinceram allaturum me libertatem puto, si ita agam), dixi in annal. philol. Dan. I p. 41 et 174. Postea vidi iam Bauerum id intellexisse. Contemnitur tamen facillima et certissima emendatio et artificia adhibentur. Non minus certum c. 98 extr. a Poppone inventum, in quod ipse quoque, cum in legendo solo Kruegeri exemplo uterer, incidi: μὴ ἀπιούσιν ἐκ τῆς Βοιωτῶν γῆς . . . ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια τοὺς νεκροὺς σπεύδουσιν ἀναιρεῖσθαι pro σπένδουσιν.

§ 67 b, Thucyd. I, 33, 3: φόβῳ τῷ ὑμετέρῳ et τὴν ὑμετέραν ἐπιχείρῃσιν).

Ibd. 117, 3: καὶ ἐμελλον ἐπὶ μείζον χωρήσαντος αὐτοῦ καὶ ἀντίπαλα καταστήσαντος, τῶν μὲν στέρεσθαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ ἴσου ἀμυνόμενοι κινδυνεύειν καὶ κρατῆσειν. Postrema corrupta esse consentiunt. Scribendum videtur: τοὺς δὲ (τοὺς Ἀθηναίους) ἐκ τοῦ ἴσου ἀμυνόμενοι κινδυνεύειν, εἰ καὶ κρατῆσειν. Incerta et cum periculo victoria proponebatur. (Τῶν μὲν ad captivos e Pylo quin pertineat, dubitari non oportuit.)¹⁾

Ibd. 122, 1: Καὶ ἡ μὲν στρατιὰ πάλιν διέβη ἐς Τορώνην, οἱ δὲ τῷ Βρασίδᾳ ἀνήγγελλον τὴν ξυνθήκην, καὶ ἐδέξαντο πάντες οἱ ἐπὶ Θράκης ξύμμαχοι τῶν Ἀκεδαιμονίων τὰ πεπραγμένα. Brasidæ quidem inducias legati iam advenientes nuntiaverant (ἀφικνοῦνται παρ' αὐτόν) nec ulla alia de causa retro cessit exercitus; nunc non de nuntiatis Brasidæ induciis agi ostendit etiam, quod de effectu additur καὶ ἐδέξαντο. Scribendum: οἱ δὲ ξὺν τῷ Βρασίδᾳ.

Ibd. 123, 2: Διὸ καὶ οἱ Μενδαῖοι μᾶλλον ἐτόλμησαν, τὴν τε τοῦ Βρασίδου γνώμην ὀρῶντες ἐτοίμην . . . καὶ ἅμα τῶν πρᾶσσόντων σφίσιν ὀλίγων τε ὄντων καί, ὥς τότε ἐμέλλησαν, οὐκέτι ἀνέντων. Mira hæc est causa audendi, quod, qui rem agebant, pauci essent; (nam frustra Kruegerus hoc, quod primum ponitur, de causæ loco demovere conatur). Scribendum videtur: τῶν πρᾶσσόντων ὀργίλων τε ὄντων: ira et studio incensi ferebantur. Σφίσιν recte Kruegerus e proximo versu huc retractum indicat. (Fuit, cum mallet: οὐκ ὀλίγων.)

¹⁾ Cap. 118, 9 vitia video (et in hac coniunctione: ἐκκλησίαν ποιήσαντας τοὺς στρατηγοὺς βουλευσάσθαι Ἀθηναίους, quoniam, quod subiecto latius patenti post adiungitur participium cum subiecto minus late patenti, inde non sequitur, præcedenti subiecto minoris ambitus et participio superaddi posse in verbo primario subiectum amplioris ambitus, et in his καθ' ὅτι ἂν ἐσίῃ ἡ πρεσβεία), sed auxilium afferre nequeo.

Ibd. 128 extr.: καὶ ἐς τὸ λοιπὸν (ὁ Περδίκκας) τῶν Πελοποννησίων τῇ μὲν γνώμῃ δι' Ἀθηναίους οὐ ξύνηθες μῖσος εἶχεν, τῶν δὲ ἀναγκαίων ξυμφόρων διαναστάς ἐπρασσεν, ὅτῳ τρόπῳ τάχιστα τοῖς μὲν ξυμβήσεται, τῶν δὲ ἀπαλλάξεται. Neque dicitur διαναστῆναι τῶν ξυμφόρων neque Perdiccas utilitate necessaria neglecta a Lacedæmoniis ad Athenienses transire cupiebat, sed, quamquam animi sententia propter Atheniensium iniurias insolitum ei erat Peloponnesios odesse, tamen utilitate cogente se ab iis removebat. Scribendum igitur: τῷ δὲ ἀναγκαίῳ ξυμφόρῳ διαναστάς (διαστάς?).

Ibd. 133, 2: οἱ δὲ ἄλλην ἰέρεϊαν ἐκ τοῦ νόμου τοῦ προκειμένου κατεστήσαντο Φαιρινίδα ὄνομα. Miratur Kruegerus additum τοῦ προκειμένου (quod proprie palam positam et fixam significat); ego et ipsam legis mentionem in tali re miror (vix enim cogitarant in lege condenda de fuga sacerdotis) et ἐκ τοῦ νόμου, quod non memini Græce dici pro νόμῳ. Itaque Thucydidem scripsisse tantum arbitrator: ἐκ τοῦ προκειμένου, hoc est, pro re nata et ex rerum statu, qui effectus erat. Novum enim hoc erat nec provisum; nec alioquin licebat novam sacerdotem facere priore viva. Qui interpolavit, non intellexit, quid esset ἐκ τοῦ προκειμένου. (Cfr. ad III, 12, 2.)

Lib. V, 22, 2: αὐτοὶ (οἱ Λακεδαιμόνιοι) πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμαχίαν ἐποιοῦντο, νομίζοντες ἥμισυ' ἂν σφίσι τοὺς τε Ἀργεῖους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον Ἀμπελίδου καὶ Αἰχου ἐλθόντων ἐπισπένδεσθαι, νομίσαντες αὐτοὺς ἄνευ Ἀθηναίων οὐ δεινούς εἶναι, καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστα ἂν ἡσυχάζειν· πρὸς γὰρ ἂν τοὺς Ἀθηναίους, εἰ ἐξῆν, χωρεῖν. Repetitum illud post νομίζοντες (sic enim putant) νομίσαντες αὐτοῖς, plane vitiosum esse Kruegerus fatetur; et tamen variatum tempus (νομίζοντες . . . νομίσαντες) non commemoravit. Quid dicam de ἥμισυ' ἂν . . . οὐ δεινούς pro ἥμισυ' ἂν δεινούς? Apparet prorsus separata esse νομίζοντες, quod ad

Lacedæmonios pertinet, et νομίσαντες, quod ad Argivos; ideo enim hi noluerant ἐπισπένδεσθαι, quod putabant Lacedæmonios (ἀντιούς) sine Atheniensibus sibi non timendos esse. Verum sic manifestum fit ad hæc νομίζοντες τοὺς τε Ἀργείους ἥμισυ' ἂν deesse infinitivum, quo addito hæc sententia alteri illi adiungatur: καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστα ἂν ἵσυχάζειν. Is infinitivus ante ἐπειδὴ excidit, cum sic Thucydides scripsisset: νομίζοντες ἥμισυ' ἂν σφίσι τοὺς τε Ἀργείους ἐπιτίθεσθαι, (ἐπειδὴ . . . οὐ δεινούς εἶναι), καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστα ἂν ἵσυχάζειν. Lacedæmonii societatem cum Atheniensibus faciebant ad terrorem Argivis iniiciendum, quos, quoniam inducias confirmare noluissent, sibi bellum illaturos credebant.

Ibd. 54, 3 recte Bekkerus comma post ταύτην sustulit (τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες τετράδι φθίνοντος καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην πάντα τὸν χρόνον ἐσέβαλλον ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν καὶ ἐδήουν), sed quæ efficeretur sententia, nemo præter ipsum vidit; (nam ipsum vidisse credo;) itaque locum se intellegere negant. Argivi fraude, minime sane subtili, utentes, ne mense Carne, ut adversarii, quiescere cogerentur, per totum tempus unum diem se agere finxerunt eodemque omnes numero nomineque signarunt, τριακάδα φθίνοντος mensis, qui Carneum præcedebat, appellantes. Simili artificio Alexander, ut Dæsium mensem vitaret, alterum Artemisium egit (Plut. Alex. c. 16). Hoc est enim ἡμέραν τινά aut μῆνα ἄγειν.¹⁾

Ibd. 66, 1 recte iam alii viderunt, non terrorem Lacedæmoniorum significari, sed admirabilem disciplinam et belli artem. Verum error non in verbo esse videtur, sed, quod præcedebat οἱ τε Λακεδαιμόνιοι, interpolando hic quoque scriptum eundem casum suspicor, cum a Thu-

¹⁾ Cap. 55, 2 ἐφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα pro ἁφ' ἑκ. scripseram coniectura, cum id in cod. Cassel. et altero præterea esse et a Gœllero receptum nescirem.

cydide relictum esset: *μάλιστα δὴ Λακεδαιμονίους, ἐς ὃ ἐμέμνηντο, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἐξεπλάγησαν.* Nam etiam ἐμέμνηντο longe aptius ad ceteros, qui admirabantur, quam ad ipsos Lacedæmonios refertur.

Ibd. 72, 2: *Ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε τῇ ἀνδρίᾳ ἔδειξαν οὐχ ἥσσον περιγερόμενοι.* Hoc vero novum et inauditum, Lacedæmonios, bellicæ artis inter Græcos principes, semper maxime peritia belli inferiores fuisse (quod ipsum ἐλασσωμένους imperfecto tempore dicendum erat; si ἐλασσωθέντες de pugnarum eventu accipitur, ἀπειρία potius dicendum videtur fuisse;) sed aliter Thucydidem scripsisse vel solum οὐχ ἥσσον περιγερόμενοι ostendit, quod aliam in iis rem ante laudatam declarat. Scripserat autem una voce minus: *Ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι, τότε τῇ ἀνδρίᾳ ἔδειξαν οὐχ ἥσσον περιγερόμενοι.* Non animadverso, ad utrumque dativum pertinere περιγερόμενοι („Lacedæm., qui semper arte, tum non minus virtute se præstare ostenderunt“), additum est manifestissima interpolatione ἐλασσωθέντες. (Interpolationis e Thucydidis libris exempla ad III, 12. 2 collegi.) (Paulo post § 3 τοῦ μὴ φθῆναι τὴν κατάληψιν sic interpretandum est: ne se circumventio præoccuparet.)

Lib. VI, 16, 4 (in Alcibiadis oratione): *ἀλλ' ὥσπερ δυστυχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα. ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀνέχισθω καὶ ὑπὸ τῶν ἐνπραγούντων ὑπερφρονούμενος, ἢ τὰ ἴσα νέμων τὰ ὁμοῖα ἀνταξιούτω.* Homines Alcibiadis similes si fortunas everterint, alloquio non frui ceterorum, et nimium videtur et ex altera parte leve; consolandi significatio neque in προσαγορεύω neque in προσηγροῶ apud antiquos est. Scripsitne Thucydides προσαροζούμεθα (levamur ope et auxilio)?

Ibd. 21, 2: *ἀντιόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιόχρεω εἶναι, γνόντας κ. τ. λ.* Non puto post interposita illa αἰσχροὺν δὲ ἀπελθεῖν κ. τ. λ. repeti posse ex superioribus

δει, sed id ipsum post δέ excidisse. Nam ex αἰσχροὺν quidem, quod Poppo vult, elici omnino nequit. (Strab. I p. 9 recte Coraes: πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα παρασκευαί τινες . . . , τῷ μαθεῖν τῆς χώρας τὴν φύσιν καὶ ζώων καὶ φυτῶν ιδέας· προσθεῖναι δὲ δεῖ καὶ τὰ τῆς θαλάσσης. Imperite contra dixit Kramerus. Apud Plutarchum cons. ad Apollon. c. 33 init. p. 118 D mire editur: Ἀποβλέπειν δὲ καὶ πρὸς τοῖς εὐγενῶς . . . τοὺς ἐπὶ τοῖς νίοις γενομένους θανάτους ὑποστάντας pro δὲ δεῖ. Cfr. ad Plat. sophist. p. 248 D.)

Ibd. 35: οἱ μὲν, ὥς οὐδενὶ ἄν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγει, τοῖς δὲ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἄν δράσειαν κ. τ. λ. Scrib.: ἃ λέγεται, οἱ δὲ, εἰ κ. τ. λ.

Ibd. 39, 2 (in Athenagoræ oratione): Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὃ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοι ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικιώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε· ἀλλ' ἦτοι μαθόντες γε ἢ μεταγνόντες τὸ τῆς πόλεως ξύμπαν κοινὸν αὕξετε. Ineptissime inter hanc partitionem cum adiecta condicione: ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ . . . , ἢ ἀδικιώτατοι, εἰ . . . , interponitur ἢ ἀμαθέστατοι, plane idem significans, quod ἀξυνετώτατοι. Non minus pravum ἐστέ. Nam illa ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν (at vel nunc saltem) aperte ad sequentem imperativum pertinent, repetito ob plura interposita ἀλλά (ἀλλ' ἦτοι), et perverse ab eo divellitur interposito illo indicativo. Sublato additamento, quod natum est ob illa ὧν . . . Ἑλλήνων paulo longius a πάντων seiuncta, scribendum: Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὃ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικιώτατοι κ. τ. λ. (Ad III, 12, 2.)¹⁾

Ibd. 48: τοὺς δὲ φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα σῖτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι. Ad Athenienses refertur ἔχωσι. Sed de iis

¹⁾ Sero video Popponem in idem incidisse, sed instabili suspicione.

recte dici potest *οἶτον ἔχειν, στρατιὰν ἔχειν* non potest, quasi sine exercitu advenerint. Scribendum *παρέχωσι* de Siculis.

Ibd. 62, 4: *καὶ τὰνδράποδα ἀπέδοσαν καὶ ἐγένοντο ἐξ αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα*. Recte improbatur *ἀπέδοσαν* pro *ἀπέδοντο*; neque tamen hoc reponendum, quod commutari cum illo non poterat, sed *ἀπεδόθησαν*. (De plurali numero verbi nihil ut dicendum sit, facit adiunctum *ἐγένοντο τάλαντα*.)¹⁾

Ibd. 69, 5 scribendum: *καὶ εἴ τι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ῥᾶον αὐτοῖς ὑπακούουσιν ἔσται* (ipsi leniore conditione pareant) pro *ὑπακούσεται*, quod nihil est. (In *ἔσται* incidit etiam Böhmius.)

Ibd. 77 extr.: *καὶ οἰόμεθα τοῦ ἀποθεν ξυνοίκου προαπολλυμένου οὐ καὶ ἐς αὐτόν τινα ἥξειν τὸ δεινόν, πρὸ δ' αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα καθ' αὐτὸν δυστυχεῖν*. Extremorum verborum acumen obscuratum est. Neque quod *πρὸ αὐτοῦ τὸν πάσχοντα* volunt esse *τὸν πρὸ αὐτοῦ π.*, fieri potest, interposito *μᾶλλον*, et, si ea, quam putant, esset sententia, *καθ' αὐτὸν* necessario primo loco poneretur (*καθ' αὐτὸν δὲ μᾶλλον τὸν πρὸ αὐτοῦ πάσχοντα δυστυχεῖν*). Scripserat Thucydides: *πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα ἢ καθ' αὐτὸν δυστυχεῖν*: eumque, qui (nunc) patiat, magis ante ipsum (*τινά* illum, cuius error significatur) quam per se et solum miserum esse. (Ipse enim mox comes miseriæ erit.)

Ibd. 82, 2: *Ἡμεῖς γὰρ Ἰωνες ὄντες Πελοποννησίοις, Δωριεῦσι καὶ πλείοσιν οὔσι καὶ παροικοῦσιν, ἐσκεψάμεθα ὅτῳ τρόπῳ ἥκιστα αὐτῶν ὑπακουσόμεθα*. Ut IV, 93, 2 feratur *αὐτῷ* superpositum *τῷ Ἰπποκράτει*, nullo tamen pacto ferri potest *Πελοποννησίοις* superpositum *αὐτῶν*, pro quo ponendum est *αὐτοί*. Primum tan-

¹⁾ Cap. 60, 2 ante multos annos, cum priore Kruegeri exemplo uterer, in quo nulla Reiskii Toupiique coniecturæ mentio fit, conieceram ipse scribendum: *οὐκ ἀνάπαντα ἐφαίνετο*.

tum suam ipsorum libertatem se tueri voluisse Athenienses dicunt, deinde hinc ad principatum et imperium progressos. Id pronomen nescio quis dormitans obiectum verbi fecit.

Ibd. 91, 6: καὶ τὰς τοῦ Λαυρίου τῶν ἀργυρείων μετὰλλων προσόδους καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελοῦνται, εὐθὺς ἀποστερήσονται. Iam alii δικαστηρίων mentionem mirati sunt eorumque cum argenti fodinis et agris coniunctionem. Nam in urbe iudicia omnia maiora fiebant nec ea obsidione fore ut statim intermitterentur, Alcibiades dicere potuisse videtur. In mentem venit, Thucydidem fortasse δεκατεντηρίων scripsisse eoque nomine omnia significasse loca, ubi aliquid publici redditus et τὰ τέλη exigenterentur; nam quæ proprie δικάται appellantur, earum exigua in Attica vestigia sunt, a Boeckhio de œcon. publ. Atheniensium I p. 443 edit. sec. monstrata. Sed ut hoc incertum, ita certum, quod sequitur: μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου, ἥσσον διαφορομένης, οὐ τὰ παρ' ὑμῶν νομίσαντες ἤδη κατὰ κράτος πολεμείσθαι ὀλιγορήσουσιν, et aliud verbum pro διαφοροείσθαι et (quod minus animadversum est) necessario futurum tempus requiri, deinde temporis aut condicionis significationem. Videtur fuisse διαπορευσομένης, εἰ . . . ὀλιγορήσουσιν. De εἰ dubitatio nulla est; pro διαπορευσομένης potest etiam fuisse διακομιουμένης.

Ibd. 97, 1 scribendum: Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταύτης τῆς νυκτός, ἢ τῇ ἐπιγιγνομένη (sic Poppo, in libris omittitur ἢ) ἡμέρᾳ ἐξητάζοντο, ἔλαθον (libri ἐξητάζοντο καὶ ἔλαθον) αὐτοὺς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς Κατάνης σχόντες κατὰ τὸν Λέοντα καλούμενον. Nocte, quam insecuto die (insecutus est dies, quo) Syracusani copiarum recensum superiore capite commemoratum fecerunt, iam Athenienses cet. Omisso errore ἢ additum est καί. Quod quidam post ἐξητάζοντο verbum excidisse putarunt (ἀνέγοντο), prorsus eam coniecturam evertit ἐκ τῆς Κατάνης

adiunctum ad σχόντες, quod cum ἀνέγοντο coniungendum necessario fuerat.

Lib. VII, 13, 3: οἱ μὲν ἐπ' αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται. Scribendum videtur: ἐπ' αἰχμαλωτίας προφάσει. Transfugiebant ad hostes specie captivorum, captos se fingentes. Diodorus et Plutarchus αἰχμαλωσίαν scribunt.

Ibd. 25, 4: ἐκ τε τῶν ἀνάτων ὄνευον ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς καὶ ἀνέκλων καὶ κατακολυμβῶντες ἐξέπριον. Ad evellendos vallos non scaphis, ad eam rem ineptis, sed ea, quam ob hanc ipsam causam Thucydides superioribus verbis descripsit, nave usi sunt Athenienses, cum funes vallis iniectos alligassent ad navis partem ei rei aptam; ea erant capita antennarum: ἐκ τῶν κεράτων . . . ἀναδούμενοι.

Ibd. 28, 3 scribendum est: καὶ τὸν παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἕλλησι τῆς δυνάμεως καὶ τόλμης, ὅσοι (pro ὅσον) κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ μὲν ἐνιαντὸν, οἱ δὲ δύο . . . ἐνόμιζον περιοίσειν αὐτοὺς, εἰ οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβάλοιεν ἐς τὴν χώραν, ὥστε ἔπει ἐπτακαιδεκάτῳ . . . ἦλθον ἐς Σικελίαν. Tum demum rectum esset ὅσον, si sic oratio conformata esset: ὅσον, ἐκείνων κατ' ἀρχὰς . . . νομιζόντων, . . . ἐς τὴν χώραν, ἔπει ἐπτακαιδεκάτῳ . . . ἦλθον.

Ibd. 31, 3: ἀγγέλλων, ὅτι οἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἰσφίσιν ἀνθορμοῦσαι οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον ναυμαχεῖν τε μέλλουσιν. Καταλύουσι τὸν πόλεμον non naves, sed civitates pacem facientes. Conon nuntiavit, naves sibi oppositas, non, quod speraverat, statione decedere; id est καταλύειν τὴν φρουράν, τὴν φυλακὴν aut simpliciter καταλύειν (portu repetito). Manifestissimum igitur tenemus additamentum hominis in hoc verbi usu aberrantis. (Cfr. ad III, 12, 2.)

Ibd. 36, 5: Τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι, τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστα

ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι. Vitiosus infinitivi accusativus et ipsum ἀντίπρωρον pro adverbio positum. Codices ξυγκρούσει. Scribendum videtur: τῇ . . . ἀμαθία . . . δοκούσῃ εἶναι ἐς τὸ ἀντίπρωρον ξυγκρούσει μάλιστα ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι.

Ibd. 40, 3: ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἀλίσκεσθαι. Videtur scribendum: κόπῳ ἀναλίσκεσθαι, consumi et conteri. Vid. lexx.

Ibd. 42, 5: καὶ ξυντομωτάτην ἤγειτο διαπολέμῃσιν. Eodem modo c. 86, 1: ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τήρῃσιν. Articulum recte annotant apud superlativum prædicati ne ferri quidem posse; sed pronomen demonstrativum subiecti loco ponendum fuisse videtur, genere ad substantivum accommodato (synt. Gr. § 11 not. 1): καὶ ξυντομωτάτην ταύτην ἤγειτο διαπολέμῃσιν, ἀσφαλεστάτην ταύτην εἶναι νομίσαντες τήρῃσιν. Et sic Thucydidem scripsisse arbitror; error quam facilis fuerit post litteras τατην, apparet.

Ibd. 43, 2: καὶ τοὺς λιθολόγους καὶ τέκτονας πάντας λαβὼν καὶ ἄλλην παρασκευὴν τοξευμάτων τε καὶ ὅσα ἔδει, ἣν κρατῶσι, τειχίζοντας ἔχειν. Recte Kruegerus τοξευμάτων in muniendi apparatu mentionem miratur; (ad defendenda opera omni exercitu et omni telorum genere usuri erant). Videtur Thucydides μοχλευμάτων posuisse, machinas significans ad pondera movenda et sursum tollenda; etsi μοχλεύω, μοχλευτής, μόχλευσις apud scriptores reperitur, μόχλευμα non reperitur.

Ibd. 47, 2: ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἷόν τε περαινοῦσθαι καὶ τοῦ στρατεύματος ταῖς γοῦν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν. Neque στρατεύμα (nam partitivum genetivum esse volunt) pro classe simpliciter ponitur, et vel sic inutiliter id nomen primo loco cum pondere poneretur, nec κρατεῖν h. l. ullo modo absolute dici potest. Et cur saltem (γοῦν) navibus postremum advectis superior esse Demosthenes vult, non omnino superior? Itaque mendum

esse in *στρατεύματος* recte statuitur; sed quo id, quod sub illo lateat, spectet, ipsa illa particula *γούν* ostendere videtur. Scribendum enim puto: *καὶ τοῦ θεραπεύματος ταῖς γούν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν*, ut dativus ad substantivum pertineat (synt. Gr. § 34 not. 2): dum ad reficiendas saltem postremum advectas naves necessariis (reficiendi instrumento) potiri liceat. (Cap. 48 extr. aut *χρήμασιν οἷς* aut cum Poppone *χρήμασιν ᾧ* de genere scribendum est. Cap. 50, 1 cum in codicibus bonis sit: *ἡ τοῖς Συρακοσίοις στάσις ἐς φίλια ἐξεπεπιτώκει*, Bauerus rectissime scripsit: *ἡ τοῖς Συρακοσίοις στάσις φιλία ἐξεπεπιτώκει*. Decepit interpolatorem paulo rarius in adiectivis, in participiis non rarus ordo; vid. synt. Gr. § 9 a n. 1 et quæ in imo margine adduntur. Cfr. Xen. Ages. 1, 10: *τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις Ἑλληνίδας*, Hellen. III, 2, 9: *καταλιπὼν τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις φιτίας ἐν εἰρήνῃ*, Aristoph. Ach. 1210: *τῆς ἐν μάχῃ συμβολῆς βαρείας*, et ea, ubi pro adiectivo præpositio est, velut Thucyd. VIII, 47: *τὴν ἑαυτοῦ κἀθόδον ἐς τὴν πατρίδα*, et I, 18: *μετὰ τὴν τυράννων κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος*. Eiectam esse factionem, quæ Syracusanis faveret, ad rem pertinebat; quo abisset, nihil ad rem.)

Ibd. 57, 4: *Τούτων Χῖοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες ἀντόνομοι ξυνέσποντο*. Hoc ἀντόνομοι et historiæ testimonio redarguitur et manifesto ceteris, quæ Thucydides dicit, repugnat; nam post triperitam illam divisionem (*οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας, εἰςὶ δὲ καὶ οἱ μισθοφόροι*), in primo genere (*τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν*) apertissime cum reliquis ex Eubœa, insulis, Ionia extremo loco Chios ponit (*Μιλήσιοι καὶ Σάμιοι καὶ Χῖοι*). Tantum hoc in Chiis excipit, quod, ut paulo post de Methymnæis dicit, quorum prorsus eadem erat condicio, *ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι* erant, hoc est: *οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες*. Aliquis, qui non animadverterat, verbis

contrarie relatis rem contineri, addidit ex superioribus *αὐτόνομοι*. (Vid. ad III, 12, 2.) Ad *αὐτονόμους* Thucydides pervenit § 6.¹⁾

Ibd. 75, 3: *ἐπακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιντο, εἴ τῳ δὲ προλίποι ἡ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειαςμῶν καὶ οἰμωγῆς ὑπολειπόμενοι*. Absurdum *ὀλίγων*, pro quo ferri contrarium posset *πολλῶν*. Sed tolli sine temeritate nequit. Videtur fuisse: *οὐκ ἄνευ ἀλόγων ἐπιθειαςμῶν καὶ οἰμωγῆς*, quales dolore dementes fundunt.²⁾

Lib. VIII, 2, 2. Num *ξυμπροθυμηθέντες ἔτι* (pro *ἐπὶ*) *πλέον*?

Ibd. 22, 1: *οἱ Χιοι . . . οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡς πλεί-*

¹⁾ Cap. 56, 4 conieceram *ξυλλόγον*, ignarus idem Heilmanno placuisse; § 3 nihil ultra id movendum, quod Kruegerus vidit, *αὐτοὶ αὖ μόνου* scribendum esse, nisi ut rectius verba interpungantur; nam cohærent hæc: *καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν . . . προκόψαντες*, interpositis illis: *ἡγεμόνες τε γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τὴν σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεύσαι τε καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος*. Ex *ἐμπαρασχόντες* ad *μέγα μέρος* sumitur tantum *παρασχόντες*. Frustra *προκόπτειν ναυτικοῦ μέγα μέρος* nituntur ut enarrent.

²⁾ Cap. 63, 3 non abiiciendum puto, quod codices meliores tenent: *δικαίως ἂν αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοιτε*, de *μὴ* in sententia potentiali posito veritus negligere similitudinem eorum, quæ ad Euripidis Iph. Aul. 373 commemoravi. Singularis est ratio eorum locorum, in quibus in interrogatione potentiali negationem significante alia est præterea negatio (VI, 18, 1: *τί ἂν λέγοντες . . . μὴ βοηθοῖμεν*; Xen. mem. III, 1, 10, Plat. Cratyl. 429 D: *πῶς ἂν μὴ τὸ ὄν λέγοι*; Eurip. Iphig. Aul. 977); sed tamen eodem pertinent. In Thucydidis loco hoc saltem recte Poppo sensit, *δικαίως* ab imperativo alienum esse; qui iubetur *δικαίως* μὴ προδιδόναι, simul iubetur *ἀδίκως* προδιδόναι.

στοις σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε κ. τ. λ. Participium παρόντες et ad sententiam et ad constructionem ineptum est, πλήθει ad sententiam; nam multitudo quidem adscitis Peloponnesiis maior futura erat. Scribendum: ἄνευ τε Πελοποννησίων πειθοῖ πειρῶνται ἀποστῆσαι τὰς πόλεις καὶ, βουλόμενοι ἅμα ὥς πλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε . . . καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων . . . παρήει. Duas res susceperunt Chii, alteram ἄνευ Πελ. sine armis, alteram ipsi cum Peloponnesiis coniuncti armis.

Ibd. 27, 3 scribendum: ἥ (τῇ πόλει) μόλις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχασθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἐκουσίαν, ἢ πάνυ γε ἀνάγκη, προτέρᾳ ποιῆσαι ἐπιχειρεῖν, οὐ δὴ (pro ποῦ δὴ aut σπουδῇ), μὴ βιαζομένη γε, πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἵεναι (nec vero, nisi cogatur, sponte pericula subire). Adeo sententia perspicua et necessaria, adeo facilis correctio, ut nihil addendum sit, nisi (cavendi erroris causa) οὐ δὴ ut ante (§ 2) οὐ μόνον recte poni in oratione pendente ab ἔφρ.

Ibd. 29, 2 primum necessario retinendum παρὰ πέντε ναῦς πλέον (alioquin enim plane non indicatur, quanto plus Tissaphernes dederit); deinde scribendum est: ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πεντήκοντα (sic codd.) τριάκοντα (codd. præter Vatic. τρία) τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός. Triginta talenta stipendium menstruum erat sexaginta navium, si bini oboli in diem darentur; cum igitur hoc in quinquaginta quinque naves daretur, nautæ παρὰ πέντε ναῦς plus accipiebant (um fünf Schiffe mehr), id est, tanto plus, quantum adiciebat quinque navium stipendium in reliquis quinquaginta quinque distributum. Cum excidisset τριάκοντα post πεντήκοντα, id mendum in Vaticano relictum est, in ceteris occultatum, addito infelicitè τρία.

Ibd. 45, 4 e codicum vestigiis (ἀναίσχυντοι εἶεν

πλουσιώτατοι ὄντες) efficitur ἀναισχυντοῖεν, εἰ, πλουσιώτατοι ὄντες. De optativo mira Kruegerus narrat.

Ibd. 46, 4 scribendum videtur: ἀπὸ δὲ ἐκείνων, ἣν μὴ ποτε αὐτοὺς ἐξελῶσι (codd. et edd. αὐτοὺς μὴ ἐξελῶσι), μὴ ἐλευθερῶσαι, hoc est: a barbaris autem eos non liberare, nisi forte etiam ipsos (barbaros, Persas) sustulerint. Timeri posse Alcibiades significat, ne Lacedæmonii non solum Græcos Asiaticos a Persis liberent, sed fortasse etiam ipsos Persas evertant.

Ibd. 47, 2: ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐπ' ὀλιγαρχία βούλεται καὶ οὐ πονηρία . . . κατελθὼν . . . ξυμπολιτεύειν. Neque βέλτιστοι neque βέλτιστοι τῶν ἀνθρώπων usquam appellantur optimates, qui satis significati sunt δυνατωτάτων appellatione, neque μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ, ὅτι βούλεται bene dicitur. Scribendum: περὶ αὐτοῦ ὡς βελτίστου τῶν ἀνθρώπων, ὅτι κ. τ. λ. Omnium optimum prædicabant, quod ἐπ' ὀλιγαρχία redire vellet. Ἐς τοὺς ortum ex eo, quod præcedit, ἐς τοὺς δυνατωτάτους.

Ibd. 56, 5 sublata prava geminatione (τι') et retracta vocali, quæ post ἀλλ' sæpe excidit, scribendum arbitror: ἐνταῦθα δὴ οὐκ ἐτι ἄλλ' ἢ ἄπορα νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπατησθαι, δι' ὀργῆς ἀπελθόντες κ. τ. λ., nihil iam nisi rem sine exitu putantes seque deceptos, cet.

Ibd. 86, 4: ἐκείνος δὲ τοῦ τ' ἐπίπλου ἔπαυσε καὶ τοὺς ἰδίᾳ ὀργιζομένους λοιδορῶν ἀπέτρεπεν. Cur ἐλοιδόρει nihil facientes? et a qua re avertibat? Scr.: λοιδορῶν ἀπέτρεπεν.

Ibd. 87, 4 adhibitis emendationibus Reiskii (ἐπιφανείς pro ἐπιφανές) et Dobrei (διαπολεμῆσαι ἄν) scribendum est: Ἐμοὶ μὲν τοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι τριβῆς ἔνεκα καὶ ἀνακωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν . . . ἐπεὶ, εἴγε ἐβουλήθη, διαπολεμῆσαι ἄν ἐπιφανείς δήπου οὐκ ἐνδοιαστῶς· κομίσας γὰρ κ. τ. λ. In altera parte

sententiæ (ἐπεὶ . . . διαπολεμῆσαι αὖ ἐπιφανείς) auditur tantum δοκεῖ, non σαφέστατον εἶναι.

Ibd. 89, 3, eiecto ἐπεμπον, quod orationem et sententiam turbat quodque tres codices omittunt nec scholiastes habuit, e vestigiis codicum (οὕτωι, οὕτω, non οὐ τὸ) et scholiorum (ἐλεγον, ὅτι οὐκ ἀπαλλακτικῶς ἔχουσι τῆς ὀλιγαρχίας, ubi significari ἀπαλλαξείειν pro pravo futuro ἀπαλλάξειν Abreschius intellexit) scribendum est: φοβούμενοι δὲ, ὡς ἔφασκαν, τό τ' ἐν τῇ Σάμῳ στρατεύμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην σπουδῇ πάνυ τοὺς τε ἐς τὴν Λακεδαιμόνα προσβευομένους, μὴ τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὕπω ἀπαλλαξείειν ἡξίουں τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀποδεικνύναι καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. Excidisse verbum manifestum est, nec ullum aptius est quam ἡξίουں facileque id post litteras αξίειν omitti poterat. Sententia aperta est. Theramenes sociique eius nondum aperte abrogationem oligarchiæ præ se ferebant, sed expleri promissam oligarchiæ formam postulabant.

Cap. II.

Xenophon.

Thucydidem ætate proximus subsequitur Xenophon, cuius **historia Græca** quoniam Thucydidi argumento ipso adiungitur, ab ea incipiam. Ut autem omnium Xenophontis operum codices fere satis recentes sunt et in orationis et sententiarum forma facile currenti tamen mendis non ita raro interpolatione tectis depravati, valde antiqui et integritate auctoritateque præstantes nulli, etsi in aliis operibus unus et alter minus mendorum et in mendis plura vestigia veri habet, sic huius operis etiam aliquanto inferiores quam reliquorum esse videntur, lacunis quoque subinde

corrupti¹⁾. (De I, 2, 1 et 10, II, 2, 8 et 4, 34, VI, 5, 3 vid. pag. 110, 75 et 84, 56, 128, 19.)

Lib. I, 2, 5: Σιάνης δὲ ὁ Πέρσης . . . , ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ στρατοπέδου διεσκευασμένοι ἦσαν κατὰ τὰς ιδίας λείας, βοηθησάντων τῶν ἱππέων, ἔνα μὲν ζῶον ἔλαβεν, ἑπτὰ δὲ ἀπέκτεινε. Scrib.: βοηθήσας μετὰ τῶν ἱππέων. Ipse advolavit equites ducens, non nescio unde advectis usus est.

Ibd. 4, 13: θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι τὸν Ἀλκιβιάδην, λέγοντες, οἱ μὲν, ὡς κράτιστος εἴη τῶν πολιτῶν καὶ μόνος ἀπελογήθη, ὡς οὐ δικαίως φύγοι, ἐπιβουλευθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν ἑλαττον ἐκείνου δυναμένων. Et sententia et forma verbi (εἴη — ἀπελογήθη — φύγοι) ineptissima sunt illa καὶ μόνος ἀπελογήθη. Itaque tolli alii ἀπελογήθη ὡς volunt, alii (quod sane necessarium est) etiam μόνος. Sed nemini hæc sine ulla, quæ fingi possit, causa ad orationem perturbandam addere in mentem venit. Manifestum est latere aliquid cum κράτιστος coniunctum. Scripserat Xenophon: καὶ μόνος ἀπλοήθη, καὶ ὡς οὐ δικαίως. Simplex et apertum in Alcibiade ingenium laudant (mores dissolutos et superbiam excusantes), a ceterorum artibus tortuosis (ποιικιλίᾳ) diversum. Ἡθος ipsum ἀπλοῦν est; de homine Xenophon novo et composito vocabulo usus est. (Cfr. κακοήθη, cet.)

¹⁾ Usus sum, cum hæc edenda describerem, Dindorfi editionibus Oxoniensibus (Hellenic. 1853) et Saupprii. Hellenicorum codices omnes communes habent lacunas III, 4, 5 et 12 et V, 4, 9 et 10 (duplicem), annotationem e margine in orationem receptam VI, 4, 3. Quam pusilli et manifesti errores in omnibus hæreant, exemplo esse potest bis in libro primo (5, 16 et 7, 1) scriptum δ' ἐν οἴκῳ pro οἴκοι (I, 6, 8, III, 2, 6 et 4, 27, V, 3, 24 et 4, 2, in quibus locis non præcedit δέ). Dindorfius una et altera interpolatione codicis V deceptus est.

Ibd. § 14: ὑπερβαλλόμενοι οἱ ἐχθροὶ τὰ δοκοῦντα δίκαια εἶναι ἀπόντι αὐτὸν ἐστέρησαν τῆς πατρίδος. Neque ὑπερβάλλεσθαι τὰ δίκαια potest significare postulationem differre, neque Alcibiadis postulatio (tum, cum dilata dicitur,) iusta visa est, neque Alcibiadis ulla postulatio dilata est, sed reiecta postulatio de causa statim dicenda iudiciumque primum contra eius voluntatem dilatum, deinde is ad id revocatus. Scribendum: ὑπερβαλλόμενοι τῷ δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι, specie iustitiæ superiores.

Ibd. 6, 21 ἐγειρόμενοι post ἀγκύρας ἀποκόπιοντες de iis, qui subito, cum in terra pranderent. navibus consensis ad persequendum se pararunt, nihil est. Scribendum videtur: ἐντειρόμενοι, remos rudentesque aptantes. (Ἀροίγειν, quod non recte in lexicis exponitur, usu nautico hoc loco dicitur de iis, qui ex sinu et statione interiore navem aliquam promuntorium flectentem in aperto mari conspicere incipiunt: *das Schiff frei haben.*)

Ibd. § 33: ἐντεῦθεν φυγὴ τῶν Πελοποννησίων ἐγένετο εἰς Χίον, πλείστον δὲ καὶ εἰς Φώκαιαν. Mire altero loco in exceptione (καί) ponuntur οἱ πλείστοι. Scrib.: ἐγένετο εἰς Χίον πλείστη, τινῶν δὲ καὶ εἰς Φώκαιαν.

Ibd. 7, 26 et 27: ἡ (θεδιότες), μὴ οὐχ ὑμεῖς, ὃν ἂν βούλησθε, ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε, ἂν (ἦν) κατὰ τὸν νόμον κρίνητε, ἀλλ' οὐκ ἂν παρὰ τὸν νόμον, ὥσπερ Καλλιξενος τὴν βουλὴν ἐπεισεν εἰς τὸν δῆμον εἰσενεγκεῖν, μιᾷ ψήφῳ; ἀλλ' ἴσως ἂν τινα καὶ οὐκ αἴτιον ἀποκτείναιτε, μειαμελήσει δ' ὕστερον. Prave et cum sententiæ perturbatione illa ἀλλ' οὐκ ἂν παρὰ τὸν νόμον adhærent superioribus, manifestissimeque vitiosa sunt οὐκ ἂν (pro talibus: ἀλλὰ μὴ παρὰ τὸν νόμον). Illi per interrogationem affirmationi, quæ terminatur in verbis: ἂν κατὰ τὸν νόμον κρίνητε; (licebit vobis legitima iudicii forma cet.) subiicitur ex altera parte, quid peri-

culi habitura sit violatio legis: ἀλλ' οὐκ (at non licebit), ἄν (ἤν) παρὰ τὸν νόμον, ὅσπερ Καλλίξενος . . . , μιᾷ ψήφῳ, ἀλλ' ἴσως ἂν τινα καὶ οὐκ αἴτιον ἀποκτείναιτε. Hic alteram sententiam subsistere, ostendit modi mutatio (μεταμελήσει, non μεταμελήσαι δ' ἄν); continuanda autem oratio, quæ in ἀναμνήσθητε vitiose ἀσύνδετος est, sic: Μεταμελήσει δὲ ὕστερον, ὃ ἀναμνήσθητε (in codd. et editt. abest ὃ) ὡς ἀλγεινὸν καὶ ἀνωφελὲς ἤδη εἶσι, πρὸς δ' ἐτι καὶ περὶ θανάτου ἀνθρώπου ἡμαρτηκότας (vulgo ἡμαρτηκότες). Iubet orator cives meminisse, quid in aliis causis senserint, graviolemque eum sensum fore dicit, si in vita hominis aberratum sit. (§ 29 ego quoque ante multos annos ἐαυτῶν ὄντες pro ἐ. ὄντας correxi, sed addebam τέ: τοὺς τε νόμους.)

Lib. II, 3, 56: ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα. Scr.: ὅτι αὐτὰ τὰ ἀποφθέγματα.

Ibd. 4, 15: διὰ τὸ πρὸς ὄρθιον ἵεναι. Imo ἰέναι.

Ibd. 4, 36: καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἄστει ιδιώτας, Κηφισοφῶντά τε καὶ Μέλχιον. Opinor fuisse: καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν ἄστει ἰδίᾳ ἰόντας.

Lib. III, 1, 7: Ἦν δὲ ἄς ἀσθενεῖς οὕτως καὶ κατὰ κράτος ὁ Θίβρων ἐλάμβανε. Quid infirmitas ad rem pertinet? Contrarium hoc est iis, quæ § 6 scripta sunt de civitatibus sponte Thibronem accipientibus. Scrib.: ἄς ἀντιτεινούσας καὶ κατὰ κράτος ἐλ.

Ibd. 2, 19 ferendum non videtur: δόξαντα δὲ ταῦτα καὶ περὶανθέντα pro: δοξάντων δὲ τούτων καὶ περὶανθέντων. Nam ab impersonali δόξαν progressi Græci dicebant etiam ἄλλοι δόξαν (Thucyd. V, 65, cfr. κυρωθὲν δ' οὐδέν, IV, 125), deinde δόξαν ταῦτα (Xen. anab. IV, 1, 13, Plat. Protag. p. 314 C).¹⁾ Atque etiam h. l. δόξαν δὲ ταῦτα καὶ περὶανθέν scripserim, alterum obsequens τὰ (τὰ μὲν στρατεύματα) facilius natum putans, et apud Andoc. I, 81

¹⁾ Qui citatur Aristidis locus I p. 312, reperire non potui.

δόξαν δὲ ὑμῖν ταῦτα pro δόξαντα. (Δόξαντος τούτου legitur hic I, 1, 36, δοξάντων τούτων V, 2, 24.)

Ibd. 3, 2 eiiciendæ formæ Doricæ, quas sine ullo codicum indicio inepte in breve colloquium narrationi interpositum Valckenarius invexit, deinde ipsum colloquium concisis brevissime Spartano more membris sic proxime ad codices scribendum videtur: *Εἰπόντος δὲ τοῦ Λεωνυχίδου· Ἀλλ' ὁ νόμος, ὃ Ἀγησίλαε, οὐκ ἀδελφὸν ἀλλ' υἱὸν βασιλῆως βασιλεύειν κελεύει. Εἰ δὲ υἱὸς ὢν μὴ τυγχάνοι; Ὁ ἂν ἀδελφὸς δικαίως βασιλεύοι. Ἐμὶ ἂν δίοι βασιλεύειν. Πῶς, ἔμοῦ γε ὄντος; Ὅτι κ. τ. λ.*

Ibd. 3, 7 primum exciderunt quædam, cum scriptum esset ad hanc formam: *Πάλιν οὖν ἐρωτώντων· Ὅπλα δὲ πόθεν ἔφασαν λήψεσθαι; [αὐτὸς ἔφη τοῦτο ἐρεῖσθαι,] τὸν δὲ εἰπεῖν, ὅτι κ. τ. λ.* Deinde ex iis, quæ in codicibus post *συντεταγμένοι ἡμῶν αὐτοί* adduntur, in editionibus autem omittuntur, *ἔφασάν γε*, efficitur *ἐφ' ὅσον δεῖ*, ut sic scribatur: *αὐτοὶ ἐφ' ὅσον δεῖ ὅπλα κεκτήμεθα.*

Ibd. 4, 5 verba *εἰ βούλοιο* vitiosissime abundant post initio positum *εἰ τοίνυν θέλεις*, addita ab aliquo ad significandum, quo referretur, quod sequitur: *ἀλλὰ βουλοίμην ἂν.* Verum id ad ipsum *εἰ θέλεις* refertur. Paulo post plura exciderunt ante *ἢ μὴν* quam Dindorfius, qui lacunam vidit, putavit. Nam illa *ἡμᾶς μὴδὲν τῆς σῆς ἀρχῆς ἀδικήσειν* necessario Agesilai orationis pars est.

Ibd. 5, 25 pro *κατηγορουμένου δ' αὐτοῦ* scribendum *κατηγοροῦμενον δ' αὐτοῦ* (*κατηγορεῖτο αὐτοῦ*, coll. de participii impersonaliter positi accusativo synt. Gr. § 182).

Lib. IV, 2, 6: *ἐν Χερσονήσῳ, ὅπως εὖ εἰδείσαν, ὅτι τοὺς στρατευομένους δεῖ εὐκρινεῖν.* Nihilo magis hoc in Chersoneso quam in Asia scire poterant, et ubique scire possunt, qui eligunt, bene delectum faciendum esse; inusitatum *εὐκρινεῖν*. Scrib.: *ὅτι τοὺς στρατευσομένους μόνους δεῖ ἐγκρίνειν.* In Europam ii soli transituri

erant, qui expeditionis participes futuri. *Μόνους* excidit post litteras *μενους*.

Ibd. 3, 3: ὁ δ' Ἀγροίλαος διαλλάξας Μακεδονίαν εἰς Θεσσαλίαν ἀφίκετο. Nihil est χώραν τινὰ διαλλάττειν. (Plat. soph. p. 223 D διαλλατιόμενον dicitur, quod emendo vendendoque permutatur.) Scrib.: διὰ ξας, celeriter transcurra Macedonia.

Ibd. 3, 23 sublato priore οἱ δέ, quod additum est non intellecta partitionis ratione, scribendum est: καὶ ἀποχωροῦντες οἱ μὲν διὰ τὴν δυσχωρίαν ἐπιπτον καὶ (vulg. ἐπιπτον, οἱ δὲ καὶ) διὰ τὸ μὴ προσοῦν τὰ ἐμπροσθεν, οἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν βελῶν, ἐνταῦθα κ. τ. λ.

Ibd. 4, 17 Lacedæmonii et peltastas contemnebant et suos socios, qui peltastis terga dederant: καὶ γὰρ οἱ Μαντινεῖς βοηθήσαντες ποτε ἐπεκδραμόντες πελτασταῖς ἐκ τοῦ ἐπὶ Αἰχαιὸν τείνοντος τείχους κ.τ.λ. Scrib.: βοηθήσαντες ποτε ἐπ' ἐκδραμόντας πελταστάς ἐκ τοῦ ἐπὶ Α. κ. τ.

Ibd. 5, 5 scrib.: Οἰνόην τό τε ἐντετειχισμένον τεῖχος αἰρεῖ. Vulgo omittitur τέ.

Ibd. 7, 6: ἦν δ' ὅτε (Ἀγροίλαος) οἰχομένων τῶν πλείστων Ἀργείων εἰς τὴν Λακωνικὴν οὕτως ἐγγὺς πυλῶν προσῆλθεν, ὥστε κ. τ. λ. Non poterant in illorum statu, qui describitur, plerique Argivorum in Laconicam abire (cum præsertim οἴχεσθαι εἰς Α. expeditionem bellicam non significet). Scrib.: εἰς τὴν Σαρωνικὴν, intellegendumque de festo die Dianæ Σαρωνίας (Pausan. II, 30, 7 et 32, 10.)¹⁾

¹⁾ Ibd. 8, 5 satis certum est, restituendum esse e codicibus, eiecta Schneideri et Dindorfii interpolatione: ὅτι καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ . . . καὶ Τήμος, οὐ μεγάλη πόλις, καὶ Αἰγαῖς (incolæ pro urbe) καὶ ἄλλα χωρία δύνανται οἰκεῖν οὐκ ὑπήκοοι ὄντες βασιλέως. Sed quid lateat in γέ, quod codices ante χωρία addunt, nescio.

Ibd. 8, 31: καὶ αἱ ἄλλαι Ἑλλησπόντιαι πόλεις φίλον ὄντος αὐτοῖς Φαριναβάζου εὖ ἔχοιεν. Hoc nihil est nisi: et ceteræ urbes bene constitutæ essent, de quo non agitur. Scr.: εὐνοοῖεν.

Lib. V, 1, 19 pro προσκομιζόμενος ser. προκομιζόμενος (provehens).

Ibd. 4. 21 videtur scribendum: καὶ οὐ δὴ πάντ' ἐποίησεν ὥστε λαθεῖν (pro οὐδὲ ταῦτ' ἐποίησεν): ac nimirum multum abfuit, ut latere valde studeret. (Volebat enim conspici.)

Lib. VI, 1, 10 scribendum: πάντες οἱ (pro ὅσοι) Λακεδαιμονίοις πολεμοῦντες. (Ex esoi natum εσοσοι.)

Ibd. § 13 scribendum: ἐὰν δέ σοι μὴ δοκῶσιν ἱκανῶς βοηθεῖν, οὐκ ἤδη ἀνέγκλητος ἂν δικαίως εἴης, εἰ (codd. et edd. ἐν) τῇ πατρίδι, ἣ σὲ τιμᾷ, καὶ σὺ πρᾶτοις τὰ κράτιστα;

Ibd. § 15 e codicum vestigiis efficitur: ἱκανὸς γὰρ ἐστι . . . , ὅταν σπεύδῃ, ἄριστον καὶ δεῖπνον ἅμα ποιεῖσθαι, prandium et cœnam coniungere, semel cibum, non bis capiens.

Ibd. 2, 28 neque ἐπανάγειν τὸ κέρας quicquam ad hunc locum aptum significat neque κατὰ κέρας. Nam quoniam omnes naves æque longe a terra abire debebant, non κατὰ κέρας, sed κατὰ μέτωπον enavigandum erat certoque loco omnes naves circumagendæ. Puto Xenophontem dedisse: ἐπανήγαγεν ἄντικρυς ἀπὸ τῆς γῆς.

Ibd. § 32. Barbarum εὔρετο ὅπως μήτε . . . ἀνεπιστήμονας εἶναι . . . μήτε . . . βραδύτερόν τι ἀγινέσθαι, Græcum εὔρετο ὥστε μήτε . . . ἀνεπιστήμονας εἶναι κ. τ. λ. (VII, 4, 11: καταπρᾶξαι ὥστε τοῖς φηγάδας μένειν.)

Ibd. 4, 8: Εἰς δ' οὖν τὴν μάχην τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις πάντα τὰναντία ἐγίνετο, τοῖς δὲ πάντα καὶ ὑπὸ τῆς τήχης κατωρθοῦτο. Non omnia ea, quæ contraria (nescio quibus) essent ac diversa, Lacedæmoniis eve-

nerunt, sed omnia adversa, id est: πάντα ἐναντία ἐγίγνετο.

Ibd. § 14 in his: οἱ μὲν ἵπποι latere videtur altera vox æque rara et ignota atque συμφορεῖς, fortasse ipsum οἱ μένιπποι.

Ibd. § 23 non Græcum ἐκγίγνεσθαι τοῦ ζῆν pro ἀπογίγνεσθαι (sine τοῦ ζῆν) et ridiculum, qui mori cogantur, cum desperatione pugnatu- ros. Respondet εἰ ἀναγκάζονται superiori ἐπεὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐγένεσθε. Deleto igitur additamento scribendum: καὶ Λακεδαιμονίους ἂν, εἰ ἀναγκάζονται, τοῦ ζῆν ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι, cum vitæ desperatione. Ἀπονοεῖσθαι cum genetivo constructur ut ἀπογινώσκω apud Lysiam; est enim μὴ ἀντίχεσθαι μὴδὲ φεῖδεσθαι.

Ibd. § 24: εἰ δὲ ἐπιλαθέσθαι, ἔφη, βούλεσθε τὸ γεγεννημένον πάθος, συμβουλευώ ἀναπνεύσαντας καὶ ἀναπαυσασμένους . . . οὕτως εἰς μάχην ἵναι. Hæc non ad oblivionem damni, sed ad reparationem spectant; nec ferri ἐπιλαθέσθαι τὸ πάθος (acc.) potest. Scrib.: ἐξι- σασθαι.

Ibd. § 27: φοβούμενος, μὴ τινες . . . πορεύσονται. Scr.: πορεύονται (ut statim εἴργοιεν).

Lib. VII, 1, 28: Λεγόντων δὲ Ἀθηναίων μὲν, ὡς χρεὼν εἶη αὐτοὺς (auxiliares a Dionysio missos) εἰς Θετταλίαν τάναντία Θηβαίοις, Λακεδαιμονίων δὲ, ὡς εἰς τὴν Λακωνικὴν, ταῦτα ἐν τοῖς συμμάχοις ἐνίκησεν. Desideratur infinitivus, quem Dindorfius ex levissimæ fidei codice Veneto post αὐτοὺς supplevit ἵναι. Nemo tamen Græce dixit ἵναι τάναντία τινί (cum articulo); sed in hoc ipso τάναντία inest, quod quæritur: ἐς Θετταλίαν ἀπαντᾶν Θηβαίοις.

Ibd. 2, 2: Φλιάσιοι . . . ὅμως ἐβοήθησαν αὐτοῖς (τοῖς Λακεδαιμονίοις), καὶ διαβαίνειν τελευταῖοι λαχόν- τες εἰς Πρασιάς τῶν συμβοηθησάντων, (ἧσαν δὲ οὗτοι Κορίνθιοι . . . Σικυνῶνιοι καὶ Πελλήνηεις, οὐ γὰρ πω

τότε ἀφίστασαν,) ἀλλ' οὐδ' ἐπεὶ ὁ ξιναγὸς τοὺς προδιαβιβῶτας λαβὼν ἀπολιπὼν αὐτοὺς ὥχετο, οὐδ' ὥς ἀπεστράφησαν κ. τ. λ. Apparet, post parenthesin, de cuius terminatione neque per se neque propter § 11 ulla dubitatio est, ante ἀλλ' οὐδ' desiderari aliquid; id huiusmodi fuit: οὐχ ὅπως ἀπέστησαν, ἀλλ' οὐδ' ἐπεὶ κ. τ. λ., etsi verbum aliud fuit (ἀπέλιπον, ἀπῆσαν, cet.).

Ibd. § 8 scribendum est: τῶν δ' ἐνδοθεν οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ τεύχους (sic Leunclavius pro ἐπὶ τὸ τεῖχος), οἱ δὲ καὶ ἔσωθεν (pro ἔξωθεν) ἐτι ἀναβαίνοντες τοὺς ἐπὶ (vulgo: ἀναβαίνοντας ἐπὶ) ταῖς κλίμαξιν ὄντας ἔπαιον, οἱ δὲ cet.: eorum, qui intus ad murum defendendum accurrerant, alii iam in muro stantes, alii etiam tunc ex interiore parte adscendentes eos, qui (ab exteriori parte) ad scalas (quibus evaserant) erant, feriebant, cet. His, qui ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν erant (quod apparet non longe separari ab ἐπὶ τῶν κλιμάκων), contrarii sunt οἱ ἀναβεβηκότες in proximo versu.¹⁾

Ibd. § 17 scriptum fuisse opinor: χαλεπῶς μὲν τιμὴν πορίζοντες, χαλεπῶς δὲ τοὺς κομίζοντας (pro πορίζοντας) διαπρατιόμενοι, γλίσχρως δ' ἐγγυητὰς καθιστάντες τῶν ἀξόντων ὑποζυγίων. Difficulter, qui portarent (iumenta portantia regerent et comitarentur), inveniebant.

Ibd. 4, 11: οὐκ ἐδύναντο καταπραῖσαι ὥστε τοὺς τῶν Φλιασίων φυγάδας μένειν ἐν τῷ Τρικαρᾶνῳ ὥς ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει ἔχοντας. Insolentissimum ἔχω ὥς ἐν τῇ ἑμαυτοῦ πόλει. Scr.: ὥς ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει οἰκοῦντας.

Ibd. § 20: νομίζοντες οὕτως ἂν μάλιστα ἀπολαβεῖν

¹⁾ Ibd. § 16 πρόξενον appellativum esse et ordo verborum ostendit (alioquin dixisset Πρόξενον τὸν Πελλ.) et res. Laudatur enim memoria hospitii in bello servata. Captivos omnino ἔνευ λύτρων dimittere Græcis in mentem non veniebat, ne laudare quidem factum.

τοὺς Ἀρκάδας, εἰ ἀμφοτέρωθεν πολεμοῖντο. Non ageretur de intercipiendis Arcadibus, sed de efficiendo, ut desisterent ab Eleis vexandis. Scribendum videtur: οὕτως ἂν μάλιστα ἀποκαμεῖν τοὺς Ἀρκάδας (fatigatum iri).

Ibd. 5, 2 oratio sic interpungenda: Τί γὰρ δὴ πολεμεῖν ἡμᾶς βούλονται; ἢ (pro ἧ) ἵνα —;

Hellenica excipient Cyri expeditionis libri, in quibus neque multa et pleraque parva addere potui ceterorum curis, qui eos nuper multi tractarunt, nonnulli quidem paulo severius et curiosius omnia exigentes. Codicum discrimen paulo certius est, ita tamen ut meliores præter multa communia menda et quædam propria (ut V, 7, 22, VII, 6, 41) etiam interpolationem suam habeant (V, 7, 26 annotationem e margine, scriptoris aliquot verbis omissis), et ut in eo, qui præter ceteros eminet, Parisiensi (C) vestigia veri rasura et secunda manus sæpe subtraxerit aut obscurarit (ut I, 9, 29, ubi tenui indicio Dindorfius egregie usus est).

Lib. I, 5, 11: Ἀμφιλεξάντων δέ τι ἐνταῦθα τῶν τε τοῦ Μένωνος στρατιωτῶν καὶ τῶν τοῦ Κλεάρχου ὁ Κλέαρχος κρίνας ἀδικεῖν τὸν τοῦ Μένωνος πλῆγὰς εἰέβαλεν. Ex ipsis verbis (τὸν τοῦ Μέν.) apparet, unum Menonis militem cum uno Clearchi litigasse. Itaque scribendum: τῶν τε τοῦ Μένωνος . . . καὶ τῶν τοῦ Κλεάρχου. Nec nimis hoc ambiguum; nam contra consuetudinem in prima mentione Menonis et Clearchi (in hac narratione) articulus additur, recte idem additus in narratione de iis persequenda (ὁ Κλέαρχος). Ordinis huius (τῶν τις στρατιωτῶν), quem Herodotus frequentat, exemplum ex ipsa anabasi (II, 5, 32) et alterum Isocratis posui synt. Gr. § 218 a.

Ibd. 8, 5: Ἀριαῖός τε ὁ Κύρου ὑπαρχος. Præfectos (ὑπάρχους) plures Cyrum habuisse credo; Ariæus proprie ἑππαρχος fuit (c. 9, 31: τοῦ ἱππικοῦ ἄρχων), et sic eum hic quoque appellatum puto.

Ibd. § 15: ὁ δὲ ἐπισιγήσας εἶπε κ. τ. λ. Non puto

tantillæ rei causa Cyrum milites consistere iussisse, sed ipsum paulisper substituisse: ἐπιστάς.¹⁾

Lib. II, 1, 6: πολλάκι δὲ καὶ πέλται καὶ ἄμαξαι ἤσαν φερέσθαι ἐρημοί. Si Xenophon πέλτας nominasset, coniunxisset superiore versu cum τοῖς γέροισι καὶ ταῖς ἀσπίδι, non cum curribus. Suspisor Xenophontem reliquisse: καὶ πλεονταὶ ἄμαξαι. (§ 5 victores universe Græce dicuntur οἱ μάχη νικῶντες, non μάχην, etsi pervagatum est οἱ τὴν μάχην νικῶντες, μεγάλην μάχην νικῶν.)

Ibd. 3, 12: καὶ ἐτάχθησαν μὲν πρὸς αὐτὸ οἱ τριάκοντα ἔτη γεγονότες, hoc est, ab illo inde anno, qui eum superaverant, etsi fere οἱ ἐπὶ τριάκοντα ἔτη γεγ. appellantur. Sed cur iuniores hoc labore liberi erant? Et sequitur: προσελάμβανον καὶ οἱ πρεσβύτεροι. Itaque significari debent οἱ νεώτεροι aut νεώτατοι (VII, 4, 6), hoc est, qui nondum triginta annos nati erant aut saltem non plus. Hi sunt οἱ εἰς τριάκοντα ἔτη (VII, 3, 46), οἱ μέχρι τριάκοντα ἐτῶν (VI, 4, 25). Hic quoque igitur aut οἱ εἰς τρ. ἔτη γεγ. aut potius οἱ τριάκοντα ἔτη μὴ γεγ. scriptum fuit.

Ibd. 4, 1 scrib.: ἀφικνοῦνται πρὸς Ἀριαῖον... καὶ πρὸς τοὺς σὺν ἐκείνῳ Περσῶν τινας (pro τινέσι) παρεθάρρυνόν τε κ. τ. λ.

Ibd. § 10: ἐστρατοπεδεύοντο δὲ ἐκάστοτε ἀπέχοντες ἀλλήλων παρασάγγην καὶ μείον. Scrib.: καὶ πλεῖον. Alterum ridiculum est (aut minus; id est, fortasse prorsus non distantes).

Ibd. 5, 5: τοὺς οὔτε μέλλοντας οὔτ' αὖ βουλομένους. Pravum αὖ. Scr.: οὔτ' ἂν βουλομένους. (Οὔτε μέλλουσιν οὔτ' ἂν βούλονται.) (§ 18 e codd. et superio-

¹⁾ Cap. 9, 27 nullam rationem habet hæc varietas: ὅπον δὲ χιλὸς σπάνιος πάνυ εἴη, αὐτὸς δ' ἐδύνατο παρασκευάσασθαι. Recte codex C δὲ δύναιτο.

ribus edd. revocandum βουλοίμεθα. Ὅποσοι ἂν βούλωνται, μαχοῦμαι, de condicione aut rei definitione præcedente dicitur; ταμιεύομαι, ὅποσοις βούλωμαι aut ἂν βουλοίμην, in deliberando.)

Ibd. 6, 11: Καὶ γὰρ τὸ στυγνὸν τότε φαιδρὸν αἰτοῦ ἐν τοῖς προσώποις ἔφασαν φαίνεσθαι. Non potest ad ipsum Clearchum referri plurale illud προσώποις. Codd. meliores ἐν τοῖς ἄλλοις πρ., recte, opinor: inter ceteros vultus, in quibus timor apparebat.

Lib. III, 1. 26: ὅτι φλναροίη, ὅστις λέγοι ἄλλως πως σωτηρίας ἂν τυχεῖν ἢ βασιλέα πείσας, εἰ δύναιτο. Nemo de sua solius salute loquebatur, sed de exercitus. Scr.: ἢ βασιλέα πείσαι εἰ δύναιντο.

Ibd. 2, 34 simpliciter recipienda erat scriptura codicis C primæ manus, e qua interpolando ceteræ natæ sunt: ἀκούσατε, ὧν προσδοκεῖ μοι: audite, quæ præterea mihi videntur (placent). Attractio est nominativi pronominis relativi neutri generis, quam interdum (quod in neutro genere nominativus et accusativus idem est) accidere dixi synt. Gr. § 103 n. 2. (Add. Plat. de rep. V p. 465 D: ὧν τούτοις ὑπάρχει, Demosth. XXIV, 82: τῶν ὁσίων, ὅπως διπλασιάζεται. Apud Plat. de legg. I p. 644 A scribendum e codicibus: ἐξ ὧν ἐμοὶ φαίνεται pro: ὡς ἐμοὶ. In singulari numero idem accidit apud Platonem Phædon. p. 69 A: ὁμοιὸν ἐστὶ ὃ νῦν δὴ ἐλέγτο, apud Herod. V, 92, 16. In Platonis Protag. p. 319 C attractionem patitur accusativus ille quidem, sed pro subiecto positus: περὶ ὧν οἴονται ἐν τέχνῃ εἶναι, hoc est: περὶ τούτων, ἃ οἱ. ἐν τ. εἶναι, quem locum recte Kroschelius enarravit, secus Sauppius.)

Ibd. 4, 16: καὶ οὐκέτι εἰσίνοντο οἱ βάρβαροι· μακρότερον γὰρ οἱ τε Ῥόδιοι (sic codices; edd. om. τε) τῶν Περσῶν ἐσφενδόνων καὶ τῶν πλείστων τοξοτῶν. Vitium subesse præter τέ ostendit res; nam Rhodii funditores recte sua arte Persas adversarios superasse dicuntur, inepte

cum sagittariis et quidem plerisque comparantur; contra prave omittuntur Græcorum sagittarii cum Rhodiis coniuncti. Accedit codicis C indicium, in quo *πλείστον* secunda demum manus addidit. Scribendum ad hanc formam: *μικρότερον γὰρ οἷ τε Ῥόδιοι τῶν Περσῶν ξοιενδόνων καὶ τῶν τοξοτῶν οἱ Κρηῆτες ἐτόξευον*. A τοξοτῶν aberravit oculus ad *ἐτόξευον*, quasi id iam scripsisset. Jam recte alia de sagittariis subiunguntur.

Ibd. 4, 21: *Οὗτοι δὲ πορευόμενοι, ὁπότε μὲν συγκύπτοι τὰ κέρατα, ὑπέμενον ὕστεροι, ὥστε μὴ ἐνοχλεῖν τοῖς κέρασι, τότε δὲ παρηῃγον ἔξωθεν τῶν κεράτων· ὁπότε δὲ διάσχοιεν αἱ πλευραὶ τοῦ πλαισίου, τὸ μέσον ἂν ἐξεπίμπλυσαν κ. τ. λ.* Primum scribendum *οὗτοι δ' ἐπιπορευόμενοι*, in quo cardo rei vertitur; nam *ἐπορεύοντο* omnes; deinde respondent inter se *ὁπότε μὲν συγκύπτοι* et *ὁπότε δὲ διάσχοιεν*, inter quæ nihil apti loci habet *τότε δέ*. Recte igitur codices meliores: *τοὺς δέ*. Si convergebant cornua, remanebant cohortes illæ subsidiariæ, partem etiam suorum extra latera cornuum convergentium mittebant (liessen einen Theil der Mannschaft ausserhalb der Flanken des Carrés an seiner Seite marschiren).¹⁾

Lib. IV, 5, 8: *παρατρέχειν τινί* nihil est; nec minus ineptum, si absolute accipitur, prætercurrere. Valde vereor, ne quis hoc addiderit, succurrere accipi volens. Dativus pendet a *διδόντας*.²⁾

Ibd. § 18. Inepta et per se causæ significatio in *ἄτὲ ὕγαινοντες*, et satis ex narratione patet, non omnes valuisse. Scripserat Xenophon: *ἐνθα δὴ οἱ ὀπισθοφύλακες*

¹⁾ § 48 e codicibus scribendum: *μόλις ἐπόμενος*, ipse propter gravia arma vix subsequens. Milites vix sequentes Xenophon frustra iussisset *παρίεναι*.

²⁾ Cap. 2, 13 καὶ ante *πάλιν* notaveram. Video iam a Kruegere notatum.

οἱ τε ὑγιαίνοντες ἐξαναστάντες ἐδραμιον εἰς τοὺς πολεμίους, οἱ τε (pro δέ) κάρνοντες ἀνακραγόντες . . . τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ δόρατα ἐκρουσαν.

Ibd. § 28 ex hac meliorum codicum scriptura: ἦν ἀγαθόν τι τὸ στρατεύμα πεζῇ ἡγησάμενος φαίνεται, ἐστ' ἂν ἐν ἄλλῳ ἔθρει γίνωνται (pro qua manifesta interpolatione substitutum est, quod editur ex ceteris: τῷ στρατεύματι ἐξηγησάμενος φαίνεται, in quo nihil est ἐξηγεῖσθαι στρατεύματι ἀγαθόν τι) efficiendum videtur: ἦν ἀγαθόν τι τὸ στρατεύμα ῥέξιη ἢ ἡγησάμενος φαίνεται. ἐστ' ἂν κ. τ. λ. Vetera et poetica verba notum est Xenophontem interdum posuisse, ut in hoc opere ἀπερὶ κω (postea Polybius), ἀρήγω, ἀλέξασθαι (etiam Herodotus), ἡλίβατος (postea Polybius, Strabo), θαρινά, θύρετρα, λύειν pro λυσιτελεῖν, ματεύω, μείων sæpe, πέπαμαι, τελέθειν, τλήμων.

Ibd. § 35. Ridicule equus παλαιότερος datur, non ut mactetur, sed ut educatur (ἀναθρέψαντι) et mactetur. Dedit eum Xenophon τῷ κωμάρχη ἀναστρέψαντι καταθῆσαι (cum domum redisset).

Ibd. V, 1, 4: Φίλος μοί ἐστιν, ὃ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγχάνει. Neque adiectio hæc est (καί), sed res ipsa, neque καὶ ad τυγχάνει, sed ad ναυαρχῶν adiungendum erat. Fuitne: ναυαρχῶν δ' οὐχ ἐκὰς τυγχάνει? Utitur illo adverbio Thucydides ter.

Ibd. 4, 34: ἐν τε γὰρ ὄχλῳ ὄντες ἐποιοῦν, ἅπερ ἂν ἄνθρωποι ἐν ἐρημίᾳ ποιήσειαν. Homines quidem illi quoque erant. Ex ἅπερ ἂν οἱ λοιποὶ ortum ἅπερ ἄνθρωποι. Sic enim codices, non ἅπερ ἂν ἄνθ.

Ibd. 6, 2: καὶ ἡξίουσιν Ἑλλήνας ὄντας Ἑλλησι τούτῳ πρῶτον καλῶς δέχεσθαι, τῷ εὖνους τε εἶναι κ. τ. λ. Nihil ex iis, quæ ad dativum explicandum afferunt, sufficit. Videtur scribendum ξενοῦσθαι pro δέχεσθαι.

Ibd. 6, 31: καὶ ἀντίος τε παύομαι ἐκείνης τῆς δια-
 νοίας καὶ ὅποσοι πρὸς ἐμὲ προσήεσαν . . ., ἀνα-
 παύεσθαι φημι χρῆναι. Non requiescere (ἀναπαύεσθαι),
 sed desistere (παύεσθαι) iubet; et necessario post ἀντίος
 τε παύομαι idem verbum requiritur. Scripsit igitur
 Xenophon: ἔμα παύεσθαι.¹⁾

Lib. VI, 1, 11: πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν ἀνλού-
 μενοι. Scrib.: ἀνλούμενον. Sympos. 9, 3.

Ibd. § 17: καὶ ἐν ταύτῃ τῇ Ἀρμῆνῃ ἔμειναν οἱ στρα-
 τιῶται ἡμέρας πέντε. Mire demonstrativum additur, quasi
 caveatur, ne alia Harmene intellegatur. Scripserat Xenophon:
 καὶ ἐν ταῦθα ἔμειναν κ. τ. λ. Adscriptum declarandi
 causa ἐν τῇ Ἀρμῆνῃ. Hinc natum, quod in codi-
 cibus est.

Ibd. § 23: Καὶ ὅτε ἐξ Ἐφέσου ὤρμαυτο . . ., ἀετὸν
 ἀνεμιμνήσκετο ἑαυτῷ δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον
 μέντοι, κ. τ. λ. Et usus loquendi (in casu verbi) et
 codicum meliorum vestigia, in quibus est: ἀετὸν ἀνεμιμ-
 νήσκετο ἑαυτὸν δεξιὸς φθεγγόμενος, καθήμενον μέντοι,
 hanc postulant scripturam: ἀετοῦ ἀνεμίμνησκε τότε
 ἑαυτὸν δεξιὸν φθεγγόμενον, καθημέμον μέντοι.

Ibd. § 30 videtur olim fuisse: ὅτι γελοῖον εἶη· ἐπεὶ,
 οὕτως ἔχον, ὀργιοῦνται Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐὰν κ. τ. λ.

Ibd. 2, 10. Arcades et Achæi non Lacedæmoniorum
 causam suscipiebant, sed Chirisophum quoque Lacedæmonium
 ducem recusabant, quod nullas copias haberet proprias.
 Itaque scribendum: ὡς αἰσχροὺς εἶη ἄρχειν Ἀθηναῖον
 (vulgo ἄρχειν ἓνα Ἀθ.) Πελοποννησίων ἢ καὶ Λακε-
 δαιμόνιον μηδεμίαν δύναμιν παρεχόμενον εἰς τὴν
 στρατιάν (vulgo Πελοποννησίων καὶ Λακεδαιμονίων,

¹⁾ Cap. 8, 13 necessario e cod. B scribendum δι' ἑμῶν et ob par-
 ticipia arctissime adiuncta et quod significatur nostra opera.
 Mirus tamen codicum reliquorum error.

μηδεμίαν κ. τ. λ.). "Ενα, quod sententiam turbat (neque enim de numero agitur, sed de civitatum comparatione), natum est litterarum geminatione.

Ibd. 5, 2 opinor fuisse: ἐθύετο ἐξόδια (hoc est ἐπ' ἐξόδῳ, ut σωτήρια, alia).

Ibd. § 4: Ἐπεὶ δ' οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ἀπέλιπον αὐτοὺς, αἰσχυρόμενοι μὴ ἐφάπτεσθαι, τῶν ἄλλων ἐξιόντων. κατέλιπον αὐτοῦ τοὺς ὑπὲρ πέντε καὶ τετραράκοντα ἔτη. Non αὐτοὺς (τοὺς στρατηγούς) deserebant, sed Neonem, quo duce remanere iussi erant. Mendum arguit etiam hic concursus: ἐπεὶ ἀπέλιπον . . . κατέλιπον. Fuit ἀπέκναιον αὐτοὺς aut simile verbum, obtundendi et precibus fatigandi significationem habens.

Lib. VII, 3, 21. Codices, qui meliores esse solent, et editiones post Schneiderum habent: ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσπνέχθισαν πᾶσιν· οὗτοι δ' ἦσαν κρεῶν μεστοὶ πεννημιμένων κ. τ. λ., reliqui codices: ε. δ. τ. ε. πᾶσιν, οὗτοι δ' ὅσον εἴκοσι κρεῶν μ. ν., quorum testimonium confirmat Athenæus bis hæc citans (II p. 49 B, IV p. 151 A) et (præterquam quod nemo illum numerum de suo illaturus erat) aperte ipse Xenophon; nam aut suam cuique mensam illatam eum narrasse apparet (quod tamen non satis exprimitur illo πᾶσιν) aut omnibus convivis certum (minorem) mensarum numerum; verum autem hoc posterius esse, ostendunt, quæ sequuntur: μάλιστα δ' αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. Sed tamen alterorum codicum et Athenæi scriptura manifesto vitiosa est in illo οὗτοι δ'. Scripserat Xenophon primum: πᾶσιν . . . ὅσον εἴκοσι. His interiecta erat convivarum numeri indicatio: (. . . δ' ἦσαν); quis numerus sub οὗτοι lateat, nescio.

Ibd. § 47: ἀλλὰ γὰρ ἐρημοὶ οἱ ἵππεῖς οἴχονται μοι ἄλλος ἄλλῃ διώκων. Non equites deserti erant, sed rex ipse, a quibus illi discesserant: ἀλλὰ γὰρ ἐρήμῳ οἱ ἵππεῖς οἴχονται μοι.

Ibd. 6, 30: *Εἰ δὲ δὴ ὁ συμπαρέχων ὑμῖν ταύτην τὴν ἀσφάλειαν μὴ πάννυ πολὺν μισθὸν προσετέλει τῆς ἀσφαλείας, τοῦτο δὴ τὸ οὐκ ἐπὶ λόγῳ πάθημα καὶ διὰ τοῦτο οὐδ' αὖτε οἷός τε χρῆναι ζῶντα ἐμὲ ἀνεῖναι*; Non agitur de mercede securitatis, sed præter securitatem mercedem postulabant: *εἰ μὴ . . . μισθὸν προσετέλει τῇ ἀσφαλείᾳ* (dativo ad præpositionem adiuncto). De erroris genere dictum p. 67 et ad Thucyd. II, 83, 1.

In *Cyropædia* quoque haud pauca menda non solum suspicione attingere, sed certis etiam indiciis arguere possis, ad quæ tollenda nihil est satis firmi adiuventi in codicum scriptura interdum mire perturbata et interpolata (velut I, 4, 22, V, 2, 33, cuius loci pravitatem Schneiderus recte notavit). Ab huiusmodi mendo, quod latuit, coarguendo incipiam, post tantum ea persecuturus, quibus aliquid opis afferre possim. Nam

Lib. I, 4, 18 scribitur vitiose: *Ὁ δὲ Κύρος . . . ἐκβοηθεῖ καὶ αὐτὸς πρῶτον τότε ὅπλα ἐνδύς, οὐποτε οἰόμενος· οὕτως ἐπεθύμει αὐτοῖς ἐξοπλίσασθαι*. Et arma se aliquando sumpturum satis norat et putaverat Cyrus (neque enim verba significant, nondum id fore putasse; et debebat esse οἰήθεϊς), et οὕτως ἐπεθύμει (adeo cupiebat) ostendit ante aliquid significatum esse, quod studio se armandi omiserit. Suspicio scriptum fuisse, οὐ προθεώμενος, non ante contemplans; nam spectaculo fruendi studium altera cupiditas excludebat.

Ibd. 5, 3: *καὶ πρὸς Παφλαγόνας καὶ Ἰνδοὺς καὶ πρὸς Κᾶρας καὶ Κίλιζας*. Alienissimi hinc Indi. Videtur Xenophon *Βιθυνοῖς* nominasse; nam etiam *Σίνδοι* nimis remoti videntur, longe tamen Indis aptiores.

Ibd. 6, 5. Neque ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποκτοῦντας (quod solum respondere soli ἐπιμελομένους debet) genetivum recte habet et nimis infinite dicitur illud *παρέχοντας τοιοῦτους ἐαντοὺς οἷους δεῖ* et prave pondus incumbit in *παρέχοντας*. Scribendum: *καὶ ἐπιμελομένους ἀσφαλέστερον διάγειν ἢ*

ἀφ' ὧν λαμβανόμεναι, τούτων περιπαρτέοντες οὖν τοιούτους ἐαυτοῖς οἷους δεῖ κ. τ. λ.¹⁾

Ibd. § 8: οὗς, ἔφη, ἐγὼ αἰσθάνομαι ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἡμετέρων φίλων τούτων ἡγουμένους, δεῖν τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων διαφέρειν κ. τ. λ. Si hoc verum esset, apud Platonem de rep. VI p. 498 C legeretur: οἷμαι μέντοι τοὺς πολλοὺς . . . ἀντιτείνειν, οὐδ' ὅπωςτιοῦν πεισομένους, ἀπὸ Θρασυμάχου ἀρξάμενος. Sed scribitur ibi recte ἀρξάμενους, itemque apud Demosthenem IX, 22 non: ὁρῶ συγκεχωρηκότας ἅπαντας ἀνθρώπους, ἀφ' ὧν ἀρξάμενος, sed ἀρξάμενους. Nam cum aliquid de pluribus ita dicimus Græce, ut aliquem non ex eo numero excipiamus sed comprehendamus et primo loco ponamus (inde ab aliquo), non de nobis iudicantibus ἀρξάμενοι dicitur (— et debebat tum esse ἀρχόμενοι —), sed de illis, in quibus aliquis numeratur. Exemplorum copiam dabit Matthiæus gr. Gr. § 557 (p. 1298 ed. III) quosque ille citat, alique (Stallb. ad Plat. Theæt. p. 171 B, ad sympos. p. 173 D). Itaque hic quoque scribendum: οὗς . . . αἰσθάνομαι, ἀρξάμενους ἀπὸ . . . τούτων, ἡγουμένους. Idem mendum ex Isocratis orat. de pace 104 sustulit codex Urbinas, ἀρξάμενους præbens.

Ibd. § 9 et codices boni et sententia scribi iubent: ὅτι δὲ πολλῶν μὲν σοὶ δεήσει, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα νῦν ἀνάγκη δαπανᾶν ἐκείνον, οὐ γιγνώσκεις;

Ibd. § 11 tollendum est alterum ἔχοντα, errore ex superiore versu ante πειρᾶσθαι repetitum, ut scribatur: ἔχοντα δύναμιν, ἥ ἔστι μὲν φίλους εὖ ποιοῦντα ἀντιφελῆσθαι, ἔστι δὲ ἐχθροὺς πειρᾶσθαι τίσασθαι.

Lib. II, 1, 9 interroganti Cyaxaræ: Τί μὲν ἄλλο ἐνορᾷς ἄμεινον τούτου; Cyrus respondet: Ἐγὼ μὲν ἂν,

¹⁾ Cap. 6, 1 quod correxeram, præcepit Klotzius: ὥς οὐδέν' ἂν λύσαντα. Non agitur de animadvertendis ostentis, sed confidebant, quod nemo ea irrita facturus esset.

εφη ὁ Κύρος, εἰ ἔχοιμι ὥς τάχιστα ὄπλα πᾶσι Πέρσαις τοῖς προσαιῶσιν, οἷάπερ κ. τ. λ. Cum non intellexeretur audiri ex interrogatione ἐν τῷ ᾧ μείνον (ἂν γιγνόμενον), additum est ἐποιοῦμην inter ὄπλα et πᾶσι, quod debebat esse ἐποιοῦμην ἂν, et tamen pravum est: εἰ ἔχοιμι, ἐποιοῦμην ἂν, et ridiculum, Cyrum, si haberet arma, fac-turum; neque enim aliter hic ἔχοιμι accipi potest. (Simile additamentum notabo III, 1, 24.)

De II, 2, 11 vid. p. 119. Ibid. § 25 verbo ζημιούν adiungendum esse accusativum, aut τὰς κοινωρίας, socie-tates, aut τοὺς κοινωροὺς, aut fortasse, quoniam cod. G in ultima syllaba correctus est, κοινώρας, video iam Hertleinius intellexisse.

Ibid. 3, 3: ἐν ταυτοῖς ἕκαστοι ἔχουσιν pro eo, quod est: ἐν ταυτοῖς τὸς ἑλπιθεῖς ἔχουσιν, aut pro eo, quod est: οὕτως τὴν γνώμην ἔχουσιν, dici nequit. Puto scribendum: ἐν ταυτοῖς ἕκαστοι ἑλπιζουσιν, εἰ μὴ . . ., ὥς οὕτως ἐκόμηνον. Mox (§ 4) sic interpungenda oratio est: καὶ ὁ θεὸς οὕτως πως ἐποίησε τοὺς μὴ θίλοντας . . . ἐκ-ποιεῖν τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ἐπιτακτικῶς δίδωσι (sic agit cum iis, qui cet.).

Ibid. 4, 17 e codd. (ἐξαγγελίῃ δὴ, ἐξαιτῇ δὴ) effi-citur ἐξαγγελίῃ ἢ δὴ.

Ibid. § 24: ἣν δ' αὖ ὑποχωρῇ τοῦ πεδίου, δηλον ὅτι μεταθεῖν δεῖται. Quoniam significantur, qui ita cedant, ut in planitie tamen maneant, non ea excedant (nam de iis mox dicitur εἰς τὰ ὄρη φεύγειν), scribendum: ὑπο-χωρῇ τοῦ πεδίου ποι (που?), δηλον ὅτι κ. τ. λ.

Lib. III, 1, 24. Tria genera timoris eundem effec-tum habere dicuntur, ut cibum somnumque capere homines nequeant, in ipsis autem tribus malorum generibus hic effectus desinere, ut iam edant dormiantque. Hæc sententia sic rectissime exprimitur: ὅτι οἱ μὲν φοβούμενοι, μὴ φύγῃσι πατρίδα, καὶ οἱ μέλλοντες μάχεσθαι δεδιότες, μὴ ἡττηθῶσι, καὶ οἱ δουλείαν καὶ δεσμόν φοβούμενοι,

οὔτοι μὲν οὔτε οἴτου οὐθ' ἦπνον δύνανται λαγχάνειν
 διὰ τὸν φόβον, οἱ δὲ ἤδη μὲν φυγάδες, ἤδη δ' ἡττη-
 μένοι, ἤδη δὲ δουλεύοντες . . . δύνανται . . . ἐσθίειν τε
 καὶ καθεύδειν. Corruptit hæc aliquis interpositis post μὴ
 ἡττηθῶσι, de effectu scilicet timoris, duobus verbis ἀθύμως
 διάγονσιν cum manifesta tautologia et ita ut de exsilium
 clademve timentibus omnino non dicatur, quod dici debet,
 prætereaque his de quarto timoris genere: καὶ οἱ πλείοντες,
 μὴ ναυαγῇσιν, quod a Xenophonte non significatum esse
 apparet. Memorabile hoc est exemplum additamenti propter
 membrorum cohærentiam satis facilem non intellectam.

Ibd. 3, 21 scribendum e codd. A et G (ut in hoc
 opere, optimis): καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οὓς ἡγεῖτο,
 ἰλεως καὶ εὐμενεῖς ὄντις ἡγεμόνας γενέσθαι. Alioquin
 saltem scripsisset καὶ ἡγεῖτο ἰλεως, non οὓς. (Cfr. § 22:
 καὶ εἴτις ἄλλος θεὸς ὧν ἐφαίνετο.)

Ibd. § 59: ἅμα πορευόμενοι οἱ ὁμότιμοι φαιδροί,
 πεπαιδευμένοι, καὶ παρορῶντες εἰς ἀλλήλους . . . παρ-
 ἐκάλουν ἀλλήλους ἐπεσθαι. Codd. duo optimi (A G)
 φαιδροί τε. Scrib. geminatis duabus litteris: οἱ ὁμότιμοι
 φαιδροί οἱ τε πεπαιδευμένοι: et illi, qui præter ipsos
 ὁμοτίμους disciplina adhibita in numerum recepti erant.

Ibd. § 62 scr.: καὶ διὰ πάντων δὴ ὥσπερ παρεγ-
 γύη οὕτως ἐχώρει pro: ὥσπερ παρηγγύα. Neque enim
 proprie παρηγγύα Cyrus, sed comparatio hæc est.

Ibd. § 66: πρὸς τὰς εἰσόδους τοῦ ἐρύματος ἐτρά-
 ποντο καὶ ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ἐνδον. Ineptum καὶ
 nec ullæ erant κεφαλῆ αἱ ἐνδον. Desiderari verbum sen-
 serunt librarii, qui ἐφρευγον (D) aut ἐφυγον (G mg.) addi-
 derunt. Scr.: καὶ ἀπὸ τῶν κεφαλῶν ἐπήδων (κατεπήδων?).

Ibd. § 69: παρηγγύησεν ἐπὶ πόδ' ἀνάγειν ἕξω βελῶν
 καὶ πείθεσθαι. Nihil erat, cur iuberet obedire, quasi
 imperium recusassent. Scribendum certissime: καὶ ὅπλα
 θέσθαι (und eine Stellung zu nehmen).

Lib. IV, 2, 13 scr.: Τί δ'; οὐκ ἄρ' (pro οὐ γὰρ)

ἀναμενεῖς, ἔφασαν, τοὺς ὁμήρους ἕως ἂν ἀγάγωμεν;
(Omisso τί δέ; poterat dici: Οὐ γὰρ ἀναμενεῖς; Illo
præmisso pravum est.)

Ibd. 3. 14 scribendum puto: ὁ γε μὴν μάλιστα ἂν
τις φοβηθείη, μὴ δεήσει ἐφ' ἵππου κινδυνεύειν ἡμᾶς
πρότερον πρὶν ἀκριβοῦν τὸ ἔργον τοῦτο, κᾄπειτα μήτε
μεξοὶ ἔτι ὦμεν μήτε πω ἵππεις ἱκανοί, sublato εἰ, quod
inter μὴ et δεήσει interponitur; neque enim rectum vide-
tur: μὴ, εἰ δεήσει . . ., κᾄπειτα κ. τ. λ.

Lib. V. 2, 5: βοῦς, αἶγας, οἷς, σῦς, καὶ εἴ τι βρωτόν.
Debebat saltem dici τι ἄλλο βρωτόν. Sed codices A G a prima
manu ἀροῖτον. Latet: καὶ εἴ τι ἀγρευτόν. "Αγρευμα
et ἀγρευτικός pro θήρευμα, θηρευτικός (θήρεώ enim
in prosa oratione frequentatur) Xenophon etiam alibi dixit.

Ibd. 3, 9: καὶ πρῶτον μὲν οὕτω ποίει ὅπως ἂν (sic
ο: ὦ ἂν pro ἂν Dind.) αὐτὸς λέγῃ, εἰδῆτε· ἐπειδὴν δὲ συγ-
γένη αὐτῷ κ. τ. λ. Perversum plurale verbum εἰδῆτε,
quoniam solus Gobryas explorare animum alterius iubetur,
perversum ἂν λέγῃ (neque enim de verbis agebatur), per-
versissimum Gobryam iuberi scire, quid alter dicat, deinde
cum eo colloqui (ἐπειδὴν δὲ συγγένη αὐτῷ). Accedunt
in codicibus manifestissima interpolationis vestigia. Xeno-
phon scripserat: ὅπως ἂν αὐτοὶ ᾗτε: cura primum, ut
soli sitis; deinde, cum hoc tibi contigerit, cet. Reliqua
accesserunt ab iis, qui αὐτοί quid esset, non intellegebant.
(Cfr. ad II, 1, 9, III, 1, 24.)

Ibd. § 12: ὅτι ἐπὶ στρατεύμα ἀπέρχονται καὶ
κλίμακας. Mira coniunctio exercitus et scalarum, et
aderat exercitus. Apertius mendum § 16 propter pluralem
numerum: ὅπως ἄγοιεν τὰ στρατεύματα καὶ τὰς κλί-
μακας κομίζοιεν. Suspicio σκαφεύματα utroque loco
scriptum fuisse, fodiendi instrumenta.

Lib. VI, 2, 41: πρὸς ἐμὲ πάντες συμβάλλετε. Vix
quisquam sic συμβάλλειν dixit; opinor fuisse: συνα-
λίσσεσθε.

Ibd. 3, 20 scribendum: ἀλλ' οὗτοι (pro οὔτοι) ἂν εἶδειν, εἰ οἱ κυκλούμενοι κυκλωθεῖεν (nesciunt fortasse, num). Neque enim in minanda poni potest εἶδειν ἂν (fortasse cum suo malo scient).

Lib. VII, 1, 36: εἰσπεσόντες παύοισιν ἀγορῶντας καὶ πολλοὺς κατακαίρουσιν Ἀγορᾶν, quod est e longinquo videre, pro eo, quod est aversum esse, dici posse prorsus fingitur. Scr.: ἀπογοῶντας. Contra § 40, ubi est: οὗτοι δὲ ἐπειδὴ ἡγοροῦντο, παντόθεν κύκλον ποιησάμενοι . . . ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν ἐκάθηντο, et res et adverbium παντόθεν, quod apud κύκλον ποιησάμενοι vitiose abundat, ostendunt, opinor, scribendum esse: ἐπειδὴ ἡγοροῦντο παντόθεν, κύκλον ποιησάμενοι.

Ibd. 5, 9 scribendum: διαμετροησαμένους δὲ χοῆ ὡς τάχιστα τὸ μέρος ἐκάστους ἡμῶν ὀρύττειν τάχρον pro ἐκάστον. Neque enim de singulorum parte, sed de populorum agitur; et solet dici absolute τὸ μέρος de sua cuiusque parte.

Ibd. § 25. Codices meliores: οὐδὲν ἂν εἴη θανμασιόν, εἰ καὶ ἀκλειστοὶ αἱ πύλαι αἱ τοῦ βασιλείου εἶεν ὡς ἐν κόμῳ δοκεῖ γὰρ ἡ (unus κομοδοκεῖ γὰρ ἡ) πόλις πᾶσα τῇδε τῇ νυκτί. Videtur subesse: . . . εἶεν ὡς ἐν κόμῳ· εὐωχεῖται γὰρ ἡ πόλις. Certe, qui γὰρ tollunt aut εἶναι addunt, non probandi.

Ibd. § 56. Codices meliores: νῦν δὲ ἐπεὶ οὖν τρόπῳ μόνῳ ἔχεις (alii οὐχ οὕτω τρόπον μόνον ἔχεις), ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἀνακτᾶσθαι δύνασαι οὓς καιρὸς εἴη, ἥδη καὶ οἰκίας σε τυχεῖν ἄξιον. Non agitur de aliis conciliandis, sed de iis, quos placuerit, et moribus et aliis rebus conciliandis. Scrib.: νῦν δ' ἐπεὶ οὐ τρόπῳ μόνῳ, ὃν ἔχεις, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἀνακτᾶσθαι δύνασαι οὓς καιρὸς, εἴη ἂν ἥδη . . . ἄξιον.

Lib. VIII, 3, 8: "Ἦν μου κατηγορήσης, ὅτι αἵρεσίν σοι ἔδωκα, εἰς αὐθις ὅταν διακονῶ, ἐτέρῳ μοι χορήσει διακόνῳ. Pro ἐτέρῳ, quod insolenter pro ἐτεροῖος dicitur

nec satis significanter, codex D, non raro veri index, *ἐνῶ* vel *ἐρῶ*. Fuitne ὅτιαν διακορῶ, *νωθρῶ* μοι χρήσει διακόνῳ, bis scripta syllaba *νω*?

Ibd. § 25. Mirifice in enumeratione, quis e quoque populo in certamine equestri vicerit, in ceteris nomen ponitur, de Syris sic scribitur: *Σύρων δὲ ὁ προσταίων*. Sed codices D et M, cum Apostolio (proverb. XX, 18) consentientes, *Σύρων δὲ τῶν πάντων Γαδάτας*. Sed ne hoc quidem verum, sed: *Σύρων δὲ τῶν ἀποστάντων Γαδάτας*. Hinc natum et *προσταίων* et *τῶν πάντων*. Nec erant apud Cyrum ex Syris nisi ea pars, quæ cum Gadata ad eum defecerat.

In commentariis de Socrate, quæ memorabilia appellari solent, perpauca et parva emendavi, quæ non alii præceperint.¹⁾

Lib. II. 1, 1 tollendum δὲ post *γνούς* (præcedente *τοιαῦτα*).

Ibd. § 12: *εἰ μὲντοι . . . μήτε ἄρχειν ἀξιώσεις μήτε ἀρχεσθαι μήτε* (sic codd., non *μηδέ*) *τούς ἄρχοντας*

¹⁾ Difficile est interdum legem eam tenere, quam mihi dixi, ne veteres et notas scripturas disputando attingerem, velut cum edi hic I, 3, 7 videam nunc ab omnibus ἀποσχόμενον τὸ . . . ἀπτεσθαι et ad hoc defendendum ex aliis Xenophontis locis proferri ὁ ἐμὸς ἔρως τὸ . . . ἐμὲ πιστὸν γενέσθαι et τὸ μὴ . . . σφάλλεσθαι ἐπιμέλεσθαι et cum his confundi, quod toto genere diversum est: οὐκ ἀπεσχόμεν τὸ μὴ οὐκ ἐλθεῖν. Sed vincendus est animus et ad ea ablegandi lectores, quæ supra de numerandis et ponderandis exemplis in probabilitate æstima-
(Bemerkungen zur griechischen Wortfügungslehre) p. 47 sqq. de hoc syntaxis loco exposui, de τὸ μὴ οὐκ p. 50 sqq. et (exempla ponens) p. 60 sqq.

ἐκὼν θεραπεύσεις. Tollenda arbitror μήτε ἄρχεσθαι, ut duo inter se eadem forma componantur, quorum alterum id ipsum continet ad hunc locum apte elatum, quod aliquis memor pervagatæ coniunctionis ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι addendum putavit.

Ibd. 5, 4 et 5. Apparet in τὰ τοιαῦτα πάντα σκοπιῶ non cohaerere orationem cum superioribus. Restituetur sententiarum nexus una addita littera: ἐγὼ γάρ τοι, ἔφη, πολλάκις ἀκούων (pro ἀκούω) τοῦ μὲν, ὅτι . . . , τοῦ δὲ ὅτι . . . ὃν ᾤετο φίλον εἶναι, τὰ τοιαῦτα πάντα σκοπιῶ, κ. τ. λ. Sed restat mendum aliud; neque enim τὰ τοιαῦτα πάντα pertinere ad ea, quæ sequuntur post σκοπιῶ, possunt, quoniam una sequitur et (verbis quidem) brevis quæstio. Excidit καὶ post εἶναι scribendumque: ὃν ᾤετο φίλον εἶναι, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, σκοπιῶ, μὴ κ. τ. λ. Multa eiusdem generis, cuius exempla posuit, audiens Socrates ad quærendum excitabatur.

Ibd. 6, 25: εἰ δέ τις ἐν πόλει τιμᾶσθαι βουλόμενος, . . . , διὰ τί ὁ τοιοῦτος ἄλλῳ τοιούτῳ οὐκ ἂν δύναίτο συναρμόσαι; Græcum non est: εἰ δέ τις ἐν πόλει pro eo, quod est εἰ δέ τις ἐστὶν ἐν πόλει. Nec tamen addendum ἐστί, sed scribendum: Εἴη δέ τις ἐν πόλει . . . πειρᾶται· διὰ τί . . . συναρμόσαι; (Sit aliquis; fingamus aliquem esse.)

Ibd. 9, 5 de uno ex iis, qui Critonem calumniabantur, deterrendi ceteros causa arrepto et in ius vocato agi ea, quæ sequuntur, ostendunt. Scribendum igitur: καὶ εὐθύς τῷ τῶν (τῶν τῷ) συκοφαντούντων τὸν Κρίτωνα ἐνευρίσκει πολλά μὲν ἀδικήματα, πολλοὺς δ' ἐχθρούς. (Vulgo deest τῷ et scribitur ἀνευρίσκει.) § 4 vereor, ut Archedemus facillimum dixerit esse a sycophantis accipere, nec hoc optime congruit cum φιλόχορητος. Fuitne: καὶ ἔφη ἐραστὸν εἶναι ἀπὸ τῶν συκοφαντῶν λαμβάνειν? Sed non confido.

Lib. III, 5, 3 tollendum τέ post προτρέπονται,

deinde § 4 scrib.: *ὅτε Βοιωτοὶ μόνον ἐρίγγοντο* (pro *ἐρίνοντο*), quoties soli erant.¹⁾

Lib. IV, 4, 16 recte Reiskius sensit in his: *τοῖς αὐτοῖς ἡδωνται* substantivum excidisse; nam et *ἡδωνται* inepte de poetis additur post *αἰρῶνται* et οὐδ' ἵνα novam rem significat. Videtur fuisse: *τοῖς αὐτοῖς σιτίοις ἡδωνται*.

Ibd. 6, 9 et sententia et codicum vestigia postulant: *Τὸ δὲ καλὸν ἔχοις ἂν πως ἄλλως εἰπεῖν; ἢ ἔστιν, ὃ ὀνομάζεις καλὸν ἢ σῶμα ἢ σκεῦος ἢ ἄλλ' ὅτιοῦν, ὃ οἶσθα πρὸς πάντα καλὸν ὄν;* Primum universe interrogat, eodemne modo de pulchro se res habeat, deinde explicatius, sitne quicquam ex iis, quæ pulchra nominentur, pulchrum ad omnia. Inciderat in verum Ernestius, sed non firmiter tenuit.

Ex minoribus Xenophontis libellis ad (Economicum et Hieronem, quos ante multos annos legi, nihil reperio novi annotatum, ad **convivium** unum in cap. 6, 7, ubi cum Socrates, *μετεώρων φροντιστής* a Syracusano appellatus, id ad deorum curam rettulisset, subiicit Syracusanus: *Ἀλλ' οὐ μὰ Δ', οὐ τούτων σε λέγουσιν ἐπιμελείσθαι, ἀλλὰ τῶν ἀνωφελεστάτων*, quæ ridicula est correctio; neque enim, cum *μετεώρων φροντιστήν* Socratem invidiose appellabant, inutilium ei curam obiciebant nec hoc deorum curæ contrarium ponitur. Et alio spectasse Syracusani verba ostendunt, quæ respondet Socrates, sic quoque deorum curam significari: *Ἀνοθεὺν μὲν γε ὕοντες*

¹⁾ III, 6. 12 scribendum, quod in codice aliquo annotatum est, *σκήπτομαι* (excusatione utor). Nondum se ludi Glaucō sentit. Nec *σκάπτομαι*, sed *σκάπτεις* dixisset. III, 9, 5 rectissime Reiskius vidit pro *ἀρετῇ* requiri *σοφίᾳ*, nisi ipse Xenophon dormitavit.

ὠφελοῦσιν, ἄνωθεν δὲ φῶς παρέχουσιν. Itaque τὰ ἄνω Syracusanus nominarat, idque tam apertum est, ut ultra fidem ridicule Socratem ἀνωφελέης ab ἄνω et ὠφελεῖν ducere putent. Scripsit Xenophon: ἀλλὰ τῶν ἄνω ἐν νεφέλαις τ' ὄντων, aperte, ut in iis, quæ sequuntur de φιλέλης ἄλμασιν, Aristophanis etiam fabulam significans.

Paulo plura tentavi et effeci postea in libellis de officio magistri equitum et de re equestri, tum in iis, qui sub Xenophontis nomine de rep. Lacedæmoniorum et Atheniensium et de vectigalibus feruntur; nam de venatione libellum tantum percurri festinanter. Codicibus in his libellis et recentibus et corruptissimis utimur.

De mag. equitum 5, 4: εἰ προσέχοι τὸν νοῦν . . . , οἷα ἀποβαίνουσιν ἐκ τῶν διώξεόν τε καὶ φυγῶν. Codices οἷαι. Scribendum: τοῖς ἀποβαίνουσιν.

Ibd. § 8: θαρροῦσι δὲ μάλιστα πολέμιοι, ὅταν τοῖς ἐναντίοις πράγματα καὶ ἀσχολίας πυνθάνονται. Ser.: ὅταν ὄντα τοῖς ἐναντίοις κ. τ. λ. (Cobetum video οὔσας post ἀσχολίας addi iubere.)

Ibd. 6, 3: χρή καὶ χιλοῦ καὶ σκηνῶν καὶ ὑδάτων καὶ φυλακῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων φανερόν εἶναι ἐπιμελούμενον. Perverse φυλακαί inter res ad usum necessarias numerantur. Ser.: φρυγάνων. His pro lignis utebantur nec raro eorum collectio in re militari commemoratur. (Thucyd. III, 111: ἐπὶ φρυγάνων ξυλλογὴν ἐξελθόντες, id. VII, 4: ἐπὶ φρυγανισμὸν ἐξελθεῖν.)

Ibd. § 5 de motu, quo quis per clivum descendat, non καταίρειν (devertere), sed ἀπ' ὄχθων καταρρεῖν Xenophontem dixisse puto, comparoque, quæ in lexicis ponuntur, Aristoph. Ach. 26, Polyb. VIII, 16, 6. De re equ. 3, 7 est ἀπ' ὄχθων καθάλλεσθαι.

Ibd. 7, 10, ut recte superioribus adiungi possit προνοοῦντα, scribendum: τὰ . . . ἁμαρτήματα οὐ χρή παριέναι ἀκόλαστα, εἴ γε μὴ ὅλη ἢ χώρα στρατόπεδον

ἔσται, ἐκεῖνο καλῶς προνοεῖν. (Vulgo: εἰ δὲ μὴ, ὅλη . . . ἔσται ἐκεῖνο.)¹⁾

Ibd. § 12 scrib.: ἀσπλοὶ οἱ στρατιῶται (pro ἀσπλοὶ στρο.).

Ibd. § 2. Codices: ταῖς διαβατοποιουμένον. Ser.: διὰ βατὰ ποιούμενον (synt. Gr. § 7 b not. 2).

Ibd. § 14 nihil est καὶ ἐξ ἀνίστων διαφεύγειν. Ser.: ἐξ ἀνανίστων, ex angustis et difficilibus rebus et locis.

Ibd. § 1 pro ποιεῖν δὲ τὸ παρωινγγάνον ἀεὶ scrib. ἐννοεῖν δὲ τ. π. ἀ.

Ibd. § 2 et 3 scrib., retractis verbis, quæ sedem mutarunt: ὡς ἂν ταῦτα σὺν θεοῖς περαινῇται. Φημί δ' ἐγὼ καὶ τὸ πᾶν ἱππικὸν ὁδ' ἂν πολὺ θᾶπτον ἐκπληρωθῇται κ. τ. λ. Indicium erroris facit pronomen ταῦτα simul transpositum, quod altero loco orationem prorsus turbat.

Ibd. § 5: Ridiculum est de iis, qui militiam subterfugiant, σφοδρὰ ἀπεχεσθαι μὴ ἱππεύειν, quasi abstinencia hæc sit. Nec minus aperte vitiosa, quæ sequuntur: ὅτι καὶ οἷς καθίστησι τὸ ἱππικόν. Scrib.: καὶ παρὰ τῶν σφοδρὰ ἀπευχόμενων μὴ ἱππεύειν (qui valde detestantur et vitant), ὥστε καὶ τοῖς καθιστάσι τὸ ἱππικὸν ἐθέλουσι τελεῖν ἀργύριον. (Τοῖς καθιστάσιν iam C. F. Hermannus.)

De re equestri 4, 3. Codices: τὰ μὲν τοίνυν ὑγρά τε καὶ λεῖα τῶν σταθμῶν λυμαίνεται καὶ ταῖς εὐφρέειν ὀπλαῖς· τὰ δὲ, ὡς μὲν μὴ ὑγρά εἶναι ἀπόρρυστα κ. τ. λ. Recte Schneiderus μὴ ἢ ὑγρά, sed violenter δει pro τὰ. Scriptum fuerat: ἄριστα δὲ. Litteras ἀριστὰ hauserunt præcedentes αἰς.

Ibd. 6, 3 pro πλείστα δ' ἂν ἱππῳ ser.: λῶστα δ' ἂν ἱππῳ. De facili et commodo usu, non de multo agitur.

¹⁾ § 9 recte in margine Castalionis scribitur ἄνευ ἐπιμελείας. Initium erroris ex α semel scripto (ἐπιτήδειανεν).

Ibd. 9, 6: Καὶ αἱ τε μακρὰ ἐλάσεις . . . πραῦνουνσι τοῖς ἵππους καὶ αἱ ἡσυχαῖαι πολὺν χρόνον καθέψουσι κ. τ. λ. Codices καὶ αἱ ἡσυχαῖαι μὲν. Scrib.: καὶ αἱ ἡσυχαῖαι μὲν, πολυχρόνιοι δὲ καθέψουσι κ. τ. λ. Vox longior distracta.

Ibd. 10, 2: ὥστε τεταράχθαι καὶ κινδυνεύειν. Nihil hic est κινδυνεύειν. Scrib.: καὶ ἰδίειν.

De rep. Lacedæm. 2, 6 scrib.: καὶ εἰς μῆκος ἂν τὴν ῥαδινὰ τὰ σώματα ποιοῦσαν τροφὴν μᾶλλον συλλαμβάνειν ἢ γήσαιο ἢ τὴν διαπλατύνουσαν τῷ σίτῳ. Qui non attenderat, cohærere εἰς μῆκος συλλαμβάνειν, addidit αὐξάνεσθαι inter ἂν et τὴν.

Ibd. 5, 8 scrib.: ἐπέταξε τὸν ἀεὶ πρεσβύτατον ἐν τῷ γυμνασίῳ ἐκάστῳ ἐπιμελεῖσθαι ὥστε (pro ὡς) μήποτε αὐτὸ ἔλαττον (pro αὐτοὶ ἐλάττους) τῶν σιτίων γίνεσθαι. Lyncurgus maximos natus in unaquaque exercitatione curare iussit, ne exercitatio minor quam pro ciborum copia esset.

Ibd. 10, 4: ὃς ἐπειδὴ κατέμαθεν, ὅτι ὅπου οἱ βουλόμενοι ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἀρετῆς, οὐχ ἱκανοὶ εἰσι τὰς πατρίδας αὐξεῖν, ἐκείνος ἐν τῇ Σπάρτῃ ἠνάγκασε δημοσίᾳ πάντας πάσας ἀσκεῖν τὰς ἀρετάς. Sic codices. Initium emendationis vidit Haasius, qui ἐπιμέλονται scripsit, a librario ad βουλόμενοι infinitivum accommodatum putans. Sed deest aliquid ad sententiam videturque voluntarium virtutis studium vituperari. Post βουλόμενοι excidit μόντοι, ut sit: ὅπου οἱ βουλόμενοι μόντοι τῆς ἀρετῆς ἐπιμέλονται.

Ibd. 11, 7 videndum, ne scriptor posuerit: Τὸ μέντοι, καὶ ταραχθῶσι, μετὰ τοῦ παρατυχόντος ὁμοίως μάχεσθαι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τάξιν, οὐκέτι ῥαδίον ἐστι μαθεῖν. (Vulgo μάχεσθαι ταύτην.)

Ibd. 12, 2 et 3 scribendum videtur: τοὺς γε μὴν πολεμίους ἱππεῖς φυλάττουσιν ἀπὸ χωρίων ὧν ἂν ἐκ

πλείστον προορῶεν, εἴ τις προσίοι (pro προῖτοι)· νύκτωρ δ' ἐνόμισεν ὑπὸ Σκιριτῶν προφυλάττεσθαι. Vulgo est: προορῶεν. Εἰ δέ τις προῖτοι νύκτωρ ἔξω τῆς φάλαγγος, ἐνόμισεν κ. τ. λ. Verba ἔξω τῆς φάλαγγος addita ab interpolatore sunt, qui non intellexerat superioribus illis πρὸς τὰ ὄπλα εἶσω βλεπούσας respondere iam τοὺς δὲ πολεμίους et ἀπὸ τῶν χωρίων ὧν κ. τ. λ. Noctu ex castris exire aliquis poterat, non ἔξω τῆς φάλαγγος, quæ nulla est nisi acie instructa, nec ad noctu exeuntes pertinet προφυλάττεσθαι.

De rep. Atheniensium 1, 5 scripsitne libelli auctor: ἐνι τοῖς (codd. ἐνίοις) τῶν ἀνθρώπων? Nam ἐνι ἐνίοις aptum non est, sed aut universe τοῖς ἀνθρώποις aut τούτοις τοῖς ἀνθρώποις dicendum erat. Plurali numero eius nominis usus est Aristophanes.

Ibd. 2, 1. Cetera alii emendarunt, reliquerunt τῶν δὲ συμμάχων . . . κράτιστοί εἰσι, quod inepte Athenienses sociorum tributum ferentium numero includit. Scribendum videtur: τῶν δὲ συμμάχων . . . καὶ κατὰ γῆν κρατεῖν οἶοι τ' εἶσι, καὶ νομίζουσι τὸ ὀπλιτικὸν ἀρκεῖν, εἰ τῶν συμμάχων κρείττονές εἰσιν. Saltem κρατεῖν verbum latet.

Ibd. § 17 forma orationis huiusmodi fuit: ἡ ἀπὸ τοῦ (codd. ἡ ὑφ' ὅτου) ἀδικεῖν [ἀδοξία] νομίζεται πον τῶν ὀλίγων (codd. ἀδικεῖν ὀνόματα ἀπὸ τῶν ὀλίγων), οἱ συνέθεντο. Plus præstari nequit, nisi et verbis et sententia absonum esse, quod nuper e G. Hermannii coniectura editum est.

Ibd. 3, 3 ex his: χρηματιεῖται· ἐγὼ δὲ τούτοις ὁμολογήσαιμ' ἄν, in quibus vitiosa est media verbi forma, fit: χρηματιεῖ· καὶ ἐγὼ δὲ κ. τ. λ.

Ibd. 3, 9. Manifesto vitiosum μὲν (μὲν εἶναι) post δημοκρατίαν. Scrib.: ὥστε μέντοι ὑπάρχειν, δημοκρατίαν μένειν, ἀρκοῦντως [δὲ] τοῦτο ἐξεργεῖν, ὅπως δὴ βέλ-

τιον πολιτεύονται, οὐ ῥάδιον (ita ut, i. e., en conditione, ut pro fundamento sit, democratiam manere, difficile est idoneam rationem invenire reip. emendandæ). Δὲ post ἀρχοῦντως utrum tollendum an in ῥῶν, mutandum sit, nescio.

Ibd. § 11 lacunæ forma sic notari debet: ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ὅτε . . .] ἐντος ὀλίγου χρόνου ὁ δῆμος ἐδούλευσεν ὁ ἐν (vulgo ὁ μὲν) Βοιωτοῖς· τοῦτο δὲ κ. τ. λ.

De vectigalibus 2, 1 scr.: εἰ δὲ πρὸς τοῖς αὐτοφύοις ἀγαθοῖς πρῶτον μὲν τῶν μειοῖζων ἐπιμελεια γένοιτο, αὕτη γ' ἂν (pro γένοιτο· αὕτη γάρ) ἢ πρόσδοδος τῶν καλλίστων ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι.

Ibd. 3, 6 non προεδαπανῆσαι scribendum erat, sed προδαπανῆσαι, de ea, quæ statim nominatur, ἀφορμή. Ufr. § 9: ἀφ' οὗ ἂν προτελέωσιν εἰς τὴν ἀφορμήν.

Ibd. § 8 manifestum est in his: ὅτι οὐδέποτε ἀπολήπονται ἢ ἂν εἰσενέγκωσιν οὐδ' μετέξουσιν ὧν ἂν εἰσενέγκωσιν, variatum fuisse verbum etiam relativæ sententiæ. Altero loco scrib. ἐξενέγκωσιν de fructu et reditu.

Ibd. 4, 40: καὶ διὰ τὸ ἐν λιμένι καὶ τὰς ἀγορὰς αὐξάνεσθαι. Cur ἐν λιμένι sine articulo? Cur καί (etiam)? Cur in portu ac non etiam in urbe augentur αἱ ἀγοραί? Scrib.: διὰ τὸ τὰ ἐλλιμμένα καὶ τὰς ἀγορὰς αὐξ.

Ibd. 5, 1: πολὺ γάρ ἂν καὶ αὕτη αἵρεθεῖσα ἢ ἀρχὴ προσφιλεστέραν καὶ πυκνοτέραν εἰσαφικνεῖσθαι πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσεις τὴν πόλιν. Scrib.: προσφιλεστέραν καὶ εὐκτοτέραν εἰσαφικνεῖσθαι.

Ibd. § 9: οἵτινες ἐκλιπόντων Φωκίων τὸ ἱερὸν καταλαμβάνειν ἐπειρῶντο. Si res iam facta significaretur, dicendum erat πεπεῖρανται. Sed significatur (οἵτινες) incertus futuri temporis casus: πειρῶντο.

Cap. III.

Plato.

Platonem legi adolescens perstudiose et iam tum in legum maxime libris, in quibus magna coniecturae materia nec multum ab aliis effectum erat, haud ita pauca emendavi. Redii ad eum legendum, sed celeriter et ut in dubiae scripturae locis non diu insisterem, a. 1843 proximoque; deinde, cum post a. 1852 Platonica quaedam interdum philologiae studiosis ad se exercendos proponerem, plerosque dialogos severiore et intentiore cura ante paucos annos pertractavi. Omisi hac lectione Parmenidem, Cratylum, Timaeum, legum libros inde a quinto, qui non satis ad relegendum invitabant, tum parvos quosdam et incertissimae notae (vel potius certissimae) dialogos.

Platonis codices longe supra ceteros antiquitate et integritate eminent duo, in sua quisque parte orationis constituendae dux, Oxoniensis (Clarkianus) seculi noni et Parisiensis, quem Bekkerus A littera notavit, seculi decimi ineuntis, de quorum utriusque auctoritate recte ad rei summam C. F. Hermannus scripsit praef. vol. I p. IV, vol. IV p. III. Sed hi codices, quibus comites genere et auctoritate proximi adiunguntur Vaticani Θ et Δ, Veneti II et Ξ et alii quidam, ut Byzantinae infimi temporis interpolationis expertes saepissime, ubi vulgares aberrant, partim verum ipsum praebent (cuius rei exempla iam supra posui p. 100 e Theaeteto p. 175 Q, p. 27 e lib. VII de rep. p. 519 B), partim mendum simplex et vero propinquum (ut VII de rep. p. 529 C, quem locum p. 17 emendavi), ita ostendunt, in Platonis libris iam aliquanto ante seculum nonum menda permulta perspicuae originis pervagata per omnes codices fuisse (velut, ut omittam communem Oxoniensis et ceterorum lacunam in Theæt. p. 156 D, illud in VIII de rep. p. 568 D ἀποδομένων pro ἀπολομένων, quod p. 17 sustuli, aut in Menone p. 81 E ἀλλ' ὥπλως pro ἀλλὰ πῶς aut in

Philebo p. 48 A *πότοις* pro *πόθοις*), quædam etiam ad grammaticos propagata (ut illud in Phileb. p. 30 D *γερούοις*), alia iam deflexa longius et interpolando quoque obscurata (illud quidem, quod supra p. 78 attigi, in Euthyd. p. 293 D, valde), nec raro ab hominibus ad sententiam aut orationis formam et artificium parum attentis vocabula explicandi causa addita, interdum prorsus contra sententiam (cuius generis exempla ex uno Phædone, qui cod. Oxoniensi continetur, posui p. 83, e libris de rep., quos Parisiensis habet, duo p. 62, duo alia p. 84, quibus adiicio *εἴη* in libro I p. 337 E, quod rectissime Bremius et Astius additum iudicarunt, cum non intellexeretur *ἀπειρημένον* impersonaliter pro duobus genetivis positum esse. Alia et huius et ceterorum generum infra colligam). Ex his mendis quæ ab aliis non animadversa aut non recte tractata videor mihi certa aut saltem probabili coniectura correxisse, iam exponam, ordinem dialogorum eum tenens, quem Hermannus secutus est.¹⁾ Notare, quibus opem ferre nequeam, parum habet utilitatis, velut statim in Euthyphrone p. 4 A (*ὅτι ποτ' ὁρθῶς ἔχει*) excidit verbi infinitivus eam rem significans, quæ qualis sit aut quomodo recte fiat, Socrates negat vulgo intellegi, Euthyphronem acerbè irridens, qui, cum patrem accuset, id se intellegere scilicet ostendat; nam neque ex superioribus audiri potest verbi *ἔχει* subiectum neque, quod sequitur, *ὁρθῶς αὐτὸ πρᾶξαι*, quo referatur, habet. Fieri etiam potest, ut in locum vocis extrusæ (sive ea *εὐσεβεῖν* sive alia fuit) successerit huc ex proximo versu retractum *ὁρθῶς*. Sed ad ea convertamur, in quibus efficere aliquid videamur posse.

¹⁾ Adhibui in omnibus dialogis Bekkerum. Stallbaumium (in uno et altero non novissimam editionem), Hermannum, in quibusdam aliis. In Stallbaumio utinam diligentiam et consuetudinis Platonice cognitionem iudicii subtilitas æquasset. Hermannus vellem rectos duces paulo interdum liberiore iudicio secutus esset.

Euthyphr. p. 6 A: Ἀρά γε, ὦ Εὐθύφρων, τοῦτ' ἐστὶν οὐ ἕνεκα τὴν γραφὴν φεύγω, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπειδὴν τις περὶ τῶν θεῶν λέγῃ, δυσχερῶς πως ἀποδέχομαι; δι' ἃ δὲ, ὥς ἔοικε, φήσει τις με ἐξαμαρτάνειν. Hæc extrema et in ἃ nusquam relato et in causæ significatione (δι' ἃ) et tautologia (τοῦτ' ἐστὶν οὐ ἕνεκα . . . δι' ἃ . . .) adeo sunt vitiosa, ut Hermannus plane delenda indicaverit, prorsus, ut sæpe dixi, improbabili via rem expediens. Una littera semel scripta, quæ bis debuerat, deinde ceteræ male divisæ omnem hanc difficultatem creaverunt. Nam interrogatione terminata in ἀποδέχομαι, Socrates, hoc accusationis fonte suspicione reperto, ἐπιφώνημα adiungit quasi admirans: Ἰδία δὲ φήσει τις με ἐξαμαρτάνειν: Singularia sane (igitur) nec communia aut vulgaria aliquis mihi (in iudicio) crimina obiiciet.¹⁾

Ibd. p. 11 E et audax est δεῖξαι tollere neque satis rectum et loco aptum hoc: αὐτός σοι ξυμπροθυμήσομαι, ὅπως ἂν με διδάξης περὶ τοῦ ὁσίου. Nam hoc studuerat Socrates inde ab initio sermonis. Venit in mentem: αὐτός σοι ξυμπροθυμήσομαι δῆσαι, ὅπως ἂν με διδάξης . . . καὶ μὴ προαποζάμης: tecum studebo orationem sententiasque Dadaleo more fugientes et eludentes vincere, ut . . . ne defatigare.

Apolog. Socr. p. 22 A: ὥσπερ πόνοὺς τινὰς ποιοῦντος, ἵνα μοι καὶ ἀνέλεγκτος ἡ μαντεία γένοιτο. Quæ

¹⁾ P. 5 B revocandum quantocius: ὡς τοὺς πρεσβυτέρους διαφθείρουσι, . . . ἐμὲ μὲν διδάσκουσι, ἐκείνους δὲ νοουθετοῦντί τε καὶ κολάζουσι, pro quo in codice nostrorum principe διδάσκοντα . . . νοουθετοῦντα καὶ κολάζοντα effectum est eo accommodandi ad proxima errore, de quo dixi p. 52 sqq. Recentiores codices coniectura emendati verum habent. Frustra in talibus sana rationi repugnatur. Hoc unum mihi exempli causa pro multis dictum esto.

sententia requiratur, et ab aliis et ab Hermanno intellectum est; sed in eius correctione (καὶ ἐλεγκτός) et καὶ pravum est et ἐλεγκτός . . . γινώσκω pro ἐλεγχθεῖν. Excidit μὴ ante μοι, scribendumque: ἵνα μὴ μοι καὶ ἀνελεγκτός ἦ μ. γ. Sed residet scrupulus in καὶ, quod aptum non est.

Ibd. p. 32 A: ἵν' εἰδῆτε ὅτι οὐδ' ἂν ἐνὶ ὑπεικάδοιμι παρὰ τὸ δίκαιον δέσας θάνατον, μὴ ὑπεῖκων δὲ ἄμα καὶ ἄρ' ἂν ἀπολοίμην. Sic optimi codices, quorum indicium corrumpunt et tollunt, qui καὶ transponunt, nec minus, qui ἄμα καὶ simpliciter delent. Videtur fuisse: μὴ ὑπεῖκων δὲ ἄρα καὶ ἄρ' ἂν ἀπολοίμην.

Ibd. p. 41 A, B non recte sententiæ distinguuntur; primum enim hæc legitime absolvitur: ἐπεὶ ἐμοίγε καὶ αὐτῷ θανάτου ἂν εἴη ἢ διατριβὴ αὐτόθι, ὅποῖτε ἐν-τύχοιμι Πείραι, καὶ Αἴαντι . . ., ἀντιπεραβάλλοντι τὰ ἐμῶν πύθη πρὸς τὰ ἐξείνων. Deinde proxime adiungitur hæc confirmatio: ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὐκ ἂν ἀγδῆς εἴη, vel potius eum aliquot codd. (nec tamen Oxon.) ἀγδῆς (ἢ διατριβὴ) εἴη. Tum formulæ καὶ δὴ τὸ μέγιστον (quæ appositione adiuncta præponitur) usus pervertitur sententia post ἐστι δ' οὐ terminata, ut sic intellegi hæc debeant: καὶ δὴ τὸ μέγιστον (ἐστι) τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα . . . διάγειν. Sublato δὲ post ἐπὶ πόσῳ, quod propter ipsam hanc interpunctionem additum est, sic continuanda oratio est: καὶ δὴ τὸ μέγιστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα καὶ ἐρευνῶντα . . . διάγειν, τίς αὐτῶν σοφός ἐστι καὶ τίς οἶεται μὲν, ἐστι δ' οὐ, ἐπὶ πόσῳ ἂν τις . . . δεξαίτο ἐξετάσαι τὸν ἐπὶ Τροίαν ἀγαγόντα τὴν πολλὴν στρατιάν ἢ Ὀδυσσεύα . . . γυναικάς; Incipit Socrates universe de toto genere: ἐξετάζοντα διάγειν, deinde pro sententiæ exitu ad hoc initium accommodato (ἐπὶ πόσῳ ἂν τις δέξαίτο;) transit ad singulos commemorandos.

Criton. p. 44 B: ἀλλὰ χωρὶς μὲν σοῦ ἐστειρόσομαι

τοιοῦτον ἐπιτηδεῖον, . . . , ἐτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω . . . ,
ὥς οἷός τε ὄν σε σώζειν . . . ἀμελῆσαι. Frustra alii
χωρὶς τοῦ ἰστερῆσθαι scribi voluerunt, alii, ut nuper
Hermannus, articulum omitti potuisse apud infinitivum a
præpositione pendentem defendunt exemplis paucissimis et
incertis¹⁾; nam χωρὶς adverbium esse certissime ostendit
membrorum particulis μὲν — δέ distinctio, nisi quis Græ-
cum putat: πρὸς μὲν Ἡροδότῳ ἐτι δὲ καὶ Θουκυδίδῃς
λέγει. Scribendum: χωρὶς μὲν σοῦ ἰστερῆσθαι . . . ,
ἐτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω. Infinitivus ex ipso illo in χωρὶς
errore ortus est.

Ibd. p. 48 B: οὐτός τε ὁ λόγος, ὃν διεληλύθαμεν,
ἔμοιγε δοκεῖ ὁμοίος εἶναι τῷ καὶ πρότερον. Et ὁ πρό-
τερον pro ὁ πρότερος aut ὁ πρότερον εἰρημμένος minus
usitate dicitur et καί, in comparando frequentissimum, in
hac tamen orationis forma insolenter ponitur, nec agitur
de similitudine huius et alterius orationis, sed de oratione
sui simili et eandem nunc veritatis notam præbente. Itaque
scribendum videtur: ὁμοίος εἶναι καὶ πρότερον (similis
atque antea).²⁾

Ibd. p. 51 D certa orationis lex scribi iubet: οὐδέεις
ἡμῶν τῶν νόμων . . . ἀπαγορεύει, ἐάν τις βού-
ληται ἡμῶν εἰς ἀποικίαν ἵεναι, εἰ μὴ ἀρέσκομεν
ἡμεῖς τε καὶ ἡ πόλις, ἐάν τε μετιοικεῖν ἄλλοσέ ποι

¹⁾ Sympos. p. 209 C scribendum est: περὶ ἀρετῆς καὶ οἷον χρὴ εἶναι
τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθόν (codd. et edd. καὶ περὶ οἷον, repetita
interpretando præpositione); de rep. X p. 598 B πρὸς τὸ ὄν per
se coniungitur cum πεποιήται (πότερα πρὸς τὸ ὄν πεποιήται
ἢ γραφικῇ), tum laxiore nexu, ut sæpe, superadditur ὥς ἔχει,
μιμήσασθαι (ad id, quale est, imitandum; synt. Gr. § 153).

²⁾ Quod Hermannus p. 48 E πείσας σε (ἀλλὰ μὴ ἄκοντος) edidit
e Buttmanni coniectura, idem ego a. 1846, Buttmanni coniec-
turae oblitus, Wiehio, amico et olim discipulo, persuaseram, ut
scriberet in exemplo tum Hauniae impresso. Etiam de rep. I p.
333 E rectissime Stallbaumius ἐμποιήσας pro ἐμποιῆσαι restituit.

ἐλθόν, εἶναι κ. τ. λ. Codd. et edd. εἰ μὴ ἀρξίζοιμεν, qui optativus in hac certæ et definitæ condicionis forma locum non habet. Similes errores notabo ad Theæt. p. 164 A (εἰ σώσοιμεν).¹⁾

Phædon. p. 67 E scribendum: *Εἰ γὰρ διαβέβληνται μὲν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὐτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τοῦτον δὲ (pro δὲ) γιγνομένου εἰ φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ μὴ . . .*: Non continuatur ordo condicionum, sed posito concessoque fundamento transitur ad id, quod tum (igitur), si certa res acciderit, mirum videatur (würde es nicht ganz ungereimt sein, wenn sie, wenn nun dieses einträte, sich fürchteten?).

Ibd. p. 74 D e codicum scriptura, quæ huiusmodi est: *ἄρα φαίνεται ἡμῖν οὕτως ἴσα εἶναι ὥσπερ αὐτὸ ὃ ἔστιν ἴσον ἢ ἐνδεῖ τι* (Oxon. et a pr. manu alius τῷ) *ἐκείνου τῷ τοιοῦτον εἶναι, οἶον τὸ ἴσον, ἢ οὐδέν*; efficitur: *ἢ ἐνδεῖ τι ἐκείνῳ τῷ τοιοῦτον εἶναι οἶον τὸ ἴσον ἢ οὐδέν*; (an deest aliquid illi qualitati, quæ exprimitur verbis τοιοῦτον εἶναι οἶον τὸ ἴσον, an nihil?) Ad exprimendam eam rationem, qua res ceteræ æqualitatis participes sunt,

¹⁾ P. 52 D ex Oxon. restituendum ὁμολογηκέναι πολιτεύσεσθαι pro πολιτεύεσθαι, et ad eandem formam scribendum p. 50 C ὁμολόγητο ἐμμενεῖν et p. 51 E cum Buttmanno ὁμολογήσας ἡμῖν πείσεσθαι et p. 52 C ὁμολόγεις πολιτεύσεσθαι. Sed si hanc causam peragere velim excutereque, quæ contra dicuntur (velut a Stallbaumio ad p. 52 C), incidam in similem disputationem ei, quam lib. I c. 4 persecutus sum. Itaque tantum dicam breviter, certo fine discerni ὁμολογῶ ποιεῖν (confiteor me facere) et ὁμ. ποιήσεν (promitto me facturum) nec hunc finem fere perturbari, nisi ubi futurum a præsenti aut solo accentu (ἐμμένειν) aut littera σ (πορεύεσθαι, πορεύσεσθαι) distet, perraro in πείθεσθαι, πείσεσθαι, similibus, fere nusquam in ποιεῖν, ποιήσεν, ἀκούειν, ἀκούσεσθαι, similibus. Alius generis est ξυντίθεμαι ποιεῖν, paciscor facere.

pre substantivo ponitur *τοιούτων εἶναι οἷον τὸ ἴσον* (quasi dicas: die Beschaffenheit der Gleichartigkeit mit dem Gleichen) eique præponitur *ἐκείνο τὸ*, quod cum flectitur, ipsum *τοιούτων* non mutatur casu, ut cum dicimus *τῷ δοκοῦντι εἶναι τι* aut *μηδέν* et similia. Vulgo, addito contra codices *μή* (*τῷ μὴ τοιούτων*), et sententia et oratio corrumpitur. Quod Hermannus scripsit *ἐνδεῖ τι ἐκείνου τὸ μὴ οὐ τοιούτων εἶναι*, prorsus aberravit ab usu particularum *τὸ μὴ οὐ* (*ἐκείνου τ. μ. οὐ*).

Ibd. p. 75 B: *ὅτι πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐκείνου τε ὁράγεται, ὃ εἰσιν ἴσον, καὶ αὐτοῦ ἐνδεέστερά εἰσιν*. Non omnia, quæ in sensibus sunt, sed tantum omnia, quæ in sensibus (imperfecte et participando) æqualia sunt et iudicantur, ad veram et absolutam æqualitatem nituntur. Scribendum necessario: *πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἴσα ἐκείνου τε ὁράγεται*. Facile id vocabulum excidit post *εἰσιν*.

Ibd. p. 78 D: *Αὐτὴ ἡ οὐσία, ἥς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι ἔρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι*. Puto Platonem posuisse: *ἥς λόγον δίδομεν τὸ εἶναι*, quam ita definimus, ut esse dicamus.

Ibd. p. 82 D: *οἷς τι μέλει τῆς αὐτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι*. Recte improbat *σώματα πλάττειν* de iis, qui corporibus obnoxii vivunt, cum præsertim optimi codices, Ox. et Ven. II, *σώματι* habeant eumque numerum flagitet præcedens *ψυχῆς*. Quoniam *λειτουργοῦντες* nimis discedit, credo Platonem eadem forma a *τοῦ πελάτιου* nomine finxisse *σώματι πελάγεοντες*.¹⁾

¹⁾ P. 83 B e codd. restituendum est: *ἀπ' αὐτῶν ὧν ἂν τις οἰηθείη* (ab ipsis illis, a quibus quis eum malo affici putet). Non agitur de magnitudinis opinione, sed in qua re posita sit vera mali perpressio. Alia plura huiusmodi (velut p. 82 A *ἐκάστη* pro *ἑκάστα*) recte Wohlrabius revocavit (1866), nonnulla etiam iure contra codices emendata defendit, ut p. 84 A, ubi *μεταχειριζομένην* accommodatione depravatum erat.

Ibd. p. 84 A: καὶ οὐκ ἄν (ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου) οἰηθεῖν τὴν μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἐαυτὴν λύειν, λυόντης δὲ ἐκείνης αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς καὶ λύπαις ἐαυτὴν πάλιν αὖ ἐγκραταδεῖν. Debebat esse αὐτὴν πάλιν αὖ παραδιδόναι, nec ἐγκραταδεῖν, sed καταδεῖν dicendum erat de voluptatibus et doloribus animum constringentibus. Sublato παραδιδόναι scribendum: αὐτὴν ταῖς ἡδοναῖς καὶ λύπαις ἐαυτὴν πάλιν αὖ ἐγκραταδεῖν, ut animus ipse se iis constringere dicatur. (Vid. p. 83.) (De p. 84 D vid. p. 174 n.)

Ibd. p. 90 B: ἀλλ' ἐκείνη ἥ, ἐπειδάν τις πιστεύῃ λόγῳ τινὲ κ. τ. λ. Non sequitur, quod expleat sententiam relativam pronomine ἥ significatam. Ortum id est prava geminatione scribendumque: ἐκείνη, ἐπειδάν τις (sed illa ratione, cum quis ο: quæ tum efficitur, cum quis). (De p. 93 D vid. supra p. 83.)

Ibd. p. 101 D: εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἔχοιτο, χεῖρειν ἐφ' ἧς ἄν καὶ οὐκ ἀποκρίναιτο. Neque per se ἔχεσθαι de oppugnando aggrediendoque dici potest neque post ἐχόμενος proxime ante cum eodem genetivo prorsus contrario significato positum. Scribendum: ἔφοιτο (ἐφείτο, peteret). Paulo post videndum, ne scribi debeat ἅμα δ' οὐκ ἄν φύροις pro φύροιο de omnia miscente.

Ibd. p. 102 C: ἐν μέσῳ ὧν ἀμφοτέρων, τοῦ μὲν τῷ μεγέθει ὑπερέχειν τὴν σμικρότητα ὑπερέχων, τῷ δὲ τὸ μέγεθος τῆς σμικρότητος παρέχων ὑπερέχον. Aperte pravum est ὑπερέχων, nec tamen tolli id æqualitas membrorum studiose et lusu quæsita sinit. Scripsit Plato ὑπέχων: alterius magnitudini exiguitatem suam superandam subministrans, alteri magnitudinem exiguitatem superantem præbens. Apte de minoris ad maius ratione ὑπέχω ponitur.

Ibd. p. 104 E admodum vereor, ne post ὀρίσασθαι exciderit δεῖ (ὃ τοίνυν ἔλεγον, ὀρίσασθαι δεῖ), non δεῖν, quod in codicibus aliquot additur. Nam neque λέγω apud

Platonem est iubeo et ea, quæ narrantur de δεῖν omisso post *γρημί, οἶμαι*, similia, finguntur. (*Ἀξιῶ τι γίγνεσθαι, arqumum puto et flagito aliquid fieri.* prorsus separandum est.)

Ibd. p. 112 B: *Ὅταν τε οὖν ὑποχωρήσῃ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν τόπον τὸν δὴ κάτω καλούμενον, τοῖς κατ' ἐκείνα τὰ ῥεύματα διὰ τῆς γῆς εἰσρεῖ τε καὶ πληροῖ αὐτὰ ὥσπερ οἱ ἐπαντιλοῦντες· ὅταν τε αὖ κ. τ. λ.* Aperte ὕδωρ subiectum (ut grammatici loquimur) est, ῥεύματα obiectum; neque enim in his: *καὶ πληροῖ αὐτὰ* alio referri αὐτὰ nisi ad ῥεύματα potest; (cfr. mox *τὰ ἐνθάδε πληροῖ αὐτῆς*). Itaque activum verbum requiritur, idemque flagitat etiam quod additur: *ὥσπερ οἱ ἐπαντιλοῦντες*, quoniam hi cum ῥεύμασιν sponte influentibus comparari nequeunt. Et adest verbum et litteris simillimum et mutationi, quod minus tritum erat, obnoxium, significatione aptissimum, *εἰσφρεῖ*.

Ibd. p. 115 D: *ταῦτα μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν, παραμυθούμενος ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δ' ἐμαυτόν.* Frustra sibi Socrates (ἄλλως) dixisse videri poterat, quæ ex animi sententia dixerat, nec tamen dixisse tantum παραμυθούμενος amicos et se ipsum; nec Critoni soli aut maxime dixerat (αὐτῷ λέγειν). Sublato μοι scribendum: *ταῦτα δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν κ. τ. λ.* Crito me hæc dieis causa (Criton. p. 46 D) dixisse credit, tantum ut vos meque consolarer.

Theætet.¹⁾ p. 144 A: *Τὸ γὰρ εὐμαθῆ ὄντα, ὡς ἄλλω χαλεπὸν, προῖον αὖ εἶναι διαφερόντως κ. τ. λ.* Hoc si vere scriptum esset, significaret: docilem, quomodo alteri difficile (est docilem esse), miro loquendi genere pro eo, quod usitate diceretur *ὡς μηδὲνα ἄλλον.* (Stallbaumius prave enarrat.) Scribendum: *εὐμαθῆ ὄντα, εἰν ἄλλω χαλεπόν*, h. e., qui facile ea discat, quæ alteri

¹⁾ Wohlrabii Theæteti editione uti non potui.

difficile sit discere. Legitime enim *εὐμαθῆς τινος* et *δυσμαθῆς τινος* dicitur.

Ibd. p. 149 D in codicum corrupta scriptura (*καὶ ἐὰν νῖον ὄν δόξη*) videtur latere: *καὶ ἐὰν ἄμεινον δόξη*. (Syllaba *αμ* post *αν* intercidit.)

Ibd. p. 155 B: *ἢ ὅταν φῶμεν ἐμε τηλικόνδε ὄντα μήτε ἀνξήθεντα μήτε τούναντιον παθόντα ἐν ἐνιαυτῷ σοῦ τοῦ νῖου νῦν μὲν μείζω εἶναι, ὕστερον δὲ ἐλάττω, μηδὲν τοῦ ἐμοῦ ὄγκου ἀφαιρεθέντος ἀλλὰ σοῦ ἀνξήθεντος*. Nihil est *ἐν ἐνιαυτῷ*, quoniam certum temporis spatium ad rem non pertinet et, si pertineret, scribendum esset: *ἐν ἐνιαυτῷ* δὲ (pro *ὕστερον* δὲ) ἐλάττω. Scribendum: *μήτε τούναντιον παθόντα ἐν ἐνιαυτῷ, σοῦ τοῦ νῖου κ. τ. λ.* Paulo post (E) *αὐτῶν* post *συνεξερευνήσωμαι* iure non ferendum Hermannō visum est; sed *ζητοῦντα ἐρευνᾶν* tautologiam manifestam habet. Suspicio scriptum fuisse *συνεξερευνήσωμαι ἰών*, geminatione (*αν* ex *αι*) ortum *αὐτῶν*.

Ibd. p. 157 B: *τὸ δ' οὐ δεῖ . . . οὔτε τι συγχωρεῖν οὔτε τοῦ οὔτ' ἐμοῦ οὔτε τόδε οὔτ' ἐκεῖνο οὔτε ἄλλο οὐδὲν ὄνομα ὃ τι ἂν ἰσῆ*. Neque genetivi (*του, ἐμοῦ*) ullam habent rationem neque primæ personæ pronomen; nemo enim res appellabat *ἐμέ* aut *ἡμᾶς*. Scribendum, effecta ex *ἐμοῦ* voce necessaria: *οὔτε τοῦτ' εἶναι οὔτε τόδε*. Nocuit οὐ syllaba tam sæpe repetita.

Ibd. p. 162 E: *ὥ (τῷ εἰκότι) εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρῶμενος γεωμετερεῖν, ἄξιος οὐδ' ἐνὸς μόνου ἂν εἴη*. Mirum in vilissimo ac nullo pretio significando *ἐν μόνου*. Sine dubio scribendum: *οὐδ' ἐνὸς μνοῦ*, ne unius capilli quidem, non flocci, etsi alibi *μνοῦν* sic positum nunc non reperio.

Ibd. p. 164 A: *Δεῖ γε μέντοι, εἰ σώσοιμεν τὸν πρόσθε λόγον*. Scribendum esse *σώσοιμεν* neque aliter unquam dici in significatione eius, cuius consequendi causa aliquid necessarium sit, dixi in libello observationum de syntaxi

Gr. p. 27, comparato εἰ μέλλομεν, Latinoque si servaturi sumus (synt. Gr. § 116 n. 1, opusc. ac. II p. 281). Cfr. Theæt. pp. 168 D, 182 C, 203 D, de rep. II p. 375 A, V p. 459 E, VIII p. 567 C, de legg. III p. 693 D, Phileb. p. 62 C, soph. pp. 239 A, 240 E, polit. p. 292 C, Lach. p. 192 C. In εἰ μέλλω (μέλλει, μέλλομεν) errores sustulerunt Heindorfius ad Parmen. p. 164 C, Stallb. ad politic. p. 268 D. Apud Plutarchum quoque de aud. poet. c. 6 p. 22 et, an seni sit ger. resp. c. 1 p. 783 male editur εἰ μέλλομεν. εἴ γε δὴ μὴ μέλλομεν pro μέλλομεν (recte in lib. non posse suaviter cet. c. 16, 2 et 25, 3, de Stoic. repugn. 9, 4). Etiam Luciano Hermot. 49 reddendum εἰ μέλλομεν pro μέλλομεν. (Paucis versibus post simpliciter ex Oxon. et duobus aliis bonis tenendum erat ὁρῶν.)

Ibd. p. 165 D: καὶ ἄλλα μυρία, ἃ ἐλλοχῶν ἂν πελιαστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρόμενος, ἤντι' ἐπιστήμην καὶ αἰσθησιν ταύτων ἔθου, ἐμβολὼν ἂν εἰς τὸ ἀκούειν καὶ . . . τὰς τοιαύτας αἰσθήσεις ἤλεγχεν ἂν ἐπέχων κ. τ. λ. Nihil est ἐν λόγοις ἐρόμενος. Si forma impetus significaretur, coniungendum saltem participium esset cum ἐμβολῶν et ἐρωτῶν dicendum. Scribendum: πελιαστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρωόμενος¹⁾, fortis et strenuus in disputando.

Ibd. p. 173 E: ἡ δὲ διάνοια, ταῦτα πάντα ἡγησαμένη μικρὰ καὶ οὐδὲν, ἀτιμάσασα πανταχῇ φέρεται κατὰ Πίνδαρον. Et καὶ οὐδὲν displicet (neque enim meminī

¹⁾ In transcurso duobus e vicino exemplis significabo, cur in Hermanno libertatem rectæ auctoritatum æstimationis sociam me interdum desiderare supra dixerim. Nam p. 167 B sine ulla dubitatione contra Oxon. restituendum est πονηρᾷ ψυχῇς ἔξι δοξάζονται συγγενῇ αὐτῆς χρηστῇ ἐποίησε δοξάσαι ἑτερα τοιαῦτα (non enim de diversis animis, sed de diversis eiusdem animi in uno homine ἔξεσιν agitur) et p. 169 C ἀλλ' ἄγε. Etiam p. 168 E recipienda erat Schleiermacheri coniectura οὐτῶν τὸν λόγον.

diei ἡγεῖσθαι τινα μηδέν) et superadditum sic per se ἀτιμάσασα. (Nam quod ante Bekkerum coniungebatur καὶ οὐδὲν ἀτιμάσασα, sententiæ repugnat.) Opinor scribendum esse: ἡγησαμένη σμικρὰ καὶ κατ' οὐδὲν ἀτιμάσασα.

Ibd. p. 174 D: Τύραννόν τε γὰρ ἢ βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον ἓνα τῶν νομίμων, οἷον συβώτην ἢ ποιμένα ἢ τινα βουκόλον ἡγεῖται ἀκούειν εὐδαιμονιζόμενον πολὺ βδάλλοντα. Hæc intellexerem, si post ἐγκωμιαζόμενον additum ἀκούων legeretur; nunc neque cohæret oratio neque anacoluthi ulla est excusatio. Scriptum fuisse opinor ἐγκωμιαζόντων idque, cum, pronomine (αὐτῶν) omissio, minus appareret structuræ ratio, mutatum.

(De p. 175 C vid. supra p. 100.)

Ibd. p. 181 B: Οὐδὲν μὲν οὖν ἀνεκτόν, ὃ Σώκρατες, μὴ οὐ διασκέψασθαι, τί λέγουσιν ἐκάτεροι τῶν ἀνδρῶν. Parum aptum videtur, tanquam de re gravi et intolerabili, ἀνεκτόν, scribendumque potius ἀνετεόν, non desistendum nec remittendum, quin consideremus. Sophist. p. 254 B: οὐκ ἀνετεόν, πρὶν ἂν ἱκανῶς αὐτὸν θεασώμεθα. Polit. p. 291 C.

Ibd. p. 182 B: ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συγκινηνομένων τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτονται τὰ μὲν ποιά ἅττα γίνεσθαι, τὰ δὲ αἰσθανόμενα. Non video, qui ferri possit activum ἀποτίκτονται, cogorque ἀποτεχθέντα scribere, etsi is aoristus tantum inferioris ætatis testes habet.

Ibd. p. 182 D prave Theodori et Socratis partes separantur. Neque enim Theodori est amplificare, quæ Socrates dixerit, et argumentum addere. Itaque Theodori hæc tantum sunt: Καὶ τίς μηχανή, ὃ Σώκρατες; deinde Socrates suam continuat orationem.

Ibd. p. 184 D, E: εἴ τιτι ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ διὰ μὲν ὀφθαλμῶν ἐφικνούμεθα λευκῶν τε καὶ μελάνων, διὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐτέρων αὐτῶν, καὶ ἔξεις ἐρωτώμενος πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ σῶμα ἀναφέρειν;

Necessario tollendum καὶ positum initio apodosis in apertissima et simplicissima oratione. Proxime ante scribendum videtur: Τοῦ δὲ τοι ἐνεκα ταῦτά σοι (vulgo αὐτά σοι) διακριβοῦμαι; (hac diligentia utor?). Tum proxime post: ἴσως δὲ βέλτιον σὲ λέγειν αὐτὸν (pro αὐτά) ἀποκρινόμενον μᾶλλον ἢ ἐμὲ ὑπὲρ σοῦ πολυπραγμοεῖν.

Ibd. p. 191 E: Ὁ τοίνυν ἐπιστάμενος μὲν αὐτά, σκεπτῶν δὲ τι ὧν ὁρᾷ ἢ ἀκούει. Pronomen αὐτά non habet, quo referatur; scribendum, quod apertissime sententia flagitat, ἄττα.¹⁾

Ibd. p. 195 D: λέγεις, ὅτι αὖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν διαρροούμεθα μόνον, ὁρῶμεν δ' οὐ, ἵππον οὐκ ἄν ποτε οἰηθείμεν εἶναι. Particula αὖ nihil loci habet; scrib. ἄν.

Ibd. p. 198 D: ὧν πάλαι ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἡπίσιτατο αὐτά. Particula καὶ non reperitur nisi in perpaucis et recentibus codicibus, atque in eorum quoque pluribus a secunda manu. Scribendum est: ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόν τε ἡπίσιτατο αὐτά.

Ibd. p. 201 C: Οὐκ ἄν, εἴ γε ταύτῳ ἦν δόξα τε ἀληθὴς καὶ δικαστήρια καὶ ἐπιστήμη, ὁρθά ποτ' ἄν δικαστὴς ἄκρος ἐδόξαζεν ἄνευ ἐπιστήμης. Quoniam substantivi nominativo (δικαστήρια) nihil omnino est loci, eam vocem prorsus tollunt; verum eam nemo tam fatuus additurus erat, nec ex nota marginali orta esse potest. Scribendum δικαστήρια. Finxit hoc adiectivum Plato,

¹⁾ P. 190 C (ἐατέον δὲ καὶ σοὶ κ. τ. λ.) ne quid frustra tentetur, verba rectius enarranda sunt, quam a Stallbaumio fit; hoc enim Socrates dicit, nomen alterius relinquendum esse in singulis rebus et de iis intellegendum, quæ inter se diversa sint; nam verbo quidem diversum et diversum idem esse; abstractam diversi notionem appellationemque unam esse.

ut φυλακτήριος de legg. VIII, p. 842 D, lepideque sententiam veram et iudici convenientem dixit.

Ibd. p. 204 A verum esse nequit verbum activum *ἔχέτω* in hac orationis forma: *ἔχέτω . . . μία ἰδέα γιγνομένη ἢ συλλαβή*. Scribendum videtur: *ἔχε· ἔστω δὴ μία ἰδέα ἐξ ἐκάστων τῶν συναρμοστιόντων στοιχείων γιγνομένη ἢ συλλαβή*. Quanquam solet fere dici: *ἔχε δὴ· ἔστω*.¹⁾

Sophist. p. 216 C: καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντός. Nemo, quod sciam, adiectivum τίμιος, quod absolutæ et plenæ significationis est, cum genetivo pretii coniunxit (τίμιός τινος, pretio aliquo dignus, æstimandus). Tollendum vocabulum, additum, cum non intellexeretur ἄξιοι ad utrumque genitivum pertinere.

Ibd. p. 221 E: Δίχα πού νῦν διείλομεν τὴν ἄγρην πᾶσαν, νευστικοῦ μέρους, τὸ δὲ πεζοῦ τέμνοντες. Quid sit τέμνειν ἄγρην νευστικοῦ μέρους, cum agatur de captura in τὸ νευστικόν et τὸ πεζόν dividenda, nemo facile dicat; nam τέμνομεν μέρη (εἰς μέρη), non μερῶν. Et ipsum μέρος in τὸ δὲ auditur. Ferri potest: νευστικοῦ (θηρευτοῦ), τὸ δὲ πεζοῦ τέμνοντες. Sed fortasse scribendum est: νευστικὸν μέρος, τὸ δὲ πεζὸν τέμνοντες. Et est πεζόν in cod. Oxon. et A.

¹⁾ P. 204 C servanda erat codicum scriptura. Primum Socrates quærit: Οὐκοῦν ἐφ' ἐκάστης λέξεως πάντα τὰ ἐξ εἰρήκαμεν; Nonne in unaquaque dictione (quicquid ex his diximus sive bis trina sive ter bina sive cetera) omnia diximus, quæ coniunctim sex sunt (sex, ut ita dicam, singulatim)? Deinde: Πάλιν δὲ οὐδὲν λέγομεν τὰ πάντα λέγοντες; Nihilne sic dicimus, ut hæc omnia (has omnes numeri senarii formas) significemus (coniunctim et una voce)? P. 207 D recte Stephanus non tulit ὅτε μὲν . . . τότε δέ, quod et barbarum hoc est et quod in hoc membro necessario eadem forma, qua in proximo, varietas temporis significari debet. Error ortus ex concursu syllabæ το geminatæ (αὐτοτοτε).

Ibd. p. 223 B: Κατὰ δὴ τὸν νῦν . . . λόγον . . . ἢ τέχνης οἰκειωτικῆς, χειρωτικῆς, θηρευτικῆς, ζωοθηρίας, χειρσαίας, ἀνθρωποθηρίας . . . νέων πλουσίων καὶ ἐνδόξων γιγνομένη θήρα προσρητίον . . . σοφιστικῇ. Omnes hos genetivos ludicrorum artium nominum non intellego; neque enim venatio artis est nec ars venatur, sed sophistica est ea venatio adolescentium. quæ his artibus fit. Itaque genetivis dativos substituendos dico scribendumque: ἢ τέχνη οἰκειωτικῇ, χειρωτικῇ, . . . , δοξο- παιδευτικῇ νέων πλουσίων καὶ ἐνδόξων γιγνομένη θήρα, quod qui nimis audacter in tot nominibus fieri putaverit, meminerit, cum in primo aberratum esset, ut pro τέχνῃ scriberetur τέχνης, necessario eandem in ceteris mutationem factam esse. Quam facilis autem ille error fuerit, dictum est supra p. 67 et ad Thucyd. II. 83, 1. (De p. 224 A dictum est illo ipso loco p. 67.)

Ibd. p. 228 C: ὅσα κινήσεως μετασχόντα καὶ ομοπόνητα θέμενα τούτου τυγχάνειν καθ' ἑκάστην ὁρμήν παράφορα αὐτοῦ γίγνεται καὶ ἀποτυγχάνει. Verba τούτου τυγχάνειν, quod cum reliquis nullo modo coeunt, prorsus tolli volunt: addi qui potuerint, non significant. Scribendum est optima sententia, minima mutatione: καὶ ομοπόνητα θέμενα ἀντὶ τοῦ τυγχάνειν καθ' ἑκάστην ὁρμήν κ. τ. λ. Semel scripto α, ex ντιτον factum τούτου.

Ibd. p. 229 A: Οὐχοῦν καὶ περὶ μὲν ἕβριν καὶ ἀδίκιαν καὶ δειλίαν ἢ κολαστικὴ πέφυκε τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προσήκουσα δίκῃ. Hæc prorsus nugatorie dicuntur, τὴν κολαστικὴν maxime esse δίκην et δίκην προσήκουσαν nescio cui. Omnia recta et elegantia erunt, iota subscripto: τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προσήκουσα Δίκῃ. Ut præcipuam hanc esse iustitiæ partem hospes Eleates significet, maxime eam deæ Iustitiæ cognatam et propriam dicit.

Ibd. p. 231 A, B: ὁμῶς δὲ ἐστῶσαν (hi. quos signifi-

cavimus, sophistæ). οὐ γὰρ περὶ σμιζοῦν ὄρων τὴν ἀμφισβήτησιν οἶομαι γενήσεσθαι τότε, ὅποταν ἱκανῶς γνωστέωσιν. Quæ sit hæc, quam hospes futuram expectet, idonea custodia, a sophistis agenda, frustra, opinor. quæremus. Stallbaumii quidem enarratio prorsus prava est. Ne γνωστέωσιν quidem rectum sensum efficit, etsi aoristus præsentī præstat. Scribendum opinor: τότε, ὅποταν ἱκανῶς γνωστέωσιν: tum, cum satis deprehensi inventique fuerint, qui sint.

Ibd. p. 234 C adhibitis Schleiermacheri et Stallbaumii inventis (ἢ et τυγχάνει) scribendum est: περὶ τοὺς λόγους ἃς οὐ προσδοκῶμεν εἶναι τινα ἄλλην τέχνην, ἢ ὃν δυνατόν αὐτὴν τυγχάνει τοὺς νέους . . . διὰ τῶν ὧτων τοῖς λόγοις γοητεύειν; Codices τέχνην, ἢ οὐ δυνατόν αὐτὴν τυγχάνειν.

Ibd. p. 235 A: Εἰς γόητα μὲν δὴ καὶ μιμητὴν ἄρα θετεῖον τινά (τὸν σοφιστήν). Opinor scribendum: Ἐς γόητα.¹⁾

Ibd. p. 236 E: "Ὅπως γὰρ εἰπόντα χρηρῆ, ψευδῆ λέγειν ἢ δοξάζειν ὄντως εἶναι, καὶ τοῦτο φθεγξάμενον ἐναντιολογία μὴ συνέχεσθαι, παντάπασιν . . . χαλεπὸν. Inter εἰπόντα et alterum τοῦτο φθεγξάμενον, quo illud revocatur et renovatur (cum igitur sic dixeris), non potest interponi καί, quod ortum est ex altera syllaba verbi εἶναι.

Ibd. p. 239 D (de sophista, quem hospes dixit πανουργῶς εἰς ἄπορον τόπον καταδεδυκέναι): Τοιγαροῦν εἰ τινα φήσομεν αὐτὸν ἔχειν φανταστικὴν τέχνην,

¹⁾ P. 236 B restituenda codicum scriptura temere ab Hermanno mutata: διὰ τὴν οὐκ ἐκ καλοῦ θεάν, propter conspectum e loco non apto et idoneo (ex eo, unde extrema minora veris videntur). Οὐ non „aliquot codices“ ad fulciendam corruptelam addiderunt, sed tenent omnes præter tres, boni prorsus omnes.

ῥαδίως ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν εἰς τοῦναντίον ἀποστρέφει τοὺς λόγους *z. i. l.* Neque quid h. l. sit χρεία λόγων, intellegitur (quæ rectissime dicitur politic. p. 272 D de usu sermonum et disserendi), et ineptissime certe ἐκ τῆς χρείας τῶν λόγων sophistes in eos, qui illum sectantur et comprehendere student, impetum facere dicitur. Et τῶν λόγων quidem, quod etiam ob proxime sequens ἀποστρέφει τοὺς λόγους suspectum fit, prorsus coarguunt codices tres optimi (Oxon., *A, Π*), in quibus est τὸν λόγον. Videat nunc mihi aliquis, quam facili mutatione ex his vestigiis veritas emergat. Nam hospes elegantissima imagine, sophistam cum serpente aliave bestia noxia comparans, fieri posse dicit, ut ille ex latibulo, quo se condiderit, se ei insidiantes et capere eum conantes subito impetu petat et perturbet: ῥαδίως ἐκ ταύτης τῆς χρειάς τοῦ λόγου ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν εἰς τοῦναντίον ἀποστρέφει τοὺς λόγους. Usus est Plato Homericō vocabulo (χειά), quod post eum in prosa oratione Plutarchus posuit de def. orac. c. 15 p. 418 A et quod fortasse sermo populi semper tenuit in re apud scriptores raro appellata.

Ibd. p. 240 B sic orationem distribuendam scribendamque puto: *Ξε. Οὐκ ὄντως οὐκ ὄν ἄρα λέγεις τὸ εἰσὶν, εἰπερ αὐτὸ γε μὴ ἀληθινὸν ἐρεῖς. Ἀλλ' εἴτι γε μὴν πως. Θεαίτ. Οὐκ ὄν ἀληθῶς γε, ἔφηρ.* (Sic codices optimi Ox., *A, Π*, non οὐκοῦν nec φῆς). *Ξε. Οὐ γὰρ οὖν. Θεαίτ. Πλήν γ' εἰκὼν ὄντος.*

Ibd. p. 241 A Plato nihil scripsit nisi hæc: ἢ τίς μηχανῇ συγχωρεῖν τινα τῶν εὖ φρονοῦντων, ὅταν προσδιωμολογημένα ἢ καὶ πρὸς τοῦτων ὁμολογηθέντα; Illa ἄφθεργτα καὶ ἄρρητα καὶ ἄλογα καὶ ἀδιανόγητα, quæ orationem et sententiam omnino evertunt (significant enim, cum simul convenerit ea, quæ antea convenerint, esse ἄφθεργτα καὶ ἄρρητα, quo nihil ineptius et alienius esse potest), adscripta sunt in margine (sed prava forma) ex p.

238 C ad significandum, quæ essent τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθέντα.

Ibd. p. 244 D scribendum (ut perficiatur ea sententia, quæ præcedit: συμβήσεται τὸ ὄνομα ὀνόματος ὄνομα μόνον, ἄλλον δ' οὐθενὸς ὄν): καὶ τὸ ἐν γε ἐνὸς ἐν μόνον (pro ἐν ὄν μόνον), καὶ τοῦ ὀνόματος (sic Oxon. pro τοῦτο ὀνόματος) αὖ τὸ ἐν μόνον. (Hermannus aberravit.)

Ibd. p. 245 B: Πότερον δὴ πάθος ἔχον τὸ ὅλον τοῦ ἐνὸς οὕτως ἐν τε ἔσται καὶ ὅλον ἢ παντάπασιν μὴ λήγωμεν ὅλον εἶναι τὸ ὄν; Recte Schleiermacherus vidit subiectum esse non τὸ ὅλον, sed τὸ ὄν. Itaque scripsit ἔχον τὸ ὄν τοῦ ἐνός. Sed ut illud de subiecto verum est, ita non minus certum videtur (ex ἐν τε καὶ ὅλον et ex μὴ ὅλον) simul cum τῷ ἐνὶ nominatum fuisse τὸ ὅλον. Itaque Plato scripsisse videtur: Πότερον δὴ πάθος ἔχον [τὸ ὄν] τοῦ ὅλου καὶ τοῦ ἐνός οὕτως ἐν τε ἔσται καὶ ὅλον . . : Quæritur, qua ratione (num πάθει) ens totum et unum fiat. Cum ob his positas litteras excidisset τὸ ὄν, mutatum est τοῦ ὅλου καί.

Ibd. p. 248 C: ὅτι γενέσκει μὲν μέτεστι τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν δυνάμεως, πρὸς δὲ οὐσίαν τούτων οὐδετέρου τὴν δύναμιν ἀρμόττειν φασίν. Aut scribendum: μέτεστι τῆς τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν δυνάμεως aut tantum: μέτεστι τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν, sublato δυνάμεως, quod potuit ad orationem explendam et exæquandam addi.

Ibd. p. 248 E: τὴν οὐσίαν δὴ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον γιγνωσκομένην ὑπὸ τῆς γνώσεως . . . κινεῖσθαι διὰ τὸ πάσχειν. Infinita oratio non habet, unde pendeat. Itaque Hermannus hac sententia superiori adnexa, ὥστε ante τὴν οὐσίαν addidit (effictum ex ὡς τό, quod duobus versibus ante prave sustulit). Scribendum est: Τὴν οὐσίαν δὴ δεῖ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον κ. τ. λ. (Cfr. ad Thucyd. VI, 21, 2.)

Ibd. p. 249 A necessario in membris contrarie relatis

scribendum: Ἀλλὰ δῆτα τοῦν μὲν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν ἔχειν, ἀκίνητον μέντοι τὸ παράπαν ἔμψυχον ὄν ἐστάναι. Vulgo deest ἔχειν, quod excidit post χην.¹⁾

Ibd. p. 251 E personarum partes sic distribuendæ sunt: Θεαίτ. Ἐγὼ μὲν . . . ἀποκρίνασθαι. Ξέ. Τί οὖν οὐ καθ' ἐν ἀποκρινόμενος . . . ἐσκέψω; Θεαίτ. Καλῶς λέγεις, καὶ τιθῶμέν γε . . . μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν κοιτωνίας εἰς μηδέν. Ξέ. Οὐκοῦν κίνησιν τε . . . μεθέξειτον οὐσίας. Θεαίτ. Οὐ γὰρ οὖν.

Ibd. p. 253 C: καὶ δὴ καὶ διὰ πάντων εἰ συνέχοντα ταῦτα ἐστίν, ὥστε συμμίγνυσθαι δυνατὰ εἶναι. Hermannus συνέχοντα ἄττ' ἐστίν. Debuerat: συνέχοντα ἄττ' αὐτὰ ἐστίν.

Ibd. p. 253 E: Τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον . . . ἀνευρήσομεν, ἰδεῖν μὲν χαλεπὸν ἐναργῶς καὶ τοῦτον, ἕτερον μὴν τρόπον ἢ τε τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης ἢ τε τούτου. Græcum non est: ἢ χαλεπότης ἕτερον τρόπον ἐστίν. Scribendum: ἕτερον μὴν τρόπον ἢ τε τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης ἢ τε τούτου. (Synt. Gr. § 54 not. 1; Aristoph. av. 109, Eurip. Med. 808, Herod. I, 107.)

Ibd. p. 256 A ridicule, postquam dixit hospes: Οὐ ταῦτόν ἄρα ἐστίν ἢ κίνησις, statim subiicit: ἀλλὰ μὴν αὕτη γ' ἦν ταῦτόν, prava etiam demonstratione (αὕτη), quasi diligenter ab alia re separetur. Scr.: ἀλλὰ μὴν ἐαυτῇ γ' ἦν ταῦτόν διὰ τὸ μετέχειν αὐτῇ πᾶν ταῦτοῦ (pro πάντ' αὐτοῦ, quod debebat esse πάντα ταῦτοῦ). Cfr. B: διὰ τὴν μεθεῖν ταῦτοῦ πρὸς ἐαυτήν. (Ipsa sibi eadem est.)

Ibd. p. 257 D sic scribendum: Θεαίτ. Τάχ' ἄν. Ξέ. Ἀλλ', ὅπῃ δὴ, λέγωμεν. Ἔστι τῷ καλῷ τι θάτερον

¹⁾ P. 251 A rectum est, quod mutant, διωσόμεθα: si neutrum videre poterimus, quæstionem decentissime deponemus et a nobis reiiciemus sic utriusque simul.

μόριον ἀντιτιθέμενον; Codices (præter Ξ) ἄλλο πη, literis male divisus. Soli hospiti convenit illa exhortatio.

Ibd. p. 258 B: Ποίερον οὖν (τὸ μὴ ὄν) ἐστὶν οὐδενὸς τῶν ἄλλων οὐσίας ἐλλειπόμενον...; Scrib. οὐσίᾱ: nullo alio essentia inferius. Alioquin esset: οὐδεμιᾶς ἄλλης οὐσίας. Deinde (C) potius tollenda hæc: καὶ τὸ μὴ μέγα καὶ τὸ μὴ καλόν quam quicquam addendum. Nam cum essentiis positivis (ὥσπερ τὸ μέγα ἦν μέγα) comparatur negativa: οὔτω δὲ καὶ τὸ μὴ ὄν... ἐστὶ μὴ ὄν. Id non intellexit, qui illa interposuit, tanquam aptiora scilicet ad τὸ μὴ ὄν.

Ibd. p. 267 C: σφόδρα ἐπιχειροῦσι πολλοὶ τὸ δοκοῦν οφίσι τοῦτο ὡς ἐνὸν αὐτοῖς προθυμεῖσθαι φαίνεσθαι ποιεῖν. Tollendum esse προθυμεῖσθαι ridicule post ἐπιχειροῦσι abundans cum molestissimo trium infinitivorum concursu, etiam eo evincitur, quod necessario hæc continuari debent ὡς ἐνὸν αὐτοῖς φαίνεσθαι. Paulo post (D) pro παλαιά τις... αἰτία, pro quo Boeckhius ἀήθεια scribebat, videtur potius fuisse ἀργία.

Ibd. p. 268 A scrib.: Πάνν μὲν οὖν ἐστὶν ἐκάτερον γένος ὃν εἶρηκας pro ἐκατέρου γένους. Non unus quidam utriusque esse generis dicitur, sed utrumque genus reperiri.

Politic. p. 258 B, C sic distribuenda verba videntur: Νέ. Σω. Τί μὴν; καὶ ἄλλο; Ξέ. "Εοικέ γε. Τὴν οὖν κ. τ. λ.

Ibd. p. 261 D: Φαίνεται γε δὴ ῥηθὲν νῦν. Mire, quod alter proximis superioribus verbis dixit, confirmatur dictum videri nunc. Scrib.: ῥηθὲν εὔ.

Ibd. p. 264 E e codicum vestigiis (τὸ πολιτικὸν ὥσπερ τὸ πεζόν) videtur effici: Τί δέ; τὸ πολιτικόν, ἐν ᾧ περ τὸ πεζόν, ζητητέον; in ea parte, in qua τὸ π. est?

Ibd. p. 267 A: τούτου δὲ ἀπεικασθὲν τὸ μόριον ἀντιεπιτακτικὸν ἐροῖθι. Nulla hic assimilatio locum habet. Ex toto separata frangendo pars significatur: ἀποκλασθῆν.

Ibd. p. 271 A: τὸ δὲ γηγενὲς εἶναι ποτε γένος λεχθὲν τοῖτ' ἦν τὸ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐκ γῆς πάλιν ἀναστρεφόμενον. Nulla erat ἀναστροφή (nec hoc de resurgentibus dicitur). Scrib.: ἀνατρεφόμενον.

Ibd. B omnis difficultas evanescit recepto e ΔΠ, quod licet suspicari etiam in Ox. fuisse, quocum illi contra ceteros conspirare solent, τὸ τοὺς προεσβύτας pro τῷ τ. πο. sublatoque ante τῇ τροπῇ, quod iam Hermannus sustulit, ceteroquin longe a vero aberrans, ἐπεσθαι, quod tres illi certi testes omittunt. Sic enim locus scribendus est: ἐχόμενον γὰρ ἐστι (proximum et consequens est) τὸ τοὺς προεσβύτας ἐπὶ τὴν τοῦ παιδὸς εἶναι φύσιν, ἐκ τῶν τετελευτηκότων αὖ, κειμένων δ' ἐν γῇ, πάλιν ἐκεῖ ξυνισταμένους καὶ ἀναβιωσκομένους, τῇ τροπῇ συνανακυκλουμένης εἰς τὰναντία τῆς γενέσεως (generatione una cum terræ conversione in contrarium se vertente; perverse Stallbaumius et Hermannus συνανακυκλουμένους).

Ibd. D: τότε γὰρ αὐτῆς προῶτον τῆς κυκλήσεως ἤρχεν ἐπιμελούμενος ὅλης ὁ θεὸς, ὡς νῦν κατὰ τόπους ταυτόν τοῦτο ὑπὸ θεῶν ἀρχόντων πάντ' ἐν τὰ τοῦ κόσμου μέρη διειλημμένα. Manifesto prava esse verba ὡς νῦν, si ad sequentia referantur, satis, ne plura dicam, ostendunt, quæ p. 273 A leguntur, e quibus apparet nunc alium rerum ordinem esse dici, olim cum summo deo coniunctos dæmones singulis partibus præfuisse, quas postea reliquerint (p. 272 E). Perturbata est etiam totius loci cohærentia. Scribendum est: ὁ θεὸς ὡς νῦν, καὶ κατὰ τόπους, ταυτόν τοῦτο, ὑπὸ θεῶν ἀρχόντων πάντ' ἦν τὰ τοῦ κόσμου μέρη διειλημμένα. Pro καί, quod facillime ante κατὰ excidere poterat, potest etiam scriptum fuisse εἴτα (εἴτα κατὰ). Ταυτόν τοῦτο appositione pro adverbio interponitur. Πάντα ἦν Stallbaumio debetur.¹⁾

¹⁾ P. 273 D ὁ τῆς ἀνομοιότητος ἄπειρος ὢν τόπος, in quo Stallbaumius hæret, chaos est, ubi omnia eandem habent faciem.

Ibd. p. 276 A verba: ζητῶ δὲ αὐτὶ τὸ μετὰ τοῦτο; hospitibus sunt, se ipsum commoventis.

Ibd. p. 282 B in codicum scriptura, quam Hermannus transpositione vocis ἡμῶν corrupit, una littera mutanda est, ut nihil desideretur: Τὸ μὲν ξαντικὸν καὶ τὸ τῆς κερκιστικῆς ἡμῶν, καὶ ὅσα (pro καὶ ὅσα) τὰ ξυγκείμενα ἀπ' ἀλλήλων ἀφίστησι, πᾶν τοῦτο ὡς ἐν φράζειν τῆς τε ταλασιουργίας ἐστὶ πον, καὶ μεγάλα τινὲ κατὰ πάντα ἡμῖν ἥστην τέχνα, ἡ συγκριτικὴ τε καὶ διακριτικὴ: dimidia artis κερκιστικῆς pars, quatenus composita separat, ο: dimidia illa pars, quæ cet. (Ibd. C Hermannus præcepit, quod ante triginta annos emendaveram, μεθίωμεν pro μετίωμεν, sed non recte αὐτόθι superioribus adiunxit.)

Ibd. p. 284 D incredibile est, in apertissima reciproca-tionis figura neminem vidisse scribendum esse: τούτου τε γὰρ (τοῦ μετρίου) ὄντος ἐκεῖναι εἰσὶ (αἱ τέχναι, pro ἐκεῖνα ἐστὶ) καὶ κείνων οὐσῶν ἐστὶ καὶ τοῦτο κ. τ. λ. Paulo ante rectissime Cornarius: "Ἐτι δὲ (Etiamnunc) πρὸς τὰ νῦν καλῶς καὶ ἱκανῶς δείκνυσθαι δοκεῖ μοι βοηθεῖν μεγαλοπρεπῶς ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος. Pervagatum mendum δείκνυται, de quo dixi supra p. 26 n., mire defenditur.

Ibd. p. 285 E scribendum est: τοὺς πλείστους λέληθεν, ὅτι τοῖς μὲν τῶν ὄντων ῥαδίως καταμαθεῖν τινὲς ὁμοιότητες πεφύκασιν, αἷς οὐδὲν χαλεπὸν δηλοῦν . . ., τοῖς δὲ αὐτοῖς μεγίστοις οὐσι . . . οὐκ ἐστὶν εἶδωλον οὐδὲν κ. τ. λ. sublato, quod declarandi causa ante τινὲς prava forma adscriptum est αἰσθηταί (hoc enim codices habent, non αἰσθηταί). In ῥαδίως καταμαθεῖν πεφύκασιν brevisitas quædam orationis est talis, ut πεφύκασιν significet et esse in rebus illas similitudines et sic inesse, ut ῥαδίως animadvertantur (facile ad animadvertendum). Qui ῥαδίως scripserunt, errarunt. Nam si adiectivo Plato usus esset, ῥαδιοὶ scripsisset, de ὁμοιότησι, non de rebus.

Ibd. p. 286 B: Τούτης τε οὐχ ἡμῖνα αὐτῆς ἐνεκα

τῆς δυσχερείας κ. τ. λ. Non solum τε (in quo solo Stallbaumius hæsit) perversum est in hac scriptura, quod nullum aliud membrum cum hoc coniungitur, sed ipsa tota sententia; nam propter illum molestiæ sensum (δυσχέριαν) neque dictum quicquam est neque quicquam in memoriam revocatur. sed eius ipsius nunc meminisse hospes iubet, ut admonitionem adiungat. Tollendum est igitur ἐνεκα, additum (ex superiore χάριν sumpto initio), cum non animadverteretur, unde genetivus penderet, scribendumque, sublata etiam incommoda Socratis iuvenis personæ interpositione, sic: Ὡν τοίνυν χάριν ἅπανθ' ἡμῖν ταῦτ' ἐρρήθη, περὶ τούτων μνησθῶμεν τινῶν ταύτης τ' οὐχ ἥκιστα αὐτῆς τῆς δυσχερείας, ἥνπερ (sic Herm. pro ἣν περὶ, fort. ἥπερ) τὴν μακρολογίαν τὴν περὶ τὴν ὑφαντικὴν ἀπεδεξάμεθα δυσχερῶς καὶ τὴν περὶ τοῦ παντός ἀνείλιξιν καὶ τὴν τοῦ σοφιστοῦ περὶ τῆς τοῦ μὴ ὄντος οὐσίας, ἐννοοῦντες κ. τ. λ. Sic enim codices sequens τὴν περὶ τοῦ παντός ἀνείλιξιν scribo, ut intellegatur longa explicatio. Bekkerus e duobus perexiguæ auctoritatis codicibus scripsit τὴν περὶ τὴν τοῦ παντός ἀνείλιξιν, ut ad prius τὴν audiatur μακρολογίαν, ἀνείλιξις autem mundi generatio et, ut nunc loquimur, evolutio intellegatur, quod nec ipsum recte fit et incommodissime in tertio membro ad τὴν τοῦ σοφιστοῦ auditur μακρολογίαν, quod tum fieri necesse est.

Ibd. p. 286 E pro ἀποδεχόμενον, quod, quo referatur, non habet, scribendum videtur ἀποδεχόμενος, quod redit ad παραγγέλλει (D).

Ibd. p. 289 B: παραλείπομεν δὲ εἴ τι μὴ μέγα λέληθεν εἰς τι τούτων δυνατόν ἀρμόττειν. Mira hæc oratio est, prætermittere se, nisi quid magnum fefellerit. Neque enim dicitur, quid prætermittant. Præcedit θρήμια. Scribendum vocali geminata: ἃ παραλείπομεν δὲ, εἴ τι μὴ μέγα λέληθεν, εἰς τι τούτων δυνατόν ἀρμόττειν.

Ibd. p. 289 E: Τῷ δέ; τῶν ἐλευθέρων ὅσοι τοῖς νῦν

δὴ ῥηθεῖσιν εἰς ὑπηρετικὴν ἐκόντες αὐτοὺς τάττουσι. Vitium sententiæ Stallbaumius et alii notarunt. Videtur inter ὅσοι et τοῖς excidisse ἐναντίοι (contrarii servis proxime commemoratis).

Ibd. p. 293 C vix fieri potest, ut non scribi oporteat: ἐν ἧ τις ἂν εὗρίσκοι τοὺς ἄρχοντας ἀληθῶς ἐπισιτήμονας καὶ οὐ δοκοῦντας μόνον· ἐὰν δὲ (pro ἐάν τε) κατὰ νόμους ἐάν τε ἄνευ νόμων . . ., τούτων ὑπολογιστέον οὐδὲν κ. τ. λ.

Ibd. p. 294 A: νῦν δὲ ἤδη φανερόν, ὅτι τοῦτο βουλησόμεθα τὸ περὶ τῆς τῶν ἄνευ νόμων ἀρχόντων ὀρθότητος διελθεῖν ἡμᾶς. Prorsus prave dicitur βουλησόμεθα διελθεῖν ἡμᾶς pro solo διελθεῖν et plane mire (in hac forma sententiæ) ἡμᾶς in finem sententiæ reiicitur. Scribendum: ὅτι τοῦτ' οὐ βουλησόμεθα . . . διαλαθεῖν ἡμᾶς.

Ibd. p. 296 E et rectior fit sententia, omisso toto hoc: μὴ ξύμφορα ἢ ξύμφορα quam retento solo ξύμφορα, et facilius mihi intellegi posse videtur, qui totum addi potuerit (ut significaretur, quo spectare iudicium deberet), quam qui ad ξύμφορα adici μὴ ξύμφορα ἢ.

Ibd. p. 297 E: ἐπειδὴν τὸ πρῶτόν τις μεταθῇ τὸ νῦν δὴ ῥηθέν. Non agitur de mutatione. Scrib.: μεθ' ἧ, si quis omisit neque persequi audet.

Ibd. p. 301 E: τοιαύτης τῆς κρηπίδος ὑποκειμένης αὐταῖς, τῆς κατὰ γράμματα καὶ ἔθνη μὴ μετὰ ἐπισιτήμης πραττούσης τὰς πράξεις, ἑτέρα προσχωμένη παντὶ κατάδηλος ὥς πάντ' ἂν διολέσειε τὰ ταύτῃ γιγνόμενα. Sic codices, oratione non cohærente, nec obscurum est, relativo pronomine hæc vinciri debere; sed nemo dixit, quo referretur ἑτέρα femininum; neque enim quæritur, quid alia sive κρηπίς sive πολιτεία factura sit, sed quid hæc tam prava in aliis rebus. Scribendum igitur: πράξεις, ἢ εἰς ἑτέρα προσχωμένη παντὶ κατάδηλος ὥς πάντ' ἂν διολέσειε τὰ ταύτῃ γιγνόμενα (quam, si ad alia adhibeatur,

apparet omnia perdituram esse). Quomodo ἢ εἰς exciderit post πράξεις, manifestum est. Προσχωμένη Plato brevitatis causa passive dixit, ut alibi, ne βιαζόμενος commemorem, ἐπιφθεγγόμενος sophist. p. 257 C, ὠνούμενος Phædon. p. 69 B, μιμούμενος de rep. X p. 604 E.

Ibd. p. 304 A scribendum interrogative: ἃ δὲ τίνι τρόπῳ ῥᾷστά τις ἀπομερίζων δείξει γυμνὸν καὶ μόνον ἐκείνον. .; Neque enim, si hospes facillime hoc factum iri ipse affirmaret, Socrates minor recte responderet, πειρατέον.

Ibd. p. 306 C prorsus non intellego, unde pendeat αὐτῶν, scribendumque puto: ἢ παντός μᾶλλον ἐν αὐτῶν ἔχει διαφορὰν τοῖς ξυγγενέσιν ἐς τι.

Ibd. p. 307 C: οἷον πολεμίας διαλαχούσας στάσιν ιδέας. In altero vitiosa abundantia est, quod ιδέαι πολέμιαι dicuntur, in altero defectus, quod διαλαχοῖσαι στάσιν (quoniam στάσις in hac coniunctione stationem et locum necessario significat); ipse ordo verborum admonet, scribendum esse: οἷον πολεμίαν διαλαχούσας στάσιν ιδέας. Initio sententiæ e codicibus tribus optimis restituendum: ὥς τὸ πολὺ αὐτά τε (pro ταῦτά τε): ipsas actiones.

Ibd. p. 308 B: Οὐδαμῶς ὥς οὐ φήσομεν. Manifestum est, hoc dici: Nullo modo negabimus; fieri non poterit, ut negemus. Id Græce dicitur: οὐδαμῶς οὐ φήσομεν (synt. Gr. § 209 a); ὥς quid agat, nescio et geminando ortum puto. Longe enim aliter dicitur θαυμασίως ὥς, ὑπερφυνῶς ὥς quæque eius generis sunt.¹⁾

Ibd. p. 311 B: Τοῦτο δὲ τέλος ὑφάσματος εὐθιπλοκίᾳ ξυμπλέκειν γίνεσθαι φανέν πολιτικῆς πράξεως

¹⁾ P. 308 D recte in duobus recentioribus codicibus scribitur, coniectura videlicet: ὅτι παῖδιά πρῶτον βασανιεῖ, pro παιδιᾶ. Primum pueros natos ἢ πολιτικὴ explorabit (sintne tollendi), deinde educationi eorum prospiciet. Παιδιά nihil hic habet, quod agat.

τὸ τῶν ἀνδρείων καὶ σωφρόνων ἀνθρώπων ἦθος, ὁπότιν κ. τ. λ. Quam Stallbaumius posuit huius loci enarrationem, in qua Hermannus acquievit, in ea ipse „structuram verborum admodum difficilem et impeditam esse“ non diffitetur, „audaciusque et insolentius hyperbaton inesse;“ ego nego aut Platonem aut quemquam Græcum verba sic confundere ac miscere potuisse. Redeundum videtur ad ceterorum codicum scripturam coniectura natam: Τοῦτο δὴ τέλος ὑφάσματος εὐθυπλοκίᾳ ξυμπλακὲν γίνεσθαι φαρὲν πολιτικῆς πράξεως, τὸ τῶν κ. τ. λ., hac sententia: Hunc operis textorii finem recta textura compactum effici dicimus civilis actionis, fortium et moderatorum hominum ingenium moresque (qui existunt et apparent), cum cet.¹⁾

Phileb.²⁾ p. 12 E: πῶς γὰρ ἡδονή γε ἡδονῇ μὴ οὐχ ὁμοιότατον ἂν εἴη; Ab usu loquendi prorsus abhorret μὴ οὐ non infinitivo adiunctum, sed in interrogando de eo, quod fieri possit, positum. (Stallbaumius sic defendit, quasi scriptum sit: πῶς γὰρ δυνατόν ἡδονήν . . . μὴ οὐχ ὁμοιότατον εἶναι.) Tollendum μὴ natum ex νη.

Ibd. p. 13 A: "Οτι προσαγορεύεις αὐτὰ ἀνόμοια ὄντα ἐτέρῳ, φήσομεν, ὀνόματι. Requiritur ἐν. Neque

1) Paucis ante versibus, ubi sic scribitur: Τὰ δ' ἀνδρεῖά γε αὖ πρὸς μὲν τὸ δίκαιον καὶ εὐλαβὲς ἐκείνων ἐπιδεέστερα, τὸ δ' ἐν ταῖς πράξεσι τὸ μὲν διαφερόντως ἴσχει, nihil est certius Astii iudicio, hominis alioquin parum acuti et prudentis, in τὸ μὲν latere adiectivum contrarium illis τὸ δίκαιον καὶ εὐλαβές, idque esse ἰταμόν. Stallbaumium et Hermannum in hac tam perspicua oppositionis forma audiri posse iudicasse πρὸς et contraria poni τὸ δίκαιον et τὸ ἐν ταῖς πράξεσιν mirum est, magis mirum, quod τὸ μὲν errore nata putarunt. Quali?

2) In hoc dialogo orationis duritia anacoluthorumque libertate molesto difficilique nec, ut mihi videtur, tota compositione notionumque et argumentorum tractatione inter optimos numerando codices non pauca gravia et antiqua vitia habent, quorum multa incurata iacent iacebuntque.

enim in eo reprehenditur Protarchus, quod alio nomine voluptates appellet, sed quod, cum diversæ ipsæ sint, aliud iis commune nomen (prædicatum) imponat. Tum φήσομεν aperte vitiosum vel ipso loco arguitur. Fuit fortasse: *ἐτίρω ὥς ἐν ὀνόματι*.

Ibd. p. 14 B: *κατατιθέντες δὲ εἰς τὸ μέσον, τολμῶμεν, ἂν πῃ ἐλεγχόμενω* (codd. *ἐλεγχόμενοι*) *μηνύσωσι, πότερον ἡδονὴν τὰγαθὸν δεῖ λέγειν ἢ φρόνησιν κ. τ. λ.* Excidit infinitivus post *τολμῶμεν*. Nam artificia defendentium prorsus absurda sunt. Fuitne *τολμῶμεν μετεῖναι, ἂν πῃ . . . ?*

Ibd. p. 15 A: *περὶ τούτων τῶν ἐνάδων καὶ τῶν τοιούτων ἡ πολλὴ σπουδὴ μετὰ διαιρέσεως ἀμφισβήτησις γίγνεται*. Frustra explicare Stallbaumius conatur; Hermannus tria verba delet. Lenior adest medicina: *ἡ πολλὰ ἢ σπουδὴ μετὰ διαιρέσεως ἀμφισβήτησις γίγνεται*.

Ibd. p. 16 B: *οὐ μὲν ἔστι καλλίων ὁδὸς οὐδ' ἂν γένοιτο ἥς ἐγὼ ἐραστὴς μὲν εἰμι ἀεὶ κ. τ. λ.* Scribendum: *γενοίτο ἢ ἥς*. Neque enim unquam genetivus relativi simul et præcedenti comparativo et sequenti nomini genitivum flagitanti parere potest.

Ibd. p. 17 A: *οἱ δὲ νῦν τῶν ἀνθρώπων σοφοὶ ἐν μὲν, ὅπως ἂν τύχωσι, καὶ πολλὰ* (prave Hermannus: *τύχωσι, τὰ πολλὰ*) *θᾶττον καὶ βραδύτερον ποιοῦσι τοῦ δέοντος, μετὰ δὲ τὸ ἐν ἄπειρα εὐθύς· τὰ δὲ μέσα αὐτοὺς ἐκφεύγει*. Lentitudinis reprehensio neque cum celeritate congruit neque cum re; celerrima enim et brevissima via isti homines ab initio ad extremum transilire insimulantur. Scripserat Plato *βραχύτερον* (nimis celeriter et nimis exiguis finibus); sed præterea tollendum δέ post *μετὰ* videtur; hæc enim appositione ad *ποιοῦσι* adiunguntur: *μετὰ τὸ ἐν ἄπειρα εὐθύς*, deinde additur, quod illi *ἐν μὲν καὶ πολλὰ* respondeat: *τὰ δὲ μέσα κ. τ. λ.* (De p. 17 D vid. p. 34.)

Ibd. p. 18 B. Nihil est (de eo, qui ab infinito incipit)

μὴ ἐπὶ τὸ ἐν εὐθύς, ἀλλ' ἐπ' ἀριθμόν τινα κατανοεῖν. Aut *κατανύειν*, in quod Stallbaumius incidit, sed deseruit, aut *καταθεῖν*, imagine a navi sumpta, scribendum. Paulo post ē cod. Oxon. scribendum: ὡς λόγος ἐν Αἰγύπτῳ Θεὺς τινα τοῦτον γενέσθαι, λέγων, ὡς πρῶτος (pro: γενέσθαι λέγων, ὃς πρῶτος).

Ibd. p. 26 D, quemadmodum τὸ ἄπειρον et multa prae-buisse genera et tamen in his unum apparuisse dicitur, sic etiam τὸ πέρας dici debet utrumque aliquo modo habere; itaque in his: καὶ μὴν τό γε πέρας οὔτε πολλὰ εἶχεν οὔτ' ἐδυσκολαίνομεν ὡς οὐκ ἦν ἐν φύσει, vitiose in priore membro omnino negatur multa habuisse. Scribendum videtur: οὔτε πολλὰ εἶργεν. Est aliquis lusus in hoc verbo cum τὸ πέρας coniuncto.

Ibd. p. 27 D non ex μικτὸς ἐκεῖνος faciendum μικτὸν ἐκεῖνο. sed prorsus tollendum additamentum adscriptum, cum non intellexeretur subiectum esse τὸ τρίτον γένος. (Non minus pravum illud p. 47 E: τοῖς θυμοῖς καὶ ταῖς ὀργαῖς.)

Ibd. p. 28 A recipienda est codicis Π (ex optimis tribus) prima scriptura ᾧ (pro ὡς) παρέχεται τι μέρος ταῖς ἡδοναῖς ἀγαθοῦ, ut παρέχεται passive intellegatur idemque efficiatur sensus, quem Stallbaumius ὅ scribendo efficiebat.¹⁾

Ibd. p. 37 B. Neque hæc verborum forma: Τῷ ποτὲ οὖν δὴ τρόπῳ . . . φιλεῖ rectæ interrogationi admodum convenit (Τίνι ποτ' οὖν τρόπῳ) neque apte huic Socratis interrogationi Protarchus ita respondet, ut tantum quærendum affirmet. Codices non τῷ, sed ὅτῳ habent. Scribendum igitur videtur, voce una geminata: Ὅτῳ ποτὲ οὖν δὴ τρόπῳ . . . ὁμοίως εἴληφεν, σκεπτέον. ΠΡ. Σκεπτέον

¹⁾ P. 30 E ne quis ex τῆς post γένους (γενούσσης) extundere aliquid conetur (velut γένους ἔτης), animadverti velim etiam p. 52 C τῆς prorsus prave additum esse.

γάρ. Hoc γάρ facillime excidere poterat, quod sequitur ἄρ'.

Ibd. p. 41 E: τίς τούτων πρὸς ἀλλήλας μείζων καὶ τίς ἐλάττω καὶ τίς μᾶλλον καὶ τίς σφοδροτέρα. Neque per se dici posse: τίς μᾶλλον, ubi de duobus, uter maior sit, quæatur, neque in hac cum reliquis adiectivorum comparativis coniunctione, manifestum est. Videtur fuisse: καὶ τίς μαλακωτέρα aut ὀμαλωτέρα.

Ibd. p. 44 B in scriptura trium optimorum codicum (ὄναρ ἄπαν ἡδονάς) videtur potius latere: φύσιν· τὸ γὰρ ἄπαν, quam quod editur: οἱ τὸ παράπαν.

Ibd. p. 45 A: Ἄρ' οὖν αἱ πρόχειροι, αἵπερ καὶ μέγισται τῶν ἡδονῶν . . . αἱ περὶ τὸ σῶμά εἰσιν αὗται; Neque id, quod caput est, maximas esse has voluptates (ut in iis spectari voluptatis natura debeat), sic in relativam sententiam tanquam appendix coniici potest, neque simpliciter affirmari, paratissimas voluptates etiam maximas esse; tantum hoc primum experimenti loco ponitur, deinde, aliæ sint maximæ, quæritur. Scribendum igitur: Ἄρ' οὖν, αἱ πρόχειροι εἵπερ καὶ μέγισται τῶν ἡδονῶν, . . . αἱ π. τ. σ. ε. αὗται; (Quærendum est in maximis; si igitur promptissimæ etiam maximæ sunt, nonne corporis voluptates hæ, ο: promptissimæ, sunt?)

Ibd. p. 47 C postquam Socrates de voluptatibus e solius corporis contrariis affectibus (desiderio et eius expletione) ortis dixit, ad eas transit, quæ ex contrario animi et corporis affectu oriuntur: περὶ δὲ τῶν ἐν ψυχῇ σώματι τάναντία ξυμβάλλεται, λήπην τε ἅμα πρὸς ἡδονὴν καὶ ἡδονὴν πρὸς λήπην . . . , ταῦτα κ. τ. λ. Ad orationis structuram efficiendam una littera mutanda est: περὶ δὲ τῶν, εἰ ψυχῇ σώματι τάναντία ξυμβάλλεται (de iis voluptatibus, si, ο: quæ oriuntur, si). De brevitate orationis et articulo præposito toti sententiæ cfr. synt. Gr. § 15 b not. 1. (In proximis Hermannus frustra errorem optimorum codicum, ταῦτα δὲ τότε μὲν pro ταῦτα δὲ adiuvere

conatus est interposito δέ inter ὡς et ὁπόταν. Aperte contraria sunt: ταῦτα ἔμπροσθε μὲν διήλθομεν, ὡς, ὁπόταν . . . , ταῦτα δὲ . . . τότε μὲν οὐκ . . . , νῦν δέ. Sed tollendum αὖ post ὁπόταν, ortum ex ultima coniunctionis syllaba.)

Ibd. p. 48 D multo aptius Protarchus dubitet (μὴ γὰρ οὐ δυνατὸς ὦ, vereor, ne non possim), quam neget, se ullo modo posse (οὐ γὰρ μὴ δ. ὦ).

Ibd. p. 48 E: Πολὺν δὲ πλεῖστοι, οἶμαι, περὶ τὸ τρίτον εἶδος τοιούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς διημερτήκασιν. Scribendum: τὸ τρίτον εἶδος, τὸ τῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς, διημερτήκασιν, tertium genus, rerum ad animum pertinentium.

Ibd. p. 51 D: Λέγω δὲ τὰς τῶν φθόγγων τὰς λείας καὶ λαμπράς, τὰς ἐν τι καθαρὸν ἰεῖσας μέλος. Sic codices. Sed neque adiectiva feminina substantivo congruunt neque in dividendo dici potest (etiamsi φωνῶν cum Stallbaumio et Hermannno scribas) αἱ τῶν φωνῶν αἱ λείαι pro τῶν φ. αἱ λ. Itaque Hermannus καὶ pro τὰς scripsit, valde improbabiliter. Videtur Plato poetica et antiqua voce (quam Herodotus quoque posuit) in circumloquendo usus esse: λέγω δὲ ἰὰς τῶν φθόγγων τὰς λείας κ. τ. λ.

Ibd. p. 51 E ineptum est λεγομένων ἡδονῶν. Significandum est id genus voluptatum, in quo dividendo et persequendo Socrates versatur. Scr.: ταῦτα εἶδη δύο λέγομεν ἀμίκτων ἡδονῶν aut ὅλων ἡδονῶν.

Ibd. p. 52 B restituenda codicum scriptura, tantum commate translato: Οὐτι φύσει γε, ἀλλ' ἐν τισι λογισμοῖς, τοῦ μαθήματος ὅταν τις στερηθεὶς λυπηθῇ διὰ τὴν χρεῖαν. Quod interpungebatur post μαθήματος, iam in uno et altero codice recenti partim supra versum, partim in ordine scriptum est ἐν τισι λογισμοῖς τοῦ μαθήματος. Nulli sunt τοῦ μαθήματος λογισμοὶ τινες.

Ibd. p. 54 B scribendum videtur: Πρὸς θεῶν ἄρ' ἐπανερωτᾷς με; Miratur Protarchus se de tam perspicua re interrogari.

Ibd. p. 58 A: *Πρ. Τίνα δὴ ταύτην αὐτὸν δεῖ λῆγειν (τὴν διαλεκτικὴν); Σω. Δῆλον ὅτι ἢ πᾶσαν τὴν γε νῦν λεγομένην γνοίῃ.* Vitium manifestum est non solum in omisso ἄν, sed multo magis in tota sententia; nam neque dialectica (cuius vis postea demum explicatur) definiri potest, quæ reliquas artes noverit, neque omnes artes supra commemoratæ significari possunt his verbis: *πᾶσα ἢ γε νῦν λεγομένη.* Longe etiam aliud dictum fuisse ostendit id, quod per γάρ subiicitur, confirmans non difficilem esse inventu artem ante significatam. Scripserat Plato: *Δῆλον ὅτι πᾶς ἄν τὴν γε νῦν λεγομένην γνοίῃ.* Cum conflando factum esset *πᾶσαν*, additum est ἢ ante nostrorum codicum originem.¹⁾

Ibd. p. 62 B. Vitiosum esse *χορῶμενος ἐν οἰκοδομίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως κανόσι καὶ τοῖς κύκλοις*, præter articulum in altero nomine additum, in altero omissum ostendit ipsa sententia; neque enim id ridiculum futurum erat, quod is, de quo agitur, regulis et circulis uteretur, sed quod non iis, qui huius mundi rebus apti essent. Recte hactenus Heindorfius *κανόσι θείοις καὶ κύκλοις*, sed a vestigiis codicum nimis discedit, e quibus oritur *κανόσι καινοῖς καὶ κύκλοις*. Corrupto *καινοῖς* necessario *καί* extrusum est.

Ibd. p. 66 C: *Πέμπτας τοίνυν, ἃς ἡδονὰς ἔθεμεν ἀλύπους ὀρισάμενοι, καθαρὰς ἐπονομάσαντες τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἐπιστήμας, ταῖς δὲ αἰσθήσεσιν ἐπομένας.* Omnia hæc perversa, primum ipsæ *ἐπιστήμαι* in hoc genere positæ, quæ in quarto sunt (B), deinde voluptates animi scientiæ appellatæ, postremo scientiæ sensus sequentes. Quid scribendum sit, e p. 51 B sqq. intellegitur: *καθαρὰς ἐπονομάσαντες τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ἐπιστήμας, τὰς δὲ αἰσθήσεσιν ἐπομένας*, hoc est, *τὰς μὲν ἐπιστήμας, τὰς δὲ αἰσθήσεσιν ἐπ.* (Vid. huius ipsius dial. p. 36 E, Stallb.

¹⁾ Hanc emendationem prodidi in annal. philol. Danic. I p. 40 et 174.

ad Protag. p. 330 A, Phædr. p. 266 A, Theæt. p. 181 D, soph. p. 248 A, cet.) Vitii aliquid esse alii senserant, in corrigendo aberrarant.

Conviv. p. 173 D: ἐν μὲν γὰρ τοῖς λόγοις ἀεὶ τοιοῦτος εἶ. Neque μὲν neque γὰρ aptum. Scrib.: ἐν μὲν τ' ἄρα τοῖς λόγοις. (De p. 175 A vid. p. 75.)

Ibd. p. 187 C: οὐδὲ ὁ διπλοῦς ἔρως ἐνταῦθά πως ἔστιν. Ineptum πως in hac negatione certæ rei (ἐνταῦθα). Scribendum πω (nondum hic). Iam subiicitur aptissime: ἀλλ' ἐπειδὴν δέη κ. τ. λ., ubi pervenitur ad διπλοῦν illum.

Ibd. p. 194 D. Neque ὁπιοῦν . . . ὅτιοῦν γίγνεσθαι potest significare: quicquam ullo modo fieri, neque hæc sententia apta est, Socratem non curare, quicquam fieri; non curare dici debet, quomodo quidlibet fiat. Scrib.: οὐδὲν ἐτι διοίσει αὐτῷ, ὁπιοῦν τῶν ἐνταῦθα ὅτιοῦν γίγνεται (pro γίγνεσθαι). (Cfr. p. 26 n.)

Ibd. p. 197 E: ὧ (τῷ "Ἑρωτι) χορὴ ἐπεσθαι πάντα ἄνδρα ἐφυμνοῦντα καλῶς ὥδῃς μετέχοντα, ἣν ἄδει. Sic codices, non καλῶς καλῆς. Scrib.: ἐφυμνοῦντα καὶ ὥδῃς μετέχοντα. Ex καιω ortum καλῶς. Pulchritudinem cantus nil opus erat significari.

(De p. 200 A vid. p. 19.)

Ibd. p. 201 E scrib.: ^τH καὶ ὃ ἂν μὴ σοφὸν, ἀμαθείς; Vulgo omittitur ὃ. (Alii: ^τH ὅτι ἂν.)

Ibd. p. 205 D: πᾶσα ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν, ὃ μέγιστός τε καὶ δολερός ἔρως παντί. Δολεροῦ appellationem hinc alienam esse, manifestum est et ab aliis etiam intellectum. Scribendum videtur: καὶ ὁλόκληρος. Cfr. paulo post: οἱ δὲ κατὰ ἓν τι εἶδος ἰόντες τὸ τοῦ ὅλου ὄνομα ἴσχουσιν.

Ibd. p. 210 C: ὥστε . . . καὶ ἐρᾶν καὶ κήδεσθαι καὶ τίπτειν λόγους τοιοῦτους καὶ ζητεῖν, οἵτινες ποιήσουσι βελτίους τοὺς νέους. Minus recte τῷ τίπτειν superponi videtur καὶ ζητεῖν. Puto fuisse tantum: καὶ τίπτειν τοιοῦτους λόγους ζητεῖν.

Ibd. p. 212 E: ἵνα ἀπὸ τῆς ἐμῆς κεφαλῆς τὴν τοῦ σοφωτάτου καὶ καλλίστου κεφαλὴν, εἰς εἶπω, οὕτως ἀναδῆσω. Ineptum esse εἰς εἶπω recte intellectum est; sed, quod e Winckelmanni coniectura Hermannus edidit κεφαλὴν ἀνειπὼν οὕτως, neque ἀνειπεῖν κεφαλὴν tolerabiliter dicitur neque hoc tanquam condicio poni potest, qua effecta, tum demum (οὕτως) Alcibiades ἀναδῆσει. Scribendum: εἰς εἰσώ, οὕτως. Cfr. mox: ἐπὶ ῥητοῖς εἰσώ ἢ μή;

Ibd. p. 216 E simpliciter e codicibus recipienda hæc scriptura est: ἡγεῖται . . . ἡμᾶς οὐδὲν εἶναι (λέγω ὑμῖν), εἰρωνευόμενος δὲ καὶ παίζων . . . διατελεῖ. Hoc enim παρεντίθῃσι Alcibiades: (dico vobis admoneoque, ne ignoretis et falsa opinione ludamini).

Ibd. p. 222 E: οὐ δὴ πον ἐμέ πάλιν ἐπαινέσεται, πρὶν ὑπ' ἐμοῦ μᾶλλον ἐπαινεθῆναι. Nihil est μᾶλλον. Scribendum: πρὶν ὑπ' ἐμοῦ ἄλλον ἐπαινεθῆναι.

Phædri p. 230 B: καὶ ὥς ἀκμὴν ἔχει τῆς ἀνθης. Opinor: καί πως ἀκμὴν ἔχει τ. ἄ.

Ibd. p. 232 B. Scribendum: καὶ ἄλλω μὲν τρόπῳ διαφορᾷς γενομένης κοινὴν ἂν ἀμφοτέροις (vulgo κοινὴν ἀμφ.) καταστῆναι τὴν συμφορὰν, προεμένον δὲ σου ἃ περὶ πλείστου ποιεῖ, μεγάλην ἂν σοι βλάβην γενέσθαι. Neque enim ullo modo in oratione sic per μὲν et δὲ dispersa ἂν ex inferiore membro retrahi ad prius potest.¹⁾

¹⁾ P. 231 C exempli causa notandus semel Hermannus error in apicibus codicis Ox. nimis hærentis. Nam in ceteris codicibus scribitur (etiam mediocribus): λέγουσιν ὅτι ὅσον ἂν ὕστερον ἐρασθῶσιν, ἐκείνους αὐτῶν περὶ πλείονος ποιήσονται, contra sententiam, quæ aperte postulat ὅσον, in Oxon. ὅποσον, contractis in unam Π litteris T I. Quid Hermannus? Pro ὅσον correctionem in reliquis supra scriptam (ὅσων) sequitur, sed ex illo in Ox. ὅπ efficit οἷ γ', pessumdata sententia, quæ in hoc ipso vertitur, quod, si amatores vera de iis, quos nunc ament, loquantur, facile intellegatur, multo magis idem eventurum (ῥᾶδιον γινῶναι, ὅτι) in iis, quos postea adamaverint.

Ibd. p. 234 C: *Οὔτε γὰρ τῷ λόγῳ λαμβάνοντι χάριτος ἴσης ἄξιον.* Ex *λόγῳ* nihil effici potest ad sententiam aptum neque, si deleri velis, quæ addendi fuerit causa, excogitari. Fuitne *τῷ πολλοστῷ λαμβάνοντι*, ei, qui unus e multis, una cum multis aliis accipit (quod poterat etiam dici: *τοῖς συμπόλοις λαμβάνουσιν*)?

Ibd. p. 235 B: *Τῶν γὰρ ἐνόντων ἀξίως ῥηθῆναι ἐν τῷ πράγματι οὐδὲν παραλείλοιπεν.* Novi, quomodo dicantur *τὰ ἐνόντα ῥηθῆναι*, hoc est, ἃ *ἐνεστι ῥηθῆναι* (synt. Gr. § 165 a not.). Verum h. l. non agitur de digne dicendo, sed de dictu dignis. Scribendum igitur: *τῶν γὰρ ἐνόντων ἀξίων ῥηθῆναι.* (De p. 235 D dictum p. 174.)

Ibd. p. 237 D ser.: *καὶ οἱ μὴ ἐρῶντες* (pro: *καὶ μὴ ἔρ.*).

Ibd. p. 239 A. Non inesse necessario in eo, qui ametur, vitia, sed amator lætari debere dicitur, si insint. Scribendum igitur: *Τοσούτων κακῶν . . . κατὰ τὴν διάνοιαν ἐραστὴν ἐρωμένῳ ἀνάγκη γιγνομένων τε καὶ φύσει ἐνόντων μὲν ἤδεσθαι, τὰ δὲ παρασκευάζειν, ἢ στίβεσθαι τοῦ παραντίκα ἡδέος.* Codd. et editi.: *ἐνόντων, τῶν μὲν ἤδεσθαι*, quod aut geminandi errore ortum est aut quod *τὰ μὲν* propter *τὰ δέ* requirebatur. Scribendum præterea tum fuerat *τοῖς μὲν*. Nam post *τοσούτων ἐνόντων* prave in partitione ad *τῶν* iterum auditur *ἐνόντων*. Neque *ἐραστὴν ἀνάγκη* illo loco poni poterat. [Sic etiam Nutzhornium emendasse amicus indicat.]

Ibd. p. 247 B: *ὅταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτα καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν, ἄκραν ὑπὸ τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα πορεύονται πρὸς ἄναντες ἤδη· τὰ μὲν θεῶν ὀρήματα ἰσορρόπως εὐήνια ὄντα ῥαδίως πορεύεται, τὰ δ' ἄλλα μόγις κ. τ. λ.* Debebat saltem ad vincendam orationem aut: *τὰ μὲν δὴ θεῶν ὀρήματα* aut: *καὶ τὰ μὲν θεῶν ὀχ.* Sed ne sic quidem tolleretur inelegans repetitio *πορεύονται . . . πορεύεται* aut molesta temporis et loci in eadem re separatio: cum ad cœnam eunt, sub ipsum altissimum fastigium

meant. Scribendum, sublato additamento, quod ex non animadversa periodi ratione natum est: ὅταν δὲ δὴ π. δ. καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν ἄκραν ὑπὸ τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα πρὸς ἀνάντες ἤδη, τὰ μὲν θεῶν ὀχήματα κ. τ. λ. (Comparari velim, quæ supra de Platonis oratione additamentis aucta dixi. et in hoc dialogo, præter p. 235 D, conferri pp. 229 C, 242 A, 247 C ψυχῆς, 264 B δεῖν, 268 D συνισταμένην.)

Ibd. p. 247 C sic nunc editur: Ἡ γὰρ ἀχρώματός τε καὶ ἀναφῆς οὐσία ὄντως ψυχῆς οὕσα κυβερνήτη μόνῳ θεατῇ νῶ· περὶ ἣν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπισιτήμης γένος τοῦτον ἔχει τὸν τόπον. Primum sic oratio interpungenda est: οὕσα, . . . θεατῇ νῶ, περὶ ἣν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπισιτήμης γένος, τοῦτον ἔχει τὸν τόπον. Neque enim de scientiæ loco agitur, sed ideo difficile esse dicitur de τῷ ὑπουρανίῳ τόπῳ digne dicere, quia hunc locum teneat pura illa et vera essentia, circa quam versetur veræ scientiæ genus. Sed gravius alterum. Pravissime enim hoc loco ψυχῆς οὐσία appellatur; agitur enim de vera et summa essentia (hoc est, de ideis), quæ sola mente cerni possit, primum deorum, deinde etiam animorum, cum eo evehantur. Neque, quod editur, in ullo est codice, sed Oxon. cum *ΑΠΤ* habent ψυχῇ (sic!) οὕσα, ceteri omnes οὕσα ψυχῆς, ut recte οὐσία ὄντως οὕσα dicatur, ψυχῆς coniungatur cum κυβερνήτῃ, quemadmodum fit apud eos, qui hunc locum citant, Proclum, Damascium, Clementem Alexandrinum, Origenem, qui νοῦν a Platone ψυχῆς κυβερνήτην appellari testantur. Atque hoc tenendum esset, nisi meliores illi codices suspicionem facerent, duplicem in hoc loco versatam esse interpolationem, alteram alicuius, qui οὐσίαν ὄντως οὕσαν prave definierit adscripto ψυχῇ (etsi in codicibus est ψυχῇ), alteram alicuius, qui, cuius rei κυβερνήτης νοῦς diceretur, genetivo addito significandum putarit, Platonem ipsum nihil scripsisse nisi: ὄντως οὕσα, κυβερνήτη μόνῳ θεατῇ νῶ. Si hoc ita est, antiquissima est hæc interpolatio, illorum scriptorum ætatem superans.

Ibd. p. 247 D: "Αἴ' οὖν θεοῦ διάνοια νῦν τε καὶ ἐπιστήμῃ ἀκηράτῳ τρεφομένη καὶ ἀπάσης ψυχῆς, ὅση ἂν κ. τ. λ. Scribendum: "Η τ' οὖν θεοῦ διάνοια . . . καὶ ἀπάσης ψυχῆς. Nihil agit ἄτε (dicendum saltem erat: ἡ οὖν θεοῦ διάνοια, ἄτε . . .); articulo carere non possumus in hac distinctione cogitationis dei et omnis animi.

Ibd. p. 248 B. Frustra Græci sermonis consuetudo relativæ sententiæ iudicium aliquod de eo, quod dicitur, continentis cum ipsa primaria sententia conflandæ (synt. Gr. § 197) advocatur ad hanc barbariem defendendam: Οὐ δ' ἐνεχ' ἡ πολλὴ σπουδὴ, τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὐ ἐστίν, ut primum audiatur ἐστίν (σπουδὴ ἐστιν), deinde solum ἰδεῖν sit pro sententia primaria: σπουδὴ ἐστιν (σπουδάζουσιν) ἰδεῖν. Scribendum est, omisso οὐ post πεδίον, ex cuius ultimis litteris natum est, sic: Οὐ δ' ἐνεχ' ἡ πολλὴ σπουδὴ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον ἐστίν, ἥ τε δὴ προσήκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομῇ ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος τυγχάνει οὕσα ἥ τε τοῦ πτεροῦ φύσις . . . τούτῳ τρέφεται.

Ibd. p. 253 A: καὶ ἐκ Διὸς ἀρύττωσιν, ὥσπερ αἱ βάκχαι ἐπὶ τὴν τοῦ ἐρωμένου ψυχὴν ἐπαντλοῦντες ποιοῦσιν ὡς δυνατὸν ὁμοιότατον τῷ σφετέρῳ θεῷ. Deest obiectum verborum ἀρύττωσιν et ἐπαντλοῦντες (ne dicam, quod subtilius fortasse videbitur, εἴ τε ἀρύττουσιν, non ἐάν dicendum fuisse); id aderit, si scripserimus: χᾶν, hoc est καὶ ἂν. De hac crasi (ἂν) dixit L. Dindorfius ad Xenoph. Cyrop. V, 5, 35 (de V, 3, 9 falsus) et ad memorab. I, 6, 7; eam Platoni restituemus de rep. X p. 606 C; restitui debet Thucydidi VI, 9, 2: οὔτε νῦν ἀλλ' ἢ ἂν γιγνώσκω βέλτιστα. Nam ἂ ἂν ibi requiri Reiskius intellexit. Apud Platonem paulo post sic scribendum est: ἐάν γε διαπράξωνται ὃ προθυμοῦνται ἢ λέγω, οὕτω καλῇ τε κ. τ. λ. (pro ἤν λέγω. Cod. Oxon. ἢ δ' ἐγώ).

Ibd. p. 258 A: ἐν ἀρχῇ ἀνδρὸς πολιτικοῦ συγγράμματι πρῶτος ὁ ἐπαινέτης γέγραπται. Aut ἐν ἀρχῇ ἐν ἀνδρὸς

π. συγγράμματι scribendum aut, quoniam nihil aliud est ἐν ἀρχῇ nisi πρῶτος, tantum ἐν ἀνδρὸς, ut ἀρχῇ aliena manu additum putetur.

Ibd. p. 264 B: οὐ χίδην δοκεῖ βεβλήσθαι τὰ τοῦ λόγου; ἢ φαίνεται τὸ δεύτερον εἰρημένον ἔκ τινος ἀνάγκης δεύτερον δεῖν τεθῆναι ἢ τι ἄλλο τῶν ῥηθέντων. Tollendum δεῖν. Non quæritur h. l., quid fieri debeat, sed qualis sit illa, de qua iudicatur, oratio, necessitate an casu quidque quoque loco positum sit.

Ibd. p. 265 C pro ῥηθέντων vereor, ne scribi debeat εὐρεθέντων. Paulo post (D) oratio sic interpungenda: ὥσπερ τὰ νῦν δὴ περὶ Ἑρωτος, ὃ ἔστιν, ὁρισθέν, εἴτ' εὖ εἴτε κακῶς ἐλέχθη, τὸ γοῦν σαφές . . . διὰ ταῦτ' ἔσχεν εἰπεῖν ὁ λόγος. Nam ὁρισθέν est: constituto. Vulgo post ἐλέχθη plene interpungitur aut saltem ita enarratur, tanquam ibi sententia grammaticè finiat.

Ibd. p. 265 E: Τὸ πάλιν κατ' εἶδη δύνασθαι τέμνειν, κατ' ἄρθρα, ἢ πέφυκε, καὶ μὴ ἐπιχερεῖν καταγνῆναι μέρος μηδέν. Non agitur de dividendo κατ' εἶδη, sed de ipsis εἰδέσιν, sub quæ τὰ διεσπαρμένα εἰς μίαν ιδεάν collecta sunt, rursus contraria ratione partiendis. Mendum arguunt etiam hæc ἀσυνδέτως iuncta κατ' εἶδη, κατ' ἄρθρα. Scrib.: Τὸ πάλιν καὶ τὰ εἶδη δύνασθαι τέμνειν κατ' ἄρθρα.

Ibd. p. 266 C necessario scribendum videtur: Τὰ δὲ νῦν παρὰ σοῦ τε καὶ Λυσίου τοὺς μαθόντας εἰπεῖ τί χρὴ καλεῖν. Vulgo omittitur τοὺς.

Ibd. p. 268 D: εἴ τις οἴεται τραγωδίαν ἄλλο τι εἶναι ἢ τὴν τούτων σύστασιν πρόπουσαν, ἀλλήλοις καὶ ἰψὶ ὅλῳ συνισταμένην. Nihil est σύστασις ἀλλήλοις συνισταμένη, sed σύστασις πρόπουσα ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ. Extremum participium adeo abundat, ut tollendum putem.

Ibd. p. 272 C: εἴ τινα βοήθειαν ἔχεις . . . , πειρῶ λέγειν ἀναμιμνησόμενος. ΦΑΙΔ. Ἐνεκα μὲν πείρας

έχοιμ' ἄν, ἀλλ' οὔτι νῦν γ' οὕτως ἔχω. Scribendum: *έθ'έλοιμ' ἄν.*

Ibd. p. 275 A: *Τοῦτο γάρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελειησία.* Prorsus et abundat et vitiosum est *μὲν*. Scrib.: *τῶν μαθόντων λήθην ἡμῖν ἐν ψυχαῖς παρέξει.* (Dativus est ethicus.)¹⁾

Aleibiadem (priorem) legi celeriter²⁾, hæc tamen annotavi, ab aliis, quantum reperio, prætermissa. P. 120 B scrib.: *Πρὸς τούτους σε δεῖ, οὔσπερ λέγω, βλέποντα σαυτοῦ δῆ (pro δὲ) ἀμελεῖν κ. τ. λ.*

Ibd. p. 133 A scrib.: *πλήν εἰς ἐκεῖνο, ᾧ αὐτὸ τυγχάνει ὅμοιον (pro τοῦτο).* (P. 133 C interp. sic: *εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον, γνούς θεόν τε καὶ φρόνησιν, οὔτω καὶ ἑαυτὸν γνοίη ἂν μάλιστα.*)

Ibd. p. 135 A: *νοσοῦντι . . . νοῦν ἱατρικὸν μὴ ἔχοντι, τυραννοῦντι δὲ ὥς μηδὲ ἐπιπλήττοντι ἑαυτῷ.* Sic codices tres optimi, pro quo Hermannus scripsit: *τυραννοῦντι δὲ καὶ μηδὲ ἐπ.ἑαυτῷ*, non recte hic et alibi scribens καὶ et ὥς in codicibus sæpe permutari. Verum inepta sententia est; neque enim minimum, sed maximum hoc est, aliquem se ipsum obiurgare. Ex optimorum scriptura effi-

¹⁾ P. 277 E *λεχθῆναι ὅσοι ῥαψωδούμενοι . . . ἐλέχθησαν* scripseram nondum cognita Schleiermacheri coniectura.

²⁾ Certus sum, neque hunc dialogum neque Charmidam, Lysidem, Lachetem, in quibus eadem disputandi forma, qua in veris dialogis Socrates sophistas aggreditur, oppugnantur adolescentuli aut cives a disputandi studio remoti, Platonis esse. Eius rei argumenta explicare ab hoc scribendi genere alienum est; indicium parvum, sed non invalidum in Charmida monstrabo, cuius scriptor singulari prorsus amore amplexus est formulam *εἰ ὅτι μάλιστα*. Eam enim in brevi dialogo septies posuit, pp. 160 C, 166 C, 169 B et D, 172 E, 173 A, 174 D. Nihil simile apud verum Platonem reperias. Nec magis Platonis Ionem esse credo.

citur: ὥς (ὥστε) μηδὲ ἐπιπλήττειν τιν' ἑἅν ἑαυτῷ.
Excidit ἑἅν ante ἑαν, hinc ceteræ turbæ.

Charmid. p. 156 B: ser. ἀλλ' ἀναγκαῖον ἄν εἴη.
Excidit ἄν post ον ut alibi. (Euthyd. p. 299 A, Gorg. p. 492 B, Lys. p. 214 D, Phædon. p. 84 D. Apud Stobæum florileg. III, 46 p. 76 Mein. scribendum est: ἐπεὶ μᾶλλον ἄν σοφίας ἢ χρημάτων ἐνεμελοῦντο.)

Ibd. p. 157 D: ὅτι πλείστον δοκεῖ σωφρονέστατος εἶναι τῶν νυνί. Sic Hermannus pro πάνυ πολί. Sed πλείστον σωφρονέστατος solis poetarum exemplis parum hic defenditur, cum præsertim Oxon. πλείστον habeat idemque a prima manu codex ei proximus. Scribendum: πλείστοις δοκεῖ σωφρονέστατος εἶναι τῶν νυνί. Multitudinem sic iudicantium a Critia hic significatam esse, apparet ex iis, quæ Charmides dicit p. 158 D. Errore ad τῶν νυνί hoc accommodatum est. (Quæ ad p. 157 E Hermannus ad defendendam pravam coniecturam scripsit de ἄν apud futurum indicativi et eius excusatione, utinam omisisset.)

Ibd. p. 158 B e vestigiis cod. Oxoniensis (οὐδένα τῶν πρὸ σοῦ ἐν οὐδενὶ ὑπερβεβληκέναι, pro quibus in ceteris sine dubio interpolando substitutum est: οὐδένα τῶν προγόνων καταισχύνειν, admodum licenter) efficitur: οὐδένα τῶν πρὸ σοῦ ἐν οὐδενὶ ὑποβεβληκέναι, rariore verbi usu, sed quem et Herodoti et inferioris ætatis scriptorum exempla defendant et ex parte ipse Plato de legg. p. VI, 775 B, ὑποβέβηκε de re imminuta ponens.

Ibd. p. 159 D cum in codicibus sic scribatur: οὐ τὰ μὲν ὀξέως καὶ ταχὺ γιγνόμενα τὰ τοῦ (duo optimi om. τὰ) καλοῦ ἐστί, τὰ δὲ βραδέα μόγισ τε καὶ ἡσυχῇ τὰ τοῦ αἰοχροῦ; certissimum est in altero membro tenenda esse, quæ superioribus ὀξέως καὶ ταχὺ respondent, μόγισ τε καὶ ἡσυχῇ. tollendum βραδέα, quod, cum non animadverteretur γιγνόμενα audiri, ad articulum τὰ additum est.

Utrum ante τοῦ utroque loco τὰ tollendum sit an retinendum, non decernam.

Ibd. p. 164 D scrib.: καὶ οὐκ ἂν αἰσχυρθεῖην τι μὴ οὐχὶ ὀρθῶς γίναι εἰρηκέναι pro ὅτι, quod in structuram includi non potest.

Ibd. p. 174 D: Οὐχ αὕτη δέ γε, ὡς εἰκεν, ἐστὶν ἡ σωφροσύνη, ἀλλ' ἥς ἔργον ἐστὶ τὸ ὠφελεῖν ἡμᾶς. Non demonstratur aliam aliquam scientiam, quæ nobis utilis sit (ἥς ἔργον ἐστὶ κ. τ. λ.), esse eam, quam ante dictum est totum continere τὸ εὖ et τὸ ὠφελίμως aliquid fieri, sed concluditur, τὴν σωφροσύνην (— id subiectum esse articulus ostendit —), quæ tantum ἐπιστημῶν ἐπιστήμη sit, non ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, non esse illam, quæ nos iuvet. Vitium sententiæ nascitur ex ἀλλ' male addito, cum non intellexeretur, ἥς pertinere ad αὕτη. Sed eadem interpolatio paulo post versata est, ubi editur: ὥστε εἰ αὕτη ἐστὶν ὠφέλιμος, ἡ σωφροσύνη ἄλλο τι ἂν εἴη ἢ ὠφελίμη ἡμῖν, mira adiectivi terminationis varietate, quæ eo suspectior est, quod etiam p. 175 A ὠφέλιμος feminino genere dicitur. Non concluditur, τὴν σωφρ. non esse utilem, sed non esse hanc, de qua dictum sit, cum hæc utilis sit, σωφρ. non utilis: ἡ σωφροσύνη ἄλλο τι ἂν εἴη ἡμῖν (sublato: ἢ ὠφελίμη).

Ibd. p. 176 B: Εἴεν· ἀλλ', ἔφη ὁ Κριτίας, ὃ Χαρμίδης, δρᾶς τοῦτο ἔμοιγ' ἐσται τοῦτο τεκμήριον, ὅτι σωφρονεῖς, ἣν ἐπάδειν παρέχῃς κ. τ. λ. Vulgo contra codices addebant εἰ ante δρᾶς, prave eadem conditione bis posita (et debebat esse δράσεις). Hermannus tolli vult τοῦτο δρᾶς, quod qui addi potuerit, non intelligitur. Scrib.: δρᾶ τοῦτο· ἔμοιγε ἐσται κ. τ. λ.

Lachetis p. 182 C: Μὴ ἀτιμᾶσωμεν δ' εἰπεῖν . . ., ὅτι καὶ εὐσχημονέστερον (ποιήσῃ αὕτη ἡ ἐπιστήμη) ἐνταῦθα, οὐ γὰρ τὸν ἄνδρα εὐσχημονέστερον φαίνεσθαι, οὐδ' ἅμα καὶ δεινότερος τοῖς ἐχθροῖς φανεῖται διὰ τὴν εὐσχημοσύνην. Et offendit bis positum illud οὐ sine

copula sententiarum, nec quicquam illud οὐ χροῇ . . . φαίνεσθαι continet nisi quod in altera sententia dicitur; multo saltem rectius scriberetur: καὶ εὐσχημονέστερον ἐνταῦθα, οὐ ἅμα καὶ δεινότερος τ. ἐ. φανείται δ. τ. ε.¹⁾

Ibd. p. 195 C ex Oxon. (τι τοσοῦτον δῆπον) et ceteris (τοι τοσοῦτον) nihil aliud efficitur, nisi: οἱ δὲ τὸ τοσοῦτον δῆπον μόνον ἴσασιν.

Lysidis p. 207 E scrib.: Δοκεῖ δέ σοι εὐδαίμων εἶναι ἂν ἄνθρωπος . . . ὃς μὴδὲν ἐξείη ποιεῖν ὧν ἐπιθυμοῖ; In codicibus omittitur ἄν, quo non addito pravi optativi sunt. Cfr. ad Euthyd. p. 299 A.

Ibd. p. 211 E: οἶμαι δέ, νῆ τὸν κῆνα, μᾶλλον ἢ τὸ Δαρεῖον χρυσίον κτήσασθαι δεξαίμεν πολὺν πρότερον ἐταῖρον, μᾶλλον ἢ αὐτὸν Δαρεῖον. Postrema hæc sensu cassa; eadem aptissima, si (ut de rep. VII p. 529 C ἢ ἐν ex μὲν) ex μᾶλλον feceris ἢ ἄλλον: ἐταῖρον, ἢ ἄλλον ἢ αὐτὸν Δαρεῖον. Iocose Socrates hunc ipsum se accepturum amicum dicit.

Ibd. p. 213 E: ἢ δὲ ἐτράπημεν, δοκεῖ μοι χρῆναι ἰέναι, σκοποῦντα κατὰ τοὺς ποιητάς. Opinor, σκοποῦντας. Necessario enim Lysidem Socrates comprehendit. (De p. 214 D dictum p. 403 ad Charmid. p. 156 B.)

Ibd. p. 219 B: ἔω χαίρειν, καὶ τοῦ ὁμοίου γε τὸ ὅμοιον φίλον γίγνεται. Scribendum videtur: γ' ὅτι τὸ ὅμοιον. Vix enim ex superioribus recte auditur.

¹⁾ In transcurso, ne hoc quoque inter exempla graviter interpolatæ in libris Platonicis scripturæ numeretur, deinde iure explosum reliquis verioribus officiat, dico p. 187 E pravam esse coniecturam Hommelii ab Hermanno receptam, in quam non incidisset, non dico, si cogitasset, quid esset Græce γυναικὶ πλησιάζειν, sed si modo, quid hic feminæ comparatio ad rem pertineret. Ne Sauppilii quidem ἔη probari potest propter additum ὥσπερ γένει. Videtur scriptor non admodum perspicue nec lepide significare, ut ceteros cognatione, sic Socratem cum aliis hominibus λόγῳ copulari.

Ibd. p. 219 D scribendum: Ἐννοήσομεν γὰρ οὐ-
τωσί· ὅταν (vulgo ὃ ἄν) τίς τι περὶ πολλοῦ ποιῇται . . . ,
ὃ δὴ τοιοῦτος κ. τ. λ.

Ibd. p. 220 D: Ἄρ' οὕτω πέφυκέν τε καὶ φιλεῖται
τὰγαθὸν διὰ τὸ κακὸν ὑφ' ἡμῶν, τῶν μεταξὺ ὄντων
τοῦ κακοῦ τε καὶ τὰγαθοῦ, αὐτὸ δὲ ἑαυτοῦ ἕνεκα οὐδε-
μίαν χρεῖαν ἔχει; Scribendum videtur: τῶν μεταξὺ ὄντων
ἕνεκα τοῦ κακοῦ τε καὶ τὰγαθοῦ. Neque enim præpo-
sitis in primaria sententia sumi ex adiuncta potest.

Ibd. p. 221 D: ὃ δὲ τὸ πρότερον ἐλέγομεν φίλον
εἶναι, ὕθλος τις ἦν, ὥσπερ ποίημα μακρὸν συγκεῖμενον.
Nihil longi dictum erat, neque longum poema per se ineptum
est; ignavissime abundat συγκεῖμενον. Latet longe
aliud et elegantius: ὥσπερ ποίημα Κρόνῳ συγκεῖμενον.
Saturni nomen quo pertineat, notissimum est. Geminato
μα natum est μακρονῶ, tum ῶ sublatum.

Euthydem. p. 271 C: τούτω γὰρ ἔστον κομιδῇ παμ-
μάχῳ, οὐ κατὰ τὸ Ἀκαρνᾶνε ἐγενέσθην τὸ παγκρα-
τιαστὰ ἀδελφῷ. Sic duo optimi codices (Ox. et Θ) et
tertius (r), qui illis in aliquot dialogis interdum adiungitur.
Ceteri omittunt ἐγενέσθην, quod Hermannus longe hinc
transponit post μάχεσθαι. Scribendum una littera mutata:
οὐ κατὰ τὸ Ἀκαρνᾶνε ἐγενέσθην (παμμάχῳ), τὸ παγ-
κρατιαστὰ ἀδελφῷ.

Ibd. p. 271 D: τούτω δὲ πρῶτον μὲν τῷ σώματι
δεινотάτω ἔστον καὶ μάχῃ, ἥ πάντων ἔστι κρατεῖν.
Oxon. et Θ omittunt ἔστι. Scribendum igitur videtur: ἥ
πάντων κρατεῖ.

Ibd. p. 278 C: τὸ δὲ μετὰ ταῦτα δῆλον ὅτι τούτω
τέ σοι αὐτῷ τὰ σπουδαῖα ἐνδείξεσθον καὶ ἐγὼ ὑφηγή-
σομαι αὐτοῖν κ. τ. λ. Sic scribendum; vulgo: τούτω
γέ σοι. (De proximo ἐπιδείξασθαι monitum p. 174 n.)

Ibd. p. 281 A: Ἄρ' οὖν . . . τὸ ὁρθῶς πᾶσι τοῖς
τοιούτοις χρῆσθαι ἐπιστήμη ἦν ἡγουμένη καὶ κατορ-
θοῦσα τὴν πρᾶξιν; Imperfectum pravum pro præsenti;

articulus contra abesse nequit; præcedit: τὸ ὀρθῶς ἐπιστήμη ἐστὶν ἢ ἀπεργαζομένη. Scribendum igitur hic quoque: ἐπιστήμη ἢ ἡγουμένη καὶ κατορθοῦσα τὴν πρᾶξιν. Cfr. p. 282 A: τὴν δὲ ὀρθότητα καὶ εὐτυχίαν ἐπιστήμη ἢ παρέχουσα.

Ibd. p. 284 B: "Ἄλλο τι οὖν οὐδαμοῦ τά γε μὴ ὄντα ὄντα ἐστὶν; Rectior sententia fit altero ὄντα sublato; demonstratur enim μηδαμοῦ εἶναι.

Ibd. p. 289 C: Ἐνταῦθα γὰρ δὴ χωρὶς μὲν ἢ ποιῶσα τέχνη, χωρὶς δὲ ἢ χρωμένη, διήρηται δὲ τοῦ αὐτοῦ περὶ. Sic nunc editur e quattuor optimis codicibus; in ceteris omittitur δέ. Sed neque cur hoc postremum adiectum sit, neque quid sit διηρῆσθαι περὶ τινος, apparet. Primum manifesto hæc coniungenda: ἐνταῦθα γὰρ δὴ χωρὶς μὲν ἢ ποιῶσα τέχνη, χωρὶς δὲ ἢ χρωμένη διήρηται. deinde adiungendum: οὐδὲ τοῦ αὐτοῦ περὶ: neque eodem spectant. Nocuit concursus diphthongorum αὶ et ου.

Ibd. p. 299 A scribendum: Πολὺ μὲντοι, ἔφη, δικαιοτέρον ἂν τὸν ὑμέτερον πατέρα τύπτωμι. Vulgo deest ἂν. Cfr. ad Charm. p. 156 B. (P. 296 E Heindorfius solæcismum sustulit: οὐκ ἔχω ὑμῖν πῶς ἀμφισβητοῖην addito ἂν ante ἀμφισβητοῖην. Dedecus est talia aut præteriri, ut hoc loco, aut defendi, ut illo.)

Ibd. p. 299 D: Τί οὖν; ἀγαθὰ οὐ δοκεῖ σοι χρήματα ἀεὶ τ' ἔχειν καὶ πανταχοῦ; Hoc non ἀγαθὰ, sed ἀγαθόν. Neque h. l. χρήματα poni pro χρυσίῳ possunt, de quo per totum locum agitur, hac argumentatione: χρυσίον bonum est; bona semper et ubique habere oportet; igitur etiam χρυσίον, quod bonum esse concedis, semper et ubique habere oportet (ἀεὶ δεῖ αὐτὸ ἔχειν καὶ πανταχοῦ) cet. Apparet scribendum esse: ἀγαθὰ οὐ δοκεῖ σοι χρῆναι ἀεὶ τ' ἔχειν καὶ πανταχοῦ;

Ibd. p. 303 B: οὐδεὶς ὅστις οὐ τῶν παρόντων ὑπερεπήνεσε τὸν λόγον καὶ τῷ ἄνδρι, καὶ γελῶντε καὶ

κροτοῦντε καὶ χαίροντε ὀλίγον παρετάθησαν. Non ipsos Euthydemum et Dionysodorum risisse plausisseque et lætatos esse, vix ut ipsi sufficerent, sed auditores admirantes, et res clamat et quæ præcedunt et quæ sequuntur (ἐπὶ γὰρ τοῖς ἐμπροσθεν . . . ἐθορύβουν μόνοι οἱ τοῦ Εὐθυδήμου ἐρασταί, ἐνταῦθα δὲ κ. τ. λ.). Itaque Plato scripserat: καὶ γελῶντες καὶ κροτοῦντες καὶ χαίροντες ὀλίγον παρετάθησαν. Velim attendi simplicitatem erroris ad omnes codices propagati; oscitans scriba cum τὸ ἄνδρες participia coniunxit.

Ibd. p. 303 D: οἱ δ' ἄλλοι οὕτω νοοῦσιν αὐτοὺς (ιοίτους τοὺς λόγους). Sic Hermannus ex Oxon. Θ r (pro ἀγνοοῦσιν); sed οὔτω νοεῖν λόγον, ut sit sic iudicare, sentire de oratione, multum abest, ut Græcum sit. Scribendum videtur: οὕτω μισοῦσιν αὐτοὺς.¹⁾

Protagoræ p. 312 D: εἰ δὲ τις ἐκεῖνο ἔροιτο, ὃ δὲ σοφιστὴς τῶν τί σοφῶν ἐστί; τί ἂν ἀποκρινοίμεθα αὐτῷ; ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης; Τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι, ὃ Σώκρατες, ἣ ἐπιστάτην τοῦ ποιῆσαι δεινὸν λέγειν; Sic editur nunc; sed ἣ ante ἐπιστάτην in nullo codice reperitur. Eo magis animadvertendum, post illa τί ἂν ἀποκρινοίμεθα αὐτῷ; prave adhærere appendicem interrogationis condicionaliter (— liceat barbare loqui —) positæ: ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης; (Longe diversum esset, si responsi forma interrogative significaretur: ποίας ἐργασίας ἐπιστάτην εἶναι;) Videlicet in duo membra Socrates interrogationem condicionaliter positam dispescit, bis de responso interrogat; tum demum Hippocrates respondet: εἰ δὲ τις ἐκεῖνο ἔροιτο· ὃ δὲ σοφιστὴς τῶν τί σοφῶν ἐστί;

¹⁾ P. 304 C scribendum esse cum Stephano: ὅτι οὐδὲ τὸ (pro τοῦ) χρηματίζεσθαι φασιν διακωλύειν οὐδὲν μὴ οὐ παραλαβεῖν ὄντιν-
οὖν εὐπειτῶς τὴν σφετέραν σοφίαν, vel sola necessaria particularum μὴ οὐ cum διακωλύειν οὐδὲν coniunctio ostendit.

τί ἂν ἀποκρινοίμεθα αὐτῷ; ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης;
τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι; Ὡς Σώκρατες, ἐπιστάτην
τοῦ ποιῆσαι δεινὸν λέγειν.

Ibd. p. 325 B: σκέψαι ὥς θαυμασίως γίνονται οἱ
ἀγαθοί. Hoc Græce significat: quam mirabiliter boni
nascantur et proveniant, nihil aliud. Scribendum:
ὥς θαυμάσιοί σοι γίνονται οἱ ἀγαθοί.

Ibd. p. 333 E: καὶ μοι ἐδόκει ὁ Πρωταγόρας ἤδη
τετραχίνθαι τε καὶ ἀγωνιᾶν καὶ παρατετάχθαι πρὸς τὸ
ἀποκρίνεσθαι. Non satisfaciunt, quæ ad verbum παρα-
τετάχθαι explicandum afferuntur, nec promptum ad vehe-
menter respondendum Protagoram significari puto, cui signi-
ficationi adversatur ἀγωνιᾶν. Suspisor scriptum fuisse
παρατετάσθαι, de defatigatione (Lys. p. 204 C, Euthyd.
p. 303 B).

Ibd. p. 338 A scribendum: ὥς οὖν ποιήσατε καὶ
πείθεσθέ μοι, pro ποιήσετε. Futuri illa asseveratio et
per se ab hoc loco aliena est et propter πείθεσθε.

Ibd. p. 357 E: ὑμεῖς δὲ διὰ τὸ οἶεσθαι ἄλλο τι ἢ
ἀμαθίαν εἶναι οὔτε αὐτοὶ οὔτε τοὺς ὑμετέρους παῖδας
παρὰ τοὺς τούτων διδασκάλους τούσδε . . . πέμπετε.
Artificia adhibent mendo aperto. Scrib.: οὔτε αὐτοὶ ἴτε
οὔτε τοὺς ὑμετέρους παῖδας . . . πέμπετε. Quam facile
illo loco excidere ἴτε potuerit, patet.

Gorgiæ p. 456 A: δαιμονία γὰρ τις ἔμοιγε κατα-
φαίνεται τὸ μέγεθος οὕτω σκοποῦντι. ΓΟΡΓ. Εἰ πάντα
γ' εἰδείης, ὧς Σώκρατες, ὅτι κ. τ. λ. Scrib.: σκοποῦντι.
ΓΟΡΓ. Τί, εἰ πάντα γ' εἰδείης κ. τ. λ.

Ibd. p. 457 C: Οἶμαι, ὧς Γοργία, καὶ σὲ ἔμπειρόν
εἶναι πολλῶν λόγων καὶ καθεωρακέναι ἐν αὐτοῖς τὸ
τοιόνδε, ὅτι οὐ δύνανται . . . διαλέγεσθαι διορισάμενοι
πρὸς ἀλλήλους κ. τ. λ. Apertissime Socrates non de λόγοις,
sed de hominibus loquitur, nec Gorgiam πολλῶν λόγων
ἔμπειρον (doctum et eruditum) dicit, sed multos homines eius

generis, de quibus agatur, usu cognovisse. Scrib.: λογίων. Usus est Plato vocabulo Herodoteo, quo etiam Aristoteles.

Ibd. p. 473 B: ἐὰν ἀδικῶν ἄνθρωπος ληφθῇ τυραννίδι ἐπιβουλεύων καὶ ληφθεὶς στρεβλῶται. Tollen- dum ἀδικῶν, additum ad universam notionem, quæ exemplo illustratur, in memoriam revocandam. Alioquin saltem scriptum esset καὶ ἐπιβουλεύων.¹⁾

Ibd. p. 481 C: πότερόν σε φῶμεν νυνὶ σπουδάζοντα ἢ παίζοντα; Non Græcum φημί σε ποιοῦντα pro ποιεῖν. Scrib.: πότερόν σε θῶμεν, ut apol. Socr. p. 27 C: τίθημι γάρ σε ὁμολογοῦντα. Contra infra p. 514 A scribendum: φῶμεν οὔτως ἔχειν, ut ibd. D recte scribitur: φῶμεν ταῦτα ὁρθῶς λέγεσθαι ἢ οὐ; (De p. 485 E dictum supra p. 19.)

Ibd. p. 490 A scrib.: τὸν βελτίω ὄντα (pro: τὸ βελτίω ὄντα) καὶ φρονημώτερον καὶ ἄρχειν κ. τ. λ. Agitur, quis debeat imperare.

Ibd. p. 491 D recipienda simpliciter codicis Ox. scriptura: Τί δὲ αὐτῶν, ᾧ ἐταῖρε; ἢ τί ἀρχομένους; Cum Callicles dixisset, iustum esse τοὺς ἀρχοντας πλεον ἔχειν τῶν ἀρχομένων, Socrates hoc ita transfert ad sui imperium, ut quærat: Quid vero, cum sibimetipsis imperant? (nam genetivus αὐτῶν ipse ἀρχοντας subiicit;) aut quid, cum reguntur? Idemque codex et Δ paulo post (E) sequendi in hac scriptura perspicua: τοὺς ἡλιθίους λέγεις, τοὺς σώφρονας (sic interpungendum: simplices illos dicis, modestos). ΣΩΚ. Πῶς γὰρ οὐ; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν γνοίη, ὅτι οὕτω λέγω (pro οὐ τοῦτο). Quod Callicles subiicit: Πάνν γε σφόδρα, redit ad illud, quod dixerat cum irri- sione: ὥς ἡδὺς εἶ. Etiam p. 493 A ad codices redeundum (ἡδὺς του ἔγωγε).

¹⁾ P. 481 A quod emendaveram ἀναλίσκη pro ἀναλίσκεται, præcepit L. Dindorfius in thesauro Stephaniano.

Ibd. p. 492 B scrib.: τί . . . κάκιον ἂν εἶη (pro: κάκιον εἶη) σωφροσύνης τούτοις τοῖς ἀνθρώποις; ¹⁾

Ibd. p. 493 B tollendum δ' inter τῶν ἀμυνήτων. Non novi aliquid additur, sed superioribus explicando adiungitur participium ἀπεικάσας

Ibd. p. 498 B: Ἀμφοτέροι ἐμοιγε μᾶλλον, εἰ δὲ μὴ, παραπλησίως γε. Pravum μᾶλλον, nec tamen simpliciter tolli potest. Nam et superiora requirunt æque magnæ lætitiæ significationem et sequentia (εἰ δὲ μὴ). Proxime ad litteras accedit: Ἀμφοτέροι ἐμοιγε ἐνάμιλλον

Ibd. p. 503 D: τοῦτο δὲ τέχνη τις εἶναι. Debebat necessario esse: τέχνην τινά. Sed male additum est εἶναι ad structuram explendam. Auditur ἐστίν.

Ibd. p. 512 A: Λογίζεται οὖν, ὅτι οὐκ . . . οὗτος μὲν ἄθλιός ἐστιν . . . καὶ οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ ὠφέληται· εἰ δέ τις ἄρα . . . πολλὰ νοσήματα ἔχει . . ., τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστὶ καὶ τοῦτον ὀνήσειεν, ἂν τε κ. τ. λ. Scr.: ὀνήσει. Ne addito quidem ἂν potentialis modus hic locum habet.

Ibd. p. 512 D: ὄρα μὴ ἄλλο τι τὸ γενναῖον καὶ τὸ ἀγαθὸν ἢ τοῦ σώζειν τε καὶ σώζεσθαι. Μὴ γὰρ τοῦτο μὲν τὸ ζῆν· ὅποσον δὲ χρόνον, τὸν γ' ὡς ἀληθῶς ἄνδρα ἐατέον ἐστὶ καὶ οὐ φιλοψυχητέον. Sic codices. Corruptum μὴ, e quo parum recte Hermannus fecit ἡδύ, quod et satis discedit a similitudine nec ipsum aptum est nec coit cum τοῦτο μὲν (pro ἡδύ μὲν γὰρ τὸ ζῆν). Scribendum videtur: εἶη γὰρ τοῦτο μὲν τὸ ζῆν: sit sane τὸ σώζεσθαι positum in τῷ ζῆν.

Ibd. p. 514 C: πολλὰ μὲν καὶ καλὰ μετὰ τῶν διδασκάλων ὠκοδομημένα ἡμῖν, πολλὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ ἡμῶν. Neque ἰδίᾳ cedere loco debet, aptissime positum, neque præpositione carere possumus; itaque scribendum: ἰδίᾳ δι' ἡμῶν. Paulo ante (A) neque πράξαντες, quod

¹⁾ Quæ pp. 492 B, 512 A, 522 D correxi, moneor a Deutschlio (Lips. 1859) occupata esse. Lætor consensu.

codices habent, neque πράξοντες aptum mihi videtur; fuitne: παρεκαλοῦμεν ἀλλήλους, ὧς Καλλίκλεις, δημοσίᾳ, τάξαντες τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐπὶ τὰ οἰκοδομικά, ἢ τειχῶν ἢ νεωρίων ἢ ἱερῶν ἐπὶ τὰ μέγιστα οἰκοδομήματα?

Ibd. p. 517 A: πολλοῦ γε δεῖ. ὧς Σώκρατες, μήποτε τις τῶν νῦν ἔργα τοιαῦτα ἐργάσεται, οἷα τοιούτων ὅς βούλει εἰργασται. Iure Stallbaumius miratur raram structuram, quam ego Græcam esse nego. Nam πολλοῦ γε δεῖ notum est per se augendi causa addi; itaque etiam μή τις ἐργάζεται per se dici necesse est, nullo prorsus exemplo. Scrib.: ὧς Σώκρατες, οὐ μή ποτέ τις . . . ἐργάσεται.

Ibd. p. 518 A: ταῦτά οὖν ταῦτα ὅτι ἔστι καὶ περὶ τὴν ψυχὴν, τότε μὲν μοι δοκεῖς μανθάνειν. ὅτι λέγω, καὶ ὁμολογεῖς ὡς εἰδώς ὅτι ἐγὼ λέγω· ἡκεῖς δὲ ὀλίγον ὕστερον λέγων κ. τ. λ. Pendet τότε, abundat ὅτι λέγω. Rectum est: τότε μὲν μοι δοκεῖς μανθάνειν. ὅτε λέγω, . . . ἡκεῖς δ' ὀλίγον ὕστερον κ. τ. λ.

Ibd. p. 522 A: πολλὰ ὑμᾶς καὶ κακὰ ὅδε εἰργασται ἀνὴρ καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς νεωτάτους ὑμῶν διαφθείρει τέμνων τε καὶ κᾶων καὶ ἰσχυαίνων καὶ πνίγων ἀπορεῖν ποιεῖ, πικρότατα πόματα διδοὺς κ. τ. λ. Verba ἀπορεῖν ποιεῖ omnino ab re et medicinæ comparatione aliena tollenda sunt, translata ex inferiore loco (B), ubi proprie de Socrate dicuntur, ita ut his: διαφθείρει τέμνων, πνίγων cet. respondeat διαφθείρει ἀπορεῖν ποιῶν. Paulo post scribendum: πόσον οἶε ἂν ἀναβοῆσαι pro ὅποσον.

Ibd. p. 522 D: αὕτη γὰρ τις βοήθεια ἐαυτῷ πολ-
λάκις ἡμῖν ὡμολόγηται κρατίστη εἶναι. Prave coniunguntur αὕτη et τις. Videtur fuisse: τοιαύτη γὰρ τις.

Ibd. p. 525 D: οἶμαι δὲ καὶ τοὺς πολλοὺς εἶναι τοὺς τούτων τῶν παραδειγμάτων ἐκ τυράννων καὶ βασιλέων . . . γεγονότας. Sic codices. Tollunt editores τοὺς ante τούτων. Sed quid fiet masculinis his: τοὺς πολλοὺς τῶν παραδειγμάτων . . . γεγονότας (pro τὰ πολλὰ . . .

γεγονότα)? Scribendum: τοὺς πολλοὺς εἶναι τύπους τῶν παραδειγμάτων ἐκ τυράννων . . . γεγονότας.

Menon. p. 73 D: ἀλλ' ἄρα καὶ παιδὸς ἢ αὐτῇ ἀρετῇ, ὃ Μένων, καὶ δούλου, ἄρχειν οἷω τε εἶναι τοῦ δεσπότου. Dativus οἷω τε rationem non habet; scribendum οἰόν τε.¹⁾

Ibd. p. 74 A: τὴν δὲ μίαν (ἀρετὴν), ἣ διὰ πάντων τούτων ἐστίν, οὐ δυνάμεθα ἀνευρεῖν. Nonne: διὰ πάντων τούτων εἴσιν?

Ibd. p. 86 A: Εἰ οὖν ὅταν ἢ χρόνον καὶ ὃν ἂν μὴ ἢ ἄνθρωπος, ἐνέσονται αὐτῷ ἀληθεῖς δόξαι κ. τ. λ. Sic codices. Scrib.: Εἰ οὖν ὅν τ' ἂν ἢ χρόνον. (Wolfius et edd. ὃν ἂν.)

Ibd. p. 87 A: ἀλλ' ὥσπερ μὲν τινα ὑπόθεσιν προὔρου οἶμαι ἔχειν πρὸς τὸ πρᾶγμα τοιάνδε. Scribendum: ὥσπερ μὲν τοι τινὰ.

Ibd. p. 89 B: οὓς ἡμεῖς ἂν παραλαβόντες . . . ἐφνύλττομεν ἐν ἀκροπόλει . . ., ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφίκοιντο ἐς τὴν ἡλικίαν, χρήσιμοι γίγνοιντο ταῖς πόλεσιν. Rectum esset διέφθειρεν, si hoc significaretur, tunc neminem eos corrupturum fuisse, quod nunc fiat (synt. Gr. § 131 b not.), h. e., effectus præsentis temporis non verus. Sed h. l. significari tantum consilium actionis in condicione positæ relatum ad tempus præteritum (hypotheticum), ostendit clarissime γίγνοιντο et cum eo coniunctum ἀφίκοιντο. Scribendum igitur

¹⁾ In hoc quoque dialogo sunt quædam in omnibus codicibus tam aperta in rebus facillimis et non dubiis menda (ut omissum p. 97 A εἰ, p. 98 B οὐ, p. 97 D θαυμάζοις scriptum pro θαυμάζεις), ut mirere eiusdem generis alia ab iis, qui hæc non tulerint, ferri ac retineri pridem correctæ, ut p. 72 C ἀποκρινάμενον, p. 91 B οἷους pro οὓς (at p. 92 C recte scriptum οἶοι pro οἷ), p. 94 E ῥᾶδιον pro ῥᾶον, p. 97 C οὐκ ἀεὶ τυγχάνοι pro οὐκ ἂν ἀεὶ τυγχάνοι. Additamenta iure Schleiermacherus p. 85 C, Cornarius p. 98 D notarunt.

διαφθείρειεν, abiecta illa, quam Hermannus præf. vol. I p. VII fingit, enallaga.

Ibd. p. 94 B: Ἰνα δὲ μὴ ὀλίγους οἶη καὶ τοὺς φαυλοτάτους Ἀθηναίων ἀδυνάτους γερονῖναι τοῦτο τὸ πρᾶγμα, κ. τ. λ. Paucos poterat Anytus putare, τοὺς φαυλοτάτους non poterat, quorum exempla Aristides et Pericles nominati essent. Monstratur, non paucos præstantes viros eam rem efficere non potuisse. Mendosum est igitur καὶ τοὺς φαυλοτάτους scribendumque καίτοι οὐ φαυλοτάτους. Οὐ pro μὴ retinuit, quod hoc καίτοι οὐ φαυλοτάτους extra Anyti sententiam additur.

Ibd. p. 96 E: καὶ ζητητέον ὅστις ἡμᾶς ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ βελτίους ποιήσει—λέγω δὲ ταῦτα ἀποβλέψας πρὸς τὴν ἄρτι ζήτησιν, ὥς ἡμᾶς ἐλαθε καταγελάστως, ὅτι οὐ μόνον ἐπιστήμης ἡγουμένης ὀρθῶς τε καὶ εὖ τοῖς ἀνθρώποις πράττεται τὰ πράγματα—ἢ ἴσως καὶ διαφεύγειν ἡμᾶς τὸ γινῶναι, τίνα ποτὲ τρόπον γίνονται οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες. Sic interpungunt editores et enarrant perversissime; nam nec parenthesis sic poni potest nec hic infinitivus particulæ ἢ subiici (quod fit longe aliter, vid. synt. Gr. § 186 not.), præcedente gerundio, nec sententia constat, quasi timeat Socrates, ne scientiam, quam habeant, amittant. Scribendum: βελτίους ἡμᾶς ποιήσει· λέγω δὲ ἀποβλέψας . . . τὰ πράγματα, ἢ ἴσως καὶ διαφεύγει ἡμᾶς τὸ γινῶναι κ. τ. λ. Illum errorem Socrates dicit fortasse obstare intellegentiæ, qua ratione boni evadant.

Ibd. p. 100 A: Ταῦτόν ἂν καὶ εὐθὺς τοιοῦτος ὥσπερ παρὰ σοιᾶς ἀληθὲς ἂν πρᾶγμα εἴη πρὸς ἀρετὴν. Statim (talīs) nihil ad rem pertinet; (fingendo enarrant;) scribendum videtur: καὶ αὖθις τοιοῦτος, rursus et alter eiusmodi.

Ionis p. 532 D: σοφοὶ μὲν πού ἐστε ἱμεῖς . . ., ἐγὼ δ' οὐδὲν ἄλλο ἢ τὰ ληθῆ λέγω, οἷον εἰκὸς τὸν ἰδιώτην ἄνθρωπον. Miram modestiam, sibi in disputando

nihil nisi omnia vera arrogare. Scrib.: ἢ τὰ πλῆθῃ, quam vulgus.¹⁾

Menex. p. 241 E: Καὶ οὗτος μὲν δὴ πάσῃ τῇ πόλει διηγητλήθη ὁ πόλεμος ὑπὲρ ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων κ. τ. λ. Scrib.: οὗτος μὲν δὴ πᾶσι τῇ πόλει διηγητλήθη ὁ πόλεμος. Accommodatione erratum est.²⁾

Ibd. p. 243 A: ὧν οἱ ἐχθροὶ . . . πλείω ἐπαινον ἔχουσι σωφροσύνης καὶ ἀρετῆς ἢ τῶν ἄλλων οἱ φίλοι. Scrib. aut λέγουσι aut παρέχουσι: quorum virtutem magis prædicant hostes quam ceterorum amici.

Ibd. p. 245 E: καὶ γὰρ ναῦς καὶ τείχη ἔχοντες . . . ἀπηλλάγημεν τοῦ πολέμου οὕτως ἀγαπητῶς ἀπηλλάττοντο καὶ οἱ πολέμιοι. Scrib. videtur: τοῦ πολέμου οὕτως ὥστ' ἀγαπητῶς ἀπ. κ. οἱ πολ., hoc est: ita ut etiam hostes (nobis strenue rem gerentibus) libenter bello liberari cuperent.

De republica lib. I p. 332 A pro ἀπαιτοὶ scrib. ἀπαιτεῖ.

Ibd. p. 332 C nulla littera mutanda, sed tamen aliter verba coniungenda. Nam ἄλλὰ τί οἶει, quæ Polemarchum plane non decent, Socratis sunt, sua sententia posita, assensum exspectantis et exprimentis. Tum Ἐφη est: Affirmavit, assensus est, ut sæpe.

Ibd. p. 335 A: Κελεύεις δὴ ἡμῶς προσθεῖναι τῷ δικαίῳ ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν, λέγοντες . . ., νῦν πρὸς τοῦτῳ ὥδε λέγειν, ὅτι κ. τ. λ. Quod Stallbaumius post: ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν audiri vult λέγειν, præter-

¹⁾ P. 533 D Hermannus geminata negatione omnia turbavit et evertit. Sententia hæc est: est autem hoc, quod in te est, ut de Homero bene dicas, non ars, sed cet.: ἔστι γὰρ τοῦτο τέχνη μὲν οὐκ, ὃν παρὰ σοὶ . . . λέγειν, . . ., θεία δὲ δύναμις.

²⁾ P. 239 C iocose materia nondum tractata a poetis cum puella procis proposita comparatur (ἔστιν ἐν μνηστείᾳ). Mire Hermannus aberravit.

quam quod dure fieret, eo excluditur, quod, quæ adiunguntur: *νῦν πρὸς τοῦτῳ ὥδε λέγειν*, redeunt ad προσθεῖναι. Itaque omissa una littera ῥ scribendum: *προσθεῖναι τῷ δικαίῳ ὥς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν*, . . ., *νῦν πρὸς τοῦτῳ ὥδε λέγειν*: aliquid addere iustitiæ, qualem antea definiebamus, . . ., præter hoc nunc dicere; quanquam parum Latine sic infinitivo infinitivus per epexegetin superadditur, Græce optime.

Ibd. p. 339 E. Scrib.: ἄρα τότε, ὃ σοφώτατε Θρασύμαχε, οὐκ ἀναγκαῖον συμβαίνει (pro συμβαίνειν), αὐτὸ οὕτως δίκαιον εἶναι ποιεῖν τὸναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις; nonne consequitur, ut necessarium sit ipsum contrarium, quam quod tu dicis, iustum esse facere? De orationis forma (*συμβαίνει ἀναγκαῖον*) nihil opus dici; vid. præter lexica Stallb. ad Phædon. p. 67 C. (*Συμβαίνει* etiam Astius, sed plura non recte moliens.)

Ibd. p. 345 A: ὅμως ἐμέ γε οὐ πείθει ὥς ἐστι τῆς δικαιοσύνης κερδαλεώτερον. Vereor, ne fuerit: οὐ πείθεις.

Ibd. p. 349 D: τοιοῦτος ἄρα ἐστὶν ἐκάτερος αὐτῶν οἷοπερ εἰκεν. Scrib. necessario: οἷοισπερ εἰκεν. Et sæpissime hæc permutantur.

Ibd. p. 353 D: ἐοῦθ' ὅτῳ ἄλλῳ ἢ ψυχῇ δικαίως ἀν' αὐτὰ ἀποδοῖμεν καὶ φαῖμεν ἴδια ἐκείνης εἶναι; Οὐδενὶ ἄλλῳ. Sic codices, vitiose; sententia enim est: cui ea tribuamus et (cuius) propria dicamus; necessario igitur ad ὅτῳ pronomen alterum adiungitur; et edebatur olim ἐκείνου. Puto pronomen a mala manu esse.¹⁾

¹⁾ Sub unum conspectum subiiciam omnes eos locos, quibus in libris de rep. Platonis orationem verborum adiectione vitiatam esse suspicatus primus sum; sunt enim hi: I p. 353 D (ἐκείνης), II pp. 361 C (εἴη), 363 A (τῷ δικαίῳ, p. 84), 364 E (ἡδονῶν, p. 62), 378 D (καί), III pp. 389 C (λέγοντι), 416 A (κακουργεῖν), V pp. 452 E (πρὸς), 459 C (εἶναι), 479 A (τά), VI p. 501 D (φῆσειν),

Lib. II p. 359 D: καὶ ἰδεῖν . . . ἵππον χαλκοῦν, κοῖλον, θυρίδας ἔχοντα, καθ' ἃς ἐγκύψαντα ἰδεῖν ἐνόντα νεκρὸν . . . μεῖζω ἢ κατ' ἀνθρώπον· τοῦτον δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν, περὶ δὲ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον, ὃν περιελόμενον ἐκβῆναι. Sic codices optimi; in deterioribus aliquot (meliore uno, Ven. Π) additur ἔχειν. Quod Baiterus audiri voluit ἰδεῖν ἔχοντα, id tot aliis alia structura interpositis, quibus ipsum hoc τοῦτον δὲ adiungitur, fieri nequit. Suspicionem fuisse: νεκρὸν . . . μεῖζω ἢ κατ' ἀνθρώπον, πλούτου δὲ οὐδὲν, περὶ δὲ τῇ χειρὶ κ. τ. λ.

Ibd. p. 361 C: ἄδηλον οὖν, εἴτε τοῦ δικαίου εἴτε τῶν δωρεῶν . . . ἐνεκα τοιοῦτος εἴη. Prorsus perversum esse optativum (post futurum aut, si malis, praesens) si quis non per se sentit, sentiet ex Schneideri et Stallbaumii defensionibus. Delendum verbum prave ad explendam orationem additum, ut I p. 337 E. Cfr. III p. 393 A: ὥς ἄλλος τις ὁ λέγων ἢ αὐτός.

Ibd. p. 366 B. Intolerabilem habet tautologiam hæc orationis forma: ὥς αἱ μέγιστα πόλεις λέγουσι καὶ οἱ . . . ποιηταί, . . . οἷ ταῦτα οὕτως ἔχειν μνηνύουσι. Scrib.: καὶ οἱ . . . ποιηταί . . . ταῦτα οὕτως ἔχειν μνηνύουσι. Pronomen ex ultima syllaba participii præcedentis (γενόμενοι) ortum est.¹⁾

p. 505 A (δίκαια, p. 84), IX p. 585 C (καὶ ἀληθείας), X p. 619 B (ἐλέσθαι καί). In Hermannii exemplo, si recte numeravi, 16 locis uncis voces notatae sunt (præter aliquot, ubi syllaba scribendo geminata significatur tollenda), si unum et alterum locum excipias, recte, nec solius Hermannii iudicio.

¹⁾ Paulo ante verba αὐτὰ μέγα δύνανται sponsores habent ΘΞΠ, ut in A casu excidisse putanda sint. P. 364 C recte post Muretum alii ἄδοντες pro διδόντες, sed simul accentum mutare debebant: κακίας περὶ εὐπετείας (non πέρι); ut sit aliquid εὐπέτειαν διδόναι περὶ τινος, ridiculum tamen est εὐπετείας διδόναι et εὐπ. διδ. ὥς. P. 365 E ἀμελητέον pro μελητέον conieci; præceperat Baiterus.

(De p. 373 A dictum p. 75.)

Ibd. p. 378 C, D: ἀλλ' εἴ πως μέλλομεν πείσειν, ὥς οὐδεὶς πώποτε πολίτης ἑτερος ἐτέρῳ ἀπήχθειο . . . , τοιαῦτα μᾶλλον πρὸς τὰ παῖδια εὐθύς καὶ γέρονσι καὶ γρᾶυσὶ καὶ πρεσβυτέροις γιγνομένοις, καὶ τοὺς ποιητὰς ἐγγὺς τούτων ἀναγκαστέον λογοποιεῖν. Vitia sunt manifesta et in dativis nullam rationem habentibus et in illo πρεσβυτέροις γιγνομένοις, quod (ita sine articulo) mirifice coniungitur cum γέρονσι, et alia. In μᾶλλον subest gerundium (φατέον aut simile); deinde tollendum καὶ ante τοὺς ποιητὰς. Nam pueris senes et anus hæc decantare iubentur, cum adulescant (adulescentibus) poetæ cogendi sunt illis fere eodem modo narrare et fingere: τοιαῦτα φατέον (ἀστέον) πρὸς τὰ παῖδια εὐθύς καὶ γέρονσι καὶ γρᾶυσὶ, καὶ πρεσβυτέροις γιγνομένοις τοὺς ποιητὰς ἐγγὺς τούτων ἀναγκαστέον λογοποιεῖν.

Lib. III p. 387 C in ὥς οἶεται videtur latere: ὥς οἶητέα.

Ibd. p. 389 C tollendum prorsus inepte interpositum λέγοντι, quod debebat esse λέγειν. Poterat in mentem venire πλέοντι (ut responderet præcedentibus κάμνοντι, ἀσκοῦντι); sed id alio loco ponendum erat (ἢ πλέοντι πρὸς κυβερνήτην).

Ibd. p. 397 A: πάντα τε μᾶλλον διηγῆσεται καὶ οὐδὲν ἑαυτοῦ ἀνάξιον οἰήσεται εἶναι. Ferri nequit διηγῆσεται, sed violenter mutatur in id, quod requiritur, μιμήσεται, nec ratio ulla apparet additi μᾶλλον. Scripserat, opinor, Plato: μᾶλλον (μιμήσεται ἢ) διηγῆσεται, librarii oculus a priore futuro (ησεται) ad alterum aberravit.

Ibd. p. 403 B: τὰ δὲ ἄλλα οὕτως ὁμιλεῖν πρὸς ὅν τις σπουδάζει, ὅπως μηδέποτε δόξει μακρότερα τούτων ξυγγίγνεσθαι. Quo refertur τούτων? Scribendum: περὶ ὧν τις σπουδάζει.

Ibd. p. 405 B: ἢ οὐκ αἰσχροὺς δοκεῖ . . . τὸ ἐπακτῶ παρ' ἄλλων . . . τῷ δικαίῳ ἀναγκάζεσθαι χρῆσθαι καὶ

ἀπορία οἰκείων. Prorsus pravum καί, sed pravum etiam in hac orationis forma οἰκείων pro οἰκείου. In καί videtur esse vestigium huius scripturæ: χρῆσθαι δικαίων ἀπορία οἰκείων.

Ibd. p. 407 E: Ἀῖλῶν, ἣν δ' ἐγώ· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ὅτι τοιοῦτος ἦν, οὐχ ὁρᾶς ὡς καὶ ἐν Τροίᾳ ἀγαθοὶ πρὸς τὸν πόλεμον ἐφάνησαν καὶ τῇ ἰατρικῇ . . . ἐχρῶντο; Mire illud de ipso Æsculapio interponitur et mire ὅτι ponitur. Scribendum: Ἀῖλῶν, ἣν δ' ἐγώ, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ὅτι τοιοῦτοι· ἢ οὐχ ὁρᾶς κ. τ. λ.

Ibd. p. 410 C: Ἄρ' οὖν . . . καὶ οἱ καθιστάντες μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν οὐχ οὐ ἐνεκά τινες οἴονται καθιστᾶσιν, ἵνα τῇ μὲν τὸ σῶμα θεραπεύοιντο, τῇ δὲ τὴν ψυχὴν; Et res et θεραπεύοιντο flagitant καθίστασαν. Οἱ καθιστάντες pro imperfecto est.

Ibd. p. 411 E. Nihil est διαπραττεσθαι πρὸς τι. Nisi tollendum est verbum (cum Hermanno), scribendum est διατάσσεται, ad digladiandum paratur.

Ibd. p. 416 A: αἰσχιστον ποιμήσι . . . οὕτω τρέφειν κύνας ἐπικούρους ποιμνίων ὥστε ὑπὸ ἀκολασίας . . . αὐτοῖς τοὺς κύνας ἐπιχειρῆσαι τοῖς προβάτοις κακουργεῖν καὶ ἀντὶ κυνῶν λύκοις ὁμοιωθῆναι. Græcum non est κακουργεῖν τινι. (Apud Lucianum de calumn. c. 12 scribendum: κὰν τοῖς ποσὶ τὴν ἐλπίδα ἔχων, οὐκ ἐν τῷ πλησίον, οὐδὲν κακουργεῖ.) Tollendum simpliciter κακουργεῖν, additum ab aliquo, qui non attenderet, quid h. l. esset ἐπιχειρεῖν.

Lib. IV p. 421 B scribendum: Εἰ μὲν οὖν ἡμεῖς μὲν φύλακας ὡς ἀληθῶς ποιοῦμεν ἥκιστα κακούργους τῆς πόλεως, ὁ δ' ἐκεῖνο λέγων γεωργοὺς τινὰς καὶ ὥσπερ ἐν πανηγύρει ἀλλ' οὐκ ἐν πόλει ἐστιάτορας, εὐδαίμονα ἄλλο ἢ τι ἢ πόλιν λέγοι. Σκεπτέον οὖν κ. τ. λ. Codices et editiones: ἐστιάτορας εὐδαίμονας, ἄλλο ἢ τι ἢ πόλιν λέγοι, σκεπτέον οὖν κ. τ. λ., ubi εὐδαίμονας abundat, verba ἄλλο ἢ τι ἢ πόλιν λέγοι sententiam non

habent, apodosis sine ulla anacoluthi specie male ab οὖν incipit. Mendum ex accommodatione ad proximum.

Ibd. p. 424 D. Nonne: ῥαδίως ταύτη (pro αὐτή) λανθάνει παραδυσμένη?

Ibd. p. 430 E. Codicum omnium bonorum scriptura hæc est: Κόσμος πού τις . . . ἡ σωφροσύνη ἐστὶ καὶ ἡδονῶν τινῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια, ὥς φασι, κρείττω δὴ αὐτοῦ φαίνονται οὐκ οἷδ' ὄντινα τρόπον, καὶ ἄλλα ἅττα τοιαῦτα ὥσπερ ἔχνη αὐτῆς λέγεται, nisi quod in A ad φαίνονται, in quo omnis difficultas est, in margine adscriptum est γραι λέγοντες, etsi eam annotationem alii ad λέγεται referunt. Scribendum est, una littera detracta: ἐγκράτεια, ὥς φασι, κρείττω δὴ αὐτοῦ φαίνοντα οὐκ οἷδ' ὄντινα τρόπον, καὶ ἄλλα . . . ἔχνη λέγεται. Participium neutro genere refertur coniunctim ad κόσμος . . . καὶ . . . ἐγκράτεια, quæ dicuntur hominem κρείττω ἑαυτοῦ ostendere. Deinde illa καὶ ἄλλα cet. adiunguntur ad hæc: κόσμος πού τις . . . ἡ σωφροσύνη ἐστὶ.

Ibd. p. 434 A pro πάντα τᾶλλα scribendum πάντα ταῦτα. Comprehendit Socrates exempla singulatim posita.

Ibd. p. 439 A: Τὸ δὲ δὴ δίψος . . . οὐ τούτων θήσεις τῶν τινὸς εἶναι τοῦτο ὅπερ ἐστίν; Nulla est constructio, nisi scribas τῶν οἷων τινὸς εἶναι τοῦτο ὅπερ ἐστίν: nonne in eorum genere numerabis, quæ ita comparata sint, nt alicuius sint id, quod sint (dass sie dasjenige, was sie sind, im Bezug auf etwas sind). Cfr. p. 438 D: ὅσα ἐστὶν οἷα εἶναί τον.

Ibd. p. 439 E: Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, ποτὲ ἀκούσας τι πιστεύω τούτῳ. Non congruunt inter se τι et τοῦτο. Scr. ἔτι. (Ἦκουσά ποτε καὶ ἔτι πιστεύω τούτῳ.)

Ibd. p. 440 C: ζεῖ τε καὶ χαλεπαίνει καὶ ξυμμαχεῖ τῷ δοκοῦντι δικαίῳ καὶ διὰ τὸ πεινῆν καὶ διὰ τὸ ῥιγοῦν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχειν ὑπομένων καὶ νικᾷ καὶ οὐ λήγει, πρὶν ἂν ἡ διαπράξῃται ἡ τελευτήσῃ ἡ . . . πραῦνθῇ. Ridicule, qui iustitiam defendat, dicitur

propter famem et frigus hoc facere. Si καὶ . . . πάσχειν cum ῥιγοῦν coniungas, ὑπομένων obiecto caret, si καὶ . . . πάσχειν ὑπομένων coniungi velis, nescias, cui per καὶ adiungatur participium. Deinde perverse primum simpliciter vincere dicitur (καὶ νικᾷ), deinde non desinere, antequam aut rem perficiat (vincat) aut moriatur (vincatur). Scribendum: καὶ ξυμμάχει τῷ δοκοῦντι δικαίῳ καὶ δι' αὐτὸ πεινῇν καὶ δι' αὐτὸ ῥιγοῦν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχειν ὑπομένων, καὶ νικᾷται, οὐ λήγει, πρὶν ἂν κ. τ. λ. Primum victus non tamen desistit.

Ibd. p. 444 B: ἐπανάστασιν μέρους τινὸς τῷ ὅλῳ τῆς ψυχῆς, ἢν' ἄρχῃ ἐν αὐτῇ, οὐ προσήκον, ἀλλὰ τοιούτου ὄντος φύσει οἷου πρόπειν αὐτῷ δουλεύειν τῷ τοῦ ἀρχικοῦ γένους ὄντι; Non obtrudenda Platoni hæc orationis forma ὄντος οἷου πρόπειν αὐτῷ, ut οἷον pro ὥστε αὐτό posito pronomen αὐτό alio casu superaddatur, præsertim optimo codice et aliis bonis dissentientibus, in quibus scribitur: οἷου πρόπειν δουλεύειν τοῦ δ' αὖ δουλεύειν ἀρχικοῦ cet. Videtur fuisse: δουλείειν, τῷ δ' αὖ μὴ δουλεύειν, ἀρχικοῦ . . . ὄντι; cum tale sit, ut id servire deceat, illud contra alterum non servire. Liberius hæc de altero genere adiunguntur ad πρόπειν (cum contra non deceat). Ac fortasse in hac forma orationis Plato οἱ δουλεύειν dicere ausus est, πρόπει cogitans.¹⁾

Lib. V p. 452 E: καὶ καλοῦ αὖ σπουδάζει πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν στησάμενος ἢ τὸν τοῦ ἀγαθοῦ. Neque καλοῦ σπουδάζει πρὸς σκοπὸν στησάμενος recte defenditur neque ipsum σπουδάζειν πρὸς σκοπὸν. Tollendum πρὸς, ut apte cohæreant καὶ καλοῦ αὖ ἄλλον ἢ τὸν τοῦ ἀγ. σκοπὸν στησάμενος σπουδάζει. (De p. 451 A v. p. 181 n.)

¹⁾ P. 443 C adeo inania sunt illa: δι' ὃ καὶ ὠφελεῖ, adeo δι' ὃ nihil, quo referatur, habet, ut certum mihi sit aliquid latere; latet autem opinor appellatio imaginis e fabula aliqua ductæ (velut Διὸς κελαινῶδες εἰδωλόν τι τῆς δικαιοσύνης); sed nihil probabile extundere possum.

Ibd. p. 454 D recipienda erat codicum scriptura sublato accommodationis errore: *οἶον ἰατρικὸν μὲν καὶ ἰατρικὸν* (codd. *ἰατρικὴν*) *τὴν ψυχὴν ὄντα τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχειν ἐλέγμεν· ἢ οὐκ οἶει;* "Εγώ γε. *Ἰατρικὸν δὲ καὶ τεκτονικὸν ἄλλην;* *Πάντως ποῦ.* (Edunt fere: *ἰατρὸν καὶ ἰατρικὸν τὴν ψυχὴν*.) Hoc dicit Socrates, eiusdem naturæ appellationem spectare tantum ad ipsa *ἐπιτηδεύματα*, de quibus agatur; itaque omnes *ἰατρικούς* esse eiusdem naturæ (etiamsi aliis rebus differant), contra *ἰατρικὸν καὶ τεκτονικὸν* diversæ (etiamsi aliis rebus similes sint). Bis adiectiva naturam significantia poni debent, primum duo eadem, deinde duo diversa.¹⁾

Ibd. p. 459 C: *ἰατρὸν δὲ ποῦ μὴ δεομένοις μὲν σώμασι φαρμάκων, ἀλλὰ διαίτῃ ἐθελόντων ἵπακούειν, καὶ φανυλότερον ἐξαρκεῖν ἡγούμεθα εἶναι· ὅταν δὲ δὴ καὶ φαρμακείειν δέῃ, ἴσμεν, ὅτι ἀνδρειότερου δεῖ τοῦ ἰατροῦ.* Restituendum, quod Stephanus et ante eum correctores quorundam codicum coniecerant, *ἐθέλουσιν*. Id ad *φαρμάκων* errore accommodatum est. Sed necessario tollendum *εἶναι*. Alteris ægris putatur *καὶ φανυλότερος ἰατρὸς ἐξαρκεῖν*, alteris ἀνδρειότερου δεῖ. Prorsus nihil est neque *ἰατρὸς ἐξαρκεῖ φανυλότερος εἶναι* neque *καὶ φανυλότερος ἐξαρκεῖ ἰατρὸς εἶναι*.

Ibd. p. 460 D: *τὸ δ' ἐφεξῆς διελθῶμεν ὃ προθυμούμεθα.* Boni codices præter A *προμηθούμεθα*. Quod sub utroque latet, in duobus recentissimis codicibus scriptum est coniectura: *προϋθέμεθα*. Neque de studio neque de providendo agitur, sed de absolvendo, quod supra proposuerant; itaque subiicitur: *ἐφαμεν γὰρ δὴ κ. τ. λ.*

Ibd. p. 465 B: *ἱκανὸν γὰρ τὸ φίλακε κωλύοντε,*

1) P. 457 D recte in duobus recentibus codd. coniectura scribi: *ἀλλ' οἶμαι περὶ τοῦ, εἰ δυνατόν ἢ μὴ, πλείστην ἂν ἀμφισβήτησιν γενέσθαι*, in reliquis ἄν ante ἀμ. excidisse, poterat supra p. 174 n. adscribi.

δέος τε καὶ αἰδῶς, αἰδῶς μὲν ὡς γονέων μὴ ἄπτεσθαι εἴργουσα, δέος δὲ τὸ τῷ πάσχοντι τοὺς ἄλλους βοηθεῖν. Scrib.: δέος δὲ τοῦ τῷ π. τοὺς ἄλλους βοηθεῖν, timor ne cet. (ad Græcam formam: timor auxilii ab aliis ferendi)¹).

Ibd. p. 466 A: ἡμεῖς δὲ πον εἶπομεν, ὅτι τοῦτο μὲν, εἴ πον παραπίπτοι, εἰσαῖθις σκεψόμεθα, νῦν δὲ τοὺς μὲν φύλακας φύλακας ποιοῦμεν, τὴν δὲ πόλιν ὡς οἱοί τε εἶμεν εὐδαιμονεστάτην, ἀλλ' οἷκ . . . πλάττοιμεν. Et πλάττοιμεν cum σκεψόμεθα et ποιοῦμεν copulatum et παραπίπτοι et εἶμεν iis subiuncta flagitant σκεψοίμεθα . . . ποιοῦμεν.

Ibd. p. 466 B: ἀλλ' ἀνόητός τε καὶ μειρακιώδης δόξα ἐμπεσοῦσα εὐδαιμονίας πέρι ὁρμήσει αὐτὸν διὰ δυνάμιν ἐπὶ τὸ ἅπαντα τὰ ἐν τῇ πόλει οἰκιοῦσθαι. Prorsus nihil est ὁρμᾶν propter potentiam; esset aliquid τὸ ἅπαντα δυνάμει οἰκιοῦσθαι, etsi abundaret. Scribendum: ὁρμῆσαι αὐτὸν διαδύναϊ ἐπὶ τὸ . . . οἰκιοῦσθαι.

Ibd. p. 472 C: ἐζητοῦμεν αὐτό τε δικαιοσύνην, οἷόν ἐστι, καὶ ἄνδρα τὸν τελέως δίκαιον, εἰ γένοιτο καὶ οἷος ἂν εἴη γενόμενος. Non quærebantur duo, num fieret et qualis futurus esset vir iustus, sed, quemadmodum in ipsa iustitia, unum, qualis futurus esset; additur significatio difficilis ad reperiendum et raræ rei: εἰ γένοιτο. Tollendum igitur καί, additum non intellecta oratione et sententia.

Ibd. p. 473 D: τῶν δὲ νῦν πορευομένων χωρὶς ἐφ' ἑκάτερον αἱ πολλαὶ φύσεις ἐξ ἀνάγκης ἀποκλεισθῶσιν. Multitudo naturarum nihil omnino ad rem pertinet; ipsa forma orationis (τῶν πορευομένων αἱ φύσεις pro οἱ πορευόμενοι) significat notari vitium aliquod naturæ, propter

¹) Aliter dicitur in pronomine, addito εἶναι verbo: τόδ' ἦν φόβος (Eurip. Troad. 240, Heracl. 739, δέος Demosth. I, 3).

quod hi homines excludantur. Scripserat Plato: αἱ χῶλαὶ φύσεις (claudæ et imperfectæ, einseitige und hinkende).

Ibd. p. 479 A. Nihil non recti est, si quis πολλὰ τὰ καλὰ putat, sed si αὐτὸ μὲν τὸ καλόν nullum esse putat, πολλὰ δὲ καλὰ νομίζει, multas res pulchras putat esse. Tollendum τὰ.

Lib. VI p. 486 D: Ἐπιλήσμονα ἄρα ψυχὴν ἐν ταῖς ἱκανῶς φιλοσόφοις μήποτε ἐγκρίνωμεν, ἀλλὰ μνημονικὴν αὐτὴν ζητῶμεν δεῖν εἶναι. Prorsus barbarum est: ζητῶ τὴν ψυχὴν εἶναι μνημονικὴν, magis etiam ζητῶ τ. ψ. μν. εἶναι δεῖν. Scrib.: ἀλλὰ μνημονικὴν αὖ, ἣν ζητοῦμεν, δεῖ εἶναι. Αὖ refertur ad εὐμάθειαν antea postulatam. Ex αὖ ἦν factum αὐτὴν, deinde cetera mutata.

Ibd. p. 490 A: Ἄρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπολογησόμεθα, ὅτι πρὸς τὸ ὄν πεφνκῶς εἶη ἀμιλλᾶσθαι ὃ γε ὄντως φιλομαθὴς καὶ οὐκ ἐπιμύνη ἐπὶ τοῖς δοξαζομένοις εἶναι κ. τ. λ. Sensit Stallbaumius pravos esse optativos post futurum, sed minime in eo hæret; nam idem esse atque ἀπολογησόμεθα, ὃ ἐλέγομεν, ὅτι. Sic ludimus philologi. Sed nulla hic est ἀπολογία futura, sed confirmatum Socrates eventu putat, quod antea opinione et quasi ratiocinatione præcepissent. Scripserat Plato: Ἄρ' οὖν δὴ οὐ μετρίως ἀπελογισάμεθα, ὅτι κ. τ. λ. (X p. 607 B e cod. A restitutum est ἀπολελογίσθω pro ἀπολελογήσθω.)

Ibd. p. 490 B: Τί οὖν; τούτῳ τι μετέσται ψεύδος ἀγαπᾶν ἢ πᾶν τούναντίον, μισεῖν; Pravum et τι et μετέσται τινὲ ποιεῖν. In mentem mihi venit: τούτῳ ἐπιμελὲς ἔσται...; errorisque initium ab ες semel scribendo factum putabam; sed non confido.

Ibd. p. 490 C: Καὶ δὴ τὸν ἄλλον τῆς φιλοσόφου φύσεως χορὸν τί δεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἀναγκάζοντα τάττειν; Nulla hic ἀνάγκη. Scrib. certissime: πάλιν ἐξ

ἀρχῆς ἀναβιβάζοντα τάττειν; in orchestram et pulpitum escendere iubentem.

Ibd. p. 491 D: ὅσω ἂν ἐρρωμενέστερον ᾗ, τοσούτω πλειόνων ἐνδεῖ τῶν πρεπόντων. Non agitur, quot decoris careat semen aut animal, sed quantum distet ab eo, quod deceat et rectum sit. Scr.: τοσούτω πλεῖον.

Ibd. p. 494 E: Ἐὰν δ' οὖν . . . διὰ τὸ εὖ πεφνέναι καὶ τὸ ξυγγενὲς τῶν λόγων εἰς αἰσθάνηται τέ πη καὶ κάμπηται καὶ ἐλκῆται πρὸς φιλοσοφίαν. Quam pravum esset εἰς, exposuit Stallbaumius nec quicquam valet Schneideri excusatio. Scrib. videtur: εἴσω αἰσθάνηται.

Ibd. p. 496 B: Πάνσμικρον δὴ τι . . . λείπεται τῶν κατ' ἀξίαν ὁμιλούντων φιλοσοφίας, ἥ που ὑπὸ φυγῆς καταληφθὲν γενναῖον καὶ εὖ τεθραμμένον ἥθος ἀπορία τῶν διαφθερούντων κατὰ φύσιν μείναν ἐπ' αὐτῇ, ἥ ἐν σμικρᾷ πόλει ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῇ κ. τ. λ. Quomodo, qui supersunt ἀπορία τῶν διαφθερούντων, dici possunt deprehensi fuga? et quid est καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ φυγῆς, quasi fuga persequatur etprehendat? Scrib.: ὑποφυγῇ καταλειφθὲν, suffugio relictum.

Ibd. p. 498 D: Εἰς σμικρόν γ', ἔφη, χρόνον εἴρηκας. Εἰς οὐδὲν μὲν οὖν, ἔφην, ὥς γε πρὸς τὸν ἅπαντα. Scrib.: Εἰς οὐδένα μὲν οὖν.¹⁾]

Ibd. p. 500 A: ἥ καὶ ἐὰν οὕτω θεῶνται, ἀλλοίαν τε φήσεις αὐτοὺς δόξαν λήψεσθαι καὶ ἄλλα ἀποκρινέσθαι; Qui sic interrogat, aperte significat, non aliam opinionem suscepturos nec alia responsuros illos, de quibus agitur (τοὺς πολλοὺς), quod prorsus loci sententiæ contrarium est; sperat enim Socrates, eos ad rectius iudicandum

¹⁾ Quod p. 499 B ipse correxeram: καὶ τῇ πόλει κατηκόφ γενέσθαι, vidi postea Schleiermacherum etiam invenisse. Duplex requiritur necessitas, quæ et philosophos cogat rempublicam capessere et civitatem iis auscultare.

adduci posse. Pravum etiam φήσεις et ipsum et tempore. Agitur enim, quid Adimantus nunc putet tunc futurum, non quid tum dicturus sit. Mendum est in τε γήσεις, pro quo scribendum opinor ἀπιστεῖς.

Ibd. p. 501 D: Τί δέ; τήν τοιαύτην (φύσιν) τυχοῦσαν τῶν προσηκόντων ἐπιτηδευμάτων (ἔξουσιν ἀμφισβητῆσαι vel potius, quoniam οὐ sequitur, φήσουσιν, quod ex illo sumitur) οὐκ ἀγαθὴν τελέως ἔσσεσθαι καὶ φιλόσοφον, εἴπερ τινὰ ἄλλην, ἣ ἐκείνους φήσιν μᾶλλον, οὓς ἡμεῖς ἀφωρίσαμεν; Rectum erat φήσουσιν, infinitivus ferri nullo modo potest; additum est verbum, cum non intellexeretur audiri ex præcedentibus.

Ibd. p. 504 B: Ἐλέγομέν πον, ὅτι, ὥς μὲν δυνατὸν ἦν κάλλιστα αὐτὰ κατιδεῖν, ἄλλη μακροτέρα εἴη περίοδος, ἣν περιελθόντι καταφανῇ γίγνοιτο. Tollendum ἦν, quod et incommodissime interponitur inter ὅτι . . . εἴη nec omnino usitate additur in hoc ὥς δυνατόν κάλλιστα: ad ea quam pulcherrime conspicienda. (De p. 505 A dictum supra p. 84.)

Lib. VII p. 515 B pro οὐ ταῦτα scrib.: οὐκ αὐτὰ . . . τὰ παριόντα. Sed vereor, ne aliud lateat mendum scripseritque Plato: οὐκ αὐτὰ ἡγεῖ ἂν τὰ παριόντα αὐτοὺς νομίζειν ὀνομάζειν ὀνομάζοντας ἅπερ ὀρῶεν; aut: ὀνομάζειν, ὀνομάζειν δ' ἅπερ ὀρῶεν;

Ibd. p. 518 E: ἡ δὲ τοῦ φρονῆσαι (ἀρετῇ) παντὸς μᾶλλον θειότερου τινὸς τυγχάνει, ὥς ἔοικεν, οὗσα, ὃ τὴν μὲν δύναμιν οὐδέποτε ἀπόλλυσιν, ὑπὸ δὲ τῆς περι-αγωγῆς κ. τ. λ. Neque παντὸς μᾶλλον initio positum recte coniungitur cum ὥς ἔοικεν et aperte ad θειότερου τινός (in hac orationis forma: ἡ ἀρετὴ θειότερου τινός ἐστιν) desideratur substantivum. Plato, ni fallor, scripserat: πλάσματος θειότερου τινὸς τυγχάνει . . . οὗσα aut ὑφάσματος. (De p. 519 B dictum supra p. 27.)

Ibd. p. 527 A: Λέγουσι μὲν πον μάλα γελοίως τε καὶ ἀναγκαίως. Miram adverbiorum coniunctionem;

neque omnino, quæ hæc sit necessitas, apparet. Scribendum videtur ἀκάκως.

Ibd. p. 528 A: Σκόπει οὖν αὐτόθεν, πρὸς ποτίρους διαλίγει, ἢ οὐ πρὸς οὐδετέρους, ἀλλὰ σαντοῦ ἔνεκα τὸ μέγιστον ποιεῖ τοὺς λόγους, φθονοῖς μὲν οὐδ' ἂν ἄλλω κ. τ. λ. Abundat vitiose οὐ, desiderari particula interrogativa nequit. Scrib.: ἢ εἰ πρὸς οὐδετέρους, ἀλλὰ σαντοῦ ἔνεκα κ. τ. λ.

Ibd. p. 528 C: ἐπεὶ καὶ νῦν ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀτιμαζόμενα καὶ κολουόμενα, ὑπὸ δὲ τῶν ζητούντων, λόγον οὐκ ἐχόντων, καθ' ὃ τι χρήσιμα, ὅμως πρὸς ἅπαντα ταῦτα βία ὑπὸ χάριτος ἀνξάνεται. Debat esse ὑπὸ μὲν τῶν πολλῶν (et habent μὲν codices quidam infimi et pleræque editiones, omittunt optimi et mediocres omnes), deinde ad ὑπὸ δὲ τ. ζητ. addi participium respondens superioribus. Scrib.: ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀτιμαζόμενα καὶ κολουόμενα ὑπὸ τῶν ζητούντων. Particula δὲ male addita est, cum etiam καὶ κολουόμενα tractum esset ad ὑπὸ τῶν πολλῶν. Truncabantur τὰ μαθήματα ab ipsis studiosis, non omnem amplitudinem eorum intellegendibus nec persequentibus. Adduntur post ἀνξάνεται hæc: καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν αἰτὰ φανῆναι, in quibus quid sit nudum φανῆναι, nemo dicat; itaque etiam Stallbaumius coniecturam tentavit. Scrib.: θαυμαστὸν τοιαῦτα φανῆναι (qualia significantur verbis ὑπὸ χάριτος). Respondet Adimantus hoc confirmans: Καὶ μὲν δὴ τό γε ἐπίχαρι καὶ διαφερόντως ἔχει. Excidit τοι post τον. (De p. 529 C dictum p. 17.)

Ibd. p. 530 B: οὐκ ἄτοπον, οἶει, ἡγήσεται τὸν νομίζοντα γίγνεσθαι τε ταῦτα ἀεὶ ὡσαύτως καὶ οὐδαμῇ οὐδὲν παραλλάττειν, σῶμά τε ἔχοντα καὶ ὁρώμενα, καὶ ζητεῖν παντὶ τρόπῳ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν λαβεῖν. Neque ad ἄτοπον, quod masculini generis est, referri ζητεῖν potest neque ad νομίζοντα (nam καὶ . . . ζητοῦντα debbat esse); et præterea verus astronomus ineptum puta-

bit (Socratis iudicio) eum, qui hos cœli motus, qui conspiciantur, αἰ γίγνεσθαι ὡσαύτως et in his ipsis veritatem inesse credat, minime ineptum putabit, sed vel maxime necessarium ipsam horum veritatem alibi (in idea eorum) quærere. Itaque scribendum aut: καὶ ζητήσῃ, ut coniungatur cum ἡγήσεται, aut: καὶ ζητεῖν δεῖν, ut ab ἡγήσεται pendeat.

Ibd. p. 532 C: καὶ ἐκεῖ πρὸς μὲν τὰ ζῶα τε καὶ φυτὰ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς εἰ ἀδυναμία βλέπειν, πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα θεῖα καὶ σκιὰς τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ εἰδῶλων σκιὰς δι' ἑτέρου τοιούτου φωτὸς ὥς πρὸς ἡλίον κρίνειν ἀποσκιαζομένας. Post illud πρὸς μὲν τὰ ζῶα . . . ἀδυναμία βλέπειν in altero membro πρὸς δὲ τὰ . . . φαντάσματα perspicue requiritur contrarium substantivum, quo significetur libera videndi potestas, latetque id substantivum in adiectivo ab his φαντάσμασιν alienissimo, θεῖα, cui si præposueris præcedentis vocis (φαντάσματα) ultimam vocalem, θ tantum in δ mutandum erit: πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα ἄδεια καὶ σκιὰς τῶν ὄντων.

Ibd. p. 532 E: Οὐκέτ', ἣν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Γλαύκων, οἷός τ' ἔσει ἀκολουθεῖν· ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολίποι. Non potest Socrates, qui semper Glauconem ironice laudat, subito tam rustice negare eum sequi posse, cum præsertim his dictis tanquam illo secuturo præeat. Itaque scripsit Plato: Εἴ γ' ἔτι . . . οἷός τ' ἔσει ἀκολουθεῖν aut: εἰ σὺ γ' ἔτι.

Ibd. p. 533 A: εἰ δ' ὄντως ἢ μὴ, οὐκέτ' ἄξιον τοῦτο δυσχυρίζεσθαι· ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ τοιοῦτόν τι ἰδεῖν, ἰσχυριστίον. Unde pendet ἰδεῖν aut quod verbum subiicitur coniunctioni ὅτι? Talia tacita prætermitti! Scrib.: ἀλλ' ὅτι μὲν δεῖ τοιοῦτόν τι ἰδεῖν, ἰσχ. Hoc propositum necessario est.

Ibd. p. 533 E. Nimis violenter grassantur Hermannus et alii mutando, Stallbaumius, quæ sanare nequit, delendo.

Nam quod glossematis nomine utitur, nec quibus nec quo consilio significatue hæc adscripta putet, conatur dicere. Nomen Socrates imponendum dicit nec id morose deligendum. Assentitur Glauco. Scribendum: *Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη· ἀλλ' ὃ ἂν μόνον δηλοῖ πρὸς ἔξιν σαφηνεῖα, λέγ', εἰ ἐν ψυχῇ*: sed quod modo declaret ad rem tenendam (um die Sache festzuhalten) perspicuitate, dic, si intra animum tibi versatur. (Codd. boni λέγει, supra scripto in A ις, in ceteris verbis nihil variant.)

(De p. 534 A dictum ad Aristoph. av. 1128 p. 280.)

Ibd. p. 539 A: *Οἴκοῦν ἵνα μὴ γίγνηται ὁ ἔλεος οὗτος περὶ τοὺς τριακοντούτας σοι, εὐλαβουμένῳ παντὶ τρόπῳ τῶν λόγων ἀπτεόν*. Non aptum εὐλαβουμένῳ, quoniam non Glauco, sed custodes debent ἀπτεοῦναι τῶν λόγων. Rectum εὐλαβουμένους. Et nocuit fortasse accommodatio (ad σοί). Nam εὐλαβουμένως non audeo Platoni tribuere, etsi ἡδομένως Xenophon dixit, ὁμολογουμένως omnes; aderat enim εὐλαβῶς.

Lib. VIII p. 543 C: *μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους εἰς ἐνιαυτὸν τὴν εἰς ταῦτα τροφήν παρὰ τῶν ἄλλων*. Prorsus non video, quo referatur ταῦτα, suspicor-que fuisse: *τὴν εἰς τακτὰ τροφήν* (ad constitutam mensuram; cfr. VIII p. 551 B: *ὧ ἂν μὴ ἧ οὐσία εἰς τὸ ταχθῆν τίμημα*).

Ibd. p. 544 C: *ἡ τε ταύτη (τῇ ὀλιγαρχίᾳ) διάφορος καὶ ἐφελξῆς γιγνομένη δημοκρατία, καὶ ἡ γενναία δὴ τυραννὶς καὶ ἡ πασῶν τούτων διαφεύγουσα, τέταρτόν τε καὶ ἔσχατον πόλεως νόσημα*. Sic omnes boni et mediocres codices, non τούτων διαφεύγουσα. Sed substituto etiam cum inani sententia διαφεύγουσα, prorsus pravum est καὶ ἡ, quasi ad novum genus a tyrannide transeat. Una littera in codicum scriptura geminata oritur elegantissimum hoc: *τυραννὶς σκαιῇ πασῶν τούτων διαφεύγουσα*: quæ ad lævam ab his omnibus discedit et fugit.

Ibd. p. 546 D. Quid sententia postularet, vidit fere

Hermannus, sed temere delet, quæ nemo additurus erat. Scrib.: παρ' ἔλαττον τοῦ δέοντος ἡγησάμενος τὰ μουσικῆς δεύτερά τε γυμναστικῆς (pro δεύτερον δὲ τὰ γυμναστικῆς). Cfr. p. 548 B: πρεσβυτέρως γυμναστικὴν μουσικῆς τετιμηκέναι. Non intellecta structura, ut τὰ μουσικῆς scriptum est etiam τὰ γυμναστικῆς, δεύτερον ut ἔλαττον.

Ibd. p. 547 B: ὁμολόγησαν γῆν μὲν καὶ οἰκίας κατανειμαμένους ιδιώσασθαι, τοὺς δὲ πρὶν φυλαττομένους ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐλευθέρους . . . δουλωσάμενοι τότε περιοίκους . . . ἔχοντες αὐτοὶ πολέμου . . . ἐπιμελεῖσθαι. Barbarum, ut quod maxime, ὁμολογῶ γῆν κατανειμάμενον ιδιώσασθαι, exornat barbariem hæc coniunctio: κατανειμαμένους ιδιώσασθαι . . . τοὺς δὲ . . . δουλωσάμενοι . . . ἔχοντες . . . ἐπιμελεῖσθαι. Scribendum igitur κατανειμαμένοι, sed fortasse accusativi terminatio orta est ex præpositione verbi, cum esset ἐξιδιώσασθαι. (Ne p. 547 E quidem codicibus concedendum, ut teneatur κερτημένην, neque p. 488 E Hermannus recte tenuit οἰόμενοι, quod errore ad βούλωνται accommodatum est.)

Ibd. p. 547 E: ἐπὶ δὲ θυμοειδεῖς τε καὶ ἀπλουστέρους ἀποκλίνειν. Offendit hoc post illud vix duobus versibus supra positum alio significato ἀπλοῦς τε καὶ ἀτενεῖς. Fuit fortasse ἀνουστέρους.

Ibd. p. 550 E: ἢ οὐχ οὕτω πλούτου ἀρετὴ διέστηκεν, ὥσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κειμένου ἐκατέρου ἀεὶ τοῦναντίον ῥέποντε; Durissime in eadem comparatione (ὥσπερ) κειμένου ἐκατέρου interponitur, sequente nominativo casu ῥέποντε, qui redit ad πλούτου ἀρετὴ (tanquam sit πλοῦτος καὶ ἀρετής). Sine dubio κειμένου ἐκατέρου accommodando natum est ex ζυγοῦ, cum Plato scripsisset: ὥσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κείμενον ἐκάτερον ἀεὶ τοῦναντίον ῥέποντε, quomodo Gorg. p. 481 D scribitur: ἐρῶντε δύο ὄντε δυοῖν ἐκάτερος.

Ibd. p. 558 A: ἀνθρώπων καταψηφισθέντων θανάτου ἢ φυγῆς. Etsi est aliqua apud inferioris ætatis scrip-

tores in damnandi verbis construendis a veterum norma aberratio, tamen nemo ne ex his quidem, aliquot saltem post Chr. natum seculis, hominem dixit καταγιγνώσκεισθαι, καταψηφισθῆναι θανάτου pro eo, quod est θάνατον καταγιγνώσκεισθαι, καταψηφισθῆναι τινος. Itaque Platonem scripsisse puto: ἀνθρώπων καταψηφισθέντος θανάτου ἢ φυγῆς, sed præcedens ἀνθρώπων participium traxisse. (De p. 560 A dictum antea p. 22, de p. 561 A p. 28 n. 1.)¹⁾

Ibd. p. 562 B: Ὁ προϋθεντο, ἣν δ' ἐγώ, ἀγαθόν, καὶ δι' οὗ ἡ ὀλιγαρχία καθίστατο — τοῦτο δ' ἦν ὑπερπλοῦτος· ἡ γάρ; Ναί. Ἡ πλούτου τοίνυν ἀπλησσία κ. τ. λ. Adiectivum ὑπερπλοῦτος ferri non posse, etiam Stallbaumius concedit; in corrigendo aberrant; scribendum enim: τοῦτο δ' ἦν ὑπὲρ πλούτου. (De p. 568 D dictum supra p. 17.)

Lib. IX p. 580 E: τὸ δὲ τρίτον . . . ἐνὶ οὐκ ἔσχομεν ὀνόματι προσεῖπεν ἰδίῳ αὐτοῦ, ἀλλὰ ὃ μέγιστον εἶχεν ἐν αὐτῷ, τούτῳ ἐπωνομάσαμεν. Suspisor fuisse τούτου (ex eo nomen dedimus, non ei).

Ibd. p. 581 E. Reliquæ ἡδοναί non videntur philosopho τῆς ἡδονῆς (universæ) πάννυ πόρρω, sed longe ab ea, quam ipse percipiat. Scrib., omisso τῆς recteque interpuncta oratione: Τὸν δὲ φιλόσοφον . . . τί οἴώμεθα

¹⁾ Raro quicquam vidi indignius et imperitius spretum quam a Stallbaumio (— nam Hermannus nondum norat —) acutam et omnibus veritatis notis impressam Cobeti et Badhami emendationem p. 560 D πρεσβυτέρων λόγους δι' ὧτων εἰσδέχονται pro ἰδιωτῶν, quod perversissimum est. Æque prave Cobeti inventum (ἐπηνέγκαμεν pro ἐπηνέγκαμεν) spernitur X p. 612 B. Sed quod interdum Cobetus paulo incautius omnia ad certam normam revocat et resecat quædam plenius dicta, quidam in Germania cauti sibi et sapientes videntur, si ne egregia et vera quidem ab eo accipiant.

τὰς ἄλλας ἡδονὰς νομίζειν πρὸς τὴν τοῦ εἶδέναι τὰ λη-
θῆς ὅπῃ ἔχει καὶ ἐν τοιούτῳ τινὲ ἀεὶ εἶναι μανθάνοντα
ἡδονήν; οὐ πάννυ πόρρω, καὶ καλεῖν . . .;

Ibd. p. 585 A scribendum: σφόδρα μὲν οἷονται
πρὸς πληρώσει τε καὶ ἡδονῇ γίγνεσθαι, ὥσπερ δὲ πρὸς
(codd., edd. ὥσπερ πρὸς) μέλαν φαιὸν ἀποσκοποῦντες
ἀπειρία λευκοῦ, . . . ἀπειρία ἡδονῆς ἀπατῶνται.

Ibd. p. 585 C. Nec sufficiunt et prava sunt, quæ
Hermannus et Stallbaumius tentarunt. Exciderunt quædam.
Primum ἡ οὖν τοῦ ἀεὶ ὁμοίου οὐσία (τοῦ excidit post οὖν)
dicitur (interrogando) æque, atque essentiam, etiam scien-
tiam et veritatem habere (. . . *Τί δ', ἀληθείας; Οὐδὲ
τοῦτο*). Deinde ex adverso [*ἡ τοῦ ἀνομοίου οὐσία* non
solum scientiæ] et veritatis minus habere, sed etiam essen-
tiæ dicta erat; sed ex hac sententia ea pars excidit, quam
Latinis verbis redditam uncis interposui: [*Ἡ δὲ τοῦ ἀνο-
μοίου οὐκ ἐπιστήμης ἦτον μετέχει ἢ ἡ τοῦ ὁμοίου;
Πῶς γὰρ οὐ; Εἰ δ' ἐπιστήμης, καὶ ἀληθείας; Καὶ τοῦτο.*]
Εἰ δ' ἀληθείας, οὐ καὶ οὐσίας; Ἀνάγκη. Sed ut hic
aliquid excidit, sic paulo ante manifestissimo additamento
aucta est oratio. Nam antequam Socrates ad scientiæ et
veritatis in τῇ τοῦ ἀεὶ ὁμοίου natura maiorem copiam
venit, primum eam essentiae plus habere hac interrogatione
ostendit: *τὸ τοῦ ἀεὶ ὁμοίου ἐχόμενον καὶ ἀθανάτου καὶ
ἀληθείας καὶ αὐτὸ τοιοῦτον ὃν καὶ ἐν τοιούτῳ γιγνό-
μενον μᾶλλον εἶναί σοι δοκεῖ ἢ τὸ μηδέποτε ὁμοίου
καὶ θνητοῦ καὶ αὐτὸ τοιοῦτο καὶ ἐν τοιούτῳ γιγνόμε-
νον;* Verba καὶ ἀληθείας et exposita argumentationis
progressio, quæ h. l. nondum ἀλήθειαν attingit, et sub-
stantivum adiectivis interpositum et illis τοῦ ὁμοίου καὶ
ἀθανάτου hæc reddita ὁμοίου καὶ θνητοῦ convincunt.
Sed pro τὸ μηδέποτε ὁμοίου scribendum τὸ τοῦ μηδέ-
ποτε ὁμοίου. (De p. 587 E dictum p. 22.)

Ibd. p. 588 C scrib.: πολυκεφάλου, ἡμέρων τε (pro
δὲ) θηρίων ἔχοντος κεφαλὰς κύκλω καὶ ἀγρίων.

Ibd. p. 590 D: ὥς ἄμεινον ὄν παντὶ ὑπὸ θείου καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι, μάλιστα μὲν οἰκείον ἔχοντος ἐν αὐτῷ, εἰ δὲ μὴ, ἐξωθεν ἐφεστιῶτος. Nullis machinis effici potest, in hac praesertim contrariorum casuum inter se compositione, ut ἔχοντος pro ἔχοντι positum credatur, nec magis, ut post οἰκείον ἔχοντος de ipso homine adiungatur ἐφεστιῶτος de rectore ei adiuncto. Scribendum: ὑπὸ θείου καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι, μάλιστα μὲν οἰκείου ἐνόντος ἐν αὐτῷ, εἰ δὲ μὴ, ἐξωθεν ἐφεστιῶτος.

Ibd. p. 591 A: καὶ τὸ βέλτιστον θεραπεύσαντες τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ ἀντικαταστήσωμεν φύλακα ὅμοιον καὶ ἄρχοντα ἐν αὐτῷ. Pravum est ἀντικαταστήσωμεν, quoniam neque pro alio neque adversus aliquem custos hic instituitur; et necessario verbum cum ἀντι compositum refertur ad dativum praecedentem eversa plane sententia. Una vocali mutata omnia recta fiunt: καὶ τὸ βέλτιστον θεραπεύσαντες τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ ὄντι, καταστήσωμεν φύλακα κ. τ. λ.

Lib. X p. 602 D: ὥστε μὴ ἄρχειν ἐν ἡμῖν τὸ φαινόμενον μείζον ἢ ἔλαττον ἢ πλεόν ἢ βαρύτερον, ἀλλὰ τὸ λογισμένον καὶ μετρησάν ἢ καὶ στήσαν. Tria priora (ἢ μείζον ἢ ἔλαττον ἢ πλεόν) contraria sunt et possunt sic accipi (τοῦ μείζονος καὶ ἐλάττονος nominibus etiam ad magnitudinem, non solum ad multitudinem relatis), ut et numerandi et metiendi materiam contineant; βαρύτερον manifesto minus recte solum ponitur, videturque excidisse ἢ κουφότερον.

Ibd. p. 604 B recte Stallbaumius ἐν addidit, quod excidit post φαρμέν, non recte τινέ e malis codd. (P. 605 A utinam Stephani suspicionem οὐ post αὐτιοῦ addentis in textu secutus esset, non in notis timide attigisset.)

Ibd. p. 606 A: Εἰ ἐνθυμοίῳ, ὅτι τὸ βίᾳ κατεχόμενον τότε ἐν ταῖς οἰκείαις ξυμφοραῖς . . . τότε ἐστὶ τοῦτο τὸ ὑπὸ τῶν ποιητῶν περιγλάμενον καὶ χαῖρον.

Vitiosum duplex τότε diversa significans tempora. Scrib.: αὐτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ κ. τ. λ.

Ibd. p. 606 C. Locus enarrando et corrigendo vexatus facillime et certissime sic expeditur: Ἄρ' οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τοῦ γελοίου, ὅταν, ἂν (ἄ' ν) αὐτὸς αἰσχύνοιο γελωτοποιῶν, ἐν μιμήσει δὴ κωμωδικῇ ἢ καὶ ἰδίᾳ ἀκούων σφόδρα χαρῆς καὶ μὴ μισῆς ὥς πονηρά. Codices boni ὅτι ἂν αὐτός. De crasi (ἄν) dictum est ad Phædrum p. 253 A. Tum paulo post scribendum: ὁ γὰρ τῷ λόγῳ ἂν (codd., edd. αὐ) κατείχες ἐν σαρτυῷ βουλόμενον γελωτοποιεῖν, . . . τότε αὐ ἀνίης. Priore loco αὐ ineptum est.

Ibd. p. 606 D: Καὶ περὶ ἀφροδισίων δὴ καὶ θυμοῦ καὶ περὶ πάντων τῶν ἐπιθυμητικῶν . . . ὅτι τοιαῦτα ἡμῶς ἢ ποιητικὴ μίμησις ἐργάζεται; Nusquam refertur ὅτι. Scrib.: ἐτι τοιαῦτα. Continuatur enim et ad novam rem transfertur oratio. (De p. 608 A dictum est supra p. 107.)

Ibd. p. 612 A (de τῇ ψυχῇ): καὶ περικρουσθεῖσα πέτρας τε καὶ ὄστρεα, ἃ νῦν αὐτῇ ἄτε γῆν ἐστιωμένην γεηρὰ καὶ πετρώδη πολλὰ καὶ ἄγρια περιπέφυκεν ὑπὸ τῶν εὐδαιμόνων λεγομένων ἐστιάσεων. Ridicule prorsus animus dicitur ἐστιᾶσθαι γῆν. Longe aliæ sunt voluptatum, ciborum elegantium, ceterorum in vita terrestri ἐστιάσεις. (Et offendit hic ipse concursus ἐστιωμένην et ἐστιάσεις.) Neque vestitum terra animum (si quis forte huiusmodi verbum latere in ἐστιωμένην putat) Plato dixit, quoniam tantum animo ob illum statum (ἄτε . . . ἐστιωμένην) γεηρὰ πολλὰ περιπεφυκέναι significat, ut Glaucō in mari habitanti. Atque hæc ipsa in illis verbis necessario inest significatio animi in terra habitantis. Itaque ἐστιοῦμένην scribendum videtur, ut γῆν ἐστιοῦσθαι sit terram domicilium sibi facere et habere, raro et poetico

verbo, quo Euripides in Ione passive usus est. Si id ferri nequit, γῆν εἰσωνισμένην aut simile fuit.¹⁾

Ibd. p. 615 C: τῶν δὲ εὐθὺς γενομένων καὶ ὀλίγον χρόνον βιούντων περί ἄλλα ἔλεγεν οὐκ ἄξια μνήμης. Non de statim natis, sed de statim post natales mortuis: εὐθὺς ἀπογενομένων.

Ibd. p. 615 D edebatur olim: οὐχ ἥκει . . . οὐδ' ἂν ἥξοι δεῦρο, solœce, quoniam futurum optativi cum ἂν non coniungitur; editur nunc e codicibus: οὐδ' ἂν ἥξει non minus solœce et (si hoc alio argumento adiuvandum est) inepte in hac certa et simplici affirmatione. Scr.: οὐδ' αὖ ἥξει.

Ibd. p. 619 B: εἰπόντος δὲ ταῦτα τὸν πρῶτον λαχόντα ἐφη εὐθὺς ἐπιόντα τὴν μεγίστην τυραννίδα ἐλέσθαι καὶ ὑπὸ ἀφροσύνης τε καὶ λαιμαργίας οὐ πάντα ἱκανῶς ἀνασκεψάμενον ἐλέσθαι, ἀλλ' αὐτὸν λαθεῖν ἐνοῦσαν εἰμαρμένην κ. τ. λ. Incredibilis hæc est balbuties: ἐλέσθαι καὶ . . . οὐ . . . ἀνασκεψάμενον ἐλέσθαι. Sine dubio tollenda aut ἐλέσθαι καὶ aut καὶ et alterum ἐλέσθαι.

Timæum, quem ex veris Platonis dialogis fere minimum ex philosophia habere puto, legi aliquot annis ante a. 1848 et tum quædam ad enarrationem annotavi, miratus Stallbaumium, ubi manifestum erat nihil eum intellexisse, superbiloquentia quadam se expedientem; ad scripturam corrigendam perpauca et parva, fere ad interpunctionem orationis pertinentia. Nec postea copia fuit aut Martinii

¹⁾ P. 613 B ἀπὸ τῶν κάτω et ἀπὸ τῶν ἄνω male de carceribus et meta intelleguntur; nam neque hoc verba significant et sic tantum eventus declaratur, non ea qualitas, ex qua eventus sequitur. Qui εὖ θεοῦσιν ἀπὸ τῶν ἄνω, ἀπὸ δὲ τῶν κάτω μὴ, sunt, qui inferiore corporis parte (cruribus) valent ad currendum, superiore (pulmonibus) non valent.

opera aut Wohlrabii nuper prodita utendi. Ponam tamen, quæ tum notavi, non multum spatii occupatura.

P. 37 B: ὅταν μὲν περὶ τὸ αἰοθητὸν γίννηται (ὁ λόγος) καὶ ὁ τοῦ θατέρου κύκλος ὀρθὸς ὢν εἰς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν διαγγείλῃ. Scrib.: αὐτὸν (τὸν λόγον) . . . διαγγείλῃ.

Ibd. p. 45 B sublato commate scribendum: τοῦ πυρὸς ὅσον τὸ μὲν καίειν οὐκ ἔσχε, τὸ δὲ παρέχειν φῶς ἡμέρον, οἰκεῖον ἐκάστης ἡμέρας σῶμα (v. ἡμέρας, σῶμα) ἐμμηχανήσαντο γίγνεσθαι. Vid. p. 64 D (σῶμα . . . καθ' ἡμέραν ξυμφυῆς ἡμῶν γίγνεσθαι).

Ibd. p. 65 E verba sic interpungenda: τὰ δὲ τῇ τοῦ στόματος θερμότητι κοινωνήσαντα καὶ, λεινόμενα ὑπ' αὐτοῦ, ξυνεκπυρούμενα: quæque, dum ab eo lævigantur, ignescunt.

Ibd. p. 66 A: τῶν δὲ αὐτῶν προλελεπτυσμένων μὲν ὑπὸ σπηδόνος, εἰς δὲ τὰς στενὰς φλέβας ἐνδυσόμενων, καὶ τοῖς ἐνοῦσιν αὐτόθι μέρεσι γεώδεσι καὶ ὅσα αἶρος ξυμμετρίαν ἔχοντα, ὥστε κ. τ. λ. Scribendum: καὶ τοῖς ἐνοῦσιν . . . γεώδεσι καὶ ὅσα αἶρος ξυμμετρίαν ἐχόντων, ὥστε. Mendum ex accommodatione; καὶ ὅσα αἶρος (ex aëre) idem est atque καὶ τοῖς αἰρώδεσιν.

Ibd. p. 67 D, E sic interpungendus locus: τὰ δὲ μείζω καὶ ἐλάττω . . . τοῖς περὶ τὴν σάρκα θερμοῖς καὶ ψυχροῖς καὶ . . . στρυφνοῖς καὶ ὅσα . . . ὀριμέα ἐκαλέσαμεν, ἀδελφὰ (vulgo ἐκαλέσαμεν ἀδελφὰ) εἶναι, τὰ τε λευκὰ καὶ τὰ μελανὰ, ἐκείνων παθήματα γεγονότα, ἐν ἄλλῳ (v. γεγονότα ἐν ἄλλῳ) γένει τὰ αὐτά.

Ibd. p. 88 A. Scribendum: διδαχὰς τ' αὖ καὶ μάχας ἐν λόγοις ποιουμένη δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ, ἐρίδων καὶ φιλονεικίας γιγνομένων, διάπυρον αὐτὸ ποιοῦσα λύει, sublato δι', quod post ἰδίᾳ ex geminatione ortum facit, ut γιγνομένων intellegi nequeat.

Ibd. p. 89 C: τὰ γὰρ τρίγωνα εὐθύς κατ' ἀρχὰς ἐκάστου δυναμὶν ἔχοντα ξυνίσταται μέχρι τινὸς χρόνου

δυνατὰ ἐξαρκεῖν. Verba *δύναμιν ἔχοντα* sic per se posita nihil prorsus significant. Nimirum Plato scripserat: *δύναμιν ἔχοντα ξυνίσταται μέχρι τινὸς χρόνου ἐξαρκεῖν* (potestatem habentia usque ad certum tempus manendi). Qui non intellexit *ἐξαρκεῖν* pendere ab illo *δύναμιν ἔχοντα* aut qui id enarrare voluit, adscripsit *δυνατά*.

Ibd. p. 91 A. Incredibile est, neminem scribendum vidisse: *τὴν τοῦ ποτοῦ διέξοδον, ἣ (pro ἧ) διὰ τοῦ πλείονος τὸ πόμα . . . ξυνεκπέμπει δεχομένην*. Deinde (B) sic interpungendum: *ὁ δὲ, ἅτε . . . λαβὼν ἀναπνοήν, τοῦθ', ἥπερ ἀνέπνευσε, τῆς ἐκροῆς ζωτικῇν ἐπιθυμίαν ἐμποιήσας αὐτῷ, τοῦ γεννᾶν ἔρωτα ἀπετέλεσε*, hanc ipsam partem, qua respiravit, generandi amorem effecit.

De legibus¹⁾ lib. I p. 628 B ser.: *νικησάντων δὲ ὀποτέρων* (pro *ποτέρων*), altera utra parte.

(De p. 633 D dictum supra p. 81. P. 632 E scribendum erat e cod. *Ξ* et aliis: *ὅσπερ δὲ ἀρετῆς πάσης ἅ γε νῦν δὴ διήλθομεν*, e quo *τά γε* in optimo ortum est.)

Ibd. p. 638 C tollendum est verbum *προσφέρειν*, quod nulla omnino structura cum ceteris cohæret, additum ab aliquo, qui *ἔχουσι* indicativum esse putavit. (Recentiores quid putent esse, non dixerim.) Plato ad substantiva *μήτε τὴν ἐργασίαν μήτε τὴν προσφορὰν* laxius quasi ad verba adiunxit hanc modi et condicionum significationem: *ὄντινα*

¹⁾ Ex his, ut dixi, primos quattuor libros relegi a. 1852 aut 1853; ad ceteros quæ promam, ante quadraginta annos annotata sunt, nunc cum Stallbaumii editione collata. Is senile et languidum opus, orationis fluxæ et dissolutæ ambagibus difficile et antiquis gravibusque mendis, etiam additamentis, ex illa obscuritate natis obsitum, senili timidaque opera tractavit, multa prava utcunque excusans et licenter enarrando defendens, quæ alii (Turicenses, Hermannus) recte correxerant, quædam præteriens. Multa ex iis, quæ olim annotaveram, interea occupata ab aliis sunt.

τρόπον καὶ οἷοιτο καὶ μεθ' ὧν καὶ ὅπως ἔχοντα καὶ ὅπως ἔχουσι (*qualiter ipsum se habentem et qualiter se habentibus*, ut barbare vertam perspicuitatis causa)¹⁾.

Ibd. p. 639 B: ἄρ', εἰὰν τὴν πολεμικὴν ἔχη ἐπιστήμην, ἱκανὸς ἄρχειν, καὶν δειλὸς ὢν ἐν τοῖς δεινοῖς ὑπὸ μέθης τοῦ φόβου ναυτιᾷ; Mirifica μέθη τοῦ φόβου. Scribendum: ἐν τοῖς δεινοῖς ὡς ὑπὸ μέθης τοῦ φόβου ναυτιᾷ. Excidit ὡς post οἷς. Formam comparandi omnibus puto notam esse. (Synt. Gr. § 80 d not.)

Ibd. p. 643 E: λέγομεν ὡς τὸν μὲν πεπαιδευμένον ἡμῶν ὄντα τινα, τὸν δὲ ἀπαιδευτον ἐνίοτε εἰς τε καπηλείας καὶ ναυκληρίας καὶ ἄλλων τοιούτων μάλα πεπαιδευμένων σφόδρα ἀνθρώπων. Vitia multi viderunt, nec fere dubitant, quin πεπαιδευμένον ἀνθρώπον restituendum sit; scribendum videtur: καὶ ἄλλων τοιούτων καλὰ πεπαιδευμένον σφόδρα ἀνθρώπων. Ironice talium quæstuum versutiæ et artes significantur.

Ibd. p. 647 C. Postquam ἄφοβον δεῖν ἕκαστον γίνεσθαι καὶ φοβερόν Atheniensis dixit, separatim de ἀφόβῳ efficiendo et de φοβερῷ exponit. Itaque nihil ad ἄφοβος addi altero loco potest. (Dico ob Stallbaumium.) Tollen- dum simpliciter φόβων, ut sit: πολλῶν τινῶν εἰς φόβον ἄγοντες. (Mox τῇ μὲν δειλίᾳ τῇ ἐν αὐτῷ pro διαίτη iam a. 1826 probaveram.)

Lib. II p. 653 A pro τί ποτε λέγομεν scr.: τί ποτ' ἐλέγομεν. (De p. 653 D dictum supra p. 53 n.)

Ibd. p. 655 D. Recte Hermannus καί ante μιμήμασι notavit, quod ipse adolescens feceram; est enim hæc sententia: cum singuli ea imitando exprimunt, quæ in variis actionibus, fortunis, moribus fiunt. Sed h. l. aptius

¹⁾ De oratione additamenti vitiata eadem ad legum libros transferenda sunt, quæ de libris de rep. annotavi supra p. 416. Quædam mihi pridem in hoc quoque genere notata occuparunt alii, ut αἰρεθῆναι VI p. 766 A, νόμιμον VIII p. 841 B.

μιμήσει quam μιμήμασι. Cum imitatione illa exprimunt, existunt imitamenta (μιμήματα).

Ibd. p. 657 A scribendum: ὅτι δυνατόν ἔσ' ἦν περὶ τῶν τοιούτων νομοθετεῖσθαι βεβαίως μέλη τὰ τὴν ὀρθότητα γύσει παρεχόμενα, sublato θαρροῦντα, quod ex inferiore loco (B) huc retractum est. Firmis legibus constitui μέλη posse hic Atheniensis dicit; paulo post, oportere fidenter lege τὰ μέλη comprehendere. Θαρροῦντα μέλη nihil est.¹⁾

Ibd. p. 663 C. Scribendum opinor: τὰ μὲν ἄδικοι τῷ τοῦ δικαίου ἐναντίῳ ἐναντίως φαινόμενα. Vulgo deest ἐναντίῳ mireque enarratur τῇ τοῦ δικαίου a Stallbaumio.²⁾

Lib. III p. 686 A: ἅτε κεκοινωνηκότας μὲν πολλῶν πόρων . . . , ὑπὸ γένους δὲ . . . διακεκοσμημένους, πρὸς τούτοις δ' ἔτι καὶ πολλοῖς μάντεσι κεκρημένους εἶναι τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷ Δελφικῷ Ἀπόλλωνι. Delendum εἶναι, nisi αἰεὶ latet.

Ibd. p. 690 D: ὅσα ἐστὶ πρὸς ἄρχοντας ἀξιώματα. Quid significet πρὸς, non intellego scribendumque puto περὶ (circa eos, quæ ad eos pertineant).

Ibd. p. 701 C: τὴν λεγομένην παλαιὰν Τιτανικὴν γύσει ἐπιδεικνῦσι καὶ μιμουμένοις, ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἐκεῖνα ἀφικνουμένους, χαλεπὸν αἰῶνα διάγοντας μὴ λῆξαι ποτε κακῶν. Scribendum necessario ἀφικνου-

¹⁾ P. 659 B ante quadraginta quattuor annos annotaveram, quod Winckelmanni coniectura Hermannus posuit, νόμος, οὐ καθάπερ ὁ Σικελικός . . . νόμος νῦν . . . διέφθαρχε. Perverse obloquitur Stallbaumius.

²⁾ P. 666 D frustra Porsono pravum futurum ἔσουσιν in rectum ἦσουσιν mutanti opponitur e carmine Euripidis lyrico αἰείω ipsum recte ab Elmsleio correctum. Frustra p. 669 E ἀπταισίας, quod manifestam laudem habet, inter τάχους et φωνῆς Θηριώδους interpositum defenditur. Mihi, quod Astio, in mentem venit ἀπνευστίας.

μένοις. Longe alia ratio est in διάγοντας μὴ λῆξαι, quod appositione adiungitur ad τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα.

Lib. IV p. 709 A: λοιμῶν τε ἐμπιπτόντων καὶ χρόνον ἐπὶ πολὺν ἐνιαυτῶν πολλῶν πολλάκις ἀκαιρίας. Scribendum ἀκαρπίας.¹⁾

Ibd. p. 714 B: οὔτε γὰρ πρὸς τὸν πόλεμον οὔτε πρὸς ἀρετὴν ὅλην βλέπειν δεῖν φασὶ τοὺς νόμους, ἀλλ' ἥτις ἂν καθεστηκυῖα ἢ πολιτεία, ταύτῃ δεῖν τὸ ξυμμέρον. Corruptum posterius δεῖν. Scribendum ζητεῖν. (Hermannus e Schneideri coniectura ἰδεῖν, sed neque rectum verbum est neque aoristus.)

Ibd. p. 716 B: Δῆλον δὴ τοῦτό γε, ὡς τῶν ξυνεκολουθηρόντων ἐσόμενον τῷ θεῷ δεῖ διανοηθῆναι πάντα ἄνδρα. Scrib.: τοῦτό γε, ὅτι ὡς τῶν κ. τ. λ. Græcum est enim: διανοῦμαι ὡς ἄλλων ἐσομένων, ὡς ἐσόμενος αὐτός.

Ibd. p. 717 C: ἀποτίνοντα δανείσματα ἐπιμελείας τε καὶ ὑπερπονούντων ὥδινας παλαιὰς ἐπὶ νέοις δανεισθείσας, ἀποδιδόντα δὲ παλαιοῖς ἐν τῷ γῆρα ὁφόδρα κεχρημένοις. Prava adscensus species in ἀποτίνοντα . . . ἀποδιδόντα δέ, prave divelluntur παλαιὰς . . . νέοις . . . παλαιοῖς. Recte igitur Astius δέ post ἀποδιδόντα sustulit; sed duæ primæ voces superioribus adiungendæ sunt, ut omnia sic decurrant: δεύτερα τὰ τοῦ σώματος, τρίτα τὰ τῆς ψυχῆς ἀποτίνοντα δανείσματα, ἐπιμελείας τε καὶ ὑπερπονοῦντων ὥδινας . . . δανεισθείσας ἀποδιδόντα παλαιοῖς κ. τ. λ.

Ibd. p. 717 D: μήθ' ὑπεραίροντα τῶν εἰθισμένων ὄγκων μήτ' ἐλλείποντα ὧν οἱ προπάτορες τοὺς ἐαυτῶν γεννητὰς ἐτίθεσαν. Hoc sic dicitur, quasi consueti fuerint ὄγκοι superbiæ fastusque. Scrib.: ὑπεραίροντα τῶν εἰθισ-

¹⁾ P. 712 E prope incredibile videtur, et tamen prorsus consentaneum multorum consuetudini est, cum Stallbaumio in mentem venisset ex ἂν ἐρωτηθεῖς fieri posse ἀνερωτηθεῖς, tamen ab ipso pravissime positæ particulæ effugium quæsitum esse.

μέρων ὄγκον (extollentem supra consueta pompam). Nocuit accommodatio.

Ibd. p. 718 D: Τὰ τοίνυν δὴ λεχθέντα ἔδοξε τι μοι προὔρουθ' ὁρᾷν εἰς τὸ περὶ ὧν ἂν παραινῇ μὴ παντάπασιν ὥμῃς ψυχῇς λαβόμενα, μᾶλλον δὲ ἡμερώτερόν τε ἂν ἀκούειν καὶ εὐμενέστερον. Sine sensu sunt illa μὴ ὥμῃς ψυχῇς λαβόμενα (quod participium quo referatur, nemo dixerit): sed λαβόμενα ab duobus codicibus omnium principibus (AΩ) abest, adscriptum, ut alia interpolamenta, quæ ceteri in textu habent, in margine. Adhibenda igitur lenissima medicina: εἰς τὸ περὶ ὧν ἂν παραινῇ, μὴ ὥμῃ ψυχῇ, μᾶλλον δὲ ἡμερώτερόν τε ἂν ἀκούειν καὶ εὐμενέστερον. Vid. p. 67 et ad Thucyd. II, 83, 1.

Lib. V p. 736 A, B: οἷον δὲ τινων ξυρρεόντων ἐκ πολλῶν τὰ μὲν πηγῶν τὰ δὲ χειμάροων εἰς μίαν λίμνην. Non dicitur ἐκ πολλῶν pro πολλαχόθεν. Tollendum ἐκ, ut sit: τινων ξυρρεόντων πολλῶν τὰ μὲν πηγῶν κ. τ. λ.

Ibd. p. 737 E oratio sic continuanda et interpungenda: νῦν δὲ στήματος ἔνεκα καὶ ὑπογραφῆς, ἵνα περαινῇται πρὸς τὴν νομοθεσίαν ὁ λόγος, ἵτω, πεντάκις μὲν χίλιοι εἶπωσαν καὶ τειταράκοντα. Apparet ἵτω pro exclamacione esse („eorum, qui constanti animo mali aliquid tolerare aut periculum subire decreverunt“; Eurip. Med. 798, 819, Heraclid. 454, Orest. 791, Sophocl. Philoct. 120).

Ibd. p. 743 B: ἐστὶ δὲ ὁ μὲν ἀγαθὸς τούτων, ὁ δὲ οὐ κακός, ὅταν ἢ φειδωλός, τότε δὲ ποτε καὶ πάγκακος, ἀγαθὸς δὲ, ὅπερ εἴρηται τὰ νῦν, οὐδέποτε. Sic editur e bonis codicibus; olim edebatur ὁ δὲ οὐκ ἀγαθός, ad sententiam manifesto recte; nam qui bono contrarius ponitur, non potest esse οὐ κακός, et qualis homo significetur, statim dicitur: ὁ μὲν γὰρ δικαίως καὶ ἀδίκως λαμβάνων καὶ μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀναλίσζων (supra ὅταν φειδωλός ἢ) πλούσιος· ὁ δὲ πάγκακος ὡς τὰ πολλὰ ὧν ἄσωτος μάλα πέννης (supra τότε δὲ ποτε καὶ

πάγκρεος). Quid igitur fiet? Scribetur, utroque supplemento sublato: ὁ μὲν ἀγαθὸς τούτων, ὁ δὲ οὐ, ὅταν ἡ φειδωλὸς, τότε δέ κ. τ. λ. Velim attendi, interpolationem feliciorē fuisse in deterioribus codicibus.

Lib. VI p. 752 C: δῆλον δὲ τό γε τοσοῦτον, ὡς Κλεινία, παντὶ σχεδὸν . . . τὸ μὴ ῥαδίως γε αὐτοὺς μηδέναις προσδέξασθαι κατ' ἀρχάς, εἰ δὲ μείναιμιν πως τοσοῦτον χρόνον. ἕως οἱ γενεσάμενοι παῖδες τῶν νόμων . . . κοινωνήσκειαν· γενομένου γε μὴν, οὗ λέγομεν . . . πολλήν ἐγωγε ἀσφάλειαν οἶμαι καὶ μετὰ τὸν τότε παρόντα χρόνον ἂν γενεσθαι τοῦ μείναι τὴν παιδαγωγηθεῖσαν οὕτω πόλιν. Primum revocandum esse προσδέξασθαι contra codicum levem in huiusmodi forma auctoritatem aut scribendum γ' ἂν αὐτοὺς ratio vincit; deinde autem non legum sanctio differenda significatur, neque ipsorum, qui leges nunc dent et sanciant, permansio aliqua, sed legum impositarum conservatio, donec adoleverit nova civium ætas iis a pueritia adsuëtorum. Scribendum igitur est μείνειαν. Relinquitur aliqua sententiæ inconcinnitas, sed in his libris ferenda; nam hæc condicio εἰ δέ non apte adiungitur illi προσδέξασθαι, sed ei, quod in eo continetur, prorsus confirmatum iri leges, idque declaratur proximis illis: γενομένου γε μὴν οὗ λέγομεν κ. τ. λ.¹⁾

Ibd. p. 755 E: τὴν δ' ἀντιπροβολὴν εἶναι καθάπερ τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο. Scr.: καθάπερ ἡ τῶν στρατηγῶν, ut p. 756 A, 760 A in iisdem verbis scribitur.

Ibd. p. 755 E, 756 A, B quæ sit difficultas et pravitas, Hermannus vidit; nam de ἐπιπάρχων creatione bis et contrario modo sancitur et inter τῶν ὀπλιτῶν (τῶν τὴν ἀσπίδα τιθεμένων) et τῶν ψιλῶν et τοξοτῶν duces adeo

¹⁾ P. 753 B hæc verba: ἐν ταῖς σφετέραις αὐτῶν τῆς ηλικίας δυνάμεσι vertenda sunt: in suis ipsorum ætatis copiis, hoc est, in iis exercitus partibus, ad quas quisque ætate pertinet (πρόπολοι, ἔφηβοι, cet.).

non recte interponuntur *φυλάρχοι*, ut, si verba sequimur, creentur ad hoplitas regendos; alio enim pronomen *τούτοις* (*φυλάρχους δ' αὖ τούτοις*) referri nequit. Quæ autem ipse et alibi et in præfatione voluminis hos libros continentis p. XI ad difficultatem tollendam proposuit, admodum improbabilia sunt. Omnis error ex eo ortus est, quod, cum Plato primum de universi exercitus præfectis, dein de peditem, postremo de equitum dixisset, aliquis initio loci (p. 755 E *χειροτονοῦντων δὲ*) omnis generis præfectos coniunctim nominari debere putavit. Itaque post prætorum (*ἰῶν στρατηγῶν*) mentionem inseruit *καὶ ἱππάρχους*, deinde de *τοῖς φυλάρχοις* aliquot verba ex inferiore loco huc transtulit. Illis duobus sublatis, his sua sede repositis, totus locus aptissime sic decurret: *χειροτονοῦντων δὲ στρατηγούς μὲν πάντες, ταξιάρχους δὲ οἱ τὴν ἀσπίδα τιθέμενοι, ψιλῶν δὲ ἢ τοξοτῶν . . . ἡγεμόνας οἱ στρατηγοὶ ἑαυτοῖς καθιστάντων. Ἱππάρχων δὲ κατάστασις αὖ ἡμῖν ἔτι λοιπὴ γίγνοιτο. Τούτους οὖν, προβαλλέσθων . . . πάντων τῶν ἱππευόντων. Φυλάρχους δὲ αὖ τούτοις πᾶν τὸ ἱππικὸν αἰρεῖσθω. Τὰς δὲ ἀμφισβητήσεις τῶν χειροτονητῶν κ. τ. λ.*

Ibd. p. 757 A: *δοῦλοι γὰρ ἂν καὶ δεσπόται οὐκ ἂν ποτε γένοιντο φίλοι, οὐδ' ἐν ἴσασι τιμαῖς διαγορευόμενοι θαυτοὶ καὶ σπουδαῖοι*. Prorsus absurdum *διαγορευέσθαι* hoc loco. Scr.: *διαπορευόμενοι* (in iisdem honoribus incedentes et viventes).

Ibd. p. 761 C scrib.: *ποιῶσιν . . . εἴ τί τί που* (pro *εἴ τί που*) *ἄλλος ἢ τέμενος ἦ, . . . κοσμήσιν*.

Ibd. p. 770 E ad totam sententiæ formam expediendam una particula *ἢ* ante *λείπειν* tollenda est, ut hæc sic continuentur: *τελευτῶν δὲ καὶ πόλεως . . . λείπειν γυνῇ τὴν πόλιν* (*προτιμῶν φανεῖται*, hoc enim auditur). Sed in his: *ἐὰν ἀνάσσειτον ἀνάγκη φαίνεται γίγνεσθαι, πρὶν ἐθέλειν δούλειον ὑπομείναισα ζυγὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χειρόνων* barbarus est nominativus *ὑπομείναισα*, quoniam,

si de civitate hæc dicuntur, τὴν πόλιν ad γίνεσθαι auditur. Verum non agitur de urbis excidio, sed de uno cive patriam fugienti (λείπειν φυγῇ τὴν πόλιν), ne deteriorum imperium subeat. Scribendum igitur ὑπομείνας, ut referatur ad προτιμῶν . . . λείπειν. (Qui πόλεως ἀνάστατον coniungi voluerunt, obliiti sunt ostendere, quis Græcus sic locutus sit.)

Lib. VII p. 795 B: Καθάπερ γὰρ ὁ τελέως παγκράτιον ἡσκηκῶς ἢ πυγμαῖον ἢ πάλην οὐκ ἀπὸ μὲν τῶν ἀριστερῶν ἀδύνατός ἐστι μάχεσθαι, χολαίνει δὲ καὶ ἐφέλκεται πλημμελῶν, ὁπόταν αὐτόν τις μεταβιβάζων ἐπὶ θάτερα ἀναγκάσῃ διαπονεῖν. Ridicula hæc est tanquam contrariorum compositio „ab altera parte nihil valet, sed ab altera parte claudicat“, ridicula sententia, qui perfecte pancratiū aut aliam artem exercuerit, non et ab altera parte et ab altera infirmum esse. Scribendum apertissime: οὐκ ἀπὸ μὲν τῶν ἀριστερῶν δυνάτος ἐστι μάχεσθαι, χολαίνει δέ. Non ab altera parte valet, ab altera infirmus est (sed ab utraque æque bene pugnat). Notissimam Græci sermonis formam, ubi significatur non pars, sed totum: οὐ τὸ μὲν, τὸ δ' οὐ (ἀλλ' ἅπαντα), οὐ τὸ μὲν δυνάτος, τὸ δὲ ἀδύνατος (τὸ δὲ χολός), οὐ χρήματα μὲν λαμβάνων διαλέγομαι, μὴ λαμβάνων δ' οἷ (apol. Socr. p. 33 A), brevissime posui synt. Gr. § 189 a not. imi marginis. Præter locos a Blomfieldio ad Æschyli Pers. 807 et Stallb. ad Phileb. p. 22 A citatos possunt addi de rep. V p. 475 B, legg. p. 797 E, Demosth. LIII, 9, Hyperid. pro Euxenid. p. 13 Schneid.

Ibd. p. 797 B scr.: κινούμενα δὲ ταῦτα (pro τὰ αὐτὰ) καὶ καινοτομούμενα.

Ibd. p. 803 B: τίσι ποτὲ τρόποις ξυνόντες τὸν βίον, ἄριστα διὰ τοῦ πλοῦ τούτου τῆς ζωῆς διακομισθῆσόμεθα. Tollendum τὸν βίον et casu vitiosum et tautologia (ob τῆς ζωῆς).

Ibd. p. 806 B: τῶν δὲ εἰς τὸν πόλεμον μὴ κοι-

νωνούσας (ζῆν τὰς γυναῖκας), ὡστ' οὐδ' εἴ τις ποτε
 διαμάχεσθαι περὶ πόλεώς τε καὶ παιδῶν ἀναγκαῖα τύχη
 γένοιτο, οὐτ' ἂν τόξων ὥς τινες Ἀμαζόνες οὐτ' ἄλλης
 κοινωνῆσαί ποτε βολῆς μετὰ τέχνης δυνάμεναι οὐδὲ
 ἀσπίδα καὶ δόρυ λαβοῦσαι μιμήσασθαι τὴν θεὸν, ὥς
 πορθουμένης αὐταῖς τῆς πατρίδος γενναίως ἀντιστάσας
 φόβον γ' . . . πολεμίοισι δύνασθαι παρασχεῖν ἐν τάξει
 τινὶ κατοφθείσας. Neque ullo artificio excusari possunt
 nominativi (δυνάμεναι et λαβοῦσαι) post ὥστε accusativo
 cum infinitivo adiunctum neque ipsum δυνάμεναι mire
 additum infinitivo κοινωνῆσαι (nam eodem modo huic an-
 nectitur, quo λαβοῦσαι alteri μιμήσασθαι). Nam si quis
 de raro illo usu cogitet, de quo ad Demosth. Philipp. II, 2
 dicam, ut ὥστε . . . δυνάμεναι ad κοινωνούσας accom-
 modatum putetur pro δύνασθαι, primum id fieri omnino
 nequit, quod κοινωνούσας non per se ponitur sed infinitivo
 adiunctum, deinde vel magis flagitaretur δυναμένας, et
 hoc artificium reliquaque excludit negationis forma (οὐδ' . . .
 οὔτε . . . οὔτε), quæ ferri post ὥστε infinitivo adiunctum
 non potest nisi verbo finito accommodata. Itaque, etsi
 violenta videtur correctio, cogor tamen scribere: οὐτ' ἂν
 τόξων . . . οὐτ' ἄλλης κοινωνῆσαί ποτε βολῆς μετὰ
 τέχνης δύναιντο οὐδὲ ἀσπίδα καὶ δόρυ λαβοῦσαι μι-
 μῆσασθαι τὴν θεὸν, ὥς (ὥστε) πορθουμένης αὐταῖς
 τῆς πατρίδος γενναίως ἀντιστᾶσαι φόβον γε . . .
 δύνασθαι παρασχεῖν . . . κατοφθεῖσαι. Nam hic, in
 hac quidem orationis forma, non magis accusativi ferri
 possunt quam in altera nominativi. Et hic quidem ex
 sequenti σ (Σαυρομάτιδας) ortum κατοφθείσας traxit
 ἀντιστάσας. Δυνάμεναι ad λαβοῦσαι accommodatum
 videtur, cum κοινωνῆσαι et μιμήσασθαι ad ὥστε referrentur.

Ibid. p. 818 D: ποῖα δ' ἕκαστα τούτων καὶ πόσα
 καὶ πότε μαθητὸν . . . ταῦτά ἐστιν ἃ δεῖ λαβόντα
 ὁρθῶς πρῶτα . . . τούτων ἡγούμενων τῶν μαθημάτων

μανθάνειν. Scribendum opinor: μαθημάτων νομοθετεῖν. Traxit scribentem proxima vox.¹⁾

Lib. VIII p. 837 D: ὁ δὲ μυχθεὶς ἐξ ἀμφοῖν τρίτος ἔρως οὐτός ἐσθ' ὃν νῦν διεληλύθαμεν ὡς τρίτον. Tolendum τρίτος.

Ibd. p. 838 C vereor, ne propter ἀκούειν τε post scribendum sit: ἐν γελοιόις τε ἅμα ἐν πάσῃ τε σπουδῇ τραγικῇ λεγομένη (sic codd., non λεγόμενα) πολλάκις ὄρᾶν, ὅταν ἢ Θυίστας ἢ τινὰς Οἰδίποδας εἰσάγωσιν (pro πολλάκις ὅταν).

Ibd. p. 841 B: τὸ δὲ μὴ λανθάνειν αἰσχρὸν, ἀλλ' οὐ τὸ μὴ πάντως ὄρᾶν. Scr.: ἀλλ' οὐ τὸ πάντως ὄρᾶν. Ipsa res non omnino interdicitur, modo occulte fiat.

Lib. IX p. 855 D: εἰσαγωγὰς δὲ τούτων καὶ προσκλήσεις καὶ ὅσα τοιαῦτα ὡς δεῖ γίνεσθαι, τοῖς νεωτέροις νομοθεταῖς χρὴ μέλειν. Sic scribendum, sublato καί, quod prave ante ὡς repetitur; unum μέλειν χρὴ, quo modo hæc fiant, non hæc et quomodo fiant.

Ibd. p. 860 C: πῶς . . . ἔχει τῆς συμφωνίας. ΚΑ. Ποίας δὲ πρὸς ποίαν; Scrib.: Ποίας δὲ ἢ πρὸς ποῖα; (ποῖα Baiteri est).²⁾

Ibd. p. 879 E: ἤλιξ δὲ ἤλικα καὶ τὸν ἄπαιδα προέχοντα ἡλικία ἐαυτοῦ ξὰν τύπτῃ, . . . ἀμυνέσθω κατὰ φύσιν. Liberosne habeat, qui pulsatur, necne, omnino nihil ad rem; agitur tantum de ætate æquali aut dispari, sed intra certos fines, (nam de maiore intervallo post præcipitur).

¹⁾ P. 824 B emendaveram, quod video Schrammio in mentem venisse: ἐν ἐργασίμοι καὶ ἱεροῖς ἀγροῖς. Quæ fingunt ἱερά ἄγρια, neque Græce sic dicuntur et id genus ἐργασίμοις contrarium est et ipsum ante significatum est: ἐν ἀγροῖς.

²⁾ P. 864 B certissimum est, quod video ante me Grouium coniecisse: δόξης τῆς ἀληθοῦς περὶ τὸ ἄριστον ἄφεις pro ἔφεις. Recti appetitio non est peccatum, (pravitas adiuncta nulla significatur,) sed rectæ sententiæ. cum habueris, abiectio.

Scrib.: καὶ τὸν ἄπαιδι προέχοντα ἡλικίᾳ; sic autem Plato dicit tanto maiorem, ut tamen alterum (pulsantem) filium habere per ætatem nequeat.

Ibd. p. 881 A: Θάνατος μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἐσχατον, οἱ δὲ ἐν "Αἰδου τούτοις λεγόμενοι πόνοι ἐτι τε τούτων εἰς μᾶλλον ἐν ἐσχάτοις, καὶ ἀληθέστατα λέγοντες οὐδὲν ἀνύτουσι ταῖς τοιαύταις ψυχαῖς ἀποτροπῆς. Nec pronomen τούτων habet, quo referatur (præcedit enim una mors), nec τε, quod copulet; deinde ridicule οἱ πόνοι ipsi loquentes inducuntur, quod mirifice excusat Stallbaumius, ut intellegantur οἱ περὶ τῶν πόνων λόγοι. Scribendum facili emendatione: οἱ δὲ ἐν "Αἰδου λεγόμενοι πόνοι εἴτε τι τούτων εἰς μᾶλλον ἐν ἐσχάτοις καὶ ἀληθέστατα λέγοντες, οὐδὲν ἀνύτουσι κ. τ. λ., et si sunt, qui aliquid magis in ultimis vel verissime nominent. Ultra labores apud inferos sunt, quæ p. 872 E exponuntur; cfr. X p. 905 B: εἴτε καὶ ἐν "Αἰδου (scr. καὶ τὰ ἐν "Αἰδου) διαπορευθεὶς εἴτε καὶ τούτων εἰς ἀγριώτερον ἐτι διακομισθεὶς τόπον.

Lib. X p. 890 B: ἢ μόνον ἀπειλεῖν σπάντα ἐν τῇ πόλει ξύμπαντοι τοῖς ἀνθρώποις, ὥς εἰ μὴ φήσουσιν εἶναι θεοὺς κ. τ. λ. Tollendum ὥς, ortum geminando ex præcedenti οἷς.¹⁾

Ibd. p. 898 D: Ἡλίου πᾶς ἄνθρωπος σῶμα μὲν ὄρα, ψυχὴν δὲ οὐδεὶς· οὐδὲ γὰρ ἄλλον σώματος οὐδενὸς οὔτε ζῶντος οὔτε ἀποθνήσκοντος τῶν ζώων. Tollendum σώματος, ut intellegatur οὐδὲ ἄλλον οὐδενὸς τῶν ζώων animum cerni. Cum sole alia animalia comparantur, cuius corpora cernantur, non animi; ridicule h. l. corporis animus dicitur et cum sole (quasi is tantum corpus sit) corpus comparatur.

Ibd. p. 899 D: τὸ λόγων τέλος ἐχέτω. Scr.: τὸ τῶν λόγων (hoc est: οἱ λόγοι) τ. ἐ.

¹⁾ P. 895 C inciderat Astius in verum τὰντὸ τοῦτο, ζῆν ὁμολογητέον, deinde deseruit.

Ibd. p. 905 D: εἰ γίγνονται' αὐ. Pro αὐ, quod quid h. l. agat, nescio, scribendum videtur ἄρα.

Ibd. p. 905 E: Ἀλλ' ἄρα τίσι προσφερεῖς τῶν ἀρχόντων; ἢ τίνες τούτοις, ὧν δυνατὸν ἡμῖν ἀπεικάζουσι τυγχάνειν μείζουσιν ἐλάττονας; Neque τίνες (post accusativum προσφερεῖς) neque τούτοις neque ὧν expediri potest; rectissima omnia fiunt excluso ὧν et una vocali mutata: ἢ τίνες τούτοις δυνατὸν ἡμῖν ἀπεικάζουσι τυγχάνειν, μείζουσιν ἐλάττονας; aut quos his (diis) possumus sic comparare, maioribus minores, ut verum attingamus? Notus usus verbi: τί πρῶτων τεύξομαι;

Ibd. p. 907 A: διαφέροντάς τε αὐτοὺς φυλακῇ πρὸς ἀρετήν. Tollendum φυλακῇ. Hoc ipsum quaeritur, qui virtute praestantissimi sint, dicendine sint custodia inferiores esse canibus. Itaque φυλακῇ ad χεῖρους εἶναι addi poterat, non hic.

Ibd. p. 907 E scrib.: εἰν δέ τις ὄφλη (ἀρχή), τιμιάτω τὸ δικαστήριον ἐν ἐκάστω (singulis, qui in ea ἀρχῇ fuerunt) τῶν καθ' ἓνα (pro ἐν) ἀσεβούντων τίμημα (qui singuli, non ἀρχῇ coniuncti pietatem lædunt).

Ibd. p. 908 A genetivus absolutus nullam habet rationem nec quicquam sequitur, quod sententiam ita coeptam alia forma absolvat. Scribendum: Δεσμωτηρίων δὲ δεῖ ὄντων ἐν τῇ πόλει τριῶν. Vulgo abest δεῖ. Cfr. quæ dixi ad Thucyd. VI, 21, 2.

Lib. XI p. 925 B: Ἐτι δὲ πολλὰ πολλῶν καὶ πλείων ἀπορία τῶν τοιούτων γίγνεται' ἂν ἔστιν ὅτε ἐν αὐτῇ τῇ πόλει. Mire cumulantur πολλὰ πολλῶν καὶ πλείων, neque ulla ratione expediri potest genetivus πολλῶν. Nam inopia huiusmodi hominum significatur, non multorum inopia. Codices non πολλὰ habent, sed πολλά. Scribendum puto: Ἐτι δὲ πον διὰ πολλῶν καὶ πλείων ἀπορία κ. τ. λ.: fieri potest, ut longioribus temporis intervallis interiectis, h. e. ut. etiamsi non sæpe, tamen aliquando inopia sit.

Ibd. p. 927 E: *νῦν δὲ εἰς μὲν τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα οὐ πολὺ διαφέρων ἢ παρ' ἡμῖν ὀρφανία κέκτιται τῆς πατρονομικῆς*. Nullo exemplo, nulla analogia ἢ πατρονομική pro substantivo ponitur de eorum statu, qui parentes habent. Excidit *τύχης* post *μικῆς*.

Ibd. p. 930 A: *βαθύτερα δὴ τούτοις καὶ प्राότερα τρόπων ἦθ' ἡ ξύννομα πειρᾶσθαι προσαρμόττειν*. Infinitivus *πειρᾶσθαι* neque pro imperativo esse potest neque, unde pendeat, habet. Scrib.: *βαθύτερα δὴ δεῖ τούτοις . . . πειρᾶσθαι*. Cfr. ad Thucyd. VI, 21, 2 et proxime ante ad p. 908 A.

Ibd. p. 930 D. Adeo subito a liberis et ingenuis transilitur sine ulla transitus significatione ad media praecepta de servarum liberis, ut suspicer aliquid inter haec excidisse (ante *ὅταν δὲ ὁμολογῇται*). Similis mihi suspicio oborta est supra in hoc libro p. 914 E ante verba *ἀγέτω τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον*.

Ibd. p. 931 B: *καὶ Ἰππολύτῳ Θησέα καὶ ἐτέρους ἄλλοις μυρίους μυρίοις, ὧν γέγονε σαφὲς ἐπηκόους εἶναι γονεῦσι πρὸς τέκνα θεοῦς*. Scrib.: *ὧ γέγονε σαφές*. Genetivum explicari posse Stallbaumius affirmat; quomodo, non dicit.

Ibd. p. 933 C: *ὥς πρῶτον μὲν τὸν ἐπιχειροῦντα φαρμάττειν οὐκ εἰδότα, τί δρᾷ*. Nihil usquam est, quod huic primo partitionis membro respondeat. Tollendum *πρῶτον μὲν*, huc delatum ex loco paulo superiore (B): *φαρμάττειν, πρῶτον μὲν δεῖσθαι*.

Lib. XII p. 944 A: *ἔτι δὲ ὅποσοι κατὰ κρημνῶν ῥιφέντες ἀπόλεσαν ὅπλα ἢ κατὰ θάλατταν ἢ χειμῶνων ἐν τόποις ὑποδεξαμένης αὐτοῖς ἐξαίφνης πολλῆς ῥίσεως ὕδατος*. Non in *τόποις* mendum est, ut putarunt, sed in *χειμῶνων*. Scribendum sine dubio: *χειμάρρων ἐν τόποις*. Ibi subita aquarum ῥύσις supervenire solet.

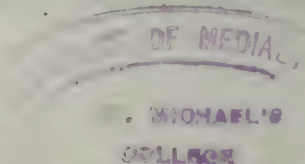
Ibd. p. 946 C. Apertissime ætatis terminus, qui inepte interponitur inter numerum *τῶν εὐθύνων*, qui

primo anno creandi sint, et eorum, qui post singulis annis, pertinet ad tres viros creationi eorum præpositos. Scribendum igitur transpositione facta: ὅσον περ ἂν ἐπὶ χρονὸν τῇ κρίσει, μέχρι περ ἂν ἐκάστω πέντε καὶ ἐβδόμηκοντα ἔτη ξυμβῇ γενόμενα· τούτους δὲ πρώτῳ μὲν ἐνιαυτῷ δώδεκα εὐθύνους ἀποδείξαι, τὸ λοιπὸν δὲ τρεῖς ἀεὶ προσγιγνέσθων. Vulgo verba notata inter ἀποδείξαι et τὸ λοιπὸν leguntur.¹⁾

Ibd. p. 949 C: δικῶν τε περὶ λήξεως τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι πρὸς ἀλλήλους πᾶσι τὴν κρίσιν. Nulla videtur esse posse apud Græcos κρίσις περὶ λήξεως δικῶν, scribendumque: δικῶν τε πέρι λήξεως τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι πρὸς ἀλλήλους πᾶσι, sublatis verbis τὴν κρίσιν, quæ addita esse possunt, cum τὸν αὐτὸν τρόπον pro adverbio acciperetur. Deinde autem quæ sequuntur, non de δίκαις, sed de publicis delictis minoribus: ὅσα τις ἐλεύθερος ἀπειθεὶ τῇ πόλει κ. τ. λ., a prioribus separanda et sequentibus adiungenda hoc modo: ὅσα τε τις ἐλεύθερος . . . μὴτ' οὖν πληγῶν ἄξια μηδ' αὖ δεσμῶν μηδὲ θανάτου, περὶ δὲ χορείας τινῶν φοιτήσεων . . ., πάντων τῶν τοιούτων τὴν πρώτην ἀνάγκην ἰατὴν εἶναι τῆς ζημίας. (Hæc extrema iniuria tentantur; recte in his minoribus rebus prima multæ coercitio sanabilis esse debere dicitur, id est, adhibendam esse multam, sed tamen primum sanabilem.)

Ibd. p. 951 D: ἐτι δὲ τῶν εὐδοκίμων ἔστω γεγενημένος, εἰ μέλλει τὸ τῶν νομοφυλάκων δείγμα εἰς τὰς ἄλλας μεθήσειν πόλεις. Nihil est τὸ τῶν νομ. δείγμα neque ullo modo hæc sic intellegi possunt, quasi scriptum sit: εἰ μέλλουσι αὐτὸν οἱ νομοφύλακες μεθήσειν δείγμα, neque, cui proficiscendi venia dabatur, specimen virtutis

¹⁾ P. 946 E idem annotaveram, in quod Schrammius incidit: τὰς δ' αὖ τιμὰς αὐτῶν τούτων.

mittebatur. Scrib. *δόγμα*: si eum sententia τῶν νομοφυλάκων dimissura est. Significatur, eorum decretis proficiscendi veniam dandam esse.

Ibd. p. 952 D: τὸν δ' εἰσεπιδημήσαντα μετὰ τοῦτον χορὴ φιλοφρονεῖσθαι. Quæritur, quinam peregrini admittendi sint. Scrib.: τὸν δ' εἰσεπιδημήσοντα.

Ibd. p. 953 E: μὴ βρώμασι καὶ θύμασι τὰς ξενηλασίας ποιουμένους, καθάπερ ποιοῦσι νῦν θρέμματα Νείλου. Nugæ sunt de peregrinis cœnis, id est, cœnarum interdictione expellendis et arcendis. Scrib. βώμοις. Significatur peregrinorum immolatio. Nota sunt fabulæ de Busiride; apud Athenæum IV p. 172 D Seleucus dicitur περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρωποθυσίας narrasse. Nec in his libris (quorum sermo nullum habet definitum tempus) in νῦν hæreere debemus.

Ibd. p. 959 B scribendum: τὸν δὲ ὄντα ἡμῶν ἕκαστον ὄντως ἀθάνατον εἶναι, ψυχὴν ἐπονομαζόμενον, παρὰ τε θεοὺς ἄλλους ἀπιέναι δώσοντα λόγον. Vulgo abest τέ, quapropter Hermannus εἶναι deleri volebat.

Ibd. p. 959 C: Ζῶντι γὰρ ἔδει βοηθεῖν πάντας τοὺς προσήκοντας, ὅπως ὅτι δικαιοτάτος ὢν καὶ ὀσιώτατος ἔζη τε ζῶν καὶ τελευτήσας ἀτιμώρητος ἂν κακῶν ἁμαρτημάτων ἐγίγνετο τὸν μετὰ τὸν ἐνθάδε βίον. Et ineptum est ἁμαρτήματα de gravissimis sceleribus neque ἀτιμώρητος genetivum habere potest maleficii, sed tantummodo eum genetivum cognatæ notionis, qui adiungitur adiectivis cum negativa particula compositis, neque omnino, si maleficia significarentur, adiectivum (κακῶν aut aliud) adderetur, quasi certorum tantum maleficiorum pœna vitanda esset. Itaque, simul ex ἂν, quod solœce ponitur, et κακῶν, quod ignavissimum est, effecto ἀνιάτων, quod a. 1826 a me annotatum Winckelmannus occupavit, scribendum est: ἀτιμώρητος ἀνιάτων τιμωρημάτων.

Ibd. p. 960 C: Τὸ Αἰχμαστὴν μὲν τὴν πρώτην εἶναι, Κλωθὴν δὲ τὴν δευτέραν, τὴν Ἀτρεΐδην δὲ τρίτην,

σώτειραν τῶν λεχθέντων, ἀπεικασμένα τῇ τῶν κλωσθέντων τῷ πυρὶ τὴν ἀμετάστροφον ἀπεργαζομένων δύναμιν. Primum iam alii senserunt non verba nec orationem habitam ab Atropo servari, corruptumque esse λεχθέντων, sed corrigendo aberrarunt; scribendum est enim πλεχθέντων. Deinde in proximis valde aberrant, longissime Hermannus, omnia veri vestigia tollens, dum ignorant, igni et coquendo (in aqua) etiam apud nos fila e lino ducta ad usum parari et firmari. Scribendum igitur certissima emendatione: ἀπεικασμένην πη τῶν κλωσθέντων τῷ πυρὶ τὴν ἀμετάστροφον ἀπεργαζομένην δύναμιν: similem quodammodo igni, qui filis vim eam dat, ut resolvi nequeant.

Cap. IV.

Oratores Attici. Aristoteles.

Oratores Atticos omnes perlegi a. 1842 et 1843, non minute singula expendens. Postea Isocratis, Lysiae, Demosthenis aliquot orationes etiam cum adolescentibus tractavi, verborum quoque formam diligentius exigens, nec tamen multa annotavi. In aliis, ut Isocrate et Demosthene, non ita magnus est coniecturae usus, in aliis, ut Lysia, parum tutum habet fundamentum; etsi egregie ibi ea, quæ erat, materia usi sunt Canterus, Marklandus, Tailorus, Reiskius, Dobreus, Emperius, alii nuper.

Apud Antiphontem de cæde Herod. § 50 scribendum esse: ἡπίστατο, ὅτι τότε παύσοιτο (pro παύσαιτο) στρεβλούμενος, dixi iam Bemerkungen zur griech. Wortfügungsl. p. 24 n. 16.

Apud Andocidem de myster. § 141 scribendum: καὶ ὅπως, εἴ ποτέ τις αὐτοῖς ἢ τῶν ἐξ ἐκείνων τινὲ κίνδυνος γενήσεται (pro γένηται) ἢ συμφορὰ, σώζοιντο συγγνώμης παρ' ὑμῶν τυγχάνοντες.

Apud Lysiam IV, 13 sublato additamento scribendum:

Ἡ δεινὸν γε, εἰ εἰς μὲν λύσιν τοῦ σώματος ἐκ τῶν πολεμίων ἐξῆν ἄν μοι χρῆσθαι αὐτῇ ὅ τι ἐβουλόμην, κινδυνεύοντι δέ μοι περὶ τῆς πατρίδος οὐδὲ πνθίσθαι παρ' αὐτῆς τάληθ' ἐκγενήσεται περὶ ὧν εἰς τὴν κρίσιν κατέστηκα. Nota orationis forma componuntur duo repugnantia, alterum hypotheticum, et ex ea comparatione concluditur (synt. Gr. § 189 a; cfr. Plat. Menon. p. 91 D, E). In codicibus et editionibus scribitur: *ἡ δεινὸν γε· εἰ εἰς μὲν λύσιν τοῦ σώματος ἔδωκα τὸ ἀργύριον ἐκ τῶν πολεμίων, ἐξῆν ἄν μοι κ. τ. λ.*, illo *ἡ δεινὸν γε* contra usum absolute posito, pravissime *εἰ* ἔδωκα pro *εἰ* ἐμελλον δώσειν, perverse etiam illis: *εἰς μὲν λύσιν τοῦ σώματος* et: *ἐκ τῶν πολεμίων* distractis interpretamento, ut fit, incommodo loco interposito.

Ibd. IX, 21 *παραχθείς*, quod pro *πραχθείς* (sic enim in codicibus est) substituitur, ne ipsum quidem aptum ad victoriam inimicorum significandam. Fortasse fuit *σπαραχθείς*, vexatus et distractus.

Ibd. X, 4: *οὔτ' εἰ ἔστιν ὀλιγαρχία, ἡπιστάμην.* Scrib.: *οὔτε τί ἔστιν ὀλιγαρχία, ἡπ.* XI, 2: *ὥστ' οὐδ' ὅ τι ὀλιγαρχία ἦν, ἥδειν.*

(De XII, 26 dictum p. 175.)

Ibd. XII, 81 tollendum *Ἐρατοσθένους*, ut hæc appendix sit superiorum: *Κατηγορεῖτε δὲ καὶ τῶν τοιούτων φίλων κ. τ. λ.* Erratum ut sæpe in *καί*, etiam.

Ibd. XIII, 86. Priorem partem huius loci Sauppius recte emendavit (*σοφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι Διονύσιον τῇ ἀπαγωγῇ, ἣν ἀπάγει, ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τό γε ἐπ' αὐτοφώρῳ*), in posteriore omissa quædam videntur ob similitudinem, quæ sic supplenda puto: *ἡ ποῦ ἄν εἴη, εἰ μὴ ὅπου πρῶτον μὲν . . . αἴτιος γένοιτο θανάτου;*

Ibd. XIX, 44 scrib.: *οὐκ ἄν εἰκότως ἡμᾶς αἰτιώσθε.*

Ibd. XX, 9 scrib.: ὥστε οἱ πολλοὶ πάντ' ἀπερίγνωσκον αὐτῶν pro πάντα ἐρίγνωσκον.

Ibd. XXI, 17 ser.: ὅσι' οὐκ ἂν εἰκότως ἕτεροί με ἐξαιτήσαιντο παρ' ὑμῶν pro ἐξητήσαντο. Agitur, quid nunc æquum sit fieri. Alia ratio est proximorum.

Ibd. XXIV, 15 ser.: ἀλλ' οὐκ, ἂν πάννυ προάονως μηδὲ ψευδῇ, ταῦτ' αὖ ποιήσων (pro ψεύδεται, ταῦτα ποιήσων).

Ibd. XXVI, 14 scrib.: ἐὰν δὲ τοῦτον δοκιμάσητε pro αὐτόν.

Ibd. XXVII, 14 pro δεήσεσθαι scribendum necessario δεηθῆναι et propter rem et propter sequentia (15: ἡμεῖς μὲν τοίνυν οὐκ ἠθέλησαμεν κ. τ. λ.) et propter XXX, 34.

Apud Isocratem XV (περὶ ἀντιδ.), 22 scrib.: ἀγνοεῖν δὲ, ὅτι ταῦτ' οὐ (pro τοῦτο) ποιοῦσιν οἱ μὴ . . . παρέχοντες.

Ibd. 207 scribendum: ἄνδρες δὲ γενόμενοι τούτῳ (pro τούτων) διήνεγκαν καὶ μετήλλαξαν τὴν φρόνησιν, τῷ τοὺς μὲν ἐκκεχυμένως ζῆν κ. τ. λ. Nihil est, quo τούτων referatur; poterat scribi ἀλλήλων.

Apud Lycurgum in Leocr. § 86, ubi editur: κατὰ τὰς πύλας ὑποδύντα, scrib.: κατὰ τὰς πύλας ὑποδύντα.

Apud Æschinem II, 138 scrib. videtur: πότερον ἢ ἀσφαλεστέρα . . . Ἀθηναίοις ἢ ἐξοδος, ἡνίκα ἡκμαζον ἐν τῇ μανίᾳ Φωκεῖς, ἐπολέμουν δὲ Φιλίππῳ, ἔχοντι Ἀλπωνὸν καὶ Νίκαιαν, παραδόντος Φαλαίκου Μακεδόσι, τὰς σπονδὰς δὲ . . . οὐκ ἐδέχοντο, Θηβαίους δ' ὅπισθεν κατελείπομεν, ἢ μεταπεμπομένου μὲν Φιλίππου . . . στρατευόντων; Comparatio duorum temporum aperta est nec dubium, ubi membra separentur. Editur: εἶχον δὲ Ἀλπωνὸν . . . οὕτω παραδόντος Φαλαίκου. Sed οὕτω abest ab omnibus codicibus præter unum et εἶχον δὲ repugnat consilio oratoris, res Phocensibus adversas, Philippo secundas significantis.

Ibd. 154 scribendum: καὶν παρελθὼν ἐθελήσῃ σχετλιάσαι καὶ λέγειν, ὥς εἰς οἰκείαν αὐτοῦ γυναῖκα, αἰχμάλωτον γεγεννημένην, πεπαρόνηκα. Vulgo post γυναῖκα additur καί, ortum ex κα.

Ibd. III, 201: οὐ γὰρ τῶν φευγόντων τὰς οὐ δικαίας ἀπολογίας εἰσεληλύθατε ἀκροασόμενοι, ἀλλὰ τῶν ἐθελόντων δικαίως ἀπολογεῖσθαι. Manifesto contrarii ponuntur οἱ ἐθέλ. δικαίως ἀπολογεῖσθαι et alteri illi. Itaque omissa negatione scribendum: τῶν φευγόντων τὰς δικαίας ἀπολογίας (hoc est τῶν μὴ ἐθελόντων δικ. ἀπολογεῖσθαι). Qui alterum effecerunt et tulerunt, videntur τὰς οὐ δικαίας τῶν φευγόντων ἀπολογίας (hoc ordine) intellexisse reorum ἀπολογίας, quod pluribus modis pravam est.

Ibd. 252: Ἐγένετό τις (ἄχθομαι δὲ πολλάκις μεμνημένος τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως) ἐνταῦθα ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῖν εἰς Σάμον κ. τ. λ. Quæ urbis calamitas in eo est, quod homo aliquis privatus Samum navigare conatus est? Scribendum est e quattuor Bekkeri codicibus, adhibita recta interpunctione: Ἐγένετό τις (ἄχθομαι δὲ πολλάκις μεμνημένος) ἀτυχία τῇ πόλει ἐνταῦθα ἀνὴρ ἰδιώτης ἐκπλεῖν κ. τ. λ. Sic tollitur inusitatus in commemorandi et in memoriam revocandi significatione accusativus apud μέμνηται.

Apud Dinarchum I, 25 sic scribitur: τὸ πολλάκις ἀνεγνωσμένον παρ' ὑμῖν ἐψηφίσαντο (Θηβαῖοι) ψήφισμα, μὴ περιορᾶν, εἴαν τις ὅπλα διὰ τῆς χώρας τῆς Ἀθηναίων ἔχων πορεύηται. Quid pravi sit, alii iam animadverterunt. Neque enim Thebani prohibendum censuerant, ne quis per Atheniensium terram armatus iret, sed, ut e Plutarchi Pelop. c. 6 et Lysand. c. 27 constat, Lacedæmoniorum superbo edicto obviam euntes, si per suam (Thebanorum) terram Atheniensis armatus iret (ad patriam liberandam), id impediri vetuerant et pro non viso haberi iusserant. Ea sententia apud Dinarchum ea ipsa forma,

qua apud Plutarchum tradita est, facillime efficitur: *μὴ ὀρεῶν, ἐάν τις ὅπλα διὰ τῆς χώρας Ἀθηναίων ἔχων πορεύηται.* Apud Plutarchum additur *μηδ' ἀκούειν.* Qui acumen non intellexit, decretum putavit *μὴ περιορεῶν.* Articulum altero loco induci iam Sauppis voluit.¹⁾

Apud Demosthenem Olynth. I, 19 delendum puto priore loco *στρατιωτικά*, ut scribatur tantum: *ἔστιν, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματα ὑμῖν, ἔστιν ὅσα οὐδέσι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.* Nondum enim orator *στρατιωτικά* hæc esse dicit, sed tantum affirmat universe pecuniæ copiam esse (cfr. XIV, 25); ea nunc populum alio modo uti fruique. (Olynth. II, 14 interpung.: *πάλιν αὖ πρὸς Ποτίδαιαν Ὀλυνθίοις· ἐφάνη τι τοῦτο συναμφοτέρων.*)

Eiusd. Olynth. II, 28 scribendum est: *ἐνταῦθα μὲν ἔστι τὰ ἄθλα . . . ὑμέτερα, καὶ ληφθῆ, παραχορῆμα ὑμεῖς κομιεῖσθε*, sublato, quod rei declarandæ causa adscriptum est, *Ἀμφίπολις*, pro quo etiamsi cum Dindorfio *Ἀμφίπολιν* scribatur, non minus pravum sit *καὶν*. Sed neque unum præmium certum Demostheni nominandum erat, neque nunc de Amphipoli ante annos non paucos in Philippi dicionem redacta recuperanda agebatur.

Eiusd. Philipp. II 2: *ἀλλ' εἰς τοῦτο ἤδη προηγμένα τυγχάνει πάντα τὰ πράγματα τῇ πόλει, ὥσθ', ὅσῳ τις ἂν μᾶλλον . . . ἐξελέγχῃ Φίλιππον . . . πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντα, τοσούτω τὸ, τί χρὴ ποιεῖν, συμβουλευσάι χαλεπώτερον εἶναι.* Postrema vox (*εἶναι*) in codice omnium præstantissimo (Σ) ab altera demum manu addita est. Scribendum est igitur: *εἰς τοῦτο ἤδη*

¹⁾ Quod § 103 scribendum videram: *ὡς ἐπιλησομένους* (pro *ἐπιμελησομένους*) *τούτους τῆς σῆς πονηρίας καὶ οὐ δώσων δίκην κ. τ. λ.*, video occupatum a Reiskio, et tamen non neglegitur solum, sed est, qui inutiliter mutari putet. Neque dicitur *ἐπιμέλεσθαι τῆς τινὸς πονηρίας* neque id Dinarchus Demosthenem sperasse futurum dicit, sed ut obliviscerentur Athenienses suorum scelerum.

προηγμένα πάντα τὰ πράγματα ὥστε . . . χαλεπώτερον ὄν, rariore, sed non ignoto loquendi genere, quo particulæ ὥστε post participium subiicitur alterum participium, quod post Klotzium (ad Devarium de partic. II p. 774), Baiterum (ad Isocr. IV, 64 et 65) aliosque brevissime significavi synt. Gr. § 166 a not. in imo marg., posito Demosthenis exemplo ex or. III, 1: τὰ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα ὥστε . . . σκέψασθαι δεόν. Alia sunt apud Demosthenem XLV, 83 (ὥστε . . . ὑβρισθεῖς), in orationibus incertis X, 40, LXI, 3. (Plat. de rep. VII p. 519 A, Xenoph. Cyrop. VII, 5, 46, Andocid. IV, 20, Isocr. l. c., Isæ. IX, 16.)

[Eiusd.] περὶ συντάξεως 16 scribendum videtur: ὅτι ταῦτα μὲν ὑμῖν τὰ δικαστήρια τῶν πρὸς ἀλλήλους διακαίων ἐστι κῦρια (pro κοινά). Paulo etiam ante pro οἶον (ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑμῖν ἐστὶν ἡ σωτηρία) scriptor orationis posuisse videtur οἶον ὅτι.

Eiusd. de Rhodiorum libert. 26: μηδὲ Σηλυμβρίαν . . . ὥς αὐτοὺς συντελεῖν ποιεῖν καὶ Βυζάντιον ὀρίζειν τὴν τούτων χώραν. Quod Βυζάντιον Reiskius adiectivum feminini generis accipit, nullum usquam huiusmodi adiectivum (ἐθνικόν) communem utriusque generis terminationem habet. In codicibus autem scribitur Βυζαντίους, ex quo faciendum Βυζαντίου ὀρίζειν, hoc est, finibus Byzantii comprehendere.

Eiusd. de Megalopolitanis 11 in Σ sic scribitur: ὥς κομίσασθαι τὸν Ἰλρωπὸν ἡμᾶς ἐγχειρεῖν δεῖ, εἰ δὲ τοὺς βοηθήσαντας ἡμῖν νοὺς ἐπ' αὐτοὺς ἐχθροὺς κτησόμεθα, οὐχ ἔξομεν συμμάχους. In his βοηθήσαντας sine ἄν ferri nequit; neque enim unquam Lacedæmonii Athenienses in ea re iuverant; ἐπ' αὐτούς violenter in ἐπ' αὐτόν mutatur, deletο illo νοὺς. Vereor ne βοηθήσαντας additum sit, cum alia vox idem fere significans in νοὺς transisset, suspicorque sic scribendum: εἰ δὲ τοὺς

ἡμῖν εὐνοὺς ἐπακτοὺς ἐχθροὺς κτησόμεθα, οὐχ ἔ. σ.
(De § 20 vid. supra p. 174 n.)

Ibd. 27: οἱ δὲ φασὶ μὲν αὐτοῖς οὐκ εἶναι στήλας, ἀλλὰ τὸ συμφέρον εἶναι τὸ ποιοῦν τὴν φιλίαν, τοὺς δὲ βοηθοῦντας ἑαυτοῖς τούτους νομίζειν εἶναι συμμάχους. Esse columnas negare non poterant Megalopolitani, et ipse Demosthenes statim eas esse confitetur (φημί δεῖν τούτους ἀξιοῦν καθαιρεῖν τὰς στήλας). Neque recte hoc cum eo, quod sequitur, cohæret eive contrarium ponitur; ibi enim, quid amicitiam faciat, sic dicitur, ut significetur, columnas ipsumque fœdus nihil ad rem pertinere. Sublato εἶναι, cui additamento simillimum alterum in huius orationis § 4 (γενέσθαι) supra p. 175 n. coargui, scribendum est: φασὶ μὲν αὐτοῖς οὐ στήλας, ἀλλὰ τὸ συμφέρον εἶναι τὸ ποιοῦν τὴν φιλίαν.

Eiusd. de corona 221: ὅμως δ' ἐπεπείσμην μήτε γράφοντ' ἂν ἐμοῦ γράψαι βέλτιον μηδένα μήτε πράττοντα πράξαι μήτε πρεσβεύοντα πρεσβεῦσαι προθυμότερον μηδὲ δικαιότερον. Nihil dicam de inepta magniloquentia, quæ est in βέλτιον. Nam ipsa orationis forma ostendit aut tribus verbis (γράψαι, πράξαι, πρεσβεῦσαι) tria adverbia addenda fuisse (non generalis significationis, quale est βέλτιον, sed propriæ et suo quodque verbo accommodatum), non alteri nullum, tertio duo, aut omnibus commune unum aut communia plura. Itaque βέλτιον tollendum est, ut ad omnia pertineat προθυμότερον μηδὲ δικαιότερον. Festinans aliquis in primo statim verbo adverbium inepte addidit. Notari velim in hoc loco et de Megalopol. § 11 duo exempla additamentorum ex perspicua causa ortonum, certo rhetoricæ formæ argumento convictorum. Nam etiam in illo altero loco εἶναι additum est, cum, quod cum sequentibus (εἶναι τὸ ποιοῦν τ. φ.) coniungendum erat, prave per se acceptum mancum videretur.

Eiusd. de falsa legat. 103 (de Æschine): ὑμᾶς ἐξη-

πάτηκεν, ἀδοξεῖ, δικαίως ἀπολωλέναι κρίνεται. Longius iusto tertium membrum est, neque recte pro ipso interitu substituitur iudicium hominum de interitu. Codex Σ ἀπόλωλε. Scribendum: ὑμᾶς ἐξηπάτηκεν, ἀδοξεῖ, ἀπόλωλε, κρίνεται (iudicium subit). Cfr. 118: ἀδοξεῖν, κρίνεσθαι, πάσχειν ὅτιοῦν et 115: κρίνεσθαι βούλεται. Δικαίως additum est ab aliquo, cui Demosthenes videbatur Æschinem miserari non debere.

Ibd. 221 scribendum: *Εἰ γὰρ αὖ ταῦτ' ἐρεῖ, σκοπεῖτ', ὃ ἄνδρες δικασταί, ἐφ' οἷς ὁ μὴδ' ὅτιοῦν ἀδικῶν ἐγὼ ἐφοβούμην μὴ διὰ τούτους ἀπόλωμαι, τί τούτους προσήκει παθεῖν τοὺς αὐτοὺς ἡδίκηκότας;* (hoc est: *τί τούτους προσήκει παθεῖν ἐφ' οἷς κ. τ. λ.*). Cum aberratum a cohærentia orationis esset, additum est *εἰ* ante *ἐφ' οἷς*. (Video citari Funkhænelii de hoc loco disputationem; eam non vidi; sed ea est huius loci forma, posita in aperta comparatione et conclusione, ut anacoluthi excusationem excludat.)

Ibd. 294: *Τί δ', ἐν Μεγάροις οὐκ οἴεσθ' εἶναί τινα κλεπτὴν καὶ παρεκλέγοντα τὰ κοινά; ἀνάγκη, καὶ πέφηνεν. Τίς αἴτιος αὐτόθι νῦν τούτων τῶν συμβεβηκότων πραγμάτων; οὐδ' εἷς.* Inepte in priore responso additur *καὶ πέφηνεν* (quasi non ex ipsa rei natura concludatur); prave quæritur, quis Megaris harum rerum auctor fuerit; agitur, repertusne aliquis sit. Itaque oratio sic distinguenda et emendanda est: *ἀνάγκη. [καὶ] Πέφηνέ τις αἴτιος . . . πραγμάτων; οὐδ' εἷς.* Καί aut additum est oratione male distracta aut natum ex *κη*.

Eiusd. in Leptinem 117: *Εἰ μὲν γὰρ τις ἔχει δεῖξαι κάκείνους ὧν ἔδοσαν τῷ τι τοῦτ' ἀφηρημένους, σιγηρῶ καὶ ὑμᾶς ταῦτό τοῦτο ποιῆσαι.* Quoniam manifestum est cohæreere ἀφηρημένους τι ὧν ἔδοσαν τῷ (— perversissime enim diceretur: ὧν τι ἔδοσαν, neque tum ad τι referri τοῦτο, sed ταῦτα ad ὧν debebat —), nihil loci

omnino relinquitur pronomini τοῦτο priori. Scribendum videtur: *τι τοῦτον ἀφηρημένους.*

Ibd. 120: *Τί γὰρ ἔσται πιστότερον τὸ τῆς εἰκό-
νος ἢ τὸ τῆς σιτήσεως ἢ τὸ τῆς ἀτελείας, ἣν πρότερόν
τισι δόντες ἀφηρημένοι φανεῖσθε;* Et hic Funkhænelium
citari video, suspicorque defendi aliquo modo *πιστότερον*
pro *πιστότατον*. Sed omnino prave hæc tria sic ex æquo
comparantur; necessario cum eo genere honoris, quod
Leptinis lex tollebat, comparantur duo alia, quæ simul
infirmantur. Scribendum igitur: *Τί γὰρ ἔσται πιστότερον*
τὸ τῆς εἰκόνης καὶ τὸ τῆς σιτήσεως ἢ τὸ τῆς ἀτελείας,
ἣν κ. τ. λ. Mutata particula est membrorum coniunctione
et diiunctione non animadversa.

Eiusd. in Midiam 132: *καὶ τὴν λαιδορίαν, ἣν*
ἐλοιδορήθη Κρατίνῳ περὶ τούτων, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι,
μέλλοντι βοηθεῖν αὐτῷ. Non contumeliam fecit Cratino-
tum, cum ipsum adiuturus esset, sed Cratino ei ipsi homini,
qui nunc eum adiuturus est, id est: *περὶ τούτων, τῷ, ὡς*
ἐ. π., μέλλοντι β. α.

Eiusd. in Timocratem 12: *Τότε ἀνέμνησεν ὑμᾶς,*
τοὺς νόμους ἀνέγνω, καθ' οὓς τοῦτον τὸν τρόπον
πραχθέντων τῆς πόλεως γίγνεται τὰ χρήματα. Cuius
rei præter legum populum admonuit? Et quam inane hoc
ἀνέμνησεν ὑμᾶς sine rei indicio? Ser.: *Τότε ἀνέμνησεν*
ὑμᾶς τοὺς νόμους, καθ' οὓς κ. τ. λ. Accessit *ἀνέγνω*
ab aliquo, quem offendit accusativus substantivi altero loco
apud *ἀναμιμνήσκειν* positus. (Xen. an. III, 2, 11: *ἀνα-*
μνήσω ὑμᾶς καὶ τοὺς τῶν προγόνων κινδύνους. De-
mosth. XLIX, 1.) Animadvertit hoc primus Fr. Nutz-
hornius, cum philologiæ studiosi apud me in hac oratione
exercerentur.

Ibd. 19: *πρῶτον μὲν οὖν, ὅπερ ἡδίκησε πρῶτον,*
τοῦτ' ἐρῶ, ὡς παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἐνομοθέτει,
εἵτα τῶν ἄλλων ἐξῆς ὅ τι ἂν βουλομένοις ὑμῖν ἀκούειν
ἤ. Non primo statim partitionis membro continetur. omnium

legum violatio, deinde (præter omnium legum violationem!) de ceteris dicturus orator est; sed ex iis, quæ contra omnes leges Timocrates fecit, primum de eo dicturus est, quod ille primum commisit. Scribendum igitur: *πρῶτον μὲν οὖν, ὅπερ ἡδίκησε πρῶτον, τοῦτ' ἐρῶ ὧν παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἐνομοθέτει.*

Ibd. 28: *ἀλλ' ἵνα μὴ προαισθομένου μηδενὸς ἀνθρώπων μηδ' ἀντειπόντος τεθείη καὶ γένοιτο κύριος αὐτοῖς ὅδε ὁ . . . νόμος.* Scribendum: *ἀλλ' ἵνα, προαισθομένου μηδενὸς μηδ' ἀντειπόντος, τεθείη κ. τ. λ.* Nam *μή* post *ἵνα* subiectum ante *προαισθομένου μηδενὸς* necessaria sermonis lege ad *τεθείη* pertinet, quo sententia evertitur.

Ibd. 156: *Τὴν μὲν οὖν τοῦ ὀνόματος φιλανθρωπίαν ὅτι ταύτην ἂν μάλιστα προσίεσθε, κατείδε.* Scrib. *προοσεῖσθε* (quod video nunc in duobus codd. esse), optativo modo. (Dindorfius *ἂν* sustulit, ne ad sententiam quidem recte.)

Eiusd. in Aphobum I, 26: *καὶ τοὺς λαβόντας ἀπεδείκνυσαν καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῶν παρέλιπον.* Scrib.: *καὶ οὐδένα αὐτῶν.* Neque enim ad res referri *αὐτῶν* potest. (De § 63 huius orationis dictum p. 102.)

Eiusd. adv. Spudiam 11 mire in apertissima partitione trium membrorum sic scribitur: *ἀλλ' ἃ μὲν ἔχει προλαβών, τῶν δὲ τὰ μέρη κομίζεται, τὰ δὲ οὕτω φανερώς οὐκ ἀποδίδωσιν* pro eo, quod requiritur: *ἀλλὰ τὰ μὲν ἔχει προλαβών, τῶν δὲ κ. τ. λ.*

Oratoribus Atticis adiungo Aristotelem, Demosthenis æqualem, ingenio, rerum genere, oratione eius dissimillimum. Huius libris communibus philologorum studiis non sane celebratis ne ipse quidem tantum operæ et studii tribuere potui, quantum vellem. Legi olim de poetica librum ita ut ad universum argumentum sententiasque magis quam ad singulos locos et orationis formam animum attenderem;

legi multo diligentius ethica Nicomachea eorumque, quæ magna et Eudemia appellantur, partes, sed neque a sermonis Aristotelii duri et salebrosi cognitione codicumve usu mihi ad criticam factitandam satis instructus videbar neque eam partem valde curabam; pertractavi postea studiose politicorum libros et ex longe alio genere de anima annotavique in illis plura, in his pauca. Rhetoricos quoque perlegi non indiligenter.

Ethicorum tamen Nicomachiorum unum locum attingam. Nam VI c. 10 B. (9, 4 Michelet.) scribitur: ὁ γὰρ ἀκρατὴς καὶ ὁ φαῦλος ὁ προτίθεται ἰδεῖν ἐκ τοῦ λογιμοῦ τεύξεται, ὥστε ὁρθῶς ἔσται βεβουλευμένος, κακὸν δὲ μέγα εἰληφώς. Debet scribi: ὁ προτίθεται δεῖν, ἐκ τοῦ λογιμοῦ τεύξεται. Falsam habet ὁ ἀκρατὴς sententiam de eo, quod oporteat consequi.

Politic. I c. 2 extr. Bekk. (I, 1, 12 Stahr.)¹⁾: ὁ δὲ ἄνθρωπος ὅπλα ἔχων φύεται φρονήσει καὶ ἀρετῇ, οἷς ἐπὶ τὰναντία ἔστι χρῆσθαι μάλιστα. Tollenda φρονήσει καὶ ἀρετῇ male declarandi causa adscripta et ad οἷς accommodata. Debebat, ut grammaticæ satisfaceret, φρόνησιν καὶ ἀρετήν scribi, ut rei, φρόνησιν καὶ λόγον. Neque enim Aristoteles hominem nasci putabat virtutem habentem, nec virtute in contraria uti licere, bene et male.

Ibd. c. 6 init. Bekk. (c. 2, 16) scrib.: τοῦτο δὴ τὸ δίκαιον πολλοὶ τὸ ἐν τοῖς νόμοις ὥσπερ ῥήτορα γράφονται παρανόμων. Vulgo πολλοὶ τῶν ἐν τοῖς νόμοις, sine sensu.

Ibd. paulo post (2, 17): Διὰ γὰρ τοῦτο τοῖς μὲν εὐνοία δοκεῖ τὸ δίκαιον εἶναι, τοῖς δ' αὐτὸ τοῦτο δίκαιον, τὸ τὸν κρείττονα ἄρχειν. Non indicatur causa. Scrib.: Δίχα γὰρ τοῦτο, τοῖς μὲν εὐνοία κ. τ. λ.

¹⁾ In politicis permulta melius a Schneidero et Corae administrata deteriora fecerunt Gøttlingius et Stahrus, neque in sententia exquirenda neque in re grammatica satis acuti, sæpe prave acuti.

Ibd. c.8 post init. B. (3, 2) scribendum: ἔν γάρ ἐστι τοῦ χρηματιστικοῦ θεωρεῖσθαι, πόθεν χρήματα καὶ κτησίς ἐσται, ἣ δὲ κτησίς πολλά περιείληφε μέρη καὶ ὁ πλοῦτος, ὥστε πρῶτον ἢ γεωργικὴ κ. τ. λ. Cum in codicibus scriptum esset εἰ γάρ pro ἔν γάρ (quod ipsa illa ἣ δὲ κτησίς πολλά ostendunt subesse), sententia nulla erat; itaque longe Gœttingius et Stahrius aberrarunt corrigendo (γνω-στέον pro ὥστε).

Ibd. sub fin. capitis (3, 8) scrib. (ut novæ sententiæ hic initium fiat): Ἐν μὲν οὖν εἶδος κτητικῆς κατὰ φύσιν τῆς οἰκονομικῆς μέρος ἐστίν, ὃ δεῖ ἦτοι ὑπάρχειν ἢ πορίζειν αὐτὴν ὅπως ὑπάρχη, ὥ ἔνεστι (pro ὡν ἐστὶ) θησαυρισμὸς χρημάτων πρὸς ζωὴν ἀναγκαίων.

Lib. II c. 4 post med. (1, 17): οὕτω συμβαίνει καὶ τὴν οἰκειότητα τὴν πρὸς ἀλλήλους τὴν ἀπὸ τῶν ὀνομά-των τοιούτων διαφροντίζειν ἥκιστα ἀναγκαῖον ὃν ἐν τῇ πολιτείᾳ τῇ τοιαύτῃ ἢ πατέρα ὡς υἱῶν ἢ υἱὸν ὡς πα-τρός ἢ ὡς ἀδελφούς ἀλλήλων. Nihil est διαφροντίζειν nec oratio cohæret. Scribi debet: οὕτω συμβαίνει καὶ τὴν οἰκειότητα τὴν πρὸς ἀλλήλους τὴν ἀπὸ τῶν ὀνομά-των τούτων διαρρεῖν, φροντίζειν ἥκιστα ἀναγκαῖον ὃν ἐν τῇ πολιτείᾳ τῇ τοιαύτῃ ἢ πατέρα ὡς υἱῶν κ. τ. λ.

Ibd. c. 6 paulo ante med. (3, 5) mire ex eo, quod non liceat οὐσία πρῶως ἢ ἀνδρείως χρῆσθαι, sed σωφρό-νως καὶ ἐλευθερίως liceat, concluditur hoc ipsum: ὥστε καὶ τὰς χρήσεις ἀναγκαῖον περὶ αὐτὴν εἶναι ταύτας. Scribendum: καὶ τὰς αἰρέσεις. (Paulo ante prave nuper ἀρεταί pro αἰρεταί revocatum est.)

Ibd. c. 6 fere medio (3, 8): ἀφείναι τὴν τεκνο-ποιίαν ἀόριστον ὡς ἱκανῶς ἂν ὀμαλίσθησομένην εἰς τὸ αὐτὸ πλῆθος διὰ τὰς ἀτεχνίας. Tolletur hic quoque prava apud futuri participium particula¹⁾ recte litteris in

¹⁾ Notissima mihi sunt, quæ ad Platonis apol. p. 30 B et ad Isocr. Archid. 62 et 63 et alibi adscribuntur aut ex Hermannii

unam vocem Aristoteliam conflatis ἀνομαλισθησομένην; usus enim eo verbo de exæquando (eadem forma, qua ἀνομολογοῦμαι, ficto) Aristoteles rhetor. III, 11 p. 1412, substantivo ἀνομάλωσις hoc ipso libro c. 12 sub fin. Bekk. (9, 8 St.)¹⁾.

Ibd. c. 6 sub fin. (3, 12), ubi Aristoteles formam senatus legendi a Platone in legg. libr. VI p. 756 B sqq. propositam reddit, comparato Platonis loco, primum initio, ubi editur: αἰροῦνται μὲν γὰρ πάντες ἐπ'ἀνάγκης, ἀλλ' ἐκ τοῦ πρώτου τιμημάτων. tollendum ἀλλ', quod prorsus sententiam turbat, nisi id potius ex nota XC male intellecta ortum est; nam numerum hic positum fuisse, significare videtur, quod sequitur: εἴτα πάλιν ἴσους ἐκ τοῦ δευτέρου. (Plato: φέρειν ἐνενήκοντα βουλευτάς· πρῶτον μὲν ἐκ τῶν μεγίστων τιμημάτων ἅπαντας φέρειν ἐξ ἀνάγκης.) Deinde pergi sic debet: εἴτ' ἐκ τῶν τρίτων οὐ πᾶσιν ἐπ'ἀνάγκης πλὴν τοῖς ἐκ τῶν τριῶν. Vulgo: εἴτ' ἐκ τῶν τρίτων· πλὴν οὐ πᾶσιν ἐπ'ἀνάγκης ἦν τοῖς ἐκ τῶν τρίτων ἢ τετάρτων. (Plato: τρίτῃ δὲ ἐκ τῶν τρίτων τιμημάτων φέρειν μὲν τὸν βουλόμενον, ἐπ'ἀνάγκης δ' εἶναι τοῖς τῶν τριῶν τιμημάτων.) Postremo: εἴτ' ἐκ

argutiarum promptuario (de partic. ἄν libris) petita aut ab ipsis editoribus excogitata. Vellem attendissent, detractis iis locis, in quibus is, quem hic notavi, error aut simillimus versatus est (velut οὐδὲν ἄν pro οὐδένα), aut in quibus res vertitur in una vocali (ποιήσοντας ἄν, ποιησόμενος ἄν pro ποιήσαντας, ποιησάμενος), quæ relinqueretur testimoniorum materia. Plutarchi Camill. c. 42 scribe. μαχησαμένων ἄν βέλτιον pro μαχησομένων, Cic. c. 3 ἄν tollendum, ortum ex αὐτῷ, Agid. c. 13 incertum, utrum ἐνδεξαμένων scribendum sit an tollendum ἄν ante αὐτῶν.

¹⁾ Admodum miror Spengelium et in rhetor. contra codices ἀμαλίσθαι scripsisse et politic. II, 12 pro ἀνομάλωσις non δμάλωσις, sed δμαλότης reponi iussisse, quem hic tertius fortasse locus et verbi ἀνομολογεῖσθαι comparatio in aliam adducet sententiam. Præpositio transitum in alium statum (τῆς δμαλότητος) significat.

τῶν τετάρτων μόνοις ἐπάναγκες τοῖς πρώτοις καὶ τοῖς δευτέροις. (Vulgo: εἴτ' ἐκ τοῦ τετάρτου τῶν τετάρτων aut τῶν τεττάρων, hoc quidem perverse abundans; sed τοῦ τετάρτου potius adscriptum videtur ad τῶν τετάρτων quam hoc ad illud. Nam οἱ ἐκ τοῦ πρώτου, δευτέρου, τρίτου, τετάρτου τιμήματος etiam simpliciter οἱ πρώτοι, δεύτεροι cet. appellantur.)

Ibd. c. 7 sub fin. (4, 12): Τῶν οὖν τοιούτων ἀρχή, μᾶλλον τοῦ τὰς οὐσίας ὁμαλίζειν, τὸ τοὺς μὲν ἐπιεικεῖς τῇ φύσει τοιούτους παρασκευάζειν κ. τ. λ. Pro ἀρχή requiritur vox remedium significans. Ususne est Aristoteles poetico vocabulo ἀλκή? Nam ἄκος longe forma discedit.

Ibd. c. 8 med. (5, 7): τό τε πλῆθος ἄπορον ἔσται τῶν καρπῶν, ἐξ ὧν ἕκαστος γεωργήσῃ, δύο οἰκίαις (sic recte Camerarius pro οἰκίας), καὶ τίνος ἔνεκεν οὐκ εὐθύς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῶν αὐτῶν κλήρων αὐτοῖς τε τὴν τροφὴν λήψονται καὶ τοῖς μαχίμοις παρέξουσιν; Scribendum: οὐκ εὐθύς ἀφ' ὅλης τῆς γῆς.

Ibd. c. 9 init. (6, 2): Ὅτι μὲν οὖν δεῖ τῇ μελλούσῃ καλῶς πολιτεύεσθαι τὴν τῶν ἀναγκαίων ὑπάρχειν σχολήν, ὁμολογούμενόν ἐστιν. Credo fuisse: τῇ μελλούσῃ καλῶς πόλει πολιτεύεσθαι.

Ibd. c. 9 ante med. (6, 12): καὶ φασιν εἶναί ποτε τοῖς Σπαρτιάταις καὶ μυρίους. Scrib.: τοὺς Σπαρτιάτας.

Ibd. c. 10 circa med. (7, 5): καὶ πρὸς τὴν διάξευξιν τῶν γυναικῶν, ἵνα μὴ πολυτεκνῶσι, τὴν πρὸς τοὺς ἄρρενας ποιήσας ὁμιλίαν. Excidit adiectivum inter πολυτεκνῶσι et τὴν (σπανίαν τὴν πρὸς τ. ἄρρ. aut similiter).

(De II c. 11 post med. (8, 7) vid. p. 34.)

Lib. III c. 1 post med. (1, 6): Δεῖ δὲ μὴ λανθάνειν, ὅτι τῶν πραγμάτων ἐν οἷς τὰ ὑποκείμενα διαφέρει τῷ εἶδει . . ., ἢ τὸ παράπαν οὐδὲν ἐστιν, ἢ τοιαῦτα, τὸ κοινὸν ἢ γλίσχως. Scr. ἢ τὸ παράπαν οὐδ' ἔνεστιν, ἢ τοιαῦτα, τὸ κοινὸν ἢ γλίσχως.

Lib. IV c. 1 post med. (1, 4): *Χρὴ δὲ τοιαύτην εἰσηγείσθαι τάξιν, ἣν ῥαδίως ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ πεισθήσονται καὶ δυνήσονται κοινωνεῖν, ὥς ἐστιν οὐκ ἔλαττον ἔργον τὸ ἐπανορθῶσαι πολιτείαν.* Perversum et ad constructionem (ἣν) et ad sententiam *κοινωνεῖν*. Agitur enim de transitu a forma reipublicæ, quæ iam sit, ad aliam meliorem. Scribendum videtur *καινοῦν* aut *καινοποιεῖν*.

Ibd. c. 4 aliquanto post init. (3, 9): *Ὡπερ οὖν, εἰ ζῶον προηρούμεθα λαβεῖν εἶδη, πρῶτον ἀποδιωρίζομεν ὅπερ ἀναγκαῖον πᾶν ἔχειν ζῶον, κ. τ. λ.* Scribendum: *πρῶτον ἂν διωρίζομεν*. Particula abesse nequit, *ἀποδιωρίζειν* (quod *ἀφορίζειν* dicitur) alienum est.

Ibd. c. 4 extr. (4, 7): *Δεῖ γάρ τὸν μὲν νόμον ἄρχειν πάντων, τῶν δὲ καθ' ἑκάστη τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν πολιτείαν κρίνειν.* Scribi oportet: *τὰς ἀρχὰς, καὶ ταύτην πολιτείαν κρίνειν*, et hanc demum (quæ ita constituta sit) rempublicam putare.

Ibd. c. 9 extr. (7, 6): *Δεῖ . . . καὶ σώζεσθαι (τὴν πολιτείαν) δι' αὐτῆς καὶ μὴ ἐξωθεν, καὶ δι' αὐτῆς μὴ τῷ πλείους ἐξωθεν εἶναι τοὺς βουλευμένους (εἴη γὰρ ἂν καὶ πονηροῦ πολιτείας τοῦθ' ὑπάρχον), ἀλλὰ κ. τ. λ.* Tollendum alterum *ἐξωθεν* male ex superiore versu repetitum; exclusa salute, quæ extrinsecus afferatur, dicitur, qua ratione per se servari resp. debeat.

Ibd. c. 11 aliquanto post init. (9, 4): *ἐτι δ' ἥκειθ' οὗτοι φιλαρχοῦσι καὶ βουλαρχοῦσιν· ταῦτα δ' ἀμφοτέρω βλαβερά ταῖς πόλεσιν.* Mire homines genere, divitiis, viribus excellentes minime *φιλαρχεῖν* dicuntur, neque minus mire, inutile reip. esse, homines imperandi et magistratuum gerendorum cupidos non esse. Etiam minus ad reipublicæ utilitatem pertinet, tales homines senatus principatum tenere; id autem in inscriptionibus, apte ad compositionis formam, *βουλαρχεῖν* significat. Pro *φιλαρχοῦσι* non dubito, quin

Aristoteles *γίλερογοῦσι* posuerit; alterum quid fuerit, non reperio.

Ibd. c. 11 sub fin. (9, 12): *Τῶν δ' ἄλλων πολιτειῶν . . . ποίαν πρώτην θετίον καὶ δευτέραν . . . διωρισμένης τῆς ἀρίστης οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν. Δεῖ γὰρ ἀναγκαῖον εἶναι βελτίῳ τὴν ἐγγύτατα ταύτης κ. τ. λ.* Scrib.: *ἰδεῖν. Ἀναγκαῖον γὰρ εἶναι βελτίῳ κ. τ. λ.* Cum ex *ἰδεῖν* geminando ortum esset *δεῖ*, transpositum est *γάρ*.

Ibd. c. 13 sub fin. (10, 10): *δι' ὀλιγανθρωπίαν γὰρ οὐκ εἶχον πολὺν τὸ μέσον, ὥστ' ὀλίγοι τε ὄντες τὸ πλεῆθος καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν μᾶλλον ὑπέρμενον τὸ ἄρχεσθαι.* Scribendum: *καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν φανῶλοι ὑπέρμενον τὸ ἄρχεσθαι.*

Ibd. c. 14 aliquanto post init. (11, 3): *συνιέναι δὲ μόνον περὶ τε νόμων θέσεως καὶ τῶν περὶ τῆς πολιτείας καὶ τὰ παραγγελλόμενα ἀκουσομένους ὑπὸ τῶν ἀρχόντων.* Tollendum prius *καὶ*, ut sit: *περὶ τε νόμων θέσεως τῶν περὶ τῆς πολιτείας καὶ . . . ἀκουσομένους κ. τ. λ.*

Ibd. c. 15 circa med. (12, 7): *ἢ τυγχάνουσι μὲν τινες οὔσαι καὶ κατ' αὐτὰς τὰς διαφορὰς τῶν ἀρχῶν.* Scribendum: *τινες οὔσαι καὶ κατ' αὐτὰς τὰς διαφορὰς τῶν πολιτειῶν διαφοραὶ τῶν ἀρχῶν.* Erroris causa manifesta est. Requiri *διαφοραὶ* Victorius et alii viderunt, sed *διαφορὰς* male sustulerunt.

Ibd. c. 15 sub fin. (12, 13): *τίνα δὲ τίσι συμφέρει καὶ πῶς δεῖ γίνεσθαι τὰς καταστάσεις, ἅμα ταῖς δυνάμεισι τῶν ἀρχῶν καὶ τίνες εἰσὶν, ἔσται φανερόν.* Rectum erit: *ἅμα ταῖς δυνάμεισι τῶν ἀρχῶν, αἵτινές εἰσιν, ἔσται φανερόν.*

Lib. V c. 8 post init. (7, 2): *ὥσπερ τὰς οὐσίας αἰμιζοαὶ δαπάναι δαπανῶσι πολλάκις γινόμεναι.* Pro *δαπανῶσι* aliud verbum Aristoteles posuerat effectum significans (exhauriunt, consumunt); quod fuerit (*ἀναλοῦσι, ἀπαρτύνουσι*), non facile dictu est.

Ibd. c. 11 post med. (9, 13): διὸ δεῖ, καὶ μὴ τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἐπιμέλειαν ποιῆται (ὁ τύραννος), ἀλλὰ τῆς πολιτικῆς, καὶ δόξαν ἐμποιεῖν περὶ αὐτοῦ τοιαύτην. Scribendum esse τῆς πολεμικῆς et res ipsa demonstrat (— πολιτικὴ enim ἀρετὴ longissime a tyranno abest; hoc loco de ea agitur, quæ faciat, ut tyrannus non εὐκαταφρόνητος sit —) et quæ c. 12 init. (9, 21 et 22) leguntur: καὶ διὰ τὸ πολεμικὸς γενέσθαι Κλεισθένης οὐκ ἦν εὐκαταφρόνητος, tum: Περίανδρος δὲ ἐγένετο μὲν τυραννικὸς, ἀλλὰ πολεμικὸς (et ea virtute 44 annos tyrannidem tenuit).

Lib. VI c. 2 med. (1, 8): τὸ τὴν ἐκκλησίαν κυρίαν εἶναι πάντων (ἀρχὴν δὲ μηδεμίαν μηθενὸς ἢ ὅτι ὀλιγίστων) ἢ τῶν μεγίστων κυρίαν. Scribendum et oratio distinguenda sic: τὸ τ. ἐκκ. κυρίαν εἶναι πάντων, ἀρχὴν δὲ μηδεμίαν μηθενὸς ἢ ὅτι ὀλιγίστων ἢ μὴ τῶν μεγίστων κυρίαν.

Ibd. c. 4 ante med. (2, 5): πρὸς δὲ τὸ κατασκευάζειν γεωργὸν τὸν δῆμον τῶν [τε] νόμων τινὲς τῶν παρὰ τοῖς πολλοῖς κειμένων τὸ ἀρχαῖον χρήσιμοι πάντες, ἢ τὸ ὅλως κ. τ. λ. Scrib.: χρήσιμοι πάντως. Sed præterea in illis τοῖς πολλοῖς aut subest nomen populi aut tollendum τοῖς.

Lib. VII c. 1 med. (1, 4): Ὅλως τε δῆλον ὡς ἀκολουθεῖν φήσομεν τὴν διάθεσιν τὴν ἀρίστην ἐκάστου πράγματος πρὸς ἄλληλα κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἥνπερ εἴληφε διάστασιν ὧν φαρμὲν αὐτὰς εἶναι διαθέσεις ταύτας. Sententiam perspexit Schneiderus viditque subiectum verbi εἴληφε esse in ὧν, sed nimis licenter verba mutavit. Aut tollendum διάστασιν, ut sit: κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἥνπερ εἴληφεν, ὧν φαρμὲν κ. τ. λ., aut interponendum καὶ: κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἥνπερ εἴληφε, καὶ διάστασιν, ὧν φαρμὲν κ. τ. λ.

Ibd. c. 3 ante med. (3, 3): καὶ μήτε πατέρα παίδων μήτε παῖδας πατρὸς μήθ' ὅλως φίλον φίλου μηθένα

ὑπολογεῖν μηδὲ πρὸς τοῦτο φροντίζειν. Et genetivi et μηθένα ostendunt in verbo prorsus inusitato subesse μηθένα ὑπόλογον. Sed desideratur infinitivus, qui videtur εἶναι fuisse (ut dicitur λόγον εἶναι τινός), etsi alibi ποιεῖσθαι ponitur.

Ibd. c. 11 paulo post init. (10, 2): ὅστε μηδέποτε ὑπολείπειν εἰργομένους τῆς χώρας διὰ πόλεμον. Scribendum opinor εἰργομένοις. (Paulo ante ταυτό γ' εἰρησθαι διὰ τοῦ κατασκευάζειν pro εὔρηται.)

Ibd. c. 13 aliqu. post init. (12, 2): Οἱ δ' εὐθὺς οὐκ ὀρθῶς ζητοῦσι τὴν εὐδαιμονίαν, ἐξουσίας ὑπαρχούσης. Scribendum: οἱ δ' αὖθις. Refertur hoc ad superius illud: ἀλλὰ τούτων τοῖς μὲν ἐξουσία τυγχάνειν, τοῖς δ' οὐ.

Ibd. c. 13 post med. (12, 5): Ἀναγκαῖον τοίνυν... τὰ μὲν ὑπάρχειν, τὰ δὲ παρασκευάσαι τὸν νομοθέτην. Διὸ καὶ εὐγὴν εἰχόμεθα τὴν τῆς πόλεως σύστασιν, ὣν ἡ τύχη κυρία. Sententiam vidit Coraes. Scribendum: διὸ καὶ τυχεῖν εὐχόμεθα τὴν τῆς πόλεως σύστασιν, ὣν κ. τ. λ. Quamobrem (quoniam quædam ὑπάρχειν δεῖ) etiam precamur, ut urbi condendæ ea contingant, quæ in fortunæ arbitrio sunt.

Ibd. c. 13 sub fin. (12, 6): ἓνα γάρ ἐστι διὰ τῆς φύσεως, ἐπαμφοτερίζοντα διὰ τῶν ἐθῶν ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ τὸ βέλτιον. Scrib.: ἓνα γάρ ἐστιν ἴδια τῆς φύσεως κ. τ. λ. (Sed sic iam Coraes.)

Ibd. c. 14 init. (13, 1): τοῦτο δὲ σκεπτικόν, εἰ ἑτέρους εἶναι δεῖ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀρχομένους ἢ τοὺς αὐτοὺς διὰ βίου. Hoc neque recte dicitur (ἑτέρους εἶναι pro ἐπαλλάττειν) neque iis, quæ sequuntur, aptum est. Tollendum ἢ, ut sit: εἰ ἑτέρους εἶναι δεῖ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀρχομένους, τοὺς αὐτοὺς διὰ βίου: debeantne separati esse imperantes et qui parent, ita ut iidem semper in alteroutro numero maneant.

Ibd. c. 16 med. (14, 7): τοῖς δὲ περὶ τὴν ὥραν χρόνοις ὥς οἱ πολλοὶ χρῶνται καλῶς καὶ νῦν, ὀρίσαντες

χειμῶνος τὴν συνανλίαν ποιείσθαι ταύτην. Tollendum ὧς, ortum ex οἷς litteris: τοῖς δὲ . . . χρόνοις οἱ πολλοὶ κ. τ. λ.

Lib. VIII c. 5 aliqu. post init. (4, 5): 'Ἀλλ' εἰ τοῦτ' ἐστὶ τοιοῦτον, τίνας ἂν ἐνεκα δέοι μανθάνειν αὐτοὺς, ἀλλὰ μὴ, καθάπερ οἱ τῶν Περσῶν καὶ Μήδων βασιλεῖς, ἄλλων αὐτὸ ποιοῦντων, μεταλαμβάνειν τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς μαθήσεως. Scribendum: κοῦ τῆς μαθήσεως. Hoc illis concessum erat, ἄλλων αὐτὸ (τὸ μανθάνειν) ποιούντων.

Ibd. c. 5 paulo ante fin. (5, 8) de habitu audientium ad diversas harmonias: ὥστε ἀκούοντας . . . μὴ τὸν αὐτὸν ἔχειν τρόπον πρὸς ἐκάστην αὐτῶν, ἀλλὰ πρὸς μὲν ἐνίας ὀδυρτικωτέρως καὶ συνεστιηκότως μᾶλλον, . . . πρὸς δὲ τὰς μαλακωτέρως τὴν διάνοιαν. Scribendum videtur συντετηκότως. Novi ξύστασιν τῆς γνώμης apud Thucyd. VII, 71 et quæ ibi comparantur. Sed longe illa ab ὀδυρμῷ distat.

Ibd. c. 6 med. (6, 4) scribendum: εἰ μήτε τὰ πρὸς τοὺς ἀγῶνας τοὺς τεχνικοὺς συντείνοντα διαπονοῖεν μήτε τὰ θαυμάσια καὶ περιτὰ τῶν ἔργων . . ., ἀλλὰ κατὰ τὰ τοιαῦτα (vulgo: ἀλλὰ καὶ τὰ τοιαῦτα) μέχριπερ ἂν δύνωνται χαίρειν τοῖς καλοῖς μέλεσι κ. τ. λ.

In libris **de anima** ad rerum obscuritatem molesto et incondito scribendi genere auctam accedunt menda commentariis antiquis vetustiora et ita inveterata obiectaque, ut reperiri vix, tolli omnino non possint. Equidem unum et alterum fere levius tentavi, quæ ponam brevissime. Paucissimi enim hæc curabunt.¹⁾

Lib. I c. 2 p. 404 a Bekk. (§ 3 Trendelenburg) sublata interpolatione sic scribendum est: ἀπείρων γὰρ ὄντων σχημάτων καὶ ἀτόμων, οἷον ἐν τῷ αἵρι τὰ καλούμενα

¹⁾ Torstrikii sententia de prior editione breviori uti non possum.

ξύσματα, ἃ φαίνεται ἐν ταῖς διὰ τῶν θυρίδων ἀκτῖσιν, τὴν πανσπερμίαν στοιχεῖα (Democritus) λέγει τῆς ὅλης γίσεως (ὁμοίως δὲ καὶ Λεύκιππος), τούτων δὲ τὰ σφαιροειδῆ ψυχῇ. In codicibus, non exspectato periodi decursu, post ἀτόμων interponitur: τὰ σφαιροειδῆ πῦρ καὶ ψυχὴν λέγει, male ab atomorum universa mentione separatis, quæ eo pertinent: οἶον . . ἀκτῖσιν, deinde inter ἀκτῖσιν et πανσπερμίαν interponitur ὧν.

Ibd. c. 2 p. 405 a (§ 10): Ἐπομένως δὲ τούτοις καὶ τὴν ψυχὴν ἀποδιδόασιν· τό τε γὰρ κινητικὸν τὴν φύσιν τῶν πρώτων ὑπειλήφασιν. Nihil est κινητικὸν τῶν πρώτων. necdum dicitur, quid animam definiant esse (id enim post sequitur), sed quomodo fiat, ut, prout unam pluresve ἀρχάς statuunt, idem transferatur ad animam. Duo Bekkeri codices recte omittunt τέ. Scribendum: τὸ γὰρ μιμητικὸν τὴν φύσιν τῶν πρώτων ὑπειλήφασιν: id enim animum putant, quod natura prima imitatur.

Ibd. c. 4 p. 408 a (§ 5) scrib.: ἔτι δὲ λέγομεν pro: ἔτι δὲ εἰ λεγοίμεν. Et λέγομεν habent quattuor Bekkeri codices.

Ibd. c. 4 p. 408 b (§ 11) scribi debet: εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα τὸ ληπεῖσθαι ἢ χαίρειν ἢ διανοεῖσθαι κινήσεις εἰσὶ, καθ' ἕναστον κινεῖται τούτων (vulgo: καὶ ἕναστον κινεῖσθαι τούτων), τὸ δὲ κινεῖσθαι ἔστιν ὑπὸ τῆς ψυχῆς. Noto usu pro κινεῖν ταῦτα καθ' ἕναστον dicitur κινεῖν καθ' ἕναστον τούτων (vid Stallbaum. ad Platon. de rep. IV p. 436 B); sed Aristoteles non solum pro accusativo hoc posuit, sed etiam pro nominativo, ut: καθ' ἕναστον τούτων κινεῖται idem sit atque: κινεῖται τούτων ἕναστον.

Lib. II c. 9 p. 421 b (§ 4) scribendum est: ἔστι δὲ ὥσπερ καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθησέων ἥ μὲν τοῦ ἀκουστοῦ καὶ ἀνηκούστου, ἥ δὲ τοῦ ὄρατοῦ καὶ ἀοράτου, καὶ ἡ ὀσφρησις τοῦ ὀσφραντοῦ καὶ ἀνοσφράντου, omisso ἡ ἀροή, quod post ὥσπερ additum (ὥσπερ ἡ ἀροή καὶ ἐκάστη) sententiam perturbat, quoniam et olfactus non

cum uno auditu, sed cum omnibus sensibus comparatur et illa partitio ἡ μὲν . . . ἡ δὲ ad universam sensuum mentionem refertur. Additum est ἡ ἀκοή propter καί.

Ibd. c. 10 p. 422 a (§ 3) primum oratio sic interpungenda: ὥσπερ γὰρ ὁ μικρὸς ψόφος ἀνήκουστος, τρόπον τινὰ καὶ ὁ μέγας τε καὶ ὁ βίαιος. Vulgo comma transfertur post τρόπον τινά. Sequuntur hæc: ἀόρατον δὲ τὸ μὲν ὅλως λέγεται, ὥσπερ καὶ ἐπ' ἄλλων τὸ ἀδύνατον, τὸ δ' ἐὰν πεφυκὸς μὴ ἔχῃ ἢ φανύλως, ὥσπερ τὸ ἄπουν καὶ τὸ ἀπύρηνον. Videntur separari absolute invisibile (— in Aristotele licere debet barbare loqui —) (τὸ μὲν) et prope invisibile (τὸ δ'). Verum quod de hoc ponitur, apertissime utrumque comprehendit: ἐὰν μὴ πεφυκὸς ἔχῃ (absolute) ἢ φανύλως (ut prope invisibile sit); et eodem pertinent adiecta illa ὥσπερ καὶ ἐπ' ἄλλων τὸ ἀδύνατον, quæ significant etiam in aliis rebus τὸ ἀδύνατον non semper absolute dici. Scripserat Aristoteles aut: ἀόρατον δὲ ὅλως λέγεται, ὥσπερ καὶ ἐπ' ἄλλων τὸ ἀδύνατον, ὅταν (aut ὃ ἂν) μὴ πεφυκὸς ἔχῃ ἢ φανύλως, ὥσπερ κ. τ. λ., aut similiter.

Ibd. c. 11 p. 424 a (§ 12): ἀναπτον δ' ἐστὶ τὸ τε μικρὰν ἔχον πάμπαν διαφορὰν τῶν ἀπτῶν, οἷον πέπονθεν ὁ ἀήρ, καὶ τῶν ἀπτῶν αἱ ὑπερβολαὶ, ὥσπερ τὰ φθαρτικά. Nihil huc pertinere videtur differentia tangibilium aut differentia ab aliis tangibilibus, sed intangibilitas hæc non absoluta (exigua tangibilitas) causam habet exiguam differentiam rei, quæ tangenda erat (ut aëris), a tangentibus; nam sensus nascitur ex differentia et conflictu. Scribendum igitur: μικρὰν ἔχον πάμπαν διαφορὰν τῶν ἀπτόντων.

Lib. III c. 1 p. 424 b (§ 1). Interpungi oratio sic debet: Εἰ γὰρ παντὸς, οὗ ἐστὶν αἴσθησις, ἀφή, καὶ νῦν αἴσθησιν ἔχομεν κ. τ. λ. Audiri ἐστὶν apparet. Vulgo scribitur: οἱ ἐστὶν αἴσθησις ἀφή.

Ibd. c. 2 p. 426 b (§ 9). Quæ sentiantur, Aristoteles ait, cum εἰλικρινῇ καὶ ἀμιγῇ ἄγεται εἰς τὸν λόγον (ad rationem adducantur, ut neque nimia neque exilia sint), iucunda esse, velut τὸ ὀξύ ἢ γλυκὶ ἢ ἀλμυρόν. Deinde addit: ὅλως δὲ μᾶλλον τὸ μικτόν συμφωνία ἢ τὸ ὀξύ ἢ βαρὺ, ἀφ᾽ ἧς τὸ θερμομαντόν ἢ ψυκτόν. In his recte Torstrikus vidit separanda a ceteris esse prima: ὅλως δὲ μᾶλλον τὸ μικτόν (universe tamen magis iucunda sunt mixta et composita). Sed iniuria reliqua tollit, quæ exempla continent compositorum magis iucundorum appositione adiuncta, ut supra simplicium: ὅλως δὲ μᾶλλον τὸ μικτόν, συμφωνία ἢ τὸ ὀξύ ἢ βαρὺ, . . ἢ τὸ θερμομαντόν ἢ ψυκτόν. Apparet, ubi puncta posui, neque ἀφ᾽ ἧς, quod in codicibus est, neque ἀφ᾽ ἧς, quod apud Simplicium et Philoponum, ferri posse, sed requiri vocabulum mixtam temperaturam significans, quæ in tactu eodem modo ad θερμομαντόν et ψυκτόν se habeat, quo in auditu concentus ad acutum et grave; ea est ἀλέα. Scripsisse igitur puto Aristotelem: ἀλέα δ' ἢ τὸ θερμομαντόν ἢ ψυκτόν, sed eam scripturam iam ante veterum enarratorum ætatem depravatam esse.

Ibd. paulo post (§ 12) scribendum: οὐ κατὰ συμβεβηκὸς τὸ ὅτι (pro τὸ ὅτε).

Ibd. c. 3 p. 427 b (§ 4): ὅτι δ' οὐκ ἔστιν ἡ αὐτὴ νόησις καὶ ὑπόληψις, φανερόν. De νοήσει omnino non agitur, sed cum dictum esset, ὑπόληψιν non esse ἄνευ φαντασίας, ostenditur, non eadem tamen hæc esse: ὅτι δ' οὐκ ἔστιν (auditur φαντασία) ἡ αὐτὴ καὶ ὑπόληψις, φανερόν. Non intellectum καὶ post ἡ αὐτὴ effecit, ut adderetur substantivum pravum. Et omittitur νόησις in cod. Parisiensi 2034 (vid. Trendelenb. præf. p. LX). Hæc quoque tamen interpolatio Philopono et Simplicio antiquior est.¹⁾

¹⁾ III c. 3 p. 428 a (§ 7) notaram tollenda verba τότε ἢ ἀληθὴς ἢ ψευδής. Eadem notasse video Torstrikium.

Ibd. c. 6 p. 430 b (§ 5) scribendum videtur: χωρὶς δὲ ἐκάτερον νοῶν τῶν ἡμίσεων διαιρεῖ καὶ τὸν χρόνον ἅμα τότε οἶονεὶ μήκη. (Edd. ἅμα· τότε δ' οἶονεὶ μήκη.)

Rhetoricorum lib. I c. 2 p. 1356 a: φανερόν, ὅτι ταῦτα ἐστὶ λαβεῖν τοῦ συλλογίσασθαι δυναμένου καὶ τοῦ θεωρεῖσθαι περὶ τὰ ἥθη καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τρίτον τοῦ περὶ τὰ πάθη, τί τε ἕκαστόν ἐστι τῶν παθῶν καὶ ποῖόν τι. Tollendum τοῦ post τρίτον ortum aut ex præcedenti syllaba aut interpolando, constructione non intellecta. Tria sunt, περὶ ἃ θεωρεῖν posse oportet, περὶ τὰ ἥθη καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τρίτον περὶ τὰ πάθη.¹⁾

Ibd. c. 4 p. 1360 a: ἵνα πρὸς τούτους καὶ συνθῇκαὶ καὶ συμβολαὶ γένωνται. Scrib. σύμβολα. Sic enim apud Græcos appellantur, de quibus hic agitur, pacta de litibus mercatorum diversarum civitatum (ἀπὸ συμβόλων δίκαι); συμβολαί (collationes) ab hac re alienissimæ sunt.

Ibd. c. 4 p. 1360 a videndum, ne scribi debeat: περὶ ὧν μὲν οὖν ἐπαΐειν (pro ἔχειν) δεῖ τὸν μέλλοντα συμβουλεύειν, τὰ μέγιστα τοσαῦτά ἐστιν.

Ibd. c. 5 p. 1362 a inter fortunæ bona et prospera ponitur: ἢ εἰ μὴ ἦλθε μόνος ἀεὶ φοιτῶν, οἱ δὲ ἅπαξ ἐλθόντες διεφθάρησαν. Nihil est μὴ ἦλθε. Videtur fuisse: ἢ εἰ μὴ δὲν ἔπαθε μόνος ἀεὶ φοιτῶν, οἱ δὲ κ. τ. λ.

Ibd. c. 12 p. 1372 b oratio sic interpungenda est: ἀδικοῦσι δὲ τοὺς τοιούτους καὶ τὰ τοιαῦτα· τοὺς ἔχοντας, ὧν αὐτοὶ ἐνδεεῖς κ. τ. λ. Promittitur hominum et rerum enumeratio; hominum, quibus iniuriam faciunt iniusti, primum genus sunt οἱ ἔχοντες ὧν αὐτοὶ ἐνδεεῖς.

¹⁾ Lib. I c. 1 p. 1354 b, cum uterer solo minore Spengelii exemplo in vol. I rhetorum Græcorum apud Teubnerum 1853 editorum, annotavi pro συνήρηται scribendum συνήρηται. Nunc ex maiore Spengelii editione idem Mureto video recte placuisse.

Ibd. c. 12 p. 1373 a: καὶ οἷς χαριοῦνται ἢ φίλοις ἢ θαυμαζομένοις ἢ ἐρωμένοις κ. τ. λ. Enarrare conatur Spengelius: καὶ οὕς ἀδικοῦντες χαριοῦνται. Hoc dativo significari nequit; scribendum: καὶ ἐν οἷς. Paulo post. ubi scribitur: καὶ τοὺς ὑπ' ἄλλων μέλλοντας, ἂν μὴ αὐτοὶ, ὡς οὐκέτι ἐνδεχόμενον βουλευσασθαι, apparet (maxime ex hac adiectione et ex sequentibus) significari, qui iniuriam facturi sint, nisi ipsi (ii, de quibus agitur.) occupaverint facere. Tollendum igitur ὑπ' ἄλλων, ex prava enarratione ortum.

Ibd. c. 15 p. 1377 a: ἐάν τε ὑπερναντίαι ὥσι (αἱ βάρσανοι) καὶ μετὰ τοῦ ἀμφισβητοῦντος, διαλύοι ἂν τις τὰ ληθῆ λόγων καθ' ὅλου τοῦ γένους τῶν βασιάνων. Tollendum τὰ ληθῆ ex versu proximo altero huc translatum. Impugnandum esse dicitur totum genus; quam vere impugnetur, nihil ad rem.

Ibd. c. 15 p. 1377 a scribendum: διότι ὁ μὲν ὁμόσας οὐκ ἀποδίδωσι, τοῦ δὲ (pro τοὺς δέ) μὴ ὁμόσαντος οἴεται καταδικάσειν.

Lib. II c. 3 p. 1380 b: παύει γὰρ ὀργὴν ὁ χρόνος· παύει δὲ καὶ ἑτέρου ὀργὴν μείζω ἢ παρ' ἄλλον ληφθεῖσα τιμωρία πρότερον. Scrib.: παύει δὲ καὶ ἑτέρου ὀργὴν μείζων ἢ παρ' ἄλλον ληφθεῖσα τιμωρία πρότερον.

Ibd. c. 6 p. 1384 a: καὶ τὸ ὑφ' ἑτέρου εὖ πάσχειν, καὶ τὸ πολλάκις, καὶ, ὃ εὖ ἐποίησεν, ὀνειδίζειν· μικροψυχίας γὰρ πάντα . . . σημεῖα. Vitiosum ὑφ' ἑτέρου. Nam εὖ πάσχομεν semper ab aliis, nec in eo per se μικροψυχία est. Fuitne: ὑφ' ὑποδεεστερόν?

Ibd. c. 15 p. 1390 b: κατὰ τὸ μὴ ἐξίστασθαι τῆς φρίσεως· ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐ συμβαίνει τοῖς εὐγενέσιν, ἀλλ' εἶσιν οἱ πολλοὶ εὐτελεῖς. Loquitur de τοῖς πολλοῖς τῶν εὐγενῶν. Ii non εὐτελεῖς sunt, sed ἐντελεῖς Aristotelis sententia.

Ibd. c. 20 p. 1394 a: Δεῖ δὲ χρῆσθαι τοῖς παραδείγμασι μὴ ἔχοντα μὲν ἐνθυμήματα ὡς ἀποδείξεσιν (...), ἔχοντα δὲ ὡς μαρτυρίοις, ἐπιλόγῃ χρῶμενον τοῖς ἐνθυμήμασιν. Hoc ceteris præceptis vehementer repugnat, ἐνθυμήματα, in quibus nervus est confirmationis, epilogi loco exemplis superponenda esse; et statim contrarium subiicitur: προτιθέμενα μὲν γὰρ . . ., ἐπιλεγόμενα δὲ μαρτυρίοις, ὃ δὲ μάρτυς πανταχοῦ πιθανός, quæ de exemplis dici apertissimum est (ὡς μαρτυρίοις). Itaque hæc ἐπιλέγεσθαι debent, non τὰ ἐνθυμήματα. Scribendum: ἐπιλόγῃ χρῶμενον ἐπὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν.¹⁾

Ibd. p. 21 p. 1394 b in versu trochaico ignoti poetæ: θνητὰ χρὴ τὸν θνητὸν, οὐκ ἀθάνατα τὸν θνητὸν φρονεῖν, ineptissime repeti τὸν θνητὸν apparet, sententiamque sic absolvi debere: θνητὰ χρὴ τὸν θνητὸν, οὐκ ἀθάνατα φρονεῖν. Sed ita perit versus. Is sic fere scribendus est:

θνητὰ χρὴ τὸν θνητὸν, ἀθάνατ' ἀθανάτους
(ἐᾶν?) φρονεῖν.

Iam recte se habent duo contrarie relata.

Ibd. c. 23 p. 1400 b: καὶ Δράκοντα τὸν νομοθέτην, ὅτι οὐκ ἂν ἀνθρώπου οἱ νόμοι ἀλλὰ δράκοντος. Felici errore, si error est, apud Bekkerum ἂν excidit, quod ortum est ex proximi vocabuli prima syllaba.

Lib. III c. 2 init. p. 1404 b: σημεῖον γὰρ ὅτι ὁ λόγος, ὡς ἐὰν μὴ δηλοῖ, οὐ ποιήσῃ τὸ ἐαυτοῦ ἔργον. Spengelius ὅτι et ὡς abundanter iuncta defendere conatur;

¹⁾ Cum solo minore exemplo Spengeliano uterer, et c. 9 p. 1387 a ὅπλων κάλλος scribendum conieci (pro ὅπλα ὧν κάλλος) et c. 12 p. 1388 b: Τὰ δὲ ἡθῆ ποῖοί τινες καὶ τὰ πάθη . . . κατὰ τὰς ἡλικίας καὶ τὰς τύχας. Illud codices præter A habent, hoc Muretus alique occuparunt, quibus frustra Spengelius repugnat.

sed quid signum est? et quo pertinet hæc signo demonstratio? Scribendum ὅτι omissio: *σημειον γὰρ ὁ λόγος, ὡς (ο: ὥστε), εἰ μὴ δηλοῖ, οὐ ποιήσῃ τὸ ἐαυτοῦ ἔργον.* Oratio signum est (mentem exprimens), ita ut, si non declarat (quod non facit, si ἀσαφής est), officio suo non fungatur. Librarius *σημειον* pro *σημειόν ἐστι* accipiens particulam subiecit.

Ibd. c. 8 p. 1408 b: ὁ δὲ τοῦ σχήματος τῆς λέξεως ἀριθμὸς ῥυθμὸς ἐστίν, οὐ καὶ τὰ μέτρα τριητά. Neque numeri neque rhythmī quæ sint μέτρα τριητά, scio, sed ut σχῆμα λέξεως, sic magis etiam μέτρα numero dividi posse: ὥ καὶ τὰ μέτρα τριητά.

Ibd. c. 9 p. 1409 b: τὸ δὲ μηδὲν προνοεῖν εἶναι μηδὲ ἀνύειν ἀχδές. Et εἶναι et προνοεῖν aliena. Fortasse fuit: τὸ δὲ μηδὲν πρὸ ὁδοῦ ἰέναι aut tantum τὸ δὲ μηδὲν προιέναι.

Ibd. c. 15 p. 1416 a: ἢ ἀντικαταλλάττεσθαι ἀδικοῦντα, εἰ βλαβερόν, ἀλλὰ καλόν, εἰ λυπηρόν, ἀλλ' ὀφελίμον, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον. Nullus hic iniuriæ locus. Videtur fuisse ἀντιδικοῦντα.

Ibd. paulo post (de modo diluendæ calumniæ): ἄλλος (τρόπος), εἰ ἄλλους διέβαλεν, ἢ ἄλλος αὐτοῦς, ἢ ἄνευ διαβολῆς ὑπελαμβάνοντο ὥσπερ αὐτοὺς νῦν, οἳ πεφύνασιν οὐκ ἔνοχοι. Defensio ducitur ex aliis, quos calumnia infamavit aut sine calumnia mala opinio, sed qui post innocentes reperti sunt. Ad hanc sententiam inepta illa ἢ ἄλλος αὐτοῦς. Scribendum: εἰ ἄλλους διέβαλεν ἢ ἄλλος ἢ αὐτοὺς (aut hic ipse, qui nunc quoque eum, qui se defendit).

Ibd. c. 17 init. p. 1417 b scribendum et oratio interpungenda sic: οἶον εἰ ὅτι οὐ γέγονεν, ἀμφισβητεῖται ἐν τῇ κρίσει, δεῖ τούτου μάλιστα τὴν ἀπόδειξιν φέρειν. (Vulgo: ἀμφισβητεῖ, ἐν τῇ κρίσει δεῖ.) Paulo post scribendum: καὶ ὅτι οὐ τοσόνδε ἢ ὅτι δι-

καίως, ὡσαύτως ὡς καὶ περὶ τοῦ γενέσθαι τοῦτο ἀρισβήτησις.

Ibd. p. 1418 a sub fin. (de Gorgia semper materiam reperiente ad proxima et adiuncta egrediendo) scribendum: ὁμοίως δὲ καὶ ἀνδρίαν (ἐπαινεῖ) ἢ τὰ καὶ τὰ ποιεῖ ἢ τοιόνδε εἶσιν. Persequitur opera fortitudinis et eam describit. (Vulgo: ἢ τὰ καὶ τὰ ποιεῖ ὃ τοιόνδε, sed codex optimus ποιεῖ ἢ τοιόνδε.)

Ibd. c. 18 p. 1419 a: οἷον Σωκράτης, Μελέτιον οὐ γάσκοιτος αἰτὸν θεοὺς νομίζειν, εἶρηκεν ὡς ἂν δαιμόνιον τι λέγοι, ἤρετο, εἰ οὐχ οἱ δαίμονες ἦτοι θεῶν παῖδες εἴεν ἢ θεῖόν τι κ. τ. λ. Coniungitur necessario Σωκράτης ἤρετο. Εἶρηκεν, quod pro εἶπεν in narrando pravum est, ad Meletum pertinet; nam ex eo, quod is de genio Socratis dixerat, Socrates interrogandi occasionem cepit. Sententiæ satisfaciet: εἰρηκότος δὲ, ὡς δαιμόνιον τι λέγοι.

Appendicis loco brevissime subiungam, quæ in Theophrasti characteribus, cum eos a collega amicissimo Ussingio editos a. 1868 relegi, annotavi ab aliis, quod sciam, non occupata. Nam quædam, in quæ incideram, aliis iam in mentem venisse intellexi, ut char. 14: ἡδύ γε τῶν ἄστρον ὄζει. In præfatione igitur subditicia init. scribendum videtur: τί ἄρα δήποτε (pro τί γὰρ δ.), char. 4: λαθεῖν κατολέσας μετ' αὐτῆς . . . τὰ ἐπιτήδεια (καταλέσας), char. 5 extr.: ὕστερον ἐπεισιέναι ἔν' εἴπη τῶν τις θεωμένων (ἐπεισιν ἐπὶ τῶν θεωμένων), char. 8 init.: πῶς ἔχει: περὶ τοῦ τι εἰπεῖν καιρόν; (περὶ τοῦδε εἰπεῖν), char. 16: ἐπὶ κρήνη ἀπονιψάμενος (ἐπιχωρηῇ), char. 18: Ποῦ σοι καταθῶ; οὐ γὰρ σχολάζω πω, εἰπεῖν. Μηδὲν πραγματεύου. ἐγὼ γὰρ, ἕως ἂν σὺ σχολάσῃς, συνακολουθήσω (πόσον κατάθου . . . πω πέμπειν, Μηδὲν . . . ἐγὼ γὰρ ἂν σὺ), char. 21: ἀμέλει δὲ καὶ συνδιοικήσαντά τι ἰδιοποιήσασθαι

παρὰ τῶν προτανέων, ὅπως (καὶ συνδιοικήσασθαι).
 char. 22: ἐπιγράψας μέλανι τὸ ὄνομα (μὲν αὐτοῦ τὸ),
 char. 23: συκοφαντηθῇ περαιτέρω φίλος εἶναι, ἣ προσ-
 ἕκει, Μακεδόσι (περαιτέρω φιλοσοφεῖν προσῆκε), char.
 30: ὑποπρίσθαι φίλον καὶ ἐπιβαλὼν ἀποδόσθαι
 (rem, quam amicus empturus sit, sibi emere et aucto pretio
 ei vendere, pro: φίλου ἐπιλαβόν).

Liber IV.

Cap. I.

Polybius, Diodorus Siculus.

Scriptoribus Atticis adiunximus Aristotelem, sermonis quoque ipsius forma (non solum dicendi genere) ab illis satis seiunctum, sed tamen Demosthenis æqualem, ut non in temporis intervallo, sed in origine eius, consuetudine, ingenio posita sit diversitatis causa. Transimus ad scriptorem ab Aristotele et Demosthene integro seculo et dimidio distantem, in exponendo, quemadmodum Græci reliquique populi sub Romanorum imperium redacti sint, ea Græci sermonis forma, quæ communis appellatur, utentem, ab illo ad Augusteæ ætatis scriptores venturi. Sunt autem hi scriptores, ut a proprietate ingenii Attici et artium Græcarum flore remoti, ita et rerum genere et ipsa scribendi forma, si non suavi et ornata, at perspicua fere et stabili faciliores quam quos hactenus tractavimus. Itaque eam, quam ab initio propositam mihi dixi quamque materiæ amplitudo postulat, scribendi brevitatem iam magis sequi licebit, emendationum causis aut omissis aut verbo significatis.

Polybium cum iuvenis maxime rerum Romanarum causa studiose legerem, Schweighäuseri copiis utens, complura emendavi; eorum alia iam tum, cum ante decem et paulo plus annos Livium tractans magnas Polybii partes Bekkeriano exemplo utens percurrerem, occupata ab aliis

vidi, quædam postea a Dindorfio, Hultschio, aliis præcepta intellexi. Restant pauca nec magna.¹⁾

Lib. I, 29, 6: Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι κεραιεύσαντες . . . , ἐτι δὲ πρὸς βεντάς εἰς τὴν Ῥώμην πέμψαντες τοὺς ἀπαγγελοῦντας . . . , μετὰ δὲ ταῦτα πάσῃ τῇ δυνάμει . . . ἀναζεύξαντες ὄρμησαν κ. τ. λ. Tollendum δὲ post μετά. Polybius et Diodorus similesque scriptores scribendi regulam sequentes nihil ex familiaris sermonis imitatione anacoluthi habent.

Lib. II, 6, 11: ἀκρίτως μὲν κεραιημένοι τότε τοῖς εὐεργέταις, ἀφρόνως δ' ἐξ ἀρχῆς βεβουλευμένοι. Scrib.: ἀχαρίστως μὲν κεραι.

Ibd. 21, 9: νομίσαντες οὐχ ὑπὲρ ἡγεμονίας ἐτι . . . Ῥωμαίους τὸν πρὸς αὐτοὺς ποιήσεσθαι πόλεμον. Scr.: ποιήσεσθαι.

Ibd. 22, 11: ἐνεχείρησαν ὁμοθυμαδὸν ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς πρὸς τοὺς (sic codd., non τὰ) κατὰ τοὺς πολεμίους, νομίζοντες κ. τ. λ. Scrib.: πρὸς τοὺς κατὰ τούτους τοὺς τόπους πολεμίους. Nocuit similitudo vocum.

Lib. III, 25, 3 oratio sic interpungenda est: εἰὰν συμμαχίαν ποιῶνται πρὸς Πύρρον, ἔγγραπτον ποιεῖσθωσαν ἀμφοτέρω, adscribunto. (Vulgo πρὸς Πύρρον ἔγγραπτον, ποιεῖσθωσαν.)

Ibd. 29, 10 scribendum: περὶ δὲ τῶν μετὰ ταῦτα προσληφθησομένων αὐτῷ τούτῳ, τῷ μὴτε ξενολογεῖν (v. αὐτὸ τοῦτο, μὴτε ξενολογεῖν) μὴτ' ἐπιτάττειν μηδέτερους μηδὲν ἐν ταῖς ἀλλήλων ἐπαρχίαις καὶ συμμαχίαις, ὑπάρχειν τὴν ἀσφάλειαν (v. ὑπάρχειν τε τὴν ἀσφ.) πᾶσι τὴν παρ' ἀμφοῖν.

Ibd. 40, 6: πάλαι μὲν οἷον λοχῶντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν, οὐκ ἔχοντες δὲ τότε καιρὸν, μειωθη-

¹⁾ Hultschianæ editionis primum volumen ad manum non fuit.

ζόμενοι κ. τ. λ. Scrib.: οὐκ ἔχοντες δὲ καιρὸν, τότε μετεωριζόμενοι κ. τ. λ.¹⁾)

Lib. IV, 57, 10: Οἱ δὲ παρεισπείοντες ἀπειρινοήτως λαμπρῶς ἐχρήσαντο τοῖς πράγμασιν. Transpositione certa utendum (ut in proximo loco): Οἱ δὲ, παρεισπείοντες λαμπρῶς, ἀπειρινοήτως ἐχρήσ. τ. πρ., cum fortiter feliciterque in urbem penetrassent, imprudenter rebus usi sunt ²⁾)

Lib. VI, 43, 2: Ἐγὼ δὲ ταύτας μὲν ἐῷ· τὴν δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων οὐ πάνυ τι πολλοῦ προσδεῖσθαι πίπεισμαι λόγον. Pronomen ταύτας ipsas Atheniensium et Thebanorum resp. aut solas aut cum ceteris comprehendit nec eas Polybius omittit (ἐῷ), sed commemorat. Scrib.: Ἐγὼ δὲ ταύτας μὲν (λέγω δὲ τὴν τῶν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων) οὐ πάνυ τι πολλοῦ προσδεῖσθαι πίπεισμαι λόγον. Cum non satis certum esset, quas resp. Polybius ταύτας diceret, definivit.

Lib. VIII, 33, 6: τοὺς ἐπιτηδαιοτάτους ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐφῆκε διαρπάζειν τὰς Ῥωμαίων οἰκίας. Qui ἐπὶ τῶν πραγμάτων sunt, hoc est, rebus præpositi, non dimittuntur ad urbes populandas, sed οἱ ἐπιτηδαιοτάτοι ἐκ τῶν ταγμάτων.

Lib. IX, 28, 6: κατέφθειρε μὲν τέμνων τὴν γῆν,

¹⁾ De III, 83, 4 vid. emendatt. Liv. p. 232. Lib. IV, 44, 4 e codicibus revocandum est: τῶν δ' ἔμπροσθεν ἀφῖασι κατὰ ῥοὴν, sed ante eas, id est, e regione earum (auf der Höhe von diesen Punkten). Τῶν pro τούτων ex usu Polybii in talibus locis; vid. IV, 64, 7 et 85, 2, V, 1, 10.

²⁾ V, 82, 10 nondum cognita Casauboni coniectura emendaveram: μεταξὺν (pro μετὰ) δὲ τούτων καὶ τῶν εἰς τὸν Μακεδονικὸν τρόπον καθωπισμένων τοὺς μετὰ Βυττάκου τοῦ Μακεδόνοιο ὄντας πεντακισχιλίους παρενέβαλεν. Cfr. de Byttaci copiis 79, 3. Macedonice armati in medio erant (82, 2 init.). His annectebatur dextrum cornu per illos expeditos Byttaci.

κατέφθειρε δ' αὐτῶν τὰς οἰκίας. Male inter se respondent τέμνων et αὐτῶν. Respondebunt egregie: τέμνων τὴν γῆν . . . ἄπτων τὰς οἰκίας.

Ibd. 30, 6: Ἀχαιοὺς μὲν γὰρ οὐχ οἷον δεῖν ἡσσωμένους βλάπτειν ὑμῶν τὴν χώραν, μεγάλην δὲ χάριν ἔξειν αὐτοὺς ὑπολαμβάνω τοῖς θεοῖς κ. τ. λ. Nec δεῖν nec ἡσσωμένους sensum habet. Scribendum: οὐχ οἷον δεῖν οἰήσομένους βλάπτειν κ. τ. λ., id est: οὐχ οἷον δεῖν οἰήσεσθαι βλ (non solum non vexandam putaturos terram vestram credo). Sæpius Polybius post huiusmodi verba participium futuri pro infinitivo posuit, ut c. 38, 7: τί προσδοκᾶν δεῖ τούτους ἀπεργασομένους.¹⁾

Lib. XI, 16, 2 scribendum: οἱ μὲν προδιαλελυκότες τὰς τάξεις τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῇ τῆς τάφρου καταβάσει ἀνιόντες (codd. τάφρου καταβαίνοντες) πρὸς ὑπερδεξίους τοὺς πολεμίους ἀποδειλιάσαντες ἐτρέποντο.

Ibd. § 6 et 8 bis eodem modo aberratum est; scribendum est enim: καὶ μακρὰν ἀντὶν ἐν πορείᾳ διαβαλεῖ (longo se agmine in itinere diffundet) et post: μακρὰν ἐαυτοὺς δόντες ἐν πορείᾳ. Utroque loco codices et editiones ἐμπειρίας, sine sensu.

Lib. XII, 25 i (Bekk.): ὀλίγοι μὲν γὰρ πάντας ἐπιδέχονται διαθίσθαι τοὺς ἐνόντας λόγους. Post γὰρ excidit καιροί.

Lib. XXIII, 10 a: ὥστε ἐπαινοῦντά τινα κακῶς ἅμα ποιεῖν. Scr.: λεγεῖν. Philopœmen, Archonem laudans, quod πανούργως egisset, simul κακῶς ἔλεγεν Vitium est enim πανουργία.

Lib. XXXI, 17 a: "Οτι Ῥόδιοι τᾶλλα συζῶντες

¹⁾ IX, 39, 4 restituendum καὶ: καλὸν γε ταύτης τῆς συμμαχίας μετασχεῖν καὶ κατὰ προαίρεσιν: pulchrum et tenori consiliorum (proposito) conveniens.

τῇ τοῦ πολιτεύματος προστασίᾳ βραχὺ παρώλισθον ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς. Scrib.: σῶζοντες τὴν τοῦ πολιτεύματος προστασίαν, *servata reip. dignitate*.

Lib. XXXI, 13: Ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἐδυνήθησαν οἱ Τρόαμοι δι' αὐτῶν ἀποτεμεῖσθαι τῆς Καππαδοκίας οὐδὲν, ἀλλ' ἐκ χειρὸς ᾤκοδομήσαντο τὴν δόκην ἐπιβαλόμενοι τόλμαν, καταφυγόντες ἐπὶ Ῥωμαίους διαβάλλειν ἐπειρῶντο τὸν Ἀριαράθην. Ex corruptis illis ἀλλ' ἐκ . . . δόκην efficiendum est: ἀλλ' ἐκ χειρὶαν ὥρκωμότησαν, τότε ἀδικωτάτην ἐπιβαλόμενοι τόλμαν, καταφυγόντες κ. τ. λ. Unum dubitationem habet ἀδικωτάτην.

Lib. XXXII, 9: προαγόντων δ' αὐτῶν (Polybio et P. Scipione adolescentulo, cum Q. Fabius Scipionis frater discessisset) ὁ Πόπλιος ἡσυχῇ καὶ πράως τῇ φωνῇ φθεγξάμενος καὶ τῷ χρώματι γενόμενος ἐνερευνθῆς, Τί δέ, φησὶν, ὦ Πολύβιε, δύο τρώγομεν ἀδελφοὶ καὶ διαλέγῃ συνεχῶς καὶ πάσας τὰς ἐρωτήσεις . . . ποιῇ πρὸς ἐκεῖνον, ἐμὲ δὲ παραπέμπεις; Ex litteris illis δύο τρώγομεν hæc eruuntur certissima: Τί δέ, ὦ Πολλύβιε, σὺ οὕτω τῷ μὲν ἀδελφῷ καὶ διαλέγῃ συνεχῶς καὶ . . . ποιῇ πρὸς ἐκεῖνον, ἐμὲ δὲ παραπέμπεις;¹⁾

Diodori Siculi, scriptoris vel potius compilatoris minime aut diligentia aut iudicio aut arte commendabilis, sed in tanta aliorum iactura summe utilis et necessarii, librorum quinque primorum, qui in fabulis occupantur, exceptis aliquot primi capitibus et quinti quadraginta primis, tantum sparsas particulas locosque legi celeriter, reliquos, qui supersunt, et legi satis diligenter aliquot abhinc annos historiæ causa et inter legendum multa correxi, cum uterer

¹⁾ De XXIX, 1 e (p. 1033 B.) vid. emendd. Liv. p. 575 n., de XXIX, 1 f (p. 1034) ibd. p. 576.

prima et altera L. Dindorfii editione, postea Bekkeri, interdum Wesselingium adhiberem. Quæ annotaveram, contuli nunc cum quarta Dindorfii editione (a. 1866 sqq.) multaque ab illo aliisque occupata delevi¹⁾. Codices Diodori præter lacunas verborumque omissiones (quarum exempla, ne magnam illam in libro XVII ante c. 84 commemorem, in libro XIV cc. 16, 26, 32, 53, 60, 64, 67, 80, 83 reperias; cfr. supra p. 44) et additamenta (velut XII, 26, XV, 19) verbaque male repetita (velut XI, 79, XII, 54, XIII, 29, XVII, 69) alia quoque manifestissima et prope puerilia menda communiter obsident (quorum specimen sit in libro XIII, 69 *ἐν δ' ἰσῆ* pro *ἐν αἰς ἡ*, XV, 36 *τάς τε ναῦς τῇ πόλει* pro *τάς τ' ἐν αὐτῇ πόλεις*), eaque satis antiqua, ut præter Suidam (XIII, 69; nam Toupius fallitur) ostendit codex X aut XI seculi ante aliquot annos Patmi repertus, cuius specimen (lib. XI, 1—12) Bergmannus edidit Brandenburgi 1867.

Lib. I, 6: *τὰ μὲν πολλὰ συντάξασθαι πειρασόμεθα κατ' ἰδίαν διὰ τὸ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πολλοῦ λόγου προσδεῖσθαι*. Contrarium hoc est consilio Diodori, qui pleraque et vulgaria omittere decrevat. Scribendum: *συντάξασθαι παρήσομεν*. XVI, 46: *τὸ διλογεῖν περὶ τῶν αὐτῶν παρήσομεν*, et XX, 37.

Lib. V, 2 tollendum δὲ post *τελευταῖον*, ut sit: *ἀπὸ δὲ τῶν . . . Σικανῶν Σικανία προσαγορευθεῖσα, τὸ τελευταῖον ἀπὸ Σικελῶν . . . ὀνόμασται Σικελία*. Hic ne Thucydides quidem structuram perturbasset.

Ibd. 13 ridicule ferrum Ilvæ insulæ Dicæarchiæ et

¹⁾ In libro XIII hæc emendaveram, quæ nunc a Dindorfio recepta video: c. 10 *ἐπιπλέοντες* (pro *εἰσπλέοντες*), 50 *ἀπόπλου* (pro *ἐπίπλου*), 81 *ὁμοροῦντες τῇ* . . . *ἐπικρατεῖα* (*ὄρωντες τὴν* . . . *ἐπικράτειαν*), 84 *ἀγρογειτόνων* (*ἀπὸ γειτόνων*), 98 *ἀφηγημένος* (*ἀφηγοῦμενος*), in libro XIX, 55 *παρατήρησις* (cfr. I, 28, V, 31) et 74 *ἅμα ταπεινώσειν*. Similiter in ceteris.

alibi ad exportandum εἰς ὀρνέων τύπους χαλκεύεσθαι dicitur. Scrib.: εἰς ὄγκων τύπους, in massarum diversas formas, quæ contrariæ sunt instrumentis iam ad usum paratis, δικέλλαις, δρεπάνοις, ἄλλοις ἐργαλείοις.

Ibd. 15. Cum δυσχωρίαις non potest coniungi tanquam libertatis præsidium ἢ ἐν τοῖς καταγείοις (quas paulo ante οἰκήσεις καταγείους appellavit) δυστραπελία. Scrib. videtur: ἢ ἐν τοῖς καταγωγίοις δυστραπελία. Significatur nullos esse portus et loca, quo naves appellantur (κατάγονται), difficilia.

Ibd. 17: ὠνούμενοι γυναῖκας καὶ οἶνον ἅπαντα τὸν μισθὸν εἰς ταῦτα κατεχώριζον. Καταχωρίζειν nusquam alibi dicitur de pecunia (in quæstu) collocanda; in mulieribus et vino omnino non collocatur, sed consumitur pecunia. Scr.: κατεχορήγουν. Paulo rarius verbum mutatum est. (In lexicī Passoviani editione quarta miro errore citatur XIII, 114, ubi non scribitur: τὴν ἐχομένην βίβλον εἰς τὰς ἐξῆς πράξεις καταχωρίζειν, sed: τὰς ἐξ. πρ. εἰς τὴν ἐχομένην βίβλον.)

Ibd. 19: ἢ τε ὄρεινῇ δρυμὸν ἐχει πυκνὸν καὶ μεγάλους καὶ δένδρα παντοδαπὰ καρποφόρα καὶ πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι διαίτας ἔχοντα συναγκείας καὶ πηγὰς πολλάς. Tollendum ἔχοντα, quod omnem orationis structuram et sententiam evertit, quasi arbores συναγκείας habeant.

Ibd. 32: τοὺς δὲ ὑπὲρ ταύτης τῆς Κελτικῆς εἰς τὰ πρὸς νότον νεύοντα μέρη . . . καθιδρυμένους. Res postulat πρὸς βορρᾶν, nisi verba: εἰς τὰ . . . μέρη loco mota sunt reponendaque post Πυρηναίων ὄρῳ. Paulo post πάλιν non tollendum fuit, sed in πάλαι mutandum (iampridem, olim): οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάλαι πάντα ταῦτα τὰ ἔθνη συλλήβδην μιᾷ προσηγορίᾳ περιλαμβάνουσιν.

Ibd. 39: Καθόλου δ' ἐν τοῖς τόποις αἱ μὲν

γυναῖκες ἀνδρῶν, οἱ δ' ἄνδρες θηρίων ἔχουσιν εὐτονίαν καὶ ἀλκήν. Scr.: ἐν τοῖς πόνοις. (Cfr. ad XIV, 113.)

Lib. XI, 5 excidisse quædam ostendit non solum μὲν, quod Dindorfius tolli vult, sed ἅμα. Scripserat Diodorus ad hanc formam: ἀπέστειλεν ἀγγέλους... τοῖς ἅμα μὲν κατασκευασμένους τοὺς τόπους, ἅμα δὲ πενυσομένους, τίνα διάνοιαν ἔχουσι κ. τ. λ. Nocuit similis terminatio participiorum.

Ibd. 11: καὶ τὴν τῶν Περσῶν δὲ κατέπληξιν οὐκ ἂν τις ἀπιστήσαι γενέσθαι. Excidit μεγίστην aut simile adiectivum ante γενέσθαι.

Ibd. 13: ὥστε δοκεῖν τὸ θεῖον ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν Ἑλλήνων. Græcis συλλαμβάνειν videri poterant dii; ἀντιλαμβάνεσθαί τινος de persona longe aliter dicitur. Scrib.: τῶν Ἑλληνικῶν, rebus Græcis intervenire.

Ibd. 20 scrib.: καὶ χωρὶς ναῦς φορτίδας, τὰς κομιζούσας τὴν ἀγορὰν, ὑπὲρ τὰς τρισχιλίας, delete πολλάς, quod additur inter χωρὶς et ναῦς.

Ibd. 21: καὶ ἄλλας (πύλας Γέλων) προσκατεσκευάσε, δι' ὧν ἦν εὐχρηστός τε πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας. Lacunam esse putant post χρείας. Scribendum: δι' ὧν ἦν εὐχρηστοτεῖσθαι πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας. Cfr. V, 12: εὐχρηστούμενοι κατὰ πολλὰ διὰ τοὺς ἐμπόρους.

Ibd. 22: καὶ ταῖς φωναῖς ταῖς ἐλπίσι τῆς νίκης ἐπαρθέντες τοῖς φρονήμασιν ἐπέκειντο θρασύτερον τοῖς βαρβάροις. Delent ταῖς φωναῖς. Unde ortum? Scrib.: καὶ ταῖς φανείσαις ἐλπίσι τῆς νίκης.

Ibd. 23: καὶ παρὰ μὲν τοῖς Πέρσαις διαπεφευγῆναι τὸν βασιλεῖα καὶ πολλάς μυριάδας μετ' αὐτοῖ, παρὰ δὲ τοῖς Καρχηδονίοις μὴ μόνον ἀπολέσθαι τὸν στρατηγόν, ἀλλὰ καὶ κ. τ. λ. Excidit συνέβη aut simile verbum. Neque enim post ἐποίησαν rediri potest ad sententiam eorum, qui alterisutris principatum deferebant.

Ibd. 26: Ἐπεβάλετο δὲ ὕστερον καὶ κατὰ τὴν

Αἶτην κατασκευάζειν νεὼν Δήμητρος ἐννηὼς δὲ οὔσης.
In corruptis litteris ἐννηὼς subest nomen Ennæ, urbis
Cereris templo nobilitatæ. Fuitne: ὡς *Ἐννης ἐνθέους*
οὔσης, ut significetur, splendidiorem parvo oppido quæ-
sitam sedem?

Ibd. 29: ὄρκον ὁμόσαι περὶ τοῦ πολέμου τὸν
στέξοντα μὲν τὴν ὁμόνοιαν αὐτῶν, ἀναγκάσσοντα δὲ κ.
τ. λ. Videtur fuisse: *συνέξοντα*. (Longe aliter *πύργοι*
πόλιν στέγουσιν, hostem arcentes.)

Ibd. 34: *Τῷ δὲ προσετίεακτο μεγάλη τῇ φωνῇ*
κηρύξαι, διότι οἱ Ἕλληνες νενικηκότες ἐν Πλαταιαῖς
τοῖς Περσας πάρεισι νῦν ἐλευθερώσοντες τὰς κατὰ τὴν
Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις. Tollendum ἐν Πλαταιαῖς,
inepte additum ad rem scilicet declarandam. De victoria
Platæensi postero demum die *φήμην προσπεσεῖν* statim
Diodorus dicit, ipsaque verba (*νενικηκότες* : . . *πάρεισι*
νῦν) satis ostendunt intellegi superioris anni victoriam.

Ibd. 39: ὁρῶντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν ταῖς
ναυτικαῖς δυνάμεσι πεποιημένους δόξαν μεγάλην. Con-
stans et ceterorum et Diodori usus postulat *περιε-*
ποιημένους.

Ibd. 46: αὐτὸς ἔργῳ πείραν εἰληφὼς ἐγίνωσκε,
πόσῳ . . . ἡ πάτριος δίαίτα πρὸς ἀρετὴν διέφερεν.
Ser.: ἐγνώκει.

Ibd. 53: *Γενομένης δὲ μάχης ἰοχυρᾶς πλείστοι*
τῶν παραταξαμένων Ἑλλήνων πρὸς Ἕλληνας ἔπεσον.
Hoc partitive videtur dici (*ex his, qui*), etsi tum οἱ πλεῖ-
στοι dici debebat: apparet dici, plurimos cecidisse, qui
quidem unquam ceciderint Græcis contra Græcos pugnan-
tibus. Delendum τῶν. Æque prave in simili loco ad-
ditum τοῖς XIII, 98 extr. sustulit L. Dindorfius, adscriptis
(in edit. I) recti usus exemplis XIII, 102, XV, 85, XVII,
14; hic non attendit.

Ibd. 61 scribendum: *Τοὺς μὲν γὰρ Ἕλληνας οὐχ*
ὑπελάμβανον ἥκειν πρὸς αὐτοὺς μετὰ δυνάμεως, τὸ

σύνολον μὴ ἔχειν αὐτοὺς πεζὴν στρατιὰν πεπεισμένοι, τοὺς δὲ Πισίδας, ὄντας ὁμιόρους καὶ τὰ πρὸς αὐτοὺς ἄλλοτριῶς ἔχοντας. sublatiis verbis, quæ pravissime repetita post ἔχοντας adduntur: ὑπελάβανον ἥκειν μετὰ δυνάμεως. Cfr. ad XV, 75.

Ibd. 70: Ὅμοίως δὲ καὶ Αἰγινήτας ἀποστάντας Ἀθηναῖοι χειρωσάμενοι τὴν Αἴγιναν πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν. Scrib.: χειρωσόμενοι.

Ibd. 74 pro: εἰς τὸ προκείμενον χωρίον scr.: εἰς τὸ προειρημένον χ. [Iam Bekkerus.]

Ibd. 77: καὶ λογισάμενοι τοῦ πολλὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν τῶν ιδίων, σπονδὰς ἔθεντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Frustra τοῦ in τὸ mutatur; neque enim Græcum est λογίζομαι τὸ ἀποβαλεῖν. Quid mendi sit, ostendit τῶν ιδίων. Excidit significatio rei nimio pretio consequendæ; scriptum fuerat ad hanc formam: λογισάμενοι τοῦ ὀλίγους διαφθείρειν τῶν πολέμιων πολλὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν τῶν ιδίων. Notum est enim, Græcos etiam rem, pro qua aliquod pretium solvatur, genetivo significare. (Synt. Gr. § 65 b. Aristoph. pac. 848, 1214, Eurip. Med. 534, Xen. Cyrop. III, 1, 37, Plat. Gorg. p. 511 D, Lys. p. 208 A, Æschin. in Ctesiph. 114.)

Ibd. 78: Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Σικελίαν Δουκέτιος ὁ τῶν Σικελῶν βασιλεὺς ὢν, ὠνομασμένος τὸ γένος, ἰσχύων δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους κ. τ. λ. Abundat ὢν, nihil est ὠνομασμένος τὸ γένος et, si quid esset, contrarium ei, quod significatur. Scr.: Δουκέτιος ὁ τῶν Σικελῶν βασιλεὺς, ἄνονόμαστος ὢν τὸ γένος, ἰσχύων δὲ κ. τ. λ.

Ibd. 79: Διὸ καὶ πάλιν τῶν πόλεων ἐφαμίλλωνται δυνάμεσι γενομένων. Scrib.: καὶ πάλαι.

Ibd. 83: Τούτους δὲ (τοὺς Λοκροὺς τοὺς Ὀπουντίους) ἐξ ἐφόδου χειρωσάμενος ἐνέβαλεν εἰς τὴν Φαρσαλίαν, παραπλησίως δὲ τοῖς Λοκροῖς καὶ τοὺς Φωκεῖς καταπολεμήσας. . . ἀνέξευξεν. Substitui video εἰς τὴν παραλίαν.

Verum Locri non minus παράλιοι erant. Videtur fuisse: εἰς τὴν Παρνασίαν.

Ibd. 86: Ἐγεσταίοις καὶ Αἰλυβαίοις ἐνέστη πόλεμος. Usus postulat συνέστη. Error ex præcedenti σ. [Sic Bekk.]

Ibd. 89: οἱ τὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντες . . . τῇ διὰ τῶν ὅρκων τούτων ἀναιρέσει κρίνονται. Quæ sit δι' ὅρκων ἀναιρέσεις, prorsus nescio; rectum erit: τῇ διὰ τῶν ὅρκων τούτων ἀνακρίσει κρίνονται. Paulo post pro ἀπαλλαγῶσι scribendum ἀπαγάγωσι (servos abducant secum).

Lib. XII, 16 extr.: διὸ καὶ τινὰς τῶν τοιαύτας κατηγορίας πεποιημένων πρὸς τοὺς δικαστὰς τοὺς δικάζοντας περὶ τῆς τῶν παρανενομηκότων τιμωρίας εἶπεν ὅτι σῶζειν ἀναγκαῖον ἢ τὸν νόμον ἢ τὸν ἄνδρα. Scrib. ad hanc formam: διὸ καὶ τινος τῶν . . . πεποιημένων πρὸς τοὺς δικαστὰς σχετλιάζοντος περὶ τῆς τῶν παρανενομηκότων τιμωρίας εἶπεν (ὁ Χαρώνδας), ὅτι κ. τ. λ. Verbum σχετλιάζοντος certum non est, participii forma ceteraque certa.

Ibd. 17: τρεῖς οἱ πάντες εἰσηγοῦνται διορθωθῆναι διὰ τινὰς ἀναγκάίας περιστάσεις ἐπὶ τὴν ὑπὲρ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν παραγενέσθαι. Scrib.: εἰσηγητὰὶ λέγονται διὰ τινὰς κ. τ. λ. His in unum conflatis additum est διορθωθῆναι. Εἰσηγηταί iam Reiskius. (Εἰσηγοῦνται non potest passive accipi, ut videtur Dindorfius fecisse in ed. 4.)

Ibd. paulo post: ἑτερόφθαλμός τις ἐκκοπεῖς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ στερηθεὶς ὅλης τῆς ὁράσεως, τὸν μὲν ἀντεκκόψαι τὸν δρᾶσαντα ἑλαττον ὑπέλαβε πρόστιμον ἐκτίσαι. Scrib.: τῷ τὸν ἕνα ἀντεκκεκόφθαι τὸν δρᾶσαντα ἑλαττον ὑπέλαβε πρόστιμον ἐκτίσειν. (Τὸ μὲν ἕνα Dindorfius in ed. 4, cetera non recte; subiecti locum tenere τὸν δρᾶσαντα, etiam, quæ sequuntur, ostendunt.)

Ibd. 23: Οὗτοι τοὺς νόμους συνετέλεσαν. Et res

et quæ paucis versibus post (24) leguntur et c. 26 init., ostendunt scribendum: *Οὗτοι τοὺς νόμους οὐ συνετέλεσαν.*

Ibd. 25 extr.: *ἐὰν δὲ οἱ δῆμαρχοι μὴ συμφωνῶσι πρὸς ἀλλήλους, κύριοι εἶναι τὸν ἀνὰ μέσον κεείμενον μὴ κωλύεσθαι.* Ridicule interpretantur de continuando magistratu, in qua re nulla erat consensus dissensusve vis; de nominativo (κύριοι) solæco tacent. Scribendum est: *κύριον εἶναι τὸ ἀνὰ μ. κ. μ. κ., non impediri, quod agatur et propositum sit, quin ratum sit.* Male intellexit Diodorus, quod legerat, in dissensu plus valere intercessorem, ratam esse intercessionem.

Ibd. 29 sub fin. cap. scrib.: *συμμάχων μὲν ἦσαν ἔρμητοι διὰ τὰς ἄλλας πόλεις, αἱ ὑπήκουον Συρακουσίοις, μέγαν δ' ἀγῶνα συνεστήσαντο.* (Vulgo: *διὰ δὲ τὰς et μέγαν ἀγῶνα.*) Trinacium urbem, Trinacios confinxitne Diodorus pro Triocalis, Triocalinis?

Ibd. 30: *οἱ φυγάδες ἀθροισθέντες καὶ παραλαβόντες τοὺς Ἰλλυρίους ἐπλευσαν κοινῇ μετ' αὐτῶν ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον· στρατευσάντων δὲ τῶν βαρβάρων πολλῇ δυνάμει κ. τ. λ.* Reliqua narratio terra venisse Illyriorum exercitum ostendit; neque res effecta illo loco (ἐπλευσαν) significari potest, quæ verbis *στρατευσάντων δὲ τ. β.* demum significatur. Scripserat Diodorus: *ἐκέλευσαν κοινῇ μετ' αὐτῶν ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον στρατεύειν· στρατευσάντων δὲ τῶν βαρβ.* Omisso *στρατεύειν*, quod idem verbum sequebatur, mutatum est *ἐκέλευσαν*.

Ibd. 33 extr.: *Ἀθηναίων ἐπιφανέντων ἄλλαις εἴκοσι ναυσίν, ἃς ἀπεστάλλεσαν ἐν τῇ δευτέρᾳ συμμαχίᾳ.* Opinor fuisse: *ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκκλήσει.* Nam etsi *συμμαχία* de auxilio misso dicitur interdum, tamen vix *δευτέρα συμμαχία* rectum est aut *ἐν συμμαχίᾳ.*

Ibd. 62 extr.: *Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἀμυνόμενοι τοὺς Σπαρτιάτας ἐκράτουν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν ἰδίαν χώραν ἔχοντες ἐκ τῆς θαλάσσης*

προσέβαλλον τοῖς πολεμίοις. Scrib.: τὴν ἰδίαν χώραν ἔχουσιν . . . τοῖς πολεμίοις. Casus a librario accommodatus est ad præcedens οἱ Μακεδαιμόνιοι.

Ibd. 63 init.: καὶ σῖτον εἰς τὴν γῆν εἰσκομίζειν κωλύοντων. Scrib.: εἰς τὴν νῆσον. Nullo modo γῆ h. l. pro insula dici potest.

Ibd. 64: μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀξιολόγου. Hoc ferri nequit, sed πολλῆς delentibus vix assentior; adeo enim sæpe sic apud Diodorum ponitur ἀξιόλογος (ut statim 67, 77), ut interpretari vix in mentem venerit. Scribendum videtur: μετὰ πολιτικῆς δυνάμεως ἀξιολόγου, cum magno civium exercitu. Annotatur hoc, quod contra socios desciscentes ducitur exercitus. Eundem errorem (πολλά pro πολιτικά) e Luciani loco sustuli supra p. 40, tollamque e Plutarchi Luculli c. 1.

Ibd. 84 scribendum: πολλά δὲ καὶ ἄλλα διαλεχθέντος αὐτοῦ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως οἰκεία. sublato περὶ, quod ante τῆς προκ. additum est, cum non intellexeretur genetivum pendere ab οἰκεία. Alioquin plane adiectivum abundat.

Lib. XIII, 14: καὶ πέρας ἐν ἡμέραις τρισὶ τοῖς ἔργοις ἐπέθηκαν συντέλειαν. Recte per se dicitur συντέλειαν ἐπιθεῖναι ἔργῳ, recte apud Diodorum πέρας pro adverbio (XIII, 67, XIV, 54, XV, 7 et 88), sed prave utrumque coniungitur et ridicule πέρας adverbium (*tandem*) ponitur in notanda celeri rei perfectione. Scribendum: καὶ πέρας ἐν ἡ. τ. τ. ἔ. ἐπέθηκαν, sublata ea voce, quæ addita est, cum πέρας pro adverbio acceptum esset. Πέρας ἐπιτιθέναι τινί Polybius sæpius et ipse Diodorus XIII, 99.

Ibd. 16: οὐθ' ὅ, τι σημαίνουσιν, εἶχον μὴ τῶν αὐτῶν πρὸς ἅπαντας συμφερόντων. Littera geminata est. Diodorus scripsit: πρὸς ἅπαντα.

Ibd. 19: ἐπακολουθοῦντες καὶ πανταχόθεν προ-

λαμβάνοντες. Ad πανταχόθεν aptius περιλαμβάνοντες. Alterum requireret accusativum (*loca, vias*).¹⁾

Ibd. 27: ἥς (τῆς τύχης) τὴν ἐλευθερίαν ἀνθρωπίνως ἡμῶς ὑπενεγκεῖν προσήκει. Quæ sit τύχης ἐλευθερία (agitur autem de eius favore et rebus secundis), prorsus nescio, putoque scriptum a Diodoro fuisse εὐημερίαν.

Ibd. 65 cum scriptum esset ad hunc modum: Οἱ δὲ κατελθόντες τῶν Χίων τῶν ἀντιπολιτευομένων αὐτοῖς τοὺς τῆς καταδίκης αἰτίους καὶ τῆς ἐκπτώσεως, εἰς ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν ὄντας ἐφυγάδευσαν, propter similitudinem vocum αὐτοῖς et αἰτίους quædam exciderunt. De καταδίκης nihil me affirmare, non opus est dici.

Ibd. 67 verba corrupta præter unum ad verum revocantur sic: Τῶν δ' ἐν ταῖς τριήρεσι ποιησάντων τὸ προσταχθὲν καὶ τῶν πλοίων τὰ μὲν συντριβόντων ἐν (codd. συντριβόμενα) ταῖς ἀποστολαῖς, τὰ δ' ἀποσπώντων (codd. ἀπὸ τῶν χρωμένων) ταῖς σιδηραῖς χερσὶν, ἔτι δὲ βοὴν ἐξαίσιον ποιούντων, οἱ μὲν . . . Πελοποννήσιοι κ. τ. λ. Manet dubitatio de ταῖς ἀποστολαῖς, qua voce significari debet is locus, ubi tum ipsum erant naves onerariæ. Nisi nimis a litteris discederetur, putarem fuisse ἐν τοῖς ἀγκυροβολίοις. Propius est ἐν τοῖς ἀπογαίοις, eo significato, quo apud Polybium XXXIII, 7 legitur, de funibus navem ad terram alligantibus; sed hoc pro incerto relinquatur. [Ἀποσπώντων iam Toupius.]

Ibd. 76 extr.: τοὺς μὲν ὀπλίτας Θώρακι . . . παραδούς ἐκέλευσε περὶ τὴν σπουδὴν ἐπιγενέσθαι, ταῖς δὲ ναυσὶν αὐτὸς παρέπλευσε. Non agitur de superveniendo, sed de festinando: κατὰ σπουδὴν εἰπεῖν θάαι.

Ibd. 79: κατεχούσης δὲ φιλοτιμίας ἀννπερβλήτου τὰ στρατόπεδα πολὺς ἐγένετο πόλεμος, ἀπάντων ἀφειδῶς

¹⁾ Ibd. c. 21 quid lateat in ἀγαθόν (ἀγαθὸν γάρ ἐστι τὸ θεῖον . . . περιβαλεῖν), non reperio.

τὰ σώματα τοῖς κινδύνοις παραρριπιτόντων. Cum talibus animis in proelium ruitur, non magnum fit bellum, sed magna caedes: πολλὴς ἐγένετο φόνος. (Cfr. ad XIV, 113.)

Ibd. 83 scrib.: Ἦν (pro Ὁ) δὲ τῶν Ἀκραγαντίων σχεδὸν πλουσιώτατος καὶ ἐκείνον τὸν χρόνον Τελλίας, ὃς κ. τ. λ.

Ibd. medio capite scribendum: Καὶ Πολύκλειτος ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐξηγεῖται περὶ τοῦ κατὰ τὴν οἰκίαν Πιθεῶντος λέγων, διαμείναντος αὐτοῦ, στρατευόμενος ἐν Ἀκράγαντι τεθεωρημένος, εἶναι δ' ἐν αὐτῷ κ. τ. λ. (Codd. λέγων ὡς δ. α. στρατευομένου. Polyclitus dixerat: στρατευόμενος ἐν Ἀκ. τεθεώρηκα. Aliter Dindorfius, non recte.)

Ibd. 89: διεκαρτεροῦν τοῦ φόβου τὰς ψυχὰς ἐκτείνωντος. Scrib.: ἐντείνωντος. Intendebat animos timor et durabat.

Ibd. 94: χρεῖαν γὰρ ἔχειν τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου τοιοῦτου στρατηγῶ δι' οὐ δυνατόν εἶναι εὐπορεῖν τοῖς πράγμασι. Non agitur de copia, nec verbo εὐπορεῖν recte additur τοῖς πρ. Scrib.: εὐροεῖν. Verbum Polybii, Diodori, Plutarchi usu frequentatur.

Ibd. 97: αὐτὸς δὲ (ὁ Καλλικρατίδας) πληρώσας ναῦς ἐκατὸν τετταράκοντα κατὰ σπουδὴν ἀνήχθη καὶ τῶν Ἀργινουσῶν περὶ θάτερα μέρη, αἱ νῆσοι τότε ἦσαν οἰκούμεναι κ. τ. λ. Tollunt καί. Verum non ἀνήχθη περὶ (corrigitur ἐπὶ) θάτερα μέρη τῶν Ἀργινουσῶν, sed ἀναχθεῖς ex eo loco, ubi erat (ad Mytilenen), ad contrarium latus Arginusarum, quam ad quod Athenienses erant, stationem cepit: ἀνήχθη καὶ τῶν Ἀ. περὶ θάτερα ὥρμει. (Per se recte dicitur περὶ θάτερα μέρη, sed de maiore insula plures regiones complexa, ut Sicilia, XIV, 47.)

Ibd. 104: Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπὶ τὴν Ἀιτικὴν καὶ πολλοὺς πλεύσας τόπους μέγα μὲν οὐδὲν . . . ἐπραξε. Ad Atticam hoc tempore ex Asia traiecisse Lysandrum

prorsus improbable est, cum præsertim subiiciatur, eum postremo Lampsacum cepisse. Videtur fuisse: ἐπὶ τὴν Αἰολικὴν κατὰ πολλοὺς πλεύσας τόπους.

Ibd. 106: καὶ τούτων (τῶν σακίων) ἔχοντος ἐκάστου σκυτάλην ἔχουσαν τὴν ἐπιγραφὴν τὸ πλῆθος τοῦ χρήματος δηλοῦσαν, ταύτην ἀγνοήσας ὁ Γύλιππος κ. τ. λ. Hæc ne Diodorus quidem tam prave scribere potuit (ἔχοντος — ἔχουσαν δηλοῦσαν), cum præsertim necessario ἔχουσαν ἐπιγραφὴν sine articulo dicendum fuerit. Scrib.: ἔχοντος ἐκάστου σκυτάλην τῇ ἐπιγραφῇ τὸ πλῆθος κ. χ. δηλοῦσαν.¹⁾

Ibd. 112: οἱ γὰρ ἱππεῖς οὔτ' ἀπελθεῖν οὔτε μείναι κατὰ τὸ στρατόπεδον τὸν Διονύσιον ὑπελάμβανον. Quid igitur fecisse eum putabant? Scr.: οἱ γὰρ ἱππεῖς ἀπελθεῖν οὐδὲ μείναι κατὰ τὸ στρατόπεδον (nedum inde ad urbem accedere) κ. Δ. ὑπελάμβανον.

(De cap. 114 dictum supra p. 129.)

Lib. XIV, 3: Οἱ γὰρ τῆς ὀλιγαρχίας ὀρεγόμενοι τὴν παλαιὰν κατάστασιν ἔφασαν διανείμασθαι. Scrib.: ἔφασαν δεῖν ἀνανεοῦσθαι.

(De c. 20 dictum p. 312 ad Thuc. II, 83, 1.)

Ibd. 21: ἕτερον ὅρος μία δ' ἐστὶ τῶν περὶ τοῖς τόποις ἐκείνους. Recte Dindorfius superlativum adiectivi subesse vidit, sed σπιλώδης mons vix recte dicitur. Scr.: ὑλῶδέστατον. Id aptum ad Libanon.

Ibd. 22: τάρρον, τὸ μὲν πλάτιος ποδῶν ἐξήκοντα, τὸ δὲ μῆκος ποδῶν δέκα. Pro μῆκος scribendum βάρος.

Ibd. 25 (præter eum locum, de quo dictum est p. 44): τὰ δὲ ἀντὶ τούτων δοθησόμενα μετὰ ταῦτ' ἀξιούντας αἰτεῖν προστάττει. Prorsus nihil est ἀξιούντας. Scrib.: μετὰ ταῦτ' ἀξιοὶ ἰόντας αἰτεῖν, omisso προστάττει,

¹⁾ Cap. 109 ipse scripsi: ἐξορμήσας ἐπὶ τὴν βοήθειαν τοῖς Γελοίοις (pro τοῖς τόποις). Occupaverat Reiskius; negligitur.

quod additum est illo corrupto, ut apud Thucyd. II, 10 extr. ἔλεξεν corrupto παρήναι.

Ibd. 28 extr.: αὐται δὲ (αἱ κῶμαι) τὰς μὲν τοῖς ὑποζυγίοις καταβάσεις εἶχον ὀρυκτὰς, τὰς δὲ τοῖς ἀνδράσι κατὰ κλιμάκων ταῖς οἰκίαις ἐγκαταβαίνουνσι· τὰ τε βοσκήματα τρεφόμενα χόρτῳ, τοῖς δ' ἀνδράσι πολλὴν ἀφθονίαν πάντων τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. Scribendum videtur: τὰς δὲ τοῖς ἀνδράσι κατὰ κλιμάκων ἐς τὰς οἰκίας· ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἦν καταβαίνουνσι τὰ τε βοσκήματα τρεφόμενα χόρτῳ τοῖς τ' ἀνδράσι πολλὴ ἀφθονία κ. τ. λ.

Ibd. 31 extr.: τὴν παρακειμένην Θρακῶν πόλιν. Tollendum potius πόλιν quam in χώραν mutandum.

Ibd. 40 scriptum fuerat ad hanc formam: παρώρμων δὲ τῶν Ῥηγίνων τοὺς παρακαλοῦντας πρὸς τὸν πόλεμον οὐκ ἐλάχιστα καὶ οἱ φυγαδευθέντες τῶν Συρακοσίων. Codd. παρὰ τῶν Ῥηγίνων λαβόντας πρὸς τὸν πόλεμον κ. τ. λ. Eodem capite paulo post scribendum videtur: πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Μεσσηνίας (codd., edd. Μεσσηνίας), ut aliquot versibus post scribitur: ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς Συρακοσίας.

Ibd. 46: τὰς ναῖς γεμούσας φορτίων, ὧν ἅπαντα διεφόρησαν οἱ Συρακόσιοι. Scrib., sublata geminatione syllabæ: φορτίων, ἃ πάντα.

Ibd. 52: καὶ μάλιστα ἀπογινώσκειν ἐποίει τοὺς Φοίνικας τὸ ὡμῶς κεχρημένους τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἡλωκόσιν, οἳ ταὐτὸ προσεδόκων πείσεσθαι. (Dindorfius in ed. 4 ἡλωκόσιν*, οἷς.) Scribendum: καὶ μάλιστα ἀπογινώσκειν ἐποίει τοὺς Φοίνικας τὸ, ὡμῶς κεχρημένους τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἡλωκόσιν, ταὐτὸ προσδοκᾶν πείσεσθαι. (De c. 53 vid. p. 35.)¹⁾

¹⁾ Cap. 62 quod conieceram: εἰσέθεον, κεναὶ μὲν ὑπὲρ τὰς χιλίας, φέρουσαι δὲ κ. τ. λ., occupavit Sintenisius in libro trimestri, ab Herma nomen gerente.

Ibd. 73: διὰ τὸν ἀπὸ τῆς πληγῆς φόβον. Frustra ab Hippocrate arcessitur inusitata ceteris vox πνίξ. Timent homines, ne πνίγωνται, non ἀπὸ τοῦ πνίγους. Scribendum: ἀπὸ τῆς φλογός.

Ibd. 74: ἡ φιλοτιμία τῆς ψυχῆς κατήρχε τὴν ἡλικίαν. Num κατεῖργε (coercebat)? (Dind. κατίσχυε.)

Ibd. 77: οἱ σύμμαχοι καὶ πάλαι μὲν μισοῦντες τὸ βάρος τῆς τῶν Καρχηδονίων ἡγεμονίας, τότε δὲ διὰ τὴν τῶν στρατιωτῶν . . . προδοσίαν πολὺ μᾶλλον ἐξέκαυσαν τὸ κατ' αὐτῶν μῖσος. Scrib.: καὶ πάλαι μὲν ἐμίσουν τὸ βάρος κ. τ. λ. (Cfr. Plat. de rep. II p. 367 E.) Alioquin Diodorus scripsisset: καὶ πάλαι μισοῦντες τὸ βάρος . . . τότε δῆ. (Plat. Phædon. p. 84 E.)

Ibd. 86: Ἐν δὲ Κορίνθῳ τινὲς τῶν ἐπιθυμίᾳ κρατούντων συστραφέντες ἀγώνων ὄντων ἐν τῷ θεάτρῳ φόνον ἐποίησαν. Nulli sunt illi ἐπιθυμίᾳ κρατοῦντες (longe enim aliud est κρατεῖν ἐπιθυμοῦντες). Apparet ex tota narratione significari (τινάς) τῶν τῆς δημοκρατίας ἐπιθυμούντων. Et sic Diodorus scripsit. Voces miro modo conflatae et membra eorum transposita sunt, quomodo XV, 17 pro ἀναιρεθέντας εὐρεθῆναι in codicibus scribitur εὐρεθέντας ἀναιρεθῆναι. Transiliit oculus librarii primum ad extremum (ἐπιθυμούντων), deinde eius parte scripta rediit ad priora, sed confuse. Prorsus eiusdem generis est, quod accidit librario Latino in Senecæ consol. ad Marc. 18, 2, ubi ex micare videbis factum est (in bonis codd.) videre micabis.

Ibd. 88: Διονύσιος τοὺς Σικελοὺς διὰ τὴν ὀχυρότητα καὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τεύχους ῥαθυμοῦντας περὶ τὴν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν φυλακὴν εὐρών κ. τ. λ. Potest ὑπερβολὴν ὕψους murus habere; ὑπερβολὴ τοῦ τεύχους nulla est, quodque his verbis significari putatur, ea est ὀχυρότης. Aliam præterea neglectæ custodiæ causam a Diodoro significatam esse ostendunt, quæ præcedunt de

τροπαῖς χειμεριναῖς et nivis multitudine. Scribendum: καὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους. Cfr. XVII, 82: διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους.

Ibd. 100: Διονύσιος σπεύδων τὴν κατὰ τὴν νῆσον δυναστείαν καὶ τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἑλληνας προσλαβέσθαι τὴν μὲν κατ' ἐκείνους κοινὴν στρατείαν εἰς ἕτερον καιρὸν ἀνεβάλετο. Siciliam iam tenebat et agitur tantum de Italis ad imperium adiungendis (κατ' ἐκείνους). Scrib.: τῇ κατὰ τὴν νῆσον δυναστείᾳ καὶ τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἑλληνας προσλαβέσθαι κ. τ. λ. Decepit interpolatorem καί et dativus relatus ad præpositionem. (Cfr. ad Xen. anab. VII, 6, 30.) [Iam Eichstadius.]

Ibd. paulo post: Οἱ δ' Ἰταλοὶ . . . ἀπέστειλαν ἐκ Κρότωνος ναῦς ἐξήκοντα σπεύδοντες παραδοῦναι τοῖς Πηγήνοισι. Non tradere suas naves Rheginis volebant, sed iis furtim coniungi, antequam a Dionysio excluderentur, hoc est, παραδῦναι aut παρεισδῦναι.

Ibd. 112 scribendum videtur: τῆς τιμωρίας, ἣν αὐτὸ τὸ δαιμόνιον ἐκείνῳ συντόμῳς ἐπιστήσει, pro αὐτῷ.

Ibd. 113. Cum Galli Galliam Cisalpinam dividerent, Senones, si codicibus credimus, ἔτυχον λαβόντες τὸν πορρωτάτῳ κείμενον λόφον τῶν ὄρεων παρὰ θάλατταν. Ridiculum de colle; scribendum: τόπον. Significatur ager Gallicus ad mare Adriaticum. Fieri potest, ut λόφον scripserit, qui τῶν ὄρεων partitive acciperet, quod a πορρωτάτῳ pendet. Sed in Diodori codicibus sine tali causa notissimæ voces permutantur (XV, 1 πολλοῖς φόνοις pro πολλοῖς πόνοις, XV, 43 ὅπλων ὀχυρότητα pro τόπων ὀχυρ., XVII, 75 ἐπιφάνειαν pro ὠφέλειαν aut χρεῖαν. Cfr. quæ annotavi de V, 39, XIII, 79, XIV, 88).

Ibd. 115: ἀνακόπτοντες τὰς κεφαλὰς τῶν τετελευτηκότων. Scr.: ἀποκόπτοντες.

Ibd. 116: χῆνες ἱεροὶ τῆς Ἥρας τρεφόμενοι. Parti-

cipio addito necessario scribendum: τῇ "Ηρα. (Cfr. ad XV, 49.)

Lib. XV, 1: ἐπὶ τοὺς συνεχεῖς τῆς ἱστορίας μεταβησόμεθα πρὸς τῇ γραφῇ χρόνους. Plura mutant. Una tollenda est præpositio prave addita, cum verba non intellexerentur: ἐπὶ τοὺς συνεχεῖς τῆς ἱστορίας μεταβησόμεθα τῇ γραφῇ χρόνους, scribendo transibimus. Idem, quod hic Diodorus μεταβαίνειν τῇ γραφῇ, XVIII, 53 appellavit μεταβιβάζειν τὴν ἀναγραφὴν.

Ibd. 6: μετ' ὀλίγον δὲ τῶν γνωρίμων ἅμα καὶ τοῦ Διονυσίου παραιτουμένων τὴν ἄκαιρον παρρησίαν. Non ipsum Dionysium Philoxeno suasisse, ut prudentius responderet, nec ei Philoxenum id promisisse, quod narratur, iam alii intellexerunt. Scrib.: τῶν γνωρίμων ἅμα αὐτοῦ καὶ τοῦ Διονυσίου. Communes amici et familiares significantur.

Ibd. 10: περὶ δὲ τῶν χρησμῶν ἔφησε μὴ χρηματίζειν τὸν θεὸν καθόλου περὶ θανάτου· καὶ τούτου μάρτυρας παρείχετο πάντας τοὺς παρόντας Ἕλληνας. Ineptum illud περὶ θανάτου, quoniam insimulabatur Tiribazus Delphos misisse quosdam consulturos περὶ τῆς ἐπαναστάσεως, non de morte (c. 8). Scribendum: μὴ χρηματίζειν τὸν θεὸν καθόλου ὑπερθλαττίοις. Itaque ne Tiribazus quidem se ad consulendum admissum iri credere potuerat.

Ibd. 16: διὰ δὲ τῆς τῶν ἔργων ἀθλήσεως καὶ τῆς τῶν λόγων παρακλήσεως καὶ γυμνασίας ἐν τοῖς ὅπλοις εὐπειθῇ καὶ δυνατῇ ἐποίησε τὴν στρατιάν. Primum tollendum γυμνασίας, quod ad ἀθλήσεως adscriptum, dein in alienum locum illatum sententiam perturbat; tum fuit: καὶ δυνατῇ ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ εὐπειθῇ ἐποίησε τὴν στρατιάν. Adiectivum δυνατῇ loco motum est, in vecto γυμνασίας.

Ibd. 27 οἰκοῦντες non mutandum, sed tollendum, ut

sit: οἱ δ' ἐν τῇ Καδμείᾳ παρακληθέντες ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων εὐρώσιως ἡμύνοντο. Ad οἱ δ' explendum additum est οἰκοῦντες.

Ibd. 33 pravum est: δυναμικωτέραν ἔχον τὴν δύναμιν. Videtur fuisse μαχημωτέραν, sed præceptis aliquot litteris corruptum.

Paulo post in codicibus scribitur: εἰ δὲ . . . ἐβιάσατο τοὺς πολεμίους ὑπομένειν τὸ δεινόν, ἴσως ἂν διὰ τὸ παράλογον τῆς τύχης δύναιτο καὶ πταῖσαι κατὰ τὸν κίνδυνον οἱ Λακεδαιμόνιοι. Pro δύναιτο, quod ferri nequit, Dindorfius ἐδύναντο posuit. Sed debebat (quoniam exprimitur Agesilai ratiocinatio) esse: δύνασθαι . . . τοὺς Λακεδαιμονίους et simul omitti ἂν. Nam πταίσαιμι ἂν dicitur, sed ἐδυνάμην πταῖσαι. Scribendum sublatis additamentis: τὸ δεινόν, ἴσως ἂν διὰ τὸ παράλογον τῆς τύχης καὶ πταῖσαι κατὰ τὸν κίνδυνον. Non intellectum est, πταῖσαι ἂν ad ipsum Agesilaum referri.

Ibd. 41: ἀνέξευξαν οἱ τοῦ βασιλέως στρατηγοὶ . . . καὶ τοῦ στόλου συμπαρόντος προῆγον ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. Ad ἀνέξευξαν et προῆγον aptius erit συμπαραπλέοντος.

Ibd. 49. Ridiculum est, Helicen olim appellatam esse (non Ionicam, sed) Ioniam, nunc appellari Achaïam. Scribendum est: ἐξ Ἑλλάκης τῆς ἐν τῇ τότε (pro: ἐν τῷ τότε) μὲν Ἰωνία, νῦν δὲ Ἀχαιία καλουμένη (pro: Ἰωνίας . . . Ἀχαιίας καλουμένης). Hæserat iam H. Stephanus. (Cfr. c. 53, XIV, 116; supra p. 67 n., ad Thucyd. II, 83 p. 312.)

Ibd. 50: Ἐνιοὶ δὲ τῶν φυσικῶν τὴν γένεσιν τῆς λαμπάδος εἰς φυσικὰς αἰτίας ἀνέφερον, ἀποφαινόμενοι . . . ἐπιτυγχάνειν· τοὺς δὲ μὴ θαυμάζειν, ὅταν γένηται τι τοιοῦτον, ἀλλ' εἰ μὴ γένηται κ. τ. λ. Scribendum: ὥστε (pro τοὺς δ:) μὴ θαυμάζειν, itaque se non mirari. Paulo post in ea sententia, quæ incipit ab his verbis: τὴν δ' οὖν λαμπάδα, excidit φασί aut simile verbum. Neque

enim hæc pars est eorum, quæ physici illi de huiusmodi rebus sentiebant, sed narrationis Diodori de eo, quod accidisset.

Ibd. 51: ὡς οὖν αὐτοὶ πολυπραγμονοῦσιν τι τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν οὐτ' ἐκείνοις ἀπτεσθαι προσήκειν τῆς Βοιωτίας. Recte veteres editiones προσήκει. Traxit hoc alter infinitivus. (Paulo ante, ubi est ὑπελάμβανον αὐτοὺς ὁμοδίως . . . καταπολεμηθῆναι, excidisse ἄν, post ea, quæ lib. I c. 4 disputavi, non opus est dici.)

Ibd. 52: Περί γάρ τας πύλας ἀπήντησε τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν κῆρυξ τυφλὸν ἄνδρα ἀποδεδρακότα κομίζων καὶ, καθάπερ ἦν εἰθισμένον, ἀνηγόρευε κηρύττων μήτ' ἐξάγειν Θήβηθεν μήτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' ἀπάγοντα πάλιν ἀνασώζειν. Ridiculum, præconem ipsum servum adducere, quem fugisse pronuntiet et educi abscondive vetet; neque sane cæci servi aufugiunt. Scrib.: κῆρυξ τυφλὸς (id ominosum) ἀνδράποδα ἀποδεδρακότα γνωρίζων καὶ, . . ., ἀνηγόρευε κ. τ. λ. Γνωρίζειν est palam, ad hominum notitiam pronuntiare (*bekanntmachen*).

Ibd. 53: Ἐπαμεινώνδας . . . ἐπροτίρησε τῆς γνώμης. Græcum est de eo, cuius sententia comprobatur: ἐπροτίρησε τῇ γνώμῃ, ut νικᾷν τῇ γνώμῃ et τῇ μάχῃ, non τῆς γνώμης aut τῆς μάχης. (Vid. ad c. 49.)

Ibd. 56: καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀναχωροῦντες τὴν τάξιν διελθόντες, τὸ δὲ τελευταῖον . . . ἐγένετο παντελὲς τροπὴ τοῦ στρατοπέδου. Necessario scrib.: τὴν τάξιν οὐ διελθόντες (servatis ordinibus, συντεταγμένοι, recedebant; ἐν τάξει ἐποιοῦντο τὴν ἀποχώρησιν, ut dicitur XIX, 84, qui totus locus comparandus est). De negatione addita cfr. XII, 23, XVI, 27.¹⁾

Ibd. 64: Ἡ μὲν οὖν πρώτη μερὶς τῶν Βοιωτῶν

¹⁾ Miror c. 57 potius notari διαφυλάττειν quam δεῖ διαφυλάττειν cum Schæfero poni.

ἴσην τὴν πορείαν ἐποιήσατο ἐπὶ τὴν Σελλασίαν καλουμένην πόλιν. Adiectivum ἴσην non habet, quo referatur. (Eritne, qui cum εὐθείᾳ confundat?) Verum non tollendum, quod Dindorfius significat, sed scribendum: μέσην. Nam duæ reliquæ partes dextro et sinistro itinere usæ sunt. Paulo post (de Ischola) scribendum est, coniunctis Schæferi et Angli cuiusdam coniecturis: τῶν ἐπιφανεστάτων Σπαρτιατῶν ὧν (pro στρατιωτῶν sine ὧν).

Ibd. 75: Φλιασίοις δὲ πολεμουμένοις ὑπ' Ἀργείων Χάρης ὑπ' Ἀθηναίων πεμφθεὶς στρατηγὸς μετὰ δυνάμεως ἐβοήθησε τοῖς Φλιασίοις πολιορκουμένοις. Tria postrema verba delenda sunt. Cfr. ad XI, 61.

Ibd. 85: κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν Μαντινεῖς μὲν μετὰ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων τὸ δεξιὸν ἐπείχον κέρασ κ. τ. λ. Scrib.: κατὰ δὲ τὴν τάξιν Μαντινεῖς. (Si propria aliqua dignitas Mantinensium significaretur, quæ nulla erat, diceretur: Οἱ μὲν Μαντινεῖς κατὰ τὴν ἀξίαν.)

Ibd. 95: τῶν δὲ συγγραφέων Διονυσόδωρος καὶ Ἀναξίς οἱ Βοιωτοὶ τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατεστρόφασι τὰς συντάξεις. Scrib.: τῆς τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίας . . . τὰς συντάξεις. (Dindorfius in ed. 4 τὴν et ἱστορίαν sustulit.)

Lib. XVI, 1: οὕτω γὰρ μάλιστα διαλαμβάνομεν τὴν ἱστορίαν . . . σαφῇ γενέσθαι τοῖς ἀναγινώσκουσιν. Scrib.: μάλιστ' ἂν διαλαμβάνομεν . . . γενέσθαι. XVII, 1: οὕτω γὰρ μάλιστα ὑπολαμβάνομεν . . . ἔσεσθαι.

Ibd. 12: ἐν σταδίῳ ὀλίγῳ δὲ διαστήματι τῆς διατειχίου ἔσω μάχης οὔσης συνέδραμε πλῆθος στρατιωτῶν εἰς στενὸν τόπον. Ineptum est ἔσω, non Græcum διατειχίον. Scrib., sublato interpolamento: ἐν σταδιαίῳ δὲ (sic iam Steph. et Dind. 4) διαστήματι τῆς διατειχίσεως οὔσης. Cum ex διατειχίσεως ortum esset διατειχίου ἔσω, additum est μάχης. (Prius mendum ortum est ex ΣΤΑΔΙΑΙΩΙ pro ΣΤΑΔΙΑΙΩΙ.)

Ibd. 19: οἱ μὲν στρατηγοὶ τῶν Συρακοσίων ἐκ τῆς

μέθης μεθύοντες ἐπειρῶντο βοηθεῖν. Scrib.: ἐκ τῆς μέθης ἀνανήφοντες. Confusæ voces vicinæ. Dionys. Halic. IV, 35: ὥσπερ ἐκ μακρᾶς ἀνανήψας μέθης.

Ibd. 27: προσέταπτε τῇ Πυθίᾳ τὴν μαντείαν ἀπὸ τοῦ τρίποδος ποιεῖσθαι κατὰ τὰ πάτρια. Ἀποκριναμένης δ' αὐτῆς ὅτι ταῦτά ἐστι τὰ πάτρια, διηπειλήσατο κ. τ. λ. Scrib.: ὅτι οὐ ταῦτά ἐστι τὰ πάτρια.

Ibd. 33 sic scribendum est: τὸ δ' ἀληθές οὐχ οὕτως εἶχε, τὸνναντίον δὲ διὰ τὸ τοὺς Ἀμφικτύοντας ἐκ τοῦ ζημιώματος τῶν Φωκέων εἰς τὸ ἱερὸν παρανομησάντων καὶ διὰ τοῦτο ζημιωθέντων [τὸν κολοττὸν ἀνατεθειμέναι], ἐσημαίνετο ἡ ζημία τῶν Φωκέων αὖξοισιν ἀπολήψεσθαι κ. τ. λ. Verbum παρεσημαίνετο post τὸνναντίον δὲ additum est a librario non animadvertente τὸνναντίον δὲ coniungi cum ἐσημαίνετο. Lacunam animadvertit Rhodomannus, explevit Wesselingius.

Ibd. 35: οἱ γὰρ φεύγοντες ῥίψαντες τὰς πανοπλίας διενήχοντο πρὸς τὰς τριήρεις, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς Ὀνόμαρχος. Τέλος δὲ τῶν Φωκέων καὶ μισθοφόρων ἀνηγρέθησαν μὲν ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός, ἤλωσαν δ' οὐκ ἐλάττους τῶν τρισχιλίων. Onomarchum (de cuius exitio alios aliter tradidisse e Pausania et Eusebio constat) Diodorum captum putasse, ex iis, quæ sequuntur, apparet (Φίλιππος τὸν μὲν Ὀνόμαρχον ἐκρέμασε); nam de cadavere cruci affixo neque per se verba accipi possunt neque propter adiunctum: τοὺς δ' ἄλλους κατεπόντισε. Itaque hæc verba: ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός loco mota sunt, et bis, altero quidem loco substituto pro ὁ στρατηγός ipso nomine, prave interposita; Diodorus sic scripserat: διενήχοντο πρὸς τὰς τριήρεις. Τέλος δὲ . . . ἑξακισχιλίους, ἤλωσαν δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν τρισχιλίων, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός.

Ibd. 56 (et 61). Philomelo Pausanias (X, 2, 2) alium patrem adsignat, alium Onomarcho Aristoteles (polit. V, 4 Bekk.,

V, 3, 4 St.). Ac Pausanias ipse ita in Onomarcho et Philomelo de generis communione tacet, Onomarchum et Phayllum fratres appellans, ut eum illos duos fratres non putasse manifestum sit; nec Justinus fratres fuisse significat. Diodorus, non dubitant, quin hic et c. 61 Onomarchum Philomeli fratrem dixerit, suntque e recentioribus, qui eum sequantur, ut Wachsmuthius (Hellen. Alterthumskunde I, 2 p. 374 ed. 1), aliis dissentientibus (ut Curtio in hist. Gr. III p. 433). Equidem valde suspicor, ne Diodorum quidem ita sensisse. Nam primum (prorsus ut Pausanias), ubi Onomarchum Philomelo ducem successisse narrat, c. 31, fraternitatis adeo non mentionem facit, ut eam excludere potius videatur (ὁ συνάρχων αὐτῷ στρατηγὸς Ὀνόμαρχος); contra in prima Phaylli mentione c. 35, et ubi eum Onomarcho successisse tradit, c. 36, fratris nomen ponit. Deinde hoc, a quo orsi sumus, loco, quis credere potest, si omnes hos tres fratres putasset, sic scripturum fuisse: ὁ δὲ δεύτερος, προσαγορευόμενος Ὀνόμαρχος, ἀδελφὸς δ' ὦν Φιλομήλου, . . . τρίτος δὲ Φάϋλλος, ὁ ἀδελφὸς Ὀνομάρχου, quasi Onomarchi frater non idem Philomeli fuerit, ac non dicturum: ὁ τούτων ἀδελφὸς aut καὶ ἀντὶς Φιλομήλου ἀδελφὸς similiterve? Itaque, quoniam tamen propinquitatem aliquam Philomeli et Onomarchi h. l. et c. 61 significatam apparet, utroque loco ἀδελφιδοῦς scriptum a Diodoro fuisse puto.

Ibd. 59: ἔκρινεν οὖν συγκατάγειν τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον. Scribendum: συναγαγεῖν (XVII, 4 etc.).

Ibd. 67 post στρατιώτας δὲ πεζοὺς μὲν πεντακισμυρίους excidit ἵππεις δὲ . . . χιλίους. Vid. c. 77. Quot milia Diodorus posuerit, nescio.

Ibd. 83: ἔτι δὲ πύργων ἀξιολόγων κατασκευὰς καὶ τάφους πυραμίδων πολλῶν καὶ μεγάλων, διαφόρων ταῖς φιλοτεχνίαις. Ridiculi sunt τάφοι πυραμίδων. Scrib.: καὶ κατὰ τάφους πυραμίδων πολλῶν καὶ μεγάλων, ut

pendeat hic quoque genetivus a κατασκευάς (*et in sepulcris pyramides multas magnasque*). Sed restat aliud. Nam initium huius sententiæ (ἐν δὲ ταῖς ἐλάττοσι πόλεσιν, ἐν αἷς ἢ τῶν Ἀγυριναίων καταριθμεῖται, μετασχοῦσα . . . κατασκευάσσε) ineptissimum est. Scribendum: ἐν δὲ ταῖς ἐλάττοσι πόλεσιν πολλὰ, ἐν αἷς ἢ τῶν Ἀγυριναίων, μετασχοῦσα τῆς τότε κληρουχίας, . . . κατασκευάσσε κ. τ. λ. Redditur hoc illi: ἐν μὲν ταῖς Συρακούσαις breviter et universe, uno posito plenius exemplo.

Ibd. 84: Φίλιππος ὁ βασιλεὺς τοῖς πλείστοις τῶν Ἑλλήνων εἰς φιλίαν προηγμένος. Scr.: προσηγμένος. Vid. v. c. XVII, 4: ἐς τὴν ὁμοίαν εὐνοίαν προσαγαγόμενος. Προάγει (non προάγεται) ἐς φιλίαν rex, quem ex inferiore loco inter amicos evehit.

Lib. XVII, 7 confusa quædam esse apparet; nam propter ventorum tranquillitatem verticem montis *supra ventorum flatum* eminere, ne Diodorus quidem dicere poterat. Scrib.: ἐπ' ἄκρας τῆς κορυφῆς διὰ τὴν νηνεμίαν τοῦ περιέχοντος ἀέρος (— ὑπερπετῇ γὰρ γίνεσθαι τὴν ἄκραν τῆς τῶν ἀνέμων πνοῆς —) ὁρᾶσθαι τὸν ἥλιον ἐτι νυκτὸς οὕσης ἀνατέλλοντα. (Vulgo: ἀέρος ὑπερπετῇ γίνεσθαι . . . πνοῆς, ὁρᾶσθαι δὲ τὸν ἥλ.). Causa affertur, cur in vertice νηνεμία sit. Extremo capite in μὲν post Κάλλας numeri nota latere videtur.

Ibd. 20: ὥστε τὸ μὲν κράνος διαπτύξαι. Hoc corruptum. Num διαρροῇξαι?

Ibd. 27: ὁ κίνδυνος παλίντροπον τὴν μάχην ἔσχεν. Scrib.: τὴν ῥοπήν ἔσχεν. (Ὁ κίνδυνος ipsa est μάχη.)

Ibd. 29 extr. (30 init.): μεταθήσεσθαι τὸν πάντα πόλεμον ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην pro μεταθήσειν non ferendum nec omnino μετατιθέναι in hac re pro μεταβιβάζειν. Scrib.: μεταβήσεσθαι.

Ibd. 33: ἑταλαντεύετο γὰρ δεῦρο καὶ ἐκείσε (ἡ μάχη) τῆς τροπῆς ἐναλλάξ γινομένης. Nulla erat adhuc

τροπή. Scrib.: ῥοπήης accommodate ad ἑταλαντεύετο. Cfr. c. 27.

Ibd. 35: καὶ ταῖς στάθμας τῶν δοράτων τύποντες. Scrib.: ταῖς αἰχμαῖς. (Vid. ad XIV, 113. E geminato σ initium erroris.)

Ibd. 41: ὥς δὲ εἰς τὴν ἄφρσιν τοῦ βέλους διέτεινε τὸ κατασκευαζόμενον ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἔργον. Nonne εἰς ἄφρσιν βέλους (ad telī iactum)?

Ibd. 43: Οἱ δὲ Τύριοι, ἄλιεῖς ἔχοντες τεχνίτας καὶ μηχανοποιούς, κατεσκεύασαν φιλότεχνα βοηθήματα. Quid piscatorum ars hic agat, omnino non video, nec artifices et mechanicos piscatores fuisse puto. Scribendum videtur ἄλις, ut id Diodorus pro adverbio posuerit (*satis magno numero*), antiquo usu et Homérico.

Ibd. 50: καὶ τὰς τῶν τέκνων καὶ γυναικῶν καὶ συγγενῶν οἰκήσεις καὶ φυλακτήρια τῶν τόπων. Ridicula φυλακτήρια τῶν τόπων, cum praesertim sequantur his extrinsecus circumiecta τὰ φυλακτήρια τῶν τὸν τύραννον δορυφορούντων. Scrib.: τῶν τροφείων.

Ibd. 51: ἀλλ' εἴ μοι δίδως τὴν ἀπάσης τῆς γῆς ἀρχήν. Excidit aliquid ob similitudinem: ἀλλ' εἰπέ μοι, εἴ μοι δίδως κ. τ. λ. (De c. 58 extr. dictum est p. 56.)

Ibd. 59: συνῆσαν δὲ τούτοις οἳ τε μηλοφόροι, πολλοὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις καὶ κατὰ τὸ πλῆθος. Scribendum: μηλοφόροι, ὅμοιοι ταῖς ἀνδρ. καὶ κατὰ τὸ πλῆθος. (Aliter Reiskius et Dind. non recte.) Eodem capite inferius: ἡ δὲ μήτηρ τοῦ Λαρείου Σισύγαμβις . . . ἐφ' ἡσυχίας ἔμεινε φιλοφρόνως. Nulla erat in manendo φιλοφροσύνη. Scrib.: φιλοχωροῦσα.

Ibd. 82: ἔνιοι δὲ διὰ τὴν τῆς χιόνος ἀνταύγειαν καὶ σκληρότητα τῆς ἀναβαλλομένης ἀνακλάσεως ἐφθείροντο. Scrib.: ἐτυφλοῦντο. Sequitur: ἀλλὰ μόνῳ τῷ καπνῷ δηλουμένων τῶν κωμῶν ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες οὗ κατοικοῦσιν ἐφιστάμενοι. Scribendum: ἐλάνθανον οἱ Μ. τοῖς κατοικοῦσιν ἐφιστάμενοι.

Ibd. 94: τοῖς δὲ παισὶν ἐπιφορὰς ταγματικὰς ἀπένειμε κατὰ τοὺς τῶν πατέρων συλλογισμούς. Syllogismi in hac re nihil habebant loci, sed συλλογισμοί (secundum locum, quem in copiarum numeris tenebant).

Ibd. 95: Κρίνας δὲ ἐπὶ ταύτης τοὺς ὄρους θέσθαι τῆς στρατείας. Pronomen omnino non habet, quo referatur. Latet ἐπὶ τῷ Ὑπάνι. (Itaque hic locus supra lib. I c. 3 poni debuerat.) Eodem capite inferius post πεζοῖς μὲν δισφυρίοις καὶ πεντακισχιλίοις excidit: ἰππεῦσι δὲ (διο) χιλίοις.¹⁾

Ibd. 102: τὴν μὲν στρατιὰν προσέταξεν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀντιπαράγειν ταῖς ναυσίν. Necessario scribendum: παρὰ τὸν ποταμόν.

Ibd. 105:δρομάδας καμήλους καὶ τὰ νωτοφορεῖν εἰωθότα τῶν φορτίων. Scrib.: τῶν ζώων. Omne genus significatur. [Iam Wesselingius.]

Ibd. 106: ὅτι πολλοὶ τῶν βιαίως καὶ ὑβριστικῶς κεχηρμένων ταῖς ἐξουσίαις παρανενομήκασιν. Miram vero partitionem. Apparet requiri: ὅτι πολλοὶ βιαίως... κεχηρμένοι. Sed fortasse post τῶν excidit substantivum (τῶν ἀρχόντων, τῶν ἐπάρχων), deinde ad τῶν, quod restabat, prave accommodatus est participii casus.

Ibd. 110: καταμίξας δὲ τοίτους τοῖς προϋπάρχουσι στρατιώταις τῇ καινότητι τῆς καινοτομίας κατεσκεύασε τὴν ὅλην δύναμιν κεκραμένην καὶ ἀρμόζουσιν τῇ ἰδίᾳ προαιρέσει. Scrib.: τῇ κοινότητι τῆς καινοτομίας. Medio capite (τέλος δὲ προσμείνας ἡμέρας ἀνέξεν) excidit numerus dierum.

Ibd. 115: αὐτὸς δὲ τοὺς ἀρχιτέκτονας ἀθροίσας καὶ λεπτουργῶν πληθός. Alienissimi hinc λεπτουργοί.

¹⁾ Cap. 100 e duobus codicibus scribendum: ἡμέραν τῇ μάχῃ τάξαντος pro τῆς μάχης.

Scribendum: *λειτουργῶν* (*operariorum*), usu Polybiano et ipsius Diodori exemplo, V, 39: *ταῖς κατὰ τὴν λειτουργίαν συνεχέσι κακοπαθείαις*.

Ibd. 116: ὁ βασιλεὺς καταπλάγεις τὸ παράδοξον προσῆλθε τῷ θρόνῳ καὶ χωρὶς καταπλήξεως ἡσυχῇ τὸν ἀνθρώπου ἀνέκρινε, τίς ὢν . . . τοῦτο ἔπραξε. *Opinor fuisse: χωρὶς ἐπιπλήξεως*.

Lib. XVIII, 3: *Τούτων δὲ τὴν συνορίζουσαν σατραπείαν τοῖς περὶ Ταξιλήν βασιλεῦσι συνεχώρησε*. *Dativus pertinet ad συνορίζουσαν*. Deest nomen ducis huic satrapiae praepositi; id latet in *τούτων*, quod neque casu ad sententiam accommodatum est nec, quo referatur, habet. Scribendum: *Πύθωνι* (*Πίθωνι*) δὲ. Vid. c. 39 et XIX, 56 (*Πύθωνα τὸν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς καταβεβηκότα*). Ei nescio quando Eudamus successit (XIX, 14). Hoc quoque oblitus sum supra lib. I c. 3 ponere.

Ibd. 6: ἐκ δὲ θατέρου μέρους, ἀφ' οὗ ποιοῦμεθα τὴν ἀνάβασιν. Scrib.: *ἐποιοῦμεθα* (nuper in hac ipsa recensione).

Ibd. 9: Διὸ καὶ τούτους προσέταξαν ἐν ἀπορρήτοις Λεωσθένει τῷ Ἀθηναίῳ το μὲν πρῶτον ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ὡς ἰδιοπραγοῦντα χωρὶς τῆς τοῦ δήμου γνώμης. Scribendum: *Διὸ καὶ τούτους . . . ἀναλαβεῖν αὐτὸν ὡς ἰδιοπραγοῦντα κ. τ. λ.*

Ibd. 14: καὶ παρασκευὰς μείζους ἐποιοῦντο πρὸς τὴν τῶν ὅλων διάθεσιν. Scrib.: *πρὸς τὴν τῶν ὅλων διάκρισιν*, *ad summæ rerum discrimen*. Cfr. c. 17 (*περὶ τῶν ὅλων διακρίνονται*), c. 21 (*περὶ τῶν ὅλων διακριθῆναι*), in superioribus sæpius.

Ibd. 18: τοῦ δὲ Ἀντιπάτρου δόντος ἀπόκρισιν, ὡς οὐ μὴ . . . περὶ τῆς εἰρήνης, ὃ δὲ δῆμος, οὐκ ὢν ἀξιόμαχος, ἠναγκάσθη κ. τ. λ. Tollendum δὲ. (Cfr. ad V, 2.)

Ibd. 25: τῶν περὶ Κρατερόν . . . συναναγκάζοντων τοὺς πολεμίους μένειν τὸν χειμῶνα ἐν τοῖς

χιονοβολουμένοις καὶ τροφῆς ἐνδεεῖς, εἰς τοὺς ἐσχάτους ἤλθον κινδύνους. Universe loquitur: ἐν τόποις χιονοβολουμένοις καὶ τροφῆς ἐνδεέσιν.

Ibd. paulo post: καὶ μεταστῆσαι πανοικίους εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ πορρωτάτῳ τῆς Ἀσίας κειμένην χώραν. Nec certa ἐρημία nec χώρα significatur. Scribendum: εἰς τινὰ ἐρήμην καὶ πορρωτάτῳ τῆς Ἀσίας κειμένην χώραν.

Ibd. 26: τῷ σώματι κατεσκευάσθη χρυσοῦν σφυρήλατον ἄρμόζον. Excidit substantivum (ἄργος?).

Ibd. 33 (de Perdicca): καὶ γὰρ φονικὸς ἦν καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων περιαιρούμενος τὰς ἐξουσίας καὶ καθόλου πάντων βουλόμενος ἄρχειν βιαίως. Quæ adduntur, non pertinent ad cædium sanguinolentam cupiditatem (quæ XIX, 71 recte significatur, addito τῶν τυράννων ὁμότερος). Suspicor scriptum fuisse: καταφρονητικός.

Ibd. 52 extr.: Μετὰ δὲ ταῦτα συμπολιορκήσας ἐπῆει τὰς ἐξῆς πόλεις, ἃς μὲν βίᾳ χειρούμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος. Συμπολιορκήσας, quoniam aoristus ferri nequit, si hoc ad τὰς ἐξῆς πόλεις refertur, Dindorfius in συμπολιορκήσων mutavit. Sed quid significat συμπολιορκεῖν, quoniam Antigonus nulli alii obsidionis socius est? Vereor ne fuerit: Κύμην πολιορκήσας (ἐκπολ.?).

Ibd. 66: Ἀποστείλαντος δὲ καὶ τοῦ δήμου πρεσβείαν πρὸς τὸν Πολυσπέρχοντα τὴν κατηγοροῦσαν μὲν τῶν περὶ Φωκίωνα, παρακαλοῦσαν δὲ τὴν Μουννχίαν αὐτοῖς δοῦναι . . . , ὁ Πολυσπέρχων ἔσπευδε κ. τ. λ. Scrib.: τὴν κατηγορήσουσαν. Cfr. c. 69: ἐξέπεμψε δύναμιν . . . τὴν ἐπιθησομένην τοῖς πολιορκοῦσι, XX, 38: ἐκπεμπάντων δύναμιν τὴν προσαξομένην. In παρακαλοῦσαν Diodorus Atticam formam secutus esse potest.

Lib. XIX, 3. Neque πολὺ σεμνός usitate dicitur neque πολύσεμνος, utrumque a re et ab Agathoclis persona

alienum. Credo scriptum fuisse: ἐπίσημος διὰ τὸ μέγεθος τῶν ὀπλῶν.

Ibd. ad finem capitis: ἐφ' οἷς περιαλγῆς γενόμενος αὐτοὺς διεγνωκότας ἐπιθέσθαι τυραννίδι κατηγόρησεν ἐν τῷ δήμῳ. Nusquam Diodorus aut quisquam huius ætatis κατηγορεῖν τινά dixit neque accusatus est nisi unus Sosistratus tanquam tyrannidi studens. Scrib.: αὐτοῦ ὡς διεγνωκότος. (Ἰς addendum iam alii viderunt.)

Ibd. 17: ὅστερον δὲ δοὺς ἑαυτῷ λόγον συνεχώρησεν, ὅτι . . . συμβήσεται. Scrib.: συνεφρόνησεν. (De c. 19 vid. p. 130 n.)

Ibd. 20: ὁ Πύθων ἤκεν ἄγων . . ., τῶν δ' ὑποζυγίων τοσοῦτον ἀριθμὸν ὥστε δύνασθαι καθοπλίσαι πᾶν τὸ στρατόπεδον. Nemo iumentis aut ex iumentis armatur nec milites armis egebant. Scrib.: καταπλουτίσαι.

Ibd. 21: αὐλῶνάς τε γὰρ εἶχε . . . καὶ παραδείσων φυτείας ποικίλας, ἔτι δὲ παντοδαπῶν δένδρων φυσικὰς συναγκείας καὶ ῥύσεις ὑδάτων. Ineptum φυσικὰς συναγκεῖαι, ineptum συναγκεῖαι δένδρων. Subest adiectivum transitivum, a quo pendet δένδρων genetivus; id puto fuisse φυτικάς, ad arbores gignendas aptas.

Ibd. 22: τῶν τε δευτέρων ἡγεμόνων καὶ τῶν ἔξω τάξεως καὶ φίλων καὶ στρατηγῶν καὶ τῶν ἱππέων. Scrib. uno καὶ sublato: καὶ τῶν ἔξω τάξεως φίλων καὶ στρατηγῶν, amicorum ducumque, qui nullum certum in exercitu et acie ordinem tenebant.

Ibd. 58 extr.: διαβεβαιούμενος ἐν ταύτῃ τῇ θερείᾳ ἀποπλευσεῖσθαι ναυσὶ πεντακοσίαις. Opinor: αὐτὸς πλευσεῖσθαι. (Dind. ἑναπλευσεῖσθαι.)

Ibd. 65 init.: διεληλυθότες τὰ πραχθέντα τῶν Ἑλλήνων τῆς Εὐρώπης περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ Μακεδονίαν. Usus videtur postulare: τὰ πραχθέντα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων aut: τὰ πραχθέντα τῆς Εὐρώπης περὶ τ. Ἑ.

κ. M. Nam τῆς Εὐρώπης partitive pendet ab his περι τὴν 'Ε. κ. M. [Iam Stephanus ὑπὸ τῶν.]

Ibd. 69: προστάξας ἐνεδρεῖν τοὺς περὶ Πτολεμαῖον, οὓς ὑπώπτευν ἐκ τῆς Αἰγύπτου προάξειν. Non agitur de insidiis, sed de observatione hostium; id est ex usu Polybii et Diodori ἐφεδρεῖν τοῖς περὶ Πτολεμαῖον. Vid. h. libr. 57 (ἐφεδρεύῃ τοῖς περὶ Κάσσανδρον, ἂν ἐπιχειρῇ διαβαίνειν) et 100 (ἅμα μὲν ἐφεδρεύων τοῖς πολεμίοις), XVIII, 25 (ἐφεδρεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἑλλήσποντον τόποις), XX, 47 (ἐφεδρεῦσαι τῇ τε Βαβυλωνίᾳ καὶ ταῖς ἄνω σατραπείαις) et 60 et 104. Contra cap. 68 de insidiis rectum est ἐνεδρεῦσαι, sed pravum τοῖς πολεμίοις pro τοὺς πολεμίους.

Ibd. 83: μαθόντες δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων τὸ γεγονός ταχέως ἐξέταξαν τὴν δύναμιν, ὅπως τὸ δεξιὸν κέρας κ. τ. λ. Iampridem ἐκτεταγμένοι erant; nunc eo consilio, quod indicatur, μετέταξαν τὴν δύναμιν.

Ibd. 85: ὅτι . . . τὰ μέρη τῆς δορικτήτου χώρας οὐκ ἀποδοίῃ τοῖς φίλοις, καὶ συνθήμενος πάλιν πρὸς αὐτὸν τοῦναντίον ἀφέλοιτο τὴν σατραπείαν τῆς Βαβυλωνίας Σελεύκου παρὰ πάντα τὰ δίκαια. Scribi debet: οὐκ ἀποδοίῃ τοῖς φίλοις καὶ συνθεμένοις πάλαι πρὸς αὐτὸν, τοῦναντίον δ' ἀφέλοιτο κ. τ. λ. (Cod. F τοῦναντίον διαφέλοιτο, in quo verum inest.)

(De c. 86 dictum est p. 175, de c. 88 p. 130.)

Ibd. 93 restituendum e codicibus: τὴν ἦιταν ἀναμαχέσασθαι διειλήφει pro διελήφθη, quod, quo significatu h. l. ponitur, barbarum est.

Ibd. 97: νομίσαντες συντόμως ἦκειν τοὺς Ἕλληνας. Scrib.: ἤξειν.

Ibd. 100: προβολαῖς χρώμενος ποταμῶν καὶ διώρουξιν. Dindorfius stellulam præfixit vocabulo ποταμῶν. Miror fugisse virum peracutum facillimam emendationem: ποταμῶ (Euphrate) καὶ διώρουξιν.

Ibd. 102: (Pasiphilus, Agathoclis dux, huius verbis)

ἡξίου τοὺς Μεσσηνίους βούλεσθαι τὴν φιλίαν καὶ μὴ
 συναναγκάζεσθαι τοῖς πολεμιωτάτοις αὐτοῦ διαλύεσθαι.
 Perversissime Agathocles Messenios, qui exsules Syracu-
 sanos ab illo eiectos tuebantur, hortatur, ne (simul) cogantur
 cum suis inimicissimis (exsulibus) pacem facere. Scrib.:
 καὶ μὴ συνεξετάζεσθαι τοῖς πολεμιωτάτοις αὐτοῦ
 (sublato διαλύεσθαι) *neve cum inimicissimis suis consociari*.
 Sed restat βούλεσθαι τὴν φιλίαν, quod pro eo, quod est
 δέχεσθαι, nemo Græcus dixit. Scilicet φιλία non Aga-
 thoclis significatur, sed exsulum, et pro βούλεσθαι resti-
 tuendum est ipsum illud διαλύεσθαι, quod nescio quo
 errore suo eiectum loco in alienum devenit: ἡξίου τ. M.
 διαλύεσθαι τὴν φιλίαν καὶ μὴ συνεξετάζεσθαι τ. π. α.

Ibd. 103: δυσὶ δὲ περιπεσόντες φορτηγοῖς
 πλοίοις τὴν μὲν ἐξ Ἀθηνῶν κατέδυσαν, τῶν δὲ ἐπιπλεόν-
 των τὰς χεῖρας ἀπέκοψαν. Unde igitur altera et quid ei
 factum est, quod Diodorus se dicturum promittit? Et
 unde τὴν femininum? Scribendum: φορτηγοῖς πλοίοις, ἃ
 ἤκεν ἐξ Ἀθηνῶν, κατέδυσαν κ. τ. λ.

Ibd. 108: φῆμαι δὲ κατεῖχον ἐπὶ τῶν προτέρων
 χρόνων. Nonne: ἀπό? Nam tunc quoque obtinebant.

Ibd. 110: πυνθανόμενος δ' ἐν ταύτῃ καὶ δί-
 ναμιν εἶναι τὴν ἀμυνομένην. Scrib.: ἀμυνουμένην,
 quod Dindorfius XVIII, 22 in gemino loco restituit; item-
 que XX, 48 scribendum τῶν ἀμυνουμένων. Vid. ad
 XVIII, 66. Res spectari debet in θηρόμενος simili-
 busque formis.

Lib. XX, 1: τὸ δὲ τὴν ἀναγκαίαν σύνθεσιν
 ἔχον εὐκαίρως τετῆρηται καὶ . . . ἐπιτεροπῇ καὶ σαφῇ παρί-
 στησι τὴν ἀνάγνωσιν. Scrib.: εὐκαίρως τε τηρεῖται.
 Initio capitis lacuna sic fere explenda est, causa erroris
 perspicua: ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοτίμως ἐχόντων πρὸς τὴν
 τῶν πράξεων ἐπίγνωσιν τὴν προθυμίαν ἀπαμ-
 βλύνουσι πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν.

Ibd. 10: τῶν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας ταπτομένων τινὲς μὲν φοβούμενοι τὰς ἐν τῷ δικαστηρίῳ κρίσεις ἀποστάται γίνονται τῆς ἡγεμονίας, τινὲς δὲ ἐπιτίθεται τυραννίσιν. Tollendum τῆς ἡγεμονίας: aut deficiunt (a patria) aut tyrannide potiri conantur.

Ibd. 11: μετὰ δὲ τῆς θεραπείας αὐτὸς τοῦ ἡμίσεως κέρατος προηγωνίζετο. Num: μετὰ δὲ τῆς θεραπείας αὐτὸς τοῦ ἡμίσεως τοῦ εὐωνύμου κέρατος πρ., cum dimidia parte satelliti (c. 17), ut τοῦ εὐωνύμου omissum putetur, quod τοῦ ἡμίσεως κέρατος coniungeretur? (Dind. τοῦ ἀριστεροῦ pro τοῦ ἡμίσεως.) Paulo post (τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἀφράκτων ὄρων ἀόπλους) qui sint οἱ ἐκ τῶν ἀφράκτων, nescio suspicorque scribendum esse: τοὺς ἐκ τῶν ἀτάκτων (etsi apertius esset τοὺς ἀτάκτους) significarique τοὺς ἐξω τάξεως λεγομένους (c. 41), de quibus c. 29: παντοδαπὸν ἐκτὸς τῆς τάξεως. Utroque loco de Africanis rebus agitur. Idem fere sunt, qui c. 110 in Demetrii exercitu appellantur ψιλικὰ τάγματα καὶ πειρατῶν παντοδαπῶν τῶν συντρεχόντων ἐπὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀρπαγὰς.

Ibd. 14: ἔπεμψαν δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν χρυσοῦς ναοὺς τοῖς ἀφιδρύμασι πρὸς τὴν ἰκεσίαν. Opinor: σὺν τοῖς ἀφιδρύμασι.

Ibd. 23: διεστύλωτο δ' εὖ κίοσιν. Codices: διεστύλωτο δ' οἴκοις. Scribendum igitur: δὲ δοκοῖς, trabibus.

(De c. 25 et 31 dictum est supra p. 131.)

Ibd. 31 extr.: θεμένους τὰ ὅπλα. Suspectum mihi, quod hic et c. 45 extr. τίθεσθαι τὰ ὅπλα (quod apud antiquos quidem semper est *armatum consistere, stationem locumque capere*) eodem significatu ponitur, quo et alibi et hoc ipso libro c. 42 extr. et 88 extr. ἀποτίθεσθαι τὰ ὅπλα (κατατίθεσθαι ὅπλα) de armis in deditione depo-

nendis. Initio capitis 31 scrib. (omisso, non transposito τῇ): τοῖς δευτερεύουσι μετὰ τὸν στρατηγὸν τιμῇ.

Ibd. 33: τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς πικρίαν λεγόμενα διέσurreν. Num: ἐπὶ παιδιᾷ?

Ibd. 40: τὴν Μιλτιάδου θυγατέρα τοῦ τὴν προσηγορίαν φέροντος εἰς τὸν στρατηγήσαντα τῶν ἐν Μαραθῶνι νικησάντων. Scrib.: ἀναφέροντος.

Ibd. 41: διὰ δὲ τὴν τῆς ψυχῆς ἀγριότητα διατυπῶσαί φασι τὴν ὅψιν αὐτῆς τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον θηριώδη. Scrib.: διατετυπῶσθαι.

Ibd. 47: ἐφεδρεῦσαι . . . πάλιν τῇ κάτω σατραπείᾳ καὶ ταῖς ἀπ' Αἰγύπτου σατραπειῶν. Recte iam alii intellexerunt, nullas fuisse ἀπ' Αἰγύπτου σατραπειῶν, sed male corrigunt: ταῖς περὶ Αἴγ. σατραπειῶν. Nam ne illæ quidem fuerunt, sed una Ptolemæi Ægyptus. Scribendum: καὶ ταῖς ἀπ' Αἴγ. στρατείαις. De ἐφεδρεῦειν verbo dixi supra ad XIX, 69.

Ibd. 48: καὶ ἅμα πάντας τοὺς πυρσοφόρους ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀφέντες. Et πάντες et articulus inepta sunt. Opinor fuisse: καὶ ἅμα παντοίους πυρσοφόρους. Ceterum sæpe in hoc libro πυρφόροι appellantur, hoc uno loco πυρσοφόροι. Fuitne: πυρσοὺς καὶ πυρφόρους?

Ibd. 56: Θερμίτας μὲν προσαγαγόμενος ὑποσπόνδους ἀγῆκε, τῶν Καρχηδονίων φρουρούντων ταύτην τὴν πόλιν. Non incolas urbis ad suas partes traductæ Agathocles Carthaginiensibus urbem custodientibus dimisit, sed ipsos milites præsidiarios. Pravum ταύτην. Scribendum: ὑποσπόνδους ἀγῆκε τοὺς Καρχηδονίων φρουρούντας τὴν πόλιν. (Error a Reiskio animadversus erat.)

Ibd. 59: τρισμυρίων μὲν γὰρ στρατιωτῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεμφθέντων οἱ καταλειπόμενοι ἔμποροι οὐχ οἷον ἱκανὰ πρὸς ἀντάρκειαν εἶχον, ἀλλ' ἐκ περιουσίας ἐχρῶντο δαψιλῆσι πᾶσιν. Non agi de ἐμπόροις intellexerat iam in prima editione Dindorfius. Scrib.: οἱ καταλειπόμενοι ἔμφοροι. Paulo ante in his verbis: ὁ δὲ

τῆς πολιορκίας οὐκ ἦν κίνδυνος aperte mendosum est ἦν (dicendum enim erat saltem, omisso articulo: τῆς δὲ πολιορκίας οὐδεὶς ἦν κ.). Scribendum: ὁ δὲ τῆς πολιορκίας οὐκ ἦν κίνδυνος.

Ibd. 60: Ὑποτεμομένων δὲ τῶν Καρχηδονίων τὴν εἰς τὴν στρατοπεδείαν ἀποχώρησιν τῶν πολεμίων ἠναγκάσθησαν οἱ περὶ τὸν Εὐμαχον καταφυγεῖν κ. τ. λ. Tollendum τῶν Καρχηδονίων, adscriptum ad declarandum τῶν πολεμίων. Nam prorsus perverse post ea, quæ præcedunt, nomen τῶν πολεμίων transfertur ad Græcos Carthaginiensium hostes, eosdem, qui οἱ περὶ τὸν Εὐμαχον appellantur.

Ibd. 63 scribendum: παρέλαβεν αὐτοὺς τότε (pro ποτε) κατ' ἰδίαν πάλιν ἐπὶ τὴν ἐστίασιν. Ad narrationem huius rei tum factæ præparandam interpositus est totus locus de Agathoclis ingenio.

Ibd. 70: ἐπισημῆναι ἂν τις . . . τὴν εἰς τὰ τέσσα γενομένην τιμωρίαν οἷον τῆς θείας προνοίας. Scrib.: οἷον ἐκ θείας προνοίας. Infra medio capite apparet, nihil prorsus ad sententiam desiderari, si hæc legas: εἰς τηλικαύτην δ' ὑπεροχὴν προελθόντος αὐτοῦ καὶ τὸν Ὀφέλλαν φονεύσαντος . . . φανερώς ἐπεσημῆναι τὸ δαιμόνιον ὥς διὰ τὴν εἰς τοῦτον παρανομίαν τῶν ὕστερον (fort. ὑστέρων) αὐτῷ γεγενημένων· τοῦ γὰρ αὐτοῦ μὴρὸς κ. τ. λ. Quæ post γεγενημένων in codicibus adduntur: τὸ θεῖον ἐπιστήσαι (sive ἐπιστῆσαι scribere malis), in orationis structuram et sententiam quomodo includantur, non video, mirorque τῷ δαιμονίῳ superpositum τὸ θεῖον. Itaque secludenda hæc puto; videoque addi potuisse, cum putaretur post ἐπεσημῆναι ὥς verbum finitum sequi debere. Sed tamen quid significare voluerit, quicunque addiderit, non reperio maximeque in ἐπιστήσαι hæreo.

Ibd. 72 ii, qui ad ipsam oram maris interfecti sunt,

nonne rectius ἐπὶ τοῦ κλύσματος φρονεύντες dicuntur quam ἐπὶ τοῦ κύματος?

Ibd. 76: τρία μὲν σκάφη τῶν τετραριχῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν πορείων ἄμα κατὰ τὸ αἰὶό βιαιότερον . . . ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεβράσθη. Non potest τῶν στρατιωτικῶν πορείων pendere a τρία σκάφη, quod expletur genetivo τῶν τετραριχῶν. Scrib.: πορείων ἔνια κατὰ κ.τ.λ. Bellicarum navium certus numerus ponitur, reliquarum incertus significatur. Ibd. medio capite (ὑπολείπειν ἤδη συνέβαινε τὸν σῖτον) pro ἰπολείπειν usus requirit ἐπιλείπειν, quod pro eodem restituendum est etiam c. 109 (τῆς τροφῆς ἰπολειποῦσης τοὺς πολιορκουμένους). (Apud Lys. XXVII, 1 idem mendum Reiskius sustulit.) Sequitur: διὰ δὴ ταῦτα τῆς δυνάμεως ἀθυμούσης, παραλαβὼν τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἡγεμόνας Ἀντίγονος προέθηκε βουλὴν κ. τ. λ. Non tota castra in consilium vocavit Antigonus, sed aut (ut Perdicas XVIII, 25) τοὺς τε φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας, aut potius τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἡγεμόνας, duces (legatos) præfectosque. Scrib. puto: τὸ στρατηγικὸν καὶ τοὺς ἡγεμόνας.

Ibd. 84: Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τῶν δούλων τοὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐν τοῖς κινδύνοις ἀγοράσαντας παρὰ τῶν δεσποπῶν ἐλευθεροῦν καὶ πολίτας εἶναι. Scribendum: ἀγοράσαντες. Decrerunt ipsi publice servos redimere et manumittere.

Ibd. 85 πλοῖα ἴσα βεβηκότα (ἴσων βεβηκότων) non intellego quæ sint, sed ἴσον βεβηκότα, eiusdem altitudinis.

Ibd. 91: Ἐκ δὲ τῶν γωνιῶν ὑπὲρχον ἴσοι τῷ μήκει βραχὺ λείποντες τῶν ἐκατὸν πηχῶν. Addunt contra codices κίονες ante ἴσοι, quod abundat, quoniam communis omnium mensura indicatur. Scrib.: ἴστοι τῷ μήκει κ. τ. λ. (Mastbäume).

Ibd. 96: προσέπιπτον οἱ πυρφόροι τῷ ξυλοφανεῖ τοῦ κατασκευάσματος. Si hoc verum est, significatur

tamen lignea superficies, non partes ligni speciem habentes; sed fortasse scriptum fuit: τῷ ξυλοπαγεῖ.

Ibd. 101: Διόπερ ἔδοξε πολλοῖς ὁ μὲν (Αἴολος) . . . εὐθύς κατὰ τὸν πρῶτον πλοῦν λαβεῖν παρ' αὐτοῦ τιμωρίαν, ὁ δὲ "Ηφαιστος ἐπὶ τῆς τελευτῆς, οἰκείως τῆς ἀσεβείας κολάσας τὸν τύραννον ἐν τῇ πατρίδι. Scrib.: ἐπὶ τῆς τελευτῆς οἰκείως . . . κολάσαι τὸν τύραννον ἐ. τ. π. Quod additur: συνωνύμως ἐπὶ θερμοῖς ἀνθραξι κατακαύσας ζῶντα, quæ sit συνωνυμία, non intellego.

Ibd. 102: ἅμα μὲν νομίζων δόξαν οἴσιν αὐτῷ μεγάλην τὴν τῶν Ἑλλήνων αὐτονομίαν, ἅμα δὲ καὶ τοὺς περὶ Πρεπέλαον ἡγεμόνας τοῦ Κασσάνδρου πρότερον συντρίψαι καὶ τότε προάγειν (sic recte Bekkerus pro προσάγειν) ἐπ' αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν ἢ ἐπ' αὐτὸν πορεύοιτο τὸν Κάσσανδρον. Scribendum primum: ἅμα δὲ καὶ τοὺς περὶ Πρεπέλαον ἡγούμενος δεῖν τοῦ Κασσάνδρου πρότερον συντρίψαι καὶ τότε κ. τ. λ. Sed præterea apparet illa ἢ ἐπ' αὐτὸν πορεύοιτο τ. Κ., quæ ad πρότερον pertinent, debuisse poni ante καὶ τότε. Aut igitur transposita sunt aut, quod magis puto, subditicia; nam idem significant, quod inest in verbis καὶ τότε κ. τ. λ.

Ibd. 103: εἴτα τῶν ἐν ταύτῃ συμφυνγόντων πρὸς τοὺς κατελιγγοῖας τὸν Ἀκροκόρινθον. Prave ἐν ταίτῃ ad τὸ Σισίφειον refertur; scribendum: τῶν ἐν-τεῦθεν.

Ibd. 110. Ex eo, quod codices habent: Μετὰ δὲ ταῦτα Πρώνας μὲν καὶ Πτελεὸν προσηγάγετο, fit non "Αντρωνα (Wessel), sed "Αντρωνας. Vid. præf. Livii a me et Ussingio editi vol. IV, 1 p. IX. (Strab. IX p. 432 Cas., Ps. - Demosth. Philipp. IV, 9.)

Ibd. 113: "Αμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις οἱ τῶν παρὰ Λυσιμάχῳ στρατιωτῶν αὐτομολήσαντες ἐκ τῆς χειμασίας παρ' Ἀντίγονον, Αὐταριᾶται μὲν διοχίλιοι, Αὐκιοὶ δὲ καὶ Παμφύλιοι περὶ ὀκτακοσίους. Scri-

bendum: "Αμα δὲ τοῦτοις πρατιομένοις ἡντομόλησάν
τινες τῶν π. Α. στρατιωτῶν κ. τ. λ.

Fragmentorum Diodori e libris XXI ad XL correctiones aliquot natas, cum ea historiae causa percurrerem, nullo addito verbo indicabo ac ne posita quidem vulgata scriptura. Eae correctiones quod maxime in fragmentis Hoeschelianis et iis, quae Maio debentur, interdum longius a litterarum vestigiis discedunt, non mirabuntur, qui eorum condicionem norunt.

Scribendum est igitur XXI, 8 Bekk. (c. 2, 3 Dind.): καὶ τρόπαιον στήσας· διὸ δεῖ διαλαβεῖν ἀληθῆ τὸν λόγον εἶναι, et ibd. 14(7): οἱ βουλόμενος ἔφεδρον ἔχειν τῇ βασιλείᾳ.

Lib. XXII, 20 (9, 5): ὄντων δὲ ἐν τῷ τεμένει δυεῖν ἐδῶν, 21 (10) med.: πάσης τῆς Καρχηδονίων ἐπικρατείας κύριος ἐγένετο, ibidemque: μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Μοτίης.

Lib. XXIII, 2 (1, 2): προσεπηγγέλλετο δὲ τῶν ὁμόρων πρὸς Ἴερωνα πόλεων μὴ ἐπιβήσεσθαι et paulo post: τοὺς μισαιφόνως μάλιστα πίστεως καταφρονήσαντας, 3 (2): "Οτι Φοίνικες Ῥωμαίους καταναυμαχήσαντες, 18 (12): ἐφ' οἷς ὁρῶν αὐτοὺς ἀγανακτοῦντας.¹⁾

Lib. XXVI, 1 (1): πᾶσα δύναμις οὐκ ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἀσθενείας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας ἐξεως θεωρεῖται, ibidemque: διὸ δεῖ τοὺς εὐφρονοῦντας τοῖς μὲν διὰ ἐπιμέλειαν κατωρθωκόσιν καὶ ἀρετὴν ἀπομερίζειν τὸν ἔπαινον.

Lib. XXVII, 18 in fr., quod incipit sic: "Οτι ἀτυχίαν ἀδικίας (18): οὐ γὰρ δυνατόν τὸν εἰς ἐτίρους ὥμὸν γεγόμενον ἐν μίρῃ πταίσαντα τυγχάνειν ἐλείου.

Lib. XXIX, 3 (3): Διὸ καὶ τοὺς πεπεικότες

¹⁾ De 7 (4, 2) dictum p. 131.

αὐτὸν ἀπαράσκεινον ὄντα ἐπὶ τὴν τῶν Αἰτωλῶν συμ-
μαχίαν (ἐπὶ τῇ . . . συμμαχίᾳ?) τὸν πόλεμον ἐπανε-
λέσθαι, 22 (19): καὶ τὰς περιβοήτους πράξεις ἐπετε-
λέσατο πολιτικοῖς μὲν τελέσμασι καὶ δυνάμεσι μικροῖς,
μισθοφόροις δὲ . . . παρμιγεθείς, 24 (21): κατηγορού-
μενος γὰρ ὑπὸ τῶν δεινῶν θανάτῳ, 30 (27): ὁ ὕπατος
καὶ ἐκ πατρῶν γεγονώς ἦν εὖ καὶ κατὰ τὴν ὄψιν
εὐπρεπής (αὐτ πατρῶν γεγ. ἦν εὐγενῶν καὶ), 36 (33):
καὶ ἀπολογησαμένοις τοῖς τοῦ Περσέως πρεσβευταῖς
περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀπολύειν αὐτὸν ἐγκλημάτων ἔφη,
περὶ δὲ κ. τ. λ.

Lib. XXX, 5 (5): ὅπως ἅπαντας καταπληξάμενος
τοὺς δυναμένους ἀντιπολιτεύεσθαι καθάπαξ εἴη
κύριος ἀπάσης τῆς Ἡπείρου, 9 (8): πῶς γὰρ ἂν τις
οὐκ εἰκότως διαλάβοι et paulo post: τὸ γὰρ συμπεριενεχ-
θῆναι πᾶσι τοῖς καιροῖς ἀρμοζόντως, 14 (11): νομίζων
πολὺ, οὐ τοῖς ὅλοις κρατεῖν Ῥωμαίους, 19 (15): . . .
ἐσώρευνον. Πῶς οὐκ ἂν τις θαυμάσειεν . . .;

Lib. XXXI, 3 (3) post med.: τὴν ἐν ἀρχῇ παραπε-
θεῖσαν ἀπόφασιν, 18 (11, 1): καθόλου δὲ τέταρτον
ἀντοφθαλμοῦντος τοῦ βασιλέως τοῖς Ῥωμαίοις ἐνι-
αυτὸν (cfr. Liv. XLV, 41, 5), 47 (36): ἐπιδεξίοις γὰρ
θωπεύμασι καὶ ψηφίσμασι, 49 (38): ἀδυνατεῖ ἀπαῖραι
τῆς τῶν κυνιδίων ἐλαφρότητος.

Lib. XXXII, 4 (4): ἔλαβε παρὰ τῶν πολεμίων
ἐθελοντῶν τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν, 24 (24): ὑπὸ
τοῦ Πολυβίου ἐπιστατοῦντος, τίνος ἕνεκα, 26 (26):
μέρος οὐκ ἐλάχιστον . . . συμβαλλόμενα . . . τὰ
διὰ τῆς τῶν ἀποτελεσμάτων πείρας νοθευτήματα, et
paulo post: χρεῶν ἀπολύσεις, 27 (27, 1): κατὰ τοῖς
τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας καιροῦς.

Lib. XXXIII, 7 (5, 4): τοῖς ἐαυτῶν παρανομήμασι
συνεπιχειροτονοῦντες ἀλκὴν (?) et paulo post:
πρὸς ἀλήθειαν ἤκειν συμμάχους ἀποστελλομένους.

Lib. XXXIV et XXXV, 60 (33): *Κάτων ὁ ἐπικλη-
θείς τιμητικός.*

Lib. XXXVI, 1 (4, 4): *καὶ ταῖς γυναικείαις θείαις
ἐργολαβοῦντα*, pauloque post: *γυμνασίαις πολεμικαῖς
ἐνδιατρίβοντες*, et sub fin. fr. (8, 5): *τὰ μὲν κρατῶν,
τὰ δὲ κρατούμενος*, 2 (9, 2): *ὑπελάμβανε τῇ τούτου
ταπεινώσει καὶ ἀδοξίᾳ καὶ τὴν ἐαυτοῦ κατηγορίαν
καταλύσειν.*

Lib. XXXVII, 12 (8, 4): *διατελίσας εἰς ἐπανόρ-
θωσιν τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων ἀδικημάτων*, coll.
XXXVIII et XXXIX, 24 (20); 41 (30, 1): *τοὺς ἄφρονας
ὧς εἰ πρὸς τὰ φαῦλα τῶν ἔργων.*

Lib. XXXVIII et XXXIX, 3 (3): *μετὰ τὸ σύνθεσιν
ποιήσασθαι, ἐφ' ᾧ περ αὐτὸν ὑπατεῦσαι, ἔδοξε*, 15 (12):
*ἔσπευσαν τῷ νεανίσκῳ κοινωνῆσαι τῶν κατὰ τὸν
πόλεμον ἀγώνων.*

Lib. XL, 2 (2): *ἀφροστηκότας τοῦ Σύρου πεπρεσ-
βευκέναι πρὸς τὴν σύγκλητον.*

His addam, in fragmento libri VI, 1 (2, 5) sic esse
scribendum: *εἶναι δὲ κατὰ τὴν νῆσον ἱερὰ θεῶν καὶ
ἕτερα πλείω . . . περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος . . . ἀναγε-
γράφαμεν, εἶναι δὲ ἐν αὐτῇ κατὰ τινα λόφον ὑψηλὸν
καθ' ὑπερβολὴν ἱερὸν Διὸς Τριφυλίου κ. τ. λ. (Vulgo:
εἶναι δὲ τὴν νῆσον ἱερὰν θεῶν καὶ ἕτερα.)*

Cap. II.

Strabo.

Strabonis legendi initium feci a libro V et VI, Italiæ
antiquæ formam et intermixtam rerum Romanarum, partim
etiam Græcarum memoriam persequens. Aliquot annis post
adiunxi III et IV, quibus terræ et provinciæ ad occidentem et
septentrionem versæ continentur, repetitisque illis duobus
libris ad VII proximosque perrexi, hic quoque præter geo-

graphica animo in intervenientem multis modis Græcarum Romanarumque rerum litterarumque mentionem intento. Sed sensim, maxime inde a libro undecimo celerius legi multoque pauciora annotavi. Duos primos libros antea hic illic inspectos postremos legi. Straboniani operis emendandi subsidia Kramerus diligentissime conquisivit prudenterque et caute de codicibus æstimandis disseruit, quorum vel optimi (in priore parte A B, in altera F D E) antiqua et gravia menda habent; in ipsa oratione constituenda et emendanda etsi non pauca vera invenit, tamen non raro minus libero iudicio usus menda a Corae aut etiam Groskurdio animadversa et partim sublata defendit interdum pravis enarrandi artificiis et fingendo. Multa feliciter Meinekus correxit; ex iis, quæ is quoque aut reliquit aut non recte expedivit, quæ nobis videmur recte animadvertisse et emendasse, age, persequamur.¹⁾

Lib. I p. 4 Casauboni (c. 1 § 7): *Τοῖς γὰρ πέρασι* (πᾶσι recte om. B C) *συνήθῃ λέγει τὸν Ὀκεανόν, τὰ δὲ πέρατα κύκλῳ περιέκειται.* Nihil est *συνήθῃς τοῖς πέρασι.* Scr.: *συνῆφθαι λέγει τὸν Ὀκεανόν.* Cfr. p. 8, c. 1, 15 med.

Ibd. 6 (1, 9): *Ἡμεῖς δὲ τὸν μὲν πλείω λόγον περὶ τοῦ ὠκεανοῦ . . . εἰς Ποσειδώνιον ἀναβαλλόμεθα . . . , ἱκανῶς διακρατήσαντας τὸν περὶ τούτων λόγον.* Pro corrupto *διακρατήσαντας* scrib. *διαιτήσαντας.* Cfr. p. 14 extr., 94, 103 et sæpius.

Ibd. eadem pag. (1, 10): *Αἴγυπτος καὶ Φοινίκη, ἐξῆς δὲ ἡ περὶ τῆς Κύπρου, εἴτα Σόλυμοι καὶ Λύκιοι καὶ Κᾶρες. Περὶ τῆς Κύπρου* nulla est pars huius, quam Strabo persequitur, oræ. Scrib.: *ἡ περὶ αἰῶνα τῆς Κύπρου,* pars continentis Cypro obiecta, quæ confinis So-

¹⁾ Exemplo Parisiis apud Didotum edito a Muellero uti non potui, ex quo mihi casu innotuit egregia in libr. III p. 155 (3, 7) emendatio.

lymis est. Notissima ἡ περαία τῆς 'Ρόδου. (De p. 9 dictum est supra p. 326 ad Thucyd. VI, 21, 2.)

Ibd. 10 (1, 17): Καὶ τοῦτο καὶ ἐν μικροῖς μὲν δῆλόν ἐστιν. Scribendum: ἐν μικροῖς ἐνδηλόν ἐστιν.

Ibd. p. 11 (1, 18) scrib.: ἄλλοις γὰρ νόμος τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα, ἄλλοις δὲ τὸ τῶν ἀρίστων κ. τ. λ. (pro ἄλλος). Non agitur de diversitate legum, sed alios in aliis civitatibus legum esse auctores.

Ibd. 11 (1, 20) ὥσπερ mendosum est; fortasse scribendum: ἀλλ', οἷα τὰ περὶ τὴν ἀναμέτρην . . ., ἐν ἄλλοις δεικνύουσιν. Deinde autem, sublatis, quæ errore repetita sunt (ὑποθέσθαι δὲ) scribendum est sic: ἐνταῦθα δὲ ὑποθέσθαι δεῖ καὶ πιστεῦσαι τοῖς ἐκεῖ δειχθεῖσιν, καὶ σφαιροειδῇ μὲν τὸν κόσμον, σφαιροειδῇ δὲ . . ., ἔτι δὲ τούτων πρότερον τὴν ἐπὶ τὸ μέσον τῶν σωμάτων φορὰν, αὐτὸν μόνον, εἴ τι τῆς αἰσθήσεως ἢ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν ἐγγίς ἐστιν, εἰ ἄρα, ἐπισημαινόμενον ἐπὶ κεφαλαίῳ μικρά: ita ut ipse tantum summam et breviter, si forte, confirmes et quasi signes, si quid sensui et communibus notitiis propinquum est (ut inde confirmetur). In codicibus est αὐτὸ μόνον ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως et ἐπισημαινόμενοι. Mirum est in elliptico illo εἰ ἄρα hæsisse editores (vid. VIII p. 351, c. 3, 27, IX p. 431, c. 5, 5, XVII d. 790, c. 1, 5, Wytttenbach. animadv. ad Plutarch. cons. ad Apoll. p. 113 A, p. 749 ed. Oxon., nam Heindorfius ad Plat. Parmen. p. 150 B tantum de εἴπερ dixit); in ceteris aberrarunt a facili correctionis via. Strabo Stoicus est (κοινὰ ἐννοιαί).

Ibd. 13 (1, 21): δι' οὗ φερόμενος ὁ ἥλιος τρέπεται καὶ διδάσκει διαφορὰς κλιμάτων τε καὶ ἀνέμων. Scrib.: ἀλλάσσει aut διατάσσει.

Ibd. paulo post scribendum: ταῦτα γὰρ . . . καὶ ὅσα ἄλλα κατὰ τὴν πρώτην ἀγωγὴν τὴν εἰς τὰ μαθήματα παραδίδονται, κατανοήσας τις ἄμωσγέπως (pro ἄλλως πως) δύναται παρακολουθεῖν κ. τ. λ. Mendum per-

vagatum tollendum etiam p. 63 extr. (c. 4, 4), ut scribatur: οἰκῆσιμον ἀμωσγέπως. VI p. 255 recte Coraes; quæ Kramerus comparat, nulla aut prorsus diversa sunt. Cfr. ad Plutarchum de audiendo c. 13.

(De p. 16, c. 2, 3 dictum est supra p. 24, de p. 20, c. 2, 9 p. 29 n.)

Ibd. 21 (2, 10): τοὺς Ἀριμασποὺς . . . , οὓς ἐν τοῖς Ἀριμασπέοις ἔπαιον ἐνδίδωκεν Ἀριστίας. Prorsus alienum ἐνδιδόναι est, longius discedit παραδίδωκεν. Fuitne: ἐνδέδεικεν?

Ibd. 23 (2, 15): καθάπερ Δαναὸν μὲν τὰ ἰδρεῖα τὰ ἐν Ἀργεὶ παραδείξαντα, Ἀτρεΐα δὲ τοῦ ἡλίου τὸν ὑπεναντίον τῷ οὐρανῷ δρόμον, μάντεις τε καὶ ἱεροσκοπούμενους ἀποδείκνυσθαι βασιλέας. Scribendum: μάντεις τε καὶ ἀστεροσκοποὺς γενομένους ἀποδείκνυσθαι βασιλέας. Solis cursum ἀστεροσκοπὸς observavit, non ἱεροσκοπός. (Paulo ante iniuria et Kramerus hæsit in verbis καὶ τὸ πλῆθος et Meinekios καὶ in καὶ mutavit, perturbata structura. Multitudinem scriptorum et late diffusam in ipsis locis famam (hoc est enim τὸ πλῆθος τῆς ἐπιχωριαζούσης φήμης) Strabo argumento esse dicit, non fictas res esse.)

Ibd. 25 (1, 16): καὶ τὸ τὴν ἀκμὴν τοῦ ζώου συναγρώδη εἶναι καὶ τὴν θήραν. Minime συναγρώδης erat ἡ θήρα. Scribendum: συναγρώδη εἶναι καὶ δηκτηρίαν.

Ibd. 28 (2, 20): ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν ἐφεξῆς κατὰ τοὺς Θοῤῃκας εἰδώς. Scrib.: ἀλλὰ καθ' αὐτὴν τὴν ἐφεξῆς.

Ibd. 35 (2, 28) tollendæ voces τοὺς Αἰθίοπας, additæ, cum non animadverteretur obiectum esse: καὶ τὸν περὶ τῶν Πυγμαίων λόγον (propter καί). Poterat Strabo dicere: ἐπὶ τοὺς κατ' Αἴγυπτον Αἰθίοπας μόνους.

Ibd. 38 (2, 31): οἱ μὲν περίπλουν τῶν διὰ Γαδείρων μέχρι τῆς Ἰνδικῆς εἰσάγουσιν. Scribendum: διὰ

τῶν Γαδ., *per fretum Gaditanum*. Paulo post prave ab editoribus additum est οὐδ' ante ἡ Ὀδυσσεύως. Sententia est: „Sic enim sequeretur etiam Ulixis errorem fieri non potuisse“. Sed scribendum: οὐχ ὡς ἀδύνατος (εἴη ἂν καὶ γὰρ ἡ Ὀδυσσεύως πλάνη ἀδύνατος), ἀλλ' ὅτι κ. τ. λ. (pro οὐχ ὡς ἀδύνατος εἶναι).

Ibd. 41 init. (2, 33). Verba in codicibus loco mota (καλῶς εἶχεν . . . παραλαβεῖν) Casaubonus ceterique cum non recto loco posuissent, et δέ post ἐμφαίνει addere coacti sunt neque sententiam rectam consecuti; nam ἐμφαίνει Homerus τὴν παρὰ Σιδωνίοις ἀποδημίαν nomine eorum hoc loco (Od. IV, 84) interposito; alibi artificiorum laude et hospitii mentione aliud et maius significat. Scribendum sic: ἵνα δ' ἐμφήνῃ καὶ τὴν π. τ. Σ ἀποδημίαν, καλῶς εἶχεν εἴτ' ἀναλαβεῖν εἴτε καὶ παραλαβεῖν, ἣν ἐπὶ πλείον γενομένην ἐμφαίνει διὰ τῶν ἐπαίνων κ. τ. λ. Et vocum aliquot et versuum plurium transpositorum non rara sunt in Strabonis opere exempla (IV p. 177, c. 1, 2, ad VI p. 253).

Eadem pag. extr. (2, 34) mira significatur differentia hominum (τούτοις) et finium, tum finium mediorum (πρὸς μέσους τοὺς ὅρους, non πρὸς τοὺς μέσ. ὅρ.). Scribendum: εἰ δέ τις . . . γίνεται διαφορὰ τοῖς προσβόροις πρὸς τοὺς μεσημβρινοὺς καὶ τούτοις πρὸς τοὺς μέσους τοῖς ὅροις, ἀλλ' ἐπικρατεῖ γε τὸ κοινόν.

Ibd. 44 (2, 36) scribendum: μᾶλλον γὰρ ἂν ἐφαρμόττοι τῷ δις γενέσθαι τὴν παλίρροιαν . . . ἢ τῷ τρίς τὸ τοσοῦτον χρόνον μείναι τὰ ναυάγια ὑποβρύχια. Vulgo deest τό.

Ibd. 45 (2, 39) scribendum: Ὡς μὲν γὰρ ἅπαντες λέγουσιν, ὃ τε ἐξ ἀρχῆς πλοῦς (sic Coraes pro: ὅτι ἐξ ἀρχῆς ὁ πλοῦς) ἐπὶ Φᾶσιν ἔχει πιθανόν τι . . . καὶ ἡ ἐπάνοδος . . . ἐν τῶν ἐτι νῦν δεικνυμένων καὶ πεπιστευμένων, ἔτι δὲ ἐκ τῆς Ὀμήρου φωνῆς (v. πεπιστευμένων ἐστὶν ἐκ).

Ibd. 47 (3, 2) scrib.: ἀλλ' ὅτι καὶ περὶ ὧν (pro

τῶν) τόπων οὐδὲ καθ' ἑαυτόν πω γνώριμα εἶναι γηοῖ
τὰ καθ' ἕκαστα ἀκριβολογούμενα, καὶ κελεύσας . . . καὶ
τὰς αἰτίας . . . ἀποδοὺς . . ., αὐτὸς ἐπίστευσε τοῖς
τυχοῦσι: *etiam de iis locis, de quibus . . ., ipsum levibus*
testibus credidisse.

Ibd. 49 (3, 4): λίθον τε κογχυλιώδη καὶ τὰ κτενώ-
δεα καὶ χηραμίδων τυπώματα. In τὰ, qui articulus ferri
nequit, latet substantivum, quo carere non possumus: καὶ
ὄστρακα κτενώδεα.

Ibd. 53 (3, 9) interpungenda oratio scribendumque
sic: ἡ δ' ἀναχώρησις οὐκ ἔχει τοσαύτην βίαν ὥστε,
ὥσπερ νεκρὸν ἢ ξύλον . . . ὑπὸ τοῦ κύματος εἰς γῆν
ἀναβληθῆναι, οὕτω καὶ ἐκ τῶν πλησίον αὐτῆς
τόπων εἰς τὸ πέλαγος προπεσεῖν ὑπολειφθέντων
ὑπὸ τοῦ κύματος. E mari in litora eiecta (sæpe) ibi
remanent nec, unda recedente, in mare retrahuntur. (Codi-
ces et editiones: ὥστε νεκρὸν . . . οὕτω δὲ καὶ τῶν
πλησίον αὐτῆς τόπων . . . ὑποληφθέντων, sine sensu.)

Ibd. 55 (3, 12; nam de p. 55, c. 3, 11 dictum est
p. 71): ὥστ' οὐχ ὅτι παλιρροοῦντας, ἀλλ' οὐδὲ καθεστώ-
τας καὶ μένοντας, συρροίας μὲν ἐν αὐτοῖς οὔσης, μὴ
μιας δὲ ἐπιγανείας. Nihil est, unde pendeant accusativi;
nam ante συρροίας excidit propter similitudinem litterarum
ὁρώης ἄν (καὶ μένοντας ὁρώης ἄν, συρροίας κ. τ. λ.).
Quæ Kramerus de accusativo participii scribit, plane
ficta sunt.

Ibd. 56 (3, 13): καὶ πάντα τὸν τόπον, ὅπου νῦν
τὰ καλούμενα Γέροα, καθ' ἕκαστα τεναγίζειν. Nesciunt,
quid faciant verbis καθ' ἕκαστα. Scripserat Strabo: ὅπου
τὰ νῦν καλούμενα Γέροα καθεστήκει, τεναγίζειν.

Ibd. 58 (3, 17) post τὴν Ταντάλου βασιλείαν exci-
dit folium antiqui codicis. Aliquid deesse Meinekius in-
tellexit.

Ibd. 61 init. (3, 20 extr.): καὶ τριήρη τινὰ ἐκ τῶν
νεωρίων ἐξαίρεθεισαν ὑπερπεσεῖν τοῦ τείχους. Scriben-

dum: *ἐξαρθεῖσαν*. (Paulo ante sic interpungendum: *δέξασθαι μεταξὺ, καὶ τῶν πεδίων κ. τ. λ.*)

Ibd. 66 (4, 7) scribendum: *οἱ δὲ λοιποὶ, οἱ ἐπιόντες, ὅση ἦν ἱκανὴ ὑπογράψαι τὴν τῆς οἰκουμένης ἐπινοίαν, οὗτοί εἰσιν οἱ κ. τ. λ.* (Vulgo: *οἱ δὲ λοιποὶ ἐπιόντες*.)

Ibd. 66 (4, 8): *ὁποτέρου δὴ ἐστὶν ἡ Αἴγυπτος, δηλονότι ἡ κάτω λεγομένη τῆς Αἰγύπτου χώρα*. Pro *δηλονότι*, quod ignavum est, codices omnes *διελόντι*. Scribendum igitur: *ὁποτέρου δὴ ἐστὶν ἡ Αἴγυπτος ἢ, διελόντι, ἡ κάτω λεγομένη τῆς Α. χ., id est: aut, si divides nec de omni Ægypto simul statuas*. (De *διελόντι* synt. Gr. § 38 c.)

Lib. II p. 76 (1, 18) scrib.: *ὥς ἰσοδυναμοῦν τῷ ζητουμένῳ λαμβάνοντος πρὸς τὸ ἀποδείξαι τὸ ζητούμενον*: contendit adversarium id, quod quærat, demonstrare sumpto (sine demonstratione) eo, quod idem valeat. Codd. et edd.: *ὥς ἰσοδυναμοίντων τῶν ζητουμένων λαμβάνοντος*, sine sensu. Error cœpit ab *ἰσοδυναμούντων* in unam vocem conflato et *ἰσοδυναμοίντων* facto.

Ibd. 79 (1, 23) pro *καταμηνύοιτο* scrib.: *καταμηνύοι*. (Error ex sequenti ο.)

Ibd. 80 (1, 26) scribendum: *Τοῦ δὲ πρὸς ἑω πλευροῦ τὸ μὲν διὰ τῆς Περσικῆς μῆκος . . . οὐκ ἔλαττον εἶναι δοκεῖ τῶν ὀκτακισχιλίων . . ., τὸ δὲ λοιπὸν διὰ τῆς Παραιτακηνῆς κ. τ. λ.*, sublato *κατά*, quod inter *Περσικῆς* et *μῆκος* additur.

Ibd. (1, 26 et 27). Non transitur ad ea, quæ Eratosthenes *περὶ τῆς τρίτης σφραγίδος* dixerat, sed ea finiuntur, ut deinceps de iis iudicetur. Scrib.: *Ὁ μὲν δὴ Ἐρατοσθένης τοιαῦτ' εἴρηκε περὶ τῆς τρίτης σφραγίδος. Καὶ ἄλλα μὲν τινα ἁμαρτήματα ποιεῖ κ. τ. λ.* Male discerptis sententiis post *περὶ* additum est *δέ*.

Ibd. 81 (1, 28) inserendus articulus: *τὴν διορίζουσαν γραμμὴν τὸ ἐσπέριον πλευρὸν τῆς Ἀριανῆς*.

Ibd. 82 extr. (1, 29) tollendum δὲ post πλίον (τὴν Μεσοποταμίαν . . . περιέχεσθαι λέγων ὑπό τε τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τύγριδος, τὸ πλίον τῆς περιοχῆς ὑπὸ τ. Εὐφ. συμβαίνειν φησίν).

Ibd. 84 (1, 31) oratio sic interpungenda est: οὐ πικρανὸν, τῆς τε Σεμιράμιδος . . . μητροπόλις τῆς Συρίας, καὶ τῆς διαλέκτου . . . διαμενούσης . . . καὶ τοῖς ἐντός. Τὸ δὲ ἐνταῦθα . . . διασπαῖν ἔθνος γνωριμώτατον κ. τ. λ.

Ibd. 85 (1, 32) manifestum est excidisse quædam propter repetitionem earundem vocum: ἐπὶ μέρους δὲ μῆκος μὲν τὸ παράλληλον τῷ τοῦ ὅλου μήκει τμημα ἐκείνου, πλάτος δὲ τὸ παραλλήλον τῷ τοῦ ὅλου πλάτει τμημα ἐκείνου. (Deinde scr.: ὁπότερον ἂν οὖν ἢ μεῖζον.)

Ibd. 86 (1, 33 extr.): οὐκ ἂν εἴη παράλληλος οὐδετέρῳ. Scr.: οὐδετέρῳ (παραλλήλῳ). Deinde αἱ βόρειοι pravum; nam de septentrione omnino non agitur. Codices διαβόρειοι. Videtur fuisse: διάφοροι.

Ibd. 87 (1, 35) scribendum: φήσας, εἰ μὲν παρὰ μικρὰ διαστήματα ὑπῆρχεν ὁ ἑλεγχος, συγγνῶναι ἂν· ἐπειδὴ δὲ κ. τ. λ. Vulgo post ἂν additur ἦν, nulla structura.

Ibd. 89 (1, 36) scribendum interpungendumque ita: ἵνα δὲ μὴ ἀνίσχυρον ἦ, τὸ ὑπὸ ἐκείνου διδόμενον λαβὼν, τὸ εἶναι . . . ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς Καρμανίας, δεικνύτω τὸ αὐτό. Vulgo scribitur: ἵνα δ' ἀνίσχυρον ἦ τὸ ὑπ' ἐκ. et ἐδείκνυε τὸ αὐτό, quod postremum falsissimum est (ne dicam de imperfecto pro aoristo). Potest etiam fuisse: ἵνα δ' αὖ ἰσχυρὸν ἦ.

Ibd. 92 (1, 40): οὐ πολὺ ἦτιον μεσημβρινώτερον ὄν. Scrib.: μεσημβρινὸν ὄν.

Ibd. 95 (2, 3): ἀφόρους πλὴν σιλφίου καὶ πυρωδῶν τινων καρπῶν συγκεκαυμένων. Scrib.: πυρηνωδῶν τινων καρπῶν. Nam καρποὶ πυρώδεις nulli sunt; satis est συγκεκαῦσθαι.

Ibd. 96 (3, 1): *πρός τε τὰς τῶν ζώων καὶ φυτῶν συστάσεις καὶ τῶν ἄλλων ἡμιουσταλεῖς τῶν ὑπὸ τῷ αἵρι καὶ ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ*. Pro voce, quam corruptam esse consentitur, scribendum, una littera mutata, *ἡμιουσάσεις*. Novam vocem componendo Strabo finxit, ut significaret, solis animantibus et stirpibus tribuendam esse proprie *σύστασιν*.

Ibd. paulo post scribendum: *ζητεῖ γὰρ ἡ γεωγραφία τῇ ἐτέρῳ* (pro *τῆς ἐτέρας*) *τῶν εὐκράτων ἀφορίσαι τὸ οἰκούμενον ὑφ' ἡμῶν τριῆμα*. Non separatur pars a nobis habitata ab altera zona temperata (ipsa enim est), sed ea terminatur et continetur. (Vid. p. 67 n. et ad Thucyd. II, 83.)

Ibd. 97 (3, 2) scribendum: *δῆλον γὰρ, ὅτι, εἰ διαίρεται κατὰ ταύτην τὴν τομὴν καὶ ἡ διακεκαυμένη, ποιεῖ τινα ἐπιτηδεύματα*. In codd. et edd. deest *εἰ*.

Ibd. 105 (4, 3): *καὶ ἐν δεξιᾷ εἰς τὴν Ἰαπυγίαν*. Manifestum est (quoniam hic in metiendo sinu Adriatico a meridie proceditur), scribi debuisse *ἐν ἀριστερᾷ*. Sed omnes hæ voces perverse interponuntur, cum tota mensura alterum (Græcum) litus sequatur. Unde tamen ortæ sint, hæreo.

Ibd. 106 (4, 3): *ἀπὸ δὲ τῆς Ῥοδίας εἰς Βυζάντιον . . . περὶ πεντακισχιλίου, ὡς εἰρήκασι, σταδίους*. Nihil est, unde pendeat accusativus. Scribendum: *πεντακισχιλίου εἰρήκασι σταδίους*. Ὡς ex *ους* ortum, cuius erroris aliquot exempla supra notavi. Paulo post, ubi editur: *οὐ γὰρ παραπλήσιον, ἀλλὰ πολὺ δυσμικώτερον εἶναι τὸ διάστημα τοῦτο*, tollendum *εἶναι* aut in *ἐστὶ* mutandum. Ab ipso Strabone hoc obiicitur alienæ sententiæ præcedenti.

(De p. 110, c. 5, 1, p. 117, c. 5, 10, p. 121, c. 5, 17 dictum est supra p. 27, p. 37, p. 71.)

Ibd. 114 (5, 7): *καὶ περατοῖ τὰ προσάρεκτα μέρη*

τῆς οἰζουμένης. Deest subiectum. Scr.: *περατοῦται τὰ*. (Cfr. III, 1, 4 p. 137.)¹⁾

Ibd. 115 (5, 8) in hac sententia: *οἱ δὲ πλείοντες τὸ μέγιστον διάστημα κ. τ. λ.* excidit *λέγουσι* aut *φασί*.

Ibd. 118 (5, 12): *ἃ πολλῶν ἐκείνοι μᾶλλον ἀγώρι-σαν*. Hærent in *πολλῶν* et varie tentant. Scrib.: *πολλῶ*.

Ibd. 127 init. (5, 26): *πολλοῖς τοὺς τε ἀνεπιπλέκ-τους ἀλλήλοις ἐπέπλεξαν καὶ . . . ἐδίδαξαν*. Videtur apud *πολλοῖς* excidisse *χρόνους*. Paulo ante videndum, ne scribi oporteat: *κατὰ τὴν γένειν ἀνήμερα* pro *καὶ τ. φ.* Nam *πολλὰ καὶ κακὰ* similiaque nihil huc pertinent.

Ibd. paulo post: *ὥστε πανταχοῦ τὸ γεωργικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν καὶ τὸ μάχιμον παρακεῖσθαι*. Apertissime Strabo et in præcedentibus et in proximis (*πλέον δ' εἶναι θάτερον*) duo facit genera, non tria. Scribendum: *τὸ γεωργικὸν καὶ πολιτικὸν καὶ τὸ μάχιμον*.

Eadem pag. (5, 21): *καὶ τούτοις ἐναποτίμνεται τὸ πλευρὸν ὅρος ἢ καλουμένη Πυρρήνη*. Infeliciter hunc locum tractarunt Coraes, Groskurdus, quem Kramerus sequitur, Meinekius. Emendatio facillima est: *καὶ τοῦτο συναποτίμνει τὸ πλευρὸν ὅρος ἢ καλουμένη Πυρρήνη*. Ex *τοῦτο συναποτίμνει* ortum *τούτοις ἐναπ.* eodem errore, quem in p. 55 accidisse supra p. 71 ostendi; tum alterum additum mendum. (Cfr. III p. 137 cap. 1, 3: *πρὸς τῇ Πυρρήνῃ ἡ ποιούσῃ τὴν ἐὼαν πλευράν* et: *καὶ δὴ τὸ μὲν ἐὼον πλευρὸν τῆς Ἰβηρίας ἢ Πυρρήνη ποιεῖ*.)

Ibd. 129 (5, 31) ridicule palus Mæotica (— nam ad eam necessario refertur *ἀντιῆς* —) Tauro monte dividi

¹⁾ P. 113 (5, 6) restituendum e codicibus *τοῦ . . . τμήματος*, quod Kramerus et Meinekius in *τὸ . . . τμήμα* mutarunt. Genetivus pendet a *σχῆμα* (*σπόνδυλος σχῆμά ἐστιν τοῦ μεταξὺ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ ληφθέντος παραλλήλου . . . τμήματος τοῦ βορείου ἡμισφαίριου*, eius partis hemisphærii septentrionalis, quæ est inter cett.

dicitur. Nimirum in superioribus excidit aliquid, cum sic fere scriptum esset: Ἀπὸ δὲ τοῦ Ταναΐδος καὶ τῆς Μαιώτιδος ἢ Ἀσία ἐστὶν, ἧς ἐστὶν τῇ Μαιώτιδι τὰ ἐντὸς τοῦ Ταύρου συνεχῆ.

Ibd. paulo post, ubi sic editur: τὰ ὑπὲρ τῆς Ὑγραρίας μέχρι πρὸς τὴν κατὰ Ἰνδοὺς καὶ Σκύθας τοὺς πρὸς τὴν αὐτὴν θάλατταν καὶ τὸ Ἰμάιον ὄρος, ineptissime hæc coniunguntur: μέχρι πρὸς τὴν κατὰ Ἰνδ. θάλατταν et πρὸς Σκύθας τοὺς πρὸς τὴν αὐτὴν θ., quamquam neque Ἰνδοὺς καὶ Σκύθας divellere licet neque πρὸς ante Σκύθας audire. Poteram plura arguere, sed nolo; satis enim apparet, cohærere πρὸς τὴν κ. Ἰνδοὺς κ. Σκ. θάλατταν καὶ τὸ Ἰ. ὄρος. Scribendum est: μέχρι πρὸν τὴν κατὰ Ἰνδοὺς καὶ Σκύθας τοὺς ἐξώους τὴν αὐτὴν θάλ. κ. τ. Ἰ. ὄρος, usque ad id mare, quod idem (simul) et Indos et Scythas orientales alluit. Scythas hos ἐξώους Strabo appellavit iam II p. 114 (5, 7); pag. 118 (5, 14) Indos et Scythas τοὺς ὑπὲρ τῆς Βακτριανῆς dixit et ad mare ἐξών utrosque pertinere.

Ibd. 131 (5, 33) scribendum: καὶ οὐ πιστὰ πάντα λέγουσιν (pro: οὐ πιστὰ οὐδὲ πάντα λ.).

Ibd. 132 (5, 34): τοῖς δὲ γεωγραφοῦσιν οὐτε . . . οὐτε ἐν αὐτοῖς τοῖς τῆς οἰκουμένης μέρεσι τὰς τοιαύτας . . . διαφορὰς παραδεκτέον τῷ πολιτικῷ· περισκελεῖς γάρ εἰσιν. Prave concurrunt τοῖς γεωγραφοῦσιν et τῷ πολιτικῷ. Scribendum: παραδεκτέον· τῷ πολιτικῷ γὰρ περισκελεῖς εἰσίν.

Ibd. 133 (5, 37): τοῖς δ' ἀπὸ Σύννης ἐκ τοῦ θερυνοῦ τροπικοῦ πρὸς ἄρκτους. Scrib.: ἀπὸ Σ. καὶ τοῦ θ. τρο. (idem enim utrumque est). Facta emendatio est iam in cod. C altera manu et in l apud Kramerum. Paulo post scribendum videtur: αὐτὴ γάρ ἐστιν ἡ γῆ διάμριος κ. τ. λ. Codices: αὐτὴ τε γάρ ἐστιν ἡ διάμριος. Coraes et Meinekios ἢ sustulerunt; sed abesse γῆ nomen nequit,

ubi ab aliis rebus ad solum commemorandum transitur; *τε* deleri iam Meinekius volebat.

Ibd. 135 (5, 43): ὅσα ἄλλα τῶν οὐρανίων Ἰππαρχος μὲν εἶρηκεν, ἡμεῖς δὲ παραλείπομεν διὰ τὸ τρανότερα εἶναι τῆς νῦν προκειμένης πραγματείας, παρ' ἐκείνου λαμβανέτω. Τρανότερα δ' ἐστὶ καὶ τὰ περὶ τῶν περισσίων καὶ ἀμφισσίων κ. τ. λ. Non ob nimiam et non convenientem huic scribendi generi perspicuitatem res astronomicas Strabo omisit, sed quod pro hoc genere obscuriores et molestæ essent. Certus sum, scriptum fuisse bis aut ἀτρανότερα (etsi negativa hæc forma alibi reperiri non videtur) aut ἀμαυρότερα.

Lib. III p. 137 (1, 4): Περατοῦται μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν δυεῖν ἡπείρων ἡ οἰκουμένη πρὸς δύοιν τοῖς τε τῆς Εὐρώπης ἄκροις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Αἰβύης. Scrib.: ἀπὸ τῶν δ. ἡ., ab utriusque continentis parte.¹⁾

Ibd. 142 (2, 3): πεδῖον μέγα καὶ ὑψηλὸν καὶ εὐκαρπον καὶ μεγάλοδενδρον καὶ εὐβοτον. Planities laudis causa ὑψηλή non appellatur. Scrib.: ὑδροηλόν. Nam hac voce alii quoque inferioris ætatis scriptores in prosa oratione usi sunt.

Ibd. 143 (2, 5). Codices: Καὶ αἱ σύρροισι δὲ ὡσανύτως ὠφελούσι κατὰ τὰς ἐπὶ πολὺν πλήμιας διειργομένας ὑπὸ τῶν διεργόντων ἰσθμῶν τοὺς πόρους καὶ πλωτὸν ἀπεργαζομένων. Scrib. διερχόμεναι ὑπὲρ τῶν διεργόντων ἰσθμῶν τοὺς πόρους καὶ ἀπλώτους ἀπεργαζομένων: *transcurrentes super isthmus, qui vias intercludunt*

¹⁾ P. 141 (2, 2) cum in codicibus sic scriberetur de Asta: εἰς ἣν οἱ τοῦνγαδιτανοὶ συνίασι μάλιστα, superiores editores effecerant Τουρδιτανοί. Kramerus et Meinekius miro errore Γαδιτανοί posuerunt, quos Strabo Græca forma Γαδειρίτας appellat (vid. ind. edit. Kram.), nisi quod p. 169 bis Γαδιτανοί in optimis codicibus sunt. Gaditani in aliam urbem non conveniebant, sed incolæ regionis circumiacentis Astam maxime petebant negotiorum causa.

et innavigabiles faciunt; nisi absolute Strabo dixit: ἄπλωτον ἀπεργαζομένων, navigationem impediunt. (De ordine verborum οἱ διεύγοντες ἰσθμοὶ τοὺς πόρους vid. synt. Gr. § 9 n. 1.)

Ibd. 145 (2, 6): τὸ δὲ πλῆθος μικροῦ δεῖν ἐνάμιλλον τοῖς Αἰβυκοῖς ἐκπολλαπλασιασῖς. Confusas has literas editores inde a Casaubono tollunt aut tolli iubent; unde venerint, non dicunt. Scrib.: τοῖς Αἰβυκοῖς ἐκ πολλαπλασίας οὖσιν. Navigia ex una Turditania advecta numero certant cum Africanis, quæ ex terra multis partibus maiore sunt.¹⁾

Ibd. 146 (2, 8) codices: Ἀξιοῦσι δὲ Γαλάται τὰ παρ' ἑαυτοῖς εἶναι τὰ μέταλλα. Facillimum est: Γαλάται ἴσα παρ' ἑαυτοῖς εἶναι τ. μ.

Ibd. 148 (2, 11): καὶ ὅσα δὴ ἄλλα εἶρηκε Πυθία πιστεύσας δι' ἀλαζονείαν. Scrib.: Πυθία πιστεύσας, οὐ δι' ἀλαζονείαν.

Ibd. 149 (2, 12). Scribendum videtur: Ἡ δὲ νῦν ὅτι δύσφημον καὶ τῷ "Αἰδη πλησιάζον, δῆλον, ὁ δὲ "Αἰδης τῷ Ταρτάρῳ· εἰκάζοι οὖν ἂν τις κ. τ. λ. In codicibus deest οὖν. Meinekius δῆλον sustulit.

Ibd. 149 extr. (2, 13). Locus sic constitui debet, lacuna incerto supplemento expleta: ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ Ὀδυσσεῖα πόλεις δείκνυται . . . καὶ ἄλλα μυρία ἰχνη τῆς τε ἐκείνου πλάνης καὶ ἄλλων τῶν ἐκ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου περιγενομένων. Τῶν γὰρ Τρωικῶν χρονίων γενομένων καὶ (codd.) ἐπ' ἴσης κακωσάντων (codd.) τοὺς τε πολεμηθέντας καὶ τοὺς

¹⁾ P. 145 (2, 7) vereor ne frustra editores studeant thynni cum sue comparationem ex Athenæo quasi a Polybio sumptam in Strabonis verba, in quibus nullum eius vestigium est, inferre; nam cam ipsum Athenæum Polybii verbis addidisse puto. Fuitne: εἶναι τε παραλλάττον τι τὸ ζῶον τοῦτο? Paulo ante mendum est in μᾶλλον (ἐλάττων ἀεὶ καὶ μᾶλλον εὐρίσκεται). Fuisse videtur: ἐλάττων ἀεὶ καὶ ἥττον εὐρίσκεται.

ἐλόντας τὴν Τροίαν, (— καὶ γὰρ οὗτοι Καδμεΐαν νίκην εἰτίγχανον ἰορμένοι . . . τῶν λαγύρων ὀλίγων εἰς ἕκαστον ἐλγλυθότων, —) συνίβη τοῖς τε περιλειφθεῖσιν (codd. συνίβη τοῖς περιλ.), ἀπελθοῦσιν ἐκ τῶν κινδύνων, κατὰ ληστείας τρέπεσθαι καὶ τοῖς Ἑλλησι, τοῖς μὲν (hoc est τοῖς περιλ., Troianis) διὰ τὸ ἐκπεπορθηθῆναι, τοῖς δὲ (Græcis) διὰ τὴν αἰσχύνην. Cfr. I p. 48 (3, 2): συνίβη γὰρ δὴ τοῖς τότε Ἑλλησιν ὁμοίως καὶ τοῖς βαρβάροις κ. τ. λ. In sententiis et membris sententiarum distinguendis ab omnibus, in extrema parte graviter a Meinekio aberratum est.¹⁾

Ibd. 152 (3, 1): Τοῖς δὲ τοῦ ποταμοῦ πλευροῖς ἐπέτειχισε τὴν Ὀλυσιπῶνα. Latera fluvii nihil ad ἐπιτείχισμα. Codices πλιθοῖς. Scribendum igitur: κλείθροις, claustris fluvii, loco, in quo positum erat fluvii claudendi et aperiendi arbitrium. Cfr. IX p. 428 extr. (4, 15): τῶν κλείθρων ἐκυρίεψε τῶν περὶ τὰ στενά.

Ibd. (3, 2). Suspicio Strabonem scripsisse: Τῆς . . . Ὠρητανίας κρατιστεύουσά ἐστι πόλις Καστουλῶν, ἣ καὶ Ὠρία (pro Καστουλῶν καὶ Ὠ.), etsi Artemidorus apud Stephanum (v. Ὠρισία) duas facit urbes.

Ibd. 154 (3, 6): ψυχρολουτροῦντας καὶ μονοτροφοῦντας καθαρῶς καὶ λιπῶς. Pravum ipsum verbum μονοτροφεῖν et ineptum rei. Scrib.: κομοτροφοῦντας. Paulo post (3, 7): Ἀπαντες οἱ ὄρειοι λιτοὶ . . . , βαθείαν κατακεχυμένοι τὴν κόμην. Ipsum verbum κομοτροφεῖν legitur IV p. 196 (4, 3).

Ibd. 156 (3, 8) scribendum: Τοιαύτης δὲ οὔσης καὶ τῶν τόπων (aut: καὶ αὐτῶν τῶν τόπων, vulgo: καὶ ἀπὸ τῶν τόπων) λυπρότητος ἐνίοις καὶ τῶν ὀρῶν, εἰκὸς ἐπιτείνεσθαι τὴν τοιαύτην ἀτοπίαν.

Ibd. 157 (4, 3): καὶ ὑπάρξαι πόλεις αὐτόθι, τὴν

¹⁾ P. 151 extr. (3, 1) sic scribendum: καθ' ἣν ἴδρουνται εἰπον-
λακκαία. In litteris confusis subsunt nomina duorum oppido-
rum. Hactenus vere Coraes.

μὲν καλουμένην "Ελληνες, τὴν δὲ Ἀμφιλόχοι, ὡς καὶ τοῦ Ἀμφιλόχου τελευτήσαντος δεῦρο κ. τ. λ. Mira prudentia omnes de nominativis incredibilibus tacent. Scrib.: τὴν μὲν καλουμένην Ἑλληνας, τὴν δὲ Ἀμφιλόχου. (Deinde e codicibus scrib. ἱστορεῖσθαι φησιν, narrari.)

Ibd. 158 (4, 5): τῷ κατὰ μέρος πρὸς τοὺς Ἰβηρας πολεμεῖν καθ' ἐκάστην διὰ ταύτην τὴν δυναστείαν. Neque καθ' ἐκάστην poni potest pro καθέκαστα neque διὰ ταύτην τὴν δυν., cum non una aliqua significata sit, sed alia alii succedentes. Scrib.: καθ' ἐκάστην τὴν δυναστείαν. (Διετέλεσαν . . . καταστρεφόμενοι. sublato commate post χρόνον.)

Ibd. 159 (4, 7) scribendum puto: μεταξὺ δὲ τῶν τοῦ Ἰβηρος ἐκροῶν καὶ τῶν ἄκρων τῆς Πυρήνης. Longe aliæ sunt ἐκτροπαί fluvii nec ullæ in Ibero commemorantur.¹⁾

Ibd. 163 (4, 13): αἱ δὲ πόλεις ἡμεροῦσιν οὐδ' αὐταὶ ῥαδίως. Videntur accipere, quasi sit ἡμεροῦνται. Scrib.: εὐημεροῦσιν, lætæ florent.

Ibd. (4, 15): Φέρει δ' ἡ Ἰβηρία . . . ἵππους ἀγρίους· ἔστι δ' ὅπου καὶ αἱ λίμναι πληθύνουσιν· ὄρνεις δὲ κύκνοι καὶ τὰ παραπλήσια. Apparet deesse nomen rei, qua abundant lacus. Quod Meinekius scripsit: πληθύνουσιν ὀρνίσις· εἰσὶ δὲ, ut omittam violentiam mutationis, in lacubus non maxime aves quæruntur et ὄρνεις prave divel-

¹⁾ P. 160 (4, 9) memorabile exemplum est pravæ crisis. Coraes pro: τινὲς δὲ καὶ τῶν τῆς Πυρήνης ἄκρων νέμονται, aptissime scribi voluerat τινάς, ut significaretur, eo usque Emporitānorum agros pertinere. Kramerus ineptos illos τινάς retineri vult, sed τῶν . . . ἄκρων in τὰ ἄκρα mutari, probabiliter scilicet; Meinekius post νέμονται inseruit τὰ. Paulo ante (4, 8) Meinekius sine ulla causa sex verba delevit. Emporitani communem habebant murum externum, sed oppidum eo cinctum altero muro in duo divisum. Vid. Liv. XXXIV, 9. Hactenus διπλοῦς erat περίβολος.

litur a κύννοι. Post πληθύνουσιν excidit simillimarum litterarum nomen ἰχθύουσιν. (Πληθύνει δ' ἐλέγασιν ἡ χώρα καὶ λίουσι, XVI p. 774, c. 4, 15; add. XV p. 727.)

Ibd. 166 (4, 19) post καλεῖσθαι excidisse videtur ὁμολογεῖται. Quæ Kramerus de libero infinitivi usu a nullo verbo pendentis scribit, inania sunt.¹⁾

(De p. 167, c. 5, 1 dictum supra p. 20.)

Ibd. 169 (5, 3): προσεχὲς δ' αὐτῇ τελευταῖόν ἐστι τὸ Κρόνιον πρὸς τῇ νησιδί. Non προσεχὲς, sed προ-εχὲς erat et extremum procurrebat.

Ead. p. extr. (5, 5): τὰ ἄκρα ποιοῦντα τὸν πορθμόν. Significantur non *promuntoria*, cum (quod) *faciant fretum*, sed *quæ faciant*, hoc est: τὰ ἄκρα τὰ ποιοῦντα τ. π. Cfr. p. 171 (5, 6): τὰς ἄκρας τὰς ποιοῦσας τὸν πορθμόν.

Ibd. 173 (5, 7) scribendum: εἰ δ' . . . εἰσπνοῇ τε καὶ ἐκπνοῇ τὸ συμβαῖνον περὶ τὰς πλημμυρῖδας καὶ περὶ τὰς ἀμπώτεις ἔοικεν, εἴη ἂν (codd., edd. εἶναι) τινὰ τῶν ῥεόντων ὑδάτων κ. τ. λ. Paulo post (5, 8) in ἀρχεσθαι δεῖν subest ἀρχεσθαι οἰδεῖν, non διοιδεῖν.

Lib. IV p. 177 (1, 1): τοῖς τὰ βόρεια τῆς Πυρρήνης μέρη κατέχοντας καὶ τῆς Κερμίνης μέχρι πρὸς τὸν ὠκεανὸν τὰ ἐντὸς Γαρούνα ποταμοῦ. Terra latissima inter Cebennam montem et Oceanum nullo pacto ipsius montis pars dici potest (τῆς Κερμίνης . . . τὰ ἐντὸς Γ. π.). Præterea recte annotant, nusquam alibi Strabonem feminina huius nominis forma uti, sed Κέριμενον ὄρος, τὰ Κέριμενα dicere. Scrib.: καὶ τῆς κειμένης [ἀπὸ τῶν Κερμίνων] μέχρι πρὸς τὸν ὠκεανὸν τὰ ἐντὸς Γ. π.

Ibd. 181 (1, 5): τοὺς γνωριμωτάτους Ῥωμαίων

¹⁾ P. 165 (4, 18) tollendum καί, quod post Coraem additur ante διεσώζοντο. Ἀποδειχθέν non cum verbis πρὸς μέτρον coniungitur, sed impersonaliter dicitur: cum edictum esset, ut mercedem homines acciperent muscas ad certam mensuram venantes.

πέπεικεν ἀντὶ τῆς εἰς Ἀθήνας ἀποδημίας ἐκεῖσε (εἰς Μασσαλίαν) φοιτᾶν φιλομαθεῖς ὄντας. Non significatur omnes τοὺς γνωριμωτάτους Romanorum esse φιλομαθεῖς, sed consilium Massiliensis commorationis indicatur: φιλομαθῆσοντας, ut studiis operam dent. Idem mendum e Plutarchi Sulla c. 13 sustulit Reiskius. De re Tacitus Agric. 4, ann. IV, 44.¹⁾

Ibd. 182 (1, 6): πόλιν ἔχων ἐκάτερος ὁμόνυμον αἰτῶ pro αὐτῶν. (Codd. optimi duo αὐτῶ)

Eadem pag. extr. (1, 7) scribendum proxime codices: . . . καὶ τὰς ψήφους τὰς ἀγριαλίτιδας. Ὅμοιους δὲ καὶ λείους καὶ ἰσομεγέθεις τῇ ὁμοιότητι καὶ τῆς αἰτίας (pro τὴν αἰτίαν) ἀποδεδώκασιν ἀμφοτέρω: uterque autem (et Aristoteles et Posidonius) tradit lapides esse similes et læves et eiusdem magnitudinis propter similitudinem etiam causæ.

Ibd. 183 (1, 7) in Æschyli Promethei λυομένου fragmenti (196 D.) v. tertio pro βέλῃ λιπεῖν scribendum opinor βέλῃ ἡλιπεῖν. Non relicturus ibi Hercules sagittas erat, sed sagittæ ei non suppetituræ. Vid. Dionys. Halic. a. R. I, 41.

Ibd. 186 (1, 11): πάλιν ἄλλην καμπὴν λαβὸν νότιον φέρεται τὸ ῥεῦμα μέχρ' ἰῶν ἐκβολῶν δεξιόμενον καὶ τοὺς ἄλλους ποταμούς. Describitur cursus Rhodani inde a recepto Arari et a Lugduno. Οἱ ἄλλοι ποταμοὶ non possunt igitur ullo pacto Arar et Dubis intellegi, sed Isarus, Druentia, alii, de quibus supra (p. 185) Strabo dixit. Itaque non δεξιόμενον, sed δεξιόμενον eos φέρεται τὸ ῥεῦμα. Sed residet difficultas; nam ἐκβολαί non sunt Rhodani in mare; sequitur enim de imo cursu: καὶ κεῖθεν ἤδη (receptis aliis fluviis) τὴν λοιπὴν ποιεῖται μέχρ' ἰῶν θαλάττης ῥύσιν. Itaque verba μέχρ' ἰῶν ἐκβολῶν aut de Isari Druentiæque ceterorumque oribus intel-

¹⁾ Ann. philol. Dan. V p. 18 et 158.

legenda sunt miro ordine (μ. τ. ἐκβολῶν, δεξιόμενον καὶ τοὺς ἄ. π.) aut prorsus tollenda.

Ibd. 187 (1, 13). Codices: οὐ γὰρ παρειλήφαμεν οἰκοῦντίας τινας τὴν νυνὶ Τρόαμους ἢ Τολιοισβογίους [οὔτι] ἐκτὸς τῶν Ἀλπεων οὔτ' ἐν αὐταῖς οὔτ' ἐνιός. Delent τήν. Fuit fortasse: οἰκοῦντίας τινα γῆν νυνὶ.

Ibd. 189 (1, 14): διὰ τὸ τοὺς ἐμπίπτοντας εἰς αὐτὸν ποταμοὺς ὑπάρχειν πλωτοὺς καὶ διαδίχεσθαι τὸν θόρτον πλείστον· ὁ δ' Ἀραρ ἐκδέχεται καὶ ὁ Δοῦβρις ὁ εἰς τοῦτον ἐμβάλλων. Scrib.: καὶ διαδίχεσθαι τὸν θόρτον πλείστον δ' ὁ Ἀραρ ἐκδέχεται κ. ὁ Δ.

Ibd. 190 (2, 1): Θερμὰ κάλλιστα ποτιμωτάτου ὕδατος. Si potando, non lavando aptas aquas Strabo significaret, ποτίμου diceret. Nunc puto scripsisse: ποριμωτάτου, efficacissimi.

Ibd. 191 (3, 1) ineptum est μέχρι τοῦ Ῥήνου παντός. Opinor fuisse: ἢ ἐφεξῆς ἐστι μέχρι τοῦ Ῥήνου, πᾶν τὸ ἀπὸ τοῦ Ἀγῆρος ποταμοῦ καὶ τοῦ Ῥοδανοῦ.

Ibd. 193 (3, 3): ἥς (λίμνης, lacus Brigantini) ἐφάπτονται καὶ Ῥαιτοὶ καὶ Οὐινδολικοὶ τῶν Ἀλπείων τινὲς καὶ τῶν ὑπεραλπείων. Scrib. primum τῶν Ἀλπείων καὶ τινες καὶ, deinde, opinor, τῶν ὑπαλπείων. Ii τοῖς Ἀλπείοις contrarii. Qui ultra Alpes erant, nihil hic agunt.

Ibd. 193 (3, 4): Σηκοανοὶ καὶ Μεδιοματρικοὶ κατοικοῦσι τὸν Ῥῆνον. Scrib.: παροικοῦσι τὸν Ῥ. Sæpius enim Strabo παροικεῖν cum accusativo ponit, ut hoc libro p. 177 (1, 1), 194 init., 196 (4, 3), libro I p. 31 (2, 24) bis, libro XVI p. 748 (1, 27). Lib. I p. 31 (2, 24), ubi bis dixi legi παροικοῦντες τὸν ὠκεανόν, paulo post editur: ἐφ' ἐκάτερα παροικοῦσι τῷ ὠκεανῷ, dativo casu; sed duo præstantissimi codices παρήκουσι habent, quomodo VII p. 294 (2, 4) omnes παρήκουσι τῷ ὠκεανῷ. Et hoc quidem Meinekius, Corais suspicionem secutus, in παροικοῦσι mutavit. Sed obstat præter alterum locum Plutarchus de sollert. anim. 32, 2

p. 981 scribens: οἱ λίμναις παρήκουσαν νεμόμενοι θάλατταν ἰχθύες. Sine varietate tamen hoc libro p. 190 extr. (2, 2) legitur: οἱ τῷ Γαρούνα παροικοῦντες.

Ibd. 195 (4, 1): ἀλύσεις δ' ἔτεινον ἀντὶ κάλων. Scr. totidem et iisdem litteris ἀλύσεις (catenis vela tendebant). Dativo opus esse Coraes intellexit, sed non recte ἀλύσει scripsit.

Ibd. 196 (4, 3). Gallos braccis usos credo non περι-
τεταμέναις (circumtensis), sed laxis et fluentibus, περι-
πεπταμέναις. Paulo post hunc accusativorum concursum non intellego: οἱ μέντοι Ῥωμαῖοι καὶ ἐν τοῖς προσ-
βορροτάτοις ὑποδιφθέρους τρέφουσι ποίμνας ἱκανῶς
ἀστείας ἐρίας, putoque ἐρίας mala manu additum esse,
cum Strabo lanæ bonitatem significasset gregum laude
(ποίμνας ἰκ. ἀστείας).

Ibd. 197 (4, 4): ἀφθάρτους δὲ λέγουσι καὶ οὔτοι
(Druidæ) καὶ ἄλλοι τὰς ψυχὰς καὶ τὸν κόσμον, ἐπι-
κρατήσκειν δέ ποτε καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ. Nimis infinitum
ἄλλοι, itaque articulum addunt. Scrib.: κατ' ἄλλα. A
ceteris interitus causis invictos animos mundumque putant,
sed conflagrationi et aquis aliquando cessuros. Etiam (καί)
hos sic putare, Strabo Stoicus dixit, memor, quid de
τοῦ κόσμου ἐκπυρώσει in sua disciplina traderetur.

Ibd. 198 (4, 6) non φορτίον nescio quale ad templum
tegendum feminas in insula fabulosa afferre fingeant, sed
φορμίον, tegetem; sic bis scribendum.

Ibd. 200 (5, 3) restituenda est codicum scriptura:
τέλη τε οὕτως ὑπομένουσι βαρῖα, pro qua editur e
Xylandri coniectura οὔπως. Adeo gravia Britannos Romanis
portoria pendere Strabo dicit, ut nihil opus sit tributa
imponere eorumque causa militum præsidium ibi habere;
impositis tributis minutum iri portoria. Rem ipse Strabo
perspicue exposuit etiam II p. 115 extr., 116 init. (5, 8).

Ibd. 201 (5, 5): πρὸς μέντοι τὰ οὐράνια . . . ἱκανῶς
δόξειε κεχρηθῆναι τοῖς πράγμασι τοῖς τῇ κατεψυγμένῃ

ζώνη πλησιάζουσι τὸ τῶν καρπῶν εἶναι τῶν ἡμέρων
καὶ ζώων τῶν μὲν ἀφορίαν παντελῇ, τῶν δὲ σπάνιν.
Nihil est κεχρῆσθαι. Meinek. inter πράγμασι et τοῖς
lacunæ notam posuit. Scribendum videtur: πρ. μ. τ. οὐρ.
κ. τ. μαθ. θεωρίαν ἰκ. δόξειεν ἂν κεχρῶσθαι τοῖς
πράγμασι τοῖς κ. τ. λ. Cœli tamen rationem si spectes,
id, quod tradit Pytheas, fruges animaliaque domestica ibi
partim omnino non gigni, partim rara esse, satis (tinctum
esse videatur iis rebus, h. e.) colorem habere eorum, quæ
zonæ frigidæ accidunt (*scheint hinlänglich die Farbe der-
ienigen Verhältnisse zu tragen, denen die kalte Zone unter-
liegt*).

Ibd. 202 (6, 1): τὰ γὰρ Ἄλπεια καλεῖσθαι πρό-
τερον Ἄλβια, καθάπερ καὶ Ἀλπιόνια. (Sic codices,
non καὶ Ἀλπεινά) Ab albo colore nomen ductum sig-
nificatur. Fuitne: καθάπερ καταχιόνια, nive tecta? Κα-
ταχιονίζω verbum Hesychius habet.

Ibd. 203 (6, 5) scripsisse Strabonem puto: ἐκ δὲ
τῆς ἐτίρας πολὺν ταπεινοτέρας ἀναδίδωσιν αὐτὸς ὁ
Πάδος, sublatis verbis τούτων τῶν χωρίων, quæ acces-
sisse videntur adiectivo corrupto. Comparantur duo, quos
supra dixit, fontes, non fluvius et hæc (nescio quæ) loca.

Ibd. 204 (6, 6): Μετὰ δὲ τούτους καὶ τὸν Πάδον
Σαλασσοί. Non post Padum, sed post illos, ad Padum:
κατὰ τὸν Πάδον.

Eadem pagina: καὶ ἄλλα πλείω μικρὰ ἔθνη κατέ-
χοντα τὴν Ἰταλίαν ἐν τοῖς πρόσθεν χρόνοις ληστρικὰ
καὶ ἄπορα. Nunquam hi Italiam tenuerant, sed olim
rapinis et prædationibus vexarant: κατατρέχοντα. Cfr.
modo p. 206 (6, 8): Ἀπαντες δ' οὗτοι καὶ τῆς Ἰταλίας
τὰ γειτονέοντα μίση κατέτρεχον αἰεὶ. Receptam pridem
oportuit in Thucydidis IV, 92, 5 certam Reiskii emenda-
tionem κατατρέχειν pro κατέχειν.

Lib. V p. 211 (1, 3): καὶ ἔστι τῆς μὲν παραλίας
τὸ μῆκος ὅσον τριακοσίων σταδίων ἐπὶ τοῖς ἐξακισχιλίοις

τῶν ὄρεων. Sic scribendum, sublato, quod contra codices ante τῶν ὄρεων inseritur, μετά. Alpes et Apennini, qui Galliam Cisalpinam continui cingunt, sex milia stadiorum explent; his, ut prorsus ad mare Adriaticum perveniatur, adduntur τῆς παραλίας (planitie inter montes et mare) stadia trecenta.

Ibd. 212 (1, 5). Hæretur iure in his: μάλιστα δὲ ὁ Πάδος subiectis verbo ἔχουσι, quod ad urbes refertur. Tollenda una littera et sic interpungenda oratio: . . . ἔχουσι. Μάλιστα δ' ὁ Πάδος (μείγιστός τε γὰρ ἐστὶ καὶ πληροῦται πολλάκις ἐκ τε ὄμβρων καὶ χιόνων) διαχεόμενος εἰς πολλὰ μέρη . . . τυφλὸν τὸ στόμα ποιεῖ κ. τ. λ. In codicibus post διαχεόμενος additur δ'.

Ibd. 213 (1, 6) recte habent verba: οὐ μέντοι ὥκησαν αὐτόθι. Significat Strabo quingentis nobilissimis Græcis Cæsarem sic civitatem dedisse, ut specie adscriberentur coloniæ Novocomensi nec tamen ibi habitare cogerentur. Sed deinde mendosum aperte est καί. Scribendum puto: ἀλλὰ καινὸν τοῦνομά γε τῷ κτίσματι ἐκείνοι κατέλιπον.¹⁾

Ibd. 220 (2, 3): Περὶ μὲν τῆς ἐπιφανείας τῶν Τυρρηγῶν ταῦτα καὶ ἔτι τὰ τοῖς Καιρετανοῖς πραχθέντα· καὶ γὰρ κ. τ. λ. In περί latet substantivum, τεκμήρια, μαρτύρια, σημεῖα aut simile.

Ibd. 222 (2, 5): ὁ Μάκρας ἐστὶ χωρίον, ᾧ πέρατι κ. τ. λ. Videtur fuisse: ἐστὶ χειμάρρους. Eo vocabulo utitur Strabo IV p. 187 (1, 12), IX p. 426 (4, 4), XV p. 722 (2, 6).

Ibd. 223 (2, 5): καὶ γὰρ μαχιμώτεροι Τυρρηγῶν

¹⁾ P. 217 (1, 11) recte fecisset Meinekios, si totum locum, qui hic male post ἡ Κελτική insertus est, scribe ad aliud folium, omissis mediis, aberrante, p. 223 (2, 6) posuisset, quam quod ibi frustum posuit, alterum frustum p. 218 (2, 1).

ὑπῆρξαν. Non Etruscis bellicosiores Arretini erant, ipsi Etrusci, sed *μαχιμώτατοι Τυρρηγῶν*. Eundem errorem II p. 106 (4, 3: *δυομικώτερα*) et VII p. 320 (6, 2: *πρότερον*) sustulit Coraes, cui Meinekius obsecutus est. (Kramerus II p. 97 3, 2 (et III) p. 158 prave citat.) Cfr. ad Plutarch. præc. coniug. 42.

Eadem pag. (2, 6): *διόπερ παντάπασιν ἔφευγον οἱ κτίσται τὴν θάλατταν ἢ προεβάλλοντο ἐρύματα πρὸ αὐτῆς*. Nugæ de munitionibus πρὸ τῆς θαλάττης. Codices πρὸς αὐτῆς. Scrib.: *ἐρύματα προσάντη*.

Ibd. 224 (2, 7): *Ἔστι δὲ αὐτῆς (τῆς Σαρδόνης) τὸ πολὺ μέρος τραχὺ καὶ οὐκ εἰρηναῖον, πολὺ δὲ καὶ χώραν ἔχον εὐδαίμονα τοῖς πᾶσι*. In hac soli descriptione nihil agit pacis mentio. Scrib. videtur: *εὐεργον* (cultu facile) aut *ἐργάσιμον*.

Ibd. 225 (2, 7): *τὰς τῶν ἐργαζομένων καθαρχάζοντες*. Scrib.: *τὰ τῶν ἐργ*.

Ibd. 226 (2, 9) scribendum: *Ἐνιοι δ' οὐ Τυρρηγοῖς φασι τοὺς Φαλερίους, ἀλλ' ἴδιον ἔθνος· τινὲς δὲ καὶ τοὺς Φαλίσκους πόλιν ἰδιόγλωσσον*, sublato *Φαλίσκους*, quod inter ἀλλὰ et ἴδιον ἔθνος additur.

Ibd. 230 (3, 2): *Οὔτε γὰρ ἐρυμνὸν τὸ ἔδαφος οὔτε χώραν οἰκείαν ἔχον τὴν πέριξ*. Opinor, *εἶχον*. Nam *ἔδαφος* minus recte *χώραν ἔχειν* dicitur.

Eadem pag. (3, 2): *ἐπηγγείλατο ἓνα ἀγῶνα ἱππικὸν τοῦ Ποσειδῶνος*. Vitiosum ἓνα. Scribendum videtur: *τιθέναι*.

Ibd. 231 (3, 4): *Αἵκοι δὲ γειτονεῖοντες μάλιστα τοῖς Κυρίταις· καὶ τούτων δ' ἐκείνος τὰς πόλεις ἐξεπόρθησεν*. Ser.: *δ' ἐγειτόνευον μάλιστα*.

Ibd. 232 (3, 5), scrib.: *Νυνὶ μὲν οὖν ἀνεῖται τοῖς ἡγεμόσιν εἰς σχολὴν καὶ ἄνεσιν τῶν πολιτικῶν . . . , πρότερον δὲ ναῦς ἐκέκτηντο κ. τ. λ.*, sublato καὶ ante πρότερον.

Ibd. 233 (3, 6): *Ἐξῆς δ' ἐν ἑκατὸν σιαδίοις τῷ Κιρκαίῳ Τυρρακίνα ἐστί*. Scrib.: *τοῦ Κιρκαίου*. Fre-

quens apud Strabonem de intervallo absolute ἐν ἑκατὸν σταδίοις, sed additur etiam genetivus loci, unde intervallum numeratur, ut X p. 486 (5, 5): ἐν τέτταρσι τῆς Δήλου σταδίοις, apud Plutarchum Cæs. c. 19: ἐν διακοοίοις τῶν πολέμιων σταδίοις. Præponitur etiam ἀπό I p. 49 (3, 4), XIII p. 626 (4, 5); dativus alienus est.

Eadem pag. paulo post: παραβέβληται τῇ ὁδῷ τῇ Ἀππίας διῶρυξ ἐπὶ πολλοὺς τόπους πληρουμένη τοῖς ἐλείοις τε καὶ τοῖς ποταμίοις ὕδασι. Scrib.: ἐπὶ πολλοὺς σταδίους.

Ibd. 235 (3, 7): τὰς οἰκοδομίας, ἃς ἀδιαλείπτους ποιοῦσιν αἱ συμπτώσεις καὶ ἐμπρήσεις καὶ μεταπράσεις, ἀδιάλειπτοι καὶ αὗται οὔσαι· καὶ γὰρ αἱ μεταπράσεις ἐκούσιοί τινες συμπτώσεις εἰσὶ, καταβαλλόντων καὶ ἀνοικοδομοῦντων κ. τ. λ. Inusitatum μετάπρασις (et μεταπιπράσκω, si scholiastas excipias) pro πράσις, nec de venditionibus agi satis adiecta ostendunt. Ser. bis μεταπλάσεις.

Ibd. 236 (3, 8): Καὶ γὰρ τὸ μέγεθος τοῦ πεδίου (campi Martii) θαυμαστὸν ἅμα καὶ τὰς ἄρματοδρομίας καὶ τὴν ἄλλην ἱππασίαν ἀκώλυτον παρέχον τῷ τοσούτῳ πλήθει τῶν σφαίρα . . . καὶ παλαιίστρα γυμναζομένων. Qui pila et palæstra exercebantur, iis non præbendum erat aurigandi et equitandi spatium. Scrib.: παρέχον ἐν τῷ τοσούτῳ πλήθει.

(De p. 240, c. 4, 1 dictum est p. 67 not.)

Ibd. 241 (4, 2): κεῖται δ' (Ἀγκῶν) ἐπ' ἄκρας μὲν λιμένα ἐμπεριλαμβανούσης τῇ πρὸς τὰς ἄρκτους ἐπιστροφῇ. Pravum μὲν. Videtur subesse: μέγαν λιμένα.

(De p. 242, c. 4, 3 dictum p. 132, de p. 244, c. 4, 5 p. 20.)

Ibd. 244 (4, 5): διὰ τὸ προκεῖσθαι τὸν Λοκρίνον κόλπον προσβραχῇ καὶ πολύν. Scrib.: καὶ ἄπλουν. Nam magnitudo nihil officiebat.

Eadem pag.: καὶ τοῦτο τὸ χωρίον Πλουτώνιον τι

ὑπελάμβανον καὶ τοὺς Κιρμερίους ἐνταῦθα λῆγεσθαι. Scr.: ἐνταῦθα γενέσθαι. Eundem errorem Coraes correxit VI p. 270 (2, 4) sic scribens: οὕσπερ πρῶτους φησὶ τῶν βαρβάρων "Εφορος γενέσθαι (codd. λῆγεσθαι) τῆς Σικελίας οἰκιστάς, cui ne Meinekium quidem paruisse iure mireris.

Ibd. 247 (4, 8): Ἀχερῶν, ὁμωνύμου κατοικίας τῆς περὶ Κρέμωνα, ἐπίνειόν ἐστιν ἡ Πομπηία. Scrib.: ὁμωνύμου . . . τῇ περὶ Κρ. Vid., si tanti est, VIII p. 359 extr. (4, 4), 368 (6, 1). Cfr. supra p. 67 n.

Ead. pag. (4, 8): ἔχει μὲν γὰρ τὸ λιπαῖνον καὶ τὴν ἐκπυρουμένην βῶλον κ. τ. λ. In ἔχει μὲν, quam particulam Coraes tollebat, latet aliud verbum, quod irrigandi aut penetrandi similemve significationem habeat; sed ipsum non reperio.

Ibd. 251 (4, 13). Codices: ἐφ' οὗ (τοῦ Σιλάριδος ποταμοῦ) τοῦτ' ἴδιον ἱστοροῦσιν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ὄντος ποταμοῦ τὸ καθιέμενον εἰς αὐτὸ φυτόν ἀπολιθοῦσθαι. Recte Kramerus ex Eustathio scribendum vidit: τοῦ ὕδατος ὄντος ποτίμου. Sed simul ἐπὶ non in περὶ cum Corae mutandum erat, sed tollendum: ἐφ' οὗ . . . ἱστοροῦσιν, τοῦ ὕδατος κ. τ. λ.

Lib. VI p. 253 (1, 2). Hoc loco, ut aliquoties apud Strabonem factum est (in huius ipsius libri initio p. 252 notabilius) versus aliquot suo loco moti et in alienum illati videntur. Sic enim scribendum locum opinor: οἱ τε Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι πρὸς ἀλλήλους. Ὅτερον μὲν γε καὶ τῆς μεσογαίας πολλὴν ἀφῆρηντο, ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων ἀρξάμενοι, καὶ . . . τὴν μεγάλην Ἑλλάδα ταύτην ἔλεγον. Οἱ δὲ τῆς Σικελίας τύραννοι καὶ μετὰ ταῦτα Καρχηδόνιοι . . . ἅπαντας τοὺς ταύτῃ κακῶς διέθικαν, μάλιστα (sic iam Meinek. e Villebrunii coniectura pro μετὰ) δὲ τοὺς Ἕλληνας καὶ τὴν Σικελίαν. νυνὶ δὲ πλὴν Τύραντος κ. τ. λ. Optime iam omnia cohærent. [Partem veri iam Siebenkeesius et Coraes viderant.]

Ibd. 254 (1, 3): Ἐροῦμεν δὲ κοινῶς ἃ παρειλή-
φαιμεν οἰδὲν παρὰ τοῦτο ποιοῦμενοι τοὺς τὴν μεσό-
γαιαν οἰκοῦντας. Nec quo τοῦτο referatur nec quid sit
οὔδεν παρὰ τοῦτο ποιοῦμαι τινας, expediri potest; accu-
sativi τοὺς . . . οἰκοῦντας Λευκαροὺς τε καὶ . . . Σαν-
νίτας necessario referuntur ad illud: ἐροῦμεν δὲ κοινῶς. Et
tamen geminum illud videtur in libro XIV p. 673 (5, 11):
τὴν . . . γραμμὴν . . . τὴν αὐτὴν ἀποφαίνομεν τῇ
μυχοῖ Ἰσοῦν, οἰδὲν παρὰ τοῦτο ποιοῦμενοι. Accedit
tertius Plutarchi locus, de audiend. poet. c. 6 p. 24 D:
ἐπεὶ γὰρ (ἡ ἀρετὴ) καὶ δόξας ἐπεικῶς καὶ δυνάμεις
περιποιεῖ, παρὰ τοῦτο ποιοῦνται καὶ τὴν εὐδοξίαν ἀρε-
τὴν καὶ δύναμιν ὀνομάζοντες, ubi Wytttenbachius Stra-
bonis locos iam a Casaubono inter se compositos comparavit,
sed nihil, quod aliquam speciem haberet, effecit. Scri-
bendum enim, sublata interpolatione, apud Strabonem bis
οἰδὲν παραποιούμενοι, nihil mutant, nihil adul-
terantes, apud Plutarchum παραποιούνται, adulterant
et falso nomine utuntur. Apud Strabonem simili inter-
polatione p. 259 (1, 7) pro: τῆς Κρότωνος καὶ Συρακουσοῶν
κτίσεως scriptum erat: τῆς ἀπὸ Κρότωνος mansitque
ad Coraem. (Eadem p. 251 (1, 4) pro Βρεττανίας (codd.
Βρετίας) scribendum erat Βρεττιανῆς.)

Ibd. 255 (1, 4): οἰκῆσαι γὰρ τοὺς τόπους τοῦτους
Χῶνας, Οἰνωτρικὸν ἔθνος κατακοσμούμενον. Opinor:
κατ' ἀποικισμὸν. Ead. pag. (1, 6) ante γενέσθαι βα-
ρύμηνιν excidit λέγεται.

(De p. 257, c. 1, 6 dictum p. 29.)

Ibd. 258 (1, 6) scribendum: ἐντεῦθεν ἀπερρωγῆναι
δοκεῖ (pro δοκεῖν) εὐλογώτερον. Valuit præcedens
infinitivus. Paulo infra post κατασκάψαι excidit φασὶ
(κατασκάψαι φασὶ Διονύσιον).

Ibd. 263 (1, 12): τοσοῦτον δ' ἴσχυσε μόνον.
Scrib.: ἰσχύσκει. Ead. pag. (1, 13): καταφρονήσαντες δ'
αὐτῶν τοὺς μὲν διεχειρίσαντο, τὴν δὲ πόλιν εἰς ἕτερον

τόπον μετίθηκαν. Scr.: καταφρονήσαντες δ' αὐτοῦς μὲν διεχ., τὴν δὲ πόλιν κ. τ. λ.¹⁾

Ibd. 265 (1, 15): ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸν Μετάπορον μυθεύουσι καὶ τὴν Μελανίπην τὴν δεσμῶν καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς Βοιωτόν. Totus, qui sequitur locus, ostendit scribendum: Μέταβον, alterum nomen ex superiore urbis mentione ortum. Apud Stephanum Byz. v. Μεταπόντιον scribendum: τὸν γὰρ Μέταβον οἱ βάρβαροι Μεταπόντιον (Μέταπον?) λέγουσι (ut hinc nata sit urbis nominis forma).

Ibd. 266 (2, 1). Totus locus sic est scribendus: ὅμως δ' οὖν ὄντως τῆς Σικελίας τῇ Ἰταλίᾳ πρὸς νότον κειμένης ἣ Πελοριᾶς ἀρκτικωτάτῃ λέγοιτ' ἂν καλῶς τῶν τριῶν, ὥσθ' ἣ ἐπιξευγνυμένη ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὸν Πάχυνον, ὃν ἐκκείσθαι πρὸς ἑὼ ἔφαμεν, ἅμα πρὸς ἄρκτον βλέπουσαν ποιήσει τὴν πλευρὰν καὶ πρὸς τὸν ὀρθρον. In his κειμένης e cod. B (post optimum secundo) est, βλέπουσαν et καί (post πλευρὰν) ex omnibus; ὄντως pro ἐν τοῖς Cluverii est; conceditur, reapse, quod Posidonius posuerat, Pelorida maxime septentrionalem esse; ὃν post Πάχυνον omissum Meinekii reduxit; ὀρθρον pro πορθμόν, et per se inepto et propter coniunctionem cum πρὸς ἄρκτον, ego restitui. Lineam, quæ a septentrionali ad orientale promuntorium ducatur, Strabo efficere dicit latus septentrioni et ortui solis matutino obiectum.

(De p. 267, c. 2, 2 dictum p. 132.)

Ibd. 268 (2, 3): καὶ Κατάνη δ' ἐστὶ Ναξίων τῶν αὐτῶν κτίσμα. Scr.: Ναξίων αὐτῶν, ipsorum N., non, ut

¹⁾ P. 264 (1, 14) pro φαινόμενον adeo et facilis est et ex omni parte apta Kramerii coniectura φάναι μόνον, ut a Meinekio non receptam mirer. Ego cum solo uterer Meinekii exemplo, eandem feci correctionem.

Tauromenium, a Naxiorum demum colonis, Zancleis, conditum.

Ibd. 269 (2, 3). Codices: οἱ τοὺς γονίας ἐπὶ τῶν ὄρων ἀράμενοι διέσωσαν ἐπιφερομένου τοῦ κακοῦ ὅταν τῷ Ποσειδῶνι φαίνεται τὰ περὶ τὸ ὄρος, κατατεφροῦται πολλῷ βῆθει τὰ Καταναίων χωρία· ἡ μὲν οὖν σποδὸς κ. τ. λ. Perverse huc Posidonium scriptorem critici intulerunt. Scrib.: ἐπιφερομένου τοῦ κακοῦ τῷ Ποσειδῶνι· ὅταν (δὲ?) φαίνεται τὰ περὶ τὸ ὄρος, κατατεφροῦται κ. τ. λ. Templo Neptuni, in quo erant parentes Amphinomi et Anapiæ, torrens flammarum imminabat. Pro ὅταν φαίνεται fortasse scribendum: ὅταν δὲ κινῆται.

(De p. 269, c. 2, 4 dictum p. 23.)

Ibd. 271 (2, 4) scrib. (retractis verbis, quæ Meinekius delevit): ἐπειδὴ . . . ἐγγὺς μηδὲν . . . φαινόμενον στόμα τὸ καταπινον τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ, καίπερ οὐδ' οὕτως ἂν συμμεῖναι γλυκὺ, ὅμως, τό γ' ἐπὶ πλέον, εἰ μὴ καταδίνει εἰς τὸ κατὰ γῆς ῥεῖθρον, παντάπασιν ἀμήχανόν ἐστι. Addidi μῆ.

Ibd. 274 (2, 8): ἀνάγκη δὲ τοῖς πάθεσι τούτοις τοὺς τε ὑπὸ γῆν πόρους συμμεταβάλλειν καὶ τὰ στόμια ἐνίοτε πλείω κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τὴν πέριξ. Ser.: καὶ τὰ στόμια ἐνίοτε ὀλιγώτερα (ἐλάττω) ὄντα, ἐνίοτε πλείω, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τ. π. Omissorum verborum causa aperta est; καί et κατὰ facillime permutantur maximeque sequente voce, quæ a τ incipiat, oritur κατὰ. Exempla permutationis apud Strabonem reperias I p. 28, II, 127, IV, 197, 204, VII, 307, VIII, 334, X, 444, XV, 686, apud Diod. Sic. XIII, 104, XVI, 83; apud Plutarch. Thes. c. 29, Num. 1, Pelopid. 15 extr., Alex. 21, cet.

Ibd. 275 (2, 10): Συγγενῇ δὲ καὶ τούτοις καὶ τοῖς κατὰ τὴν Σικελίαν πάθεσι τὰ περὶ τὰς Λιπαραίων νήσους. Scrib.: καὶ τούτοις τοῖς κατὰ τὴν Σικ. Sola hæc commemorata sunt.

Ibd. 278 (3, 2): οὐκ ἠρέσκετο δ' ἀπλῶς τοῖς περὶ τῆς βουλῆς ὀνομασθεῖσι. Scrib. videtur, verbo a Diodoro Sic. sumpto: τοῖς περὶ τῆς ἐπιβουλῆς δογματισθεῖσι. Nam νομίζειν alienum est. (Paulo ante receptum e duobus codd. recentioribus oportuit: ὅσοι δὲ . . . παῖδες ἐγένοντο pro ὅσοις.)

Ibd. paulo post: ὁ κήρυξ εἶπε μὴ ἂν περιθῆναι κυνῆν Φάλανθον. Coraes et Meinekios, epitomam Palatinam secuti, μὴ περιθῆσθαι scripserunt, omisso ἂν. Sed non ipse Phalantus per præconem vetandus videtur fuisse signum dare. Scribendum opinor: μὴ ἔᾶν περιθῆσθαι κυνῆν Φάλανθον. Nam ut activo περιθῆναι locus sit, vix effici poterit.

Ibd. 279 (3, 3): ἐπολέμουν . . . ὁμόσαντες μὴ πρότερον ἐπανήξιν οἴκαδε πρὶν ἢ Μεσσηνήν ἀνελεῖν ἢ πάντας ἀποθανεῖν. Græcorum lex postulat πάντες.

(De p. 280, c. 3, 3 dictum p. 37.)¹⁾

Ibd. 280 (3, 4) de Tarentinis: πεξοὺς ἑστέλλον τρισμυρίους, ἱππίας δὲ τρισχιλίους, ἱππάρχους δὲ χιλίους. Mire numerus indicatur hipparchorum et numerus ipse ultra modum incredibilis. Scribendum: διμάχας δὲ χιλίους. Nam sic Hesychius etiam appellatos dicit, qui a Polluce (I, 131) ἄμπιποι appellantur, adeo Tarentinorum proprii, ut inde totum genus Tarentinorum equitum nomen traxerit. Scriptorum locos collegit Weissenbornius ad Liv. XXXV, 28. Granium Licinianum (quarti post Chr. seculi Livii excerptorum confectorem) libr. XXVI addere vix operæ pretium est.

Ibd. 283 (3, 8): χιλίων γάρ ἐστι καὶ ὀκτακοσίων σιαδίων (ὁ ἐκ Βρεντεσίου εἰς Ἐπίδαμνον πλοῦς). Omnis difficultas et pravitas sublata erit, si scripserimus:

¹⁾ Paulo ante, quod Kramerus cavet ne quis scribat τινὸς ἐξαγγείλαντος, et scripseram, cum solo Meinekii exemplo uterer, et certissimum esse dico.

χιλίων γάρ ἐστιν, ὁ δὲ (ὁ πρότερος, ὁ ἐπὶ τὰ Κεραύνια) ὀκτακοσίων σταδίων. Paulo infra non Tarenti nomen excidit, quod inde a Xylandro additur, sed Egnatiæ, Bario et Brundusio mediæ interiectæ (ἐκατέρας Ἐγνατία διέχει).

Eadem pag. (3, 9): οὐ πολὺ γὰρ δὴ τῆς θαλάττης ὑπὸρκεινται δύο πόλεις ἐν γε τῷ πεδίῳ. Hæc extrema corrupta esse plures intellexerunt, correctionem non inveniunt. Scripserat Strabo: ἐν εὐγέῳ πεδίῳ. Cfr. VII p. 309 (4, 4): πεδίον εὐγεων, ibd. 311 (4, 6): πεδιάς καὶ εὐγεως, VIII p. 382 (6, 23): χώραν οὐκ εὐγεων.

(De p. 284, c. 3, 9 dictum supra p. 133.)

Ibd. 287 (4, 2): τὴν τε γὰρ Ἰβηρίαν οὐκ ἐπαύσαντο ὑπαγόμενοι . . . , Νομαντίνους τε ἐξελόντες καὶ Οὐρίαθον καὶ Σερωρίον ὕστερον διαφθείραντες, ὑστάτους δὲ Καντάβρους, οὓς ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ. Nihil addendum (editur enim οὓς κατέλυσεν ὁ Σ.), sed tollendum οὓς ex ultima procedentis vocis syllaba ortum: ὑστάτους δὲ Καντάβρους ὁ Σεβ. Κ.

Lib. VII p. 289 (1, 1): λείπεται δὲ τὰ πρὸς ἔω μὲν τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου. Recte voces μὲν τὰ Meinekius notavit; correctio non dubia: τὰ πρὸς ἔω νεύοντα πέραν τ. Ῥ.

(De p. 290, c. 1, 3 dictum est p. 134.)

Ibd. 291 (1, 4): εὐπορώτερον ὑπέλαβε στρατηγεῖν τὸν ἐν χερσὶ πόλεμον, εἰ . . . ἀπέχοιτο. Puto fuisse: εὐπορώτερον ἂν ὑπ. στρατηγεῖν.

Ibd. 292 (1, 5): Ὁ δὲ Ἐρκύνιος δρυμὸς πυννότερός τε ἐστὶ καὶ μεγαλόδενδρος. Unde comparativus? Scrib. puto aut πυννόσπορος aut πυννόδενδρος.

Ibd. 294 (2, 4): τὰ κατὰ τὸν Βορουσθίνην καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν μέρη τοῦ Πόντου χωρία. Delent μέρη. Præstat scribere: καὶ τὰ πρόσβορρα μέρη τοῦ Πόντου χωρία, ut μέρη pendeat a κατὰ. (Paulo post: πέραν τῆς Γερμανίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐξῆς, omisso τί.)

Ibd. 295 (3, 2): ἀπηρητημένος ἂν εἴη ὁ λόγος. Hoc

iam alii senserunt vix recte dici; scribendum puto: ἀφρημαρτημένος. (Paulo post ἢ ὅπισθεν pro μὴ ὅπ. praecepit Kramerus.)

Ibd. 296 (3, 4): μετωνομάσθαι δὲ καὶ νῦν. Sic codices. Num: μ. δὲ καινόν?

Ibd. 299 (3, 6): εἰ γὰρ αὖ χοῖναι τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γεγενῆσθαι φάσκουσιν, τὸν δὲ ποιητὴν ἐξωκεανικῆναι μυθολογίας χάριν. Scrib.: εἰ δ' ἄρα, χοῖναι κ. τ. λ. Vid. ad I p. 11.

Ibd. 301 (3, 7) codices: καὶ κακοτεχνίας εἰς (Coraes et Mein. καὶ) πλεονεξίας μυρίας πρὸς ταῦτ' εἰσάγων. Scrib.: κακοτεχνίας εἰς πλεονεξίαν μυρίας πρὸς ταῦτα (hoc est, πρὸς τρυφήν καὶ ἡδονάς).

Ibd. 302 (3, 9): δεῖν δὲ τ' ἀναντία καὶ λέγειν καὶ παραδείγματα ποιῆσθαι. Nonne: τ' ἀναντία καὶ λέγειν? (Paulo post in versu Hesiodi ἀπήνας οἰκί' ἐχόντων Porsonum occupasse video; codd. ἀπηγνές.)

Ibd. 305 (3, 13) scrib.: μεταναστώσεις γὰρ δέδεκται, τῶν πλησιοχώρων τοὺς ἀσθενεστέρους ἐξανιστάντων. (Codd. ἐς τοὺς ἀσθεν. ἐξανιστάντων, præter E, qui præpositionem omittit, edd. ἐξαναστάντων, pravo tempore; nec ad infirmiores abierant vicini, sed infirmiores eiecerant.)

Ibd. 306 (3, 16) scribendum videtur: οἱ δὲ προσοικοῦντες τῷ ποταμῷ πάλιν εἶναι πόλιν φασὶν ἀνιόντι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους.

Ibd. 307 (3, 18): ἀμαξεύεται γὰρ ὁ διάπλους ὁ εἰς Φαναγόρειαν ἐκ τοῦ Παντικαπαίου, ὥστε καὶ πηλὸν εἶναι καὶ ὁδόν. Editur καὶ πλοῦν. Atqui mari glacie constructo nullus est πλοῦς, et ineptissima oritur tautologia. Scr.: ὥστε καὶ καπηλεῖον εἶναι καὶ ὁδόν. Tanta est frequentia eorum, qui per glaciem curribus vehuntur, ut in via caupona instituat.

Ibd. 314 (5, 2): Ἐντεῦθεν δ' ἤδη ὁ Νόαρος πλήθει προσλαβὼν τὸν . . . Κόλαπιν συμβάλλει τῷ Δανουίῳ.

Scrib.: *πλεῖται προσλαβὼν τε τὸν . . . Κόλαπιν συμβ.*
τ. Α. (Πλεῖται iam Coraes.)

Ibd. 317 (5, 10): *ἀλσεινοὶ δὲ καὶ χρησιόκαρποι ὁμοίως.* Excidit substantivum subiecti locum tenens. Fuitne: *χρησιόκαρποι οἱ τόποι ὁμοίως?* Cfr. p. 318 (5, 12): *τῶν περὶ Κάλλατιν . . . τόπων*, et p. 320 (6, 2): *πλεύσαντες τοὺς τόπους.*

Ibd. 321 (7, 1): *ἐτι μέντοι μᾶλλον πρότερον (ἐν πλευραῖς ἦσαν) ἢ νῦν, ὅπου γε καὶ τῆς ἐν τῷ παρόντι Ἑλλάδος ἀναντιλέκτως οὔσης τὴν πολλὴν οἱ βάρβαροι ἔχουσι.* Sententia flagitat *εἶχον*, nisi fuit *ᾠκουν* *βάρβαροι*. Nam in optimis codicibus plane abest verbum.

Ibd. 322 (7, 3): *ἀλλ' ἐνστρατοπεδεύουσιν αὐτοῖς (populis Epiroticis) Ῥωμαῖοι τοῖς οἴκοις, κατασταθέντες ὑπ' αὐτῶν δυνάσται.* Ridicule Romani ab ipsis Epirotis δυνάσται constituti esse dicuntur (— debebat δεσπότῃ scribi —); nec Romana præsidia in domibus ἐνστρατοπεδεύον, sed castra habebant. Scribendum: *ἐνστρατοπεδεύουσιν αὐτοῖς, τοῖς δὲ οἰκεῖοι κατασταθέντες ὑπ' αὐτῶν δυνάσται* (domestici dynastæ et reguli).

Ibd. 323 (7, 4): *Εἴτ' ἀπὸ μὲν Ἀμβρακικοῦ κόλπου τὰ νεύοντα ἐφ' ἑξῆς πρὸς ἑω τὰ ἀντιπαρήκοντα τῇ Πελοποννήσῳ τῆς Ἑλλάδος ἐστίν· εἴτ' ἐκπίπτει εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἀπολιπόντα ἐν δεξιᾷ τὴν Πελοπόννησον ὅλην.* Hoc ex Plethone sumptum, qui aut interpolato codice usus est aut ipse locum interpolavit. Strabonis codices: *εἴτ' ἐκπίπτει τοῦ Αἰγαίου πελάγους*, quod ex illo ortum esse nequit. Scribendum: *ἐστίν οὐδ' ἐκπίπτει τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἀπολιπόντα κ. τ. λ., non excedit mare Ægæum, non ultra meridianum eius finem excurrit.* De *ἐκπίπτειν* cfr. II p. 72 sub fin. (1, 14).

Ibd. 325 (7, 6): *τό τε κατασκευασθὲν τέμενος ἐν τῷ προαστείῳ, τὸ μὲν . . . ἐν ἄλσει . . . , τὸ δὲ ἐν τῷ ὑπερκειμένῳ τοῦ ἄλσεως ἱερῷ λόφῳ.* Scr.: *τὼ τε κατασκευασθέντε τεμένη ἐν τῷ προαστείῳ.* Paulo

post, ubi est: αἱ δ' ἄλλαι κατοικίαι περιπόλιοι τῆς Νικοπόλεως εἰσιν, scribendum credo περιπόλια.

Ibd. 326 (7, 8): Ταῦτα δὲ πρότερον μὲν κατεδυναστεύετο ἕκαστα. Scrib.: καθ' ἓν ἐδυναστεύετο ἕκαστα. Deinde pro οἱ δὲ *Ανγκῆσται* scrib.: οἱ τε *A*. Sequitur contrarium οἱ λοιποὶ δέ.

Ibd. 329 (7, 11) opinor, sublato βουλᾶς, scribendum esse: καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ βουλήματα τὰ μαντικά.

Ead. pag. (7, 12): συνακολουθῆσαι τε γυναῖκας τὰς πλείστας, ὧν ἀπογόνους εἶναι τὰς νῦν προφήτιδας. Itane? ἀπόγονοι τῶν πλείστων? Et, remanentibus viris, multo maior pars feminarum (αἱ πλείσται) migrarunt? (Coraes τὰς delebat.) Scrib.: γυναῖκας ταχθείσας.

Lib. VIII p. 333 (1, 2) admodum vereor, ne in his: τοῦτο τοίνυν αὐτὸ καὶ τοῦ ἐτερογλώττιου καὶ τοῦ ἐτεροεθοῦς αἴτιον, post prius καὶ exciderit nomen Doriensium (καὶ τοῖς Δωριεῦσι). (Paulo ante miror Meinekii timiditatem in certa coniectura μεῖναι pro μὲν εἶναι, in quam ipse quoque incideram.)

Ead. pag. (de Eleensibus): ἄλλως τε καὶ τοῦ Αἰολικοῦ γένους οὗσι καὶ δεδεγμένοις τὴν Ὀξύλῳ συγκατελθοῦσαν στρατιάν. Scrib.: τοῦ Αἰτωλικοῦ. Nam Æolenses origine, Strabonis iudicio, etiam Arcades et ceteri præter Dorienses erant, illud proprium Eleensium. Cfr. p. 357 (3, 33).

Ibd. 334 (1, 3) scribendum: ἐπεὶ ἄλλως γ' ἐνεχώρει καὶ (pro κατὰ) τὴν Μακεδόνων καὶ Θετταλῶν γῆν (pro τὴν) ἀρχὴν ἀποφαίνεσθαι τῆς Ἑλλάδος.

Eadem pag. paulo post (ante χωρὶς γάρ) nihil excidit. Postquam Strabo Peloponnesum arcem esse Græciæ ex splendore et potentia populorum, qui in Peloponneso habitent, demonstravit, idem confirmat ex situ et forma totius Græciæ, inter cuius pæninulas prima sit Peloponnesus. Sed scribendum: αὐτὴ ἡ τῶν τόπων θέσις ὑπογράφει τὴν

ἡγεμονίαν ταύτην κόλποις τε καὶ ἄκραις πολλαῖς καὶ, τῷ σημειωθεσάτω, χειρονήσοις μεγάλαις διαπεποικιλμένη. Codices et editiones: τοῖς σημειωθεσάτοις.

Ibd. 345 (3, 16) scribendum interpungendaque oratio sic: Πάρεστι μὲν γὰρ τῷ ποιητῇ καὶ πλάττειν τὰ μὴ ὄντα· ὅταν δ' ἡ δυνατόν ἐφαρμόττειν τοῖς οὔσι τὰ ἐπη καὶ σῶζειν τὴν διήγησιν, τότ' (pro τὸ δ') ἀπέχεσθαι προσήκει μᾶλλον. Paulo ante scribi debet: ἦν δὲ καὶ αὕτη (v. καὶ αὕτη ἡ) πόλις, hoc est: nam et hæc urbs erat (iam non est); cfr. paulo post: χώραν δ' εἶχον (non ἔχουσι) οἱ Λεπρεῶται. (De eadem pag., c. 3, 17 dictum p. 134.)

Ibd. 346 (3, 19): καὶ τὴν Δαρδάνου γένεσιν. Scrib.: Ἰαρδάνου. Significatur idem, qui p. 347 (3, 20), coniunctus sine dubio cum Iardane, fluvio Pisatidis, quem et Strabo et alii appellant. Dardanus circa hæc loca nemo commemoratur. Ceterum ante ἐνταῦθα videtur excidisse μυθεύεται, quod Pletho habet, etsi ea perexigua est auctoritas. Cfr. p. 368 (6, 2) et alibi. In altero autem illo loco p. 347 in litteris ἀχαιαὶ latet nomen appellativum coniungendum cum τάφος, hac forma: ὁ τοῦ Ἰαρδάνου λειμὼν δεικνύται καὶ τάφος καὶ χεῖραί(?)· εἰοὶ δὲ πέτραι κ. τ. λ. Fieri potest, ut serpens fictus sit Iardanus.

Eadem pag. (346) paulo post: θινώδης δ' ὢν ὁ τόπος ἐξ εἴκοσι σταδίων βαρεῖαν ὁσμὴν παρέχει. Requiritur manifeste θειώδης, sulfureus. Cod. A τειφώδης.

Ibd. 347 (3, 19) scribendum sic: εἴτ' ἀπὸ τῶν . . . ἐλθόντων ἐξ Ὀρχομένου τοῦ Μινυεῖου Μινυῶν εἴτ' ἀπ' ἄλλων Μινυῶν, οἱ τῶν Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ὄντες κ. τ. λ.

Ibd. 350 (3, 26) inepte tres per mare cursus significantur pro uno: τὸν εὐθὺν πλοῦν . . . καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς καὶ τὸν εἰς Ἰθάκην. Scribendum videtur: τὸν εὐθὺν πλοῦν καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐναλον εἰς Ἰθάκην, rectum cursum et qui statim aperto mari Ithacam dirigitur.

Adiectivo ἐναλός usus Plutarchus est. Fortasse aptius adiectivum alius reperiet non nimis a litterarum similitudine remotum.

Ibd. 351 (3, 27) scribendum: ταῦτα μὲν πάντα ὀπίσω λειπτέα, αὐτὴ δὲ ἡ Ἑλεία παραπλευστέα ἦν, pro λείπεται.

Ibd. 352 (3, 29). Num: τὸν μὲν Ἑλιακὸν οὐχ, ὅτι τούτου κ. τ. λ. (οἶκ ἂν ὑπολάβοι)?

(De p. 357, c. 3, 32 dictum p. 72.)

Ibd. 359 (4, 1) cod. A significat: ὑπηγκήσας τοῦ Μειελάου. Ibd. paulo post transpositione peccatum esse puto, cum Strabo scripsisset: κοινὴ δ' ἐστὶν ἄμφοιν ἄκρα ἡ Κυπαρισσία, μεθ' ἣν τὸ Κορυφάσιον.

Ibd. 360 (4, 5): Ἀσίνην . . . , ἥς πρὸς θαλάττη πόλιν Κορώνη. Groskurdus et (interpretando) Coraes: ἥς πλησίον πρὸς θαλάττη. Scribendum: ἥς πρόσθεν πρὸς θαλάττη. Nam Asine retro et intus sita erat. Sed praeterea scribendum: Ἀσίνην τῶν Μεσσηνίων πόλεων οἰκειότατα βαθύλειμον λεχθεῖσαν ἂν (ο: ἡ οἰκειότατα ἂν βαθύλ. λεχθείη).

Ibd. 363 (5, 1): πρόκειται δὲ κατὰ τούτου. Ser.: κατὰ τοῦτο. (De p. 364, c. 5, 3 dictum est p. 135 n.)

Ibd. 366 init. (5, 5) scrib.: τοῦ δ' υἱοῦ τὴν φιλοτιμίαν (pro φιλίαν) ἀπεστραμμένου τὴν τοιαύτην παῖσαν.

Ibd. 368 (5, 8) post initium sic in lacuna scribendum: δοκεῖ δ' ἀντιπίπτειν . . . , εἰ μὴ νῆ Δία κ. τ. λ.

Ibd. 373 (6, 13): φασὶ καὶ τὴν Ἀσίνην. Scrib. videtur: φ. καὶ ταίτην καὶ τὴν Ἀσίνην. (De p. 375, c. 5, 16 dictum est p. 56.)

Ibd. 378 (6, 20) duas voces propter similem terminationem excidisse opinor: Ἀγαπητὸν οὖν ἐκατέροις ἦν . . . ἀφείοι τὸν περὶ Μαλίας πλοῦν, εἰς Κόρινθον κατὰγεσθαι καὶ διατίθεσθαι τὸν φόρτον αὐτόθι.

Ibd. 379 (6, 21): καὶ ἡμῖν ἀναβαίνουσιν ἣν δῆλα τὰ ἐρείπια τῆς σχοινίας. Imo: τῆς κονίας, *calcis*.¹⁾

Lib. IX p. 401 (2, 2): ἀγωγῇ δὲ καὶ παιδείᾳ μὴ χρησαμένους ἐπεὶ μὴδὲ τοὺς ἀεὶ προϊσταμένους . . . ἐπὶ μικρὸν τὸν χρόνον συμμεῖναι. Pro ἐπεὶ μὴδὲ, quæ Meinek. iure notavit, scribendum ἐπιμελεῖ. (Casaub. ἐπιτηδεῖα.)

Ibd. 403 (2, 9): τὴν περὶ αὐτὸν ἀπάτην μεταγνώ-
ναι. Scrib.: ἁμαρτίαν.

Ibd. 406 (2, 16) prave contrarii ponuntur fluvii ἀνα-
χεόμενοι εἰς τὰ πεδία et ἐμπύπτοντες. Scribendum:
ποταμῶν ἀναχεομένων εἰς αὐτὰ τῶν διεμπιπτόντων,
εἴτα ἐκρούσεις λαμβανόντων: cum fluvii, qui in campos
incidunt et eos percurreunt (οἱ διεμπ.), restagnent, cet.

Ibd. 407 (2, 18) scr.: ἀφανισθῆναι δ' αὐτάς (pro
δὲ ταύτας).

Ibd. 412 (2, 31) τὸ Ὑπατον ὄρος definitur γεωλογία
καλῇ. Reliqua incerta sunt; fortasse fuit τῇ εὐνδορίᾳ.
Meinek. delendo grassatus est, violentius tamen p. 415
init. (2, 40), ubi non debebat Straboni subtrahi pannus
e philosophia assutus sane inepte, in quo genere quid Strabo
committere potuerit, ostendit locus de Curetibus et Cory-
bantibus in libro X p. 467 sqq. (3, 9 sqq.). Sed in loco
iniuria deleta pro εὐεργεσίαις φέρωι scribendum videtur:
εὐεργ. περιῶσι.

¹⁾ P. 384 (7, 1) frustra Meinek. repugnat Curtio οὐ συνελθούσης
in οὐ συνεστώσης mutanti. Etiam si οὐ συνιούσης scriberetur,
prorsus et tautologum esset et contra historiam (p. 386). P.
393 (IX, 1, 9) ὧν post ἡρώων addideram ignarus a Casaubono iam
adiectum esse. P. 396 (7, 16) revocandum: ὁρᾷ τὴν ἀκρόπολιν,
καὶ τὸ περὶ τῆς τριαίνης ἔχει τι σημεῖον. Hegesias dicit, quid
sibi quaque Athenarum et Atticæ parte in mentem veniat et
quasi nota apposita signetur. In arce tantummodo unam notam
significat, Polemo memorabilium quattuor libros impleverat.

Ibd. 424 (3, 16) in versu Hesiodi scribendum est: *παρὲκ Πανόπην δι᾿αν Γλήχωνά τ' ἐρυμνήν.* (Codex optimus *πανοπη δι᾿α*.)

Ibd. 429 (4, 18): *πλήν εἰ τοὺς Κουρῆτας, οὓς ἐν μέρει τακτίον τῶν Αἰτωλικῶν.* Scr.: *π. εἰ τ. Κ. ὡς ἐν μέρει τακτίον τ. Αἰτ.*

Ibd. 431 (5, 5): *οὐδὲ γὰρ συστρατεύειν ἂν τῷ Ἀχιλλεῖ (ὁ Φοῖνιξ) δόξειεν, ἀλλὰ μόνον ὀλίγων ἐπιστάτης καὶ ῥήτωρ ἐπεσθαι.* Pro corruptis illis *ὀλίγων ἐστίν*, quæ Meinekios facili delendi remedio sanavit, scribi debet *ὁ λιγοτεεῖ* (nondum annis maturo).

Eadem pag. (5, 6) in codice optimo (A) sic scribitur: *ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ τὸ Θετιδίον ἐστι πλησίον τῶν Φαρσάων ἀμφοῖν, τῆς τε παλαιᾶς καὶ τῆς νέας, . . .* (sex fere litteræ desunt) *ς οὐκ ἂν τοῦ Θετιδίου τεκμαιρομένοις τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ μέρους εἶναι καὶ τήνδε τὴν χώραν.* Ex his efficitur: *τῆς νέας, οἰκείως τοῖς καὶ ἐκ τοῦ Θετιδίου τεκμαιρομένοις τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ μέρους εἶναι κ. τ. τ. χ.*

Ibd. 433 (5, 9) excidit verbum ob similitudinem litterarum; scribi enim oportet: *ὅτι δὲ ὁ Σπερχειὸς ἐπιχώριος, ἐκ τε τοῦ τρέφειν ἐκείνῳ τὴν κόμην φάσκειν ἐμφαίνει καὶ τοῦ τὸν Μενέσθιον . . . Σπερχειοῦ λέγεσθαι παῖδα.* Significat hoc Homerus eo, quod Achillem dicentem facit, se cet.

Ibd. 435 (5, 13) scrib.: *εἰθ' ἐξῆς παραπλεύσαντι σταδίοις* (pro σταδίοις) *ἐκατὸν ὁ Ἐχῖνος ὑπέρκειται.*

Eadem pag. (5, 14) scrib.: *ὀριζομένην* (pro ὀριζομένην) *τοῖνυν [ἐκεῖ ἐφ] ἐξῆς ἐστὶν ἢ ὑπὸ τῷ Πρωτεσιλάῳ κ. τ. λ.* (Paulo infra interpungendum: *ἢ Πύρασος, ἐν δυοὶ σταδίοις ἔχουσα Ἀήμητρος ἄλσος*.)

Ibd. 438 (5, 17): *καὶ μὴν πολυῖστωρ, εἴ τις ἄλλος, καὶ πάντα τὸν βίον, ὡς αἰτὸς εἴρηκεν, ὁ ταῦτα μυθεύεσθαι βουλόμενος.* Sententia huiusmodi fuit: *ὡς αὐτὸς*

εἶργκεν, ἔτεα πάντα μυθεύεσθαι βουλόμενος, vera omnia.¹⁾

Ibd. 443 (5, 22): Καὶ ἡ τάξις δὲ τῶν ἐφεξῆς τόπων μέχρι Πηνειοῦ οὐ διαφανῶς λέγεται. A septentrione Strabo progrediens iam ultra Penei ostia de Rizunte et Erymnis dixit; itaque οἱ ἐφεξῆς τόποι non sunt (retro) usque ad Peneum, sed μέχρι Πηλίου. Pro hoc nomine alterum illud substitutum in codicibus etiam paulo infra, ubi recte editur: ὁ παράπλους πᾶς ὁ τοῦ Πηλίου.

Lib. X p. 444 (1, 2) scrib.: Γεραισιτὸς δὲ κατὰ Πεταλίας (pro καὶ Πεταλία) πρὸς Σουνίῳ. Definitur Geræsti situs, non Petaliarum. (Nam Petalias Plinius dicit et plures sunt.)

Ibd. 448 (1, 12): περὶ δὲ Ἀηλιάντου διενεχθεῖσαι οὐδ' οὕτω τελίως ἐπαύσαντο ὥστ' ἐν τῷ πολέμῳ κατ' αὐθάδειαν θρᾶν ἕκαστα. Opinor: ἀπελύσαντο, separarunt se. (Lacunæ suspicio inanis est.)

Ibd. 452 (2, 9) in loco, qui incipit a verbis: Ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιονίδα, excidit λέγει, ut videtur, ante γενέσθαι. (Eadem pag. initio retinendum erat Νήριος, Νήριον nec p. 454, c. 2, 11, tollenda, quæ Meinekius sustulit.)

Ibd. 457 (2, 17) scribendum: δῆλον, ὅτι παρὰ τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν λέγουσιν οἱ φήσαντες κ. τ. λ., sublato ὃ ante λέγουσιν. (Codices ἦν.) Paulo ante rectum est: οὐκ ἀντιδιέστειλε τὴν ὁμωνυμίαν, non ex utraque parte distinxit, nominata etiam altera insula et proprio aliquo additamento notata; (id est enim ἀντιδιαστέλλειν).

Ibd. 459 (2, 21): καὶ ἡ Κριθώτη δ' ὁμώνυμος πολίχνη τῶν κ. τ. λ. pro πολίχνη. (Hæc, de qua agitur, ἄκρα erat.)

¹⁾ P. 439 (5, 19) utinam Meinekius Coraem sequi maluisset (εἶτα ἀπώσαντες ἐκείνους εἰς τὴν ἐν τῇ μεσογαίᾳ ποταμίαν) quam temere delendo grassari.

Ibd. 462 (2, 25), ubi est *συνελθεῖν Διομήδει*, scrib.: *συνεξελεθεῖν Δ.*, *expeditionem una suscepisse*. Una iam pridem erat. Deinde ocius revocandum *ἐκείνω* (Diomedii) pro *ἐκείνοις*.

Ibd. 463 (3, 1) ser.: *οὐδὲ γὰρ ἂν κυρίως εἰπεῖν* (pro *εἶπεν*).

Ibd. 467 (3, 9): *τὸν δὲ ὄντως νοῦν τρέπει πρὸς τὸ θεῖον*. Ser.: *τὸν δ' ὄντως ἔννοουν*.

Ibd. 468 extr. (3, 11): *τῇ δ' αὐτῇ ἐπιμελεία καὶ τραφόμενον ὑπ' αὐτῶν παραδίδοσθαι*. Scrib.: *παραδιδόασι*, *narrant*. (Videntur editores accepisse, tanquam si scriptum esset *τραφησόμενον παραδοθῆναι*.)

Ibd. 470 (3, 14): *τὴν τε Ἰδην καὶ τὸν Ὀλυμπον συγκεχυμένως ὥς τὸ αὐτὸ ὄρος κτυποῦσιν*. Ser.: *τυποῦσιν*.

Eadem pag. (3, 15): *Καὶ ὁ Σαβάζιος δὲ τῶν Φρυγιακῶν ἐστὶ καὶ τρόπον τινὰ τῆς μητρὸς τὸ παιδίον παραδούς τὰ τοῦ Διονύσου καὶ αὐτός*. Nihil est *παραδούς*, sive cum *παιδίον* coniungas, sive cum *τὰ τοῦ Διονύσου*, nihil *παραδούς καὶ αὐτός*. Scribendum: *καὶ τρ. τ. τῆς μητρὸς τὸ παιδίον, παρωδῶν τὰ τοῦ Διονύσου καὶ αὐτός*. Proxime ante revocandum e codicibus: *τῶν ὀνομάτων, ἃ τοὺς προπόλους καὶ χορευτὰς . . . ἐκάλουν . . . καὶ τὸν θεὸν Βάκχον . . . καὶ τοὺς τόπους αὐτούς*. His quoque indidem nomina imposita dicuntur. Prave substituerunt *κατά*.

Ibd. 471 (3, 19): *Ἔτι δ' ἂν τις καὶ ταῦτα εὖροι περὶ τῶν δαιμόνων τούτων*. Verbum *εὖροι* et codices meliores (C D) omittunt et sententia convincit. Scrib.: *Ζητοῖ δ' ἂν τις καὶ ταῦτα*. Deinde in litteris *Ἐκατερω καὶ τῆς* latet *ἐξ* et ignotum nomen filiae Phoronei (*ἐκ Καρτεροχάιτης?*).¹⁾

¹⁾ P. 474 (3, 23) revocandum e codicibus: *τῇ μὲν οὖν ἰριβασίᾳ τὸ μεταλλευτικὸν καὶ τὸ θηρευτικὸν, ζητητικὸν τῶν πρὸς τὸν βίον*

Ibd. 475 (4, 3): *πλάτει δὲ ὑπὸ τὸ μέγεθος*. Subest: *πλάτει δὲ ὑπ'*, hoc est, *τετρακοσίων καὶ ὀγδοήκοντα*. Hinc natum ὑπό, tum additum τὸ μέγεθος, quod hinc alienum esse, multi intellexerunt.

Ibd. 476 extr. (4, 8) scrib.: *τοιαῦτα δ' εἰπόντες οἱ ἀρχαῖοι περὶ αὐτοῦ πάλιν ἄλλους εἰρήκασι λόγους*. Vulgo *εἰπόντος*. (De p. 482, c. 4, 19 dictum p. 54.)

Ibd. 484 (5, 1): *ἔστι δὲ μακρὰ ἢ Θήρα, διακοσίων οὔσα τὴν περίμετρον σταδίων*. E perimetro magnitudo, non longitudo intellegitur; nec oblonga Thera est. Scr. *μικρά*.

Ibd. 486 (5, 4): *ἐπελθόντες δὲ οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ καὶ ἀποστήσας τύραννος αὐτὴν διελυμῆναντο ἅπαντα*. Scrib.: *καὶ ἀποστήσαντες τυράννοις αὐτήν*, cum tradidissent, vendidissent; cfr. p. 478 (4, 10): *ἀφιστὰς τοῖς Ῥωμαίοις τὴν βασιλείαν*, et Stephani thes. ed. Paris. t. I part. 2 p. 2675 D.

Eadem pag. (5, 6): *προσέτατε γὰρ . . . ὁ νόμος τοὺς ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη γεγονότας κωνειάζεσθαι καὶ τοῦ διαρκεῖν τοῖς ἄλλοις τὴν τροφήν*. Ineptum καί. Itaque scrib.: *ἐνεκα τοῦ διαρκεῖν*, etsi, omisso καί, genetivus apud Strabonem non offendit; vid. XVII p. 828 (3, 7): *τοῦ παραμένειν . . . τὸν κόσμον τῶν τριχῶν*.

Ibd. 488 (5, 14) pro: *τάς τε ἄλλας ἐν ταῖς Σποράσι τίθεμεν* scrib.: *τάς γε ἄλλας*, pag. autem 489 (5, 16): *ὑποκείμενον ἔχουσα ἐαυτῇ* pro *ἐν αὐτῇ*.

Lib. XI p. 499 (2, 19): *Χρῶνται δὲ οἱ Σοάνες φαρμάκοις πρὸς τὰς ἀκίδας θαυμαστοῦς καὶ τοὺς ἀφαρμάκτοις τετρωμένους βέλεσι λυπεῖ κατὰ τὴν ὁσμήν*. Scrib.: *θαυμαστοῖς ὥστε καὶ τοὺς ἀφ. τετρωμένους β. κ. τ. λ.* (De p. 503, c. 4, 6 dictum est p. 48.)

Lib. XII p. 539 (2, 9). Codices: *Τὴν δ' ἄλλην ἀσφά-*

χρησίμων, ἐφάνη συγγενές. Perverterunt orationem et sententiam, interposito καὶ ante ζητητικόν.

λειαν τὴν αὐτῶν τε καὶ σωματίων ἐκ τῶν ἐρυμάτων
εἶχον τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις. Scrib. (præeunte magnam par-
tem Coraë): τὴν δ' ἄ. ἀσφ. τὴν αὐτῶν τε τῶν σωμα-
τιῶν καὶ τῶν χρημάτων εἶχον ἐν τ. φ.

Ibd. 540 (2, 10): ἄλλος δὲ εἰς διόπτρας βώλους
μεγάλας ἐκδιδούς. Codices: ἄλλος δὲ τὰς διόπτρας.
Vereor, ne Strabo scripserit: τὰς διοπτὰς βώλους με-
γάλας.

Ibd. 550 (3, 22): διαπορεῖ καὶ πῶς . . . ἀφίχθαι
συμμαχίαν τοῖς Τρωσὶ τις νομίσειεν. Scr.: νομί-
σειεν ἄν.

Ibd. 553 (3, 27) pro γνωρίζομενον scrib.: γνωρί-
ζομεν.

Ibd. 563 (3, 42): ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν . . . Παφλαγονίαν
ἐκτιθέμεθα. Scrib.: ἐκτεθείμεθα. Ead. pag. (4, 3):
τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ἀναστὰς κατὰ συμβάσεις
τοῖς Ἀιταλικοῖς. Scrib.: ἀποστάς.

Lib. XIII p. 586 (1, 7): ἐν αὐτῇ δ' ἂν λεχθεῖη ἡ
ὑπὸ Εὐρυπόλῳ ἐφεξῆς οὖσα τῇ Αὐρηνησίδι. Nihil
omnino significat ἐν αὐτῇ. Scrib.: ἐνάτῃ δ' ἂν λεχθεῖη.
Nonam hanc Strabo dicit et ultimam ex novem illis, quas
p. 584 (1, 7) significavit, δυναστείαις, ut supra p. 585: δευτέρα
οὖν αὕτη δυναστεία . . . τρίτῃ δ' ἐστὶν ἡ τῶν Αελέγων
et postea: ἐκτῇ δὲ αὕτῃ δυν. Ceterarum numeros non
tam aperte posuit.

Ibd. 591 (1, 22): ἀντίκειται δὲ τὸ ζεῦγμα τῇ Ἀβύδῳ.
Τὸ ζεῦγμα, hoc est, locus freti angustissimus, ubi Xerxes
pontem fecerat, neutrius littoris oppido ἀντίκειται. Perverse
proxima adiunguntur: Σησιὸς δὲ ἀρίστη κ. τ. λ. Neque
enim Sestus per se commemoratur, sed propter situm cum
Abydo coniunctum. Deletis verbis τὸ ζεῦγμα, quæ e
superiore versu huc delapsa sunt, scribendum: ἀντίκειται
δὲ τῇ Ἀβύδῳ Σησιὸς ἀρίστη (vel potius cum Meinekio
κροατίστῃ) τῶν ἐν Χερρονήσῳ πόλεων.

Ibd. 605 (1, 49): Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ τῶν Μιτυλη-

ναίων ἐστὶν αἰγιαλὸς, κόμης τινὰς ἔχων τῶν κατὰ τὴν ἡπειρον τῶν Μιτυληναίων. Scrib.: κόμης τινὰς ἐχόντων κατὰ τὴν ἡπειρον τῶν Μιτυληναίων.

Ibd. 618 (2, 4): Ἡ δὲ Πύρρα κατέστραπται, τὸ δὲ προάστειον οἰκεῖται. De urbe prorsus evertenda et ceteri scriptores inde ab Herodoto sæpissime κατασκάπτειν ponunt, quorum testimonia in Stephani thesauro reperias, et Strabo interdum, velut V p. 237 extr., VI, 258 s. fin., IX, 424 extr., XVII, 820 s. fin., 833 med.; ipse tamen multo sæpius de ea re et de flore et frequentia urbium sensim minuendis tollendisque κατασπᾶν dicit, ut V p. 237: παλαιῷ κτίσµατι κατεσπασµένῳ, VIII pp. 347 med., 355 extr., 359 med., IX p. 418 extr. (συµµένει . . . κατεσπάσθησαν) et p. 426 init. (ὄν ἔφαµεν κατεσπάσθαι, sed p. 424 de eo oppido scribitur κατέσκαπται) et p. 427 (κατέσπασαν αὐτὴν οἱ Ἀμφικτύονες), XVI pp. 753, 755, 756 init., 762 extr. (τὰ ἐρύµατα αὐτῶν κατέσπασε), 763 (κατασπάσαι τὰ τείχη), XVII p. 807 extr. p. 829 init. et prope finem, quem verbi usum præter Strabonem in thesauro Stephaniano ex sola interpretatione LXX annotatum video nec ipse aliunde annotavi. Καταστρέφεισθαι, quod de urbibus populisque sub ditionem cogendis frequentissimum est, pro κατασκάπτειν aut κατασπᾶν dictum non puto; in Herodoti quidem locis, qui apud Stephanum citantur, aperte usitatam significationem habet; ne apud Herodianum quidem VIII, 4: τὰ προάστεια καὶ εἴ τι τῶν πυλῶν ἔξωθεν ἦν, ὑπὸ τοῦ Μαξιµίνου στρατοῦ κατέστραπτο iusta causa est aut a consueta significatione recedendi aut mutandi. Apud Strabonem eo, a quo profectus sum, loco aut κατέσκαπται aut κατέσπασται scribi oportere certum est, eodemque modo corrigendum, quod I p. 58, c. 3, 17 scribitur: Σίπυλος κατεστράφη.

Ibd. 631 (4, 17) scribendum: ὕστερον δὲ, Πισιδῶν . . . μετακτισάντων εἰς ἕτερον τόπον εὐεργέστατον ἐν κύκλῳ σταδίων περὶ ἑκατὸν, ἡνῆσθη διὰ τὴν εὐνομίαν. Codices et editiones ἡνῆσθη δὲ διὰ, turbata structura.

Lib. XIV p. 637 (1, 15): πρὸς τὸ τῆς Ἰκαρίας Δριπανον. Scrib.: Δράκανον e pag. 639 (1, 19), Stephano Byz., aliis.

Ibd. 648 (1, 41) scribendum: εἰς ἔρωτα ἐμπεισὼν κιναιδὸν τινὸς ἢ καὶ παιδίσκης ὑπὸ κιναιδῷ τρεφομένης. Vulgo omittitur ἢ. (De loco paulo inferiore dictum est p. 34.)

Ibd. 662 (2, 28) scrib.: τῶν γὰρ ἄλλων οὔτ' ἐπιπλεκομένων . . . οὐτ' ἐπιχειροῦντων ἐλληνικῶς ζῆν . . . , πλὴν εἴ τινες . . . ἐπεμίχθησαν . . . τῶν Ἑλλήνων τισίν, οὔτοι καθ' ὅλην ἐπλανήθησαν τὴν Ἑλλάδα. Vulgo: οὔτοι δὲ καθ' ὅλην.

(De p. 673, c. 5, 11 dictum est ad p. 544.)

Lib. XV p. 686 (1, 4): καὶ κεῖθεν δὲ ἄφ' ἐνὸς τόπου καὶ παρ' ἐνὸς βασιλείως, Πανδίωνος κατ' ἄλλους Πύρου, ἦκεν ὡς Καίσαρα τὸν Σεβαστὸν δῶρα καὶ πρεσβεῖα. Loci et regis nomina coniuncta, sed prius depravatam codices habent: καὶ ἄλλου Πύρου, quod verissimum esse ex p. 719 (1, 73) apparet, comparatis, quæ p. 699 (1, 30) leguntur (Πύρου τοῦ ἐτέρου). Ex hoc autem altero loco simul intellegitur, pro Græco hominis nomine Πανδίωνος substituendum esse Indicam regionis: Γανδαρίδος.

Ibd. 696 (1, 24): μὴδ' οὕτως πεπεισμένως ἐπικεκαῦσθαι τὴν χροάν. Sic aut πεπυσμένως codices. Scribendum videtur: πεπεισμένως (ut adeo firmiter impriimeretur).

Ibd. 697 (1, 26): ὥστε εἶναι θυσπερατοτίραν. Femininum adiectivum non habet, quo referatur; scrib.: θυσπερατότερα, noto usu neutri pluralis (βάσιμα ἦν, cet.). Paulo ante recte, qui ex Γώρουδι ἄλλην unum effecit nomen urbis (Γωρυδάλλην).

Ibd. 705 (1, 43) exciderunt tria verba, cum ad hanc formam scriptum esset: (ἄκος) . . . τραύμασι δὲ ποτὸν μὲν [*], χρίσμα δὲ] βούτυρον.

Ibd. 708 (1, 51): ἐπιμελοῦνται . . . τῆς τῶν δημο-

σίῳν ἐπισκευῆς, τειχῶν τε καὶ ἀγορᾶς καὶ λιμένων καὶ ἱερῶν. Pro τειχῶν, quod cum ceteris non optime coniungitur, codices τιμῶν. Videtur fuisse ὀχυρῶν, platearum.

(De p. 731, c. 3, 10 dictum est p. 136 n.)

Lib. XVI p. 737 (1, 3) locus tristi nota a Kramero et Meinekio signatus duabus litteris mutatis restituitur: τὰ μὲν οὖν Ἀσσυρία τῆς Βαβυλωνίας ἐπαρχία καὶ αὐτήν ἐστι (est provincia Babylonie per se, separata) pro: ὑπάρχει ἃ κατ' αὐτήν. Cfr. p. 745 (1, 19): καὶ αὐτὴ τῆς Βαβυλωνίας μέρος οὖσα, ἔχουσα δ' ὁμῶς ἄρχοντα ἴδιον.

Ibd. 742 (1, 13) e codicum vestigiis efficitur facillime verum: εἰς γὰρ τὰ αὐτὰ κατέρχεται πεδία καὶ οὗτος (Tigris; codd. καὶ οὕτως) τὰ πλημμυρεῖν λεχθέντα (paucis versibus ante)· τὰ δὲ ὕψη τῶν ὄρων ἀνωμαλίαν ἔχει κ. τ. λ. (Codices λεχθέντα ὕψη. Excidit τὰ δὲ post τα.) Meinekios delendo grassatus est.

Ibd. 748 (1, 27) scribendum: χώραν οὐκ εὐπορον, ἥττον δὲ ἄπορον νεμόμενοι, sublato ἔχοντες, quod interpretandi causa post εὐπορον additum orationem turbat; necessario adiectiva contraria uni participio adiunguntur.

Ibd. 748 extr. (1, 28): ἥδει γὰρ μηδένα ἰσχύσονται καὶ εἰς αὐτόν. Scr.: καὶ εἰς αὐτόν, contra se.¹⁾

Ibd. 753 (2, 11): Ὁμορος δ' ἐστὶ τῇ Ἀπαμείων πρὸς ἑω μὲν ἡ . . . καλουμένη Παραποταμία καὶ ἡ Χαλκιδικὴ ἀπὸ τοῦ Μασσίου καὶ ἡμῶν καὶ πᾶσα ἡ πρὸς νότον τοῖς Ἀπαμειῶσιν, ἀνδρῶν σκηνητῶν τὸ πλεον. Ridiculum est, conterminam Apameæ ab oriente esse omnem regionem, quæ sit Apamensibus a meridie. Scrib.

¹⁾ P. 752 (2, 10) recte Casaubonus: καὶ λίμνη περιειμένη μεγάλη καὶ εἰς ἑλὴν . . . λειμῶνάς τε . . . ἱπποβότους διαχεομένη ὑπερβάλλοντας τὸ μέγεθος. Præcedens et subsequens accusativus masculini generis traxit participium interpositum.

videtur: καθήκουσα καὶ παρήκουσα πρὸς νότον Ἀπαμεῦσιν. Sic in hoc latet, quod respondeat illi πρὸς ἑω μὲν. De verbo παρήκειν cum dativo dictum ad IV p. 193.

Ibd. 765 (3, 1) scribendum videtur: τὰ δὲ ἐξῆς ἀπὸ τῆς Μεσοποταμίας μέχρι κοίλης Συρίας. Nam τὰ ἐξῆς τῆς M. sunt partes Mesopotamiæ deinceps sitæ, de quibus non agitur.

Ibd. 767 (3, 7) paguros vix a Strabone cum pileis (ταῖς κανσiais) comparatos putem, sed cum serpentum genere: μείζους καύσων.

Eadem pag. (4, 2) exciderunt quædam ob vocem bis positam: πρὸς μὲν τὴν Ναβαταίων Πέτραν στάδιοι εἰσιν *, ἀπὸ δὲ Πέτρας εἰς Βαβυλῶνα πεντακισχίλιοι ἑξακόσιοι.

Ibd. 773 (4, 13): ἐπιρρίψαντες δὲ ταῖς πέτραις (τοὺς ἰχθυῖς) κατοπτῶσι πρὸς τὸν ἥλιον, εἴτ' ἐξοπτήσαντες τὰς ἀκάνθας μὲν σωρεῖουσιν. Scribendum: εἴτ' ἐξοστειῖσαντες, exossantes.

Ibd. 774 (4, 15) oratio sic distinguenda et scribenda est: . . . διὰ τὸ μηκέτι εἶναι γνώριμον. Ἐν δὲ τῇ ἐξῆς παραλία εἰσὶ καὶ στηλῆαι καὶ βωμοὶ Πυθολάου . . . καὶ Χαριμόρτου καθάπερ κατὰ τὴν γνώριμον παραλίαν τὴν ἀπὸ Δειρῆς μέχρι Νότου κέρως, τὸ δὲ διάστημα οὐ γνώριμον. Cur exciderit καθάπερ, patet.

Eadem pag. paulo post scribendum primum: Οὕτοι (pro οὗτοι) δὲ μικρὸν ἀπολείπονται τῶν ἐλεφάντων οἱ ῥινοκέρωτες, ὥσπερ Ἀρτεμίδωρός φησιν . . . τῷ μήκει, καίπερ ἑωρακέναι φήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἀλλὰ σχεδὸν τι ὅσον τῷ ὕψει, omni de tota periodi forma et sententia sublata dubitatione. Sed restat, quod omisi, mirum illud inter φησιν et τῷ μήκει interpositum ἐπὶ σειράν, pro quo scribendum est: φησιν ἐπισύρων, negligenter festinans.

(De p. 778, c. 4, 19 dictum est p. 48.)

Ibd. 784 (4, 26): εἰσαγώγιμα δ' ἐστὶ τὰ μὲν τελείως τὰ δ' οὐ παντελῶς ἄλλως τε καὶ ἐπιχωριάζει, καθάπερ

χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀρωμάτων. Codices χρυσὸν καὶ ἄργυρον. Scrib. litteris recte divisus, una addita: ἀλλ' ὥστε καὶ ἐπιχωριάξιν, καθάπερ χρυσὸν καὶ ἄργυρον. Paulo post scrib.: ἰσόκοπρα δ' ἡγοῦνται τὰ νεκρὰ σώματα pro ἴσα κοπρίαις ἡγοῦνται. Cod. F: ἴσα κόπρα ἡγ., ceteri: ἴσα κοπρίαν ἡγ.

Lib. XVII p. 789 (1, 4) ex epitoma scrib.: πλείους δ' ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας pro δὲ τεσσ., similiterque alibi. P. 790 (1, 5) oratio sic interpungenda: τοῦτ' ἐχρῆν ζητεῖν . . ., τί δῆποτε . . . οὐ συμπίπτουσιν ὄμβροι, τὸ δ', ὅτι ἐξ ὀμβρων αἱ ἀναβάσεις, μὴ ζητεῖν.

Ibd. 810 (1, 36) revocandum e codicibus: τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ καὶ ἐν τῇ γῇ καθ' ἑαυτήν τοσαῦται διαφοραί: quemadmodum etiam in ipsa per se terra. Paulo ante recte in codicibus scribitur: καὶ πολλοῖς κοινωνικὸν φωτός, pro quo casu substitutum videtur πολλοῦ. Non de multitudine lucis agitur, sed eius usum hominem communem habere cum multis aliis (τοῖς περὶ τὸ ἀνθρώπειον γένος ζώοις καὶ φυτοῖς, ut statim dicitur).

Ibd. 830 (3, 10) scribendum: αὐτὸς γὰρ (pro αὐτοὺς γὰρ), οὗς Ἀρτεμίδωρος εἶρηκε, τοὺς μεταξὺ τῆς Ἀγγὸς καὶ Καρχηδόνος καὶ πολλοὺς εἶρηκε καὶ μεγάλους.

Eadem pag. inferius scribendum: ὅτι ἐνταῖθα ὕστατα τῆς οἰκουμένης ὑπὲρ γῆς γίνεται (hic ultimum in terra habitata), sublato τὰ, quod ante ὕστατα additur ex θα ortum. (De p. 831, c. 3, 12 dictum p. 137.)

Ibd. 833 (3, 15): χώραν γὰρ οἰκοῦντες εὐδαίμονα πλὴν τοῦ θηρίοις πλεονάζειν, ἐάσαντες ἐκφέρειν ταῦτα καὶ τὴν γῆν ἐργάζεσθαι μετ' ἀδείας ἐπ' ἀλλήλους ἐτράποντο. Scrib.: ἐάσαντες ἐκφθείρειν ταῦτα, ommissa cura feras delendi.

Eadem pag. paucis versibus post: μηδὲν ἥτιον τῶν ὑπὸ ἀπορίας . . . εἰς τοῦτο περιϋσταμένων τῶν βίων. Scrib.: τῷ βίῳ. (De p. 836, c. 3, 20 monui p. 137.)

Ibd. 838 extr. (3, 23): μέχρ' ἢ μὲν σταδίῳ ἐκατὸν καὶ δένδροφόρος ἐστὶν ἢ γῆ, μέχρ' ἢ ἄλλων ἐκατὸν σπείρεται μόνον, ὀρυζοτροφεῖ δ' ἢ γῆ διὰ τὸν ἀνχμόν. Addunt οὐκ (οὐκ ὀρυζοτροφεῖ). Sed quid hic loci oryzæ, quasi intra centum prima stadia oryza crescere dicta sit ac non arbores (δένδροφόρος)? Scrib.: οὐ ὀρυζοτροφεῖ, *radices arborum non alit*; itaque ἄδενδρός ἐστι. Novitas compositæ vocis huiusmodi nihil habet admirationis.

Cap. III.

Plutarchi vitæ.

Plutarchi vitas legi postremum Romanorum a. 1865, Græcorum a. 1866 (separavi enim, ad utriusque populi res animo intento), harum scripturam diligentius exigens. (Solonem, Periclem, Niciam nuper scholis retractavi.) Codicibus earum utimur præter Sangermanensem, qui vix XIV vitas continet, et Palatinum, qui novem, septem easdem, quæ in Sangermanensi sunt, recentibus (uno Parisino sec. XIII extremi); quam addendo communiter corruptis, vel ex iis, quæ supra p. 85 sqq. posui, exemplis intellegi potest; superadditæ scribendi erroribus interpolationis exemplum simplicissimum sumi potest e Pelopid. c. 20, ubi, δεῖ in ἀεὶ mutato, adiectum est χρεή, oblitteratæ altius veritatis e loco in Phocion. c. 2 ab Emperio egregie emendato, servatorum in gravis mendii specie, si aciem intendas, vestigiorum recti e Pelopidæ loco in c. 23, quem p. 98 sq. tractavi. Usus eram olim Schæferi exemplo (Lips. 1826), postea Sintenisii maiore, apparatus criticum continenti, minoreque (apud Teubnerum 1863), in quo a prava mendorum patientia defensioneque ad sanæ rationi parendum et ad Xylandri, Reiskii, Corais inventis utendum progressus factus est non exiguus; adhibui etiam Bekkerum, qui non pauca, quæ sermonis legem violabant, aliorum suaque coniectura

sustulit. (E recentioribus in gravibus mendis certa ratione tollendis nemo Emperium superavit aut æquavit.) In promendis emendationibus sequar receptum ordinem vitarum.

Thesei c. 3 (post oraculum Theseo datum): ἃ δῆλον ὅτι νοήσας ὁ Πιτθεὺς ἐπεισεν αὐτὸν . . . τῇ Αἴθρᾳ συγγενέσθαι. Neque νοεῖν est intellegere neque, quod Pittheus fecit, ullo modo oraculum ab eo intellectum ostendit. Cod. optimus δῆλον οὖν ὅτι. Scribendum: ἃ δῆλον οὖν ὅ, τι νοήσας ὁ Πιτθεὺς: incertum, quia mente, Pittheus persuasit.¹⁾

Ibd. 6: ἀπολαύοντας τῆς δυνάμεως ὠμότητι καὶ πικρίᾳ καὶ τῷ κρατεῖν καὶ βιάζεσθαι καὶ διαφθείρειν τὸ παραπῆπτον. Nihil mali est κρατεῖν. Codices τῷ κρατεῖν βιάζεσθαι τε καὶ δ. Itaque scribendum: καὶ τῷ βιάζεσθαι τε καὶ διαφθείρειν τ. π., omisso κρατεῖν, nisi potius fuit: καὶ τοῦ κρατεῖν τῷ βιάζεσθαι τε καὶ διαφθ.

Ibd. 7: Δεινὸν οὖν ἐποιεῖτο . . . , ἐκείνον μὲν . . . καθαίρειν γῆν καὶ θάλατταν, αὐτὸν δὲ τοὺς ἐν ποσὶν ἄθλους ἀποδιδράσκειν. Scrib.: αὐτὸς δὲ vel propter contrarie relata. Alioquin saltem ἐαυτόν scriptum oportuit.

Ibd. 12: κατελθεῖν. Κατελθὼν δὲ εἰς τὴν πόλιν εὗρε κ. τ. λ. Scribendum videtur: κατελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. Κατελθὼν δ' εὗρε κ. τ. λ.

Ibd. 14: "Εθνον γὰρ Ἑκαλήσιον οἱ περίξ δῆμοι. Debebat esse Ἑκαλήσια (ut Coraes scripsit); sed ad quam loci significationem refertur περίξ? Scribendum: "Εθνον γὰρ Ἑκαλήσιν οἱ περίξ δῆμοι συνιόντες Ἑκαλείῳ Αἰῖ. Forma adverbii (casus) in demorum nominibus notissima est, annotata in hoc ipso ut in multis aliis apud Stephanum Byz. (Αἰξωνῆσι. Ἀλωπεκῆσι, cet.).

Ibd. 24 scrib.: Ἐπιὼν οὖν ἐπειθε pro ἀνέπειθε, quod a sententia alienum est.

¹⁾ Cap. 5 in Archilochi v. 1 ἔτι pro ἐπί præcepit Schneidewinus.

Ibd. 27: τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἀμαζόνων κίρας ἐπιστρέφειν πρὸς τὸ . . . Ἀμαζόνειον, τὸ δὲ δεξιὸν πρὸς τὴν Πνύκα κατὰ τὴν Χρύσαν ἤκειν. Neque Χρύσαν hanc quisquam novit neque ἤκειν rectum. Scrib.: πρὸς τὴν Πνύκα καταντικρὺς ἀνήκειν. (Ἀνήκειν requiri etiam Sintenisius sensit.)

Ibd. 29: οὐδενὸς οἶεται τὸν Θησέα μετασχεῖν ἀλλὰ μόνοις Λαπίθαις τῆς Κενταυρομαχίας. Scrib.: ἀλλ' ἢ μόνοις. Vid. hic c. 33, Num. 9, Alex. 65, Artax. 5, cet.

Eodem cap. extremo: ἐν οἷς καὶ ταῦτα λέγων. Non hoc quoque, sed in hunc modum: κατὰ ταῦτα.

(De c. 34 dictum p. 62.)

Romul. 2: σωθέντας ἀπροσδοκῆτως ὀνομασθῆναι Ῥώμην. Scr.: ὄνομα θεῖναι Ῥώμην. (Prorsus prave corrigendo coniunguntur hæc: ἀποκλινθέντος ἀτρέμα σωθέντος ἀπροσδοκῆτως.)

Ibd. 8: μὴ θείαν τινὰ ἀρχὴν λαβόντα καὶ μηδὲν μέγα μηδὲ παράδοξον ἔχουσαν Scr.: ἀλλὰ μηδέν.

Ibd. 22: ἐπὶ φαρμακείᾳ τέκνων ἢ κλειδῶν ὑποβολῇ. Scr.: ἐπὶ φαρμακείᾳ καὶ τέκνων ἢ κλειδῶν ὑποβολῇ. Veneficium non in solis liberis cavebatur; illi ne falsi subii-cerentur, cura erat.

Ibd. 28: Ἐατίον οὖν, ἐχομένοις τῆς ἀσφαλείας κατὰ Πίνδαρον, ὡς σῶμα μὲν πάντων ἐπεται θανάτῳ. Sententiam vidit Reiskius Ἀεκτίον scribens; sed ex Ἐατίον fit Φατίον. Ibd. paulo post: ἡ δὲ σώματι πεφυρμένη (ψυχὴ) καὶ περίπλεως σώματος . . . δυσέξαπτός ἐστι καὶ δυσανακόμιστος. Scrib.: δυσέξαπτος. De ἐξάπτε-σθαι non cogitatur.

Lycurg. (— c. 2 vid. p. 63 —) c. 4: καὶ κατιδὼν ἐν αὐτοῖς (τοῖς Ὁμήρου ποιήμασι) τῆς πρὸς ἡδονὴν καὶ ἀκρασίαν διατριβῆς τὸ πολιτικὸν καὶ παιδευτικὸν . . . ἀναμεμιγμένον. Recte Schæferus dativum requiri vidit (τῇ . . . διατριβῇ, vid. p. 67); sed neque ulla est διατριβὴ πρὸς ἀκρασίαν et, si esset, minime omnium ex Homeri carmi-

nibus peti posset. Scrib.: τῇ πρὸς ἡδονὴν ἀκροάσει καὶ διατριβῇ.

Ibd. 13: Τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα νομοθετήματα ῥήτρας ὠνόμασεν ὡς παρὰ τοῦ θεοῦ νομιζόμενα καὶ χρησμούς ὄντα. Scrib.: νομιζόμενα. (Cap. 11: τὴν πρᾶξιν καὶ τὸ βᾶθος τῆς ψυχῆς iam alii; *altitudo animi* significatur, non ἀπάθεια, nedum τὸ ἀπαθές.)

Ibd. 16: Ἀρχοντα δ' αὐτοῖς παρίστατο τῆς ἀγέλης τὸν τῷ φρονεῖν διαφέροντα. Debat esse παρίστα. Sed e cap. 17 (καὶ κατ' ἀγέλας αὐτοὶ προΐσταντο . . . ἀεὶ τὸν σωφρονέστατον) apparet scribendum esse: αἱ τοῖς παρίσταντο.¹⁾

Ibd. 28 extr.: μικρὸν οὕτω τῆς κρυπτείας ἔργον. Non addendum τὸ (τὸ τῆς κρ.), sed tollendum τῆς κρυπτείας, ut sit μικρὸν οὕτω ἔργον. (De c. 28 med. dictum p. 51, de c. 30 p. 43.)

Numæ c. 1: καθάπερ ἡ φύσει δυνατόν καὶ αὐτάρκη γενέσθαι πρὸς ἀρετὴν ἢ βελτίονι Πυθαγόρου βαρβάρῳ τινὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἀποδοῦναι παιδείῃ. Ii, quorum sententiam Plutarchus commemorat, non sane disputabant potuisse Numæ institutionem tradi meliori barbaro, quam Pythagoras fuerit, quod totum nugatorium est, sed aut omnino Numam non eguisse magistro iudicabant aut, si magistrum habuisset, eam laudem barbaro alicui potius relinquendam esse: καθάπερ ἡ φύσει δυνατόν (ὄν?) αὐτάρκη γενέσθαι πρὸς ἀρετὴν ἢ βέλτιον βαρβάρῳ τινὶ τὴν τ. β. ἀ. π. Quod post δυνατόν legitur καί, adiectum est, cum δυνατόν et αὐτάρκη coniuncta putarentur, eodem errore, quo Alcibiad. p. 1 inter ἡλικία et ὥρα additum esse Schæferus intellexit.

Ibd. 3: αὐτὸς δ' ἑαυτῷ σχολάζοντι χρώμενος οὐδὲν πρὸς ἡδυπαθείας καὶ πορισμούς. Scrib.: πρὸς ἡδυπαθείας

¹⁾ C. 27 quod conieceram γυναικὸς ἱερείας, in id nunc Sintenisium incidisse video.

πορισμούς. Neque enim πορισμοί absolute dicuntur pro χρηματισμοί. (Ea sententia scriberetur: ἡ χρηματισμόν.)

Ibd. 7: ἀπὸ τῶν περικρανίων πέλων, οἷς περὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι. Valde vereor, ne adiectivum, quod nusquam alibi legi puto, a mala manu sit, additum (pro substantivo) ad πέλων declarandum; inanissimum enim sententia relativa facit.

Ibd. 8 prorsus nego Plutarchum scripsisse θρασύτητι τῶν θρασυτάτων, fuisseque suspicor tantum: τόλμη τινὶ παραβόλῳ, τῶν θρασυτάτων καὶ μαχιμωτάτων ἐκεῖ πανταχόθεν ὡσαμίνων. (Codd. τινὶ καὶ παραβόλῳ θρασύτητι τῶν θρ.)

Eodem cap. medio: ἀόρατον καὶ ἀκήρατον καὶ νοητὸν ὑπελάμβανεν εἶναι τὸ πρῶτον. Et per se primum est in significatione eius, quod sensibus non occurrat, ἀκήρατον, et codices pro eo ἄκτιστον habent, in quo latet ἄθικτον.

Ibd. 9: Οἱ δὲ πλεῖστοι μάλιστα καὶ τὸ γελώμενον τῶν ὀνομάτων δοκιμάζουσιν. Scrib.: πλεῖστοι τὸ μάλιστα καταγελώμενον.

Eodem cap. med. scribendum: τάξιν εἶχεν (pro ἔχει, pro quo substituitur εἴληχεν) et propter ὅπου δέοιτο et propter id, quod sequitur: Ἦν δὲ καὶ κ. τ. λ.

Ibd. 13: ἧς (τῆς γραμμῆς) αἱ κεραῖαι καρπὰς ἔχουσιν καὶ συνεπιστρέφουσιν τῇ πυκνότητι πρὸς ἀλλήλας. Ser.: τῇ γρυπότητι.

Ibd. 19 codicum vestigia ostendunt sic scriptum fuisse: Τινὲς δ' οὐ διὰ τοῦ φ φασιν, ἀλλ' ὅσπερ ἔχει τοῦ νομα ψιλόν, Ἀπρίλιον κεκληῖσθαι τὸν μῆνα κ. τ. λ. (Editur: οὐ διὰ τὴν Ἀφροδίτην τὸν Ἀπρίλιόν φασιν, ἀλλ' ὅσπερ.)¹⁾

¹⁾ Cap. 22 neglectæ certissimæ emendationis exemplum notetur. Recte enim Schæfer: πρὸς δὲ τὴν σύγκλητον ὁμόσαι, μὴ δοκεῖν cet. Ut retineant ineptum ὁρμησαι, addunt interpolatione manifesta natum λέγων.

Solon. c. 1: ἀλλὰ παρέμεινεν ἐκεῖνα τὰ δίκαια ταῖς ψυχαῖς. Nusquam refertur inaneque est ἐκεῖνα. Scr.: παρέμεινεν ἀκίνητα τὰ δίκαια. Semel scripto τα (ἀκίνη) natum pronomen est.

Ibd. 2: Quæ in extremis Solonis (Theognidis?) de divitiis versibus tentata sunt, parum successerunt. Scrib.:

παιδός τ' ἤν' ἔστι γυναικός, ἐπὶν καὶ τῶνδ' ἀφίκηται
ὥρη, συζυγίη γίνεται ἁρμοδία,

et pueri feminæve, cum horum quoque tempestivitas ad-
venerit, congruens sit copulatio. Paulo post, ubi est:
οὐδὲ τέχνη διαφορὰν ἔφερον, scrib.: διαβολήν. (Cap.
3 fortasse Plutarchus scripsit: Φιλοσοφίας δὲ τὸ ἡθικόν,
τοῦ δ' ἡθικοῦ μάλιστα τὸ πολιτικόν . . . ἡγάπησεν.)

Ibd. 9: Ναῦς γάρ τις Ἀττικὴ προσέπλει σιωπῇ τὸ
πρῶτον, εἶτα . . . εἰς ἀνὴρ ἔνοπλος ἐξαλλόμενος μετὰ βοῆς
ἔθει πρὸς ἄκρον τὸ Σκιράδιον κ. τ. λ. Et ipsa res et
quæ præcedunt: "Εοῖνε δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ τὰ δρω-
μενα μαρτυρεῖν, ostendunt confirmationem superioris
narrationis peti ex iis, quæ ipsius Plutarchi ætate stato
tempore fieri ad rei memoriam solita sint. Itaque scri-
bendum: προσπλεῖ . . . θεῖ. Cfr. Aristid. c. 17 extr.
Nam si posterioris ætatis morem, sua tamen ætate sub-
latum, significaret (ut Aristid. c. 19), aliter scripsisset.

Ibd. 15: ἀλλ' ἡ μὲν ἄριστον ἦν, οὐκ ἐπήγαγεν
ἰατροίαν. Hoc vehementer cum reliqua Solonis laude
pugnat; neque apparet, cur, si optimam viam ingressus
esset, veritus sit, ne post non posset rursus civitatem
συναρμόσασθαι πρὸς τὸ ἄριστον. Atque hæc continuantur
illis: οὐδὲ πρὸς ἡδονὴν τῶν ἐλομένων ἔθετο τοὺς νόμους,
postea autem Solon eam secutus esse rationem dicitur,
quæ verbis et suasioni adderet ἀνάγκην. Apparet hoc
loco scriptum fuisse: ἀλλ' ἡ μὲν ἂν ῥᾶστον ἦν, οὐκ
ἐπήγαγεν ἰατροίαν. Facili via, sed in posterum peri-
culosa abstinuit.

Eodem cap. post med.: καὶ τῶν ἀγωγίμων . . .

πολιτῶν τοὺς μὲν ἀνήγαγεν ἀπὸ ξενῆς . . . τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικία ἔχοντας ἐλευθέρους φησὶ ποιῆσαι. Scr.: ἀναγαγεῖν.

Ibd. 21: ἀλλ' εἰς ταύτῃ τὴν ἀπάτην τῇ ἀνάγκῃ καὶ τῷ πόνῳ τὴν ἡδονὴν θέμενος. Nihil hic agit πόνος, quo nemo quemquam ad donandum adducturus erat, sed ἡδονή in eo valebat, qui mulieri obtemperabat, φόβος in eo, qui δεσμῶν ἀνάγκῃ constrictus erat. Utrumque autem pariter ἐκστῆσαι λογισμοῦ ἄνθρωπον potest, non λογισμὸν ἀνθρώπου, ut vulgo in proximis verbis scribitur. Paulo post corruptum κωκύνει ἄλλον ἐν ταφαῖς ἐτέρων. Opinor fuisse: ἄλλως.

Ibd. 23: ποῖε δ' εὐκόλως καὶ παίζοντα πρόστιμον ζημίαν τὴν τυχοῦσαν ὀρίζοντα ἄλογόν ἐστι. Pravissime coniunguntur sine copula πρόστιμον ζημίαν. Scrib.: εὐκόλως καὶ [ὥς?] παίζοντα προστιμᾶν, ζημίαν τ. τ. ὀρίζοντα, ἄλ. ἐστι. Nam προστιμᾶν interdum (apud inferioris ætatis scriptores semper) non esse *multam augere*, sed *multare*, iam Meierus (de lite Attic. p. 183) intellexerat, atque ut illi significationi respondet προστίμησις, sic huic πρόστιμον. Paulo post, ubi est: λογίζεται πρόβατον καὶ δραχμὴν ἀντὶ μεδίμνου, excidit pretium ovīs (velut: πρόβατον ἡμιδράχμου καὶ δραχμὴν).

Ibd. 28: καὶ μὴ θρασυνόμενον ἀβεβαίοις ὑπονοίαις ὑβρίζειν. Alienissimæ hinc ὑπόνοιαι. Scrib. aut πνοαῖς aut ἐπλοίαις.

Ibd. 32 pro τὸν Ἀτλαντικόν scrib.: τὸ Ἀτλαντικόν.

Publicol. c. 12: Οὕτω δὲ . . . δημοτικὸς γενόμενος νομοθέτης καὶ μέτριος ἐν τῷ μὴ μετρίῳ τὴν τιμωρίαν ὑπερέτεινεν. Codices ἐν τῷ μετρίῳ. Scrib.: γενόμενος . . . μέτριος ἐν τῷ μετρίῳ ἐν τῷ μὴ μετρίῳ τὴν τιμωρίαν ὑπερέτεινε. Iam aliquot protuli huius errandi generis exempla e Plutarchi libris; plura proferam. (De c. 17 extr. dixi p. 138.)

Compar. Solonis et Public. c. 1: *Τέλλον . . . οὐτ' αὐτὸς ἐν τοῖς ποιήμασιν ὡς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ λόγον ἔσχεν οὔτε παῖδες οὔτ' ἀρχὴ τις εἰς δόξαν ἤλθεν.* Mire liberi et magistratus aliquis coniunguntur. Scribendum videtur: *οὔτε παῖδες οὔτ' ἀγχιστευὺς εἰς δ.*

De Themistoclis c. 2 dixi p. 88. Cap. 10: *οἱ πλείστοι τῶν Ἀθηναίων ὑπεξέθεντο γονέας καὶ γυναῖκας εἰς Τροιζήνα.* Cur parentes, quos multi superstites non habebant, nominantur, omissis liberis, quorum ætatis proxima cura erat? Proxime quidem ante Plutarchus, omissis parentibus, *παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ ἀνδράποδα σώζειν* cives iussos dixit, ut Herodotus (VIII, 41) *τέκνα καὶ οἰκέτας.* Videtur scribendum: *γενεάς*, quæ vox etsi (inde a Polybio) de uxoribus liberisque dicitur (apud Plutarchum Cæs. 20, Timol. 34, de malign. Herod. 34), tamen maxime ad liberos spectat (*γενεὰς ἔχειν* Polyb. XX, 6). Infra hoc ipso capite Sintenisius *γενεάς* pro *γονέας* posuit ex uno codice.

Ibd. 11: *ἀνῆγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν λόγον.* Eurybiades, qui *ἐκέλευσε λέγειν*, non erat ad orationem revocandus (hoc enim verba significare oportet). Videtur fuisse: *ἀνῆγεν αὐθις ἐπὶ τ. λ.,* *rediit ad orationem* aut *αὐτός.*

Ibd. 12: *τέλος εὐθὺς ἐξέφερε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν νεῶν, τὰς μὲν ἄλλας πληροῦν κ. τ. λ.* Inauditum τέλος ἐκφέρειν πρὸς τινα de imperando et decreto mittendo. Scrib. videtur: *δέλτους εὐθὺς ἐξέφερε, tabellas et tesseras circummisit.*

Ibd. 23: *Διαβαλλόμενος γὰρ . . . ἔγραφεν, ὡς . . . οὐκ ἂν ποτε ἀποδόσθαι κ. τ. λ.* Non solet Plutarchus ita constructione excidere in facillimo sententiæ decursu. Nec opus erat nunc illud repeti narrando e cap. 22 de calumniis. Tollendum *ἔγραφεν*, ut hæc omnia sint Themistoclis *διὰ γραμμίων ἀπολογουμένον.* Defendebat enim, se, cui hoc ipsum obiiceretur, quod imperio parere nesciret, non fuisse se Græciamque domino barbaro venditurum:

Διαβαλλόμενος γὰρ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πρὸς τοὺς πολίτας ὡς ἄρχειν μὲν αἰεὶ ζητῶν, ἄρχεσθαι δὲ μὴ πεφυκῶς . . . οὐκ ἂν ποτε βαρβάροις . . . αὐτὸν . . . ἀποδόσθαι.

Ibd. 25: *Θουκυδίδης δὲ φησι καὶ πλεῦσαι αὐτόν. Ineptum καί. Scrib. videtur: φησιν ἐκπλεῦσαι.*

Ibd. 26: *ὑπὸ σκηναῖς κύκλῳ περιπεφραγμέναις ἐπὶ τῶν ἄρμαμαξῶν ὀχεῖσθαι. Scrib.: ὑπὸ σκηναῖς. (Lys. 11: ἐκάθευδον ὑπὸ ταῖς σκηναῖς.) Ipsæ feminæ erant περιπεφραγμέναι.*

Camill. c. 19: *φρουρὰν Ἀθηναῖοι Μακεδόνων ἐδέξαντο. Sententia Plutarchi necessario contrarium postulat, rem Græcis lætam et felicem, Macedonibus tristem, quæ eodem mense et die acciderit, quo antea triste Græcis Thebarum excidium. Scrib.: ἐξέβαλον. Significatur ea res, quæ narratur apud Pausaniam I, 26.*

Ibd. 29: *Ἀμα δ' ἡμέρα παρῆν ὁ Κάμιλλος ἐπ' αὐτὸν ὥπλισμένος λαμπρῶς καὶ τεθαρρηκότας ἔχων τότε τοὺς Ῥωμαίους. Scrib.: ὥπλισμένους. Ante male armati pugnauerant.*

De Periclis c. 1 dixi iam p. 34. C. 5: *τὸ Κίμωνος ἐμμελὲς καὶ ὑγρὸν καὶ μεμουςωμένον ἐν ταῖς περιφοραῖς. De usu hominum et conversatione nusquam περιφορά, frequentissime συμπεριφορά et συμπεριφέρεσθαι dicitur. Verbi satis multa exempla habet editio quarta lexicī Passoviani (modo comitandi interpretationem tollas); substantivi iis, quæ ibi posita sunt (modo hic quoque comitatus significationem tollas), ex Plutarcho addo præc. sanit. tuend. c. 4, 5, 9, 15, præc. coniug. 22, symposiac. V, 5, 1, et 2 § 14, VII, 8, 2, 9, de animi tranquill. 14. Falso Wytttenbachius ad præcept. de sanit. tuend. p. 124 B (Animadv. p. 812) circumpotationem, conversationem in epulis significari vult; verbum de ea quoque conversatione ponitur; eam per se non significat. Scribendum igitur hic: ἐν ταῖς συμπεριφοραῖς.*

Ibd. 7 quoniam in codicibus est: καὶ δυσφύλακτον ἐν συνηθείᾳ τὸ πρὸς δόξαν σεμνὸν ἐπὶ τῆς ἀληθινῆς δ' ἀρετῆς κ. τ. λ., scribendum est: σεμνόν· ἐπεὶ τῆς ἀληθινῆς γ' ἀρετῆς κάλλιστα φαίνεται κ. τ. λ.

Ibd. 11: Θουνυδίδην . . . ἀντίστησαν ἐναντιωσόμενον. Scribendum sublata tautologia: ἀνέστησαν ἐναντ., *suscitarunt adversarium*.

Ibd. 13: ὁ δὲ εἰς τὴν γένειν τοῦ πότῳ προδανεισθεὶς χρόνος. Scrib.: προσδανεισθεὶς. In Xenophontis anab. VII, 6, 30 casus mutatus erat, præpositio retenta, hic contra; nam προδανεισθεὶς requirebat τοῦ πότῳ, nulla sane sententia.

Ibd. 15. Hic quoque pro προαναστέλλων τὸ θρασυνόμενον (in quo prior præpositio vitiose abundat) scribendum προσαναστέλλων, coll. Alexand. c. 6. Gravius in fine capitis mendum: ὃς τὴν πόλιν ἐκ μεγάλης μερίστην . . . ποιήσας καὶ γενόμενος . . . βασιλέων καὶ τυράννων ὑπέρτερος, ὧν ἔνιοι καὶ ἐπὶ τοῖς νείεσι διέθεντο, ἐκεῖνος μιᾷ δραχμῇ μείζονα τὴν οὐσίαν οὐκ ἐποίησεν. Sensu cassa sunt: ἐπὶ τοῖς νείεσι διέθεντο, abundat vitiose ἐκεῖνος, deiecto de primo loco μιᾷ, in quo pondus est. Scribendum: ὧν ἔνιοι καὶ ἐπίτροπον τοῖς νείεσι διέθεντο ἐκεῖνον, μιᾷ δραχμῇ κ. τ. λ.

Ibd. 16: Καὶ ταῦτα καιρὸς οὐκ ἦν οὐδ' ἀκμὴ καὶ χάρις ἀνθούσης ἐφ' ὅρα πολιτείας. Ineptissima in hac re χάρις mentio. Scrib.: οὐδ' ἀκμὴ ἀκαρῆς ἀνθούσης κ. τ. λ. Infra, ubi codices habent: Ἄπαντα μὲν οὖν ταῦτα τῆς Ἀναξαγόρου σοφίας, scriptum fuit fortasse Ἀπαρταῖ, intransitive (*recedunt*), ut apud Thucydidem.

Ibd. 18: κατέχειν ἐπειρᾶτο καὶ παρακαλεῖν ἐν τῷ δήμῳ. Scr.: παρεκάλει.

Ibd. 19 scribendum: τὸν αὐχένα διαζώσας ἐρύμασι . . . ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν τὰς καταδρομὰς τῶν Θορακῶν . . . ἐξέκλεισεν, sublato, quod cum perturbatione orationis interpolando post θάλατταν additum est ἀπετείχισε.

Ibd. 24: ἡ Θαργηλία . . . πλείστοις μὲν Ἑλλήνων συνώκησεν ἀνδράσιν, πάντας δὲ προσεποίησε βασιλεῖ τοὺς πλησιάζσαντας αὐτῇ. Hoc est non *permultis*, sed, addito genetivo partitivo, prorsus *ridicule maiori parti* Græcorum, etsi iam Ἑλλήνων ἀνδράσι pro πλείστοις Ἑλλησι offendit. Scripserat Plutarchus: πλείστοις μὲν Ἑλληνίδων συνώκησεν ἀνδράσιν, pluribus viris quam ulla alia Græcarum. Quattuordecim enim maritos habuisse narrabatur (Athen. XIII p. 608 F). (De genetivo a superlativo in prædicato incluso pendenti, ad subiectum pertinenti vid. synt. Gr. § 95 n. 1.)

Ibd. 27 non video, quid ad rem pertineat, ipsum Periclem admiratum esse novitatem machinarum; et prave hoc præponitur mentioni artificis; suspicor scriptum fuisse: μηχαναῖς χρῆσασθαι . . . τὴν καινότητα θαυμασταῖς, Ἀρτέμιωνος τοῦ μηχανικοῦ παρόντος.

Ibd. 32: Ἀναξαγόραν δὲ φοβηθεῖς ἐξέπεμψε καὶ προὔπεμψεν ἐκ τῆς πόλεως. Ὡς δὲ διὰ Φειδίου προσέπαισε τῷ δήμῳ, φοβηθεῖς τὸ δικαστήριον μέλλοντα τὸν πόλεμον . . . ἐξέκανσεν. Non iudicium metuit; nam id subiit. Prave bis ponitur φοβηθεῖς. Scrib.: Ἀναξαγόραν δὲ, φοβηθεῖς τὸ δικαστήριον, ἐξέπεμψε . . . Ὡς δὲ . . . προσέπαισε τῷ δήμῳ, μέλλοντα κ. τ. λ. Cum librarius τὸ δικαστήριον omisisset, errore animadverso tria verba in margine annotata, dein loco non suo addita sunt.

Ibd. 37: ὥς μὴ παντάπασιν ἐρημίᾳ διαδοχῆς τὸν οἶκον ἐκλίποι τοῦνομα καὶ τὸ γένος. Tollendum τὸν οἶκον, inepte additum, cum non animadverteretur ἐκλίποι intransitive dici. Τὸ γένος ἐκλείπει τὸν οἶκον idem est, ac si dicas τὸ γ. ἐκλ. τὸ γένος.¹⁾

¹⁾ Cap. 39 revocandum, etiam Schæfero suadente, ex editionibus ante Coraem: ἐν τούτῳ . . . οὕτως εὐμενὲς ἦθος καὶ βίος . . .

Fab. Maxim. c. 4: καὶ τὸ μὲν γνωσθὲν οὐκ ἦν ἐτέρῳ πυνθίσθαι. *Scrib.:* ἀναγνωσθὲν (quid in libris legissent).

Ibd. 13 (in Minucii Rufi oratione): γνοὺς ἐμμαντὸν οὐκ ἄρχειν ἐτέρων δυνάμενον ἀλλ' ἄρχοντος ἐτέρου δεόμενον καὶ μὴ φιλοτιμούμενον νικᾶν ὑφ' ᾧ ἦ-
ταῖσθαι κάλλιον. Huiusmodi (μὴ φιλοτιμούμενον) suum esse ingenium minime didicerat, sed ita in posterum assuefaciendum. *Scribendum* opinor: καὶ μὴ φιλοτιμητέον νικᾶν.

Ibd. 16: ὅταν τούτους διακόψαντες οἱ Ῥωμαῖοι καὶ φερόμενοι πρὸς τὸ εἶκον, ἐκφερομένου τοῦ μέσου καὶ κόλπον λαμβάνοντος, ἐντὸς γίνονται τῆς φάλαγγος. Non solum valde ineleganter concurrunt φερόμενοι et ἐκφερομένου, sed ἐκφέρεσθαι dici nequit de retro et introrsus cedentibus. Scriptum videtur fuisse: ἐκθλιβο-
μένον (cfr. *Æmil. Paul. c. 20*).

Ibd. 17: μεγίστην αἰτίαν ἔσχε τοῦ μεῖναι καὶ μὴ διαλυθῆναι τὴν ἐκείνου φρόνησιν, καθάπερ ἐν τοῖς Κελτικοῖς πάθουσιν. Non noram, in Gallica calamitate Fabii Maximi prudentiam Romæ salutem attulisse. Excidit ob similitudinem litterarum nomen hominis cum Fabio comparati: καθάπερ ἐν τοῖς Κελτικοῖς πάθουσιν τὴν Καμίλλου διάθουσιν. Fortasse pro διάθουσιν aliud reperietur nomen etiam aptius.

De Alcibiadis c. 18, 35, 36 dictum est p. 86 et 87. **C. 13:** κατὰ τοῦ Ὑπερβόλου τὴν ὁστρακοφορίαν ἔτρεψεν. Codices τῷ Ὑπερβόλῳ κάτω τὴν ὁστ. ἔτρ. quod ex illo non ortum esse, manifestum est. Aut τῷ Ὑπερβόλῳ περικάτω τὴν ὁστ. ἔτρεψεν Plutarchus scripsit, de qua voce dixi eamque ipsi Plutarcho reddidi supra p. 27,

καθαρὸς καὶ ἀμίαντος. Peccatum est accommodando ad proximum præcedens ἀνεπίφθορον καὶ πρέπουσαν.

aut, quod minus credo, κάτω ἔτρεψεν eodem fere significatu dixit.

Ibd. 17 scribendum: Σωκράτη μέντοι . . . καὶ Μένωνα . . . οὐδὲν ἐλπίσαι τῇ πόλει χρηστὸν ἀπὸ τῆς στρατείας ἐκείνης λέγουσι, τὸν μὲν (pro ὁ μὲν), ὡς ἔοικε, τοῦ συνήθους δαιμονίου γενομένου . . . , ὁ δὲ Μένων . . . ἐοκίψατο κ. τ. λ. Alterum membrum partitionis dissolutum suum habet verbum, prius appositione superioribus adiungitur; (vid. excurs. I ad Cic. de finib., VI). Nulla hic alia anacoluthia fingi potest.

Ibd. 18: μὴ προεμένοις τὸν Ἀλκιβιάδην ἄκρατον. Puto fuisse: μὴ προσεμένοις, si non admisissent adscivissentque.

Eodem capite med.: ὡς ἐπισχέσεως ἐσομένης πρὸς τῶν οἰωνῶν. Scrib.: πρὸς τὸν οἰωνόν, ad prodigium (interveniente prodigio) retardatum iri animos. Cfr. Alex. c. 26: διαταραχθῆναι πρὸς τὸν οἰωνόν.

Ibd. 20: Ὁ δὲ τῇ πρὸς ἐκείνον ὀργῇ παραπεσών. Nonne: περιπεσών, qui in iram adversus illum concitatum incurrisset? Demosth. VI, 34: τῇ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν.

Ibd. 33: πλεῖστα δ' εἰς ἐλπίδας τῶν πολέμιων καὶ πρὸς τὸ θαρρεῖν διαλεχθεῖς. De hostium spe Alcibiades non plurima dixit, sed de rerum bellicarum et in bello positarum: τῶν ἐμπολεμίων.

Ibd. 34 extr.: ὅπως τοῦ φθόνου κρείττων γενόμενος καὶ καταβαλὼν . . . φλυάρους ἀπολλύντας τὴν πόλιν ὡς ἂν πράξῃ καὶ χρήσεται τοῖς πράγμασι. In verbis sensu cassis ὡς ἂν πράξῃ καὶ latet: ὡς ἂν κρᾶτιστα (χρήσεται τοῖς πράγ.) aut: ὡς ἂν πρακτικώτατα.

Coriolan. c. 3 extr. scrib: Ὅθεν καὶ τὴν ἡμέραν, οὗσαν ἐν τῷ Ἰουλίῳ μηνὶ τὰς εἰδούς, Διοσκόροις ἀνιερώκασιν, sublato, quod ad definiendum τὴν ἡμέραν post id nomen additum est, ἐπινίκιον. Debebat esse τὴν ἐπινί-

κίον ἡμέραν. Nunc οὖσαν prave eo trahitur. (De c. 4 dictum est p. 43.)

Ibd. 6 extr.: τὰ γὰρ ἐκεῖ (ἐν τῇ συγκλήτῳ) τυγχάνοντα τῆς προσηκούσης . . . οἰκονομίας βουλευόμενα καὶ πράγματα. Opinor: καὶ διατάγματα.

Ibd. 38: "Οπου δ' ἡμᾶς ἡ ἱστορία πολλοῖς ἀποβιάζεται καὶ πιθανοῖς μάρτυσιν, ἀνόμοιον αἰσθῆσει πάθος ἐγγιγνόμενον τῷ φανταστικῷ τῆς ψυχῆς συναναπείθει τὸ δόξαν. Manifesto sententia et res postulat: ὁμοιον αἰσθῆσει πάθος.

Compar. Alcib. et Coriol. c. 2 extr.: εἰ μὴ νῆ Δία μὴ φθαρῆναι τὰς Ἀθήνας παντάπασι ποθῶν κατελθεῖν ἐθεράπευε. Nulla constructio aut sententia est; nam neque κατελθεῖν ab ἐθεράπευε (τὸν Τισσαφέρνην) pendere potest neque ποθῶ μὴ φθαρῆναι τὰς Ἀθήνας dicitur Græce. Scrib.: εἰ μὴ νῆ Δία διὰ τὸ μὴ φθαρῆναι τὰς Ἀθήνας παντάπασι ποθῶν κατελθεῖν ἐθεράπευε. Poterat etiam dici τοῦ μὴ φθαρῆναι τὰς Ἀθ., noto usu genetivi infinitivi; sed in illa scriptura erroris origo apertior.

Timoleont. c. 3 scribendum: διεφθαρμένον . . . ὑπὸ φίλων φαύλων . . . περὶ αὐτὸν ὄντων, ἔχειν δέ τι δοκοῦντα ῥαγδαῖον ἐν ταῖς στρατείαις. Vulgo deest δέ.

Ibd. 9 extr.: ἐδόκει δ' ἀμήχανον ὑπερβαλέσθαι . . . τὴν ἐκεῖ μεθ' Ἰκέτου δύναμιν, ἣ στρατηγήσοντες ἤκοιεν. Non poterant Corinthii (universi) dici venisse στρατηγήσοντες τῇ Ἰκέτου δυνάμει (— oportebat scriptum ἥς —), sed ei auxilium laturi. (Longe aliter in vita Dionis c. 23 Dio milites exhortandi causa se eos οὐ στρατιώτας, ἀλλὰ μάλλον ἡγεμόνας ducere dicit.) Scrib.: ἣ συστρατεύσοντες ἤκοιεν. (Συστρατευσόμενος ἦκω Agid. c. 15.)

Ibd. 10: καλοῦντος αὐτοὺς ἔτι πάλαι προθύμως Ἀνδρομάχου. Nihil est ἔτι πάλαι (quod pro ἤδη πάλαι accipiunt); scrib.: αὐτοῖς ἐκπαλαί. (Themist. c. 30, Aristid. 17, Nic. 9, Demetr. 52.)

Ibd. 16: καὶ τοῖς περιστῶσι τὸν βωμὸν ἀναμιχθέντες ἐγγυτέρω κατὰ μικρὸν ἐπεχείρουν. Scrib.: ἐγγυτέρω κ. μ. ἐπεχώρουν. Cum satis prope essent, non κατὰ μικρὸν, sed quam maxime subito ἐπεχέρισαν.¹⁾

Ibd. 25: ἦν γὰρ ἡ (τῶν Καρχηδονίων) δύναμις ἐξαρκούσα καὶ μὴ νοσοῦντας μηδὲ διεφθαρμένους ὑπ' ἀλλήλων συλλαβεῖσθαι Σικελιώτας. Nihil huic loco aptum significare potest συλλαβεῖσθαι Σικελιώτας, si quid omnino significat Græce, nec aliud succurrit verbum medium aliqua ex parte simile et accusativum habens, quod huc includi possit. Cogor suspicari fuisse: καὶ πρὸς μὴ νοσοῦντας . . . συμβάλλεσθαι, comparari et componi. Sed non confido.

Ibd. 26 excidit præpositio: καὶ παροιμία τις ἐκ τούτου γέγονε πρὸς τὸν ἐπισφαλῶς νοσοῦντα, δεῖσθαι τοῦτον τοῦ σελίνου. (Inclusa ipsa, quæ proverbio significatur, notione: ὁ ἐπισφαλῶς νοσῶν δεῖται τοῦ σελίνου, nulla relinquitur proverbii species.)²⁾

Æmil. Paul. c. 5: Τῷ γὰρ ὄντι μεγάλοι μὲν ἁμαρτίαι ἀναπεπταμέναι (recte Sint. καὶ ἀναπ.) γυναῖκας ἀνδρῶν ἄλλας ἀπήλλαξαν, τὰ δ' (sic recte Bryanus pro τὰς δ') . . . μικρὰ καὶ πυκνὰ προσκρούσματα . . . ἀπεργάζεται τὰς ἀνηκέστους ἐν ταῖς συμβιώσεσιν ἄλλοτριότητας. Ineptum est ἄλλας (quasi simplex partitio sit ἄλλων μὲν . . . ἄλλων δέ), neque prior sententia habet, quod recte alteri contrarium ponatur. Videtur scribendum: ὀλίγας ἀπήλλαξαν.

Ibd. 9 sublatis supplementis, quæ ex editione Aldina sine ulla codicum auctoritate retinentur, locus ad hanc formam edendus est: εἴκοσι μὲν αὐτοφόρους ὀλκίδας

¹⁾ C. 19 apud οὐ προσεδόκα excidit infinitivus.

²⁾ C. 23 e cod. P restituendum ἀχαριώτατον, de fædo facinore, non de ingrato animo.

ἐχειρώσατο, τὰς δ' ἄλλας σίτου γεμοῖους [καὶ σκᾶφη πεν] τηρικὰ τέσσαρα [κατέδυ] σεν, τὸν δὲ δεῖτερον τῶν ἱπαιτικῶν Ὀσιλίον ἀπεκρούσατο κ. τ. λ.

Ibd. 14: Τὰ δὲ (τὰ φορέατα) εὐθὺς ἐπίμπλατο ῥευμάτων καθαρῶν ἐπισυνδιδόντων ὅλκῃ καὶ φορᾷ τοῦ θλιβομένου πρὸς τὸ κενούμενον. Scrib.: ἐπισυνδιδόντος, quod ob præcedentia mutatum est.

Ibd. 21: Οἷα δὲ νεανίας ἐντεθραμμένος πλείστοις παιδεύμασι καὶ μεγάλῳ πατρὶ μεγάλῃς ἀρετῇς ἀποδείξεις ὀφείλων. Scrib.: χρηστοῖς παιδεύμασι. (De c. 33 dictum est p. 67 n.)

De Pelopidæ c. 1 dixi p. 85. Ibid. c. 2: Καὶ γὰρ χειρὶ χρῆσθαι μαχιμώτατοι γενόμενοι καὶ στρατηγίαις ἐπιφανεστάταις κοσμήσαντες ἀμφοτέρω τὰς πατρίδας. Recte miles dicitur χειρὶ χρῆσθαι, sed χειρὶ χρῆσθαι μάχιμός εἰμι Græcum non puto scribendumque opinor: Καὶ γὰρ μαχιμώτατοι γενόμενοι καὶ στρατηγίαις κ. τ. λ., sublatis verbis, quæ h. l. propriæ rei appellationi addita sunt ex superiore loco, ubi ornate dicebatur: καὶ χειρὶ καὶ σώματι χρηστέον. Deinde vehementer offendit genetivus, qui partitivus esse debet, ἔτι δὲ τῶν βαρυτάτων ἀνταγωνιστῶν. Neque enim sic communes aliquorum ἀνταγωνισταί Hannibal et Lacedæmonii fuerunt, ut partitio locum habeat. Scriptum fuerat: ἐπὶ τῶν βαρυτάτων ἀντ., ut hæc adiungerentur superiori κοσμήσαντες τὰς πατρίδας, cum oppositi essent gravissimis adversariis, (gegenüber, ut dicitur ἐπὶ μαρτύρων, καταστὰς ἐπ' αὐτῆς Anton. c. 57). Paulo supra in Timothei verbis mendosum est ὥς λίαν, sed corrigere nequeo.

Ibd. 3: αὐτὸς μέντοι μετεῖχε τῆς ἐκείνου πενίας ἐσθῆτος ἀφελείᾳ καὶ τραπέζης λιτότητι καὶ τῷ πρὸς τοὺς πόνοὺς ἀόκνῳ καὶ κατὰ τὰς στρατείας ἀδόλῳ καλλωπιζόμενος. Scribendum: τῷ κατὰ τὰς στρατείας ἀδούλῳ, quod, cum militaret, servo ministro non utebatur (quod coniunctum est cum τῷ κατὰ τοὺς πόνοὺς

ἀόκνω et cum toto paupertatis καλλωπισμῷ). De usu v. ἄδουλος in paupertate significanda cfr. Ruhnk. ad Vell. Paterc. II, 19. Reperitur apud ipsum Plutarchum de vitando ære al. c. 8 init.

Ibd. 4: τούτους ἂν ὀρθῶς καὶ δικαίως προσαγορεύσειε συνάρχοντας καὶ συστρατήγους ἢ ἐκείνους, οἳ κ. τ. λ. Scribendum: συστρατήγους, οὐκ ἐκείνους, οἳ κ. τ. λ. Excidit οὐκ post οὐς, tum additum ἢ. (Ex Bernhardyi synt. p. 437 nihil hic proficitur.)

Ibd. 10: παρ' Ἀρχίου τοῦ ἱεροφάντου πρὸς Ἀρχίαν τὸν ὁμώνυμον, ξένον ὄντα καὶ φίλον, ἐπιστολὴν κομίζων. Tollendum Ἀρχίαν. Archiam Archiæ fuisse cognominem, ridicule annotatur.

Ibd. 15 extr.: ἐκδρομαὶς δὲ προσκαίρους τιθέμενοι καὶ φυγὰς ἢ διώξεις ἐπιχειροῦντες αὐτοῖς καὶ συμπλεκόμενοι κατώρθουν. Nimis nude ἐπιχειροῦντες ponitur, nec apte διώξεις adiungitur ad τιθέμενοι. Scrib.: τιθέμενοι, κατὰ φυγὰς ἢ διώξεις ἐπιχειροῦντες αὐτοῖς κ. τ. λ.

Ibd. 17: καὶ τῇ δόξῃ καταπληττόμενοι τοὺς ἀντιτατιτομένους . . . εἰς χεῖρας συνέστησαν. Neque dicitur εἰς χεῖρας συνίστασθαι et requiritur imperfectum; (longe enim aliud est: οἰδέποτε . . . ἐκρατήθησαν). Scrib.: συνήεσαν.¹⁾

Ibd. 21: δαίμονας δὲ χαίροντας ἀνθρώπων αἵματι καὶ γόνῳ πιστεύειν μὲν ἴσως ἐστὶν ἀβέλτερον. Græcum non est πιστεύειν δαίμονας nec indicativus ἐστὶν ferri potest infinitivis interpositus in aliorum sententia referenda; nec ἴσως de tali re aptum. Scr.: πιστεύειν μὲν ὥς εἰσὶν, ἀβέλτερον. Rectissimum est δαίμονας πιστεύω ὥς εἰσὶν pro ὥς δαίμονες εἰσὶν.

¹⁾ C. 19 recte Cor.: προεκινδύνευσεν ἐν τοῖς μεγίστοις ἀγῶσιν. Locus Thucydidis, quem Schæferus comparat, nulla ex parte similis est.

(De c. 23 dixi p. 98. Debueram emendationem per se certam confirmare tamen comparato loco [Xenoph.] de rep. Lacedæm. 11, 7: τὸ, καὶν ταραχθῶσι, μετὰ τοῦ παρατυχόντος ὁμοίως μάχεσθαι.)

Ibd. 29: συνέστελλε τὸν τύραννον ὥς μήτε ἀνείναι τὸ αὐθαδὲς αὐτοῦ καὶ θρασυνόμενον μήτε τὸ πικρὸν . . . ἐξερεθίσαι. Contrarium sententiæ ἀνείναι, remittere. Scrib.: ἐνείναι, immittere et concitare.

Ibd. 32: ἔσθη καὶ περιέστησεν αὐτόν. Scrib.: περιεδίνησεν αὐτόν ζητῶν τὸν Ἀλέξανδρον. (Περιβλέπειν αὐτόν de eo, qui alium circumspicit et quærit, Græcum non est, nec ex Latino fictum, sed ex Germania arcessitum: sich umsehen.)

Ibd. 33 scribendum: δόξομεν ὑμᾶς ἡμῖν (codices δόξομεν ὑμῖν, Cor. δόξομεν ὑμᾶς) οὐκ ἀπιστεῖν, ὅτι κ. τ. λ. Si Thebani concessissent de sepultura Pelopidæ, confidere Thessali poterant, persuasum esse Thebanis eosque credere, maiorem Thessalis quam Thebanis calamitatem accidisse; quid Thessali ipsi crederent, non poterat ex Thebanorum concessione concludi.¹⁾

Ibd. 35: σημεῖον εἶναι τοῦ κατέχεσθαι τὸν ἄνδρα καὶ καθεύδειν. Mire hæc duo coniunguntur, hoc præsertim ordine; manus post demum iniiciuntur. Scr.: κατακεῖσθαι τ. ἄ. καὶ καθεύδειν.

Marcelli c. 8 (— nam de c. 4 dictum est p. 138 —): ὥς ἐκείνων μόνων ὀπιμίων ὄντων, ὅσα καὶ παρατάξεως οὔσης καὶ πρῶτα καὶ στρατηγοῦ στρατηγὸν ἀνελόντος. In vitiosis καὶ πρῶτα latet verbum necessarium καθεύδω.

¹⁾ C. 34 recte Reiskius scribi voluisse videtur: καὶ τύχη μεταβάλλεσθαι ἀπολείπων, fortuna mutari posse evadens. Nam neque ἀπολείπω est καταλείπω neque τύχη μεταβάλλεσθαι pro τ. τοῦ μεταβ. dicitur.

Ibd. 13: εἰ δὲ βούλεται χρῆσθαι Μάρκελλος αὐτοῖς ἴσως, μηδενὸς τῶν ἐπ' ἀνδρεία νομιζομένων στεφάνων καὶ γερῶν τυχεῖν ὑπ' ἄρχοντος. Prorsus intolerabile ἴσως. Scribendum: εἰ δὲ βούλεται, χρῆσθαι Μάρκελλον αὐτοῖς ὥστε μηδενὸς . . . τυχεῖν (*ea condicione, ut ne*).

Ibd. 24: τὰς Σαννιτικὰς πόλεις μεγάλας ἀφροστώσας ἐλών. Et articulum mirere, quoniam tres ex omni numero fuisse e Livii XXVII, 1 scimus, et magnarum appellationem, cum parva omnia Samnitium oppida fuisse constet, duorum ex tribus semel omnino nomen ponatur, Plutarchus ipse nullum nominare dignatus sit. Scripsitne: πρῶτον μὲν οὖν τινὰς Σ. πόλεις οὐ μεγάλας ἀ. ἐλών?

Aristidis c. 1: ὅτι νίκης ἀναθήματα χορηγικοῖς τρίποδας ἐν Διονύσου καταλέλοιπεν. Scrib.: νίκης ἀναθήματα χορηγικῆς τρίποδας κ. τ. λ. Mendum ex accommodatione ad proximum.

Ibd. 20: εἶπε δὲ πᾶσιν ἀρέσαντα καὶ θαυμαστὸν λόγον. In codicibus non est καί. Scribendum: ἀρέσαντα θαυμαστῶς λόγον.

Eod. cap. (in versu tetrametro): Εὐχίδας Πυθῶδε θρέξας ἦλθε τᾷδ' αὐθήμερον. Τᾷδ' in Aldina contra codices additum est. Fuit fortasse: ἦλθεν ἅψ αὐθήμερον. (De c. 25 dixi p. 150.)

Cat. Mai. c. 2: λύσιν δὲ καὶ καθαρισμὸν οἷς μάλιστα χωρίζει καὶ ἀφίστησιν αὐτὴν τῶν περὶ τὸ σῶμα παθημάτων λογισμοῖς. Scrib.: ὅς μάλιστα . . . ἀφίστησιν αὐτὴν . . . λογισμός.

Ibd. 15: Τοῦτον μὲν οὖν . . . μὴ ἀποκτεῖναι δυναθεῖς ἀφῆκε. Ne Plutarcho quidem in mentem venire poterat, Catonem de P. Scipione occidendo cogitasse. Videtur scribendum: ἀποκλῖναι, *inclinare et de statu movere*.

Ibd. 21 scribendum: ἐδικαίου (poena afficiebat) κριθέντας ἐν τοῖς οἰκέταις πᾶσιν (cum inter servos iudicium

subissent), εἰ καταγνωσθεῖεν, sublato ἀποθνήσκειν, quod additur post οἰκείταις πᾶσιν.

Eod. cap.: ἐκτᾶτο λίμνας, ὕδατα θερμὰ, τόπους κναφεῦσιν ἀνειμένους, ἐργατησίαν χώραν, ἔχουσιν αὐτοφνεῖς νομὰς καὶ ὕλας. Scr.: τόπους κναφεῦσιν ἀνειμένους εἰς ἐργαστήρια, χώραν ἔχουσιν αὐτοφνεῖς νομὰς κ. τ. λ. Adiectivum ἐργατήσιος non solum inusitatum est, sed prorsus contra analogiam fictum, et si verum esset, significatione prorsus a pascuis et silvis abhorreret.

Ibd. c. 22: Μάλιστα δ' ἡ Καρνεάδου χάρις, ἧς δυνάμεις τε πλείστη καὶ δόξα τῆς δυνάμεως οὐκ ἀποδέουσα, . . . τὴν πόλιν ἤχῃς ἐνέπλησε. Scr.: χάρις, ἧς ἦν δυνάμεις τε πλείστη κ. τ. λ.

Philopœm. c. 4: καὶ ὅλως καταφρονεῖν τῶν ἀπολειπομένων ὡς ἀπράκτων. Scrib.: τῶν ἀπολέμων.

Ibd. 9: εἶδος δὲ τάξεως καὶ σχήματος εἰς σπεῖραν οὐκ ἦν σύνηθες. Scribendum littera detracta: καὶ σχήματος εἰς πεῖραν.

Ibd. 10 scribendum: οὐκ ὡς στρατηγῶν μαχομένων, ἀλλ' ὥσπερ θηρίῳ πρὸς ἀλκὴν . . . τρεπομένῳ δεινοῦ κυνηγέτου συνεσιῶτος. Tollitur comparationis elegantia addito post κυνηγέτου nomine τοῦ Φιλοποίμενος, quod si verum esset, post τρεπομένῳ additum esset τῷ Μαχανίδα.

De T. Flamin. c. 8 dictum est p. 55. Ibd. 20, ubi in codicibus est: ἡλέγχετο μᾶλλον ἐν οὐκ ἔχοντι πράξεις ἔτι τῷ λοιπῷ βίῳ σπαργῶντα πρὸς δόξαν καὶ νεανίζοντι τῷ πάθει κατέχειν ἑαυτὸν οὐ δυνάμενος, recte Sintenisius accusativum νεανίζοντα reposuit; sed ipsum verbum nec a Plutarcho hoc uno fictum credi potest, cum adesset usitatissimum νεανιεύομαι, et analogia caret. Scribendum videtur: ἀναζέοντα τῷ πάθει.

Ibd. 21 e codicibus scribendum: τοῦ Ἀννίβου τὴν προσήκουσαν τοῦ ἐν ἀξιώματι τάξιν εἶναι προλαβόντος,

locum eum, qui debebat eius esse, qui dignitate præcederet.
Τάξις ipsa non est ἐν ἀξιώματι.

Comparat. Philopœm. et T. Flam. c. 3 scribendum:
χρώμενος αὐτοῖς (τοῖς ἀρχομένοις), ὅπου καιρὸς εἶη, τὸν ὑπὲρ αὐτῶν φρονοῦντα μᾶλλον ἢ τὸν ὑφ' αὐτῶν ἡγούμενον ἡγούμενοις στρατηγόν: sic eos afficiebat, ut potius eum, qui ipsis consuleret, quam quem ipsi elegissent. imperatorem putarent. (Vulgo *ἡγούμενος*.)

De **Pyrrhi c. 3** dictum est p. 30. Ibid. 7 frustra defendere student, Græce dici *κατέχειν Μακεδονίας*. Ipse aoristus pravus est; neque enim occupata iam uterque Macedonia *συνέπιπτον εἰς τὸ αὐτό*. Scribendum videtur: *κατὰρχοντες*. capessentes et occupare incipientes.

Ibid. 15: *ἐξανάφερε καὶ προσανῆγε τῇ γῇ*. Scr.: *προσῆγε*. (Navis ipsa *κατήγεται*.) (De c. 22 vid. p. 88.)

Ibid. 16: *ἐνέβαλε πρῶτος, αὐτόθεν τε περίοπτος ὢν ὅπλων κάλλει καὶ λαμπρότητι κεκοσμημένων περιτῶς καὶ τὴν δόξαν ἐπιδεικνύμενος ἔργοις οὐκ ἀποδέουσαν αὐτοῦ τῆς ἀρετῆς*. Mira laus regis fortissime pugnantis, eum ostendisse, gloriam suam non inferiorem esse virtute. Apparet dici debuisse, Pyrrhum ostendisse reapse non inferiorem nominis fama esse virtutem. Scripsit igitur Plutarchus: *τῆς δόξης . . . τὴν ἀρετὴν*, teneaturque memorabile prorsus exemplum mendi ex eo orti, quod librarius oscitans *τῆς δόξης* nomen statim pro obiecto accommodavit ad *ἐπιδεικνύμενος*. Prorsus eandem subiecti et obiecti permutationem in apertissima sententia apud Strabonem V p. 228 (3, 1) factam (*τὴν δ' ἀρχαιότητα τεκμηρίον ἂν τις ποιήσαιτο ἀνδρείας καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς* pro: *τῆς δ' ἀρχαιότητος . . . ἀνδρείαν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν*) cum correxissem, vidi a Groskurdio animadversam. In Plutarchi præcept. reip. ger. 11, 3 editur: *Ἀριστείδην μὲν γὰρ ἠϋξῆσε Κλεισθένης . . . Ἐπαμεινώνδαν δὲ Παμμένης καὶ Λύσανδρος Ἀγησίλαον*. Ex initio capitis manifestissimum est, scribendum esse: *Ἐπαμεινώνδας δὲ*

Παμμένη. Mutavit librarius, quod in superioribus accusativi præcedunt, sequuntur nominativi; sed Plutarchus in duobus extremis membris ordinem invertit. In libelli de facie in orbe lunæ c. 6, 3 recte Wytttenbachius *Ἀρίσταρχον* . . . *Κλεάνθης* pro: *Ἀρίσταρχος Κλεάνθη*.

Ibd. 22: *καὶ ἀξιοῦσιν (τοῖς Ταραντίνοις) ἢ παρέχειν ἐφ' οἷς ἤκε, συμπολεμοῦντα Ῥωμαίοις, ἢ τὴν χώραν προέμενον αὐτῶν ἀπολιπεῖν τὴν πόλιν οἷαν παρέλαβε, μηδὲν ἐπιεικὲς ἀποκρινάμενος κ. τ. λ.* Ut Pyrrhus τοῖς Ῥωμαίοις συμπολεμοίῃ, Tarentini non postulabant; id enim apud Græcos unum significat, *Romanos bello adiuvare contra alios*, nunquam, *cum aliis contra Romanos bellum gerere*. Scribendum est: *ἢ παρέχειν, ἐφ' οἷς ἤκε, συμπολεμοῦντα, ἢ Ῥωμαίοις τὴν χώραν προέμενον αὐτῶν* (aut, si Romanis agrum eorum populandum permetteret). Transpositum est ἢ, ut aliquoties apud Plutarchum καί, de quo ad Nic. c. 11 dicam. Paulo infra pro *προσελθὼν εὔξατο* scribendum est: *προελθὼν εὔξατο*.

Ibd. 23: *Ἀποστάσεις δὲ ὁρῶν ἅπαντα καὶ νεωτερισμοὺς καὶ σύστασιν ἰσχυρὰν ἐφ' αὐτὸν, ἐδέξατο γράμματα Σαυνιτῶν*. Hæc et propter pluralia et quod abest participium (*ἅπαντα ὄντα*) et quod in extremo additur *ἰσχυρὰν*, longe distant ab eo, quod c. 14 legitur: *στάσις γὰρ πάντα νῦν ἐκείνα*. Opinor scribendum: *ὁρῶν ἅπαντᾶν*, quod verbum de eventis incidentibus et occurrentibus frequens est apud Polybium, Diod. Sic. (XIX, 80), Strabonem (I p. 51, X p. 480).

Ibd. 26: *οὐδὲν εἰς ὃ δεῖ θέσθαι τῶν ὑπαρχόντων σώσας*. Pflugkii *φθάσας*. Potest etiam *ἰσχύσας* fuisse.

Ibd. 29: *ὅτι ταῦτα μὲν ἐστὶ πυλαϊκῆς ὀχλαγωγίας καὶ ἀσοφίαν ἔχοντα πολλήν*. Neque ἀσοφία ferri potest neque ἀσάφεια apta videtur et post καὶ exspectatur ἔχει. Fuitne: *ταῦτα μὲν ἐ. π. ὀχλαγωγίας, κενόσοφίαν ἔχοντα πολλήν*?

Ibd. 30: *τῷ θορόβῳ καὶ τῷ κινήματι τὸν λογισμὸν*

ἐκκρουσθεῖς. Scr.: τοῦ λογισμοῦ. Ἐξίστανται, ἐκκρούονται, ἐκπίπτουσι τοῦ λογισμοῦ, qui mentis compotes esse desinunt. (Ἐκστασις τῶν λογισμῶν, Sol. c. 8.) Cfr. statim Lys. 13.

Marii c. 11: οὐδενὸς ἀνασχομέιου τῶν ἀπὸ γένους μεγάλων ἢ πλουσίων οἴκων ἐπὶ τὰς ὑπαδικὰς κατιόντων ἀρχαιρεσίας. In hac scriptura necessario significantur non homines ἀπὸ γένους μεγάλοι (quod ipsum inusitate dicitur), sed οἱ ἀπὸ γένους μεγάλοι ἢ πλούσιοι οἴκοι. Ut præpositio etiam ad οἴκων pertinere possit, scribendum necessario (ut in cod. C): τῶν ἀπὸ γένους μεγάλου ἢ πλουσίων οἴκων. (De c. 15 et 19 dictum p. 47 et 139.)

Ibd. 27: γνώριμοι δ' ἦσαν (οἱ ὕσσοι) ὑπὸ τῶν γραμμάτων, τοῦνομα τοῦ Κάτλου παρὰ τὸ ξύλον αὐτῶν ἐγχαράξαντος. Neque ipse Catulus inculpserat neque ἐγχαράττειν potest significare *insculpi iubere*. Scrib.: αὐτῶν ἐγχαράξαντων.

Lysand. c. 9: ἐπέδειξε . . . τὴν τοῦ ναυτικοῦ ῥώμην, ὥς πλέων ἢ βούλοιτο κρατῶν τῆς θαλάττης. Debebat esse καὶ κρατῶν. Cod. Sangermanensis κρατεῖν. Scrib.: ὥς πλέων ἢ βούλοιτο κρατεῖ τῆς θαλάττης. De βούλοιτο et κρατεῖ post ἐπέδειξε coniunctis dici opus non est; etsi poterat fieri κρατοῖ.

Ibd. 11 scribendum videtur: συνηρηκῶς ὥρα μιᾷ χρόνῳ (pro χρόνον) μῆκιστον καὶ ποικιλώτατον πάθει καὶ (pro πάθει τε καὶ) τύχαις ἀπιστότατον τῶν πρὸ αὐτοῦ πόλεμον, ut suus cuique adiectivo dativus adiungatur.

Ibd. 12: ἐνδόσει τινὶ τόνου καὶ παρατρόπου κινήσεως. Non perversi et commutati motus remissio, sed legitimi dici debebat (et tum articulus addi). Scribendum: ἐνδόσει τινὶ τόνου καὶ παρατροπῇ κινήσεως, nisi παρατρόπῳ Plutarchus scripsit. παράτροπος substantivum fingens, ut apud Thucydidem et ipsum Plutarchum παράλογος est, apud Ælianum περίτροπος.

Ibd. 13: τοὺς Ἑλληνας ἡδιστον ποτὸν τῆς ἐλευθερίας γεύσαντες ὅξος ἐνέχεαν. Scr. necessario: ἡδίστου ποτοῦ τῆς ἐλευθερίας. Cfr. Pyrrh. c. 30. C. 17 pro πλῆθος ἔτι καὶ νῦν κερμάτων scr.: πλῆθός τι καὶ νῦν (certum quendam numerum).

Ibd. 26: τὸν δὲ ἀναγνῶναι πολλῶν παρόντων ἄλλας τε μαντείας καὶ, ἥς ἐνεκα πλάσαι, τὴν περὶ τῆς βασιλείας, ὡς κ. τ. λ. Vitium orationis multi viderunt nec obscurum est, quæ sententia subsit. Sumpto a Mureto ἐπλάσαν, scribendum videtur: ἥς ἐνεκα πάσας ἐπλάσαν. Causa quidem erroris ex similitudine litterarum apparet.

Sull. c. 4: Ἐφ' ᾧ φησιν αὐτὸς ἰσχυρῶς ἀνιᾶσαι τὸν Μάριον. Non ipse se Sulla (in commentariis de vita sua) Marium (data opera) ἀνιᾶσαι narrarat, sed Marium ægre tulisse Catuli milites lautius vivere, ἀνιᾶσθαι (imperfecto tempore, ἡνιᾶτο).

Ibd. 8: καὶ διὰ τοῦτο τὸν Πομπηϊὸν ἐπάρχοντα παύσας ὁ Σουλπίκιος οὐκ ἀφείλετο τοῦ Σύλλα τὴν ὑπατείαν. Non ἐπαρχίαν (provinciae administrationem), sed ἀρχήν, consulatum, Pompeio Sulpicius abrogavit. Codices ἐπάρχοντα ποιήσας. Certum est Plutarchum scripsisse ἀπαρχον ποιήσας, etsi ἀπαρχος non reperitur in lexicis. Sic ἀποστράτηγόν τινα ποιεῖν, hoc est, στρατηγίαν adimere, dixit scriptor [Demosth.] orationis in Aristogitonem et ipse Plutarchus (Marcell. c. 22), ἀπόμισθόν τινα ποιεῖν Xenophon. Cognatum est ἀπ' ἀρχῆς γίγνεσθαι¹⁾. (De c. 17 dictum est p. 21.)

¹⁾ Quoniam hoc paulo rarius est et quod audax videri possit corrigendi genus, sed interdum certum et necessarium, quo vocabula restituuntur alibi non lecta, sed iustæ formæ et opportune a scriptoribus ficta, colligam hoc loco Græca, quæ huius generis protraxi. Nam Æschylo reddere conatus sum λεπτότονος (Pers.

Ibd. 21: ἀλλὰ καὶ τοῦ παρατεταγμένου συνεχύθη τὸ πλεῖστον φυγόντος. Itane? cum iam fugisset? Codex optimus φυγόντες. Scr.: ἔφυγέν τε.

Ibd. 29 scr.: ἐπὶ θύρας (pro θύραις) τῆς πατρίδος ἀγαγών.

Ibd. 33: ἀφελῆσθαι βασιλείαν, ᾧ βούλοιτο, χαρίσασθαι. Scrib.: καὶ χαρίσασθαι. (Reiskius alio loco καί addebat.)

Ibd. 35: ὄψει καὶ λαμυρία μειρακίου δίκην παραβληθείς. Neque παραβληθείς neque περιβληθείς neque παρακληθείς (cod. C) ad illos dativos et ad hominem amatoriis artibus illectum apta sunt. Fuitne: παλευθείς? (Cfr. c. 28: ὥσπερ ἡθάσιν ὄρνισι παλείσας.)

Ibd. 37: τὸν υἱὸν αὐτοῦ τεθνηκότα . . . φανῆναι κατὰ τοὺς ὕπνους ἐν ἐσθῆτι φάυλῃ παρεσιτώτα. Nihil ad rem pertinet φανλότης vestis. Mortuus apparet ἐν ἐσθῆτι φαιᾷ, pulla.

De Cimonis c. 2 dictum est p. 31. C. 3 (de Cimone et Lucullo): τῶν ἐμφυλίων στάσεων ἀναπνοὴν ταῖς πατρίσι παρασχόντες, ἕκαστος δὲ τις αὐτῶν στήσαντες τρόπαια καὶ νίκας ἀνελόμενοι περιβοήτους. Pravum ἕκαστος pro ἐκάτερος, pravius ἕκαστός τις, et abundat hoc totum, quoniam omnia referuntur ad præcedens ἀμφο-

112), Sophocli τριπολίζω (Antig. 858) et ἀχηνεῖν (Æd. Col. 34), Euripidi ἐκσφαιρίζειν (Herc. fur. 53; nam ἀωτίζομαι Dobrei est), Aristophani διυπνεῖν (av. 495), Theocrito compositum ex ἄμπυξ (XVIII, 27), Thucydidi μόχλευμα (VII, 43), Xenophonti ἀπλοήθης (Hellen. I, 4, 13), μένιπποι (? ibd. VI, 4, 14), ἐξόδια (anab. VI, 5, 2), σκάφευμα (Cyrop. V, 3, 12), Platoni δικαστήριος (Theæt. p. 201 C) et πελατεύω (? Phædon. p. 83 D), Straboni ἡμισυστάσεις (II p. 96) et ῥιζοτροφεῖν (XVII p. 838), Plutarcho ἀναφανισμός (de Ei Delph. c. 9), Luciano σεμνανάβολος (bis accus. c. 11), Diogeni Laertio τετράδελφος (IV, 28). Revocata e grammaticis (περικιάτω, ταῦς, κοᾶσαι) omitto.

τεροι. Nocuit vox paulo rarior; scribendum enim certissime: *ἐκὰς δὲ τῆς αὐτῶν στήσαντες τρόπαια.*

Eodem cap., ubi est: *Μάλιστα δὲ ἡ περὶ τὰς ὑποδοχὰς καὶ τὰς φιλανθρωπίας ταύτας ὑγρότης*, scrib.: *τοιανύτας.*

Ibd. 5: (ὁ δῆμος) *ἀνῆγε τὰς μεγίστας ἐν τῇ πόλει τιμὰς καὶ ἀρχάς.* Quoniam auditur *Κίμωνα*, addunt *πρὸς (τὰς μεγ.)*. Videtur fuisse: *ἀνῆγε ταῖς μεγίσταις . . . τιμαῖς καὶ ἀρχαῖς.*

Ibd. 10: "*Ἦδη δ' εὐπορῶν ὁ Κίμων ἐφόδια τῆς στρατηγίας, ἃ καλῶς ἀπὸ τῶν πολεμίων ἔδοξεν ὠφελῆσθαι, κάλλιον ἀνῆλπισεν εἰς τοὺς πολίτας.* Neque *εὐπορεῖν* cum accusativo Plutarchus ceterique, qui Atticam aut communem formam sermonis sequuntur, dixerunt, neque, quæ sint *ἐφόδια τῆς στρατηγίας*, intellegitur et agitur aperte de Cimone ditato. Scrib.: *εὐπορῶν εὐοδίᾳ τῆς στρατηγίας.* Nomen apud veteres de felici itinere positum Hesychius *εὐπραξίαν* interpretatur, et sic dicitur *εὐοδεῖν* inde ab Aristotele de felici proventu et successu.

Lucull. c. 1: *Γενόμενος δὲ πρεσβύτερος ἤδη παντάπασιν ὥσπερ ἐκ πολλῶν ἀγώνων ἀφῆκε τὴν διάνοιαν ἐν φιλοσοφίᾳ σχολάζειν καὶ ἀναπαύεσθαι.* Particula ὥσπερ *comparationem* significat, quæ nulla sequitur; *ignavum πολλῶν*, in quo latere arbitror *πολιτικῶν*. (Cfr. ad Diod. Sic. XII, 64.) In *ἐκ* aut participium aut adiectivum subest (*ἐκ νέων, ἐκ πλεως?*).

Ibd. 14: *Τί οὖν δεῖ . . . ἡμᾶς . . . διδάξαι Μιθριδάτην ἀγνοοῦντα, μεθ' ᾧ ἐστιν αὐτῷ πρὸς ἡμᾶς πολεμητέον, καὶ μὴ βουλόμενον, ἀλλ' ἀδοξοῦντα συνελάνειν εἰς τὰς Τιγράνου χεῖρας, ἀλλ' οὐχὶ δόντας αὐτῷ χρόνον . . . Κόλχοις καὶ Τιβαρηνοῖς . . . μάχεσθαι μᾶλλον ἢ Μηδοῖς καὶ Ἀρμενίοις;* Ineptum est in hoc contextu sententiarum *ἀδοξοῦντα*, inepteque contrarium ponitur illi *μὴ βουλόμενον*. Perverse quoque illo loco *ἀλλὰ* ponitur, quod recte et necessario sequitur in transitu ad alterum,

quod probatur (*Τί οὖν δεῖ . . . διδάξαι . . . ἀλλ' οὐχί*). Omnino ad Mithridatem quod pertineat, nihil desideretur toto illo ἀλλ' ἀδοξοῦντα sublato (*καὶ μὴ βουλόμενον συνελαύνειν κ. τ. λ.*). Itaque una mutata littera, una geminata, transferendum participium ad Romanos est sic: οὖν δεῖ . . . ἡμᾶς . . . μὴ βουλόμενον ἀλλοδοξοῦντας συνελαύνειν εἰς τὰς Τιγράνου χεῖρας, *pravo animi consilio, iudicio aberrantes*. Verbo Platonico Plutarchus usus est, ut ἀλλοδοξίας nomine Dio Cassius.

Ibd. 20 non dubium est, quin in hac enumeratione eorum, quæ debitori Asiatico subeunda fuerint, antequam finita lite creditori Romano addiceretur: *σχοινισμοὶ καὶ κινγκλίδες καὶ ἵπποι καὶ στάσεις ὑπαιθροί*, corruptum sit ἵπποι. Fortasse scribendum ἵπνοί, ut significantur loca conclaviaque æstu intolerabilia.

Ibd. 21: *μὴ λαθεῖν τοὺς παρόντας ἡλλοιωμένον τῇ παρρησίᾳ τοῦ νεανίσκου*. Puto fuisse: ἡνιωμένον.

Ibd. 34 (de Clodio): *λόγους χρηστοὺς εἰς οὐκ ἄκοντας οὐδ' ἀήθεις τοῦ δημιουργεῖσθαι διαδιδούς*. Hoc rectum esset, si λόγοι χρηστοὶ blandi essent; quoniam veri et honesti sunt, scribendum est: οὐ χρηστοὺς, ut in simili re et significatione scribitur Cæs. c. 29: *εἰς τὸ πλήθος οὐκ ἐπιεικὲς οὐδὲ χρηστοὺς κατέσπειραν λόγους ὑπὲρ τοῦ Καίσαρος*. *Οὐ* excidit post *ους*, ut Pelopid. c. 4.

Compar. Cim. et Luc. c. 2: *τῆς παρ' αὐτὸν αἰτίας*. Codices *παρ' αὐτῶν*. Scrib.: *παρ' αὐτῷ*, *culpa, quæ in ipso fuerit*.

Niciæ c. 1: *ὥσπερ ὅταν λέγῃ (Τίμαιος) τοῖς Ἀθηναίοις οἰωνὸν ἡγήσασθαι γεγονέναι τὸν ἀπὸ τῆς νίκης ἔχοντα τὸ ὄνομα στρατηγὸν ἀντειπόντα πρὸς τὴν στρατηγίαν*. Si Atheniensium significatur iudicium, dici debuit τοὺς Ἀθηναίους nec γεγονέναι, sed εἶναι, si Timæi, scriptum oportuit ἡγεῖσθαι. Omittitur, quod caput rei est, quid portenderit Niciæ bellum dissuadentis nomen.

Scribendum: οἰωνὸν ἥτις γεγενῆσθαι. Ex eo nomine verbum ortum.

Eodem capite infra: "Ὡς γοῦν Θουκυδίδης ἐξήνεγκε πράξεις . . ., ἐπεὶ παρελθεῖν οὐκ ἔστι, μάλιστα γὰρ δὴ τὸν τρόπον καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνδρὸς ὑπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων παθῶν καλυπτομένην περιεχούσας. Si illis actionibus ingenium Niciæ obscuratum contineretur, optime omitti possent; nec solet præstantium hominum ingenium in adversis rebus tegi, sed tum eminere contra luctando, idque in Nicia evenisse Plutarchus ipse postea testatur. Scr.: ἐκκαλυπτομένην. (Mendose scribi puto: πρὸς ἀναθήμασιν ἢ ψηφίσμασιν εὑρημένα, sed simpliciter ἐν substituere non audeo.)

Ibd. 2 extr.: τῷ δεδιέναι τοὺς ὑπερορῶντας. Codices τοὺς παρόντας, in quo latet potius: τοὺς θαρροῦντας. (De c. 4 dixi p. 56.)

Ibd. 5: μόλις ἄρχεται καθείδειν περὶ πρῶτον ὕπνον. Quis igitur ante primum somnum condormiscit? Scrib.: περὶ πρῶτον ὄρθρον. Fortasse excidit ὄρθρον ante ὄθεν, tum suppletum est ὕπνον.

Ibd. 7: δυσέργου τῆς πολιορκίας οὔσης ἐν χωρίοις ἀνύδροις καὶ θέρους μὲν μακρὰν καὶ πολυτελῆ τὴν περιαγωγὴν τῶν ἐπιτηδείων ἐχούσης, σφαλερὰν δὲ χειμῶνος καὶ παντελῶς ἄπορον. Scrib.: καὶ . . . ἐπιτηδείων ἔχουσι, σφαλερὰν δὲ κ. τ. λ.

Ibd. 9: ὣν ὁ πόλεμος τοῦ μὲν (Κλέωνος) ἀπέκρυπτε τὴν κακίαν, τοῦ δὲ (Βρασίδου) τὴν ἀρετὴν ἐκόσμη. Τῷ μὲν γὰρ ἀδικημάτων μεγάλων, τῷ δὲ κατορθωμάτων ἀφορμὰς παρεῖχε. Si magnarum iniuriarum Cleoni bellum occasionem præbebat, non sane occultabat τὴν κακίαν. Non agitur de iniuriis, sed de fortuna immerito oblata, ut Pyli. Scribendum: Τῷ μὲν γὰρ εἰς τυχημάτων μεγάλων. Non intellectum est acumen scriptoris contraria ponentis εὐτυχήματα et κατορθώματα, quæ sunt virtutis propria.

Eodem capite infra: καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας ἀπαλλάξας κακῶν καὶ ἀναπανυάμενος βέβαιον οὕτω τὸ τῆς εὐτυχίας ὄνομα . . . ποιοῖτο. Ferri nequit ἀναπανυάμενος, audacter scribitur ἀναπαύσας. Fuitne: ἀπαλλάξας κακῶν καὶ ἀναπαύσας μήνιος βεβ. κ. τ. λ.? Usus veteris et poetici vocabuli renovarunt Diodorus, Plutarchus, alii. (Paulo post de περὶ παντὸς in περιφανῶς mutando dictum p. 30.) Deinde quod in fine capituli scribitur: Ὁ μὲν γὰρ (Περικλῆς) ἐπ' αἰτίαις μικραῖς εἰς συμφορὰς μεγάλας ἐμβαλεῖν ἐδόκει τοὺς Ἑλληνας, ὁ δὲ τῶν μεγίστων κακῶν ἐπεισεν ἐκλαθέσθαι φίλους γενομένους, debet saltem scribi πεῖσαι (nam hominum iudicium, non res ipsa significatur); verum non in persuadendo posita illa oblivio erat, sed pace facta effecisse eam iudicabatur: κακῶν ποιῆσαι ἐκλαθέσθαι.

Ibd. 11: πολλὰ δ' ἤδη ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν ἀντιτείνων παρὰ γνώμην καὶ βιαζόμενος πρὸς τὸ συμφέρον. Nonne: ἀντιτείνων καὶ παρὰ γνώμην βιαζόμενος π. τ. σ.? Aliquoties et alibi et in Plutarchi vitis transpositum καί, ut Alcib. c. 2 (recte Reiskius et recentt.: ἀνομοιότητος πρὸς αὐτὸ καὶ μεταβολάς, codd. καὶ πρ. αὐτὸ μετ.), Alexand. c. 63 (καὶ τὸ σῶμα κάμψαντος R et recc. pro: τὸ σῶμα καὶ κάμψαντος).

Ibd. 14: καὶ τὸ μὴ κρατηθῆναι τοῖς λογισμοῖς ἀναλαμβάνοντα. Vitium sensit Coraes; hæc enim significant: in memoriam revocantem se non victum esse rationibus; verum cum dolore meminerat, se rationibus nihil pervicisse. Scribendum: τὸ μὴ κρατηθῆναι αὐτὸ τοῖς λογισμοῖς ἀναλ., id, quod non pervicerat, rursus ratiocinando volventem. Eodem capite infra pro ἐγγηρᾶσαι, quod confirmatæ vetustate rei significationem habet, scribendum videtur γηρᾶσαι, quoniam ἐκγηρᾶσαι inusitatum est. Postremo sic interpungenda oratio: δέκα δὲ κατήλυνον εἶσι κατασκοπιῆς ἕνεκα καὶ Λεοντίου ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἀπο-

καλοῖσαι διὰ κήρυκος. Αὐταὶ λαμβάνουσι κ. τ. λ. Κατελαύνειν intransitive dicitur de nave remis propulsa.

Ibd. 16 extr.: ὀρμήσας γὰρ ἦν ἐνεργος καὶ δραστήριος, τολμῆσαι δὲ μελλητῆς καὶ ἄτολμος. Neque recte contraria ponuntur ὀρμήσας et τολμῆσαι, quæ eodem spectant, neque agitur h. l. de τόλμη neque recte dicitur τολμῆσαι ἄτολμος, etsi id sibi Schæferus defendisse videtur. Scrib.: ὀρμηῆσαι δὲ κ. τ. λ. Contraria sunt temporis momenta: Quando se commorat, navus erat, sed ad se commovendum cunctator et timidus.

Ibd. 17 med. si in his: ἐλεῖν μὲν τριακοσίους verum est μὲν, significatur partitio ad solos τοὺς λογάδας pertinens exciditque aliquid ob bis positum numerale in κοσίους exiens. (Thucydides tantum interfectos trecentos commemorat, unde scribendum videri possit ἀνελεῖν cum Corae, deletο μὲν. Sed is ne equitatum quidem commemorat; itaque Timæum aut Philistum Plutarchus secutus est.)

Ibd. 19 quod Schæferus timide suspicatus est, verba ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους altero loco (θήμενος ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ Γύλιππος τὰ ὅπλα) ex superiore versu (παραπεταγμένος ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους) prave repetita esse, certissimum iudicabit, qui sciet, quid sit ὅπλα τίθεσθαι (vid. ad Diod. Sic. XX, 31). Eiusdem erroris supra p. 47 n. duo exempla e Plutarchi vitis posui; alia facile est addere, velut Pelop. c. 14 (μᾶλλον), Alex. c. 11 (ubi voces superiore loco præceptæ sunt), c. 21 (item), c. 54 (ἐν τῷ συμποσίῳ).

Ibd. 20: φθόνῳ δὲ τῶν πρῶτον πραττομένων πρὸς εὐτυχίαν τοῦ Νικίου τοσαύτην πολλὰς διατριβὰς ἐμβολόντων. Deest subiectum; prave φθόνῳ et cum genetivo coniungitur et cum πρὸς. Scrib.: τῶν πρώτων, πραττομένων πρὸς εὐτυχίαν τ. Ν. τοσαύτην, π. δ. ἐμβολόντων: cum principes, qui ad tantam Niciæ fortunam consternabantur, cet.

Ibd. 27: τοὺς μὲν οἱ πολέμιοι συννεγκόντες ἐνέ-

σεισαν εἰς τὸ ῥεῖθρον. Corruptum συνενεγκόντες. Fuisse potest συνεπιπесόντες aut συνεπελθόντες.

Ibd. 28: ἀλλ' Ἑρμοκράτους πέμψαντος, ἔτι τῆς ἐκκλησίας συνεστώσης, καὶ δι' ἐνὸς τῶν φυλάκων παρ-
έντων, αὐτοὺς δι' αἰτῶν ἀποθανεῖν. Perversum est illud δι' ἐνός, nec apparet, quid transire sirint custodes. Scribendum videtur: πέμψαντος, ἔτι τῆς ἐκκλησίας συν-
εστώσης, δέλτον καὶ τῶν φυλάκων παρέντων. De καί transposito dictum est ad c. 11.

Crass. c. 10: πεντακοσίους δὲ τοὺς πρώτους καὶ μάλιστα τοὺς τρέσαντας. Ser.: τοὺς πρώτους καὶ μάλιστα τρέσαντας, omisso articulo, qui omnia pervertit.

Ibd. 11 (post eum locum, de quo dixi p. 40): καὶ δὴ ἀρχαιρεσιάζοντες ἦσαν οὐκ ὀλίγοι τὴν νίκην ἐκείνῳ τοῦ πολέμου προσήκειν. Aliena ab hoc loco, ut nihil magis, ἀρχαιρεσιῶν significatio et quæ inde derivari possit. Timide suspicor: καὶ δὴ ἀπ' ἀρχῆς οἱ θειάζοντες ἦσαν οὐκ ὀλίγοι, τὴν νίκην κ. τ. λ.

Ibd. 14: Ὑπατεύοντι δ' αὐτῷ καλῶς ψηφισάμενοι στρατευμάτων ἡγεμονίαν. Scrib.: καλῶν. Adiectivo carere στρατευμάτων nequit.

Ibd. 16 pro εὐθὺς ἐκπесόντι τῷ κλήρῳ scribendum videtur: εὐθὺς ἐπ' ἐκπесόντι τῷ κλήρῳ et ad eundem modum in vita Arati c. 43: ἐπ' εὐχωροῦντι τῷ πολέμῳ. Nam quæ de dativo absoluto post Wyttenbachium Schæferus et alii tradunt, prorsus explodenda sunt¹⁾. Paulo

¹⁾ Wyttenbachius animadv. p. 1026 locis utitur, in quibus dativus legitime cum reliqua structura coniungatur, ut Camill. c. 38 (παραιτουμένοις συνέπραξεν), Æmil. Paul. c. 24 (ἐρείσματος κεκλασμένῳ πάντων συμπесόντων), etiam Camill. c. 1 (ὑπατος ἄκοντι τῷ δήμῳ γενέσθαι, nam consul fit populo), uno et altero dubiæ scripturæ, ut illo ipso, ad quem hæc adscribit, de superst. 9, ubi pro τούτοις ποιουμένοις rectius est τοῖς ποιουμένοις. Similes errores alibi reperias, ut Theocrit. XIII, 29 νότῳ . . . ἀέντι instrumenti significationem apertam habet.

autem post, qui spei immoderatae se dat, ἀνάγειν ἐαυτὸν ἐλπίσιν Græce dici non puto; credo scribendum: ἀφ' ἧκεν ἐαυτὸν ταῖς ἐλπίσι.

Ibd. 32: ταῖς λεγομέναις ἐχίδναις καὶ σκυτάλαις ἀντιμόρφως. Scr.: ταῖς λεγομέναις ἐχίδναις σκυτάλαις, serpentibus illis, quæ σκύταλαι dicuntur.

Eumen. c. 7: ὑπὸ τὸν θώρακα τρώσας, ἣ παρέψανσε τοῦ βουβῶνος ἀποβάς. Scr.: παρέψανσε, fortasse etiam ἀποοστάς (nonnihil recedens) aut potius ὑποβάς (descendens).

Ibd. 11 (in descriptione exercitationis equorum): ἐμετέωριζε καὶ παρήγειρε. Pro παρήγειρε requiritur verbi, quod significet *suspensum tenere*, imperfectum, sive poetico usus verbo Plutarchus παρήγειρε dixit sive παρηώρει, rariore forma activa. (Diod. Sic. XVIII, 42 αἰωρήσας.)

Ibd. 14: Ὡς οὖν αἵ τε τῶν χρυσοῶν ὀπλων αὐγαὶ πρὸς τὸν ἥλιον ἐξέλαμψαν ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ ἀγῆματος ἐν τάξει πορευομένων καὶ τῶν θηρίων τοὺς πύργους ἄνω... εἶδον, κ. τ. λ. Neque τὰς τῶν ὀπλων αὐγὰς ἐκλάμπειν ἀπὸ τινος de homine Plutarchum dixisse puto neque τοῖς ἄκρους τοῦ ἀγῆματος appellasse præfectos et præcipuos. (Longe aliter dicitur ἄκρος σοφιστής.) Et totum ἀγῆμα ornatis auro armis utebatur. Scr.: ἐξέλαμψαν ἀπὸ τῶν ἄκρων (ex locis editis, collibus), τοῦ ἀγῆματος ἐν τάξει πορευομένου. Participium prave accommodatum est.

Ibd. 15: τὰς δυνάμεις ἐκ τῶν χειμαδίων καὶ τοὺς ἄλλους ἀθροίζεσθαι κατὰ τάχος κελεύων. Quinam sunt illi ἄλλοι, quos præter τὰς δυνάμεις Eumenes congregari iusserit? Aut hæc tria verba καὶ τοὺς ἄλλους ex loco superiore (sex septemve ante versibus) huc delata sunt aut scribendum est: καὶ τοῖς ἄλλοις, non solum sibi (suam), sed etiam ceteris.

Ibd. 16: Ἀχανὲς γὰρ ἦν τὸ πεδῖον, οὔτε βαθύτερον οὔτε ἀπόκροτον καὶ στερεόν, ἀλλὰ θινῶδες. Per-

versus comparativus βαθύτερον neque βαθὺ πεδίον de natura soli dicitur. Scribendum: βαθυγείον.

Agesil. c. 4: Διὸ καὶ πατρικὴν τινα πρὸς αὐτοὺς . . . διετίλουν εὐθύς οἱ βασιλεῖς φιλονεικίαν καὶ διαφορὰν παραλαμβάνοντες. Nonne: αὐθις, rursus? (Αὐθις pro εὐθύς recte Emperius in Nic. c. 16, Reiskius in Amator. 5, 9, nos supra in Aristot. polit. VII, 13.)¹⁾

Ibd. 23: "Οθεν ἥκιστα συνέβη τῆς κακοδοξίας ταύτης Ἀγησιλάῳ μετασχεῖν. Scribi oportere puto: "Οθεν οὐχ ἥκιστα.

Ibd. 24: προᾶξιν ἄδικον μὲν ὁμοίως ἐκείνη καὶ παράνομον, τόλμης δὲ καὶ τύχης ἐνδεᾶ γενομένην. Opinor: τόλμη δὲ καὶ τύχη ἐνδεᾶ, inferiorem audacia et fortuna. Cfr. p. 67 n.

Ibd. 27: σπάσμα καὶ πόνον ἰσχυρόν ἔλαβε τὸ ὑγιές σκέλος. Num: τόνον ἰσχυρόν? (De c. 32 dictum p. 87.)

Pompeii c. 17: ὥσπερ ἔσχατον νόσημα τῶν ἐμφυλίων πολέμων εἰς τοῦτον τὸν ἄνδρα συνερρουηκότων. Non puto recte νόσημα illo loco positum sine præpositione adiungi appositione ad ἄνδρα. (Græcum esset: ὥσπερ εἰς ἔσχατον νόσημα τοῦτον τὸν ἄνδρα.) Itaque ὥσπερ εἰς ἔσχατον scribo. Sed ipsa hominis cum morbo et ultimo morbo comparatio parum placet, dubitoque an fuerit: ὥσπερ εἰς ἔσχατον ὑπόστημα, *sedimentum et sentinam*.

Ibd. 23: ἀλλ' ἥδιστος ὁμοῦ πολλοῖς καὶ ἀθρόοις ἐφαίνετο, σεμνότητα περιβαλλόμενος ἐκ τούτου τῇ ὄψει. Scribendum videtur: ἀλλ' ἥδιστ' ὁμοῦ πολλοῖς, *libentissime*.

Ibd. 53 non λόγους διαστατικούς (ad distinguendum pertinentes), sed διστακτικούς (dubitationem habentes) a Plutarcho appellatos opinor.

¹⁾ Cap. 11 καὶ πάντα φωρῶν (pro ἐφορῶν) καὶ διερευνώμενος annotaveram, ignarus sic Reiskium scripsisse.

Ibd. 57: καὶ τοῦ πράγματος οὕτω περιϊόντος τὴν Ἰταλίαν πᾶσαν καὶ μικρὰ καὶ μεγάλη πόλεις ἐφ' ἡμέρας πολλὰς ἐώρταξε. Scrib.: τὴν Ἰταλίαν πᾶσα καὶ μικρὰ καὶ μεγάλη πόλεις. Alioquin vitiosus est singularis numerus (μικρὰ καὶ μεγ. π.).

Ibd. 58 extr.: ἔφη . . . ὁρῶν ὑπερφαινόμενα τῶν Ἀλπεων ἥδη δέκα τάγματα βαδίζειν καὶ αὐτὸς ἐκπέμψειν τὸν ἀντιταξόμενον αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Tollendum βαδίζειν, quod neque cum ὑπερφαινόμενα τῶν Ἀλπεων coniungi neque cum ἐκπέμψειν recte potest. Erratum in καί, etiam.

Ibd. 61: καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ᾧς ἐκληρώθη. Addunt εἰς (εἰς ᾧς); sed non plures unusquisque sortitus erat provincias. Scrib.: ἕκαστος, ὡς ἐκληρώθη, ut sors ceciderat.¹⁾

Ibd. 77: ἀποσαμένους δὲ (Πομπήϊον) καὶ Πομπήϊω τῆς ἐκβολῆς ὑπαιτίους ἔσεσθαι καὶ Καίσαρι τῆς διώξεως. Cæsar reprehensurus non erat, quod Pompeium persecuti essent. Codices διώσεως. Scribendum: διέσεως, quod dimisissent et evadere sissent. Ea est δίσεις, etiam Artax. c. 3 eodem significato dicta. Verbum διέναι de captivo liberando ponitur Demetr. c. 39 et 50.

Compar. Ages. et Pomp. c. 2 scrib.: Τίθεμαι δὲ κα-

¹⁾ Cap. 75 in loco de Cratippo et providentia in eandem incidi emendationem et facilem et certam, quam postea vidi ab Emperio occupatam, sed a Sintenisio 1859 non commemoratam: ἐπεὶ τὸ μὲν ἐρέσθαι τὸν Πομπήϊον ἦν ὑπὲρ τῆς προνοίας, τὸ δ' ἀποφαίνεσθαι, ἀποφαίνεσθαι μὲν, ὅτι τοῖς πράγμασιν ἥδη μοναρχίας ἔδει διὰ τὴν κακοπολιτείαν, ἐρέσθαι δέ· Πῶς, ᾧ Πομπήϊε, κ. τ. λ. Licebat enim pro providentia (ad eam defendendam) partim Pompeium interrogare, partim pronuntiare (directo sententiam ponere), pronuntiare, res iam unius imperio egere . . ., interrogare autem: Quomodo, Pompei, cet. C. 76 extr. recte Schæferus: καὶν μὴ πάθῃ, δόξαί γε παθεῖν δεινόν.

κεῖνο ἀμίμητον (v. τὸ ἀμίμητον) ἔργον εἰς πολιτικὴν ἀρετὴν τοῦ Ἀγησιλάου.

Alexand. c. 1: ἡ μάχαι μυριόνεκροι καὶ παρατάξεις αἱ μίγισται καὶ πολιορκίαι πόλεων. Pravus articulus nec superlativus aptus ad μυριόνεκροι. Latet unum adiectivum, sine dubio: καὶ παρατάξεις ἀείμνηστοι.

Ibd. 21: καλῆς καὶ γενναίας καὶ τὸ κάλλος ἄψασθαι γυναικός. Delent editores καὶ τὸ κάλλος, probabili origine non monstrata. Scr.: καὶ γενναίας κατὰ τὸ κάλλος, cuius genus pulcritudinem æquaret.

Ibd. 26: ὄρνιθες . . . πλήθει τε ἄπειροι καὶ κατὰ γένος παντοδαποὶ καὶ μεγάλοι ἐπὶ τὸν τόπον καταίροντες. Recte Emperius non tulit μεγάλοι, sed ex μέγεθος nasci ea vox non potuit. Usus erat Plutarchus rariore adiectivo, quod apud Hesychium exstat proba forma factum: παντοδαποὶ καὶ μίγδαλοι. Hesychius ἀναμειγμένοι interpretatur.

Eodem cap. extr.: καὶ τὸ θυμοειδὲς ἄχρι τῶν πραγμάτων ὑπεξέφερε τὴν φιλονεικίαν ἀήττητον. Scribendum: ἄχρι τῶν φρουαγμάτων, usque ad superbos et feros furores. (Æmil. Paul. c. 27: τὸ κενὸν φρούαγμα τοῦτο.)

Ibd. 30: οὔτε . . . ἐνέδει τῶν πρόσθεν ἀγαθῶν καὶ καλῶν ἢ τὸ σὸν ὁρᾶν φῶς. Ferri fortasse poterat οὐδὲν (hoc est οὐδὲν ἄλλο) ἢ. Opinor scribendum: ἢ [ὅσον μὴ] τὸ σὸν ὁρᾶν φῶς. Error ex litteris οσον bis positus.

Ibd. 33: ἀλλ' ὥς ἀνέχων τοῦ φονεῖειν καὶ σκότους ὄντος ἀνάκλησιν ἐσήμανεν. Qui ἀνάκλησιν σημαίνει, eum supervacaneum est dicere hoc facere tanquam desistentem a cæde; neque usu defenditur ἀνέχειν τινός. Videtur fuisse: ὡς ἄδην ἔχων τοῦ φ. (de ficta causa; nam veram Parmenionis segnitia ortam occultabat). (De c. 58 dictum est p. 67 not.)

Ibd. 60: θάτερον δὲ συμβῆναι. Videtur dici debuisse, utrum ex duobus acciderit; sed res declarat, utrumque

evenisse, ut primum equitatum hostium, deinde, consecutis suis peditibus, phalangem vinceret, id est: *ἐκάτερον δὲ συμβῆναι*.

Ibd. 67: *φιάλαις καὶ ὄντοις . . . οἱ στρατιῶται βαπτιζοντες ἐκ πύθων μεγάλων*. Hauriendi, quæ requiritur, significatio in *βαπτίζω* nova est; usitatum *κυνάθιζοντες ἐκ πύθων μεγ.*

Ibd. 70: *κοινὸν δὲ τῶν ἤδη προγεγαμηκότων Μακεδόνων γάμον καλὸν ἐστιάσας . . . τά τ' ἄλλα θανυμαστῶς ἐλαμπρύνετο κ. τ. λ.* Communis (κοινός) erat etiam recentium maritorum γάμος, hic καινός. Eam significationem Coraes cum requiri videret, efficere volebat καλόν, quod sane ineptum est, in ἄλλον mutato; sed in eo aliud latet; nam aoristus participii ἐστιάσας nec per se admodum aptus est nec post præcedentia præsentis temporis participia ἐπιτελῶν, λαμβάνων, διανέμων ferri potest. Scripserat, opinor, Plutarchus: *καινὸν δὲ τῶν ἤδη προγεγαμηκότων γάμον καλῶν*. Ad id adscriptum ἐστιάσας. Et convivæ εἰς γάμον καλοῦνται et γάμος ipse, cætus nuptialis, καλεῖται.

Ibd. 74: *Τὸ δὲ ὅλον οὕτω φασὶ δεινὸν ἐνδῦναι καὶ δευσοποιὸν ἐγγενέσθαι τῇ ψυχῇ τοῦ Κασάνδρου τὸ δέος*. Inepte adiectivis diiunctis suum cuique verbum additur quasi proprie aptum. Tollendum ἐγγενέσθαι, adscriptum ad ἐνδῦναι.¹⁾

Ibd. 75: *δεινὴ δ' αἰθρὶς ἢ δεισιδαιμονία, δίκην ὕδατος ἀεὶ πρὸς τὸ ταπεινούμενον καὶ ἀναπληροῦν ἀβελτερίας καὶ φόβον τὸν Ἀλέξανδρον γενόμενον*. Scribendum: *πρὸς τὸ ταπεινὸν ἰεμένην ὡς καὶ ἀνα-*

¹⁾ Eodem cap. paulo ante correxeram ipse: *Ταῦτ' ἐκεῖνα, ἔφη, σοφίσματα τῶν Ἀριστοτέλους εἰς ἐκάτερον τὸν λόγον· οἱ μὲν ὅτι μὲν οὐκ, ἂν καὶ μικρὸν κ. τ. λ. (pro οἱ μὲν ὅτι μὲν, ἂν), cum vidi in x, hoc est, a Mureto sic locum emendatum esse. Cas-sandro Alexander minatur.*

πληροῖν ἀβ. κ. φ. τ. Ἀλ. γ. (eum, qui Alexander fuisset). Sequitur: Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ χρησμιῶν γε τῶν περὶ Ἑφαιστιῶνος ἐκ θεοῦ κομισθέντων κ. τ. λ. Ineptum γέ, pravus articulus, cum nihil de his oraculis dictum significatumve sit; scrib.: χρησμιῶν νέων περὶ Ἑφ.

Ibd. 77: ὕδωρ ψυχρὸν καὶ παγετώδεις ἀπὸ πέτρας τινὸς ἐν Νωνάκριδι οὐσῆς, ἣν ὥσπερ δρόσον λεπτήν ἀναλαμβάνοντες εἰς ὄνου χηλὴν ἀποτίθενται. Relativum feminini generis neque ad πέτραν referri potest neque, interposito ὥσπερ comparationis indice, pro ὃ ad δρόσον attractione adiunctum putari. Itaque, nisi alia latent, scribendum ἦς.

Cæsar. c. 5: ὡς ἥμερον ἄνδρα καὶ περίμεστον ἦθους. Neque usitatum περίμεστος neque, quod caput est, ἦθος sine adiectivo in bonam partem cum laude humanitatis dicitur. Scr.: καὶ πρόου μεστὸν ἦθους.

Ibd. 20 (de Nerviis): εἰς συμμιγεῖς δρυμοὺς κατωκημένοι. Nonne: συνεχεῖς δρυμοὺς, continuas silvas?

Ibd. 46: Ταῦτά φησι Πολλίων Ἀσίννιος τὰ ῥήματα Ῥωμαῖσιν μὲν ἀναφθέγγασθαι τὸν Καίσαρα παρὰ τὸν τότε καιρὸν, Ἑλληνιστὶ δ' ὑπ' αὐτοῦ γεγράφθαι. Primum scribendum ὕφ' αὐτοῦ. Sed cur, quæso, Pollio, quem omnes sciunt Latine scripsisse, verba a Cæsare Latine prolata Græce ipse extulit? Permutarunt locum adverbia: Ἑλληνιστὶ μὲν ἀναφθέγγασθαι. . . Ῥωμαῖσιν δὲ ὕφ' αὐτοῦ γεγράφθαι. Hoc ipsum annotaverat Asinius Pollio, Cæsarem tum, ut interdum alias, cum familiaribus Græce locutum. Suetonius in vita D. Iulii c. 30 hæc ipsa verba a Pollione Latine transcribit; c. 82 Græce notissimum illud ponit: καὶ σὺ, τέκνον. Cfr. de Casca hic c. 66, de Bruto Brut. c. 40, de Volumnio ibd. c. 52. Similes errores notabo ad Demetr. c. 20.

Phocion. c. 5 scribendum: Ὅμοιος (v. ὁμοίως) δὲ πως τοῦ Φωκίωνος καὶ ὁ λόγος ἦν, ἐπὶ χρηστοῖς ἐνθυμήμασι (v. εὐτυχήμασι) καὶ διανοήμασι σωτηρίοις

(v. σωτήριος) προστακτικὴν τινὰ καὶ αὐτοτρεχὴν καὶ ἀνήδυντον ἔχων βραχυλογίαν. *Ridicula* χρηστὰ εὐτυχήματα, in oratione praesertim.¹⁾

Ibd. 8: καὶ μόνον ἢ μᾶλλον ταῖς βουλήσεσιν αὐτοῦ . . . ἀντιπασσόμενον. *Scrib.*: μόνον ἢ μᾶλλον τῶν ἄλλων ταῖς β. *Causa erroris manifesta est.*²⁾

Ibd. 26: ἀπειθείᾳ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἐπιεικείς καὶ νέους ὄντας. *Mira inobedientiae causa επιεικεία imperantis. Fuitne: επιεικῶς νέους ὄντας, ut καὶ additum putetur, quemadmodum paulo infra pro: γράφει ψήφισμα καὶ πέμπει Coraes restituit: γράφει ψήφισμα πέμπειν?*

Ibd. 28 scribendum est: νῦν δὲ τοῖς αἰτοῖς ἱεροῖς τὰ δυσχερέστατα πάθη τῆς Ἑλλάδος ἐπισκοπεῖν (pro ἐπισκοπεῖν), sublato τοὺς θεούς, quod corrupto verbo additum est neque structura neque sententia recta.

Cat. Min. c. 24: Τοῦ δὲ Κάτωνος . . . διαβάλλοντος, εἶναί τινας τοὺς κινουμένους κ. τ. λ. Scrib.: τοὺς κοινουμένους, qui cum coniuratis consilia communicarent. (Idem error in c. 25 in cod. P est.)

Ibd. 25: κοινουμένους δὲ τὰς διαδοχὰς ἀξίοις ἀνδράσι τὴν τ' ἀρετὴν ἄφθονον ποιεῖν . . . καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν πρὸς αὐτὴν ἀνακραννύναι ταῖς οἰκειότησιν. *De hominibus debebat κοινουῦντας dici, nec apparet, qui significantur. Scrib.: κοινουμένας δὲ τὰς διαδοχὰς. Prolem cum dignis communicatam hæc effecturam Hortensius dicit.*

Ibd. 30: (γάμος,) ὃς τὴν Πομπηίου δύναμιν καὶ

¹⁾ Cap. 2 satis certum videtur Plutarchum non dixisse solem περιελιττομένην ἔλικα ποιεῖν. Sed quid lateat, nescio, nisi καὶ περιελιττομένην ad ὑγρὰν καὶ εὐκαμπῇ declarandum adscriptum est.

²⁾ Cap. 9 recte Bekkerus e codd. σώθητε, imperativo modo; iubet, non optat Phocion (*lasst euch erst retten*). Cap. 10 ante med. (ὥστε θανμάξειν) excidit aliquid (δεῖ?).

Καίσαρος εἰς ταὐτὸ συνενεγκὼν ὀλίγου τὰ μὲν Ῥωμαίων ἀνέτρεψε πράγματα, τὴν δὲ πολιτείαν ἀνείλεν. Non prope hoc factum esse, sed plane, omnes sciunt et proximis verbis Plutarchus significat: ὧν οὐθὲν ἂν ἴσως συνέπεσεν, εἰ μὴ κ. τ. λ. Scrib.: δι' ὀλίγου, *brevi*.

Ibd. 41: πρῶτος μὲν ὁ προφαίνων ἐπιστὰς τῷ Δομιτίῳ πληγεῖς καὶ πεσὼν ἀπέθανε. Nihil est ἐπιστὰς . . . πληγεῖς. Scrib.: ὁ προφαίνων παῖς Δομιτίῳ. *Servum praelucentem* Suetonius appellat Aug. c. 29.

Ibd. 73: φήσας μιμῆσθαι Κάτωνα. Codices μιμήσασθαι. Scrib.: μιμήσεσθαι, quod sententia requirit.

Agid. c. 15: βέλτιον ἤγεῖτο . . . παρελθεῖν τοὺς πολεμίους ἢ μάχῃ διακινδυνεύσαι περὶ τῶν ὅλων. Durissime coniunguntur infinitivi diversorum subiectorum. Num: παρελθεῖν ἑᾶν?

Ibd. 21 scrib.: μεμφθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν φίλων δικαιοτέρον ἂν ἢ τῶν ἐχθρῶν. V. omittitur ἂν. Est μεμφθείη ἂν. De ἂν post ον omisso dixi ad Plat. Charmid. p. 156 B.

Cleomen. c. 2 scribendum: καρτερίας καὶ ἰσότητος οὐδ' ἀσφαλὲς ἦν, οὗ τί γε τῶν περὶ Ἄγιν ἀπολωλότων μνημονεύειν, *nedum*. Vulgo: ἦν τούτων τῶν. De οὗ τί γε vid. Lucian. de merc. cond. c. 17, quom. hist. conscrib. c. 29, μὴ τί γε Plutarch. Arat. c. 52. (De c. 7 dictum est p. 151.)

Ibd. 8: Θηρουκίων δὲ καὶ Φοῖβις καὶ δύο τῶν συντρόφων τοῦ Κλεομένους, οὓς μόθανας καλοῦσιν. Tolendum alterum καί, ut sit: Φοῖβις, δύο τῶν κ. τ. λ.

Ibd. 12: τὴν ἐπιθυμίαν καὶ προθυμίαν τοῦ στρατεύματος ἐπιδείξαι τοῖς πολεμίοις. Scrib.: τὴν εὐθυμίαν καὶ προθυμίαν.

Ibd. 26 scribendum: Τὸ γὰρ . . . ὁμοῦ τῇ Μακεδόνων δυνάμει καὶ Πελοποννησίοις ἅπασι καὶ χορηγία βασιλικῇ πολεμεῖν, μὴ μόνον . . . διαφυλάττοντα . . .

οὐ τῆς τυχοῦσης ἐδόκει δεινότητος εἶναι, sublato καί, quod post πολεμεῖν interponitur.

Ibd. 34: Σωσίβιος μένοντα μὲν τὸν Κλεομένη παρὰ γνώμην ἡγεῖτο δυσμεταχείριστον εἶναι καὶ φοβερὸν, ἀφεθέντα δὲ τολμηρὸν, ἄνδρα καὶ μεγαλοπράγμονα κ. τ. λ. Excidit, quod contrarium referebatur illis δυσμεταχείριστον καὶ φοβερὸν. Nam τολμηρὸν huc non pertinet, sed causam timoris continet. Scripserat Plutarchus: ἀφεθέντα δὲ φοβερώτερον, τολμηρὸν ἄνδρα καὶ μεγαλοπράγμονα, aut similiter.

C. Gracch. c. 2: μόνος δὲ τῶν στρατευσαμένων πλήρες τὸ βαλάντιον εἰσενηνοχῶς κενὸν ἐξενηνοχέιναι. Hoc rapacitatis indicium videri potest, Gracchus abstinentiæ proferre volebat. Scrib.: ἐξενηνοχῶς . . . εἰσενηνοχέιναι. Exstant ipsa C. Gracchi verba apud Gellium XV, 12: *zonas, quas plenas argenti extuli, eas ex provincia inanes rettuli.*

Ibd. 6: τοὺς φοβερὸν αὐτὸν ἢ φορτικὸν ὅλως ἢ βίαιον ἀποκαλοῦντας. Prave inter morum vitia ponitur φοβερὸν. Videtur fuisse: σοβαρόν.

Compar. Cleom. et Gracch. c. 2 scribendum: ὧν τούτοις μὲν ὁ Λυκούργος, ἐκείνῳ δὲ (h. e. Λυκούργῳ, pro ἐκείνοις δὲ) ὁ Πύθιος βεβαιωτής.

Demosthen. c. 2: ἀλλ' οἷσσισι πλείων τε σχολὴ καὶ τὰ τῆς ὥρας ἔτι πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιχωρεῖ φιλοτιμίας. Ubique ἐπιχωρεῖν hoc significatu concedendi et permittendi accusativum habet, ut Alex. c. 45, de def. orac. c. 22; longe aliud est ἐπιχωρεῖν πρὸς τι (τινά), accedere. Πρὸς ex versu altero superiore (ἢ δὲ πρὸς τοῦτο μελέτη) repetitum est.

(De c. 28 dictum est p. 154.)

Cicer. (— de c. 4 dictum est p. 38 —) c. 6: Οὐ μὴν ἀλλὰ τό γε χαίρειν ἐπαινοῦμενον διαφερόντως . . . ἄχρι παντὸς αὐτῷ παρέμεινε καὶ πολλοὺς πολλάκις τῶν ὀρθῶν ἐξετάραξε (sic recte Reiskius pro ἐπετάραξε) λο-

γισμῶν. Si verum est πολλούς (— nam Reiskius deleri volebat —). scribi debet: παρέμεινεν, ὃ καὶ κ. τ. λ.

Ibd. 29 med. (θεραπαινίδας παρείχεν, ὡς συγγέ- νοιτο) excidisse videtur μαρτυρούσας aut aliquid simile.

Ibd. 33: τὸν Κλώδιον εἰς δίκην ἀπάγειν βιαίῳν (codd. βιαίως). Scr.: ἑπάγειν.

Ibd. 36: δείπνων δὲ τοὺς ἐπαρχικοὺς ἀνῆκεν. Scrib.: ἀφῆκεν.

Ibd. 45: Ὀμολόγει δὲ Καῖσαρ αὐτὸς, ὡς . . . χορή- σαιτο τῇ Κικέρωνος φιλαρχίᾳ. Non tum Octavianus, sed postea id confessus est, (quo pertinet etiam χορήσαιτο, *se usum esse*). Scrib.: Ὀμολογεῖ, in commentariis editis; cfr. compar. Demosth. et Cic. c. 3: ὡς αὐτὸς ὁ Καῖσαρ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν εἶρηκεν. De optativo vid. lib. V, 3 init. not.

Ibd. 47: παλίντροπα βουλευματα τῆς γνώμης. Aut τῆς γνώμης abesse debet aut aliud substantivum pro βουλευματα poni: νέυματα.

Demetr. c. 5: πορθεῖν Συρίαν καὶ τὰς πόλεις ἀπά- γειν καὶ βιάζεσθαι. Ineptum ἀπάγειν. Scr.: ἀπάγχειν, extorquendo vexare.

Ibd. 12: Τῇ δ' ἡμέρᾳ, ἣ τὰ τῶν Διονυσίων ἐγί- νετο. Non uno die fiebant τὰ τ. Δ. Num: ἐκινεῖτο, de primo die?

Ibd. 20: ὥστε μὴ μόνον γνώμης καὶ περιουσίας, ἀλλὰ καὶ χειρὸς ἄξια φαίνεσθαι βασιλικῆς. Multo rectior sententia sit, si scribas: μὴ μόνον χειρὸς καὶ περιουσίας, ἀλλὰ καὶ γνώμης ἄξια φ. βασ. Nam in ceteris regibus manuum artificia Plutarchus commemoravit, nihil γνώμης βασιλικῆς habentia, et cum artificio cohæret περιουσία. In Agid. c. 5 in codicibus ἀσχολίαν et ἀνελευ- θερίαν locum permutarunt; tertium exemplum in Cæs. c. 46 notavi; quartum in compar. Dem. et Anton. c. 5 notabo.

Ibd. 21 (postquam de duobus thoracibus dixit): Τοῦτον αὐτὸς ἐφόρει, τὸν δ' ἕτερον Ἀλκιμος ὁ Ἡπει- ϱώτης. Atqui neutrum Plutarchus separatim comme-

moravit, quo referri possit τοῦτον. Scrib.: *Τούτων αὐτὸς εἰσφέρει τὸν ἕτερον, τὸν δ' ἕτερον Ἀλκιμος.*

Ibd. 22: *Καί φησιν ὁ Ἀπελλῆς οὕτως ἐκπλαγῆναι θεασάμενος κ. τ. λ.* Narraveratne Apelles (φησὶν) in libro aliquo, non quid sensisset, sed in quæ verba erupisset? Ceteri neque scripta ulla Apellis significant et hoc ipsum tanquam ab aliis de eo traditum narrant (Ælian. v. h. XII, 41, Plinius h. n. XXXV, 79, 80). Tollendum φησὶν, oratioque sic interpungenda: *ἐπὶ γὰρ ἔτεσι συντελέσαι λέγεται τὴν γραφὴν ὁ Πρωτογένης, καὶ ὁ Ἀπελλῆς οὕτως ἐκπλαγῆναι κ. τ. λ.*

Ibd. 25: *Σικωνίους δὲ φήσας παρὰ τὴν πόλιν οἰκεῖν τὴν πόλιν ἔπεισεν, οὗ νῦν οἰκοῦσι, μετοικίσασθαι.* Lusum, quo Demetrius incommodum urbis situm significabat, ab instrumento ductum suspicor, quod apud Lucianum (Lexiph. 4) ἡ πόλος appellatur, ad solis situm indicandum pertinenti, ut παρὰ τὴν πόλιν intellegatur, non apte ad solem et cœli regionem.

Ibd. 36: *Φυλάττεσθαι γὰρ ὀκνῶν, ὥς μὴ κακῆινον ἀντιφυλάττεσθαι διδάξῃ, παθὼν ἔφθασε, δρᾶν μέλλοντος αὐτοῦ, μὴ διαφυγεῖν ἐκείνον ὃ ἐμηχανᾶτο.* Scrib.: *παθὼν ἔφθασε, δρᾶν μέλλων αὐτὸς τοῦ μὴ διαφυγεῖν ἐκείνον, ὃ ἐμηχανᾶτο.* Ipse δρᾶν ἤμελλε, non quod a scelere abhorreret, sed verens, ne alter cavendo vitaret scelus, quod meditabatur. (Τοῦ μὴ sic Plutarchus Arat. c. 31 et, ut videor meminisse, alibi.)

Ibd. 39: *ἔδοξεν ἡπίως κερχῆσθαι καὶ μάλιστα διὰ Πίσιν· ἐλὼν γὰρ αὐτὸν οὐδὲν κακὸν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ κ. τ. λ.* Scrib.: *καὶ μάλιστα Πίσιδι.*

Ibd. 50 extr. scribendum, sublata interpolatione: *καὶ παρ' αὐτοῦ τινες ὅμως ἐπεφοίτων τοῦ Σελείκου κομίζοντες ἐπιεικεις λόγους.* Vulgo: *ἐπιφοιτῶντες ἀπὸ τοῦ Σελεύκου ἦκον.* Non attenderat, qui interpolavit, παρ' αὐτοῦ . . . τοῦ Σελείκου cohærere. Nomen Seleuci nullo pacto abesse potest.

Anton. c. 86: οὕτω γὰρ τὴν Κλεοπάτραν κελεῦσαι, μηδὲ αὐτῆς ἐπισταμένης τῷ σώματι προσπесεῖν τὸ θηρίον. Nondum agitur de serpente corpus petenti neque ea Cleopatram nesciam momordit, sed brachium præbentem ipsam, ut statim dicitur. Tollendum τῷ σώματι, ut hæc sit sententia: *Sic enim Cleopatram iussisse, ut se quoque inscia afferretur bestia.* (Nolebat ante scire, quando et quomodo ventura esset.)

Compar. Dem. et Ant. c. 5: Δημήτριον δὲ πολλοὶ λίγουσι ψευδεῖς αἰτίας, ἐφ' οἷς ἔδρασε, πλασάμενον κατηγορεῖν ἀδικηθέντα, οὐκ ἀδικήσαντα ἀμύνασθαι. Si ψευδεῖς αἰτίας ipse fingebat, quomodo ἀδικηθεὶς accusabat? Neque ἀμύνεσθαι dici potest, qui ipse ἀδικεῖ. Debebat etiam esse ἀδικοῦντα. Hic quoque certa transpositione utendum: κατηγορεῖν ἀδικήσαντα, οὐκ ἀδικηθέντα ἀμύνασθαι. Vid. ad Demetr. c. 20.

Dion. c. 2: δαίμονα πονηρὸν ἐν αὐτοῖς εἶναι δεισιδαιμονίαν ἔχοντας. Tollunt εἶναι, Corae præeunte. Scrib.: δαίμονα πονηρὸν ἐν αὐτοῖς ἓνα δεισιδαιμονίαν ἔχοντας (unum, ex quo nascentur multi illi, quos apparere putant).

Eodem cap. paulo post: οὐκ οἶδα, μὴ . . . τὸν ἀτοπώτατον ἀναγκασθῶμεν ἀποδέχεσθαι λόγον. Scrib.: δέδοικα, μὴ.

Ibd. 10: τῷ μὲν σώματι περιττῶς ἀμπεχόμενον καὶ τῇ περὶ τὴν οἴκησιν ἀβρότῃ καὶ κατασκευῇ λαμπρυνόμενον, ὁμιλία δὲ κ. τ. λ. Non dicitur Græce ἀμπέχομαι περιττῶς τῷ σώματι de corpore eleganter vestito; (animus τῷ σώματι ἀμπέχεσθαι dici potest). Scribendum: τῷ μὲν σώματι . . . ἀμπεχομένῳ, ut hoc quoque ad λαμπρυνόμενον pertineat. (Vitium sensit etiam Sintenisius.)

Ibd. 31 (de epistola Dionysii ad Dionem): καὶ τὸ μάλιστα κινῆσαν αὐτὸν, ἀξιοῦντος μὴ καθαιρεῖν, ἀλλὰ παραλαμβάνειν τὴν τυραννίδα. Movitne hoc Dionem?

Prorsus contraria narrat Plutarchus. Scrib.: *κινῆσον*, quod maxime (Dionysii sententia) moturum eum erat.

Ibd. 33: *διατρεῖν ἐδόκει τὸν πόλεμον, ὥς μᾶλλον ἄρχοι*. Scrib.: *διατρίβειν* de bello ducendo, quod Polybius *τρίβειν τὸν πόλεμον* dixit. *Διατρίβειν τὸν χρόνον* est Arat. c. 47, Anton. c. 62.

Brut. 1: *οὐδὲν γὰρ ἐκείνῳ (τῷ τοῦς Ταρκυνίους ἐκβαλόντι Βρούτῳ) λειψθῆναι γένος ἀνελόντι τοὺς υἱοὺς, ἀλλὰ δημότην τοῦτον οἰκονόμου υἱὸν ὄντα Βρούτου, ἄρτι καὶ πρώην εἰς ἄρχοντα προελθεῖν*. Codices *μετελθεῖν*. Sed quis est ille *δημότης*, qui nuper ad honores pervenerit? Nam de tota domo agitur. Et quis est ille *οἰκονόμος*? quo nomine nullum apud Romanos genus hominum liberorum significatur. Scrib. primum certissima emendatione: *δημότην τοῦτον οἶκον*, deinde reliqua facile sequuntur: *ὁμώνυμον ὄντα Βρούτου, ἄρτι καὶ πρώην εἰς ἄρχοντα μετελθεῖν*.

Ibd. 4: *οὐ μόνον τὸν ἄλλον χρόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς μεγάλης μάχης*. Nimis hoc infinitum. Codices: *πρὸ τῆς ἄλλης μεγύλης μάχης*. Scripserat Plutarchus: *πρὸ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ μεγάλης μάχης*.

Ibd. 14: *ἔργου μεγάλου πραχθέντος εὐθύς ἀντιλαμβανομένους τῆς ἐλευθερίας*. Sperabant hoc facturos. Scrib.: *εὐθύς ἂν ἀντιλαμβανομένους*.

Ibd. 18: *περιέποντες ἐν μέσῳ*. Ipsum additum ἐν μέσῳ postulat *περιέχοντες*. *Περιέπειν τινά* etiam apud Plutarchum quid sit, apparet e Pyrrh. c. 19 (*περιέπων καὶ θεραπεύων*), Alcib. c. 4.

Ibd. 29: *Κάσσιον δὲ τοῦτον . . . παντὸς μᾶλλον πολεμεῖν . . . αὐτῷ τινα δυναστείαν κατασκευαζόμενον*. Scribendum: *Κάσσιόν τ' αὐτόν*.

Ibd. 30: *ἃ σὺν φειδόμενος διαφυλάττεις καὶ φθόνῳ συνάγεις*. Non invidia, sed cum invidia, invidiam subiens: *καὶ σὺν φθόνῳ*.

Ibd. 40: *προῦκετο μὲν τῷ Βρούτου χάρακι καὶ*

τῷ Κασσίῳ σύμβολον ἀγῶνος φοινικοῦς χιτῶν. Ne-
minem correxisse: προὔκειτο μὲν ἐν τῷ Βρούτου
χάρακι!

Ibd. 45: τῶν δὲ ἐλευθέρων τοὺς μὲν ἀπέλυε . . .
ὥς δὲ τοὺς φίλους ἐώρα ἀδιαλλάκτως ἔχοντας, ἀπο-
κρύπτων καὶ συνεκπέμπων ἔσωζεν. Ne hic quidem
quisquam scripsit: (τοὺς μὲν . . .)· οἷς δὲ τοὺς φίλους.

Artaxerx. c. 6 extr.: ὥς ἐπράχθη διηγούμενος, οἷα
πάσχει πολλάκις ὁ λόγος αὐτοῦ, πρὸς τὸ μυθῶδες καὶ
δραματικὸν ἐκτρεπόμενος τῆς ἀληθείας. Scrib.: διη-
γούμενος, οὐχ, οἷα πάσχει π. ὁ λ. αὐ., . . . ἐκτρεπόμενος.

Ibd. 8 med.: χώραν καὶ τάξιν, οὐκ ἀφ' ἧς σώσειε
τὸν ἡγεμόνα . . ., ἀλλ' ἐν τίνι θέμενος ἑαυτὸν ἀσφαλῶς
μαχεῖται καθ' ἡσυχίαν. Scrib.: οὐκ ἀφ' ἧς . . . ἀλλ'
ἐν ᾗτινι, sed etiam: σώσει . . . μαχεῖται.

Ibd. 30: Ἀριάσπης οὐ διὰ τὸ πρεσβύτερος εἶναι
τοῦ Ὠχου, πρῶτος δὲ καὶ ἀπλοῦς καὶ φιλάνθρωπος
ῥηξιούτο βασιλεύειν. Necessario apud Persas multum va-
lebat maior ætas; deinde in altera sententia dicendum
erat necessario: ἀλλὰ διὰ τὸ πρῶτος. Tollendum οὐ,
quod qui addidit, δέ prave adversativo sensu ceperat,
non continuandi.

Arat. c. 3: καίτοι γεγονέναι κομψότερος εἰπεῖν ἢ
δοκεῖ τισιν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων κρῖνουν. Sic codd.
Non adiectivum mutandum erat, sed infinitivus vitiosus:
καίτοι γέγονε κομψότερος. (De c. 6 dictum est p. 127.
de c. 16 p. 150.)¹⁾

Ibd. 18. Corruptum est, quod militibus pecuniam
regiam furatis a conscio dicitur: *Εἵτα διὰ μικρὸν οὕτω*

¹⁾ Quam supra p. 127 significavi me in c. 6 propositurum emen-
dationem, eam video occupatam a Sintenisio in præf. edit.
minoris vol. V, nisi quod δέ addendum est: *ἐκαστος* ἕξ, *ὀλίγοι*
δὲ δέκα παρέσχον.

χρυσίον ἀνασπᾶτε τὰς βασιλικὰς πράξεις. Verum erit: γάλας. Ἀνασπᾶν est effringere.

Ibd. 32 extr.: καὶ Τιμάνθης ὁ ζωγράφος ἐποίησεν ἐμφαντικῶς τῇ διαθείσει τὴν μάχην ἔχουσαν. Nihil est μάχη τῇ διαθείσει ἐμφαντικῶς ἔχουσα. Excidisse videtur γραφὴν (πίνακα) post ζωγράφος.

Ibd. 34: Πᾶσαν δ' Ἀθηναῖοι κουφόιητα κολακείας τῆς πρὸς Μακεδόνας ὑπερβάλλοντες ἐοτεφανηφόρησαν. Scrib.: κολακεία τῇ πρὸς Μακ. Vid. p. 67 n. et ad Thucyd. II, 83.

Ibd. 38: Ἐδόκει δὲ ἡ μὲν πρὸς τοὺς ὄχλους ὀργὴ πρόφασις εἶναι λεγομένη τῆς ἐξωμοσίας ἀπίθανος, αἰτία δ' ἀληθὴς τὰ περισσῶτα τοὺς Ἀχαιοὺς. Scrib.: λεγομένη . . . πιθανῶς, speciosus prætextus. Infra cap. medio ex: ἡξίουں (ἀντὶ τοῦ πρώτου Μακεδόνων ἡγεμόνα ποιεῖσθαι τοὺς . . . τιθεμένους) faciendum erat: ἡξίουں ἄν (ἀντὶ), æquum censerem.

Ibd. 43: ὥς κατενόησε τὴν φύσιν τοῦ ἀνδρός μηδὲν ἄργον εἰς φιλίαν βασιλικὴν οὔσαν οὐ μόνον Ἀχαιῶν, ἀλλὰ καὶ Μακεδόνων, πάντα χρώμενος ἐκείνῳ διατελεῖ. Scribendum: μηδενὸς δευτέραν εἰς φιλίαν. Transiliit oculus a δεν ad δευ. Id erroris initium.

Ibd. 45: ἀλλ' ἐν ἀνάγκαις γλυκὺ γίνεται καὶ οὐ σκληρόν κατὰ Σιμωνίδην. Nec sententia nec oratio expediti potest. Scrib.: καὶ τὸ σκληρόν.

Galb. c. 7: Ἀλλὰ καὶ δυσὶν ἡμέραις ὁ Τίτος πολλὰ τῶν ἀπὸ στρατοπέδου μεθ' ἐτέρων ἀφίκετο τὰ δόξαντα τῇ συγκλήτῳ . . . ἀπαγγέλλων. Sic (aut οὐ τίτος) codices. Male editores huc intulerunt T. Vinium (Οὐίνιος Τίτος), qui legatus Galbæ in Hispania fuit, non nuntium Roma eo attulit. Scribendum: καὶ ἐν δυσὶν ἡμέραις (Coraes: καὶ δυσὶν ἡμέραις ὕστερον) Τίτος Πολλίων (etsi ipsa nominis forma potuit paulo alia esse). Restat illud τῶν ἀπὸ στρατοπέδου μεθ' ἐτέρων, pro quo scribendum videtur: τῶν ἀπὸ στρατοπέδου πτεροφόρων.

Sic enim Plutarchus (Othon. c. 4) et Hesychius (πτεροφόροι, nam Photius obscure et confuse) appellant, quos Latini *speculatores*, militum genus et ad alia et ad nuntios celeriter perferendos institutum, de quo post Lipsium ad Tac. hist. I, 24 et alios testimonia collecta sunt in libro, qui inscribitur *Real-Encyclopädie der Alterthumswissenschaft* VI, 1 p. 1364. Addit autem Plutarchus τῶν ἀπὸ στρατοπέδου (e prætorio), ut nomine non valde usitato nec aperte rem indicante militares homines a se significari ostendat. Nam aliis quoque nominibus Græci et ipse Plutarchus (c. 24) utuntur.

Ibd. 19: Τοιαῦτα δὲ ἕτερα καὶ τῶν ὑπὸ Τίγελλινος ταγματῶν ὑβρίζοντων. Nullæ erant Tigellini, Romæ vix morti a Galba erepti (Tacit. hist. I, 72), legiones, nec de iis litteræ e provinciis a procuratoribus (τῶν ἐπιτροπέων) mittebantur, sed de cœptis Germanici exercitus turbis. Scriptum fuit: ὑπὸ Οὐίτελλίῳ.

Othon. c. 5: ὕβρει δὲ καὶ κόμπῳ ἐπαρπύχειν ἐβούλοντο προσποιήσασθαι τὰς λειτουργίας ὡς κρείττονες ἀπαξιοῦντες, οὐχ ὡς ἀδύνατοι φέρειν. Tollendum προσποιήσασθαι, quod prorsus orationem turbat, ad ἐπαρπύχειν adscriptum: superbia et gloriando segnitiam obtegere volebant.

Ibd. 6: σημείοις καὶ ἄρχουσι Ῥωμαῖοις διαλεγόμενος. Scribendum: δῆμοις καὶ ἄρχουσι. Populos municipiorum et coloniarum scriptor significat.¹⁾

¹⁾ Cap. 10 (ὥσπερ εἰ τι σῶμα τῆς δυνάμεως ἀπέζοψε) emendaveram τι στόμα (Polyb. X, 12, 7); propius et magis ad Plutarchi usum Dæhner στόμωμα (Tit. Flamin. c. 2 et 3, de fort. Rom. c. 13, Diod. Sic. XIX, 30), nisi quod τι tollendum non erat.

Libër V.

Cap. I.

Plutarchi scripta varia (moralia).

Plutarchi scripta varii generis, quæ moralium nomine comprehendi solent, pleraque propter multiplicem antiquitatis memoriam legi alia aliis temporibus nec eadem diligentia, quædam satis studiose, maxime quæ ad Stoicorum Epicureorumque decreta pertinent, alia festinantius, animo interdum molestis curis occupato; nonnulla percurri tantum, vel sic satis tædii devorans, ut in quæstionibus convivilibus; pauca non attigi aut saltem nihil ad ea annotavi. Codicibus utimur recentibus fere, antiquissimo Parisino 1672, quem Wyttenbachius E appellat, XIII seculi, et ob eam quoque causam, quam p. 14 ima indicavi, satis indiligenter scriptis, sæpe mendosissimis, non ita raro lacunosis, quarum lacunarum verborumque omissorum sæpe vacuis spatiis indicium facit codex E, interdum tamen fallens, in quibusdam libellis non raro (vid., quæ ponam ad libri de facie in orb. lun. c. 10, 4). Codicum scripturas Wyttenbachius minime plene aut diligenter prodidit; Duebnerus, qui permulta ex Parisiensibus sumpsit, quædam eiusmodi, ut facile fontem agnoscas, varietatis notationem neque promisit neque dedit. Qui plus quam quisquam alius his libris temporis et studii tribuit, Wytten-

bachius, ingenii et eruditionis copiis adiutus permulta egregie emendavit, sed præterquam quod a grammatica subtilitate longe remotus erat, interdum erudite digrediens ipsa Plutarchi verba et sententias parum severe subtiliterque exegit et totum negotium inæqualiter administravit nec expolivit; permultas bonas codicum scripturas (ut de adulat. et amic. c. 25 p. 66 A *νὴ Δ'α* pro *ιδ'α*, ibd. c. 32 p. 71 C *ἐπάταξεν* pro *ἐπάτησεν*) aut aliorum, Xylandri, Mezeriaci. Reiskii certissimas correctiones aut neglexit aut sero. in animadversionibus, et hæsitans probavit, ut non prorsus iniuria, sed cum Plutarchi damno eandem interdum ipse Duebneri incuriam expertus sit, qui non raro in Wytttenbachii animadversionibus aut etiam in notis textui subiectis latere passus est, quæ sine ulla dubitatione in Plutarchi verbis ponenda erant (velut in præcept. sanit. tuendæ c. 1 p. 122 E *εἰ οἴονται* pro *οἴωνται*, etsi Wytttenbachius dubitanter loquitur, c. 4 p. 123 F *ἐπὶ χόρας* pro *ἐπιχώριος* e codicibus etiam et loco quæstionum conviv., c. 5 p. 124 C *ἀπειπεῖν* pro *ἀντειπεῖν*). Nonnulla Duebnerus e codicibus reduxit iure sublata a prioribus, ut de adulat. et amico c. 2 p. 49 *κεχαρισμένους* pro *κεχαρισμένως*. Itaque vel solo delectu eorum, quæ iam parata ab aliis sunt, poterit non leviter emendari Plutarchi oratio¹⁾. Sed

¹⁾ Specimen ponam ex particula libri de defectu oraculorum. Cap. 40 p. 432 Wytttenbachius verba sic certissime correxit: *ἢ τινα κρᾶσιν οἰκίαν πρὸς τοῦτο λαμβάνοντος, ἢ τὸ λογιστικὸν καὶ φανταστικὸν ἀνίσταται καὶ ἀπολύεται τῶν παρόντων* (pro: *ἢ τὸ λογιστικὸν . . . ἀνίσσθαι καὶ ἀπολύεσθαι*), *τῷ ἀλόγῳ* (vulgo *abest τῷ*) . . . *τοῦ μέλλοντος ἐπιστρεφόμεναι* (*ψυχαί*, pro *ἐπιστρεφόμενας*); Duebnerus qualia erant, reliquit, quemadmodum c. 33 p. 328 A *ἐν ἐκάστῳ*, pro quo Wytttenbachius *ἐν (σῶμα) ἐκάστῳ (τῷ κόσμῳ)* non scripserat, sed scribendum annotaverat. Sed c. 26 p. 424 E ipse Wytttenbachius silentio prætermisit restitutum a Mezeriaco *πρὸς ἀσώματον χώραν* pro

eam operam alii suscipiant; ego, quæ ipse emendavi (— plurima autem, cum Duebneri exemplo a. 1856 uterer, annotaveram, quæ postea vidi occupata —), ponam ea brevitate, qua uti decet in libris, quos pauci, nonnullos paucissimi legant. Minoribus autem multis correctionibus intercurrunt in huiusmodi scriptis aliæ, quæ voluptatem quandam habent et pæne dixerim splendorem ex sententia orationeque et verbis prorsus novis et elegantibus et ad speciem longe remotis exigua litterarum mutatione effectis. Ubi animadversiones Wytttenbachii deficiunt, facile fieri potest, ut occupata ab aliis annotem, quoniam præter notas a Wytttenbachio contextui subiectas et Duebneri exemplum alios nunc pervolutare libros operæ pretium visum non est. Inscriptionibus librorum utor Latinis vulgo receptis.

De audiendis poetis c. 1 p. 15 D¹⁾: κηρῶ τινι τὰ ὅτι ἀτίγκτω καταπλάσσοντες. Duebnerus e codicibus: κηρῶ τ. τ. ὅτι καὶ ἀτίγκτω κηρῶ καταπλ. Scr.: σκληρῶ τινι τ. ὦ. καὶ ἀτ. κηρῶ καταπλ.

Ibd. 2 p. 16 C: λόγοι ἀεὶ κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς, ὥσπερ ὄχημα, τὸν ὄγκον καὶ τὸ μέτρον. Scrib.: κηχράμενοι, *mutuantes*.

Ibd. 4 p. 21 B:

Δεινὸς γὰρ ἐρπειν πλοῦτος ἐς τε τὰ βάρια
καὶ πρὸς τὰ βατὰ· καὶ ὁπόθεν πένης ἀνῆρ
οὐδ' ἐντυχὼν δύναται ἄν, ὧν ἐρεῖ, τυχεῖν.

Versus sunt Sophoclis ex Aleadis, servati etiam apud

χωρεῖν. C. 28 extr. p. 425 E Duebnerus ἀποπώτερον e codicibus, ut videtur, non recte pro ἀτοπώτερον posuit, c. 37 p. 431 A edidit: Εἰ δ' ἀλλαχόθι πον, καὶ τῆς Ἀναδημίας. cum recte superiores haberent: Εἰ δὲ ἀλλαχόθι πον, καὶ νταῦθα τῆς Ἀναδημίας.

¹⁾ Paginarum numeros litterasque addo tantum, ubi longiora capita sunt et locus ab initio capitis longius remotus.

Stobæum (fr. 109 Dind.). In altero nuper substitutum βέβηλα, non recte sublata compositione τῶν ἀβάτων καὶ τῶν βατῶν, ceteris sine sensu relictis. Scribendum videtur:

καὶ πρὸς τὰ βατὰ χῶποι θέλει· πέντης δ' ἀνήρ
οἱ δ' ἐντυχὼν δύναιτ' ἄν, ὧν ἐρᾷ, τυχεῖν.

Dives ad clausa penetrat; pauper ne si incidit quidem in expetita, potiri iis potest. (De c. 6 p. 22 C dictum est supra p. 375 ad Platonis Theæt. p. 164 A, de c. 6 p. 24 D supra p. 544 ad Strabon. VI p. 254.)

Ibd. 13 p. 34 D: καὶ πρὸς τὸν ἄσωτον οἶόν τε λέγεσθαι καὶ πρὸς τὸν αἰσχροκερδῆ. Scribendum: οἰή-
τεον λέγεσθαι. Paulo post (p. 34 F), ubi est: χορήμασιν ἄριστε καὶ δειπνοῖς ἄριστε καὶ παισὶν ἢ ὑποζυγίοις ἄριστε καὶ, νῆ Δία, τῷ λέγειν ἐφεξῆς ἄριστε, scribendum: καὶ, νῆ Δία, ᾧ θέλεις ἐφεξῆς, ἄριστε. Optio datur.

De audiendo c. 2 scribendum: προακοῦσαι (pro προσ-
ακοῦσαι) περὶ τῆς ἀκουστικῆς αἰσθήσεως, tum p. 38 C in his: οἱ μόνον . . . διαμένει . . . ἀλλὰ καὶ διαστρέ-
φοιτο πρὸς κακίαν ponendum: διαμενεῖ . . . διαστρέ-
φοιτο ἄν (ἀλλὰ καὶ ἄν διαστρέφοιτο).

Ibd. 13 p. 44 B videntur tres voculæ ob similitudinem litterarum excidisse, cum sic scriptum esset: Ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐκ φιλοσοφίας ἐφησεν αὐτῷ περιγεγονέναι τὸ μηδὲν θαυμάζειν, οὗτοι δὲ τὸ μηδὲν ἐπαινεῖν μηδὲ τιμᾶν, τὸ μὴ λίαν ἐν τῷ καταφρονεῖν τιθέμενοι καὶ τὸ σεμνὸν ὑπεροψία διώκοντες. Tum quod editur: τὸ μὲν ἐξ ἀπορίας καὶ ἀγνοίας θαῦμα . . . ἐξαίρει, fieri debet: ἐξ ἀπειρίας et ἐξαίρει (cfr. ad quæstt. conviv IV, 2, 2). Deinde (C) scribi oportet: Τοῖς γὰρ ἀληθινῶς . . . ἀγαθοῖς τιμῇ τε καλλίστῃ τὸ τιμῆσαι τινα τῶν ἀξίων καὶ κόσμος εὐπρεπέστατος τὸ ἐπὶ κοσμήσει (vulgo ἐπικοσμηῖν) περιουσία δόξης καὶ ἀφθονία γιγνόμενον. Sequuntur paulo post (p. 44 F) hæc: ἥπου

λόγος ὑπ' ἀνδρὸς ἄλλως γέ πως δοκοῦντος . . . φιλοσόφου περαινόμενος οὐκ ἂν ὅλως καιρὸν ἀκροαταῖς ἐνυμένει παράσχοι πρὸς ἐπαινον. Alii codices παρασχεῖν. Requiritur verbum intercludendi significationem habens, id est, παρακλείοι. Tum autem necessario scribendum esse ἀμωσγέπως δοκοῦντος . . . φιλοσόφου, vel, quod sequitur, Platonicum ἀμυγέπη admonere debuerat. Eadem correctio alibi Plutarcho adhibita a Reiskio, Wyttenbachio, Schaefero, facienda restat quæstt. conv. IX, 14, 5 (ἀμωσγέπως μετέχει πιθανότητος). Rectum apud Plutarchum sæpe legitur.

De adulatore et amico c. 1: αὐτὸς αὐτοῦ ἕκαστος κόλαξ ὃν οὐ χαλεπῶς προσίεται τὸν ἐξωθεν, ὃν οἶεται καὶ βούλεται μάρτυν ἅμα αὐτῷ καὶ βεβαιωτὴν προσγιγνόμενον. Debebat esse προσγίγνεσθαι et omitti καὶ βούλεται. Sed aliam sententiam esse ostendunt proxima de βουλήσει et οἰήσει. Scribendum est enim: τὸν ἐξωθεν, ὃν οἶεται καὶ βούλεται, μάρτυν ἅμα αὐτῷ καὶ βεβαιωτὴν προσγιγνόμενον. (C. 2 p. 50 A interpungendum sic: Ἐπεὶ πῶς ἂν . . . προσιεμένην; Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν.)

Ibd. 14 restituenda præpositio est, tollenda coniunctio, oratio melius interpungenda: σωφροσύνην γὰρ ὡς ἀγροικίαν ψέγουσιν ἐν ἀσώτοις, καὶ ἐν πλεονέκταις . . . καὶ πλουτοῦσιν ἀπὸ πραγμάτων . . . πονηρῶν αἰτάρκειαν καὶ δικαιοσύνην ὡς ἀτολμίαν καὶ ἀρρωστίαν πρὸς τὸ πράττειν. (Vulgo: πονηρῶν αἰτάρκειαν δὲ καὶ.) Paulo post scribendum: Ἡδὴ δὲ καὶ ῥήτορός ἐστί ποτε ζολακεία διασῆραι (vulgo: ἔστιν ὅτε κ. διασύραι) φιλόσοφον.

Ibd. 22 p. 62 D: φιλίας . . . ἐταιρούσης καὶ περιπλεκομένης ἐτοιμότερον τῶν δεομένων. Vertunt quasi scribatur τοῦ δέοντος. Scribendum videtur: τῶν αἰδουμένων. Paulo post (E) in versibus comici videtur fuisse: ἂν μὴ ποιήσω πέπον, μαστιγὸν μ' ὅλον. Qui se offert ad militem adulatione decipiendum, flagris se, nisi

eum mollem reddiderit, totum cædi iubet¹⁾. Tum (F) scribendum: οὐδείς γίνεται συνεργός, εἰ μὴ γεγέννηται (pro γέννηται) οὐμβουλος πρότερον, postremo autem (p. 63 B): ὁ δὲ παρουργότερος ἔστι μὲν ἐν τῷ συνδιαπορεῖν καὶ τὰς ὁφρῶς συνάγει (pro συνέχειν aut συνάγειν) καὶ συνδιανείει (pro συνδιανεύειν) τῷ προσώπῳ, λέγει δὲ οὐδέν.

Ibd. 24 p. 65 E mendum, quod Wytttenbachius subesse sensit, sic tollendum est: τὸ ἐν ψυχῇ νοῦν οὐκ ἐχούσῃ δι' εὐτυχίαν, οὐ δι' εὐφροσύνην, ὕψος καὶ φρόνημα. (V. δι' εὐτυχίαν ἢ δι' εὐφροσύνην.)

Ibd. 28 p. 69 A scribendum: ὥσπερ τοῦ Κλεάρχου τὸ πρόσωπον ὁ Ξενοφῶν . . . παρὰ τὰ δεινὰ φησιν ὁρώμενον εὐμενές . . . εὐθαρσεσιτέρους ποιεῖν (pro ἐποίει) τοὺς κινδυνεύοντας. Neque ipsa sunt Xenophon-tis verba neque ea poni ostendit verborum ordo. (Imperfectum est infinitivi tempus.)

Ibd. 33 p. 72 D: τοῦ ψόγου τὸ τραχὺ καὶ κελυστικόν. Imo: καυστικόν. Ibid. 36 p. 74 A: ἢ πρὸς ὁρμὴν τινα βίαιον ἰσταμένους ἐξ ἐναντίας φερομένην . . . ἐντεῖναι κ. τ. λ. Scrib.: ἐξισταμένους, cedentes.

De profectibus in virtute sentiendis c. 1 p. 75 B: Οὐδὲ γὰρ ἐν μουσικοῖς τις . . . ἐπιδιδούς γνῶν. Ad-denda particula necessaria potentiali modo: Οὐδὲ γὰρ ἂν ἐν μουσικοῖς, et iterum paulo post (E): τις ἂν ἀγνοή-οειεν (et præterea: ὥστε τὸν πρωτὶ κάκιστον ἐσπέρας γεγονέναι κράτιστον, ἣν δὲ οὕτω τινὲ συντύχη τὰ τῆς μεταβολῆς, καταδαρθόντα φαῖλον ἀνεγρέσθαι σοφόν, ubi editur: ἢ, ἂν δὲ οὕτω κ. τ. λ.). Idem, qui hic, solœcismus, tacite toleratur c. 10 p. 81 D (ποθήσειας ἂν), de fort. Rom. c. 5 p. 318 D (ἄρ' οὖν ἂν ταύτην τις ἀρχὴν

¹⁾ In versibus comicorum et tragicorum Meinekium et Nauckium semper adhibitos esse, satis sit semel dixisse; itaque si quid in iis tento, nihil ibi, quod satisfaceret, repperi.

ποιούμενος... ἐπάγοιτο), de amore frat. c. 16 (vid. ibi), amator. c. 23, 1 (ὅς ἂν ἀνάσχοιτο;), quæstt. conv. IX, 14, 2, 3 (ἄρ' ἂν ἡμῖν φράσειας), cum princip. philosoph. c. 2, 2 (ἐνοχλήσειεν ἂν) et 4, 1 (ἡδίων ἂν . . . ἐργάσασθαι), non posse suaviter c. 8, 4 (δόξειεν ἂν αἰτιόθεν). Mille locis recte scribitur. Hic autem paulo post (D) scribendum: μεταβάλοι ἂν ὁ σοφός, εἰ, ἥς οὐδὲ ἐν χρόνῳ πολλῷ μέρος ἀφείλε κακίας, ἅμα πᾶσαν ἐξαίφνης ἀποπέφενγε. (V. ὁ σοφός· ἥς οὐδὲ κ. τ. λ.)

Ibd. 3 p. 76 E: κατὰ τὸν δοθέντα χρησιμὸν . . . ὑπὸ τοῦ θεοῦ, πάντ' ἡμῖα καὶ πάσας νύκτας πολεμεῖν. Inter ἂν . . . συνειδῆς natum est errore πολεμῆς.

Ibd. 5 p. 78: αἵτε πρὸς αὐτοὺς ἐξαιρήσεις καὶ ἀνακρούσεις τοῦ φρονήματος . . . ταχεῖαι παρῶσι. Fuerat: ἐξαορνήσεις.

Ibd. 7 p. 79 A: Συμβαίνει δὴ τὸ τοῦ Ἀντιφάνους ὥς τις εἶπε τῶν Πλάτωνος συνήθων. (Περὶ post εἶπε contra codices additur.) Scribendum videtur: τὸ τοῦ Ἀντιφάνους ἢ ὅστις εἶπεν ἐπὶ τῶν Πλ. συνήθων. Non plane constabat, quis dixisset. Paulo post in loco de Sophocle scribendum est: τῆς αὐτοῦ (pro αὐτοῦ) κατασκευῆς. Sophocles se dixerat primum Æschyli grandiloquentiam imitando (ut ita dicam) perlusisse et eluctatum esse, deinde suæ ipsius orationis formam austeram et artificiosam, nunc tertium iam dictionis genus sequi (μεταβάλλειν, hoc est, ut persæpe, mutando adsciscere; prave quidam μεταλαβεῖν, tempore etiam verbi perverso). Omitto, quæ in loco facili et certæ sententiæ argutati sint et deliquerint, qui de Sophoclis arte scripserunt.

Ibd. 8 p. 79 B scribendum: οὔτως ὁ, τῶν ἄλλων . . . ἀναστρεφομένων, αὐτὸς εὐρίσκειν τι, sic qui . . . invenit. Vulgo deest articulus. Idem mendum erat in quæstt. conv. II, 10, 1, 6.

Ibd. 9: εἰ χρώμεθα τῷ λόγῳ πρὸς ἑαυτοὺς μὲν δὴ χρηστικῶς, πρὸς ἑτέροους δὲ μὴ δόξης εἰκαίας ἔνεκα . . .

ἀλλὰ μᾶλλον ἀκοῦσαί τι καὶ διδάξαι. Ineptum χρῆσθαι χρηστικῶς et pravum δῆ. Scribendum: πρὸς ἑαυτοὺς μὲν δηκτικῶς (vid. c. 10 p. 81 A: τῷ δηκτικῷ καὶ πικρῷ χρωῶνται πρὸς ἑαυτούς), deinde: ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ ἀκοῦσαί τι κ. δ. Tum c. 10 p. 81 C, ubi est: Τοῦτοι γὰρ αὐτὸν εὐδοκιμοῦντα παρ' ἑαυτῷ μὴ καταφρονεῖν . . . δείκνυσσι κ. τ. λ., scribendum: Τὸ γὰρ . . . μὴ καταφρονεῖν.

Ibd. 11 p. 82 B post ἀτυφία κενῇ addendum ἢ (ἐπιδεικνύμενος . . . καλλωπίζεται . . . ἢ διασώπτων . . . αἶσται νεανιεύεσθαι). Deinde pro ἐγχερίσματα videtur substituendum ἐκστρέμματα, *distortiones*. (Ἐγχερίσματα nihil est.) Paulo infra (D) scribendum: καταφρονήματα δ' εἴσω. Ὅσῳ γὰρ, εἶπεν, ἐνδοτέρῳ, sublato τὸ καταφρονεῖν, quod additum est, cum εἴσω in εἰς corruptum esset.

De inimicorum utilitate c. 6: Τοῦτ' ἐν οὖν ἐνεσι τῷ λοιδορεῖν . . . χρήσιμον· οὐκ ἐλάττον δ' ἐτέρου τὸ λοιδορεῖσθαι. Wyttenb. ἕτερον. Debuerat: ἕτερον τῷ λοιδορεῖσθαι. C. 8 p. 90 D scribendum: Οὐτι μὲν τούτου . . . κάλλιον ἐστι, τοῦ λοιδοροῦντος ἐχθροῦ τὴν ἐσυχίαν ἄγειν (pro: οἷτε . . . τὸ λοιδοροῦντος). Appositione τοῦ . . . ἄγειν adiungitur ad τοῦτον. C. 9 p. 90 F cum Plutarchus scripsisset: καὶ παισὶν ἐχθροῦ καὶ οἰκείοις ἐν χρεία γενομένοις (*liberis et propinquis*), ineptissime post οἰκείοις additum est πράγμασιν.

De amicorum multit. c. 2: ἡ τῆς πολυφιλίας ὄρεξις, ὥσπερ ἀκολάστων γυναικῶν τῷ . . . πολλοῖς συμπλέκεσθαι τῶν πρώτων κρατεῖν μὴ δυναμένοις. Scribendum: ὥσπερ ἐρως ἀκολάστων γυναικῶν . . . κρατεῖν μὴ δυνάμενος.

Ibd. p. 94 B, una littera melius ceteris adiuncta, locus sic constituendus est: Ἐπεὶ δ' ἡ ἀληθινὴ φιλία τρία ζητεῖ μάλιστα, τὴν ἀρετὴν . . . ὥς ἀναγκαῖον (δεῖ γὰρ ἀποδέξασθαι κρίναντα καὶ χαίρειν συνόντα καὶ χρῆσθαι δεόμενον), ἅπαντα (v. ἅ πάντα) πρὸς τὴν

πολυφιλίαν ὑπερκαυτιοῦται, καὶ μάλιστα . . . ἢ κρείσσις.
Σκεπτόν δὴ πρῶτον κ. τ. λ.

Ibd. 5 p. 95 B scribendum suspicor: ἄλλον τρόπον
" Ἀλλοὺς ἐγείρει φροντὶς ἀνθρώπων (pro: ἄλλον τρόπος,
ἄλλον).

Ibd. 6 p. 95 E: οὕτως ἐν τοῖς φίλοις χρήσιμον καὶ
τὸ λειτουργεῖν πολλοῖς ἐνεσσι καὶ τὸ συναγωνιᾶν κ. τ.
λ. Scribendum: οὕτως ἐν τῷ πολλοῖς φίλοις χρῆσθαι
καὶ τὸ λειτουργεῖν πολλοῖς ἐνεσσι κ. τ. λ.

Ibd. 7 pro φίλων scribendum φίλῳ (Οὐκ ἐστι φίλῳ
μὴ συναδικεῖσθαι καὶ μὴ συναδοξεῖν καὶ συναπεχθά-
νεσθαι), c. autem 8 τὴν τοιαύτην pro τὴν αὐτὴν
(ἀλλὰ τοῖς ἀξίοις τὴν τοιαύτην φυλάττειν κοινωνίαν).

De fortuna c. 3 p. 98 F: καὶ Ἀναξαγόραν σφῶν τε
αὐτῶν χρώμεθα καὶ βλέτομεν καὶ ἀμείλομεν. Scri-
bendum videtur: πόνῳ τε αὐτῶν χρώμεθα. (De c. 4
dictum est p. 140.)

Ibd. 6 p. 100 A: μὴ συρίζειν ἄμουσον ὄντα, μηδ'
ἀναγινώσκειν ἀγράμματον, μηδὲ ἰσπεύειν ἄνιππον.
Ad sibilandum nulla opus est musa aut musica; scrib.:
μὴ μινυρίζειν, cantillare.

De virt. et vitio c. 4 p. 101 D: οὐ βιώσῃ φιλοσογήσας
ἀηδῶς, ἀλλὰ πανταχοῦ ζῆν ἡδέως μαθήσῃ. Scrib.:
φιλοχωρήσας.

Consolat. ad Apollonium c. 1 verba quædam loco mota
in suam sedem retrahenda, addito ἥ, sunt, non delenda:
Οὐδὲ γὰρ . . . εὐθύς προσφέρουσι τὰς διὰ τῶν φαρμά-
κων βοηθείας ἥ (ἥ τὰς) διὰ τῆς τῶν ἔξωθεν ἐπι-
χρίσεων ἐπιθέσεως, ἀλλ' ἔωσι τὸ βαρύνον τῆς
φλεγμονῆς αὐτὸ δι' αὐτοῦ λαβεῖν πέψιν.

Ibd. 6 p. 104 C: ἐξ ἧς ἀφύτα μὲν ψυχῆς νόσοι τε
καὶ κήδεα καὶ μοῖρα θνητῶν ἐκείθεν ἡμῖν ἔρπει. Post
ψυχῆς excidit aliquid huiusmodi: ἀσθένεια δὲ σώματος.
(C. 14 extr. fortasse fuit: τρία ταῦτα ἔπη.)

Ibd. 24: Μείον γὰρ ὄντως Τρωῖλος ἐδάκρυσεν ἢ

Πρίαμος αὐτὸς, εἰ προστελεύτησεν ἐν ἀκμαζούσῃ αὐτῷ
 τῆς βασιλείας καὶ τῆς τοιαύτης τύχης ἣς ἐθρήνει. Nihil
 ad Troili et Priami comparationem (de qua a Callimacho
 sumpta Cicero Tusc. I, 93) pertinet adiuncta condicio;
 inania et perversa illa ἣς ἐθρήνει. Scribendum: *Μεῖον*
γὰρ ὄντως Τρωΐλος ἐδάκρυσεν ἢ Πρίαμος, καὶ Πρίαμος
αὐτὸς, εἰ προστελεύτησεν ἐν ἀκμ. αὐ. τ. β. κ. τ. τ. τύχης,
ἥσσοι ἀν ἐθρήνει, οἷα γοῦν κ. τ. λ. Priamum ipsum,
 si stante fortuna regni mortuus esset, minus ploraturum
 fuisse dicit, qualia nunc deplorantem apud Homerum audi-
 mus. Frequentia sunt in his Plutarchi scriptis huius men-
 dorum generis, de quo dixi supra p. 42 sqq., exempla,
 pauca ab aliis, plura a me ipso animadversa; vid. præcept.
 coniug. c. 25 (ubi Wytttenbachius in animadversionibus idem
 omnibus litteris posuit, in quod ipse incidi: *τῇ γὰρ αἰσχροῦ*
σεμνόν, εἰ φιλεῖται διὰ τὸ ἥθος, τῇ δὲ καλῇ, εἰ διὰ
τὸ ἥθος μᾶλλον ἢ τὸ κάλλος), de superst. c. 11, de
 glor. Athen. c. 3, de Iside et Osir. c. 17, de def. orac. c. 3,
 virt. doceri posse c. 3, quæstt. conv. VI, 3, 1, 3, VII, 8,
 4, 9, IX, 3, 2, 4, de Stoic. repugn. c. 25, 1, adv. Stoic. c.
 35, 4 et 42, 5, adv. Colot. c. 24, 4.

Ibd. 26 p. 115 A oratio sic interpungenda est: 'Ἀλλ'
 εἰ λογίζοινθ', ὅτι παύσεται, τίνος γενομένου, προσανα-
 λογίσαιντ' ἄν. Χρόνου δηλαδή. Τί ποιήσαντος; τὸ
 μὲν γὰρ γεγεννημένον οὐδὲ θεῶν δυνατόν ἐστι ποιεῖν
 ἀγέννητον· οἴκοῦν τὸ νῦν παρ' ἐλπίδα συμβεβηκὸς . . .
 ἔδειξε εἰωθὸς περὶ πολλοὺς γίνεσθαι δι' αὐτῶν τῶν
 ἔργων. (V. ἔδειξε τὸ εἰωθός.) Si considerarent, desitutum
 aliquando luctum, simul considerarent, quo facto (interposito)
 desitutus esset. Tempore nimirum. Quid igitur tempus
 effecturum? (Proprie: quid cum tempus effecisset? Synt.
 Gr. § 198 a.)

Ibd. 27 p. 115 D scribendum: οὕτως ἀναγκαζό-
 μενον εἰπεῖν (pro ἀναγκαζόμενος, et paulo ante cum
 Reiskio: σιωπᾶν ἐρρήκτως). Tum vero paulo post (E)

tollendum additamentum, ut scribatur: ἄριστον γὰρ πᾶσι καὶ πάσαις τὸ μὴ γενέσθαι· τὸ μάλιστα μετὰ τοῦτο καὶ πρῶτον τῶν ἄλλων, ἀνυστόν δέ, τὸ γενομένους ἀποθάνειν ὡς τῆχιστα: post hoc autem et reliquorum (excepto illo vere primo) primum et quod fieri possit, natos mori quam primum. (Nam ut omnino non nascantur, fieri non posse.) Adscriptum ad illud τὸ μ. μετὰ τοῦτο declarandum δεύτερον in alium locum devenit (τῶν ἄλλων ἀνυστόν, δεύτερον δέ).

Ibd. 29 (in versu Pythagorico): ἦν ἂν μοῖραν ἔχης, ταύτην ἔχε μὴδ' ἀγανάκτει. (V. ὢν ἂν . . . ἔχους.)

Ibd. 31 p. 117 E. Ambitus hic verborum: καὶ ὅτι οἱ πλείστοι θάνατοι . . . τοῖς δὲ ἀκμάζουσι, qui loco suo motus est, non, ut Wytttenbachius putavit, post ἐκφυγεῖν transferendus est, sed post κακουχίας. Proxime pro προειληφέναι scribendum ὑπειληφέναι (ὑπειλ., διότι βραχὺν χρόνον προειλήφασιν ἡμᾶς). (De c. 33 init. dictum est ad Thucyd. VI, 21.)

Ibd. 34: Σφοδρὰ ἦν ἐπιτετευγμένος ὁ νεανίσκος Ἀπολλώνιος ἐν μοῖραις. Codex D Ἀπόλλωνι, plures καὶ μοῖραις. Scribendum: Ἀπόλλωνι καὶ Μούσαις, Apollini et Musis aptus.

Præcepta de sanit. c. 1 p. 122 D scribendum, sublato solœcismo: πλείους ἂν ἴδοις (pro ἴδῃς) et c. 4: ἐστίαισι βασιλικὴν καὶ ἡγεμονικὴν συμπεριφορὰν ἀπαραίτητον, sublato καὶ post ἡγεμονικὴν.

Ibd. 8 restituendum e codicibus ὅσας ἡδονὰς pro ὅσας ἡδοναί. Sanitatis curam Plutarchus dicit vel voluptatum causa adhibendam, quod morbus voluptatibus plus etiam quam actionibus, peregrinationibus, studiis litterarum obstat. Itaque etiam recte Mezeriacus: καὶ γὰρ φιλοσοφεῖν ἀρρωστίαι πολλοῖς παρέχουσι pro πολλοῖς.

Ibd. 9: ἐν τε τούτοις (καύσει καὶ καταπλάσμασι) γενόμενοι πιεζοῦμεν σφόδρα τὰς ἀμαρτίας ἀνταπερειδόμενοι (Mezer. pro ἐναπερ.) τῇ μνήμῃ καὶ, καθάπερ

οἱ πολλοὶ νῦν μὲν ἀέρας, νῦν δὲ χώρας ἐπιμεμγόμενοι
 νοσώδεις, ἀποδημίας τέ τινας λέγουσιν, ἐξαίρουμένοι
 τῆς αἰτίας τὴν ἀκρασίαν καὶ φιληδονίαν. Mire id,
 quod vulgo fit, comparatur cum vulgi consuetudine (καθ.
 οἱ πολλοί). Scribendum: καθάπερ οἱ αἰπόλοι, νῦν μὲν
 κ. τ. λ. Illi sic se dominis excusabant de malo foetuum
 proventu. Præterea non ἀποδημῖαι in hac re commemo-
 rabantur, sed ἐπιδημῖαι (significatione apud medicos
 recepta). Verbum λέγουσιν, quod Mezer. et Wytttenbachius
 in λέγομεν mutabant, prorsus tollendum est; nam ad
 ipsos ægrotos ἐπιμεμγόμενοι pertinere debet, de quorum
 effugiis alioquin nihil dicitur. Infra p. 127 A scribi debet:
 Οὐδὲ γὰρ γεννᾷ τὸ ὑγιαῖνον σῶμα φύσει μεγάλας
 ἐπιθυμίας. Vulgo: γὰρ ἄγαν τὸ ὕγ. sine sensu.

Ibd. 10 scrib.: καθάπερ οἱ ἄθροιοι (pro ἀγαθοί)
 ναϊκλήροιοι πολλὰ δι' ἀπληστίαν ἐμβαλόμενοι et c. 11
 p. 127 F: Τοῖς δὲ πλείονας ἀκρασίᾳ καὶ μαλακίᾳ
 συνήγορον ἔχουσα παροιμίαν ἐλπὶς ἀναπέθει (pro
 ἀκρασία καὶ μαλακία). Utriusque loci vitium alii sen-
 serant; alterius auxit Wytttenbachius interposito καί post
 μαλακία. Sed idem recte in proximis ἐξελόντας καὶ δια-
 φορήσοντας pro ἐξελόντας καὶ διαφορήσαντας. (C. 12 init.
 τὸ σῶμα τοῦ προσφερομένου est corpus eius, qui cibum
 capit. Incredibiliter enim vertitur.)

Ibd. 13 p. 128 E scribi debet: οὐχ ἴτιον ἐν ἡδο-
 ναῖς ἢ πόνοις (pro καὶ πόνοις) διατριβήν, c. autem 15
 (14 Wytth.) p. 129 D: ἀλλὰ ταυτὶ τὰ φαῦλα καὶ κοινὰ
 μὴ παρεργως ἀκούοντα, πληθὺς καὶ κενώσιν (v. λεί-
 ωσιν), κόπον, ἀργυρνίαν, coll. c. 22 (20).

Ibd. 16 (15 W.) p. 130 B: "Οτι γὰρ ἰσχύειν (recte
 Mez. ἰσχύειν) δίδωσι τὸ πνεῦμα, δηλοῦσιν οἱ ἀλείπται,
 τοὺς ἀθλητὰς κελεύοντες ἀντερεῖδειν ταῖς τρίψεσι καὶ
 παρακάμπειν τείνοντας ἀεὶ τὰ πλάσσομενα μέρη . . .
 τοῦ σώματος. Aperte, ubi est παρακάμπειν, requiritur
 aliquid de spiritu. Codices παρεγκύπτειν. Scrib.: παρεγ-

καπτεῖν, *simul spiritum retrahere*, eademque correctio adhibenda fragmento de anima, quod Wytttenbachius comparat. Supra (A) in περὶ ὀδόντων subest unum substantivum pendens a χρεῖαν, sed non reperio; dentium mentio hinc alienissima.

Ibd. 20 (18 W.) p. 133 D: μὴ εὐθὺς ὦμῃ καὶ ξεούσῃ τῇ τροφῇ βαρύνειν τὴν πίψιν, ἀλλ' ἀναπνοὴν καὶ χάλασμα ἔχειν. Aut ἔχειν εἶν aut tantum εἶν poni debet. Paulo post (D) scribendum: ἀγῶσι πρὸς ἀμιλλαν ἐπιδεικτικὴν καὶ νικητικὴν (v. ἢ κινήτικὴν) περαινομένοις.

Ibd 22 (20) p. 134 B: καθάπερ τὰ κοπιόμενα ῥεῖθρα. Imo: τὰ ἀνακοπιόμενα, quorum cursus retro cogitur.

Præcept. coniug. c. 13: πῶς οὐκ αἴσχιον ἐτέρων παρόντων . . . διαφέρεισθαι πρὸς ἀλλήλους; Δεῖ τὰς μὲν . . . φιλοφροσύνας ἀπορρήτους πρὸς τὴν γυναῖκα ποιεῖσθαι, νοουθεσίᾳ δὲ . . . καὶ παρρησίᾳ μὴ χρῆσθαι φανερά καὶ ἀναπεπταμένη. Prave hæc tanquam contraria ponuntur (τὰς μὲν . . . νοουθεσίᾳ δέ). Sed neque δεῖ neque μὴ in codicibus est. Scripsit igitur Plutarchus: πρὸς ἀλλήλους, ἢ τὰς μὲν φιλ. ἀπορρήτους ποιεῖσθαι . . . , νοουθεσίᾳ δὲ . . . χρῆσθαι φ. κ. ἀναπεπταμένη;

Ibd. 34: ὁ δὲ τῶν συγκαθευδόντων ἐκ διεστώτων. Scrib.: ὁ δὲ τῶν οὐ συγκαθευδόντων. (Μόνον audiri nequit, et idem esset hoc genus atque superius.) C. 39 p. 143 E tollendum καὶ male participiis interpositum: Ἡ γὰρ ὠδίνουσα δυσφοροῦσα πρὸς τοὺς κατακλίνοντας αὐτὴν ἔλεγε. Tum scrib.: Ἄν δὲ ἡ κλίνῃ γεννᾷ διαφορὰς καὶ λοιδορίας . . . , οὐ ῥάδιον κ. τ. λ. Vulgo est ἂν δέ, quasi hoc genus lecti proprium sit.

Ibd. 42: Τοῦτων δὲ πάντων ἱερώτατός ἐστιν ὁ γαμήλιος. Scrib.: ἱερώτερός. Præcept. sanit. c. 8 p. 126 D Stobæus verum præbet: ἀληθέστερον δέ. Contra in conv. sept. sap. c. 15 contra Xylandri admonitionem et duos

codices retinetur *πρεσβύτερον* pro *πρεσβύτατον*. E *φοβερώτατος* (γ) in vita Æmilii c. 28 et quæstt. conv. I, 2, 2, 2 factum est *φοβερώτερον* in apophth. p. 198 B. Cfr. ad Strab. V p. 223.

Conviv. septem sap. c. 8 p. 153 A pro *κατὰ ταύτας* scribi oportet *κατ' αὐτάς*, c. autem 11 p. 154 E: *ἐν ἡ (πολιτείᾳ) τῶν ἄλλων ἴσων ὀριζομένων ἀρετῇ τὸ βέλτιον ὀρίζεται καὶ κακία τὸ χεῖρον* (pro *ἀρετῇ... κακία*).

Ibd. 13 scrib.: *Ἄλλ' οὐ δεῖ* (pro *οὐδὲ*) *τοῦτο τὸ ποτήριον δημοτικὸν εἶναι*, de logica necessitate et probabilitate, ut non raro apud Latinos *oportet*. Euripides Ion. 291: *εὐγενῇ νιν δεῖ πεφνέναι τινά*. (De proximo loco, p. 155 F, dictum est p. 140.). Deinde p. 156 C pro *νομίζομεν* scribendum: *νομίζοιμεν*.

Ibd. 15: *ἢ, εἰ τὸ μέγιστον εὐδοκεῖ, τὸ μηδὲ ὅλως τροφῆς δεῖσθαι*. Scrib.: *ἢ, εἰπέ μοι, μέγιστον οὐ δοκεῖ τὸ μ. ὅ. τ. δεῖσθαι*; (Cod. Harl. *ἢ τὸ μέγιστον οὐ δοκεῖ*;) Notum est, *εἰπέ μοι* interponi etiam orationi, quæ ad plures convertatur. Paulo post coniunctis et expolitatis aliorum emendationibus scribendum est: *καὶ μάλιστα παρακειμένης τραπέζης, ἣν ἀναιροῦσι φιλίων θεῶν βωμὸν οὖσαν καὶ ξενίων*. Ὡς δὲ Θάλης λέγει, *τῆς γῆς ἀναιρεθείσης σύγχυσιν τὸν ὅλον ἔξειν κόσμον, οὕτω ἀναιρουμένης τροφῆς (ἀναίρεσις τροφῆς?) οἴκου διάλυσίς ἐστι*. Voces plures loco motas vidimus consol. ad Apoll. c. 1 et 31.

Ibd. 17 extr.: *λεκτέον εἰς ἅπαντας, ..., μᾶλλον δὲ ἀκτέον ἐπὶ τοὺς νέους τούτους διθυράμβους ὑπερφθεγγόμενον ὃν ἤκεις λόγον ἡμῖν κομίζων*. Scribendum: *μᾶλλον δὲ κρακτέον ἐστὶ, τοὺς ν. τ. διθυράμβους ὑπερφθεγγόμενον, ὃν κ. τ. λ.* Dicenda nobis apud omnes aut proclamanda est, quam affers, oratio, ita ut sono vincat novos hos dithyrambos. Lucian. Toxar. c. 35: *τὰ ἔργα ὑπερφθέγγονται τοὺς λόγους*. Substantivum *κεκράγμιατα* restitui Plutarcho supra p. 23.

Ibd. 19 p. 162 D: εἰς τὸν Δύρνον ποταμὸν ἐξω
φερόμενον. Imo: ἔσω. Tum p. 163 A scribendum: Μέ-
μνημαι δὲ . . . σωτηρίαν τινὰ . . . γενέσθαι λεγομένην
οὐκ ἀκριβῶς· (v. λεγόμενον ἀκριβῶς) ἀλλ' ὁ Πιπτακός,
ἐπεὶ γιγνώσκει, δίκαιός ἐστι περὶ τούτου διελθεῖν. (Hæc
extrema Wytt. correxit.)

De superstitione c. 3 p. 165 E scrib.: οὐδὲ τῇ ψυχῇ
τότε γοῦν (tum saltem, cum dormit, pro ποτε γοῦν) δίδωσι
ἀναπνεῦσαι.

Ibd. 11 p. 170 F supplenda, quæ ob similitudinem
vocum exciderunt, ad hunc modum: καίτοι γε, ὥσπερ ὁ
Τάνταλος ὑπεκδῦναι τὸν λίθον ὑπεραιωρούμενον
[βούλοιτο ἄν, οὕτως ὁ δεισιδαίμων αἰωρού-
μενος] τῷ φόβῳ καὶ πιεζόμενος ἀγαπήσειεν ἄν κ. τ. λ.
Vulgo ὑπαιωρούμενος scribitur.¹⁾

Quæstionum Rom. c. 14 scrib.: πότερον ὅτι τιμᾶσθαι
δεῖ τοὺς πατέρας ὡς θεοὺς, πενθεῖσθαι δὲ ὡς τεθνή-
κóτας, sublatis additamentis, c. 19: γίνεται γὰρ αὐτοῖς

¹⁾ Apophthegmatum farraginem ex Plutarchi vitis ceterisque scrip-
tis a duobus, ut videtur, hominibus corrasam, ab altero paulo
diligentius ducum et imperatorum, ab altero Laconum Lacæna-
rumque neglegentius, et aliunde auctam Wytttenbachius et Dueb-
nerus mira inconstantia sic ediderunt, ut alia menda corrigerent,
alia, quorum correctio ex ipsius Plutarchi altero loco sumi
simpliciter poterat, relinquerent sine ulla notatione (ut p. 206
B: πολίχνιον . . . λυπρὸν ἐν ταῖς Ἀλπεσι περιερχομένον pro
παρερχομένον, ut scribitur Cæs. c. 11, p. 236 F παραχωρεῖν τοὺς
νεανίσκους pro νεανίσκοις, ut est Lyc. c. 12). Ex iis, quæ celer-
rime percurrens annotavi, quattuor ponam. Nam p. 208 F. scri-
bendum est: κελεύσαντος, εἴπερ ἐστὶν ὃς δοκεῖ, στρατεύεσθαι,
p. 214 D: παρὰ πολὺ μὲν Θηβαίων, παρὰ πολὺ δὲ Λακεδαιμονίων
ἀμεινόνων ὄντων, omisso χειρόνων post Θηβαίων, p. 221 F:
οὔτε τί αἰτήσαντα οὔτε δανεισάμενον, p. 225 A: ἐρωτώντων·
Μήτι ἕτερον διεγνώκας ποιεῖν ἢ τὰς παρόδους κωλύειν; ἰέναι
κωλύσων τῷ λόγῳ ἔφη, τῷ δ' ἔργῳ θανούμενος. Cetera
omitto.

τρόπον τινὰ καὶ νῆ ἢ φύσις, c. 24: τρίτη δὲ περὶ τὴν πλήρωσιν αἰτίης, πανσελήνου γενομένης (sublato τῇ post δέ), c. 46 p. 276 A: πολυωρητικὴν θεὸν, διαφυλακτικὴν (om. ἦν), c. 72: μηδ' ἐπιπνεόμενον (pro ἀναπνεόμενον), *ne cum affletur quidem*, c. 78 bis: ἐφεῖναι pro ἀφεῖναι, c. 80 fortasse: σιτισμὸν τὸν ἐντιμότητα (pro σίαστον ἐντιμ.), c. 83 p. 284 B: βάρβαρός τινος ἱππικοῦ θεράπων (pro: βαρβάρου τινὸς ἱ. θ.), c. 98: οὐδὲν ἄλλο πράττουσι πρότερον ἢ (pro πρώτον ἢ, vid. ad præc. coniug. c. 42).

Quæstt. Græc. c. 20 scrib.: ὁμοῦ τοῦ πάθους pro ὁμοῦ et c. 51 τῶν ἄκρων pro τῶν ἀγρῶν.

De fortuna Rom. c. 2 p. 316 F: ὁ τὴν Ῥώμην ὑποβαλόμενος χρόνος μετὰ θεοῦ τύχην καὶ ἀρετὴν ἐκείρασε. Scr.: ὑποβαλόμενος ἀρχέγονος. Paulo post p. 317 A scripsit Plutarchus: τῶν μὲν ἔτι μικρῶν καὶ σποράδην γερομένων διολισθαινόντων καὶ ὑποφευρόντων τὰς... περιπλοκάς. Additum ante διολισθαινόντων alterum καὶ subiectum et prædicatum confundit; sequitur: τὰ ἀδρότερα καὶ συνεστηκότα ἤδη. Tum (B) faciendum: ἀμήχανος ἦν (pro ἦ) φορὰ καὶ πλάνη.

Ibd. 7 p. 319 F: ἐγὼ γὰρ καὶ Κλεοπάτραν τῇ τύχῃ Καίσαρος τίθημι. Aut ἐν τῇ τύχῃ scribendum aut, quoniam Duebnerus τῇ in codicibus non esse significat. τύχην Καίσαρος τίθ., *Cæsaris fortunæ partem*. (Aliud mendum ex hac pagina sublato est p. 67 n.)

Ibd. 8 scribendum: τῶν ἰδρυσασμένων καὶ κτισάντων τὴν πόλιν, non ἐνιδρυσασμένων, ut extremo capite scribitur ἐν ἰδρύσει καὶ κτίσει πόλεως. (De c. 9 extr. dictum est p. 55, de c. 11 p. 323 F p. 54.)

Ibd. 11 p. 323 F: Τὰς δὲ νίκας ἀριθμοῦσιν... νήσοις καὶ ἡπείροις προσορμιζομέναις τῷ μεγέθει τῆς ἡγεμονίας. Nulla hic ὀρμυσις. Scrib.: προσορμιζομέναις, *adiunctis* (finium continuatione). Eodem cap. extr. (Φίλιππος... προηττημένος ἐπιπτε) scribendum videtur: ἐκνπτε, *capite demisso sedebat*.

Ibd. 12 p. 324 E: οἱ μὲν εἰς Ῥώμην κατάραντες, ὑπὸ τῆς φυγῆς καὶ ταραχῆς συναναπλήσαντες τὸν δῆμον ἐξεπτόησαν. Scrib.: . . . κατάραντες ἀπὸ τῆς φυγῆς ταραχῆς ἀναπλήσαντες τὸν δῆμον ἐξεπτόησαν, sublato καί. Paulo post (F), ubi est: ἵνα . . . μηδ' . . . ὅπλοις ἀρχαιρεσιάζη τὰ τοῦ στρατοῦ, fuit olim: ὅπλοις ἀρχαιρεσιάζεται τοῦ στρατοῦ. (Medium de Camillo sibi ipso comitia habente.) C. 13 p. 326 B mutandus (præeunte interprete Latino) accentus et una littera, ut sit: ὁ δὲ ἄγων αὐτὸν (non ἄγὼν αὐτὸς) ὡς ἀληθῶς ἐπὶ (non ὅ ἐπὶ) πάντας ἀνθρώπους δόξης ἔρος. Proxime ante scribendum: οἱ πρόφασις (*quo expeditionem suscipiendi*) pro ὡς πρ.

De Alexandri fortuna I, 3 scribendum: ἔτι (pro ἐπὶ) τοῖς Φιλιππικοῖς πολέμοις ἐπέσπαιρεν ἡ Ἑλλάς.

Ibd. 5 p. 328 D tollendum καί ante Περσῶν, ut hæc sit sententia: Ὁμηρος ἦν ἀνάγνωσμα Περσῶν καὶ Σουσιανῶν, καὶ Γεδρωσίων παῖδες τὰς Εὐριπίδου . . . τραγωδίας ἦδον. Paulo post p. 329 A scribendum (præeunte Reiskio, sed in forma aberrante): αἷς ἐμπολισθείσας (et proxime ante cum Reiskio: παροικοῦσαν).

Ibd. 9 p. 331 C: Πῶς γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἀγάλλεσθαι τραύμασι; Excidit οἷε post ἰδίοις. Recte interpres Latinus.

Ibd. 10 p. 332 A: καὶ τὴν Ἑλλάδα σπεῖραι, καὶ καταχέασθαι γένους παντὸς εὐδικίαν καὶ εἰρήνην. Scrib.: καὶ τὴν Ἑλλάδα κατασπεῖραι καὶ καταχέασθαι γένους παντὸς εὐδικίαν κ. εἰρ. Adiectivum est Ἑλλάδα in poetico sermonis colore.

De Alex. fort. II, 2 p. 334 D: καὶ τὸ ἔνδοξον αὐτῶν καὶ χάριεν τῷ τέρπειν δ' οἷκ ἦν εὐάλωτος εἰς τὸ μιμεῖσθαι. Excidit vox, cum forma orationis huiusmodi esset: ἐν τῷ τέρπειν εἰδὼς οὐκ ἦν εὐάλωτος εἰς τὸ μιμεῖσθαι. Ipsum participium non præsto.¹⁾

¹⁾ C. 1 p. 334 C mire errant interpretando; οὐδὲ παρὰ τοῖς ἀντιτέχνοις

Ibd. 6 p. 338 E: *Δαρσεῖος γὰρ οὕτως ἐκινήθη πρὸς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἡλικίαν*. Scrib.: *ἐπόπτως ἐκινήθη*, *suspicionē commotus est*.

Ibd. 7 p. 339 E: *Καὶ μὴν καὶ Φιλώτας ὁ Παρμενίωνος τρόπον τινὰ* (sic codd., non *τρόπῳ τινί*) *τῶν κακῶν ἔσχε τὴν ἀκρασίαν*. Addere conantur *αἰτίαν* (ante *τρόπον*); ea notio latet in altera voce: *τρόπιν τινὰ τῶν κακῶν ἔσχε*, *fundamentum et initium*. Mollit imaginem additum *τινά*. Cfr. Aristoph. vesp. 30. Sequuntur proxima hæc: *καὶ (Ἀντιγόνα) τὸν Φιλώταν ἀψάμενον αὐτῆς εἶχε μάλα*. *Καὶ δὴ ὁ σιδάρεος ἐκεῖνος* (codices *ἐκ τινος*) *πεπαινώμενος οἷον ἐκράτει τῶν λογισμῶν ἐν ταῖς ἡδοναῖς, ἀλλ' ἀνοιγόμενος ἐξέφερε πολλὰ τῶν ἀπορορήτων πρὸς αὐτήν*. Primum scribendum: *εἶχε*. *Μαλακία δὴ ὁ σιδάρεος . . . πεπαινώμενος*. Sed vix a poeta solum σιδάρεος transtulit Plutarchus, sed etiam substantivum imaginem continens, idque quod fuerit, ostendit participium ἀνοιγόμενος. Fuit: *Μαλακία δὴ ὁ σιδάρεος ἐχῖνος πεπαινώμενος κ. τ. λ.* Vas ferreum tabulas et arcana continens significatur voce e foro Attico sumpta.

Ibd. 8 p. 340 B oratio sic interpungenda: *Πῶς γὰρ οἰχί; Τὸν ἄτρωτον, ὃ Ζεῦ, . . . τὸν ἀστράτευτον χρεμετίσας ἵππος εἰς τὸν Κύρου θρόνον ἐκάθισεν, ὥς . . . πρότερον*, sublato ὃν ante *χρεμετίσας*. Ironice affirmatur. Deinde notanda lacuna: *ἐπὶ θίρας αὐτῷ τὸ διάδημα τῆς Ἀσίας* (sic codices, non *τῆς βασιλείας*) *ἤλθεν, ὥς Παρίσατις *** · *** δια Βαγῶαν κ. τ. λ.* Extremo capite ex ἄρα Ἀλύννομος satis emergit verum nomen Ἀβδαλόνημος.

Ibd. 11 p. 342 D in Alexandri rebus testis a Plutarcho citatus erat non *Φύλαρχος*, sed *Κλείταρχος*, c. autem 13 p. 344 E scriptum: *ὅτι τύχης μέγαν ἀγῶνα καὶ ἄρετῆς θεᾶται*, non: *κατ' ἀρετῆς*.

ἐθέλουσιν εἶναι . . . καὶ καθαιροῦσιν est: *ne apud eos quidem qui æmuli esse volunt et . . . obtreçant*.

De gloria Atheniensium c. 2: Τῷ γὰρ ὄντι γλαφυρῶς ὁ Παρθασίου (Θηροῦς) γέγραπται καὶ πεποίηται καὶ τι προσέοικε. In πεποίηται καὶ latet dativus adiectivi aut participii; fortasse fuit: καὶ ποικιλικῶς τι προσέοικε.

Ibd. 3 p. 347 B Plutarchus scripsisse videtur: διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς ἀμίλλης, verbis usus Thucydidis; repetitum ex superiore versu συντάξεις effecit, ut ex ἀκρίτως una remaneret syllaba ως. Deinde scribendum: περιδεῶς συναπονεύων... γραφικῆς ἐνεργείας ἐστίν. Ὡστε κ. τ. λ. (Wyttenb. συναπονείοντες.) Paulo infra (E) oratio propter idem vocabulum bis positum vitiosa sic supplenda est: οὐ γὰρ οἱ λόγοι ποιοῦσι τὰς πράξεις, ἀλλὰ διὰ τὰς πράξεις καὶ ἀκοῆς ἀξιοῦνται.

Ibd. 6 extr.: τοῖς δὲ νικήσασιν οὐ τρίπους ὑπῆρχεν, οὐκ ἀνάθημα τῆς νίκης... ἀλλ' ἐπιπαισμάτων ἐκκεχυμένον βίον καὶ τῶν ἐκλελοιπόντων κενотάφιον οἴκων. Scribendum sublata priore negatione: τοῖς δὲ νικήσασιν τρίπους ὑπῆρχεν, οὐκ ἀνάθημα κ. τ. λ. ... ἀλλ' ἐπιπίεσμα ἐκκεχυμένων βίων καὶ τῶν ἐκλελοιπόντων κενотάφιον οἴκων. Postrema restituit Reiskius, nisi quod ἐπίπαισμα incommode effinxit; urget monumentum tanquam onus sumptibus adiectum.

Ibd. 7 p. 349 E: Ἰωνίαν ἀνισταμένην ἐπεῖδεν ἡ Ἑλλάς. Imo: συνισταμένην. Alterum vastatam, incolis eiectis, significat.

Ibd. 8 primum quod scribitur: οἱ δὲ ῥήτορες ἔχονσί τι παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς στρατηγοίς, restituendum est, quod sententia requirit, ἔλκουσί τι, pondus aliquod habent. His subiungitur: ἐξ ὧν εἰκότως (pro εἰκὸς ὥς) Αἰσχίνης σκώπτων Δημοσθένην λέγειν φησὶν κ. τ. λ. Proxima correxi p. 140. Paulo autem infra, p. 350 E, αὐτός otiosum est, ἐς Μαραθῶνα συνάψας μάχην non Græcum, τῇ ὑστεραίᾳ quo referatur, non habet. Recta hæc erunt: Μιλτιάδης μὲν γὰρ, αἶρετός εἰς Μαραθῶνα, τῇ ὑστεραίᾳ τὴν μάχην συνάψας κ. τ. λ. Postremo eodem cap. p. 351 B

adiuvare nonnihil Wytttenbachii emendatio potest sic: Ἄλλὰ, καὶ Δ' α, τοὺς Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος λόγους ἄξιόν ἐστι τοῖς τοῦ στρατηγοῦ ἔργοις παραβάλλειν, . . . ἐκείνου, ἣ τὸν πρὸς Ἀρεθοῦσιον περὶ ἀνδραπόδων τοῖς ἐξανδραποδισθεῖσιν ὑπ' ἐκείνου Σπαρτιάταις (Codd., edd.: ἐκείνου; πρὸς Ἀμαθούσιον περὶ). Orationem adversus Nicostratum de Arethusii servis Plutarchus memoriae errore adversus Arethusium habitam dixit. In proximis comparasse videtur Demosthenis psephisma (ἔγραψε), quod ipse in oratione de corona § 25—29 gloriose commemorat, cum fœdere Argivorum, Mantinensium, Eleorum Alcibiadis artibus perfecto (Thucyd. V, 43 sqq.). Itaque scriptum fuerat: ὅτι τοὺς ἐπὶ τοὺς ὄρκους ἔγραψε ἰέναι τὴν ταχίστην. Cetera non expedit.

De¹) Iside et Osir. c. 2 p. 352 A: ὃν ἡ θεὸς συνάγει . . . βρωμάτων πολλῶν καὶ ἀγροδισίων ἀποχαῖς κολουούσαις τὸ ἀκόλαστον καὶ φιλήδονον, ἀθρύντους δὲ . . . ἐν ἱεροῖς λατρείας ἐθιζούσαις ὑπομένειν. Scrib.: κολούουσα . . . ἐθίζουσα. Prius participium ad ἀποχαῖς accommodatum est, secutum alterum (etsi olim edebatur ἐθιζούσης).

Ibd. 10 extr. excidit aliquid huiusmodi: Τίκτουσι δὲ τὸν γόνον εἰς ὄνθον, ὃν σφαιροποιοῦσιν κ. τ. λ. (C. 11 extr. pro solæco ἀποφείξοιο scrib. ἀποφενξῆ. De c. 15 dictum p. 67 n.)

Ibd. 17 extr. primum scribendum est: ἀλλ' οἰόμενοι δεῖν οἰνουμένους (pro ἀλλ' οἰομένους) παρακαλεῖν αὐτοὺς χοῆσθαι τοῖς παροῦσι κ. τ. λ. Deinde orationem sic institutam continuans pro verbis sensu cassis οὐ χάριν ἐπὶ κῶμον ἐπεισάγουσι coniectura ductus scripsam: ἄχαριν ἐπὶ κῶμον ἐπεισάγουσι. Aliquot mensibus post hæc legi conviv. sept. sap. c. 2 p. 148 A: Ὁ δὲ

¹) In hoc libro comparavi exemplum Partheii. Non pauca hic præter alios (Mezeriacum et Reiskium) bene correxit Marklandus.

Αἰγύπτιος σκελετός, ὃν . . . προτίθενται καὶ παρακαλοῦσι μεμνηῆσθαι τάχα δὴ τοιοῦτους ἐσομένους, καίπερ ἄχαρις καὶ ἄωρος ἐπικωμος ἦκων, ὅμως κ. τ. λ.

Ibd. 22: ἀξίωμα τῇ δόξῃ θεότητος ἐπιγραφαιμένων.
Ser.: ἀξιώματα τι δόξην θεότητος ἐπιγρ., qui dignitati opinionem divinitatis addiderunt.

Ibd. 29 p. 362 D: Πλάτων τὸν Ἀίδην ὡς αἰδοῦς υἱὸν τοῖς παρ' αὐτῷ γενομένοις καὶ προσηνῇ θεὸν ὠνομάσθαι φησί. Scrib.: ὡς αἰδέσιμον τοῖς παρ' αὐτῷ γενομένοις, etsi videtur Plutarchus aliorum nominis originationem cum Platonis confudisse.

Ibd. 36 p. 365 C: ὁ προστιθέμενος τῷ μύθῳ λόγος . . . ἐνταῦθα δὲ παραχωρεῖ, διδάσκων, ὅτι κ. τ. λ.
Ser.: ἐνταῦθα δὴ περιχωρεῖ, huc (in hoc) exit.

Ibd. 38 p. 366 C: αἰνίττονται τὸ παντελὲς τῆς γῆς ἄγονον καὶ ἄκαρπον ὑπὸ στερρότητος. Significatur sterilis terræ pars, quæ respondeat notioni Nephthyis supra positæ; videtur fuisse: τὸ ἴπ' ἀνατολαῖς τῆς γῆς ἄγονον. (C. 39 p. 366 E, ubi. editur: βοῦν γὰρ Ἰσιδος εἰκόνα καὶ γῆν νομίζουσιν, necessaria correctio, γῆς, Wytttenbachio in mentem venerat, sed spreta est.)

Ibd. 40: Εἰ δὲ ταῦτα λέγεται μὴ παρ' αὐτοῖς εἰκότως οὐδ' ἐκείνον ἂν τις ἀπορρίψει τὸν λόγον κ. τ. λ. Videtur subesse: παρὰ τὸ εἰκός, οὐδ' ἐκείνον κ. τ. λ.

Ibd. 41 p. 367 D: τὸν δὲ ἥλιον ἀκράτῳ πυρὶ κεκληρωκότα θάλλπειν τε καὶ καταναίνειν τὰ φνόμενα. Litteris recte divisus et leniter correctis efficitur: ἀκράτῳ πυρὶ καὶ σκληρῷ καταθάλλπειν κ. τ. λ.

Ibd. 42 extr. p. 368 B scribendum: καὶ τοῦνομα πολλὰ φράζειν, οὐχ ἥκιστα δὲ κράτος ἐνεργοῦν καὶ ἀγαθοποιὸν, λέγουσι. (Vulgo: φράζει, οὐχ ἥκιστα . . . ἀγαθοποιὸν, ὃ λέγουσι.)

Ibd. 52 p. 372 C oratio sic interpungenda: καὶ καλεῖται ζήτησις Ὀσίριδος ἡ περιδρομὴ (bovis circum templum circumlatio), τοῦ ἡλίου τὸ ὕδωρ χειμῶνος τῆς

θεοῦ ποθοῦσης, ex quo sequitur, ut scribatur: τοῦ ἡλίου τὸ φῶς. Nam imbres æstate Ægyptum irrigantes ἰδωρ ἡλίου appellari non possunt. Paulo post (D: τὸν δὲ ἡλίον πᾶσι τούτοις προτρέπεσθαι καὶ θεραπεύειν οἶονται) corruptum est, ut alibi, omissa littera προσ-τρέπεσθαι verbum, in quo supplicandi et adorandi significatio est. Restituendum idem adv. Colot. c. 17, 3 (προσ-τρέπεσθε καὶ καθυμνεῖτε) et προστροπαῖς pro προ-τροπαῖς de ser. num. vind. c. 17 sub. fin. De fortun. c. 4 in Sophoclis fragmento versus verum defendit. Errabatur ante Reiskium in vita Dionis c. 29; alio modo in vita Cleom. c. 39.

Ibd. 53: τὴν δ' ἐκ τοῦ κακοῦ φεῖγει καὶ διωθεῖται μοῖραν. Scr.: πεῖραν.

Ibd. 54 extr. et 55 init. oratio sic continuanda et interpungenda est: οὐ γὰρ ἦν κόσμος, ἀλλ' εἰδωλόν τι καὶ κόσμον φάντασμα μέλλοντος· ὁ δὲ Ὠρος οὗτος αὐτός ἐστιν, ὠρισμένος καὶ τέλειος κ. τ. λ. *Horus autem hic ipse est* (mundus, non eius futuri φάντασμα), *finitus cet.* Prorsus aberrant et ceteri et Wytttenbachius.

Ibd. 55 p. 373 D: "Ὄθεν ἐκείνη μὲν ἀσθενὴς . . . ἐνταῦθα, φυρομένη καὶ προσπλεκομένη τοῖς παθητικοῖς καὶ μεταβολικοῖς μέλεσι σεισμῶν μὲν ἐν γῇ . . . , ἀνῆμων δὲ ἐν ἀέρι . . . δημιουργός ἐστι. Scrib.: "Ὄθεν ἐκεῖ μὲν ἀσθενὴς . . . , ἐνταῦθα δὲ, φυρομένη . . . μεταβολικοῖς μέρεσι, σεισμῶν κ. τ. λ. (Proxime ante in ἀνεπλήρωσε pro ἀνεπήρωσε retinendo specimen habeas timidæ et incerto iudicio trepidantis Wytttenbachii criticæ, quem Duebnerus sequitur.)

Ibd. 56 p. 373 F excidissee videtur θαυμάσαι (τῶν τριγώνων τὸ κάλλιστον θαυμάσαι, μάλιστα . . .).

Ibd. 58 extr. non intellexerunt editores Plutarchi sententiam. Quod Isis desiderare Osiridem dicitur, non ideo separata ab eo et prope contraria (ἵπεναντία) cogitanda est. Nam et vir iustus simul et amat iustitiam et

eam habet et uxor casta et habet virum et ποθεῖ. Scribendum est: ὥσπερ ἄνδρα νόμιμον καὶ δίκαιον ἔρᾱν δικαιοσύνης καὶ γυναῖκα χρηστὴν, ἔχουσαν ἄνδρα καὶ συνοῦσαν, ὅμως ποθεῖν λέγομεν, οὕτως ἀεὶ γλιχομένην (τὴν θεὸν διανοεῖσθαι χρὴ) ἐκείνου, καί περ ἐκείνῳ παροῦσαν (vulgo: καὶ περὶ ἐκείνον παροῦσαν) καὶ ἀναπιμπλαμένην κ. τ. λ.

Ibd. 59 scribendum: "Ὅπου δὲ ὁ Τύφῳ παρεμπίπτει τῶν ἐσχάτων ἀπτόμενος, ἐνταῦθα δοκοῦσαν ἐπισκυθρωπάζειν καὶ πενθεῖν λέγομεν (pro λεγομένην) καὶ λείψανα ἅττα . . . ἀναζητεῖν κ. τ. λ., etiam lugere (non solum ποθεῖν); coniungenda hæc proxime cum superioris capitis fine.

Ibd. 65 p. 377 B scribendum est: τὰ περὶ τοὺς θεοὺς τοῦτοις (ταῖς καθ' ὧραν μεταβολαῖς τοῦ περιέχοντος ἢ ταῖς καρπῶν γενέσεσι, pro τούτους) συνοικεῖοντες κ. τ. λ. Accommodat se Plutarchus invitatus ad eorum opinionem, qui fabulas de diis naturæ vicissitudines significare putabant. Paulo post (C) ἐορτάζει (Ἀρποκράτης) pro ἐορτάζειν scribendum est.

Ibd. 76 (77 W.) p. 382 B: ἄλλως τε ἔσπακεν ἀπορροήν καὶ μοῖραν ἐκ τοῦ φρονοῦντος. Opinor: ἄλλων τε. (Schleiermacherus ἄλλοθεν ἔσπακεν.)

Ibd. 80 (81 W.) scribendum est: Τὸν δ' ἀριθμὸν, εἰ καὶ πάννυ δοκεῖ, τετράγωνος ἀπὸ τετραγώνου . . ., ἀγάλλεσθαι (pro ἀγαγέσθαι) προσηκόντως, ἐλάχιστα ῥητέον εἰς γε τοῦτο συνεργεῖν. Gloriatur numerus singulari præstantia.

De Ei Delphico c. 1 scribendum: "Ὅρα δὴ (e cod. pro ἄρα δὴ, probante etiam Wytt.), ὅσον . . . τὰ χρηματικὰ δῶρα λείπεται τῶν ἀπὸ σοφίας, ἃ καὶ (vulgo σοφίας, καὶ) διδόναι καλὸν ἐστὶ καὶ διδόντας ἀντατεῖν κ. τ. λ.

Ibd. 2 extr.: ὧν οὐδενὸς ἤτιον οἶμαι γόνιμον λόγον εἶναι τὸν νῦν ζητούμενον. Scrib.: γόνιμον

λόγων εἶναι τὸ νῦν ζ. Hæc quæstio non minus πλήθος λόγων gignere poterit quam superiora illa.

Ibd. 7 extr.: Ταῦτα δὲ πρὸς ἡμᾶς ἔλεγεν οὐ παίζων ὁ Εὐστροφος, ἀλλ' ἐπεὶ τηνικαῦτα προσεκείμεν τοῖς μαθήμασιν ἐμπαθῶς, τάχα δὲ μέλλων εἰς πάντα τιμήσειν τὸ μηδὲν ἄγαν, ἐν Ἀκαδημίᾳ γενόμενος. Scribendum: τάχα δ' ἡμελλον.

Ibd. 8 s. f., p. 388 D: ἰδίως δὲ (συμβέβηκε τῇ πεντάδι) τὸ κατὰ σύνθεσιν ἑαυτὴν ἢ δεκάδα ποιεῖν παρὰ μέρος ἐπιβαλλοῦσης αὐτῇ καὶ τοῦτο γίνεσθαι μέχοι παντός. Scribendum, ut sententia efficiatur: ἑαυτὴν ἢ δεκάδα ποιεῖν παρὰ μέρος ἐπιβαλλοῦση ἑαυτὴν, καὶ τ. γ. μ. π., ut se et denarium numerum alternatim efficiat se adiiciens. (5 + 5 = 10, + 5 = 15 et sic porro, ut quinque addendo alternis quinarium habeas numerum 5, 15, 25, alternis denarium 10, 20, 30.) Deinde pro φυλάττουσαν scr.: ἐναλλάττουσαν, alternantem. (W. διαλλάττουσαν.)

Ibd. 9 p. 389 A: καὶ φθοράς τινας καὶ ἀφανισμούς, [καὶ] τὰς ἀποβιώσεις καὶ παλιγγενεσίας, οἵκεῖα ταῖς εἰρημέναις μεταβολαῖς αἰνίγματα . . . περαίνουσι. Sic Duebnerus, codicum, opinor, scripturam significans, ex qua efficitur: ὄντας ἀποβιώσεις καὶ παλιγγενεσίας. Sed ut φθοραί recte ἀποβιώσεις intelleguntur, sic ἀφανισμοί non sane παλιγγενεσίας significare videntur. Fuitne: ἀναφανισμούς? etsi alibi id nomen non reperitur.

Ibd. 13 p. 390 D: καὶ μῆκους μὲν προϋφίσταται στιγμή κατὰ μονάδα ταττομένη, μῆκος δ' ἀπλατὲς ἢ γραμμὴ καλεῖται καὶ μῆκός ἐστιν. Inepte ante hæc καὶ μῆκός ἐστιν iam ponitur μῆκος. Scripserat Plutarchus: κατὰ μονάδα ταιτομένη, πολλάκις δὲ ταττομένη γραμμὴ καλεῖται καὶ μ. ἐ. Omissis pervagato errore tribus verbis irrepsit in eorum locum annotatio adscripta, hoc esse ἀπλατὲς μῆκος, cui contraria adiungatur ἢ ἐπὶ

πλάτος γραμμῆς κίνησις. (De c. 15 p. 391 C dictum est p. 141.)

Ibd. 19 extr.: τοῦ μένειν ἐν τῷ εἶναι μὴ πεφυκός. Imo: ἐν τῷ εἶναι ἐμπεφυκός. Cfr. proxime superiora: οὐδὲν αὐτῆς μένον οὐδὲ ὃν ἐστίν, ἀλλὰ γιγνόμενα πάντα καὶ φθιρόμενα.

De Pythiæ oraculis c. 2 (de hospite statuas in templo Delphico contemplante): ἐθαύμαζε δὲ τοῦ χαλκοῦ τὸ ἀνθηρόν . . . ὥστε καὶ πέμψαι τι πρὸς τοὺς ναυάρχους . . . οἷον ἀτεχνῶς θαλαττίους τῇ χροᾷ ἐστῶτας. Scr.: καὶ σκῶψαί τι. (De c. 3 p. 395 E vid. p. 26 n.) C. 5 p. 396 C pro: οὐχ ἦντον αὐτῷ τὸ καλὸν . . . μετεῖναι scribendum: αὐτῷ καλόν.

Ibd. 7 s. f.: πέπανται τὸ μαντεῖον ἔπεσι καὶ λόγοις χρώμενον. Imo: ἔπεσι καὶ ἐλέγοις (distichis). Vitium alii senserant, non correxerant.

Ibd. 11 p. 399: καὶ τὰ περὶ τῆς νήσου πάλιν, ἣν ἀνῆκεν ἡ πρὸ Θήρας καὶ Θηρασίας θάλασσα καὶ περὶ τὸν Φιλίππου καὶ Ῥωμαίων πόλεμον. Sequitur oraculum de insula; una enim res significatur tempore notato: θάλασσα κατὰ τὸν Φιλίππου κ. Ῥ. πόλεμον.¹⁾

Ibd. 16 p. 401 F: Ὀπούντιοι συναγαγόντες ὅσον ἀργύριον ὑδρίαν ἀνέπεμψαν ἐνθάδε τῷ θεῷ. Scrib.: ὅσιον ἀργύριον, profanum nec sacrilegio contaminatum. (Lacuna præter eas, quas alii in hoc libro notarunt, notanda est etiam c. 19 init. post τῶν δ' ἐνταῖθα.)

Ibd. 24 p. 406 D: οἱ δ' ἀπήλυνεν ἐνθένδε τιμωμένην μοῦσαν τοῦ τρίποδος. Imo: ἡ τιμωμένην, honore tripodis privatam.

¹⁾ In oraculo ad Agesilaum pertinenti, quod proxime præcedit quodque etiam in Lysandri vita et in Agesilai ponitur, vera est scriptura apud Pausaniam servata: μὴ σέθεν ἀρτίποδος βλάβη χωλῇ βασιλείᾳ. In Plutarchi scriptura deest obiectum verbi βλάβη nec recte dicitur σέθεν ἀρτίποδος omisso οὔσης.

Ibd. 26 p. 407 E scribendum videtur: Ἦν δ' ἄρα ἃ ἔδει καὶ τυράννοὺς ἀγνοῆσαι καὶ πολεμίους μὴ προαισθῆσθαι. V. abest ἃ ἔδει.

Ibd. 29 p. 408 F: πρὸς δὲ πίστιν ἐπισφαλῆς καὶ ὑπεύθυνος. Sententia postulat ἀνεπισφαλῆς, quod vocabulum e Themistio annotatur. Paulo post (p. 409 A) post οἰκοδομημάτων κάλλεσι καὶ κατασκευαῖς Ἀμφικτυονικαῖς excidit verbum (ἐκοσμήθη aut simile).

De defectu oraculorum c. 3 p. 410 D: Καίτοι καὶ ὑμῖν οὐ μικρὸν ἀποδείκνυται πρᾶγμα, λεαίνεσθαι ξυρῶ τὰ σώματα τοὺς ἥρωας, ἐντυχόντες γὰρ Ὀμήρῳ ξυρὸν ὀνομάσαντι. Deest caput rei, parvi indicii mentio. Scrib.: Καίτοι καὶ ὑμεῖς μικρῶ τεκμηρίῳ οὐ μικρὸν ἀποδείκνυτε πρᾶγμα, λ. ξ. τ. σ. τ. ἦ., ἐντυχόντες παρ' Ὀμήρῳ ξυρὸν ὀνομάσαντι (Nestori). Ὑμεῖς et ἀποδείκνυτε Mezeriaco debentur.

Ibd. 4 init. scribendum: Παρὼν οὖν ἀνεφώνησεν Ἀμμώνιος ὁ φιλόσοφος· Οὐ τῷ ἡλίῳ μόνον εἶπε, ἀλλὰ τῷ οὐρανῷ παντί. Codices εἶπεῖν, Xylander εἶπεν. Eodem cap. p. 411 B scribendum videtur: Αἱ γὰρ ἐκλείψεις ἐλέγξουσιν, αὐτοῦ τε (τοῦ ἡλίου) τῇ σελήνῃ πλεονάκις ἐπιβάλλοντος καὶ τῆς σελήνης γῆς σκιᾷ (pro τῇ σκιᾷ). Ex illo solis, ex hoc lunæ defectus.

Ibd. 5 p. 411 F. Locus, magna ex parte a Wyttenbachio ex Herodoto (VIII, 135) et Pausania (IX, 23) emendatus, sic scribendus et supplendus videtur: Καίτοι περὶ τὰ Μηδικὰ μὲν εὐδοκίμησεν οὐχ ἦττον τὸ τοῦ Πτώου καὶ τὸ τοῦ Ἀμφιάρεω (quam Lebadiense)· ἀπεπειράθη δὲ Μῦς (pro μὲν), ὡς ἔοικεν, ἀμφοτέρων. Ὁ (pro Ὡς ὁ) μὲν οὖν τοῦ Πτώου μαντείου προφήτης, φωνῇ Αἰολίδι χρώμενος τὸ πρὸ τοῦ, τότε (pro τὸ πρὸς τοὺς) βάρβαρον χρησμὸν ἐξήνεγκεν, ὥστε μηδὲνα συνεῖναι ἄλλον (pro ἀγίων) τῶν παρόντων, μόνον δ' ἐκείνον, ὡς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τι τοῖς βαρβάροις

μίτεστιν (pro οὐκ ἔστιν), οὐ δέδοται δὲ φωνήν 'Ελληνίδα λαβεῖν τὸ προστατιτόμενον ὑπηρετοῦσαν.

Ibd. 7 p. 413 A scrib.: πῶς οὐχὶ καὶ τόδε (hoc Delphicum, pro τότε) ἀπείρηκεν. Eodem cap. p. 413 C: Πᾶς . . . παροξύνων τὸν θεόν· εὐόργητος γὰρ ἔστι καὶ οὐ πρᾶος, κατεκρίθη δὲ θνατοῖς ἀγανώτατος ἔμμεν, ὥς φησιν ὁ Πίνδαρος. Scrib.: καὶ πρᾶος. Negationem addidit, qui εὐόργητον putabat dici facilem ad irascendum, oblitus, quæ sit εὐόργησία.

Ibd. 10 extr. scrib.: πάλιν ἐν σώμασι (v. πάλιν σώμασι) θνητοῖς . . . ἀμυδρὰν ζωὴν . . . ἴσχειν.

Ibd. 24 p. 423 E, ubi in quæstione, unus pluresne sint mundi, agitur, quatenus mundus ποιός sit dicique possit, sic fere scribendum est: Οὐδὲν γὰρ ἐν ἀριθμῷ τῶν ὄντων ἔστιν, οὐ μὴ (sic Wytt. pro οὐδὲ μὴν) λόγος ὑπάρχει κοινός, οὐδὲ τυγχάνει τῆς τοιαύτης προσηγορίας, ὃ μὴ κοινῶς ποιὸν ἢ ἰδίως (v. κοινῶς ποιὸν ἰδίως) ἔστιν· ὁ δὲ κόσμος οὐ λέγεται κοινῶς εἶναι ποιός· ἰδίως τοίνυν (codices: κοινός εἶναι ποιοὶ δ' ὡς τοίνυν) ποιός ἐστιν ἐκ διαφορᾶς τῆς πρὸς ἄλληλα συγγενῆς (?) καὶ μονοειδῆς γεγωνὸς τοιοῦτος. Relinquitur aliqua repugnantia, quod initio omnia, quæ sint, κοινὸν λόγον habere (sub notionem generis cadere) dicuntur, deinde mundus excluditur, orta, ut videtur, ex eo, quod scriptor ipse non decreverit, utrum ἐν ἀριθμῷ τῶν ὄντων mundum poneret an ita singulas mundi res significaret.

Ibd. 26: Εἰ δὲ καὶ βιάσαιτό τις αὐτὸν λόγῳ βία κινούμενον ἄπειρον τολμῆσαι. Scribendum videtur: Εἰ δὲ καὶ βιάσαιτό τις αὐτοῦ λόγου βία (repugnante ipsa ratione) κενοῦ μέσον ἀπείρου τι νοῆσαι. Et κενοῦ μέσον iam Xylander; νοῆσαι Wytttenbachio in mentem venit. Paulo post pro ἀλλ' ὅμως ἄπορόν ἐστιν scribendum: ἀλλ' ὁμοίως ἄπορόν ἐστιν.

Ibd. 27 p. 425 B: εἴ τις ἔλεγε κόσμον εἶναι τὸν ἐν αὐτῷ σελήνην ἔχοντα καθάπερ ἄνθρωπον ἐν ταῖς

πτέρναις τὸν ἐγκέφαλον φοροῦντα. Scribendum: κόσμον εἶναι ἡλίου ἐπάνω σελήνην ἔχοντα.

Ibd. 32 p. 427 C scribendum: "Ὅπου μὲν γὰρ πυραμῖς ὑποστήσεται πρῶτον, ὅπου δ' οἰκιάεδρον, ὅπου δ' εἰκοσάεδρον. Codices et editiones: πυραμῖς (ὑπέστησε γὰρ πρῶτον), ὅπου δ' ὁ. κ. τ. λ. (C. 40 p. 432 C correxi supra p. 23 n.)

Ibd. 41 s. fin. (de sacro Apollinis Tarsensis gladio): ὥς ὁ Κύνδος μᾶλλον ἐκκαθαίρει σίδηρον ἐκεῖνον οὔτε ὕδωρ ἄλλο τὴν μάχαιραν ἢ ἐκεῖνο. Utramque partem miraculi habebimus, ubi sic scripserimus: ὥς οὔτε Κύνδος ἄλλον ἐκκαθαίρει σίδηρον ἢ ἐκεῖνον οὔτε ὕδωρ ἄλλο τὴν μάχαιραν ἢ ἐκεῖνο.

Ibd. 43 p. 434 A scribendum: εἶτα πάλιν ἥκει (pro ἐκεῖ) διὰ χρόνων ἐπιφαινόμενα τόποις τοῖς αὐτοῖς (v. omittitur τόποις) ἢ πλησίον ὑπορρέοντα. (C. 46 extr.: Περιμενεῖς δέ;)

Ibd. 47 p. 436 A: οἶον εὐθύς ἡ περιβόητος ἐνταῖθα τοῦ κρατῆρος ἔδρα . . . αἰτίας μὲν ἔχοντος ὑλικὰς πῦρ καὶ σίδηρον . . ., τὴν δὲ κυριωτέραν ἀρχὴν . . . ἢ τέχνη . . . παρέσχε. Scrib.: αἰτίας μὲν ἔσχε τὰς ὑλικὰς πῦρ καὶ σίδηρον.

De virt. mor. c. 1 scribendum: Περὶ τῆς ἡθικῆς λεγομένης ἀρετῆς καὶ δοκούσης, ᾧ δὴ μάλιστα τῆς θεωρητικῆς διαφέρει, τὸ μὲν πάθος ἔλκην ἔχειν, τὸν δὲ λόγον εἶδος κ. τ. λ. Vulgo διαφέρει, τῷ τὸ μὲν πάθος.

Ibd. 6 p. 445 C cetera post ὑπεῖκοντι incerta sunt, hoc certum, alterius partis sententiæ hanc fuisse formam: ἐγκράτεια δὲ, οὗ τὴν ἐπιθυμίαν οὐκ ἀλύπως ἄγει κ. τ. λ.

Ibd. 10 p. 449 D: εἰ μὲν ἄλλη πη παρορῶσι τὸ ἀληθές, οὐκ ἔστι καιρὸς . . . διελέγχειν· ἐν δὲ τοῖς πλείοσι φαίνονται κομιδῇ παρὰ τὴν ἐνάργειαν ἐνιστάμενοι τῷ λόγῳ. Scribendum esse ἐν δὲ τοῖς πάθεσι, quæ sequuntur, clamant; et illi ἄλλη πη contrarium poni

certus disciplinæ locus debet. Paulo post (E) pro πύθοιο ser. videtur: πύθοιο. C. 11 p. 450 F restituendum e codicibus: ἐνδεδνκός . . . καταμεμιγμένον (τὸ ἄλογον τῆς ψυχῆς).

Ibd. 12 p. 451 F: οὐδὲ οἱ τὴν ἐπιθυμίαν διὰ τὴν φιλαργυρίαν ψέγοντες κατορθοῦσιν. Scrib.: οἱ τὴν ἐμπορίαν.

De cohibenda ira c. 2 init.: Οἷ γὰρ ὡς ἐλλέβορον, οἶμαι, δεῖ θεραπεύσαντα συνεκφέρειν τῷ νοσήματι τὸν λόγον, ἀλλ' ἐμμένοντα τῇ ψυχῇ συνέχειν τὰς κρίσεις. Scrib.: συνεκρεῖν.

Ibd. 7 p. 456 E: Κἀκεῖνα μὲν γέλωτι καὶ παιδιᾷ μέλει, ταῦτα δὲ χολῇ κέκρται. Scrib.: καὶ παιδιᾷ καὶ μέλει, et cantu.

Ibd. 11 p. 459 D scribendum, oratione melius interpuncta: διανοούμενος πρὸς ἑμᾶντὸν, ὅτι οὔτε ὁ τοξεύειν διδάξας ἐκέλευε (pro ἐκώλυσε) βάλλειν (ταχέως βάλλειν?), ἀλλὰ μὴ διαμαρτάνειν, οὔτε τῷ κολάζειν ἐμποδῶν ἔσται τὸ διδάσκειν, εὐκαίρως τοῦτο ποιεῖν . . . πειρῶμαι, τὴν ὀργὴν ἀφαιρῶν (pro ἀφαιρεῖν) μάλιστα τῷ μὴ κ. τ. λ. Eodem cap. p. 459 F scribi debet: εἰ ταχὺ παθὼν ἀναφανεῖται (pro ἀεὶ φανεῖται) μὴ ἀδικῶν. Cfr. c. 16: ὅταν χρηστὸς ἱποληφθεὶς ἀναφανῇ μοχθηρός.

Ibd. 13 versus comici alicuius hi ponuntur:

‘Ο δ’ οὔτ’ ἄγαν ὀπτοῖσιν οὔθ’ ἐφθοῖς ἄγαν
οὔθ’ ἦτιον οὔτε μᾶλλον οὔτε διὰ μέσου
ῥτυμένοισι χαίρων ὥστ’ ἐπαινέσαι.

Qui neque minus neque nimis neque mediocriter condita vult, qualia vult? Scribendum:

οὔθ’ ἦτιον οὔτε μᾶλλον, ἀλλὰ διὰ μέσου.

Excidit ἀλλὰ post μᾶλλον, tum ad versum explendum additum est οὔτε. Paulo post (C) pro πολλὰ χολουμένους (verbo longe a Plutarchi usu remoto) scrib.: πολλ’ ἀσχολουμένους. (De c. 15 p. 463 A dictum est p. 19.)

Ibd. 16 p. 464 A: χρῆσθαι τὰ μὲν γυναικί, τὰ δὲ οἰκέταις, . . ., οἷον ἄρχοντα ἀρχόντων επιτρόποις τοῖς καὶ λογισταῖς . . ., αὐτὸν ἐπὶ τῶν κυριωτάτων ὄντα. Tollendum ἀρχόντων.

De animi tranquillitate c. 1 p. 465 A: Ποῖον γὰρ . . . ὄφελος, ἂν μὴ τὸ χρώμενον εὐχάριστον ἢ τοῖς ἔχουσι καὶ τὸ τῶν ἀπόντων μὴ δεόμενον ἀεὶ παρακολουθῇ; Scribendum: ἂν μὴ τὸ χρώμενον εὐχαρίστως τοῖς ἔχουσι καὶ τὸ τῶν ἀπόντων μὴ δεόμενον ἀεὶ παρακολουθῇ; nisi gratus usus et absentium contemptus dominis adsit. (Fuitne: τὸ χρ. εὐχαρίστως τοῖς οὖσι?)

Ibd. 6 p. 467 D: Ἀρχὴν τινα τελῶν διήμαρτες; Puto fuisse: ἀρχὴν παραγγέλλων διήμαρτες; (cum peteres).

Ibd. 7 p. 468 C scrib.: εὐφρανῇ τῇ σῇ διαθέσει μᾶλλον ἢ λυπήσῃ ταῖς ἐτέρων ἀηδίαις καὶ μοχθηρίαις, ὥσπερ (sic Wytt. pro καὶ ὥσπερ) κύνες ἂν ἰλακ-τῶσι, τὸ προσῆκον αὐτοῖς ἐκείνους (pro ἐκείνους) οἰόμενος περαίνειν. Deinde scribendum videtur: εἰ δὲ μὴ, λήσῃ (aut ἢ λήσῃ, pro ἐπιλήσῃ) πολλὰ λυπηρὰ συνάγων, ὥσπερ εἰς χωρίον . . . ταπεινὸν ἐπιρρέοντα τὴν μικροψυχίαν ταύτην κ. τ. λ. Tum (DE) oratio sic continuanda et scribenda: "Οπου γὰρ ἔνιοι τῶν φιλο-σόφων . . . οὐδὲ αὐτῶν ἀμαρτανόντων . . . αἰσθανομένους ἀθυμεῖν . . . ἐῷσιν, ἀλλὰ θεραπεύειν ἄνευ λύπης τὴν κακίαν ἢ δεῖ, σκοπεῖν (v. τὴν κακίαν ἥδη σκοπεῖν), πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι κ. τ. λ. (ἢ δεῖ iam Mezeriacus.)

Ibd. 10 p. 470 C: κλαίων, ὅτι μὴ φορεῖ πατρικίους, ἐὰν δὲ καὶ φορῇ, ὅτι μηδέπω στρατηγεῖ Ῥωμαίων. Scrib.: ὅτι μὴ φορεῖ καλτικίους (vel rectius καλτίους). calceos, civitatis Romanæ indicium. Vid. c. 1 p. 465 A, præc. coniug. c. 22.

Ibd. 11 p. 471 B: Ἐκάστω τι ἡμῶν κακόν ἐστιν ᾧ δὲ τοῦμόν, ἄριστα πράττει. Alii codices τοῦτο μόνον pro τοῦμόν. Requiritur τοῦλάχιστον, sed propius accedit,

in Pittaci dicto Æolica forma τὸ μεῖστον. (Cfr. de ira cohib. c. 10: τῆνος σιγῇ, et ibidem paulo post: αἶκα ταύ-
ταν ἐξέλω.)

Ibd. 17 p. 475 E scribendum: ἀηττήτους πρὸς τὸ μέλλον εἶναι καὶ θαρραλέους, πρὸς τὴν τύχην λέγοντας, ἃ Σωκράτης κ. τ. λ., omisso καὶ ante πρὸς τὴν τ. (De c. 18, p. 476 B dictum p. 23.)

Ibd. 19 p. 476 F: Τὰς μὲν γὰρ ἄλλας ἀναιρεῖ λύπας ὁ λόγος, τὴν δὲ μετάνοιαν αὐτὸς ἐργάζεται δακ-
νομένην σὺν αἰσχύνῃ καὶ κολαζομένην ὑφ' αὐτῆς. Sic
codices præter unum, qui δακνομένης et κολαζομένης
habet, et Stobæus (floril. 24, 15); quod contra eos post
αἰσχύνῃ additur τῆς ψυχῆς, facile auditur. Sed animus
mordetur, non patientia. Scr.: αὐτὸς ἐνεργάζεται δακ-
νομένη . . . καὶ κολαζομένη ὑφ' αὐτῆς.

De amore fraterno c. 3 in Menandri versibus, ut effi-
ciatur sententia (quæ ponitur de amic. multitud. c. 1 p. 93),
bis interrogari debet: Οὐκ ἐκ πότων . . . | ζητοῦμεν . .
πάτερ; οὐ περιττὸν οἶετ' . . . σκιάν;

Ibd. 4 p. 479 F: τροφεῦσι παλαιὰς ἐπὶ νέαις
δανεισθείσας χάριτας . . . ἐκτίνοντες. Scrib.: ἐπὶ νέοις,
coll. de am. prolis c. 4 p. 496 C et, unde hæc ducta sunt,
Plat. legg. IV p. 717 C.

Ibd. 13 p. 485: συνεργόν, ἐν οἷς δοκεῖ κρείττων
αὐτὸς εἶναι, ποιούμενος τὸν ἀδελφὸν . . ., οἷον ἐν
δίκαις ῥητορικὸς ὢν, ἐν ἀρχαῖς, πολιτευόμενος, ἐν πρά-
ξεσι φιλικαῖς. Orationi et formæ sententiæ satisfacit
φιλικὸς (ὢν); ipsa sententia aliud adiectivum requirit.

Ibd. 15: Οὕτω καὶ Κρατερός Ἀντιγόνου βασι-
λεύοντος ἀδελφὸς ὢν, καὶ Κασάνδρου Περίλαος ἐπὶ τὸ
στρατηγεῖν καὶ οἰκουρεῖν ἐταπτον αὐτούς. Imo: ἐπὶ
τὸ σκιατραφεῖν, ad vitam umbraticam. (Craterus in
ψηφίσμασι colligendis similibusque studiis occupatus.)

Ibd. 16: Ἐχω μὲν οἶν, φαίη τις εὖ φρονῶν, ἀδελ-
φὸν εὐδοκιμοῦντα. Scribendum: Ἐ. μ. οἶν, ἃν φαίη

τις κ. τ. λ. Vid. de positu particulæ synt. Græc. § 219 b n. Demosth. I, 19: τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ γράφεις κ. τ. λ. Eodem cap. p. 487 B pro χαλέπτουσιν utrum βλάπτουσιν an aliud scribendum sit, nescio.

Ibd. 21 p. 491 D: γυναῖκα δ' ἀδελφοῦ γαμετὴν ὡς ἀπάντων ἱερῶν ἀγιώτατον προσορῶντα καὶ σεβόμενον τιμᾶν διὰ τὸν ἄνδρα καὶ εὐφημεῖν, ἀμελουμένην δὲ συναγανακτεῖν, χαλεπαίνουσιν δὲ πρᾶννεν. Agitur de uxore fratris colenda. Διά Duebnerus uncis positus significat in codicibus non esse. Scribendum: τιμῶντα τὸν ἄνδρα κατευφημεῖν, *maritum, si in honore eam habeat, laudare.*

De amore prolis c. 2: ἀναμένει νόμους ἀγάμου καὶ ὀψιγάμου. Imo ἀγαμίου καὶ ὀψιγαμίου.

Ibd. 3 extr. p. 496 C: τῶν μὲν ἄλλων ζώων ἰπὸ τὴν γαστέρα τὰ οὖθατα χαλᾷ τοὺς μαστούς. Tollendum τὰ οὖθατα, adscriptum ad τοὺς μαστοῖς, quod propter sequens ταῖς δὲ γυναιξὶν etiam de bestiis dicitur. Subiectum ἡ φύσις est.

Animine au corporis affectiones cet., c. 2 p. 500 E scribendum: θερμότητες αὐτὰ καὶ πνοαὶ (pro πόνοι) προπετεῖς ἐλέγχουσι, *spiritus citus.*¹⁾

Ibd. 4 p. 501 F scrib.: οὐδὲ Διονύσῳ βεβακχευμένον θίασον (pro θύσθλον) ἱεραῖς νυξὶ καὶ κοινοῖς ὀργιάζοντες κώμοις.²⁾

De curiositate c. 1 pro: τὸν νότον ἐμπνέουσιν scr.: ἐκπνέουσιν et c. 4: φθάσει τῆς αἰσθήσεως προ-

¹⁾ C. 1 p. 500 C coniectura scripseram τὸ ἄφροντον. Postea vidi sic omnes ante Wytt. edidisse. Incredibiliter Salmasius et Reiskius errarunt.

²⁾ In libello de garrulitate neque alia emendare potui neque reperire, cuius oppidi incolarum nomen c. 21 p. 513 A lateat sub ἐκείνοι.

ανελών τὸ αἰσθανόμενον (v. προαισθανόμενον). (De c. 1 p. 515 E dictum est p. 151.)

Ibd. 12: μηδὲ τῶν ἐντὸς ἐπιδράττεσθαι τῇ ὄψει καθάπερ χειρὶ τῇ περιεργίᾳ. Scribendum: ἐπιδράττεσθαι καθάπερ χειρὶ τῇ περιεργίᾳ. Additum ὄψει et imaginem turbat et comparandi formam (τῇ περιεργ. καθ. χειρὶ).

Ibd. 14: "Ἔστι τοίνυν καὶ πρὸς δικαιοσύνης ἄσκησιν ὑπερβῆναί ποτε λῆμμα δίκαιον. Imo: πρὸς δικαιοσύνην ἄσκησις, ut sequitur: καὶ πρὸς σωφροσύνην ὁμοίως. C. 15 verba sic distinguenda sunt: φίλον τινὸς εἰπόντος· "Ἐχω σοί τι καινὸν, εἰπεῖν· Πρᾶγμα μᾶλλον, εἴ τι χρήσιμον ἔχεις ἢ ὠφέλιμον, magis ad rem pertinet, plus refert.

De cupiditate divitiarum c. 3 extr. scribendum: Πενία γὰρ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀπληστία τὸ πάθος αὐτοῦ . . . , διὰ κρίσιν . . . ἀλόγιστον ἐνοῦσα (pro ἐνοῦσαν).

Ibd. 4 p. 525 A versus tres sunt, non duo, sic continuandi, quod ne Meinekius quidem attendit:

Παρ' ἐμοὶ γὰρ ἔστιν ἔνδον, ἔξεστιν δέ μοι
καὶ βούλομαι τοῖθ' ὥς ἂν ἐμμανέστατα
ἐρῶν τις, οὗ ποιῶ θέ.

Ibd. 5 p. 525 D: κείνοις ἀνάγκη . . . ἐστιῶσιν, χαρίζομένοις, δορυφοροῦσι, δῶρα πέμπουσι, στρατεύματα τρέφουσι. Manifesto requiritur: δορυφόρους ἔχουσι.

Ibd. 7 p. 526 E codices (C D apud Wytt.) habent: ἀναλίσκοντες εἰς ἐπιθυμίας ὅτι ἀκούοντες ἔτι μανθάνοντες (non μανθάνουσι), ex quo fit verum: ἀναλίσκοντες εἰς ἐπιθ. ἔτι ἀκούοντες, ἔτι μανθάνοντες. Eodem cap. p. 257 A scribendum: ὥπερ ῥυτίδας αὔρους ἢ πολιὰς ἐπαγαγὼν τῇ ψυχῇ (pro τῆς ψυχῆς) τὰς φροντίδας. Vid. p. 67 n. et ad Thucyd. II, 83, 1.

Ibd. 10 p. 528 A: οὔτε ταῖς ἐνθοίναῖς παρέχει πράγματα τραπέζαις οὔτε τοῖς χρυσοῖς ἐκπώμασιν. Plutarchus scripserat: ταῖς θυίναῖς . . . τραπέζαις,

citreis, quas pretiosissimas fuisse notum est. Initio capitis, quoniam ἀλλ' οἶχ Duebnerus in codicibus non esse significat, scribendum videtur (post οὔσαν): Ἀνόμοιόν γε. Sed reliqua non expedio, nisi quod ante hæc quædam verba e codicibus addenda sunt, post tollenda illa: καὶ λανθάνη πάντας ἀνθρώπους, præcepta ex proximis.

De vitioso pudore c. 3 p. 530 B: ὥστε ἡ θυσωπία προδιαφθείρουσα τὸ ἀκόλαστον ἀνώχυρα πάντα καὶ ἄκλειστα . . . προδίδωσι τοῖς ἐπιτιθεμένοις. Scrib.: τοῦ ἀκολάστου (ad præpositionem verbo præfixam): ante ipsam ἀκολασίαν. (De versu Euripidis in initio capitis dicetur ad præc. reip. ger. c. 13, 11.)

Ibd. 7 s. f. scribendum: τοῖς, ἃ αἰτοῦσιν, οὐ προσγκόντως ληυομένοις. Vulgo deest ἃ.

Ibd. 12 scrib.: Οὐκ οἶδεν ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ἐτέρους ὅρα (pro ὁρᾷ) μᾶλλον (potius alios circumspice, qui te commendent), collatis proximis: ἀπιέναι πρὸς ἐτέρους κελεύων κ' τ. λ.

De invidia et odio c. 1 extr.: κατὰ ταύτας (τὰς διαφορὰς) ζητῶμεν, εἰς ἀν' μεταδιώξωμεν. Ridicula condicio. Fuit: κατὰ ταύτας τὰ ζητούμενα μεταδιώξωμεν.¹⁾

De se citra invidiam laudando c. 2: μάλιστα δὲ ὅταν ἢ τὰ πεπραγμένα καὶ προσόντα χρηστὰ, τότε μὴ φεισάμενον εἰπεῖν διαπραξασθαι τι τῶν ὁμοίων. Omnia recta erunt sic scripta: μάλιστα δὲ ὅταν ἢ, τὰ . . . προσόντα χρηστὰ αὐτῷ μὴ φεισάμενον εἰπεῖν, διαπραξασθαι τι τῶν ὁμοίων: cum licet, si quis, quæ fecerit habeatque laudabilia, non verecundatus sit dicere, aliquid simile efficere. De ἢ cfr. c. 2 extr. (οὐκ ἔστι), c. 4 init. (αὐτὸν ἐπαινεῖν ἀμέμπτως ἔστιν).

Ibd. 4 mallem scriptum esset: ἐκπέφηνγε τὸ λέγειν

¹⁾ C. 6 p. 538 A delendum καί, quod Duebnerus ante καταχεόμενος addidit.

τι τηνικαῦτα περὶ αὐτοῦ σεμνὸν, ἀλλὰ καὶ φρόνημα . . . διαδείκνυσι τὸ μὴ ταπεινοῦσθαι κ. τ. λ. quam, ut editur, bis τῷ.

Ibd. 22 extr. (in fine libelli): Ταῦτα γὰρ οὐ πρὸς στρατιώτας . . . μόνον . . ., ἀλλὰ καὶ πρὸς σοφιστάς . . . μεγαλληγοροῦντας εἰωθότες φάσκειν καὶ λέγειν κ. τ. λ. Scribendum: πάσχειν καὶ λέγειν, sic affici et sic dicere.

De sera numinis vindicta c. 1 p. 548 C scribendum est: ἡμῖν δ' (pro ἡμῶν δ') ἀμύνασθαι μὲν οὐδὲν ἔργον ἐστὶ δῆπου τοὺς . . . ψευδῇ λόγον εἰς ἡμᾶς ἀφέντας, ἀρκεῖ δ', αὐτοὶ (pro αὐτοῖς), πρὶν ἄψασθαι τὴν δόξαν, ἂν ἐκβάλωμεν.

Ibd. 6 p. 551 D: καὶ χρόνον γε πρὸς ἐπανόρθωσιν, οἷς οὐκ ἄκρατος . . . ἡ κακία πέφυκε, προσιστάνειν. Extremum verbum corruptum esse plures senserunt. Scrib. προσιστάνειν, appendere, forma hac ætate ferenda; nam et ιστάνειν et διῖστάνειν et καθιστάνειν et μεθιστάνειν et παριστάνειν dixerunt Plutarcho antiquiores. (Ἐφίστανον apophth. Lac. p. 233 D.) Paulo post p. 551 E scribendum: πλεῖστον αἰτῷ ἐνδύεται pro αὐτοῦ.

Ibd. 16 p. 560 A: καὶ στρατηγὸς ἐκ δεκάδος ἀνελῶν ἕνα πάντας ἀνέστρεψε. Duebnerus (e codd., opinor) ἐνέστρεψε. Scribendum: ἐπέστρεψε. Vid. lex. et add. Plutarchi ipsius (præter Alcib. c. 16) Lucull. c. 7, Cat. min. c. 14. (De προστροπαῖς c. 17 monui ad libr. de Is. et Osir. c. 52.)

Ibd. 18 s. fin. oratio rectior facta restituto ἀναπείσειεν pro ἀγαπήσειεν prorsus recte habebit sic interpuncta: ὅτι δὲ . . . οὐδεὶς ἂν ἀναπείσειεν . . . ἄδικον γενέσθαι καὶ ἀκόλαστον, ἔχω μὲν τινα καὶ λόγον εἰπεῖν κ. τ. λ.

Ibd. 20 init. scribendum: Ὡς οὐ κακίαν μόνον οὐδ' ἀρετὴν . . . ἀναδεχομένης τῆς γενέσεως, ἰλαροῦς . . . καὶ διακεχυμένους ἄγει (pro ἄγειν) πρὸς τὴν τέκνωσιν.

Ibd. 22 p. 565 B: ἔδειξε πρῶτον ἀγαθοῖς γονεῦσιν, ἄνπερ ὧσι, προγόνους αὐτοῦ πρόσπτυστον ὄντα καὶ ἀνάξιον. Tollendum γονεῦσιν potius quam addendum καὶ ante προγόνους. Eodem cap. p. 565 E: ποθεῖ τὰς ἐπιθυμίας συρράψαι ταῖς ἀπολαύσεσι καὶ συνεπαίρεσθαι διὰ σώματος. Fortasse fuit: συνεπαυρέσθαι. Usi illo verbo (ἐπαυρέσθαι) in prosa oratione interdum etiam inferioris ætatis scriptores sunt. Paulo post, ubi est ὑπὸ τῆς ἐχούσης ἀπελείφθη δυνάμεως, scribi debet ὀχούσης (*quæ eum vehebat*) et ταῦτὸ πασχούσας pro τοῦτο π.

Eodem cap. p. 567 A: ἐθεᾶτο τῶν κολασθέντων αὐτόθι τὴν σκιὰν οἰκέτ' εἶναι χαλεπῶς οὐδ' ὁμοίως τριβομένην ἀτελῇ περὶ τὸ ἄλογον καὶ παθητικὸν ἐπιπονονοῦσαν. Scribendum primum: οὐκέτι λῖαν χαλεπῶς οὐδ' ὡμῶς τριβομένην, deinde, ut opinor: ἀτελῇ περὶ τὸ ἄλογον κ. π. ἐπιπονοῖσαν (*irritos circa partem irrationalem et affectuum participem labores exantlantem*). Postremo p. 568 A in ipso fine libri scribendum: Γυναῖκα γὰρ τινα . . . Δεῦρο δὴ, εἰπεῖν (pro εἶπεν), οἷτος, κ. τ. λ. (De p. 567 F monitum p. 26 n.)

De genio Socratis c. 1 p. 575 F scribendum: ὥστε σοι θέατρον εὖνουν καὶ οἰκεῖον ἔχειν τὴν διήγησιν (pro οἰκίαν ἔχον).

Ibd. 4 extr.: ἐντυγχάνει γὰρ ἰδίᾳ Λεοντίδῃ (sic Wytt.) περὶ Ἀμφιθέου παραιτούμενος μείναι τὸ διαπράξασθαι φυγὴν ἀντὶ θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ. Scrib.: παραιτούμενος, εἰ δύναιτο, διαπράξασθαι κ. τ. λ. Supra paulo post init. capituli pro τὸ Ἀμφιον analogia postulare videtur τὸ Ἀμφιονεῖον.

Ibd. 28 p. 595 E scrib.: συμπλέκεσθαι πρὸς ἀσυντάκτους καὶ σποράδας, sublato ἀλλήλους inter πρὸς et ἀσυντ.

De exilio c. 16 p. 606 C: Σὺ, τί κρέας λέγει, ποιεῖς, οὐ, τί νοῦν ἔχων ἄνθρωπος. Scribendum: σκοπεῖς . . . ἄνθρωπος;

Consol. ad uxorem c. 3 p. 608 E: ἀεὶ φεύγουσα . . . τὴν ὑπόμνησιν τοῦ παιδὸς, ὅτι συμπαροῦσαν αὐτὴν εἶχεν. Scribendum: ὅτι συμπαροῦσαν λύπην εἶχεν. Paulo post pro μηδ' ἐγκαλεῖσθαι fortasse scribi debet: μηδ' ἐγκλείεσθαι.

Ibd. 7 init. scribi debet: Καὶ μὲν, ὃ γε μέγιστον ἐν τούτῳ καὶ φοβερώτατόν ἐστιν, οὐκ ἂν φοβηθεῖην κακὸν, γυναικῶν εἰσόδους καὶ φωνὰς κ. τ. λ. Vulgo φοβηθεῖην, κακῶν γυν.

Quæstt. conv.¹⁾ lib. I probl. 1 c. 5 § 1 pro τὰς πεύσεις scribendum: τὰς πείσεις aut πιέσεις (de argumentis prementibus).

Ibd. probl. 2, 3, 3: τοὺς Ἀριστοτέλους τόπους ἢ τοὺς Θρασυμάχου ὑπερβάλλοντας ἔχειν προχείρους. Scr.: ὑπερβαλλόντως. (Syllogismi ὑπερβάλλοντες finguntur ridicule.)

Ibd. 4, 3, 4: Ἐπεὶ . . . ἡ μῖξις, οἷς ἂν ἐν καιρῷ . . . παραγένηται πράγμασιν, ἀφαιρεῖται αὐτῶν καὶ βλάπτει τὰ ἡδέα καὶ λυπεῖ τὰ ὠφέλιμα. Scrib.: ἀφαιρεῖται αὐτῶν τὰ βλάπτοντα ἢ δεῖ (aut constringit) καὶ λῖει τὰ ὠφέλιμα.

Ibd. 5, 1, 2: πρὸς πάντα τόλμαν ὁ ἔρως . . . συγχωρῆσαι δεινός ἐστιν. Imo: συγχορηγεῖν.

Lib. II, 1, 7, 3 ser.: ὁ τὸν (pro τὸν) δειπνίζοντα . . . καλῶν, et c. 9, 1: τῶν ποιῶν pro τῶν πολλῶν.

Ibd. 6, 2, 2: ταῖς διακοπαῖς ὥσπερ οἴκοθεν ἰχθῶρας συνάγει. Scr.: ἰχθῶρα et fortasse: ὥσπερ τρωθέντα.

Ibd. 7, 1, 3: καὶ ἄλλα πολλὰ παθόντων ἢ ἀκούειν. Videtur fuisse: ἀδόντων, decantantium. (De

¹⁾ In his libris nugarum et tædii plenis summa brevitate utar. Numeri præter libros problemata et capita et paragraphos (si plures sunt) indicant. E codicibus et alioquin et lacunis valde corruptis Wyttenbachius perpauca et indiligenter annotavit.

c. 2, 1 dictum p. 60.) C. 2, 4 scr.: ἐπολιοθαίνουσαν (τῇ θαλάττῃ) pro ὑπολιοθαίνοντα.

Ibd. 8, 1, 2: ἥμιστα περὶ τὰς ἰσηγορίας αὐτοσχέδιος ὦν. Imo: π. τ. ἱπποτροφίας.

Ibd. 9 § 5 scr.: "Οτι δ' αἱ (v. δὲ καὶ) κατὰ τὰς σφαγὰς . . . τῶν ζώων μεταβολαὶ . . . διατείνουσι.

Ibd. 10, 1, 5 scr.: ὁ κρατὴρ ὁ αὐτός (v. ὁ κρ. οὐ-τος) et c. 2, 2: τὴν μοῖραν ὑπερκρεμαμένην ἡμῖν ἐπήγαγεν (v. ὑπὲρ εἰμαρμένην) coll. non posse suaviter c. 21, 2. Deinde § 8 scribendum: ἀλλ' ὅπου ποῖον τὸ ἰδιόν ἐστιν (pro: ὅπου ἰδιόν ἐστιν), ἀπόλλυται τὸ κοινόν; Respondetur: ὅπου μὲν οὖν μὴ ἴσον ἐστίν. De pronomine interrogativo in sententiam relativam incluso vid. synt. Gr. § 198 a. Postremo § 10 e vestigiis litterarum efficitur: τὸν μὲν πένητα . . . ἐπιγαυροῖ καὶ ὑπεξαίρει κενῶν τινος αὐτὸν μισονομίας (?), τὸν δὲ πλούσιον κ. τ. λ. (v. καὶ οὐκ ἐξαίρει γε νοῦν τινος αὐτονομίας).

Lib. III, 1, 2, 6: θαυμαστὰς μὲν ὁσμάς ἀφιέντα, ποικιλίαν δὲ ἀμιμήτοις χρώμασι καὶ βαφαῖς ἀνοιγόμενα. Scrib.: ποικιλίαν δὲ ἀμίμητον χρ. κ. βαφαῖς ἀλλοιούμενα.

Ibd. 2, 2, 4: κυρτότητας ἴσχοντα καὶ παραβάσεις (de lignis); opinor: παρατάσεις. § 12 revocandum e codicibus τῶν εὐπόρων (pro ἐμπόρων).

Ibd. 5, 2, 11: ἐν τοῖς φαινομένοις καὶ ὁμοιότητας ἀδήλους ἐξιχνεύομεν καὶ δυνάμεις. Scrib.: καὶ ποιότητας.

Ibd. 6, 2, 4 Plutarchus non ἄραβον (τῶν τευχέων) Homericum nominavit, sed ἄραδον, qui apud medicos appellatur. (C. 1, 6: τοὺς Ζήνωνος διαμηρισμούς.)

Ibd. 6, 4, 18: καὶ νέα ἐφ' ἡμέρῃ φρονέοντας. Scrib.: καὶ νέα νέα ἐφ' ἡμ. φρ.

Ibd. 10, 3, 1: κρίνειν τὸ σύμπαν οὐ δεῖ. Imo: τὸ συμβάν. Cetera sanavit Wyttenb. § 12 scribendum: ἡ

γὰρ ζύμωσις ὀλίγον ἀποδειῖ σαπῆναι (v. ἀποδείης εἶναι) et § 13 ἐξαραιοῦνται pro ἐξαεροῦνται, ut § 12 est ἀραιοῦσα.

Lib. IV, 1, 1, 5: τὸν δὲ ἡμέτερον . . . ὁ Χείρων οὗτος . . . οὐκ ἄκραν ἀπόδειξιν ἔχει ἐν αἰρί καὶ δρόσῳ . . . σιτούμενον. Latent hæc: οὐκ εἰς μακρὰν ἀποδείξει αἰρί κ. δ. . . σιτούμενον. C. 2, 4 (φθείρονται πρότερον προσπίπτουσαι) scribendum *πικρότερον* et § 9: λέγοντος, ὡς, ἐπεὶ (sic Wytt. pro ἐπὶ) ποιότητι τροφῆς γίνεται τὸ δύσπεπτον, ἣ δὲ πολυμιγία (v. deest δέ) βλαβερὸν καὶ γόνιμον ἀλλοκότων ποιοτήτων, δεῖ (v. ποιότητων, καὶ δεῖ) τὸ σύμφυλον . . . λαβόντα . . . στέργειν. C. 3, 2 pro τῶν ἄλλων scrib. τῶν ἱατρῶν et § 11 aut διαβρέχειν τὴν τροφήν (vino, pro διαιρεῖν) aut verbum reperiendum, quod *condire* significet. Tum § 12, 13 scribendum † δαλερὸν δαλεροῦ λάβετ' ὥδε καὶ ἄλλου ἐπ' ἄλλο προσφόρου ἐνόντος τῇ θερμότητι, ἐν τῷ πνεύματι κ. τ. λ. (Editur: λαβείτω· δὲ καὶ ἄλλου ἐπὶ πρόσφορον μένοντος τῇ θερμ. ἐν τῷ πν. Ipsum Empedoclis versum, qui longe aliter apud Macrobium scribitur, non attingo.)

Ibd. 2, 2, 2 pro ἐξαίρει (τὴν ψυχρότητα καὶ συνεκπέττει τὸ ὑγρόν) scribendum *ἐξαιρεῖ*, atque etiam V, 3, 1, 11 ἐξαιροῦνται (τῇ θερμότητι τοῦ οἴνου τὸ νεαρόν) pro ἐξάιρονται et VI, 1 § 7 τῷ ἐξαιρεῖν (τὴν κολλῶσαν ὑγρότητα) pro ἐξαίρειν. Recte ponitur accentus V, 9 extr. C. 3, 2 (κελεύσαντα καθ' ἑαυτὸν ὁρᾶν καὶ προσεύχεσθαι τοῖς θεοῖς) scribendum: *κελεύσαντα καθαρμοὺν δρᾶν καὶ π. τ. θ.*

Ibd. 4, 1: Αἰδησος . . . χωρίον ἐστὶν αὐτοφυές, πολλὰ πρὸς ἡδονὰς ἔχον ἐλευθερίους. Scrib.: *χωρίον ἐστὶν αὐτοφυῶς πολλὰ π. ἡδ.* ἔχον ἐλ., c. autem 2, 13: καὶ ὑμῖν καὶ νῆ Δία τοῖς ἰχθυοπώλαις, duabus vocibus retractis. C. 3, 4 (καὶ τῶν ἄλλων ὄψων οἱ ἄλλες ἡδιον

ὄψον εἰσίν) tollendum ἥδιον, ut sit: τῶν ἄλλων ὄψων οἱ ἅλεις ὄψον εἰσίν. Cfr. V, 10, 2, 4.

(De 5, 2, 2 dictum est supra p. 31, de 5, 3 init. p. 120.)

Ibd. 6, 2, 3: ἄλλην ἐορτὴν οὐκ ἄν. . . , ἀλλ' ἄντικρυς Βάκχου καλουμένου τελοῦσιν. Scrib.: καλουμένην, id est: ἢ καλοῖτο ἄν. § 2 fortasse post νηστείαν excidit ἄγοντες. § 9 (κατὰ κράτος ἐν αὐτοῖς πρῶτον μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ἐλέγχει κ. τ. λ.) scribendum: κατὰ κράτος δὲ τοὺς ἐναντίους (ἐναντιουμένους?) πρῶτον μ. ὁ ἀρχ. ἐλέγχει. Κατὰ κράτος ἐλέγχειν etiam Demosthenes dixit. Deinde § 10 primum pro his: καὶ χαλκοδρουστὰς τοῦ θεοῦ τιθῆναι προσαγορεύουσι substitui debet: καὶ χαλκοκρότους τὰς τοῦ θεοῦ τιθ. πρ., tum ex proximis (καὶ ὁ δεικνύμενος ἐν τοῖς ἐναντίοις τοῦ μετεώρου θύρσος ἐκτετυπωμένος καὶ τύμπανα) eruuntur hæc: καὶ ὁ δεικνύμενος ἐν τοῖς ἀετοῖς τοῦ μεγάρου θύρσος ἐκτετυπωμένος, in fastigio templi (Hierosolymitani). Quam imaginem Græci pro thyrso acceperint, nescio.

Lib. V proœm. § 4 scribendum: καὶ τῷ ζητεῖν τι ἢ ἀκούειν τῶν περιττῶν (vulgo abest ἢ), tum probl. 1, 2, 3: ὁμοῖ μὲν ἄρτον, ὁμοῦ δὲ πεπλασμένον ἐκ τῶν ἀλεύρων κυνίδιον, sublato μικρόν, quod inter ὁμοῦ et μὲν additur, ortum ex præcedenti μικρῶ.

Ibd. 3, 2, 5 scribendum: Καὶ τοῦτο δὴ τὸ σκολιὸν ἐπίγραμμα δηλοῖ κεραμίαν ἀμύσσιδα βεβυσμένην (pro: δῆλον κεραμέα νομίζει διαβεβυσμένην, præeunte in duabus primis vocibus Wytttenbachio) σελίνῳ. σύγκειται δὲ οὕτω.

Ἡ Κωλιὰς γῆ (v. χθὼν ἢ παλὰς γῆ) πρὸς καθῆ-
θαλωμένην

κεύθει κελαινὸν αἶμα Διονύσου θεοῦ κ. τ. λ.

Cfr. de audiendo c. 9 Athen. XI p. 482 B. [Sed iam in interpretatione Latina est *Colias terra*.] (De 3, 2, 6 vid. p. 29.)

Ibd. 5, 1, 2 oratio sic supplenda videtur: ἐφάνη μοι

τὸ λεγόμενον ὑπὸ Πλάτωνος ἐπ' ἀνξομένη πόλει, πόλεις, οὐ πόλιν, εἰς συμπόσια ἀποδεδόσθαι. (Plat. de rep. IV p. 422 E.)

Ibd. 7, 1, 3: δεῖ δὲ τὸ μὲν, διὰ τί γίνεται, τῷ λόγῳ μετεῖναι. Scrib.: μετιέναι. Cfr. VII, 1, 1, 5: τῷ λόγῳ μετιών.

Ibd. 9, § 5 videtur aliquid excidisse et sic olim scriptum fuisse: ἔφη, ὅ, τι ἔνεστι ἐν τῷ φνιτῷ γλυκύντητος, ἅπαν τοῦτο συνθλιβόμενον εἰς τὸν καρπὸν εἰκότως δριμύ ποιεῖν . . . τὸ λειπόμενον. (Duebnerus notabiliter a Wytt. discedit; de codicibus non constat.)

Ibd. 10, 1, 4: πῶς γὰρ ἀφωσίωσαν; Omnium consuetudo (in hac significatione) postulat ἀφωσιώσαντο. C. 3, 6: τὴν ὕν σάρκα κρέα γεγονέναι. Duebnerus σάρκα νεκρὰν γεγονέναι edidit, nescio, adiuvantibusne codicibus; tollendum erat σάρκα relinquendumque acute dictum: τὴν ὕν νεκρὰν γεγονέναι.

Lib. VI, 2, 2, 1: Ἐδόκει δὴ μοι ταῦτα πιθανῶς μὲν ἐγκεχειρῆσθαι. Scrib. (de disputatione et argumentatione): ἐπικεχειρῆσθαι. Vid. III, 5, 1 et 2, VI, 5, VIII, 4, 3 et 5, IX, 14, 2, de Stoicor. repugn. c. 10 §§ 4, 14, 16, Diog. Laert. IV, 28, cet. Paulo post § 2 ex litteris in codicibus servatis (ὥσπερ ὁμμάτων οἰκείων τῷ σώματι καὶ δέη τῶν ἐγγεγεννημένων) effici videtur: (τοῦτο μὴ φάναι πρὸς σωτηρίαν . . . ὑπάρχειν ἡμῖν) ὥσπερ ὅμμα τῶν οἰκείων τῷ σώματι καὶ δεόντων ἐγγεγεννημένον, etsi habet aliquid novi hæc oculi imago adiuncto genetivo (Auge für). § 5 scribendum: Πρὸς μὲν γὰρ τὰς ξηρότητας ἀρδείαις ποτίζομεν, καὶ ψίχομεν μετρίως, ὅταν φλέγηται, ῥιγοῦντα δ' αὐτὰ θάλλειν πειρώμεθα (v. ποτιζόμενα καὶ ψυχόμενα), extremo autem capite, § 19, præeunte ex parte Mezeriaco: Καὶ γὰρ αἱ στίψεις, ὧ βέλτιστε, τῶν βαπτομένων ὑφαντῶν (pro ἔφην τόπων) ἔχουσι τὸ . . . ῥυπτικόν.

Ibd. 3, 1, 1 exciderunt quædam; scriptum enim fuerat ad hanc formam: . . . ὁ ἐστιῶν ἡμᾶς καὶ ταῦτα ἔρη μετρίως λέγεσθαι καὶ πρὸς ἄλλην ἀπορίαν τὰς τῶν πόρων κενώσεις καὶ ἀναπληρώσεις ποιεῖν, διὰ τί τοῖς μὲν πεινῶσιν, ἐὰν πίωσι, παύεται ἡ πείνα ἐν τῷ παραντίκῳ, τοῖς δὲ διψῶσιν κ. τ. λ., et ad aliam quoque quæstionem solvendam facere et pertinere meatuum exinanitiones et repletiones, cur cet. § 2 scribendum: Τοῦτο δὲ τὸ πάθος οἱ τοὺς πόρους ὑποτιθέμενοι ῥᾶστα . . . μοι δοκοῦσιν, εἰ καὶ μὴ τᾷ ἄλλῃ, μόνοι αἰτιολογεῖν. Ante Duebnerum, qui Wytttenbachii coniecturam secutus est, edebatur: εἰ καὶ μὴ πολλὰ μόνον πιθανῶς αἰτιολογεῖν. Deinde § 3, ut alibi (vid. ad Diod. Sic. XI, 5, XVI, 67, XVII, 95, Strabon. II p. 85, XV p. 705, XVI p. 767, Plutarch. consol. ad Apollon. c. 6, hic IX, 3, 2, 4) μὲν particula indicium facit alterius membri ob idem vocabulum bis positum omisso; scripserat enim Plutarchus: τὸ μὲν ποτὸν παραδέχονται, τὸ δ' ἐδεστὸν (aut τὸ δὲ σιτίον) οὐ παραδέχονται. C. 2, 10 scrib.: τὰ γὰρ ὑπὸ ξηρότητος ἢ πάχους (pro πάθους) ἀργὰ καὶ βαρέα.

Ibd. 8, 1, 4: Ἐδόκει δὲ ἡ βούβρωστις ἕτερον εἶναι. Nonne: οὐχ ἕτερον? C. 2, 2 scribendum: Βροῦτος ἐκ Ἀνδραχίου πρὸς Ἀπολλωνίαν ἰὼν ἐκινδύνευσεν. V. deest ἰὼν.

Lib. VII, 1, 1, 2 scrib.: Καίτοι τὸ μὲν Ἀλκαίου (v. τὸν μὲν Ἀλκαῖον) ἀμωσγέπως εὐπορήσειεν ἂν (v. εὐπορήσειν) βοηθείας· ἀπολαύειν γὰρ ἱκμάδος (aut ὡς ἀπολαίειν ἱκμάδος pro: ἀπολαίειν ἱκμάδος) τὸν πλεύμονα . . . πιθανόν ἐστιν· ὁ δὲ φιλόσοφος κ. τ. λ. § 7 pro ὡθεῖ ponendum videtur θεῖ (Wytt. ὡθεῖται), deinde § 8: Οὐκ ἂν δὲ ταῦτα συνέβαινε διακρινομένων . . . τῶν ὑγρῶν, ἀλλὰ συμπλεκομένων ἅμα (v. συμπλεκομένων ἡμῶν ἅμα) καὶ συμπαραπεμπόντων τὸ σιτίον. Auditur συμβαίνει.

Ibd. 5, 2, 6: Οὐδὲν οἶν ὁρῶ τὰς τοιαύτας ἡδονὰς

ἴδιον ἐχούσας, ὅτι μόναι τῆς ψυχῆς εἰσιν. Scribendum: ἐχούσας ἢ ὅτι μόναι τ. ψ. εἰσιν. Sæpe Plutarchus οὐδείς ἢ pro οὐδείς ἄλλος ἢ, velut vit. Crass. c. 2, Nic. 15, Cic. 18, Cleom. 13, Ti. Gracch. 6, Brut. 43, de genio Soer. c. 2, ad princip. inerud. 5, 3. Cap. 3, 5 primum καὶ transponi debet: τοὺς . . . ἀντιτεταγμένους αὐταῖς καὶ, ὅπως οὐχ ἀλώσονται, προσέχοντας (vulgo: αὐταῖς, ὅπως . . . , καὶ προσέχ.), deinde sic scribi: τούτους, ἐκείνων οὐδὲν ἤττον ἐμπαθεῖς ὄντας, ἀκολάστους καὶ ἀκρατεῖς ὁμῶς οὐ καλοῦμεν. (Vulgo: καὶ ἀκολάστους . . . ὁμοίως οὐ.) C. 4, 4 requiri videtur: παραβάλλοντες . . . καὶ λόγους οὐ κενοὺς (v. λόγους κενοὺς) οὐκ ἐκπλαγησόμεθα . . . ὑπὸ τοῦ κρότου (v. ὑπὸ τούτου).

Ibd. 6, 2, 7: Εἶγε μὴν οὐκ ἔστιν ὅτε μᾶλλον ἀνθρώποις ἐφιαῖσιν εἰπεῖν· Γλῶσσα, κ. τ. λ. Scribendum: ἀνθρώποις ἔπεισιν εἰπεῖν, in mentem venit, libet. C. 3, 9 et 10 sic oratio restituenda est: οὕτως, ὡς ἔφη-
νεν ὁ λόγος (v. οὕτως, ἔφην, ὁ λόγος), τριῶν ὄντων, ὧν ὁ μὲν (v. om. ὧν) . . . καλούμενός ἐστιν, εἴρηται μὲν περὶ κ. τ. λ. Tum § 22 codices sic: Ἐπεὶ τοὺς γε μοχθηροὺς, ὅσω μᾶλλον ἐπιλαμβάνονται καὶ συμπλέκονται, καθάπερ βάτους καὶ ἀναιρεῖν καὶ ὑπερβατέον ἐστί. Latet alterum substantivum cum βάτους coniungendum. Fuitne: καὶ ἀνθέρικας ὑπερβατέον ἐστί?

Ibd. 8, 4, 9 retrahendæ duæ voces, quæ exciderunt: δεῖ γὰρ οὕτως ἐθίζειν καὶ παίζοντας καὶ σπουδάζοντας, ὥστε κ. τ. λ. (C. 3, 6: τί ἂν λέγοι τις;)

Ibd. 9, 1, 2 scribendum: τῆς κλήσεως τῶν ἀρίστων εἰσηγητής (vulgo τ. κλ. καὶ τῶν ἀρ.).

Lib. VIII, 1, 2, 2: ἐβδόμη δὲ ἀμφοτέρως ἐορτάζουσι. Scrib.: ἀμφοτέρως τὰς ἐορτὰς ἐορτάζουσι.

Ibd. 2, 1, 7: Διὸ καὶ Πλάτων ἐμέμψατο τοὺς περὶ Εὐδοξον . . . εἰς . . . μηχανικὰς κατασκευὰς τὸν τοῦ στερεοῦ διπλασιασμόν ἀπάγειν ἐπιχειροῦντας, ὥσπερ (codices ὅπερ) πειρωμένους διὰ λόγου δύο μέσας ἀνάλο-

γον μὴ παρείκοι λαβεῖν. Scribi debet: οἱ πειρωμένους διὰ λόγον, δύο μέσας ἀνὰ λόγον μὴ παρείκοι λαβεῖν, non ratione tentantes, liceretne duas medias proportionales reperire. Hoc tentari Plato volebat. C. 4, 8 tollenda littera: Διὸ τοῦτο πρόβλημα δοὺς αὐτῷ (pro δοῦσα αὐτῷ), δεῖν ὄντων τρίτον ἐποίησε κ. τ. λ.

Ibd. 3, 2, 8: ἀλλ' ἄφθονον ἔχων τὸ τῆς ἐπεικοῦς καὶ ἀναφοῦς μεμιγμένον οὐσίας. Recte vertitur *cedentis*, id est: ὑπεικούσης καὶ ἀναφοῦς. C. 5 init. litteræ rectius dividendæ sunt: Εἶτα, ἔφη, τί παθόντες, ὃ πρὸς Διὸς, εἶπατ', ἀθεώρητα κινήματα τοῦ ἀέρος οἴομεθα δεῖν αἰτιασθαι, . . .; Edebatur εἶτα τὰ θεωρητά, Duebnerus fecit (εἶπας) τὰ θεωρητά, quem εἶπα in codicibus repperisse apparet. C. 6 extr. scribendum: Τὸ γὰρ ἐξανιστάν (non ἐξανιστᾶν) ἡμᾶς.

Ibd. 4, 1, 6 scribendum videtur: Οὐδὲ (pro Ἐπεὶ) πιθανώτεροι τούτων, c. autem 2, 5 una voce: ἀείζωον διαμένει καὶ ἀνέκλειπτον (Reisk.), c. 4, 2 denique: Σκόπει δὲ, μὴ Πυθικόν ἐστι τὸ νικητήριον, ὡς οἱ Ἀμφικτυόνες καὶ ἐκί (ἐκεῖ?) πρῶτον . . . φοῖνικι τοὺς νικῶντας ἐκόσμησαν. Vulgo ὡς Ἀμφικτυόνος καὶ ἐκί. De Amphictyonibus Pythia facientibus testimonia habet Hermannus antiq. Græc. II (de cærimoniis) § 49, 21, Plutarchus huius ipsius operis lib. VII, 5 init. (C. 5 extr. barbare editur ἀνῆξοῦνται.)

Ibd. 5 § 7 scribendum: λόγος ὥσπερ ἀτέχνῳ πίστιν ναυτικῇ βεβαιούμενος ἐμπειρίᾳ. Codices ἀτεχνῶς πίστιν ναυτικὴν βεβαιούμενος ἐμπειρίαν. Prima duo vocabula correxit Wytenbachius.

Ibd. 6, 1, 3: καὶ γὰρ Βάττον παρὰ Καίσαρι γε λω τοποιοῦ. Scrib.: καὶ Γάλβα τοῦ παρὰ Κ. γελ. A. Galba significatur, de quo Spaldingius ad Quintil. VI, 3, 27, interpp. Horatii ad sat. I, 2, 46. Miror Winckelmanni ad amator. c. 16, 23 dubitationem in facillimo Græci librarii errore. C. 5 extr. scribi oportet: ἢ μηδ' ἐκείνοις ἐνκόλως

(Wytt. pro ἐνκόπως) οὕτως διὰ τῶν ὀνομάτων ὥσπερ τοιχίων (pro τριχίων), τὰ μὲν ἐκκόπτουσι μέρη, τὰ δὲ καθαιροῦσι, παραδύσεις δίδωμεν (pro δίδομεν): aut ne illis quidem sic facile concedamus, ut per verba tanquam per parietes furtim penetrent, partes eorum alias effodientes, alias demolientes.

Ibd. 7, 4, 4 Wytttenbachius sine varietatis mentione: καὶ μὴ περιορᾷν οἶον ἔγχος σώματος, Duebnerus πτώματος. Rectum est: κώματος, veterni.

Ibd. 8, 1, 3 quæ exciderunt, sic fere suppleri debent: Ἦν δὲ Τυνδάρης ὁ Λακεδαιμόνιος αἰτίαν ἔλεγεν, οὐ πάνυ πιθανὴ εἶναι δοκεῖ· ἔλεγε δὲ τῆς ἐχεμυθίας τοῦτο γέρας εἶναι καὶ (hoc addidit Wytt.) τοὺς ἰχθῦς καλεῖν κ.τ.λ. Deinde sic scribendum: καὶ τὸν ὁμώνυμον ἔμοι (Empedoclem veterem illum significat) ὥς σιωπησομένῳ (pro τῷ παυσαμένῳ) Πυθαγορικῶς περαίνειν τὰ δόγματα· Στέγ' ἔσω φρενὸς ἀλλ' ὅπερ φράσω· (vulgo: στέγουσαι φρενὸς ἀλλ' ὅπερ ἐλάσσω) καὶ ὅλως θεὸν ἡγεῖσθαι τὴν σιωπὴν τοὺς ἀνδρας. Pars est versus Empedoclei, quo auditor (lector) iubetur intra animum condere, quod poeta dicturus est. C. 3, 5 editur: ὥς . . . τοὺς δ' ἰχθῦς οἷδ' ἐν ἀδικοῦντας ἡμᾶς, οὐδ' ἂν πάνυ πεφύκασι δυναμένους. Fuit: οὐδ' ἂν πάνυ, ἣ πεφύκασι, δυναμένους (h. e. οὐδ' ἂν πάνυ δύναιντο, ἣ πεφ.). Tum c. 4, 3 scribendum: καὶ τραφέντας, ὥσπερ ἀπαλοὶ (pro ὥσπερ παλαιοὶ), καὶ γενομένους ἱκανοὺς ἑαυτοῖς βοηθεῖν, ut teneri solent. (De duriore apud ὥσπερ nominativo nihil opus est dici.)

Ibd. 9, 2, 7 scribendum: ὅθεν ἐν ἀφωρισμένοις τοῦτοις ἐκεῖνα ποικιλλόμενα τὴν ἀπάτην πεποίηκεν. Vulgo deest ἐν.

Ibd. 10, 3, 3: Ἐκείνην οὖν τρεψόμεθα. Hoc est: illam fugabimus. Scrib.: Ἐπ' ἐκείνην οἷν τρεψ. (§ 4 tollendum τοὺς καρποῖς, adscriptum ad τὴν ὀπώραν.)

Lib. IX, 1, 1 init.: ἀπόδειξιν ἔλαβε τῷ Διογενίῳ τῶν . . . μανθανόντων ἐφήβων. Nomen loci est: ἔλαβεν ἐν τῷ Δ. Sed nomen ipsum corruptum. (Διοσκορίῳ?) C. 2, 7: Ἐμνήσθη δὲ καὶ τῆς Θεοδώρου . . . γυναικός. Imo: Ἐμνήσθη δὲ καὶ τις τῆς Θ. Non dicitur ἐμνήσθη impersonaliter passive. (C. 2, 3 scr.: διὰ στόματος πᾶσιν, ὁ ἐν τοῖς pro πᾶσιν ἐν τοῖς.)

Ibd. 2, 2, 2 e codicibus restituendum: τῶν μὲν μακρῶν ὄντων, τῶν δὲ βραχέων, τῶν δ' ἀμφοτέρων (pro ἀμφοτέρων) καὶ διχρόνων λεγόμενων, c. autem 3, 1 scribendum: οὕτω καλεῖν τὸν βοῦν καὶ βοῦν οὐ δευτερον . . . ἀλλὰ πρῶτον τίθεσθαι τῶν ἀναγκαιῶν.

Ibd. 3, 2, 4 scribi debet primum: Καὶ μὴν ὅτι (pro ὁ) πάντων ἀριθμῶν πρῶτος τέλειος ἢ μὲν τριάς . . ., δῆλόν ἐστι, deinde: τούτων τοίνυν ἢ μὲν ἐξὰς ὑπὸ τῆς τετραδός, ἢ δὲ τριάς ὑπὸ τῆς ὀγδοάδος πολλαπλασιασθείσα κ. τ. λ. Nocuit vocabulorum terminatio eadem (αδος). Cfr. ad VI, 3, 1, 3.

Ibd. 5, 2, 1: χρῆσθαι μάλιστα τῷ νῷ. Imo: τῷ ῥῷ, secundo flumine currere. (§ 5: δύναμιν ἐν τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν.)

Ibd. 14, 1, 2 pro φασίν scrib.: φησίν (Hesiodus).

Amatorii¹⁾ c. 2, 2: Δαφναῖον τὸν Ἀρχιδάμον, Λυσάνδρας ἐρῶντα τῆς Σίμωνος κ. τ. λ. E c. 6, 3 apparet, Daphnæum ipsum Lysandram non amasse, sed alii eius amatori amicum fuisse. Codices hic Λύσανδρον et c. 18, 6, ubi nunc editur διὰ Λυσάνδραν, illi Λύσανδρον

¹⁾ Adhibui Winckelmannum. Nonnulla ab eo non recte posita revocanda ad priorem formam sunt, quædam satis manifesta, ut c. 17, 18 p. 761 E, ubi genetivus præcedens ex ἐρωμένων . . . γενομένων genetivos effecit. Ipse in libro corruptissimo et pravitate illius Græcæ fœdis notis impresso pauca et fere parva emendavi.

sine præpositione. Scrib. hic videtur: καὶ Λύσανδρον, Λυσάνδρας ἐρῶντα et c. 18, 6: διὰ Λύσανδρον.

Ibd. 7, 1: προκηρίξας ἐμοῦ γ' ἐνεκα πάσαις γυναιξὶν ἂν ἐραστήν. Sic codices (nam edd. ἂν omittunt); scrib. videtur: γυναιξὶν ἰέναι ἐραστήν. (§ 2: Μέγα γὰρ, ἂν . . . ἐπικρατήση. Tum fortasse: κρατεῖν προσδοκῶσαν aut θέλονσαν pro δοκοῖσαν.)

Ibd. 8, 1 scribendum e vestigiis codicum: ἀναστρέφειν . . . τὸν Ἡσίοδον, ἂν ἐκείνου (sic codd.) λέγοντος· Μῆτε . . . γαμοῖτο, σχεδὸν ἡμεῖς . . . περιάψωμεν (sic codd.); tum § 2: καὶ καθείσθω τὰς ὀφρῖς καὶ πανσάσθω τρυφῶσα, σχῆμα λαβοῖσα τῶν τοῦ πάθους οἰκείων, omisso καὶ ante σχῆμα. Eadem particula sublata iam est c. 9, 9 ante Ἀφροδίτης, tollenda c. 13, 5 ante κρύφα.

Ibd. 16, 2: τὸ φυσικὸν πρῶτον, εἶτα τὸ συγγενικόν. Manifesto idem amicitiae genus est τὸ φυσικόν et τὸ συγγενικόν ipso Plutarcho declarante; scrib.: εἶτα τὸ ξενικόν. Eodem capite § 21 p. 759 E e codicum vestigiis fit: ἡ Λαῖς ἡ Γναθαῖνιον pro ἡ Λαῖδα. Nominativus requiritur. C. 18, 14 pro ἐπεὶ δέ scrib.: ἔπειτα δέ.

Ibd. 19, 7 p. 764 D: Γῆν δὲ κατ' οὐδὲν Ἀφροδίτην καλοῦντες. Ita codices, non Σελήνην δέ. Scribendum: Τῇν δὲ κάτωθεν. Sic lunam significat. Paulo post § 9 pro αἰτεῖσθαι videtur substituendum αὔξεσθαι.

Ibd. 19, 16 p. 765 C scribendum: κινούσης ἐπὶ σπέρμα κατ' ὄλισθον ἀτόμων (pro: καὶ ὄλισθον ἀτόμων), c. autem 21, 7 p. 767 C supplendum ἀγῶνος (ὥσπερ κοινοῖ συστάντος ἀγῶνος).

Ibd. 23, 8 p. 769 B: ἐκ τῶν ἐκάστοτε συλλεγομένων σχημάτων. (Sic codices.) Scr.: ἐγκλημάτων.

Ibd. 24, 7 p. 770 B: τὰς τῶν καλῶν τριχας Ἀρμοδίους ἐκάλει καὶ Ἀριστογείτονας, ὡς ἄρια καλῆς τυραννίδος ἀπαλλαττομένους ὑπ' αὐτῶν τοὺς ἐραστάς. In ἄρια καλῆς latere videtur unum adiectivum contrariae

ei, quæ in καλός est, significationis; sed id quod sit, non reperio. (ὠμοτάτης τυραννίδος?) Lusit in eadem re Bion apud Stobæum floril. 66, 5 (φεῖ τυραννίδος τριχὶ καταλυομένης).

Ibd. 25, 1: Ἰούλιος γὰρ, ὁ τὴν ἐν Γαλατία κινήσας ἀπόστασιν. Codices Κιούλιος. Scripserat igitur recte Plutarchus Κιοσίλιος, nisi quod nominis formam leviter detorsit (Civilis), ut Μαρτιάλιον pro Martiali dicit.

Ibd. 25 extr.: ὧ καὶ μάλιστα παρώξυνε τὸν Οὐεσπασιανὸν, ὡς ἀπὲρνω τῆς σωτηρίας, πρὸς αὐτὸν ἀλλαγὴν κελεύουσα. Scrib.: προσαιτεῖν ἀλλαγὴν κελεύουσα, permutationem eum sortis secum postulare iubens; suam enim Epponina longe meliorem quam Vespasiani esse significabat.

Maxime cum principibus philosophandum esse c. 1 init. Ex huius libelli initio trunco quæ supersunt (σωρκανὸν ἐγκολπίσασθαι καὶ φιλίαν τοι καὶ μετιέναι καὶ προσδέχεσθαι καὶ γεωργεῖν), sic scribenda videntur: εἰς ὄρκον καὶ ἐγκολπίσασθαι (in rete includere) καὶ φιλίαν αὐτῶν καὶ μετιέναι κ. τ. λ. De principibus viris captandis Plutarchus loquitur imagine sumpta ab ea re, de qua Alciphron ἐχθῦς τῇ σαγήνῃ ἐγκολπίζεσθαι dixit. Tum § 3 oratio sic interpungenda: Ἐπεὶ τί; (φῆσει ἀνὴρ . . . φιλοσοφίας δεόμενος) Σίμων δὴ γένωμαι . . .; (pro δέ). Ibd. § 13 p. 777 B scribendum videtur: ἀποδιδράσκειν βουλόμενος ἐν γωνίᾳ τέ τι . . . φιλοσοφεῖν, addito τε. (De c. 2, 5 dictum supra p. 118.)

Ad princip. inerud. c. 2, 1 pro φαίνεσθαι scrib.: φανεῖσθαι, et c. 5, 4 p. 782 A: Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην· ὀλίγου δέω εἰπεῖν, τὴν περὶ αὐτὸν εὐτυχίαν . . . βαρυνόμενος κ. τ. λ. (pro δέων).

An seni sit gerenda resp. c. 4, 3 p. 785 D: Ἐργασίας γε μὴν βαναύσου . . . ἄπτεσθαι μετὰ πολιτείας. Imo: μετὰ πολιτείαν, post reip. administrationem.

Ibd. 7, 3: πολὺς γὰρ (ὁ φθόνος) ἐν τοῖς ἀρχομέ-

νοις διὰ τὸ φλέγεσθαι προεκπίπτων, ὅταν ἐκλάμψωσιν, ἀφανίζεται. Scrib.: ἐν τοῖς ἀρχομένοις διαφλέγεσθαι.

Ibd. 8, 6 p. 788 C: τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν φρόνησιν καὶ τὸ μὴ φαινόμενον ἀλλὰ τὰ μὲν ἐσφαλμένα, τὸ δὲ ὑπὸ δόξης κενῆς προσπίπτειν πρὸς τὰ κοινά. Videtur subesse: καὶ τὸ μὴ φαινομένοις λανθάνειν ἐσφαλμένοι μηδὲ ὑπὸ δ. κ. π. π. τ. κ.

Ibd. 9, 6 p. 789 C: Ὡς ξένε Ἀθηναῖε ἢ Ῥωμαῖε, ἀζαλέω γῆρα κατανθιδῶν κήδη, γραψάμενος ἀπόλειψιν τῇ πολιτείᾳ . . . εἰς ἀγρὸν ἐπείγου. Scribendum coniiicio: ἀζαλέω γῆρα κατανθίζων κάρα, ἥδη γραψάμενος κ. τ. λ., qui caput senectute (canis) conspergis (versu trimetro una syllaba brevior).

Ibd. 23. Huius capituli initium, ὀνειδίζων pro ὀνειδίξειν scripto, sic superioribus participiis continuandum est: τοῦτου δὲ πολιτικώτερον, μὴ μόνον ἐμφανῶς μηδὲ δημοσίᾳ ὀνειδίζων ἄνευ δηγμοῦ . . . (sed illo prudentius non solum palam sine morsu obiurgans), ἀλλὰ μᾶλλον . . . ἵποτιθέμενος et reliqua usque ad ἀνευθάρρυναν. (Si quem μὴ offendit, conferat synt. Gr. § 207 n. 2, exempla-que adiungat ex una Pelopidæ vita c. 14, 20, 23 extr., 26, 30. Sed μηδὲ δημοσίᾳ pro μηδὲ μόνον δημοσίᾳ suspectum est.) (De c. 27, 4 et 5 dictum est p. 141.)

Præcept. reip. gerendæ c. 4, 2: ὅσα γοῦν ἐπανθεῖ μάλιστα καὶ προσπίπτει τῶν ἀμαρτημάτων. Imo: προσπίπτει, eminent. Eod. cap. § 17: Ἐν δὲ Λακεδαιμονί τινος Δημοσθένους, ἀνδρὸς ἀκολάστου, γνώμην εἰπόντος. Scr.: Ἐν δὲ Λακεδαιμονί Τιμοσθένους.

Ibd. 5, 2 excidit et turbatum est aliquid; scriptum enim fuerat: οὕτω πόλιν πείθειν οὐ λόγον οὐδὲ τρόπον, ἀλλὰ λόγῳ καὶ τρόπῳ χρωμένην, ὥσπερ οἶασι καὶ χαλινῶ, τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν. C. 10, 8 pro ἀλλὰ καὶ θαυμάσας scribi debet: ἀλλὰ καταθαυμάσας. (De c. 11, 3 dictum est p. 585 ad vit. Pyrrhi c. 16.)

Ibd. 13, 11 p. 807 E. Euripidis ex Bellerophonte versus, qui de vit. pud. c. 3 truncatus legitur, sic scribendus est:

"Επιτησὶ ὑπείκων μᾶλλον ἢ καλὸν πέλοι

(pro μᾶλλον θέλοι).

Ibd. 15, 10 p. 811 F: Δεῖ δὲ, ὥς φασιν, ἐρῶντι τῷ δήμῳ τὸν πολιτικὸν προσφέρεισθαι. Imo: Δεῖ δέ, φασιν, ὥς ἐρῶντι τῷ δήμῳ κ. τ. λ.

Ibd. 21, 3: τὸν μὲν ἐν τραγωδίᾳ πρωταγωνιστήν, Θεόδωρον ἢ Πῶλον ὄντα, μισθωτῷ τῷ τὰ τρίτα λέγοντι πολλάκις ἐπεσθαι. Scrib.: Θεόδωρον ἢ Πῶλον, ὄντα μισθωτὸν, τῷ τὰ τρίτα λέγοντι κ. τ. λ. (Μισθωτοὶ ambo erant; id notatur in eo, de quo agitur.) C. 24, 4 excidit verbum, quod Plutarchus primis poetæ verbis, quæ citat, interposuisse videtur: Μικρὸν δὲ δεῖ ποδοῶ

χαλάσαι μεγάλην κύματος ἀλκῇ,

τὰ μὲν αὐτὸν ἐνδιδόντα κ. τ. λ.

Ibd. 27, 3 tollendum τιμὴν, inepte interpositum imagini (χρυσὸν . . . αὐξανόμενον). Tum § 4 alienissimi hinc ὁ σαλπικτιῆς καὶ ὁ δορυφόρος. Neque enim de huiusmodi hominum statuis aut imaginibus agitur. Ad interpretandum illud ὑφ' οὗ γέγονεν adscriptum oportuerat: ὁ πλάστης καὶ ὁ ζωγράφος. Sed totum delendum est. Deinde § 6 scribendum: καὶ νομίζουσιν οἱ πολλοὶ τοῖς μὴ λαβοῦσιν (ἀνδριάντας καὶ ἄλλας τιμὰς) αὐτοὶ χάριν ὀφείλειν, τοὺς δὲ λαβόντας αὐτοῖς (pro αὐτοῖς), καὶ οὐ βαρεῖς (pro καὶ βαρεῖς) εἶναι οἷον ἐπὶ μισθῷ τὰς χρείας ἀπαιτοῦντες, neque molestos se esse, cum ab iis tanquam mercede data operas exigant. Ἀπαιτοῦντες satis ostendit etiam βαρεῖς nominativum esse.

Ibd. 31, 6 p. 822: ἀλλ' ἀπ' ἀρετῆς καὶ φρονήματος αἰεὶ μετὰ λόγου πειρωμένοις ἄγειν τὴν πόλιν. Auditur δεῖ (δεῖ δὲ μάλιστα). Scribendum: ἀπ' ἀρετῆς καὶ φρονήματος ἀμεταβόλου πείθους ἡνίοις ἄγειν τὴν πόλιν, οἷς οὐ μόνον τὸ καλὸν καὶ τὸ σεμνὸν, ἀλλὰ

καὶ . . . τὸ ἀγωγὸν ἔνεστι. Obversata est Plutarcho Periclis imago. (Num: ἡνίασις . . ., αἷς?)

Ibd. 32, 6 p. 824 C: καὶ τοῦτο τῆς πολιτικῆς ὥσπερ τέχνης μέγιστον ἡγεῖσθαι καὶ κάλλιστον. In ὥσπερ latet substantivum, ut opinor, πέρας.

Ibd. 32, 11: ἀσθένειαν, ἥς ἐναπολαῦσαι ἄμεινόν ἐστι τοῖς εὖ φρονοῦσι. Græcum est et sententiam habet: ἥς ἐν ἀπολαῦσαι, ex qua unum saltem fructum capere.

De vitando ære alieno c. 1 extr.: τοῖς γὰρ ἀπόροις οὐ δανείζουσιν, ἀλλὰ βουλομένοις εὐπορίαν τινὰ ἐαυτοῖς κτᾶσθαι· καὶ μάρτυρα δίδωσι καὶ βεβαιωτὴν ἄξιον, ὅτι ἔχει πιστεύεσθαι, δεόν ἔχοντα μὴ δανείζεσθαι. Extrema sic corrigenda sunt: καὶ μάρτυρα δίδωσι καὶ βεβαιωτὴν, ἄξιον, ὅτι ἔχει, πιστεύεσθαι, δεόν κ. τ. λ. Sed inde sequitur superiora (in quibus βουλομένοις pro τοῖς βουλ. pravum est) sic esse scribenda: ἀλλ' ὁ βουλόμενος εὐπορίαν τινὰ ἐαυτῷ κτᾶσθαι καὶ μάρτυρα δίδωσι κ. τ. λ., qui (mutuum sumendo) copiam sibi lautiorum parare vult, cet.

Ibd. 2, 4. Qui mutuum sumunt, non dant, sed accipiunt ἐπὶ δουλείᾳ διδόμενα (— servi enim fiunt creditorum —). Scribendum est: οὐκοῦν καὶ ἡμεῖς ὥσπερ ἐν πολιορκίᾳ ταῖς χρεῖαις (in necessitatibus tanquam in obsidione) μὴ παραδεχώμεθα φρουρὰν δανειστοῦ πολεμίου μηδὲ χρήματα (pro ὀρᾶν τὰ) αὐτῶν ἐπὶ δουλείᾳ διδόμενα, ἀλλὰ κ. τ. λ. (Αἰτῶν pro ἡμῶν αὐτῶν.)

Ibd. 3, 3 scribendum: τὸ δὲ τῆς εὐτελείας (ιερόν) . . . πανταχοῦ τοῖς σὺν φροσιν ἀναπέπταται μετὰ πολλῆς σχολῆς εὐρυχωρίαν παρέχον ἱλαράν. Vulgo deest μετὰ. Xylander recte vertit. Eodem cap. § 5 non προογράφοντα τὴν ἐπιτιμίαν, sed προγράφοντα scribendum: tanquam in auctione honestatem tuam et ius proscrībentem.

Ibd. 5, 5 post ἐσθῆτας desideratur ἀμφιέννυνται. Sed plura exciderunt; neque enim, quæ proxime

subiiciuntur (ἀλλὰ πρῶτος τις κ. τ. λ.) cum superioribus cohaerent. Extremo capite (§ 6) scribendum: καὶ πόθεν προσκυλινδόμενον (pro καὶ πόθεν που κυλ.).

Ibd. 7, 5 p. §30 C. Cleanthis responsum hoc fuit: Ἀλῶ, φησὶν, ὃ βασιλεῦ, καὶ ἀρτοποιῶ (codd. ὃ ποιῶ) ἔνεκα τοῦ ζῆν μόνος μηδ' ἀποστῆναι φιλοσοφίας (ut solus vivere possim; codd., quantum scitur: ζῆν· μόνος δὲ ἀποστῆναι μηδὲ φιλ.). C. 8, 9 s. fin. pro ὑπαργυρεύοντες, quod et forma et significatione ineptum est, fortasse scribendum ὑπεργυρυνοῦντες, quo verbo Ælianus usus est.

Interpositas libris Plutarcheis vitas decem oratorum sæpe, ut fit, carptim inspectas, festinanter percurri nec quicquam annotavi, nisi in Isocratis vita § 42 scribendum videri: ἐν τῇ ἀριστερᾷ τῶν ἀρρηφόρων (pro τῇ σφαιρίστρα) et Lycurg. § 6 in περὶ παντός subesse ἐπειπόντος et § 38 fortasse: ἐν πίνακι μελεῖν. (Materiam tabulæ significari Reiskius intellexit.)

De Herodoti malignitate c. 6: (Περικλέους) μηδενὸς ὑφείσθαι Λακεδαιμονίων ἐθελήσαντος. Usus certissimus postulat Λακεδαιμονίοις (ut in hoc ipso libro c. 34, 3, c. 42, 1); sed totum nomen, adscriptum ad præcedens Πελοποννησίων, errore huc irrepsit. Paulo post scribendum: περὶ τῆς . . . προαιρέσεως τοῦ πράξαντος, αὐτὸ τό πεπραγμένον . . . οἱ δυνάμενος ψέγειν (pro: τοῦ πράξαντος αὐτοῦ, τό).

Ibd. 13, 3: ἀλλ' εἰστόμως κείσθαι περὶ τῶν θείων. Scribendum ad Herodoti formam: εὔστομα οἱ κείσθαι. (Quæstt. conv. II, 3, 2, 11: εὔστομα κείσθω, καθ' Ἡρόδοτον.) Deinde, deletο περί, quod Salmasius addidit, orationis hæc forma restituenda est (nam singula verba præstari nequeunt): Ἡρακλέα δὲ καὶ Διόνυσον, οὓς μὲν Αἰγύπτιοι σέβονται, ἀποφαίνων εἶναι θεοὺς, οὓς Ἕλληνες δὲ, ἀνθρώπους καταγεγρακότας, οὐδαμοῦ ταύτην προὔθετο τὴν εὐλάβειαν.

Ibd. 31, 1: 'Ο δὲ 'Ηρόδοτος τῷ 'Αριστοφάνει μεμαρτύρηκε, δι' ὧν τὰ μὲν ψευδῶς, τὰ δὲ διὰ τὰ δὲ ὡς μισῶν καὶ διαφερόμενος τοῖς Θηβαίοις ἐγκέκληκεν. Scribendum videtur: τὰ μὲν ψευδῶς, τὰ δὲ διαβόλως, μισῶν κ. τ. λ.

Ibd. 35 init. scribendum: τοσοῦτον ἀποδεῖ τοῦ προότερον (pro πρότερον) ὀνομάζειν τὰς τῶν μηδισάντων ἀνάγκας.

Ibd. 41 init.: ὅσον ἦν ὑπόλοιπον ἐν τῇ πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτῷ δυσμενείᾳ, ἐκχέαι σπεύδων. Scribendum: ὑπόλοιπον τῆς π. Λ. αὐτῷ δυσμενείας.

De facie in orbe lunæ (vel potius de luna) c. 1: Ταῦτα, εἶπε, τῷ γὰρ ἐμῷ (sic codd.) μύθῳ προσήκει καὶ κεῖθεν ἐστι. Scribendum opinor: τῷ παραμέσῳ μύθῳ. Quærit deinde Sulla, proluserintne quædam (προανεκρούσασθε, non προσανεκ.). (Cap. 4, 4 p. 921 D e codd. restituendum μηδέ pro δὲ δῆ. Eo minus fieri id, de quo interrogatur, posse dicitur.)

Ibd. 6, 6. Codices: οὐκ ἄν (ἢ γῆ) ἀφίησιν ἢ βραχυτάτῃ (non τὴν βραχυτάτην) πλάτος τρισεῖληνον. Scrib.: ἀφίησιν, ἢ βραχυτάτῃ, πλ. τρισ. § 10 e codicum scriptura: μένουσαν... καὶ ἀτρέπτουσαν efficitur: καὶ ἀτρεμοῦσαν. Cfr. c. 11, 3. C. 7, 6 scribendum: ἄπανστον αἰῶρα καὶ ἀκατάστατον (pro ἀκατάπανστον).

Ibd. 8, 2 scribendum videtur: καὶ τεκμήριον ἐστὶ τὸ τῶν ῥεπόντων (v. ἐστὶ τῶν ῥεπ.) οὐ τῇ γῇ (pro τῆς γῆς) μεσότητος πρὸς τὸν κόσμον, ἀλλὰ πρὸς τὴν γῆν κοινωνίας τινὸς καὶ συμφυΐας τοῖς ἀπωσμένοις αὐτῆς, εἴτα πάλιν καταφερομένοις. Barbare vertam: *Id, quod accidit in vergentibus deorsum, non argumento erit telluri medietatis ad mundum, sed iis, quæ a terra propulsa rursus in eam deferuntur, communionis cuiusdam cum terra et copulationis; hoc est, ex eo non concludi poterit, terram in mundo mediam esse, sed cum terra communionem habere ea, quæ ab ea propulsa rursus decidunt.*

Ibd. 10, 3 scrib.: ἡ γῆς μοῖρα καὶ χώρα (pro ὦρα), coll. c. 9 extr. Tum § 5: ἀλλὰ καὶ ἐκείνη καὶ (codd.: καὶ κινητικο) ταύτη διάστημα δοτέον (pro τὸ δέον), ἐπιχωροῦντος τοῦ κόσμου διὰ μέγεθος. (In codice E sæpius spatia vacua esse, ubi nihil desit, iam Wyttenbachius animadvertit; vid. c. 14, 1, c. 15, 7, c. 16, 13, c. 17, 8, c. 18, 3, c. 24, 8, c. 25, 15, c. 26, 13 et 14, c. 29, 1 et 3, quibus locis delendæ sunt lacunarum notæ a Duebnero positæ.)

Ibd. 11, 3 scribendum videtur: ὡς ἑτέρᾳ τινὶ φυσικῇ μᾶλλον διαφορᾷ (pro τινὶ ψυχῇ καὶ φύσει μᾶλλον διαφορᾷ) τῆς μὲν ἀτρεμούσης ἐνταῖθα, τῆς δ' ἐκεί (pro καὶ) φερομένης. (§ 4: κάτω δὲ μόνον ἐν, § 5: καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἄτοπον, priore loco sublato ὄν, altero τό.)

Ibd. 12, 3 scrib.: μηδὲ νοῦν, χρῆμα ἀθῶον ὑπὸ βρίθους ἢ πάχους οὐρανόν τε . . . διυπτάμενον, εἰς σάρκας ἤκειν κ. τ. λ. (pro νοῦ χρῆμα θείον ὑπὸ βρ.), et 13, 2: εἶπερ εἰδείη τῶν στρατιωτῶν ἕκαστος ἀφ' ἑαυτοῦ τάξιν τε καὶ χώραν κατὰ καιρὸν (pro καὶ καιρὸν), οὗ δεῖ, λαβεῖν. Tum 14, 1, ut opinor: τὰς καταδεδουλωμένας ἐθεὶ δόξας ἀφέντας, *sententias consuetudine serviliter constrictas* (pro ἔξει).

(De c. 15 extr. dictum est p. 71.)

Ibd. in proximis capitibus hæc corrigenda: 16, 9 p. 929 C: εἰ μὴ στέγει . . . τὸν ἥλιον, ἀλλὰ διΐησιν (pro δίδεισιν, coll. c. 18, 7: τὸν ἥλιον ὁ ἀῆρ διΐησιν), 18, 4: ἀλλαις καὶ ἄλλαις κλίσεσι (deest prius ἄλλαις), 20, 8: ταίτη δὲ (τῇ σελήνῃ) ἡ γῆ ἀπὸ τῶν ἀνατολῶν (om. ἡ γῆ; sententiam Amiotus vidit), 21, 13: γῆ τις ἰερά . . . νομιζομένη (v. ἥτις ἰερά), 23, 10: μὴτ' ἀφαλλομένη (ἀφαλλομένης), 24, 8: δέχεται διὰ τοὺς ἀγρίους . . . χειμῶνας (om. διὰ), 25, 9: οὐ μὲν . . . οἷ δὲ (οἱ μὲν . . . οἱ δὲ) et § 16 tollendum πρὸς ante χειμῶνος, § 26: ἄλλη πρόσφορός ἐστιν ἄλλοις (v. αὐτοῖς).

Ibd. 26, 9 excidit loci, in quem περαιοῦνται homines,

significatio; tum § 11 scrib.: κατὰ κορυφὴν εἰσπετομένους (οὓς πετομένους), § 13: ὄνειροπολεῖν τὸν Κρόνον, ἐπειδὴν παύσῃ τὰ τιτανικά πάθη . . . ὁ ὕπνος καὶ γένηται, deleta lacunæ nota, § 15: ἐπιθυμίαν . . . ἔχων . . . ἐπειδὴ τὰ τριάκοντα ἔτη διήλθεν (v. ἐπεὶ δὲ), § 16: ἐν τε τελεταῖς (v. ἐν τελ.).

Ibd. 28, 4 scrib.: ὁ μὲν ἐστὶν ἐν τῇ γῇ τῆς Δήμητρος (ἐν τῇ τῆς Δ.) . . . ὁ δὲ ἐν τῇ σελήνῃ τῆς Φερσεφόνης, § 7: πτοήσει συγκεκραμένην (συγκεκραμένην). (De § 8 dictum p. 27.)

De primo frigido c. 3, 3 scrib.: ἐπιοῦσαν pro ἐμποιοῦσαν, 6, 2: οὐδὲ φθορά τίς ἐστι τοῦ θερμοῦ . . ., ἀλλ' ὑπαρκτικὴ φύσις (natura per se constans, pro φθαρτικῇ), 12, 7: οἷτε . . . ἀναρίτοντες (ὅσοι τε), 13, 6: τὰ λεπτὰ τῶν ἔργων, opera subtilia, pro τὰ λοιπά, 21, 4: ἐξικμασθέντος pro ἰκμασθέντος.

Aquane an ignis utilior c. 9, 4 scr.: τὰ νεκρά (pro τὰ ὑγρά) τῶν σωμάτων.

In libro de sollertia animalium hæc emendatius scribenda annotavi, c. 1, 4: συννεάζων τοῖς μειρακίοις (codd. συννεαρίζων), 2, 3: καὶ βοῦς ἢ σῦς αἰτίαν ἔσχε προκειμένων ἱερῶν γευσάμενοις (γευσάμενος) ἐπιτήδειος ἀποθανεῖν εἶναι (v. om. εἶναι), 5, 9: οὐκ ἐν τῷ φρονεῖν πεφυκότι (οὐχὶ τῷ φρ. πεφ.), 7, 2: ὅπως ἄστρο καὶ ζῶα καὶ ψυχὴ (v. τίχῃ) παρεισέλθῃ, (— post προδήλων καὶ plura exciderunt —), 8, 2: καὶ διὰ τοῦτο Ἀριστοτίμου γενησομένους (πρὸς Ἀριστότιμον, sed πρὸς Duebnerus significat non esse in codicibus), 9, 6: σὺν μὲν (v. μόνον) καὶ ἔλαφον . . ., θύννον δὲ καὶ κάραβον, 10, 7: ἡ τῆς μηχανῆς αὐτῆς ἡνιοχία . . . συναγειν τὸ θήρατρον ἀρχομένης ὡς αἰσθανομένης καὶ φρονούσης, τῇ καθ' ἡμέραν ὄψει . . . πιστὸν ἔσχε τὸν λόγον (omitt. ἀρχομένης ὡς), 14, 2: ἡ μὴδὲ . . . φήσῃ (aut etiam neget, v. φήσει), 15, 2: οὐκέτι γὰρ προσμάχονται . . . ὁμοίως (ὁμοίοις), 23, 4: ἀνεωγμένη παρέχει

τῇ αἰσθήσει τὴν ἱστορίαν (v. ἀνεωγμένη), 35, 7: οἶα . . . δημιουργεῖ, χαλεπὸν ἐστὶ μὴ καταμαθόντας πεισθῆναι· ὅψει δὲ τὸ πλαττόμενον (*videbis autem*, v. πεισθῆναι τῇ ὅψει τὸ πλ.), 36, 2 (*de littoribus*): σάλους μαλακοὺς ἔχοντα καὶ ἀσφαλεῖς (v. στόλους).

De Stoicorum repugnantiis c. 2 init.: πολλὰ μὲν, ὡς ἐν λόγοις, αὐτῷ Ζήνωνι, πολλὰ δὲ Κλεάνθει, πλεῖστα δὲ Χρυσίππῳ γεγραμμένα τυγχάνει περὶ πολιτείας. Scrib.: ὡς ἐν ὀλίγοις, *ut in paucis*. Pauca Zeno omnino scripsit, sed in his (pro portione) multa de rep. Eundem errorem (ἐν λόγοις pro ἐν ὀλίγοις) c. 10, 3 Mezeriacus correxit; cfr. codd. Aristotelis polit. V, 1, 8 Stahr. (De c. 2, 4 dixi p. 142.)

Ibd. 10, 1 scrib. videtur et sententia continuanda sic: τοῖς δὲ ἐπιστήμην ἐνεργαζόμενοις, καθ' ἣν ὁμολογουμένως βιωσόμεθα, (ἐπιβάλλει) στοιχειοῦντας τοὺς εἰσαγομένους ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἐφ' ᾧν καιρὸς ἐστὶ, μνησθῆναι καὶ τῶν ἐναντίων λόγων. Editur: τὰ ἐναντία στοιχειοῦν καὶ καταστοιχίζειν τοὺς εἰσαγ. Corrupto στοιχειοῦντας additum est καταστοιχίζειν (quod a στοιχείοις fingi non potuit). Τὰναντία si verum esset, significaret *contra* (τοῦναντίον); sed repetitum hic e superioribus est. Sub fin. cap., § 15, fortasse ponendum: πρὸς τὴν τούτων (hoc est τῶν ἀληθῶν) συνέχειαν (pro συγγένειαν). C. 11, 3 scrib.: εἴ γε μὴ προστάξει τι (προστάξεις τι).

Ibd. 11, 5 valde vereor, ne eo genere verborum traiectionis, de quo dixi ad vit. Demetr. c. 20, erratum sit scribendumque: δῆλός ἐστι μέσον προστάτων, οὐ κατόρθωμα.

Ibd. 13, 8 excidit significatio actionum vere virilium et modestarum, cum ad hanc formam (si non his ipsis verbis) scriptum esset: εἰ γὰρ ἴσον ἐστὶ τὸ ἀνδρείως ὑπὲρ πατρίδος μαχόμενον τρωθῆναι καὶ τὸ ἀνδρείως δῆγμα μνίας ἐνεγκεῖν, καὶ τὸ σω-

φρόνως καλῆς νεάνιδος καὶ τὸ σωφρόνως ἀποσχέσθαι τῆς γραδός, οὐδὲν, οἶμαι, διαφέρει κ. τ. λ.

Ibd. 13, 3 et 15, 3 in Chrysippi verbis e codicibus restituendum est: τῶν δὲ δι' αὐτῶν αἰρετῶν ὄντως (pro ὄντος) καὶ τοῦ καλοῦ (auditur: τέλους ἀπολειπομένων).

(De c. 20, 3 monitum p. 26 n.)

Ibd. 22 extr.: ἐνταῦθα δ' ἀπόλογον. Videtur fuisse: ἀπὸ λόγον, contrarium superiori πρὸς λόγον, ut dicitur ἀπὸ (ἀπο) τρόπου, ἀπὸ σκοποῦ, alia. (Initio capitis scrib.: εἰπὼν, ὅτι . . . διαβέβληται, ἔτι εἰς τὰ θηρία φησὶ δεῖν ἀποβλέπειν. Codd. ἔτι τὰ θ., edd. καὶ πρὸς τὰ θ.)

Ibd. 23 init. pro δοκοῦντος scribendum: δοκοῦντες, h. e. fere, δοκεῖν θέλοντες, nisi ipsum θέλοντες restituendum est. Tum § 5 hæc debet esse loci forma: Πότερον, φησὶν, ἔξεστι τὸν βραβευτὴν τὸν φοίνικα, ὁποτέρῳ βούλεται, ἀποδοῦναι, καὶ θ' ἂν (pro καὶ) τύχωσιν αὐτῷ συνηθέστεροι ὄντες, ὥς ἂν ἐνταῦθα τῶν αὐτοῦ τι χαρισάμενον (pro χαρισόμενον) τρόπον τινὰ, ἢ μᾶλλον (ἢ add. Wytt.), ὥς κοινοῦ τοῦ φοίνικος γεγονότος ἀμφοτέρων, οἶονεῖ τινος κλήρου γινομένου, τὴν ἄλλως (sic W. pro ἐνάλλως) κατὰ τὴν ἐπίκλινσιν, ὥς ἔτυχε, δοῦναι ἑατέον; (pro αὐτόν). Deinde § 6 in Chrysippi verbis scribendum videtur: εἰ τῶν δοκιμαζόντων ποσὰς δὴ (pro τοσάσδε) τινὰς δραχμὰς ἢ δύο ἐπὶ ποσὸν (pro τοσόνδε) οἱ μὲν τήνδε, οἱ δὲ τήνδε φαῖεν εἶναι καλήν. Cfr. c. 37, 2.

Ibd. 27, 2: ὥς δέον φαντασίαις ἐπιφερομένων τινῶν τὸν μὲν ἐμμένειν τοῖς κρίμασι, τὸν δὲ ἀφίστασθαι. Sic codices; scrib.: ὥς (ῥωστε) δεινῶν φαντασίαις ἐπιφ. τινῶν.

Ibd. 30, 5 excidit δεῖν post ἀποστρέφειν et § 6 εἶναι post ἀποβαλεῖν (τῷ ἀγαθῷ τὸ τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν εἶναι οἶονεῖ δραχμὴν ἀποβαλεῖν), ut de soll. animal. c. 2, 3. (Cap. 31, 4 nulla est lacuna. Erant, qui

dicerent deos τοὺς ἀγαθοὺς ὠφελεῖν τῷ κρίνειν αὐτοὺς κατ' ἀρετὴν καὶ ἰσχύν.)

Ibd. 39, 1 scrib.: ὁ δὲ Ζεὺς καὶ ὁ κόσμος καθ' ἕτερον τρόπον, ἀναλισκομένων ἀπάντων καὶ ἐκφυρουμένων. V. ἀναλ. καὶ ἐκφυρὸς γινομένων. (C. 41, 2 fort. scrib.: ἀραιότερον πνεῦμα ἀπὸ τῆς ψύξεως.)

Ibd. 44, 10: οἰόμενος αὐτῷ παντελῇ συνάπτεσθαι φθοράν. Scrib.: συνάπτειν ἂν φθοράν. Vid. § 2: καὶ παντελῶς ἂν αὐτῷ συνάπτοι ἡ φθορά.

Adversus Stoicos de comm. notitiis c. 3, 1: ἀφ' ὧν μάλιστα τὴν αἴρεσιν ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀνα δοκοῦσι. Scribendum videtur: ὥσπερ ἐπ' ἱερῶν ἀναδεικνύασι καὶ μόνην ὁμολογεῖν τῇ φύσει λέγουσι: *proponunt tanquam in suggesto admirandam.*

Ibd. 7, 1 scrib.: εἰ τῶν ἀγαθῶν ὁ φρόνιμος μήτε ἀπόντων μήτε εἰ πάρεστιν (V. πάρεισιν) αὐτῷ φροντίζοι (V. φροντίζων), ἀλλ' . . . εἴη.

Ibd. 9, 2: ἀλλὰ καὶ ὅλως εἰπεῖν τὸ ἀγαθὸν ἀρρεπὲς ποιοῦσιν. Imo: καὶ ὅλως, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸ ἀγ. κ. τ. λ.

Ibd. 12, 3 scr.: μετοικίζει, καθάπερ οἱ τύραννοι, τοῖς κακοῖς προεδρίαν διδούς καὶ νομοθετῶν κ. τ. λ. (V. διδοῦσι καὶ νομ.)

Ibd. 14, 3 pro συννομησομένων scr. συννεμησομένων. Quod c. 14, 1 Chrysippus comœdias dicit ἐπιγράμματα γελοῖα φέρειν, quod vocabulum deinde ter repetitur (§§ 2, 3, 5) addito ultimo loco genetivo (τοῦ ποιήματος), id quid sit nescio suspicorque ἐπίγραμμα, *pannum adsutum*, a Chrysippo scriptum. Librarius cum semel vocabulum ignotum mutasset, perstitit in mutando.

Ibd. 15, 3 scrib.: Ἡ δὲ πού χρῆσις ἐστὶν ὄνομα μόνον, usus ille et utilitas τῆς κακίας, quam Stoici iactant, pro eo, quod editur: ἡ δὲ ποῦ γῆς ἐστὶν; ὄνομα μόνον. Paulo post fieri debet: ἐναργής, οὐδενὸς οἷα χρηστοῦ μεταλαβεῖν (V. ἐναργής· οὐδενὸς ὡς ἀχρήστου μ.).

Ibd. 16, 2 Duebnerus edidit: παραπλησίως οἶον προσήκειν (antea ὡς προσήκει) ἀγαθῶν ὑπαρχόντων καὶ κακὰ ὑπάρχειν. Si e codicibus, scribendum: οἴονται προσήκειν. Alioquin faciendum esset: παραπλησίως προσήκειν, audito λέγουσιν.

Ibd. 26, 3 scribendum: Εἰπέ γάρ, οἰόν τε (pro Εἴπερ γὰρ οἴονται), μὴ στοχαζομένους τούτων μηδ' ἐφιεμένους τοῦ τυχεῖν ἐκείνων, τὸ τέλος ἔχειν, οἱ (v. οὗ) δεῖ ἐκείνα ἀναφέρεσθαι, τὴν τούτων ἐκλογὴν, καὶ μὴ ταῦτα. De re dixi ad Cic. de fin. III, 22 p. 377 ed. II.

Ibd. 27, 2 (nam de § 1 dictum p. 17 ima) absurdum est τῶν πραγμάτων. Fuit aut: ὡς τῶν ἀδυνάτων ὄν aut simile. § 5 et 6 non recte Wytttenbachius inter duas personas distribuit, quæ sunt unius Diadumeni seipsum interrogantis. § 7 scribendum fere: φαίνεται γὰρ εἰς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ νόησιν τῇ φρονήσει χρώμενος, φρόνησιν δὲ ἐν τῇ περὶ τὰγαθὸν ζητῶν νοήσει.

Ibd. 28, 2 scrib.: ὅς ἅμα σώματος μοχθηρίας ψυχῆς βλαπτομένης (pro βλεπομένης, Wytttenb. βλαπτομένου) συνέχεται καὶ γίνεται. C. 29, 1 proxime ad codices scrib.: καὶ καθιστάντες τὸν λόγον, ὅς ἅμα ἀποστρέφει καὶ ἐπάγει ταῖς ἐφέσεσι καὶ διώξεσι . . . πρὸς τὸ οἰκεῖον ἕκαστον. (Duebnerus Wytttenbachii coniecturam secutus est.)

Ibd. 30, 2 sic interpungendum et scribendum: . . . καλοῦσιν. Ἐπειτα ὄντος τὸ ποιεῖν τι καὶ πάσχειν, τὸ δὲ πᾶν οἷον ὄν ἐστίν, ὥστε κ. τ. λ. § 7 sententia hæc esse debet: Ὅλως δὲ, ἐπεὶ μήτε σῶμα (v. ἐπεὶ τὸ λέγειν σῶμα) τὸ πᾶν μήτ' ὄν ἐστι (pro μὴ δεόν ἐστὶ) κατ' αὐτοὺς . . ., τὸ μὴ ὄν σῶμα σώματα μέρη ἔξει καὶ τοῦ μὴ ὄντος μέρη ἔσται ὄντα. Sed τὸ λέγειν longe discedit. (De ἐπεὶ μὴ brevissime admonui synt. Gr. § 207 n. 2; vid. vit. Thes. c. 28, Pyrrh. c. 10.) Tum § 8: καὶ ταίτην οὖν ἀνατρέπουσι ἐνάρχειαν οὗτοι (pro οὔτω), τὸ πᾶν ὁμολογοῦντες κ. τ. λ.

C. 31, 10 pro ἐξομοιωῶσαι scrib. ἐξομοιώσειν, sed residet aliquid mendi in proximis.

Ibd. 32, 3 (nam de § 1 dixi p. 23) scrib. videtur: ἢ οὐκ ἐκεῖνοι μὲν (οἱ Ἐπικούρειοι) ἀναιροῦσι τὰς περὶ θεῶν ἐννοίας, οὗτοι δὲ καὶ περιυβρίζουσι . . . Vulgo: ἢ ἐκεῖνοι μὲν οὐκ ἀναιροῦσι, sine sensu.

Ibd. 35, 4 exciderunt verba aliquot propter eiusdem vocis repetitionem, deinde aliud mendum accessit. Sic enim scribendum est: Ἀλλὰ τοῦ τε κόσμου τὸ πῦρ καὶ τὸν κόσμον πάλιν τοῦ πυρὸς σπέρμα λέγουσιν εἶναι. (Vulgo: τοῦ τε κόσμου πάλιν τὸ πῦρ ὃ σπέρμα λ. εἶ.) Proximum mendum correxi p. 23.

Ibd. 37, 2 tollenda altero loco verba τοῦ πλήρους, errore repetita, ut sit: καὶ δεχομένου τὸ ἐπιμιγνύμενον τοῦ διάστασιν οὐκ ἔχοντος οὐδὲ χώραν ἐν ἑαυτῷ κ. τ. λ. § 4 scrib.: ἔτι δέ, ὅπως ἐξίηται τῇ κράσει πρὸς τοὺς δύο, δυοῖν λαμβάνειν μέτρον (codices: εἰ δ' ὅπως, Wytt. εἰ δὲ οὕτως ἐξίηται, solæce et sine sensu), et § 6: καὶ μήθ' ἕτερον (v. μηδ' ἕτερον) αἰτῶν αὖ πάλιν δυνατὸν εἶναι συμβαίνει μήτ' ἀμφοτέρω (codd.: συμβαίνει δ' ἀμφοτέρω), τῆς κράσεως . . . μηδὲν ἐπιλείπεσθαι μηδενὸς μέρους, ἀλλὰ πᾶν παντὸς ἀναπίμπλασθαι βιαζομένης. (Codd.: ἀλλὰ παντὸς, edd. α. πάντως.)

Ibd. 39 extr. scribendum videtur: ἢ (hoc v. omititur) τῷ μηδέτερον ὑπάρχειν καὶ οὐκ ἐφαρμόσει τῷ μείζον εἶναι (v. τῷ μείζονι ἢ) καὶ ἐφαρμόσει τῷ μὴ μείζον (v. τὸ μείζον) εἶναι θάτερον. C. 40, 8 interpres Latinus verum secutus est: ἀσωμάτῳ (non ἀσώματον) δὲ χρῶξέσθαι καὶ ἀσωμάτῳ πυροῖσθαι σῶμα, παρὰ τὴν ἐννοίαν ἐστι. C. 43, 2 tollendum φασί, adscriptum ad interiectum orationi τὸ τοῦ λόγου. C. 45, 3 videtur subesse: ὄχλον ἀντιστάτην καὶ βιατὰς πολέμιον νοῦν ἔχοντας (v. ἀντιστάτην κακίαις καὶ πολ. v. ἔ.). Poetæ verba sunt.

Ibd. 49, 4: ἀλλὰ πολλήν ἔχει ταραχήν . . . οὗτος ὁ λόγος λεγόμενος τῆς γῆς τινὸς καθ' ἑαυτήν. Videtur fuisse: λεγομένης τῆς γῆς (ὡς?) τινὸς καθ' ἑαυτήν.

Ne suaviter quidem vivi posse sec. Epicurum c. 2, 4 addendum esse καλῶς (ὡς οὐκ ἔστι ζῆν καλῶς κατ' αἰτοίς), ex proximis (§ 5 et 9) manifestum est.

De c. 3, 4 dixi p. 42 et p. 60. § 5 prave ab omnibus pro Æschyli verbis accipiuntur et corriguntur etiam, quæ Plutarchi sunt; annotat enim Æschylum non ἐνῆκεν dixisse, sed ad doloris diuturnitatem significandam ἐνώκισε. Deinde vero hæc: Ὀλισθείη ἀλγυδὼν reliquaue et forma verbi barbara et syntaxi (sine ἄν) solœca et sensu cassa sunt, nec cum superioribus coniuncta, quæ sananda sic videntur: Μόλις δ' εἶη ἄν ἀλγυδὼν οἶχ (pro οὐδέ) ἕτερα τοιαῦτα κινοῦσα καὶ γαργαρίζουσα τοῦ σώματος, *vix ullus sit dolor, qui non alios similes corporis (dolorificos) motus excitet et quasi titillet.* Eo sequentia pertinent. Tum § 9 primum scribendum apparet: Τὸ δὲ ἡδέως ζῆν ἀνάπτοντες (suspendentes, pro ἄν ἄπτωνται) πλείονα περὶ τούτου λέγειν οὐκ ἔωσιν ἡμᾶς, deinde autem deest nomen eius, ex quo Epicurei iucundam vitam suspendunt, ad quod nomen refertur τούτου pronomen. Excidisse τοῦ σώματος et res et, quod sequitur, σαρκός ostendit. (Wyttenbachius in cod. Harleiano lacunam esse scribit.) Postremo § 10 scribendum: ποικιλοῦς τινὰς οὐκ ἀναγκαίους, ὅταν ἐν τῷ μὴ πονεῖν γένηται, δεχομένης, *postquam ad non dolendi statum pervenit*, sublato οὐκ post ὅταν (ὅταν οὐ γένηται). Notissima Epicuri sententia, exempto omni dolore, variari, non augeri voluptatem.

Ibd. 4, 6: ὥσπερ σωμάτων οἰκία τῇ ψυχῇ τοῦ σοφοῦ τὰ τῆς ἡδονῆς ἐκκλύσματα μένειν ἔωντες. Apparet scribendum: ὥσπερ ἐν . . . τῇ ψυχῇ, *in animo sapientis tanquam in . . .*, et in σωμάτων οἰκία latere nomen loci fœdi et contempti, quo immunditiæ congerantur

et confluant; ipsum nomen non reperio. § 7 tollenda διψῶντες ἢ ἐρῶντες, adscripta prave coniectando ad sententiam indicandam. § 8 revocandum ἐδείπνησαν.

Ibd. 5, 4 pro χαίρειν καὶ ὑβρίζειν τοὺς ἐν πόνοις ὑπερβάλλουσι γιγνομένους scribendum: χ. κ. βρυνάξειν, coll. 16, 7: ἡδέως τε βεβιωκέναι καὶ βρυνάξειν, c. autem 7, 4: ὥστε μήτε συνὼν ἀπολείπεσθαι μήτε προβάτων εὐδαιμονίᾳ, τὸ τῇ σαρκὶ . . . ἱκανῶς ἔχειν μακάριον τιθεμένους. Vulgo est: προβάτων, εὐδαιμονίαν τὸ κ. τ. λ.

Ibd. 8, 7 scrib.: Εἰ μὴδὲν ἡμᾶς αἱ . . . ὑποψίαι ἡνώχλουν μὴδ' ἐ (pro ἔτι) τὰ περὶ θανάτου, tum: οὔτε δόξαις κεναῖς (pro δόξαις, αἰς) ἐνοχλεῖται περὶ τῶν μετὰ τὸν θάνατον (codd. ἐνοχλ. τῶν μετὰ aut ἐνοχλεῖται μετὰ).

Ibd. 9, 2: Τὰς μὲν γὰρ ἐπὶ . . . σαρκὸς εὐσταθείᾳ τῆς ψυχῆς διαχύσεις . . . οὐδὲ ψυχικὰς ἂν τις οὐδὲ χαρὰς, ἀλλὰ σωματικὰς ἡδονὰς οἷον ἐπιμειδιάσεις καὶ συνεπιθρύψεις προσείποι τῆς ψυχῆς. Scrib.: ἀλλ' ἐπὶ (aut ἐν) σωματικαῖς ἡδοναῖς οἷον ἐπιμ. κ. τ. λ.

Ibd. 10, 1: Αὐτῆς δὲ τῆς ἀληθείας ἡ μάθησις οὕτως ἐράσμιόν ἐστι καὶ ποθεινὸν ὥς τὸ ζῆν καὶ τὸ εἶναι διὰ τὸ γινώσκειν, τοῦ δὲ θανάτου τὰ σκνθροπότατα λήθη καὶ ἄγνοια. Scrib.: ὥς καὶ τὸ ζῆν ποθειται διὰ τὸ γιν. Cap. 11, 4 tollendum πρόβλημα, ut sit: εἴτε περὶ τῆς ὑποτεινούσης . . . εἴτε περὶ τοῦ χωρίου τῆς παραβολῆς. C. 12, 5 tollendus accommodati ad proximum vocabuli error: ὥπερ τεταριχευμέναις, καὶ νεκρὰς (pro τεταριχευμέναις καὶ νεκραῖς,) ἄλλας πάλιν καὶ τεθνηκυίας . . . κινοῦντες.

Ibd. 13, 1: φιλοθέωρον ἀποφαίνων τὸν σοφὸν ἐν ταῖς διαπορίαις. Imo: ἐν ταῖς διαπορεῖαις, in peregrinationibus. (De § 3 admonui ad Cic. de fin. I, 26 p. 59 ed. II.) § 6 scribendum: οἱ περὶ χορῶν λόγοι καὶ διδασκαλιῶν (de fabularum actionibus) pro διδασκαλίαι,

sublato eodem, quo in c. 12, 5, errore, et § 7: διασχεθεῖς (separatus) pro διαχθείς. C. 16, 1 pro οἶα scrib.: οἶαι . . . ἐνέμοντο.

Ibd. 17, 5: καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄκρως ἀγαθῶν λέγειν; εἰ γάρ τινι τῶν μέσως φαύλων . . . ὁ κύριος ὥραν ἐπιδοίῃ μίαν κ. τ. λ. Tollendum esse φαίλων, ut audiatur ἀγαθῶν, tota sententia clamat. § 8 pro barbaro εἰ πριεῖται scribendum: πρίηται (in interrogatione, quid fieri oporteat).

Ibd. 21, 2: διαβάλλοντες τὴν πρόνοιαν ὥσπερ παισὶν . . . Ποινὴν ἀλιτρυώδη καὶ τραγικὴν ἐπιγεγραμμένην. Scrib.: ἐπικρεμαμένην. (Cfr. quæstt. conv. II, 10, 2, 2.) Deinde § 3 (de bono effectu timoris dei) pro his: ἐνὶ φόβῳ, δι' ὃν οἱ δέουσι πολλῶν (accipi volunt, quasi sit δέονται!) ἐλευθεροῦνται τε τοῦ ἀδικεῖν scribendum est: ἐνὶ φόβῳ, δι' ὃν οὐδὲν ἀδικοῦσι, πολλῶν ἐλευθεροῦνται ἐκ τοῦ ἀδικεῖν, coll. 25, 3 et 4, § autem 9: θεοῦ δὲ θυσία μὴ παρόντος, ὥσπερ ἱερῶν δοχέως aut ἱεροδοχέως (v. ὥσπερ ἱερὸν δοχῆς sine sensu). C. 22, 3 scribendum videtur: Οὐ τοίνυν ὀργαῖς καὶ χάρισι συνέχεται τὸ θεῖον ἅμα. ὅτι χαρίζεσθαι μὲν κ. τ. λ. (pro ἀλλ' ὅτι μὲν χαρίζεσθαι). C. 23, 3 (ὥσπερ εἴ τις ἐν πελάγει καὶ χειμῶνι θαρρύνων ἐπιστάς λέγοι) scrib.: θαρρύνων ἐπιβάτας (cfr. § 6).

Ibd. 28, 1 exciderunt tantum duæ litteræ: τῶν . . . βεβιωκότων ὁσίως καὶ δικαίως, οἱ κακὸν μὲν οὐδὲν ἐκεί, τὰ δὲ κάλλιστα . . . προσδοκῶσι. § 7 non φλοιοίς, sed κλοιοῦς, ἐν οἷς ὀδυρόμενοι διατελοῦσιν, appellatos esse certum est, sed quod unum vocabulum lateat in εἰδωλα πάντα, nescio; imagines hinc alienæ sunt.

Ibd. 29, 3 scribendum est sic: Καὶ καθάπερ, οἶμαι, τὰ μὴ χρῆστὰ τῶν φαρμάκων, ἀλλ' ἀναγκαῖα, οὐ κουφίζοντα (v. ἀναγκαῖα, κουφίζοντα) τοῖς νοσοῦντας, ἐπιτρίβει καὶ λυμαίνεται τοὺς ἰγναίνοντας, οὕτως ὁ Ἐπικούρου λόγος τοῖς μὲν ἀθλίως ζῶσιν οὐκ εὐτυχῇ τε-

λευτήν ἐπαγγέλλεται, τὴν ἀναίρεσιν . . . τῆς ψυχῆς, τῶν δὲ φρονίμων καὶ . . . βρυνόντων ἀγαθοῖς παντά-
 πασι κολούει τὸ εὖθυμον. Vulgo post οὐκ εἰτυχῇ
 interponitur: τοῖς δὲ κακῶς (Duebnerus καλῶς) πράσσουσι,
 quæ verba cum sententiæ interitu addita sunt ab aliquo,
 qui non intellexerat τοῖς ἀθλίως ζῶσι contrarios poni
 τοὺς φρονίμους. Mors miseris inutilis, bonis et fortunatis
 tristis comparatur cum iis medicamentis (medicamentorumve
 partibus), quæ, quod μὴ χρηστὰ sint, sed necessaria (ad
 reliqua continenda), ægris inutilia (οὐ κούφ.), sanis mo-
 lesta et noxia sint.

Ibd. 31, 3 scribendum videtur: καὶ ἐπὶ ταῖς ἐκ
 θεῶν ἐλπίσιν . . . ἀναιρεθείσαις, τοῦ θεωρητικοῦ τὸ
 φιλομαθὲς καὶ τοῦ πρακτικοῦ τὸ φιλότιμον ἀποτυ-
 φλώσας, sublato ἐπὶ ante τοῦ θεωρητικοῦ, ubi ferri, ad-
 dito ante ταῖς, ubi abesse nequit (*præterquam quod sus-
 tulit, post sublatas*; cfr. quæstt. conv. VIII, 2, 4 init.).

Adversus Colotem c. 2, 7 scrib.: δίχα τῆς ἡδονῆς
 πέπτης πανταχόθεν ἐξεργασθείσης (*cuiusvis et unde-
 cunque paratæ*) pro ἐξελαθείσης, tum 5, 4: οἴχεσθαι τὸ
 κριτήριον ἂν, εἴπερ . . . ἀπέλιπον, et 6, 3: εἰ μὴ
 νομίζει pro νομίζοι. C. 7, 3 Epicuri verba desinunt in
 χρώματα ἔχειν, cetera contra disputantis sunt; 8, 6 post
 ποιότητας excidit εἶναι ante εἰ μὲν. C. 11, 6 scrib.: τὸ
 μὲν τι κενὸν εἶναι, τὸ δὲ φύσιν κενοῦ.

Ibd. 13, 8: Ἐπεὶ δὲ καὶ Πλάτων καὶ Σωκράτης
 ἔτι πρότερος συνεῖδεν, ὥς ἔχει τι δοξαστὸν ἢ φύσις
 κ. τ. λ. Omnia, quæ deinceps sequuntur, ad Parmenidem,
 qui ante nominatur, pertinent. Codices: καὶ Πλάτων (aut
 πάντων) καὶ Σωκράτους ἔτι πρ. Scribendum: καὶ Πλά-
 τωνος καὶ Σωκράτους ἔτι πρότερος συνεῖδεν.

Ibd. 15 init. oratio sic supplenda est: Ἀλλὰ δὴ
 Πλάτων φησὶ τοῖς ἵππους ὅφ' ἡμῶν ματαιῶς ἵππους
 εἶναι λέγεσθαι (aut ἵππους καλεῖσθαι), τοὺς δ' ἀν-
 θρώπους ἀνθρώπους. nisi etiam plura exciderunt ad

hanc fere formam: ἵππους καλεῖσθαι, οὐδὲν γὰρ μιᾷ ἄλλον ἵππους εἶναι ἢ τοὺς ἀνθρώπους. § 7 videtur scriptum fuisse: οὐ παρορᾷ τὸ αἰσθητὸν, ἀλλὰ τὸ νοητὸν ὁρᾷ. Codd. utroque loco παρορᾷ.

Ibd. 19, 5: Ὁ δὲ τὰς αἰσθήσεις λόγος ἐπαγόμενος ὡς οὐκ ἀκριβεῖς...οὔσας. Videtur fuisse: ἐπαιτιώμενος.

Ibd. 23, 1 oratio fere sic supplenda est: Εἰ περὶ ἵππου τὸ τρέχειν κατηγοροῦμεν, οὗ φησι ταῦτόν εἶναι τῷ, περὶ οἷ κατηγορεῖται, τὸ κατηγορούμενον, ἀλλ' ἕτερον, οὐδ' εἰ περὶ ἀνθρώπου τὸ ἀγαθὸν εἶναι, ἀλλ' ἕτερον μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ, τί ἦν, εἶναι, τὸν λόγον. ἕτερον δὲ τῷ ἀγαθῷ. § 3 pro verbo et significatione et tempore pravo ἐξαιμάξει scribendum videtur: ἐξακανθίζει, *spinas legit*, tum post: πρὸς τὴν συνήθειαν ἀντιστάμενος pro ἀνιστάμενος. C. 24, 4 intercidissee quædam, cum sic fere scriptum esset: καὶ θερμοὺς ὁ ἄκρατος καὶ φωτεινὸς ὁ ἥλιος καὶ σκοτεινὸς ὁ τῆς νυκτὸς ἄηρ, apparet ex iis, quæ sequuntur: καὶ πρὸς ἥλιον ἀμβλυωπτόντων.

Ibd. 28, 5 scribendum videtur: Ἀ τοίνυν, εἰ ἔστι μὲν, πίστιν ἀναιρεῖ (vulgo: μὲν ἀναιρεῖν), ἔστι δὲ, ὡς οὐκ ἔστιν, ἐπέχειν περὶ αὐτῶν δεῖ, εἰ (v. αὐτῶν, εἰ) μηδὲν ἄλλο, κ. τ. λ., quæ igitur, si sunt, fidem tollunt, fieri autem potest, ut non sint, de iis adsensum cohibere decet. (Proxima emendavi supra p. 32.) Paulo post § 7 in loco a Wytttenbachio e codice B redintegrato scribendum est: ἀλλ' εἴ τισιν ὅλως συγκατατίθενται ἄνθρωποι, θαυμάζειν ἄξιον. Codices ἀνθρώποις (accommodato casu ad τισιν); Duebnerus Wytttenbachio iubente delevit.

Ibd. 29, 2 scrib: καὶ πάσχειν αὐτὸς τὸ (codices, edd. αἱ τὸ) τῶν γυναικῶν, εὐχόμενος κ. τ. λ. Epicurus se ipse cum materculis comparat timide filios nimia laude extollentibus. Admonere debuerat nominativus εὐχόμενος.

Ib 30 p, 6 pro φιλοσοφήμασιν ἀρθέντων νόμων

scribendum puto: *φιλ. ἀναίρεθ' ἐν τῶν ν.,* ut c. 30, 3 et c. 31, 2 et 6 et c. 34, 3, c. autem 32, 7: *ἐξελῶντας αὐλῆς* (pro *ἐξελῶν*).

Cap. II.

Lucianus.

Luciani scripta et quæ sub eius nomen errore et propter similitudinem quandam et imitationem subiecta sunt, nonnulla quidem satis et genere et ætate separata, cum pleraque adolescens perlegissem, nonnulla studiose, post longum intervallum relegere cœpi, cum in syntaxi Græca componenda occupatus diligentius inquirerem, quemadmodum sensim a vetere usu declinatum esset quidque ipsi, qui primis post Christum natum seculis Atticam elegantiam imitando renovare conati essent, novitii tamen intermiscuissent et alieni, paulatimque absolvi præter minutos libellos et qui aliqua de causa minus ad legendum aut saltem ad morandum invitabant. Ad exiguum, quod olim ad orationis fidem exigendam paratum erat, instrumentum codicum neque multorum neque antiquorum neque diligenter et plene collatorum nuper facta est accessio non parva codicum maxime Gorlicensis (A apud Iacobitzium) et Vindobonensis (B) eorumque, quæ Sommerbrodtius e codice Marciano n. 434 (— nam ceteri Marciani exiguæ auctoritatis sunt —) excerpsit¹⁾. Sed neque eadem omnium libellorum condicio est, sed non parvo melior universe spectanti eorum, qui librum de historia conscribenda præcedunt, deterior fere ceterorum, maximeque nonnullorum (ut huius ipsius de historia, tyrannicidæ, Alexandri, parasiti, adv. indoctum, de calumnia), nec ad gravia et antiqua menda,

¹⁾ Luciani codicum Marcianorum lectiones edidit I. Sommerbrodt. Berolini 1861.

quæ hic interdum sub lævi specie latent, interdum molestius offendunt, tollenda aut saltem detegenda ita multum auxilii attulerunt codices interdum non leviter discrepantes. Atque etiam multis locis dubitari posse videtur, satisne caute eorum, quos dixi, codicum fidem et auctoritatem nuper editores secuti sint, quos interpolationem non exiguam passos suspicor. (Exempla quædam ex uno libro, bis accusato, ponam infra.) Sed neque hæc perscrutari potui et ipse coniectura ea tantum attigi, quæ non nimis diu in hoc campo morans expedire poteram, multa tristi aut dubio signo notata prætermittens. Usus eram Iacobitzii exemplo; itaque adhibito postea Dindorfiano (a. 1858) non pauca tollenda fuerunt, quæ ille præceperat præter ea, quæ iam Bekkerus emendarat pluraque et maiora Cobetus.

Epist. ad Nigrinum: *εἰχόμεν ἂν τῷ γελοίῳ*. Imo: *ἐν εἰχόμεν*.

Nigrini c. 1: *ἀντὶ δὲ ἀνοήτου τε καὶ τετυφωμένου γενέσθαι μετριώτερον*. Agitur de mutatione in contrarium. Scrib.: *μετριώτατον*. Vid. ad Plutarchi præc. coni. c. 42.

Ibd. 6: *οἷδ' ἄρ' οὐδ' καταφρονεῖν αὐτῶν θέμις*. Aliena contemptus significatio scribendumque manifesto: *φθονεῖν αὐτῶν*. Sed quid lateat in *οὐδ' κατα* (— nam ne *οὐδ' ἄρ' οὐδ'* quidem ferri potest —), nescio.

Ibd. 21: *πῶς γὰρ οὐ γελοῖοι μὲν οἱ πλουτοῦντες*. Codices *οἱ* omittunt. Scrib.: *πῶς γὰρ οὐ γελοῖοι οἱ μὲν πλουτοῦντες* —; His contrarium redditur c. 22: *πολὺ δὲ τοῦτων κ. τ. λ.*

Ibd. 27: *τοῦτο μὲν δεῖν οἱ πολλοὶ κελεύοντες*. Nihil est *δεῖν*, quod videntur pro *δεδέσθαι* accipere; codices *οἱ δεῖν*. Videtur subesse, etsi litterarum vestigiis non proximum est: *τοῦτο μὲν νηστεύειν οἱ π. κ.*

Ibd. 34 scribendum: *εἰ στόματος μὲν ἄλλοτρίον δειπνοῦντες μὴ δέονται, μηδὲ χειρῶν, μηδὲ ὧτων*

ἀκοιόντες, sublato τῶν, quod ante ὧτων additur errore ex altera syllaba orto. [Iam Fritzsche.]

Ibd. 37 scrib.: ἀλλ' ἡρέμα δηκτικῶ τε καὶ γλυκεῖ φαρμάκῳ, τοίτῳ χρίσας ἀτεχνῶς ἐτόξευσε pro τοῦτο, quod saltem αὐτό esse debebat.

Iudic. vocalium c. 2: Δίος δὲ οἱ μικρόν μοι ἐπὶ τοῖς τῆς ἀποθλίψεως ἐπέρχεται τῆς ἐμμαντοῦ. Scrib.: Δίος δὲ οἱ μικρόν μοι ἐπιούσης ἀποθλίψεως ἐπέρχεται τ. ἐ.

Ibd. 6: δύο συνῆλθον ἀγαθοὶ καὶ καθήκοντες ὁραθῆναι. Scrib.: καθήκοντες κ ρ α θ ῆ ν α ι, idonei, qui misceantur.¹⁾

Ibd. 12: ὃ δὴ σταυρὸς εἶναι ἀπὸ τούτου μὲν ἐδημιουργήθη, ἵπὸ δὲ ἀνθρώπων ὀνομάζεται. Scrib.: ὃ δὴ σταυρωθῆναι ἀπὸ τούτου μὲν κ. τ. λ.

Timon. c. 8: οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι οὐδὲ προσβλέποντες — πόθεν γάρ; — ἢ ἐπικουροῦντες ἢ ἐπιιδόντες ἐν τῷ μέρει. Non recte duo extrema per ἢ adiunguntur participio προσβλέποντες tanquam ei subiuncta; neque apte de minoribus (γνωρίζοντες. προσβλέποντες) subiicitur πόθεν γάρ, quod adiungendum erat maioribus, quæ minus exspectari posse significatur. Scribendum videtur: οὐδὲ προσβλέποντες, πόθεν γε ἢ ἐπικουροῦντες ἢ ἐπιιδόντες ἐν τῷ μέρει; nedum aut adiuvantes aut subvenientes. [Cfr. Prometh. c. 12; Plutarchus de facie in orbe lunæ c. 23, 7: πόθεν γε τὴν σελήνην δυνατὸν ἐστὶν κ. τ. λ. C. 9 pro ἡγανάκτει scribendum puto ἀγανακτεῖ.

¹⁾ C. 7 prorsus eodem modo, quo Dindorfius, voces transpositas in suam sedem redegeram, sed reliqua parcius et lenius mutaveram sic: μέχρ' ὅτε οὐλοῦντες ἐπεχείρει, τέτταρα καὶ (hæc recte add. Halmius) τετταράκοντα λέγον (pro λέγειν, Dind. λέγειν ἀξιούν), ἔτι δὲ τήμερον καὶ τὰ ὅμοια ἐπισπώμενον, συνηθεία ὥμην ἰδίᾳ ταυτὶ λέγειν (Dind. συνήθειαν ὥμην, ceteris omissis).

Ibd. 38: *τὸναντίον δὲ αὐτὸς ἐγκαλίσαιμί σοι.* Scrib.: *δ' ἂν αὐτὸς ἐγκαλ. σ.* (C. 43 Hemsterhusius occupaverat, quod mihi in mentem venit: ἣν δὲ δέη ἀποθανεῖν, ἐαυτῷ στέφανον ἐπενεργεῖν, pro: ἣν δέη ἀποθανεῖν ἢ αὐτῷ στ. ἐπ.) C. 45: *Πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην.* Scrib.: *ποιησαίμην.* Sequitur *ἂν γένοιτο*, non *ἐγένετο*. [Iam Sommerbrodtius.]

Prometh. sive Caucas. c. 2: *Τοῦτο φῆς, ὃ Προμηθεῦ, τὸ κατελεήσατε ἀντὶ σοῦ ἀνασκολοπισθῆναι . . . παρακούσαντας τοῦ ἐπιτάγματος;* Ferri nequit imperativus; scrib.: *Τοῦτο φῆς . . . τὸ κατελεῆσαι, τὸ ἀντὶ σοῦ ἀνασκολοπισθῆναι;* Nihil aliud esse misereri Mercurius dicit nisi ipsum velle cruci affigi. (Dindorfius prorsus sustulit τὸ κατελ., non recte.)

Ibd. 12: *οὔτε δὲ βωμοὶ θεῶν ἢ ναοί· πόθεν δὲ ἄγαλμα ἢ ξόανον ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον;* Iacobitzius: *πόθεν δέ;* -- ἢ ἄγαλμα, Dindorfius: *οὔτ' ἀγάλματα ἢ ξόανα.* Scribendum e cod. B nulla littera mutata: *βωμοὶ ἢ ναοί· πόθεν γε ἀγάλματα ἢ ξόανα . . . τιμώμενα;* vid. ad Timon. c. 8. Sed pro *οὔτε δὲ* ponendum videtur: *οὐδὲ βωμοί,* nisi pro altero *οὔτε* subiit *πόθεν γε.*

Dialog. deor. 6, 5: *Ἀλλὰ οἱ πάντες ἄνθρωποι ἀπειρόκαλοι εἰσιν· ἀνχῆσει κατελθὼν κ. τ. λ.* Scribendum: *Ἀλλ', οἷοι πάντες ἄνθρωποι ἀπειρόκαλοι εἰσιν, ἀνχῆσει κατ.*

Ibd. 13, 2 e cod. F (Guelferbyitano) scrib.: *Οὐ' (pro Εὐ') λέγεις, ὅτι σου τὰ ἐγκαύματα ἰασάμην.* Queritur Æsculapius sileri ab Hercule suum beneficium.

Ibd. 22 extr. Recte distributis personarum partibus, ut fit iam in duobus codicibus et apud Dindorfium, scribendum: *Ἡμεῖς μὲν εἰδῶμεν (pro ἴδωμεν) ταῦτα· καὶ πρόσθι μοι . . . πατέρα δὲ ὄρα μὴ καλέσης με ἀκούοντός τινος.* Delendi quinque verba nulla minima causa est.

Dial. mortuorum 3, 2 scribendum: *Τί φής; εἰ μὴ ἐς Λεβιάδειαν παρελθὼν καὶ ἐσταλμένος . . . εἰσερπίσω . . . , οὐκ ἂν δυναίμην εἰδέναι . . .*; Vulgo solœce: *εἰ μὴ ἐς Α. γὰρ* (hoc ex παρ ortum) *παρέλθω καὶ . . . εἰσερπύσω . . . , οὐκ ἂν ἐδυνάμην . . .*; Paulo ante c. 1 καὶ transponendum videtur: *εἰ μὴ καὶ ζῶντες* (v. ζῶντες καὶ) *ὑμεῖς*.

Ibd. 6, 3: *Καίτοι πολλοὶ ἤδη τῶν ἐρωμένων*. Eadem, qua Hemsterhusius, ratione motus τῶν γερόντων scribendum opinor.

Ibd. 13, 1: ὁμοια ferri non posse, Hemsterhusius demonstravit. Fuit: *Καὶ μὴν καὶ περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος οἷσθ' οἷα ἐλέγετο*.

Ibd. 15, 2 scribi debet: *εἰ καὶ ὅτι μάλιστα οἱ ἄνω ῥαψωθήσουσι μέγα· νεκρῶν δὲ ὁμοιμίᾳ, κ. τ. λ. (alta voce)*. Editur *ῥαψωθήσουσι· μετὰ νεκρῶν δὲ*, præpositione non recte posita. 21, 1 quod eiecta interpolatione e codicibus Dindorfius restituit: *ἐδόκει ἀτρέπτω τῷ προσώπῳ προσίεσθαι τὸν θάνατον*, rectum tamen non est, quoniam non de morte admittenda agitur, sed de Socrate ad introitum mortis et inferorum accedente. Itaque necessario scribitur *προσιέναι* (cfr. quæ sequuntur: *ἐπεὶ δὲ κατέκνυσεν εἶσω τοῦ χάσματος*). Cum *προσιέναι* conflatus videtur (ut *προσίεσθαι* nasceretur) alter infinitivus a δοκῶν, quod sequitur, pendens et τὸν θάνατον regens.

Ibd. 22, 2: *Νὴ Δί' ὀνάμην γε, εἰ μέλλω καὶ ὑπερεκτίνειν τῶν νεκρῶν*. Scrib.: *ὀναίμην ἂν, εἰ μ.*

Ibd. 26, 1: *οὐ γὰρ ἐν τῷ αἰεὶ, ἀλλ' ἐν τῷ μετασχεῖν ὅλως τὸ τερπνὸν ἦν*. Neque *μετασχεῖν* solum ferri potest neque in *μεταβάλλειν* facile mutari (quod præterea non recte de homine fruente diceretur), neque ullo modo vitium minuitur addito *μή* cum G. Hermanno. "*Ὀλως* prorsus abundat. Scribendum: *ἀλλ' ἐν τῷ μετασχεῖν νεαλῶς*. In *recenti* participatione et fructu posita oblectatio est.

(Paulo ante e cod. Marciani vestigiis reponendum: οὐδὲν ἐτι ἡδὺ ἀπέλανον τῆς ἀθανασίας.)¹⁾

De sacrificiis c. 5: Ἡ γὰρ οὐ ταῦτα σεμνολογοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τῶν θεῶν καὶ πολὺ τούτων ἱερώτερα κ. τ. λ. Imo: τούτων μιαιρώτερα.

Vitarum auct. c. 5 (in Pythagoræ verbis): σεωντὸν ἓνα δοκίοντα καὶ ἄλλον ὀρεόμενον ἄλλον ἐόντα εἶσεαι. Scrib.: σεωντὸν, ἓνα δοκίοντα εἶναί, ἄλλον ὀρεόμενον, ἄλλον ἐόντα εἶσεαι. Ibidem c. 22 addenda particula: ἀπορῶ γὰρ ὁπότερον ἂν εἰπὼν ἀπολάβοιμι.

Piscat. c. 39 (præter eum locum, de quo dixi p. 143): Οὐκοῦν δευτέρου κραιῆρος ἤδη καταρχώμεθα, προσκαλῶμεν καὶ κείνους, ὥς δίκην ὑπόσχωσιν κ. τ. λ.

¹⁾ In Charone quoniam propriæ, quæ coniectura fiat, emendationis nihil est, exempla tria ponam, in quibus mihi non recte ponderata codicum auctoritas videtur. Nam c. 9 puto cum Vindob. et reliquis contra Gorlicensem et Paris. retinendum fuisse: ὥς καθελὼν τὸν Κροῖσον ἄρχοι ἀπάντων (illi ἄρχειν), ut consilii et finis, non effectus significatio emeretur. Nam optativum Lucianus in sententiis finalibus etiam post præsens aut futurum primariæ sententiæ tempus non minus quam coniunctivum subiicit particulæ ὥς sive ὥς μή (vid., ut intra tres libellos subsistam, Char. c. 1 ἐπανεέλθοιμι, 3 ἔχοιμεν, 6 βλέποιμι. piscat. c. 13 περιπατήσεις, 16 γένοιτο, 27 καταφρονοίη, 34 ἐπιτηδεύοιεν, 44 ἀντιποιοῖντο, 47 ἔχοις, Hermot. c. 13, 21, 30, 58, 61, 64, 78, 86) et ὅπως (v. c. Prometh. c. 19 ὅπως ἔρχοιεν); in ἵνα hoc (ut cum optativo post præsens aut futurum ponatur) non fit apud Lucianum, fit apud Philostratum non raro, ut vit. soph. II, 25, 5 et 26, 2, vit. Apoll. II, 14, 5, V, 29, 3 et 32, 1 et 35, 5. Deinde c. 10 male e Gorlic. scriptum est αὐτὸς ἀξιοῖς pro παρὰ τὸ πορθεῖον αὐτό, statim ad ipsum navigium; c. autem 14 e Vindob. scribendum: ἐν τοσούτῳ δὲ ἐπαιρέσθωσαν ἀφ' ὑψηλοτέρου . . . καταπεσούμενοι pro ἐπαιρέσθων ὥς ἂν. Nam ὥς ἂν cum participio h. l. ferri nullo modo potest.

Non cohæret oratio. Codices A B προσκαλοῦμεν, ex quo effici debet: προσκαλούμενοι.¹⁾

Catapl. c. 6 codices habent: καὶ τοὺς ἀπὸ ναυαγίων γε ἅμα γὰρ τεθναῖσι καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον, ex quo fit: καὶ τοὺς ἀπὸ ναυαγίων γε ἅμα· ἅμα γὰρ τεθναῖσι καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον.

De mercede conductis c. 5: ἀλλὰ τὸ δοθὲν, καὶ δοθῇ καὶ ἀθρόως ληφθῇ, πᾶν ἀκριβῶς . . . καταναλίσκεται. Inepte tanquam contraria componuntur καὶ δοθῇ καὶ ἀθρόως ληφθῇ, ineptum est τὸ δοθὲν, καὶ δοθῇ. Scrib.: τὸ δοθὲν, καὶ καθ' ἓν καὶ ἀθρόως ληφθῇ. (In cod. Marciano, Sommerbrodtio teste, omittitur καὶ δοθῇ, fortasse prave suppletum, cum post δοθὲν excidisset καὶ καθ' ἓν.)

Ibd. 8: Ὅμως δ' οὖν ἐχέτω τινὰ συγγνώμην αὐτοῖς, εἰ ἐπιτυγχάνοιτο· τὸ δὲ δι' ἡδονῆς ἐλπίδα μόνον κ. τ. λ. Imo: εἰ ἐπετύγχανον· τὸ δὲ κ. τ. λ. Eodem modo condicio additur, ac si dictum esset: εἴχεν ἂν αὐτοῖς.

Ibd. 12: Εἰκὸς δὲ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐναντία σοι φρονοῦντας καὶ ἄλλους ἀντὶ σοῦ τιθεμένους. Scribendum: ἄλλοις ἀντὶ σοῦ τιθεμένους, *calculus adiiicientes, adsentientes*. Vid. bis accus. c. 18 (τῇ Μέθῃ τιθέμενον). Alia exempla sic positi τίθεσθαι τινι Hemsterhusius ad Thom. Mag. p. 443 ed. Bern. collegit e Libanio, Heliodoro, Synesio; nam antiqui tantum γνώμην τίθεσθαι τινι habent.

Ibd. 15: ἐς τὴν ἀπειρίαν τῶν δρωμένων ἀποσκόπτουσι, τεκμήριον ποιούμενοι τοῦ μὴ παρ' ἄλλῳ πρότε-

¹⁾ C. 9 ἀπολογέσθαι ὑπολαμβάνω pro ἀπολογήσασθαι restituendum esse, vix opus est dici. C. 10 post hæc: ἔοικε γὰρ οὐκ ἄλογα ὁ ἀνὴρ προκαλεῖσθαι propter terminationis similitudinem excidit alter infinitivus ante ἀξιῶν, quod nunc perverse abundat. Recte igitur deteriores codices et editiones superiores δικάζεσθαι ἀξιῶν, nisi quod etiam κρίνεσθαι esse potuit.

ρόν σε δεδειπνηκέναι καὶ τὸ καινὸν εἶναί σοι τὸ χειρό-
μακτρον τιθέμενοι. Extremum vocabulum e codicibus
correxuit Dindorfius (— edebatur enim *τιθέμενον*, eo pravius,
quod ipsi convivæ τὸ χειρόμακτρον afferebant —); sed
nec oratio nec sententia recta efficitur nisi sublato *ποιού-
μενοι*, quod constructione non intellecta accessit; coniun-
guntur enim: *τεκμήριον . . . τιθέμενοι* (καί, *etiam*).
Paulo ante retinenda erat codicum scriptura: *ἐπισκοπεῖν*,
ὅπως ἐς . . . τὴν γυναῖκα, εἰ πολλάκις (*si forte*), *ἐκ*
περιωπῆς ἀποβλέψεις.

Ibd. 27: *Ἡδέως δ' ἂν μοι δοκεῖς καὶ ποιητῆς γενέ-
σθαι . . . ἢ καὶ ἄλλου ποιήσαντος δύνασθαι ἄδειν*
ἀξίως. Pro *ἀξίως*, quod sane ineptam cantus laudem
habet, Dindorfius *δεξίως*. Sed ipsa sententia, qualis nunc
conformata est, in verbo *δύνασθαι* evertitur; debebat enim
esse: *ἡδέως ἂν μοι δοκεῖς ἄδειν*. Scribendum: *ἢ καὶ*
ἄλλου ποιήσαντος δύνασθαι ἄδειν ἀξιοῖς, αὐτ' ευρίας
(optativus enim est). (C. 26 miror etiam a Dindorfio
neglectam esse scitissimam Casauboni emendationem, *τοὺς*
ἀλλᾶντας ἐνείλοῦσιν pro *τὰ ἄλλα συνείλοῦσιν*. Corrupto
substantivo articulus servari nequibat.)

Ibd. 28: *τὸ μὲν γὰρ λιμῶ συνόντα . . . μύρω*
χρίεσθαι καὶ στεφανοῦσθαι τὴν κεφαλὴν, ἡρέμα καὶ
γελοῖον. Iure Kœnius hæsit; scribendum: *εἴ ῥεμα* (Kœn.
χοῦμα) *παγγέλοισιν*. C. 30 e cod. Gorlicensis scriptura:
ἀχάριτός εἰμι καὶ ἥκιστα συμποτικὸς (v. *ἀχάριστος*)
efficitur verum: *ἄχαρίς τίς εἰμι*. C. 35 omittendum
εἰ inter *καὶ* et *τι*, ut sit: *χρὴ δὲ . . . καὶ ῥήτορας εἶναι*
αὐτοὺς, καὶ τι σολοικίσαντες τύχωσι, αὐτὸ τοῦτο κ. τ. λ.

Pro lapsu inter salutandum c. 11: *ὅτι οὐδὲν ὄφε-
λος τῶν ἀπάντων ἀγαθῶν, ἔστ' ἂν τοῦ ὑγιαίνειν μόνον*
ἀπῇ. Miror neminem vidisse scribendum esse: *ὅτι οὐδὲν*
ὄφελος . . . ἀγαθῶν ἐστίν, ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῇ.¹⁾

¹⁾ Non minus miror, c. 4 neminem secutum esse codicum F M

Ibd. 16 scribendum: *Τάχα δ' ἂν τινα ἐμπλήξῃς τῶν* (prave recentissimi *τῆς* e Gorlic.) *κατ' ὀρθὸν λογισμῶν* (v. *λογισμὸν*) *καὶ στρατιωτῶν πλῆθος, οἱ μὲν προω-
θοῦντες, οἱ δὲ ἐν τῇ τάξει τῆς προσαγορεύσεως μὴ
μένοντες.* Additum, quod *οἱ μὲν . . . οἱ δὲ* ad *πλῆθος* appositione adiunctum non intellegebatur, in codicibus ὧν inter *πλῆθος* et *οἱ*, a ceteris patienter toleratum est, Dindorfio lacunæ suspensionem obiecit.

Hermotim. c. 9: *ἀπήγαγε παρὰ τὸν ἄρχοντα ἑναγ-
χος περιθείς γε αὐτῷ θοῖμάτιον περὶ τὸν τράχηλον.* Adverbium *ἑναγχος* et abundat (— nam *πρώην* hoc fac-
tum Lucianus iam dixit) et incommodo loco ponitur; *γέ* prorsus pravum est. Fuitne: *παρὰ τὸν ἄρχοντα ἄγχων
περιθείς τε αὐτῷ θοῖμάτιον κ. τ. λ.?*

Ibd. 17 e codicum vestigiis (*ἀξιῶν οὐ γὰρ πιστεῦσαι
σοι τ. λ.* vel: *οὐ γ. πιστεύσαιμι σ. τ. λ.*) efficitur aptis-
sime: *ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν τῶν κρειττόνων. "Ἄξιον —
οὐ γὰρ; — πιστεῦσαι μέ σοι τοιαῦτα λέγοντι.* Ironice
affirmatur, talia narranti fidem habendam esse. Dindorfius
temere delevit, quæ sanare nequibat. Tum c. 18 e cod. G
(— melioribus in hoc dialogo caremus —) scribendum: *οὐδὲν
ἄβρὸν οὐδ' αὖ πᾶν ἐς τὸ διάφορον* (in contrariam
partem, pro ἀδιάφορον) *ὑπερεκπίπτον, ὥς . . . εἶναι
κυνικόν.* C. 20, quoniam *οὐχ ὅτι* in interrogando pro *nonne*
plane inusitatum est, scribendum videtur: *τοιόνδε ἐστίν·
οἱ δ' ὅτι . . . προσήεις αὐτοῖς καὶ ἡξίους . . . τῆς γνώ-
μης.* (De c. 30 vid. p. 19.)

Ibd. 33: *ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον ὅμοιον ἂν εἶναι.* Hæc
a Lycino ipso adiunguntur, ut scribi debeat: *ἐπεὶ . . .
ὅμοιον ἂν εἶη.* C. 43 scrib.: *οὐ γὰρ ἂν εἶχες* (pro *οὐ
γὰρ εἶχες*). (De c. 49 dictum p. 375.) C. 53 oratio sic

scripturam manifesto veram: *τὸ μὲν χαίρειν κελεύειν καὶ πᾶν
ἀποδοκιμάζει* (pro *κελεύει . . . ἀποδοκιμάζειν*).

interpungenda: *Τίνας φῆς τοὺς πολλοὺς; εἰδότας καὶ πεπειραμένους ἀπάντων;*

Ibd. 57: *ὥς μὴ ἱερεῖα καταθύης ταυτὶ καὶ θυσιάζης τῷ μὴδ' ἱερέα τινὰ τῶν μεγαλομίσθων παρακαλῆς. Pravum ταυτί, pravum et ignave superadditum καὶ θυσιάζης, pravum τῷ. (Codices duo interpolati θυσίας ζητῶν.) Scribendum videtur: ὥς μὴ ἱερεῖα καταθύσης τοσαυτά τις θυσίᾳ ζητῶν μὴδ' ἱερέα κ. τ. λ.*

Ibd. 59 ex nihili verbo *ἀνθομολογούμενον* (πρᾶγμα . . . καὶ γνώριμον ἅπασιν) non cum Dindorfio *αὐθις ὁμολογούμενον* fieri debet, quod adverbium huic loco incommodum est, sed una littera mutata usitatum (inde a Demosthene) et aptissimum: *ἀνθομολογούμενον*. C. 61 (*αὐτὸν δὲ τίνα . . . παραπολέσθαι, ὥς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν*) tollendum est *εἶναι*, qui infinitivus rationem non habet. Auditur *ἐστί*, ut in altero membro (*ἐν θυοῖν ὀβολοῖν ὁ κίνδυνος*).

Ibd. 68: *Καὶ αὖ καὶ πρὸς τοῦτο ὅρα ὅσον δεῖ τοῦ χρόνου, οὐ ἐκὼν παρῆκα. Non χρόνον παρῆκε Lycinus, sed hanc partem operæ et laboris: ὃ ἐκὼν π. (Codd. ὄν, οὐ, οὖν.)* Infra, ubi est: *καὶ εἴ ποτε τοιαύτην τινὰ δύναμιν . . . πορισάμενος ἥεις ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν λεγομένων*, pro imperfecto restituendum esse futurum (*ἥξειεις* potius quam *εἴ*), et *ποτέ* et totus locus clamat.

Quomodo historia conscribenda sit¹⁾ c. 1: *Ἐς γελοῖον δέ τι πάθος περιῖστη τὰς γνώμας αὐτῶν. Codices περιῖστα, antiquissimus Florentinus περιῖστας. Imperfectum non aptum; scribendum videtur, ut hæc ad superiora ad-*

¹⁾ Libellus neque in exagitandis pravis valde lepidus et in præcipiendo tenuis et vulgaris genus sermonis habet difficilior, quale in uno et altero præterea libro (Alexandro, de parasito) reperias. Scripturam antiquitus gravius quam in superioribus corruptam arguunt et codicum discrepantiæ et plures loci prorsus perturbati (c. 13 et 15) et lacunæ (c. 43, 59).

iungantur: ἐς γελοῖόν τι πάθος περιῦστας τὰς γνώμας αὐτῶν (ὁ ἰδρῶς).

Ibd. 6 finita distributione in ἀγούσης, nova sententia incipit ab Ἀρχὴν τε, quæ, collectis prioribus in ταῦτα μὲν (συναρμόσαι, — ταῦτα μὲν), continuatur ad παρακολούθουσιν. C. 9 scribendum: καὶ ὅλως πρὸς τὰ ἐπειτα κανονιστίον τὰ τοιαῦτα, ὅπερ (pro ἅπερ) μικρόν ὕστερον ἐπιθεῖξομεν.

Ibd. 12: καὶ μάλιστα ἦν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὧσιν· ὥσπερ Ἀριστοβούλου μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πύρου καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γραφῆς,, λαβὼν ἐκείνος τὸ βιβλίον,, ἔρριψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ἴδιον. Huic editionum scripturæ valde vereor, ne prave ob silentium auctor adscribatur codex Florentinus; ceteri boni: Ἀριστόβουλος μονομ. γράψας Ἀλ. καὶ Π. καὶ ἀναγνόντος κ. τ. λ., intolerabili orationis perturbatione; tum, ad quod minus editores attendisse videntur, omnes codices (etiam Florentinus) omittunt ἐκεῖνος. Apparet, lacunam, quam codex Vindobonensis H apertam ostendit (ὥσπερ Ἀλεξάνδρου καὶ Πύρου), in ceteris prave supplendo occultatam esse veramque loci formam hanc fuisse: ὥσπερ Ἀλέξανδρος, Ἀριστοβούλου μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πύρου, λαβὼν τὸ βιβλίον κ. τ. λ. Error enim ex his posito Alexandri nomine ortus est.

Ibd. 13 primum hæc a sequentibus separanda: Τοιοῦτοι τῶν συγγραφόρων οἱ πολλοὶ εἰσι τὸ τήμερον. Deinde, quoniam pro θεραπεύοντες codices omnes habent θεραπεύεσθαι et quoniam e vulgata scriptura prava sententia efficitur, scribi debet: Καίτοι δεόν (codd., edd. καὶ τὸ ἴδιον) καὶ τὸ χρεῖν, ὅ τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐλπίσωσι, θεραπεύεσθαι, οὐ (codd., edd. οὐς) μισεῖσθαι καλῶς εἶχεν, κ. τ. λ. (cum consuli deberet etiam utilitati). Eodem capite extremo, adhibito indicio cod. Flo-

rentini (παῖς pro πάση), scribendum: εἰ δέ τις πάντως τὸ
τερπνὸν ἡγεῖται καταμεμιχθαι (— sic recte pridem cor-
rectus est error vulgaris καὶ μεμιχθαι —) δεῖν τῇ ἱστορίᾳ,
πόσα ἄλλα σὺν ἀληθείᾳ τερπνὰ ἔστιν . . . ;

Ibd. 15: τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα παραστη-
σάμενος. Scribendum: αὐτῷ, cap. autem 17 non minus
manifesto: τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἴπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει κατα-
λιπεῖν λογίζεσθαι, μὴ αὐτὸν εἰπεῖν (v. λογίζεσθαι ἢ
αὐτὸν εἰπεῖν).

Ibd. 23: ὥς καὶ τοῦτο εἰκέναι παιδίῳ, εἴ που
Ἑρωτα εἶδες παίζοντα, προσωπεῖον Ἑρακλέους περι-
κείμενον. Imo: εἰκέναι παιγνίῳ.

Ibd. 36: Καίτοι οὐ γὰρ ἂν φαίης κ. τ. λ.
Prorsus prave coacervantur particulæ; rectum erit: Καίτοι
οὐκ ἂν φαίης.

Ibd. 37: οἷος καὶ πράγμασι χρήσασθαι ἂν, εἰ ἐπι-
τραπείῃ, καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μετὰ τῆς
πολιτικῆς καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχων, καὶ νῆ Δία
καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγονώς ποτε κ. τ. λ. Revocanda
primum negatio, quæ post γνώμην facillime excidit: καὶ
γνώμην μὴ στρατιωτικὴν, non gregarii militis. Deinde
alterum mendum arguit verborum ordo (— debebat enim
scribi καὶ στρατηγικὴν ἐμπειρίαν —), sed magis ipsa res;
nam in eo discipulo (μαθητῇ), de quo agitur, usus impe-
ratorius neque postulari poterat, neque eum postulari cetera
ostendunt; requiritur γνώμη μετὰ τῆς πολιτικῆς καὶ
στρατηγικῆς, animus imperatorius et sensus. Tollendum
igitur ἐμπειρίαν, prave additum, cum non animadvertere-
tur, audiri γνώμην. (C. 45 in his: τῷ μὲν κάλλει τῶν
λεγομένων . . . ὥς ἐνι μάλιστα ὁμοιουμένη, ξενίζουσα
δὲ μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα. Ocius revocandum,
quamvis reclamantibus codicibus, μὴ, quod ante ξενίζουσα
excidit post νη. Ex μηδὲ sumi negatio in hac affirmativi
et negativi membri copulatione nullo pacto potest.)

Ibd. 51 scriptum ad hanc formam olim fuit: οὐ γὰρ,

ὥς παρὰ (pro ὥσπερ) τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἃ αὐτοὶ εὐρίσκουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθσόμενα ἔστι καὶ εἰρήσεται κ. τ. λ. Nocuit eadem terminatio ουσιν.

Ibd. 57: ἡ μηχανήμα ἐρμηνεύσας ἡ πολιιορκίας σχῆμα δηλώσας, ἀναγκαῖον καὶ χρεῖωδες ὄν, ἡ Ἐπιπολῶν σχῆμα ἡ Συρακουσίων λιμένα. Manifesto in hac diligenti rerum distinctione pro σχῆμα priore loco aliud requiritur nomen. Opinor fuisse: πολιιορκίας σύστημα. (C. 59 lacuna notanda est post μὴ ἄκαιροι.)¹⁾

Tyrannicidæ c. 1 scribendum: ζῶν μὲν τὸν υἱὸν ἐπιδὼν προανηρημένον, παρὰ τὴν τελευτήν δὲ ἡναγκασμένος . . . αὐτὸς αὐτοῦ γενέσθαι τυραννοκτόνος (in ipsa morte, dum moritur), sublato perverso additamento (προανηρημένον παρὰ τὴν τελευτήν, τελευταῖον δέ), quo servato sensu carent illa παρὰ τὴν τελ. (Partícula δέ eodem loco ponitur paulo ante: τὸν πατέρα δέ et mox: μετὰ θάνατον δέ, cet.)

Ibd. 8: ἀνάξιός ἐστι τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ . . . καὶ γενναίῳ ἀνηρημένος, καταισχύνων κακείνην τὴν σφαγὴν. Scrib.: ἀνηρημένῳ (suscepto), καταισχυνῶν κακείνην τ. σφ. Et ἀνηρημένῳ habent codices optimi (A B F). Tum, quod sequitur: ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δῆμιον ἄλλον μετὰ τὴν συμφορὰν, μηδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν, neque per se ἄλλον aut μετὰ τ. σ. recte dicuntur neque cum altero membro congruunt; scribendum videtur: ἄλλοιοῦν τε τὴν συμφορὰν μηδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν.

Ibd. 12 (ubi iure eadem pœna affici dicitur, qui cædem ipse perpetraverit et qui eam fieri coegerit aut ad-

¹⁾ Ver. hist., quam post a. 1826 non relegi, c. 4 recte annotavi scribendum esse: πολὺ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερος (pro —ον). Fortasse etiam: καὶ ἐν γὰρ, τοῦτο δὲ ἀληθεύσω (pro γὰρ δὲ τοῦτο ἀλ.).

iuverit): οὐ γὰρ ἡβούλετο τοῦ πεπραγμένου ἴσον γίνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας. Subest: οὐ γὰρ ἡβούλετο τοῦ τε πεπραγμένου ἴσον γίνεσθαι τὸ τῆς ἀδικίας (hoc e cod. F): voluntatis (eius quod voluit) et facti æque magna est iniuria (eaque punitur). De extremo vocabulo dubito.

Ibd. 17: ταῦτ' ἔστι πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφῃ δικαίων τυραννοκτόνων. Et πατέρων et τὰ prava. Latet adiectivum: ταῦτ' ἔστι καιριώτατα τραύματα.

Ibd. 20 scrib.: ἢ μή τι ὥς γέροντος ὑπερῆρονεῖ καὶ τῇ βραδύτητι κολάζει εἰς δέον (pro: βραδύτητι, κολάζειν δέον) καὶ παρατείνει μοι τὸν φόνον . . . ;

Ibd. 21: ἀπέθανον ἂν, ἀλλ' ἢ ὥς τύραννος μόνον, ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξειν ἔκδικον. Non solum ἀλλ' ἢ absurdum, sed etiam μόνον, atque etiam ὥς τύραννος. Nam ὥς τύραννος nunc quoque moriebatur (vel potius τυραννεύων). Puto fuisse: ἀλλ' ὥς (sic Solanus) μόνος, ἀλλ' ἔτι κ. τ. λ.

Abdicat. c. 20: ἀλλ' ὑμῖν (ὁ νομοθέτης) ποιεῖ τοῦτο, ὃ ἄνδρες δικασταὶ, σκοπεῖν, εἴτε κ. τ. λ. Scrib.: ἀλλ' ἐφ' ὑμῖν ποιεῖ τοῦτο, vestrae potestatis hoc facit.

Ibd. 21: τίς ἀσωτία; τίς πορνοβοσκὸς ὑβρισταί; τίς ἡτιάσατο; Non iniuria lenoni facta luxuriosum adolescentem arguebat, sed potius lenonis usus et res cum eo actæ; nimis infinitum illud τίς ἡτιάσατο. Scribendum et interpungendum ita: τίς ἀσωτία; τίς πορνοβοσκός; ὑβρίσθαι τίς ἡτιάσατο; (De c. 17 dictum p. 24.)

Ibd. 30 (de causis furoris): οἷον νέοις μὲν πλῆθος, γέροντας δὲ καὶ διαβολὴν ἄκαιρος καὶ ὀργὴν ἄλογος κ. τ. λ. Quam perversum sit πλῆθος, si quis non per se sentit, videat, quid Gesnerus in interpretando addere cogatur. Videtur subesse: οἷον νέους μὲν γῆθος (vid. amor. c. 9, Plut. Agesil. c. 29, cet.).

Phalarid. I c. 9 (nam in c. 4 διασπάσσεσθαι ἡπείλουν pro διασπάσασθαι vix mentione dignum) nulla est in his contrariorum comparatio: πότερον ἄμεινον ἀδίκως

ἀποθανεῖν ἢ ἀδίκως σῶζειν τὸν ἐπιβεβουλευκότα.
 Nam qui ipse iniuste perit, simul insidiantem servat (in
 quo nulla iniuria est). Scriptum fuerat fere sic: ἢ αὐτὸν
 ἀδίκως ἀποθανεῖν ἢ δικαίως τὸν ἐπιβεβουλευκότα.

Alexand. c. 30: οἱ δὲ πεμπόμενοι . . . ἑξαπατη-
 θέντες ἐπαγγέσαν τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόντες
 καὶ ὡς ἀκούσαντες διηγούμενοι. Alterum ὡς (ante
 ἀκούσ.) omittit codex optimus, Vindobonensis. Scribendum
 opinor: τὰ δὲ ὡς ἰδόντες ἃ ἤκουσαν διηγούμενοι,
quædam ut visa, quæ tantum audierant.

Ibd. 38: Καὶ πρὸς μὲν τὰ ἐν Ἰταλίᾳ ταῦτα καὶ
 τὰ τοιαῦτα προσεμνηχανᾶτο· τελετὴν τε γὰρ τινα συνί-
 σταται κ. τ. λ. Quæ sequuntur, ad Italiam nihil perti-
 nent; et errorem arguit μὲν. Scriptum fuerat ad hanc
 formam: ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα, οἵκοι δ' ἄλλα τοι-
 αῦτα προσεμνηχανᾶτο.

Ibd. 58: καὶ νόμισμα καινὸν κόψαι ἐγκεχαραγμένον
 τῇ μὲν τοῦ Γλύκωνος, κατὰ θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου.
 Scrib.: ἐγκεχαραγμένου. Rectum est ἐγκεχαραγμένος
 Γλύκωνα, pravum Γλύκωνος.

De saltatione c. 2 sic interpungenda oratio est:
 ἄλλων ὄντων ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων σπουδαίων, εἰ
 τούτων τις δέοιτο, τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν κ. τ. λ.
 Exempla hæc appositione adiunguntur.

Ibd. 22: Καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυσος
 Τυρρηνοὺς καὶ Ἰνδοὺς . . . ἐχειρώσατο καὶ φῦλον οὕτω
 μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κατωρχήσατο. Scrib.: φύ-
 λων οὕτω μάχιμων τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κατωρχήσατο.
 (De genetivo Bekkeri anecdot. I p. 152.)

Ibd. 26 scribendum e cod. A: ἐν ἐκατέρῃ ἐκείνων ὀρχή-
 σεως ἰδιόν τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγικὴ μὲν ἢ ἐρμῆλεια,
 κωμῳδικὴ δὲ ὁ κόρδαξ (pro τραγικῇ . . . κωμῳδικῇ), tum
 revocandum ex editionibus superioris ætatis: ἐνίοτε δὲ καὶ
 τρίτῃ, σικίννιδος προσλαμβανομένης. Est aliqua τραγικὴ
 (τῆς τραγωδίας) ὀρχησις, nulla τῆς τραγικῆς.

Ibd. 34 scribendum: *Οἷδὲ γάρ . . . τὸ Φρύγιον τῆς ὀρχήσεως εἶδος, . . . ἀγροίκων . . . ὀρχουμένων σφοδρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἐτι ταῖς ἀγροικίαις ἐπιπολάζον, ὑπ' ἀγνοίας παρέλιπον.* Vulgo scribitur *ἐπιπολάζοντα* (πηδήματα) *ridicule.* Ταῖς ἀγροικίαις est *rure*, apud *rusticos*, usu apud huius ætatis scriptores non infrequenti.

Ibd. 65: *οἷδε* (codex E *οἷδεν*) γάρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινουμένη τῷ εἰκέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις. Neque Valckenarii coniectura (σύννοιδε) neque aliorum oratio sententiave recta efficitur. Error natus est ex litteris male conflatis; scribi enim debet: *οὐδὲν γάρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινοῦμεν ἢ τὸ εἰκέναι τ. ὕ. π.*

Ibd. 68: *Τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα καὶ ἀκούσματα ἐνὸς ἐκάστου ἔργου ἐπίδειξιν ἔχει.* Imo: *ἐκαστον.*

Ibd. 83: *οἱ μὲν συρφετώδεις καὶ αὐτὸ τοῦτο ἰδιῶται.* Scrib.: *καὶ κατ' αὐτὸ τ. ἰδ.*

Demonactis c. 11: *ὅτι, ἂν τε φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, οὐ σιωπήσεται . . ., ἀλλ' ἀποτρέψει . . ., ἂν τε καλὰ, πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσειν.* Imo: *ἐξαγορεύσει.* Variari in hac orationis forma non poterat.

Imagin. c. 6 scrib.: *Τῆς ἡλικίας δὲ τὸ μέτρον πηλίκον ἂν γένοιτο; Κατὰ τὴν ἐν Κνίδῳ ἐκείνην μάλιστα.* (Vulgo: *μέτρον, ἡλίκον ἂν γένοιτο κατὰ τὴν κ. τ. λ.*)

Ibd. 7 Lycini nomen ponendum est ante verba: *κινδυνεύει τοῦ μεγίστου ἐτι ἡμῖν προσδεῖν* et his sequentia continuanda. Concedit Lycinus aliquid deesse et id explere aggreditur. (Non recte Dind. καί addidit.)

Ibd. 11: *ἀρετῇ καὶ σωφροσύνῃ καὶ ἐπιεικίᾳ . . . καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅποσα ταύτης ὅρος ἐστίν.* Ineptum ὅρος. Fortasse scriptum fuit: *ὅποσα ταύτης χορός ἐστιν* (virtutis). Nimis audacter Dindorfius: *ὅποσα ψυχῆς κόσμος ἐστίν.*

Ibd. 15: ἦτιον γὰρ δὴ τοῦτο καὶ γραφικῶς συντελεσθὲν, κάλλη τοσαῦτα καὶ πολυειδές τι ἐκ πολλῶν ἀποτελεῖν αὐτὸ αὐτῷ ἀνθαμιλλώμενον. In συντελεσθὲν latet infinitivus, a quo pendeat τοσαῦτα κάλλη, quod cum ἀποτελεῖν coniungi nequit. Scribendum videtur: ἦτιον γὰρ δὴ τοῦτο γραφικὸν συνειλεῖν εἰς ἓν κάλλη τοσαῦτα.

Pro imagin. c. 5: καὶ οὐδ' ὅσας ὀλίγας τὰς ἐαυτῆς τρίχας ἔχουσα. Expectabam οὐδ' ὀλίγας ὅσας, ut ὀλίγους ὅσους scribitur Alexand. c. 1 et ὀλίγον ὅσον Prometh. c. 12, Hermot. c. 59, 62, μικρὸν ὅσον Hermot. c. 60 (Plutarch. vit. Demetr. c. 43), πλεῖστον ὅσον Toxar. 12, μυρία ὅσα bis accus. c. 3. (C. 8 e codicibus duobus scribendum: μαρτύρεσθαι. Recta oratione esset: αὐτὴ μαρτύρεται. C. 19 oratio sic interpungenda est: Ἀλλὰ πῶς ἐπήνεσε ποιητῆς εὐδόκιμος τὸν Γλαῦκον; Οὐδὲ Πολυδένκεος βίαν φήσας ἀνατείνασθαι ἂν αὐτῷ ἐναντίας τὰς χεῖρας. Respondet ipse sibi. Recte Gesnerus vertit.)¹⁾

Toxar. c. 1: οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ζῶντας ἄμεινον οἰόμεθα πράξειν, μεμνημένοι τῶν ἀρίστων καὶ τιμῶμεν ἀποθανόντας. Scribendum: καὶ τιμῶντες. (Dindorfius πράξειν, εἰ μ. τῶν ἀρίστων τιμῶμεν, minus apte et maiore molimine.)

Ibd. 9 transponenda particula καί, deinde delenda: Εἰ μὲν καὶ τὰ ἄλλα ἡμεῖς τῶν Ἑλλήνων δικαιότεροι καὶ τὰ πρὸς τοὺς γονέας ὀσιώτεροί ἐσμεν. (Vulgo: καὶ δικαιότεροι τὰ πρ. τ. γ. καὶ ὀσιώτεροί ἐ.) Etiam c. 15 (ικανὸν δὲ καὶ τοῦτο βλάκκα ἐραστήν προσεκπυρῶσαι) sententia postulat: ικανὸν δὲ τοῦτο καὶ βλάκκα ἐραστήν πρ., vel segnem. [Priorem correctionem Bekkerus praecepit.]

¹⁾ C. 20 post οὐχ ὅπως (non dico) excidit aliquid. Ibidem indignor, ut in similibus non raro, ne commemorari quidem facillimam et certissimam Guyeti emendationem: φύσει κοῦφον, ὥς ἴσμεν, ζῶον καὶ δρομικόν (pro ὧν ἴσμεν . . . ζῶων).

Ibd. 19: *ἔτι καὶ σπείρας τινὰς ἐπισυρομένους, ὥς τὸ ῥόθιον ἐπιδέχεσθαι τῆς ὀρμῆς.* Et ipsum verbum *ἐπιδέχεσθαι* de excipiendo et avertendo impetu æstus prævum est et pravissimum *ἐπιδέχεσθαι τὸ ῥόθιον τῆς ὀρμῆς* (pro eo, quod est *τὴν ὀρμὴν τοῦ ῥοθίου*). Scribendum: *ὥς τὸ ῥόθιον ἐπέχεσθαι τῆς ὀρμῆς, ut æstus impetu privaretur.* Cfr. Alexand. c. 57: *ἀνεκόπην τῆς ὀρμῆς.* Tum pro *ἐγκεκυφότα* scrib. *ἐκκεκυφότα* de eo, qui caput supra latus navis protendit. (C. 24: *τῶν τε ἀγενῶν καὶ πενήτων.* Ineptum γέ.)

Ibd. 26: *ἀφορᾷ δὲ ἐς τὸν φίλον καὶ τὸν Μενεκράτην· οὐδὲ οἶται χεῖρω πρὸς φιλίαν . . . γεγονέναι.* Sic hoc dicitur, quasi alius sit amicus, alius Menecrates ac non idem. Scrib.: *ἀφορᾷ δὲ ἐς τὸν φίλον, καὶ τὸν Μενεκράτην οὐδὲν οἶται χεῖρω . . . γεγονέναι.* (C. 29 e cod. uno scribendum: *χαλεπὰ ἦν καὶ ἀφόρητα οἷα ἀνδρὶ ἐκείνων ἀήθει, quippe.*)

Ibd. 36: *ἴν' εἰδῆς ὡς παιδιὰ τὰ ὑμέτερά ἐστι παρὰ τὰ Σκυθικὰ ἐξετάζεσθαι.* Scribendum: *παρὰ τὰ Σκυθικὰ ἐξετασθέντα, cum Scythicis comparata.*

Ibd. 39: *καὶ τὰς σκηναὺς διήρπαζον καὶ τὰς ἀμάξας κατελαμβάνοντο . . . καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ὑβρίζοντες τὰς παλλακίδας καὶ τὰς γυναικας.* Scrib.: *ὑβρίζον.*

Ibd. 61 (de homine ægrum e domo ardenti efferente): *ἔφθη διεκπαίσας καθ' ὃ μηδέπω τελέως ἀπενέκλυτο ὑπὸ τοῦ πυρός.* Imo: *ἀπενέκλειτο, interclusa via erat.* (De c. 60 dictum p. 111.)

Jovis confutati c. 7 vix fieri potest, ut non scribendum sit: *εἴγε τοὺς μὲν καὶ ὁ θάνατος εἰς ἐλευθερίαν ἀφέλοιτο* (pro *ἀφείλετο*) de eo, quod fieri possit.

Jovis tragædi c. 21: *Εὐρυσθεὺς, ἀνὴρ ἀρχαῖος καὶ προνοητικός.* Laudatur Eurystheus, qui curam suscepit a Iove neglectam; *ἀρχαιότητι* in hac laude nullus locus. Scriptum fuerat: *ἀνὴρ ἀρχικὸς καὶ προνοητικός.*

Ibd. 22: καὶ κνισᾷ παρὰ τοὺς βωμούς. Alii codd. περὶ τ. β. Verum est: καὶ κνισᾷ τοὺς βωμούς. Sic Euripides; alii κνισᾶν ἀγνιάς. (C. 29 e cod. A scrib.: δεόμενος.)

Ibd. 47: τὸν μὲν κυβερνήτην ἐκεῖνον εἶδες ἂν ἀεὶ τὰ συμφέροντα . . . προστάττοντα τοῖς ναύταις, ἄλυσι-τελεῖς δὲ οὐδὲ ἄλογον οὐδὲν τι εἶχεν ἢ ναῦς, ὃ μὴ χρήσιμον . . . ἦν πρὸς τὴν ναυτιλίαν αὐτοῖς. Pravum (in hac oratione) οὐδὲν τι, pravum ἄλογον (οὐδὲν εἶχεν ἢ ναῦς), pravum ἄλυσιτελεῖς οἶδεν, ὃ μὴ χρήσιμον. Omnia recta erunt quattuor litteris geminatis: τὰ συμφέροντα . . . προστάττοντα . . . ἄλυσιτελεῖς δὲ οὐδὲ ἄλογον οὐδὲν, οὐδέ τι εἶχεν ἢ ναῦς, ὃ μὴ κ. τ. λ. Valde præterea vereor, ut rectum sit in laude πρὸ τοῦ καιροῦ πωρασκευάζεσθαι, putoque fuisse: πρὸς τὸν καιρόν.

Galli c. 4: Ἰσθι δῆτα καὶ κεῖνο, ὥς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου Εὐφορβος γένοιτο. Neque imperativo recte additur δῆτα neque gallus Micyllum scire iubet, sed ex iis, quæ dixit, opinatur eum scire. Scribendum: Οἶσθα δῆτα καὶ κεῖνο . . .;

Ibd. 11: Τοιαῦτα πολλὰ . . . προσφιλοσοφῶν συνείρει καὶ ὑπετέμνετο τὴν εὐφροσύνην. Imperfectum requiri Dindorfius sensit scripsitque συνείρει. Malim: συνήρει καὶ ὑπετέμνετο τὴν εὐφροσύνην.

Ibd. 28: ὥς μὴ χωλεύοις διὰ θάτερον τῆς οὐράς μέρος. Vereor, ne scriptum fuerit: χωλείοι σοι θάτερον τ. οὐ. μ.

Icaromenipp. c. 21: Οἱ γὰρ ἡγοῦμαι πρέπειν ἀποκαλύψαι καὶ διαφωτίσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας διατριβὰς καὶ τὸν ἐπὶ σκηνῆς ἐκάστου βίον. Luce non egebat ὁ ἐπὶ σκηνῆς βίος, sed quem in occulto agebant: καὶ τὸν ἐπὶ σκέπησιν ἐκάστου βίον. (C. 29 ἐαυτούς, quod iure Solanus addi volebat, excidit post Στωϊκούς.)

Bis accensat. c. 11: Τίνας λέγεις τοὺς φιλοσόφους; ἄρ' ἐκείνους τοὺς κατηφείς, τοὺς συνάμα πολλοὺς, τοὺς

τὸ γένειον ὁμοίους ἐμοί . . .; Ridicule illa τοὺς συνάμα πολλούς, quæ nullam habitus proprietatem significant, interponuntur ceteris. Scribendum: τοὺς σεμναναβόλους. In severa et modesta compositione τῆς ἀναβολῆς magna pars decoris et gravitatis erat. Vocabulum novum apte fictum et compositum est.

Ibd. 20 tollendum interpretamentum ἡδομένους, quo sine copula post κάτω νενευκότητας inserto frangitur omnino contrariorum vis (χοίρων δίκην κάτω νενευκότητας ζῆν . . . ἐλευθέρους ἐλευθέρως φιλοσοφεῖν).¹⁾

¹⁾ Cap. 10 recte Dindorfius ab apertissima interpolatione codicum nuper adhibitorum (Gorlicensis aliorumque): οὐ κατ' ἀξίαν τιμῶσί με rediit ad superiorum editionum scripturam a codice Marciano n. 434 (Sommerbrodt. p. 81) confirmatam: οὐ κατ' ἀξίαν πράττω, indicium veritatis faciente (præterquam quod hoc illi substituere nemini in mentem venire poterat, illud huic facile alicui) etiam eo, quod sequitur, ἀπωσάμενος, quod interpolator simul in ἀπωσάμενον mutare oblitus est. Sed hoc perspecto revocanda non minus erat, eodem codice auctore, editionum superiorum scriptura c. 3: καὶ μάλιστα ὁπόσαι (δίκαι) ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τέχναις πρὸς ἀνθρώπους τινὰς συνέστησαν, ubi nunc sine sensu editur: τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας. (Iudicia illa artium contra quosdam homines c. 13 et 14 redeunt.) Etiam c. 8 revocandum: ἐπεὶ (pro ἔτι) γὰρ αὐτοὺς μετέβαπτεν ἡ φιλοσοφία παραλαβοῦσα, ὁπόσοι μὲν ἐς κόρον (cod. A occultato mendo: ὁπόσοι μὲν οὖν ἐς κ.) ἔπιον τῆς βαφῆς, χρηστοὶ . . . ἀπετελέσθησαν. Revocanda porro c. 9: τὴν . . . σπήλιν γα et c. 11: ὑπερδιατεινομένων καὶ μεγάλα (pro ἅμα) λέγειν ἐθελόντων et c. 14: εἰ καὶ νεαρόν (pro εἰ καὶ μὴ παλαιόν) et c. 14 (ubi Jacobitzius et Dindorfius correctionem in uno codice Gorlic. supra scriptam secuti sunt): 'Ρητορικὴ κακώσεως τὸν Σύρον, Διάλογος τὸν αὐτὸν ὕβρεως (auditur γράφεται). Nam c. 28 iam Dindorfius revocavit: μικρὰ δὲ καὶ κομματικὰ ἐρωτήματα pro ineptissimo κωμικά, quod Iacobitzius e codd. A D Y substituerat. [Etiam c. 8 et 9 recte Dindorfius.]

De parasito c. 2: *Καὶ μὴν ἐκείνó μοι σκοποῦντι προοῖσται γέλως πύμπολvs.* Ut barbarum est προοῖσται, ita non sane usitatum προωθεῖν γέλωτα, in utroque autem perversum perfectum tempus; neque enim Tychiades se risum absolvisse significat, sed ridere, quoties hoc consideret. Scribendum videtur: *παρίσταται.* (Tum ἐπιγράψομεν malim.)

Ibd. 4 scribendum: *εἰ συνάδει, σκοπῶμεν, καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος, ἀλλὰ μὴ, καθάπερ αἱ πονηραὶ χύτραι διακρουόμεναι, σαθρὸν ὑποφθέγγεται.* Vulgo edebatur διακρουόμεναι μὴ ἀποφθέγγεται, prave interposito μὴ, coniunctivo non ferendo. Longius aberrat cod. A cum aliis, initio sumpto ab accommodatione ad proximum (ἀποφθέγγονται). (Præpositionem verbi correxit Bekkerus.)

Ibd. 5: *Τί δέ, τὸ ἐπίστασθαι τὰς ἀρετὰς . . . τῶν σιτίων . . . πολυπραγμοσύνην ἀτέχνου τινὸς εἶναί σοι δοκεῖ;* Scrib.: *πολυπραγμοσύνης ἀτέχνου τινός.* (Bekkerus πολυπραγμοσίγη, quod rectum esset, si ἀτεχνός τις adderetur.)

Ibd. 12 scribendum esse: *ὁ γὰρ Ἐπικούρειος* (pro Ἐπίκουρος) οὗτος, ὅστις ποτέ ἐστιν ὁ σοφός, et additum οὗτος et illud ὅστις π. ἐ. demonstrat. Unus eligitur, de quo quæritur.

Ibd. 14: *Καὶ μὴν αἱ ἄλλαι τέχναι ὕστερον τοῦτο ἔχουσι μετὰ τὸ μαθεῖν καὶ τοὺς καρποὺς ἡδέως ἀπολαμβάνουσι.* Imo: *βραδέως ἀπολ.* Hoc ipso illis suam parasitus præfert.

Ibd. 21 et 22 verba inter personas sic describenda sunt, ut gloriose argumentanti parasito continuentur hæc: *Τί δέ; οὐχ . . . δοκοῦσι;* ei Tychiades adsentiat: *Πῶς γὰρ οὐ;* dein iterum parasitus interroget, Tychiades respondeat: *Οὐκ ἔχω λέγειν.*

Ibd. 28 scribendum: *φιλοσοφίαν δὲ τίς ἂν ἀνάσχοιτο μὴ μίαν εἶναι καὶ σύμφωνον αὐτὴν ἑαυτῇ μᾶλλον τῶν ὀργάνων;* sublato μηδέ inter καὶ et σίμ-

φωνον. (Sublato καί, ut esset μὴ μίαν μηδὲ σύμ-
φωνον, in duo dissolveretur, quod unum esse debet.)

Ibd. 31: ἀπορῶ, οὐστίνας καὶ εὗρης εἰπεῖν. Con-
iunctivus ferri nequit (neque enim deliberat Tychiades,
quid Simo facere debeat); rectum esset καὶ ἂν εὗροις
(non εἴροις sine ἂν), nisi ipsum εὗρίσκω εἰπεῖν dubita-
tionem haberet. Fuitne: καὶ ἐξεῖς εἰπεῖν?

Ibd. 37: Φιλοσόφους μὲν οὖν, ὥσπερ ἦν, παρα-
σιτία σπουδάζσαντας ἐδειξα. Nihil est ὥσπερ ἦν. Scrib.
opinor: οἷς παρῆν, quibus licuit. (De c. 39 dictum est
p. 40.)

Ibd. 42 scribi debet: ὥς εἴ γε καὶ ἄλλος τις Ἀθη-
ναίοις (pro Ἀθηναῖος) κατὰ ταῦτά ἐπολέμει (eodem
modo, quo Philippus), καὶ κείνος ἂν (pro ἐν, ut iam Guye-
tus) αὐτοῖς ἦν φίλος. Sed quæ præcedunt de Isocrate,
certa ratione emendare nequeo.

Ibd. 44: οὐτε τὸν Ἀχιλλέα, ὅσπερ ἐδόκει τε καὶ
ἦν τὸ σῶμα γενναιότατος καὶ δικαιοτάτος. Scrib.: καὶ
ἀνδρικότατος. (Dindorfius καὶ δικαιοτ., quod in
cod. Marc. 436 deest, sustulit.) Tum c. 46: ἐγὼ γὰρ
οὐδ' αὐτοῦ μοι δοκῶ τοῦ Ἀχιλλέως τεκμαίρεσθαι τοῖς
ἔργοις αὐτὸν (Patroclum, pro αὐτοῦ) χεῖρω εἶναι.

Ibd. 49: καθάπερ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀξιοῖ; οὐ γὰρ
ἀλλ' ὃν ἐν πολέμῳ μάχεσθαι φησιν ἐστιάσει καὶ εἰθὺς
ἅμα ἐφ' μάχεσθαι δέοι. Ex corrupto illo ἐστιάσει, ad-
scita extrema littera verbi φησίν, efficitur νήστιας, εἰ,
quam vocem parasitus ex Achillis verbis (Iliad. XIX,
207) sumit. Sed hoc invento tamen emendationem ab-
solvere nequeo, nisi quod priore loco μάχεσθαι tollendum
video et in ἀλλ' ὃν videri subesse infinitivum (ad hanc
formam: οὐ γὰρ ἀντέχειν ἐν πολέμῳ φησὶ νήστιας, εἰ
καὶ κ. τ. λ.).

Anachars. c. 11: οὐδὲ γὰρ δύναμαι κατανοῆσαι, ὅτι
τοῦτο τερπνὸν αἰτιοῖς, ὁρᾶν παιομένους . . . ἀνθρώ-

πους. Scrib.: ὅ τι τοῦτο τὸ τεργινὸν αὐτοῖς, quæ hæc sit iis voluptas.

Ibd. 28: καὶ ταῦτα πάντα . . . ἐς τοὺς πολέμους καὶ χορήσιμα, εἰ δέοι κ. τ. λ. Pravum καὶ altero loco; itaque Dindorfius delet. Puto fuisse: εἰς τοὺς πολέμους οὐκ ἀχορήσιμα. C. 29 certum est scribi debere: λευκὸς εἶναι ἀπορροία (pro ἀπορία) καὶ φυγῇ εἰς τὰ εἶσω τοῦ αἵματος.

Rhetorum præcept. c. 4 scribendum: Τί γάρ; Ἡσίοδος μὲν ὀλίγα φύλλα . . . λαβὼν . . . ποιητῆς ἐκ ποιμένος κατέστη . . ., ῥήτορα δὲ . . . ἀδύνατον καταστῆναι ἐν βραχεὶ . . .; pro: εἰ γὰρ Ἡσίοδος κ. τ. λ. (Dindorfius: ἢ γὰρ Ἡσίοδος, non recte.)

Philopsend. c. 1: οἱ αὐτὸ ἄνευ τῆς χρείας τὸ ψεῦδος περὶ πολλοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται. Aut scribendum: περὶ πλείονος aut potius tollendum τῆς ἀληθείας¹).

Ibd. 3: "Ὅς δ' ἂν οἷν ταῦτα καταγέλαστα ὄντα μὴ οἶηται ἀληθῆ εἶναι, ἀλλ' ἐμφρόνως ἂν ἐξετάζων ταῦτα Κοροΐβου τινὸς ἢ Μαργίτου νομίζοι τὸ πείθεσθαι ἢ Τριπτόλεμον ἐλάσαι διὰ τοῦ αἵρος . . . ἢ Πᾶνα ἔχειν . . . σύμμαχον ἐς Μαραθῶνα . . . ἀσεβῆς οὗτός γε καὶ ἀνόητος αὐτοῖς ἔδοξεν. Non sufficit νομίζοι in νομίζῃ mutare; nam et ἂν vitiose ponitur (ὅς ἂν—ἀλλ' ἂν) et male in sententiæ relativæ altero membro additur illud ἐμφρόνως ἐξετάζων et prave coniunguntur hæc: ταῦτα ἐξετάζων (quæ præcedunt) . . . Κοροΐβου τινὸς νομίζοι πείθεσθαι ἢ—ἢ (a præcedentibus diversa). Scribendum: ὅς δ' ἂν . . . μὴ οἶηται ἀληθῆ εἶναι (— καὶ ἐμφρόνως ἂν ἐξετάζοντι ταῦτα Κοροΐβου τινὸς . . . νομίζοιτο πείθεσθαι ἢ Τριπτ. . . —), ἀσεβῆς οὗτός γε κ. τ. λ. Iam coniunguntur ταῦτα πείθεσθαι ἢ, hæc aut alia

¹) Sero video Bekkerum rectius scripsisse: τὸ ψεῦδος πρὸ πολλοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται.

similia. Videtur καὶ post εἶναι excidisse, tum additum ἀλλά.

Ibd. 15: οἶδα γὰρ τὴν Χρυσίδα . . . ἐραστὴν γυναικα καὶ πρόχειρον. Amabilitas nihil hic ad rem et mire ἐραστὴ cum πρόχειρος coniungitur. Scribendum opinor: ἐργαστικὴν γυναικα. Quid de femina sit ἐργάζεσθαι, notum est.

Ibd. 30: λέγε . . . ὥς ἐθέλοις ἰδεῖν. Scr.: ἐθέλοις ἂν ἰδεῖν.

Ibd. 39: ἰδὼν . . . ὥς οὐ περὶ μικρᾶς ἐνήρχετο τῆς περὶ τὰ χρησιτήρια τραγωδίας. Tollendum prius περὶ errore ex altero loco præceptum, ut sit: ὥς οὐ μικρᾶς ἐνήρχετο . . . τραγωδίας. Deinde, ubi est: οὐ δοκεῖν οἰηθεῖς δεῖν μόνος ἀντιλέγειν, scribendum: οὐδ' οἰηθεῖς δεῖν μόνος ἀντιλέγειν.

Adversus indoctum c. 14: ὁρᾷς ὅπως κακοδαίμονως διάκεισαι, βακτηρίας ἐς τὴν κεφαλὴν ὥς ἀληθῶς δεόμενος. Imo: διάκειται. Nam ad baculi Protei emptorem hoc pertinet. (De c. 4 dictum est p. 143.)

Ibd. 25: Καὶ γὰρ κἀκεῖνα περὶ δύο ταῦτα δεινῶς ἐσπούδακας κ. τ. λ. Recte intellectum est tria prima verba separanda esse et universe ad id significandum pertinere, ad quod transeatur. Sed inusitate dicitur per se: Καὶ γὰρ κἀκεῖνα. Scribendum videtur: Καὶ γὰρ κἀκεῖνα ἐννοεῖ. Περὶ δύο κ. τ. λ.

De calumnia c. 8: ἀποφράξαντες δὲ τῷ κατηγορουμένῳ τὰ ὦτα ἢ τῷ στόματι σιωπῶντες. Scrib.: ἢ τὸ στόμα κατασιωπῶντες, aut auribus (nostris) obturatis aut ore (eius) silere coacto. Κατασιωπᾶν τινα post Xenophontem et alii et Lucianus dixerunt. (De c. 12 vid. p. 419 ad Plat. de rep. III p. 416 A.)

Ibd. 17: Παρὰ δ' Ἀλεξάνδρῳ μεγίστη ποτὲ πασῶν ἂν διαβολὴ λέγοιτο, εἰ ἐλοιτό τις μὴ σέβειν . . . τὸν Ἑφαιστίωνα. Inepta potentialis forma, ineptum, quod Halmius sensit, ἐλοιτο, tanquam non calumnia, sed res

vera significetur. Scribendum: *μεγίστη ποτὲ πασῶν ἢν διαβολή, εἰ λέγοιτό τις μὴ σέβειν . . . Ἡφ.* Omisso *εἰ* post *η* cetera nata sunt. (*Εἰ λέγοιτο* de re sæpius facta.)

Ibd. 18: *ἐπομοσάμενος . . . κατὰ Ἡφαιστίωνος, ὅτι δὴ κυνηγετοῦντί οἱ φανέντα ἐναργῇ τὸν θεὸν ἐπισκῆψαι εἶπείν κ. τ. λ.* Scrib.: *ὅπῃ δὴ κυνηγετοῦντι, alicubi.*¹⁾

Ibd. 27: *συμπαρώξυνε τὸν δῆμον, ἧς φασὶν ἐκεῖνος πολιτικῆς φιλοτιμίας ὑποκεκνισμένος.* In litteris *ησφασιν* latet dativus substantivi, unde pendet genitivus; potest fuisse: *νύγμασι κοινοῖς πολιτικῆς φιλ. ὑποκεκνισμένος.*

Pseudolog. c. 3: *οἱ μᾶλλον ἢ κάνθαρος μεταπεισθεῖη ἂν μηκέτι τοιαῦτα κυλινδεῖν ὅπαξ αὐτοῖς συνήθης γενόμενος.* Pro *τοιαῦτα*, quod nusquam refertur, scribendum: *βόλιτα.* (Primus error *BOAITA*.)

Ibd. 25: *ἀδικήματος ἢ, τὸ μετριώτατον, ἔβρεως.* Mendum subesse consentitur; fuitne: *ἀσεβήματος?*

De domo c. 7: *ἡ δέ γε σώφρων οἰκία χρυσῷ μὲν τὰ ἀρκοῦντα . . . προσχοῖται.* Tollendum *οἰκία*. Meretricibus contraria ponitur matrona honesta et pudica; ad domum reditur paulo post: *Καὶ τοῖνον ἢ τοῦδε τοῦ οἴκου κ. τ. λ.* [Sic iam Dindorfius.]

Ibd. 23: *λαθόντε τὰ βασίλεια καὶ παρελθόντε.* Scrib.: *λαθόντε εἰς τὰ βασίλεια παρελθόντε*, omisso *καί*. *Ἐλαθέτην εἰς τὰ β. παρελθόντε.*

Ibd. 25: *τὸ δὲ ἔργον οὐχ ἐόρακέ πω ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς Γοργόνος τὴν εἰκόνα.* Scrib.: *ἀλλ' ἢ ἐπὶ.*

[In Longævis c. 3: *ἄνδρα . . . καθαρωτέρῳ διαίτη χρώμενον τὸν Τειρεσίαν ἐπὶ μήκιστον βιῶναι.* Tollen-

¹⁾ C. 21 extr. recte Solanus et Gesnerus. Erroris initium ex *ὑπονοίας* pro accusativo habito.

dum τὸν Τειρεσίαν, ut ex generali sententia concludatur argumentum.]

Navigii c. 1 scribendum: Οἷον ἐγὼ ἐλέγον, ὅτι θαῦτον ἂν τοὺς γῆρας ἐὼλος νεκρὸς . . . ἢ θάνατά τι Τιμόλαον διαλάθοι. Vulgo abest ἂν. Vid. p. 403 ad Plat. Charmid p. 156 B. Infra quoque c. 44 ἂν post ον excidit: αὐτὸς ἐπιπετόμενος ἀπὲλανον ἂν, paulo autem post ante αὐ (ἀρόμενος ἂν αὐτὸν . . . ἀφ᾽ ἧκα φέρεσθαι). Post ὅποσον excidit fugit. c. 21.

Ibd. 3: ἃ (Θουκυδίδης) . . . περὶ τῆς ἀρχαίας ἡμῶν τρυφῆς εἶπεν ἐν τοῖς Ἰωσιν, ὁπότε οἱ τότε συναπώκισθησαν. Scrib.: εἶπεν, τοῖς Ἰωσιν ὁπότε οἱ τ. σ., sublato ἐν.

Ibd. 17: ἐπιλήψομαι τῇ εὐχῇ. Et usus et analogia postulat: τῆς εὐχῆς. Vid. supra p. 67 n. et ad Thucyd. II, 83. Contra c. 27 recte Iacobitzius in ed. mai. suspicatus est scribendum esse τῇ εὐχῇ (ad ἐπηρεάζων, non: ἐπηρεάζων ἐς τέλος τῆς εὐχῆς). (De c. 20 dictum est p. 151, de c. 27 p. 111, de c. 32 p. 32; quanquam postremam hanc emendationem a Dindorfio præceptam nunc video, primæ partem a Bekkero.)

Ibd. 29: ὥς τοῦτό γε αὐτὸ ἤδη μείζω εἶναι τῶν ἄλλων βασιλείων. Scribendum: ὥς τοῦτό γε αὐτὸ ἡδὺ, μείζω εἶναι τ. ἄ. β.

Ibd. 35: ἐγὼ δὲ νήφειν ὥμην καὶ σὺ παρὰ τὸ φανεῖσθαι τὴν γνώμην. Hoc mendosum esse olim intellectum est, sed παραποφανεῖσθαι verbum habet novum, verbi tempus pravum, sententiam ineptam; atque hæc duo cadunt etiam in Hirschigii scripturam, ὑπαρ ἀποφανεῖσθαι. Neque enim de sententiæ declaratione agitur. Scribendum videtur: καὶ οἱ παραπεφορῆσθαι τὴν γνώμην. Animadvertit nunc Lycinus, se παραπεφορῆσθαι τ. γν. (Cap. 43 vellem duæ voces, ἀνέραστον καί, abessent et sic scriberetur: καὶ μηδένα εἶναι, ὅτῳ μὴ ποθεινότατος ἐγώ.)

Dialog. meretr. 1, 1: καὶ νῦν σοὶ μὲν ἐκείνος οὐ πρόσεστι. Scribi debere: πρόσσειοι, vel ex 9, 4 et 10, 1 apparet. *Προσεῖναι τινι* in hac re nusquam dicitur. Paulo ante scribendum: ἐφ' ἧς γὰρ τι περὶ αὐτοῦ διηγήσεσθαι pro διηγείσθαι.

Ibd. 15, 3 scribendum: *Περίμεινον, φασί, τὴν σύνταξιν ὅποταν ἀπολάβω*, sublato *μισθοφορᾶν*, quod post ἀπολάβω additur, adscriptum ad τὴν σύνταξιν declarandi causa.

De morte Peregrini c. 22: ἐνθα μὴδὲ θάπτειν ὅσιον τοὺς ἄλλους ἀποθνήσκοντας. Scribendum puto: τοὺς ἄλλως ἀποθν.

Ibd. 28: ἢ μὴν καὶ ἱερίας αὐτοῦ ἀποδειχθήσεσθαι *μασιγῶν ἢ καυτηρίων ἢ τινος τοιαύτης τερατοουργίας*. Neque ipse quid his genetivis faciam, reperio, neque quomodo alii se expediverint. Mihi post *τερατοουργίας* excidisse *φορέας* aut simile substantivum videtur. C. 35 (Ὁ δὲ αἰὶ ἀναβαλλόμενος νύκτα, τὸ τελευταῖον προειργᾷ ἐπιδείξασθαι τὴν καῦσιν) scribi debet ἐπιδείξεσθαι, sed ne νύκτα quidem pro εἰς νύκτα fero.

Fugitivi. c. 28: *μηνύειν ἐπὶ ῥητῷ αὐτονόμῳ. ΔΕΣΠ. Οὐ νοῶ, ὃ οὗτος, ὃ κηρύττεις*. Nihil hic agit αὐτονόμῳ adiectum legitimæ formulæ ἐπὶ ῥητῷ. Codices non habent οὐ. Scribendum igitur: ἐπὶ ῥητῷ. *ΔΕΣΠ. Ἀμφιγνοῶ, ὃ οὗτος, ὃ κηρύττεις*.

Ibd. paulo post: *Ἀμέλει ἅπαντας ἀνευρήσομεν*. Nullus adverbio ἀμέλει locus, et unus quærebatur. Scribendum: *Ἀμέλει ἅπαντος ἀνευρήσομεν*.

Conviv. c. 35: *κατεγίγνωσκον αὐτῶν, οἶμαι, οἷς γε ἐθαύμαζον οἰόμενοι τινὰς εἶναι*. Recta sententia hæc erit: *κατεγίγνωσκον αὐτῶν, οἷους γ' ἐθαύμαζον*: se ipsos condemnabant, quales (h. e., quod tales) homines admirarentur.

Cap. III.

Pausanias. Philostratus. Diogenes Laertius. Ioannes Stobæensis.
Dionysii Halic. antiqu. Rom. lib. I.

Pausaniam cum legerem Bekkeri exemplo utens, inspecta hic illic Siebelisii editione, correxi non ita pauca, quorum maiorem partem postea, inspecta Walzii et Schubarti editione, tum quam solus Schubartus curavit (Lips. 1853), præceptam vidi, alia (in Schubarti exemplo) in textu posita (etiam id, quod in annal. philol. Danic. V p. 17 et 158 posueram, in IX, 17, 7 scribendum esse: *ὥς καθαρωδοῦντι ἔποιτο αὐτῷ τὰ θηρία*)¹⁾, alia etiam nunc in notis latentia²⁾. Quæ restant, exiguum explebunt spatium.

¹⁾ Adieceram, ad rem grammaticam notandum esse, Pausaniam et alios supparis aut paulo superioris ætatis scriptores præsentī temporī verborum dicendi et narrandi significationem habentium (*φησί, διηγείται, γράφει, λέγουσι, λέγεται, λόγος ἐστίν*, ceterorum) *ὥς* aut *ὅτι* fere cum optativo (aoristi aut præsentis pro imperfecto) de re præterita subiicere, ubi veteres indicativo uterentur, exemplaque posueram Pausaniæ e libro primo c. 10, 3, c. 13, 2, c. 14, 2, c. 19, 1, c. 20, 3, c. 23, 8, c. 24, 7, c. 26, 4, c. 27, 7, c. 28, 5, c. 29, 4, c. 30, 1, c. 44, 7. Addam, quoniam hæc in modorum usu discrimina nondum valde animadvertuntur aut suis finibus separantur, Strabonis hæc e libro VI: p. 265 (*ἔστι λόγος, ὥς ὁ πεμφθεὶς . . . εἶη*), p. 274 (*φάσι, ὅτι καθαλοῖτο*), p. 281 (*μυθεύουσι, ὅτι ἐξελάσειε*), p. 284 (*δεύτερος δὲ λόγος ἐστίν, ὥς . . . μείνειε*), Plutarchi e Dione c. 35 (*Ἐφορός φησιν, ὥς ἐαυτὸν ἀνέλοι*) et c. 36 (*ὥς οὐ γένοιτο*), Luciani Char. c. 4, Gall. c. 4, imagg. c. 4, Philostr. vit. Apoll. II, 3, 1, VI, 2, 2, VI, 43, 2.

²⁾ Ibi hæc iacent, in quæ incideram, occupata, ut cognovi, a Sylburgio, Kuhnio, aliis usque ad Claverium et Siebelisium: I, 14, 2: *οἱ μάλιστα ἀμφισβητοῦντες . . . ἐς δῶρα, ἃ . . . ἔχειν, εἶσιν Ἀργεῖοι*, 17, 1: *ὄντι ὠφελίμω, ὅμως*, VI, 21, 3: *ἔχοντες* pro *ἀνέχοντες*, VIII, 20, 1: *προελθών*, 23, 7: *τόδε ἐτι τῷ χρησμῷ*, IX, 8, 4: *τὴν ὀξυτάτην*.

Lib. I, 2, 5: "Ἔστι δὲ ἐν αὐτῇ Πουλυτίωνος οἰκία, καθ' ἣν παρὰ τὴν Ἑλευσίνι δρᾶσαι τελετὴν Ἀθηναίους φασὶν οὐ τοῖς ἀθανεσιτάτοις. Opinor fuisse: παρὰ ποιῆσαι τὴν Ἑλευσίνι τελετὴν. Corrupto verbo additum est δρᾶσαι.

Ibd. 33, 2: καταφρονήσαντες γὰρ σφισιν ἐμποδῶν εἶναι τὰς Ἀθήνας εἶναι. Suspicio: καταφρονήσαντες γὰρ μηδὲν σφισιν ἐμποδῶν εἶναι, cum contemptu putantes, nihil sibi impedimento esse, quominus cet.

Ibd. 35, 8: ἔπει δὲ . . . ἀπέβαινον ἐν Γαδείροις εἶναι Γηρυόνην, οὗ μνημα μὲν οὐ, δένδρον δὲ παρὲς χόμενον διαφόρους μορφάς, ἐνταῦθα κ. τ. λ. Scribendum videtur: εἶναι Γηρυόνοιο μνημα μὲν οὐδὲν, νεκρὸν δὲ π. δ. μ.

Ibd. 39, 6: καὶ σφισιν Αἰακὸν δικάσαι, βασιλείαν μὲν δίδοντα Νίσω καὶ τοῖς ἀπογόνοις, Σκίρωνι δὲ ἡγεμονίαν εἶναι πολέμου. Rectum erit: ἡγεμόνι εἶναι π. Alioquin vitiose abundat εἶναι.

Ibd. 41, 7: καὶ θάψαι αὐτὴν ἀποθανοῦσαν ἐνταῦθα. Megarenses Pausaniæ æquales non se Hippolyten sepelivisse dicebant, sed eam sepultam ibi esse: τεθάρθαι.

Lib. II (— de c. 1, 2 monitum p. 26 n. —) c. 2, 2: Τάφους δὲ Σισύφου καὶ Νηλέως . . . οὐκ ἂν οὐδὲ ζητοίῃ τις ἐπιτεξάμενος τὰ Εὐμήλου. Etsi sæpissime intenditur negatio subiecto οἷδ', nemo tamen sic hæc copulavit: οἷκ ἂν οὐδέ. Codices pro οὐδὲ habent οὐδ' εἰ. Efficitur: οἷκ ἂν οἷδ' εἰ ζητοίῃ τις, particula ἂν noto more ante οἷδα reiecta, de quo dixi supra p. 191. (De c. 20, 4 dictum est p. 67 n.)

Ibd. 32, 6 nulla lacuna est, sed oratio, sententiis male diremptis et conflatis, etiam aliis mendis et interpolando corrupta est, quæ facillime sic tolluntur: ἃ εἶχεν ἄγεσιν λοιμοῦ πίσαντος Ἀθηναίους μάλιστα, διαβάντος δὲ καὶ ἐς τὴν Τροίηναν· ἡσίοι δὲ Ἰσίδος καὶ

ὑπὲρ αὐτὸν Ἀφροδίτης ἀκραίας. (Vulgo: Ἀθηναίους δὲ μάλιστα, διαβὰς δὲ ἐς τὴν Τροϊξηνίαν ναὸν ἴδοις ἂν Ἰοῖδος κ. τ. λ., ubi ἴδοις ἂν ex proximis litteris effectum est.) Pestem Thucydides II, 54 scribit ἐς μὲν Πελοπόννησον οὐκ ἐσελθεῖν, ὃ τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν. Hæc tenuis contagio in Trœzenios incubuit.

Ibd. 34, 4 addendum ἂν, ut sit: οὐ γὰρ ἂν δέποτε ἐς Ἀργον . . . τὴν ἀρχὴν περιελθεῖν παρόντος Φορωνεῖ γνησίου παιδός. (Quod § 12 emendaveram: ὥς ἐστιν εἰρημένον ἤδη μοι, præceperunt Preller et Spengelius.)

Ibd. 35, 4: Ἀργεῖοι δὲ . . . τότε Ἀθήραν μὲν λέγουσι καὶ Μύσιον ὥς ξενίαν παρασχόντας τῇ θεῷ. Fuit: ὥς ξενίαν παρασχοῖεν τῇ θεῷ.

Lib. III, 4, 1: συγκατεκαύθησαν αὐθις οἱ ἱκέται. Non antea combusti erant. Scrib.: εὐθύς. (Vid. ad Plutarch. Agesil. c. 4.)

Ibd. 16, 4 codices: Χεῖλωνος ἡρώων . . . καὶ Ἀθηναίων ρω τῶν ἅμα Δωριεῖ τῷ Ἀναξανδρίδου σταλέντων ἐς Σικελίαν. Scribendum videtur: καὶ Ἀθηνοδώρου, τῶν . . . σταλέντων (unius ex his, qui cet.).

Lib. IV, 16, 6 scribendum: Τυρταῖός τε ἐλεγεία ἄδων μετέπειθεν αὐτοὺς, καὶ ἐς τοὺς λόχους ἀντὶ τῶν τεθνεώτων κατέλεγον (pro κατέλεγεν) ἄνδρας ἐκ τῶν Εἰλώτων. Nam neque ad Tyrtaëum hæc pertinebat cura et particula τε verum ostendit.

Lib. VII, 13, 8: Καὶ Μεναλκίδα μὲν τέλος τοιοῦτον ἐγένετο, ἄρξαντι ἐν τῷ ἑαυτοῦ νῶ τότε μὲν Λακεδαιμονίων ὥς ἂν ὁ ἀμαθίστατος στρατηγός, πρότερον δ' ἐτι τοῦ Ἀχαιῶν ἔθρους ὥς ἂν ἀνθρώπων ὁ ἀδικιώτατος. Nihil esse ἄρχειν ἐν τῷ ἑαυτοῦ νῶ, multi intellexerunt. Scrib.: ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ τότε μὲν (aut ἐντὸς ἐνιαυτοῦ). Et ἐνιαυτῷ subesse Schneiderus senserat.

(De c. 23, 8 dictum est p. 144.)

Ibd. 24, 11: καθότι καὶ τὰ ἔργα τῶν σφαλάκων

ἐκ μυχοῦ τῆς γῆς ἀναπέμπεται. Apertissimum est scriptum fuisse: τὰ ἔρρη.

Ibd. 26, 9: καὶ ἴσοι νεανίσκοι ταῖς γυναιξὶν καὶ ὁ ἐνδεδυνῶς θώρακα εἰς τοῦτόν φασιν . . . μαχεσάμενον ἀνδρείότατα Αἰγαιρατῶν τελευτῆσαι. Pro καὶ ὁ alii ὁ δέ, sed utrumque meliores codices omittunt. Oratio igitur sic interpungenda et scribenda est: γυναιξὶν, ἐνδεδυνῶς δὲ θώρακα εἰς· τοῦτόν φασιν κ. τ. λ.

Lib. VIII, 12, 7: κώμης τε ἐρείπια καλουμένης Μαιρᾶς, εἰ δὴ ἐνταῦθα καὶ μὴ ἐν τῇ Τεγεατῶν ἐτάφη. Et hæc postrema inania sunt et τε vitiosum, nisi post Μαιρᾶς addatur καὶ τάφου aut potius καὶ τάφος Μαιρᾶς, ut ex bis posito nomine mendi causa nata sit.

Ibd. 30, 2: τὰ γὰρ ἐντὸς ἐστὶ δὴ σύνοπτα, βωμοὶ τέ εἰσι τοῦ θεοῦ καὶ τράπεζαι κ. τ. λ. Scrib. transpositis particulis: τὰ δὲ ἐντὸς — ἐστὶ γὰρ σύνοπτα — βωμοὶ τέ κ. τ. λ.

Ibd. 51, 7: οἱ δὲ τοῦ δῆμον περιποιῆσαι (Φιλοποίμενα) τὰ μάλιστα εἶχον σπουδὴν, πλεον τι ἢ παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ πατέρα ὀνομάζοντες. Scribendum: εἶχον σπουδὴν, ἐλεοῦντες καὶ παντὸς τοῦ Ἑλλ. κ. τ. λ.

Lib. IX, 11, 3: ἐς ἐπήκοον αὐτῶν ὀλολύξαι· τετοκέναι γὰρ τὴν Ἀλκμήνην. Sublato γὰρ scribendum: ὀλολύξαι, τετοκέναι τὴν Ἀλκμήνην: ut ea voce, ut illæ audirent, exclamaret, peperisse Alcmenen. (De c. 21, 6 dictum est p. 63.)

Ibd. 28, 3: ἔχων δὲ . . . καθ' ὅποσους καὶ πλείονες καὶ ἐλάσσονες ὑπὸ ἑκάστον ἀνλίζονται δένδρον. Scribendum: κατὰ ποσοῦς, incerto aliquo numero. Paulo post § 4 (ἄτε γὰρ σιτουμένοις τοῖς ἔχει μύρων τὸ εὐοδμότατον μετακεράννυσί σφισιν ἐκ τοῦ θανατώδους ἐς τὸ ἡπιώτερον ὁ ἰός) requiritur: μετακεράννυται σφισιν.

Ibd. 30, 2: Ποιητὰς δὲ ἢ καὶ ἄλλως ἐπιφανεῖς ἐπὶ μουσικῇ, τόσων εἰκόνας ἀνέθεσαν, Θάμυριν μὲν αὐτόν

τε ἤδη τυφλὸν καὶ . . . ἐφαπτόμενον. Ἀρίων δὲ κ. τ. λ. Excidit verbum ἐρῶ aut λέξω aut simile, quo suppleto sic scribendum est: ἐπὶ μουσικῇ ἐρῶ, ὅσων εἰκόνας ἀνέθρεσαν. Θάμυριν μὲν κ. τ. λ. (Auditur ἀνέθρεσαν.)

Ibd. 30, 10: ἀνατρέπουσι τὸν κίονα καὶ κατεάγη τε ὑπ' αὐτοῦ πεσοῦσα ἡ θήκη καὶ εἶδεν κ. τ. λ. Apertissime sententia postulat: πεσόντος.

Lib. X, 2, 5: ἐκράτησε γὰρ Φίλιππος τῆς συμβολῆς. Imo: τῇ συμβολῇ. Vid. p. 67 n.

Ibd. 30, 8: καὶ ἡ κόμη πολλὴ μὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, πολλὴ δὲ αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς γενείοις. Scrib.: πολὴ μὲν . . . πολὴ δέ. Hoc demum aptum ad senis cæci miserabilem speciem. (C. 31, 7 in τῶν μονῶν latet nomen proprium urbis aut regionis.)

Philostrati, insulsi scriptoris, cuius oratio ex ineptis rhetorum artificiis affectataque elegantia et novitate plebeia mixta est, vitas sophistarum legi et Apollonii vitam, non simplici et credula superstitione scriptam, sed ad ostentationem inanem compositam. Nec temporis multum nec operæ in tali scriptore ponendam putanti tamen, cum Kayseri (a. 1842 sqq.) et Duebneri (a. 1849) exemplis instrumentoque a Kaysero collecto uterer, hæc, quæ infra ponam, in mentem venerunt ad orationis emendationem spectantia.

Vit. sophist. lib. I, 15, 5: Εἰ γὰρ ἀνήσουσι (οἱ τίραννοι), ἤτιον μὲν ἀποκτενοῦσιν, ἤτιον δὲ δρᾶσονται τε καὶ ἀρπάσσονται. Ut mediam in δρᾶν futuri formam prorsus Græcis inusitatam feramus, tamen δρᾶν per se nihil significat, quod inter ἀποκτείνειν et ἀρπάζειν interponi possit. Scrib.: δράξονται, coll. vit. Apoll. I, 21, 2: (ὅποσα βούλει δράττεσθαι) et II, 40, 3 (τῶν ψήφων ἰκανῶς ἐδράττοντο).

Ibd. 18, 3 (de Æschine): ἀτιμία, ἢ ὑπήγετο ὑπὸ

Δημοσθένει καὶ Κτησιφῶντι ἐκπεσὼν τῶν ψήφων.
Scrib.: ἐπὶ Δημοσθένει, in Dem.

Ibd. 21, 4: Πάσης γὰρ τῆς Ἰωνίας . . . ἀρτιω-
τάτην ἐπέχει τάξιν ἢ Σμίρνα, καθάπερ ἐν τοῖς ὀργά-
νοις ἢ μαγὰς. Mire ἀρτιωτάτην τάξιν enarrant; verum
est: ἀρχικωτάτην. (De c. 22, 2 dictum est p. 154.)

Ibd. 23, 2: λῦσον, ᾧ Πόσειδον, τὴν ἐπὶ Δήλῳ
χάριν· συγχώρησον αὐτῇ πωλουμένην φυγεῖν. Corruptum
χάριν. Fortasse fuit: ἄγκυραν.

Ibd. 25, 17: τὸν Πολέμωνα καὶ ὑπὲρ θαῦμα ἄγων.
Nihil est ὑπὲρ θαῦμα ἄγειν τινά. Scrib.: καὶ ὑπερ-
θαυμάζων. Paulo ante (15), ubi est: ἔστι . . . μαθεῖν
ἐν μιᾷ τῶν πρὸς τὸν Βάρον ἐπιστολῇ εἰρημένων,
verum esse videtur: μαθεῖν ἐκ τῶν ἐν μιᾷ τῶν πρὸς
τὸν Βάρον ἐπιστολῇ εἰρημένων.

Lib. II, 1, 10: καὶ περίπλουν σταδίων ἔξ καὶ
εἴκοσι θαλάττης ξυνελεῖν μήκη. Non puto dici potuisse
ne a Philostrato quidem, ξυνελεῖν μήκη θαλάττης περί-
πλουν, sed addendam præpositionem: ἐς περίπλουν.
(Quod quis διέκπλουν exspectet, περίπλουν eodem modo
Philostratus dixit vit. Apoll. IV, 24.) [Iam Kayserus.]

Ibd. 5, 17: ἀντεφροστιάσόν με. Et hic et apud
Platonem Timæi p. 17 B pro ἀντεφροστιᾶν aut ἀνταφ-
ροστιᾶν restituendum puto ἀνθροστιᾶν.

Ibd. 8, 5 (in solis ad stellas verbis): σοὶ μὲν ἄρκτον
δίδωμι, σοὶ δὲ μεσημβρίαν, σοὶ δὲ ἑσπέραν, πάντες δὲ
ἐν νυκτὶ, πάντες, ὅταν ἐγὼ μὴ βλέπωμαι. Desiderari
aliquid ad πάντες δὲ manifestum est; id apte sic efficitur:
πάντες δὲ ἐν νυκτὶ φαίνεσθ', ὅταν ἐγὼ μ. β.

Ibd. 9, 6 scrib.: οἱ αὐτοὶ κατηγοροῦσι καὶ σκώμ-
ματος, . . . ὥσπερ οὐ τοῦ Δημοσθένους (v. ὥσπερ τοῦ
Δ.) ἀπολελογημένου τοῖς Ἕλλησιν ὑπὲρ τοῦ τραγικοῦ
πιθήκου κ. τ. λ. (quasi non excusetur Demosthenis ex-
emplo).

Vit. Apollonii lib. I, 14, 2: πολλὰ δὲ πρὸς ὀργὴν ἀκούσαντα μὴ ἀκοῦσαι. Scribendum videtur: μὴ ἀποκροῦσαι.

Ibd. 17 scrib.: οὐδ' εἰρωνευόμενον τις ἤκουσεν ἢ περιπατοῦντος ἐς τοὺς ἀκρωμένους pro περιπατοῦντος, et c. 22 extr.: εὐξάμενοι pro εὐξόμενοι.

Ibd. 25, 1: λίθους γὰρ δὴ καὶ χαλκὸν καὶ ἄσφαλτον καὶ ὀπία ἐς ἐφνδρον (ὑφνδρον?) ξύνδεσιν ἀνθρώποις εἴρηται, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ νήσασα κ. τ. λ. Aëris in hac re nullus usus est. Pro χαλκὸν scrib.: χάλκινα. Cfr., si opus, Plutarchi Cimon. c. 13, Strab. V p. 245.

Lib. II, 12 scrib.: εἶναι γὰρ δὴ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον μεμαχημένων, sublato, quod pravo casu additum est, εἰς οἷτος.

Ibd. 28: παῖς γὰρ, ὥσπερ τῶν ὀρχηστρίδων. Scrib.: τῶν ὀρχηστρικῶν.

Ibd. 35, 2: ἡρμήνεται τὸ τοῦ ὕπνου ἔργον καὶ ἅττα δηλοῦνται τοῖς ἀνθρώποις. Scrib.: καὶ καθ' ἅττα ζηλοῦνται τοῖς ἀνθ.

Lib. III, 13 extr.: φανερούς τε καὶ ἀφανεῖς καὶ ὅ τι βούλονται. Scrib.: καθ' ὅ τι βοῖλονται.

Ibd. 14, 3: καὶ τὸν ὄχθον ὀμφαλὸν ποιοῦνται τοῦ λόφου τοίτου. Imo: τοῦ τόπου τοίτου. Cfr. Diod. Sic. XIV, 113.

Ibd. 24, 2: μὴδ' ἐς ἄστυ ἐκπλεῦσαι, ὅπότ' ἐκείθεν ἄροιμι, ἀλλ' ὑφορμίσασθαι τῷ ἀκρωτηρίῳ. Imo: ἐς βαθί. Paulo post (3) scribendum: ὥς δ' ὑπουργήσω, ἃ ἐβούλοντο, ὁμνῖναι ἔφην αὐτοὺς δεῖν, pro ὑπουργησα, ἃ ἐβ.

Lib. IV, 18, 1: τὰ δὲ Ἐπιδαύρια ... δεῦρο μυεῖν Ἀθηναίοις πάτριον ἐπὶ θυσίᾳ δευτέρᾳ. Nihil est δεῦρο, et aut δεύτερον scribendum aut novo verbo δευτερομυεῖν.

Ibd. 24, 1: *προσβειῶν δεόμενοι πρὸς τοὺς αὐτόθι ἥξοντας*. Scrib.: *αὐτόθι* (*αὐτόθεν*), *sponste*.¹⁾

Lib. VI, 1, 1 scrib.: *οὕτω ξύμμετροι πρὸς τὴν Ἰνδῶν ἄμφω τοσαῖτα συντεθείσα* (duali numero) *pro: τοσαύτη συντεθείσα*.

Ibd. 10, 6 scribendum: *ἀπέχεσθαι δὲ καὶ ὀνειράτων ὄψεως* *pro ὄψεις*, et c. 11, 10: *ὀκρίβαντος δὲ τοὺς ὑποκριτὰς ἐπεβίβασεν* *pro ἐνεβίβασεν*, ut *ἐπιβαίνω* cum genetivo ponitur de possessione apud poetas et inferioris ætatis scriptores.

Ibd. 16, 5 scrib.: *οὕτε γὰρ ἡ νεότης ἀπελατέα τοῦ τι καὶ αὐτὴ βέλτιον ἐνθυμηθῆναι ἂν τοῦ γήρως*. Codices totidem litteris: *ἀπελατέα τουτὶ καὶ*, unde in editis *factum τουτουὶ καὶ αὐτὴ*.

Ibd. 35, 2: *καὶ ὅποσα μνήμης ἀξιώσεται*. Imo: *ἀξιότατα*.

Lib. VII, 12, 3: *Τὸ γὰρ . . . ἀφίχθαι πρὸς τὴν κρίσιν οὐδ' ἀκηκοότα πω, ὡς κριθήσῃ, νοῦν τῇ κατηγορίᾳ δώσει*. Corruptum *νοῦν*. Fortasse fuit: *ρόῦν*.

Ibd. 13, 2: *ὁ δὲ ἐνέδωκε λῆξαι τι*. Scrib.: *ἐνέδωκε λέξονται*. Significatur *τὸ ἐνδόσιμον*.

Ibd. 14, 6: *καὶ ὑβριστὴν σοφίας, ὀπόσῃ Ἰνδῶν*. Vertitur: *omnique Indorum sapientia superbientem*. Scribendum: *ὀπόσῃ μὴ Ἰνδῶν, derisorem omnis sapientiæ præter Indorum*. (Cap. 32, 2 extr. *pro hoc: ἀλλ' οὐχ ὡς αὐτὸς ἀδικεῖς* scr.: *ἀλλ' ὡς οὐκ αὐτὸς ἀδ.*)

Ibd. 39, 1 scribendum: *τὰ μὲν χρηστὰ* (*pro χρήματα*) *τῆς ἐμπορίας λογιζομένους τῷ γόητι, τὰ δὲ ἄτοπα τῇ αὐτῶν φειδοῖ*. Contraria *τὰ χρηστά* et *τὰ ἄτοπα*, hoc est apud Philostratum, *mala, inutilia*, velut VIII, 22 (*ἀποπλίνων βαφῆς ἀτόπου*) et alibi.

¹⁾ Ibd. 25, 3 e codicibus inter *γαμετή* et *τί* δὲ interponendum *εἶπε*, eo significatu, quo ceteri *ἔφη* ponunt: *adsensus est, affirmavit*.

Lib. VIII, 7, 4 tollendum γάμοι. Eodem cap. § 6 scribendum: ἀνάγκασον τὰς Μοίρας . . . τύραννον ἀποφῆναι με ἢ ψεῦσαι (pro ψεύσασθαι) διοσημείας ὑπὲρ ἐμοῦ κ. τ. λ., imperativo modo. Tum § 19: πότερα αὐτὸν (pro ἐαυτὸν) ἢ τὴν τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀνθρώπων εὐδαιμονίαν ἄδειν δεῖ (pro ἄδειν), παρ' οἷς οὐκ ἐουκοφαντεῖτο ταῦτα; Deinde § 37: Νέρωνά τε, ἐφ' ᾧ (pro ᾧ) ἤρξαν, cui in imperio successerunt. Paulo post § 39, ubi est: ἀπελήφθη δὲ καὶ ὑπὸ θυρωρῶν πολλάκις, pro verbo inepto alii codices habent ἀπελείφθη, ex quo effici debet ἀπειλήθη, voce Herodotea pro ἀπελάθη posita. Deinde § 51 σοφωτέρων σε ἀκροατὴν εἶργασμαι scribendum pro σοφώτερον. Postremo § 52 codices habent: καὶ ὁ μὲν ξίφος ἐπ' ἐμέ σοι δίδωσιν, ἐγὼ δὲ οὖν, pro quo Kayserus posuit: ἐγὼ δὲ λόγον. Scribendum erat: ἐγὼ δὲ οὖς (ut me audias, faciens).

Diogenis Laertii, scriptoris neque iudicio neque diligentia commendati, alia legi carptim et celeriter, cum aliunde, maximeque a Cicerone, eo essem delatus et deductus, alia continuo tenore, ita ut quædam corrigerem in oratione a librariis permale habita neque sic ad codices exacta, ut, quid in iis sit, sciamus. Eas emendationes hic subiiciam. Usus sum Huebneri et Cobeti exemplis, inspexi etiam Meibomii.¹⁾

Lib. II § 34: εἰ μὲν γὰρ εἶεν μέτριοι, συμπεριενεχθεῖεν ἄν. Scribendum: μέτριοι, μετρίως συμπεριενεχθεῖεν ἄν. Quid sit συμπεριφέρειν, dixi ad Plutarchi Pericl. c. 5 p. 573.

Ibd. 47 verba εἶτα περὶ Ἀντισθένης ἐν τοῖς κυνικοῖς loco mota sunt, transponenda post αὐτὸς συνεστήσατο.

Ibd. 72 scribendum: ὑπετίθετο τῇ θυγατρὶ Ἀρήτῃ συνασχεῖν αὐτήν (pro συνασχωῶν αὐτήν) ὑπεροπτικὴν

¹⁾ Non repeto, quæ de Diogenis aliquot locis in commentariis Ciceronianis posui.

τοῦ πλείονος εἶναι. Sed residet dubitatio in τὰ ἄριστα. (§ 73 addendum pronomen παρ' ἐμοῦ σὶ μανθάνεις, ex quo natum πυνθάνη, § 74 scrib.: διενέγκαι ἄν.)

Ibd. 79: καὶ γὰρ ἐκείνους Μελανθῶ μὲν καὶ Πολυδώραν καὶ τὰς ἄλλας θεραπεύοντας ἔχειν, πάσας δὲ μᾶλλον ἢ αὐτὴν τὴν δέσποιναν δύνασθαι γῆμαι. Neque per se hæc recte inter se contraria ponuntur neque apta sunt ad comparisonem; dixerat Aristippus: θεραπεύοντας ἔχειν πάσας, οὐδὲν δὲ μᾶλλον αὐτὴν τὴν δ. δ. γῆμαι.

Ibd. 91: ἀρκεῖ δὲ καὶ κατὰ μίαν τις προσπίπτουσαν ἡδέως ἐπανάγη. In κατὰ μίαν subesse substantivum, quod ab ἐπανάγη regatur et cui accommodetur participium, patet. Scribendum est: καὶ κατωμίδα προσπίπτουσαν ἡδέως ἐπανάγη. Quemadmodum Stoici dicebant virtutem iam inesse totam in digito ὀρθῶς protendendo, sic Aristippus voluptatem, si quis vel minimam rem ἡδέως faceret, velut κατωμίδα humero delabentem iucunde retraheret.

Ibd. 92 scribendum: τὰ τε πάθη καταληπτὰ ἔλεγον εἶναι αἰτὰ, οὐκ ἂν ὧν γίγνεται. (Vulgo: καταληπτὰ ἔλεγον οὖν αὐτὰ sine sensu.)

Ibd. 95: ἀνῆρουν δὲ καὶ τὰς αἰσθησεις οὐκ ἀκριβοῦσας τὴν ἐπίγνωσιν τῶν τ' εὐλόγως φαινομένων πόντα πρᾶττειν ἔλεγον τὰ ἁμαρτήματα συγγνώμης τυγχάνειν. Imo: ὡς οὐκ ἀκριβοῦσας τὴν ἐπίγνωσιν, τῷ δ' εὐλόγως φαινομένῳ πάντα πρᾶττειν ἔλεγον· τὰ τε ἁμ. συγγ. τυγχάνειν δεῖν. (Hoc iam Casaubonus addi voluit.)

Lib IV § 9: τοὺς μὲν γὰρ ἤδη ἐδωροδοκῆσεν ὁ Φίλιππος, ἐμὲ δὲ μηδενὶ λόγῳ ἐπαξόμενος. Scribendum: ἤδει δωροδοκῆσων ὁ Φ., ἐμὲ δὲ μ. λ. ὑπαξόμενος, illos se corrupturum sciebat. (Δωροδοκεῖν recentiore usu ponitur. "Ἴδει et ὑπαξ. iam Cobetus. § 8 tollendum ὡς ante φησί.)

Ibd. 16: ἀκόλαστος . . . ἦν οὕτως, ὥστε καὶ περιφέρειν ἀργύριον πρὸς τὰς ἐτοίμους λύσεις τῶν ἐπιθυ-

μιῶν. Nihil ad rem demonstrandam pertinet περιφέρειν ἄργ., sed περιαγείρειν, ut etiam mendicando colligeret. Cfr. ad VII, 12.

Ibd. 21: ἀλλὰ καὶ μέχρι ἀναπνοῆς ἐξωμοιώσθην ἀλλήλοιν καὶ θανόντες τῆς αὐτῆς ταφῆς ἐκοινωνεῖτην. Imo: μέχρι ἀποπνοῆς.

Ibd. 28: τέταρτος ἀδελφὸς ἦν, ὃν εἶχε δύο μὲν ὁμοπατέριους, δύο δὲ ὁμομητέριους. Itaque ipse quintus erat, si Græce sic diceretur. Scribendum: τετράδελφος ἦν, quattuor fratres habens, quod compositum alibi non reperitur.

Ibd. 41: ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς τοὺς κωμάσαντας εἰπεῖν αὐτὸς μὲν θέλειν ἀνοῖξαι, ἐκεῖνον δὲ διακωλύειν. Imo: εἶπεν.

Ibd. 47: ἐν τισι δὲ καὶ πομπικὸς (sic Cobetus, incertum, num e codicibus, pro πότιμος) καὶ ἀπολαῦσαι τύφου δυνάμενος. Imo: ἀπολῦσαι τύφον.

Ibd. 51: τὴν ἀρχὴν μὲν παρητεῖτο τὰ Ἀκαδημαϊκά. Imo: προηρεῖτο.

Lib. V § 1: καὶ συνεβίω Ἀμύντα τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ ἱατροῦ καὶ φίλου χρεῖα. Eguithne Nicomachus medico et amico eumque Amyntas ei præstitit? Scribendum: ἐν ἱατροῦ καὶ φίλου χώρᾳ.

Lib. VII § 12 (— nam de § 6 dictum est p. 55 —), ut IV, 16, pro περιέφερε νόμισμα ponendum est περιήγειρε.

Ibd. 13: καὶ αὐτοῦ ἀνλητρίδιον εἰσαγαγόντος πρὸς αὐτόν, . . . πρὸς τὸν Περσαῖον αὐτὸ ἀπήγαγεν. Quis adduxit? Scrib.: καὶ τοῦ ἀνλητρίδιον.

Ibd. 14: ἐνίοις δὲ καὶ χαλκὸν εἰσέπραττε τοὺς περιῖσταμένους τὸ διδόναι μὴ ἐνοχλεῖν, καθά φησι Κλεάνθης. Scrib.: ἐνιόττε δὲ καὶ . . . τοὺς περιῖσταμένους τοῦ μὴ ἐνοχλεῖν, κ. φ. K., ne sibi molesti essent. (Quæ Cobetus addidit, vix e codicibus sumpta puto.)

Ibd. 28: Τῷ γὰρ ὄντι πάντα ὑπερεβάλλετο . . .

καὶ τῇ σεμνότητι καὶ δὴ νῇ Δία καὶ μακαριότητι· ὁπὼ γὰρ πρὸς τοῖς ἐνεγκόντα βιούς ἐτη κατέστρεψεν. Scrib.: μακροβιότητι. Eam testantur anni duodecentum, non μακαριότητα.

Ibd. 32 scribendum: Δοκεῖ δὲ καὶ τὸ τέλος αὐτὸς ὀρίσαι, τῶν ἄλλων πλανωμένων περὶ τὰς ἀποφάσεις. Omittitur vulgo ἄλλων, mirificeque verba vertuntur. (Eadem § si Cobetus λέγουσι pro λέγοντα non e codicibus sumpsit, scribendum potius est: κατηγόρουν . . . λέγοντες.)

Ibd. 64 et 65 sic scribendum et verba coniungenda sunt: ἀντιπεπονθότα δέ ἐστιν ἐν τοῖς ἱπτίοις, ἃ ὕπτια ὄντα ἐνεργήματά ἐστιν, quæ, passiva terminatione cum sint, actiones sunt (significant).

Ibd. 68 pro διαφορουμένου, quod nihil h. l. est, ter restituendum διαπορουμένου, de quo dubitatur.¹⁾

Ibd. 93: τὴν δὲ μεγαλοψυχίαν ἐπιστήμην ἣ ἔξιν ἱπεράνω ποιοῦσαν τῶν συμβαινόντων κοινῇ φάυλων τε καὶ σπουδαίων. Permire dicuntur res simul prosperæ et improsperæ accidere (hoc enim verba significant); quam omnino improspera et prospera non dicuntur φαῦλα καὶ σπουδαῖα. Scribendum est, sublato mendo, quod accommodatio genuit: τῶν συμβαινόντων κοινῇ φάυλοις τε καὶ σπουδαίοις, quæ malis et bonis æque accidunt, ita ut a virtute et vitio, bono et malo, seiuncta sint. Seneca de vit. beat. 15, 6: mirari aut indigne ferre ea, quæ tam bonis accidunt quam malis, morbos dico, funera cet.

Ibd. 113: μῖσος δέ ἐστιν ἐπιθυμία τις τοῦ κακῶς εἶναι τι μετὰ προκοπῆς τινος καὶ παρατάσεως. Longe

¹⁾ § 76 si vere scribitur, significatur Diogenis liber inscriptus τὸ πλάτος. Nam neque ἐν τῷ πλάτει idem est atque ἐν πλάτει, neque λέγομεν pro ἐροῦμεν dicitur, neque, qui rei tractationem abruptit, dicere potest se copiose de ea re dicere aut dicturum nisi addito ἄλλοθι aut alia loci significatione.

hinc semota Stoicorum προκοπή, apta προσκοπή ea, quæ apud inferiores dicitur a προσκόπτειν. Tum φιλο-
νεικία definiri debet επιθυμία τις περιαιρέσεως, non
περὶ αἰρέσεως, quæ επιθυμία non est. Amorem definitum
esse puto επιθυμίαν τινὰ ὥσπερ σπουδαίου (pro
οὐχὶ περὶ σπουδαίους); neque enim definiri potest ex iis,
circa quos non sit, et longe alio pertinent, quæ subiiciun-
tur: ἐστι γὰρ επιβολὴ φιλοποιῶας διὰ κάλλος ἐμφαινό-
μενον (ut σπουδαῖος videatur is, in quo ἐμφαίνεται).

Ibd. 127 scr.: καὶ αὐτὴν δι' αὐτὴν αἰρετὴν εἶναι
(v. καὶ αὐτὴν δὲ αἰρ.).

Ibd. 164: ὁ δὲ τις μουσικὸς Ἀθηναῖος, τέταρτος
ποιητής. Imo: ὁ δὲ τρίτος μουσ.

Ibd. 186. Omissis tribus verbis propter duo bis
posita, coniunctio quoque abiecta formaque pravi syllogismi
obscurata est, quæ hæc fuit: *Εἰ ἐστι τις κεφαλὴ, ἐκείνην
δ' οὐκ ἔχεις, κεφαλὴν οὐκ ἔχεις· ἐστὶ δὲ γέ τις
κεφαλὴ, ἣν οὐκ ἔχεις· οὐκ ἄρα ἔχεις κεφαλὴν.* Ex
eadem causa natam lacunam in libro X § 135 explebo,
antequam a Diogene discedam. Nam ibi sic scribitur:
*βέλτιον γὰρ τὸ κριθὲν ἐν ταῖς πράξεσι καλῶς ὀρθω-
θῆναι διὰ ταύτην,* scribi autem debet: *βέλτιον γὰρ τὸ
κριθὲν καλῶς ἐν ταῖς πράξεσι μὴ ὀρθωθῆναι ἢ
τὸ κριθὲν μὴ καλῶς ὀρθωθῆναι διὰ τύχην.* Omissis
mediis etiam alterum καλῶς sublatum est.

Ioannis Stobæensis, quem Stobæum appellare con-
suevimus, eclegarum ethicarum eas partes, quæ ad decreta
sectarum cognoscenda pertinent, non indiligenter olim
legi, cum in Ciceronis libris de philosophia versabar, locos-
que aliquot in commentariis ad Ciceronem de finibus emen-
davi, quas emendationes fere Meinekios adoptavit; super-
sunt illo tempore annotatæ hæ.

P. 148 Heeren.: τὰ περὶ τὴν ψυχὴν . . . προηγ-

μένα πλείονα τὴν εὐεξίαν ἔχειν τῶν περὶ σῶμα καὶ τῶν ἐκτός. Fuerat: πλείονα τὴν ἀξίαν.

P. 164 scribendum: καὶ συγκαταθέσεις μὲν ἀξιωμασί τισιν, ὁρμᾶς δ' ἐπὶ κατηγορήματα, τὰ περιεχόμενά πως ἐν τοῖς ἀξιώμασιν, οἷς (v. αἱ) συγκαταθέσεις.

P. 218 restituendum e codicibus: ἀλλ' οὐχί (Heeren εἶγε, Mein. οὖν εἰ) τὸ ψεῦδος ἐπ' ἴσης ψεῦδός ἐστιν οὐχί δὲ καὶ οἱ διεψευσμένοι ἐπ' ἴσης εἰσὶ διεψευσμένοι. Incidit Ioannes aut potius is, quem sequitur, in eam formam, qua Latini in coniunctionis negatione utuntur (de qua dixi adolescens in emendatt. in Ciceronis Academ. et de legibus p. 156): *non omne mendacium æque mendacium est et non omnes decepti æque decepti sunt* (cfr. Cic. de divin. I, 83, II, 102). Græce usitatius esset: οὐχί τὸ μὲν ψεῦδος ἐπ' ἴσης ψ. ἐ., οἱ δὲ διεψευσμένοι οὐκ ἐπ' ἴσης εἰσὶ δ. Non posse coniungi alterius affirmationem cum alterius negatione significatur, itaque, si alterum affirmetur, etiam alterum affirmandum esse. Ad Græcam formam Ioannes scripsit paulo post p. 220: ἔτι οὐχί κατόρθωμα μὲν μείζον καὶ ἔλαττον οἷ γίνεσθαι, ἀμάρτημα δὲ μείζον ἢ ἔλαττον γίνεσθαι, ubi Heerenius οὐ ante alterum γίνεσθαι interposuit, in codicum scriptura, opinor, aberrans; hic enim utrumque negandum esse significatur.

P. 300 e codicibus scribendum: οἷόν, φησιν ὁ Θεόφραστος, ἐν ταῖς ἐντυχίαις ὁδὶ μὲν πολλὰ διελθὼν καὶ μακρῶς ἀδολεσχήσας, ὁδὶ δὲ ὀλίγα μὲν οὐδὲ τὰναγκαῖα, οὗτος δὲ αὐτὰ, ἃ ἔδει, τὸν καιρὸν ἔλαβεν (v. μὴ τὸν κ. ἐ.). Non semper eodem modo τὸν καιρὸν λαμβάνεσθαι Theophrastus dixerat.

P. 332 scrib. et interpungendum: ... Αἰγυπτίων πρῶτων καταστησαμένων. Πολιτικὸν δὲ καὶ (v. καταστησαμένων, πολιτικῶν δὲ καὶ) τῶν ἄλλων οὐχ ἥτιον καὶ τὸ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἰδρῦσθαι τόποις κ. τ. λ. Novum superioribus adiungitur prudentiæ civilis genus.

Ex eiusdem **florilegio** primum locos aliquot poetarum ponam, quos ab aliis aut præteritos aut non recte tractatos, cum subinde titulum aliquem aut tituli partem percurrerem, emendavi.

Tit. III, 17 Chæremonis primus versus sic scribendus est:

Οὐκ εὖ νοεῖς, εἰ τὸ φρονεῖν εἶπας κακῶς.

Iam reliqua recte adiunguntur. (V. *Οὐχ ὡς νομίζεις τὸ φρονεῖν εἶ. κ.*)

Ibd. 18 in loco ex Erechtheo Euripidis primum v. 9 et 10 sic scribendi sunt:

*Διοῖν παρόντοιιν πραγμάτοιιν, πρὸς θάτερον
γνώμην πρόσαπτε, τὴν ἐναντίαν μεθεῖς.*

(V. *προσάπτειν* et *μίσει*.) Deinde v. 21 sic:

Ὅμιλίας τε τὰς γεραιτέρους ἔλου (pro θέλε).

IV, 34 in Rhiani loco v. 16 scribendum:

ὥς κε μετ' ἀθανάτοις ἐναρίθμιος εἰλαπινάζη.

Editur: *ἀθανάτοισιν ἀρίθμιος*, quod vocabulum e lexicis tollendum est.

VI, 25 Menandri locus sic scribi debet:

*Οὐκ ἔστι μοιχοῦ πρᾶγμα τιμιώτερον·
θανάτου γὰρ ἔστιν ὦνιον.*

Mulier nupta loquitur. (V. *πρᾶγμα ἀτιμώτερον· θ. γ. ἐ. ὦν.*)

Ibd. 30 in Phœnicidis comici loco v. 7 et 8 de subterfugiis et mendaciis militis nihil meretrici dantis scribendum est: *δωρεὰν ἔφη τινὰ | παρὰ τοῦ βασιλέως ἀναμένειν* (pro *λαμβάνειν*, quod debebat esse *λήψεσθαι*).¹⁾

XII, 8 Menander scripserat:

*Τὸ ψεῦδος ἰσχὺν τῆς ἀληθείας ἔχει
ἐνίοτε μείζω καὶ πιθανωτέραν ὅχλω (non χλουδ').*

XXXVIII, 21 in Epicharmi loco scribendum:

*Τίς δέ κα λῶη γενέσθαι μὴ φθονούμενος, φίλοι;
Δῆλον, ὥς ἀνὴρ παροφθεῖς ἐσθ' ὁ μὴ φθονούμενος.*

¹⁾ T.IX, 18 in Menandri versu scribendum esse *τίσιν ἂν βοηθήσαιμεν*, non *βοηθήσοιμεν*, vix annotari debet.

Codices: ἀνὴρ γὰρ οὐδείς ἐοθ', ut in Plutarchi Arat. c. 30 γὰρ ὥσθθι pro παρώσθθι. Meinekius aberravit.

XLVI, 15 in Apollodori comici loco v. 7 scribendum videtur: οὐδὲν γὰρ αἰσχροὺν ἐστὶν αὐτοῖς ἀπὸ τύχης (pro ἀποτυχεῖν) | πρᾶττουσι πάντα. Deinde v. 14 sic scribendus est:

ὄλην πόλιν, οὐ φυλὴν ὁ μαλακὸς ἀνατρέπει,
pro: οὐ πόλιν ὄλην φυλὴν δὲ μαλ. κ. τ. λ.

LI, 20 Menander scripserat:

Οὐκ ἔστι τόλμης ἐφόδιον μεῖζον βίῳ (non βίῳ).

LXVIII, 2 in Alexidis fragmenti initio scribendum est:

Τίς δ᾽ ἔθ' ὑγιαίνων νοῦν τ' ἔχων τολμᾷ ποτὲ
γαμεῖν διαλλαξάμενος ἥθεον βίον;

permutans, permutando dimittens. Quod editur διαπραξάμενος, pravum esse Meinekius sensit.

LXIX, 4 v. 4 Menander scripserat:

παῖδες· ἐλθόντ' εἰς νόσον
τὸν ἔχονθ' αὐτὴν ἐθεράπευσεν ἐπιμελῶς (pro
ἔχοντα ταύτην).

LXXIII, 22 in Euripidis fragmento e Danae scribendum est:

Συμμαρτυρῶ σοι· πανταχοῦ λελείμεθα
πᾶσαι γυναῖκες ἀρσένων ἀεὶ δίκη (pro δίχα).

XCI, 11 de divitiis (τῷ πλούτῳ) sic Chæremon scripserat:

ἀλλ' ἔστι σεμνὸς ἐν τε μεταδόσει βροτῶν
ἡδὺς συνοικεῖν καὶ τιν' εἰληχὸς χάριν.

Editur: σεμνός· ἐν δὲ δόσει βρότων, versu fracto.

Ibd. 29 in Menandri fragmento v. 6 sic interpungi debet optima sententia:

εἴξαι· τί βοίλει; πάντα σοι γενήσεται.

XCIV, 6 Euripidis ex Ino fragmenti initium sic scribendum est:

Κέκτεθο τ' ὀρθῶς ἂν τ' ἐχῃς ἄνευ ψόγου,
Κἂν σμικρὰ, σῶζων νοῦν ἔχ', ὃν σέβειν πρέπει.

Vulgo scribitur δ' ὁρθῶς ἂν ἐχῆς (quasi quis, quæ habet, quærat) et σώζων τοῦνεχ' ὃν σ. π.

XCVII, 13 in Menandri loco pauper putaverat divites

ἡδὺν δὲ καὶ προᾶόν τινα

ὑπνον καθεύδειν, ἀλλὰ τῶν φωκῶν τινά

non πτωχῶν: imo qualis est phocarum, altissimus. (*Eripient somnum Druso vitulisque marinis*, Iuvenal. III v. 238.)

Ibd. 19 Philemonis v. 7 huiusmodi esse debet:

ὅθεν πένεσθαι μᾶλλον ἡδέως θέλω (pro ἔχω)

ἔχειν τε μέτρια ἀμέριμνον ζῆν βίον.

Nihil est ἡδέως ἔχω πένεσθαι.

CVIII, 30 in Menandri loco pro φεύγειν substituentum κλάειν aut simile verbum.

Prosæ orationis fragmenta scriptorum ignobilium et partim personatorum raro attigi, nec quæ in iis sparsim correxi, nunc promam; tantum uno et altero exemplo ostendam, qualia menda multis locis resideant etiam post Halmii et Meinekii aliorumque curas quamque et certa ratione et facili interdum tollantur. Velut I, 21 scribendum est: Ζητεῖν δεῖ ἄνδρα (v. Ζ. δ. καὶ ἄνδρα) καὶ τέκνα καὶ φίλους τοῖς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ βίου περιμενοῦντας (v. τοὺς κατὰ τὴν ἀπ. τ. β. παραμενοῦντας, quod debebat esse: μέχοι τῆς ἀπαλλαγῆς . . . παραμ.) et 25: Τεχνήματα μάθε οὐ τὰ γηροβοσκήσοντα τὸ σῶμα, τὰ δὲ τὴν ψυχὴν θρέφοντα κ. τ. λ., pro his: Τέκνα μάθε τίπτειν οὐ τὰ γ. κ. τ. λ., et II, 22: Δημοσθένης ἔλεγεν, ὥς, πολλάκις ἐπιὸν αὐτῷ εὐξασθαι τοὺς πονηροὺς ἀπολέσθαι, καταφοβοῖτο (v. καὶ φοβοῖτο), μὴ ἔρημον . . . ποιήσῃ τὴν πόλιν, et III, 49 (in fragmento Plutarchi): Ὁ γὰρ ἐγκαθήμενος ἀεὶ καὶ οἰκονοῶν γραμματεῖς ἐν ἡμῖν, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, οὗτός ἐστι, καὶ προγεγονὸς ἐνταῦθα τῆς ψυχῆς εἴτε μέρος εἴτε ὄργανον, ᾧ τῶν πραγμάτων ἀντιλαμβάνεται φερόμενων καὶ . . . κυκλοποιεῖ τὸ παρωχημένον ἐπιστρέφουσα κ. τ. λ. (v. ἐν μίνῳ ὥς φησιν . . . προγέγονας

. . . ὁ τῶν . . . κύνκλον ποιεῖ) et IX, 56, 57: καὶ εἰ
 χρημάτων μὲν ἅπαξ ἀλλοτριῶν μὴ δ' ἐπιθυμοῖ, ὑβρι-
 στήs δὲ ὑπάρχοι (v. χρημάτων μὲν ἅραξ ἀλλοτριῶν δ'
 ἐπιθυμοῖ) et, ut multa transiliam, in præclaro Theophrasti
 fragmento XLIV, 22 primum p. 166 Mein. v. 22: ἡ ἔχον-
 τες μὴ λέγωσι τῷ ἐωνημένῳ (v. τῶν ἐωνημένων), tum
 p. eadem v. 30: ἐπεὶ δὲ καὶ προστασίς (dicis causa)
 τινὲς ὠνοῦνται καὶ πωλοῦσιν (v. προστασίαι τινὲς), p.
 autem 167 v. 3 supplendum ὠνήν, non ἀπάτην, deinde
 v. 14 scribendum: ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ὅρκῳ προσορκίζειν
 pro ἅμα καὶ, tum p. 168 v. 6 tollendum πότερον (ut sit:
 τὸ δὲ ἐπιτίμιον ἐκατέρῳ, τῷ μὲν σιτήροισι . . . τῷ δ'
 μὴ δεχομένῳ ἐκτισίς κ. τ. λ.). In uno loco (XCV, 21 p.
 201) non recte a Meinekio tentata est nominis proprii
 restitutio, ut pro ὁ ἄσιος scribatur ὁ Ἀσσιος significetur-
 que Cleanthes; nam ut taceam, nusquam sic in Cleanthe
 celebratam commemorando patriam esse, ut simpliciter eius
 nomine hic significari posset, nemo unus sive Stoicus sive
 alius philosophus in hac generali (præsentis temporis) sen-
 tentia appellari poterat, sed homo pauper universe appel-
 landus erat. Scribendum: Ἐπεὶ καὶ τῶν τοιούτων φρον-
 τίδων μοι δοκεῖ ὁ ἄβιος λελυμένος πολὺ ἐνσχολώτερος
 εἶναι τῷ μὴδὲν αἰτῷ ὑπάρχειν. Contrarius statim poni-
 tur ὁ πλούσιος. Postremo lepidum exemplum litterarum
 male separatarum et coniunctarum (vid. supra p. 26 sqq.)
 addam e fragmento Hieroclis, quod LXXXIV, 23 legitur;
 nam ibi, ne alios lectores numerem, qui pauci fuerunt,
 editores hæc tulerunt: ὥστε εἴρηται διὰ συντόμων ὑπο-
 θήκης ἀφ' ἧς πῶς χορὴ προσφέρεσθαι συγγεγραμ-
 νή, quæ neque structuram neque sententiam habent; ea nascetur
 sic: ὥστε εἴρηται . . . ὑποθήκη σαφὴς, πῶς χορὴ π. σ.

Constitueram extremo loco miscellaneorum caput ad-
 dere. in quod conicerem materiam ad varios scriptores
 pertinentem, universam non ita parvam, in singulis exiguam,

in unius alteriusve loci emendatione positam. Sed et scribendo fessus et ipsa tenuitate deterritus consilium mutavi nec quicquam addam præter specimen ex uno scriptore desumptum. Nam cum adolescens et iuvenis (ut supra p. 2 dixi) diligenter Græcorum libros, qui de rebus Romanis scripserunt, tractarem, etiam in Dionysio Halicarnassensi et Dione Cassio nonnulla emendavi (in Appiano vix unum aut duo); sed ea aut iam occupata erant aut postea occupata sunt præter admodum pauca et exigua, nec postea ad continuam horum scriptorum lectionem, si Plutarchum excipias, redii. **Dionysii tamen historiam Romanam** cum Kiesslingius aliquot abhinc annos adhibito optimorum codicum subsidio recensere et edere cœpisset, ut, quantum profectum esset, intellegerem, primum librum perlegi. In ea lectione, consideratis codicum scripturis, subnatæ sunt aliquot locorum emendationes, quas hoc extremo loco ponam; intermixta una et altera superioris temporis.

Cap. 13: οἷς ἐγὼ πειθόμενος, εἰ τῷ ὄντι Ἑλληνικὸν γῦλον ἦν τὸ τῶν Ἀβοριγίνων . . ., τοῦτο ἔργον αὐτῶν τῶν Οἰνώτρων πείθομαι. Sic codex Urbinas; reliqui, etiam Chisianus, habent: τούτων ἔργον αὐτὸ τῶν Οἰνώτρων πείθομαι. Vitium apparet in πειθόμενος . . . πείθομαι et πείθομαι ἔργον αὐτὸ aut τοῦτο. Itaque Reiskius τίθεμαι. Sed residet vitium in τοῦτο non minus quam in τούτων, in Urbinatis scriptura etiam in αὐτῶν. Scribendum: τάττω ἔργον αὐτοῦ τῶν Οἰνώτρων. Corrupto τάττω, additum est πείθομαι.

C. 18 non mutandum erat Herodoteum αὐτοῦ ταίτη (ipso hoc loco) in his: ναῖς μὲν αὐτοῦ ταίτη καταλείπουσι, sed paulo post, ubi editur: γυλακὴν αὐτοῦ κατασχόαντες, e Chisiano (ἐπ' αὐτοῦς) scribendum videtur ἐπ' αὐταῖς.

C. 25 e vestigiis amborum antiquorum codicum scri-

bendum est: ἔχει γὰρ Θουκυδίδης μὲν ἐν τετάρτῃ ἀκτῇς (hæc duo in codicibus conflata in ἀρχτῇ supra scripto in Urb. γῇ) τῇς Θρακίας μνήμην καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κειμένων πόλεων, ἃς οἰκοῦσιν ἄνθρωποι δῖγλωτοι· περὶ δὲ τοῦ Πελαγοῖκοῦ ἔθνους ὅδε ὁ λόγος· ἐνὶ δέ τι κ. τ. λ. Particula μὲν refertur ad id, quod sequitur: Σοφοκλεῖ δέ. Quod in codicibus ante Θουκυδίδης additur περὶ αὐτῶν, adscriptum est ab aliquo, qui non attenderat, primum universe indicari, quam occasionem Thucydides habuerit Pelasgorum commemorandorum, tum subiungi, quid de iis dixerit.¹⁾

C. 29 scribendum: καίτοι θαυμάσειεν ἂν τις, εἰ Πλακιανοῖς μὲν . . . ὁμοίαν διάλεκτον εἶχον . . ., Τυρρηνοῖς δὲ . . . μηδὲν ὁμοίαν· εἰ γὰρ κ. τ. λ. Repugnare hæc Dionysius dicit et ex eo concludit Tyrrhenos Pelasgos non esse. Prorsus aliena ab loci sententia est altera interrogationis forma, nihil in his miri esse significans aut quod repugnet.

C. 30 tollendum γῆς post μητροπόλεως, additum ab aliquo, qui μητρόπολιν h. l. universe de patria, non proprie de urbe patria dici significandum putavit. Paulo post pro κινδυνεύουσι γὰρ scribendum κινδυνεύουσιν ἄρα. (Reiskius γοῦν.)

C. 31 e codicum scriptura: δυοὶν ἀλτικοῖς πληρώμασιν effici debet δ. ἀλητικοῖς πλ. Piscatoria πληρώματα nulla sunt nec piscatoriis scaphis Arcades mare transisse Dionysius significavit. Tum delendum ἐν ante οἷς, ortum ex ultimis litteris vocabuli πληρώμασιν.

C. 41 tam apertum est scribi debere: "Ἐλλησί τε

¹⁾ C. 29 recte Urb. ὀνομάτων . . . ἐπαλλαγὴν, unde ortum ἐναλλαγὴν. Significatur mutua permutatio et permixtio, non mutatio, μεταλλαγὴ.

βαρβάρους συγκεραυνήμενος καὶ θαλαττίοις ἡπειρω-
τας, ut θαλαττίους apud Kiesslingium errore typothetæ
ortum putem. (Editiones superiores aliter.) Tum autem
scribendum: τρίβους ἐν τέμνων ἀβάτοις ὄρεσι, non
ἐκτέμνων.

C. 42: ὅστερον δὲ κατακλεισθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλή-
νων εἰς πολιορκίαν, τὰ τε φρούρια κατὰ κράτος ἐλόν-
των * * ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐρύμασιν ἀνῆρέθη.
Sic Kiesslingius ex Urbinati, nisi quod lacunæ notas
ipse addidit; adscribit, verba tam corrupta esse, ut
nulla probabili ratione emendari posse videantur; certum
esse, nonnulla post ἐλόντων intercidisse. Una littera mu-
tata omnia sanabit: τὰ τε φρούρια κατὰ κράτος ἐλόντων
ἐπεῖθε καὶ αὐτὸς . . . ἀνῆρέθη (*er musste zusehen,*
wie sie die Burgen nahmen). Tum scribendum videtur:
οἱ συνεξεληθόντες Ἡρακλεῖ κατ' ἀρχὰς ἐταῖροι pro
κατὰ σφᾶς, quæ verba Kiesslingius improbabiliter
seclussit.

C. 42 extr. scrib.: Διὰ μὲν δὴ ταῦτα μέγιστον ὄνομα
Ἡρακλείους ἐν Ἰταλίᾳ γεγέννηται pro γεγενῆσθαι.
Ipsius Dionysii hoc iudicium est.

C. 46 nescio an satis sit scribere: τὰς φυγαδικὰς
πύλας, *fugæ aptas et destinatas*. Nomini proprio e fabulis
petito nihil hic loci est.

C. 48 scribendum: ἔχει δ' αὐτῷ (τῷ Σοφοκλεῖ, pro:
δ' ἐν αὐτῷ) τὰ ἱαμβεῖα . . . ὧδε.

C. 50 scrib.: ἕως ἡνθὲν τε καὶ ᾤκειτο ἡ νῆσος.
Prorsus enim pravus hic, ubi status superioris temporis
significatur, aoristus, sive ᾤκισθη scribas sive ᾤκήθη.

C. 51: Πάτρων δὲ . . . καὶ σὺν αὐτῷ τινες τῶν
φίλων ὑπέμειναν ἐν τῷ στόλῳ. Codices ἐν τῷ σίλῳ.
Prorsus improbabiliter Kiesslingius ἐν τῇ Σικελίᾳ, deleto
ob eam causam in proximo versu τῆς Σικελίας. Scriben-
dum videtur: ὑπέμειναν ἐν τῷ πλῳ. (C. 57 scrib.: ὡς

οὐκ ἂν . . . χειρωσάμενος pro χειρωσόμενος, c. 60: ἐπιθυμία πάντας ἔσχεν του παρ' ἀλλήλων ἀπολαῖσαι χρησίμου pro τοῦ.)

C. 63: δοκοῦσιν οἱ δευτέρῳ μετὰ τὴν ἔξοδον τὴν ἐκ Τροίας ἔτει φέροντες αὐτὴν εἰκότα μᾶλλον λέγειν. Iure hæretur et in αὐτήν, quod, quo referatur, non habet, et in φέρειν ἔτει. Fuitne: δευτέρῳ μ. τ. ἔ. τ. ἐκ Τροίας ἐπιφέροντες ἐνιαυτῷ εἰκ. μ. λ.?

C. 65: ὥς αἰτίκα μάλα τῶν πολεμίων σφίσιν ἐπιθροσμένων οἱ σὺν κόσμῳ οὐδὲ κατὰ τέλῃ ἐσιῶσιν. Non stabat exercitus κινούμενος. Codices antiqui alter κατὰ τέλῃ ἔλασιν, alter ἐλάσειν, ex quo Kiesslingius effecit ἐλάσασιν, pravo et verbo et tempore. Scribendum videtur: οἷα ἐν νυκτὶ κινουμένης στρατιᾶς, ὥς αὐτίκα μάλα . . . ἐπιθροσμένων, οὐ σὺν κόσμῳ οὐδὲ κατὰ τέλῃ ἔλας τε.¹⁾

C. 74: ἐν οἷς (τοῖς τιμητικοῖς ὑπομνήμασιν) εὐρίσκω δευτέρῳ πρότερον ἔτει τῆς ἀλώσεως τήμησιν ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίων δῆμον γενομένην. Tollenda præpositio ὑπό. Census agebatur populi, non a populo.

C. 86: ὁ δὲ (ὁ Ῥῶμος) ἀγανακτεῖ τε καὶ δεινὰ ποιεῖται, ὥς διηρτημένος ἰπ' αἰτοῦ. Scrib.: ὥς διηπατημένος.

C. 87 initio e codicibus (τὸ μνημεῖον) et ex orationis forma (quæ in ea scriptura, quam editores sequuntur. μὲν particulam in priore membro requireret) et maxime ex verbi ἐπισυνάπτοντος significatione et usu efficitur hæc

¹⁾ C. 71 e cod. Urb. scribendum erat: διαλαμπούσης τῆς λίμνης ἐν μέρει τινί, quod sententia requirit; διαλείπονσα si quid significaret, idem significaret, quod sequentia: ὅταν ὑπονοστήσῃ τὸ νᾶμα. C. 72 rectissime idem μετ' Ὀδυσσεῖα. Ulixes primus in Italiam (Circeios) venisse putabatur; cum Ulixē Æneam venisse nemo tradidit.

scriptura: ἐκατέρου τῷ πλεῖον ἔχειν ἀφανῶς διωκο-
 μένῳ τὸ μὴ μείον ἀναφανδὸν ἐπισυνάπτοντος,
adiungente et prætexente. (Codices et edd. τὸ . . . διωκο-
 μένου, Kiesslingius τὸ . . . διοικουμένον, tum edd. τὸ
 δὲ μὴ μείον.)

Iam satis est.

I. Index scriptorum et locorum, qui emendantur aut de quorum scriptura disputatur ¹⁾.

Æschines p. 454 sq.

Æschylus (120) 189 sqq., (*Agam.* 675) 181 (*ibid.* 620) 190 (*Prom.* 460) 274; *fragm Prom. sol.* 536, aliud 672.

Alexis com. (*Stob. flor.*) 719.

Andocides (*de myst.* 141) 452.

Antiphon (*de cœd. Her.* 50) 452.

Apollodorus com. (*Stob.*) 719.

Apollonius Rhodius 283 sqq., (II, 293, 460, IV, 15) 172 (III, 767, 768) 172.

Aristophanes 274 sqq., (*nub.* 35) 162 n. (*nub.* 1141) 171, (*ran.* 901) 171.

Aristoteles (*politic.*) 462 sqq., (*de anima*) 470 sqq., (*rhe-*

torica) 474 sqq., (*eth. ad Nicom.* VI, 10 B.) 462.

Asconius Ped. (*in Pis.* 119 *Hot.*) 145 (*in Mil.* 144 H.) 153.

Cæsar (*Hirtius b. Alex.* 72) 48.

Callimachus 291 sqq.

Catullus (64, 23 et 24) 79 n.

Chæremon (*Stob. flor.*) 718, 719.

Cicero (*de invent. I.* 91) 57 (*pro Quinct.* 75) 89 (*pro Cluent.* 199) 89 (*de leg. agr. II.* 33) 38 (*pro Sulla* 55) 127 (*pro Sull.* 80) 70, (*de dom.* 12) 18 (*ibid.* 71) 51 (*ibid.* 87) 58 (*ibid.* 128) 36 (*pro Mur.* 73) 61 (*ad*

¹⁾ Quoniam emendationes ad unumquemque scriptorum eorum. qui pertractantur, pertinentes continua serie ponuntur, satis visum est hic indicare, ubi cuiusque scriptoris aut etiam operis emendationes incipiant. Etiam quæ ad eosdem scriptores sparsim annotata suis in ordine locis indicata sunt, hic omittuntur eaque sola separatim ponuntur, quæ incuria suo loco non indicata sunt, quæque aliquot locis annotata propriam tamen coniecturam non habent, tum quæ ad alios scriptores (maxime Latinos) prolata sunt. Poetarum quoque fragmenta in aliorum scriptorum (*Plutarchi*, *Stobæi*) libris emendata in ordinem relata sunt.

- Attic. III, 8, 2) 145 (fragm. inc.) 155.
- Columella (II, 20, 3) 68 (I, 4, 8 et II, 10, 27) 90 n.
- Demosthenes 456 sqq., (XVI, 20, XXIV, 68, XLII, 12) 174 n. (XVI, 4) 175 n.
- Dinarchus (I, 25 et 103) 455, 456 n.
- Dio Chrysost. (74) 159, 174 n.
- Diodorus Siculus 484 sqq., (XV, 8 et XVI, 55) 159 n.
- Diogenes Laertius 712 sqq.
- Dionysius Halic. (hist. Rom. lib. I) 722 sqq.
- Empedocles (Plut. quæstt. conv. VIII, 8, 1) 656.
- Epicharmus (Stob. flor.) 719.
- Eupolis (πόλ., schol. Aristoph.) 126.
- Euripides 231 sqq., (Iphig. T. 1016) 180 (Ion. 751) 54 (Iph. A. 491) 307 sq. (Or. 1527) 182 (fr. Beller.) 661 (Erechth.) 718 (Inus) 719 (Danaæ) 719.
- Festus v. *præciamitatores* 33.
- Gellius (I, 3, 29) 91 (IV, 9, 13) 68 (VI s. VII, 3, 34) 31 (ibid. 11, 9) 38 (XII, 2, 14) 25 (XIII, 8, 2) 60 (XIII, 19 s. 20, 12) 63 (XIV, 1, 19) 37 (XVII, 21, 17 et 18) 148 (XX, 1, 34) 33.
- Herodotus 302 sqq., (I, 167) 43 (cfr. Add.) (VII, 10, 6 et 119) Add. III (VII, 220) 176 (VIII, 100) 182 n. (IX, 109) 182 (Add.).
- Hesiodus (fr. apud Strab. IX, p. 424) 555.
- Homerus (Iliad. I, 327, II, 340, XIX, 321) 186 (II. III, 28 et 98 et 366, Od. II, 198 et 373, IV, 254, IX, 496, XX, 121, XXII, 35) 169, 170.
- Horatius (sat. I, 6, 38) 105 n. (sat. II, 2, 29) 102 n. (a. p. 350) 68.
- Ioannes Stobæensis (eclog. 716 sq., (floril.) 718 sqq.
- Isocrates (I, 24) 181 (XV, 22 et 207) 454 (XXI, 15) 180.
- Iustinus (V, 1, 1) 63 (VI, 4, 8 etc.) 69 n. (VII, 6, 7 et 8) 74 (XV, 2, 8) 35 (XXVIII, 3, 11) 64.
- Lucianus 677 sqq., (Tim. 37) 184 (Hermot. 80) 184.
- Lucilius (apud Non. p. 296) 18 (Non. p. 382) 73.
- Lycurgus (in Leocr. 86) 454.
- Lysias 453 sq. (cfr. Add.), (XII, 19 et XIII, 53) 157 n. (XII, 62) 169 (XIII, 15 et 47) 164 (II, 21) 180 (Add.).
- Menander (Plutarch. de am. fr. 3) 642 (id. de cupid. divit. 4) 644, (Ὀργῆ, Stob. flor.) 718 (Κιθαριστῆ, ibd.) 718 n. (ibd. quater) 719 (ibd. bis) 720.
- Nonius (225) 155 (248) 36 (281) 152 (296) 18 (382) 73 (489) 37.

Ovidius (epist. her. 3, 30 sqq.) 76
 (ibd. 7, 71 sqq.) 114 (ibd.
 8, 21 et 22) 46 (metam. IV,
 140) 25 (ibd. 7, 276) 79
 (ibd. 8, 640) 68 (art. am.
 3, 440) 114.

Pausanias 704 sqq.

Philemon (Stob. flor.) 720.

Philostratus 708 sqq.

Phœnicides com. (Stob. fl.) 718.

Pindarus 186 sqq.

Plato 365 sqq., (Euthyphr. p. 4 A)

366 (Phædon. p. 105 A) 174

n. (politic. p. 309 B) 38

(symp. p. 209 C) 369 n. (Eu-
 thyd. p. 293 D) 78 (resp. II, p.

363 A) 84 (ibd. p. 364 E) 62

(VI p. 484 A) 53 n. (IX p. 591

D) 57 n. (legg. I p. 644 A)

346 (ibd. XII p. 967 A) 52.

Plinius maior (h. n. II, 224)

147 (XXXIII, 100) 70.

Plutarchus (vit.) 565 sqq. (moral.)

612 sqq., (Pericl. 1) 312

(Alcib. 31) 176 (Nic. 11)

181 (de adul. et am. 26)

174 n. (de def. orac. plur.

locis) 613 et 614 n. (quæstt.

conv. IX, 14, 5) 616.

Poetæ incerti: trag. (Aristot.

rhet. II, 21) 476, comic.

(Plut. de adul. et am. 22)

616, Pythagoreus (Plut. cons.

ad Apollon. 29) 622, comic.

(Plut. de cohib. ira 13) 640,

scolii (Plut. quæstt. conv.

V, 3, 2) 651 (ibd. an seni 9,

6) 660.

Polybius 480 sqq., (IV, 77) 72 n.

Quintilianus (V, 10, 56 et VII,
 7, 9) 45.

Rhianus (Stob. flor.) 718.

Sallustius fr. (Non. p. 489) 37.

Scipio Afric. (Gell.) 38.

Seneca, L. (de const. sap. 9, 2)

39 (15, 3) 20 (ad Marciam

9, 5) 48 (10, 1) 105 (14, 1)

68 (17, 6) 24 (18, 2) 497

(de vita beata 13, 3) 32

(23, 2) 68 (23, 4) 39 (24,

3) 39 (25, 4) 40 (de otio

3, 4 et 5, 1) 68 (de tranqu.

animi 2, 10) 59 n. (5, 5)

44 (6, 3) 35 (16, 2) 58 (de

brev. vitæ 10, 3) 68 n. (18,

1) 68 (de clement. I, 12)

33 (de benef. II, 34, 1) 40

(III, 12, 2) 49 (IV, 3, 3) 68

(VII, 14, 2) 47 n. (natur.

quæstt. II, 25 et 26) 36

(III, 25, 4) 22 n. (V, 10,

4) 121 (VII, 25, 2) 52 (VII,

30, 5) 39 (epistol. 14, 14) 69

(15, 12) 51 (21, 9) 36 (26,

8) 117 (36 extr.) 91 (78,

27) 70 n. (85, 10) 63 (88,

25) 76 (89, 4) 28 (89, 13)

39 (90, 26) 59 et 82 (91,

11) 33 (92, 11) 68 (92, 12)

103 (93, 9) 105 n. (94, 7)

104 (95, 54) 10 n. (95, 61)

70 (99, 26) 76 (113, 23) 77

(118, 7) 22.

Seneca, L. (trag. Herc. 795 sqq.)

115.

Seneca, M. (p. 95 Bip.) 38 n. (134)

10 n. (172) 36 (173) 145

- (188) 73 (250) 145 (319) 152.
- Solon (Theognis? ap. Plut. Sol. 2) 570.
- Sophocles 206 sqq., (Aiac. 1083) 171 (Electr. 316) 264 n. (Electr. 443) 162 n. (Æd. C. 1172) 190 (fragm. Alead.) 614.
- Statius (silv. II, 6, 64) 149.
- Stobæus; vid. Ioannes.
- Strabo 520 sqq. (I p. 31) 537, (I p. 63) 523 (VII p. 294) 537 (V p. 228) 585 (XV p. 715) 175 (XV p. 731) 136 n.
- Suetonius (Claud. 44) 19.
- Tacitus (ann. III, 68) 148 n. (XIV, 20) 116 (XIV, 26) 30 (Agric. 24) 147.
- Theocritus 293 sqq., (I, 60, 132, VIII, 20 et 88 sqq., XVI, 67, XXII, 60 et 162) 299 sq. (II, 124, 126) 301 (XXI, 59) 172 (XXVII, 60) 173.
- Theophrastus (charact.) 478 (fr. ap. Stob. flor. sæpius) 721.
- Thucydides 306 sqq., (I, 26, III, 24, V, 22) 167 (II, 3, 2) 162 n. (II, 51) 67 (III, 38, 2) 112 (III, 46, IV, 28 et 52, VI, 24, VIII, 5) 163 et 167 im. (IV, 13) 180 (IV, 24 et 80, VII, 21) 180 (IV, 36) 182 (VI, 9) 400 (VI, 24) 168 et 179 n. 3 (VIII, 46) 28 et 64.
- Turpilius (Non. p. 281) 152.
- Valerius Maximus (I, 1 E. 2) 37 (I, 7 E. 4) 58 (III, 2 E. 5) 113 (III, 5, 4) 21 (III) 7 E. 6) 20 (IV, 1, 14) 91 (IV, 4, 11) 45 (IV, 6, 1, 38 (IV, 6, 3) 35 n. (IV, 7, 2) 90 (VI, 9, 1) 91 (VII, 3, 10) 91 (VIII, 7 E. 3) 146 (VIII, 15 E. 1) 146 (IX, 1, 4) 90 (IX, 2 E. 4) 41 (IX, 12 E. 8) 73.
- Varro (l. L. VII p. 93) 58 (fr. Non. p. 248) 36.
- Velleius Paterculus (I, 18, 1) 153 (II, 29, 2) 18 (Add.) (II, 88, 2) 35 (II, 103, 3) 21.
- Xenophon 335 sqq., (anab. VI, 5, 17) 180 (Cyrop. I, 5, 9 et II, 4, 15) 180 (II, 4, 17) 27 (Agesil. 7, 6) 180. (De Hellenicorum locis vid. p. 336 sum.)

II. Index Latinus ¹⁾.

- Abhinc* cum accus., non ablat.,
166 n.
- Aciris* flumen Italiæ 150.
- Additamenta* in codicibus 62,
cautio in iis indagandis 64
sq., ex interpolatione 82 sqq.
(In codd. Thucydidis 315,
Demosth. 456, 458, in Pla-
tonis rep. 416 n., cet.)
- Adiectivi* rarior positus apud
Græcos 331.
- Ægyptii* homines immolantes
451.
- Alitor* servus 153.
- Alizon* fluvius fictus 151.
- Amphictyones* Pythia facientes
655.
- Anacoluthi* forma ficta 307.
- Anapæstici* versus quomodo de-
scribendi, 189, 270 n.
- Animatio* 77.
- Antrones*, *Antron*, oppidum 517.
- Aoristus* infinitivi (sine ἄν) non
pro futuro 156 sqq. (con-
trarius futuro 163); apud
vaticinandi verba (χοῆν)
176, apud εἰκός ἐστίν 177,
apud ἐλπὶς et cognata 178
(non apud ἐλπίζω 179, sqq.
προσδοκᾶν 181, δοκεῖν 182).
- Apellis* vox ficta 606.
- Aristippi* voluptatis finis 713.
- Aristotelis* codicum interpolatio
quam antiqua, 473.
- Articulus* additus aut detractus
315, 318, 341, 361, 398,
401, 488, 526, 535, 618
cet. Non omittitur apud
infinitivum post præposi-
tionem 369 n. Toti sen-
tentiae præpositus 393.
- Attractio* relativi nominativo
casu (neutro gen.) ponendi
346; prava 280.
- Aufidium* (?) oppidum 134.
- Aut* non ante solum tertium mem-
brum 105 n.
- Bentleius* 98, 124.
- Castulo* (Oriaque) 533.
- Chiorum* in Atheniensium so-
cietate locus 331.
- Clisthenis* divisio populi 305.
- Clitarchi* et *Phylarchi* nomen
permutatum 629.
- Cobet* 158, 159 sq.; 431 n.
- Codicum* fides et depravatio 9
sqq., diversa Græcorum et
Latinorum et alia in aliis
scriptoribus 13 sqq., 94 sq.
- Comparativus* et *superlativus* in
Græcis codd. permutati 227,
541, 624, 678.
- Comparandi* brevitās (*maior res*
mortali) 79.
- Conditio* duplex eiusdem senten-
tiæ 370.

¹⁾ In hunc indicem coniecta sunt, quæ ad historiam, ad res grammaticas utriusque linguæ non in certis verbis positas, tum ad verba Latina pertinent.

Coniecturæ in codicibus 9. Coniecturæ ars et præcepta 95 sqq. (lib. I c. 2); fines 120, 122 sqq.

Coniunctio copulativa apud Latinos prava ante tertium membrum 33, disiunctiva 105.

Cordus cognomen 138.

Craterus psephismatum collector 642.

Cydni amnis miraculum 639.

Damnandi verborum structura (apud Græcos) 431.

Dativus (Græcus) apud substant. verb. 54, 331; ad præpositionem verbi relatus 351, 498, 574; ethicus 402. Dativus absolutus nullus 595 n.

Delendi remedium temere adhibitum 64 sqq., 104 sqq.

Demi Attici 305.

Demosthenes. In eius oratt. additamenta 456, 458.

Deponentia Græca passive posita, max. participium, 389.

Dindorfii, G., crisis ex aliqua parte improbata 93 sq., 122 sqq., 202 n. 1 et 2 et alibi in lib. II c. 1 et 2.

Diodori Siculi in re Romana error 491; codices quales, 485, 498; anacoluthis abs-tinet 481.

Directo oblicere 36 sq.

Diurnus non pro quotidiano 45.

Dracanum in insula Icaria 561.

Egregius, comparativus adverbii, 117.

Elii Ætolici generis sec. Strabonem 551.

Emperius 85, 566.

Emporiarum muri 534.

Enna Siciliae 488.

Epicuri de voluptate sententia 672.

Epirotarum domestici dynastæ sub Romanis 550.

Et itaque vitiosum 39.

Euripidis Helena hilarotragœdia 235 n., Iphigenia in Aulide vexata a Dindorfio 255.

Faxo scies antiqui, non scias, 173 n.

Futurum infin. pro præsentii apud προθυμείσθαι 318.

Galba, A., scurra 655.

Genetivus qualitatis 383, pretii (rei emendæ) 489, in tempore significando (μετ' ὀλίγον τούτων) 313. Genetivus a pronomine pendens apud Platonem 420; genetiv. infinitivi vid. *infinitivus*. Genetivus primæ declin. Græcæ pro dativo scriptus 67, 312 (Add.).

Gracchi, C., dictum 604.

Hermannus, G., 124.

Hermippi βίαι 154.

Hiatus in ov correpto 286 sq. legitim. certæ formæ apud Ovidium 76.

Hofman-Peerlkamp 93.

Iardanes fluvius et heros 552.
Infamare aliquem duritiæ 76.
 Infinitivi genetivus in causa significanda 558, 606; in infinitivi passivi futuro Latino erratum a scribis 116.
 Interpolationis notio 11; quæ non recte appelletur, 62 sqq., vera a rudi forma ad artificia et audaciam progrediens, ibd., in corruptis 70 sqq., in sanis 74 sqq.; quam antiqua in codd., 78 sqq. (278 de Aristophane, 399 de Platone, 473 de Aristotele); propagata et pervagata 80, in addendo 82; caute indaganda et iudicanda 92 sqq. (202 n. cet.).
 Interpunctio, in re critica 102 sq.
 Iota subscriptum dativi pro *o* acceptum 67, 312 (cfr. Ad-denda).
 Librariorum condicio 11 sqq., 14; eorum error quibus momenti regatur, 12.
 Litteræ permutatæ 16.
 Luciani codices 677, 682 n., 696; libelli de historia 686 n.
 M littera in codd. Lat. addita et detracta 69.
 Macedonum præsidium Athenis pulsum 573.
Magis substant. 102 n.
 Media pro activis apud tragicos 209.
 Mendorum origo et genera 8 sqq. (lib. I c. 1), distincta

15 sqq.: a) ex similium permutatione 16 sqq., b) ex litteris et verbis male separatis et conflatis (accedente deinde alio errore et interpolatione) 26 sqq. (exempla alia 201, 204, 298, 362, 395, 461 cet., singulare 721), c) ex his aut semel scribendo, quæ semel aut bis debebant, eadem aut similia, 34 sqq., d) ex omittendo 40 sqq., maxime ob (homœoteleuta) vocem eandem aut similem bis positam (ex Plut. moral. exempla collecta 621), e) ex transpositione 46 sqq., 50 sqq. (verborum plurium et sententiarum traiectio notata in Plat. legg. 443, apud Strabonem 524, Plutarchum 625, vocum iuxta positarum 482 et alibi, vocum separatarum sedis permutatio 605, versuum apud poetas 198, 224, 243, 264, 282), f) ex accommodatione grammatica 52 sqq., (hæc genera coniuncta et mixta p. 59 sqq.), g) ex iudicii errore et pravo intellectu 61 sqq. Voces casu ex superioribus aut inferioribus repetitæ 594; cum singulari confusione conflata 497.

Menecrates Spartiates 142.
 Mentorathene (Sotadis) 135.
 Metabus 545.
 Metapontini Pythagoræ cultores 146 sq.

Minerva bigis alatis insistens
(apud Eurip.) 256.

Motye colonia Carthaginiensium
129.

munere alicuius, hoc est, *in munere*
(ludis) 128.

Nacone Siciliae oppidum 132.

Nauckius 212, 219, 227.

Negatio prave a libr. addita
omissave 501. 503, 532, 581,
591, 597, 609, 653, 654.

Negatio affirmationis particularis
(apud Græcos) 444.

Negatio coniunctionis (*οὐ . . . οὐ-*
δέ) 705.

Neleus Aristotelis librorum pos-
sessor 144.

Nomina propria a librariis oblit-
terata 125 sqq. (lib. I c. 3; cfr.
Add.); falso posita 150 sqq.

Nomina Latina a Græcis inflexa
659.

Non potest pro potest non scrip-
tum 52.

Nostri partes et nostræ 76.

Nova verba et lexicis ignota re-
stituta 588 n.

Novi Comi coloni 540.

Onomarchi mors 503; Onom. et
Philomelus non fratres 504.

Optativus sine *ἄν* pravus in sent.
potentiali; vid. *ἄν* (in certo
genere sententiarum relati-
varum 189); optativus pra-
vus pro indic. 370, 374; opt.
pro coniunctivo in sent. fina-
libus apud Lucianum et alios
682; opt. apud *ἄς* post præ-
sens verborum dicendi 704 n.

Participia futuri et aoristi per-
mutata 451, 489 et alibi.

Partic. futuri de consilio
prave in præsens mutatum
509; cum articulo 512.

Partic. fut. apud Polybium
pro infinitivo 483.

Petaliae insulae 556.

Pheræa Elidis ficta 72.

Platonis codices 365; in iis ad-
ditamenta vetera et errores
83, 384, 416 n., 390, 399,
408, 413. Alcibiades prior
et alii dialogi non Platonis
402 n. 2.

Plurale verbum (Græc.) apud
neutra 327.

Plutarchi codices vitarum 565
(85), moralium 612 (lacuna-
rum falsa indicia quædam
665). Apophthegmata 626 n.

Pori reges duo 561.

Porsonus 124.

Præpositionis positus in compa-
rando (*καθ'άπερ, ὥς, ὥσπερ*)
438, 662.

Premere non recte pro opprimere 35.

Probabilitas critica in quæstioni-
bus grammaticis 155 sqq.
(lib. I c. 4); momenta eius
ponderandæ 160 sqq.

Pronomen demonstr. pro subiecto
accommodatum ad prædic.
330; interrogativum apud
particip. 621; in sententia
relativa 649.

Propæti filia 119.

Python satrapes 508.

Qualis, ποιός, 104.

Quiescere sæpe corruptum 30.

Quoi pro *cui* scriptum; inde error 68.

Romani Græce loquentes 601.

Salassorum sedes 539.

Samnitium oppida 583.

Senecæ, L., editores 118 n.

Sidicini 132.

Sophoclis de sua oratione dictum 618.

Stallbaumius 435, 437 n.

Stoicorum sententia aliqua de fine bon. 670.

Strabo Stoicus 522, 538; sub-inepte philosophatur 554.

Subiectum et obiectum a libris permutatum 585.

Substantivum sumendum e verbo 303.

Superlativus et compar. vid. *Comparativus*. Superlativus adverbii non additur superlativo augendi causa 110.

Tantum ut, tantum ne apud Columellam 90 n.

Tarentini equites 547.

Tepide dicere 153.

Terminationes verborum confusæ 26.

Thargelia femina 575.

Thebanorum decretum de Atheniensibus 455 sq.

Theocritea carmina 172, 173.

Thucydidis orationes 316 n. Ad-ditamenta in eius codicibus 315.

Tragici Græci; in iis temeritas quorundam 92 sqq.

Trinacium oppidum apud Diodorum 491.

Ut ex abundanti in altero membro additum 89 n.

Vaticinandi verba apud Græcos c. aor. infinit. 176 sq.

Versus transpositi vid. *Menda*.

Xenophontis codices 336, 344, 351. Verbis poeticis utitur 348.

Zoster promunt. Atticæ 143.

III. Index Græcus¹⁾.

Ἀγροικίαι, rus, 692.

ἄγχειν de collo obtorquendo 685.

ἄγων θεῶν 197.

ἄδουλος 580.

ἄδρός, magnus, præcipuus, 130.

ἄημι apud. Apoll. Rhod. 284.

ἄθρακτος 263.

αἰσχύνομαι τι ποιεῖν τι 236.

ἀκροτίμιος potius quam ἄκρα
τίμιος 299.

ἄλαι, salinæ, 138.

ἄλλ' ἢ 567.

ἀλλοδοξεῖν 591.

ἀμφιγνῶμεῖν 30.

Ἀμφοτέρως nomen proprium 126.

ἀμωσγέπως 522, 616.

ἄν omissum additumve post μά-
λιστα, ἥμιστα 41, in fine
versuum om. 172; prave
omissum, maxime apud optat.
potent., 246, 299, 405, 407,
599, 603, 617, 675, 680, 685,
in certo genere sentent. rela-
tivarum 189 sqq., apud infin.
aorist. 159, 174 n., 501, 502,
apud particip. 553, 608, post
ον syllabam 403, 603, 702;
solœcum apud futurum indic.
et optat. 435, apud partic.
fut. 463 n. Transpositum
(οὐκ ἄν οἶδ' εἰ et sim.) 191;
ἄν φαίη τις 642; in αὖ
corruptum 345.

ἄν (χἄν) 400, 434.

ἀναιρεῖν τοὺς νόμους 677.

ἀνακόπτεσθαι de fluminibus 624.

ἀνάλγητος πάθους 53.

ἀναλίσκεσθαι κόπῳ 330.

ἀναμιμνήσκειν c. dupl. accusat. 460.

ἀνανήφειν 503.

ἀναπαύεσθαι prave pro πᾶνεσθαι
349.

ἀνασπᾶν, effringere, 610.

ἀνείλιξις 387.

ἀνετέον 376.

ἀνθομολογεῖσθαι 686.

ἀνομαλίζειν, aquare, 464.

ἀντιβλέπειν 248.

ἀντιδιαστέλλειν 556.

ἀντιδοξεῖν 28.

ἀντιμέλλειν verbum fictum 314.

ἄνω (τὰ) de membris 435 n.

ἀπαθεῖν 310.

ἄπαις ἡλικία 447.

ἄπαρχον ποιεῖν 588.

ἀπανυγάζειν 292.

ἀπειλεῖν pro ἀπειλύνειν 712.

ἀπέχομαι τὸ ποιεῖν improb. 357 n.

ἀπλοήθης 336.

ἀπονοεῖσθαι τινος 352.

ἀρισταρχεῖν fictum 34.

ἀρξάμενος ἀπὸ τινος 352.

ἄσω futurum male defensum 439 n.

ἄτακτος, ἔξω τάξεως, 513.

ἄτοπος de improspers 711.

ἀντη 278.

¹⁾ Vocabula ob similitudinem inter se commutata, quædam nota-
biliter, infinitum et parum utile erat indicare; itaque totum hoc
omissum est.

αὐτοί, *soli*, 355.
 αὐτός, ὁ αὐτός (τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ
 τῇ μάχῃ) 312.
 ἀφιστάναι τί τινι 558.
 ἀφορᾶν 356.
 ἀφυστερεῖν, ἀφυστερεῖσθαι 208.
 ἄχαρις restitutum pro ἀχάριστος
 579 n., 684.
 ἀχηνεῖν 219.
 ἁωτίζεσθαι, ἁώτισμα 197.
 Βαίνειν (ἔβην) de moriendo 293;
 πλοῖα ἴσον βεβηκότα 516.
 βάπτειν intransit. 228.
 βλ positionem non faciens 254.
 βούλει (θέλεις) εἶπω, non ποιή-
 σομαι, 182 sqq.
 βρυνάζειν 673.
 Γενεαί 572.
 γῆθος in prosa oratione 690.
 γινώσκειν ποιούντος τινος 187.
 γνωρίζειν 501.
 Δεῖ excidit post δέ, δῆ 326, 382,
 448, 449.
 δεινόν, εἰ subiectis duobus mem-
 bris, altero hypothetico, 453.
 δέος, φόβος. Τόδε ἦν δέος 423.
 δηκτικῶς 619.
 διακρίνεσθαι, διάκρισις 508.
 διαπορεῖται 673.
 διάσσειν 340.
 διατρέπειν 19, διατρέπεσθαι 23.
 διατρίβειν τὸν πόλεμον 608.
 διαφλέγεσθαι 660.
 διαφροντίζειν inusitatum 463.
 διδόναι. "Ἐδοσαν, non ἔδωκαν,
 Xenophon 85 (v. Add.).
 διελόντι, si dividas, 526.

δίεσις, διῖναι 598.
 δικαστήριος adiectivum 377.
 δίμαχαι 547.
 διενεῖν intransit. 269.
 διστακτικοὶ λόγοι 597.
 διυπνεῖν 280.
 δογματίζειν 547.
 δόξαν ταῦτα 338.
 δρᾶττεσθαι 709.
 δωροδοκεῖν, *corrumper*, 713.
 "Ἐα pro una syllaba 223.
 ἔγγραπτον ποιεῖσθαι 481.
 εἰ pro η erroris causa 66.
 εἰ σώσομεν, μέλλομεν 374, εἰ ἄρα
 ellipt. 522, εἰ ὅτι μάλιστα
 402 n. 2.
 εἰκός ἐστι cum aor. infinit. 177.
 Ἐκαλήσι 566.
 ἐκότερος cum participio interpo-
 situm dualibus 430.
 ἐκλικμάζειν 231.
 ἐκνεύειν (confusum c. ἐκνεῖν) 254.
 ἔκπαλαι 578.
 ἐκπίπτειν de limite egrediendo 550.
 ἔκστρεμμα 619.
 ἐκσφαιρίζειν 245.
 ἐκτετηκέναι τι 85.
 ἔλεος pro duabus syllabis 308.
 ἐλπὶς et cognata c. aoristo infin.
 177 sq., 178 n. (non ἐλπί-
 ζειν 179).
 ἐμφοροῦμαι ὄνειδίζων 223.
 ἐν ἐκατὸν σταδίοις τινός 541.
 ἐνείρεσθαι 337.
 ἐξ pro ὑπό apud pass. 310.
 ἐξαιρεῖν in ἐξαίρειν corrupt. 650.
 ἐξακανθίζειν, *spinas legere*, 676.
 ἐξαργυρεσθαι τι 38 n.
 ἐξόδια 350.

ἐξοστειῖζειν 563.

ἐπανυρέσθαι in prosa 647.

ἐπ' ἀνταγωνιστοῦ 580.

ἐπὶ τινι ποιεῖν τι 690.

ἐπὶ τινιπραχθέντι 675.

ἐπιβιβάζειν cum genet. 711.

ἐπιδημίαι 623.

ἐπίνκεισθαι, περίκεισθαι τι non Atticum 250.

ἐπίρραμμα 669.

ἐπιστρέφειν, corrigere, 646.

ἐπιχειρεῖν de disputando et argumentando 652.

ἐπιχωρεῖν τι, permittere, 604.

ἐργατήσιος adiectivum fictum 584.

ἔστιν pro ἔξεστιν 645.

εὐγεως 548.

εὐμαθής τινος 373.

εὐνοια ὑμετέρα, τὸ ὑμέτερον εὐ-
νουν 321.

εὐοδία i. q. εὐπραξία 590.

εὐροεῖν 494.

εὐστομα 663.

εὐτεχνος 109.

εὐχαρις, gratus, non propitius, 109.

εὐχρηστεῖσθαι 487.

ἐφεδρεύειν τινί, observare, ἐν-
εδρεύειν τινά, insidiari, 511.

ἔχε (ἔχε δῆ) 378.

ἐχῖνος 629.

ἔχω πράξας 258.

Ἑμισύστασις 528.

-ησι, adverbia loci in, 566.

Θέλεις εἶπω pro βούλει 183.

θράττειν 266.

θύναι τράπεζαι 644.

I subscriptum dativi primæ pro
σ acceptum 67, 312 (Add.).

ἱκρια, ἐπ' ἱκρίων 669.

ἵνα c. indicativo 413 sq., cum
optativo pro coniunct. 682 n.

ιστάνειν (pendere) et composita 646.

ἴτω in exclamando 441.

Καί cum duriore verborum tra-
iectione 253; καί, etiam, aut
post ὁ αὐτός erroris causa
453, 473, 598; καί transpo-
situm 593, 654; additum 658;
καί et κατά confusa 546
(καί εὐφημεῖν pro κατενφη-
μεῖν 643, coll. 660).

κάλλυντρα 261.

καλτίκιοι (κάλτιοι) 641.

καθαρός, ἐκ καθαροῦ βῆναι 225.

καθέλκειν de præponderando 221.

καθήκειν, aptum esse, 111.

κακουργεῖν τινι non Græcum 419.

κατά et καί vid. καί. Καθ'
ἕκαστον τούτων pro ταῦτα
καθ' ἕκαστον 471.

καταθανυμάζειν 660.

καταλαμβάνεσθαι prave pro κατα-
λαμβάνειν 37.

καταρρεῖν 360.

κατασπᾶν, κατασκάπτειν de urbi-
bus 560 (prave καταστρέ-
φεσθαι).

κατατρέχειν 539.

καταχιόνιος 539.

καταχορηγεῖν χρήματα, non κατα-
χωρίζειν, 486.

καταψηφισθῆναι θανάτου non
Græcum 431.

κατηγορεῖν τινα pravum 510.

κατορχεῖσθαι τινος 691.

κατωρίς 713.

κέκραγμα 23.

Κέμμενον ὄρος, τὰ Κέμμενα 535.

κλειῖθρα fluvii 533.

κλοιός 674.

κοάσαι 289.

κομοτροφεῖν 533.

κρίνεσθαι, *reum esse*, 459.

Κρόνος 406.

Κωλιὰς γῆ 651.

Λειτουργοί, *operarii*, 508.

λήμη 206.

λόγιος 410.

λογισμοῦ ἐκκρούειν, ἐξιστάναι
571 (sed vid. Add.), 587.

Μάλη, ὑπὸ μάλης 232.

μεῖστος 642.

μεμνησθαι, *commemorare*, cum
accus. inusit. 455.

μέν indicium facit alterius mem-
bri omissi 653.

μέσος non pro feminino 269.

μετάπρασις inusitatum 542.

μή pro οὐ apud participia 660,
in sentiētiis causalibus 670,
μή in iurando cum fut. indi-
cativi 257 n.; μή οὐ, raro
μή post verba negativa 215;
μή οὐ prave positum 390.

μηδεῖς pro οὐδεῖς num dicatur
in sententia potentiali, 257n.,
332 n. 2.

μύδαλος 599.

μνοῦ, οὐδ' ἐνός μνοῦ 374.

μόχλευμα 330.

Νεαλῶς 681.

νοῖ plurali num. 363.

Ὁ δέ, non præcedente ὁ μέν, 395.

οἶος, θανμάσια οἶα 304.

οἰκεῖν, οἰκίζειν 220 n., ὤκειτο,
ὠκήθη 724.

ὀλιγοετής 555.

ὀλίγος, ὥς ἐν ὀλίγοις 667, ὀλίγοι
ὅσοι 693.

ὁμολογᾷ ποιεῖν et ποιήσεν di-
versa 370 n.

ὁμώνυμός τινι 543.

ὅπλα τίθεσθαι 354; aliud ὅ.
ἀποτίθεσθαι 513.

ὅσοι, ὀλίγοι ὅσοι, ὀλίγον ὅσον
693.

οὐ et μή (ὁ μὴ θέλων, ὁ οὐ θ.)
249; οὐ — οὐδέ vid. ne-
gatio conjunct. in ind. Lat.;
οὐχ ὁ μὲν, ὁ δὲ οὐ 444; οὐ
μὴ ποιήσεις 239 n. (pro οὐ
μὴ ποιήσης 240 n.); οὐ τί
γε, μή τί γε 603; οὐκ ἔστιν
ὅς (ὅπως) cum optativo sine
ἄν pravum 189.

οὐδεῖς ἤ, i. e., οὐδεῖς ἄλλος ἤ
654.

Παλεύειν 589.

παράμεσος 664.

παρατετάσθαι, *defatigatum esse*,
409.

παράτροπος fortasse pro substant.
587.

παρεγκάπτειν 623 sq.

παρήκειν ποταμῷ, παροικεῖν πο-
ταμόν apud Strab. 537.

παρίναι ποιεῖν 485.

πελατεύειν (?) 371.

πέραια (ἤ) 521.

πέρας ἐπιθεῖναι 492.

περιαγείρειν 714.

περικάτω 27 (576).

περικράνιος adiectivum fictum
569.

περίμεστος inusitatum 601.

περιπίπτειν ὀργῇ, non παραπ.,
577.

περίπλους pro διέκπλους 709.

πίεσις 648.

πιστεύειν δαίμονας non Græcum
581.

πλήθῃ, τὰ, *vulgus*, 415.

πληθύνειν τινί 535.

πόθεν γε, *nedum*, 679.

ποιεῖν priore correpta 207, ποιεῖν
de fingendo 211.

ποιεῖν, ποιεῖσθαι non confusa 111.

ποσός, ποσὸς δὴ 668.

πρᾶγμα μᾶλλον, *ad rem magis per-*
tinet, 644.

προγράφειν 662.

προθυμεῖσθαι τινι 40.

πρός, *ad*, de occasione 577.

προσδιδόναι, *partem dare*, 267.

προστασίᾳ, *dicis causa*, 721.

προστιμᾶν, *multare*, 571.

προστρέπεσθαι, *supplicare*, προσ-
τροπή 633.

προσχωμένος passive 389.

προτερεῖν τῇ γνώμῃ, non τῆς γν.
501.

Πρῶτος nomen propr. 127.

περοφόρος, *speculator*, 611.

Πτερωτή, i. e., *Nίκη* 143.

πτοιεῖν 81 sq.

πυρηνωδεῖς καρποί, non πυρώδεις,
527.

πυρφόρα 312, 514.

Ῥιζοτροφεῖν 565.

ῥοπή mut. in τροπή 506.

Σάλοι 667.

σκάφενμα 355.

στόμαμα exercitus 611 n.

συλλογισμός 507.

σύμβολα et συμβολαί 474.

συμπεριφέρεσθαι, *conversari*, συμ-
περιφορά 573.

συναλλάττειν, i. e., ὁμιλεῖν 308.

συνεκτρέχειν τινι ποιοῦντά τι 267.

συντέλειαν ἐπιτιθέναι 492.

σφῖν pro οἱ 213.

Ταῦς, *grandis*, 101.

τετράδελφος 714.

τίκτειν, aor. ἀποτεχθεῖς apud
Plat. 376.

τίς indefin., τῶν τις Κλεάρχου
344.

τίς pro ὅστις apud Atticos vix
tolerandum 264.

τί ταῦτα; 276.

τιθέναι τινὰ λέγοντα 410; τίθε-
σθαι τινι, *adsentiri*, 683.

τὸ μὴ οὐ apud infinit. 206.

τόποι, *regio*, 550.

τριπολίζειν 217.

τρόπις, *fundamentum*, 629.

τῶν pro τούτων apud Polyb.
482 n.

Ὑδρηλός in prosa 531.

ὑμέτερος, *erga vos*, 321.

ὑπερερᾶν corrupt. in ὑπερορᾶν 88.

ὑπερφθέγγεσθαι 625.

ὑποβαίνειν 403.

ὑποβολή τέκνων ἢ κλειδῶν 567.

ὑπολείπειν et ἐπιλείπειν 516.

ὑπόλογος 469.

Φέρειν χαλεπῶς τινί, non τινός,
311.

φιλεργεῖν 466 sq.

φιλομαθεῖν, *studiis operam dare*, 536.

φιλοχωρεῖν 506, 620.

φρύγμα 599.

φρύγανα in bello 360.

φντικός 510.

Χεῖρά 381.

χειμάρονος apud Strab. 540.

χεῖμα δόξης pro δόξα 247.

χεῖν cum aor., non fut. infinitivi 176.

χεῖς, χεῖ, i. e., θέλεις, θέλει 233.

χωρνύναι, κεχρῶσθαι 539.

χωλαὶ φύσεις 424.

Ὡς cum fut. indic. in denuntiando et minando 277.

ὥς apud præposit. in compar. (ὥς ὑπὸ μέθης τοῦ φόβου) 438; ὥς, ὥς μή, ὅπως cum optativo pro coniunctivo apud inferiores 682 n.

ὥστε in comparando apud tragicos 271; cum participio pro infinitivo post participium 457; εὐρίσκομαι ὥστε 341.

ὠφείλησα, ἐπωφείλησα 222.

ὠφέλιμος femin. genere apud Platon. 404.

v. 1 # 11111

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRES
TORONTO — 5, CANADA

~~11108~~ 11111

